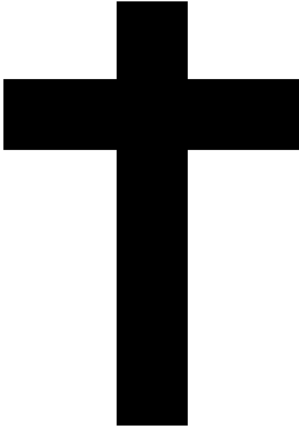

Hill Madia

Hill Madia standard translation

Hill Madia
Hill Madia standard translation

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Maria)

Contributor: The Seed Company

All rights reserved.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 15 May 2025
9f0bdb58-21f8-514e-8286-5b2942b7d458

Contents

मल्याल	1
मार्कल	56
लकाल	91
योहन	151
बळयिर	195
रोम सहरतोर	255
1 कुरिततोर	283
2 कुरिततोर	309
गलातितोर	326
इपिसुसतोर	336
पिलिपितोर	346
कुलसितोर	353
1 तिसलुनितोर	360
2 तिसलुनितोर	366
1 तिमोति	369
2 तिमोति	377
तीतुस	383
पिलेमोन	387
इब्रितोर	389
याकुब	410
1 पत्रु	417
2 पत्रु	425
1 योहन	430
2 योहन	438
3 योहन	440
यहुदाल	442
तोहचीतव पोल्लोड	445

किर्स्तुना बळयि मत्याल रासतदु बेसता कबुरि

उंद दिया बार आता इतेके, राजाना वगोग कोल्लाल नीवा लोतगा वातोग. “नाळि राजाल नीक कलियलाह वायनोग,” इनजोर ओग कबुर वेहतह्तोग. पया नीवा कयदे उंद पुस्तक ईसि, नीक इन्ह्तोग, “इद पुस्तक अर्विसि राजाना लोप्पा कतम पुनदकिन. पया ओग वातस्के, निमा तयर आयकिन.”

“देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसुराजाल मावा बूमते वातोग,” इन्जि मत्याल इद पुस्तकते माक कबुर वेहतह्तोग. वेग येसुराजाल मीक जीवा कीसि, तना राजेमते ओयलाह मीक पर्वकिह्तोग. अद राजेमते मीटु अमेसा-अमेसातुहक ओना संगे गिदंते मनदा पगयकिर. इद पुस्तकतुन अर्विसि, मीटु ओनु बेस पुनदा पगयकिर.

मत्याल ऊक-ऊके यहुदि जाततोर साङ्गमता सीता कीस्तोग. अद साङ्गमते रासतपु, यहुदिरा बेरोग राजाल दाविद, वेना राजपुळ्गते येसुसामि पुटटोग. मति यहुदिर केपसोर मतपु, येसु इद दुनियाता राजानलेहका आयोग. ओग उंद पूना रीतता राजेमतुन निल्पिह कीयलाह वातोग.

मत्याल मुने सिदवा एनवाल मन्जि, कोताना ऊपे जीवातोग मंदोग. मति येसु ओन केयताहकु, ओग तना लालुसतुन पोहचि येसुनाड कगयलाह अतोग. इदमलेहका वेन केयतपु, येसुराजाल मीक वने नेंड केयसोर मन्ह्तोग. ओग तना राजेमि मीवा जीवातगा निल्पिह कीयलाह ऊळिह्तोग.

येसुसामिनाड मुनेतोर पेदल्क
(लकाल 3:23-34)

1 देवुळ इद बूमते लोहतोग, येसु किर्स्तु, वेना लोप्पा नना रासलाह आतन. साङ्गमते वेनाड तादोर-बाबोरा लेका रासिस तासतोर, ओर इह मतेर. येसु (यहुदि जाततोर पदामुय्तोग)^{*} अन्नहम मुय्तोना, ओसो दाविद राजाना पुळ्गताहि[☆] पुटटोग.[☆]

2 अन्नहम मुय्तोना मगि इसकि पुटिस मतोग, इसक मुय्तोना मगि याकुबि, याकुब मुय्तोहकु बारा मग्कु पुटिस मतेर. ओरगडाहि ओवर्ग यहुदाल इनवाल मतोग.

3 यहुदानाड मग्कु पर्साल ओसो जेराल, वेरा तलोगि तामरि इनदनदु[†]. पर्साना मगि एण्णोनि, एण्णोनिना मगि अराम.

4 अरामना कूळते आमिनदाबि पुटटोग, आमिनदाबिना मगि नहसोनि, नहसोनिना मगि साल्मोन.

5 साल्मोन वेग राहबि इनदनद (दुसा जाततद) आंचाना संगे जोळेम आतस्के, ओना कूळते बोहजि पुटटोग.[☆] वेग बोहजि रूतिना संगे जोळेम आतस्के ओबेदि पुटटोग,[☆](अद रूति वने दुसा जातता आंदु). ओबेदिना मगि यीसाल.

6 पया यीसाहकु दाविद राजाल पुटटोग.

मुने बेदु ऊरियाना मुते मता, अद रांडे मुतेना संगे दाविद जोळेम आतस्के, साल्मोन पुटटोग.[☆]

7 पया साल्मोन राजाना मगि रहबामि, रहबामिना मगि अबियाल, अबियाना मगि आसाल.

8 पया आसाहकु यहोसपति, यहोसपतिहकु योरमि, योरमना कूळते उजियाल पुटटोग.

9 उजियाहकु योतमि, योतमिहकु अहजि, अहजिहकु एजेक्याल पुटटोग.

10 एजेक्याहकु मनासे, मनासेहकु आमोनि, आमोनिहकु योसियाल पुटटोग.

11 योसियाना मगिहकु यकोनियाल, वेना पया ओसो उय्तुर पेकोर पुटटोर. अद वेलाते बेबिलोन देसेमतोर यहुदि जाततोरगा वासि लळय कीतोर, लळय कीसि यहुदि जाततोर वेल्लाटोर लोकरिनु तमा देसेमते दोहच ओतोर.

12 बेबिलोनते ओरिन दोहच ओतापेके यकोनियाहकु साल्तियाल, साल्तियाहकु जम्बाबेल पुटटोग.

13 जम्बाबेलिहकु अबिहदि, अबिहदिहकु एल्यकिमि, एल्यकिमिहकु अजुराल पुटटोग.

14 अजुराहकु सादोकि, सादोकिहकु याकमि, याकमिहकु एलिहदि पुटटोग.

15 एलिहदिहकु एलियजरि, एलियजरिहकु मतानि, मतानिहकु याकुबि पुटटोग.

16 पया याकुबिहकु योसेपि पुटटोग. योसेपना मुते मरियालि, तेनाये पोटाताहि कोनि येसु पुट वातोग, ओने देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल[‡] किर्स्तु इन्ह्तोर.

* 1:1 1:1 यहुदि जाततोर इयले देसेमते मंदुर, ओरिन इयलेतोर वने इंदुर. ☆ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:3-4; 2 तिमतो 2:8; तोहचीतव पोल्लोड 22:16 ☆ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 9:5; 1 तिमतो 2:5 † 1:3 1:3 पुटमुळ अदयव 38 अर्वाट. ☆ 1:5 1:5 यहोश् 7:22-23; रूति 4:20-21 ☆ 1:5 1:5 रूति 4:13-17 ☆ 1:6 1:6 2 शमएल 12:24 ‡ 1:16 1:16 देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल वेन इब्रि पोल्लोते मसिहा इन्ह्तोर, युनानि पोल्लोते किर्स्तु इन्ह्तोर.

17 इद्रमलेहका अब्रहम मुय्तोनाहि दाविद राजानगा एवनाह, सबे पोसि चोव्दा तादो-पीछिड आताड. ओसो दाविदिनाहि यहूदि लोक्कुरिन बेबिलोनते दोहच ओस मतोर अव दियाड एवनाह चोव्दा तादो-पीछिड आताड. अहे ओरिनु बेबिलोनते ओतगडाहि इतेके, देवूळ लोहतोग पिसिह केवना पुटमुळ एवनाह, चोव्दा तादो-पीछिड आताड.

येसु बह पुटोग (लूकाल 2:1-7)

18 देवूळ लोहतोग पिसिह केवाल येसु इद्रम पुटोग इतेके, ओना तलोग मरियानु योसेपि ताल्हकिसि पोल्लो करल कीस मतोग. वेर इब्रंर जोळेम आयनामुनेन, अदु नेलाड हक्कतद दिसता; इदु देवूळता पवित्र जीवाता लावता मेटेन आता.

19 तान ताल्हकतोग कोय्तोग योसेपि, अदु नेलाड हक्कता इन्जि ओग पुतोग. ओग कर्तुळ मन्कल मताहकु, तान लोक्कुरा मुनेह इजक तेंडनायो, इद्रम ओना विचर मता. अदिनेनाहकु नना तान कुरक्ने विळिससीकन इन्जि, ओग विचर कीतोग.

20 तना जीवाते वेग इद्रम आलिह कीनेके ऊळाट, देवूळबाबाना उंद देवतुलि कलाते वासि ओन वेहता, “ए योसेपि, दाविद राजाना पुळगतोनिन, मरियाना पोटाते बेद पेनेम मन्हता, अदु मन्कना आयो, मति देवूळता पवित्र जीवातेनाहिये मन्हता. अदिहक निमा तान ततलाह पेक्के-मुनेह आयमा.

21 अदु पेकान पुटिह कीयगा, ओना पेदिरि येसु (इतेके देवुळि पिसिह कीस्ता) इनजोर तासा. बाराहक इतेके ओगो तना लोक्कुरिन, ओरा पापमताहि पिसिह केवाल आयनोग,^{*} इन्जि देवतुल वेहता.

22-23 (इव सबे बाराहकु इद्रम आताड इतेके, वेल्लाडे वर्साना मुने, देवूळबाबाल तना कबुरतोना संगे इदिनलोप्पा वेहचि, ऊळाट, कोय्तोहक अनवदु लेया पिला नेलाड हक्कगा, तान्क पेकाल पुटनोग.)

अहे ओना पेदिरि “इमानुवेल” इन्जि तासनुर,^{*}

इह वेहच मतोग. “इमानुवेल” इतेके “मावा तोळ देवुळि”, इद्रम अर्तम आस्ता. देवुळि मुने वेहच मताड इव गोटिड इंजेके करल आताड.)

24 पया योसेपि उंजिस तेदताहे देवतुल वेहतपे सबे कीतोग. अहे मरियानु मर्मिड कीयलाह लोन ओतोग.

25 मर्तिगा अदु रिक्कम आनाहजोमु, ओग ताना संगे ऐगे कलियोग, कय बोयोग. तान्क पेकाल पुटटस्के योसेपि ओना पेदिरि येसु तासतोग.

2

पोत ऊळवालोर येसुन ऊळलाह वास्तोर

1 बेह्रोग एरोद राजाना कालमते, यहूदा पटटा बेल्लेहेम नाटेनगा येसु पुटिस मतोग. ताना पया अद पटटा मोदुल सहर येस्सलेमते, बोर उकान ऊळिसि पुनवालोर वातोर. ओर पोळद पेसनेनाहि वेल्लाय जेक देसेमताहि येस्सलेमते वासि, पता कीयलाह बोटोर. 2 “यहूदिरा राजाल पुटटोग इनजोर तोहतनद उकातुन माट पोळद पेसना बाजे ऊळतोम, अहे ओन दंडुम अरयकोम इन्जि वातोम. ओग पुटटोगु बेगाडोग?” इन्जि वेर उकान ऊळवालोर ताल्हकतोर.

3 (दुस्रोग ओसो बोग राजाल पुटटोग), इद कबुर केंजिसि एरोद राजाना जीवा डक इता, अद्रमे एरोद इंजेके बाताल कीयनोग, इन्जि आलिह कीसि पूरा येस्सलेमतोर वने मिळकतप आतोर.

4 पया राजाल यहूदिराड सबेओर पेर्मालोरिन ओसो साम्रमगूरिन, उंदि जागाते जमा कीसि ओरिन ताल्हकतोग, “मीवा साम्रम वेहतपु, देवूळ लोहवाल राजाना पुटमुळि, बेगा आस मनदगा?” इन्जि राजाल ताल्हकतोग.

5-6 अस्के ओर इतोर, “यहूदा पटटा बेल्लेहेम नाटे, महरज! बाराहक इतेके देवूळता मुनेतोग कबुरतोग, साम्रमते तेना लोप्पा इद्रम रासिस तासतोग!

‘ए यहूदा पटटा बेल्लेहेम नाटेनोरि, मीवाय नाटे नावा इस्त्रयेललोक्कुरिन अय केवाल ओर्वीगो सेहनाल पुटनोग इन्जि ^{*} मीवा नाग यहूदा पटटे उडुला नाग इनमाट,’^{*} इन्जि देवूळ इन्हता.’

7 इद पोल्लो केंजिसि, एरोद राजाल उकान ऊळवालोरिन “इह वाट,” इन्जि तनगा कुरक्ने केयतोग, केथिसि “मीक बेद उका दिसता, तान मीट ऊळतस्केडाहि नेंड एवनाह बेचोक दियाड आताड, नाक बराबर वेहाट,” इन्जि ओग (पुट वाता पेकाना वयस पुनदलाह) ओरिन बेस ताल्हकतोग.

8 ओर राजान वेहतापया, राजाल ओरिन बेल्लेहेमतके लोहतोग, लोहनेके ओरिन नाळेह कीस इतोग, “मीटु अगा अन्जि ओन पेकान बेस-नेहना पर्हकाट, मीक दोर्कतोग इतेके, नाक वासि ओना जाडा वेहाट, अस्के नना वने अन्जि, ओन दंडुम अरयकन,” इतोग.

^{*} 1:21 1:21 देवूळताड पाटाड 130:8; बळयिर 4:12; 10:43; 13:26; 1 तिमोति 1:15; 2:5 ^{*} 1:22-23 1:22-23 यशायाह 7:14

^{*} 2:5-6 2:5-6 तोहचीत्व पोल्लोळ 7:16-17 ^{*} 2:5-6 2:5-6 मीका 5:2; इब्जितोर 7:13-14

9 राजानाड इव पोल्लोड केंजिसि ओर उकान ऊळवालोरु बेत्लेहेम नाटे दायलाह पेसतोर. पया ऊळाट, बेद उकातुन ओर पोळ्द पेसनके ऊळिस मतोर, अदे उका ओरा मुनेह-मुनेह पेससोर अंदु, पया पेकाल मता लोता पोगोन अन्जि रोमता.

10 उका रोमतदिन ऊळिसि, ओरिहक बेचोनो गिर्दा वाता!

11 पया ओरु उका रोमतद लोगा नेडतोर, अगा पेकानु, ओना तलोग मरियानु ऊळतोर, ऊळिसि पेकानाड काल्क अर्सि, ओरु ओन दंडुम अरतोर. ओसो ओरु तमाड सोमताड पेटीनु तेंडिसि, बंगरि, वेल्ला दाराता दूपमि, अतर्नेयु, इद्रमताड पेकाहकु वाटोर. 12 पया वेन पेकान एरोद हक्कनोग, इदिन देवुळ पुन्जि “एरोद राजानके मल्स अनमाटु,” इन्जि ओरिहकु कलाते कबुर वेहता. अदिहकु ओरु तमा देसेमतके दुसा अगदुहक पेसिस अतोर.

एरोद पेकोरिन हक्किह्तोग

13 उकान ऊळवालोर अतापया ऊळाट, योसेपिन उंदि देवतुल कलाते कलियिसि वेहता, “पेकान हक्कलाहि, एरोद राजाल कोज पेहकसोर मन्हतोग. अदिहके निमा तेदा, पेकानु, ओना तलिनु पोसि मिसर देसेमते विता. अहे अगडाहि मल्स वाटु इन्जि, नना नीक वेहनाहजोम, मीटु अगाने मन्हटु,” इन्जि वेहता.

14 अदिहक पया योसेपि सीता अरताहे पेकानु, ओना तलिन पोसि, नगकाडा-नगकाने मिसर देसेमते पेसिस विततोग.*

15 अहे ओरु बेह्रोग एरोद राजाल हानाहजोम, अद देसेमतेन मतोर, पया मल्स वातोर. नना नावा मगिनु मिसर देसेमतगडाहि केयतन† इन्जि, वेल्लाडे वर्साना मुने देवुळबाबाल तना कबुरतोना संगे वेहचि. ओर मल्स वातस्के, अद कबुर करल आता.

16 ओर मुबुर मिसर देसेमते अतापया, उकान ऊळवालोर नाक नाळेह कीतोर इनजोर ऊळिसि, एरोद राजाल पकाय ओड आतोग. ओड आसि, उकान ऊळवालोरिन ताल्हकता वेलाता लेका कीसि, (वेग पुटटोग पेकाल रेंड वर्साहक उडुलोग मनदनोग इन्जि, राजाल पुतोग. इद्रम गंता कीसि, वेग पेकाल बेत्लेहेमतेन इंजेक मनदनोग इन्जि,) बेत्लेहेमते ओसो तानाड एरगूताड नाहकने, बोर रेंड वर्सानोर ओसो ओरिहकाय उडुलोर पेकोर मतोर, ओरगा सीपय्किन लोहचि, ओरिनु कतमे हक्कनाह कीतोग.‡

17-18 देवुळता कबुरतोग यिर्मयाल वेल्लाड वर्साना मुने वेहतद मता, अद इह मन्हता:

रामा इनदनद नाटे, दुकमते आस्कनाड अळयनाड, केयनाड,

बेरा आल्का वेनदा वाता.

रागो तनाड पिलाड-पेकोर हातोर इन्जि अळयहता.

ओर हाताहकु, अदु मेक्ने मनदा पगवो आंदु.‡

बेत्लेहेमतोर पेकोरिन हक्कतस्के इद पोल्लो करल आता.†

मिसरताहि मलयना

19 एरोद राजाल हातापया, मिसर देसेमते योसेपना लोतोर मनेके उंद देवतुल कलात कलियिसि ओन वेहता,

20 “योसेपि, पेकान हक्कलाह ऊळिंदुर, ओर हातोर. निमा इंजेके तेदिसि पेकानु, ओसो ओना तलिन पोसि, इम्रयेल देसेमते मल्स अन,” इता.

21 अदिहक पया ओग तेदिसि, पेकानु ओसो पेकाना तलिनु पोसि, इम्रयेल देसेमते मल्स वातोग.

22 मति यहुदा पटटे अर्केसाल राजाल तना तपे बेरोग एरोदिना जागाते राजेम कीस्तोग, तेन केंजिसि ओग अद पटटे दायलाह रयतोग. ओसो कलाते देवुळता कबुर दोर्कताहकु, यहुदा पटटुन विळिसिसि गालिल पटटे अतोग.

23 अगा एव्सि ओगु नासरेत इनदनद (मरियाना) नाटे अन्जि जागा आतोग. “ओन नासरेततोग इनदनर,” इद्रम देवुळता कबुरतोर, देवुळ लोहवाल राजाना लोपया मुने वेहच मतोर, अद इंजेके करल आता.

3

एग मीहवाल योहन देवुळता कबुर वेहतह्तोग

(मार्कल 1:2-8; लकाल 3:1-9,15-17)

1 वेल्लाड वर्साड आताड, येसु बेर्सतोग। अव दियाने पापमताहि मिळन्दनद सीना इनजोर, लोकुरिन देवुळता पेदिरते योहन इनवाल एते मीहन्दोग। वेग यहुदा पटटा पेळ्हकल बूमते देवुळता कबुर वेहचोर वातोग।

* 2:14 2:14 बेत्लेहेमताहि मिसर देसेम कमसेकम वारमेटा पयम अंदु. † 2:15 2:15 होसे 11:1 ‡ 2:16 2:16 तोहचीतव पोल्लोड 12:4 † 2:17-18 2:17-18 यिर्मयाह 31:15 † 2:17-18 2:17-18 इम्रयेल देसेमतोर याकुबि इवना कुदमळाहि पुट वातोर (पुटमुळ 32:28). याक्बना उडुला मुने, अदे इद रागो, ओर येसु पुट वायनामुने रेंड अजर्क वर्साना कालमतोर मतोर. येसु पुटना अरुड नहकु वर्साना मुने बेबिलोन देसेमतोर सीपय्क वासि, इम्रयेल देसेमतुन बळे कीतोर. अस्के रागोना कळतोर वेल्लाटोरिन तमा देसेमतके दोहच ओतोर. वेरिन दोहच ओयना आदे, रामा नाग मता. अद नाटे इद दुकमता पोल्लोतुन ऊळिसि, रागो तना गुमयातगा अळवत आस्ता, इद्रम यिर्मयाल कबुरतोग वेहन्दोग. इंजेके येसुना कालमते बेत्लेहेमते मतोर रागोनाय जालपितुहक इद दुकम अस्ता, अदिहक यिर्मयाल रासतद पोल्लो ओसो उंद देवा करल आता.

2 “देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो एवयलाह आता. अदिहक मीटु मीवा पापमताहि मिळिन्दिसि देवुळतके वाटु,” इद्रम वेग वेहन्दोग.*

3 वेल्लाडे वर्साना मुने देवुळता कबुरतोग! यसयाल इनवाल, पवित्र साङ्गमते रासिस तासतोग, अद इह मन्हता, पेळ्हकल ब्रूते केयवाना उंदि बेरा आल्का वेनदा वास्ता:

“सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि, ओना अगदुन तीर्हकाटु,

ओना वायनद अगदुन कसुम कीम्हटु.”*

इद्रम रासतोग. इंजेके योहन पेळ्हकल ब्रूते वातस्के, अद पोल्लो करल आता.

4 मुनेता कालमते एलियाल कबुरतोना लेहका, योहननाड केगयनाड केनकेनेताड, इतेके स्टुहकनाड केलकने कोटटद गेदे उहन्दोग, नंडटुहकु तोलाता पेटा दोहन्दोग. ओना तिंडि इतेके पापेड, ओगवेनेय अचोने मंदु.

5 वेना वेहता कबुरतुन कैजिसि, येम्सलेम सहरतोर, यहूदा पटटाड नाहकनोर, योर्दन बेरगकचुलतोर, इद्रम वेल्लाटोर वेनाड केंजलाह वांदु.

6 ओर तमा कीता पापमतुन कबुल आसि,* योर्दन बरेटगा वासि, योहनना कयदे देवुळता पेदिरते एग मीटु*.

7 मति यहूदिराड पेदलकना रेंड तुंगानोर, उयतुर परसिर इनवालोर, उयतुर सदुकिर इनवालोर, वेर वेल्लाटोर योहननके, माक वने एते मीहा इनजोर वातोर. मति योहन ओरिन इतोग, “ए वीसमतरस्कना लेहकाडोरि! पापमता अगदाहि देवुळतके मलवालेवा, (वेट देवुळता पेदिरते एग मीतेके), देवुळि ईयनद सिक्साताहि माट पिन्हट अरयकोम इनजोर बाराहक इहनरि?

8 अदिहके देवुळता पेदिरते एग मीयनामुने, मीवा पापमता अगदाहि मिळिन्दिसि, सेतेमता कबळ कीस तोहाटु.*

9 ओसो माट बह मतेकाय अन्नहम मुय्तोना कूळतोरोग, इतेके देवुळ आचतोर लोक्रोग, अदिहक माट पिसकोम इनजोर, मीट मूर्तिये विचर केमाट. इह केंजाट, देवुळि अन्नहम मुय्तोहक पेकोरिन, इव बंडानाडह वने पुटिह कीया पगयहता, पुनविरा?

10 ओसो ऊळाट, मराता मोदुदुन नळकलाहि, देवुळता कयदे मस तयर मन्हता. बेद मरा बेसता काया आदो आयगा, तान नळिक्स किसतगा वाटिसीयाग.

11 तमा पापमताहि मिळिन्दतोर इन्जि तोहतलाह, नना लोकुरिहकु देवुळता पेदिरते सिरप एते मीहवानन आंदन. मति नाक तेला बेहरोग ओवोर्वाग डीसातोग मन्हतोग, ओग नावा पया वायनोग. ओना कादुन इटलाह वने नना ओप्पोन, अचोन नना उड्लोनन!* ओग देवुळता पवित्र जीवाते ओसो किसते, मीक मीहवाल आयनोग.*

12 ओना कयदे एत मन्हता. ओग वंजिन एहचिसि, बेसतानु डोमेते दोसनोग, दोर्बेतुन बारा पिववद किसते बोळिससीयनोग, इद्रम मीक कीयनोग,” इन्जि योहन परसिरिन, सदुकिरिन इतोग.

देवुळता पेदिरते येसु एग मीस्तोग

(मार्कल 1:9-11; लूकाल 3:19-22)

13 अस्के पया येसु गालिल पटटाहि पेसिसि, योहनना कयदे देवुळता पेदिरते एग मीकन इन्जि, योर्दन बरेटगा वातोग.

14 मति योहन येसुन अह केमा इनजोर, “नीवाय कयदे नना मीयना लेहका मन्जि, निमा नयके वातिन, इद बहु?” इनजोर योहन येसुन इतोग.

15 अस्के येसु इतोग, “अहे आयि, बाराहक इतेके देवुळ माकु बह कीयलाह ताना विचर मन्हता, अद मारतेक माक बेसु.” अदिहकु योहन “इंगो तेला!” इन्जि अहे कीतोग.

16 येसु एतगा मुळिन्दिसि चटने पोगोन तेदतस्के ऊळाट, पोगोटा बूमि पड्ने आसि,* देवुळता जीवा परेवा पिटेलेहका तनगा वास दळम अरतदिन, येसु ऊळतोग!*

17 पया पोगोटाहि देवुळता आल्का केंज वाता, “वेगे नावा जीवा कीतोग मगि,* वेना लोप्पा नना पका गिर्दते महनन,” इद्रम वेनदा वाता.*

4

देहकना मुक्याल येसुना पट ऊळिहता

(मार्कल 1:12-13; लूकाल 4:1-13)

1 अस्के देहकना मुक्यानेनाहि येसुना पट ऊळना गावले इन्जि, देवुळता जीवा ओनु पेळ्हकल ब्रूते ओसीता.*

* 3:2 3:2 बळयिर 13:24; 19:4 * 3:3 3:3 यशायाह 40:3; योहन 1:23 * 3:6 3:6 याकूब 5:16 * 3:6 3:6 देवुळता पेदिरते एग मीटु इद रिचबतुन वेल्लाटोर “बान्जिमा” इन्हतोर. * 3:8 3:8 बळयिर 26:20 * 3:11 3:11 योहन 1:20,27; बळयिर 13:25 * 3:11 3:11 योहन 1:32-33; बळयिर 1:4-5; 11:16 * 3:16 3:16 योहन 1:51; बळयिर 10:11 * 3:16 3:16 योहन 1:32-33 * 3:17 3:17 इफिससतोर 1:6 * 3:17 3:17 1 योहन 5:6,9 * 4:1 4:1 2 कुरिततोर 12:6-7

2 पया अगा रेंड वीसाड दियाड, नका-पियल उपस मताहकु, येसुहकु पकाय कव वसता.

3 अस्के देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळलाह, ओना एरे वास इता, “निमा देवुळता मगानिन मनाहकु, ☆ इव बंडानु आरिङ मारियिह कीम,” इता.

4 मति ओग इतोग, “आयो, मन्कल सिरपि तिनदनद तिंडटे पिसोग आस्तोग, मति देवुळता टोडटाहि पेसनद, उंद-उंद पोल्लोतुन केंजतेकेन पिसनोग, ☆ इद्रम देवुळता साङ्गम मन्हता,” इतोग.

5-6 पया देयहकना मुक्याल ओनु पवित्र सहरतगा (इतेके येस्सलेमतगा) ओसि मंदिरता कुपोटगा ओन निल्यिह कीस इता, “निमा देवुळता मगानिन इनजोर इहनिन इतेके, इळन डेया! नीक बाराय आयो आयगा, बाराहक इतेके:

नीक काप आडना इन्जि, देवुळि तनाड देवतुल्किनलोहतगा.

नीवाड काल्क चेट पेहचनायो इन्जि, अव नीकु पोगोन तमाड कय्कने एतनुड, ☆

इद्रम साङ्गम वेहतहता,” इनजोर देयहकना मुक्याल इता.

7 अस्के तान येसु इतोग, “आयो! (बयटळ कबळ कीतेक तेला, देवुळ नाक पिसिह कीयगा, इद्रम इन्जि)बोगो देवुळता पट ऊळनदायो, ☆ इह वने पवित्र साङ्गम वेहतहता,” इन्जि इतोग.

8 ताना पया देयहकना मुक्याल येसुनु उंद पका बेरा मेटाकोकतगा ओता, ओसि ओन्कु दुनियाताड सबे राजेहक, ओसो अविस्कना सोबातुन तोहता.

9 तोहचि येसुन इता, “ऊळा, इव पूरा नावाडे आंदुड. निमा नावाड काल्क अर्सि नाक मोळ्कतिन इतेके, नना नीकु इव कतमे दिसनवु ईकन,” इता.

10 अस्के येसु तान इतोग, “एय देयमतिन, निमा इगडाहि विता, बाराहक इतेके देवुळतुने मोळ्कना ☆, तानाये माळना कीयना, ☆ इद्रम साङ्गम वेहतहता.”

11 पया देयहकना मुक्याल ओन विळिसस अता. तेना पया ऊळाट, देवतुल्क अगा वासि, येसुना जीवातुन सितुर कीयलाह, ओसो ओना पिसवगता तिडि ईसि, ओना सेवा कीताड.

येसु गालिल पटटे देवुळता पोल्लो वेहतहतोग

12 अस्के पया योहनिन जेल ओस मतोर इन्जि, येसु केंजतोग. तेन केंजिसि, ओग यहटा पट विळिससि गालिल पटटे तना नाग नासरेत अतोग. ☆

13 पया नासरेत नाटुन विळिसस, कापोर्नाग मनदलाह अतोग. इद नागु गालिल सम्दुरकचुल मता, इद एरियातुन मुनेता कालमते जाबलुन-नाप्तलि इंदुर.

14 अह आतस्के, वेल्लाड वर्साड मुने, यसयाल इनवाल देवुळता कबुरतोग, बेद कबुर वेहच मतोग, अद करल आता:

15 योर्दन बेरेटा अबर बाजे मनदनद, गालिल सम्दुरकचुदा जाबलुन-नाप्तलिना बूमते,

गालिल इनदनद यहदि आयवोराबूमते

16 ईकळते उदतपु पापमते मतोर, देवुळता बेरा वेहच ऊळनुर.

बेगा लोकुर देवुळता जीवालेवा हातप मन्हतोर, अगाने ताना वेहच दीचगा. ☆

17 अस्केडाहि देवुळता पोल्लो येसु वेहता बोटोटोग: “देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो एवयलाह आता. अदिहक मीटु मीवा पापमताहि मिळिन्दसि, देवुळतके वाटु,” इद्रम वेग वेहन्दोग. ☆

मुनेतोर येसुनाड कगयवालोर

(मार्कल 1:16-20)

18 उदि दिया येसु गालिल सम्दुरकचुलिये ताकसोर अनेके, सिमोनि, आंदेयाल वेर तमोग इर्विरिन ऊळतोग (सिमोनना दुस्रा पेदिरि पत्रु मता). वेर मीन्क पोयवालोर, तमाड वदिड सम्दुरलोप्पा आहन्दुर.

19 येसु अस्के ओरिन इतोग, “दट नावा संगे. मीट इचानाह मीन्क पोयदिर, मति इंजेके मीटु मन्कलोरिन नयगा तवालोरिन आयकिर, अद्रम नना मीक कीकन, वाटु,” इतोग.

20 इदिन केंजिसि, वदिन अगान विळिससि, वेर तमोग इर्वुर येसुना संगे अतोर.

21 अगडाहि पेसिस मुनेह अनेके, ओसो जेबेदि इनवानाड इर्वुर मगकु, याकुबि ओसो ओर्वोगो योहनि, वेर दिसतोर. वेरु तमा तपेना संगे ओडातगा उदिसि, तमाड वदिन ओर्कुल कीयलाह आसि. ओरिन वने “नावा संगे वाट,” इनजोर येसु केयतोग.

22 केयतस्के चटनेन वेरु ओडातुन, तमा तपेन अगान विळिससि, येसुना संगे अतोर.

☆ 4:3 4:3 मत्थ्याल 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लुकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33; रोम सहरतोर 1:3-4 ☆ 4:4 4:4 व्यवस्थाविवरण 8:3 ☆ 4:5-6 4:5-6 देवुळताड पाटाड 91:11-12 ☆ 4:7 4:7 व्यवस्थाविवरण 6:16 ☆ 4:10 4:10 व्यवस्थाविवरण 6:13 ☆ 4:10 4:10 व्यवस्थाविवरण 10:20 ☆ 4:12 4:12 मार्कल 1:14; लुकाल 4:14 ☆ 4:16 4:16 यशायाह 9:1-2 ☆ 4:17 4:17 मार्कल 1:15; मत्थ्याल 3:2

येसु दुकिनोरिन सत्रे कीस्तोग

23 पया ओराड पार्तनाताड लोहकनगा देवुळता पोल्लो कागहचोरे, देवुळि लोकुरगा राजेम कीयनदिना लोप्पा बेसता कबुर पोकरु कीसोरे, ✧ अहे लोकुराड सवे रोगहकिन, दुकिनु सत्रे कीसोरे, पूरा गालिलमॅड येसु तनाड कागयवालोरे बार तिरियतोरे. ✧

24 येसुनाड कीताड कबस्क पूरा सुरिया पटमॅड ✧ आबुर आताड. अस्के सवे रीतिनाड रोगहकने ऊटेम आस मतोरे, कुर्मुटप आतोरे, पटापुटा नोयनद दुकतोरे ओसो देयहक पोयतोरे, कुळिन्दल रोगहकनोरे, कयक-कालक वागतोरे, इद्रम सवे रोगहकनोरिन येसुनके ततोरे. ततस्के येसु सबेटोरिन सत्रे कीसीतोरा.

25 पया गालिल, दाकपालिस, यहदा, योर्दन बेरेटा अबरता बूमि, इव पटिनाहि, अहे येस्सलेम सहरताहि लोकुर, गोहडिनाड गोहडिड येसुना पयाह अंदुर. ✧

5

1 अस्के पया अद मांदतुन ऊळिसि, येसु गुड्डापोगोन अतोरा, अन्जि कागहतलाह उदतोरा. ओरा उदतस्के, ओनाड कागयवालोरे ओनगा वातोरे.

2 पया येसु ओरिन कागहता बोटेदोरा.

देवुळता देव्यताड पोल्लोड (लुकाल 6:20-23)

3 “बोर माट पापमतोराम इन्जि देवुळतुन पर्वकिहंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. देवुळबाबाल अद्रमतोरिहके राजाल आस्तोग.

4 “बोर दुकमते अळयहंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. देवुळि ओरिन मानेह कीयगा.

5 “बोर माट उडुलोरोम इन्हंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. देवुळ पूना बूम पुटिह कीयगा अस्के, ओरिहके आयागा.

6 “देवुळता सेतेमते ताकलाह बोर उनडा वसतप अहे कविहक आतप मन्हंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. देवुळि ओरिन पंजिह कीयगा.

7 “बोर दुशोरिन जीवा लोपतप मन्हंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. ओरिन इंका देवुळ जीवा लोपतप मनदगा. ✧

8 “बोर तमाड जीवाड देवुळतगाने तासिहंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. बेस्काय उंद दिया ओर देवुळतुन ऊळनुर. ✧

9 “बोर लोकुरा कोंटेतुन माथिह कीसि, गूनम कीयलाह ऊळिहंतोर, ओर देवुळता देव्यताओर. ओरिन देवुळि नावाड मरक-मयास्कनिर इनदगा. ✧

10 “बोरिहकु देवुळता सेतेमते ताकनेनाहक दुशोर तिपल कीस्तोर, ओर देवुळता देव्यताओर. ✧ देवुळबाबाल अद्रमतोरिहके राजाल आस्तोग.

11 “नावा पेदिर मीक अरताहकु लोकुर बेस्के मीकु पास्कनुर, तिपल कीयनुर, अहे मीवा अडम मताड-लेवाड जोल कूडिड वळहकनुर, अस्के मीट देवुळता देव्यताओरि. ✧

12 अवटे मीट गिर्दति एंदना-पागाना कीमहुट, बाराहक इतेके देवुळदीपते देवुळि मीकु बेरा इनम इयगा. ✧ मीवा मुनेतोरे देवुळता कबुर वेहवालोरे पेदल्किहकु अद्रमलेहकाने विस्द वाता, ✧ ओरा पोगोन वने देवुळि गिर्दा आंद. ✧

बूमता ओवुरि, दुनियाता वेहचि

13 “(इह केंजाट, मीट ओवुर तिडटागा वाटाहके मिटस आस्ता, ओसो अद अवो वने. अद्रमे) मीट इद बूमता ओवुरलेहका आदिर. (दुनियातोरा लावा बुद वीळनदायो इन्जि, मीट सेतेमताड कबस्क कीमहुट.) मति ओवुरता मिटस अतु बार इतेके, अद ओवुर मुनेतलेहका ओसो आयागाय? पया आदिन पलते पोहचीतस्के, मन्कलोर कालकने ओयकना-विहकना कीतस्के, ताना बातय कबळ अरवो. ✧

14 “मेटापोगोन उदता सहर नग्ना-पियल सबेटोरिहक दिसिहता, मको, अद्रमलेहका मीट इद दुनियाता वेहचलेहका आदिर.

15 निमलि नीर्विह कीसि, बह ड्टलोप्पा तासिहंतोर? आयो, तान बोव्लापोगोन तासतस्के, लोन अंता वेहच आस्ता. ✧

16 इद्रमलेहका मीवाड सेतेम कबस्क लोकुरा मुनेह वेहचलेहका दिसिड. अस्के ओर अव कबस्किन ऊळिसि, देवुळदीपते मनवाल मीवा बाबान मान इयनुर. ✧

✧ 4:23 4:23 बळयिर 1:3; 20:25; 28:23,31 ✧ 4:23 4:23 मार्कल 1:39; बळयिर 10:37-38 ✧ 4:24 4:24 मार्कल 7:26; लुकाल 2:2; बळयिर 15:23; 18:18; 20:3; 21:3; गलातितोर 1:21 ✧ 4:25 4:25 मार्कल 3:7-8 ✧ 5:7 5:7 याकुब 2:13 ✧ 5:8 5:8 तोहचिंत पोल्लोड 22:4 ✧ 5:9 5:9 रोम सहरतोर 8:14 ✧ 5:10 5:10 याकुब 5:11; 1 पत्र 3:14 ✧ 5:11 5:11 1 पत्र 4:14 ✧ 5:12 5:11-12 पिलिपितोर 1:29; इब्रितोर 10:34 ✧ 5:12 5:12 2 सित्हास 36:15-16; मथ्याल 23:31,37; बळयिर 7:52; 1 तित्लुनितोर 2:15 ✧ 5:12 5:10-12 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लुकाल 21:12,17; योहन 15:18-21; 16:33; 17:14; बळयिर 5:41; रोम सहरतोर 5:3; 2 तिमतो 3:12; याकुब 1:2; 1 योहन 3:13 ✧ 5:13 5:13 मार्कल 9:50; लुकाल 14:34-35 ✧ 5:15 5:15 मार्कल 4:21; लुकाल 8:16 ✧ 5:16 5:16 योहन 15:8; 2 कुरितोर 9:12-13; पिलिपितोर 2:15; 2 तिसलुनितोर 1:12; 1 पत्र 2:12

अडोना लोप्पा कागहमुळि

17 “मोसानाड अडोन, अहे देवुळता कबुरतोर साझमतुन, पाय्पिह कीयलाह नना वातन, इद्रम मीट्ट मुर्तिय विचर केमाट. नना इत्के पाय्पिह कीयलाह आयो, मति साझमतुन पूरा करल कीयलाह वातन.✱

18 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, पोगोटा बूमि, इळता बूमि बळेम आनाहजोम, पूरा साझम करल आयवालेवा, अडोना साझमते रासतविन्गडाहि उंद गीता, ✱ उंद सुनेतेला मायो आयगा.

19 अदिहकु बोराय इचीटा अडोतुन माळोर, ओसो दुषोरिन वने अहे तमा मतप कागहतहोर, ओरु देवुळ राजेम कीयना लोकुरगा, सबेदोरिहक उड्लोर आयनुर. ✱ मति बोर इव अडोन माळिहोर, ओसो अहे कागहतहोर, ओरु देवुळ राजेम कीयना लोकुरगा बेरोर आयनुर.

20 इजेके साझमगूसूर, परूसिर देवुळता पोल्लोतुन कर्तुळते नोमिहोर इहनिर बहे. मति नना मीकु वेहतहनन इतेके, वेरिहकाय वीळिस मीट देवुळता पोल्लोतुन माळवालेवा, मीकु देवुळ राजेम कीयना लोकुरगा जागा दोर्का आयगा.

ओडता लोप्पा कागहमुळि

21 “निमा बोने हळकनायो. ✱ हळकवाल नेयम जोकना सिक्सातगा अरयनोग, ’ इद्रम देवुळि मुनेतोर पेदल्किन वेहच मता, तेन मीट पुत्तिर.

22 मति इजेके नना मीक वेहतहनन, बोग तना ऐंगेटोनु [उगसे†] ओड कीस्तोग, ओग वने देवुळता नेयम जोकना सिक्सातगा अरयनोग. ओसो बोग तना ऐंगेटोना कदर रेहतहोतोग, ओगु यहुदि जाततोराड पेदल्कना बेरा कोरटटगा दांड निहतनोग. ओसो बोग दुषोन ‘एय, पिसा-बयतळि!’ इद्रम इन्हतोग, ओगु देयहकना मळ्गना किसबटटा सिक्सातुहक ओजोनोग. ✱

23-24 “अदिनेनाहकु ओकावेला निमा नीवा कोडि मंदिरता गर्यातगा वाटलाह ओयहनिन, अस्के बोग विस्वसि नीवा अडम गुरागुरा मन्हतोग इन्जि, अगा तेना सीता बार नीक वाता इतेके, नीवा कोडि गर्यामुनेह अगाने अहे तासा, अह कीस पेरिस अन. मुने नीवा अडमतोग विस्वसिना संगे ईनाह-आनाह कलियिसि, गुनम आम्हट्ट. पया अगडाह मल्स वासि, नीवा कोड वाटा.

25 “निमा नीक कसुर ओपवाल बार नेयम केवानके अनेकेन, अस्केने ओना ओडतुन रेहतलाहि, ओग बाताल ताल्हकनोग, आतल कीम. अह केविन इतेके, ओग कसुर ओपवाल नीक नेयम केवाना कयदे ईयनोग, वेग पया नीकु पोल्लिसना कयदे ईयनोग, अहे निमा जेललोप्पा दाकिन.

26 इह केंजा, नीक सेतेम वेहतहनन, निमा आक्रिते कोतातुहक कोता जोळे केवालेवा, अगडाहि मुर्तिय पलते पेस पगविन आयकिन.

सिङ्गि-साथ्याल वेरा लोप्पा कागहमुळि

27 “साथ्याल कबळ कीयनद आयो, ✱ इद्रमता अडो मीट मोसा मुय्तोना साझमतहा केंजतिर.

28 नना मात्रम मीक वेहतहनन, बोगाय बेदे आंचानके साथ्याल विचरते ऊळिहोतोग, ओगु तना जीवाते तान कवतोगे.

29 अदिनेनाहक नीवा विचरतगा, कौंडाते ऊळिस पापम कीयलाह आतेके, कौंडातुन बोगाय पेगचीतेक आवालि, इद्रम निमा पापम आयमाकि इन्जि जिद कीम. बाराहक इतेके नीवा पूरा मेंदुलि, देयमदीपता अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, नीवा मेंदुदा उंदि कौंडा बळेम आयना, इद नीके पायदाता.

30 अद्रमे नीवा विचरते कयदे बार पापम कीयलाह आतिन इतेके, कयदुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, इद्रम निमा पापम आयमाकि इन्जि, जिद कीम. बाराहक इतेके नीवा पूरा मेंदुलि, देयमदीपता अमेसाता सिक्सातगा दायना वाटो, नीवा मेंदुदा उंदि कय बळेम आयना, इद नीके पायदाता.

मुतेन देहचीयना

31 “बोग तना मुतेन विळिसीस्तोग, ओगु तान्क कळ्पाकग देहतनद सीटि रासिसीयना, ✱ इद्रम मोसानाड अडोने वेहतद मन्हता.

32 नना मात्रम मीक वेहतहनन, मुते दुषोन कववालेवा, बोगाय तना मुतेनु देहचीस्तोग, तेला मति देवुळता मुनेह, अद ओना मुते इंका मन्हताये. अदिहकु अदु दुषोन्क आतेके, ओर इर्वर आसि देवुळता मुनेह सिङ्गि-साथ्याल आतोर. इद्रमि आंचाना मुनेतोग मुजो तान देहचीतस्के, तान सिङ्गि आनाह कीस्तोग. ✱

किरियाड-कोस्क

33 “देवुळता मुनेह कीतद किरियातुन मागडमा, मति तान करल कीम, ✱ इन्जि मुनेतोर पेदल्किन मोसानाड अडोने वेहतद

✱ 5:17 5:17 रोम सहरतोर 3:31 * 5:18 5:18 गीता इतेके रेसा. ✱ 5:19 5:19 याकुब 2:10 ✱ 5:21 5:21 पेरुमुळि 20:13; व्यवस्थाविवरण 5:17 † 5:22 5:22 उगसे इद पोल्लो सबेट्टक पाळ्नाड मोदुल काग्देकने वावो. ✱ 5:22 5:22 याकुब 1:20; 3:6; 1 योहन 3:15 ✱ 5:27 5:27 पेरुमुळि 20:14; व्यवस्थाविवरण 5:18 ✱ 5:31 5:31 व्यवस्थाविवरण 24:1 ✱ 5:32 5:32 मार्कल 10:11-12; लुकल 16:18; 1 कुरितोर 7:10 ✱ 5:33 5:33 लैव्यवस्था 19:12; गिनती 30:2; व्यवस्थाविवरण 23:21

मता, तेन ओसो मीट केंजतिर.

34 नना मात्रम मीक वेहतहनन, किरिया ओतनाय आयो! देवुळदीपता वने किरिया ओतमाटु, बाराहक इतेके देवुळ अगा राजेम कीयलाह उदिहता.

35 अहे बूम आयि इनजोर, बूमतुन बह ओतमाटु, बाराहक इतेके अदु देवुळ राजेम कीयना लोकुर मनदना जागा आंदु, येस्लेमतुन वने ओतमाटु, बाराहक इतेके अद बेहरा देवुळराजाना सहर आंदु.

36 किरिया इनजोर तलातुन बह इटमा, बाराहक इतेके निमा उंदाय नीवा तलाता केदुन पिळसे केलु, कार्यल केलु कीयाय पागिन, सबे देवुळताये कयदे मन्हता.

37 इतेके मीवा वळ्हकमुळि इंगो इतेक इंगो, आयो इतेक आयो, कीयना मतेके इंगो कीकन इनु, कीयना लेवेक इसि केवोन इनु, इचोने मनदना गावले. इविस्किहक वीळिस एक्वा पोल्लोड (किरियाड-कोस्क, ओतना) देयहकनाडः अस्ताड.*

कोदा पोयतना

(लकाल 6:29-30)

38 “बोगाय नीवा कौंडातुन पेहतेके, ओना कौंडातुन पेहतनुद, बोगाय नीवा पदुन ओगहतेके, ओना पदुन ओगहतनुद,* इह वेहतदिन मीट मोसानाड अडोने केंजतिर.

39 नना मात्रम मीक वेहतहनन, बोगा नीक कौंटे कीस्तोग, ओना अडम दायनायो. बोगाय नीवा तिनळ बुकातुन चापुळ इतेके, दावळ बुकातुन वने चापुळ इयलाह ईमु.

40 बोगाय नीक कचिरतगा ओसि, नेयम देहवाणा मुनेह नीवा केगता आडतुन ओयकन इनदनोग, ओन्कु निमा नीवा केगता कोटजगातुन वने ओयलाह ईमु.

41 अद्रमे बोगा सीपय नीक बीगर पोसिह कीसि, वेळेदुन पोसि, दोबेड-नूकेड कीसोरे कोसमंड ओतेके, ओना संगे निमा रेंड कोस्क जागा अनु.

42 बोगाय नीक बातालाय ताल्हकतेके, ओन्कु अद ईमु. अहे बोगाय नियगडाहि करा ताल्हकनोग, ओन्कु इयलाह निमा पेके-मुनेह आयमा.

कोटुलतोगा नडुमि गुनम तोहतना

(लकाल 6:27-28,32-36)

43 “नीवा ऐगेटोनु जीवा कीम,* कोटुलतोन बार अडम ऊळा, इद्रम मीक कागहवालोर वेहचि, तेन मीट केंजतिर.

44 मति नना मीक वेहतहनन, मीट मीवाड कोटुलतोरिन वने जीवा कीम्हटु, ओसो बोर मीक तिपल कीस्तोर, ओर बेस पिसिर इनजोर, देवुळतुन कोळ्व कीसोर ताल्हकाटु.*

45 बाराहक इतेके मीवा देवुळबाबाल तना पोळद पेहचि, नेहनोरिहक, लागवोरिहक, सबेटोरिहक वेहच ईस्तोग. अहे सेतेमतोरिहक, पापमतोरिहक, तना पेग अर्हचीस्तोग.* अद्रमलेहका मीट वने ओना लेहका, मीवा कोटुलतोरिन जीवा कीतेके, मीवा पोगोटोग बाबानाड मरक-मयास्क आरुहनिर इन्जि, सबेटोरिहक दिसकिर.*

46 बोर मीक जीवा कीस्तोर, सिरप ओरिने मीट जीवा कीतिर इतेके, मीक देवुळि बाताल इनम इयगा? सिद्वा एनवालोर मुळ्हेर वने अहे कीस्तोर, केवोर?

47 मीटु सिरप मीवाड गोततोरा संगे बेस तिरियतिर इतेके, विस्वस केवोरा, मीवा परक पया बाताल? देवुळतुन पुनवोर वने अहे कीस्तोर, केवोर?

48 अदिहक बेद्रम मीवा देवुळदीपतोगा बाबाल पूरा सेतेम मन्ह्तोग, अद्रम मीट वने पूरा सेतेमे ताकाटु.*

6

दर्म कीयना

1 “मन्कलोर ऊळिस मीक मान इयनुर, इद विचरते मीट मीवा दर्म ओरा मुनेह केमाटु. कीतिर इतेके मीवा देवुळदीपतोगा बाबानगा, मीकु बाताले इनम दोर्का आयगा, अदिहके अह बेस्केन केमाटु.

2 मन्कनेगाहि माकु मान-पान दोर्कना इन्जि, सोड केवालोर पार्तनाताड लोहकने ओसो अगिगना सबेटोरिहक दिसनाह, इद्रमता दर्म कीस्तोर. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओरिहक तमा इनम (सिरप लोकुराय मान) पूरा दोर्कतपे मन्हता. मति मीट ओरा लेहका सबेटोरिहक दिसना इन्जि, डोल पासोरे दर्म केमाटु.*

† 5:37 5:37 देयहकनाड मोदुल कागिदने “लाग्बदिनाड”. * 5:37 5:34-37 याक्नुब 5:12 * 5:38 5:38 पेसमुळि 21:24; लैय्यव्यवस्था 24:20 * 5:43 5:43 लैय्यव्यवस्था 19:18 * 5:44 5:44 रोम सहरतोर 12:14,20-21; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुत्तिर 5:15; 1 पत्र 3:9; 1 योहन 4:21 * 5:45 5:45 अय्यव 5:10; देवुळताड पाटाड 65:10-13; बळयिर 14:17 * 5:45 5:45 पिलिपितोर 2:15

* 5:48 5:48 इपिसुसतोर 5:1 * 6:2 6:2 1 कुरिततोर 13:3

3 मीट बेस्के दर्मम कीय्हनिर अस्के, मीवा ऐगे मतोऱु बोरे मूर्तिथ पुनदनायो.

4 मीवा दर्मम बोन्के तोहवा केमेन ईथना, अस्के मीवा दिसवद कबळतुन ऊळवाल बाबाल मीक इनम ईथनोग.

पार्तना बेदुम कीयना

5 “मीट बेस्के देवुळतुन पार्तना कीयलाह दाय्हनिर अस्के, सोड केवाल्लोरा लेहका मनमाट. बाराहक इतेके ओऱु माक लोकरु ऊळिस मान ईथनुर इन्जि, पार्तनाताड लोहकने ओसो अगिनाड मूलांनाग निचि, पार्तना कीयलाह ओरिहक गिर्दा वास्ता. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओर तमा इनमतुन (इतेके सिरप लोकरुय मानतुन) पूरा दोर्किह कीतोरे.

6 मति मीट बेस्के देवुळता संगे वळ्हकलाह इनजोर दाय्हनिर अस्के, मीवा लोनलोप्पा नेडाट, नेडिसि तेलपतुन केहचि, मीट बोन्के दिसवा, मीवा देवुळदीपतोग बाबाना संगे वळ्हकाट. अस्के मीवा दिसवद कबळतुन ऊळवाल बाबाल मीक इनम ईथनोग.

7 ओसो मीट देवुळता संगे वळ्हकनेके देवुळतुन पुनवोरा लेहका पिचुळ-पिचुळ वळ्हकमाट. ‘माट वेल्लाडे वळ्हकतल, इतेके मावा कोळ्वतुन देवुळ केंजाग,’ इदम ओरिहक आस्ता.

8 मीक बाताल गावल्ले मन्हता, तान मीट ताल्हकनामुनेन, मीवा बाबाल पुन्जिये मन्हतोग. अदिहके मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका, पिचुळ-पिचुळ वळ्हकमाट बह!

9 अदिनेनाहक देवुळता संगे बाताड वळ्हकनव, अविन मोदुल कीसि मीकु पुन्गिह कीसीय्हनन, अव इहलेहका मन्हताड: जोहर सामि, मावा देवुळदीपतोग बाबानिन, *

सबेटोर नीवा पेदिरतुन मान ईथिर.

10 बेदुम नीवा दीपतोर नीवाड केंजिहहोर,

अहे इद बूमतोर वने नीवाड केंजिर इन्जि,

इद बूमते नीवा राजेम निल्पिह कीमु.

11 मावा दिनमता तिडि नेंड माक ईमु.

12 ओसो बह माट मावा अडम मता कसुरतोरिन मापि कीतोम,

अह मावाड कसुकिन मापि कीमु.

13 ओसो कंदाता वेलाते माक पापमते अहंमा,

मति माक देय्हकना मुक्यानाहि* पिसिह कीमु. *

[राजेमि, लाव, डीसाड इव अमेसाताड नीवाडे मन्हताड: * माट ताल्हकतप आयि. †]

14 “ओकावेला मीट लोकरु कसुरतुन मापि कीतिर इतेके, मीवा पोगोटोग बाबाल मीवा कसुरतुन वने मापि कीयनोग.

15 मति ओकावेला मीट लोकरुन मापि केविर इतेके, मीवा पोगोटोग बाबाल वने, मीवा कसुरतुन मापि केवोग आयनोग. *

उपस बेदुम कीयना

16 “मीट बेस्के उपस कीय्हनिर अस्के, सोड केवाल्लोरा लेहका मीवा मोकम सोळसोळ आयमाकि. माट उपस कीसोर महनोम, इदम लोकरु ऊळिस माक मान ईथनुर इन्जि, ओऱु तमाड तोडिड वागिह कीस्तोर. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, लोकरु मान, अचोने ओरा इनम!

17 मति मीट बेस्के उपस कीय्हनिर अस्के, तितोरा लेहका एग मीसि, नेय ओकिंस तला ऊळाट.

18 बाराहक इतेके मीवा उपस लोकरुहक दिसनायो, सिरप मीवा दिसवोग बाबाले ऊळना. अस्के मीवा दिसवा कबळतुन ऊळवाल बाबाल मीक इनम ईथनोग.

मालसोमता लोप्पा कागहमुळि

19 “मीटु मियेनाहकु इद बूमते वेल्ला मालसोम गुम केमाट. इगा एल्लम तिन्हता, सिल्लुम पोयहता, ओसो कलेर लोतुन विर्हिचि कलिहहोर.

20 मति इद बूमते मालसोम गुम केवा, देवुळतेनाहकु इहे ताकना इन्जि, बेस्केन मारवद मालसोम मियेनाहकु देवुळदीपते गुम आयगा. अगा एल्लम तिने, सिल्लुम पोयो, कलेर कलेर. *

21 नना मीक बाराहक वेहतहनन इतेके, बेगा मीवा मालसोम मनदगा (देवुळदीपते मनि, इद बूमते मनि), अगाने मीवा सीता वने मनदगा. *

22 “मीवा कोंडा मीवा मेंदुदा वेहचलेहका आंदु, मीवा नदु देवुळतके मतेक अचोन, मीवा लोप्पा पूरा वेहच मनदगा.

* 6:9 6:9 1 पत्र 1:17 * 6:13 6:13 देय्हकना मुक्यानाहि मोदुल कागिदते “लाग्वदिनाहि”, देय्हकना मुक्यानु “लाग्वदु” वने इन्हहोर. * 6:13

6:9-13 लकाल 11:2-4 * 6:13 6:13 तोहचीतव पोल्लोड 1:6 † 6:13 6:13 राजेमि, लाव, डीसाड इव अमेसाताड नीवाडे मन्हता. माट

ताल्हकतप आयि. सबेटु क पाळनाड मोदुल कागदेहकनागा इद पोल्लो दोर्को. * 6:15 6:14-15 मार्कल 11:25-26; इमिसुसतोर 4:32 * 6:20

6:19-20 1 तिमोति 6:19; याकुब 5:2 * 6:21 6:20-21 लकाल 12:33-34

23 मति मीवा नद्र देवुळतके इलवेके, मीवा लोप्पा पूरा ईकळे मनदगा. अदिनेनाहकु मीवा लोप्पा मनदनद वेहचि ओकावेला ईकळ बार आता इतेके, अद ईकळि सिडापडाता मुर्गगाता आयगा!*

24 “बोगाय इवुर माल्कालोरा सेवा-साकुर कीया पगवोग. बाराहक इतेके ओगु ओर्विन बार कोटुल कीयनोग, ओर्विन बार जीवा कीयनोग. इलवेके ओगु ओर्विना पोल्लो केंजनोग, ओर्विना पोल्लो बार केंजोग आयनोग.* अद्रमे मीट वने मालसोमु ओसो देवुळि, इव रेंडिना सेवा मुर्तिय कीया पगविर.*

25 “अदिहके नना मीक वेहतहनन इतेके, पिसमुळतेनाहक माट बाताड तिनदकोम, उनडकोम, ओसो मीवा मेंदुलतेनाहकु माट बाताड केगयकोम इनजोर, मीट आलिह कीसोर मनमाट.* मीवा जीवा सिरप तिनदलाहे, मेंदुल सिरप गेंदेड केगयलाहे मन्हाताया?

26 पगियनाड पितेनके ऊळाट, अले! अव वीतोड वने, कोयोड वने, अहे डोमेने गुम केवोड वने. तेला मति मीवा देवुळदीपतोग बाबाल अविस्किहक तिडि ईस्तोग. देवुळता मुनेह अविस्किहकाय वीळिस, मीट एक्वा मोलातोरिर आदिर, इतेके निटमे देवुळि मीवा पिसवगतुन सीता कीयगाये.

27 तिनदगा-उनडना, इविनलोप्पा आलिह कीसोर मीवा पिसना-पिसवगाता उंद पूटा वने मीट वीळिह कीया पगविर‡. पगयकिरा?

28 “अद्रमे मीटु गेंदेना लोप्पा बाराहकु आलिह कीसोर महनिर? इव सोबाताड गेळापुंगेहकिन ऊळाट अले, अव बहु वलियताड! नना मीक वेहतहनन, अव कहटेम केवोड, नूदे गेंदेड अर्हांड वने.

29 तेला मति साल्मोन राजाल पका सोबाता राजजगा मलियतस्के वने, अव पुंगेहकना सोबाता बराबर बेस्केन एव्जोग!

30 इंजेके गेळापुंगेहक नेंड मन्हाताड, नाळ बूटेम आस्ताड. एय विस्वस इलवोरिर, इद्रमता रोंडातुन देवुळि इचोन बेसताड केगयनाड उहपिह कीसीस्ता इतेके, मीक अदु बेचोन कासा कीसि, गेंदे केपिह कीसीयाग! इयगाया, एवो?

31 अदिहके बाताड तिनदकोम, उनडकोम, केगयकोम, इविना लोप्पा मीट आलिह कीसोर मनमाट.*

32 देवुळतुन पुनवोर इसि, इव कतमे दोर्किह कीयलाह वितापूडा आस्तोर. मति इव सबेटव मीक गावले मन्हाताड, तेन मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पुन्जिये मन्हातोग.

33 देवुळि मीवा नडुमि राजेम कीयना इतेके, ताना सेतेमतुन मीट सबेटविहक मुने, इदे मोदुल पोल्लो इन्जि पर्हकाट. अह पर्हकतिर इतेके, मीक बाताड गावले मन्हाताड, अव कतमे देवुळि मीक इयगा.*

34 नाळ बाताल आयगा, तेन आलिह कीसोर मनमाट. नाळता सीता नाळि! नेटा रंदि, नेटुहक वेल्लाय मन्हाता.

7

दुस्रोरा तप तोहतना लोप्पा

(लुकाल 6:37-38,41-42)

1 “दुस्रोरा तप तोहमाट, तोहतिर इतेके देवुळ वने मीवा तप तोहतगा.*

2 बाराहक इतेके, दुसोरिन बह मीट तप तोहतहनिर, अहे देवुळि मीक वने तप तोहतगा. अहे बेद गोट्टाते मीट दुसोरिहक कहच ईयहनिर (इतेके इळन अर्हतहनिर), अदे गोट्टाते देवुळि मीक वने कहच इयगा.

3 निमा नीवा कोंडाते मनदनद इळपेलेहकाडा बेरा तपतुन सीता केवा, नीवा गोतयाना कोंडाता पोडलेहकाडा इचीटा तपतुन बाराहक ऊळिहनिर?

4 नीवाय कोंडाता इळपेतुन ऊळवा, नीवा कोंडाता पोडि तेंडलाह ईम नाकु इन्जि, निमा नीवा गोतयान बह इनदा पगयकिन?

5 एय सोड केवानिन! मुने निमा नीवा कोंडाता इळपेतुन तेंडा. ताना पया नीवा गोतयाना कोंडाता पोडि तेंडलाह, बेस तोवया पगयकिन.

6 “बोर देवुळताड पोल्लोनु पोहचीतप ऊळिहत्तोर, ओरिहकु* मीट पका दाराताड मोतिना लेहकाडाड देवुळताड पवित्र मनदनव पोल्लोड वेहमाट.† मीट वेहतिर इतेके, ओर पदिना लेहका अव पोल्लोनु ओय्केड-विहकेड कीयनुर. ओसो नयकना लेहका मीक कस्किपि पिळहपळ कीयनुर.

पार्तना कीयना लोप्पा

(लुकाल 11:9-13)

* 6:23 6:23 लुकाल 11:34-36 * 6:24 6:24 रोम सहरतोर 6:18-20 * 6:24 6:24 लुकाल 16:13; याकुब 4:4 * 6:25

6:25 पितितोर 4:6; 1 पत्र 5:7 ‡ 6:27 6:27 मीवा पिसना-पिसवगाता उंद पूटा वने मीट वीळिह कीया पगविर “मीवा निल्हकतुन मीट मुर्तिय वीळिह कीया पगविर,” इद्र अर्तम बने आया पगयहता. * 6:31 6:31 1 तिमोति 6:8 * 6:33 6:33 1 तिमोति 4:8 * 7:1 7:1 रोम सहरतोर 2:1;

14:13; 1 कुरिततोर 4:5; याकुब 4:11 * 7:6 7:6 बोर देवुळताड पोल्लोनु पोहचीतप ऊळिहत्तोर, ओरिहकु मोदुल कागिदे “पदिहकु”. † 7:6

7:6 सम्द्रुते बेदे उंद रीता इषता पोताल्लोप्पा गुडुल पाडि बंडालेहका दोर्किहता, तेने मोति इन्हतोर, तेना दारा वेल्लाय अस्ता.

7 “‘ताल्हकसोर मतेके ईकन, पर्हकसोर मतेके दोर्कगा, तेलप कोहकसोर मतेके तेगयकन’ इन्जि, देवुळ मीक इन्हता.✠

8 बाराहक इतेके बोग ताल्हकिह्तोग, ओन्क ईयगा. बोग पर्हकिह्तोग, ओन्क दोर्कगा. बोग कोहकिह्तोग, ओन्क तेगयिस ईयगा.✠

9-10 तपेनु तना मगि आरि ताल्हकतेके ओन्क बंडा ईयनोग, ओसो मीन ताल्हकतेके ओन्क तरसतुन ईयनोग, इद्रमतोग बोगाय मन्कल मियगा मन्हतोगा?

11 मीट पापमतोरि मन्ज तेला, मीवाडः पिलाडः-पेकोरिहक बेसता मादुन ईयलाह पुहनिर, इतेके मीवा देवुळदीपतोग बाबाल, ओन ताल्हकवालोरिहक बेचोटा बेसतल माल ईयनोग!

लोकुरा संगे बह तिरियना

(लूकाल 6:31)

12 “लोकुर मीवा संगे बेद्रम ताकना इन्जि मीवा विचर मन्हता, अद्रमे मीटु ओरा संगे ताकाटु. बाराहक इतेके मोसानाड अडोड ओसो देवुळता कबुरतोरा साब्रम, कतम इदे पोल्लोते ओडेम आताडः.✠

रेंड अगिड

(लूकाल 13:24)

13-14 “रेंड अगिड मन्हताडः बेद अगदुन पोयतकिर? बेरा दर्वजात्कु वेल्ला पस मन्हता, अद नेर्वता अगि बूळेम आयनके ओस्ता, अद अगदे अनवालोरु वेल्लाय मुल मन्हतोर.✠ मति वेल्ला पस इलवदु उड्ला अगि अमेसाता पिसमुळतके ओस्ता, इद अगि वेल्लाय कामि मुडुहक दोर्किहता. अदिहके मीटु वेल्ला पस इलवद दर्वजात्कु लोप्पा नेडाटु.

सेतेमते ताकवालोर, जोलते ताकवालोर

15 “देवुळता कबुर जोलते वेहवालोरगडाहि उसरते मन्हटु.✠ ओरु गोरनलेहका नाळेह केवप दिसिह्तोर, मति ओरा पोटालोप्पाडा विचरि, पिळहपळ कीयनाड लोळडानलेहका मन्हता.✠

16 ओराडः कीयनाड कबस्कनाहि, मीट ओर बेद्रमतोर इन्जि पुनदकिर. कोये-जपिनाहि अंगुर पडिड कोयोर. ओसो लिगुळ आपानाड जपिनाहि तोया पंडिडः कोयोर. कोयह्तोरा?✠

17 अद्रमे बेसता मरा बार बेसताडः तिनदनाड कायाड आदिहता, करबता मरा बार तिनवव कायाड आदिहता.✠

18 बेसतल मरा लागवाड कायाड आदो, अहे करबता मरा बेसताड कायाड आदो.

19 बेद मरा बेसताड कायाड आदो, अद्रमताडः सबे मरानु नळिकस किसतगा वाटिह्तोर.

20 अद्रमलेहका देवुळता कबुर वेहवालोरिन ओराडः कबस्कनाहि सेतेमतोरु, जोलतोरु इनजोर, मीट ओरिन पुनदकिर. (ओसो जोलतोरिनु देवुळि अहे सिक्सा ईयगा.)✠

21 “नाक् ‘सामि, सामि’ इनवालोर सबेतोर, देवुळदीपता राजेमते नेडोर आयनुर, मति देवुळदीपतोग नावा बाबाना पोल्लो वेहतप ताकवालोर, ओरु मात्रम अगा दाया पायनुर.✠

22 नना नेयम कीयनद आकि दियाते, वेल्लाटोर नयगा वासि, देवुळदीपते नेडलाह ईयनोग इन्जि, ‘ओ सामि, माट नीवा पेदिरते देवुळता कबुर वेहतोम.✠ ओसो नीवाय पेदिरते देयहक-बूतहकिन पंडटोम, ओसो नीवाय पेदिरते बेचोटाडः बेरा डीसाताड कबस्क कीतोम. कीतोमा, केवोम, सामि?’ इनजोर नाक इनदनुर.

23 अस्के कोनि नना ओरिनु, ओरा मोकम मुनेह इनदकन, ‘एय देवुळता पोल्लोतुन केंजवोरिर, नना मीक मुर्तिय पुनोन, मीट नयगडाहि पेसिस अन्हटु!’ इह इनदकन.✠

रेंड रीतिनाड लोहकु

(लूकाल 6:47-49)

24 “बोर नावाड इव पोल्लोन केंजिसि अहे ताकिह्तोर, ओरु पर्पा जागाते लोन तेहतोगु, बेसता तेल्वतोग मन्कनलेहका आस्तोर.✠

25 तेहतापया पेग वाता, उड्डा वाता, बेहरा दूद-मुर्गम वासि लोतगाहक अता, तेला मति अद लोन मुटो, बाराहक इतेके तानाड पायवाड पर्पा जागाते दोहतव मताडः.

✠ 7:7 7:7 याकुब 1:5; 1 योहन 3:22; 5:14 ✠ 7:8 7:7-8 योहन 15:7,16 ✠ 7:12 7:12 रोम सहरतोर 13:8-9; गलातितोर 5:14

✠ 7:13-14 7:13-14 लूकाल 13:24 ✠ 7:15 7:15 24:11,24; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; बळयिर 13:6; रोम सहरतोर 16:17;

2 तिमतो 3:5; 2 पत्रु 2:1; 1 योहन 4:1; तोहकीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✠ 7:15 7:15 यहेजकेल 22:27; बळयिर 20:29

‡ 7:16 7:16 तोया पंडिड मोदुल कागिदते “अजिर पंडिडः.” ✠ 7:16 7:16 लूकाल 6:43-44; याकुब 3:12 ✠ 7:17 7:16-17 याकुब

2:18 ✠ 7:20 7:16-20 गलातितोर 5:22-23 ✠ 7:21 7:21 लूकाल 6:46; रोम सहरतोर 2:12-13 ✠ 7:22 7:22 1 कुरिततोर

13:2 ✠ 7:23 7:23 देवुळताड पाटाड 6:8; लूकाल 13:27 ✠ 7:24 7:24 लूकाल 11:28; योहन 13:17; याकुब 1:25

26 मति बोर नावाड इव कागहतव पोल्लोन केंजिसि अहलेहका ताकोर, ओरु उस्को पर्वतगा लोन तेहतोग, तेल्चलेवोग मन्कनलेहका आस्तोर.

27 तेहतापया पेग वाता, उड्रा वाता, दूद-मुर्गम वाता, वासि अद लोतागाहक अता. अस्के अद लोन मुटिस, पूराय बूटेम आता.”*☆

28 इव पोल्लोड येसु वेहतलाह मारिह कीतस्के लोकुर ओनाड कागहतनाड पोल्लोन केंजिसि बयल आतोर.

29 बाराहक इतेके, येसु ओरिनु ओराड साङ्गमगूस्रा लेहका कागहोग, मति तन्के अदिकर मतपु, लोकुरिन कागहनदोग.

8

मोंडरोगमतोन सत्रे कीयना

(मार्कल 1:40-44; लुकाल 5:12-14)

1 गुड्रापोगोटाहि येसु तनाड कगयवालोर बार इळन रेगतस्के, गोहडिनाड गोहडिड ओना पयाह-पयाहे मंदुर.

2 अस्के ओवोंग मोंडरोगमतोग येसुनगा वातोग. (अदमतोरिन यहूदिर कळवोगतासिंदुर.) ओग येसुनगा वासि, “बाबा, नीवा विचर मतेके, नाक सत्रे कीसि, नावा कळवोगतुन तेंड पगयकिन,” इनजोर येसुन मिंडाड कोटिसि* इतोग.

3 “अह इतेके अले, नावा विचर मन्हताये! निमा सत्रेम आम,” इनजोर येसु इतोग. इतस्के, (यहूदिरा मोंडरोगमतोन इटव नोमळता अडोतुन नोमवा,) येसु ओन कय आहच बोयतोग. अस्के चटनेन ओना मोंडरोगम मायता.

4 “इंजेके मोंडरोगम सत्रेम आतेनाहक, मोक इयलाह मोसानाड अडोड मतपु, निमा कुदि अन्जि, सत्रेम आतन इन्जि, बूमयाहक मात्रम तोहा.* बूमयानके अनेके, इद पोल्लोतुन बोन्के बह वेहमा. सत्रेम आताहकु मोक इतोग इन्जि, बूमयाल सबेटीरिहक वेहतनोग, अस्के नियगा मोंडरोगमता कळवोग मनो आयगा,” इनजोर मोंडरोगमतोन येसु इतोग.

सीपयकना दरोगाना विस्वस

(लुकाल 7:1-10)

5-6 पया येसु कापेर्नाग वातस्के, सीपयकना ओवोंग दरोगाल ओनक्के वासि, कालगडेम अरसोर साय्ता ताल्हकतोग, “ओ गरू, नावा साकुर केवाल कय-काल वावा, वेल्लाय दुकते अर्रि, लोते उल्लगसोर मन्हतोग,” इतोग.

7 अस्के येसु दरोगान इतोग, “नना वासि ओनु सत्रे कीकन,” इन्जि इतोग.

8-9 अस्के वेग दरोगाल येसुन इतोग, “गरू, निमा नावा लोनलोप्पा वायना इन्जि, नना लायक इलेन*.*☆ नना वने ओर्विना कय इळन महनन, अहे नावा कय इळन उय्तर सीपयक मन्हतोर. नना वागोग सीपयिन ‘अन!’ इनजोर वेहतेके, ओग दास्तोग, ओसो दुस्रो ‘वाय!’ इनजोर केयतेके, ओग वास्तोग. अहे नावा साकुर केवानु ‘इद कीम, रा!’ इनजोर वेहतेके, अद कबळतुन ओग कीस्तोगे. (इद्रमि, इद रोगमता पोगोन नीवा अदिकर मन्हता;) निमा मात्रम उंद पोल्लो वळ्हकतिन इतेके, नावा साकुर केवाल सत्रेम आयनोग,” इनजोर इतोग.

10 इद पोल्लोतुन केंजिसि, येसु पकाय बामतोग. अस्के तना पयाह वावालोर मुडुन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इचोटा बेरा विस्वस नाकु मावोर इझयेलतोरगा बोनगान बह दिसो!†

11 इदे निटम पोल्लो, मीट केंजाट, वेग दरोगानलेहकाडोर बूममेटोर यहूदि आयवोर ईनाह-आनाह जमा आयनुर. जमा आसि देवळदीपता राजेमतगा मावाड मुनेतोर पेदल्क अब्रहमि, इसकि, याकुबि, वेरा संगे कुळप तिनना बतते उदनु.

12 मति माट इझयेलतोरमि इन्जि देवळदीपते नेडकोम, इद्रम इनवालोर उय्तरिन, देवळ मनवदु ईकळता जागते देवुळि पलत पोहचीयगा. अगा ओरु अळयना, पल्क कोगकना कीयनुर.*☆”

13 पया दरोगान येसु इतोग, “अले, निमा लोन अन, निमा विस्वस कीतपु, नीवा साकुर केवाल सत्रेम आयेग,” इतोग. अदे गट्काते वेग दरोगाना साकुर केवाल सत्रेम आतोग.

येसु वेल्लाटोराड दुकिन सत्रे कीस्तोग

(मार्कल 1:29-34; लुकाल 4:38-41)

14 येसु पया तनाड कगयवालोर बार, सिमोन पत्रुना लोन अतोग, अस्के पत्रुना आतो पकाय दंडटे कट्टुदगा टेटेम अर्स मता.

15 अस्के येसु ताना दंडटुन ऊळिसि, ताना कयदुन बोयताहे, दंड रेगता. पया अद तेदिसि, ओरिहक जावा-एग कीसीता.

* 7:27 7:24-27 याकुब 1:22 ☆ 8:2 8:2 28:17; योहन 9:38; बळयिर 10:25; तोहचीतव पोल्लोड 22:8 ☆ 8:4 8:4 लैयव्यवस्था 14:1-20 * 8:8-9 8:8-9 यहूदि लोकुर यहूदि आयवोरा लोता लोप्पा ओळियोर आंदुर, अदिनेनाहक ओग साख्वाल अह इतोग बहे. ☆ 8:8-9 8:8-9 योहन 4:9; 18:28; बळयिर 10:28; 11:3; गलातितोर 2:12 † 8:10 8:10 वेग साख्वाल इझयेल देसेमतोग आयोग, मति देवळता साङ्गम पुनवोग दुसा देसेमतोग आंदोग. वेग रोम सर्कता सेवातुहकु इझयेलते वासि. ☆ 8:12 8:11-12 लुकाल 13:28-29; तोहचीतव पोल्लोड 22:15

16 अदे दिया मुलतस्के, वेल्लाटोर देयहक-बूतहक पोयतोरिनु, येसु विळिसह कीयनोग इन्जि, लोकुर ओनगा ततोर. ततस्के येसु तना टोडटा पोल्लोतेन अद देयहकिन उकुम ईस पंडटोग; ओसो सबे दुकिनोरिन सत्रे कीसीतोग.

17 इद्रुमि यसयाल इनवाल मुने रासतदु देवुळता कबुर इंजेके करल आता, अद कबुर इह मन्हता: ओग कुदि मावा दुकतुन पंडटोग, मावा रोगमतुन पोहतोग।*

येसुनाड कगयवालोगाड अड्सन्कु
(लकाल 9:57-60)

18 पया येसु तना सर्ने वेल्लाय मुल मन्हतोर इन्जि ऊळतोग, ऊळिसि तना ऐगेटोरिनु “गालिल समदुरता अबर बाजे दाकल,” इन्जि वेहतोग.

19 अस्के ओवोर्गो साङ्गमगू येसुनागा वासि इतोग, “गू, निमा बेके दाकिन, अकेन नना नीवा संगे वायकन,” इतोग.

20 मति येसु ओन इतोग, “कोयलेस्किहक मनदलाह बार गळदाड, पोगोटाड पिटेहक मनदलाह बार गूडाड मन्हताड. मति नना माने-मन्कना नडुम पुटिसाय मति, नाक तला रोयिह कीयलाह वने जागा इले. (निमा वने अद्रुम मनदलाह तयर महनिना?)”† इतोग.

21 पया दुस्रोग ओनाड कगयवाल ओन इतोग, “गू, (नना नीवा संगे वायकन, निटमे. मति) मुने नाक बाबाना लोन दायलाह ईमु. बाबाल हायनोग अस्के, नना ओन पोहचि नियके वायकन” इह ताल्हकतोग.

22 “आयो, निमा नावा संगे इंजेकेन वय. देवुळता जीवालैवोरु हातपे मन्हतोर, ओरे तमाड हातोरिन पोहिर!” इन्जि येसु ओन इतोग.

येसु दंदतुन रोमिह कीस्तोग

(मार्कल 4:36-41; लकाल 8:22-25)

23 अस्के पया तनाड कगयवालोगा संगे, येसु ओडाते उदिसि, समदुरता अबर बाजे दायलाह पेसतोग.

24 अनेक अनेके, दोम्क्नेने समदुरतागा बेरा दूदि वाता, वासि एताड लचकाने ओडातुन कोळिडह कीदु. मति येसु इसि पर्वालेवा उंजिस मतोग.

25 अस्के ओर कगयवालोर येसुनागा एरे वासि ओन तेहतोर. “ए गू, माक पिसिह कीमु, माट मुळिन्दहनल!” इनजोर केयतोर.

26 अस्के येसु उंजिस तेदताहे ओरिन इतोग, “एय विस्वसलेवोरिर, (नयगा मीक पिसिह कीयलाह लाव मन्हता इन्जि मीट पुनविरा,) मीट पया बार्किया रेयतिर?” इद्रुम इतोग. पया ओग नितोग, निचि अद दंदतुन, एतुन वेहतोग, अस्के दोम्क्नेन दंद-मुर्गम मायता, अहे सबे मेलियनाड बाताड मेक्ने आताड. 27 तेन ऊळिस कगयवालोर पकाय बामतोर. वेर पया इनदलातोर, “वेना उकुमतुन वळ्यु, लचकाड केंजिहताड इतेके, वेग बेद्रुमतोग मन्कल मनदनोग रा?” इतोर.

इर्वुर देयहक पोयतोरु

(मार्कल 5:1-17; लकाल 8:26-37)

28 पया समदुरता अबरि, गदरे इनदनद एरियातागा ओर एवतोर. अगा हातोरिन पोहतलाह पांजाड मताड. ओर एवतस्के, अव पांजानाह इर्वुर देयहक पोयतोरु पेसिस वानेके ओन्क कलियतोर. वेर इर्वुर इचोन आकाड-दोकानोर मंदुर इतेके, वेर मनदनद अगदुहकु बोगे बह दया पगवोग आंदोग.

29 येसुन ऊळिसि, वेर पकाय जोरते केयतोर, “एय देवुळता मगानिन, निमा बार्किया माक अडम आरहनिन? नेयम कीयनद कगो एवयनामुनेन, निमा माक सिक्सा इयलाह वातिना?*

30-31 मति निमा माक पंडना मतेके ओके ऊळा, वेल्लाय जेक गोहड पदिड मेयिहताड, अके माक लोहचीमु,” इनजोरे देयहक येसुन कालगडेम अरताड.

32 अस्के येसु “अन्हट, पेसाट!” इतोग, इताहे देयहक चटनेन पेसिस, पदिना गोहडटगा तुर्नेनेडताड. अस्के गोहड पदिड अद कस्क्ने मनदनद मेटा ओळिसये, मुटेड-मुळ्गेड आसोर, समदुरकचुल वित बोटटाड. एतगा पया कुबोग इनाह अर्सि, कतमे मुळिन्दस डोलताड.

33 पदिड मेहवालोर पया, इद उबता-उबिय आता पोल्लोतुन, तमा नाटे वेहतलाह विततोर. देयहक पोयतोगा लोप्पा बह बह आता, इदिन पूरा नाटेनोरिहक वेहतोर.

* 8:17 8:17 यशायाह 53:4 † 8:20 8:20 माने-मन्कना नडुम पुटोगु इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटोगु इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनव वेल्लोना अर्तमि रासतद मन्हता, अगा ऊळाट. ✧ 8:29 8:29 याकुब 2:19

34 वेहतस्के मावाड कतम पदिड बळेम आताड इन्जि, अगडोर पूरा नागमेटोर रेयतोर, रेयिसि येसुनगा वासि कलियतोर. ओन कलियिसि इतोर, “मयगा निमा मनमा, मावा सिवातगडाहि पलते पेसिसि, अबर बम अन,” इनजोर येसुन अर्जि कीतोर.

9

कय-काल वावोनु येसु सत्रे कीस्तोग

(मार्कल 2:3-12; लुकाल 5:18-26)

1 पया येसु तनाड कागयवालोर बारा तना नाग, कापेर्नाग मल्स दायलाह, ओडाते उदिस मन्जि वेडटोर.

2 कापेर्नाग एवतोर अस्के पया, कयक-काल्क वागतोग ओर्विन, तना उंजना कटुल अस्के, येसु सत्रे कीयनोग इन्जि, ओनगा उयतुर बोरो ततोर. ओरा विस्वसतुन ऊळिसि, येसु दुकतोन इतोग, “अल बाबा, दीरा पोयम. नना नीवाड कसुकिन मापि कीयहनन,” इतोग.

3 अह इताहे, अगा मतोर साङ्गमगूर तमतमाये कुस्कुस इंदुर, “ऊळाट, वेग मन्कल उगसे देवुळतन इतपे बह पोगयिह्तोग!” इद्रम वळ्ळकिंदुर.*

4 ओरा पोटाताड विचकिन पुन्जि येसु इतोग, “मीवा पोटाते नावा लोप्पा बाराहक कुळसा वळ्ळकिह्निर?

5-6 वेन रोगमतोन ‘नीवाड कसुर्कना मापि आता,’ इह इतेके अल्कोया? बारा वेनु ‘तेदिस अन,’ इनदनद अल्कोया? इजेके नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्जि, देवुळतेनाह नयगा इद बूमते, पापमतुन मापि कीयनद अदिदर इंका मन्हता इन्जि, मीक तोहतकन,” इनजोर येसु ओरिन इतोग. पया कय-काल वागतोन येसु इतोग, “तेदा रा! नीवा कटुल उळ्ळचि, पोसि, लोन अन,” इतोग.

7 पया ओग तेदिसि, तना लोन दिगदिग अतोग.

8 देवुळि मन्कहक इचोटा बेरा अदिदर ईता, तेन ऊळिसि अगा मतोर लोकुर, देवुळतुन रेयिसि तान जोहर कीतोर.*

येसु मत्यान केयिह्तोग

(मार्कल 2:14-17; लुकाल 5:27-32)

9 अगडाह पया येसु पेसिसि अन्नेके, सिद्वा एतना नाकातगा, मत्याल इनवाल उदिस मतोग. ओन ऊळिसि येसु इतोग, “नावाड कागयवानिन आयकिन, दय!” अह इताहे, मत्याल तेदिसि येसुना संगे दाय्या बोटटोग.

10 अस्के पया येसु तनाड कागयवालोर संगे, मत्याना लोते गाटो तिनदलाह उदिस मतोग. अस्के सिद्वा एनवालोर, ओसो दुस्रेर पाप्यहलोर†, इद्रमतोर वेल्लाटोरे ओरा बतते वासि उदतोर.

11 तेन ऊळिसि परसिर ताल्हकतोर, “सिद्वा एनवालोर, पाप्यहलोर, इद्रमतोर पोहचीतप मतोरा संगे, मीवा गूरू बह तिन्ह्तोग?” इनजोर कागयवालोरिन कट्टला कीतोर.

12 ओरा वळ्ळकनदिन केंजिसि, येसु ओरिन इतोग, “रोगमलेवोरु डाकटरनके अनोर, मति रोगम मतोरे तमा दुकतुन पोहतलाह दास्तोर.

13 अद्रमलेहकाने नना नेह्नोरोग इनवालोरिन आयो, मति पापिरिन केयलाह वातन, इद पोल्लो सीताते तासाटु. मोक-मोहरम ईयना वाटो, ओर्विनेनाहक जीवा लोपतप मनदनद बेसु, इहे नावा विचर मन्हता‡, इद साङ्गमते देवुळ वेहतद पोल्लोता अर्तिमि बाताल आस्तायो, अन्ज कागयाटु,” इद्रम येसु इतोग.*

उपसता लोप्पा ताल्हकमुळि

(मार्कल 2:18-22; लुकाल 5:33-38)

14 उंद देबा देवुळता पेदितरे एते मीहवाल योहननाड कागयवालोर, येसुनगा वासि ताल्हकतोर, “गूरू, परसिर ओसो माट ऊक-ऊके उपस कीय्हनोम, मति नीवाड कागयवालोर मात्रमि उपस केवोर, इदिनलोप्पा निमा बार इह्निन?” इह इतोर.

15 अस्के येसु इतोग, “मावा नडुम मर्मपिकाल मन्ह्तोग इन्जि, संगेतोर मर्मिनस्के उपस ओसो बाकिंया कीयनुर? मति कोटुलतोर वासि मर्मपिकान ओरगडाहि एम्पिह कीसि पोस ओयनुर, इद्रमता वेला वायगा,‡ अद तूकने ओर दुकम आसि तिनेर आयनुर,” इन्जि इतोग.

16 (इतापया ओरिहक ओसो पुन्पिह कीयनाड पीटोने इद्रम वेहतोग.) “इदिन केंजाट, पाळ्ना गेंदेता अगता बूकतगा मेललाह, पूना गेंदे बोगे ओल्सोग. ओल्सतेके पूना गेंदे एग गुजिसि ऊयिहता, ऊयिसि पाळ्नातुन अहचि, इंका ओसो बेरा बूका कीयगा.

* 9:3 9:3 सिरप देवुळिये पापमतुन मापि कीया पायहता इन्जि, ओर साङ्गमगूर पुन्ज मतोर, अदिहके ओर अह वळ्ळकिंदुर. ✨ 9:8 9:8 5:16; 1 पत्र 2:12 † 9:10 9:10 पाप्यहलोर इतेके, यहदिराड अडोन नोमवोरु पापिर. ✨ 9:13 9:13 होसे 6:6 ✨ 9:13 9:12-13 12:7 ‡ 9:15 9:15 ननावे मर्मपिकानन आंदन इन्जि, येसु तनाय लोप्पा वेहतह्तोग.

17 अदुमे ओयवदु पूना अंगुर जोमातुन, पाळ्ना तोलाजोर्काते बोगे एन्दोग. § एन्दतेक इसि मिडतद जोमा ओयिसि, जोर्का ओसो आडिसि अगयहता, अस्स पया जोमा पूरा वाडिहता. मति पूना मिडतद अंगुर जोमा एन्दलाहि, पूनाये आडवदु तोलाजोर्का गावले. अस्के कोनि जोर्का, जोमा इव रेंड आसि अकूनेन मनदनुड,” इद्रम येसु योहननाड कगयवालोरिनु वेहतोग. (नना पूनाड-पूनाड पोल्लोड कागहतहनन, अविस्कनगा पाळ्ना रिवजताड पोल्लोड काल्हपनायो इन्जि, येसु इव पुन्निह कीयनाड पीटोड वेहतोग.)

उंदि डोलता पिला, उंदि कुर्माते बादा आतदु

(मार्कल 5:22-43; लूकाल 8:41-56)

18 इव गोटीड येसु ओरा संगे वळ्हकनेके, बोगो ओर्वोर्गा साग्बाल अगा वासि, “नावा मयाळि इचोटे हाता, गुरू. मति निमा वास मात्रम तान बोयतिन इतेके, अद तेकगा” * इनजोर, येसुनाड काल्क मोळकतोग.

19-21 पया येसु तेदिसि तनाड कगयवालोर संगे अनेके, बारा वर्साड आनाह कुर्माते बादा आयनद उंद आंचाळि, ओन ऊळिसि ओना पयाह वाता. नना मात्रम ओना गेंदेतुन बोयतेकाय सत्रेम आयकन, इद्रम आलिह कीसि, ओना पयाह वाता. वासि, अद ओना गेंदे कोडतुन बोयता.

22 बोयमुळतुहकु येसु पेके मल्लस ऊळिसि, अद आंचान इतोग, “पेडि, निमा दीरा पोयम! नना नीक सत्रे कीकन इन्जि, निमा विस्वस कीताहके, बेस आतिन.” इताहे अद गट्काते अद आंचाना बादा मायता.

23 अस्के पया हाता पिलाता लोन ओर वातस्के, अगा अळवालोर-केयवालोरिन, तुस्सक ऊरवालोरिन, येसु ऊळतोग.

24 ऊळिसि ओरिन इतोग, “तिट, नाक अग ईम्हट्ट. पिला हायो, अद निद्रतेन मन्हता!” * अह इतस्के, पोहता वाता मुल येसुन कवतोर.

25 अगा वाता मुडुन ओग पलत पेहतस्के, पिला मता जागाताग येसु नेडतोग, नेडिसि ताना कयदुन पोयतोग, अस्के अद हाता पिला जीवा अरता. 26 इद पोल्लो अद पूरा एरियामेंड आबुर आता.

गुडिरिन, मूकान येसु सत्रे कीस्तोग

27 येसु अगडाहि पेसिस अनेके, (देवूळ लोहतोग राजाल येसुये इन्जि नमिसि,) इर्बु गुडिर ओना पयाह पयाह अनजोर केयसोर इंदुर, “ए दाविद राजाना कूळतोनिन, मावा पोगोन दया कीमु!”

28 ओग पया लोन ओळियतस्के, ओर गुडिर ओनगा वातोर. अस्के येसु ओरिन इतोग, “नना मीक सत्रे कीया पगयकन, इद्रमि मीवा विस्वस मन्हताया?” इन्जि ताल्हकतोग. अस्के “इंगो गुरू,” इनजोर येसुन इतोर. *

29 “मीट विस्वस कीतपु मीक आयि,” इन्जि येसु ओराड कौंडान इटोग.

30 अस्के ओर तोवया बोटोर. पया येसु ओरिन वेहतोग, “ऊळाट, इद पोल्लो बोगे बार पुनदनायो.” *

31 मति ओर अगडाहि पेसिस अतापया, अद पोल्लोतुन पूरा एरियामेंड आबुर कीसीतोर.

32 पया अगडाहि येसु तनाड कगयवालोर संगे पेसिस अनजोर मनेके ऊळाट, मूका देयम पोयतोन ओर्विनु, लोकुर येसुनके ततोर.

33 देयमतुन येसु पेहक पूंडटोग, अस्के ओग मूकाल वळ्हक बोटोग. तेन ऊळिसि लोकुर बामिसि इनदलातोर, “इम्सयेल देसेमते इद्रम आतदिनु, बेस्केन ऊळतद इले रा!” इनजोर वळ्हकतोर.

34 मति परसिर इनदलातोर, “वेग देयहकना मुक्याना लावतेने देयहकिन पूंडिहतोग, रा!” इतोर.

बूतिनोर तक्वा मन्हतोर

35 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोर बार, अद पटटे सबे नाहकने तिरियिंदुर. बेक अतेकाय ओगु ओराड पार्तनाताड लोहकनगा कागहचोर, देवूळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन पोकर कीसोर, सबे रोगहकिन, दुकहकिन सत्रे कीसोर तिरियिंदोग.

36 अडोर लोकुरिन येसु ऊळतोग इतेके, कोपाललेववु गोरैनलेहका ओरु गळबळते लेसतप, आरम आतप मतोर. तेन ऊळिसि ओन्कु ओरा मान वसता. *

37 अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “वेर लोकुर पोलमते वेल्लाय पंटालेहका मन्हतोर, मति वेरिन देवूळताग तवालोर बूतिनोर आलोर.

38 अदिहके पोलमता माल्कालेहकाडा देवूळि, लोकुरिन बेसता कबुर वेहचि, तनगा तवालोर बूतिनोरिन लोहि इन्जि, मीट अर्ज कीसोर मन्हट्ट,” इन्जि येसु ओरिन वेहतोग. *

§ 9:17 9:17 तोलाजोर्काता चित्र मार्कल 2:22 अगा टोर्किहता.

* 9:18 9:18 मार्कल 16:18; बळयिर 28:8 * 9:24 9:24 योहन

11:11,13; बळयिर 20:10 * 9:28 9:28 बळयिर 14:9

* 9:30 9:30 सभेदोर इद पोल्लो पुतेके, यहदिगड पेदल्क येसुनेनाहक जीवा कर्वप

आयनुर, अह आसि ओन हळ्कलाह ऊळनुर, इदिन पुन्जि येसु अह वेहतोग.

* 9:36 9:36 मार्कल 6:34 * 9:38 9:37-38 लूकाल 10:2

10

येसु बारा बळयिरिन आचिह्तोग

(मार्कल 3:16-19; लुकाल 6:14-16)

1 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोरीन, बारा मांदतुन एरे केयतोग. केयिसि ओरिहकु देयहक-बूतहक पंडलाहि, रोगहकिन-दुकहकिन सत्रे कीयलाहि, अदिकर इंतोग.

2 ओर कगयवालो बारा मन्कलोराड पेदिर्क इह मताड: मुने सिमोन (ओने पत्रु इंदुर) ओसो आदेयाल, वेर तमोग इर्वुर मतोर्; पया जेबेदिनाड इर्वुर मगकु याकुब ओसो योहन;

3 मिलिप ओसो बार्तोलोम; तोमाल ओसो मत्थल (ओग सिद्वा एनवाल मन्ज तेला); अल्पुना मगि याकुब ओसो तदु;

4 सिमोन (ओग रोम सर्करता अडम पार्तिंतोग), ओसो यहूदा इस्केर्योत (वेगे आक्रिते येसुन कोटेतोरा कयदे पोसीतोग)*. (वेरे येसुनाड बारा मांदि बळयिरआंदुर.)*

येसु तनाड बळयिरिन लोहतह्तोग

(मार्कल 6:7-13; लुकाल 9:1-6)

5-6 ओरिन येसु इद्रम कागहच लोहतोग: “मावा इस्येल देसेमतोर इतेके, लेसताड गोरिनलोहका मन्हतोर, अदिहक ओरेकेन मीट अन्हटु; मति ओरिन विळिसिसि, दुस्राड जातिनोरक्के मात्रम अनमाटु, अहे सामरिया पटाड नाहकने नेडमाटु.*

7 मीट अनेके ‘देवुळता राजेम कीयनाड दियाड एवयलाह आताड,’ इनजोर वेहचोर अन्हटु.

8 रोगहलोरीन सत्रे कीसोर, हातोरिन जीवा अर्हचोर, मोंडरोगमतोरिन सुद्रे कीसोर, देयहकिन पंडसोर अन्हटु. मीक नना पुनेमते अदिकर ईतन, अहे मीट वने पुनेमते दुस्रोरा सेवा कीम्हटु.

9 “अनेके मीवाड नडिने बंगरताड, वेंडटाड, रागताड कोताड बह तासमाटु.

10 अहे जोर्का कांजमाटु, रेंड-रेंड जगाड, रेंड-रेंड एल्पुस्क, ओसो कयदे डुडि, इविन ओयमाटु. मीट देवुळताय बूततोरिन इतेके, लोकर मीक दर्भम कीयना गावले.*

11 मीटु बेदाय नाटे दाकिर, अस्के अगा बोग नेह्नोग मन्हतोग, ओना पता कीम्हटु. ओसो मीट पेसिस अनाहजोम, ओनगाने मन्हटु.

12 ओसो लोते नेडनेके, मीक सुकम दोर्कि, इद्रमता बर्कतता पोल्लो इन्हटु.

13 अद लोतोर बेस मीक जागा-पसा कीयलाह गिर्दा आतोर इतेके, मीवा बळहकतद बर्कत ओरगा मनदगा. मति ओर गिर्दा आयोर इतेके, देवुळता बर्कत ओरगा मनो आयगा.

14 बेद नाटेनोर मीक एरे केवोर, मीवा कबुरतुन केंजोर, अद नाटेनाहि पेसनेके, (ओर देवुळता सिक्सातुहक ओजिहतोर इनजोर तोहतलाहि,) मीट मीवाड काल्कना दुरातुन अगान दुल्पाटु.*

15 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, सोदोम-गोमोरा अव नाहकनोरिन देवुळ (ओराड लाग्वाड कबस्कनेनाहक, मुने सिक्सा ईसि) बूळे कीता इन्जि पुतिर.† तान वीळिसि मीक एरे केवोर इव नाहकनोरिन, नेयमता आक्रि दियाते* देवुळि वेल्ला सिक्सा ईयगा.*

विस्टु वायगाये

(मार्कल 13:9-13; लुकाल 21:12-17)

16 “इद केंजाट, लोळडानगा गोरिन लोहतपु, नना मीक दुनियाते लोहतहनन.* अदिहकु मीटु तरस्कना लेहका सत्रल मन्हटु, मति परेवाड मतप, नाळेह केवोरा लेहका वने मन्हटु.*

17 मति मन्कलोराहि उसरते मन्हटु. ओर मीकु कोरट-कचिर्कनगा ओसीयनुर, तमाड पार्तनाताड लोहकने मीक नल्हतनुर.*

18 ओसो नाक नमताहकु, मीकु सर्करता मुनेह, अहे राजालोरा मुनेह, निल्पिह कीयनुर. अस्के मीटु ओरिहकु, ओसो यहूदि आयवोर दुस्राड जातिनोरिहकु, नावा लोप्पा साक्सि वेहतकिर.*

* 10:4 10:4 योहन 6:64,71 * 10:4 10:2-4 बळयिर 1:13 * 10:5-6 10:5-6 यहूदि जातोर सामरितोरिन विटळ तसिदुर.

* 10:10 10:10 1 कुरितोर 9:14; 1 तिमेति 5:18 * 10:14 10:14 लुकाल 10:11; बळयिर 13:51; 18:6 † 10:15 10:15

इद पोल्लोन पुन्दलाहि, पुटमुळ अदयय 19 ऊळट. * 10:15 10:15 देवुळताड पाटाड 9:8; 9:6:13; 9:8:9; योहन 5:22-23,27; बळयिर

10:42; 17:31 * 10:15 10:9-15 लुकाल 10:4-12; 2 पत्रु 2:6 * 10:16 10:16 लुकाल 10:3; योहन 4:38; 17:18; 20:21

* 10:16 10:16 रोम सहरतोर 16:19 * 10:17 10:17 बळयिर 5:40; 22:19; 26:11 * 10:18 10:18 पिलिपितेर 1:12

19-20 बेस्के मीक ओरा कयदे ईयनुर अस्के, मीट मीवाय बुदते वेहवालोरिर आयविर आयकिर. मति मीवा देवुळबाबाना जीवा मीकु वळ्हकलाह बुदिङ ईयगा. अद ईतस्के, बेद बह वळ्हकना, इद मीक अदे गट्काते एका आयगा.☆ अदिहके तेना लोप्पा मुनेन मीट आलिह केमाट.

21 "विस्वसलेवोग तमोग बार तना विस्वसि दादानु, ओसो विस्वसलेवोग तपे बार तना विस्वसि मगिनु हक्कलाहि पोसीयनुर. विस्वसलेवोर मगक-मयास्क विस्वसिर तलोग-तपेरा विस्द तेदिसि, ओरिन हक्कलाह वेहतनुर.

22 ओसो मीट नाक नमवालोरिर आताहकु, दुनियातोर मीकु कोटुल कीयनुर.☆ मति आक्रि एवनाह बोर दीरा पोस मन्हतोर, ओरिन देवुळि पिसिह कीयगा.☆

23 उंद नाटे बेस्के ओर मीक बोबा कीयनुर अस्के, दुस्रा नाटे मीट पटादुळ विताट. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इम्येलतोराइ सबे नाहकने मीट नावा कबुर वेहतलाह मारिह कीयनामुनेने, नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन देवुळदीपताहि मल्स वायकन.

24 "कगयवाल तना गूहक बरोग आस्तोगा? अहे ओर्युलतोग तना माल्काहक बरोग आस्तोगा?☆

25 आयो, कगयवाल गूमलेहका ओसो ओर्युलतोग माल्कानलेहका आयना, इचोने ओनक बेसु, नना लोता माल्कानन मन्ज तेला, नाके ओर देयहकना मुख्यालः इन्हतोर; मीट इतेके लोता मन्कलोरिर इन्जि, मीक बेचोन वीळिस तिपल कीयनुर, इदिन सीताते तासाट!

26 ओर तिपल कीयनुरस्के, ओरिहक रेयमाट. सबे मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुड, इद्रमता वेला वायगा.

27 बेद नना मीक ईकळते वेहतहनन, अदिन मीटु वेहचते लोकुरा मुनेह पिडम-पडम वेहाट. ओसो बेव नना मीवा केवदे वेहतहनन, अविनु लोता पोगोन निचि, पोक्र कीम्हट.

28 "बोर मेंदुन हक्क पगयहतोर मति जीवातुन इट पगवोर, ओर मन्कलोरिहक मीट रेयमाट. ओरिन रेयवा, जीवातुन ओसो मेंदुन, इव रेंडिन आसि पिववद किसबटाटा सिक्सातगा बूळे कीया पगयनद देवुळि, तान्के रेयाट.☆

29 ऊळाट, कोळका पिटेहकु बाता बिसद मन्हताया? इले, तेला मति मीवा देवुळदीपतोग बाबाना विचरलेवा, अविस्कनगडाहि उंद वने पोगोटाहि इन्न अर्सि डोलो.

30-31 मति मीट इतेके वेलाडे कोळका पिटेहकाय वीळिस, देवुळबाबाना मुनेह एक्वा मोलातोरिर. ओसो (ओग मीवा लोप्पा कगम पुन्हतोग,) मीवा तलातगा बेचोक केल्क मन्हताड, इद वने ओग पुन्हतोग. (मीकु देवुळता विचरलेवा बातय आयो आयगा,) अदिहके मीटु ओर तिपल केवालोरिहक रेयमाट.

32 "बोर लोकुरा मुनेह येसुनाड कगयवानन इन्जि कबुल आस्तोर,☆ ओरिन नना वने आक्रि नेयमता वेलाते, नावा देवुळदीपतोग बाबाना मुनेह, वेर मावोर इन्दकन.☆

33 बोर बारा नाकु लोकुरा मुनेह पुनोन इन्दनुर, ओरिनु नना वने नावा देवुळदीपतोग बाबाना मुनेह, वेर मावोर आयोर इन्दकन.☆

34 "सबेटोर लोकुर गूमते मनदना इन्जि, वेग इद बूमते वातोग इनजोर, नावा लोप्पा इनमाट. बाराहक इतेके लोकुर गूमते मनदना इन्जि वावोन, मति नना वाताहके नाक नमवालोरि, नाक नमवोरि, वेरा नडुम जळम पुटगा.

35 इतेके नयेनाहके तपेना संगे मगि, तलिना संगे मयाळि, अहे आतोना संगे कोयाळि, इद्रम वेर कोटेड आयनुर.

36 लोताय मांदि तमतमाये कोटेनोर आयनुर.☆

37 बोर नाकाय वीळिसि तमाड तलिस्क-तपेरिन एक्वा जीवा कीस्तोर, ओर नावाड कगयलाह ओप्पोर. अहे बोर नाकाय वीळिसि तमाड मगक-मयास्किन एक्वा जीवा कीस्तोर, ओर वने नावाड कगयलाह ओप्पोर.

38 ओसो बोर तमा हक्कनागुटा कांजतप, नावा पयाह वाताहकु, कोटेड, अड्स्नक आपलाह तयर आयोर, ओर वने नावाड कगयलाह ओप्पोर.

39 बोर इजेके तमा कुदता जीवातुन पिसिह कीयालाहि ऊळिहतोर, ओर आक्रिते बूळेम आयनुर. मति बोर नयेनाहकु सबे पोहतहतोर, ओरिहक देवुळि पूना जीवा ईयगा.☆

40 "बोर मीक ऐ कीस्तोर, ओर नाक वने ऐ कीतप मन्हतोर; ओसो बोर नाक ऐ कीस्तोर, ओरि नाक लोहवाल बाबान वने ऐ कीतप मन्हतोर.☆

41 देवुळता कबुरतोग ओर्विन, कबुरतोग इन्जि बोर बेस ऊळिहतोर, ओरिहकु देवुळतेनाह कबुरतोनाय इनम दोर्कगा. ओसो सेतेम मन्कल ओर्विन, सेतेमतोग इन्जि बोर बेस ऊळिहतोर, ओरिहकु सेतेमतोग इनम दोर्कगा.

☆ 10:19-20 10:19-20 2 कुरिततोर 13:3 ☆ 10:22 10:22 24:9; योहन 15:19; 17:14 ☆ 10:22 10:22 गलातितोर 6:9

☆ 10:24 10:24 लूकाल 6:40; योहन 13:13-16; 15:20 † 10:25 10:25 देयहकना मुख्याल मोदुल कागिदते "बेल्जेबुब." इदु देयहकना मुख्याल उंद पेरिर मता. ☆ 10:28 10:28 याकुब 4:12 ☆ 10:32 10:32 रोम सहरतोर 10:9 ☆ 10:32 10:32 तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ☆ 10:33 10:33 2 तिमतो 2:12 ☆ 10:36 10:35-36 मीका 7:6 ☆ 10:39 10:39 16:25; मार्कल 8:35; लूकाल 9:24; 14:26; 17:33; योहन 12:25 ☆ 10:40 10:40 मार्कल 9:37; लूकाल 9:48; 10:16; योहन 13:20; गलातितोर 4:14

42 इह कैजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि ओवोर्गो अडूलोन्क इंका येसुनाड कगयवाल इन्जि, उंद गिलसमेंड दळडता एग तेला उनडलाह बोग ईयनोग, ओन्कु इद दर्ममता इनम देवुळताहि निटमे दोर्कगा, "☆ इन्जि येसु इतोग।

11

1 अस्के येसु तनाड बळयिर, बारा मांदतुन इव अडोड वेहतनाड मारिह कीतस्के, तना कबुरतुन पोक्कुर कीयलाहि, ओरिन लोहतोग। लोहचि, ओग अगडाहि पिसिस, अगडाड नाहकने देवुळता कबुर वेहचोरे, कागहचोरे अतोग।

योहनना लोप्पा येसुनाड गोटीड
(लुकाल 7:18-35)

2-3 देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन जेलते मनेके, देवुळ लोहतोग येसुराजानाड कबस्किन कैजतोग। कैजिसि वेग तनाड कगयवालोरिन इतोग, "येसुनगा अन्जि इद्रम ताल्हकिस वाट, 'बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वावाल मतोग, ओग बह निमानेया? बार माट दुषोना अग ऊळकोमा?' " इन्जि ओरिन येसुनगा लोहतोग।

4 बेर कगयवालोर येसुनगा वासि अह ताल्हकतस्के, येसु वेरिन इतोग, "मीट बाताड कैजिहनिर, ऊळिहनिर, अविने मल्स अन्जि योहनिहक वेहाट:

5 नाक देवुळ ईतद लावते गुडिर तोवयलाह आतोर, ☆ कूटालोर ताकलाह आतोर, मोंडोरोगमतोर सत्रेम आस्तोर, एण्डालोर वेनदलाह आतोर, हातोर बार तेगिह्हतोर, गरिबतोरिहक बेसता कबुर कैजलाह दोर्किहता. ☆

6 नना बोनन आंदन इन्जि, बोर उन्क-मन्क आयोर, ओर देव्यातोर, इह इनजोर योहनिन वेहाट," इन्जि येसु वेहतोग।

7 योहननाड कगयवालोर अगडाहि पिसिस अनेके, येसु मुडोरा संगे पया योहनना लोप्पा वेहात बोटोटोग, "पेळ्हकल बूमते मीट योहननाड कैजलाह अतिर अस्के, बेद्रमता मन्कन ऊळलाह अन्जि? वळयते विक्कु-वक्कु आयनद कागरां डालेहका, तना पोल्लोतुन मिळ्हच-मिळ्हच वेहवान ऊळलाह अन्जिया?

8 अद्रमतोन आयवेके पया, बोन ऊळ अन्ज मतिर? रेसेम गेदेड उहतोग मन्कनुया? कैजाट, रेसेम गेदेड उहतोर मन्कलोर पेळ्हकल बूमतगा मनोर, राजमिदेनगान मन्हतोर।

9 पया बाराहक अन्ज मतिर, रा? देवुळता कबुरतोन ऊळलाह, आयोया? मीक नना वेहतहनन, मुनेतोर देवुळता कबुरतोर सेवातुहक वीळिस, योहनना सेवा मता, अद्रमतोने मीट अन्जि ऊळतिर।

10 ओनाय लोप्पा देवुळि मुने तना लोहवाल पिसिह केवान वेहच मता, 'ऊळा, नना नावा बळयिन नीवा मुने लोहतहनन।

निमा लोक्कुरा जीवातगा वायना इन्जि, नीवा अगदुन ओग तीर्हकनोग.' ☆

इदे साश्रमते रासतद मन्हता. (ओग बळयि इतेके योहनिने.)

11 इह कैजाट, नना सेतेम वेहतहनन इतेके, देवुळताड पाळनाड अडोने ताकवालोरगा, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनिहकाय वीळिस, बोगे बेरोग पुटोग आसि. मतिगा बोरगा देवुळ राजेम कीस्ता, ओरगडाहि सबेटोरिहक उडूलोग वने योहनिहकाय बेरोग।

12 देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, कबुर वेहचोर वाताड दियानाहि नेड एवनाहजोम, देवुळ तना राजेमतुन जोरतेने निल्पिह कीसोर मन्हता, अह आसि लोक्कुर तान पोयतलाह, दोबेड-नूकेड कीसोरे लोप्पा नेडिह्हतोर.*

13 इतेके योहन वानाहजोम, देवुळताड सबेटोर कबुरतोर साश्रम ओसो मोसानाड अडोड†, मुनेने देवुळ लोहवाल राजाल वायनदिना लोप्पा वेहच मताड. ☆

14 मुनेतोर कबुरतोर बेस्के 'देवुळ लोहवाल राजाना मुने), एलियाल कबुरतोग इद बूमते मल्स वायनोग,' इनजोर इंदुर, ☆ अस्के ओर योहनना लोप्पाने वेहनदुर. इदिन पुनदलाह मीवा विचर मन्हता इतेके पुन्हुट: योहन इतेके एलियाललेहकाडोगे!

15 मियगडाहि बोरीहकु पुनदलाह गिदां मन्हता, नावा पोल्लोतुन बेस कैजाट! ☆

16-17 "मीट योहननाड कैजवोरिर, नावाड इंका कैजवोरिर, मीट बेद्रमतोरिर इनदना, तेन कैजाट. बोर पेकोर बजरतगा कस्सलाह उदिसि, तमाड गोतयालोरिन केयिह्हतोर. केयसोर ओर इन्हतोर, 'मीक इनजोर माट तुस्स्कने रेला पाटाता रेगा ऊरतोम, तेला मति मीट एंदविर.

☆ 10:42 10:42 इन्जितोर 6:10 ☆ 11:5 11:5 यशायाह 29:18; 35:5; 42:7; योहन 9:7 ☆ 11:5 11:5 यशायाह 61:1; लुकाल

4:18-19 ☆ 11:10 11:10 पेसमुळि 23:20; मलाकी 3:1 * 11:12 11:12 देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, कबुर वेहचोर वाताड दियानाहि नेड एवनाहजोम, देवुळ तना राजेमतुन जोरतेने निल्पिह कीसोर मन्हता, अह आसि लोक्कुर तान पोयतलाह, दोबेड-नूकेड कीसोरे लोप्पा नेडिह्हतोर. मोदुल कागिदतुन ऊळतेके, इद अर्तम वने अरयहता: "देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन, कबुर वेहचोर वाताड दियानाहि नेड एवनाहजोम, देवुळता राजेमता अडिम लळय असो मन्हता, अहे लळय केवालागे तान एहतलाह ऊळिह्हतोर." † 11:13 11:13 देवुळताड सबेटोर कबुरतोर साश्रम ओसो मोसानाड अडोड इतेके येसु वायनामुने रासतद पूरा पाळना साश्रमि. ☆ 11:13 11:12-13 लुकाल 16:16 ☆ 11:14 11:14 मलाकी 4:5; मार्कल 9:11 ☆ 11:15 11:15 तोहचीत्व पोल्लोड 2:7,11

पया माट हामूर रेगाताड पाटाड ओतोम,
तेला मति मीट मोरो-मोरो इनजोर,
अळसोर अर्युल पायविर.'

18 अद्रमे योहन लोकरा संगे उदसोर बेस तिनजोर-उनजोर वावोग, अदिहक इसि ओनगा देयम मन्हाता, इद्रम ओन इन्हत्तोर.

19 मति माने-मन्कना नडुम पुटोनेन बेस तिनजोर-उनजोर वाताहक इसि, नाक वळ्हकिहत्तोर, 'ओन ऊळाट, ओग उळ्ळे, ओचे, सिदवा एनवालोर, पाप्यहलोर गोतयाल!' इद्रम नाक इन्हत्तोर. (योहन अह मताहक वने मीक अरवोये, नना इह मताहक वने मीक अरवोये.) मति बोर देवुळता बुदते ताकिहत्तोर, ओराड कबस्क सेतेम दिसनुड," इनजोर येसु इतोग.

येसुनाड कैजवोराड नाहकिहक दुकमि

(लूकाल 10:13-15)

20 पया बेव नाहकने येसु तनाड बेहरा डीसाताड वेल्लाडे कबस्क कीतोग, अगडोर पापमताहि मिळ्न्दवाहकु, ओरिन ओगु इहलेहका तप तोहता बोटटोग:

21 "ए कोराजिन नाटेनोरिर! ए बेल्सेदा नाटेनोरिर! देवुळि मीक सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके मियगा बेव बेरा डीसाताड कबस्क कीतन, अवु सोर, सिदोन इव लाग्वाड नाहकने* कीस मतेके, अगडोर अस्केन बेस्कोटे निटमे कैजेर; पोता-गेंडेड उहचि, तलातगा नेग दोसिसि, मावा पापमताहि मिळ्न्दतोम इन्जि, ओर तोहेर. (मति मीट इतेक मीवा पापमताहि मिळ्न्दविर!)

22 करल इदे मन्हाता, सोर, सिदोन इव नाहकिहकाय वीळिसि, मीक नेयमता आकि दियाते देवुळि वेल्ला सिक्सा ईयगा.

23 ओसो ए कापेनटिनोरिर! मीट देवुळदीपतगा पोगोन एवयकोम इहनिरा? आयो, देवुळि मीक इळ्णे हानादीपतगा पोहचीयगा!* मियगा नना बेव बेरा डीसाताड कबस्क कीतन, अव कबस्क सोदोम नाटे तेला कीस मतेके, अद नाटेनोर तमा पापमताहि मिळ्न्देर, अह आसि सोदोम नेंड एवनाहजोम पिसालि, देवुळि तान बळे केवो आवालि.* (मति मीट इतेक मीवा पापमताहि मिळ्न्दविर!)

24 नना मीक वेहतहनन, सोदोमतुहकाय वीळिसि, मीकु नेयमता आकि दियाते, देवुळि वेल्ला सिक्सा ईयगा," इनजोर इतोग.

मोतातोरिहकु आरम

(लूकाल 10:21-22)

25 अस्के येसु देवुळतुन जोहर कीस इतोग, "ए बाबा! इळ्ळात, पोगोटा ब्रूता सामिनिन!* नना नीक जोहर कीयहनन, बाराहक इतेके निमा इव सेतेम पोल्लोनु, बुदतोराम, पका तेळियतोराम इनवालोरिहक तोहवालेवा, उड्लोराम, बुदलेवोराम इनवालोरिहक तोहतिन.*

26 निटमे बाबा, नीवा विचर इद्रमे कीयनद मता."

27 पया येसु इतोग, "नावा बाबाल नाकु सवे पुनदलाह ईतोग.* देवुळबाबान विळिसि, बोगे बार देवुळता मगिन पुनोग. ओसो बाबान सिरप नना, ओना मगान, पुहनन, ओसो बाबान तोहतलाह बोरिन नना आचिहनन, ओर वने बाबान पुनदनुर.

28 "एय कह्ण्टेम कीसोर बागतोरिर, (वेल्लाडे अडोड-उतुर्कना) मोता कांजतोरिर, मीट सबेटोरिर नयके वाट, अस्के नना मीवाड जीवाहकु आरम ईकन.

29 नना पेदातनम केवानन आयोन, ओसो जीवाते कुलुल महनन.* अदिहक (मीवा पूहतद जुवातुन पोहचि,) मीट नावाये जुवा कांजाट. ओसो नावाड कगायाट, अहे कीमह्ण्ट, अस्के मीवाड जीवाहकु आरम दोर्कगा.*

30 बाराहक इतेके नावा जुवा पूहो, नावा मोता अल्लको मन्हाता!*

12

पोल्वादियाता लोप्पा कट्ला

(मार्कल 2:23-28; 3:1-6; लूकाल 6:1-11)

1 अद तूकने येसु तनाड कगयवालोेर बार, वारमता पोल्वादियाते बोराडो पोलहकना नडुमतुहक अतोर.* अनेके ओरिहक कग्व वसताहकु, ओर गोहकनाड एन्किन ऊचिसि तिद्रु.

* 11:21 11:21 यशायाह 23; यहजेकल 26—28; आमोस 1:9-10; योएल 3:4; जकर्याह 9:2-4 * 11:23 11:23 तोहचीतव पोल्लोड 6:8 * 11:23 11:23 पुत्रुळि 19; 2 पत्र 2:6 * 11:25 11:25 व्यवस्थाविवरण 10:14; बळविर 17:24 * 11:25 11:25 1 कुरिततोर 1:20,26; 2:8-10 * 11:27 11:27 नावा बाबाल नाकु सवे पुनदलाह ईतोग. मोदुल कागिदते "नावा बाबाल नावा कयदे कतमे ईतोग." * 11:27 11:27 योहन 3:35 * 11:29 11:29 2 कुरिततोर 10:1; पिलिपितोर 2:5,8 * 11:29 11:29 विर्मयाह 6:16; इगिसुसतोर 4:20; 1 पत्र 2:21 * 11:30 11:30 1 योहन 5:3 * 12:1 12:1 मोसा मुत्योनाड दहा अडोनडाहि वारमता पोल्वादियाता लोप्पा वेहतद मन्हाता. पुस्तकता अकिने पुनवव पोल्लोना अरमि इगा पोल्वादियाता लोप्पा वेहतद मन्हाता.

2 तेन ऊळिसि उयतुर परसिर इतोर, “पोल्वादियाते बेदे कबळ इटलाह पोलो, तानु नीवाडः कगयवालोरो नोमोर” इन्जि, येसुन कट्टला कीतोर. ✱

3 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मुनेता कालामते दाविद राजाल तनाडः एगोटोर बार, ओरिहक कव वसतस्के बह कीतोर, तेन मीटु साङ्गमते बेस्केन अर्वविरा?

4 ओर देवळता रावळतगा बह अतोर; अगा देवळतुहक वाटटाडः बेव आरिडः सिरप बूमयालोरिहके तिनदलाह पोलिहताडः, अवे आरिन बूमयालोर ओरिहक तिनदलाह इतोर. ✱ (अस्के देवळि दाविद राजानु तपतिन इन्जि इनो अले.) ✱

5 अदुमे पोल्वादिया मतेकाय, बूमयालोरिहकु मंदिरता माळना कबळ कीयना पोलिहता, अस्के ओर पोल्वादियाता अडोतुन कळवोग केवोर, इदिन मीटु साङ्गमते अर्वविरा?

6 नना मीक वेहतहनन, मंदिरतुहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता!

7 मोक-मोह्रम ईयना वाटो, ओर्विनेनाहक मीटु जीवा लोपतप मनदनद बेसु, इहे नावा विचर मन्हातु, इद साङ्गमते देवळ वेहतद पोल्लोता अर्तम मीट पुन्ज मनेरि इतेके, कसुरलेवोरिन मीट तप तासविर आवेरिर. ✱

8 बाराहक इतेके नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्जि, पोल्वादियाते पोलनदिन, पोलवदिन वेहतनद अदिकर नाक मन्हाता,” इतोग.

9 अगडाहि पेसिस पया, येसु तनाडः कगयवालोरा संगे ओरा पार्तनाता लोन अतोर.

10 अतस्के अगा ओर्वोग वागता कयदोग मतोग. अस्के येसुन तप तोहतलाह इनजोर, “पोल्वादियाते दुकतुन सत्रे कीयनद कबळ पोलिहताया, बार पोलोया?” इन्जि ओनु परसिर ताल्हकतोर.

11 अस्के ओरिन येसु इतोग, “मियगडाहि ओर्विनागा उंदिय गोर मतेके, अदु पोल्वादियाते बोदातगा अरतेके, तान अदे दिया ओगु तेडोग आयनोगा? ओग निटमे तेडनोगा!

12 ऊळटु, गोरतुहकाय मन्कना जीवा बेचोटो बेरा मन्हाता! अदिनेनाहकु पोल्वादियाते ओर्विनेनाहक बेसता कबळ कीयना पोलिहता,” इन्जि इतोग.

13 पया “कय आहा!” इनजोर येसु वागता कयदोन इताहे, ओग तना कयदुन आहतोग. अस्के अद वागता कय, दुस्रा कयलेहका सत्रेम आता.

14 मति ओर परसिर पलत पेसिसि, येसुन बह कीस हक्ककल इनजोर, तमतमाय वळ्हकतोर. ✱

देवळ आचतोग सेवकि, येसु

15 इव पोल्लोडः केंजिसि, येसु अगडाहि पेसतोग। अस्के वेल्लाय मुल ओना पयाह अतोर. ओराडः सबेटोर रोगहलोरिन ओग सत्रे कीसीतोग.

16 “केंजाट, नना मियेनाहक इह कीतन इन्जि, बेगान बह वेहमाटु!” इनजोर येसु सत्रेम आतोरिन वेहतोग.

17 इद्रमि यसयाल इनवाल देवळता मुनेतोग कबुरतोग, देवळ लोहवाल राजाना लोप्या बेद पोल्लो वेहच मतोग, अद इंजेके करल आता. अद इह मन्हाता:

18 देवळि इन्हाता, “ऊळटु, वेग नावा सेवकि,

वेने नना आचतन,

वेनगाने नना जीवा वाटिहनन,

वेना संगे नना गिदाते महनन.

वेना पोगोन नना नावा पवित्र जीवातुन रेहतकन.

वेग सबे जातिनोरिहकु, नावा सेतेमतुन आबुर कीयनोग.

19 वेग बोनाय संगे वहचोग आयनोग, जोरते केयोग आयनोग.

ओसो वेना आळो बजरते लोकरिहक वेनदा वावो आयगा.

20 वेना सेतेम गेल्लनाहजोमु, वेगु सनिसारम पोयतप मनवालोरिनु वेहोग आयनोग,

ओसो आसालेवप मनवालोरिहकु आसा ईयनोग. †

21 अहे वेनगा सबे जातिनोर आसाते मनदनुर,” इन्जि इन्हाता. ✱

परसिर येसुन देयम पोयतोग इन्हतोर

(मार्कल 3:23-29; लूकाल 11:14-23; 12:10)

✱ 12:2 12:2 लूकाल 6:7; 13:14; योहन 5:16; 7:23; 9:16 ✱ 12:4 12:4 इज्रितोर 9:2 ✱ 12:4 12:3-4 1 शम्एल 21:1-6

✱ 12:7 12:7 बेरो 6:6 ✱ 12:7 12:7 9:12-13 ✱ 12:14 12:14 26:4; मार्कल 14:1; लूकाल 22:2; योहन 10:31; 11:53

† 12:20 12:20 वेना सेतेम गेल्लनाहजोमु, वेगु सनिसारम पोयतप मनवालोरिनु वेहोग आयनोग, ओसो आसालेवप मनवालोरिहकु आसा ईयनोग. मोदुल कागिदते, “ओना सेतेम गेल्लनाहजोमु, ओग ओयकताडः जेडेनु देहोग आयनोग, ओसो पोया पेसनद वततुन पिहोग आयनोग.” ✱ 12:21 12:18-21 यशायाह 42:1-4; रोम सहरतोर 15:12

22 अस्के पया देयहक पोयताहकु, मुकाल-गुडि आता मन्कनु, लोकरु येसुनके ततोर. ततस्के येसु ओन सत्रे कीसीतोग, अस्के ओग मन्कल वळ्हक बोटटोग, अहे तोवया बोटटोग.

23 अस्के लोकरु पका बामिसि इनदलाह आतोर, “बह दाविद राजाना कळते पुट वावाल मतोग, वेग ओगे पिसिह केवाल मनदनोगा?” इतोर.

24 मति अगा मतोर परसिर इदिन केंजिस इतोर, “वेग कोनि बेल्जेबुब इनदनद देयहकना मुक्यानाय सायताते, देयहकिन पूंड पगयह्तोग!” इद्रम अडम वळ्हकतोर.

25 परसिराड पोटाताड विचर्क पुन्जि, येसु ओरिन इतोग, “बेदाय राजेमते तमाय नडुमि कोंटेड पुट्टेके, अद राजेम लेडिह्ता. अहे लोतगाय, नाटेनगाय कोंटेड पुट्टेके, अव वने निलोड.

26 अद्रमे देयहकना मुक्याल तनाडे देयहकिन पूंडेके, अविस्कनगा वने कोंटेड मन्हताड. पया अविना राजेम बह नितगा?

27 अले, मीट इतपु, देयहकना मुक्याना लावते नना देयहकिन पूंडेके, मीवोर पया देयहकिन पूंडिह्तोर, ✧ बह अवर ने देयहकनाये लावते पूंडिह्तोरा? इद्रम मीवाड विचर्क चुकताड इन्जि, ओर तमाय तोहतनुर!

28 मति देयहकिन नना देवुळता जीवाता लावते पूंडिहनन इतेके, मियगा देवुळ राजेम कीयलाह आता, इदिन पुन्हट.

29 इदिन पुन्मिह कीयलाह, नना मीक उंद पोल्लो वेहतहनन: उंद लोतगा नेडिसि लूटे केवाल मुने अगडोग पळ्योनो दोहवालोग, अगडा मादुन लूटे कीसि पेहता पगयनोगा? आयो, ओन मुने दोहतेकेने, ओना लोतुन वेग लूटे कीस ओयनोग. (अद्रमलेहका देयहकना पळ्योन दोहतेकेने, नना देयहकिन पूंड पगयकन.)

30 “बोर नावा संगे गोतते मनोर, ओर नावा विस्द मन्हतोर. ओसो बोर नावा संगे लोकरुन जमा कीयलाह तोळ आयोर, ओरु नयगडाहि लोकरुन बिरोबटो कीस्तोर,” इन्जि इतोग.

31 पया (ओर परसिर देवुळता जीवातुन उस्कतप वळ्हकिह्तोर, इदिन तोहतलाह) येसु ओसो इतोग, “नना मीक वेहतहनन इतेके, मन्कना सबे पापमतुनु अहे देवुळता अडम वळ्हकतदिनु, देवुळि मापि कीया पगयगा. मति देवुळता पवित्र जीवातुन बोग उस्किह्तोग, ओन मात्रम देवुळ मापि केवो आयगा. ✧

32 अहे बोग माने-मन्कना नडुम पुट्टोना अडम वळ्हकिह्तोग, ओन इंका देवुळि मापि कीया पगयगा. मति देवुळता पवित्र जीवाताड कबस्किन बोग उस्किह्तोग, ओन देवुळ मापि केवो आयगा. इद कालमते आयि, वायना कालमते आयि, बेस्केन मापि केवो आयगा.

33 “केंजाट, मराड तमाड कायानगडाहे पुनदा वास्ताड. मरा बेसतल इतेके, तानाड कायाड वने बेसताड. अहे मरा लागो इतेके, तानाड कायाड वने लागोड.

34 एय वीसमतरसलेहकाडोरिर, मीट लागवोरिर मन्जि, मीक नेहनाड गोटेड बह वळ्हक वायनुड! बाराहक इतेके, पोटातगा बेव पोल्लोड निदिस मन्हताड, अवे पोल्लोड तोडटाहि पेसिह्ताड. ✧

35 बेसतोग मन्कल तना पोटाताहि बेसताड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग, अहे लागवोग मन्कल तना पोटाताहि लागवाड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग.

36 ओसो नना मीक वेहतहनन, आक्रि नेयमता दियाते, देवुळि मीवा तोडटाहि पेसतद, उंद-उंद उगसता पोल्लोता इसब मियगडाह एतगा. ✧

37 बाराहक इतेके, आक्रि नेयमता दियाते, निमा कसुरतोनिन महनिना, इलविना, इदिन नीवाड इद बमते वळ्हकताड पोल्लोड तोहतनुड,” ✧ इनजोर येसु इतोग.

येसु अद पीळतोगा तप तोहतह्तोग

(लूकाल 11:29-32; 11:24-26)

38 अस्के उय्तर परसिर, साण्मगूर येसुनगा वासि इतोर, “गूरु, नीवा कयदडाहि बामिह कीयनद सीना माक ऊळना मन्हता,” इद्रम ताल्हकतोर. ✧

39 अस्के येसु ओरिन इतोग, “लावोरु, देवुळतुन केंजवोरु, नावाड बेरा डीसाताड कबस्किन ऊळतोर इद पीळतोरु, नाक सीना ताल्हकिह्तोर. मति योनाल इनवाल देवुळता कबुरतोन्क बह बह आता, सिरप अदे सीना नना ओरिहक तोहतकन, तान विळिसस दुषा सीना तोहोन.

40 इतेके योनाल बेद्रम नग्का-पियल मूंड दियाड बेरा मीनता पोताल्लोप्पा मतोग ✧, अद्रमे माने-मन्कना नडुम पुट्टोनन, नना नग्का-पियल मूंड दियाड इद बूमता लोप्पा मिजिस मनदकन.

41 केंजाटु, योनाना कबुरतुन केजिसि निनवे सहरतोरु, तमा पापमताहि मिळन्दतोर इन्जि पुतिरु. ऊळाटु, योनाहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता, (मति मीट इतेक केंजविर). अदिहके आक्कि नेयमता दियाते, निनवे सहरतोर निचि, इद पीळतोरिरु तप तासनु. *

42 अद्रमलेहकाने सीबा देसेमता रानि साल्मोन राजाना बुदताड पोल्लोड केंजलाहि, वेल्ला जेकताहि इगा वास मता. ऊळाटु, साल्मोनिहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता, मति मीट इतेक केंजविर. अदिहके आक्कि नेयमता दियाते, अद रानि वने निचि, इद पीळतोरिरु तप तासगा.

43 “(इद पीळता बाताल आयगा, इदिन पुन्निह कीयलाह नना मीक उंद पोल्लो वेहतहनन.) उंद देयमि बेस्के मन्कनाहि पेसिहता अस्के, अद तन्क मनदलाह, इके-अके मेटाड-मेटाड वेल्लियसि, जागाड पर्हकिस ऊळिहता, मति तान्कु जागा दोर्को.

44 अस्के अद देयमि आलिह कीस्ता, ‘बोनगडाहि नना पेसिस वातन, अगा ओसोवन मल्स दाकन,’ इद्रम इन्हता. पया अन्ज ऊळिहता अस्के, अद मुनेता लोनु रिक्कम आतद, नेहतदु, ऊसतदु, इद्रम तान्कु बेस दिसिहता.

45 अस्के पया अद अन्जि, तन्काय लागवव एळुड देयहकिन, तना संगे गोत कीस ततहता. अस्के अवु ओग मन्कना लोप्पा नेडिस जागा आस्ताड. पया ओना इंजेता गोसा, मुनेतदिहकाय वेल्ला करवता आस्ता. * अद्रमलेहकाने इद लाग्वा पीळतोरिहकु, तमाड जीवाने नावाड पोल्लोहक जागा एवाहकु, इद्रमे गोसा आयगा,” इनजोर इतोग.

येसुना निटम जीवातोर बोस?

(मार्कल 3:31-35; लुकाल 8:19-21)

46 जमा आता मुडा संगे येसु वळ्हकसोर मनेके, ओना तलोगि, ओनाड तमोर वासि, ओना संगे वळ्हकना मन्हता इन्जि, लोता पलते निच मतोर.

47 अस्के बोमो येसुन वेहतोग, “गर्गु, नीवा यायालि, नीवाड तमोर पलते नीवा अग ऊळसोर निच मन्हतोर,” इतोग.

48 इदिन केंजिस येसु ओन इतोग, “नावा यायालि, नावाड तमोर, नावा लोतोर बोस, इदिन मीट पुहनिरा?”

49 इतस्के पया तनाड कगयवालोरक्के कय ऊपिसि, “ऊळाटु! नावा लोतोर इतेके निटम वेरे!

50 ओर नावा देवुळदीपतो! बाबाल वेहतपु ताकिहतोर, ओर नावा दादाललेहका, तमोगलेहका, एलाळलेहका, अकाललेहका, तलोगलेहका एरेटोर आंदुर,” * इनजोर येसु इतोग.

13

विजाता पुन्निह कीयनद पीटो

(मार्कल 4:1-20; लुकाल 8:4-15)

1 अदे दिया येसु लोताह पेसिसि, समदुरकचुल अन्जि उदतोग.

2 वेल्लामुल ओना पेके गोहडिनाड गोहडिड वांदुर, अदिहकु ओगु एाकचुल उंद ओडातगा अन्जि, कागहतलाह उदतोग. कतमतोर पया ओना मुनेह दडकचुल नितोर.

3 पया ओगु वेल्लाड पोल्लोड, पुन्निह कीयनाड पीटोने वेहता बोटटोग. उंद पीटो इह मता: “केंजाटु, वीतवाल ओबोर्गा विजा वीतलाह पेसतोग.

4 ओग वीतनेके उडुन विजा अगदगा अरता, अदिनु पिटेड वासि कतम तिताड.

5 उडुन विजा आद बंडाना जागाते अरता. अगा आदता पोगोन बर्बर तोळ्यो मताहकु, अद तोळ्यो उबिसि अगडा विजा चट्टिपेटे मोन्हटटा.

6 मति ईर्क लोप्पा अनवाहकु, एद तेगतस्के पोर्हकाड वागताड, पया वतिस डोलताड.

7 ओसो उडुन विजा कोये-जपिजा जागाते अरता. पया कोये-जपिड बेसीसि, अगडा पेसना वंज-सोपतुन हक्कताड, बेर्स एवोड.

8 उचुन विजा इसि राब जागाते अरता. अरताहकु अदु उंद-उंद मोदुदुहकु बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मंड वीसाड (60), बेगा न्गु (100) इद्रमलेहका तेना पंटा वाता.

9 मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, नावा पोल्लोतुन बेस केंजाटु!” इनजोर येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

10 पया तनाड कगयवालोर ओनगा वासि ताल्हकतोर, “निमा लोकुरिहकु पुन्निह कीयनाड पीटोने बाराहक वळ्हकसोर महनिन, गर्गु?” इतोर.

11 येसु पया ओरिन इतोग “मीक इतेके, देवुळि तना राजेमताड मकतव पोल्लोन पुनदलाह बुद ईता, * ओरिहक बार एवो.

12 केंजाट, बोनगा पुनदनद बुद मन्हता, ओन्कु देवुळि ओसो इंका ईयगा, ओन्कु वेल्लाय दोर्कगा. मति बोनगा पुनदनद बुद इले, ओनगा उचुन मतद बुदतुन वने, देवुळि ऊदिस ओयगा.

13 अदिनेनाहकु नना पुन्पिह कीयनव पीटोने ओरिन वळ्हकिहनन, बह इतेके ओर तमाड कौडाने नावाड कबस्किन ऊळिहत्तोर, तमाड केक्कने नावाड पोल्लोन केंजिहत्तोर, मति तमा बुदते ऊळलाह, केंजलाह, पुनदलाह ओर गळस आस्तोर.*

14 यसयाल इनवाल (तना कालमतोरा लोप्पा) मुने रासतद देवुळता कबुर इह वेहतहता:

‘ओर लोकर नावाड केंजलाह कोनि केंजसोर मनदनुर,

मति ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा;

नावाड कबस्किन ऊळलाह कोनि ऊळसोर मनदनुर,

मति अविना अर्तम ओरिहकु बेस्केन तेळियो आयगा. *

15 बाराहक इतेके ओरा बुद गळस आता;

केक्कने केनकेने केंजिहत्तोर, ओसो तमाड कौडाड पिहतहत्तोर.

अद्रम आसि ओर कौडाने ऊळ पगवोर,

केक्कने केंज पगवोर,

बुदते पुनदा पगवोर,

अहे सत्रेम आयलाह नयगा वावोर,*

इन्जि देवुळ यसयान इन्हता. (इद पोल्लो नावाड केंजवोरा लोप्पा इर्सा करल आता.)

16 ‘मति मीट बारा नावाड कबस्किन ऊळिहत्तोर, नावाड पोल्लोन केंजिहत्तोर इतेके मीट देवताओरिन.

17 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नेंड मीट बेव ऊळिहत्तोर, केंजिहत्तोर, अविनु मुनेतोर देवुळता कबुरतोर ओसो सेतेमतोर, इद्रम वेल्लाटोरे ऊळलाह, केंजलाह पळेम आंदुर. मति ओरिहकु ऊळ दोर्को, केंज दोर्को.*

18 ‘मीट इंजेके विजाता पीटोता अर्तमतुन पुन्हट.

19 अद विजा इतेके देवुळ राजेम कीयना लोप्पाडा बेसता कबुरि. इद कबुरतुन बोग केंजिहत्तोग, मति ओन्क तेळियो आस्ता, ओना जीवातगा वीततद विजातुनु, देयहकना मुक्याल* वासि ऊदिस ओस्ता. इद्रमतोर लोकर विजा अरतद अगादा जागालेहका आस्तोर.

20-21 बेद आदतगा विजा अरता, अद इहलेहका आस्ता. बोर कबुरतुन गिदाते चट्टनेन केंजिहत्तोर, मति अद पोल्लो जीवाते गडवाहकु, गळके बहे दीरा पोयतहत्तोर. पया देवुळता पोल्लोतुन नमतेनाहक अड्सनाय, तिपलाय वाता इतेके, चट्टनेन ओर विस्वसते पेक्के अरयहत्तोर.

22 कोये-जपिड मतद जागा इहलेहकाडा आंदुर. बोर कबुरतुन केंजिहत्तोर, मति सम्सरमताड आल्लुळक ओसो अनम-दनमता उळ्वे,* इव कोयेनलेहकाडाड देवुळता पोल्लोतुन ओरा जीवातगा मोन्हट एवोड, पया अद पोल्लो बातय पायदाता आयो.

23 मति राब जागा इहलेहकाडा आंदुर. बोर कबुरतुन केंजिहत्तोर, काळिडहत्तोर, पया ओरु पलत पेसिसि बेसताड कबस्क कीस्तोर. बेद्रम राब जागातगा अरतद विजा, उंद-उंद मोदुदुहकु बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मूंड वीसाड (60), बेगा नूर (100) इद्रमलेहका तेना पंटा वाता, अद्रमता राब जागालेहका ओर मन्कलोर आस्तोर, अद्रमता पंताल्लेहका ओराड कबस्क दिसनुड;” इन्जि येसु इतोग.

अकल रौंडाता पुन्पिह कीयनद पीटो

24 ओसो उंदि पुन्पिह कीयनद पीटो येसु ओरिन वेहतोग. “देवुळता राजेम कीयनाड अडोड इहलेहका आंदुड. बोगो ओवोर्गो तना पोलमते बेसता गोहकना विजा वीततोग.

25 मति सबेटोर उंजतस्के, नगका ओना कुळसातोगा वासि, गोहकनगा अकल्लतुन वीतिसि अतोग.

26 पया पोटाड आसि मीतस्के, गोहकनाड एन्क दिसताड, अस्के अकल रौंडा वने दिसता.

27 “अस्के लोता ओर्युलतोर वासि माल्लकान इतोर, ‘महरज, निमा नीवा पोलमते बेसता विजा वीतिस मतिन इसि? अगा पया अकल रौंडा बेनाह वाता?’ इन्जि इतोर.

28 ‘इद कबळि नावा कुळसातोना बोनायो मनदगा मति!’ इन्जि माल्लकाल ओरिन इतोग. ‘निमा पया बह इहनिन, माट अकल्लतुन तहककोमा?’ इन्जि ओर्युलतोर माल्लकान ताल्लकतोर.

29 ‘एह-एह, आयो, अकल्लतुन तहकनेके, मीट ओकावेला गोहकिन बार तहककिर!

* 13:13 13:13 व्यवस्थाविवरण 29:4; यिर्मयाह 5:21; यहजेकेल 12:2; योहन 9:39 * 13:14 13:13-14 रोम सहत्तोर 11:8

* 13:15 13:14-15 यशायाह 6:9-10; योहन 12:40; बळयिर 28:26-27 * 13:17 13:16-17 लुकाल 10:23-24; इब्रितोर 11:13

* 13:19 13:19 देयहकना मुक्याल मोदुल कागिदते “लाग्वुदु”. * 13:22 13:22 रोम सहत्तोर 12:2

30 कोयनाहजोम अव वलियसोर अहे मनिड. पया कोयना वेलाते नना कोयवालोरीन वेहतकन, “मुने अकल रोंडातुन कोयन्हट्ट, कोसि तानाड पिनयाड दोहच, गुम कीसि बोळिससीम्हट्ट. पया नावाड गोहकिन मात्रमि डोमेते दोसाट्ट,” इनदकन, 'इन्जि माल्काल ओयुलतोरीन वेहतोग.’”

पुलुळ (दुलि) पेनेम ओसो ओयता पिडि, इविनाड पीटोड
(मार्कल 4:30-32; लुकाल 13:18-21)

31 पया देवुळता राजेम बेदम बेसंगा, तेन पुन्पिह कीयलाह, येसु ओसो रेंड पीटोड वेहतोग. “देवुळता राजेम इहलेहका आंदु. बोगो ओवोंग तना लकाते, पुलुळ पेनेम वीततोग.

32 केंजाट्ट, पुलुळ इतेके पका उडुला पेनेम मन्हता, ऊळविरा? तेला मति वलियतस्के, बेरा मरा आस्ता, अस्के तानाड पंगानगा पिटेड वासि गूडाड पडिहताड.”*

33 येसु पया ओरिहकु दुसा उंद पीटो वेहतोग. “देवुळता राजेम इहलेहका आंदु. बेद उंद आंचाळि इचुने ओयता पिंडटुन, मूंड तवाड पिंडटगा काल्हपता. अस्के मनेक मनेक, अगडा पूरा पिडि ओयता.”

34 इव सबे पोल्लोड, येसु लोक्कुरिन पुन्पिह कीयनाड पीटोने वेहतोग. पुन्पिह कीयनाड पीटोडलेवा, येसु ओरा संगे बातय वळ्ळकोग आंदोग.*

35 इदिनलोप्पा देवुळ तना कबुरतोना संगे मुने वेहच मता, अद पोल्लो इंजेके करल आता, अद इह मन्हता: नना नावा तोडटे पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहतकन.

बूम पुट्टगडाहि मकिस मतव पोल्लोनु, नना वळ्ळकिस तोहतकन.*

येसु अकलता पीटोतुन तेळियिह कीस्तोग

36 पया येसु लोक्कुरिन विळिसिसि लोन अतोग. अस्के तनाड कगयवालोरी ओनगा वास इतोर, “गू, पोलमते वीततद अकल रोंडाता पीटोतुन, माक पडुने तेळियिह कीस वेहा,” इद्रम ताल्हकतोर.

37 अस्के ओग ओरिन वेहतोग, “केंजाट्ट, बेसता विजा वीतवाल इतेके, माने-मन्कना नडुम पुट्टोनन, ननाने आंदन.

38-39 पोलमि, इद बारा दुनिया आंदु. बेसता विजा, इद बारा देवुळतुन मावा राजाल इन्जि नमवालोफ. अकलतुन वीतवाल इतेके, अदे देयहकना मुखयाल आंदु, अकल रोंडा, इद बारा तानाड केंजवालोफ.* पंटा कोयना वेला, इद बारा बूम मारनद आक्रि वेला, अस्केने देवुळ कतमतोर नयम कीयगा. ओसो कोयवालोरी इतेके देवतुलक आंदुड.

40 “अस्के बेद्रमि अकल रोंडातुन कोसि, गुम कीस मन्जि किसतगा वाटिहतोर, अद्रमि इद बूमता आक्रि वेलाते आयगा.

41 अद वेलाते माने-मन्कना नडुम पुट्टोनन, नना नावाड देवतुलकिनु लोहतकन. नावा राजेमते वायलाह एवोरिनु, ओसो लाग्वाड केवालोरीनु, वेर कतमतोरिने अव देवतुलकु नावा राजेमताहि पेहचीयनुड.*

42 देवतुलक ओरिनु जमा कीसि, मळ्याना पिववद किसबटगा वाटनुड. अगा अमेसा केयना, अळयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोकना आयगा.

43 अस्के सेतेमतोर तमा देवुळबाबाना राजेमते, पोळ्द दीचतप लेहका, देवुळता संगे मांजसोर मनदनुर.* बोरिहकु पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस केंजिर!

देवुळता राजेमता दारा

44 “देवुळता राजेम कीयनव अडोड इहलेहका मन्हताड. बोगो ओवोंग दुस्रोना पोलमते, बोंदालोप्पा मकिह कीस तासताड कल्दकिंन नसिबलेहकाने ऊळतोग. पया अविन अगान मिसिसि, पका गिर्दा आसि, लोन अतोग. अन्जि ओग तना पूरा मालसोमतुन वमिसि, अव कोताने अदे पोलमतुन असतोग, बह इतेके अव कल्दकुं अद पोलमतगा मताड.

45 “देवुळता राजेम कीयनव पोल्लोड इहलेहका ओसो मन्हताड. बोगो वीकुरतोग बेसताड मोतिड पर्हकलाह बजरते अतोग.†

46 ओन्के उंदि पका दाराता मोति दोर्कतस्के, ओग अन्जि तना पूरा मालसोमतुन वमिसि, अव कोताने इदे मोतितुन असतोग. (इद्रमलेहका देवुळता राजेमतागा वायना इतेके, दुनियाता सबे मालसोमतुन पेके कीसि, देवुळतुन पर्हकाट्ट.)

वदता पीटो

47 “देवुळता राजेम कीयनव अडोड ओसो इहलेहका मन्हताड. मीन्क पोयवालोरी गुंजना वदतुन एतगा आहतहतोर, अस्के नेहनाड-लाग्वाड सबे रीतिनाड मीन्क वदते लोप्पा अरयहताड.

* 13:32 13:32 यहेज्जेल 17:23 * 13:34 13:34 योहन 10:6; 16:25,29 * 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 78:2; रोम सहराओ 16:25 * 13:38-39 13:38-39 16:23; योहन 8:44; बळयिर 13:10; 1 योहन 3:10 * 13:41 13:38-41 तोहचीतव पोल्लोड 14:15 * 13:43 13:43 दानियेल 12:3 † 13:45 13:45 सम्रुते बेदो उंद रीता इपता पोदालोप्पा गुंडुल पाडिड बंडालेहका दोकिहता, तेने मोति इन्हतोर, तेना दारा वेल्लाय आस्ता.

48 अद वदमेंडु मीन्क आस्ताड, अस्के पोयवालोर तान दडकचुल गुंजिहतोर. पया वेरु उदिस मन्जि, बेव बेसताड, अविनु आचिसि कोँड्राते तासिहतोर, अहे लाग्वान बारा पोहचीस्तोर.

49 अदुमि इद बूमता आक्कि वेलातस्के आयगा. देवतुल्क वासि, लाग्वोरिनु सेतेमतोरहि एम्पिह कीयनुड.

50 एम्पिह कीसि, ओर लाग्वोरिनु पिववद किसबटटा सिक्सतागा वाटिस्सीयनुड. अगा अमेसा केयना-अळयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोयकना आयगा.

51 “इव सबे पोल्लोड मीक तेळियताडा?” इन्जि येसु कगयवालोरिन ताल्हकतोग. “इंगो गरू, माक तेळियताड,” इन्जि ओर इतोर.

52 “अह इतेके, बेदुम लोता माल्काल तना विजाबडटाहि पाळ्नाड, पूनाड इदुमताड मालसोमतुन पेहतह्तोग, अदुमलेहकाने मीट वने देवुळ राजेम कीयनाड अडोड कगयतोरिर, दुसोरिन कागहतकिर. (अस्के मीटु पाळ्ना कागहमुळ ओसो नावा पूना कागहमुळ, मीवा पोटाताहि पेहच कागहतकिर,)” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

तना नाटेनोर येसुन पास्किह्तोर
(मार्कल 6:1-6)

53 पया इव पुन्पिह कीयनव पीटोड वेहच मारतस्के, येसु अगडाहि पेसिस अतोग.

54 तमा नाग नासरेतते वासि, ओरा पार्तनाता लोतगा, ओरिहकु देवुळताड पोल्लोड वारमता पोल्वादिताते कागहनदोग. अव पोल्लान केजिसि, ओरु सबेटोर बयल आतोर. “वेन्क अचोटा बुदि, अचोटाड बेराड कबस्क कीयना लाव, बेगडाहि दोर्कता, रा?✧ 55 बह वेन इसि माट पुनोम, वेग वडुलाना मगि आयोगा? वेना तलोग मरियालि आयोगा? ओसो वेनाड तमोर वने याकुबि, ✧योसेपि, सिमोनि, यहदाल वेरे इन्जि माट पुनोमा?✧

56 ओसो वेनाड सबे एलास्क इगाने मन्हाताड इसि. पया वेन्कु अचोटा बुदि, लावु बोग इंतोग?” इन्जि नाटेनोर येसुन नमोर आंदु.

57 अदुम आसि ओर येसुन नमोम इतोर. अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळता कबुरतोन्क दुनियामेंड मान दोर्किहता, मति कुदता नाटे अहे लोते मात्रमि, मान दोर्का.✧(अदुमे नाक इका मीट अहे ऊळिहनिर,)” इतोग.

58 ओर येसुन नमवाहकु, अगा ओगु बेरा लावताड कबस्क वेल्लाड केवोग.

14

एग मीहवाल योहनिन हक्किह्तोर
(मार्कल 6:14-29)

1 अद तुकने गालिल पटटा राजाल, एरोद अंतपस इनवाल, ✧ येसु कीताड कबस्किन केंजतोग.

2 (वेग राजाल मुने देवुळता पेदिरते एतेमीहवाल योहनिनहक्किस् मतोग, अदिहके) वेग येसुना लोप्पा इह इतोग, “ओग कोनि निटमे योहन मनदनेग! ओग हासि ओसो तेकतोग बहे, अदिहके ओग अचोटाड डीसाताड कबस्क कीया पगयहतोग,” इन्जि तनाड सेवकिरिन वेहतोग.✧

3-4 (योहनि, एरोद राजाल, वेरा नडुम कट्टलाड इह आताड.) राजाना दादाल पिप्लिप, वेग जीवात मनेकेने, वेना मुते, एरोदियसि इनदनदिनु, राजाल तना लोन ओतोग. अस्के योहन राजानगा वास इतोग, “नीवा कीतद कबळ मोसानाड अडोड वेहतपु पोलो, महरज,” इन्जि वेहतोग.✧ इद पोल्लोतुहक एरोद राजाल ओड आसि, योहनिन दोहचि जेलते वाटटोग.

5 अचोटागडाहि योहनिन राजाल हक्कलाह ऊळिटोग, मति वेग देवुळता कबुरतोग मन्हतोग इन्जि, लोकरु योहनिन मान ईदुर, अदिहक राजाल लोकरुहक रेथिसि, योहनिन हक्कोग आसि.

6 पया एरोद राजाल पुटटा दिया एवता, अद दिया राजाल कुळ्वि इंतोग. अस्के राजाल ततदु तमदादाना मुते एरोदियसि, तेना मयाळि लोकरु मनेह एंदिसि, राजान गिर्दा कीता.

7 गिर्दा आसि, राजाल तान इतोग, “निमा बाताल ताल्हककिन, अदिन नना नीक ईकन,” इन्जि राजाल किरिया कीस वेहतोग.

8 ताना तलोग कागहच मतपु, अदु राजान इना, “काका, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनना तला, उंदि दळ्याते कीसि नाक ताथु,” इनजोर पिला ताल्हककता.

9 इदिन केजिस राजाहकु बेस दल्लो, मति कुळपतगा वाता मुडा मुनेह, किरिया कीस वेहतद पोल्लोतुन मिळ्हाता वावो आंदु.

✧ 13:54 13:54 लुकाल 2:47; योहन 7:15 ✧ 13:55 13:55 बळयि 12:17; 15:13; 21:18; 1 कुरितोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:9; 12; याकुब 1:1 ✧ 13:55 13:54-55 लुकाल 4:22; योहन 6:42 ✧ 13:57 13:57 लुकाल 4:24; योहन 4:44 ✧ 14:1 14:1 मार्कल 8:15; लुकाल 3:1, 19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयि 4:27-28; 13:1 ✧ 14:2 14:1-2 लुकाल 9:7-9 ✧ 14:3-4 14:3-4 1 तिसलुमिओर 4:6

- 10 अदिहके राजाल जेलतगा योहनिन हक्किस, ओना तला ततलाह, तनाड सीपय्किन उकुम ईतोग.
 11 दळ्यात कीसि तला ततस्के पया, एंदता पिलातुहक ईतोर, अदु पया तना तलिनगा ओसीता.
 12 पया योहननाड कगयवालोर ओना सेतातुन ओयलाह वातोर, अह कीसि ओन पोहतोर. पया इद पोल्लोतुन, ओरु येसुनगा अन्जि वेहतोर.

येसु एयुड अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग

(मार्कल 6:32-44; लूकाल 9:10-17; योहन 6:1-13)

- 13 इद पोल्लो केंजिसि, येसु तनाड कगयवालोर बार, उंद ओडाते उदिस पेसतोर. पया बेदो पेळ्हकल जागातके केमेन अतोर. ओग अतदिन पुन्जि, लोकर ओना पेके-पेके तमाड नाहकनाहि ताकसोर वातोर.
 14 पया येसु ओडाताहि पेसिस ऊळतोग अस्के, वेल्लाय मुल नावा अग ऊळिहतोर इन्ज पुतोग. ओरिन ऊळिसि, वेन्कु ओरा मान वसता, अस्के ओर ततोर रोगमतोरिनु वेग सवे कीतोग.
 15 पोळ्द अरनेके, कगयवालोर येसुनगा वास इतोर, “गरु, इद पेळ्हकल जागा मन्हता, इगा इतेके तिनदलाह बातय दोर्को, ओसो पोळ्द इतेक अनजोर मन्हता. वेर मात्रमि ऐगरेताड नाहकनगा अन्जि, तमक तिनदलाह असिस तयिर, वेरिन लोहा,” इतोर.
 16 “आयो, असलाह ओरिहक दाया पोयो. मीटि ओरिहक तिनदलाह इम्हटु,” इनजोर येसु ओरिन इतोग.
 17 “आं माटु! मयगा बेचोक्कु, सिरप एयुड आरिड, रेंडे अटटव मीन्क, अचोके मन्हताड,” इन्जि ओर इतोर.
 18 “अले, अविन नयके ताटु,” इनजोर येसु इतोग.
 19 पया ऊळाटु, येसु मुडुन इळ्ळन रौडातगा उद वेहतोग, पया अब एयुड आरिन ओसोरेंड मीन्किन पोसि, पोगोन ऊळिसि, देवुळतुन जोहर कीसि आरिन किळ्हतोग. अह कीसि, वांटट इन्जि येसु आरिड, मीन्कु, कगयवालोर कयदे ईतोग, ओर पया मुडुहक वांटोर.
 20 पया वेर सबेटोर पका पंजनाह तितोर. तिन्ज-उन्ज पिसतव किळ्ळेड ओर गुम कीनेके, बारा डालाड पेसताड.
 21 तिनवालोर मुलु एयुड अजर्क (5000) कोय्तोरे मतोर, ओसो आस्कु, पिलाड-पेकोर, वेरा इतेके लेकाय इले मति!

येसु एता पोगोट्क ताकिहतोग

(मार्कल 6:45-51; योहन 6:15-21)

- 22 पया तिन्ज-उन्ज मारतस्केने, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “नना लोकरुगिन मल्स लोहतलाह पयाह महनन, मीट मारम ओडाते उदिसि, सम्दुरता अबर बाजे वेंडिस अन्हटु.” अस्के ओर अहे कीतोर.
 23 पया लोकरुगिन लोहचि, बार कीसि, येसु वागोगे गुडुपोगोन पार्तना कीयलाह अतोग. नमका आस मता, मति ओग अगान मतोग.
 24 अद वेलाते ओरा ओडा सम्दुरता नडुमकसाते, दडटगडाह जेक मता. अस्के वळ्यते एताड लचकाड ओडातुन इळ्ळसोह-ओळ्ळसोह कीटुड.
 25 अस्के पया येसु नमकाडाड मंड-नालुड एगसोरे (इतेके तलाकोग कूसना जोक-जोक), सम्दुरता एता पोगोट्क कगयवालोरके ताकसोरिन वातोग.
 26 एता पोगोट्क येसु ताकसोर वानेके ओर ऊळिसि, “एता मसमि वास्ता, रा!,” इनजोर रेयिस केयतोर.
 27 अस्के तोप्नेन येसु ओरिन केयतोग, “नना रा, रेयमाटु, दीरा कीम्हटु!” इनजोर इतोग.
 28 अस्के सिमोन पत्रु येसुन इतोग, “बोग, निमा गसुनिना? अह इतेके नाकु नियके एता पोगोट्क वायलाह वेहा,” इतोग.
 29 “अले अह इतेक वाय!” इनजोर पत्रुन येसु इतोग. पया पत्रु ओडाताहि पेसिसि, एता पोगोट्क ताकसोर, येसुनके दायलाह बोटटोग.
 30 मति दूदते वायनाड बेराड लचकान ऊळिसि, पत्रु रेयिसि मुळ्दसोर मतोग. अस्केने, “नाक पिसिह कीम सामि, नना मुळ्दिहहनन,” इनजोर ओग केयतोग.
 31 तोप्नेन पया येसु ओन पोयतोग. पोसि “बह रा, निमा विस्वसलेवपु! नना नीक पिसिह कीकन इन्जि निमा नमविना?” इन्जि येसु ओन इतोग.
 32 पया इसि ओर इरुंर ओडातगा वास उदतस्के, अद वळ्यु बेके मायतायो, बेके मायोयो!
 33 अस्के ओडातगा मतोरु “निमा निटमे देवुळता मगानिन,” इनजोर येसुनाड काल्क मोळ्ळतोर.
 34 ताना पया ओर सम्दुरतुन वेंडिसि, गनेसरत एरियाते एवतोर.
 35 अगडोर येसुन पुताहकु, ऐगरेताड सबे नाहकने कबुर लोहतोर. अस्के ओर सबेटोर दुकिनोरिन येसुनके पोस वातोर.

36 “गुरू, नीवा गेंदे कोडतुन मात्रम माक बोय ईम, अस्के माट बेस आयकोम,” इनजोर ओर दुकिनोर येसुन कालगडेम अरतोर. अहे बेचुर कोडतुन बोयतोर, ओर सबेटोर सत्रेम आतोर.

15

पेदल्कना रिजता लोप्पा काहमुळि
(मार्कल 7:1-23)

1-2 पया उरतुर परसिर ओसो साङ्गमगूर, येसुसलेम सहरताहि वासि येसुन इतोर, “नीवाड कगयवालोर मावाड पेदल्कना मतद रीत-रिजतुन बह माळोर? वेरु तिनदनामुने कळवोग आतदिन एडलाह, तमाड कयक बाताड बाराहक नोगवोर?” इन्जि येसुन कट्टला कीतोर.*

3 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट पया मीवाड मुनेताड रीत-रिजतुन नोमसोर, देवुळताड अडोन माळवालेवा बह तपतिर?

4 (इद केंजाटु, मीवा उंद तप नना वेहतहनन.)” निमा नीवा तलोग-तपेहक मान ईम, *इद्रम साङ्गमते देवुळता उकुम वेहतद मन्हता. ओसो ‘बोग तना तलोग-तपेहक मान एवा, ओरा कदर रेहतहतोग, ओन्क हळ्कना सिक्सा ईयना, *इह वने रासतद मन्हता.

5-6 मति मीट मात्रम इहनिर इतेके, बोगया तना तलोग-तपेना पिसवगतुहक ईयनविस्किनु, देवुळतुहक वाटटेक बार आयो, ओग तलोग-तपेहकु मान एमाकेग, इद्रम मीट काहहतनिर. इद्रमे मीट मीवाडे रीत-रिजक पुटिह कीसोर, देवुळता पोल्लोतुन देहतिर.

7 एय सोड केवालोरिर, देवुळि मुने तना कबुरतोग यसयाल इनवाल, वेना सगे साङ्गमते मीवा लोप्पा बराबर वेहच मता:

8 वेर लोकरु तमा तोडटेने, नाक मान इस्तोर,

मति वेर नावा पोगोन जीवा वाटोर.

9 वेरा मोळकनद वने जोलिय मन्हता;

नावा साङ्गम काहहतनदिन विळिससि, तमाडे अडोड काहहततोर.*

इनजोर वेहता.”

10 अस्के येसु लोकरुन तनके केयिसि ओरिन इतोग, “नना इंजेके बार इहनन, तेन केंजिसि कगयाटु.

11 (कयक नोगतेकाय, नोगवेकाय.) बेद मन्कना कुमतगा दास्ता, अद ओनु करब केवो. मति पोटाताहि बेव पोल्लोड तोडटुहक पलते पिसिहताड, अवे कोनि मन्कन करब कीस्ताड,*” इन्जि येसु इतोग.

12 गयक मनेके, कगयवालोर येसुनगा वासि इतोर, “नांगा वेहन्दिन अद पोल्लोतुहक परसिर पकाय नारज आतोर, तेन निमा पुतिना, गुरू?” इन्जि वेहतोर.

13 “नावा देवुळदीपतोग बाबाल बेव पोर्हकान ओसोग, अविन ओगु कतमे कुळह-कुळह तहकिसीयनोग.*

14 वेर परसिरकके सीता केमाट, वेर अहे मनिर. गुडिरिहक अग तोहवालोर वेर गुडिरि! गुडिहक गुडि अग तोहनेके, ओर इवुर आसि बोंदातगा अरयनुर!” इद्रमि ओरिन येसु इतोग.

15 पया सिमोन पत्रु ओन ताल्हकतोग, “इद कळवोगता पुन्मिह कीयनद पोल्लोतुन, माक तेळियिह कीस वेहा, गुरू,” इतोग.

16 “मीकाय इंका तेळियोया?

17 बेदिन माट तिहनल, अदे कुमतगा दास्ता, पया माट पेलिकस पोहतहनल. (इतेके अद करब कीयनव लागवाड विचकिंन पुटिह केवो,) इद वने मीक तेळियो?

18 मति माट लागवा वळ्ळकनदु तोडटुहक पलत पिसिहता, अदु पोटालोप्पाडाहि वास्ता. तानेनाहके मन्कनु देवुळि जेक तासिहता.

19 बाराहक इतेके, वायनवु लागवाड विचर्कु, हळ्कनदु, सिङ्गि-पोहडेड कीयनदु, कले कबळ, जोल बयन ईयनदु, वहचळि, इवे पोटालोप्पाडाहि पलत पेसनव आंदुड.*

20 मन्कनु इद्रमताड गोटिड कोनि करब कीस्ताड.* मति कयक नोगवाये तिनदना, इद्रु मन्कनु करब केवो आस्ता,” इनजोर इतोग.

यहुदि आयवद आंचाना विस्वस
(मार्कल 7:24-30)

* 15:1-2 15:1-2 लकाल 11:38 * 15:4 15:4 पेसमुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 * 15:4 15:4 पेसमुळि 21:17; लैव्यव्यवस्था 20:9 * 15:9 15:9 यशायाह 29:13; कुलसितोर 2:20-22 * 15:11 15:11 बळथिर 10:15; रोम सहरतोर 14:14; 1 कुरिततोर 10:25-26; 1 तिमोति 4:4-5; तीसू 1:15; याकुब 3:6 * 15:13 15:13 1 कुरिततोर 3:9 * 15:19 15:19 कुलसितोर 3:5 * 15:20 15:18-20 याकुब 3:6

21 गालिल पटटाहि पेसिस पया, येसु तनाड कगयवाल्लोरा संगे सोर-सिदोन एरियाते* वातोग.*

22 पया ऊळाट, अद पटटा उंद यहूदि आयवद कनान जातता आंचाळि† येसुनगा वासि केयसोर इता, “ए सामि, दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन, नयगा जीवा लोपा. नावा मयानु देयम पोसि, तान पट्ट अहचिहता,” इनजोर ओन कालगडेम अस्ता.

23 मति येसु केमेन मन्जि, तान उंद पोल्लो तेला मल्होग. अस्के कगयवाल्लोर येसुन इतोर, “मावा पेंडेस वासोर अद कयर कीस्ता, अद अनि,” इतोर.

24 अस्के येसु तान इतोग, “नावा बाबाल नाकु इझयेल देसेमतेराड लेसताड गोरेना लेहकाडोरिन विळिसिसि, दुसाड जातिनोरिन साय्ता कीयलाह लोहोग,”* इतोग.

25 अस्के कंद्रेम आसोर वासि, येसुनाड काल्क मोळ्कसोर, अद इता, “नाक साय्ता कीम, सामि!”

26 अस्के येसु तान इतोग, “पेकोराड आरिनु लोताड नक्किहक वाटिसीयना बेस आयो,” इतोग.‡

27 “नीवा पोल्लो नितमे मन्हता, सामि, मति लोतोर तिनदनाड दळ्यानाहि पोवताड पेसावार्किन वने, लोताडे नयक तिन्हताड,” इनजोर अद येसुन इता.§

28 “इंगो बायि, नयगा नीवा विस्वस बेचोटा बेहरा मन्हता! निमा ताल्हकतपे नीक आयि,” इन्जि येसु तान देव्वाताड पोल्लोड वेहचीतोम. पया अदे गट्काते ताना मयाळि सत्रेम आता.

येसु वेल्लाटोरिन सत्रे कीस्तोग

29 येसु पया अगडाहि पेसिस मन्जि, गालिल समदुरकचुल मल्स वासि एवतोग. पया बेदो उंद गुड्रापोगोन अन्जि, ओग काहत्ताह उदतोम.

30 अस्के लोकर इतेके, गोहडिनाड गोहडिड ओनगा वातोर. वासि वेर कूटलोर, पड्ळालोर, गुडिर, मूकालोर, इद्रमतोर वेल्लाटोरिन पोस वासि, येसुनाड काल्कनगाने ततोर. ओर सबेटोरिन येसु सत्रे कीसीतोम.

31 मूकालोर वळ्ळकिहतोर, कूटलोर ताकिहतोर, पड्ळालोर सत्रेम आस्तोर, गुडिर तोवयहतोर, तेन ऊळिसि जमा आता मुलु पकाय बामतोर, बामिसि इझयेलतोर देवळतुन वेर जोहर कीतोर.

येसु नालुड अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग

(मार्कल 8:1-10)

32 तेना पया तनाड कगयवाल्लोरिन केयिस येसु इतोग, “वेर नयगान मन्जि, नेटुहक मूड दियाड आतोर. वेरगा तिनदलाह बातय इले, वेरिन नना उपस लोहतेके बेस आयो. अहे लोहतेके, वेर अगदे कायिहक ऊंगेड-वेळ्केड आयनुर. अदिहके नाक वेरा मान वसिहता,” इतोग.

33 “अलाले, इचो वेल्ला मुडुहक पंजिह कीयलाह, इद पेळ्ळकल जागाते तिड माक बेगा दोर्कगा?” इन्जि ओर कगयवाल्लोर येसुन इतोर.

34 “मियगा बेचोक आरिड मन्हताड कोनि?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग. “(बोरगा, मयगाया? अविद्य,) मयगा एळ्ळे आरिड, इचुटाड उड्लाड मीन्क मन्हताड, अचोने,” इनजोर ओर इतोर.

35-36 पया मुडुन उद वेहचि, अण एळ्ळ आरिन, उड्लाड मीन्किन पोसि, देवळतुन जोहर कीसि, येसु अविनु किळहतोग. किळ्ळचि कगयवाल्लोरिहक ईतोग, ओर पया मुडुहक वांटिदूर.

37 पया लोकर पंजनाह तितोर. तिन्जि बार कीसि, पिसतव किळ्ळेने एळ्ळ बेराड डालाड निंदताड.

38 अगा तिनवाल्लोर कोयतोर कोनि नालुड अजर्क (4000) मतोर, वेराड आस्कु, पिलाड-पेकोर ओसो मतोर.

39 पया “मीट इंजेके लोन अन्हट,” इनजोर मुडुन वेहच, बार कीसि, येसु ओडाते उदिसि, मगदान इनदनद एरियाते, कगयवाल्लोरा संगे वेडिस वातोम.

16

येसु परसिरा, सदुकिरा तप तोहतहतोग

(मार्कल 8:11-21)

* 15:21 15:21 मार्कल 7:24,31; लूकल 4:26; 6:17; बळयिर 12:20; 27:3-4 * 15:21 15:21 इद यहूदि आयवोरा एरिया आंद.

† 15:22 15:22 यहूदि जाततोर विचरते, यहूदि आयवोर दुसाड जातिनोर लोकर परीगा लेहकाडोर आंदूर. * 15:24 15:24 योहन 4:22; बळयिर 3:26; 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10; 15:8 ‡ 15:26 15:26 इझयेलतोरिन सत्रे कीयलाह येसुनगा बेद लाव मता, अद दुसा जाततोरिहक ओजो,

§ 15:27 15:27 यहूदि आयवोर वने यहूदिरा देवळताहि साय्ता ताल्हक परायहतोर इन्जि, अद आंचाड इद्रम वळ्ळकता.

1 पया पेके “देवुळ नीक लोहता इन्जि, माक उंदि सीना तोहा,” इनजोरे सदुकिर, परसिर, वेर रेंड तुंगानोर उय्तर, येसुना पट ऊळलाहि, ओनगा वासि ओन ताल्हकतोर.

2 अस्के येसु वेरिन इतोग, “मीटु पोगोन मोयुलतके ऊळिसि नेहना, लाग्वा दिया पुनदलाह उसर महनिर. नुल्पे इहनिर, ‘कम्कल मोयुल मन्हता अस्के, नाळताह पेग वावो, पड्ने आयगा.’

3 ओसो नक्कम कार्यल मोयुलताड कोकिन ऊळिसि मीट इहनिर, ‘नेड गंगा पोयता, दूद-मुर्गम आयगा.’ मीटु पोगोटा मोयुलतुन गंता कीस पुहनिर, मति इद कालमते देवुळ बाताल कीस्ता, ताना अर्तम मीट पुनदा पगविर!*

4 लाग्वोर, देवुळतुन केंजवोर, नावाड बेरा डीसाताड कबास्किन ऊळतोर, इद पीळतोस सीना ताल्हकिह्तोर. मति योनाल इनवाल देवुळता कबुरतोन्क बह बह आता, सिरप अदे सीना नना ओरिहक तोहतकन, तान विळिसस दुषा सीना तोहोन,” इन्जि येसु ओरिन वेहतोग. पया ओग तनाड कगयवालोर बार ओरिन विळिसस अतोर.*

5 सम्दरतुन वेंडिसि अबर बाजे अतस्के, “अरे! माट आरिड ततलाह मागडतल, रा,” इन्जि कगयवालोर सीता कीतोर.

6 अस्के येसु ओरिन वेहतोग, “परसिर, सदुकिर, वेरा ओयता पिंडटा लोप्पा उसरते मन्हट,† ताना आगदुहक आयमाट,” इन्जि इतोग.†

7 “माट आरिड तवाहके बहे, (गुरू माक इह वळ्हकिह्तोग,)” इन्जि कगयवालोर तमा-तमाय वळ्हकिदुर.

8 तेन पुन्जि येसु इतोग, “एय विस्वसलेवोरिर, आरिड इलवाहकु, मीट बाराहक इचोन आलिह कीयहनिर?”

9 नाकु आरिना पर्वा इले इन्जि मीट इंका पुनविरा? मुने नना वेट एयुड आरिने एयुड अजर्क (5000) मन्कलोरिहक तीहतन, अस्के तिनदलाह अचोन मयतप मता इतेके, वेल्लाड डालाने पिसतविन गुम कीतिर, तेना सीता मन्हताया?

10 अदमे नना वेट एयुड आरिने नालुड अजर्क (4000) मन्कलोरिहक तीहतन, अस्के बेचोक डालाड आरिड पिसिसि, तेना तेला सीता मीक इले?

11 नना आरिना लोप्पा वळ्हकोन आंदन, इदिन मीट बह पुनविर? मति नना ओसो वेहतहनन, परसिर, सदुकिर, वेरा पिंडटा लोप्पा उसरते मन्हट,” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

12 अस्के गुरू आरिड पंडनद ओयतद पिंडटा लोप्पा वळ्हकोग आंदोग; मति परसिर, सदुकिर, वेराड गलत कागहमुळता लोप्पा नमनायो इन्जि गुरू वेहतहतोग, इद्रम ओर पुतोर.

येसु बोग आंदोग इन्जि पत्र पुन्हतोग

(मार्कल 8:27-29; लूकाल 9:18-20)

13 येसु तनाड कगयवालोरिंगे केसरिया-पिलिपि इनदनद सहरता ऐरे वातस्के, “लोकुर माने-मन्कना नडुम पुटोटोनु, बोग इनजोर मनदनरु कोनि?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग.

14 अस्के ओर इतोर, “गुरू, निमा मुनेतोग बोगो कबुरतोग जीवा अर्स मनदनोग इन्जि, लोकुरा विचर मन्हता. अहे नीक वेल्लाटोरे इन्हतोर, ‘एते मीहवाल योहन मनदनोग.’ ओसो उय्तर इन्हतोर, ‘एलियाल कबुरतोग मनदनोग.’ ओसो इन्हतोर, ‘यिर्मयाल कबुरतोग मनदनोग,’ अदमे ओसो ‘बोग ओर्वोग देवुळता कबुरतोग मुनेतोग मनदनोग,’ इद्रम इन्हतोर,” इतोर.

15 “इंगो, मति मीट पया नाक बोग इनजोर इहनिर?” इन्जि येसु ताल्हकतोग.

16 अस्के सिमोन पत्र इतोग, “सामि, निमा इतेके जीवात मनदनद देवुळता मगनिन,‡ अहे अद लोहतोग पिसिह केवानिन किर्स्तिनिन,” इह इतोग.‡

17 येसु सिमोनिन इतोग, “सिमोन, योनाना मगनिन, निमा देव्वातोनिन, बाराहक इतेके मन्कना बुदते इद पोल्लोतुन निमा पुनविन, मति नावा देवुळदीपतोग बाबाल, ओगो नीक पुनाह कीतोग.‡

18 नीवा पेदिर पत्र (इतेके ‘बंदाये’) नना तासिहनन. बेद्रम आदतगा दोहतद लोन डिड इनाह मन्हता, अदमलेहकाने नना इदे आदतगा नावा मुडुन निरिपिह कीकन,‡ अस्के हामुर वने नावा मुडुन ओरे कीया पगवो आयगा.‡

19 अहे नना नीवा कयदे देवुळता राजमताड तालम कयक ईतपु, नीक अदिकर ईकन. इतेके निमा ‘इद पोलिहता,’ ‘अद पोलो’ इन्जि वेहतके, नीवा वेहतद पोल्लोतगा देवुळता अदिकर वने मनदगा.”‡

* 16:3 16:2-3 लूकाल 12:54-56 * 16:4 16:4 इद बेद्रमता सीना मन्हता इन्जि, मत्थ्याल 12:39-40 इगा ऊळट. † 16:6 16:6 16:12:12; 1 कुरिततोर 5:6; गलातितोर 5:9 † 16:6 16:6 बेद्रमि ओयवद पिडटगा, उचुन ओयवद पिड काल्हपतेके, पूरा पिडि ओयिहता, अदमे परसिर, एरोद अतिपस, वेरा लाग्वद कागहमुळि, लोकुरगा आबूर अंद, अदिहक येसु ओररडाह उसरते मन्हट इन्जि वेहतोग. ‡ 16:16 16:16 मार्कल 1:1; तोहचीवत पोल्लोड 2:18 * 16:16 16:16 मत्थ्याल 4:3; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; कळयिर 9:20; 13:33 * 16:17 16:17 1 कुरिततोर 2:9-10 * 16:18 16:18 इपिससतोर 2:20 ‡ 16:18 16:18 हामुर वने नावा मुडुन ओरे कीया पगवो आयगा. ‡ 16:19 16:19 18:18; योहन 20:23

20 पया “बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वावाल मतोग, ओग ननाने, इदिन बार इंजेके बोने वेहमाट बहा,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन उकुम ईतोग.

येसु तना वायना हामुरतुन पुनाह कीस्तोग
(मार्कल 8:31—9:1; लूकाल 9:22-27)

21 अस्केडाहि येसु तनाड कगयवालोरिहकु वेहता बोटटोग, “नाकु येस्सलेम सहरते दायाय पोयहता. अगडोर पेदल्कु, पेर्माँलोर, सांभ्रमगूस, नाकु वेल्लाय तिपल कीयनुर, हळकनुर, ताना पया मूंड दियाने नना तेम्ककन, इव करलि, अद्रम आयनुडे!”* इन्ज वेहतोग.

22 अस्के पत्रु येसुन बाजेते अबर ओसि इतोग, “सामि, अद विचरे केमा निमा! अह मुर्तिय आयमाकि,” इन्जि येसुना वेहतद पोल्लोता अडम वळ्ळकतोग.

23 अस्के येसु पत्रुनके मल्स ऊळिस इतोग, “एय देयमदीपता बुदते वळ्ळकवानिन,* अद्रमता बुदतुन पोहचीम! निमा नाकु कटळ वाटप एक्कुळ आय्हनिन. नीवा विचरि मन्कना विचरतेह मन्हता, मति देवुळता विचरतके इले,*” इनजोर इतोग.

24 पया कगयवालोरिन येसु इतोग, “बोर नावाड कगयलाह वायना विचर कीस्तोर, ओर तमा हळकनागुटा कांजतप, नयेनाहक वायनव तिपल्किन आपिर. ओसो तमाये गिर्दातुन पोहचि, नावा अगदे ताकिर.*

25 बोर इद ब्रुमते तमा कुदता जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोर, ओर आक्रिते बळेम आयनुर. मति बोर नयेनाहकु सवे पोहतहतोर, ओरिहक देवुळि पूना जीवा ईयगा.*

26 मन्कल पूरा दुनियातुन गेल्सतोग तेला मति, तना कुदता जीवातुन पिववद किसबटटगा लेसिह कीतोग इतेके, ओन्क बाताल पाय्दा आयगा? नीवा जीवा लेसता इतेके, ताना बदलातुहक बातय ईया पाविन!

27 केंजाटु, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना नावा बाबाना डीसाते, नावाड देवतुल्कना संगे वायकन.* अद तुकने नना सबेटोराड, बोना ओना कबळतुन ऊळिसि, नेयहक कीकन;*

28 इह केंजाटु, नना सेतेम वेहतहनन, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन इद दुनियाते राजेम कीयलाह वायकन अस्के, मियगडाहि उत्तुर नावा संगे मनवालोरिर, हायनामुनेन नाक ऊळकिर,” इतोग.

17

येसुना रूप मिळिन्दहता

(मार्कल 9:2-13; लूकाल 9:28-36)

1 आसुड दियाड आतापया, याकुबि, योहनि, वेर तमोग इवूर ओसो पत्रु, वेर मुवुरिन पोसि, येसु तना संगे अलग उंद बेरा मेटापोगोन ओतोग.

2 अस्के वेर ऊळनेके, ओना रूप मिळन्दता. ओना मोकमि पोळ्दलेहका मांजिंदु* ओसो ओनाड गेंदेड वेहचता लेहका तिमिळिक्कंदुड.

3 अस्के ऊळाट, एलिया मुय्तोग, मोसा मुय्तोग, वेर इवूर मुनेतेर देवुळता कबुरतोर, येसुना संगे वळ्ळकनदिन वेर मुवुर कगयवालोर ऊळतोर.

4 तेन ऊळिसि पत्रु पया इतोग, “सामि, माट इगा मनदना, इद बेसु! नीवा विचर मतेके, नना इगा मूंड मंडाड कीसीकन: उंदि नियेनाहकु, उंदि मोसा मुय्तोनेनाहकु, उंदि एलिया मुय्तोनेनाहकु,” इनजोर येसुन ताल्हकतोग.

5 पत्रु इद्रम वळ्ळकनेकेने, पांडुि मोयुलि ओर सबेटोरिन मूळहता, मूळहतापया पोगोटा मोयुलताहि उंद आल्का वेनदा वाता: “वेग नावा जीवा कीतोग मगि, वेना लोप्पा नना पका गिर्दाते महनन; वेनाडे मीट केंजसोर मन्हुट,” इद्रम वेनदा वाता.

6 इद आल्कातुन केंजिसि, वेर मुवुर कगयवालोर रेयिहकु साडसोर, कप मुळिन्दस अरतोर.

7 अस्के पया, वेरा एर वासि, येसु वेरिन बोयिसि, “रेयमाट रा, तेदाटु!” इनजोर इतोग.

8 पया तेदिस ऊळिहतोर इतेके, येसुन विळिसस अगा बोगे बह इलेग आसि, येसुये मतोग.

9 मेताताहि रेगनेके, वेर मुवुर कगयवालोरिन येसु उकुम ईस वेहतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटटोनन नना डोलिस मन्जि ओसो तेम्कनाहजोम, मीट नेंड बेद ऊळतिर, तेनु बोन्के बह वेहमाट,” इतोग.

10 “इंगो ग्ल! मति देवुळ लोहवाल राजाल वायनामुनेने, (ओना अगदुन ओपे कीयलाह,) एलिया मुय्तोग मल्स वायनोग इनजोर सांभ्रमगूस इन्हतोर. अद्रम बाराहक इन्हतोर?!” इन्जि वेर येसुन ताल्हकतोर.

* 16:21 16:21 मार्कल 9:12; 1 कुरिततोर 15:4 * 16:23 16:23 13:38-39; योहन 8:44; बळयिर 13:10 * 16:23 16:23 कुल्लितोर 3:2-3 * 16:24 16:24 1 पत्रु 2:21 * 16:25 16:25 10:39; लूकाल 14:26; 17:33; योहन 12:25 * 16:27 16:27 यद्दाल 14 * 16:27 16:27 देवुळताड पाटाड 62:12; बुदताड पोल्लोड 24:12; रोम सहरतोर 2:6; 14:12; 2 कुरिततोर 5:10; 1 तिसलुनितोर 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:12-13; 22:12 * 17:2 17:2 तोहचीतव पोल्लोड 1:16; 10:1 * 17:10 17:10 मलाकी 4:5-6

- 11 अस्के येसु इतोग, “एलियाल निटमे सबेटविन बेस ओपे कीयलाह वास्तोगे.✠
 12 मति नना मीक वेहतहनन, एलियाल इतेके वातोगे, तेला मति लोकर ओन पुनोर. तमक विचर वातपु, अहे ओर ओनु तिपल कीतोर. अद्रमे माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना वने ओरा कयदाहि तिपल एतकन,” इन्जि येसु वेहतोग.
 13 वेग एलियाना पोल्लो वळ्हकनस्के, एग मीहवाल योहननाय लोप्पा माक वेहतहतोग, इनजोर वेर मुवर अस्के पुतोर.

येसु देयम पोयतोग पेकान सत्रे कीस्तोग
 (मार्कल 9:14-28; लूकाल 9:37-42)

14-15 पया वेरु मेटाकचुल मता मुडगा वातस्के, ओवोर्ग मन्कल येसुनगा वासि, मिंडाड कोटिस, जोहर कीसोर इतोग, “गुरु, नावा मगिन पिसिह कीमु! ओन्क कुळिन्दल रोगम मन्हता, अदिहक ओन्क पकाय तिपल आस्ता. ओगु ऊक-ऊके किसतगा, एगगा अरयहतोग.

16 नना वेनु नीवाड कगयवालोरक्के तच मतन, मति ओरु वेन बेस कीया पगवोर,” इतोग.

17 अस्के येसु इतोग, “ए विस्वसलेवोरिर, गलत विचर केवालोरिर, मीवा संगे बेचानाह नना मनदकन? बेचानाह मीट देवुळता लावतुन पुनवाये मनदकिर? मियेनाहक नाक वेल्लाय कयर वास्ता! अले अह इतेके, ओग पेकान नयके ताट,” इतोग.

18 अस्के वेन पेकानु देयमि पोयता इन्जि येसु पुतोग, पुन्जि देयमतुन दगा इतोग, ईतस्के अद देयम ओनगडाहि पटादुळ पेसिस वितता. पया अदे वेलाते पेकाल सत्रेम आतोग.

19 कतमतोर लोकर पेसिस अतापया, येसुनाड कगयवालोर ओनगा वास ताल्हकतोर, “अदिन माट बह पंड पगवोम, गुरु?” इतोर.

20 येसु ओरिन इतोग, “देवुळतगा मीवा विस्वस कमि मन्हता, अदिहक अद देयमतुन मीट पंड पगविर. नना मीक सेतेम वेहतहनन, मीवा विस्वस नडुमेटा मतेके, इद मेटातुनु मीट ‘इगडाहि ओके जर्गा!’ इनजोर इतेके, अद जर्गागा. मीट बेदाय कीया पगयकिर.✠

21 [मति मीट देवुळतुन पार्तना कीसोर, उपस कीसोर मतेकेने, इद्रमता देयमतुन पंड पगयकिर,]” इन्जि इतोग.*

22 ओर कगयवालोर गालिल पटटे उंदि जागाते जमा आतोर अस्के, येसु ओरिन इतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नाक कोटेतोर कयदे पोस ईयना मन्हता.

23 ओरु नाक हक्कनुर, मति नना मूड दियाने ओसो जीवा अरयकन,” इतोग. तेन कैजताहकु, ओर पकाय दुकम आस मतोर.

मंदिरता सारा

24 पया येसु तनाड कगयवालोर बार कापेर्नाग एवतोर. ओर अगा मनेके, मंदिरता सारा एनवालोर पत्रुनके वास ताल्हकतोर, “मीवा गुरु येस्सलेमता मंदिरता सारा दोहोगा?”

25 “इगो, दोहतहतोगे!” अह इन्जि, पत्रु येसुन वेहतलाह लोनलोप्पा ओळियतोग. पत्रु इदिनलोप्पा ताल्हकनामुनेने, येसु ओन इतोग, “सिमोनि, तेना लोप्पा नीवा विचर बाताल मन्हता, रा? इद बूमता राजालोर सिदा-सारा बोरगडाह एतहतोर? तनाय लोतोरगडाहि, बारा दुसोरगडाहि?”

26 “आयो, दुसोरगडाहि, गुरु,” इन्जि पत्रु इतस्के, येसु इतोग, “अह इतेके, लोतोरिहक सारा दल्गो.

27 अद्रमे माट देवुळता मन्कलोरल इनजोर, माक वने ताना मंदिरता सारा दल्गो. तेला मति ओर कोटे कीयना आयो इन्जि, माट ओरिहक ईकले. निमा समदुरकचुल अन्जि मीन्क कृसा. बेद मीन मुने दोर्कगा, अद मीनता तोडतुनु पळ्हकिस ऊळा, अगा नीकु नीवा-नावा सारातुहक आलनाहि, उंदि कल्दर बंडि दोर्कगा. अदिन ओसि दोहचिम,” इतोग. (पया पत्रु अहे कीतोग.)

18

देवुळता राजेमते बेरोग बोगु

(मार्कल 9:33-37; लूकाल 9:46-48)

1 अद तुकने येसुनाड कगयवालोर ओनगा वास ताल्हकतोर, “देवुळ राजेम कीयना लोकरगा, मयगडाहि सबेटक बेरोग बोग मन्हतोग, गुरु?” इन्जि ताल्हकतोर.

2 अस्के ओगु ओर्विन उडुलोग पेकान केयिसि, ओरा नडुम निल्लिह कीतोग.

3 अह कीस इतोग, “इह कैजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट बुदते मिळिन्दिसि, उडुलोरा लेहका जीवाते कुल्लु आयवालेवा, मीकु देवुळ राजेम कीयना लोकरगा जागा दोर्क आयगा.✠

✠ 17:11 17:11 बळयिर 3:21 ✠ 17:20 17:20 21:21; मार्कल 11:23; लूकाल 17:6; 1 कुरिततोर 12:9; 13:2 * 17:21 17:21 मथ्याल 17:21 इद वचन सबेटक पाळनाड मोदुल कापेहकने रासतद इले. ✠ 18:3 18:3 1 कुरिततोर 14:20; 1 पत्रु 2:1-3

4 अदिहके बोगु वेग उड्लोग पेकाना लेहका बुदते उड्ला आस्तोग, ओगे देवुळ राजेम कीयना लोकरगा सबेट्क बरेगो आंदोग.

5 इद्रम उड्लोग पेकाना लेहकाडोन, ओग नाक नमवाल इन्जि, बोर एरे कीस्तोर, ओरु नाक वने एरे कीतप आस्तोर.

6 उड्लोर पेकोरा लेहका नाक नमवालोरगडाहि बोनाय वगोन, ओना नयगा मतद विस्वसतुन विस्वसलाहि, बोग कटळ वाटप आस्तोग, (वेग कटळ वाटवाल देवुळता बेरा सिक्सातुहकु ओजनोंग).^{*} वेना वेळेटाग पका पूहतद जेता बंडातुन दोहचि, वेन सम्दुरते वेवलाह आता कसातगा मुळहतना, (इद बेरा सिक्सा आंद; मति) तान्काय वीळिस बेरा सिक्सा, देवुळि अद्रम कटळ वाटवाहक ईयगा.

7 विस्वसतुन विस्वसलाह एक्कुळ कीयनव पोल्लोनेनाहकु, दुनियातोरिहकु पका गोसा आयगा. इद्रमताड पोल्लोड कोनि आयनुडे, निटमे! मति बोर दुसोरिन नाक विस्वसनाह एक्कुळ आस्तोर, ओरिहक देवुळ पका सिक्सा ईयगा.^{*}

8 “केंजाट, नीवा कय आयि, काल आयि, नीवा विस्वसतुन विस्वसनाह कीतप कीता बार इतेके, कयदुन-कादुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा येसुनगा तासतद विस्वसतुन विस्वसोन इन्जि जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवा बोतिगा मेंदुलि पिववद किसबटाट सिक्सातगा दायना वाटो, कोलाल आसि, कृटाल आसि, अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पायदाता.^{*}

9 अहे नीवा कोंडा नीवा विस्वसतुन विस्वसनाह कीतप कीता बार इतेके, कोंडातुन बोगाय पेहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा येसुनगा विस्वसतुन विस्वसोन इन्जि जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवाड रेंड कोंडाड मन्जि निमा पिववद किसबटाट सिक्सातगा दायना वाटो, उंदिय कोंडा मन्जि अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पायदाता!^{*}

10 “उसरते मन्हट, नाक नमवालोर उड्लोरिनु बोने बार मीट पोहचीतप ऊळमाट. बाराहक इतेके वेरिन ऊळनव देवतुलकु देवुळदीपते मन्हटाड, अविस्किहक अमेसा नावा बाबाना मुनेह अन्जि वेहतलाह अदिकर मन्हता, इदिन मीट सीताते तासाट.

लेसता गोरता पुन्पिह कीयनद पोल्लो

(लकाल 15:4-7)

11 “[लेसतोरिनु पिसिह कीयलाहे, माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना वातन.]^{*}

12 मीट बह इहनिर, रा? बोगो ओर्विनगा नूर गोरुड मताड. पया अगडाहि उंद गोरु वेलियनेक-वेलियनेक लेसता. पया अव पिसतवु उंद कमि नूर (99) गोरुनु, मेटातगा विळिसि, अद उंद लेसतद गोरेतुन पर्हकलाहि ओग दायनोगा, अनोगा?

13 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओकावेला अद लेसतद गोरु ओन्क दोर्कतेके, लेसववु उंद कमि नूर गोरुहकाय एक्वा, इद दोर्कतद गोरुतेनाहकु, पका गिर्दा कीयनोग.

14 अद्रमलेहकाने, वेर उड्लोर विस्वसिर, ओर्वोग तेला अमेसातुहकु लेसनदायो, इद्रम देवुळदीपतोग मीवा बाबाना विचर मन्हता.

तपतोन बह वेहतना

15 “नीवा ऐगेटोग विस्वसि नीवा विस्व पापम कीतेके, ओनगा निमा अन. अन्जि मीट इर्विर नाटेनोरगा अनवाये, ओना तपतुन ओन्क तोहा. ओग नीवाड केंजतोग इतेके, मीट इर्विर गुनम आतिर, कलियतिर इतप आयगा.^{*}

16 मति ओकावेला ओग नीवाड केंजवेके, निमा नीवा तोळ इर्विर-मुवर विस्वसिरिन पोसि, ओसो उंद मल्का ओनगा अन्ज ऊळा. बाराहक इतेके कमसेकम इर्विर-मुवर मन्कलोर साक्सिसे, नीवा पोल्लो करल आयि.^{*}साभ्रम वने इहे वेहतहता.^{*}

17 ओसो ओकावेला ओग कैगम आसि ओराड वन केंजवेके, विस्वसिरा मुडगा इद पोल्लोतुन वेहा.^{*} मुडा गोटेदुन वन ओग केंजवेके, देवुळतुन पुनबोर पर्रि, सिद्वा एनवालोर वेरिन ऊळतपु, ओन तपतोन वने वेग मावोग आयोग इन्जि, अहे ऊळा.

18 “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इद्रमतोरगा मीट नेयम कीनेके, मीट इद पोलिहता, अद पोलो, इह वेहतेके, मीवा नेयमतगा देवुळता अदिकर वने मनदगा.^{*}

19 नना ओसो उंद पोल्लो मीक सेतेम वेहतहनन. मियडोर कमसेकम बोराय इर्विर विस्वसिर, बेदाय पोल्लोतेनाहकु इद बूमतगा उंद पट आसि, देवुळतुन ताल्हकनुर अस्के, अद पोल्लोतुन नावा देवुळदीपतोग बाबाल कीयनोग.

20 बाराहक इतेके बेगा इर्विर-मुवर नावा पेदिरते जमा आस्तोर, अगा नना दिसवालेवा ओरा नडुम महनन,^{*} इन्जि येसु इतोग.

ओर्विन-ओर्वोग मापि कीयना

^{*} 18:6 18:6 1 कुरिततोर 8:12 ^{*} 18:7 18:6-7 लकाल 17:1-2 ^{*} 18:8 18:8 5:30; मार्कल 9:43 ^{*} 18:9 18:9 5:29;

मार्कल 9:47 ^{*} 18:11 18:11 मथ्याल 18:11 इद वचन उचुके मोदुल कापेहकने मन्हता, सबेट्कने इले. ^{*} 18:15 18:15 याकुब 5:19

^{*} 18:16 18:16 व्यवस्थाविवरण 19:15 ^{*} 18:16 18:16 1 तिमीति 5:19; इब्रितोर 10:28 ^{*} 18:17 18:17 1 कुरिततोर 6:1

^{*} 18:18 18:18 16:19; योहन 20:23

- 21 पया पत्रु येसुनगा वास इतोग, “सामि, नावा ऐगेटोग विस्वसि तपिसि नाक नारज कीसोर मतेके, नाक बेचोक मल्काड ओन मापि कीया पोयतगा? एळुड मल्काड मापि कीकना?” इतोग.
- 22 येसु ओन इतोग, “आयो, सिरप एळुडे मल्काड आयो, मति ओसो एळुड मल्काड, ओसो एळुड मल्काड, इद्रम लेकालेवा बेचोको मल्काड मापि कीसोरन मन.
- 23 “नना नीकु बाराहक इद्रम इहनन इतेके, देवुळ राजेम कीयनस्के, (ताना बुद बेद्रम मनदगा, इदिन काशतलाह नना मीक उंद पीटो वेहतहनन.) वगोग राजाल मतोग. ओग तनाड सेवकिराहि करा ईतव कोताड ताल्हकना इन्जि विचर कीतोग.
- 24 अह कीस ओगु इसब एतलाह आतोग, अस्के बेचोको कोटिड कल्दर स्याना करा एतोन, राजानके पोस ततोर.
- 25 मति वेग करा एनवानगा करा देहतलाह बातय लेवाहकु, ‘वेनु, वेना मुतेनु, वेनाड पिलाड-पेकोरिनु, ओर्युल आयलाह वमिसि, ओसो वेना मतद-लेवद सम्सरमतनु कतमे वमिसि, वेग नावा करा देहेग,’ इन्जि राजाल उकुम ईतोग.†
- 26 “अस्के वेग सेवकि राजानाड काल्क अरिसि, ‘ओसो उचुक दियाड रोमिस मनु, महरज! नना पया नीवा कतमे करा देहतकन,’ इन्जि कालगडेम अरतोग.
- 27 इदिन ऊळिसि, वेग सेवकिना राजाहकु मान वसता. वेनु विळिससीसि, वेना कतम करातुन मापि कीतोग.
- 28 “मति वेग सेवक पया बार कीतोग? अडाह पेसिस वानेके, वेन्क तना ऐगेटोग सेवक कलियेतोग. वेनाड ओग सिरपि नूर दियाना कूलि, अचोके कोताड वेन्क करा देहतना मता. अस्के वेगु ओना तोसातुन पोसि, दोबेड-नूकेड कीसोर इतोग, ‘निमा नाक ईयना मन्हाता, नावा करातुन चट्टिपट देहचीम,’ इन्जि पळिमड ईतोग.
- 29 इतस्के वेना ऐगेटोग सेवक वेनाड काल्कनगा गप अर्स इतोग, ‘निमा उचुक दियाड रोमिस मनु, पया नना नीवा करातुन देहतकन,’ इनजोर इतोग.
- 30 तिला मति वेग ओनाड केंजवालेवा, ओन ओसि तना पूरा करातुन देहनाहजोमु, जेलते ओळ्हेचीतोग.
- 31 “इदिन ऊळिसि वेना ऐगेटोर सेवकिर पकाय नारज आतोर, नारज आसि इव कतम गोटीड राजानगा अन्जि वेहचीतोर.
- 32 अस्के ओग राजाल, वेन सेवकिन तनगा केयिसि इतोग, ‘ए जीवा लोपवोनिन, निमा ऊळा, नावाड काल्क मोळकताहकु, नाक ईयनद नीवा बेहरा करातुन, नना विळिसि मापि कीसीतन.
- 33 नना नीकु बेद्रम जीवा लोपिसि विळिससीतन, अद्रम निमा वने नीवा तोळतोन जीवा लोपिसि विळसनद आयोया?’
- 34 पया राजाल वेना पोगोन पका ओड आसि, वेग कतम करा देहनाहजोमु, वेनु सिकसा केवालोर दरोगालोरा कयदे ईसीतोग.
- 35 “अदिनेनाहक मीट सबेटोरि मीवा ऐगेटोर विस्वसिरिन, मीवा जीवाताहि मापि केविर इतेके, नावा देवुळदीपतोग बाबाल मीक वने इहे सिकसा कीयनोग,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग.☆

19

मुतेन देहचीयनद पोल्लो (मार्कल 10:1-12)

- 1 येसु तनाड इव वळ्हकनाड गोटीड मारिह कीसि, कगयवालोर बार, गालिल पटाह पेसिसि, यहूदा पटटे योर्दन बेरेटा अबरि, पोळद पेसना बाजे आतोर.
- 2 अस्के ओना पेके गोहडिनाड गोहडिड वेल्लाय मुल वातोर. मुडा लोप्पा मतोर दुकहलोरिन येसु सबेटोरिन सत्रे कीतोग.
- 3 पया उत्तर परसिर येसुनके वासि, ओन एक्किह कीयलाह इतोर, “मन्कल बेदे आयि उंद कट्टालुहकु मुतेन देहचीयना, इद पोलिहताया?” इन्जि ताल्हकतोर.
- 4 अस्के येसु इतोग, “माने-मन्कन पुटिह कीयनद देवुळि सुम्पुनेताहि ओरिन आंचाळ-कोय्तोग इन्जि कीसीता.☆
- 5 ओसो इदिनेनाहकु मुतेन ततस्के, कोय्तोग तनाड तलोग-तपेना अदिकरते मनवा, वेर आळ इवुर जोळेम आसि, उंदिय आस मनदनुर,☆ इह इनजोर मीट साङ्गमते अर्विसि, ताना अर्तम पुनविरा?
- 6 अदिहके इंजेक ओरु इवुर अलग-अलग आयोर, मति उंदिय आस मन्होर. देवुळिये ओरिन जोळे कीता, ओसो ओर अमेसा ऐगोन मनदनुर इन्जि, ताना विचर मन्हाता इतेके, ओरा जोळतुन मन्कलोर देहमाकिर,” इन्जि येसु इतोग.
- 7 “अह इतेके मुतेन देहचीयनद वेलाते, कळपाकाग देहतना सीटि रासिसि देहचीयनद अडोतुन, मोसा मुय्तोग बाराहकु वेहतोग?” इन्जि परसिर येसुन ताल्हकतोर.
- 8 ओरिन येसु इतोग, “आयो, सुम्पुनेताहि देवुळता विचर इद्रम इले, मति मीवा कैगम ऊळिसि, मोसा मुय्तोग मीवाड आस्किन देहचीयलाह इद्रमता अडो वेहतोग.

† 18:25 18:25 अद तुकनोर मन्कलोर मन्कन ओर्युल आयलाह वमिदु. ☆ 18:35 18:32-35 याकुब 2:13 ☆ 19:4 19:4 पुटमुळि 1:27

☆ 19:5 19:5 पुटमुळि 2:24; मार्कल 10:8; 1 कुरितोर 6:16; इपिसुसतोर 5:31

9 अदिहक नना मीक वेहतहनन, मुते दुस्रोण कववालेवा, बोगाय तना मुतेनु देहचीस्तोग, ओसो दुस्रादिन ततह्तोग, ओग सिङ्गि-साद्यालता पापम कीस्तोग; (बाराहक इतेके देवुळता विचरते, ओगु देहचीता आंचाना मुजो इंका मन्ह्तोगे),”* इन्जि इतोग.☆

10 तेन केंजिसि, कगायवालोर येसुन इतोर, “अलाले, मुजो-मुतेना अडो इह मतेके, कोय्तोग मुतेलेवा कुत्राय मनदनद बेस, अह इतेके!” इतोर.

11 येसु पया ओरिन इतोग, “बेसे वेहतिर, मति इद पोल्लोतुन सबेटोर कीया पगवोर. बोरिहकु देवुळि अद्रमता देव्या ईता, ओरे कुत्रा मनदा पगायहतोर.

12 उच्चुर बार पुट्टगडाहि बायलालोर† मन्ह्तोर, उयतुर बारा मनकलोर कयदे बायलालोर आतोर, ओसो उयतुर बारा देवुळता राजेमता सेवा बेस-नेहना कीकन इन्जि, हानाहजोम कुत्राय मन्ह्तोर.

“बोर इद पोल्लोतुन माळ पगायहतोर, ओरे माळिर,” इन्जि येसु इतोग.

येसु पिलाड-पेकोरिन जीवा कीस्तोग

(मार्कल 10:13-16; लुकाल 18:15-17)

13 मावाड पिलाड-पेकोराड तलानगा येसु कय तासिसि, ओरेनाहक देवुळताह बर्कत ताल्हकनोग इन्जि, उयतुर लोकुर तमाड पिलाड-पेकोरिन ओनगा ततोर. मति कगायवालोर “इके वेरिन तमाटु!” इनजोर ओरिन दगाड इतोर.

14 मति येसु तनाड कगायवालोरिन इतोग, “वेर उडूलोरिन रोमिह केमाटु, वेर नयगा वाथिर. बाराहक इतेके देवुळबाबाल वेरा लेहकाडोर कुल्ल बुदतोरिहके राजाल आस्तोग,” इतोग.☆

15 अह इन्जि, येसु पिलाड-पेकोराड तलानगा कय तासिसि, देवुळताह बर्कत ताल्हकिसि, अगडाह येसु तनाड कगायवालोर बारा पेसिस अतोर.

येसु मालसोमता लोप्पा कागहतहतोग

(मार्कल 10:17-30; लुकाल 18:18-30)

16 उंद दिया पया बोगकोटे येसुनगा वास ताल्हकतोग, “गुरू, नना देवुळता संगे अमेसातुहक पिसलाहि, बेद नेहनल कबळ कीकन?” इतोग.

17 “नाकु नेहना कबळता लोप्पा बाराहक ताल्हकिहनिन? नेहनोग इतेके ओवोर्गे मन्ह्तोग, देवुळबाबाले; ओगे नेहनाता लोप्पा पुन्ह्तोग! ओना संगे निमा अमेसातुहक पिसकन इतेके, मोसा मुय्तोना संगे ईतव अडोन माळसोर मन,” इन्जि येसु ओन इतोग.

18 “बेव अडोड, गुरू?” “बेव ओसो? निमा बोने हक्कमा, साद्याल कबळ केमा, बोनाड कलमा, जोल साक्सि एमा,☆

19 नीवा तलोग-तपेहक मान ईम,☆निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुस्रोरिन वने जीवा कीम.”☆ इद्रम येसु ओन वेहतोग.

20 “इव अडोन नना कातमे माळकन, गुरू. नना ओसो बाताल कीकन?” इन्जि वेग लेयोग येसुन ताल्हकतोग.

21 “निमा पूराय तपवालेवा नेहना मनदनकन इतेके अन, अन्जि नीवा मनदनद सबे मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक ईम. अद्रम कीसि, निमा नावा संगे मन्जि नावाड कगया. अद्रम कीतिन इतेके, पोगोन देवुळता जागातगा, नियेनाहक निटमता मालसोम दोर्कगा,” इन्जि येसु ओन वेहतोग.

22 इव पोल्लोन केंजिसि, वेग लेयोग पकाय आल्सुळते अरतोग, पया अगडाह पेसिस अतोग. बाराहक इतेके वेना मालसोम वेल्लाय मताहकु, (अदिन पोहतलाह वेन्क जीवा वावो).

23 अस्के येसु तनाड कगायवालोरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मता मनकलोर देवुळता राजेमतोर आयना इतेके, पकाय मुस्किल आस्ता!

24 ओसो उंद पोल्लो वेहतकन, केंजाट! ऊज-बूकातुहक स्टुम पेसिस दया पगायहताया? अद्रमे, मता मनकल देवुळता राजेमतोग आयना इतेके, तान्काय मुस्किलता पोल्लो!”

25 (पका मालसोम इतेके देवुळता देव्याता सीना आंदु इन्जि ओरा विचर मता.) अदिनेनाहक येसुना इद पोल्लो केंजिसि, ओर पकाय बयल आतोर, बयल आसि इतोर, “अह इतेके अमेसाता पिसमूळ पया बोन्क दोर्कगा गुरू?”

26 येसु ओरक्के कोडा मिळवहा ऊळिस इतोग, “इद पोल्लो मनकना कयदे आया पगवो, मति देवुळताये कयदे, सबे आया पगायहताड,”☆ इतोग.

* 19:9 19:9 उच्चु मोदुल कायेहक इह वने वेहततडाड: “अद्रमे बोग इद्रमता देहचीता अंचानु ततहतोग, ओग वने देवुळता विचरते सिङ्गि-साद्यालता पापम कीस्तोग.” ☆ 19:9 19:3-9 1 कुरिततोर 7:10 † 19:12 19:12 बायलाल इतेके बोग पेकाल वन आयोग, पिला वन आयोग. ☆ 19:14 19:14 1 पत्र 2:1-3 ☆ 19:18 19:18 पेमसुळि 20:13-16; व्यवस्थाविवरण 5:17-20 ☆ 19:19 19:19 पेमसुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 ☆ 19:19 19:19 लैव्यव्यवस्था 19:18; रोम सहरतोर 13:8-9 ☆ 19:26 19:26 श्चिरोत 6:4-6

27 इदिनलोप्या पत्रु येसुन इतोग, “ऊळा गुरू, माट इतेके कतमे विळिसिसि, नीवा पेके वातोम. तेना माकु बाताल पाय्दा दोर्कगा?” इतोग.

28 अस्के कगायवालोरिन येसु इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, देवुळि सबेटविन पूना पंडिसीयगा. अद वेलाते माने-मन्कना नडुम पुटोटोगु, तना राजकुर्सतगा पका डीसाते उदनोग. अस्के मीट नावा पेके वातोरिर बारा मन्कलोरिर, बारा राजकुर्सिनगा उदकिर. उदिसि, मीटु इश्येलतोर बारा कुळिनोरा नेयम कीकिर.✧

29 ओसो बोर नयेनाहक तमा लोन-दुवरतुन, दादाल-तमोन, एलाळ-बायिन, तलोग-तपेनु, पिलाड-पेकोरिन, जागा-बूमतुन, कतम विळिहहोर, ओरिहकु देवुळि लोकालेवा सम्सरम ईयगा, अचोने आयो मति ओसो अमेसाता पिसमुळ वने ईयगा.

30 मति इजेक बोर मुनेतोर मन्हतोर, वायनद कालमते आक्रितोर आयनुर; ओसो बोर इजेके आक्रितोर मन्हतोर, ओर अस्के मुनेतोर आयनुर, इद्रम वेल्लाटोर आयनुर,✧” इन्जि इतोग.

20

अंगुर वाळुमतगा बूत अनवालोर पीटो

1 येसु ओसो इतोग, “इदिनलोप्या मीकु तेळिबिह कीयलाह, नना उंद पीटो वेहतहनन, केंजाट. देवुळता राजेम कीयनाड अडोड इहलेहका आंदुड. वागोम पोचम केवाल मालकाल मतोग, ओग कोग कूसड तैदिसि, तना अंगुर वाळुमतगा कबळ कीयलाहि, बूतोरिन वेहतलाह पलत पेसतोग.

2 पया ओरिहकु दिनमता बूति, उंद दियाता कूल ईकन इन्जि करल आसि, अंगुर वाळुमते ओरिन लोहतोग.

3 “पया ओगु जावा पोळद आतस्के, पलत अन्जि ऊळतोग अस्के, रिक्म मनवालोर बेचोनो मांदि बजरते उगस निच मतोर.

4 “मीट वने नावा अंगुर वाळुमतगा कबळ कीयलाह अन्हत रा! नना मीकु बेद बूत ओपिहता, अद ईकन,” इन्जि मालकाल इतोग. अह इताहे पया ओर वाळुमतगा आतोर.

5 “ओसोवने नेक नितस्के, अहे बहट अरनेके, ओग बजरते अन्जि, मुने कीतपे कीतोग.

6 पया पोळद अरयलाह गंटामेंड पिसिस मतस्के, ओग बजरते ओसोवने पेसतोग, अस्के वन बेचोनो मांदि रिक्म उगस निच मतदिन ओग ऊळतोग. “मीट इगा पोळदमेंड उगसे बह निच महनिर, रा?” इन्जि मालकाल ओरिन तालहकतोग.

7 “माक बोगे बूततहक केयोग, अदिहके माट नितोम, दादा! इनजोर इतोर. पया ओग इतोग, ‘अह इतेक, मीट वने नावा अंगुर वाळुमते अन्हत.’ इतस्के ओर अतोर.

8 “पया पोळद अरतस्के, ‘सबेटोर बूतोरिन केयिसि, कतमतोरिहक बूत ईम, आक्रि वातोरिहक मुने ईमु, मुने वातोरिहक आक्रिते ईमु,’ इनजोर मालकाल तना मेटिन वेहतोग.

9 अस्के पोळद अरयलाह गंटामेंड पिसिस मतस्के वातोस, अगा बूत एतलाह अतोर अस्के, ओरिहकु पोळदमेटा बूति दोर्कता.

10 अदिन ऊळिसि, नकमि वातोर बूतोरस, माक वेल्लाड कोताड दोर्कनुड बहे इन्जि विचर कीतोर. मति ओरिहक वने उंद दियाता कूल, अचोने दोर्कता.

11-12 इद बूति ओर एतस्के, मालकान इतोर, ‘वेर पयाडोर उंदिय गंटा कबळ कीतोर, माट इसि पकाय कहटेमते, एदते वागसोर कबळ कीतोग. तेला मति निमा माकु ओराय बराबर बूत इतिन, इद ओपो, दादा!’ इद्रम इन्जि मुयोग-मुयोग आतोर.

13 अस्के ओरगडाहि वागोन मालकाल इतोग, ‘नना मीक नाळेह केवोन, तमो. नना नीकु उंद दियाता कूल ईकन इताहकु, इंगो इनविना?’

14 निमा मुयोग आयवा, नीवा बूत पोसि अन. नीक नना बेचोन बूत इतन, अचोने बूति वेर आक्रिते वातोरिहक वने ईयना, इद्रम नावा विचर मन्हता.

15 नावा विचर मतपु, नावाड कोताड नाक काळडनद अदिकर इलेया? नना गळक कबळ कीतोरिहकु पोळदमेटा बूत इताहकु, निमा नाक कोंडा कीस बह वळहकिहनिन?’

16 इद्रमलेहका इजेक बोर मुनेतोर मन्हतोर, ओर वायनद कालमते आक्रितोर आयनुर; ओसो बोर आक्रितोर मन्हतोर, ओर अद तूकने मुनेतोर आयनुर, इद्रम वेल्लाटोर आयनुर,✧” अह इन्जि येसु पीटोटुन मारिह कीतोग.

येसु तना हामुरता लोप्या ओसो वेहतहतोग

(मार्कल 10:32-34; लूकाल 18:31-34)

17-19 येसु पया येसलेम सहरता अग पोस अनेके, ओर बारा बळयिरिन उंद बाजे ओर्के ओसि, ओरिन इतोग, “केंजाट, माट येसलेमते दायहनल, अगा अतापया नना माने-मन्कना नडुम पुटोटोनन मन्ज तेला, नाक लोकर पेर्मालोरा ओसो साध्मणसूरा कयदे पोसीयनुर. नाक पया वेर पेर्मालोर ओसो साध्मणसूर हळकनद सिक्सा कीयलाह वेहचि, देवुळतुन पुनवोर रोम सर्करतोर

✧ 19:28 19:28 लूकाल 22:30; 1 कुरिततोर 6:2; 2 तिमेति 2:12; तोहचीतव पोल्डोळ 3:21; 11:16; 20:4; 22:5 ✧ 19:30 19:30 20:16; मार्कल 10:31; लूकाल 13:30 ✧ 20:16 20:16 19:30; मार्कल 10:31; लूकाल 13:30

कयदे ओसीयनुर. ✧ ओर नाक उस्कनुर-पास्कनुर, जेट्लाते नल्हतनुर, ताना पया नाक हक्कनागुटागगा वेळहतनुर. तेला मति मंड दियाने देवुळि नाकु हामुरताहि तेगिह कीयगा,” इन्जि वेहतोग.

ओर्विना-ओर्वोग सेवा कीयना
(मार्कल 10:35-45)

20 तेना पया, जेबेदिना मुते तनाड मसकु याकुबि, योहनि, वेरिन पोसि, येसुन बेदाय ताल्हककन इन्जि, ओनगा वासि दंडुम अरता.

21 “नीक बाताल गावले, अका?” इन्जि येसु तान ताल्हकतोग. अद इता, “आयो गुरू, निमा नीवा राजगादेतगा उदकिन अस्के, नावाड इर्वुर पेकोरिनु, ओर्विन नीवा तिनळ बाजे, ओसो ओर्विन नीवा दावळ बाजे उदिह कीसि, नीवा संगे राजेम कीयलाहि, ओरिहक निमा अदिकर ईम.”

22 अस्के येसु वेर इर्वुर तानाड मगिरिन इतोग, “मीट बाताल ताल्हकिहनिर, अद मीक तेळियिहताया? नना बेद तिपलते अरयकन, अद तिपलते मीट अरया पगयकिरा?” इतोग. ✧ “एय, माट वने अद तिपलते अरयलाह तयर म्हनोम, गुरू,” इन्जि वेर इतो.

23 “नना अरयनद तिपलते मीट अरयकिर, निटमे! मति राजेम कीनेके, नावा तिनळतके-दावळतके उदिह कीयलाह अदिकर नयगा इले. अद जागा बोरेनाहक नावा बाबाल ओपे कीस तासतोग, ओरे अगा उद पगयनुर,” इन्जि येसु वेहतोग.

24 वेर तमोग इर्वुर ताल्हकतदिन केंजिसि, पिसतोर दहा मुल कगयवालोर, वेर इर्वुरा पोगोन ओड आतोर.

25 येसु पया तनाड कगयवालोर सबेटोरिन उंदिय जागा केयिसि इतोग, “इद दुनियातोर राजालोर, तमा रयततुन कय इळन तासिहतोर, अहे दुनियातोर बेरा मन्कलोर उडूला मन्कलोरगा तमा अदिकरते ताकिह कीस्तोर, इद इतेक मीक एक्ये.

26 मीट मात्रम इद्रम आयनद आयो. मियगडाहि बोग देवुळता मुनेह बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा सेवा केवाल आयोग. ✧

27 अहे बोग मियगडाहि देवुळता मुनेह सबेटोरिहक बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा ओर्युलतोग आयोग.

28 माने-मन्कना नडुम पुटटीनन, नना वने दुसोरिन नावा सेवा कीया वेहतलाह, इद ब्रूते वावोन. मति दुसोरा सेवा कीयलाहि, ओसो वेल्लाटोरा पापमता दांड निहतलाह, नना नावा जीवा ईयलाह वातन. ✧ (अहलेहका मीट वने दुसोरा सेवा कीमहट्टु.) ✧” इन्जि येसु इतोग.

येसु इर्वुर गुडिरिन तोवनाह कीस्तोग
(मार्कल 10:46-52; लूकाल 18:35-43)

29 पया येसु तनाड कगयवालोर बार, यरिगो नाटेनाहि पेसिस अनेके, ओना पयाह पयाह वेल्लाय मांदि अंदुर.

30 अनेक पया ऊळट, अद अगदाग इर्वुर गुडिर उदिस मतोर. मावा मुनेह येसु दास्तोग इन्जि, पता अरताहकु, ओर केयिस-केयिस इनदलातोर, “ए सामि, दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन, मावा पोगोन दया कीमु,” इतो.

31 गुडिरिनु केमेन मनिर इनजोरे लोकुर पळिभड ईतोर. मति ओर गुडिर, “ए सामि, दाविद राजाना कूळतोनिन, मावा पोगोन दया कीमु,” इनजोर ओसो जोरतेने केयिंदुर.

32 येसु अगा रोमिसि, ओरिन केयिस ताल्हकतोग, “नना मियेनाहक बाताड कीकन?” इन्जि ताल्हकतोग.

33 “माट तोवयना इन्जि, मावाड कौडान बेस कीसीम, सामि,” इनजोर ओर ताल्हकतोर.

34 येसुहक ओरा मान वसताहकु, ओग ओराड कौडान बोयतोग. ओग बोयताहे, ओर तोपेन तोवतोर. पया ओर येसुना संगे वातोर.

21

येसु येस्सलेमते ओळियिहतोग
(मार्कल 11:1-10; लूकाल 19:29-38; योहन 12:12-15)

1 येसु तनाड कगयवालोर बार, येस्सलेम सहरता एरे एवयलाह आतोर. पया जयतुन मराना मेटातगा, बेत्पागे नाटे वातोर अस्के, येसु इर्वुर कगयवालोरिन नाटे लोहतोग.

2 “मुनेह दिसनद नाटेनगा अन्हट, अगा एवयकिर अस्के, मीक उंदि दोहच तासतद गाळ्दि ओसो ताना पियो दिसनुड. अविस्किन लेहच, नयगा पोस वाट्टु.

✧ 20:17-19 20:17-19 योहन 19:11; बळयिरे 2:23; 3:13 ✧ 20:22 20:22 26:39; मार्कल 14:36; लूकाल 22:42; योहन 18:11

✧ 20:26 20:25-26 1 पत्र 5:3 ✧ 20:28 20:28 1 तिमोति 2:6 ✧ 20:28 20:28 2 कुरितोर 8:9; मिलिपितोर 2:6-7

3 बोगाय मीक इविन बाराहकु ओय्हनिर इतेके, सामिहक इविना गर्ज अरता, इद्रम इन्हट. अस्के ओग चट्टिपट अविन ततलाह ईयनोग," इन्जि येसु ओर इर्वुर कगयवालोरिन लोहतोग.

4 इव गोटिड आताड अस्के, साभ्रमते मुने देवुळता कबुरतोग वेहतद पोल्लो करल आता, अद पोल्लो इह मन्हता:

5 येस्सलेम सहरतोरिहक वेहाट,

“ऊळाट, मीवा राजाल मियके वास्तोग,

कुल्लु बुद आसि, गाळदतगा उदसोरे,

इतेके गाळद-पियोतगा उदिस वास्तोग!”*

6 अस्के पया ओर इर्वुर कगयवालोर नाटे अन्जि, येसु वेहतप, अहे कीतोर.

7 गाळ्दि ओसो गाळद-पियो तचि, अविस्कना पोगोन तमाड कोटजगाड तागतोर. अस्के येसु अगा उदतोग, उदिस येस्सलेमते वातोग.

8 मुड्डाहि वेल्लाटोरे लोकुर येसुहक मान ईयलाह, तमाड कोटजगाड तेंडिसि, अगदे ओना मुनेह तागिन्दुर. ओसो उच्चुर बार मरानाड कोमान डायिसि, अगदे तागिन्दुर.* 9 येसुना पेक्के-मुनेह अनवालोर लोकुर रोदा कीसोरे, केयसोरे इनदलाह आतोर,

“दाविद राजानापुळगतोग पिसिह केवाहक जोहर!†

देवुळबाबाना अदिकर पोस वास्तोग, ओन्कु देवुळता देव्या आयि!

पोगोटा देवुळतुहक जोहर!”*

10 येसु येस्सलेम सहरतगा वातोग अस्के, सहरमेटोर रोदा आसोर ताल्हकिन्दुर, “वेग बोग आंदोग, रा?”

11 “वेग गाल्लिल पटटा नासरेत नाटे मनवाल, देवुळता कबुरतोग येसु आंदोग,” इनजोर लोकुर वेहन्दुर.

येसु मंदिरताहि वीकुरतोरिन पंडिह्तोग

(मार्कल 11:15-18; लुकाल 19:45-47)

12 येसु पया मंदिरलोप्या ओळियतोग, अह कीसि अगा वमवालोर-असवालोर कतमतोरिन पलत पंडुटोग. ओसो कोताड बदले केवालोरारुड बलानु, ओसो मोकतुहक अरयनव परेवाड वमवालोरारुड कुतुस्किन, कप मुळह्तोग.†(सर्करताड कोताड मंदिरतगा वाटलाह ताकोड आंदुड, अदिहक अह कोताड बदले कीसि यहूदिराड कोताड एवालोर अगा उदिस मंदुर.)

13 अह कीसि येसु ओरिन इतोग, “ नावा लोतुन मोळ्कनद जागा इनदनुर,”* इन्जि देवुळ इन्हता, इद्रम साभ्रमते रासतद मन्हता. मति मीट देवुळता लोतुन डाकुरा डेरा कीतिर!”* इतोग.

14 पया मंदिरतगा गुडिर-कृतालोर येसुनके वातोर अस्के, ओग ओरिन सबे कीतोग.

15 अस्के मंदिरते मनवालोर पेर्मालोर ओसो साभ्रमगूस, वेर येसु कीताड बेराड कबस्किन ऊळिसि. ओसो मंदिरतगा पिलाड-पेकोर “दाविदना कुट्टमळतोग पिसिह केवाहक जोहर आयि!” इन्जि केयसोर इंदुर, इदिन वने वेर ऊळतोर. ऊळिसि, वेर ओड आतोर.

16 “पिलाड-पेकोर नीकु बार इन्हतोर, तेन निमा केंजतिना?” इन्जि वेर येसुन कट्टला कीतोर. पया येसु इतोग, “इंगो रा, ओर सेतेमे इन्हतोर! मति मीटु बेस्काय साभ्रमते इद्रम अर्विसि ऊळतिरा: निमा उड्लोर पेकोराड, बाला पेकोराड तोडिनाहि, नीक जोहर कीयनव पाटाड पेसनाह कीतिन”*

17 इचोन वेळ्हकिसि, येसु ओरिन विळसतोग. सहरताहि कगयवालोर संगे पेसिस पया, बेतनि नाटे अन्जि, अगान निद्र कीतोर.*

येसु अंजिर मरातुन सरप ईस्तोग

(मार्कल 11:12-14,20-24)

18 नकमि येसु ओसो तनाड कगयवालोर येस्सलेमतके अनेके, येसुहक कव्व वसता.

19 अगदगा उंदि अंजिर मरा दिसताहक, अगा तिनदलाह अंजिर पंडिड मनदनुड बहे, इन्जि येसु मराता एरे अन्जि ऊळतोग. मति ऊळतेके उंद वने पंड अगा इले, वेट आकिडे मताड. अस्के ओग मरातुन इतोग, “ए मरातिन, नियगा बेस्केन कायाड आदमाकिड!” इनजोर सरप ईतोग. अह इताहे चट्टेन मरा वतिस अता.

20 तेन ऊळिस कगयवालोर बयल आतोर, आसि इतोर, “गूस, अंजिर मरा इचोन चट्टेन बह वागिस अता?” इतोर.

* 21:5 21:5 जक्याह 9:9 * 21:8 21:8 अद कालमते लळयते गेल्लिस वातोग राजाहक कदर ईयलाह, लोकुर गजर मराताड कोमाड पोसि, ओन जोहर कीदुर. † 21:9 21:9 जोहर मोदुल कागिदते “ओसना”; इद्रु इन्जि बासाते गिदति जोहर कीयनद पोल्लो आंदु. इद वचनेते इसां वादता. * 21:9 21:9 देवुळताड पाटाड 118:25-26 * 21:12 21:12 योहन 2:14-16 * 21:13 21:13 यशायाह 56:7 * 21:13 21:12-13 योहन 2:14-16 * 21:16 21:16 देवुळताड पाटाड 8:2 * 21:17 21:17 योहन 11:1,18

21 येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट बेदे उन्क-मन्क आयवा, देवुळता लावतगा विस्वस तासतेके, मीट इदिने आयो, मति तेन्काय बेराड कबस्क कीया पगायकिर. ✨ इद मेटातुनु निमा ‘डग वासि सम्दुरतगा अन्ज अर्मा!’ इनजोर इतेके, अद अद्रमे आयागा. ✨

22 बेदिनाय मीट उन्क-मन्क आयवा, विस्वसते पार्तना कीस तान ताल्हकतेके, देवुळि मिथेनाहक अह कीयागाये, ✨” इन्जि इतोग.

पेदल्क येसुना अदिकरता लोप्पा ताल्हकिहतोर
(मार्कल 11:27-33; लुकाल 20:1-8)

23 येसु पया ओसोवने येस्सलेम मंदिरतगा नेडतोग. अगा ओग काहनेके, पेर्मालोर ओसो दुसोर यहूदिराड पेदल्क, वेर येसुन इनदलाह आतोर, “नियगा मंदिरताहि वीकुरतोरिन पंडलाह अदिकर मन्हाताया? मतेके बेद्रमता अदिकर मन्हाता, ओसो इद अदिकर बोग नीक इतोग?” इन्जि ताल्हकतोर.

24 अस्के येसु ओरिन इतोग, “नना वने मीक उंद पोल्लो ताल्हकिहनन. मीट इदिन वेहतेके, नना वने बेद अदिकरते कीय्हनन, अदिन वेहतकन.

25 योहनिहक लोक्कुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह, बोग अदिकर इतोग? देवुळ ईताया, बारा मन्कलोर इतोग?” इन्जि ताल्हकतोग. अस्के ओर तमतमाय इह वळ्हकिदुर, “माट देवुळ ईता इनदकल अस्के, वेग इनदनोग, ‘अह इतेक मीट बाराहक योहनिन नमविर?’ इनदनोग.

26 मति माट मन्कलोर इतोर इनदकल इतेक, लोक्कुर माक अडम आयनुर; योहन देवुळता कबुरतोग आंदोग इनजोर वेर नमिहतोर कोनि.”

27 अदिहक पया ओर पेदल्क “माट पुनोम,” इनजोर इतोर. अस्के पया येसु इतोग, “अह इतेके, नना वने इव कबस्किन बेद अदिकरते कीय्हनन, अदिन मीक वेहोन,” इतोग.

इर्वुर मगकिरा पुन्पिह कीयनद पीटो

28 येसु ओसो इतोग, “नना उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतहनन, केंजाट. वगोग मन्कहक इर्वुर पेकोर मतोर. तपे माळा मगनगा अन्जि, ‘निमा नेंड अंगुर वाळुमतगा अन्जि कबळ कीम डा,’ इन्जि वेहतोग.

29 ‘नाक दाया वसो, रा!’ इन्जि, वेग पेकाल इतोग, मति पया बहो आलिह कीसि, वेना विचर मिळन्दताहकु, वेग कबळतुहक अतोग.

30 “पया तपे उड्लोग पेकानगा अन्जि अहे वेहतोग. ओग उड्लोग पेकाल पया, ‘एय, दाय्हनन बाबा!’ इतोग, मति अनोग.

31 “इदिनलोप्पा मीवा बाताल विचर मन्हाता? इर्वुरडाहि बोग तपेना पोल्लो केंजतोग?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग. “माळा मगिय केंजतोग,” इनजोर इतोर. येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीकाय मुने सिदवा एनवालोर ओसो बोगेस्कु, इद्रमतोर देवुळता राजेमते जागा पोयहतोर.

32 योहन मीकू सेतेमता अगा तोहतलाह वातोग, मति मीट लोक्कुरिन ओन नमविर. सिदवा एनवालोर ओसो बोगेस्कु मात्रम ओन नमतोर. ओर तमा पापमताहि मिळन्दतदिन ऊळिस तेला मीटु मिळन्दविर, योहनिन नमवाये मतिर.

कूलतोगा पुन्पिह कीयनद पीटो

(मार्कल 12:1-12; लुकाल 20:9-19)

33 “ओसो उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतहनन, केंजाट. ओर्वीग लोता माल्काल साव्कर मतोग, ओगु अंगुर वाळुम ओसतोग. अंगुर सोपता वाळुम ओस्सिस, ताना सने वेटळ दोहतोग. पया वाळुमता लोप्पा अंगुर जोमा पेगलाहि, उंदि बोंदा तर्वतोग, ओसो ताना एरे वाळुम केपलाह उंद मंडा पंडटोग. ✨ पया ओग दुसोरिहक कूलते तासिसि, जेक देसेमते पयनम अतोग.

34 पया अंगुर पंडिना पंटा वातस्के, ओग तना पंटाता तूस ओयनेनाहकु, उतनुर ओर्युलतोरिनु, ऊळेवाळे केवालोरक्के लोहतोग.

35 “पया ओर्युलतोर वाळुमतगा वातस्के, वेर ऊळेवाळे केवालोर ओरिन पोसि, बोन नल्हतोर, बोन हव्कतोर, बोन बंडाड उकतोर.

36 इदिन केंजिसि पया, ओग माल्काल ओसोवन मर्ला, मुने लोहतोरिहकाय एक्वा ओर्युलतोरिनु ओसो लोहतोग. वेरा संगे वने ओर ऊळेवाळे केवालोर अहे कीतोर.

37 आकिते नावा पेकान मान तासनुर इन्जि, ओगु तना मगिनु ओरक्के लोहतोग.

38 मति ऊळेवाळे केवालोर मगि वायनदिन ऊळिसि, तमतमाय वळ्हकिंदुर, 'इद तपेना सम्सरम इतेके वेन्के आयगा. दट, वेने माट हक्किड, अस्के वेना तूस माक आयगा.'

39 इद्रम इन्जि ओन पोसि, वाळुमता पलतेह ओसि हक्कतोर.

40 "अह इतेके वाळुमता माल्काल मल्स वायनोग अस्के, ओग वेर ऊळेवाळे केवालोरिनु बह कीयनोग इह्निर मीटु?" इन्जि येसु ताल्हकतोग.

41 अस्के ओर पेदल्क येसुन इतोर, "अद्रमतोर लाग्वोरिन ओग देबाड-गुटेड कीसोर-कीसोरे हक्कनोग, अह कीसि बराबर पंटातुहक पंटाता ओना तूस एवालोरिहक, ओग अद वाळुमतुन कूलते ईयनोग," इतोर.

42-43 येसु इतोग, "केंजाट, मीट सेतेमे इतिर, ताना अर्तम इह मन्हता. देवुळि तना राजेमते मीक यहुदिरिहक दोर्कनद तूसतुनु, मीवा जागाते ताना पोल्लोते तिरियवालोर (दुसाड जातिनोरिहक) ईयगा.

"नना मीक ओसो उंद पोल्लो वेहतहनन. मीटु (देवुळ लोहवाल राजाना लोप्पा) सास्रमते इदिन अर्वीविरा?

बेद बंडातुन मुने बेल्दकुं (लोन दोहवालोर) पोहचीतोर,

अदे बंडा इजेके मूलाता आदर बंडा आता.

इद देवुळबाबानाये कबळ आंद,

इद माक पकाय बामतप दिसिहता.✠

44 अद बंडातगा बोग अरयनोग, ओग ईदगा-पोदोग आयनोग, मति अद बार बोनगा अरता इतेके, ओग गुंडा-गुंडा आयनोग," इन्जि येसु इतोग.

45 येसुनाड पुन्निह कीयनाड पीटोड केंजिसि, ओर लाग्वोर कोरातोर लोप्पा वळ्हकनस्के, मावाय लोप्पा वळ्हकिहकतोग इन्जि, पेर्मांलोर ओसो पस्रिस पुतोर.

46 अदिहक येसुन ओर पोयतलाहि अगिड पर्हकिंदुर. मति लोकुर ओनु देवुळता कबुरतोग आंदोग इन्जि नमताहक, वेर लोकुरिहक रेयिसि, येसुन पोयतलाह ऊळोर.

22

मर्म-कुळपता पुन्निह कीयनद पीटो
(लकाल 14:16-24)

1 येसु ओसोवने लोकुरिहक पुन्निह कीयनाड पीटोड वेहता बोटटोग.

2 ओग इतोग, "देवुळताड राजेम कीयनव अडोड इहलेहका आंदुड. वगोग राजाल मतोग, तना मगना मर्मिहक उंद कुळप तासतोग.✠

3 ओग मर्म-कुळपतुहक वायलाह, बोन-बोन मुने वेहच मतोग, ओन-ओन केयिस ततलाह इन्जि, तनाड ओर्युलतोरिन लोहतोग.✠ मति ओर केयता मुलु 'माट वावोम!' इनजोर इतोर.

4 "वावोम इनजोर इताहक, पया ओसो उय्तर ओर्युलतोरिन राजाल इह इन्ज लोहतोग, 'ऊळाट, मियेनाहक नना कुळप तयर कीतन. नावाड असलताड कुरा-पियोड ओसो कौंदाड हक्कतन, पूला बाताल वेस तयरे मन्हता. जावा उनडलाह मीट मात्रम दटु इन्जि, केयता मुडुन वेहाटु,' इनजोर राजाल ओर्युलतोरिन लोहतोग.

5-6 मति वेर इचोन वेहचाय, राजाना पोल्लोतुन पर्वा केवालेवा, उय्तर तमाड पोलहकनके अतोर, उय्तर बारा दंदातुहक अतोर, ओसो उय्तर बारा राजाना ओर्युलतोरिन पोसि, ओरिन उस्किस-पास्किस, नल्हचि हक्कतोर.

7 इदिन ऊळिसि राजाहक पका ओड वाता, पया तनाड सीपय्किन लोहचि, ओर हक्कतोरिनु कतम बूळे कीसि, ओरा नाटुन ओगिसीतोग.

8 "अस्के राजाल तनाड ओर्युलतोरिन इतोग, 'मर्म-कुळप इतेक तयरे मन्हता, मति केयता मुल कोनि इद कुळपतुहक ओप्पोर.

9 अदिहक मीटु अगिनगा, गोटुस्कनगा, बजर्कनगा अन्जि, बेचुर दोर्किहकतोर, अचुरिन मर्म-कुळप तिनदलाहि केयिस ताट.'

10 पया ओर्युलतोर अहे कीतोर; अगिनगा अन्जि, नेहनोर-लाग्वोर बेचुर ओरिहक दोर्कतोर, अचुरिन सबेटोरिन जमा कीसि ततोर. अस्के तिनवालोर मर्म-मंडामेंड तुले आतोर.

11 "पया राजाल वेर वाता मुडुन ऊळ वातोग, अस्के मर्मतेनाहक बेसताड गेंदेड केगवोग, वगोग मन्कल ओन्क दिसतोग.

12 "इंगो रा तमो, मर्मिहक बेसताड गेंदेड केगवा, निमा मर्म-मंडातगा बह नेडतिन, डा?" इन्जि राजाल वेन ताल्हकतोग. अह इतस्के वेना मोकम एग रेगता.

13 राजाल पया तनाड आजोड आयवालोरिन केयिस इतोग, 'वेनाड कथ्किन-काल्किन दोहचि, वेन पलत मुर्गिगाते पोहचीम्हट. अगा मनवालोर अळयना-केयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोम्कना, इह कीसोर मनदनुर,' इन्जि इतोग.

14 "इद पुम्हिह कीयनद पीटोता अर्तम इह मन्हता. देवुळि तना राजेमता बर्कत इयलाह केयतोम् वेल्लाटोरे मन्हतेर. मति (तानाड पोल्लोड केंजिसि तानक्के वावालोर इतेके) देवुळि आचतोम् उय्तुरे मन्हतेर."*

राजाहकु सिदवा ईयनदा, एवदा?

(मार्कल 12:13-17; लुकाल 20:20-26)

15 पया पफ़सिर अगडाह पेसिसि, कतमतोर उंद जागाते कलियिसि, येसुन बह कीस तेला, ओना वळ्ळकनद पोल्लोते, ओन एक्किह कीसि तप तोहतकल इन्जि, आयडा कीतोर.

16 अह कीसि, ओर तमाड कगयवालोर ओसो एरोद राजाना तुंगातोर उय्तुरिन येसुन ताल्हकलाह लोहतोर. "गूस, निमा सेतेम मन्कनिन आसि, देवुळता अगा सेतेमते तोहतहनिन इनजोर, माट पुह्नोम. निमा बोर बाताल इनदनुर इनजोर आलसविन, लोक्कुरा मोकम ऊळिस वळ्ळकविन, इद माक एकाये.

17 अह इतेक माक उंद पोल्लो वेहा. रोम सर्करतुहक सिदवा दोहतनद मावाड अडोना अडम मन्हताया, इलेया? नीवा विचर बह मन्हता?" इन्जि येसुन वेर ताल्हकतोर.*

18 वेरा कोटितनमतुन पुन्जि, येसु वेरिन इतोग, "ए सोड केवालोरिन, नाक बाराहक एक्किह कीयलाह ऊळिहनिर?

19 नाक सिदवा दोहतनद उंद स्या-बंडि तोहाट." अस्के वेर उंदि स्या-बंडि तोहतलाह ततोह.†

20 तचीतस्के येसु वेरिन ताल्हकतोग, "इद बंडटगा बोना पोडो ओसो पेदिर रासतद मन्हता?"

21 ओर इतोर, "कयसर राजानाये!" इदिन केंजिसि येसु इतोग, "अह इतेके, बेद रोम राजेमता कयसर राजाना मन्हता, अद ओन्के दोहचीम्हट. मति बेदिन देवुळ ताल्हकिकहता, अदिन देवुळतुहक दोहचीम्हट."*

22 येसु वळ्ळकतद इद पोल्लोतुन केंजिसि, वेर बयल आतोर. अह कीसि येसुनगडाह पेसिस अतोर.

जीवा अरयनदिना लोप्पा गोटिड

(मार्कल 12:18-27; लुकाल 20:27-40)

23-24 (यहूदिरगा सदुकिर इनवालोर उंद तुंगातोर मतोर; मन्कलोर हासि मल्स जीवा अरवोर इन्जि वेर इंदुर). अदे दिया उय्तुर सदुकिर येसुन एक्किह कीयलाह, ओनगा वासि ताल्हकतोर, "गूस, मोसानाड अडोड वेहतपु, बोगाय मगमियाळ लेवाय हातोग इतेके, ओना रांडे मुतेना सगे ओना तमोग जोळेम आसि, तमदादाना लोता लोन निल्पिह कीयना.*

25 ऊळा, मयगा तमोग एळवुर मतोर. मुतेतेग उंद मुते ततोग, मति मगमियाळ आयवाये हातोग, पया ओना मुते ओना तमिहक आता.

26 इदमलेहका मनेक मनेक वेग वन तमोग मगमियाळ आयवाये हातोग, हातस्के ओसो ओर्वोग तमोग तान जोळेम आतोग. ओग वने हातोग, इदमलेहका तमोग एळवुर आसि, ताना सगे जोळेम आसि हातोर.

27 कतमतोर हातापया, अद आंचाळ वने हाता.

28 इजेक माक वेहा, हातोर मल्स जीवा अरयनद वेलाते, ओर जीवा अरस्तस्के, तमोग एळवुरगडाहि अद आंचाळि बोना मुते आयगा? अद इतेके कतमतोराय मुते आस मता कोनि!" इन्जि सदुकिर इतोर. (हामुरताहि जीवा अरयनदिन बयत्ळ लोक्कुरे नमिहतेर इन्जि तोहतलाह, वेर इह ताल्हकतोर.)

29 अस्के येसु ओरिन इतोग, "हामुरताहि जीवा अरयना लोप्पा, देवुळता साङ्गम बाताड वेहतहता, अविन मीट पुनविर, ओसो हामुरताहि तेक्किह कीयलाह देवुळता लावतुन वने पुनविर, अदिहक मीट गंगाते लेसतप महनिन.

30 हातोर मल्स जीवा अरयनुर अस्के, ओर जोळजंतुर आयोर वने, ओसो जोळजंतुर कीस एवोर वने. ओर मात्रम देवुळदीपताड देवतुल्कना लेहका मर्मिड आयवाय मनदनुर.

31 मति हातोर मल्स जीवा अरयनुर, ताना लोप्पा देवुळि साङ्गमते वेहच मता, अदिन मीट अर्विसि, ताना अर्तम बेस्केन पुनविर?

32 (मावोर मुतेतोर पदल्क अब्रहममुय्तोग, इसकमुय्तोग, याकुबमुय्तोग, वेर हातापया वेल्लाडे दियाने) देवुळि इह वेहच मता, 'अब्रहम, इसक, याकुब वेर मोळकनद देवुळतन ननान आंदन!'* देवुळतुन हातोर मोळकोर, मति जीवात मनवालोर

* 22:14 22:14 2 पृ 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 17:14 * 22:17 22:17 रोम सर्करतोर लळय कीसि, मावा देसेमतुन ऊंदतोर इन्जि, यहूदिर ओरिन कोटे कीदुर. मति एरोद राजाल बार, रोम सर्करता तोळ अंदोग, येसु सिदवा दोहचीम्हट इतेके, यहूदिरा अडमतोना लेहका आवेग. मति सिदवा दोहमाट इतेके, एरोदिना तुंगातोर सर्कतगा ओना रिपोट एषेर. इदमलेहका पफ़सिर येसुन एक्किह कीयलाह ऊळिंदुर. † 22:19 22:19 इद स्या-बंडटा चित्र लुकाल 20:24 अगा टोकिहता. * 22:21 22:21 रोम सहरतोर 13:7; 1 पृ 2:17 * 22:23-24 22:23-24 ब्यसथाविकरण 25:5 * 22:32 22:32 पेममुळि 3:6,15; बळयिर 3:13; 7:32

मोळ्किहत्तोर, (इतेके देवुळि अह इनदनस्के, ओर मुवुर हातोरऱड जीवाड मंडुडे,) इद मीक तेळियोया?" इन्जि येसु सदुकिरिन इतोग.

33 येसु इचोन वळ्ळकतस्के, अगा सर्ने मता लोक्कुर ओनाड कागहतनाड पोल्लोन केंजिसि बामतोर.

सबेट्टक बेरा अडो बेदु?

(मार्कल 12:28-31; लूकाल 10:25-28)

34 येसु सदुकिरिन मेसेहेने कीस मतोग इन्जि, वेर परसिरिहक तेळियताहकु, जमा आसि येसुनके अतोर.

35-36 ओररडोग ओवोर्गो साङ्गमगसू येसुना पट ऊळ्लाहि ओन ताल्हकतोग, "मोसानाड अडोना साङ्गमतगा सबेट्टक बेरा अडो बेद आंदु, गसू?"

37 येसु इतोग, "देवुळि नीवा सामि इनजोर, तान निमा पूरा बुदताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा विचरताहि जीवा कीमु.☆

38 इदे अडो सबेट्टक बेरा ओसो मोदुल अडो आंदु.

39 ओसो तेनाय लेहका दुसा अडो इदु: निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन वने जीवा कीम.☆☆

40 इव रेंड अडोड इतेके, मोसानाड सबे अडोना ओसो देवुळता कबुरतोरऱ पूरा कागहमुळता मोदुल आस्ता,"☆ इन्जि येसु इतोग.

दाविदना पुळगतोग, ओना सामि

(मार्कल 12:35-37; लूकाल 20:41-44)

41-42 पया परसिर येसुना सर्ने जमा आतस्के, येसु ओरिन ताल्हकतोग, "देवुळ लोहवाल किस्तु इनवाल पिसिह केवाल, वेना लोप्पा मीवा विचर बह मन्हाता? वेग बोना पुळगतोग, रा?" "दाविद राजाना पुळगतोग," इन्जि वेर इतोर.

43 "अह इतेके दाविदिहक देवुळता जीवा दळ्म अर्स वेहताहकु, ☆ वेग पिसिह केवानु 'सामि' इनजोर ओग इह बह इतोग?"

44 दाविद साङ्गमते इह रासिस तासतोग, सीता मन्हाताया?

देवुळि नावा सामिन इता,

'बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळ्ळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,' इता ☆

45 दाविद कुदि ओनु 'सामि' इन्ह्तोग इतेके, ओग सिरप दाविदना पुळगतोग बह आया पगयनोग?" इन्जि येसु ताल्हकतोग.

46 अस्के ओनु यहुदिरा पेदुल्कनाहि बोन्के, उद पोल्लो वने मल्हतलाह वावो. अद दियाताहि येसुन इंका ओसोवने बाताडाय ताल्हकिसि एग्विह कीयलाहि, बोगे बह दीरा केवोग.

23

साङ्गमगसू, परसिरा सोडु

1-2 अस्के पया येसु तनाड कगयवालोरिन ओसो मुडुन इतोग, "साङ्गमगसू ओसो परसिर, वेरिहकु मोसानाड अडोड कागहतनद अदिकर मन्हाता.

3 अदिनेनाहक ओसू मीक बाताड बाताड वेहतनुर, अव सबे पोल्लोनू मीट माळाटु, नोमाटु; मति ओर कीतप मीट बह केमाटु. बह इतेके ओर सिरप लोक्कुरिहके वेहतहत्तोर, मति तमा इतेके अह केवोर आस्तोर.☆

4 वेर वेहतव अडोड, मीक पका बेरा मोतालेहका आस्ताड. मति अद मोतातुन तमा इतेके, कयतेला बोयिस ऊळोर.☆

5 "वेर तमाड कतम कबस्किन लोक्कुर ऊळना इन्जि कीस्तोर. देवुळता पोल्लो रासिसि निहच तासतव ताय्तिड बेराड-बेराड पडिसि, वेर तमाड डंडाकयकनगा ओसो कपरातगा दोहतहत्तोर. ओसो तमाड गेंदे-कोडिहकु लाट-लाट लासाड वेळ्ळतहत्तोर. लोक्कुर वेरिन पका कर्तुळ इनदना इन्जि वेर इह कीस्तोर.

6 वेरिहक कुळिपनगा ओसो पार्तानाताड लोहकनगा, बेरोर उदवालोरऱड जागाड गावले.☆

7 लोक्कुर वेरिन गोटुस्कनगा जोहर कीयना ओसो 'गसू' इनदना, इद्रमताड वेरिहक बेसु.☆

8 "मति मीकु बोगे 'गसू' इन्माकेगा. जाराहक इतेके नना ओवोनन मीवा गसून, मीट मात्रम कतमतोरिर तमोग-दादालोरिर महनिर, मियगा उडुलोग-बेरोग इलविर.☆

☆ 22:37 22:37 व्यवस्थाविवरण 6:5 ☆ 22:39 22:39 लैव्यवस्था 19:18 ☆ 22:39 22:37-39 1 योहन 4:21 ☆ 22:40 22:39-40 रोम सहरतोर 13:8-9; गलातितोर 5:14 ☆ 22:43 22:43 1 कुरितोर 12:3 ☆ 22:44 22:44 देवुळताड पाटाड 110:1; बळयिर 2:34-35; 1 कुरितोर 15:25; इब्रितोर 1:13 ☆ 23:3 23:3 रोम सहरतोर 2:21 ☆ 23:4 23:4 लूकाल 11:46; बळयिर 15:10; 1 योहन 5:3 ☆ 23:6 23:5-6 लूकाल 11:43 ☆ 23:7 23:5-7 मार्कल 12:38-40; लूकाल 20:45-47 ☆ 23:8 23:8 पिलेमोन 16

9 अद्रुमे इदं ब्रूयते बोने मीटु 'बाबा' इन्जि मान एमाट, बाराहक इतेके देवुळदीपते मनवाल मीवा बाबाल, ओन्के इद्रुमता मान ईयनद ओप्पिहता.

10 ओसो मीकु बोगे 'माल्का' इन्जि इनमाकेग. बाराहक इतेके देवुळ लोहतोग पिसिह केवानन, ननाने मीवा माल्कानन आंदन.

11 मति देवुळता मुनेह मियगा सबेट्क बरोग बोग आयलाह ऊळिह्तोग, ओग मीवा सेवा केवाल आयगे.

12 बोग तन्क बरोग कीयनोग, देवुळि ओन उड्लोग कीयगा. अहे बोग कुल्लु बुदते ताकिह्तोग, ओन देवुळ बरोग कीयगा.*

13 "ए साङ्गमगूररि ओसो परसरिर, मीट सोड केवालोरिर! देवुळि मीक पका सिक्सा ईयगा! बाराहक इतेके देवुळता राजेमतेके वावालोग अग मीट केहतहनि. मीट कुद वने ओळियविर, ओसो ओळियवालोरिन वने दया एविर.*

14 ["ए साङ्गमगूररि ओसो परसरिर, मीट सोड केवालोरिर! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीट रांडे आस्कना समसरम तिन्ज मुळहतहनि. ओसो सोड कीतपु, वेल्लाय जोम रोमवा पार्तना कीयहनि. इदिनेनाहक मीकु ओसो एक्वा सिक्सा आयगा!]"*

15 "ए साङ्गमगूररि ओसो परसरिर, मीट सोड केवालोरिर! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीट दुसाड-दुसाड देसेहकनगा, यहदि दर्मते ओळियवाल वगोगे कगयवान दोर्किह कीयलाह,* ब्रूमतुन मारिह कीयहनि! ओग दोर्कत्सके पया मीट ओनु मीकाय एक्वा, पिववद किसबटाटा सिक्सातुहकु ओप्पनाह कीयहनि.

16 "ए अग तोहतहनोम इनवालोर गुडिरिर! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके 'बोगाय मंदिरता गूडटा किरिया कीतिके, ओन अद किरिया पोयो. मति बोग गूडटा बंगरता किरिया कीस्तोग, ओन मात्रमि अद किरिया पोयहता,' इन्जि मीट कागहतहनि.

17 ए बयत्तळ गुडिरिर!* गूडटाग मनाहके अद बंगर पवित्र आस्ता, इतेके बेरा बेद, बंगरा, गुडिया?

18 ओसो 'बोग मंदिरताग गर्याता किरिया कीस्तोग, ओन अद किरिया पोयो. मति गर्याता पोगोन वाटददिना बोग किरिया कीस्तोग, ओन अद किरिया पोयहता,' इन्जि मीट कागहतहनि.

19 ए गुडिरिर!* गर्याताग मनाहके, वाटदद मोक आयि, कोड आयि, पवित्र आस्ता, इतेके बेरा बेद, गर्याया, बार कोडिया?

20 अदिहक बोग गर्याता किरिया कीस्तोग, ओगु गर्याता ओसो गर्याताग वाटददिना किरिया कीस्तोग.

21 ओसो बोगु मंदिरता गूडटा किरिया कीस्तोग, ओगु अगा मोळ्कनद देवुळता किरिया कीस्तोग.

22 ओसो बोगु देवुळदीपता किरिया कीस्तोग, ओगु देवुळता राजगादिता ओसो ताना पोगोन उदनदिना किरिया कीस्तोग. (अदिनेनाहकु बेगाय बेगा अद किरिया पोयतहताये!)

23 "ए साङ्गमगूररि ओसो परसरिर, मीट सोड केवालोरिर! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीटु जीरा, सोप, इद्रुमता पंटाता वने, दहा त्स्कनगडाहि उंद त्स देवुळतुहक कोड ईयहनि. मति सेतेमते नेयम कीयना, जीवा लोपना, देवुळताग बर्वस तासना, अडोना साङ्गमते रासतव इद्रुमताड मोदुल पोल्लोन मीट विळ्स्तिर. मति अव उडुलाड पोल्लोन वने माळनाय मता, ओसो इव मोदुल पोल्लोन वने माळनाय मता.*

24 ए अग तोहतहनोम इनवालोर गुडिरिर!* बोग बूसिन बार वाळा पोस पोहतह्तोग, मति स्तुमतुन बार ऊळवा, गुस्वने लोपिह्तोग, (अद्रुमलेहका मीट उडुलाड-उडुलाड पोल्लोन पका नोमिहनि, मोदुल पोल्लोन बार मुतिय सीता केविर.)

25 "ए साङ्गमगूररि ओसो परसरिर, मीट सोड केवालोरिर! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीटु गिनेड-बट्टिकन सिरप पलतेनाह तोमिहनि, मति लोप्पाडेके इतेके, उळ्बेते लोकरिन जाळिपसि दोर्किह कीतद मादे निदिस मन्हाताड.*

26 ए बुदते गुडि मनवालोर परसरिर!* मुने बट्टिकतुन लोप्पा तोमना, अस्के अद पलत वने वेडगा. (अद्रुमे मुने मीवा पोतालोप्पाडाड विचर्क नेहनाड आयिड, अस्के पया मीवाड कबस्क वने नेहनाड मनदनुड.)

27 "ए साङ्गमगूररि ओसो परसरिर, मीट सोड केवालोरिर! मीक बेचोटा गोसा आयगा! बाराहक इतेके मीटु पांङ्गि चुना ओकताड गुमयानलेहका महनि. ओ अद पलतेनाह इतेक पका सोबा दिसिहताड, मति लोप्पाडेके ऊळ्बेतेके, सेतानाड बोकाड, कळियाताड-कळियाताड एम्किसि किडुम पोस मन्हाताड.*

28 अहे मीट वने पलताहि लोकरिहक पका सेतेमतोरा लेहका दिसिहनि. मति मीवा पोतालोप्पा नाळ्हे कीयनद बुद, पापम बुदि निदिस मन्हाता.

* 23:12 23:12 लुकाल 14:11; 18:14; याकुब 4:6; 1 पत्र 5:6 * 23:13 23:13 लुकाल 11:52 * 23:14 23:14 मत्स्य 23:14 इद वचन उचुके मोदुल कागदेहकने मन्हाता, सबेटविस्कने इले. * 23:15 23:15 बळयिर 2:9-11; 6:5; 13:43 * 23:17 23:16-17 रोम सहरतोरे 2:19 * 23:19 23:19 रोम सहरतोरे 2:19 * 23:23 23:23 लुकाल 11:42 * 23:24 23:24 रोम सहरतोरे 2:19 * 23:25 23:25 लुकाल 11:39 * 23:26 23:26 रोम सहरतोरे 2:19 * 23:27 23:27 बळयिर 23:3 * 23:27 23:27 लुकाल 11:44

29 “ए साङ्गमगूरर ओसो परसिरर, मीट सोड केवालोरर! मीक पका सिक्सा आयगा! बाराहक इतेके मीट मुनेतोर देवुळता कबुरतोरर ओसो सेतेमतोरर मान इयलाह, ओराड गुमयान सिंग्रम कीय्हनर, बंडाड ओग्सिह्नर.✧

30 अह कीसि मीट इह्नर, ‘माट मावाड तादोर-बाबोरा कालमते मन्ज मतेके, देवुळता कबुरतोरर हक्कवालोर तोळ आयोम आवेरोम.’

31 इद्रम इन्जिये माट मुनेतोर कबुरतोरर हक्कतोर जालपिल आंदोम इनजोर, मीट कबुल आय्हनर.✧(ओसो नावाड केंजवोरर आसि, मीवा तादोर-बाबोरा लाग्वा बुदतुन मीट विळ्सविर इन्जि तोहतह्नर.)

32-33 ए वीसमतरसलेहकाडोरर! माट नेहनाड कीय्हनोम इह्नर इतेके कीम्हट! कीम्हट, मीवाड तादोर-बाबोरा लेहका! ओरा सरु कीतद पापमतुन मीट मारिह कीम्हट!✧ मति मीटु बगबग मळगनद किसबट्टा सिक्साताहि बह पिहट अरयकिर?

34 केंजाट, नना मियके कबुरतोररनु, सेहनालोररनु, साङ्गमगूररनु लोहतकन. मीटु ओररर उचुररर हक्कनागुटातगा वेळहतकिर, हक्ककिर, ओसो उचुरररर मीवाड पार्तनाताड लोहकने सोग्पा-जुटेने नलहतकिर, नलहचि ओरररनु नाहक-नाहक कोहतकिर.

35 नना ओररर बाराहक लोहतकन इतेके, बोर मुनेतोर सेतेमतोर लोकररर हक्कतोर, ओररर हक्कतद पापमता सिक्सा, कतम मीवा पोगोन अरयना इन्जि.✧ ओर सेतेमतोर लोकर बोर इतेके, सुस्मुने सेतेमते मतोग हाबेल✧ वेनगडाह बर्काना मसि जकररिया बूमयानगा✧ एवनाह (वेने कोनि मंदिरता गर्या ओसो गूडटा नडुम हक्किस मतर).†

36 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतह्नन, इव हक्कनाड कबस्कना पूरा सिक्सा मीट नावाड केंजवोरर, इद पीळतोरगा अरयगा.✧

37 “ए येस्सलेमतोरर, ए येस्सलेमतोरर देवुळता कबुरतोरर हक्कवालोरर,✧ मियके देवुळ लोहतोर बळयिररनु बंडाड उकवालोरर! बेद्रम तलोग कोगु तनाड पीसेन कागोलिहता, अद्रमलेहकाने मीकु नयगा गुम कीयना इन्जि, बेचोको मल्काड नावा विचर आंदु! मति मीट नाकु अह कीयलाह एविर.

38 केंजाट, मीवा मंदिर इन्ने आनाह, देवुळि मीक विळ्सिस दायगा.

39 नना मीक वेहतह्नन, नना मल्स वायनस्के ‘देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाहकु देवुळता देव्या दोर्कि!’✧ इनजोर मीट इनदकिर, अचानाह नना मीवाड कौंडाहक मुर्तिय दिसोन आयकन,” इन्जि इतोग.✧

24

मंदिर बूळेम आयनालोप्पा कबुरि

(मार्कल 13:1-2; लूकाल 21:5-6)

1 पया येसु मंदिरताहि पेसिसि पलत अनेके, मंदिरताड बंगलाड तोहत्ताहि कगयवालोर ओनगा वातोर.

2 अस्के येसु ओररर इतोग, “मीट इव सबेटविन बेस ऊळाट. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतह्नन, इव इचोन बूळेम आयनुड इतेके, इविस्कनगा बंडाटा पोगोन बंडा वने मनो आयगा, बूळे केवालोरु कतम अर्हतनर,✧” इतोग.

विस्वसिराड तिपल्कु

(मार्कल 13:3-10; लूकाल 21:7-19)

3 पया येसु ज्यतुन मराना मेटातगा वागो उदिस मनेके, कगयवालोर ओनगा वासि ताल्हकतोर, “इव पोल्लोड बेस्के बह आयनुड, गरु? नीवा वायनद वेला ओसो इद बूम मारनद वेला एवयनामुने, बेद्रमताड सीनाड आयनुड?” इन्जि ताल्हकतोर.

4 येसु ओररर इतोग, “मीक बोगाय नाळेह कीयनायो इन्जि, उसरते मन्हट.

5 बाराहक इतेके वेल्लाटोरें नावा पेदिर पोस वासि, नना देवुळ लोहतोग राजान आंदन इनजोर, वेल्लाटोररर नाळेह कीयनर.✧

6 ईनाह-आनाह नालुड मूलाड आसि, लळयक आस्ताड इन्जि, मीक एर्का आयगा. अस्के मीट रेयमाटु. इव पोल्लोड निटम इह आयनुडे, मति इचोटुके बूम मारो.

7 जातता पोगोन जाति तेदगा, राजेमता पोगोन राजेमि तेदगा. बेगा इतेक अगा दुकळ अरयगा, जागाड-बूमिड मेलियनुड.✧

8 मति इव सबे पोल्लोड, वायनाड पीळाना सिरप मुर्दुल आयगा, ओसो इंका पका बेरा गोसा वायगा.

✧ 23:29 23:29 लूकाल 11:47 ✧ 23:31 23:31 2 इतिहास 36:15-16; मत्थ्याल 23:37; बळयिर 7:52 ✧ 23:32-33 23:32-33

1 तिसलुनितोर 2:16 ✧ 23:35 23:35 तोहचीतव पोल्लोड 18:24 ✧ 23:35 23:35 पुटमुळि 4:8-10 ✧ 23:35 23:35 2

इतिहास 24:20-22 † 23:35 23:35 हाबेल इतेके मुनेतोग मन्कल आदरमान पेकाल, वेन तमरदाल हक्कतोर, इद मुनेता हक्कतद कबळ अंदु, देवुळता पाळना साङ्गमते, यहदिरा साङ्गमता आक्रिता पुस्तक 2 इतिहासते, जर्कया बूमयान हक्कतद पोल्लो वेहतद मन्हता. ✧ 23:36 23:34-36 लूकाल 11:49-51

✧ 23:37 23:37 2 इतिहास 36:15-16; मत्थ्याल 23:31; बळयिर 7:52 ✧ 23:39 23:39 देवुळताड पाटाड 118:26 ✧ 23:39

23:37-39 लूकाल 13:34-35 ✧ 24:2 24:2 लूकाल 19:44; तोहचीतव पोल्लोड 21:22 ✧ 24:5 24:5 योहन 5:43 ✧ 24:7

24:7 तोहचीतव पोल्लोड 6:12

9 "अद तुकने मीवाड कोटोतोर मीक जेलते वाटनुर, तिपल कीयनुर, हक्कनुर वने. मीट नाक नमवालोरीर आताहकु, सवे जातिनोर मीक कोटोड कीयनुर.*

10 अस्के नाक नमवालोरे वेल्लाटोर तमा विस्वसतुन विळिससि, ओर्विहक-ओर्वोग कोटोतोर कयदे पोसीयनुर, ओसो ओर्विहक-ओर्वोग कोटोड कीयनुर.

11 ओसो वेल्लाटोर जोलहालोरे, जोल कबुर वेहचि, लोकरिन लेसिह कीयनुर.*

12 ओसो पापम पकाय वीळताहकु, वेल्लाटोर लोकर मुनेतलेहका ओर्विहक-ओर्वोग जीवा केवोर आयनुर.*

13 मति आकि एवनाह बोर दीरा पोस मन्होर, देवुळि ओरिने पिसिह कीयाग.*

14 ओसो देवुळता राजेम कीयनदिना लोपा, बेसता कबुरतुन सवे जातिनोर केंजना इन्जि, इद कबुर बूममेंड आबुर आयगा. अस्के कोनि पया बूम मारनद वेला वायागा.

येस्सलेमतगा वायनद गोसा

(मार्कल 13:14-20; लूकाल 21:20-24)

15 "दानियेल इनवाल मुनेतोग देवुळता कबुरतोग वेहच मतपु, देवुळतुहक मंदिरतुन कळवोग कीयनदु, एड वायनदु, मंदिरता पवित्र गूडे निच मनदनदिन मीट ऊळकिर.* (मीट अर्ववालोरीर इदिन सीताते तासाट.)

16 अस्के यहदा पट्टे मनवालोरे लोकर, (कोटोतोरग्डाह पिहट अरयलाह,) मेटानके रोमवा वितिर.

17 बोगाय लोता पोगोन मतेके, ओग तना लोता सामन ओयलाह, लोनलोपा नेडमाकेग.

18 ओसो बोगाय मन्कल पोलमते मतेके, ओग तना कोटजगातुन ओयलाह, लोन मलमाकेग.*

19 अव दियाने नेलाड हक्कतव आस्किहक ओसो पाल ऊहतनव तलिस्किहक, बेचोटा गोसा आयगा!

20 माट मुसुर पेगदस्के ओसो वारमता पोल्वादियाते वितनायो इन्जि, मीट देवुळतुन पार्तना कीम्हट.*

21 बाराहक इतेके, अद वेलाते पका बेरा गोसा आयगा. अचोटा गोसा बूम पुटिह कीतग्डाह, बेस्केन आयो वने, ओसो बेस्केन आयो आयगा.*

22 अव वायनव गोसाताड दियान देवुळि कमि केवेके, बोगे मन्कल पिस पगवोग आयनोग. मति तनाड आचतोर लोकरिन पिसिह कीयनेनाहकु, देवुळि अव दियान कमि कीयाग.

देवुळ लोहतोग राजाल डीसाते मल्स वायनोग

(मार्कल 13:21-31; लूकाल 21:25-33)

23 "अद वेलाते बोगाय मीक इनदनोग, 'ऊळट, देवुळ लोहतोग राजाल इगाडोग!', 'देवुळ लोहतोग राजाल अगाडोग!', अस्के ओनाड सेतेम पोयमाट.*

24 बाराहक इतेके, नना देवुळ लोहतोग राजान इनवालोरे जोलहालोरे, ओसो देवुळता कबुरतोनेन इनवालोरे जोलहालोरे,* इदमतोर पुटनुर. ओर बेराड-बेराड बाभिह कीयनाड सीनाड तोहचि,* देवुळ आचतोर लोकरिन वने लेसिह कीयलाह ऊळनुर. मति ओर अह कीया पगवोर आयनुर.

25 ऊळट, नना इतेके मीक मुनेन वेहतन, उसरते मन्हट.

26 "अदिहक मीकु बोराय इनदनुर बारा, 'ऊळट, देवुळ लोहतोग राजाल पेळकल बूमते मन्हतोग' इतेक, अगा मीट ओन पर्वकलाह अनमाट. ओसो मीकु 'देवुळ लोहतोग राजाल लोप्पाडाड अरानगा मन्हतोग,' इनजोर इनदनुर बारा, मीट अदिन वने सेतेम पोयमाट.

27 बाराहक इतेके, बेदमि किस-ऊळम मिळ्स्कसोरे, उंद बाजेताहि दुसा बाजेवनाह मिळ्स्कहता, अदमि माने-मन्कना नडुम पुटटोनेन वायनस्के कतमतोर नाक ऊळनुर.*

28 बेगा हातद सेता मनदगा, अगा गीदस्क निटमे जमा आयनुडं.*

29 "अव दियानाड तिपल्क मारताहे,

* 24:9 24:9 10:22; मार्कल 13:13; योहन 15:19; 17:14 * 24:11 24:11 7:15; 24:24; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; बळथिर 13:6; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 * 24:12 24:12 तोहचीतव पोल्लोड 2:4 * 24:13

24:13 इत्रितोर 10:36 * 24:15 24:15 दानियेल 9:27; 11:31; 12:11 * 24:18 24:17-18 लूकाल 17:31 * 24:20

24:20 वारमता पोल्वादियाते यहदिरिहक जेक पन्मन दायलाह पोलो इन्जि, येसु इह इतोग. * 24:21 24:21 तोहचीतव पोल्लोड 16:18 * 24:23

24:23 लूकाल 17:23 * 24:24 24:24 7:15; 24:11; मार्कल 13:22; लूकाल 6:26; बळथिर 13:6; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव

पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 * 24:24 24:24 2 तिसलुनितोर 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 13:13 * 24:27 24:27 लूकाल 17:24

† 24:28 24:28 बेगा हातद सेता मनदगा, अगा गीदस्क निटमे जमा आयनुड बेगा जन्चक डोसिहताड, आगाने गीदस्क जमा आस्ताड. अदमलेहकाने देवुळता जीवाल्लेसो दुनियामेटोरा पोगोन, देवुळता नेयम उदगा इनजोर अरत आया पायव्हता. इल्लेके गीदस्क जमा आयनदिना लेहका, किस्तु मल्स वायनद वने सवेटोरिहक

दिसगा, इद अरत वने आया पायव्हता. * 24:28 24:28 लूकाल 17:37

पोळ्द मांजो आयगा, *

नेला दीचो आयगा,

उकाड पोगोटाह इळन रालनुड, *

इद्रम पोगोटा बूमतगा सबे मेलियनुड. *

30 अस्के माने-मन्कना नडुम पुटोदन, नना मोयुदगा सीना तोहतकन. पया दुनियाताड सबे जातिनोर मन्कलोर, अर्थुल पासोर हामुर-रेगाड अळयनुर. नना बेरा डीसाते मोयुलपोगोन वायनदिन* ओर ऊळनुर.

31 अस्के पया नना नावाड देवतुल्किन, अकुमता बेहरा आल्काते, दुनियाता मूलाहक-मूलाहक लोहतकन. * पया अंव इद बूमतगा सर्ने मनवालोरा नावाड आचतोर लोकुरिन जमा कीयनुड.

32 "गेळाताड मरान ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. आकिड रालिहताड अस्के# डोय एरे एवता इनजोर मीट पुह्निर.

33 इद्रमलेहका मीट वने इव पोल्लोड आयनदिन ऊळकिर अस्के, सामि गटनेन एवतप लेहकान इनजोर पुन्हट्ट.

34 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट सबेटोरिर हायनामुनेन, इव नना वेहतव गोटिड^S करल आयनुड.

35 पोगोटा बूमि, इळता बूमि मायनुड, मति नावा पोल्लो मात्रमि बेस्केन मायो आयगा. *

येसुना वायनद वेला बोन्के तेळियो

36 "मति देवूळ लोहतोग राजाल मल्स वायनद दियातुन, वेलातुन बोगे पुनोग. देवूळदीपताड देवतुल्क वने पुनोड, नना इंका पुनोर, सिरपि नावा बाबाले पुन्हतोग. *

37 मुनेतोग पेदामुयतोग नोहानस्केडाड दियाने बेद्रम आता, अद्रमलेहका माने-मन्कना नडुम पुटोदन वायनस्के वने आयगा.

38 अस्के बेद्रम नोहा मुयतोग तना लोतोर बार ओडातगा नेडनाहजोम, लोकुर तिनजोर-उनजोर मतोर, मर्मिड आंदुर, मर्मिड कीसीदुर,

39 ओसो ओरिनुर बेरा उड्डा वासि सबेटोरिन पोळ्दच ओनाहजोम, ओरिहक मुर्तिय तेळियो आसि; अद्रमि माने-मन्कना नडुम पुटोदन वायनस्के वने आयगा. *

40 अद तूकने, पोलमते इडुर मन्कलोर (ओर्वोग विस्वसि, ओर्वोग विस्वसलेवोग) मनदनुर. नना वगोन (नयके पोस) ओयकन, दुस्रोन बारा (बूलेम आयलाह) अगान विळसकन.

41 अहे रेंड आस्कु (उंदि विस्वसि, उंदि विस्वसलेवदु) जेताते पिंड नोगसोर मनेके, नना उंदतुन (नयके पोस) ओयकन, दुस्रदिन बारा (बूलेम आयलाह) अगान विळसकन. *

42 "अद्रमलेहका सामि वायनद दिया बेदु, इद मीक तेळियो, अदिहकु मीटु उसर आसोर मन्हट्ट.

43 इद उंद पोल्लो केंजाट. नका बेदो उंद वेलाते, कले वायना मन्हाता इन्जि, लोता माल्काल पुन्ज मतेके, ओगु उंजवा उसरते मन्जि, तना लोतुन कलेनु विर्हता एवोग आवेग. *

44 अद्रम मीट वने तयर मन्हट्ट, बाराहक इतेके मीट नावा अग ऊळवा वेलाते नना, माने-मन्कना नडुम पुटोदन वायकन. *

सेतेमतोग सेवक, लागवोग सेवक

(लूकाल 12:42-46)

45 "केंजाट, बोग मेटि लोता माल्काना ओर्युलतोरिहक कगोल्क-कगो अडिया ईस्तोग, ओगो बेसता बुदतोग सेतेमते कबळ केवाल मेटि. मीट वने अहे मनदना.

46 पया माल्काल वानेके, इद्रमे बेस कबळ कीसोर मनवाल मेटि, पका देव्यवातोग आयनोग.

47 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओग माल्काल ओन मेटिनु, तना कतम सम्परमतुन ऊळलाह तासनोग.

48 "मति ओग मेटि लागवोग आस मतेके, 'नावा माल्काल वायलाह आल्सेम आयनोग इन्जि, नना विचर वातप कीकन,' इनजोर इनेग. *

49-50 ओसो तना ऐंटेओर सेवकिरिन नल्हतना-कोहकना, ओसो कल लोटिरा संगे तिनदना-उनडना, इद्रम कीसोर मनेके, ओगु माल्काना अग ऊळवस्के, माल्काल वायनोग.

* 24:29 24:29 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 * 24:29 24:29 तोहचीतव पोल्लोड 6:13 * 24:29 24:29 यशायाह 13:10; 34:4

* 24:30 24:30 दानिय्येल 7:13 * 24:31 24:31 1 कुरिततोर 15:51-52; 1 तिसलुनितोर 4:16 † 24:32 24:32 गेळाताड मरान ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. आकिड रालिहताड अस्के मोद्लु कागिदो, "अजिर मरातुन ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. तेनाड कांदाड कोळिसिहताड अस्के".

§ 24:34 24:34 इव नना वेहतव गोटिड इतेके येसुलेमते आयनव गोसाताड पोल्लोड आंदुड, बम मारनव पोल्लोड अयोड. * 24:35 24:35

2 पत्र 3:10 * 24:36 24:36 मार्कल 13:32 * 24:39 24:37-39 लूकाल 17:26-27 * 24:41 24:41 लूकाल 17:35

* 24:43 24:43 तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 16:15-16 * 24:44 24:43-44 लूकाल 12:39-40; 21:34; 1 तिसलुनितोर 5:1-2; 2 पत्र

3:10; तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 16:15-16 * 24:48 24:48 2 पत्र 3:4

51 मेटि इद्रम कीयह्पया कलियतेके, तना माल्काल ओन पका सिक्सा कीयनोग. पया अळयना, केयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोगकना जागातगा, ओन मेटिन सोडः केवाल्लोरा संगे वाटिसीयनोग,” इनजोर येसु इतोग.

25

दहा लेयास्कना पुन्निह कीयनद पीटो

1 “नना बेस्के राजाल आस वायकन अस्के, इहलेह्का मनदनुड. बोराडो मर्मिनगा दहा लेयास्कु, तमाड पोतिह केवाड कंदिस्क पोसि, मर्मपिलाता लोन, मर्मपिकान केपलाह अताड. (मर्मपिकाल वायनोग अस्के माट पलत पेसिसि, ओनु कंदिस्कना वेह्वचते मर्मपिलाता संगे काल्हपिसीकोम इनजोर, अव अग ऊळिदुड.)

2 अविस्कनडाहि एयुड बार बैरिस्क मताड, पिसतव एयुड बार तेल्वताड मताड.

3 बैरिस्क इतेके, तमाड कंदिस्कना संगे नेय पोयवाय वास मताड.

4 उसरताड बारा, तमाड कंदिस्कना संगे, तीसाने नेय पोस मताड.

5 पया मर्मपिकाल वायलाह आल्सेम आताह्कु, अव ऊळिस-ऊळिस कतमताड कूर्हक बोटाटाड, कूर्हकसोर उंजताड वने.

6 “पया नडुमनका इद्रम आळो वाता, ‘मर्मपिकाल वातोग, अले रि! ओन कलियलाह दट.’

7 अव दहा लेयास्क पया तेदिसि, तमाड कंदिस्किनु ओकुल कीया बोटाटाड.

8 अस्के अव बैरिस्क उसरतविन इन्हताड, ‘अल रि, मीवा नेय उचुन माक ईम्हट, मावाड कंदिस्क पिवयलाह आताड,’ इनजोर इताड.

9 मति उसरताड इन्हताड, ‘अलो, इद नेय बोन्क इन्ज बोन्क आलगा, रि? इतेके माक वन आलो, मीक वन आलो. अह आयो मति, मीट दूकनतगा अन्जि, मिथेनाह्क नेय असिस ताट,’ इनजोर इताड.

10 अव बैरिस्कु नेय असलाह अताड अस्के बार आता, मर्मपिकाल एवतोग.✱ एवतस्के, उसरताड एयुड लेयास्कु, कंदिस्किन पोतिह कीस तयर आस मताह्कु, मर्मपिकाना संगे मर्म-कुळप मनदनद लोते अताड. पया तेलपतुन गोल्स वाटिसीतोर.

11 “गळक मनेके अव बैरिस्कु एयुड लेयास्कु, मर्म-लोतगा वासि केयलाह आताड, ‘दादा, दादा, माट वातोम, मथेनाह्क तेल्य तेगया!’

12 अस्के मर्मपिकाल अविस्किन लोप्पाडाहि पळ्मिड इतोग, ‘मीट बेविस्किनरो? नना सेतेम वेहतहनन, मीक मुर्तिय पुनो!’ ” इन्जि येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

13 पया येसु तनाड काग्यवाल्लोरिन इतोग, “अदिह्क मीट वने उसरते मन्हट, बाराह्क इतेके माने-मन्कना नडुम पुटोना वायनद इहलेह्काने मन्हता. ताना दियातुनु, वेलातुनु मीट मुर्तिय पुनविर.

मुवुर सेवकिरा पुन्निह कीयनद पीटो
(लूकाल 19:12-27)

14 “नना बेस्के राजाल आस वायकन अस्के, इद्रमलेह्का ओसो आयनुड. ओवोर्गी माल्काल दुषा देसेम दायना मताह्कु, तनाड सेवकिरिन केयिसि, तना मालसोमतुन ऊळलाह ओरिन वेहतोग.

15 ओर्विह्क ओगु बंगरताड कल्दर्कनाड एयुड मोटाड इतोग, ओसो ओर्विह्क बार रेंड मोटाड इतोग, ओसो ओर्विह्क बार उंदिय मोटा इतोग. इद्रम ओर्विना-ओर्विना बुद ऊळिसि, माल्काल इतोग. ईसि, तना पयनमते पेसिस अतोग.

16 “ओग अतस्के, बोन्क एयुड मोटाड दोर्किस मताड, ओगु चदने अव मोटानाड र्स्यानु दंदा कीया बोटोटोग, दंदा कीसि, कल्दर्कनाड ओसो एयुड मोटाड एक्वा दोर्किह कीतोग.

17 अद्रमे बोन्क रेंड मोटाड दोर्किस मताड, ओग वने दंदा कीसि, ओसो रेंड मोटाड एक्वा दोर्किह कीतोग.

18 मति बोन्क उंद मोटा दोर्किस मता, ओग अन्जि बूमतुन काचि, माल्काल इतद मोटातुनु बोंदातगा मिसतोग.

19 “पया वेल्लाडे दियाना पेगेके, ओर सेवकिरा माल्काल मल्स वातोग. वासि, ‘नना मीक ईतव मालसोमता इसब ईम्हट रा,’ इतोग.

20 अस्के बोन्क एयुड मोटाड दोर्किस मताड, ओगु एक्वा दोर्किह कीतव एयुड मोटान तचि, माल्काह्क इतोग, ‘महरज, निमा नयगा कल्दर्कनाड एयुड मोटाड ईस मतिन. ऊळा, अव कोताना दंदा कीस नना ओसो एक्वा एयुड मोटाड दोर्किह कीतन,’ इतोग.

21 ओग सेवकनेनाह्क माल्काल गिर्दा आस इतोग, ‘बेस-नेह्ना कीतिन, निमा बेस सेतेमतोग सेवकनिन. इचुटा पोल्लोटगा निमा सेतेम दिसतिन, अदिह्क नना नीकु वेल्ला मालसोमतगा अदिकर ईकन.✱ वाय, माट कलियिसि गिर्दा आयकनु,’ इतोग.

22 “पया बोन्क रेंड मोटाड दोर्किस मताड, ओग वने माल्कानगा वास इतोग, ‘महरज, निमा नयगा कल्दर्कनाड रेंड मोटाड ईस मतिन. ऊळा, अव कोताना दंदा कीस, नना ओसो एक्वा रेंड मोटाड दोर्किह कीतन,’ इतोग

23 ओग सेवकिन वने माल्काल गिर्दा आस इतोग, 'सबस, बेस सेतेमतोनिन सेवकिनन. इचुटा पोल्लोतगा निमा सेतेम दिसतिन, अदिहक नना नीकु वेल्ला मालसोमतगा अदिकर ईकन. वाय, माट कलियिसि गिर्दा आयकल,' इतोग.

24 "पया उंद मोटा दोर्कतोग, ओना एरे वासि इतोग, 'महरज, निमा कळक मन्कनिन इन्जि नना पुतन. वीतवालेवा कोयवाल, तूळहवालेवा गुम केवाल, अद्रमतोनिन इनजोर पुतन.

25 अव कोताड लेसतेके, निमा ओड आयकिन इन्जि नना रेयतन, रेयिहकु नीवा मोटातुन गट कीस तासिस मतन. ऊळा, इद मोटा नना नीवा नीके मल्स ईहहनन,' इन्जि इतोग.

26 अस्के ओना माल्काल ओन इतोग, 'एय लागवोग, लंडा सेवकिनन, वीतवालेवा कोयवाल, तूळहवालेवा गुम केवाल, नाक अद्रमतोग इहनिना? कळक मन्कल इन्जि, निमा नाक इहनिना?

27 अह इतेके नावा माल कमसेकम साक्करनगा तासना मता. अह कीतेके नना वासि नावा मादुन सवयते तेंडिस मनेनन,' इतोग.

28 अह इन्जि, (माल्काल उय्तर तनाड सेवकिरिन केयिस वेहतोग,) 'मीटु वेनगडाहि कल्दरकना मोटा ऊंदिसि, दहा मोटाड मनवाहक ईम्हट.

29 बाराहक इतेके बोग सेतेमते मन्जि, तन्क ईतद मादुन असल काळिडह्तोग, ओन्कु नना ओसो इंका ईकन, ओन्कु वेल्लाय दोर्कगा. मति बोग सेतेमते मनवा, तन्क ईतद मादुन बेस काळडोग, ओनगा उचुक मतविन वने नना तेंडकन.

30 वेग सेवकि बेदे कबळतुहक ओजोग! वेन पलत मुर्गगाते पोहचीम्हट. अगा मनवालोर अळयना-केयना, मुडुर-मुडुर पल्क कोगकना कीसोर मनदनुर,' इन्जि माल्काल वेहतोग.

आक्रिता नेयमि

31 "माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना राजाल आसि, सबे देवतुल्कना संगे नावा डीसाते वायकन अस्के, नना नावा राजगादेतगा डीसाते उदकन.

32 अस्के नावा मुनेह सबे जातिना मुल जमा आयनुर. अस्के बहलेहका कोपाल एर्नगडाहि गोरैन एम्पिह कीस्तोग, अहलेहका नना ओर लोक्ुरिन ओर्विनगडाह-ओर्विन एम्पिह कीकन.

33 अह कीसि, (बेदुम कोपाल तना तिनळ बाजे गोरैन तासिह्तोग, तना दावळ बाजे बार एर्न तासिह्तोग, अद्रमे) नना सेतेमतोरिन बारा नावा तिनळ बाजे तासकन, लाग्वोरिन बारा नावा दावळ बाजे तासकन.*

34 "अस्के नना नावा तिनळतोर सेतेमतोरिन इनदकन, 'ओ नावा बाबाल देव्या ईता लोक्ुरिर, बूम पुटगडाहि ओग मियेनाहक इन्जि, बेद राजेमतुन ओपे कीस तासतोग,* अद राजेमता अदिकर मीट वासि एनाटु.*

35 बाराहक इतेके, नना कवते मतन अस्के, मीट नाक तिनदलाह तिडि ईतिर; ओसो नाक एग उनडा वसिस मतस्के, नाक उनडलाह एग ईतिर; ओसो नना पर्गेनलेहका मतन अस्के, नाक मीवाड लोहकने जागा ईतिर;*

36 ओसो नना गेंदेड-लेवा मतन अस्के, मीट नाकु केगयलाह गेंदेड ईतिर; ओसो नना दुकते मतन अस्के, मीट नाक तोळ आयलाह वातिर; ओसो नना जेलते मतन अस्के, मीट नाक कलियलाह वातिर,* इनदकन.

37 "अस्के तिनळ बाजे मनवालोर सेतेमतोर नाक इनदनुर, 'सामि, माट नीकु कवते अरतदिन ऊळिसि, बेस्के तिनदलाह ईतोम? नीक एग उनडा वसतदिन ऊळिसि, बेस्के एग उनडलाह ईतोम?

38 माट नीकु पर्गेनलेहका आतदिन ऊळिसि, बेस्के केयिस लोन-जागा ईतोम? नीक गेंदेड-लेवा ऊळिसि, बेस्के गेंदेड केगयलाह ईतोम?

39 ओसो निमा दुकते अरतदिन, जेलते मतदिन ऊळिसि, बेस्के माट नियके कलियलाह वातोम?' इन्जि ताल्हकनुर.

40 अस्के नना ओर सेतेमतोरिन इनदकन, 'आयो रा, इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नावा लोक्ुर ओसोय पोहचीतप उड्लोर मतेकाय, ओरगडाहि बोनाय वगोन इह बेस कीतिर इतेके, नाके कीतप आस्ता,' इन्जि इनदकन.*

41 "पया दावळ बाजेतोर लाग्वोरिन नना इनदकन, 'ए सरपते मनवालोरिन, नयगडाहि पेसिस अन्हटु. देयहकिहकु ओसो अविस्कनना मुक्याहकु तयर कीतदु, बेस्केन पिववद किसबटगा अन्हटु.*

42 बाराहक इतेके नना कवते मतन अस्के, मीट नाक तिनदलाह तिडि एविर; ओसो नाक एग उनडा वसिस मतस्के, नाक उनडलाह एग एविर;

43 ओसो नना पर्गेना लेहका मतन अस्के, नाक मीवाड लोहकने जागा एविर; ओसो नना गेंदेड-लेवा मतन अस्के, मीट नाकु केगयलाह गेंदेड एविर; ओसो नना दुकते, जेलते मतन अस्के, मीट नाक कलियलाह वातिर,' इनदकन.

* 25:33 25:33 यहूदिरगा तिनळ बाजे उदिह कीयना इतेके, कदर ईवपे आस्ता. * 25:34 25:34 तीतुस 3:7 * 25:34 25:34 इब्रितोर 1:14 * 25:35 25:35 रोम सहरतोर 12:13; इब्रितोर 13:2 * 25:36 25:35-36 इब्रितोर 10:34; याकुब 2:15 * 25:40 25:40 इब्रितोर 6:10 * 25:41 25:41 यहूदाल 7

44 “अस्के ओर वने नाक ताल्हकनुर, ‘सामि, नीक माटु बेस्के कवते मतस्के, एग उनडा वसतस्के, पर्गना लेहका मतस्के, गेडडलेवा मतिन अस्के, दुकते ओसो जेलते मतस्के, बेस्के माट ऊळिसि, नीक सायता केवोम?’

45 अस्के नना ओरिन इनदकन, ‘इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बेर नावा लोकुर ओसोय पोहचीतप उडुलोर मतेकाय, ओरगडाहि बोनाय वगोन इह बेस केविर इतेके, नाक वने बेस केवप आस्ता,’ इन्जि इनदकन.

46 “ओर इतेके अमेसाता सिक्सा आयलाह दायनुर, सेतेम तोरिहक बारा अमेसा पिसलाह दोर्कंगा,”* इन्जि, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग.

26

पेदल्क येसुन हक्कलाह कोहतह्तोतोर

1-2 इव कतम कागहतनाड पोल्लोड मारतस्के, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “रेंड दियाना पया आवना पंडुम मन्हता इनजोर मीट पुह्निरि.* अस्के माने-मन्कना नडुम पुटटोनु, हक्कनागुटातगा वेव्हच हक्कलाहि पोसीयनुर,” इन्जि वेहतोग.

3 अद तकने कयपाल इनवाल* मोदुल पेर्माना मिदेतगा, पेर्मालोर ओसो यहुदिराड पेदल्क मीटिड कीतोर.

4 मीटिड कीसि, ओरु तमतमाय येसुन कुस्क्ने पोसि हक्ककल इनजोर, आरुड कीतोर.*

5 मति पंडुमतुहक वाता मुत्तु कियोग-मुयोग बार आयनुर इन्जि, पंडुमतस्के ओन अह केवल आयकल इन्जि, विचर कीतोर.

उंद आंचाळि येसुनगा अतर्नेय दोसिहता

(मार्कल 14:3-9; योहन 12:1-8)

6 अदे दिया बेतनि नाटे, मुने मोडरोगमते मतोग सिमोन इनवाना लोते, येसु तनाड कगयवालोर बार तिनदलाह उदिस मतोर.

7 ओर अगा उदिस मतस्के, बेदो उंद आंचाळि बंडा-तीसाते वेल्ला दाराता अतर्नेय पोसि, येसुनगा वाता. अह कीसि ओन मान ईयलाह, अद नेयदुनु ओना तलापोगोटुक दोसिसीता.

8 इदिन ऊळिस, उय्तर कगयवालोर ओड आस इतोर, “इदिन बाराहकु उगस पोहता?

9 इद अतर्नेयदुन वमतेके, वेल्लाडे कोताड दोर्केस्क, अव कोतानु गरिब-सरिब तोरिहकु ईयनाह आवालि,” इनजोर कटूला कीतोर.

10 बेरा वळ्ळकनदिन केंजिसि, येसु वेरिन इतोग, “तान बाराहकु कटूला कीय्हनिर, रा? अद नयेनाहकु बेसतले कबळ कीता!

11 गरिब-सरिब तोर इतेके अमेसाय मियगान मनदुनुर, (ओरिहकु बेस्के तेला दर्म ईया पागकिर). मति नना इसि मियगा अमेसा मनोन आयकन.

12 नावा हायनद कगो एवता इन्जि, नावा सेत्तातुन अतर्नेय ओकतपे, अद अह कीता.

13 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, कतम दुनियामेंडु, बेगा-बेगा लोकुर देवुळता राजेमता बेसता कखुर वेहतनुर, अव जागाने इद आंचाळ कीतद कबळतुन वेहतनस्के, तेन सीता कीयनुर,” इनजोर येसु इतोग.

यहुदाल येसुन पोसीयलाह कोहतह्तोतोर

(मार्कल 14:10-11; लुकाल 22:3-6)

14 ताना पया बार आता? यहुदा इस्केर्योत इनवाल, वेग ओर बारा बळयिरगडाहि ओर्वोंग मन्ज तेला, पेर्मालोरगा अतोग.

15 अन्जि इतोग, “नना येसुन मीवा कयदे पोसीतन इतेके, नाक मीटु बाताड ईकिर?” अस्के ओरु ओन्क डेडा वीसा वेंडटाड कल्दर बंडिड लेकिस इतोर.*

16 पया अस्केडाहि यहुदाल येसुन पोस ईयलाहि अग ऊळसोर मंदोग.

कगयवालोगा संगे येसुना आक्रिता तिनमुळि

(मार्कल 14:12-31; लुकाल 22:7-13,17-20,31-34)

17 ओपिह केवद पिडटाड आरिड तिनदुनद पंडुमता मुनेता दिया,* येसुनाड कगयवालोर ओनक्के वास ताल्हकतोर, “गुरु, इद आवना पंडुमता कुळप माट बेगा तयर कीकोम? बेगा नीक तिनदलाह विचर वायगा?” इन्जि ताल्हकतोर.

18 अस्के “येस्सलेम सहरते अन्जि पलानोग ओर्वोंग मन्कन कलियिस, ओन इह वेहाट, ‘गुरु नीक ताल्हकिह्तोतोर, “नावा कगो एरे एवता.* नावाड कगयवालोगा संगे आवना पंडुमतुन माळलाहि मियके वायकोम,” ’ इन्ज वेहाट,” इन्जि येसु उय्तर

* 25:46 25:46 दानियेल 12:2; योहन 5:28-29; बळयिर 24:15; रोम सहरतोर 2:7; 6:23 * 26:1-2 26:1-2 मार्कल 14:1; लुकाल 22:1; योहन 2:13; 11:55; 12:1 * 26:3 26:3 योहन 11:49; 18:13-14; बळयिर 4:6 * 26:4 26:4 12:14; मार्कल 14:1;

लुकाल 22:2; योहन 10:31; 11:53 * 26:15 26:15 बळयिर 1:18 * 26:17 26:17 इद बेद्रमता पंडुम इनजोर पुनदलाहि, फुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळट. अगा “ओपिह केवद पिडटाड आरिना पंडुम” ऊळट. * 26:18 26:18 योहन 2:4; 7:8-9,30

कगयवालोरिन वेहच लोहोतोग.

19 पया ओर लोहोतोर कगयवालोर येसु वेहतपु अन्जि, अद जागा दोर्किह कीतोर, पया अगा आवना पंडुमता कुळप तयर कीतोर.

20 पया मुलतस्के, येसु तनाड बळथिर बारा मुडा संगे कुळप तिनदलाह उदतोर.

21 तिनदहपा येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि ओर्वोग नाक कोटेतोरा कयदे पोसीयनोग.”*

22 इदिन केंजिसि ओर मेसेहने आतोर, अदिहक ओर्विना पया ओर्वोग येसुन ताल्हक बोटटोर, “सामि, ओनन नना बह आयोना?”

23 येसु इतोग, “नावा संगे बट्टिकता पुलातगा आरिड अहचिस तिनवालोरगडाहि, ओर्वोग नाक पोसीयनोग.*

24 साङ्गमते रासिस मतपु, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना इद दुनियाताहि पेसिस दाकन, निटमे!† मति बोग नाक पोसीस्तोग, ओना बेचोटा गोसा आयगा! ओग मन्कल पुटवेकेन बेस आस मनालि,” इतोग.

25 अस्के बोग ओन पोस एवाल मतोग, ओग यहदाल ओन ताल्हकतोग, “गूरू, ओनन नना बह आयोना?” “निम इतिन, अहे!” इनजोर येसु इतोग.

26 अस्के पया ओर तिनदहपा, येसु आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि, आरतुन किळ्हतोग. अह कीसि ओरके आहचोर इतोग, “इद किळ्हतद आरतुन एनाट, तिन्हट, इद नावा मेंदुलता सीना आंदु, (ताने नना मिथेनाहकु मोकि ईन्हनन.)”

27 ओसो ओगु बट्टिकता अंगुर जोमा पोसि वने, देवुळतुन जोहर कीतोग, कीसि ओरके आहचोर इतोग, “मीट सबेटोरि र्गडाह उन्हट.

28 इद अंगुर जोमा नावा नेतुरता सीना आंदु. देवुळ लोकरा संगे कीयनद करलतुन, इद नेतुर निल्पिह कीस्ता.† नावा नेतुरि वेल्लाटोरा पापम मापि आयनेनाहकु, नेल वाडगा.*

29 नना मीक निटम वेहतहनन, नावा बाबाना राजेमते मीट बारा, ऐगे पया पूना रीतते अंगुर जोमा उनाहजोमु, नेटाहि नना तेन उनोन आयकन,” इन्जि येसु इतोग।

कगयवालोर नाक विळ्सनुर इन्जि, येसु मुनेन वेहतहोतोग

(मार्कल 14:26-31; लुकाल 22:31-34)

30 ओर पया देवुळतुन जोहर कीयनद पाटा ओसि, जयतुन मराना मेटातगा अतोर.*

31 अस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाट, साङ्गमते देवुळि इहे इन्जि रासतद मन्हता: नना कोपानु हक्कन,

अस्के गोहडटाड गोरैड बिरोबटो आयनुड.*

नेड नग्का नाकु मीट सबेटोरि विळ्सिस वितकिर, अस्के अद साङ्गम करल आयगा.

32 मति नना हासि जीवा अरतापया, मीकाय मुने गालिल पट्टे अन्ज मनदकन, अगाने नना मीक कलियकन,” इन्जि येसु इतोग.

33 अस्के पत्रु येसुन इतोग, “सबेटोरि नीक विळ्सिस अतेकाय, नना इतेक नीक बेस्केन विळ्सिस वितोन आयकन, गूरू.”*

34 “इह केंजा, नना नीक सेतेम वेहतहनन डा, नेड नग्का तलाकोग कूसनामुने, बोराय ताल्हकतस्के, निमा येसुन पुनोन इनजोर मंड मलकाड इनदकनिन,” इन्जि येसु पत्रुन इतोग.

35 “आयो, नाक नीवाय संगे हापुर वातेक तेला बेसे, मति नीक पुनोन इन्जि, नना मुर्तिय इनोन आयकन,” इन्जि पत्रु इतोग. इतस्के कतमतोर कगयवालोर वने वेनाड केंजिस अहे इतोर.

गेत्सेमनि जागातगा येसु कोळव कीस्तोग

(मार्कल 14:32-42; लुकाल 22:40-46)

36 येसु तनाड कगयवालोर संगे गेत्सेमनि इनदद जागातगा एवतस्के,* ओरिन इतोग, “नना ओके पार्ताना कीयलाह दय्हनन, अचानाह मीटु इगान उदिस मन्हटु,” इन्जि इतोग.

37 अह इन्जि, ओगु पत्रुन ओसो जेबेदिनाड इर्वुर मगकिरिन (इतेके याकुबिन, योहनिन) पोसि, पेंडेस ओतोग. अस्के ओग पका दुकम आतोम, ओसो ओना जीवा वने चुहेम आयो.

* 26:21 26:21 लुकाल 22:21; योहन 13:18,21 † 26:23 26:23 योहन 13:18,26 * 26:24 26:24 16:21; मार्कल 9:12; बळथिर 3:18; 26:23; 1 कुरितोर 15:3; 1 पत्रु 1:11 † 26:28 26:28 यहदि लोकर इद पोल्लोतुन पुंदुर इतेके, बेस्के देवुळि मोसाना बेलाते यहदि लोकरा संगे करल कीवा, अद करलतुन निल्पिह कीयलाहि, जन्वकिन मोक ईसि, अविस्कना नेतुरतुन, लोकरा पोगोन इल्हकना इन्जि, देवुळ उकुम ईस मता (पिसमुळि 24:6-8). अदिनेनाहक येसु इन्हतोम, नावा नेतुर पोवतेके, देवुळ लोकरा संगे उंद पूना करल कीयगा. * 26:28 26:26-28 1 कुरितोर 10:16; इब्रितोर 9:20; 10:29 * 26:30 26:30 योहन 18:1 * 26:31 26:31 जकर्याह 13:7; योहन 16:32 * 26:33 26:33 योहन 13:37; 21:15 * 26:36 26:36 योहन 18:1

38 अस्के ओर मुखुरिन इतोग, “नावा जीवातगा पका बेहरा मोतालेहका मन्हता रा, अदिहक नावा जीवा हायेड-पिसेड आसोर मन्हता. ✪ मीट इगान मन्हटु, उंजवालेवा नावा संगे सीतात मन्हटु,” इन्जि इतोग.

39 पया ओगु उचुन मुनेह अन्जि, कप मुळिन्दसि दंडुम अरतोग, अह कीस पार्तना कीतोग, “ए बाबा, निमा इह कीकन तेला इन्ज इतेके, नाक इद गोसा आयमाकि. ✪ तेला मति इद नावा विचरते आयो, नीवाय विचर मतपु आयि. ✪”

40 इह इन्जि देवुळतुन वेहचि, तनाड मुखुर तोळतोरगा मल्स वास ऊळनेके, ओर कोनि उंजिस मतोर! ओर उंजतदिन ऊळिसि, येसु पत्रुन तेहच इतोग, “ए पत्रु, मीटु गंटामेंडाय नावा संगे सीतात मनदा पगविता?

41 नना वेहतप कीयलाह मीवा जीवा तयरे मन्हता, मति मीवाड मेंदुस्क इतेके, दीरालेवप बागतप मन्हताड. अदिहके मीट सीताते मन्हटु. देयहकना मुख्याल मीवा पट ऊळनस्के, मीट पापमते अरयनायो इन्जि, देवुळतुन पार्तना कीसोर मन्हटु.”

42 पया ओग ओसो उंद मल्का अन्जि, देवुळतुन पार्तना कीतोग, “ए बाबा, इद गोसा नाक एताय पोयतगा इतेके, नीवाय विचर मतपु पूरा आयि,” इनजोर ताल्हकतोग.

43 ताल्हकिसि ओसो ओर मुखुरके वास ऊळनेके, ओराड कौंडाड पकाय पूहतप आस मताहकु, ओर उंजिसिय मतोर.

44 ओरिन अगान विळिसिसि, ओसोवने येसु मुचा केपा आनाहि, कोळ्व कीयलाह अतोग. ✪ अस्के वने मुनेता लेहकाने वळ्हकतोग. ✪

45 पया ओग तनाड मुखुर तोळतोरके मल्स वास इतोग, “इंका उंजिसिय महनिरा? इंका आरम कीसोरिन महनिरा? ऊळाट, माने-मन्कना नडुम पुटटोनु, पाप्यहल्लोरा कयदे पोसीयनद कगो एवता. ✪

46 तेदाट, माट ओरिन कलियलाह दाकल! नाक पोस एवाल इगा ऐरन एवतोग,” इतोग.

येसुन पोयतहतोर

(मार्कल 14:43-50; लूकल 22:47-53; योहन 18:3-11)

47 इव पोल्लोड येसु वेहचोरिन मतोग, अचोट्टेने यहदाल अगा वातोग. ओर बळयिर बारा मुडगडाहि ओर्वोग मन्ज तेला, ओगु येसुन पोयवाल्लोरा संगे वातोग. पेर्मालो ओसो यहदिराड पेदल्क लोहतोर वेल्लाटोर, यहदाना संगे तल्वर्क, गट्टेड-बळगाड पोस वातोर.

48 येसुन पोस एवाल ओरिहक इद सीना वेहच मतोग, “नना बोन जोहर कीस लौडकन, ओगो आंदोग, ओने पोयन्हटु,” इन्जि वेहचि.

49 पया यहदाल टीवा येसुनगा वास इतोग, “जोहर गुरू!” इन्जि, ओन गोत ओगडिस लौडटोग.

50 “मावोनिन, निमा बेद कबळतुहक वातिन, तान कीमु,” इनजोर येसु ओन इतोग.

इतस्के येसुना मुनेह मुल सर्ने आसि, ओन पोयतोर.

51 अचोट्टेने येसुना संगे मनवाल ओर्विनागा दाळो कसेग मता, ओग अदिन तेंडिसि मोदुल पेर्माना ओर्युलतोन वगोन नळकलाह तना कसेटुन रहेतोग; अद कसेगि ओग ओर्युलतोना उंद केवदुन पोडोह देगनाह दलगता.

52 अस्के येसु कसेग पोयवान इतोग, “नीवा कसेटुन दाळोतगा तोक्का, रा! कसेग पोयवाल कसेटेन हायनोग, इदिन सीता कीमु. ✪

53 नना नावा बाबान ताल्हकतेके, इंजेकेने ओग नाकु बेचोको अजर्क देवतुल्किन, नाक पिसिह कीयलाह लोहच मनेग, बह इदिन निमा पुनविना?

54 मति इह आतेके, साङ्गमतगा नावा लोप्पा रासतव पोल्लोड बह करल आयनुड? अवटे इतेके इद्रम आयनाय गावले इन्जि, रासतद मन्हता,” इनजोर येसु इतोग.

55 अद वेलाते येसु तन्क पोयवालोरिन इतोग, “ओर्विन डाकुन पोयतप, मीटु तल्वर कसेहकु, रेंगाड पोस नाक पोयतलाह वातिर अय? नना इतेके दिनम मंदिरतगा उदिसि काहन्दन, तेला मति मीट नाक अस्के बाराहक पोयविर?

56 मति मुनेतोर देवुळता कबुरतोर साङ्गमते नावा लोप्पा रासतव पोल्लोड करल आयना इन्जि, नेंड इव गोटिड आस्ताड,” इन्जि येसु इतोग. अचोट्टेने कगयवालोर कतमतोर ओन विळिसिस पटादुळ विततोर.

पेदल्कना मुनेह येसुना बयन

(मार्कल 14:53-65)

57 पया येसुन पोयवालोर लोकर ओन पोसि, मोदुल पेर्माळ कयपानगा ओतोर. ओना लोतगा साङ्गमगुरू ओसो उयतुर पेदल्कु, जमा आस मतोर.

✪ 26:38 26:38 योहन 11:33; 12:27 ✪ 26:39 26:39 20:22; योहन 18:11 ✪ 26:39 26:39 पिलिपितोर 2:8 ✪ 26:44

26:44 2 कुरिततोर 12:6-7 ✪ 26:44 26:39-44 इक्वितोर 5:7 ✪ 26:45 26:45 मार्कल 14:41; योहन 12:23; 13:1; 17:1

✪ 26:52 26:52 तोहचीतव पोल्लोड 13:10

58 मति पत्रु इतेके, मोदुल पेर्माना रेसातग एवनाहि, मुडा पयाह पयाह ओर्डसोर अतोग. पया बह बह आयगा इन्जि ऊळलाह, रेसालोप्पा अन्जि पहरातोर संगे उदतोग.

59 अगा मतोर पेर्मालोर, यहदिराड तवाड केवालोर, कतमतोर उदिसि, येसुहकु हामुरता सिक्सा ईयनेनाहकु, ओना अडमि बेदाय उंद जोल साक्सि दोर्कना इन्जि, ओर अद्रमतोरिनु जोल साक्सि एवालोरिन अगा पर्हकिंदुर. *

60-61 वेल्लाटोर जोल साक्सितोर वास मतोर, मति ओरा साक्सि उंदिय रीतलेहका इले आसि. आक्रिते इवुर वास इतोर, “देवुळता मंदिरतुन विर्हचि, तान मंडु दियाने ओसो दोहतकन इन्जि, वेग वेहतोग,” * इद्रमता साक्सि ईतोर.

62 अस्के मोदुल पेर्माल तेदिस येसुन इतोग, “वेर नीवा अडम बेद्रम साक्सि ईस्तोर, ऊळा! निमा बातय बाराहक वळ्हकविन?”

63 मति येसु बस पोल्लो वन वळ्हकोग. पया मोदुल पेर्माल ओन इतोग, “जीवात मनदनद देवुळता किरिया पोय्पिह कीस नीक ताल्हकिहनन, निमा देवुळता मगि किस्तुनिन * मतेके, माक वेहा!”

64 “निमा इतिन, अहे! मति नना मीक सबेटोरिहक वेहतहनन, नना माने-मन्कना नडुम पटोनेन मताहकु, नेटाहि बेरा डीसातद देवुळता तिनळ बाजे नना अन्ज उदतदिन, ओसो नना मोयुलपोगोन मन्जि वायहगा * मीट ऊळकिर,” इन्जि येसु ओरिन इतोग.

65 इदिन केंजिसि, मोदुल पेर्माल (पका दुकम आतदिन तोहतलाह,) तना कोटजगातुन अगहचि * इतोग, “वेग देवुळतन इतपु, देवुळतुन उस्किस-पास्किस वळ्हकतोग, ऊळाट! इंजेक माक ओसो बातातुहक साक्सि गावले? मीट इतेक कतमतोरि वनाड केंजतिरि!

66 मीवा बाताल विचर मन्हाता, वेहाट!” इन्जि कयपाल इतोग. वेरु हामुरता सिक्सातुहक ओजनोंग इन्जि, ओर पेदल्क नेयम कीतोर. *

67-68 अस्के अगा उय्तर लोकर येसुना तोडटगा उस्कतोर, उय्तर बारा ओन नल्हतोर, ओसो उय्तर ओनाड कौडान दोहचि, ओन सापुस्क ईस इतोर, “निमा देवुळ लोहतोग राजानन, देवुळता कबुरतोनन इहनिन इतेके, नीक बोग नल्हतोग, अदिन देवुळता जीवाते वेहा, रा!” इन्जि ओन पास्कतोर.

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मार्कल 14:66-72; लुकाल 22:55-62; योहन 18:16-27)

69 इके पत्रु लोता रेसातगा उदिस मतोग अस्के, उंद ओर्युल आंचाळ ओनगा वासि इता, “गालिल पटोग येसुना संगे निमा वन मतिन, अय?” इता.

70 मति ओगु अगा मतोर सबेटोरा मुनेह इतोग, “निमा बार इहनिन, नाक बातय तेळियो!” इनजोर इतोग.

71 पया ओगु रेसाता आगदागा अतोग अस्के, ओसो उंद ओर्युलतदु ओन ऊळिसि, अगा मतोरिनि वेहता, “ए वेग वन नासरेत नाटोनेग येसुना संगे मतोगे!”

72 अस्के ओगु ओरिनु ओसोवने इतोग, “किरिया रा, नना ओन मुर्तिय पुनोन!”

73 गळक मनेके, अगा निच मनवालोर उय्तर लोकर ओनगा वास इतोर, “निमा कोन निटमे ओनाय संगेतोनिन! निमा गालिल पटोना लेहका वळ्हकिहनन, अदिहक ओना संगेतोनिन इनजोर माट पुह्नोम,” इनजोर इतोर.

74 अस्के पत्रु इतोग, “नना किरिया कीस वेहतहनन, नावा पोल्लो जोल आतेके देवुळ नाक तिनि! ओन मन्कन नना मुर्तिय पुनोन!” इनजोर इनेकेने तलाकोग कसता.

75 अस्के येसु पत्रुनु मुनेन इह वेहच मतोग, “नना नीक करल वेहतहनन डा, नेंड नगका तलाकोग कूसनामुने, निमा नाक मंड मल्काड ओन पुनोन इन्जि कैगम आयकिन,” इनजोर इतद पोल्लो पत्रुहकु इंजेक सीता वाता. सीता वातस्के, ओग पलतेक पेसिसि, वेल्ला दुकमते पका अळतोग.

27

यहुदाल एस हास्तोग

1 पिडपड आयनामुने, कतमतोर पेर्मालोर ओसो यहदिराड पेदल्कु, वेर सबेटोर येसुन हव्कलाहि पट आतोर.

2 अह कीस ओनु दोहचि, पिलाति इनवाल गुमसिनगा ओसीतोर. * *

* 26:59 26:59 बळयिर 6:13 * 26:60-61 26:60-61 27:39-40; मार्कल 15:29; योहन 2:19; बळयिर 6:14 * 26:63

26:63 मथ्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लुकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 * 26:64

26:64 इनिव्हेल 7:13 * 26:65 26:65 गिनीती 14:6; बळयिर 14:14 * 26:66 26:63-66 लुकाल 22:67-71 * 27:2

27:2 रोम राजेमता बेरेग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पट्टुन ताकिह कीयलाह, पट्टुहक ओर्विन तसिसोग, ओन गुमसि इंदुर. * 27:2 27:1-2 मार्कल

15:1; लुकाल 23:1; योहन 18:28; 1 तिमीति 6:13

3-4 अस्के येसुहकु हामुरता सिक्सा दोर्कता इन्जि, ओन पोस एवाल यहुदाहकु एर्का आता. आताहकु ओग पका आलिह कीतोग: “चेह, नना ओन उगसे पोस ईतन डा,” इन्जि मुने एतव डेडा वीसा वेंडटाड कल्दर बंडिड, पेर्मांलोरगा ओसो पेदल्कनगा मल्हच तचि, ओरिन इतोग, “नना कसुरलेवोग मन्कन हामुरता सिक्सातुहक पोस ईसि पापम कीतन,” इतोग. अस्के ओर इतोर, “ताना माक बाताल, रा! निमा पोसीतिन, नीवा निमान ऊळा!” इतोर.

5 अदिहक पया यहूदाल कल्दकिंन मंदिरलोप्पा अगिसीतोग, अह कीस पलत अन्जि एग्स हातोग.*

6 पेर्मांलोर पया अव कल्दकिंन पेहकिस इतोर, “इव कोताड ओर्विन हामुरतुहक ओसीयनव कोताड आंदुड, अदिहक अव देवुळतुहक वाटएव कोडटाड कोतानगा काल्हपलाह पोलो.”

7 इद्रम इनजोर पया, ओरु कतमतोर विचर कीसि, यहूदि आयवोराड सेतान पोहतनद जागा इन्जि, इव पोहतव कोताड ईसि, अळकाड पंडवाल कुमाना पोलमतुन असतोर.

8 अदिनेनाहक अद पोलमतुनु नेतुरता पोलमि इनजोर, नेंड एवनाह इन्हतोर.*

9 अस्के थिर्मयाल इनवाल मुनेतोग देवुळा कबुरतोग साञ्चमते रासतद पोल्लो करल आता, अद पोल्लो इह मन्हता: ओना बेद दारा इथ्येलतोरलोकुर तासतोर, अद दारा इतेके वेंडटाड डेडा वीसा कल्दर बंडिड अविन ओर एतोर.

10 एचि देवुळ नाकु उकुम ईतपु, ओर कुमाना पोलमतुन असतोर.*

गुमसिना मुनेह येसु

(मार्कल 15:2-15; लूकाल 23:2-25; योहन 18:28—19:16)

11 पया येसु गुमसिना मुनेह नितोग. नितस्के, गुमसि ओन ताल्हकतोग, “निमा यहूदि राजानिना?” “निमा इहनिन, अहे!” इनजोर येसु इतोग.

12 पेर्मांलोर ओसो पेदल्क वेरु येसुना पोगोन कसुर्क ओपनेके, ओग बोन्के उंद पोल्लो वन मल्होग.

13 अस्के पिलाति इनवाल गुमसि ओन इतोग, “वेर लोकरु नीवा अडमि बेचोक गोटिड वळ्हकिहतोर, इदिन निमा केंजविना?” इतोग.

14 मति येसु ओनु बस पोल्लो वन वळ्हकोग. अदिहक गुमसि पका बयल आतोग.

15 वर्सामिटे आवना पंडुमतस्के, जेलतगा मनवाल बोनाय वगोन विळ्सना, इद्रम गुमसि लोकुरेनाहक कीदोग. इतेके यहूदि लोकुर बोन विळसा इनजोर वेहन्दुर, ओन वेग गुमसि वर्सामिटुहक पंडुमता दियाते विळिसंदोग.

16 अद वेलाते पेदिर अतोग लागवोग ओर्वोग बरबसि इनवाल जेलते मतोग.†

17 अदिहकु ओर जमा आतस्के पिलाति ओरिन इतोग, “मियेनाहकु नना बोन विळ्सकन इन्जि, मीवा विचर मन्हता? बरबसिन विळ्सकना? आयवेके किस्तु इनवाल येसुन विळ्सकना?” इनजोर ताल्हकतोग.

18 (येसुना पयाह अनवालोर् बोलगसोर दास्तोर इन्जि, ओर पेदल्कना जीवा कर्वताहके, ओर येसुन नयगा पोसीतोर इन्जि, गुमसि पुन्ज मतोग. अदिहक ओगु येसुन विळ्सल्लाह ऊळिंदोग.)

19 पिलाति पया नेथम कीयलाह उदतोग अस्के, ओना मुते ओन्कु इह कबुर लोहता, “ओग सेतेम मन्कना लोप्पा, नना नका पका रेय वसनाह कला कळ्स्कतन, डा. अदिहक निमा ओना अगादुहक अनमा,” इता.

20 वेर इके पेर्मांलोर ओसो यहूदिराड पेदल्कु “ मयेनाहकु बरबसिन बारा विळिससीम, येसुन बारा हळ्का, इह इनजोर माट गुमसिन इनदकल,” इन्जि लोकुरिन वेरु पका तह्तोर.

21 अस्के गुमसि लोकुरिन ताल्हकतोग, “मियेनाहकु ओर इर्वुरगडाहि नना बोन विळ्सना इन्जि, मीवा विचर मन्हता, वेहाट!” अस्के ओर “बरबसिन विळसा!” इनजोर इतोर.

22 “अह इतेक येसुना बह आयगा पया? ओने कोनि लोकुर देवुळ लोहतोग राजाल इन्हतोर. नना ओन बाताल कीकन?” इतस्के सबेटोर इतोर, “ओन हळ्कनागुटातगा वेळ्हा!”

23 “बाराहकु? ओग बाताल कसुर कीतोग?” इद्रम गुमसि इतस्के, ओर इंका एकवाये कुरेड-वरेड केयसोर, “ओन हळ्कनागुटातगा वेळ्हा!” इनजोर इद्रु.*

24 इजेक वेरगा नावा बातय ताको, मति रोदा कोन आस्तोर इन्जि, पिलाति इचुन एतुन कयदे पोसि, लोकुरा मुनेहु तनाड काय्किन नोगतोग, नोस्स इतोग, “वेग मन्कन हळ्कनद पापमि नाक दलग्माकि, मति मीके दल्लि,” इनजोर इतोग.

25 अस्के सबेटोर लोकुर इतोर, “ओना हामुरता जबदुर माट नितकोम, ओसो मावा जालपिल नितनुर,”* इह इतोर.

26 अस्के पया यहूदि लोकुरेनाहकु, गुमसि बरबसिन विळ्सतोग. येसुन मात्रमि ओग जूताते नल्हता वेहचि,* हळ्कनागुटातगा वेळ्हात्ताहि, सीपयकना कयदे ईसीतोग.

* 27:5 27:5 बळयिर 1:18 * 27:8 27:8 बळयिर 1:19 * 27:10 27:10 जकर्याह 11:12-13 † 27:16 27:16 उचुक मोदुल काग्देहकने वेना पेदिर “येसु बरबसि” इनजोर इतद मन्हता. * 27:23 27:21-23 बळयिर 3:14; 13:28 * 27:25 27:25 23:3; बळयिर 2:23,36; 3:14-15; 7:52 * 27:26 27:26 योहन 19:1

सीपय्क येसुन पास्किह्तोर

(मार्कल 15:16-20)

- 27 पया गुमसिनाड सीपय्क येसुनु तमा वाळातगा ओतोर. अगा ओतस्के, पूरा पल्टन येसुना सर्ने जमा आतोर.
 28 ओनाड केगताड गेदेड तेंडिसि, ओन राजान कीतपु नेत्रल जगा केगिह कीतोर.
 29 पया कोयेना गीळ पंडिसि, ओना तलातगा गळम कीतोर. ओसो ओना तिनळ कयदे डुड ईसि, ओना मुनेह मिंडाड कोटिसि, “ओ यहूदिरा राजानिन, नीक जोहर आयि!” इन्जि पकाय पास्कतोर.
 30 ओना पोगोन ओर उस्कतोर, अह कीसि अदे डुडटे ओना तलातुन ईदुर.*
 31 पया ओन उस्किस-पास्किस मारतस्के, वेर केगिह कीतद नेत्रल जगातुन तेंडटोर, तेंडिसि ओना जगा ओन्क ओसो केगिह कीतोर. अह कीस ओनु हक्कनागुटातगा वेळहतलाह ओतोर.

येसुन हक्कनागुटातगा वेळहतह्तोर

(मार्कल 15:21-32; लूकाल 23:33-43; योहन 19:17-24)

- 32 पया ओरु सहरताह पलत पेसिहपा, कुरेने सहरतोग* ओवोंग, सिमोन इनवाल ओरिहक कलियतोग. येसुहक गुटातुन कांजलाह दीरा वावाहकु, वेर सीपय्क येसुना हक्कनागुटातुन कांजलाह, सिमोनिन पोसि बीगर वेहतोर.* 33 पया ओरु गुल्गुता इनदनद जागातगा एवतोर (“गुल्गुता” इद पेदिर इतेके “तला-टाप्रता जागा” आंदु).
 34 अस्के ओरु येसुना मेंदुहकु नोयनद पुनदनायो इन्जि, येसुहकु अंगुर जोमाते कयमुल जबता जोमा काल्हपिसि, उनडलाह इतोर. मति ओगु अदिन वडिस ऊळतस्के, उओन इतोग.
 35 पया येसुन हक्कनागुटातगा कथ्किन-काल्किन मोल्लाड कोटिसि वेळहतस्के,* ओनाड गेदेड सीटिड वाटिसि त्सतोर.
 36 पया ओर ओन्क पहरा कीसोर अगान उदतोर.
 37 “वेग येसु, यहूदिरा राजाल आंदोग” इन्जि, इद्रम कसुर बलाते रासिसि, ओना तलापोगोटके वेळहचीतोर.
 38 पया ओरु येसुना संगे इर्वुर डाकुरिन, वगोन ओना तिनळ बाजे, वगोन बार दावळ बाजे, इद्रम हक्कनागुटातगा वेळहतोर.
 39-40 पया ओना ऐट्टहक अगा पोस अनवालोेर, तलाड ओलिह कीसोरे मागसोरे, ओन इहलेहका उस्किस-पास्किस वळ्हकिंदुर, “मंदिरतुन विर्हिचि ओसो मूंड दियाने दोहवानिन निमानेया? अह इतेके निमा नीवाय जीवातुन पिसिह कीमे! निमा देवुळता मगानिन इतेके, इद हक्कनागुटातगाहिल नेल रेगा!” इनजोर ओन पास्कतोर.
 41-42 अहे पेर्मालोेर, साध्रमगूर, यहूदिराड पेदलुकु, वेर वन पास्कसोर इद्रम इतोर, “वेग दुस्रोेरिन विळिसह कीतोग, मति तन्क विळिसह कीया पावोग। वेग इधयेलतोर राजाल इतेके, हक्कनागुटातगाहिल इळन रेगेग। अस्के माट वेन नमकोम!
 43 ओग देवुळता पोगोन बर्वस तासवानन इन्ह्तोग,
 ओसो नना देवुळता मगानन, इद्रम इतोग.
 इंजेके देवुळिये ओन पिसिह कीयना इतेके कीयि!” *
 इनजोर इतोर.
 44 बोर डाकुर ओना संगे हक्कनागुटातगा वेळहच मतोर, ओर वने अहे इनजोर ओन पास्कंदुर.

येसुना हामुरि

(मार्कल 15:33-41; लूकाल 23:44-49)

- 45 पया नेक नितगडाह इतेके, पियलि मूंड एगनाहजोम, देसेममेंड कतम ईकळ पोयता.
 46 पियलि मूंड एगनेके, येसु बरा आल्काते इह इनजोर केयतोग, “एलि, एलि, लामा सबगतनि!” (तेना अर्तम इह मन्हता: नावा देवुळतिन, नावा देवुळतिन, निमा नाक बाराहक विळिससीतिन?)*
 47 अगा निच मतोरगडाहिल उय्तुरिहक, (येसु केयतद पोल्लो तेळियवाहकु,) “ओग एलियाल इनवाल मुनेता कबुरतोनु केयलाह आतोग!” इनजोर ओर इतोर.‡
 48 येसुहक एग उनडा वसता बहे इन्जि, चटने ओरगडोग ओवोंग वितिस अन्जि, बूबिलतुन ओयतद अंगुर जोमातगा मुळहचि, लाटटे कोडटगा तासिसि, ओन्क उनडलाह इतोग.*
 49 मति उय्तुर इन्दलातोर, “मनि रा! एलियाल ओन पिसिह कीयलाह वास्तोगा, वायोगा, इदिन माट ऊळकल,” इतोर.

* 27:30 27:27-30 योहन 19:2-3 * 27:32 27:32 बळयिर 11:20; 13:1 * 27:32 27:32 लूकाल 23:26 * 27:35 27:35 बळयिर 2:23 * 27:39-40 27:39-40 26:60-61; मार्कल 14:58; योहन 2:19; बळयिर 6:14 * 27:43 27:43 देवुळताड पाटाड 22:8 * 27:46 27:46 देवुळताड पाटाड 22:1; इन्जितोर 5:7 ‡ 27:47 27:47 येसु एलि, एलि! इनजोर केयिदोग, अस्के लोकुरिहक एलिया इपय वेनदा वाताहकु, “एलियान केयिह्तोग बहे,” इनजोर इतोर. एलियाल इनवाल देवुळता कबुरतोग हायवाये, देवतुलक ओनु देवुळदीपतके ओताड (2 राजा 2:11). ओना कालमताहिल येसुना कालम एवनाहिल जोक-जोक नव न्हक (900) वर्साड आताड. * 27:48 27:48 लूकाल 23:36-37; योहन 19:28-29

50 पया येसु ओसो उंद देबा जोरते केयिसि हातोम.✧

51 इंजेके येस्सलेमता मंदिरगडा पवित्र गडटा अगदगा, गेदे अडह कीस मता; (अद गेदे अडम मताहकु, लोकुर देवुळतुन गट्टे कलिय पावोर आंदुर.) पया येसु हातस्के ऊळाट, अद गेदे पोगोटाहि इन्न एवनाहि, पक्क वितिसि रेंड तुक्ळेड आताड.✧ ओसो जागा-बूमि मेलियता, आदिङ पेक-पक्क पवताड, गुमयाड पड्ने अताड.

52-53 (मूड दियाना पया येसु जीवा अरतस्के, हातोर देवुळता लोकुर वेल्लाटोर जीवा अरतोर. जीवा अरिसि ओर पड्ने आताड गुमयानगडाह पसतोर. पेसिसि, ओरू यहूदिरा पवित्र सहर येस्सलेमते अन्जि वेल्लाटोरिहके दिसतोर.)

54 अस्के कोन पया सीपयकना सायबाल ओसो ओना संगे मतोर येसुन पहरा मनवालोर सीपयकु इद बूम गल्जनदिन ओसो अगा बह आता, तान ऊळिसि पकाय रेयतोर. “वेग निटमे देवुळता मगा आंदोगऽ!” इनजोर ओर इतोर.

55 गालिलताहि येसुना सेवा कीसोरे पेंडेस वातवु वेल्लाडे आस्कु, जेकताहि इद सबे आयनदिन ऊळसोर मताड.

56 अब अचोक आस्कनगडाहि, मगडला नाटेनद मरियालि, जेबेदिना सुते, ओसो मरियालि इनदनदु याकुब, योसेप, वेरा तलोगि, इव इचोक आस्क अगा मताड.✧

येसुन गुमयातगा तासिह्तोर

(मार्कल 15:42-47; लुकाल 23:50-56; योहन 19:38-42)

57 पया मुलयनामुने, अरिमतैया नाटेनोग ओवो!ग मता मन्कल, योसेपि इनवाल, अगा वातोम. वेग वने येसुनाड कगयवाल आंदोग.

58 ओग पिलाति गुमसिनगा अन्जि, “येसुना सेतातुन पोहतलाह ओयकोम,” इनजोर ताल्हकतोम. अस्के पिलाति “ओरिहक सेतातुन इम्हट,” इनजोर सीपयकिन उकुम इतोम.

59 ओर पया सेतातुन ओसि, पूना, वेल्ला दाराता हामुर-गेदेते ऊर्हतोर.

60 इंजेके योसेपि तनेनाहक उद बेरा आदतगा, पूना गुमया तर्व वेहचि तासिस मतोम; अदे गुमयातगा येसुना सेतातुन ओर तासतोर.✧ अह कीसि, बेरा आद बंडातुन गूळहचोर तचि, गुमयाता अगदगा तिळहपने तासतोर, अह कीस पेसिस अतोर.

61 अगा गुमयामुनेह, मगडला नाटेनद मरियालि ओसो उंद दुसा मरियालि, इव उदिस ऊळसोर मताड.

गुमयातगा पहरा तासिह्तोर

62 इमा दिया (इतेके वारमता पोल्वादियाते), पेर्मालोर ओसो परूसिर पिलातिनके वासि जमा आतोर.

63 जमा आसि इतोर, “महरज, ओग नाळेह केवाल जीवात मनदहपा, ‘नना हासि मूड दियाने ओसो जीवा अरयकन,’ इनजोर इन्ज मतोग, इद पोल्लो माक सीता मन्हता.

64 अदिनेनाहक मूड दियाड आनाहजोम, गुमयातगा पहरा कीया वेहा. अह केवेके, ओनाड कगयवालोर वासि, सेतातुन कलिस ओयनुर बारा, अह कीस, वेग हासि ओसो जीवा अरतोम इनजोर, लोकुरिहक नाळेह कीस वेहतनुर. अस्के वेग मुने लोकुरिन बह नाळेह कीदोग, तान्काय एक्वा इंजेक लोकुर नाळेम आयनुर,” इनजोर ताल्हकतोर.

65 “नना मीकु पहरा केवालोरिन ईयहनन, ओम्हट. मीक बेद्रम विचर वास्ता, अद्रम मीटु पहरा तासाट,” इनजोर पिलाति ओरिन इतोम.

66 अस्के पया ओर पहरातोरिन पोसि अतोर. अह कीसि, तिळहप कीस तासतद आदतुन, बोगे जर्गिह कीयनायो इन्जि सीना वर्सतोर. ओसो पहरा केवालोरिन तासतोर.

28

येसु मल्स जीवा अरयह्तोग

(मार्कल 16:1-8; लुकाल 24:1-10; योहन 20:1-17)

1 पोल्वादिया मारतस्के, वारमता मुनेता दिया (इतेके ऐतारम दियाते),✧ पंडवियतस्के मगडला नाटेनद मरियालि, ओसो ताना ऐगेतद दुसा मरियालि, इवु गुमयातुन ऊळलाह अताड.

2 अस्के ऊळाट, इळता बूम पका मेलियता, बाराहक इतेके देवतुलि देवुळदीपताहि रेगिसि, अद तिळहप कीस मतद बंडातुन ओर्केडके दोबिसीता, अह कीस ताना पेटळ उदता.

3 अद देवतुलि किस-उळमलेहका मांजिंदु, ओसो तानाड गेदेड कोंगा-बूलालेहका पका पाड्डि मताड.

4 तान रेयिसि, पहरा मनवालोर दिरदिर साडतोर, कुस्क मेग्यतप आतोर.

✧ 27:50 27:50 योहन 19:30; इन्जितोर 5:7 ✧ 27:51 27:51 इन्जितोर 9:2 ✧ 27:54 27:54 वेग निटमे देवुळता मगा आंदोग “वेग निटमे बेदो पेनता मगा आंदोग!” इद वने अया पायहता. ✧ 27:56 27:55-56 योहन 19:25 ✧ 27:60 27:59-60 बळयिर 13:29 ✧ 28:1 28:1 बळयिर 20:7; 1 कुरितोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10

5 अस्के देवतुलि अव आस्किन इता, “मीट रेयमाटु! हक्कनागुटातगा वेळहतोग येसुन मीट पर्वकिह्निर, इद नाक एकाये.

6 ओग इगा इलेग. ओग मुने वेहच मतपु, मल्स जीवा अरतोग. ✧ वाट, ओना सेतातुन तासिस मतद जागातुन ऊळाट.

7 अह कीसि चट्पिट अन्जि ओनाड कागयवालोरिनु इह वेहाटु: ‘ओग हासि मल्स जीवा अरतोग. ओसो केंजाटु, ओग मीकाय मुने गालिल पटटे दास्तोग. अगा मीट ओन ऊळकिर,’ इन्जि वेहाटु. नावा वेहतद कबुरतुन सेतेम पोयम्हटु,” इनजोर देवतुल इता.

8 पया अव आस्कु रेयिस मताड, मति पका गिर्दा आसोरे, गुमयातगडाह चट्पिट पेसिसि, येसुनाड कागयवालोरिहकु इद कबुर वेहतलाहि वित वाताड.

9 अस्के दोम्कनेन येसु अविस्किन कलियिस “बेस पिसाटु!” इनजोर इतोग. कलियतस्के अव ओना एरे अन्जि, ओनाड काल्क मोळकताड.

10 अस्के अविस्किन येसु इतोग, “मीट रेयमाटु. मति मावोर कागयवालोरक्के अन्जि ‘गालिलते अन्हट अले, मीक येसुसामि अगान कलियनोग,’ इनजोर ओरिहक वेहाटु.”

पहारातोर जोल साक्सि

11 अव अनजोर मताड अस्के, गुमयातगा पहारा मनवालोर वेल्लाटोरे इव आतव गोटिनु, सहरते अन्जि पेर्मालोरिहक कतम वेहतोर.

12-13 अस्के पेर्मालोर ओसो यहदिराड पेदल्क कलियिसि विचर कीतोर, अह कीस पया पहारातोरिहकु वेल्लाडे कोताड ईसि इह वेहतोर: “ ‘माटु गोडनिदते मतोम अस्के, येसुनाड कागयवालोर नम्का वासि, ओना सेतातुन कलिस ओतोर,’ इद्रम इनजोर पोल्लोतुन मिळहचि वेहाटु.

14 ओसो इद पोल्लो गुमसिना केवदगा अरता इतेके, माट ओन मानेह कीसि, मीवा पेटळ वाया एवोम,” ✧ इन्जि पेदल्क इतोर.

15 अदिहक ओर पहारातोऱ कोताड एचि, पेदल्क कागहतपु अहे कीतोर. अद्रम आस पया, इद पोल्लो यहदि लोकरगा आबुर आता, नेंड वने ओर अहे इन्हतोर.

येसुना आक्रिता उकुमि

16 पया इके कागयवालोर अक्रा मांदि गालिल पटटे, येसु बेद मेटातगा वाट इनजोर वेहच मतोग, अगा ओर अतोर.

17 अतस्के, ओर ओन अगा ऊळिसि दंडुम अरतोर, ✧ तेला मति (ओग येसुये आंदोगा, आयोगा इन्जि,) ओरगडाह उय्त्तुर उन्क-मन्क मतोर.

18 अस्के येसु ओरा एरे वास इतोग, “देवुळदीपते ओसो नेदे मनवालोर कतमतोरा पोगोन, देवुळि नाक पूरा अदिकर ईता. ✧

19 अदिनेनाहक मीटु अन्जि, सबे जातिनोर लोकरगा, नावाड कागयवालोर आयिर इन्जि, ओरिहकु नावाड पोल्लोड वेहचि, देवुळबाबाना, ओसो देवुळता मरगना, ओसो देवुळता पवित्र जीवाता पेदिरते, एग मीहाटु. ✧

20 अह कीसि, बेव अडोड मीक नना माळलाह वेहतन, अव कतम अडोन ओरिहकु माळलाह कागहाटु. ✧ ओसो ऊळाट, इद बूमता आक्रि एवनाह, नना अमेसा मीवा तोळ महनने!” इन्जि इतोग.

✧ 28:6 28:5-6 मार्कल 16:6; लुकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✧ 28:14 28:14 बळयिर 12:19; 16:27; 27:42 ✧ 28:17 28:17 8:2; योहन 9:38; बळयिर 10:25; तोहचीतव पोल्लोड 22:8 ✧ 28:18 28:18 मथ्याल 11:27; लुकाल 10:22; योहन 3:35; 13:3; 17:1-2; बळयिर 2:36; 10:36; रोम सहरतोर 10:12; 1 कुरिततोर 15:27; इपिसुसतोर 1:20-23; पिलिपितोर 2:9-11; इब्रितोर 1:2 ✧ 28:19 28:19 रोम सहरतोर 6:2-4 ✧ 28:20 28:19-20 मार्कल 16:15; लुकाल 24:47; बळयिर 10:42

मार्कल रासतद् बेसता कबुरि

येसु इद बूमतगा मत्स्के, इद पुस्तकतुन रासवाल मार्कल लेयोग मन्कल मतोग. पोल्, बार्नबस मुने सेवातुहक अतस्के, वेग मार्कल वने ओरा संगे अन्ज मतोग, ताना पया पन्ना संगे वने कबळ कीतोग.

मार्कना बेसता कबुरतुन, माट कबस्कना बेसता कबुरि, इद्रम वने इनदा पगयहनल. मत्याल तना रासतद बेसता कबुरतुन, यहूदि लोकुरेनाहक रासतोग. मति मार्कल बारा रोमि लोकुरेनाहक रासतोग. ओर लोकुराड कबस्किन ऊळिसि ताकिंदुर. अहे वेग येसु बाताल-बाताल कीतोग इन्जि, ओर पुनदलाह ऊळिंदुर. येसु नयेनाहक बाताल कीया पगयहतोग? नना बाताल कीया पगयहनन? इद पुस्तक बामनाड कबस्कना ओसो कबळ कीयनव पीटोना उंद पुस्तक आंदु, येसु कबळ केवाल मतोग इन्जि, इव कबळ कीयनव पीटोड तोहतहताड, ओग वेट मन्कले आयोग. सिरप देवुळता मगिये इद्रमताड बामनाड कबस्क कीया पगयहतोग. देवुळता मग मनाहकु, येसुना बेरा अदिकर मन्हता; इद दुनियाते कतमतोरा पोगोन, कतमतविना पोगोन ओना अदिकर मन्हता. अचोन अदिकर मन्जाय मति, ओग मन्कलोरा सेवा कीतोग, इद पोल्लो मार्कल माक तोहतहतोग.

येसुना बेसता कबुरताड नालुड पुस्तकिनग्डाह, इद मार्कना पुस्तकिये उड्ला आंदु, इद पुस्तकते येसुना काहमुळतुहकाय एक्वा, ओनाड कबस्कना लोप्पा वेहतद मन्हता. मार्कल पुस्तक उंद विडियोलेहका मन्हता, येसुना सेवाता उंदि वेलियनद चित्रलेहका मन्हता. इद दुनियाते, मावा दिनमता कबळते, मार्कल तोहतपु, सेवा केवाल येसु माक कलियिहतोग. ओग सिरप बेद उंद दर्मतोर मन्कलोरेनाहके पिसिह केवाल ओसो सामि आयोग, मति ओगु कबळ केवालोर मन्कलोरा वने पिसिह केवाल ओसो सामि आंदोग.

“माने-मन्कना नडुम पट्टोनन, नना दुसोरिन नावा सेवा कीया वेहतलाह, इद बूमते वावोन. मति दुसोरा सेवा कीयलाहि, ओसो वेल्लाटोरा पापमता दांड निहतलाह, नना नावा जीवा ईयलाह वातन,” इन्जि येसु इतद पोल्लोतुन निमा इद पुस्तकते अर्वकिन. मयेनाहकु तना जीवा ईयनदु, इदे ओना सबेट्क बेरा कबळ आंदु. बह येसुना अद कबळता पाय्दा नीक दोर्कताया? निमा येसुन विस्वस कीतेके, नीवा पापमता मापि आयगा, येसु नीक देवुळता संगे कलियिह कीसीयनोग.

मार्कना बेसता कबुरतुन निमा अर्विसि, नीक इद विचर वायगा — नाक पिसिह केवाना बेद-बेद सेवा कीयना गावले? बाराहक इतेके ओग नावा सेवा कीयलाह वास मतोग. दुसोरेनाहक गर्ज मतदिना सेवा कीसोर, येसु बराबर देवुळ वेहतप तपवालेवा ताकिंदोग. ओना लेहका आयना इन्जि, मावा पिसमुळता सीना मनदना गावले.

देवुळता कबुरतोग योहनना काहमुळि
(मत्याल 3:1-11; लुकाल 3:2-16)

1 देवुळता मगि येसु किर्स्तुना लोप्पाडा* बेसता कबुरता पोल्लो, इद्रम सुरु आस्ता:

2-3 (किर्स्तु वायनेनाहकु, लोकुरिन ओप्पे कीयलाह, देवुळि ओर्विन लोहता. वेग लोहतोना लोप्पा,) मुनेने देवुळता साभ्रमते, इद्रम रासतद मन्हता इतेके,

केंजाटु! सामि वायनामुनेन, नना देवुळतन, नावा बळयिन लोहतलाह आतन.

ओग सामिनेनाहक अगि तीर्हकनोग.*

पेळहकल बूमते नावा बळयि केयलाह आतोग:

“सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि, ओना अगदुन तीर्हकादु,

ओना वायनद अगदुन कसुम कीम्हटु,”*

इनजोर वेल्लाथ मुनेतोग देवुळता कबुरतोग यसयाल इनवाल रासिस मतोग.

4 (रासतद पोल्लो निटम आनाह,) पेळहकल बूमतगा देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनि वातोग. ओग इद्रम पोकर कीदोग: “पापमता अगदुन विळिसिसि, देवुळतके मल्हट्ट. मलतोम इनजोर तोहतलाह, देवुळता पेदिरते एग मीम्हट्ट*, अस्के देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीयगा,” इदोग.*

5 पया येस्सलेम सहरताहि, ओसो यहूदा पट्टाड दुस्राड नाहकनाहि, वेल्लाटोर लोकुर ओनगा अंदुर. लोकुर तमा कीता पापमतुन कबुल आसि,* योर्दन बैरटगा योहनना कयदे देवुळता पेदिरते एग मीदुर.

* 1:1 1:1 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 14:61; लुकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयि 9:20; 13:33; रोम सहरतोर 1:3-4; तोहचीतव पोल्लोड 2:18 * 1:2-3 1:2-3 मलाकी 3:1 * 1:2-3 1:2-3 यशायाह 40:3; मत्याल 3:3; लुकाल 3:4; योहन 1:23

* 1:4 1:4 देवुळता पेदिरते एग मीम्हट्ट इद रिबजतुन वेल्लाटोर “बन्तिस्मा” इन्हतोर. * 1:4 1:4 बळयि 13:24; 19:4 * 1:5 1:5 याकुब 5:16

6 योहनि इतेके (देवुळता कबुरतोवन इन्जि तोहत्लाह,) स्तुहकनाड केलकने कोटद गेंदे उहन्दोग, नंडटुहकु तोलाता पेता दोहन्दोग. ओसो ओग पापेड, ओखेनेय तिंदोग.

7 ओग इद्रम पोकर कीदोग: “नावा पेके ओवोंग वायलाह आतोग, ओग नाकाय पका लावतोग आंदोग. ओना कादुन इटलाह वने, नना ओप्पोन.✱

8 नना मीकु देवुळता पेदिरते सिरप एतेन मीहतन, मति ओग मीकु देवुळता पवित्र जीवाते मीहतनोग,✱” इनजोर पोकर कीदोग.

योहनि येसुन देवुळता पेदिरते एग मीहततोग
(मत्याल 3:13-17; लुकाल 3:19-22)

9 अद्रमे योहनि देवुळता पेदिरते एग मीहचोर मनेके, उंद दिया येसु गालिल पटटा नासरेत नाटेनाहि वासि, योर्दन बेरेटगा योहनना कयदे, देवुळता पेदिरते एग मीतोग.

10 येसु एतगा मुळिन्दस पोगोन तेदतस्के, अस्केडस्केन पोगोटा बूमि पड्ने आसि,✱देवुळता पवित्र जीवा पेवा पिटेलेहका, तना पोगोन रेगनदिन येसु ऊळतोग.✱

11 अचोटेन पोगोटाहि देवुळता आल्का केंज वाता, “निमा नावा जीवा कीतोग मगनिन,✱ नीवा लोप्पा नना पका गिर्दा आतन,” इनजोर केंज वाता.✱

12 पया चटने देवुळता जीवा अगडाहि येसुन, वेल्लाय जेक पेळहकल बूमते ओसीसा.

13 अगा रेंड वीसाड दियाड, देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळता,✱ मति येसु तानाड केंजोग. ओसो येसु अगा गेळा जन्वर्कना संगे मतोग. अगा मतस्केने, देवतुलुक ओना सेवा कीसोर मंदुड.✱

येसु तना कबळ सरू कीस्तोग

14 पया बह आता इतेके, अडोग राजाल योहनिन जेलते वाट वेहतोग. ताना पया, येसु गालिल पटटे वासि, देवुळता राजेमता बेसता कबुरतुन पोकर कीतोग.✱

15 येसु इद्रम इंदोग, “देवुळ वेहतद कगो एरे एवता; इंजेके देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद दिया एवयलाह आता.✱ मीट पापमता अगदाहि मल्लिस,✱ बेसता कबुरतुन विस्वस कीम्हट्टु,” इनजोर इंदोग.✱

येसु तनाड कगयवालोरिन आचिह्तोग
(मत्याल 4:18-22)

16 उंद दिया येसु गालिल सम्दुरता दडिय अनेके, ओगु सिमोनि, आंद्रियाल, वेर तमोग इर्वुरिन ऊळतोग. वेर मीन्क पोयवालोर मताहकु, सम्दुरतगा वदिड आहचोर मतोर.

17 अस्के येसु ओरिन इतोग, “नावा संगे दट्टु. मीट इचानाह मीन्क पोयदिर; मति इंजेके मीटु मन्कलोरिन नयगा तवालोरिन आयकिर, अद्रम नना मीक कीकन,” इतोग.

18 इदिन केंजताहे, वदिन अगान विळिससि, वेर तमोग इर्वूर आसि, येसुना संगे अतोर.

19 पया येसु उचुन मुनेह अनेके, जेबेदि इनवानाड मगकु याकुबि ओसो योहनि, वेरिन ऊळतोग. वेर तमोग इर्वूर आसि, ओडातगा वदिन ओर्कुल कीसोर मतोर.

20 येसु ओरिन ऊळतस्के, चट्ने तना संगे वायलाह केयतोग. केयतस्के ओर इर्वूर आसि, तमा तपे जेबेदिन, कूलतोरा संगे ओडातगान विळिससि, येसुना संगे अतोर.

ओवोंग मन्कनगडाहि येसु देयमतुन पंडिह्तोग
(लुकाल 4:31-37)

21 अद्रमे पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर कापेर्नाग अतोर. अन्जि वारमता पोल्वादिघाते पार्तनाता लोतगा येसु कागहता बोटटोग.

22 ओग कागहतनदिन केंजिसि, लोकर बयल आतोर. बह इतेके येसु ओरिन साभ्रमगस्रा लेहका कागहोग, मति तन्क अदिकर मतपु कागहन्दोग.

23 अचोटेन दोम्हक्ने अद लोतगा ओवोंग मन्कल ओळियतोग. ओन देयम पोस मता.

✱ 1:7 1:7 योहन 1:20,27; बळयिर 13:25 ✱ 1:8 1:8 योहन 1:32-33; बळयिर 1:4-5; 11:16 ✱ 1:10 1:10 योहन 1:51; बळयिर 10:11 ✱ 1:10 1:10 योहन 1:32-33 ✱ 1:11 1:11 इपिसुस्तोर 1:6 ✱ 1:11 1:10-11 1 योहन 5:6,9 ✱ 1:13 1:13 2 कुरितोर 12:6-7 ✱ 1:13 1:12-13 मत्याल 4:1-11; लुकाल 4:1-13 ✱ 1:14 1:14 मत्याल 4:12 ✱ 1:15 1:15 गलातितोर 4:4; इपिसुस्तोर 1:10; 1 तिमीति 2:6 ✱ 1:15 1:15 लुकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 20:21 ✱ 1:15 1:15 मत्याल 3:2

- 24 अद देयम जोरते केयिस इद्रम इता, “ए नासरेत नाटेनोग येसुनिन, मावा संगे नीवा बाताल कबळि? निमा बह माक बूळे कीयलाह वातिना? निमा बोनिन इनजोर पुनोना? निमा देवूळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन आदिन!” इता. *
- 25 मति येसु अद देयमतुन, “केमेन मन! वेनगडाहि पेसिस अन!” इनजोर दगा इतोग.
- 26 अस्के अद देयमि ओग मन्कन तेलहच मन्जि, जोरते केयिसि, ओनगडाहि पेसिस वितता.
- 27 इदिन ऊळिस अगा मतोर लोकरु बामिसि, ओर्विहक-ओवोर्ग वळ्हकसोर, “इद बेद्रमता पूना पोल्लो रा? वेग अदिकरते देयहकिन वने उकुम ईस्तोग, अव वेना पोल्लोतुन कैजिहताड वने,” इतोर.
- 28 पया येसुना इद पोल्लो चट्टिपेटे गालिल पटटाड एरे-गरेताड नाहकनगा आबुर आता.

येसु वेल्लाय मुडुन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:14-17; लकाल 4:38-41)

- 29 अद्रमे पया येसु तनाड कगयवालोर याकुबिन, योहनिन पोसि, पार्तनाता लोताहि पेसिस सिमोन, आंदियाल, वेर तमोग इर्वुगा लोन अतोग.
- 30 अद वेलाते सिमोनना आतोहक दंड पोस मता, इद पोल्लो बोरो येसुहक वेहतोर.
- 31 पया येसु तानगा अन्जि, ताना कयदुन पोस तेहतोग, तेहतस्केन ताना दंड रेगता. पया अद ओरिहक जावा-एग कीसीता.
- 32 अदे दिया मुलतस्के, वारमता पोल्वादिया मारता. † अस्के लोकरु सवे दुकिनोरिन ओसो देयहक पोयतोरिन येसुनगा ततोर.
- 33 पूरा नागमेटोर इतपे मुलु, अद लोता मुनेह जमा आतोर.
- 34 पया अलग-अलग रीतताड दुकिने तिपल आसोर मतोरिन, येसु सत्रे कीतोग. अहे ओसो वेल्लाटोरिन देयहक पोस मताड, अविस्किन वने ओरगडाहि पेसिह कीतोग. देयहकु येसु बोग आंदोग इनजोर पुंदुड. मति (अद त्कने, नना बोनिन इन्जि, सबेटोरिहक एका आयनद आयो इनजोर,) येसु अव देयहकिन वळ्हकलाह एवोग.
- येसु दुसाड नाहकने देवुळता पोल्लोतुन पोकरु कीस्तोग
- (लकाल 4:42-43)
- 35 पया सकरताड कोमक कूसिहपान येसु तेदिसि, बोरे लेवगा अन्ज पार्तना कीतोग.
- 36 अस्के पया सिमोन तना तोळतोर बार, येसुन पर्वकलाह अतोर.
- 37 अन्जि येसुन ओर दोर्किह कीतोर, अस्के ओन इतोर, “नाटेनोर वेल्लाटोर लोकरु नीक पर्वकलाह आतोर, गसु,” इतोर.
- 38 मति येसु ओरिन इतोग, “आयो! माट इकेडाड एरे-गरेताड नाहकने दाकल. अगा वने नाक देवुळता पोल्लोतुन पोकरु कीया पोयहता, इदे कबळतुहक नना वातन,” इतोग.
- 39 अद्रम पया येसु तनाड कगयवालोर बारा, पूरा गालिल पटटे तिरियतोर. नाग-नाग अन्जि, येसु यहदिराड पार्तनाताड लोहकनगा पोकरु कीदोग. ‡ अहे देयहक पोस मतोरगडाह देयहकिन पेसिह कीदोग. *

येसु मोंडरोगमतोन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:2-4; लकाल 5:12-14)

- 40 उंद दिया ओवोर्ग मोंडरोगमतोग मन्कल येसुनगा वातोग. (अद्रमतोरिन यहदिर कळवोगतासिंदुर.) ओग येसुनगा वासि, मिंडाड कोटिसि इद्रम अर्जि कीतोग, “नीवा विचर मतेके, नाक सत्रे कीसि नावा कळवोगतुन तेंड पगयकिन,” इतोग.
- 41 इतस्के येसुहक मान वसता. अदिनेगाहक पया “अह इतेक अले, नावा विचर मन्हताये! निमा बेस आम,” इनजोर इतोग. इनदहपा, (यहदिरा मोळतोन इटवद नोमळता अडोतुन नोमवा,) येसु कय आहच ओन बोयतोग.
- 42 अस्के चटनेन ओना मोंडरोगम मायता, ओग बेस आतोग.
- 43-44 पया येसु ओन इद्रम उकुम इतोग इतेके, “इके कैजा! इद पोल्लोतुन बोन्के बार वेहमा. इंजेके निमा कुदि अन्जि, बेस आतन इन्जि, बूमयाहक मात्रम तोहा. मोसानाड अडोड मतपु, मोंडरोगमता कळवोगतुन तेंडनद मोक ईमु. सत्रेम आताहकु मोक इतोग इन्जि, बूमयाल सबेटोरिन वेहतनोग, अस्के नियगा मोंडरोगमता कळवोग मनो आयगा,” * इनजोर मोळतोन येसु वेहच लोहतोग.
- 45 (निमा बोन्के वेहमा इनजोर वेहचाय) मति, ओग मन्कल अद पोल्लोतुन पका आबुर कीतोग. आबुर कीताहकु, गोहडिनाड गोहडिड लोकरु नाक कलियलाह वायनुर इन्जि, येसु बेदे नाटेनगा पिडम-पडम दाया पगवोग. ओग पलते लोकरु लेवगान मंदोग. तेला मति लोकरु ईनाह-आनाह ओनगा वांदुरे.

† 1:24 1:24 देवूळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन वेन इन्जि पोल्लोते मसिहा इन्हतोर, युनानि पोल्लोते किस्तु इन्हतोर. * 1:24 1:24 याकुब 2:19

‡ 1:32 1:32 लकाल 4:40 वचनता कालनोट ऊळटु. § 1:39 1:39 यहदि जातोर इश्येल देसेमते मंदुर, ओरिन इश्येलतोर वने इंदुर. * 1:39 1:39 मत्याल 4:23; कळयिर 10:37-38 * 1:43-44 1:43-44 लैव्यवक्त्रथा 14:1-32

2

कयक-काल्क वागतोन येसु सत्रे कीस्तोग
(मत्याल 9:1-8; लूकाल 5:18-26)

1 उचुक दियाना पया, येसु तनाड कगयवालोर बारा, ओसोवने कापेर्नाग मल्स वातोर. वातस्के ओग लोन मन्हतोग इनजोर, इद पोल्लो लोकुर केंजतोर.

2 पया वेल्लाटोर लोकुर अद लोतगा जमा आतोर, काल ओगलाह जागा इले आसि, अगदगा वने पूरा तिळ्ळप अर्स मतोर. येसु ओरिन देवुळता पोल्लो वेहचोर मतोग.

3 अचोटन नालवुर मन्कलोर, ओर्वो! कयक-काल्क वागतोग मन्कन कांजिसि, येसुनगा ततोर.

4 मति लोकुर अगदुहक तिळ्ळप अरनाह निदिस मतोर, वेरिहक येसुनगा एवथलाह अग दोर्को. पया वेर लोता वेसळतगा तडिसि, येसु मतद अरातगाहक कटुल पौदनाह, बेरा बूका कीतोर. बूका आतस्के, अद बूकाताहि ओग तेद पगवोग! मन्कन, कटुल अम्के येसुना मुनेह रेहतोर. 5 ओरा विस्वसतुन ऊळिसि, कयक-काल्क वागतोन, येसु इद्रम इतोग, “अल बाबा! नना नीवाड कसुर्किन मापि कीय्हनन,” इतोग.

6 अस्के अगा उचुर साङ्गमगूर उदिस मतोर. ओर येसु इतद पोल्लोटुन केंजिसि, आपुना-आपोगे इद्रम विचर कीया बोटटोर इतेके,

7 “ऊळा वेग मन्कल उगसे, देवुळतन इतपे बह पोगयिह्तोग! देवुळतुन विळिसस इतेके, बोगे पापमतुन मापि कीया पगवोग,” इनजोर विचर कीया बोटटोर.

8 पया येसु चरने ओराड विचर्किन पुन्जि, ओरिन इद्रम इतोग, “मीट नावा लोप्पा, बाराहक कुळसा विचर कीय्हनिर रा?

9 वेग कयक-काल्क वागतोन ‘नीवाड कसुर्कना मापि आता,’ इह इतेके अल्कोया? बार वेनु ‘तेदिस नीवा कटुल पोस अन,’ इनदनद अल्कोया?

10 इजेके नना माने-मन्कना नडुम पुटोटोन मन्जि, देवुळतेनाह नयगा इद बूमते, पापमतुन मापि कीयनद अदिकर इंका मन्हता इन्जि, मीक तोहतकन,” इतोग. * इन्जि कयक-काल्क वागतोग मन्कन इद्रम इतोग,

11 “नना नीक वेहतलाह आतन, अले, तेदा! नीवा कटुल पोस लोन अन,” इतोग.

12 इताहे ओग मन्कल तेदतोग, तेदिसि तना कटुलतुन पोस, सबेटोरा मुनेहतुहक पेसिस अतोग. इदिन ऊळिसि अगा जमा आतोर लोकुर पका बामतोर. बामिसि देवुळतुन जोहर कीसोरे, “माट इद्रमता कबळ बेस्केन ऊळवल अयो!” इनजोर इतोर.

सिद्वा एनवाल लेविनु येसु केयिह्तोग

(मत्याल 9:9-13; लूकाल 5:27-32)

13 पया येसु अद लोताहि पेसिसि, गालिलि सम्दुरता दड कचुलिये अतोग, अस्के वेल्लाटोर लोकुर ओना पयाह वातोर. पया येसु ओरिन कागहता बोटटोग.

14 पया अगडाह अनेके, सिद्वा एतना नाकातगा, अल्पुना मगि लेवि पेदिरतोन सिद्वा एतहपा, येसु ऊळतोग. ऊळिसि “नावाड कगयवानिन आयकिन दय!” इतोग. इतस्के लेवि तेदिसि, येसुना संगे अतोग.

15 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे, लेविना लोतगा गाटो तिनदलाह उदिस मतोग. अस्के येसुना पयाह वास मतोर, वेल्लाटोर सिद्वा एनवालोर मुळ्हेर ओसो पापिर† वने, तिनदलाह उदतोर.

16 येसु सिद्वा एनवालोर संगे, पापिरा संगे, गाटो तिनदनदिन परसिर ओसो साङ्गमगूर ऊळतोर. ऊळिसि “एङ वानाहि, येसु बेद्रम वेरा संगे, तिनदना-उनडना कीस्तोग रा?” इनजोर ओनाड कगयवालोरिन कट्टा कीतोर.

17 येसु ओरा वळ्ळकनदिन केंजिसि ओरिन इतोग, “रोगमलेवोः डाक्टरनके अनोर, मति रोगम मतोरें तमा दुक्तुन पोहतलाह दास्तोर, पुनविरा? अद्रमलेहकाने माट नेह्नोराम इनवालोरिन आयो, मति पापिरिन केयलाह नना वातन,”* इतोग.

उपसता लोप्पा ताल्हकमुळ

(मत्याल 9:14-17; लूकाल 5:33-38)

18 देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहननाड कगयवालोर ओसो परसिर उपस कीदूर. मति येसुनाड कगयवालोर उपस केवोर. अदिनेनाहक ओरगडाह उयतूर येसुनगा वासि इद्रम इतोर, “योहननाड कगयवालोर ओसो परसिराड कगयवालोर उपस कीस्तोर; मति नीवाड कगयवालोर बेद्रम उपस केवोर?” इतोर.

* **2:10 2:10** माने-मन्कना नडुम पुटोटोगु इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटोटोगु इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि रासतव मन्हताड, अगा ऊळाट. † **2:15 2:15** पापिर इतेके, यहूदिराड अडोन नोमवोः पापिर. * **2:17 2:17 1** तिभोति 1:15

19 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मर्म-पेकाल तमा संगे मनदहपा, मर्मिड अतोर उपस कीया पगयहहोरो? मर्म-पेकाल ओरो संगे मनाहजोम, ओर उपस कीया पगवोर.

20 मति कोटुलतोर वासि, मर्मपेकान ओरगडाहि एग्पिह कीसि पोस ओयनुर, इद्रमता वेला वायगा,† अद तूकने ओर दुकम आसि तिनेर आयनुर,” इतोग.

21 (इतापया, तना काहतव पूनाडः पोल्लोनागा, पाळ्ना रिवजताडः पोल्लोडः कलिय पगवोडः इनजोर तोहतलाहि, रेंड पुन्पिह कीयनव पीटोने इद्रम इतोग,) “पाळ्ना गेंदेता अगता बूकातगा मेललाह, पूना गेंदे बोगे ओल्सोग. ओल्सतेके पूना गेंदे पाळ्ना गेंदेतुन अहचि, इंका ओसो बेरा बूका कीयागा.

22 अद्रमे ओयवदु पूना अंगुर जोमातुन, पाळ्ना तोलाजोकाते बोगे एन्दोग. एन्दतेक इसि मिडतद जोमा ओयिसि बोल्गिहता. बोल्गताहकु, जोका ओसो आडिसि अगयहता. अमस पया अंगुर जोमा ओसो जोका रेंड आसि बूटेम आस्ताडः. अदिहक पूना मिडतद अंगुर जोमातुन पूना जोकाते एन्दिहहोर.” (नना पूनाडः-पूनाडः पोल्लोडः काहतहहनन, अविस्कनगा पाळ्ना रिवजताडः पोल्लोडः काल्हपनायो इन्जि, येसु इव पुन्पिह कीयनाडः पीटोडः वेहतोग.)

वारमता पोल्वादियाता लोप्पा कट्टला
(मत्याल 12:1-8; लूकाल 6:1-5)

23 उंद दिया इद्रम आता इतेके, येसु वारमता पोल्वादियाते, गोहक अयस मतव, बोराडो पोलहकना नडुमतुहक अनजोर मतोग. अनेके येसुनाडः कगयवालोर गोहकनाडः एन्किन ऊचिंदुर.

24 तेन ऊळिसि अगा मतोर परसिर येसुन इतोर, “पोल्वादियाते बेदे कबळ कीयलाह पोलो, तान नीवाडः कगयवालोर बह नोमोर?” इनजोर कट्टला कीतोर.

25 अस्के येसु ओरिन इद्रम इतोग, “मुनेटा कालमते दाविद राजाल तनाडः ऐगेटोर बार, ओरिहक कव वसतस्के बह कीतोर, तेन मीट देवुळता साङ्गमते बेस्केन अर्विरी?

26 अस्के ओर देवुळता राबुळतगा बह अतोर; अगा देवुळतुहक वाटटाडः बेव आरिड, बूम्यालोरिहके तिनदलाह पोल्तिदुडः; दाविदिहक पोलवेकाय, अवे आरिन अबियातार इनवाल पेमाल ओन्क तिनदलाह इतोग, दाविद पया तना तोळतोरिहक तूसीतोग.†(अस्के देवुळि दाविद राजानु तपतिन इनो अले,) इतोग.

27 ओसो येसु ओरिन इतोग, “देवुळि वारमता पोल्वादियातेनाहक मन्कन पुटिह केवो, मति मन्कनेनाहके पोल्वादियातुन पुटिह कीता.

28 अदिनेनाहक नना माने-मन्कना नडुम पुटोनेन मन्जि, पोल्वादियाते पोलनदिन, पोलवदिन वेहतनद अदिकर नाक मन्हता,” इनजोर इतोग.

3

वागता कयदोन येसु सत्रे कीस्तोग
(मत्याल 12:9-14; लूकाल 6:6-11)

1 अद्रमे ओसो उंद देबा, येसु पोल्वादियाते यहदिरा पार्तनाता लोन अतोग. अगा ओवोर्गो वागता कयदोग मतोग.

2 (अगा उच्चुर परसिर वने मतोर.)पोल्वादियाते ओग मन्कना कयदुन येसु सत्रे कीस्तोगा, बार केवोगा, इनजोर ऊळसोर मतोर. पोल्वादियाते सत्रे कीतेके, येसुना पोगोन (अद दिया कबळ कीयनद) तप तोहतकोम इनजोर, पट ऊळिंदुर.*

3 येसु वागता कयदोनु, “तेदिंसि नडुम वास निल्म,” इतोग.

4 पया येसु अगा मतोर मन्कलोरिन इद्रम ताल्हकतोग, “पोल्वादियाते बाताल पोल्तिहता? बेसता कबळ कीयनदा, बार लाग्वा कबळ कीयनदु? जीवातुन पिसिह कीयनदा, बार बूळे कीयनदु, वेहाट!” इतोग. मति बोर बह वळ्हकोर.

5 येसु ओडते सबेटोरिन ऊळतोग, मति ओर कैंगम बुदते मतदिन ऊळिसि,† येसु दुकम आतोग. आसि वागता कयदोन “नीवा कय आहा!” इतोग, अस्के ओग कय आहतोग. आहतस्के ओना कय सत्रेम आता.

6 पया परसिर अगडाह पलत पिसिसि, येसुन बह कीस हळ्ककल इनजोर, एरोद राजाना तुंगतोरोगा संगे कलियिसि वळ्हकिंदुर.

समदुरतगा वेल्लाटोर येसुनके वास्तोर
(मत्याल 12:15-16)

7 अद्रमे पया येसु तनाडः कगयवालोरिन पोसि, समदुरतेके अतोग. गालिल पटटोर वेल्लाटोर लोक्कुरा गोहडि, येसुना पेके अतोर.

† 2:20 2:20 ननाये मर्मपेकानन आंदन इन्जि, येसु तनाय लोप्पा वेहतहहोरो. † 2:26 2:26 1 शमएल 21:1-6; इब्रितोर 9:2 * 3:2 3:2 लूकाल 6:7 कालनोट ऊळ्याट. † 3:5 3:5 इपिसुसतोर 4:18

† 2:26 2:26 1 शमएल 21:1-6; इब्रितोर 9:2 * 3:2 3:2

8 येषु कीतद बामिह कीयनद कबळतुन केंजिसि, येस्सलेम सहरताहि, अहे यहूदा पट्टाड दुसाड नाहकनाहि, इदुमिया पट्टाहि, योर्दन बेंरेटा अबरताड नाहकनाहि, सोर-सिदोन सहर्कनाहि, अव सहर्कना ऐ-गुरे मनदनव नाहकनाहि, वेल्लाटोर लोकुर येसुनगा वातोर.

9 वेल्लाटोर लोकुर मताहकु, लोकुर तना पोगोन अरमाकिर इनजोर, येसु तनाड कगयवालोरिन, “उदिस काहत्तलाह, नाक उदि ओडा तयर कीम्हट्टु,” इनजोर वेहतोग.

10 येसु वेल्लाटोरिन सत्रे कीस मतोग, अदिहक बेमरतोर ओन बोयलाह दोबेड-नूकेड आंदुर.

11 देयहक पोयतोर वने, लोकुरा नडुम मतोर. अव देयहक येसुन ऊळतेक अचोन, ओना मुनेह अर्सि, “निमा देवळता मगानि!” इनजोर, जोरते केयिंदुड.

12 मति येसु, “नना बोनन इन्जि, बोन्के बह वेहमाट्टु!” इनजोर अविस्किन उकुम इंदोग.

येसु बारा बळयिरिन आचिहतोग

(मत्याल 10:1-4; लूकाल 6:12-16)

13 अद्रमे उंद दिया येसु गुड्रातगा पोगोन तडतोग. तडिसि तन्क विचर वातोरिन, तनगा केयतोग. केयतस्के ओर ओनगा अतोर.

14-15 अतस्के तना संगे मन्जि कगयलाहि, देवळता पोल्लोतुन पोक्कुर कीयलाह लोहतलाहि, मन्कलोरगडाह देयहकिन पेसिह कीयनद अदिकर इयलाहि, बारा बळयिरिन निल्पिह कीतोग.

16 ओर बारा मन्कलोरगड पेदिर्क इद्रम मन्हताडः सिमोन (वेन पत्रु इनजोर येसु दुसा पेदिर तासतोग);

17 जेबेदिनाड मगकु याकुब ओसो योहन, वेर तमोग इर्वुर (बुवनरगिस इतेके गुळ्ळजना लेहकाडोर इनजोर, येसु वेरिन दुसा पेदिर तासतोग);

18 अद्रियाल, पिल्लिप, बार्तोलोम, मत्याल, तोमाल, अल्पुना मगि याकुब, तदु इनवाल यहूदाल, सिमोन (वेग रोम सर्करता अडम पार्तिंतोग मतोग).

19 ओसो यहूदा इस्केर्यात, वेगो आक्रिते येसुन कोंटेतोर कयदे पोसीतोग.*

साङ्गमगूस्र येसुन देयम पोयतोग इन्हतोर

(मत्याल 12:24-32; लूकाल 11:15-22; 12:10)

20 पया येसु कापेर्नटि तना मतद लोतगा वातोग. अस्के ओसोवने इचोन लोकुर जमा आतोर इतेके, येसुहक ओसो ओनाड कगयवालोरिहक, गाटो तिनदलाह वने अग दोर्को.

21 येसुना लोतोर इद पोल्लोतुन केंजिसि, ओन ततलाह अतोर. बाराहक इतेके, येसु बयमाड आतोग इनजोर, लोकुर वळ्ळकिंदुर.*

22 उच्चुर साङ्गमगूस्र येस्सलेम सहरताहि वास मतोर. ओर इद्रम इतोर, “वेन बेल्जेबुब इनदनद देयहकना मुक्याल पोयता, तानाय सायताते, देयहकिन मन्कलोरगडाहि पेसिह कीस्तोग रा!” इनजोर इतोर.

23 अदिहक येसु ओरिन तनगा केयिसि, पुन्पिह कीयनव पीटोने इद्रम वेहतोग, “देयहकना मुक्याल बाराहक तनाड देयहकिन पेसिह कीयगा?

24 बेदाय राजेमते तमाय नडुमि कोंटेड पुट्टेके, अद राजेम निच मनो.

25 अहे बेदाय लोतगा कोंटेड पुट्टेके, अद लोन निच मनो.

26 अद्रमे देयहकना मुक्याल ओसो ताना तोळताड देयहक, तमतमा विरुद आतेके, अविस्कना लाव मनो आवालि.

27 मति उंद लोतगा नेडिस, लूटे केवाल मुने अगडोग पळ्योन दोहवालेवा, अगडा मादुन लूटे कीसि पेहता पगवोग. मुने पळ्योन दोहतेकेने, ओना लोतुन वेग लूटे कीस ओयनोग. (अद्रमलेहका देयहकना पळ्योन दोहतेकेने, नना देयहकिन पूंड पगयकन,)* इनजोर इतोग.

28-30 ओर साङ्गमगूस्र येसुन देयम पोयता इनजोर इंदुर. अदिनेनाहक (इद्रम तप तोहतनद, देवळता जीवातुनपास्कतप आस्ता, इदिन तोवतलाह) येसु ओसो इतोग, “इह केंजाट, मीक सेतेम वेहतहनन, मन्कना सबे पापमतुनु, अहे देवळता अडम वळ्ळकतदिनु, देवुळि मापि कीया पगयगा. मति बोग देवुळता पवित्र जीवातुन पास्किहतोग, ओन देवुळि बेस्केन मापि केवो आयगा.* ओग हातेकाय, अद पापम मापि आयवा ओनगा मन्हताये,” इनजोर इतोग.

येसुना निटम जीवातोर बोस?

(मत्याल 12:46-50; लूकाल 8:19-21)

31 पया अस्केन येसुना तलोगि, ओनाड तमोर वातोर. ओर अगदगा निचि, येसु पलत पेसेग इनजोर, केय लोहतोर.

- 32 अस्के ओना सर्ने उदिस मतोर् लोकर इतोर्, “गुरु, नीवा यायालि, नीवाड तमोर पलते नीक पर्हकलाह आतोर्,” इतोर्.
 33 इदिन केंजिसि येसु इतोग, “नावा यायालि, नावाड तमोर, नावा लोतोर् बोर आंदुर्?” इतोग.
 34 पया ओना सर्ने उदिस मतोर्नि ऊळिसि इतोग, “ऊळाट! नावा लोतोर् इतेके वेरे आंदुर्.
 35 बोर देवुळ वेहतप ताकिहतोर्, ओरे निटमे नावाड दादालोर-तमोर, एलास्क-बायिस्कु, तलिस्क आंदुर्,”* इनजोर येसु इतोग.

4

विजा वीतना पीटो

(मत्याल 13:1-9; लुकाल 8:4-8)

- 1 येसु ओसो उंद देबा गालिल समुद्रकचुल, लोकरिन कागहता बोटटोग. वेल्लाय मुलु ओना सर्ने जमा आस मतोर्. अदिनेनाहक येसु एगकचुल मतद ओडातगा उदतोग. सबेटोर बार ओनाड केंजलाह, दडकचुल निच मतोर्.
 2 येसु मुडा लोकरिन पुन्पिह कीयनव पीटोने, वेल्लाडे पोल्लोड कागहतोग. उंद पीटो इद्रम मता:
 3 “केंजाट, उंद दिया ओबोँगा मन्कल विजा वीतलाह पसतोग.
 4 ओग वीतनेके, उडुन विजा अगदा कचुल अरता, अदिनु पिटेड वासि कतम तिताड.
 5 उडुन विजा आद बंडाना जागाते अरता, अगा आदता पोगोन बर्बर तोळयो मताहक, विजा चट्टिपेटे मोन्हटटा.
 6 मति ईर्क लोपा अनवाहकुक, एद तेगत्स्के पोर्हकाड वागिस डोलताड.
 7 ओसो उडुन विजा कोये-जपिना जागाते अरता, पया कोये-जपिड वने बेर्सिसि पेसनद वंज-सोपतुन हक्कताड, बेर्स एवोड.
 अदिनेनाहक अव एन्क पेसोड.
 8 मति उडुन विजा इसि, राब जागाते अरता. पया अद मोन्हटिसि, उंद-उंद मोदुदुहक बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मूंड वीसाड (60), बेगा नुरु (100), इद्रमलेहका तेना पंटा वाता,” इनजोर वेहतोग.
 9 वेहचि, “मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, नावा पोल्लोतुन बेस केंजाटु!” इतोग.

विजा वीतना पीटोता अर्तम

(मत्याल 13:10-23; लुकाल 8:9-15)

- 10 पया येसु वागो मतोर् अस्के, तनाड बळयिर बारा मन्कलोर्, ओसो दुसोर उचचुर ओना संगे मनवालोर ओनगा वासि, “गुरु, इद पीटोता अर्तम माक वेहा,” इतोर्.
 11 येसु ओरिन इतोग, “मीक इतेके, देवुळि तना राजेमताड मकतव पोल्लोन पुनदलाह बुद ईता, मति तानाड पोल्लोन नमबोरिहक बार, इव पोल्लोन नना पुन्पिह कीयनव पीटोने वेहतहनन.
 12 बह इतेके:
 ओर नावाड कबास्किन ऊळलाह कोनि ऊळनुर, मति
 अविस्कना अर्तम ओर पुनोर आयनुर, ओसो
 नावाड केंजलाह कोनि केंजनुर,
 मति ओरिहक तेळियो आयगा.
 अद्रम पुतेके, तेळियतेके, ओर देवुळतके मलवेर,
 अस्के देवुळि ओरा पापमतुन मापि केवालि*,”
 इनजोर इतोग.
 13 पया ओसो ओरिन इतोग, “मीट इद पीटोता अर्तम पुनवेके, इंका ओसो वेहतनव सबे पीटोना अर्तम बेद्रम पुनदकिर्?”
 14 वीतवाल इतेके, देवुळता पोल्लोतुन पोकर केवाल आंदोग, (विजा इतेके देवुळता पोल्लो आंदु).
 15 अगदगा अरतद विजाता जागा इहलेहका मन्हता. उचचुर मन्कलोर् देवुळता पोल्लोतुन केंजिहतोर, मति देयहकना मुक्याल चट्टने वासि, ओरा जीवातगा वीततद पोल्लोतुन मागडनाह कीस्ता.
 16 अद्रमे आद बंडातगा अरतद विजाता जागा इहलेहका मन्हता: उचचुर मन्कलोर् देवुळता पोल्लोतुन, गिर्दाते चट्टनेन केंजिहतोर.
 17 मति अद पोल्लो ओरा जीवातगा गडवाहकुक, गळके विस्वस कीस्तोर. पया देवुळता पोल्लोतुन नमताहक, ओरिहक अड्सन्काय, तिपल्काय वातेके, चट्टनेन विस्वसतुन विळिसहतोर.
 18 कोये-जपिना अरतद विजाता जागा इहलेहका मन्हता, उचचुर मन्कलोर् देवुळता पोल्लोतुन केंजिहतोर.

19 मति पिसवगताड आल्सुळ्कु ओसो अनम-दनमता उळ्बे, सम्सरमता लालुस, इव ओरा जीवातगा देवुळता पोल्लोतुन बेर्स एवोड; ✨ पया अद पोल्लो बातय पायदाता आयो.

20 मति राब जागा इहलेहका मन्हता, बोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तमा जीवातगा तासिहतोर. (राब जागातगा अरतद विजा) बेद्रम उंद-उंद मोटुदुहक बेगा डेडा वीसा (30), बेगा मंड वीसाड (60), बेगा नरू (100), इद्रम पंटा वास्ता, अद्रमता पंतालेहका, ओर बेसताड कबस्क कीस तोहतहतोर,” इनजोर इतोम.

चिमलिता पोल्लो

(लुकाल 8:16-18)

21 येसु ओसोवने ओरिन इतोम, “बोगाय चिमलि नीर्विह कीसि, डुटलोप्पा मुळ्हच तासनोगा? इलवेके कटुलता इळ्म तासनोगा? आयो, वेहच आयि इनजोर, बोव्लापोगोन तासिहतोरग.

22 अद्रमे देवुळताड सबे मकिह कीतव पोल्लोड पड्ने आयनुडे, इद्रमता वेला वायगा.

23 मियडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस केंजाटु,” इतोम.

24 ओसोवने ओरिन इतोम, “इव पोल्लोनु मीट उसरते केंजाटु. बेद गोट्टाते मीट दुसोरिहक कहच ईय्हनिर, अदे गोट्टाते देवुळि मीक कहच ईयगा, तान्काय एक्वा ईयगा. ✨

25 बाराहक इतेके, बोनगा पुनदनद बुद मन्हता, ओन्कु देवुळि ओसो इंका ईयगा. मति बोनगा पुनदनद बुद इले, ओनगा बेचोन दिसिहता, तान वने देवुळि तेंडिस ओयगा, ✨” इनजोर वेहतोग.

पेनेम मोन्हटनद पीटो

26 अद्रमे ओसो येसु वेहतोग, “देवुळता राजेमता पोल्लो इद्रमलेहका मन्हता: ओर्वोगा मन्कल तना पोलमतगा पेनेहक वीतिहतोरग.

27 वीतिसि ओग नग्का उजना, सकर तेदिस कबळ कीयना कीस्तोग. पया पेनेहक मोन्हटिसि बेर्सिहताड. इव इद्रम बह आस्ताड इनजोर, ओग मन्कल पुनोग.

28 ओग मन्कल बातय केवालवा, बूमि तनाय अनम पुटिह कीस्ता. मुने ऊयुम बेर्सिहता, बेर्सिसि एन पेसिस पूयिहता, पया एक्कनगा पेनेम पोयहता.

29 अहे पया पेनेहक अयताहे, चट्टिपेट एटळते कोयहतोर,” ✨ इनजोर वेहतोग.

पुलुळ (दुलि) पेनेमता पीटो

(मत्याल 13:31-32,34; लुकाल 13:18-19)

30 येसु ओसो वेहतोग, “देवुळता राजेमता पोल्लो बेद्रम बेर्सगा? इद पोल्लोतुन तेळियिह कीयलाह, उंद पीटो वेहतहनन.

31 देवुळता राजेमता पोल्लो, उंद पुलुळ पेनेमता लेहका मन्हता. पुलुळ पेनेम इतेके, पकाय उडला पेनेम मन्हता.

32 मति नेल अर्सि मोन्हटटापया, अद बेर्सिसि बेरा मरा आस्ता. अस्के पिटेड वने, तानाड कांदांना दळ्मतगा वासि, गूडाड पंडिहताड,” ✨ इनजोर वेहतोग.

33 ओसो इद्रमताड वेल्लाडे पीटोने, येसु लोकुरिन देवुळता पोल्लो वेहन्दोग. ओर बेचोन पुनदा पम्दुर, अचोन ओरिहक वेहन्दोग.

34 मुडा लोकुरिन पुन्निह कीयनाड पीटोडलेवा बातय वेहो! आंदोग, ✨ मति मुल लेवस्के, तना संगे मन्जि, कगयवालोरिहक सबे पीटोना अर्तम तेळियिह कीस वेहन्दोग.

येसु दूंदतुन रोमिह कीस्तोग

(मत्याल 8:18,23-27; लुकाल 8:22-25)

35 पया अद दिया मुलपोळ्द, येसु तनाड कगयवालोरिन इतोम, “अलेट! माट सम्दुरता अबर दडटेके दाकल,” इतोम.

36 इतस्के मुडा लोकुरिन अगान विळिसिसि, तना उदिस मतद ओडातेने, ओनाड कगयवालोर उदतोर. दुस्साड ओडाड वने ओरा संगे मताड.

37 अस्के सम्दुरतगा बेरा दूंदि वाता. पया लच्छकाड ओडातगा वास दल्लिंदुड, ओडा पूरा एग निदलाह आस मता.

38 येसु बार पेकेडेके, तला ऊसि वाटिसि, उजिस मतोग. पया कगयवालोर ओनगा अन्जि तेहतोर, तेहच इतोर, “ए गसू, तेदा, माट मुळ्दिहन्ल, बह निमा सीता केविना?” इतोर.

39 इतस्के येसु तेदिसि, दूंदतुन दगाड ईतोग, ओसो एताड लच्छान, “रोमा, मेकर्ने आम!” इतोग. इतस्के दूंद-मुर्गम मायिसि, बेस मेकर्ने आता.

40 पया येसु कगयवालोरिन इतोग, “बाराहक रेयिह्निर? (नना मीक पिसिह कीकन इनजोर,) नावा पोगोन विस्वस इलेया?” इतोग.

41 मति ओर पका रेयतोर. रेयिसि तमतमाय, “अलाले! वळ्यु ओसो एग वने, वेना उकुमतुन केंजिहताड अयो! इतेके वेग बेद्रमतोग मन्कल मनदनोग रा!” इनजोर इतोर.

5

येसु देयहक पोयतोग मन्कन सत्रे कीस्तोग
(मत्याल 8:28-34; लुकाल 8:26-37)

1 पया ओर समदुरतुन बेंडिसि, गिरासेनिर इनवालोर दुस्सा जाततोगा एरियातगा अतोर.

2 येसु तनाड कगयवालोगा संगे ओडाताहि रेगताहे, देयहक पोयतोग ओबोर्गो मन्कल, डोलतोरिन पोहतनाड पांजानगडाहि पेसिसि, ओरिन कलियतोग.

3 ओग मन्कन बोरे गोल्स्कने दोहता पगबोर आंदुर.

4 ओनाड कथ्किन-काल्किन गोल्स्कने दोहच मतोर, मति अविस्किन ओग देहचि, तुक्ळेड-तुक्ळेड कीदोग. बोगे ओन आब्रे कीया पगवोग.

5 ओग नका-पियलि बेस्के इतेक अस्केने, गुमयानगा, गुडानगा केयसोर तिरिथिदोग; ओसो तना मेंदुलतुन बंडाने कोहकिदोग.

6 पया ओग येसुन जेकनाहिये ऊळिसि, वित वातोग. वासि येसुनाड काल्क अरतोग.

7-8 पया येसु ओग मन्कन पोयतद देयमतुन “वेग मन्कनगडाह पेसिस अन!” इनजोर इतोग. अस्के “एय येसु, सबेटक बेरा देवुळता^५ मगानिन, निमा नाक बाराहक अडम आय्हनिन? निमा नाक सिक्सा एवोन इनजोर, देवुळता मुनेह किरिया कीम!” इनजोर देयम पोयतोग इतोग.^५

9 येसु ओन, “नीवा पेदिर बाताल?” इनजोर ताल्हकतोग. अस्के ओग, “नावा पेदिर वेल्लाटोरोग, बह इतेके माट वेल्लाटोरोग महनोम,” इतोग.

10 अव देयहक येसुन, “माक इद एरियाताहि पंडमा,” इनजोर पकाय अर्जि कीदुड.

11 अगा मेटातगा वेल्लाडे गोहड पदिड मेयसोर मताड.

12 अदिनेनाहक अव देयहक, “माक अव पदिनगा लोहचीम, माट अव पदिनगा दाय्हनोम,” इताड.

13 इतस्के येसु अविस्किन दायलाह ईतोग, ईताहे देयहक ओग मन्कनगडाह पेसिस, पदिनगा नेडताड. अगा जोक-जोक रेंड अजर्क पदिड मताड, अव गोहड पदिड पया मेटा ओळिसिये, मुटेड-मुळोड आसोर वितिसि, समदुरता एतगा अर्सि, कतमे मुळिन्दस डोलताड.

14 पया अव पदिड मेहवालोर विततोर. वितिसि इद पोल्लोतुन सहरतगा ओसो ऐ-गरेताड नाहकनगा वेहतोर. वेहतस्के बाताल बाताल आता, तान ऊळलाहि अगडा लोकर येसुनगा वातोर.

15 वासि देयहक पोस मतोग मन्कल बेस गेंदेड कैम्पि, बेस बुदते मन्जि, येसुनगा उदिस मतोग. इदिन ऊळिसि नाटेनोर येसुन रेयतोर.

16 अगा येसु कीतद कबळतुन ऊळतोर मन्कलोर, ओग देयहक पोयतोगु बेद्रम बेस आतोग, ओसो पदिहक बह आता, अद कतमे लोकरिहक वेहतोर.

17 अस्के, “निमा मयगा मनमा, मावा सिवातगडाहि पेसिस अन” इनजोर, अगडोर येसुन अर्जि कीतोर.

18 पया येसु अगडाह दायलाह ओडातगा उदिहपा, मुने देयहक पोस मतोग मन्कल, “नाक नीवा संगे वायलाह ईम गुसू!” इनजोर अर्जि कीतोग.

19 मति येसु ओन तना संगे वायलाह एवोग, मति इद्रम इतोग इतेके, “आयो, निमा नीवा लोन अन्जि, देवुळि नीवा पोगोन दया कीसि, नियेनाहक बेद्रमता कबळ कीता, तान मियगडोरिन वेहा,” इनजोर इतोग.

20 अदिनेनाहक ओग मन्कल अगडाहि तना लोता एरियाते अन्जि, येसु तनेनाहक कीतद बेरा कबळतुन, दाकपालिस पटटे पोकर कीतोग.

दुकता आंचळ सत्रेम आस्ता, डोलता पिला तेम्किहता
(मत्याल 9:18-26; लुकाल 8:41-56)

11 पया येसु तनाड कगयवालोरा संगे, ओडाते उदिस, सम्दुरतुन वेंडटापया, (गालिल पटटे मल्स वातोग). येसु सम्दुर दडटगा एवतस्के, वेल्लाय मुल अगा ओनगा जमा आतोर.

12 अचोटेन ओवोर्ग यारोस पेदिरतोग मन्कल येसुनगा वातोग. ओग अगडा यहूदिरा पार्तना कीयनद लोता ओवोर्ग पेदामन्कल मतोग. ओग येसुन ऊळिसि, ओनाड काल्क अरतोग.

13 अरिं इद्रम इतोग, “नावा उडुला मयाळि डोललाह आता गुरू! अद सत्रेम आसि पिसि इनजोर, निमा वासि ताना पोगोन कय तासा.”* इनजोर येसुन अरिं कीतोग.

14 अदिनेनाहक येसु ओग मुक्याना संगे दायलाह पेसतोग. अनेके वेल्लाय मुलु येसुना पयाह अनजोर, गर्दि आसि ओनगा दोबेड-नूकेड कीदुर.

15 अस्के अद मुडगा उंद आंचाळ मता. अद बारा वर्सानाहि कुर्माते बादा आंद.

16 अद मत एवालोर कयदे पका तिपल आस मता, तनाड पूरा कोताड मत एवालोरिहक ईसि, मारिह कीता. मति ताना बेमर मायो, इका ओसो वीळसोर अंद.

17-28 पया अद आंचाळि येसुना लोप्पा केंजिसि, नना मात्रम येसुना गेंदेतुन बोयतेक अचोन, सत्रेम आयकन इनजोर, आलिह कीता. कीसि, मुडा नडुम ओना पयाह वाता, वासि (अद पलते आस मताहकु, सिरप) येसुना गेंदेतुन कुस्क्ने बोयता.

29 बोयताहे ताना कुर्माता बादा मायता, अद तना कुदि, नना सत्रेम आतन इनजोर पुता.

30 अस्के चट्टेन तना लावते बोगो मति सत्रेम आतोग इनजोर, येसु पुतोग. पुन्जि, मुडेके चेट मिळिन्दसि, “नावा गेंदेतुन बोग बोयतोग रा?” इनजोर ताल्हकतोग.

31 ओनाड कगयवालोरा इतोर, “इद मुलु नीवा सर्ने मन्जि, नियके दोबेड-नूकेड कीयनदिन ऊळिहनिन! मति “नाक बोग बोयतोग?” इनजोर, बह इहनिन गुरू! (वेल्लाटोर नीक बोयिस मनदनुर,)” इतोर.

32 मति येसु तन्क बोयतदिन ऊळलाह, मुडगा सर्ने ऊळतोग.

33 अस्के अद आंचाळि, सत्रेम आतन इनजोर पुन्जि, येसुनगा वाता. वासि रेयते साडसोर येसुनाड काल्क अरता. अरिं पया तन्क बह बह आता, अद सबे ओन सेतेम-सेतेम वेहता.

34 वेहतस्के येसु तान इतोग, “बायि! नना नीक सत्रे कीकन इन्जि, निमा विस्वस कीताहके बेस आतिन, सुकमते अन. इंजेके इद बादा आयवालेवा पिसकिन,” इनजोर इतोग.

35 येसु इद्रम वेहनेकेन, यारोस पेदिरतोग मुक्याना लोताहि उच्चुर वासि, इद्रम ओन वेहतोर, “नीवा मयाळ हाता रा! इंजेके गुरू लोन वासाय बाताल पायदा, ओन मल्स लोहा,” इतोर.

36 ओर मन्कलोर अद्रम इतदिन केंजवप लेहका आसि, येसु यारोसिन इतोग, “निमा रेयमा! नावा पोगोन विस्वस तासा!” इतोग.

37 पया येसु मुडुन लेहचि, सिरप याकुब, योहन, वेर तमोग इर्कुर ओसो पत्रु, वेरिने पोसि, यारोसना लोतेके अतोग.

38 अगा एवतस्के, अगा लोकर अळयना, केयना कीसोर मतदिन, येसु ऊळतोग.

39 पया येसु लोप्पा ओळियिसि, ओरिन इतोग, “बाराहक रोदा पोस अळयहनिर? पिला हायो, अद निद्रते मन्हता!*

इतोग.
40 अस्के पोहता वाता मुलु, येसु इतद पोल्लोतेनाहक कवतोर. मति येसु सबेटोरिन पलते पेहचि, पिलाता तलोग-तपेन ओसो तनाड कगयवालोरा मुवुरिन पोसि, लोप्पा पिलातुन तासतगा अतोग.

41 अन्जि हाता पिलाता कयदुन पोसि, तमा पोल्लोते, “तलीता क्मि” (इतेके “अले पिला! नना नीक इहनन, तेदा!” इनजोर अर्तम आस्ता)* इतोग.

42 अद्रम इताहे, अद पिला चट्टेने तेदता. अहे अद बारा वयसता मताहकु, इके-अके वेलिय बोटटा. इदिन ऊळिसि, अगडा लोकर पका बामतोर.

43 पया “इद पोल्लो बोन्के एर्का आयमाकि” इनजोर, येसु ओरिन उकुम इतोग. अहे ओसो “तेन्क बातालाय तिनदलाह ईम्हटु,” इनजोर वेहतोग.

6

येसुन तनाय नाटेनोर नमोर

(मत्याल 13:54-58; लूकाल 4:16,22-24)

1 पया येसु अगडाहि तना नासरेत नाग अतोग, ओनाड कगयवालोरा वने, ओना संगे अतोर.

2-3 अन्जि वारमता पोल्वादियाते अगडा पार्तनाता लोते कागहता बोटटोग. वेल्लाटोर लोकुर ओनाड पोल्लोर्न केंजिसि बयल आतोर, आसि इद्रम इतोर, “वेन्क इव पोल्लोड, इचोटा बुदि, बेगडाह दोर्कता रा? अचोटाड बेराड कबस्क कीयनद डीसा वेन्क बेगडाह दोर्कता रा? ✨ बह वेग मरियाना मगि वड्लाल आयोगा? वेनाड तमोर याकुबि, ✨योसेपि, सिमोनि, यहुदाल वेर आयोर रा? वेनाडः सबे एलास्क बह इगाने इलेड?” इन्जि नाटेनोर लोकुर येसुन नमोर आंदुर. ✨

4 अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळता कबुरतोन्क दुनियामेंड मान दोर्किहता, मति कुदता नाटे, कुटुमते अहे लोते मात्रमि, मान दोर्को. ✨(अद्रमलोहकाने नाक इंका मीट पास्कतिर,)” इतोग.

5 ओर येसुन नमवाहकु, अगा ओग वेल्लाड डीसाताड कबस्क कीया पगवोग. सिरप इचुवे बेमरतोर पोगोन कय तासिसि, ओरिन सत्रे कीतोग. ✨

6 पया नाटेनोर येसुन नमवाहकु, ओग बयल आतोग.

येसु तनाड बारा बळयिरिन सेवातुहक लोहततोग

(मत्थाल 10:1,9-14; लुकाल 9:1-6)

अहे पया येसु कागहचोर, सबे एर-ग्रेताड नाहकने तिरियतोग.

7 उंद दिया येसु तनाड बारा बळयिरिन केयतोग, केयिसि इर्वुर-इर्वुरिन कीसि, ओरिन सेवातुहक लोहतलहा तयर कीतोग. कीसि मन्कलोरगडाह देयहकिन पेसिह कीयलाह, ओरिहक अदिकर इंतोग.

8 पया ओरिन इद्रम उकुम इंतोग, “मीट सेवाते दायहपा, सिरप डुडटुन विळिसिसि, गाटो, जोर्का, कोताड इद्रम बाताडे ओयमादु.

9 अहे ओसो एल्पुस्क केस अन्हट, मति रेंड-रेंड जगाड-गेंदेड ओयमादु,” इतोग.

10 ओसोवने इतोग, “बेद लोतगा मीट दाकिर, अंदे लोतगा मीट अद नाटे मनाहजोम मन्हटु.

11 ओसो बेद नाटेनोर लोकुर मीक रोमलाह एवोर, मीवाड केंजोर, अगडाहि पेसना वेलाते, ओर देवुळता सिक्सातुहक ओजिहतोर इनजोर तोहतलाहि, मीवाड कालकना दुरातुन, अगाने दुल्पिसि पेसाटु, ✨ इनजोर इतोग. ✨

12 अद्रमलोहकाने पया ओर सेवातुहक अन्जि, पापमता अगदाहि मल्सि, देवुळतके वाटु इनजोर, पोकर कीसोर तिरियतोर.

13 अद्रम तिरियिहपा, देयहक पोस मतोर मन्कलोरगडाह वेल्लाडे देयहकिन पेहतोर, अहे वेल्लाटोर बेमरतोरिन नेय ओकिसि पार्तना कीतोर, कीतस्के ओर सत्रेम आतोर. ✨

एरोद राजाल योहनिन हक्क वेहततोग

(मत्थाल 14:1-12; लुकाल 9:7-9)

14 पया येसुना पेदिर वेल्लाय पोकर आता, अस्के एरोद अंतपस राजाल वने इद पोल्लोतुन केंजतोग. उयतुर “वेग येसु इतेके, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन आंदोग, डोलिस जीवा अरतोग. अदिनेनाहक डीसाताड कबस्क कीस्तोग,” इनजोर इंदुर.

15 उयतुर बार, “देवुळता कबुरतोग एलिया मुय्तोग ओसोवने वातोग,” इंदुर. ओसो उयतुर बार, “वेल्लाय मुने देवुळता कबुरतोर बोर मतोर, वेग अद्रमतोगे,” इंदुर.

16 मति एरोद राजाल वने येसु कीतव कबस्किन केंजिसि, इद्रम इतोग, “योहनना तलातुन नना डाय वेहच मतन, ओगे ओसो जीवा अरतोग!” इनजोर इतोग.

17-18 बाराहक इतेके, (योहनि, एरोद राजाल, वेरा नडुम कट्लाड इह आस मताड.) राजाना दादाल पिलिप इनवाल जीवात मनेकेने, वेना मुते, एरोदियस इनदनदिन, राजाल तना लोन तच मतोग. अदिनेनाहक योहनि राजानगा अन्जि इतोग, “नीवा दादाना मुतेन तासना, इद नीवा कीतद कबळ इतेके, मोसानाड अडोड वेहतपु पोलो, महरज,” इनजोर वेहच मतोग. वेहताहकु, राजाल ओड आसि, योहनिन पोसि, जेलते वाटलाह वेहच मतोग.

19 एरोदियसि इतेके, योहनना विस्द आसि, ओन हक्कलाह ऊळिंदु, मति हक्क पगवो.

20 बाराहक इतेके, योहनि सेतेमतोग ओसो देवुळता पवित्र मन्कल इनजोर, एरोद अंतपस पुन्ज मतोग. अदिनेनाहक ओन रेयिंदोग. योहनि राजाहक वेहन्दोग, अस्के राजाना जीवा चुहेम आयवेक तेला, योहनना पोल्लो केंजलाह गिर्दा आंदोग. अदिहक ओन एरोदियस रानिनगडाहि पिसिह कीसि तासिस मतोग.

21 पया एरोद राजाना पट्टा दिया एवता. अद दिया राजाल बेरोर मुक्यालोरिन, सीपय्किरा मुक्यालोरिन, गालिल पट्टा बेरोर पेदल्किन केयिसि, कुळप कीतोग.

✨ 6:2-3 6:2-3 लुकाल 2:47; योहन 7:15 ✨ 6:2-3 6:2-3 बळयिर 12:17; 15:13; 21:18; 1 कुरिततोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:9,12; याकुब 1:1 ✨ 6:2-3 6:2-3 योहन 6:42 ✨ 6:4 6:4 योहन 4:44 ✨ 6:5 6:5 मत्थाल 9:18; मार्कल 5:23; 16:18; बळयिर 28:8 ✨ 6:11 6:11 बळयिर 13:51; 18:6 ✨ 6:11 6:8-11 लुकाल 10:4-12 ✨ 6:13 6:13 याकुब 5:14

22 पया राजाल केयिस मता मुडा मुनेह, एरोदियसिना मयाळि एंदता. एंदतदिन ऊळिसि, राजाल ओसो कुळपतुहक वाता म्लु, पका गिर्दा आतोर. पया राजाल गिर्दा आसि, अद पिलातुन इतोग, “नीक बाताल गावले अद ताल्हका, अदिन नना ईकन,” इतोग.

23 अहे ओसो “नावा वळगा राजेम वने ताल्हकतेके, तान नना नीक ईकन” इन्जि, राजाल किरिया कीस वेहतोग.

24 किरिया कीतस्के, अद पिला मलते अन्जि, “नना बाताल ताल्हककन, अवा?” इनजोर तलिन ताल्हकता. अस्के ताना तलोग इता, “देवुळता पेदिरते एा मीहवाल योहनना तला ताल्हका,” इता.

25 इताहे अद पिला ओसो राजानगा वासि, “काका, योहनना तला उंदि दळ्याते कीसि, नाक इजेकेन तच ईया वेहा,” इनजोर ताल्हकता.

26 ताल्हकतस्के राजाल पका नारज आतोग, मति राजाल केयिस मता मुडा मुनेह, किरिया कीस वेहताहकु, अद पोल्लोतुन मिळहता पगवोग.

27 अदिनेनाहक पया राजाल ओर्वोग सीपयिन, योहनना तला डायिस ततलाह, उकुम इतोग. ईतस्के ओग जेलतगा अन्जि, योहनना तलातुन डायतोग.

28 डायिसि उंद दळ्याते कीसि, अद पिलातुहक तच इतोर. अद पिला पया तना तलिनगा ओसीता.

29 पया इद कबुर केंजिसि, योहननाड कगयवालोरा वातोर. वासि ओना सेतातुन ओस पोहतोर. अदिनेनाहक राजाल येसुन, योहनि मल्स जीवा अरतोग! इनजोर इतोग.

एयुड अजर्क लोकरिहक येसु तीहतहतोग

(मत्याल 14:13-21; लूकाल 9:10-17; योहन 6:5-13)

30 (पया येसुनाड बळयिरनाग-नाग तिरियसोर, सेवा कीसोर मलतोर.)* मल्सि, येसुनगा जमा आतोर. आसि तमा बाताल बाताल कीतोर, ओसो कागहतोर, अदिन ओन वेहतोर.

31 अस्के वेल्लाटोर लोकर ओरगा अनजोर वासोर मंदु, अदिहक ओरिहक गाटो तिनदलाह वने अग दोर्का. अदिनेनाहक येसु ओरिन इतोग, “अलेट! माट बोर लेवद जागातगा अन्जि, गळक रोमकल,” इनजोर इतोग.

32 पया ओर ओडाते उदिस, बोर लेवद जागातगा तमाय आरम कीयलाह अतोर.

33 मति ओर दायनदिन लोकर ऊळतोर, ऊळिसि ओरिन पुतोर. पया सवे नाहकनाहि, आस्क-कोयतोर दडकचुलिय ताकसोर, ओरिहकाय मुने समदुरता अबर बाजे एवतोर.

34 अस्के येसु ओसो ओनाड कगयवालोरा वने एवतोर. एक्सि येसु ओडाताह रेगिसि, अगा वेल्लाय म्लु जमा आतदिन ऊळतोग. ओर कोपाललेवबु गोरिनलेहका मतोर, तेन ऊळिसि येसुहक ओरा मान वसता. पया येसु ओरिन वेल्लाडे पोल्लोड कागहता बोटटोग.

35 इद्रम कागहनेके, बहट अरता. पया कगयवालोरा येसुनगा वासि इतोर, “गुरु, इद पेळ्ळकल जागा मन्हता, इजेक बहट अरता वने.

36 वेर मात्रमि एरे-गुरेताड नाहकनगा अन्जि, तमक तिनदलाह बाताडाय असिर, वेरिन लोहा,” इतोर.

37 इतस्के येसु मर्ला ओरिन, “अले मीटे वेरिहक तिडटा बह कोट कीमहट रा!” इतोग. इतस्के ओर इतोर, “गुरु, इचोन मुडुहक तीहतलाह, आट नेलाना कूलताड कोताड आस्ताड. अचोक कोतानाड आरिड असिस तीहतकोमा?” इतोर.

38 येसु इतोग, “मियगा बेचोक आरिड मन्हताड? अन्जि ऊळट अले,” इतोग. अन्ज ऊळतोर अस्के “एयुड आरिड, रेंड मीन्क मन्हताड,” इतोर.

39 अस्के “अलेट! सबेटोरिन रोंडातगा गुमिड-गुमिड उदिह कीमहट,” इनजोर ओरिन उकुम इतोग.

40 अद्रमे लोकर उंद-उंद गुमतगा, बेगा पनस, बेगा नुरु, इद्रम उदतोर.

41 पया लोकर उदतस्के, अव एयुड आरिन ओसो रेंड मीन्किन पोसि, पोगोन ऊळिसि, देवुळतुन जोहर कीसि, आरिन किळ्हतोग. अह कीसि “मुडा लोकरिहक तूसिसीमहट,” इनजोर कगयवालोरिन वेहतोग. अद्रमे मीन्किन वने सबेटोरिहक तूसिसीयलाह वेहतोग.

42 पया वेर सबेटोर पका पंजनाह तितोर.

43 तिन्ज-उन्ज पिसतव आर किळ्ळेड, ओसो मीन्क जमा कीनेके, बारा डालाड पेसताड.

44 तिनवालोरगा सिरप कोयतोर एयुड अजर्क (5000) मतोर.

येसु एता पोगोट्क ताकिहतोग

(मत्याल 14:22-32; योहन 6:15-21)

* 6:30 6:30 वचन 12, 13 ऊळट.

45 पया तिन्ज-उन्ज मारतस्के, येसु कगयवालोरिन इतोग, “नना लोकरिन मल्स लोहतलाह पयाह महनन, मीट मात्रम ओडतो उदिसि, सम्दुरता अबर बाजे वेडिसि, बेत्सेदा नाग अन्हट्ट,” इतोग.

46 पया येसु लोकरिन लोहचि, तना गुड्रापोगोन पार्तना कीयलाह अतोग.

47 नुल्येडुहक ओडा सम्दुरता नडुमकसाते मता. येसु बार, वगोगे दडटा अबरि गुड्रापोगोन मतोग.

48 पया वळ्य मुनेहतेनाह वांदु, अदिनेनाहक कगयवालोर ओडातुन वऱहचोर-वऱहचोर बागिस मतोर, इदिन येसु गुड्राताहि ऊळतोग. पया येसु नम्काडाड मूड-नालुड एगसोर (इतेके तलाकोग कूसना जोक-जोक) सम्दुरता एता पोगोट्टक ताकसोर, ओरगा वातोग. येसु ओरिन वीळिस दायना मता.

49 मति कगयवालोर येसु एता पोगोट्टक ताकनदिन ऊळिसि, “एता मसमि वास्ता, रा!” इनजोर सबेटोर रेयिसि केयतोर.

50 अस्के तोप्नेन येसु ओरिन आळो कीतोग, “नना रा, रेयमाट्ट, दीरा कीम्हट्ट,” इनजोर इतोग.

51 पया येसु ओरा संगे ओडातगा तडतोग, तडतस्के वळ्य बेके मायतायो, बेके माययो! इदिन ऊळिसि कगयवालोर पका बामतोर.

52 बह इतेके येसु आरिड तीहतदिन ऊळिसि तेला, ओर ओना लावतुन पुनोर. तान पुनवाह, ओरा बुदि गळस आस मता.*

येसु दुकिनोरिन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 14:34-36)

53 पया ओर सम्दुरतुन वेडिसि, गनेसरत एरियाते एवतोर. एक्सि ओडातुन दडटगा दोहतोर.

54 येसु ओडातगडाहि रेगताहे, अगडोर ओन पुतोर.

55 पुताहक एरे-गरेताड सबे नाहकने, कबुर वेहतलाह विततोर. पया मन्कलोर दुकिनोरिन कट्टस्केन काजिसि, येसु बेगा मन्हतोग इनजोर कबुर दोकिंदु, अगा ओदुर.

56 येसु वेलियतोग अव सबे सहर्कनाड, नाहकनाड, गळानाड बजर्कनगा दुकिनोरिन तासिसि, “गू, सिरप नीवा गेंदे कोडतुन मात्रम बोय ईम, अस्के बेस आयनुर,” इनजोर अर्जि कीदुर. बोर बोर ओना गेंदे कोडतुन बोयिंदुर, ओर सबेटोर सत्रेम आंदुर.

7

पेदल्कना रिबजता लोप्पा काहमुळि

(मत्याल 15:1-20)

1 उंद दिया उच्चुर परसिर ओसो साङ्गमगूर येस्सलेम सहरताहि वातोर. वासि येसुनगा जमा आतोर.

2 अस्के येसुनाड उच्चुर कगयवालोर, कय्क नोगवाये गाटो तिनदनदिन, वेर ऊळतोर.* (वेरा विचरते, येसुनाड कगयवालोर कळ्वोगकय्किन एडिह केवाये तिंदुर). (

3 परसिर ओसो सबेटोर यहदिर, तमाड तादोर-बाबोर कीतव रीत-रिबज्कना इसबते, बेस कय्क नोगवा, मुर्तिय गाटो तिनोर आंदुर.

4 आटमताहि वातस्के, एग मीवालवा गाटो तिनोर आंदुर. मुनेतोर कीतव रीत-रिबज्कना इसबते, दळ्यान, एग उनडनाड कस्लान, इतुळताड गंजिन तोमिंदुर.* इद्रमलेहका वेल्लाडे रीत-रिबज्किन तोमिंदुर.)

5 अदिनेनाहक परसिर ओसो साङ्गमगूर येसुनगा वासि इतोर, “नीवाड कगयवालोर मावाड पेदल्कना मतद रीत-रिबजतुन बह माळोर? वेर तिनदनमुने, कळ्वोग आतदिन एडलाह, तमाड कय्क बाराहक नोगबोर?” इन्जि कट्टला कीतोर.

6 पया येसु ओरिन इतोग, “मीट सोड केवालोर लोप्पा, देवुळि मुने तना कबुरतोग यसयाल इनवाना मेटे, साङ्गमते मीवा लोप्पा बराबर वेहच मता:

‘वेर लोकर तमा तोडटेने, नाक मान ईस्तोर,

मति वेर नावा पोगोन जीवा वाटोर.

7 वेरा मोळ्कनद वने जोलिय मन्हता,

नावा साङ्गम कागहतनदिन विळिसिसि, तमाडे अडोड कागहतहोर,*

इनजोर वेहता.

8 मीट देवुळताड अडोन माळना विळिसिसि, मन्कलोर कीतव अडोन माळिहनिर,” इनजोर इतोग.

9 ओसो इतोग, “मीट मीवाड मुनेताड रीत-रिबजतुन नोमसोर, देवुळताड अडोन माळवा, बह तपतिर?

- 10 इद केंजाट, मीवा उंद तप नना वेहतहनन. निमा नीवा तलोग-तपेहक मान ईम, * इद्रम साध्रमते देवुळता कबुरतोग मोसाल वेहतोग. ओसो बोग तना तलोग-तपेहक मान एवा, ओरा कदर रेहतहतोग, ओन हळकना सिक्सा इयना, * इह वने वेहतोग.
 11 मति मीट मात्रम इद्रम इहनिर इतेके, बोगाय तना तलोग-तपेना पिसवगतुहक एवालैवा, देवुळतुहक वाटटेके बेसु, इहनिर.
 12 इद्रमलेहका मन्कल तना तलोग-तपेन अय केवोग आस्तोग. मीट इद्रम काहचि, ओरिन अय कीयलाह एविर.
 13 इद्रम मीट मीवाडे रीत-रिवज्क पुटिह कीसोरे, देवुळता पोल्लोतुन माय्पिह कीतिर. इद्रमताड वेल्लाडे कबस्क कीयहनिर, ” इनजोर इतोग.

14 अस्के येसु लोकुरिन तनके केयिसि ओरिन इतोग, “नना इंजेके बार इहनन, तेन सबेटोरिर केंजिसि कगयाट.

15 (कय्क नोगतेकाय, नोगवेकाय,) बेद मन्कना कुमतगा दास्ता, अद ओन देवुळता मुनेह कळवोग केवो. मति मन्कना पोटाताहि, बेव पोल्लोड तोडटुहक पलते पेसिहताड, अवे ओन कळवोग कीस्ताड. [

16 बोन्क पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओग बेस केंजेग.]*”

17 पया येसु मुडुन लोहचि, तना मतद लोन अतोग. अतस्के ओनाड कगयवालोर ओनगा वासि, “कळवोगता पुन्पिह कीयनद पोल्लोतुन, माक तेळियिह कीस वेहा, गरू, ” इनजोर इतोर.

18 येसु ओरिन इतोग, “मीकाय इंका तेळियोया? बेद मन्कना कुमतगा दास्ता, अद ओन कळवोग केवो.

19 बाराहक इतेके, मन्कल तिनदनद ओना जीवातगा अनो, मति कुमतगा दास्ता, पया पेलकतेके पेसिहता, पुनविर?” इतोग. (इद्रम इन्जि, सबे तिडि तिनदलाह पोलिहता इतोग.)*

20 इन्जि ओसो इतोग, “मति मन्कनाहि पलत पेसनव सबे लागवाड पोल्लोड, अवु पोटालोप्पाडाहि वास्ताड. अविनेनाहके मन्कन देवुळि जेक तासिहता.

21-22 बाराहक इतेके लागवाड विचर्कु, साट्याल कबळ, कले कबळ, हळकनुद, सिंङ्गि-पोहडेड कीयनदु, लालुस कीयनदु, कोंटे बुदि, नाळेह कीयनद बुदि, लजालेवव करब कबस्क, कुळसा बुदि, वहचळि, पोमाडेड कीयनदु, तेल्वलेवव कबस्क, इव सबे मन्कना पोटालोप्पाडाहिये पलत पेसिहताड.*

23 इद्रमताड सबे लागवव पोल्लोड कोनि, लोप्पाडाहि पेसिसि, मन्कनु कळवोग कीस्ताड, ” इनजोर इतोग.

दुस्रा जातता आंचना विस्वस

(मत्याल 15:21-28)

24 गालिल पटटाहि पेसिस पया, येसु तनाड कगयवालोर संगे सोर-सिदोन एरियाते* वातोग†. वासि उंद लोतगा मतोग. नाक बोरे पुनमाकिर इनजोर, ओग विचर कीस मतोग, मति इद पोल्लो आबुर आता.

25-26 अद नाटे उंद सुरिया पटटा पिनिके एरियाता आंचाळ मता, अद यहूदि आयवद आंदु. ताना उड्ला मयानु, देयम पोस मता. पया अद आंचाळि येसु वातोग इनजोर केंजिसि, ओनगा वाता. वासि ओनाड काल्क मोळकता. अह कीसि, “नावा मयानगडाह देयमतनु पेसिह कीम, सामि!” इनजोर येसुन अर्जि कीता.

27 अस्के (इययेलतोरिन सबे कीयलाह येसुनगा बेद लाव मता, अद दुस्राड जातिनोरिहकओजो, इदिन तोहतलाह)* येसु तान इतोग, “मुने पेकोर पंजिर, बाराहक इतेके पेकोराड आरिनु, लोताड नय्किहक वाटिसीयनद बेस आयो,” इतोग.

28 इतस्के अद येसुन इता, “नीवा पोल्लो निटमे मन्हता, सामि. मति पेकोर तिनदनाड दळ्यानाहि पोवताड पेसावार्किनु, लोताड नय्के तिन्हताड,” इता.

29 पया येसु तान इतोग, “निमा नावा पोगोन विस्वस कीतिन इनजोर, निमा इतद पोल्लोतुन केंजिस पुतन. अदिहक लोन अन! देयमि नीवा मयान विळिसस वितता,” इतोग.

30 अस्के अद आंचाळि लोन वासि, पिला कट्टुगा उंजिस मतदिन, ओसो देयम वने विळिसस मतदिन ऊळता.

येसु एव्हा मन्कन सबे कीस्तोग

31 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे सोर-सिदोन एरियाताहि* पेसतोग. पेसिसि दाकपालिस पटटगाहक वासि, गालिल समदुरकचुल एवतोग.

32 अचोटेन उच्चुर मन्कलोर ओवोर्गि एव्हान येसुनगा ततोर, ओग बोळ्ळे वने मतोगे. तचि “नीवा कयदुन वेना पोगोन तासिसि, वेन सबे कीम, गरू!” इनजोर येसुन अर्जि कीतोर.

* 7:10 7:10 पेसमुळि 20:12; थ्यसथाविवरण 5:16 * 7:10 7:10 पेसमुळि 21:17; लैथ्यथ्यसथा 20:9 * 7:16 7:16 सबेदक पाळनाड मोडुल कायदेहकनगा वचन 16 वावो. * 7:19 7:19 बळयिर 10:15; रोम सहरतोर 14:14; 1 कुरिततोर 10:25-26; 1 तिमेति 4:4-5; तीतुस 1:15 * 7:21-22 7:21-22 कुलुसितोर 3:5 * 7:24 7:24 मार्कल 7:31; लुकाल 4:26; 6:17; बळयिर 12:20; 27:3-4 † 7:24 7:24 इद यहूदि आयजोरा एरिया आंदु. * 7:27 7:27 योहन 4:22; बळयिर 3:26; 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10 * 7:31 7:31 मार्कल 7:24; लुकाल 4:26; 6:17; बळयिर 12:20; 27:3-4

33 कीतस्के, येसु ओग मन्कन मुडगडाहि उचून अबर केयतोग. केथिसि, तनाड वळ्स्कन ओनाड केक्कनगा तोकिसि तेंडटोग. ओसो तनाड वळ्स्कनगा उस्किसि, ओना वेंजेटुन बोयतोग.*

34 अह कीसि पोगोन ऊळिसि अजिसि नेस्कतोग, नेस्किसि ओग मन्कन तमा पोल्लोते “इप्पता!” इतोग. (इप्पता इतेके “पड्ने आम” इद्रम अर्तम आस्ता.)

35 पया येसु अद्रम इताहे, ओग मन्कनाड केक्क पड्ने आताड, ओसो ओना वेंजेग वने बेस आता, ओग पया पड्ने वळ्हक बोटटोग.

36 अगा मतोरिन इद्र पोल्लोतुन बोरिह्के वेहमाट इनजोर, येसु ओरिन उकुम इतोग. मति ओग बेचोन वेहमाट इनजोर वेहतोग, अचोन ओर मन्कलोर अद्र पोल्लोतुन पोक्कुर कीया बोटटोर.

37 पया लोकुर पका बामिसि इद्रम इंदुर, “येसु बेद कीतोग, अद्र सभे बेस-नेहना कीतोग; एव्ढालोरिह्क वेनदनु, म्कालोरिह्क वळ्हकनद लाव ईस्तोग,” इतोर.

8

येसु नालुड अजर्कना मुडुहक तीहतह्तोग
(मत्याल 15:32-39)

1 अद्रमे पया उंद दिया ओसोवने येसुनगा वेल्लाय मूल जमा आतोर. ओरगा तिनदलाह बाताले इलवा मता. अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन केथिसि इद्रम इतोग,

2 “वेर नयगान मन्जि, नेटुहक मूंड दियाड आतोर, वेरगा तिनदलाह बातय इले. अदिहक नाक वेरा मान वसिह्ता.

3 वेरगडाह बोर बोर वेल्ला जेकनाहि वातोर मन्हतोर. नना वेरिन अहे तमाड लोहकने लोहतेके, वेर अगदे अनेके, कग्विहक ऊंगेड-वेळ्केड आयनुर,” इनजोर इतोग.

4 पया कगयवालोर येसुन इतोर, “अलाले, वेर लोकुर पंजलाहि, इद्र पेळ्हकल जागाते तिडि बेगडाह बोग तचीयनोग?” इतोर.

5 अस्के “मियगा बेचोक आरिड मन्हताड?” इन्जि येसु ओरिन ताल्हकतोग. “अविय! मयगा इतेके एळ्डे आरिड मन्हताड,” इनजोर इतोर.

6 पया येसु मुडुन उद वेहचि, अव एळ्ड आरिन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि, आरिन किळहतोग. किळहचि, मुडुहक तूसीयलाह तनाड कगयवालोरिह्क इतोग, ओर पया मुडुहक तूसतोर.

7 ओरगा उचुक उड्लाड मीन्क वने मताड. अविस्कनेनाह वने देवुळतुन येसु जोहर कीसि, लोकुरिह्क तूसीयलाह वेहतोग.

8 पया लोकुर पंजनाह तितोर. तिन्जि पिसतव आर किळ्केने, एळ्ड बेराड डालाड निंदताड.

9 अगा तितोर लोकुर जोक-जोक नालुड अजर्क (4000) लेहका मतोर. पया येसु सबेटोरिन लोहतोग.

10 लोहचि येसु तनाड कगयवालोर संगे ओडाते उदिसि, दलमनुता इनदनद एरियाते अतोग.

परुसिर येसुन सीना तोहता वेहतह्तोर
(मत्याल 16:1-4)

11 पया अगा उचुवर परुसिर वातोर, वासि येसुना संगे पोल्लोने गिटोगटो कीसोरे, “देवुळ नीक लोहता इन्जि, माक उंदि सीना तोहा,” इनजोरे येसुना पट ऊळलाहि ओन ताल्हकतोर.

12 इद्र पोल्लोतुहक येसु नारज आसि अजिसि नेस्कतोग, पया “इद्र पीळतोफ बाराहक सीना ताल्हकिह्तोर? केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, इद्र पीळतोर लोकुरिह्क कु बेदे सीना तोहोन,” इतोग.*

13 पया येसु परुसिरिन विळिसिसि, तनाड कगयवालोर संगे ओडातागा उदिसि, सम्दुरतुन वेंडलाह आतोर.

येसु परुसिरा, एरोद अतिपसना तप तोहतह्तोग
(मत्याल 16:5-12)

14 वेंडनेके कगयवालोर आरिड ततलाह माण्डतोर. ओडाते दायहपा, ओरगा उंदिय आरि मता.

15 अस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाट! परुसिर ओसो एरोद अतिपस*, वेरा ओयता पिंडटा लोप्या उसरते मन्हट्ट,* ताना अगदुहक आयमाट,” इतोग.

16 इतस्के “मयगा आरिड लेवाहके बहे, गरू माक वेहतह्तोग,” इन्जि तमतमाय वळ्हकिंदुर.

* 7:33 7:33 8:23; योहन 9:6 * 8:12 8:12 लुकाल 11:29 * 8:15 8:15 मत्याल 14:1; लुकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळरि 4:27-28; 13:1 * 8:15 8:15 बेद्रमि ओयवद पिंडटाग, उचून ओयतद पिंड काल्हपतेके, परा पिंडि ओयिह्ता, अद्रमे परुसिर, एरोद अतिपस, वेरा लावद काहमुळि, लोकुरगा आबुर आंद, अदिहक येसु ओरगडाह उसरते मन्हट्ट इन्जि वेहतोग.

17 तेन पुन्जि येसु इतोग, “मीट आरिङ् इलवाहकु, बाराहक इचोन आलिह कीयह्निर? नाकु आरिना पर्वा इले इन्जि, मीक इंका तेळियोया? बह मीवा बुदि अचोन गळस आताया, नावा लोप्पा इंका पुनविरा?”

18 (नना कीतव कबस्किन ऊळतिर;)कोंडाड मन्ज वने मीक दिसो? केव्क मन्ज वने केजविर?✧ बह मीक सीता इलेया?

19 मुने नना एपुड आरिने एपुड अजर्क (5000) लोकरिहक तीहहन, अस्के पिसतव बेचोक डालाड गुम कीतिर?” इतोग. ओर इतोर, “बारा डालाड गुम कीतोग गुरू,” इतोर.

20 येसु ओसो इतोग, “अहे ओसो एळुड आरिने नालुड अजर्क (4000) लोकरिहक तीहहन. अस्के मीट बेचोक डालाड आरिङ् गुम कीस मतिर?” इतोग. ओर येसुन इतोर, “एळुड डालाड गुम कीस मतोग,” इतोर.

21 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “बह इजेक वने नना बोनन इन्जि मीक तेळियोया? (इंका वन नाक विस्वस केविरा?)” इतोग.

येसु तोववोग मन्कन सत्रे कीस्तोग

22 अद्रमे पया येसु बेत्सेदा नाटेगगा वातोग. वातस्के नाटेनोर ओवोर्गो गुडिनु येसुनगा ततोर. तचि “वेग तोवनाह, वेनाड कोंडान इटा गुरू,” इनजोर अर्जि कीतोर.

23 इतस्के येसु ओग तोववोना कयदुन पोसि, लोहक लेवगा ओतोग. ओसि ओनाड कोंडानगा उस्किसि,✧ ओना पोगोन कय तासतोग. तासिसि “बातालाय दिसिहताया?” इनजोर ताल्हकतोग.

24 अस्के ओग केनकेने तोव्जि इतोग, “नाक मन्कलोर मराना लेहका बगाड-बगाड दिसिहतोर,” इतोग.

25 इतस्के येसु ओसोवने तना कय, ओनाड कोंडानगा तासतोग. तासतस्के ओग ओसो नाहकिस ऊळतोग. अस्के पूरा सत्रेम आसि, ओग मुनेता लेहकाने सबे पोळ्कने तोवया बोटटोग.

26 पया येसु ओन इतोग, “इजेके निमा लोन अन! मति इद नाटेना लोप्पाड्क अनमा,” इनजोर इतोग.

येसु बोग आंदोग इन्जि पत्र पुन्हतोग

(मत्याल 16:13-16; लकाल 9:18-20)

27 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे, केसरिया-पिलिपि इनदनद सहरता एरेताड नाहकने अतोग. दायहपा तनाड कगयवालोरिन “नना बोनन आंदन इनजोर, लोकरु इन्हतोर?” इन्जि ताल्हकतोग.

28 अस्के “उयतुर बार नीक एग मीहवाल योहन इन्हतोर; उयतुर बार देवुळता कबुरतोग एलियाल आंदोग; उयतुर बार मुनेतोग बोगो देवुळता कबुरतोग मनदनोग इन्हतोर” इनजोर कगयवालोर इतोर.

29 इतस्के येसु ओरिन, “अले पया मीट वेहाट, नाक बोग इनजोर मीट इह्निर?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के “सामि, निमा देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तुनिन आदिन,” इनजोर पत्र इतोग.

30 इदिन केंजिसि, “नना किर्स्तुन इनजोर, मीट इजेके बोने वेहमाट बहा,” इनजोर ओरिन उकुम इतोग.

येसु तना वायना हामुरतुन पुनाह कीस्तोग

(मत्याल 16:21-28; लकाल 9:22-27)

31 पया येसु तनाड कगयवालोरिन इद्रम काहता बोटटोग, “मान्वा नडुम पुटटोन्कु, इतेके नाकु, पका तिपल आयनद मन्हता. यहदिराड पेटल्कु, पेर्मालोर, साक्षमगूस्र नाक पास्कनुर, हक्कनुर, ताना पया मंड दियाने नना तेगकन, इव करल अद्रम आयनुडे!”

32 इनजोरे येसु इद पोल्लतुन, ओरिहक बेस तेळियनाह वेहतोग. इद्रम वेहतस्के, पत्र येसुन बाजेते अबर ओसि, (“गुरू, निमा अद्रम विचरे केमा” इन्जि,) येसुना वेहतद पोल्लोता अडम वळ्हकतोग.

33 अस्के येसु पेके मिळिन्दस कगयवालोरिन ऊळतोग, ऊळिसि पत्रुन इद्रम तेर्हतोग, “एय देयमदीपता बुदते वळ्हकवानिन, अद्रमता बुदतुन पोहचीम! नीवा विचरि मन्कना विचरतेह मन्हता, मति देवुळता विचरतेके इले,” इनजोर तेर्हतोग.

34 पया येसु तनाड कगयवालोरिन, ओसो अगा जमा आता मुडुन, तना एरे केयिसि इद्रम इतोग, “बोगाय नावाड कगयल्लाह वायना विचर कीतेके, ओग तना हक्कनागुटा कांजतप,† नयेनाहक वायनव तिपल्किन आपेग. ओसो तनाय कुसितुन पोहचि, नावा अगदे ताकेग.

35 बोग इद ब्रूमेते तना कुदता जीवातुन पिसिह कीयल्लाह ऊळिहतोग, ओग आक्रिते ब्रूडेम आयनोग. मति बोग नावा बेसता कबुरतुन पोकरु कीयल्लाह सबे पोहतहतोग, ओन्क देवुळि पूना जीवा इयगा.✧

36 मन्कल पूरा दुनियातुन गेल्सतेक तेला मति, तना कुदता जीवातुन पिबवद किसबटटगा लेसिह कीतोग इतेके, ओन्क बाताल पायदा आयगा?

✧ 8:18 8:18 किर्मगह 5:21; यहजेकेल 12:2 ✧ 8:23 8:23 7:33; योहन 9:6 † 8:34 8:34 हक्कनागुटगा हायनद हामुर इतेके, इद उंद वेल्त्याय तिपलता हामुर आंद. इद्रमता रिबज यहदि जाततोग आयो, मति रोमि लोकरु इद्रम कीदूर. ✧ 8:35 8:35 मत्याल 10:39; लकाल 14:26; 17:33; योहन 12:25

37 मन्कल तना जीवातुन लेसिह कीतोग इतेके, ताना बदलातुहक ओग बातय ईया पगवोग.

38 सिंङ्गि आंचाळ तना मुजोन नाळेह कीयना लेहकान, इद पीळतोर मन्कलोर देवुळतुन नाळेह कीसि, पापमते ताकिह्तोर. अद्रमतोरा नडुमि बोगु नना येसुनाड कागयवानन इनदलाह, पेक्के-मुनेह आस्तोग, ओनु नना मान्वना नडुम पुटोतोन वने जेक तासकन. ओसो बेद दिया नना नावा बाबाना डीसाते, पवित्र देवतुल्कना संगे वायकन, * अस्के अद्रमतोग मन्कन मावोग इनदलाहि, पेक्के-मुनेह आयकन, ** * इनजोर इतोग.

9

1 येसु ओसो ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि उय्तर नावा संगे मनवालोरिर, हायनामुनेन देवुळ तना लावते राजेम निल्पिह कीयनदिन मीट ऊळकिर,” इनजोर वेहतोग.

येसुना रूप मिळिन्दहता
(मत्याल 17:1-13; लुकाल 9:28-36)

2 आरुड दियाड आतापया, पन्, याकुबि, योहनि, वेर मुवुरिन येसु तना संगे पोसि अलग उंद बेरा मेटापोगोन ओतोग. अगा अतस्के ओर ऊळनेके, ओना रूप मिळिन्दता.

3 ओनाड गेंदेड इचोन वेडिसि तिर्मिळिन्कंदुड इतेके, इद दुनियाते बोगे गेंदेड उकवाल वने अचोन वेडिह कीया पगवोग, अचोन वेडिस मताड.

4 अस्के मोसा मुय्तोग, एलिया मुय्तोग, वेर इर्वुर मुनेतोर देवुळता कबूरतोर, येसुना संगे वळ्ळकनदिन ओर ऊळतोर.

5-6 ऊळिसि पन्, याकुबि, योहनि, वेर पका रेयतोर, पया पन्, “सामि, माट इगा महनल इतेके बेस आता, माट इगा मंड मंडाड पंडकोम: उंदि नियेनाहक, उंदि मोसा मुय्तोनेनाहक, उंदि एलिया मुय्तोनेनाहक,” इतोग. इव पोल्लोड पन् बाताल वळ्ळकिंदोग, अद तना तन्के तेळियो.

7 अद्रम इनेकेने, ओरा पोगोन मोयुल वासि ओरिन मुचता, मुचतस्के अद मोयुलताहि उंदि इद्रमता लेड केंज वाता, “वेग नावा जीवा कीतोग मगि आंदोग, वेनाडे मीट केंजसोर मन्हुटु,” इता.

8 पया चट्टेन वेर मुवुर इके-अके ऊळतोर, मति अगा तमा संगे येसुन विळिसस बोगे बह दिसोग.

9 पया मेटाताहि रेगनेके, वेर मुवुरिन येसु उकुम ईस वेहतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटोतोन डोलिस मन्जि ओसो तेकनाहजोम, मीट नेंड बेद ऊळतिर, तान बोन्के बह वेहमाटु,” इतोग.

10 इतस्के ओर अद पोल्लोतुन सीतात तासतोर, मति डोलिस मन्जि ओसो तेकनदिना अर्तम बाताल आस्ता इनजोर, तमतमाय वळ्ळकिंदुद.

11 पया ओर येसुन ताल्हकतोर, “गू! देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनामुनेने, इद बूमते एलिया मुय्तोग मल्स वायनोग इनजोर, *साङ्गमगूस इन्हतोर. अद्रम बाराहक इन्हतोर?” इन्जि ताल्हकतोर.

12 येसु ओरिन इतोग, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनामुने, एलियाल वासि सबेटविन बेस ओपे कीयलाह वास्तोग निटमे! * अद्रम आस पया, ‘माने-मन्कना नडुम पुटोतुनु लोक्कुर पास्कनुर, ओन्कु पका तिपल एताय पोयगा,’ * इनजोर वने रासतद मन्हता, इद बेदमि?”

13 मति नना मीक वेहतहनन, एलियाल इतेके वातोगे, तेला मति साङ्गमतगा ओना लोप्पा रासतप लेहकान, तम्क बह विचर वाता, अहे लोक्कुर ओनु तिपल कीतोर,” इनजोर इतोग. *

देयम पोयतोन येसु सत्रे कीस्तोग
(मत्याल 17:14-19; लुकाल 9:37-42)

14 अद्रमे ओर नालक्कुर आसि मेटाताहि रेगिसि, दुसोर कागयवालोरगा वातोर. वासि ऊळनेके, ओरगा वेल्लाय मुल जमा आस मतोर, ओसो साङ्गमगूस ओरा संगे गिटोगटो आंदुर.

15 अस्के येसु वायनदिन ऊळिसि, सबेटोर बामतोर. बामिसि ओनगा वितिस मन्जि जोहर कीतोर.

16 पया येसु तनाड कागयवालोरिन ताल्हकतोग, “ओरा संगे मीट बेदिनेनाहक गिटोगटो आतिर?” इनजोर ताल्हकतोग.

17 अस्के मुडाहि ओवोर्गो मन्कल इद्रम इतोग, “गू! निमा नावा मगिन सत्रे कीकिन इनजोर, नना नियगा ओन ततन. ओन देयम पोयता, अदिहक ओग वळ्ळक पुनोग.

18 अद ओन पोयतेक अचोन नेल उकिहता. अस्के ओना तोडटुहक बोमुल पिसिहता, पल्क वने कोकिह्तोग ओसो मेकिह्तोग. इद देयमतुन पेहतलाह, नीवाड कागयवालोरिन वेहतन, मति ओरा संगे आया पगवो,” इनजोर वेहतोग.

* 8:38 8:38 तोहचैतव पोल्लोड 14:10 * 8:38 8:38 रोम सहतोर 1:16; 2 तिमेति 1:8 * 9:11 9:11 मलाकी 4:5; मत्याल 11:14 * 9:12 9:12 मलाकी 4:6 * 9:12 9:12 मत्याल 16:21; 26:24 * 9:13 9:13 एलियाल इतेके, देवुळता पेदिते ए मीहवाल योहनना रूपते वातोग, मति लोक्कुर ओन पुनोर, पया ओन हक्कमुळ आता.

19 अस्के येसु इतोग, “ए विस्वसेलवेोरिर, मीवा संगे बेचानाह नना मनदकन! मियेनाहक नाक कयर वास्ता. अले ओग पेकान नयके ताट,” इतोग.

20 इतस्के ओग पेकान ओनगा ततोर, ततस्के देयम येसुन ऊळताहे, ओग पेकान तेल्हचि नेल अर्हचीता. पया ओग तोडटुहक बोमुल पेहचोरे दोळिगदोग.

21 येसु पेकाना तपेन ताल्हकतोग, “वेग बेस्केडाह इद्रम आस्तोग?” इतोग. इतस्के पेकाना तपे इतोग, “उड्लस्केडाहिये पोयता गरू.

22 इद्र देयम वेना जीवा तिनदलाह, बेस्के किसतगा, बेस्के एतगा अर्हचीस्ता. मति निमा बेदाय कीया पगतके, माक जीवा लोपिसि, मावा पोगोन दया कीम,” इनजोर इतोग.

23 येसु ओन इतोग, “ ‘निमा बेदाय कीया पगतके कीम’ इनजोर बाराहक इहनिन? देवुळतुन विस्वस केवाल मन्कहक, सबे आया पगयहता,” इतोग.

24 अस्केने ओग पेकाना तपे, “सामि, नना विस्वस कीयहनने, मति इंका पका विस्वस कीयनाह, नाक तोळ ईम,” इनजोर केयतोग.

25 पया लोकुर वित वासि, अगा जमा आयनदिन येसु ऊळतोग. ऊळिसि “एय वेग पेकान एव्डाल, मुकाल कीतद देयमतिन, नना नीक उकुम ईय्हनन, वेग पेकानाहि पेसिस अन. ओसो वेनगा बेस्केन मल्स वामा,” इनजोर दगा इतोग.

26 इतस्के देयम केयिसि, ओग पेकान पका तेल्हचि पेसता. पेसतस्के पेकाल डोलतप लेहका आतोग, वेल्लाटोर लोकुर डोलतोग इंद्रु.

27 मति येसु ओना कयदुन पोसि तेहच निल्पिह कीतोग. अस्के ओग पेकाल नितोग.

28 पया येसु तनाड कगयवालोर संगे तमा मनदनद जागातगा वातोग, वातस्के बोरें लेवस्के कगयवालोर येसुनगा वासि ताल्हकतोर, “माट अद्र देयमतुन बह पंड पगवोम गरू?” इतोर.

29 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळतुन पार्तना” कीतिकेने, इद्रमताड देयहकिन पंड पगमुळ आस्ता, केवेके पंड पगमुळ आयो,” इनजोर इतोग.

देवुळता राजेमते बेरोग बोग?

(मत्याल 17:22-23; 18:1-5; लूकाल 9:43-48)

30-31 अद्रमे पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर, अद्र जागातुन विळिसिसि अतोर. अनेके ओर गालिल पटटुहक अतोर. दायहपा, (तनाड कगयवालोरिन अलग काहतना मताहकु,) तमा दायनद पोल्लो बोरिहके तेळियना आयो, इद्रम येसुना विचर मता. पया येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नाकु कोंटेतोर कयदे पोसीयना मन्हता. ओर नाक हव्कनुर, मति नना मूंड दियाने ओसो जीवा अरयकन,” इनजोर इतोग.

32 मति येसु बेहतद पोल्लो ओरिहक तेळियो. अद्र पोल्लोतेनाहक ओन ताल्हकलाह वने ओर रेयिदुर.

33 अद्रमे पया ओर कापेर्नाग वातोर, वासि तमा जागातगा अतोर. अतस्के येसु ओरिन ताल्हकतोग, “अगदे वानेके बाताड कटूलाड आदिर?” इतोग.

34 मति “माट बारा मन्कलोरगडाहि सबेटोरिहक बेरोग बोग,” इनजोर, ओर अगदे वानेके कटूलाड आस मतोर;✧ अदिनेनाहक ओर बाताले वळ्हकवा, केमेन आस मतोर.

35 पया येसु उद्रतोग, उद्रिसि बारा बळयिरिन तना एरे केयिसि, इद्रम इतोग, “बोगाय सबेटोरिहक बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग बुदते सबेटोरिहक उडूलोग आयेग, ओसो सबेटोरा सेवा केवाल आयेग,” इतोग.

36 इन्जि ओर्वोग उडूलोग पेकान तचि, ओरा नडुम निल्पिह कीतोग. पया ओन ओरिडिसि, ओरिन इतोग,

37 “बोगु इद्रमतोग ओर्वोग उडूलोग पेकानाय, नावा पेदिरते एरे कीस्तोग, ओग नाके एरे कीतपे. ओसो बोगु नाक एरे कीस्तोग, ओग सिरप नाके आयो, मति नाक लोहतोन वने एरे कीस्तोग,” इनजोर इतोग.✧

दुसोरिन पापम कीयनाह कीयनद आयो

38 इतस्के योहन येसुन इतोग, “गरू, नीवा पेदिरते ओर्वोग मन्कल, देयहकिन पेसिह कीयहपा माटू ऊळतोम. ओग मावा तोळतोग आयवाहकु, माट ओन रोमिह कीतोम,” इनजोर इतोग.

39 इतस्के येसु इतोग, “बोगो देवुळता लावताड कबस्क नावा पेदिरते कीतस्के, नावा अडम वळ्हक पगवोग. ओन मीट रोमिह केमाटू.

40 बह इतेके बोग माक विस्द केवोग, ओग मावोगे आंदोग.✧

41 इह कैजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट किर्स्तुनाड कगायवालोरिर इन्जि, उंद गिलसमैड एगतेला उनडलाह बोर ईयनूर, ओरिहक इद दर्ममता पायडा देवुळताहि निटमे दोर्कागा.✱

42 “उडूलोर पेकोरा लेहका नाक नमवालोरगडाहि बोनाय वगोनू, ओना नयगा मतद विस्वसतुन विळसलाहि, बोग कटळ वाटटप आस्तेग, (वेग कटळ वाटवाल देवुळता बेरा सिक्सातुहकु ओजनोंग). वेना वेळेटाग पका पृहतद जेता बंडातुन दोहचि, वेन समदुरते वेल्लाह आता कसातागा मुळहतना, (इद बेरा सिक्सा आंद; मति) तान्काय वीळिस बेरा सिक्सा देवुळि अद्रम कटळ वाटवाहक ईयगा.✱

43 कैजाट, निमा नीवा कयदे पापम कीयलाह ऊळिहनिन इतेके, कयदुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा पापमतुन पोहतलाह जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवाड रेंड कय्क मन्जि, देयमदीपता बेस्केन पिववद किसबटटा अमेसाता सिक्सातागा दायना वाटो, कोलाल आसि अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पायदाता.✱

44 [देयमदीपतगडाड पुळ्क बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किस बेस्केन पिववो.]:✱

45 अहे निमा नीवा कादे पापम कीयलाह ऊळिहनिन इतेके, कादुन बोगाय डायिस पोहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा पापमतुन पोहतलाह जिद कीमु).

46 बाराहक इतेके नीवाड रेंड काल्क मन्जि, देयमदीपता अमेसाता सिक्सातागा दायना वाटो, कूटाल आसि अमेसाता पिसमुळते दायना, इदे नीक पायदाता. [देयमदीपतगडाड पुळ्क बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किस बेस्केन पिववो.]:✱

47 ओसो निमा नीवा कौडते पापम कीयलाह ऊळिहनिन इतेके, कौडातुन बोगाय पेहचीतेक बेस आवालि, (इद्रम निमा पापमतुन पोहतलाह जिद कीमु). बाराहक इतेके नीवाड रेंड कौडाड मन्जि, निमा देयमदीपता अमेसाता सिक्सातागा दायना वाटो, उंदिय कौडा मन्जि देवुळता राजेमते ओळियना, इदे नीक पायदाता.

48 देयमदीपतगडाड पुळ्क बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किस बेस्केन पिववो.✱

49 “अडोना साम्रम वेहतपु, देवुळतुहक वाटटव सबे कोडिनगा, मीट ओवूर काल्पिहनिन.✱ अहलेहकाने मीट सबेटीरि, (किसलेहकाडाड तिपल्कनाहि पेससोरें, गर्यातगा वाटटदु, देवुळतुहक विचर वायनद कोडलेहका आयकिर).* ”

50 ओवूर बेसे मन्हता, मति ओवूरता मिटस बार अता इतेके, तान बेद्रम मिटस कीकिर? मीट ओवूरता लेहका मिटस केवालोरिर मन्हट्ट, ओर्विहक-ओर्वीग कलियिस गूनमते मन्हट्ट,✱” इनजोर येसु इतोग.

10

मुतेन विळिसीयनद पोल्लो
(मत्थाल 19:1-9)

1 पया येसु तनाड कगायवालोरगा सगे अगडाहि यहूदा पटटा एरियाते वातोग. वासि अगडाह योर्दन बॅटा अबर बाजे अतोग. अस्के ओसोवने गोहडिनाड गोहडिड लोक्क ओनागा जमा आतोर. आतस्के येसु तना अल्चट मतपु, ओरिन काहता बोटटोग.

2 पया उच्चूर परसिर येसुनगा वासि, ओन एग्किह कीयलाह इतोर, “मन्कल तना मुतेन देहचीयना, इद पोलिहताया?” इनजोर ताल्हकतोर.

3 ताल्हकतस्के येसु ओरिन, “मोसानाड अडोनगा, इदिना लोप्पा बाताल उकुम मन्हता?” इनजोर ताल्हकतोग.

4 ओर इतोर, “मुतेन विळिसना इतेके, मुतेन विळिससीयहनन इनजोर, पंचता मुनेह कळपाकाग देहतनद सीटि रासिस, तान विळिससीयना इनजोर, मोसा मुय्तोग उकुम इतोग,✱” इतोर.

5 येसु ओरिन इतोग, “मीट देवुळता पोल्लो कैजवाहकु, मीवा कैगम ऊळिसि, मोसा मुय्तोग मीवाड आस्किन देहचीयलाह अडो रासतोग.

6 मति देवुळि इद बूमतुन पुटिह कीतगडाहिये, ओरिन आंचाळ-कोय्तोग इन्जि पंडटा.✱

7 ‘अदिनेनाहक मुतेन ततस्के, कोय्तोग तनाड तलोग-तपेना अदिकरते मनवा, वेर आळ इर्वूर जोळेम आसि,

8 उंदिय आस मनदरूर,’ (इनजोर साम्रमवेहतहता). इतेके ओर इर्वूर अलग-अलग आयोर, मति उंदियलेहका आस मन्हतोर.✱

9 अदिनेनाहक बोरिन देवुळि जोळे कीता, (ओसो ओर अमेसा ऐगेन मनदना इन्जि ताना विचर मन्हता,) ओरा जोळतुन मन्कलोर देहमाकिर,” इनजोर वेहतोग.

✱ 9:41 9:41 मत्थाल 10:42 ✱ 9:42 9:42 मत्थाल 18:6; लूकाल 17:2 ✱ 9:43 9:43 मत्थाल 5:30; 18:8 † 9:44 9:44

सबेट्क पाळनाड मोदूल कायेहकने इद वचन वावो. S 9:46 9:46 देयमदीपतगडाड पुळ्क बेस्केन डोलोड, ओसो अगडा किस बेस्केन पिववो. सबेट्क

पाळनाड मोदूल कायेहकने इद पोल्लो वावो. ✱ 9:48 9:48 यशायाह 66:24 ✱ 9:49 9:49 लैयव्यवस्था 2:13 * 9:49 9:49

लैयव्यवस्था 2:9,16 वेहतपु, झयेतलोर वाटटव कोडिड, बमयालोरिहक, पेर्मालोरिहक, तिनदलाह आंद. मति बमयाल अद कोडटाहि इचुने तेंडिसि, गर्यापोगेन

वाटिसि वोळ्ळिदूर. ✱ 9:50 9:50 रोम सहरतोर 12:17-18; 2 कुरिततोर 13:11; 1 तिसलुतितोर 5:12-13 ✱ 10:4 10:4 व्यवस्थाविवरण

24:1; मत्थाल 5:31 ✱ 10:6 10:6 पुटमुळि 1:27 ✱ 10:8 10:7-8 पुटमुळि 2:24; 1 कुरिततोर 6:16; इपिसुसतोर 5:31

- 10 पया ओर तमा जागातगा अत्स्के, मुतेन विळ्सनद पोल्लोता लोप्पा, ओसो कगयवालोर येसुन ताल्हकतोर.
 11 ताल्हकतस्के येसु इतोग, “बोगाय तना मुतेन विळ्सिसि, ओसो उंदि दुस्सा मुतेन ततोग इतेके, ओग तना मुनेता मुतेना अडम, सिङ्गि-साट्यालता पापम कीस्तोग. (बाराहक इतेके देवुळता विचरते ओगु देहचीता आंचाना मुजो इंका मन्ह्तोगे).
 12 अद्रमलेहकाने मुते वने तना मुजोन विळ्सिसि, ओसो दुस्रोन्क अता इतेके, अद सिङ्गि-साट्यालता पापम कीस्ता,” इतोग.*

पेकोरिहक येसु बर्कत ईस्तोग

(मत्त्याल 19:13-15; लूकाल 18:15-17)

- 13 उंद दिया तमाड पिलाड-पेकोरा पोगोन कय तासिसि, ओरिहक बर्कत इयेग इनजोर, लोकर तमाड बाला पेकोरिन येसुना तचोर मतोर. मति (इके येसुना एरे पेकोरिन तमाट इनजोर,) कगयवालोर ओराड तलिस्क-तपेरिन तेहैतोर.
 14 अस्के येसु ऊळतोग, ऊळिसि ओड आसि, तनाड कगयवालोरिन इतोग, “पिलाड-पेकोरिन नयगा वायलाह इन्हट्ट, ओरिन रोमिह केमाट. बाराहक इतेके देवुळबाबाल वेरा लेहकाडोर कुल्लु बुदतोरिहके राजाल आस्तोग.*
 15 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतलाह आतन, बोरु वेर उडुलोर पेकोर कीतपु, तमा बुदतन कुल्लु कीसि, देवुळतन तमा जीवातगा राजेम कीयलाह एवोर; ओरिहक देवुळ राजेम केवालोर लोकरुगा जागा दोर्का आयगा,” इनजोर वेहतोग.
 16 वेहचि ओर पिलाड-पेकोरिन ओरइतोग, ओरइसि ओरा पोगोन तना कय तासिसि, ओरिहक बर्कत इतोग.

मालसोम मता मन्कल ताल्हकतद पोल्लो

(मत्त्याल 19:16-30; लूकाल 18:18-30)

- 17 पया तनाड कगयवालोर संगे येसु अगदे अनजोर मतोग, अस्के ओर्वोग मन्कल वित वासि, येसुना मुनेह मिडाड कोटिसि, इद्रम ताल्हकतोग, “गू! निमा पका सेतेमतोनिन आंदिन. नाक वेहा, देवुळता संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि,* नना बाताल कीकन?” इतोग.
 18 इतस्के येसु ओन इतोग, “निमा नाक सेतेमतोनिन इनजोर, बाराहक इहनिन? देवुळतन विळ्सिसि, बोगे सेतेमतोग इलेग.
 19 निमा मोसानाड अडोड इतेके पुहनिने: बोने हक्कमा, साट्याल कबळ केमा, बोनाड कलमा, जौलता साक्सि एमा, बोन नाळेह केमा, आपुना तलोग-तपेहक मान ईम,”* इनजोर वेहतोग.
 20 वेहतस्के ओग येसुन इतोग, “इव सबे पोल्लोन, उडुलस्केडाहिये माळसोर वायलाह आतन गू!” इतोग.
 21 ओना पोल्लोतुन केंजिसि, येसु ओन जीवा कीस ऊळतोग, ऊळिसि इतोग, “इंगो निटमे, मति नियगा उंदिय पोल्लोता कमि मन्हता. अन! नियगा मनदनद सबे मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक ईम. अद्रम कीसि, निमा नावा संगे मन्जि, नावाड कगया. अद्रम कीतिन इतेके, पोगोन देवुळता जागातगा, नियेनाहक निटमता मालसोम दोर्कगा,” इनजोर इतोग.
 22 येसुना इद पोल्लोतुन केंजिसि, ओग मन्कना मोकम एग रेगता; पया ओग ओसोय मेसेहने आसि अतोग. बाराहक इतेके, ओग पका मालसोम मता मन्कल मतोग.
 23 पया येसु सर्ने ऊळिसि, तनाड कगयवालोरिन इतोग, “पका मालसोम मता लोकर, देवुळता राजेमतोर आयना इतेके, पका मुस्किल आस्ता.”
 24 (पका मालसोम इतेके, देवुळता देव्याता सीना आंदु इन्जि, यहदिरा विचर मता.) अदिनेनाहक इदिन केंजिसि, कगयवालोर बयल आतोर; मति येसु ओसो ओरिन इतोग, “पेकोरि! मालसोमतगा बर्वस केवालोर मन्कलोरिहक, देवुळतुन तमगा राजेम कीयलाह ईयना इतेके, ओरिहक पका मुस्किल आस्ता.
 25 ऊज-बूकातुहक स्टूम पेसिस दाय पगयहताया? अद्रमे, मता मन्कल देवुळता राजेमतोग आयना इतेके, तान्काय मुस्किलता पोल्लो!” इनजोर वेहतोग.
 26 वेहतस्के, कगयवालोर बयल आसि, तमतमाय इद्रम इतोर, “अह इतेके अमेसाता पिसमुळ पया बोन्क दोर्कगा?” इतोर.
 27 इतस्के येसु ओरिन ऊळिसि इतोग, “इव पोल्लोड मन्कना कयदे आया पगवोड, मति देवुळताये कयदे इव सबे आया पगयहताड,” इनजोर इतोग.
 28 इनजोर इतस्के, पत्रु येसुन इतोग, “ऊळा गू, माट इतेके कतमे विळ्सिसि नीवा पेगेके वातोम,” इतोग.
 29 अस्के येसु इतोग, “केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, बोगाय नयेनाहक, नावा बेसता कबूरतुन पोकर कीयनेनाहक, तना लोन-दुवरतुन, दादाल-तमोन, एलाळ-बायिनु, तलोग-तपेनु, पिलाड-पेकोरिन, जागा-बूमतुन विळ्सनोग,
 30 ओन्क इद कालमते लेकालेवा समसरम ओसो एळम-दळमतोर दोर्कनुर. अहे नावा मन्कल आताहकु, लोकर ओन तिपल वने कीयनुर. मति वायना कालमते, ओन्क अमेसाता पिसमुळ वने दोर्कगा.

* 10:12 10:11-12 मत्त्याल 5:32; लूकाल 16:18; 1 कुरिततोर 7:10 * 10:14 10:14 1 पत्रु 2:1-3 * 10:17 10:17 तीतुस 3:7; इन्जितोर 1:14 * 10:19 10:19 पेमसुळि 20:12-16; व्यवस्थाविवरण 5:16-20

31 मति इद दुनियाते बोर बेरोर मन्हतोर, वायनद कालमते उड्लोर आयनुर; ओसो बोर इद दुनियाते उड्लोर मन्हतोर, ओर अस्के बेरोर आयनुर, इद्रम वेल्लाटोर आयनुर,*” इनजोर वेहतोग.

तना हामुरता पोल्लोतुन येसु ओसो वेहतहतोग
(मत्याल 20:17-19; लुकाल 18:31-33)

32 पया ओर येस्सलेम सहरता अग पोस अनेके, येसु ओर सबेटोरिहकाय मुनेह-मुनेह ताकिदोग. (मावा गरू पका दोकाता जागते बाराहक दास्तोग इनजोर) कगायवालोर बयल आतोर. ओरा पयाह पयाह अनवालोर मन्कलोर बह बह आयगा इनजोर रेयिस मंदुर. अस्के बारा बळयिरिन येसु केयिसि, येस्सलेम अतस्के मन्कलोर तन्क बह कीयनुर इनजोर वेहता बोटोग.

33 येसु ओरिन इतोग, “केंजाट्ट, माट येस्सलेम दाय्हनल, अगा अतापया नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मन्ज तेला, नाक लोक्कुर पेर्मालोरा ओसो साङ्गमगूसा कयदे पोस ईयनुर. नाक पया वेर पेर्मालोरा ओसो साङ्गमगूसा हक्कनद सिक्सा कीयलाह वेहकि, देवुळतुन पुनवोर रोम सर्करतोर कयदे ओसीयनुर.

34 ओर नाक उस्कनुर-पास्कनुर, जेट्लाते नल्हतनुर, अह कीसि नाक हक्कनुर. मति नना मूंड दियाने जीवा अरयकन,” इनजोर वेहतोग.

ओर्विना-ओर्वोग सेवा कीयना
(मत्याल 20:20-28)

35 तेना पया जेबेदिनाड मक्कु याकुबि, योहनि वेर ओनगा वासि, “गरू, माट बेद नीक ताल्हककोम, अद निमा मयेनाहक कीकिन इनजोर मावा विचर मन्हता,” इतोर.

36 येसु ओरिन इतोग, “नना मियेनाहक बाताल कीकिन इनजोर, मीवा विचर मन्हता?” इतोग.

37 ओर इतोर, “निमा नीवा राजादेताग उदकिन अस्के, माक तमोग इर्वुरिन, ओर्विन नीवा तिनळ बाजे, ओसो ओर्विन नीवा दावळ बाजे उदलाह ईम,” इनजोर इतोर.

38 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट बाताल ताल्हकिहनिर, अद मीक तेळियिहताया? नना बेद तिपलते अरयकन, अद तिपलते मीट अरया पगयकिरा? नना बेद सिक्सा एतकन, अद सिक्सा मीट एता पगयकिरा?” इतोग.

39 ओर इतोर, “इंगो! माट तिपल आयलाह तपर महनोम,” इतस्के येसु इतोग, “नना अरयनद तिपलते मीट अरयकिरे, नना एतनद सिक्सा मीट एतकिरे.

40 मति नावा तिनळ बाजे ओसो दावळ बाजे उदिह कीयनद, नावा कबळ आयो. देवुळि अद जागा बोरनाहक ओपे कीस तासता, ओरे अगा उदनु,” इन्जि इतोग.

41 इदिन केंजिसि दहा मुल बळयिर, वेर इर्वुरा पोगोन ओड आतोर.

42 पया येसु सबेटोर बळयिरिन, तना एरे केयिस इद्रम इतोग, “इद दुनियातोर राजालोर तमा राजेमतोरिन कय इळन तासिहतोर, अहे दुनियातोर बेरोर मन्कलोर उड्लोर मन्कलोरगा, तमा अदिकर ताकिह कीस्तोर, इद इतेक मीक एर्काये.

43 मति मीट मात्रम अद्रम कीयनद आयो. मियगडाहि बोग देवुळता मुनेह बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा सेवा केवाल आयोग.*

44 अहे बोग मियगडाहि देवुळता मुनेह सबेटोरिहक बेरोग आयलाह ऊळिहतोग, ओग मीवा ओर्युलतोग आयोग.

45 माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना वने दुषोरिन नावा सेवा कीया वेहतलाह, इद ब्रुमते वावोन. मति दुषोरा सेवा कीयलाहि, ओसो वेल्लाटोरा पापमता दांड निहतलाह, नना नावा जीवा ईयलाह वातन.* अहलेहका मीट वने दुषोरा सेवा कीम्हट,”* इन्जि येसु इतोग.

येसु ओर्वोग गुडिन तोवनाह कीस्तोग
(मत्याल 20:29-34; लुकाल 18:35-43)

46 अद्रमे पया येसु ओसो ओनाड कगायवालोर यरिगो नाटे वातोर, वासि नाटेनाहि पेसिस अनेके, ओरा पयाह वेल्लाय मुल मतोर. अस्के तिमाय इनवाना मगि बरतिमाय इनवाल गुडि मतोग, ओग गुडि अगादा कचुल उदिसि, बिषेम ताल्हकिदोग.

47 पया ओगु नासरेत नाटेनोग येसु इद अगदुहक दायलाह आतोग इनजोर केंजिसि, “ए येसु! दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन! नावा पोगोन दया कीमु,” इनजोर केयतोग.

48 केयतस्के अगा मतोर वेल्लाटोर मन्कलोरा, “निमा केमेन मन रा,” इनजोर ओन तेर्हतोर. तेला मति ओग इंका ओसो पका केयलाह आतोग. “ए दाविद राजाना कूळतोनिन! नावा पोगोन दया कीम!” इतोग.

49 इतस्के येसु ओना लेडतुन केंजिसि, अगान नितोग. निचि, “अले ओन केयाट” इतोग. इतस्के अगडोर ओन, “तेदा! दीरा पोयम! येसु नीक केयलाह आतोग,” इतोर.

* 10:31 10:31 मत्याल 19:30; 20:16; लुकाल 13:30 * 10:43 10:42-43 1 पत्रु 5:3 * 10:45 10:45 1 तिमोति 2:6

* 10:45 10:45 मिलिपितोर 2:7

50 इतस्के ओग तना मुचिस मतद गेंदेतुन जेम्कतोग, जेम्किसि पोर्क तेदिसि येसुनगा वातोग.

51 पया येसु ओन इतोग, “नना नियेनाहक बाताल कीकन इन्जि नीवा विचर मन्हता?” इतस्के ओग गुडि, “नाक तोवनाह कीसीम गूस,” इनजोर इतोग.

52 इतस्के येसु इतोग, “अले! अह इतेके नावा पोगोन विस्वस कीतिन, अदिहक तोवयकिन,” इतोग. इताहे ओग तोप्नेन तोवतोग. तोवतस्के अदे अगदगा येसुना पयाह अतोग.

11

येसुसामि राजाना लेहका, येस्सलेमते ओळिथिह्तोग
(मत्याल 21:1-9; लुकाल 19:29-38)

1 पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर, येस्सलेम सहरता एरे एवयलाह आतोर. पया जयतुन मेटाता कचुल मतव, बेत्पया ओसो बेतनि, इव नाहकना एरे एवतोर. अस्के येसु तनाड कगयवालोरगडाह, इर्वुरिन इद्रम वेहतोग:

2 “मावा मुनेह दिसनद नाटेनगा अन्हट. अगा ओळिथिताहे, बोगे बेस्केन उदवद गाळद पियोतुन दोहच तासतद ऊळकिर. अस्के तान लेहच ताट.

3 बोगाय ‘बाराहक अह कीयह्निर रा?’ इनजोर ताल्हकतेके, ‘सामिहक तेना गर्ज अरता, ओसो चट्टिपट मल्हच ओग लोहचीयनोग,’ इनजोर वेहाट,” इन्जि ओरिन लोहतोग.

4 पया ओर अन्जि अगादा कचुल, उंदि लोता मुनेह दोहतद गाळद पियोतुन ऊळतोर, ऊळिसि तान लेहतोर.

5 अस्के अगा निच मतोर मन्कलोर ओरिन इतोर, “मीट बह कीयलाह आतिर रा? तान बाराहक लेहतह्निर?” इनजोर ताल्हकतोर.

6 ताल्हकतस्के येसु तम्क वेहतपे, ओरिन वेहतोर. वेहतस्के पया, ओर मन्कलोर गाळद पियोतुन ओयलाह इतोर.

7 पया ओर अद गाळद पियोतुन येसुनगा ततोर, तचि येसु ताना पोगोन उदलाहि, तमाड कोटजगाड ताना पोगोन तागतोर. अस्के येसु गाळद पियोता पोगोन उदतोग.

8 उदिसि येस्सलेमतके अनेके, मुडगडाहि वेल्लाटोर लोकर येसुहकु मान इयलाह, तमाड कोटजगाड तेंडिसि, अगादे ओना मुनेह तागिन्दुर. ओसो उच्चुर बार, पोलमताड मरानाड कोमान डायिसि, अगादा तागिन्दुर.*

9 पया येसुना पेके-मुनेह अनवालोर लोकर, केयसोर-केयसोर इनदलाह आतोर, “जोहर! देवुळबाबाना अदिकर पोस वास्तोग, ओन्क देवुळता देव्या आयि!*

10 दाविद राजाना लेहकान राजेम कीयलाह वास्तोग, ओन्क देवुळता देव्या आयि! पोगोटा देवुळतुहक जोहर!” इनजोर केयतोर.*

11 अद्रमे पया येसु येस्सलेम सहरतगा वासि मंदिरतगा अतोग. अन्जि अगा तिरियिसि, सबेटविन बेस-नेहना ऊळतोग. पया पोळद अन्ज मताहक, येसु तनाड बारा बळयिरिन पोसि, बेतनि नाटे अतोग.

येसु अंजिर मरातुन सरप ईस्तोग
(मत्याल 21:18-19)

12 इमा दिया नम्कमि, बेतनि नाटेनाहि येसु पेसतोग अस्के, ओन्क कम्ब वसता.

13 पया जेक्ताहि उंदि अंजिर मरा दिसता. अद मरा बेस लह-लह आस मता. अस्के अगा तिनदलाह अंजिर पंडिड मनदनुड बहे इन्जि, येसु मराता एरे अतोग. मति अगा वेट आकिडे मताड! बह इतेके अद पंडिड आदनद वेला आयो.

14 पया येसु अद मरातुन इद्रम इतोग, “इजेके नियगा बेस्केन पंडिड आदमाकिड!” इतोग. ओग अद्रम इतदिन, ओनाड कगयवालोर केंजतोर.

मंदिरतगा आटम उदतोरिन येसु पंडिह्तोग

(मत्याल 21:12-16; लुकाल 19:45-47; योहन 2:14-16)

15 पया ओर येस्सलेम एवतोर, अस्के येसु मंदिरतगा अतोग. अह कीसि अगा वमवालोरिन, असवालोरिन पलते पंडटोग. ओसो कोताड बटू ले केवालोरारड बलानु, ओसो मोकतुहक अरयनव परेवा पिटेड वमवालोरारड कुतुस्किन, कप मुळहतोग. (सर्करताड कोताड मंदिरतगा वाटलाह ताकोड आंदुड, अदिहक अव कोताड बटू ले कीसि यहुरिराड कोताड एवालोर अगा उदिस मंदुर.)

16 येसु अह कीसि मंदिरतगाहक बोने सामन पोसि दाया-वाया कीयलाह एवोग.

* 11:8 11:8 अद कालमते लळयते गेल्लिस वातोग राजाहक कदर इयलाह, लोकर गजर मराताड कोमाड पोसि, ओन जोहर कीदुर. † 11:9 11:9 जोहर मोदुल कागिदते “ओसन्ना”; इदु ब्रिबि बासाते गिदते जोहर कीयनद पोल्लो आंदु. 11:10 अगा वने. ☆ 11:9 11:9 देवुळताड पाटाड 118:26

☆ 11:10 11:7-10 योहन 12:12-15

17 पया तना कागहतहपा, ओरिन इद्रम इतोग, “ ‘नावा लोतुन सबे जातिनोर मोळकनद जागा इनदनुर,’ इन्जि देवुळ इन्हता, इद्रम देवुळता कबुरतोग रासतोग, पुनविरा?✧ मति मीट देवुळता लोतुन डाकुरा डेरा कीतिर,✧” इतोग.

18 इद्र पोल्लोतुन केंजिसि, पेर्माँलोर ओसो साध्रमगूस, येसुन हक्कलाह पट ऊळ्ळिनुर.✧ सबेटोर लोकरु येसु कागहतनदिन केंजिसि बाभिंदुर, अदिनेनाहक ओर ओन बह आयि कीयलाह रेयिंदुर.

19 पया पोळ्द अतस्के, येसु ओनाड कगयवाँलोर बारा, येस्सलेम सहरताहि पेसतोर.

देवुळतुन विस्वसते ताल्हकना
(मत्याल 21:20-22)

20 इमा दिया नगकमि, ओर ओसोवने येस्सलेमतके वानेके, ओर अद अंजिर मरातुन ऊळतोर. अस्के अद मरा पूरा डोलिस मता.

21 पया येसु मुने अद मरातुन इतद पोल्लो, पन्हुहक सीता वाता. अस्के ओग येसुन इतोग, “गूस, ओद ऊळा! निमा सरप ईतद अंजिर मरा वागता,” इतोग.

22 इतस्के येसु इतोग, “मीट देवुळता पोगोन विस्वस तासाटु.

23 केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, बोगाय इद्र मेटातुन ‘डग वासि समदुरतागा अन्ज अर्म’ इन्जि, बेदे उन्क-मन्क आयवा विस्वस कीतेके, अद अद्रमे आयगा.✧

24 नना मीक वेहतहनन, बेदाय मीट देवुळतुन पार्तना कीस ताल्हकतेके, अद मीक दोर्कता इन्जि विस्वस कीम्हट, अद मीक दोर्कगाये.✧

25 ओसो बोगाय मीवा अडम कसुर कीताहकु, ओना पोगोन मीवा जीवातागा विस्वस मतेके, मीट पार्तना कीयलाह निच मनदहपा, मुने ओन मापि कीम्हट. अस्के मीवा देवुळदीपतोग बाबाल वने मीवा कसुरतुन मापि कीयनोग.✧

26 [मीट दुस्रोना कसुरतुन मापि केवेके, देवुळदीपतोग मीवा बाबाल वने मीवा कसुरतुन मापि केवोग,]‡” इनजोर येसु इतोग.

मुक्यालोर येसुना अदिकरता लोप्या ताल्हकिह्तोर
(मत्याल 21:23-27; लूकाल 20:1-8)

27 पया ओर येस्सलेम सहते मल्स वातोर. वासि येसु मंदिरतागा तिरियसोर मतोग, अस्के पेर्माँलोर, साध्रमगूस, यहूदिराड पेदल्क ओनगा वातोर.

28 वासि इद्रम ताल्हकतोर, “निमा बेद अदिकरते इव कबस्क कीय्हनिन? इव कबस्क कीयलाह नीक बोग अदिकर इतोग?” इतोर.

29 येसु ओरिन इतोग, “नना वने उंद पोल्लो मीक ताल्हकिहनन. मीट अदिन वेहतेके, नना वने बेद अदिकरते कीय्हनन, अदिन वेहतकन.

30 अले वेहाट, योहनिहक लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतालाह बह देवुळ अदिकर इताया, बार मन्कलोर इतोर?” इनजोर ताल्हकतोग.

31 अस्के ओर तमतमाये इह वळ्हकिदुर, “माट देवुळ ईता इतेके, वेग इनदनोग, ‘अह इतेके मीट योहनिन बाराहक नमविर?’ इनदनोग.

32 ओसो माट मन्कलोर इतोर इतेके, लोकुर मावा अडम आयनुर, बाराहक इतेके योहनिन निटम देवुळता कबुरतोग आंदोग इनजोर सबेटोर नमिह्तोर,” इतोर.

33 अदिहक पया ओर येसुन “माट पुनोग,” इनजोर इतोर. अस्के पया येसु इतोग, “अह इतेके, नना वने इव कबस्किन बेद अदिकरते कीय्हनन, अदिन मीक वेहोन,” इनजोर इतोग.

12

येसु अंगुर वाळुमता पीटो वेहतह्तोग
(मत्याल 21:33-46; लूकाल 20:9-19)

1 पया ओरिन येसु पुन्पिह कीयनद पीटोते, इद्रम वेहता बोटटोग इतेके, “ओर्वोग मन्कल तना जागातागा अंगुर सोपता वाळुम ओगसतोग. ओम्सिसि, ताना सर्ने वेटळ दोहतोग. पया वाळुमता लोप्या अंगुर जोमा पेगलाहि उंदि बोदा तर्वतोग. ओसो ताना एरे वाळुमतुन केवलाह, उंद मंडा पंडटोग.✧ पया ओग दुस्रोनिहक कूलते तासिसि, जेक देसेमते अतोग. 2 पया अंगुर पंडिना पंटा वातस्के, ऊळेवाळे केवालोरगडाहि, पंडिना तना तूस एतलाहि, ओग तना ओर्वोग ओयुल्लतोन ऊळेवाळे केवालोरक्के लोहतोग.

✧ 11:17 11:17 यसायाह 56:7 ✧ 11:17 11:17 विर्मयाह 7:11 ✧ 11:18 11:18 योहन 5:18; 7:1,19; 8:37,40; 11:53

✧ 11:23 11:23 मत्याल 17:20; लूकाल 17:6; 1 कुरिततोर 12:9; 13:2; यकुकु 1:6 ✧ 11:24 11:24 1 योहन 5:15 ✧ 11:25

11:25 इमिसुसतोर 4:32 ‡ 11:26 11:26 वेल्लाडे मोदुल काय्देहकने इद्र वचन इले. ✧ 12:1 12:1 यसायाह 5:1-2

3 मति ओरु ओन पोसि पका नल्हतेर, अह कीसि वेट्टाड कयक पंडिसीतेर.

4 पंडटस्के पया, माल्काल ओसो ओर्वीग ओर्यूलतोन लोहतोग. ओर ऊळेवाळे केवालोर ओना तलातुहक ईतेर. ईसि लजा वानाह ओना कदर रेहतेर.

5 पया ओसो ओर्वीग ओर्यूलतोन लोहतोग, ओन ओर हक्कतेर. अस्के इद्रमे ओग माल्काल, ओसो वेल्लाटौर ओर्यूलतोरिन लोहतोग. मति ऊळेवाळे केवालोर ओरगडाह उच्चुरिन बार नल्हतेर, उच्चुरिन बार हक्कतेर.

6 इंजेके ओग माल्कानगा तना जीवा कीतोग मगिये पिसिस मतोग. पया आक्रिते नावा मगिन मान तासनुर इनजोर विचर कीसि, ओग तना मगिनु ओरक्के लोहतोग.

7 लोहतस्के ओग वायनदिन ऊळेवाळे केवालोर ऊळिसि, तमतमाय इतेर, 'अरे वेग इतेके माल्काना मगि आंदोग रा. दट, वेने माट हक्किड, अस्के इद वाळुम माके आयगा,' इतेर.

8 इन्जि ओर ओन पोस हक्कतेर, अह कीसि अंगूर वाळुमता पलते जेक्किसीतेर," इनजोर येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

9 कीसि इद्रम इतोग, "अंगूर वाळुमता माल्काल इंजेके ओरिन बह कीयनोग? ओग वासि अद वाळुमतुन कयदे कीतेर, सबेतेर ऊळेवाळे केवालोरिन हक्कनोग. अह कीसि, अद वाळुमतुन दुस्रोरा कयदे ईयनोग," इतोग.

10-11 ओसो इतोग,

"बेद बंडातुन मुने बेल्दक पोहचीतेर,
अदे बंडा इंजेके आदरता मूला-बंडा आता.

इद देवुळबाबानाये कबळ आंदु,

इद माक पकाय बामतप दिसिहता,*

इद्रम देवुळता साङ्गमतगा रासतदिन अर्विविरा?" इनजोर इतोग.

12 येसु वेहतद पुन्धिह कीयनद पीटोतुन केंजिसि, माबाय लोप्पा इद पीटो वेहतोग इनजोर, पेर्मांलोर, साङ्गमगूस पुतेर. अदिहक येसुन ओर पोयतलाहि अग पर्हकिदुर. मति लोकुरा रेयतुहक ओन पोयवाये अहे अतेर.

कय्सर राजाहक सिदवा दोहतनद पोल्लो

(मत्याल 22:15-22; लुकाल 20:20-26)

13 पया ओर बह कीतेर इतेके, "येसु वळ्ळकनद पोल्लोते, ओन एक्किह कीम्हट्टु," इनजोर उच्चुर परसिरिन ओसो उच्चुर एरोद राजाना तुंगातेरिन येसुनगा लोहतोर.

14 लोहतस्के, ओर येसुनगा वासि, "गूस, निमा सेतेम मन्कनिन महनिन, बोरा बाताल इनदनुर इनजोर आल्सविन, निमा लोकुरा मोकम ऊळिस वळ्ळकविन, देवुळता अगदुन सेतेमते तोहतहनिन, इद माट पुहनोम. इंजेक माक वेहा, रोम सर्करतुहक सिदवा दोहतनद, मावाड अडोना अडम मन्हताया, इलेया?

15 माट सिदवा दोहतकोमा, दोहोमा?" इनजोर ओर येसुन ताल्हकतेर.* मति येसु ओरा सोडतुन पुन्जि, ओरिन इतोग, "नाक बाराहक एक्किह कीयलाह ऊळिहनिर? नाक ऊळलाह उंदि स्या-बंदि टाट," इतोग.

16 ओर ततस्के येसु ओरिन, "इद बंडटगा बोना पोतो ओसो पेदिर रासतद मन्हता?" इनजोर ताल्हकतेर. "कय्सर राजाना!" इनजोर ओर इतेर.

17 इतस्के येसु ओरिन इतोग, "अह इतेके बेद रोम राजेमता कय्सर राजाना मन्हता, अद ओन्के ईम्हट्टु! ओसो बेद देवुळ ताल्हकिहता, अदिन देवुळतुहक ईम्हट्टु," इनजोर इतोग. पया इद्रम केंजिसि, ओर पका बयल आतेर.

डोलतेर ओसोवने जीवा अरयनद पोल्लो

(मत्याल 22:23-33; लुकाल 20:27-38)

18 पया सदुकिरा तुंगातेर उयतुर, येसुनगा वासि ताल्हकतेर. (वेर सदुकिरा तुंगातेर इतेके मन्कलोर डोलतापया, बोरे जीवा अरवोर इनजोर इंदुर.)

19 "गूस! मोसा मुय्तोग मावासाटि इद्रम रासिस तासतोग इतेके, बोगाय मगमियाळ लेवाये डोलतेर इतेके, ओना रांडे मुतेना सगे ओना तमोग जोळेम आसि, तमदादाना लोता लोन निल्पिह कीयना,* इनजोर मन्हता.

20 इंजेके तमोग एळवुर मतेर. ओरगडाहि मुनेतोग तमदादाल मुते ततोग. मति मगमियाळ आयवाये डोलतेर.

21 डोलतस्के ओना पेक्केडोग, अद रांडे मुतेन तासतोग. ओग वने मगमियाळ आयवाये डोलतेर. ओसो ओर्वीग ओना पेक्केडोग वने अद्रमे डोलतेर.

* 12:10-11 12:10-11 देवुळताड पाटाड 118:22-23 * 12:15 12:15 वेर येसुन बेद्रम एक्किह कीयलाह ऊळिदुर, इदिन पुनदलाह मत्याल 22:17 इद वचनता नोट ऊळट. * 12:17 12:17 रोम सहरतेर 13:7; 1 पत्र 2:17 * 12:19 12:19 व्यवस्थाविवरण 25:5

22 इद्रमलेहका तमोग एळवुर आसि ओवोंग-ओवोंग, (ताना संगे जोळेम आस मतोर, मति) मगमियाळ आयवाये डोलतोर. ओर सबेटोर डोलतापया, अद रांडे आंचाळ वने डोलता.

23 मति इंजेके ओर ओसोवने जीवा अरतस्के, एळवुरगडाहि अद आंचाळि बोना मुते आयगा? बाराहक इतेके, ओर एळवुर आसि ताना संगे जोळेम आस मतोर कोनि,” इतोर. (हामुरताहि जीवा अरयनदिन बयतळ लोकरे नमिहंतोर इन्जि तोहतलाह, वेर इह ताल्हकतोर.)

24 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “हामुरताहि जीवा अरयना लोप्पा, देवुळता सांभ्रम बाताड वेहतहता, अविन मीट पुनविर. ओसो हामुरताहि तेम्किह कीयनद देवुळता लावतुन वने पुनविर. अदिहक मीट गंगाते लेसतप म्हंनिर.

25 वेर डोलतोर मल्स जीवा अरयनुर अस्के, ओर जोळजंतुर आयोर वने, ओसो जोळजंतुर कीस एवोर वने. मति ओर देवुळदीपतगा देवतुलकना लेहका, मर्मिड आयवाय मनदनुर.

26 मति डोलतोर मल्स जीवा अरयनुर, ताना लोप्पा मोसाल रासतद सांभ्रमतगा, किस पोतिस मतद मरा जपता लोप्पा मीट अर्विसि पुनविरा? (मावा पेदामुयतोर अब्रहम, इसक, याकुब, वेर हातस्के, वेल्लाडे वर्साना पया,) देवुळि मोसान इता, ‘अब्रहम, इसक, याकुब, वेर मोळकनद देवुळतन ननान आंदन,’* इता.

27 इतेके इद हातारा देवुळ आयो, मति जीवात मनवालारा देवुळ आंद. मीट इद पोल्लोते पकाय लेसतिर,” इतोग.

सबेटक बेरा अडो

(मत्याल 22:34-40; लुकाल 10:25-28)

28 पया येसु ओसो सदुकिर वळ्हकहिहपा, ओवोंग सांभ्रमगूरु केंजतोग. केंजिसि येसु ओरिन बेस पोल्लो मल्हतोग इन्जि, ओग येसुन इद्रम ताल्हकतोग, “गूरु! सबेटक बेरा अडो बेद आंदु?” इतोग.

29 इतस्के येसु इतोग, “सबेटक बेरा अडो इद आंद: ए इमयेललोकुरिर, केंजाट! सिरप मावा देवुळिये सामि आंद.*

30 देवुळि नीवा सामि इनजोर, तान निमा पूरा बुदताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा विचरताहि, पूरा लावताहि जीवा कीमु.*

31 ओसो तेना लेहका दुसा अडो इद्रम मन्हता: निमा कुदतुन जीवा कीतप, दुसोरिन वने जीवा कीमु.* इव रेंड अडोन वीळिसि बेदे बेरा अडो इले,” इनजोर इतोग.

32 पया सांभ्रमगूरु येसुन इतोग, “गूरु, बेस-नेहना वेहतिन! देवुळि उंदिये मन्हता, तान विळिसिसि बेदे देवुळि इले इनजोर सेतेम वेहतिन.

33 ओसो देवुळतुन पूरा विचरताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा लावताहि जीवा कीयना, अहे कुदतुन जीवा कीयना लेहका दुसोरिन जीवा कीयना, इद देवुळतुहक ईयनद सबे मोकतुहकाय, कोडटुहकाय वीळिसि बेरा पोल्लो आंद,* इनजोर इतोग.

34 पया ओग मन्कल तेल्वते वळ्हकतोग इनजोर येसु पुतोग. पुन्जि ओन इतोग, “निमा इंजेके देवुळ राजेम केवालोरगा कालियलाह, वेल्ला जेक इलविन,” इनजोर इतोग. तेना पया ओसोवने बाताडाय ताल्हकलाह, बोन्के बह दीरा वावो.

दाविद राजाना पुळगतोग, दाविद राजाना सामि

(मत्याल 22:41-46; लुकाल 20:41-44)

35 पया येसु मंदिरतगा कागहचोर, ओरिन इद्रम ताल्हकतोग, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तुन, दाविद राजाना पुळगतोग इनजोर, सांभ्रमगूरु बाराहक इन्हतोर?

36 दाविद राजानगा देवुळता पवित्र जीवा रगत आस्के, ओग कुदि इद्रम इतोग:

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड कालकना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिन्ळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता.*

इन्जि दाविद राजाल इतोग.

37 दाविद राजाल कुदि पिसिह केवाल किर्स्तुन ‘सामि’ इन्हतोग. इतेके ओग किर्स्तु, दाविद राजाना पुळगतोगे बेद्रम आया पगयहतोग?” इनजोर इतोग. येसु कागहतहपा, अगा मता मुडा लोकर गिदति ओनाड केंजिदुर.

सांभ्रमगूरु लेहका कीयनद आयो

(मत्याल 23:5-7; लुकाल 20:45-47)

38 अद्रमे येसु कागहनेके ओरिन इतोग, “सांभ्रमगूरुगडाहि उसरते मन्हुट. ओर तमा बेरातनम तोहतलाहि लाट गेंदेड केम्स तिरियलाह विचर कीस्तोर. ओसो बजरतगा मनवालोर तम्क जोहर कीथिर इनजोर, विचर कीस्तोर.

39 अहे पार्तनाताड लोहकनगा ओसो कुळिपनगा, मुनेहतेह कुर्सिनगा उदलाह विचर कीस्तोर.

* 12:26 12:26 पेसमुळि 3:6,15; बळयिर 3:13; 7:32 * 12:29 12:29 याकुब 2:19 * 12:30 12:29-30 व्यवस्थाविकरण 6:4-5 * 12:31 12:31 लैव्यव्यवस्था 19:18 * 12:33 12:33 इब्रितोर 10:8 * 12:36 12:36 देवुळताड पाटाड 110:1; बळयिर 2:34-35; इब्रितोर 1:13

40 ओसो वेर रांडे आस्किन नाळेह कीसि, लटे कीस्तोर. ✧ ओसो लोकुरिहक दिसना इन्जि, वेल्लाय जोम पार्तना कीस्तोर. वेर लोकुरिहक मात्रम, दुसोरिहकाय एक्वा सिक्सा देवुळि ईयगा, ” इनजोर वेहतोग.

गरिब रांडे आंचाळ देवुळतुहक ईतद दान
(लुकाल 21:1-4)

41 पया लोकुर मंदिरता संदुकतगा देवुळतुहक कोताड बेद्रम वाटिहतेर इनजोर, येसु संदुकता मुनेह उदिस ऊळसोर मतोग. अस्के वेल्लाटोर मता मन्कलोर वेल्लाय दान वाटोर.

42 अचोटैन ओसोय गरिब रांडे आंचाळ वन वासि, इतुळताड रेंड इचुटाड कोताड वाटटा.

43-44 वाटटस्के येसु तनाड कगयवालोरिन केयिसि, ओरिन इतोग, ”इह केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, संदुकतगा दान वाटोर सबेटोरगा वेल्लाडे कोताड मन्हाटाड. ओसो दान वाटटापया वने, ओरगा कोताड पिसिहताड. मति इद आंचानगा बाताडे इलेड, तेला मति तना पिसवगतुहक तासिस मतव, पूरा कोतान दान वाटटा. अदिनेनाहक देवुळता नदते इद गरिब रांडे आंचाळिये, सबेटोरिहकाय एक्वा कोताड वाटटा,” इनजोर इतोग. ✧

13

मंदिर बूळेम आयनदिना लोप्पा येसु वेहतहतोग
(मत्याल 24:1-2; लुकाल 21:5-6)

1 पया यहूदिरा मंदिरताहि येसु पेसिस अनेके, ओर्वोग कगयवाल येसुन इतोग, ”गूसू, इद ऊळा! इद मंदिर बेचोन सोबा दिसिहता. तेन बेचोन सोबाताड बंडाने दोहतेर!” इतोग.

2 इतस्के येसु ओन इतोग, ”निमा इद मंदिरताड बेराड-बेराड लोहकिन ऊळिहनिन इसि. (इव इचोन बूळेम आयनुड इतेके,) इविस्कनगा बंडाता पोगोन बंडा वने मनो आयागा, बूळे केवालोर कतम अर्हतनुर, ✧” इतोग.

विस्वसिराड तिपलकु
(मत्याल 24:3-14; लुकाल 21:7-19)

3 पया येसु मंदिरतगडाह पेसिसि, जयतुन मराना गुड्रातगा अन्जि, मंदिरता मुनेहतेके उदिस मतोग. ओग वगोगे मतस्के, पवू, याकुबि, योहनि, आंद्रियाल वेर ओनगा अन्जि, इद्रम ताल्हकतोर.

4 ”गूसू, इव पोल्लोड बेस्के बह आयनुड? इव पोल्लोड आयनुड इनजोर, तेना बाताल सीना दिसगा?” इनजोर ताल्हकतोर.

5 ताल्हकतस्के येसु ओरिन इतोग, ”मीक बोगाय नाळेह कीयना आयो इन्जि, उसरते मन्हुट.

6 वेल्लाटोर नावा पेदिर पोस वासि, ’नना देवुळ लोहतोनन,’ इनजोर वेल्लाटोरिन नाळेह कीयनुर. ✧

7 ईनाह-आनाह बेके ऊळतेकाय, लळयक आस्ताड इन्जि, मीक एका आयगा. अस्के मीट रेयमाट. इव पोल्लोड निटम इह आयनुडे, मति इचोटके बूम मारो.

8 जातता पोगोन जाति तेदगा, राजेमता पोगोन राजेमि तेदगा. बेगा इतेक अगा जागाड-बूमिड मेलियनुड, ✧ दुकळ अरयगा. मति इव सबे वायनाड पीळाना सिरप मुडुल आयगा, ओसो इका पका बेरा गोसा वायगा.

9 मीट उसरते मन्हुट. बह इतेके लोकुर मीक कोरोट-कचिकनगा ओसीयनुर, तमाड पार्तनाताड लोहकने मीक नलहतनुर. ✧ ओसो मीट नाक विस्वस कीतेनाहक, मीकु गुमसिरगा, राजालोरगा ओयनुर. अस्के मीट ओरा मुनेह नावा पोल्लोता साक्सि वेहतकिर. ✧

10 (इद्रमलोहका बूम मुळन्दनामुने*, नावा बेसता कबुर सबे जातिनोरगा पोकर आयना गावले.)

11 मीवा नेयम आयलाह पोस ईयनुर अस्के, माट बाताल वळ्हककोम इनजोर, मुनेन आलिह केमाट. देवुळता पवित्र जीवा मीकु वळ्हकलाह बुदि ईयगा. अद ईतस्के बेद बह वळ्हकनना, अहे वळ्हकाट.

12 ”विस्वस केवोग तमोग तना विस्वस कीतोग दादानु, ओसो विस्वस केवोग तपे बार तना विस्वस कीतोग मगिनु, हळ्कलाहि पोस ईयनुर. विस्वस केवोर मयक-मयास्कु विस्वस कीतोर तलोग-तपेरा पेटळ तेदिसि, ओरिन हळ्कलाह वेहतनुर.

13 ओसो मीट नाक नमवालोरिर आताहकु, दुनियातोर मीक कोटुल कीयनुर. ✧ मति आकि एवनाह बोर दीरा पोस मन्हुतेर, देवुळि ओरिने पिसिह कीयगा. ✧”

✧ 12:40 12:40 2 कुरिततोर 11:20 ✧ 12:43-44 12:43-44 2 कुरिततोर 8:12 ✧ 13:2 13:2 लुकाल 19:44; तोहचीतव पोल्लोड 21:22 ✧ 13:6 13:6 योहन 5:43 ✧ 13:8 13:8 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 ✧ 13:9 13:9 बळयिर 5:40 ✧ 13:9

13:9 पिलिपितोर 1:12 * 13:10 13:10 बूम मुळन्दनामुने ”मंदिर बूळेम आयनामुने” इद अर्तम वने आया पयाहता. ✧ 13:13 13:13 मत्याल 10:22; योहन 15:19; 17:14 ✧ 13:13 13:13 गलातितोर 6:9; इब्रिनोर 10:36

येस्सलेमतगा वायनद गोसा

(मत्याल 24:15-25; लूकाल 21:20-24)

14 “ओसो उंद इद्रमता दिया वायगा, मंदिरतुन कळ्वोग कीयनदु बातालो उंदि, एङ वायनदिन, पोलवद जागातगा निल्पिह कीतदिन मीट ऊळकिर. (मीट अर्ववालो रिर इदिन सीताते तासाटु.) अस्के यहूदा पटटे मनवालो र लोकर, कोटैतोरगडाह पिहट अरयलाह, मेटानके वितिर.

15 बोगाय लोता पोगोन मतेके, ओग तना लोता बातालाय ओयलाह लोनलोप्पा नेडमाकेग.

16 ओसो बोगाय मन्कल पोलमते मतेके, ओग तना कोटजगातुन ओयलाह लोन मलमाकेग! ✱

17 अव दियांने नेलाड हक्कतव आस्किहक, ओसो पाल ऊहतनव तलिस्किहक, बेचोटा गोसा आयगा!

18 अदिहक मुसुर पेगदस्के इद गोसा वामाकि इनजोर, देवुळतुन पार्तना कीम्हट.

19 बाराहक इतेके अव दियांने पका बेरा गोसा आयगा. अचोटा गोसा देवुळि बूम पुटिह कीतगडाहि बेस्केन आयो वने, ओसो मुनेह बेस्केन वने आयो आयगा.

20 अव वायनव गोसाताड दियांन, देवुळि कमि केवेक अचोन, बोगे मन्कल पिसोग आयनोग. मति तनाड आचतोर लोकरिन अद गोसाताहि पिसिह कीयनेनाहक, देवुळि अव दियांन कमि कीयगा.

21 “अद वेलाते बोगाय मीक इनदनोग, ‘ऊळाट, देवुळ लोहतोग राजाल इगाडोग! देवुळ लोहतोग राजाल अगाडोग!’ अस्के ओनाड सेतेम पोयमाटु. ✱

22 बाराहक इतेके नना देवुळ लोहतोग राजान इनवालो र जोलहालोड, ओसो देवुळता कबुरतो न इनवालो र जोलहालोड, ✱ इद्रमतोर पुटनूर. ओर बामिह कीयनाड कबस्कु ओसो सीनाड तोहचि, ✱ देवुळ आचतोर लोकरिन वने, लेसिह कीयलाह ऊळनूर. मति ओर अह कीया पगवोर आयनूर.

23 ऊळाट, नना इतेके सबे पोल्लोड मीक मुनेन वेहतन, उसरते मन्हट.

देवुळ लोहतोग राजाल डीसाते मल्स वायनोग

(मत्याल 24:28-31; लूकाल 21:25-28)

24 “अव दियांनाड तिपल्क मारताहे,

पोळद मांजो आयगा, ✱

नेला दींचो आयगा.

25 उकाड पोगोटाह इळन रालनुड, ✱

पोगोटा बूमतगा सबे मेलियनुड. ✱

26 अस्के माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना बेरा लावते ओसो डीसाते मोयुलपोगोन वायनदिन, लोकर ऊळनूर. ✱

27 अद वेलाते नना नावाड देवतुल्किन दुनियाता मूलाहक-मूलाहक लोहतकन. पया अवु इद बूमतगा सर्ने मनवालो र, नावाड आचतोर लोकरिन जमा कीयनुड.” ✱

येसुना वायनदिन बेद्रम पुनदना

(मत्याल 24:32-35; लूकाल 21:29-33)

28 “गेळाताड मरान ऊळिसि, इद पोल्लो कगयाट. आकिड रालिहताड अस्के, डोय एरे एवता इनजोर मीट पुहनिर.

29 इद्रमलोहका मीट वने इव पोल्लोड आयनदिन ऊळकिर अस्के, सामि गटनेन एवतप लोहकान इनजोर पुन्हट.

30 इह कैजाट, नना मीक सेतेम वेहतनन, इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह इद पीळतोर बूळेम आयोर आयनूर.

31 पोगोटा बूमि, इळता बूमि मायनुड, मति नावा पोल्लो मात्रम बेस्केन मायो आयगा.”

येसु वायनद वेला बोन्के तेळियो

(मत्याल 24:36,42-44)

32 “मति नना मल्स वायनद दियातुन, वेलातुन बोगे पुनोग. देवुळदीपताड देवतुल्क वने पुनोड, नना इंका पुनोन, सिरपि नावा बाबाल पुन्हतोग.

33 नना मल्स वायनद दिया बेस्के एवयहता इनजोर मीट पुनविर. अदिहक मीट वने उसरते मन्हट, केपसोर मन्हट.

✱ 13:16 13:15-16 लूकाल 17:31 ✱ 13:21 13:21 लूकाल 17:23 ✱ 13:22 13:22 मत्याल 7:15; 24:11; लूकाल 6:26; बळयिर 13:6; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✱ 13:22 13:22 2 तिसलुनितोर 2:9 ✱ 13:24 13:24 तोहचीतव पोल्लोड 6:12 ✱ 13:25 13:25 तोहचीतव पोल्लोड 6:13 ✱ 13:25 13:25 यशायाह 13:10; 34:4 ✱ 13:26 13:26 दानियेल 7:13; 2 पत्र 1:16 ✱ 13:27 13:27 2 तिसलुनितोर 2:1 † 13:28 13:28 गेळाताड मरान ऊळिसि, इद पोल्लो कगयाट. आकिड रालिहताड अस्के मोदुल कागिदते, “अजिर मरातुन ऊळिसि इद पोल्लो कगयाट. तेनाड कांदाड कोळिसहताड अस्के”.

34 इद बेद्रमलेहका इतेके, ओर्वोग माल्काल दुसा देसेम दायना मताहकु, तनाड ओर्युलतोर कयदे लोतुन विळसेग. पया ओर्विहक-ओर्विहक उंद-उंद कबळ वेहेग, ओसो अनेके लोता पहरा केवान उसरते मन इनजोर, उकुम ईस अनेग.

35 अद्रमलेहका सामि वायनद दिया बेदु, इद मीक तेळियो. पोळद अनजोर वायनोगा, नडुमनगा वायनोगा, मुनेताड कोक कूसेड वायनोगा, पड आसोर वायनोगा, इदिन मीट पुनविर.

36 अदिनेनाहक अग ऊळसोर मन्हट्टु. नना दोम्हक्ने वातस्के, मीट उंजवालेवा मनदनद दिसतेके बेसु!

37 नना मीक वेहतनद पोळ्लोतुन, नाक नमवालोर सबेटोरिहक वेहतनन, उसरते मन्हट्टु,"* इनजोर इतोग.

14

मुक्यालोर येसुन हक्कलाहि आयडाड कीस्तोर
(मत्याल 26:2-5; लुकाल 22:1-2)

1 आवना पंडुम ओसो ओयिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम एवयना रेंड दियाड मुनेता पोळ्लो*: पेर्मालोर, साङ्गमगर, वेर येसुन कुस्क्ने पोसि हक्कलाह अग ऊळिंदूर.*

2 मति पंडुमतहक वातोर मुलु कियोग-मुयोग बार आयनुर इन्जि, ओन अह केवल आयकल इन्जि, विचर कीतोर.

उंद आंचाळि येसुना पोगोन अतर्नेय दोसिहता
(मत्याल 26:6-13; योहन 12:1-8)

3 अदे दिया बेतनि नाटे मुने मोंडरोगमते मतोग सिमोन इनवाना लोते, येसु गाटो तिनदलाह उदिस मतोग. अस्के उंद आंचाळि, तीसाते जटामासि इनदनद पोर्हकाता, वेल्ला दाराता बेसता अतर्नेय पोस वाता. वासि येसुहक मान ईयलाह, अद तीसातुन विर्हिचि, नेयदुनु ओना तलापोगोन दोसिसीता.

4 इदिन ऊळिसि, अगा मतोर उय्तर, तमा जीवाते लोप-लोप्यान ओड आसि इतोर, "इदिन बाराहक उगस पोहता?

5 इद अतर्नेयदुन वमिस मतेके, वर्सामेटा कूलतुहकाय एक्वा कोताड दोर्केस्कु. पया अव कोतान गरिब-सरिबतोरिहक ईयनाह आवालि," इनजोर ओर तान कट्टूला कीया बोटोर.

6 अस्के येसु ओरिन इतोग, "तेन बाराहक कट्टूला कीय्दनिन रा? तेन विळसाट! इद नयेनाहकु पका बेसतले कबळ कीता.

7 गरिब-सरिबतोर इतेके, अमेसा मियगान मन्हतोर. मीट बेस्के इतेक अस्के, ओरिहक दर्मम ईया पगयकिर. मति नना इसि, मियगा अमेसा मनोन आयकन.

8 इद आंचाळि बेचोन कीया पगता, अचोन कीता. नावा मेंदुलपोगोन बेस एस्कतद अतर्नेयदुन वाटिसि, नावा मेंदुलतुन गुमयातगा मिसलाह, मुनेन तयर कीतप लेहका कीता.

9 इह केजाट, नना मीक सेतेम वेहतनन, पूरा दुनियामेंडु, बेगा-बेगा लोकर देवुळता राजेमता बेसता कबुरतुन वेहतनुर, अगा इद आंचाळ कीतद कबळतुन वेहतनस्के, इद आंचान सीता कीयनुर," इनजोर येसु इतोग.

यहदाल येसुन पोस ईयलाहि अग ऊळिहतोग
(मत्याल 26:14-16; लुकाल 22:3-6)

10 ताना पया बार आता इतेके, यहदा इस्केर्योत इनवाल, बारा बळयिरगडाहि ओर्वोग मन्जि, पेर्मालोरगा अतोग. अन्जि येसुन मीवा कयदे पोसीकन इन्जि ओरिन वेहतोग.

11 ओर इदिन केजिसि गिर्दा आतोर. आसि "इद कबळतेनाहक माट नीक कोताड ईकोम," इनजोर पोळ्लो विळसतोर. अदिनेनाहक पया येसुन पोस ईयलाहि, यहदाल अग ऊळसोर मंदोग.

कगयवालोर पंडुमता कुळप तयर कीस्तोर
(मत्याल 26:17-24; लुकाल 22:7-14,21-23)

12 पया ओयिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुमता मुनेता दिया,* यहदिर आवना पंडुमता गोरिपिलाता मोक ईदूर.* पया कगयवालोर येसुनगा वासि ताल्हकतोर, "गूस, इद आवना पंडुमता कुळिप, माट बेगा तयर कीकोम? बेगा नीक तिनदलाह विचर वायगा?" इनजोर ताल्हकतोर.

13 अस्के येसु ईदूर कगयवालोरिन इद्रम वेहच लोहतोग: "मीट येस्सलेम सहरते अन्हट्टु. अगा बेरा अळकाते एग तवाल ओर्वोग मीक कलियनोग, ओना पयाह अन्हट्टु.

* 13:37 13:37 रोम सहरतोर 13:11 * 14:1 14:1 मत्याल 26:1-2; लुकाल 22:1; योहन 2:13; 11:55; 12:1 * 14:1 14:1

मत्याल 12:14; 26:4; लुकाल 22:2; योहन 10:31; 11:53 * 14:12 14:12 इद बेद्रमता पंडुम इनजोर पुनदलाहि, पुस्तकता अक्रिते पुनवक पोळ्लोना अर्तीम, अगा ऊळाट. अगा "ओयिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम" ऊळाट. * 14:12 14:12 1 कुरिततोर 5:7; 1 पत्र 1:18-19

14 ओग बेद लोतगा दायनोग, अद लोता माल्कान इद्रम वेहाट्ट, 'नना कगयवालोगा संगे आवना पंडुमता कुळप तिनदलाहि, उंद नाटोर रोमनद अरा बेगा मन्हाता इनजोर, गुरू नीक ताल्ककिह्तोग,' इनजोर वेहाट.

15 अस्के ओग मीकु उंद लोता पोगोटा मद्रिलते पूरा तयर कीस तासतद बेरा अरातुन तोहतनोग। अगान माक पंडुमता कुळप तयर कीम्हट्ट," इनजोर इतोग।

16 पया वेर इडुर सहरते अतोर, अतस्के बेद्रम येसु ओरिन वेहच मतोग, अद्रमलेहकाने सवे मता. मताहकु वेर अगान पया आवना पंडुमता कुळपि तयर कीतोर.

17 पया मुलतस्के, बारा बळयिरा संगे, येसु अद लोतगा वातोग.

18 वासि ओर गाटो तिनदलाहि उदतस्के, येसु इतोग, "इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, मियगडाहि ओवोर्गो नाक कोटेतोर कयदे पोस ईयनोग. ओग इंजेके नावा संगे उदिसि, गाटो तिनदलाह आतोग," इनजोर इतोग.*

19 इदिन केंजिसि ओर नारज आतोर. पया ओर ओवोर्गो-ओवोर्गो येसुन ताल्कक बोटटोर, "गुरू, ओनन नना बह आयोना?" इतोर.

20 अस्के येसु ओरिन इतोग, "मीट बारा मन्कलोरगडाहिये, ओवोर्गो इंजेक नावा संगे इद बद्रिकता पुलातगा आरिड अहचिस तिनवाल, नाक पोस ईयनोग.

21 साङ्गमते रासिस मतपु, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना इद दुनियाताहि पेसिस दाकन, निटमे! मति बोग नाक पोसीस्तोग, ओना बेचोटा गोसा आयागा! ओग मन्कल पुटवेकेन बेस आस मनालि," इनजोर इतोग.

कगयवालोगा संगे येसुना आक्रिता तिनमुळि

(मत्याल 26:26-30; लूकाल 22:17-20; 1 कुरिततोर 11:23-25)

22 पया ओर तिनजोरिन मतोर अस्के, येसु आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीसि किळहतोग. अह कीसि ओरिहक ईसोरे, "इद किळहतद आरतुन एनाट्ट, इद नावा मैदुलता सीना आंदु, ताने नना मियेनाहक मोकि ईधनन," इतोग.

23 ओसो ओगु बद्रिकता अंगुर जोमातुन पोसि देवुळतुन जोहर कीतोग, कीसि ओरिहक इतोग. इतस्के ओर सबेटोर अद बद्रिकता जोमातुन उटोर.

24 उटस्के येसु ओरिन इतोग, "इद अंगुर जोमा नावा नेतुरता सीना आंदु, (देवुळ लोकुरा संगे कीयनद)करलतुन, इद नेतुरि निल्पिह कीस्ता.† नावा नेतुरि वेल्लाटोरैनाहक नेल वाडगा.*

25 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतहनन, देवुळता राजेमते पूना रीतते अंगुर जोमा उनाहजोमु, नेटाहि नना तेन बेस्केन उनोन आयकन," इनजोर इतोग.

26 पया ओर देवुळतुन जोहर कीयनद पाटा ओसि, पलते जयतुन मराना मेटातगा अतोर.*

कगयवालोर नाक विळसनुर इन्जि, येसु मुनेन वेहतहतोग

(मत्याल 26:31-35)

27 अस्के येसु ओरिन इतोग, "केंजाट, देवुळि इतदु साङ्गमते इह रासतद मन्हाता:

'नना कोपानु हळककन,

अस्के गोरिड बिरोबटो आयनुड.'*[†]

मीट सबेटोरिन नाक विळिसस वितकिर, अस्के अद साङ्गमता पोल्लो करल आयागा.

28 मति नना हासि जीवा अरतापया, मीकाय मुने गात्तिल पटटे अन्ज मनदकन, (अगाने नना मीक कलियकन,)" इनजोर येसु इतोग.

29 इतस्के पन्नु इतोग, "सबेटोर नीक विळिसस विततेकाय, नना इतेक नीक विळिसस वितोन आयकन गुरू," इतोग.*

30 येसु ओन इतोग, "इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, नेंडे नमका रेंड मल्लाकड तलाकोग कूसनान्मे, बोराय ताल्ककतस्के, निमा येसुन पुनोन इनजोर मूड मल्लाकड इनदकिन," इनजोर येसु पन्नुन इतोग।

31 इतस्के पन्नु इंका ओसो जोरते इतोग, "नाक नीवा संगे हामूर वातेकाय मति, नीक पुनोन इन्जि, नना मुर्तिय इनोन आयकन," इनजोर इतोग.* सबेटोर वने वेनाड केंजिसि अहे इतोर.

* 14:18 14:18 योहन 13:18,21,26 † 14:24 14:24 यहदि लोकुर इद पोल्लोतुन पुदुर इतेके, बेस्के देवुळि मोसाना वेलाते यहदि लोकुरा संगे करल कीता, अद करलतुन निल्पिह कीथलाहि, जन्वर्किन मोक ईसि, अविस्कना नेतुरतुन, लोकुरा पोगोन इल्हकना इन्जि, देवुळ उकम ईस मता (पिसमुळि 24:6-8). अदिनेनाहक येसु इन्हतोग, नावा नेतुर पोवतेके, देवुळ लोकुरा संगे उंद पत्ता करल कीयागा. * 14:24 14:22-24 1 कुरिततोर 10:16; 11:23-25; इब्रितोर 9:20; 10:29 * 14:26 14:26 लूकाल 22:39; योहन 18:1 * 14:27 14:27 जकर्याह 13:7 * 14:29 14:29 योहन 13:37; 21:15 * 14:31 14:29-31 लूकाल 22:33-34; योहन 13:37-38

गेत्सेमनि जागातगा येसु पार्तना कीस्तोग
(मत्याल 26:36-46; लूकाल 22:40-46)

32 पया येसु तनाडऱ कगयवालोरा संगे, गेत्सेमनि इनदनद जागातगा अतोग. ✨ अस्तके ओरिन इतोग, “नना पार्तना कीयलाह दाखनन, अचानाह मीटु इगान उदिस मन्हटु,” इतोग.

33 अह इन्जि पनून, याकुबिन, योहनिन, तना संगे ओतोग. अस्के ओग पका दुक्रम आतोग, ओना जीवा चुहेम आयो.

34 पया ओर मुचुरिन इतोग, “नयगा पका बेरा मोता मन्हता रा, अदिहक नावा जीवा हायेड-पिसेड आसोर मन्हता. ✨ मीटु इगान मन्हटु, उंजवालेवा सीताते मन्हटु,” इनजोर इतोग.

35 इन्जि ओगु उचुन अबर अन्जि, नेल कप मुळ्ळिन्दसि, देवुळतुन इद्रम पार्तना कीतोग, “निमा ‘इह कीकन तेला’ इन्ज इतेके, नाक इद गोसा आयमाकि,” इतोग.

36 ओसो इतोग, “ए नावा बाबानिनि! ✨ नीक सवे आया पगयहता, इद गोसाताहि नाक पिसिह कीमु. तेला मति इद नावा विचरते आयो, नीवा विचर मतेपे आयि,” इतोग. ✨

37 इन्जि कगयवालोरागा वातोग, अस्के ओर उंजिस मतेर. पया सिमोन पनून तेहचि, इद्रम इतोग, “ए सिमोन, निमा उंजिहनिना? गंटामेंड वने सीताते मनदा पगविना?

38 नना वेहतप कीयलाह, मीवा जीवा तयेर मन्हता, मति मीवाडऱ मेंदस्कु इतेके, दीरालेवप बागतप मन्हताडऱ. अदिहके मीटु सीताते मन्हटु, देयम मीवा पट ऊळनस्के, मीटु पापमते अरयनायो इन्जि, देवुळतुन पार्तना कीसोर मन्हटु,” इतोग.

39 पया ओग ओसोवने अन्जि, मुनेतलेहकाने पार्तना कीतोग. ✨

40 क्रीसि ओसो ओरगा वास ऊळनेके, ओराडऱ कौंडाडऱ पकाय पूहतप आस मताहकु, ओर गोडनिद्रते मतेर. अदिहक येसु ओरिन तेहतहपा, ओर ओन बाताले वेहता पगवोर.

41 पया ओसो मुचा केपाते ओरगा वासि इतोग, “इंका उंजिसिय महनिरा? इंका आरम कीसोरेन महनिरा? इंजेक आता, ऊळाट, माने-मन्कना नडुम पुटटोनु, पाप्यहलोरा कयदे पोसीयनद कगो एवता. ✨

42 तेदाट, माट ओरिन कलियलाह दाकल! नाक पोस एवाल इगा ऐरन एवतोग,” इतोग.

येसुन यहदाल पोस ईस्तोग

(मत्याल 26:47-56; लूकाल 22:47-53; योहन 18:3-11)

43 इव पोल्लोडऱ येसु वेहचौरन मतोग, अचोटन यहदाल (बळथिर बारा मुडगडाहि ओर्वोग मन्ज तेला), पेर्मालोर, साङ्गमगूसर, यहदिराडऱ पेदल्कु लोहता मुडन पोसि वातोग. ओरू तल्वर्क, गूटेड-बळगाडऱ पोस मतेर.

44 येसुन पोस एवाल ओरिहक इद सीना वेहच मतोग, “नना बोन जोहर कीस लौडकन, आगे आंदोग, ओने पोसि उसरते ओम्हटु,”

45 पया यहदाल अगा वाताहे, येसुनगा अन्जि इतोग, “ए गूसु!” इन्जि ओन गोत ओगडिस लौडटोग.

46 अस्के ओर येसुना सर्ने आसि, ओन पोयतोर.

47 अचोटन येसुना ऐरे निच मनवाल, कगयवाल ओर्वोग बाताल कीतोग: ओग तना कसेटुन तेंडिसि, मोदुल पेर्माना ओर्युलतोन वगोन, केव पोडोह देगनाह इतोग.

48 येसु पोयवालोरीन इतोग, “बह मीटु नाकु डाकु इनजोर तल्वर कसेहकु, टैगाडऱ पोस नाक पोयतलाह वातिरा?

49 नना इतेके दिनम मीवा संगे मन्जि, मरिदरतगा काहचोर मंदन, अस्के मीटु नाक पोयविर. मति देवुळता पवित्र साङ्गमते नावा लोप्या रासतव पोल्लोडऱ करल आयना इन्जि, नेंड इव गोटिडऱ आस्ताडऱ,” इनजोर येसु इतोग.

50 पया सबेटोर कगयवालोर येसुन विळिसस, पटादुळ विततोर.

51 अस्के ओर्वोग लेयोग मन्कल गेंदे मुचिसि येसुना पयाह अनजोर मतोग. अनेके लोकुर ओन पोयसोर मतेर.

52 मति ओग तना गेंदेतुन विळिसस, कूळलिय विततोग. ‡

येसुन पंचता मुनेह ओस्तोर

(मत्याल 26:57-68; लूकाल 22:54-55, 63-71)

53 पया ओर लोकुर येसुन मोदुल पेर्माना लोन ओतोर. अगा सबेटोर पेर्मालोर, यहदिराडऱ पेदल्कु, साङ्गमगूसर जमा आस मतेर.

✨ 14:32 14:32 योहन 18:1 ✨ 14:34 14:34 योहन 11:33; 12:27 ✨ 14:36 14:36 गलातितोर 4:6 ✨ 14:36 14:36 मत्याल 20:22; योहन 18:11; पिलिपितोर 2:8 ✨ 14:39 14:36-39 इब्रितोर 5:7 ✨ 14:41 14:41 मत्याल 26:45; योहन 12:23; 13:1; 17:1 ‡ 14:52 14:52 वेग लेयोग मन्कल इतेके, इद पुस्तकतुन रासवाल मार्कले आंदोग इन्जि, वेल्लाटोरा विचर मन्हता.

54 मति पत्रु मोदुल पेर्माना रेसातगा एवनाहि, येसुनगडाहि जेक मन्जि, पयाह पयाह अंदोग. अन्जि पहरातोगा संगे उदिसि, किस आगसोर मतोग.*

55 अगा मतोर यहूदिराइ पेर्मालोर ओसो तग्वाड केवालोर कतमतोर, येसुहक बह कीसि हामुरता सिक्सा ईयलाह ऊळिंदुर. ओना अडमि कसुर पुटिह कीयलाहि, जोल साक्सि एवालोरिन ओर पर्व्हकिस ऊळतोर, मति बोर दोर्कार.

56 वेल्लाटोर येसुना अडम जोल साक्सि ईतोर, मति ओरा साक्सि उंदिय रीतलेहका इले आसि.*

57 पया उच्चुर मन्कलोर निचि, येसुना अडम इद्रम जोल साक्सि ईया बोटटोर इजेके,

58 “ नना मन्कलोर दोहतद देवुळता मंदिरतुन* विर्हिचि, तान मंड डियाने मन्कलोर दोहवद, दुस्सा मंदिरतुन दोहतकन,*”
इनजोर वेग वेहतहपा माट केंजतोग,*” इद्रम साक्सि ईतोर.

59 तेला मति ओरा साक्सि उंदिय रीतलेहका इले आसि.

60 पया मोदुल पेर्माल नडुम निचि, येसुन इद्रम ताल्हकतोग, “वेर नीवा अडम बेद्रम साक्सि ईस्तोर, ऊळा! निमा बातय बाराहक वळ्हकविन?”

61 मति येसु उंदाय पोल्लो वळ्हकवा, केमेन मतोग. पया ओसो मोदुल पेर्माल इद्रम ताल्हकतोग, “निमा देवुळता मगि किर्स्तुनिना?*” इतोग.

62 इतस्के येसु इतोग, “इंगो, ननानो! इद वने पोल्लो केंजाट, नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन मताहकु, बेरा डीसातद देवुळता तिनळ बाजे अन्ज उदतदिन, ओसो नना मोयुलपोगोन वायनदिन मीट ऊळकिर,*” इनजोर येसु ओरिन इतोग.

63 इदिन केंजिसि, मोदुल पेर्माल (पका नारज आतन इन्जि तोहत्लाह,) तना कोटजगातुन ओडिहक अगहचि* इतोग, “इजेके माक ओसोवने बाराहक साक्सिड गालवे?

64 वेग देवुळतन इतपु, देवुळतुन पास्कतदिन, मीट इतेक इजेके केंजतिरे. मीवा इजेक बाताल विचर मन्हता?” इनजोर पेर्माल इतोग. “वेग हामुरता सिक्सातुहक ओजनोग!” इन्जि, ओर पेदल्क नेयम देहतोर.

65 पया उच्चुर मन्कलोर बार, येसुना पोगोन उस्कतोर, उच्चुर बार कौंडान दोहचि ओन नल्हतोर, ओसो “इजेक देवुळता जीवाते वेहा रा! नीक बोग नल्हतोग?” इतोर. पहरातोर वने येसुन पोसि चापुळ इतोर.

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:69-75; लुकाल 22:56-62; योहन 18:16-27)

66 पया इद्रम आनेके, पत्रु इळन रेसातगान उदिस मतोग. अस्के मोदुल पेर्मानाड ओर्युल आस्कनगडाहि, उंद ओर्युलतदु अगा वाता.

67 वासि पत्रु किस आगनद ऊळता. पया ओन बेस ऊळिसि, “निमा वने ओग नासरेत नाटेनोग येसुना संगे मतिन, अय?” इता.

68 इतस्के पत्रु तान इतोग, “निमा बार इहनिन, नाक तेळियो, नना पुनोन,” इतोग. पया ओगु रेसाता अगादगा अतोग, अस्के कोग कूसता.

69 अद ओर्युलतद ओन ऊळिसि, अगा निच मतोरिन ओसो, “वेग वने ओनाय संगतोग आंदोग,” इता.

70 इतस्के पत्रु “नना आयोन” इतोग. पया गळ्क मनेके, अगा निच मतोर ओसो पत्रु इतोर, “निमा कोन निटमे ओनाय संगेतोनन! निमा गालिल पटटोना लेहका वळ्हकिहनिन, (अदिहक माट पुह्नोम,)” इतोर.

71 अस्के पत्रु इतोग, “नना किरिया कीस वेहतहनन, नावा पोल्लो जोल आतेके, देवुळ नाक तिनि! मीट वळ्हकिहनिन ओग मन्कन, नना मुर्तिय पुनोन!” इतोग.

72 अचोटन दुस्सा मल्का तलाकोग कूसता. अस्के येसु पत्रुन मुनेन इह वेहच मतोग, “नेडे नाका रेंड मल्काड तलाकोग कूसनामुने, बोराय ताल्हकतस्के, निमा मंड मल्काड येसुन पुनोन इनजोर कैगम आयकिन,” इनजोर वेहच मतद पोल्लो पत्रुहक सीता वाता. पया पत्रु इद पोल्लोतुन आलिह कीसि, अळया बोटटोग.

15

पिलाति गुमसिना मुनेह येसुन निल्पिह कीस्तोर

(मत्याल 27:1-2,11-14; लुकाल 23:1,3)

* 14:54 14:53-54 योहन 18:12-15 * 14:56 14:56 बळयिर 6:13 * 14:58 14:58 इब्रितोर 9:11 * 14:58 14:58 2 कुर्तितोर 5:1 * 14:58 14:58 मत्याल 27:39-40; मार्कल 15:29; योहन 2:19; बळयिर 6:14 * 14:61 14:61 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; लुकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 * 14:62 14:62 दानियेल 7:13; 2 पत्रु 1:16 * 14:63 14:63 गिनती 14:6; बळयिर 14:14

1 पया पिडपड आनेकेने, पेर्मालोस यहूदिराड पेदल्कु, सान्द्रमगूस ओसो पंच उदवालोर सबेओर उदिस वळ्ळकतोर. अह कीसि, येसुन दोहता वेहतोर, दोहचि पिलाति इनवाल गुमसिनगा* ओसीतोर.✠

2 पया पिलाति येसुन, “बह निमा यहूदिरा राजानिना?” इनजोर ताल्हकतोग.✠ पया येसु ओनु, “निमा इहनिन अहे,” इतोग.

3 अस्के पेर्मालोस येसुना पोगोन वेल्लाडे पोल्लोना कसुर्क वाटओर.

4 अदिहक पिलाति येसुन ओसो ताल्हकतोग, “ऊळा, वेर नीवा पोगोन इचोको पोल्लोनाड कसुर्क वाटलाह आतोर, निमा बाताले पोल्लो वळ्ळकविना?” इतोग.

5 मति येसु बाताले वळ्ळकोग. इदिन ऊळिसि पिलाति बयल आतोग.

पिलाति येसुन हक्कलाह उकुम ईस्तोग

(मत्याल 27:15-26; लूकाल 23:18-25; योहन 18:39—19:16)

6 वर्सामेटा आवना पंडुमतस्के, जेलतगा मनवाल बोनाय वगोनू, यहूदि लोकुर बोन विळसा इनजोर वेहन्दुर, ओन गुमसि पंडुमता दियाते विळिसंदोग.

7 बरबसि इनवाल मन्कल, तना तोळतारा संगे जेलते मतोग. ओग तना तोळतोरिन पोसि, रोम सर्करतारा संगे विस्द आसि, मन्कलोरिन हक्किस मतोग.

8 पया लोकुर पिलाति गुमसिनगा वासि, “वर्सामेटा पंडुमतस्के जेलते मनवाल ओवोर्गा मन्कन, मयेनाहक विळसना लेहका, इयेंड वने विळिससीम,” इनजोर ताल्हकतोर.

9 पिलाति ओरिन इतोग, “मीट इहनिर इतेके, मियेनाहकु यहूदिरा राजान विळसकन,” इतोग.

10 ओग अद्रम बाराहक इतोग इतेके, (येसुना पयाह अनवालोर बोल्गसोर दास्तोर इन्जि,) वेर पेर्मालोरा जीवा कर्वताहके, येसुन नयगा पोस ततोर इनजोर, पिलाति पुन्ज मतोग. अदिहक ओग अद्रम इतोग.

11 मति पेर्मालोस, “मयेनाहक बरबसिन विळसा इनजोर, माट गुमसिन इनदकल,” इन्जि लोकुरिन पका तम्हतोर.✠

12 इदिन केंजिसि गुमसि ओसो ताल्हकतोग, “अह इतेके यहूदिरा राजाल इनजोर, मीट वेन ततिर, वेन नना बाताल कीकन?” इतोग.

13 “वेन हक्कनागुटातगा वेळ्हा!” इनजोर लोकुर केयतोर.

14 अस्के “बाराहकु? वेग बाताल कसुर कीतोग?” इनजोर गुमसि इतोग. मति ओर इंका एकवाये, “वेन हक्कनागुटातगा वेळ्हा!” इनजोर केयतोर.✠

15 पया लोकुरिन गिर्दा कीयना विचरतेनाहक, गुमसि बरबसिन ओरेनाहक विळिससीतोग. येसुन बार ओग जेटूलाते नल्हता वेहचि✠, हक्कनागुटातगा वेळ्हतलाहि, सीपय्कना कयदे इतोग.

सीपय्क येसुन पास्किहतोर

(मत्याल 27:27-31; योहन 19:2-3)

16 पया सीपय्क येसुन गुमसिना लोता लोप्पाडा रसाते ओतोर. अगा ओतस्के, पूरा पल्टनतुन केयिसि जमा कीतोर.

17 कीसि येसुन राजाल इनजोर पास्कलाहि, ओन डुंगा पंड रंगता जगा केपिह कीतोर, ओसो कोयेना गीळ पडिसि, ओना तलातगा गळ्म कीतोर.

18 पया “ए यहूदिरा राजानिन, नीक जोहर आयि!” इन्जि पास्कतोर.

19 ओसो ओर येसुना तलातुन डुडटे नल्हतोर, ओना पोगोन उस्कतोर, ओना मुनेह मिंडाड कोटिस जोहर कीसोर पास्कतोर.✠

20 पया ओन उस्किस-पास्किस मारतस्के, तमा केपिह कीतद डुंगा पंड रंगता जगातुन तेंडिसि, ओनाये जगा केपिह कीतोर. अह कीसि, ओनु हक्कनागुटातगा वेळ्हतलाह पलते ओतोर.

येसुन हक्कनागुटातगा वेळ्हतहतोर

(मत्याल 27:32-44; लूकाल 23:26-43; योहन 19:17-24)

21 पया येसुन सीपय्क सहरता पलते ओसोर मतोर, अस्के सिक्दर ओसो रूपुसि, वेरा✠ तपे सिमोन इनवाल, तना कुरेने नाटेनाहि मल्स वासोर मतोग. येसूहकु गुटातुन कांजलाह दीरा वावाहकु, वेर सीपय्क येसुना हक्कनागुटातुनु कांजलाह, सिमोनिन पोसि बीगर वेहतोर.

22 पया ओर येसुन गुल्गुता इनदनद जागातगा ओतोर. (गुल्गुता इद पेदिरता अर्तम इतेके “तला-टाप्राता जागा” इद्रम आस्ता).

* 15:1 15:1 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उद-उद पट्टुन ताकिह कीयलाह, पट्टुहक ओर्विन तासिदो, ओन गुमसि इद्र. ✠ 15:1 15:1 योहन 18:28 ✠ 15:2 15:2 योहन 18:33 ✠ 15:11 15:11 बळयिर 3:14 ✠ 15:14 15:14 बळयिर 13:28 ✠ 15:15 15:15 योहन 19:1 ✠ 15:19 15:16-19 योहन 19:2-3 ✠ 15:21 15:21 रोम सहरतोर 16:13

23 अस्के (येसुना मेंदुदहक नोयनद पुनदनायो इन्जि,) ओरु अंगुर जोमातगा मत काल्हपिसि, येसुहक ईस ऊळतोर, मति ओग तान उनेग.

24 पया सीपयक येसुन हक्कनागुटातगा कथ्किन-काल्किन मोल्लाड कोटटोर, ✨ ओसो ओनाड गेंदनु, बोन्कु बाताल गावले, अदिन ओयना इनजोर, सीटिड वाटिसि त्सतोर.

25 येसुन हक्कनागुटातगा वेळहतोर, अस्के सकरताड नव एगिस मता.

26 “वेग यहदिरा राजाल आंदोग” इन्जि, इद्रमता कसुर बलाते रासिसि, ओना तलापोगोन वेळहतोर.

27 ओसो येसुना संगे इर्वुर डाकुरिन, वगोन ओना तिनळ बाजे, वगोन बार दावळ बाजे, इद्रम हक्कनागुटातगा वेळहतोर.

28 [अस्के देवुळता साम्भमतगा “लोकुर ओनु अडोड देहतोगु इंदुर,” इनजोर रासतद पोल्लो करल आता. ✨]†

29 पया अग पोस अनवालोर तलाड ओलिह कीसोर, ओन इहलेहका उस्किस-पास्किस वळ्हकिकुदुर, “ओ! मंदिरतनु विर्हिचि, मंड दियाने दोहवानिन! ✨

30 हक्कनागुटातगाडहि रेगिसि, निमा नीवाय जीवातनु पिसिह कीम!” इंदुर.

31-32 अहे पेर्मातोर, साम्भमगूर वने पास्कसोर इद्रम इतोर, “वेग दुसोरिन विळिसह कीतोग, मति तन्क विळिसह कीया पागवोग. इग्रयेलतोर पिसिह केवाल किस्तुं राजाल मन्हताग इतके, हक्कनागुटातगाडहि इळन रेगेग. अस्के माट ओन ऊळिसि नमकोम!” इतोर. ओसो येसुना संगे हक्कनागुटातगा वेळहच मतोर डाकुर वने, ओन पास्किदुर.

येसुना हामुरि

(मत्याल 27:45-56; लूकाल 23:44-49)

33 पया नेक नितग्डाह इतके, पियलि मूड एपनाहजोम, देसेममेंड कतम ईकळ पोयता.

34 पियलि मूड एगनेके, येसु बेरा आरुकाते इह इतोग, “एलि, एलि, लमा सबरतनि!” (तेना अर्तम इह मन्हता: नावा देवुळतनु, नावा देवुळतनु, निमा नाक बाराहक विळिससीतनु?) ✨

35 अगा निच मतोरग्डाहि उय्तुरिहक, (येसु केयतद पोल्लो तेळियवाहकु,) “ऊळाट! ओग एलियाल इनवाल मुनेतोग कबुरतोनू केयलाह आतोग!” इनजोर ओर इतोर.

36 अस्के ओर्वोग वितिस अन्जि, बबिलतनु कयतद अंगुर जोमातगा मुळहचि, लाटटे कोडटगा तासिसि, ओन्क उनडलाह इतोग. ✨ अचटेन बोगो इतोग, “मनि रा! एलियाल ओन पिसिह कीयलाह वास्तोगा, वायोगा, ऊळकल,” इतोग.

37 अस्के येसु जोरते केयिसि हातोग. ✨

38 (इजेके येस्सलेमता मंदिरतगा पवित्र गुडटा अगादगा, गेंदे अडह कीस मता; अद गेंदे अडम मताहकु, लोकुर देवुळतनु गट्टने कलिय पागवोर आंदुर.) पया येसु हातस्के, मंदिरता अद गेंदे, पोगोटाहि इळन एवनाहि, पयक वितिसि रेंड तुक्छेड आताड.

39 अस्के येसुना मुनेह सीपयकना दारोगाल निच मतोग. येसु इद्रम केयिस हातदिन ऊळिसि, “वेग मन्कल निटमे देवुळता मग आंदोग! ✨” इनजोर इतोग.

40 उचुक आस्क वने, जेक निचि ऊळसोर मताड. अव आस्कनग्डाहि मण्डला नाटेनद मरियालि, उड्लोग याकुब, योसेस, वेरा तलोग मरियालि, ओसो सलमि इव आस्क मताड. ✨

41 येसु गालिल पटटे मतस्के, इव आस्क ओना पयाह अन्जि सेवा कीदुड. ओसो अगा वेल्लाडे आस्क, ओना संगे येस्सलेमते वास मतव मताड.

योसेपि येसुन गुमयातगा गति कीस्तोग

(मत्याल 27:57-61; लूकाल 23:50-56; योहन 19:38-42)

42-43 वारमता पोल्वादियातेनाहक तयर आयनद दियाते येसु हातोग. ✨ अस्के बहट अर्स मता. पया बाताल आता, यहदिराड तग्वाड केवालोरग्डाह ओर्वोग मतोग, अरिमतेया नाटेनोग योसेपि पेदिरतोग. लोकुर ओन मान इंदुर. ओग देवुळ राजेम कीयनद दिया बेस्के वास्ता इनजोर, अग ऊळसोर मंदोग. गळक इतके पोळद अरयनस्के वारमता पोल्वादिया सुरु आयगा इनजोर, ओग दीरते गुमसि पिलातिनगा अन्जि, “येसुना सेतातनु पोहतलाह ओयकन,” इनजोर ताल्हकतोग।

44 अस्के पिलाति, “अरे! इचोन जल्दि हातोगा?” इन्जि बयल आतोग. पया सीपयकना दारोगान केयिसि, “येसु हातोगा?” इनजोर ताल्हकतोग.

✨ 15:24 15:24 बळयिर 2:23 ✨ 15:28 15:28 यशायाह 53:12; लूकाल 22:37 † 15:28 15:28 सवेट्क पाळ्नाड मोदुल काग्देहकने इद वचन वावो. ✨ 15:29 15:29 मत्याल 26:60-61; मार्कल 14:58; योहन 2:19; बळयिर 6:14 ✨ 15:34 15:34

देवुळताड पाटाड 22:1; इन्नितोर 5:7 ✨ 15:36 15:36 लूकाल 23:36-37; योहन 19:29 ✨ 15:37 15:37 योहन 19:30; इन्नितोर 5:7 † 15:39 15:39 वेग मन्कल निटमे देवुळता मग आंदोग “वेग निटमे बेदो पेनात मग आंदोग!” इद वने आया पायहता. ✨ 15:40 15:40

योहन 19:25 § 15:42-43 15:42-43 यहदिरा पोल्वादिया सुक्लारम पोळद अरयनस्के सुरु आंदु, पया सनाम पोळद अरयनस्के मारिटु, अद दिया कबळ कीयना पोलो आंदु, सेनातनु पोहतनद कबळ वने पोलो आंदु. अदिहकु पोळद अरयनामुनेने येसुन गति कीया पोयता.

- 45 येसु हातोच इनजोर ओग दारोगाल वेहतस्के पया, पिलाति सेतातुन ओयलाह योसेपिन वेहतोग.
 46 वेहतस्के पया योसेपि उंद पूना पांङ्गि हामुर-गेंदे असतोच. असिसि येसुना सेतातुन इच्चन रेहचि, अद गेंदेते ऊर्हतोग. पया बेरा आदतगा तर्वतद उंद गुमयातगा ओसि, गति कीतोग.* अह कीसि गुमयाता अगदगा बेरा आद बंडातुन तिळ्ळप कीतोग.
 47 मण्डला नाटेना मरियालि ओसो योसेसना तलोग मरियालि, सेतातुन गति कीतद जागातुन ऊळताड.

16

येसु मल्स जीवा अरयहतोग

(मत्याल 28:1-8; ल्काल 24:1-10; योहन 20:1-13)

- 1 वारमता पोल्वादिया मारता, अस्के मण्डला नाटेनद मरियालि, याकुबना तलोग मरियालि ओसो सलमि, इवु येसुना सेतातगा वाटलाहि अतनैय असताड.*
 2 इमा दिया (इतेके ऐतारम दियाते),* सकर पडपड आसोरे, अव गुमयातगा वाताड.
 3 वानेके तमतमाय इंदुड, “बोग माक गुमयातुन तिळ्ळप कीतद बंडातुन तेंडिसीयनोग रि?” इंदुड.
 4 पया ऐ एवनेके गुमयातुन ऊळताड. ऊळनेके गुमयातगा तिळ्ळप कीतद बंडा पका बेरा मता, मति अद बंडातुन अबर गूळहतद मता.
 5 पया अव आस्क लोप्पा ओळियताड. अस्के ओवोर्गा लेयोग, पांङ्गि जगा केमि तिन्ळ बाजे उदिस मतदिन, अव ऊळताड. ऊळिसि गाबरेम आताड.
 6 अस्के ओग अविस्किन इतोग, “गाबरेम आयमाट! हक्कनागुटातगा वेळहतोनु, नासरेत नाटेनोग येसुन पर्वकलाह आतिर. ओग जीवा अरतोग, इगा इलेग.* इद ऊळाट, ओना सेतातुन तासिस मतद जागा, ओन इगान तासिस मतोर.
 7 इंजेक मीट पन्नगा ओसो दुसोर ओनाड कगयवालोर्गा अन्जि, ओरिन इद्रम वेहाट, ‘ओग मीक वेहतप लेहका, इंजेक मीवा मुनेन गालिल पटटे दायलाह आतोग, अगान ओन कलियकिर,’ इन्जि वेहाटु,” इनजोर इतोग.
 8 अव आस्क पया पका रेयिस मताड. अविस्कनाड जीवाड दिरदिर सांङ्गिदुड. अदिहक अव गुमयातगडाह पेसिसि वितताड. पका रेयिस मताहकु, अगदे बोने वेहोड.*

येसु तनाड कगयवालोर्हिहक दिसिहतोग

- [
 9 ऐतारम पड वियतस्के, येसु हामुरताहि तेक्तोग. तेक्तस्के सुम्मुने मण्डला नाटेना मरियालिहक दिसतोग.* मुने येसु तानगडाहि एळ्ळ देयहकिन पेसिह कीस मतोग.*
 10 दिसतस्के अद अन्जि, येसुना संगे मंदुर ओर मन्कलोरिन वेहता.* ओर दुकम आसि अळसोर मतोर.*
 11 येसु जीवा अरतोग, मरियालि ओन ऊळता इनजोर केंजतोर. मति अद पोल्लोतुन ओर सेतेम पोयोर.*
 12 ताना पया, मुने येसुना संगे मतोर इर्वुर मन्कलोर, येस्सलेमताहि नाग अनजोर मतोर. अस्के येसु ओरिहक दिसतोग. इद मल्का येसुना रूप मिळिन्दस मता.
 13 पया (ओग येसुये आंदोग इनजोर पुतस्के,) वेर इर्वुर मल्स अन्जि, येसुना संगे मतोर दुसोरिन वेहतोर. मति बेरा पोल्लोतुन वने, ओर सेतेम पोयोर.*
 14 पया अक्रा बळयिर उदिसि गाटो तिनजोर मतोर, अस्के येसु ओरिहक दिसतोग.* दिसिसि इद्रम इतोग, “नना तेक्तस्के नाक ऊळतोर मन्कलोर पोल्लोतुन बाराहक नमविर? नमोम इनजोर बाराहक कैगम आतिर?” इनजोर इतोग.
 15 पया ओसो इतोग, “मीट पूरा बूममॅड अन्जि, नावा बेसता कबुरतुन सबेटोरिहक पोक्कुर कीन्हट.*
 16 नावा पोल्लोतुन विस्वस कीसि, नावा पेदिरते एग मीतोरिन, देवुळि पिसिह कीयगा.* मति विस्वस केवोरिन, ओरा पापमतेनाहक सिक्सा इयगा.

* 15:46 15:46 बळयिर 13:29 * 16:1 16:1 योहन 19:39 * 16:2 16:2 बळयिर 20:7; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 * 16:6 16:6 मत्याल 28:5-6; ल्काल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुल्सितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 * 16:8 16:8 सबेदुक पाळ्नाड मोदुल काग्देहकनगा वचन 9-20 वावोड. * 16:9 16:9 योहन 20:14-17 * 16:9 16:9 ल्काल 8:2 * 16:10 16:10 ल्काल 24:10,23; योहन 20:18 * 16:10 16:10 ल्काल 23:27; योहन 16:20 * 16:11 16:10-11 ल्काल 24:9-11 * 16:13 16:12-13 ल्काल 24:15-16,31-35 * 16:14 16:14 1 कुरिततोर 15:5 * 16:15 16:15 मत्याल 28:19-20; ल्काल 24:47; बळयिर 10:42 * 16:16 16:16 योहन 6:29; बळयिर 2:38; 8:12,16; 16:31; 22:16

17 नावा पोल्लोतुन विस्वस केवालोर मन्कलोरा कयदे, देवुळता लावताड इव सीनाड आयनुडः नावा पेदिरते देयहकिन पेसिह कीयनुर, ✧ तमा पुनवव बासाड वळ्हकनुर✧.

18 तरस्किन तमाड कयकने पोयनुर, ✧ ओसो हळ्कनद वीसम उटेक वने, ओरिहक बाताले आयो. ओसो ओर तमाड कयक बेमरतोरा पोगोन तासतेके, ओर सव्रेम आयनुर, ✧” इनजोर वेहतोग.

येसु देवुळदीपतगा दास्तोग

19 पया येसुसामि ओरिन इव पोल्लोड वेहतापया, देवुळि ओन पोगोन तना जागातगा ओता. ✧ येसु पोगोन अतोग अस्के, देवुळता तिनळ बाजे उदतोग. ✧

20 पया येसुनाड कगयवालोर सबेटोर सबे जागाने तिरियसोर, ओना पोल्लोतुन पोकर कीतोर. सामि ओरा तोळ मताहकु, ओरा कयदे देवुळता लावताड सीनाड आंदुड. ओर वेहतव पोल्लोड निटमे इनजोर अव सीनाड तोहंदुड. ✧आमेन.]

✧ 16:17 16:17 बळयिर 16:18; 19:12 ✧ 16:17 16:17 तमा पुनवव बासाड वळ्हकनुर बळयिर 2:4; 10:45-46; 19:6; 1 कुरिततोर 12:10,28,30; 13:1,8; 14:1-39 ✧ 16:18 16:18 बळयिर 28:5 ✧ 16:18 16:18 याकुब 5:14 ✧ 16:19 16:19 लूकाल 24:51; बळयिर 1:9; 1 तिमोति 3:16 ✧ 16:19 16:19 बळयिर 2:33; 5:31; 7:55; रोम सहरतोर 8:34; इपिसुसतोर 1:19-20; क्लुसितोर 3:1; इन्नितोर 1:3; 1 पवु 3:22 ✧ 16:20 16:20 इन्नितोर 2:3-4

लूकाल रासतदु बेसता कबुरि

बोगाय डाक्टर मग-तलिन रिक्म कीतेकाय, नोमुरतुन ओल्सतेकाय, मत-गोलि रासिसीतेकाय, ओना मुनेह उदिस मनवाल रोगमतोग तिपल आसोर, रेयसोर, ओग डाक्टरनाय बर्वसते मन्ह्तोग. दुकिनोर, नोमुर आतोर, इद्रम बोरें आयि सत्रेम आयलाह डाक्टरनके वास्तोर, ओरा पोगोन दया कीयलाह डाक्टरिहक विचर पुटिहता.

इद पुस्तकते लूकाल, ओवोर्गो दया केवाल डाक्टर, माक दया कीतोग येसुना लोप्पा वेहतोग. मत्याल तना पुस्तकते राजाना लोप्पा रासतोग, लूकाल बार येसु बेरोग डाक्टर आंदोग इन्जि रासतोग. ओसो येसु मावा लेहका आतोग, मावा लेहका तिपल आतोग, ओग माट कीयनव तिपल्किन, दुकम्किन आपतोग इन्जि, लूकाल तोहतोग.

डाक्टर लूकाल यहुदि आयवोग मतोग, ओसो रीत-रिवजता लोप्पा बेस कगयतोग मन्कल मतोग. ओग येसुना बळयि आयोग, मति येसु देवुळदीपतके मल्स अतापया, पोल्नुना तोळ आतोग. पोल् ओन “नावा गोटतोग डाक्टर लूकाल” इनजोर इन्ह्तोग (कुलुसितोर 4:14), अहे “नावा संगे कबळ केवाल” वने इन्ह्तोग (पिलेमोन 24). इद पुस्तकता सुम्मुने ओग रासतपु, येसुसामिनाड कबस्किन ऊळतोस, केंजतोस, पोक्कुर कीतोस, ओरगडाहि लूकाल येसुना लोप्पा बेस पुतोग, अहे रासिस तासतोग. येसुनाड इव पोल्लोड सेतेम मन्हताड इन्जि माट पुनदनेनाहक, लूकाल इविस्किन ओर्कुलते रासतोग. इद पुस्तकतुन रासतापया, ओग बळयिराड कबस्कना पुस्तक वने रासतोग. रेंड आसि पुस्तकिन, ओगु तियुपिलु इनवाल युनानि साय्बानेनाहक रासतोग.

लूकाल माकु पिसिह केवाना दयातेके ओस्तोग. लूकाना पुस्तकताड पीटोने, आस्किन ओसो उडूलोर पेकोरिन मान ईतद मन्हता. दया केवाल किर्स्तु, आस्किन-कोयतोरिन, उडूलोरिन-बेरोरिन, यहुदिरिन-यहदि आयवोरिन, दुकमतोरिन-सुकमतोरिन अलग-अलग नदते ऊळोग, मति ओग माक सबेटोरिन अचोने जीवा कीस्तोग. ओग पापि लोकुरा संगे कलियतोग, पार्ताना कीतोग, ओग उंद सहरतेनाहक अळतोग, ओग लोकुराड जीवानेनाहक गाबर आतोग, ओसो माट सबेटोरेनाहक हळ्कनागुटतागा तिपल आतोग.

बेस्के माक दुकम पुटिहता, अस्के माट लूकाल रासतदु, देवुळता दयाता बेसता कबुरता इद पुस्तकतुन अर्व पागयहनल. बेस्के माट दुसोर तिपलतुन ऊळिहनल, ओरा दुकमतुन, अडसनतुन, गर्जतुन पुहनल. अस्के माट वने इद दयाता बेसता कबुरमगा दया पागयहनल, ओसो दया केवाल येसु किर्स्तुना लेहका आया पागयहनल, अहे ओना दयातुन, दुसोरगा एव्हिह कीया पागयहनल.

मुनेता पोल्लो

1-4 तियुपिलु साय्ब! ✨ माटु येसुसामिना सेवकिरोम आंदोम; साय्बमते ओना लोप्पा मुनेन रासतपु, ओग मावा नडुम वेल्लाडे कबस्क कीतोग. अव कबस्किन इंजेके वेल्लाटोर रासलाह आतोर. अव पोल्लोन मुनेटाहि ऊळतोस, केंजतोस, वेर पोक्कुर कीतोर, ओसो माक वने वेहतोर. ✨ येसुसामिनाड सबे पोल्लोड मुनेटाहि बेद्रम आताड इनजोर, नना वने बेस पर्व्हकिस ऊळतन. निमा ओना लोप्पा बाताल बाताल कगयतिन, अव सबे पोल्लोड सेतेम मन्हताड इन्जि निमा पुनदना, अदिनेनाहक अविस्किन इंजेक ओर्कुलते नियेनाहक रासलाह आतन.

योहन पुटनोग इनजोर देवुळि कबुर लोहतहता

5 बेरोग एरोद राजाल यहुदि जाततोस* बूमता राजाल मतोग, ✨ अस्के अगा ओवोर्गो जकरिया पेदिरतोग यहुदि जातता बूमयाल मतोग, ओग अबिया मुय्तोना तुंगतोग आंदोग. † ✨ ओना मुतेना पेदिर इलीसिबा आंदु, अद वने ओना लेहका आस्न पेर्माना कूळता मता. ‡

6 वेर आळ इर्बु आसि देवुळता मुनेह कर्तुळते मतोर. देवुळताड सबे अडोड-उतुर्किन, तपवालेवा माळसोर ताकिदुर.

7 मति इलीसिबाल वंजो मताहक, ओरिहक पिलाड-पेकोर इलेर. ओसो वेर आळ इर्बु आसि, पका सेळो-मुय्तोग आस मतोर.

8 मनेक मनेक पया उंद दिया इद्रम आता इतेके, (येस्सलेम सहरता मंदिरतगा) अबिया तुंगतोर बूमयालोरा कबळ कीयनद वारम मता. अस्के जकरिया मुय्तोग वने देवुळता मंदिरतगा अन्जि, बूमया कबळ कीसोर मतोग.

✨ 1:1-4 1:1-4 बळयिर 1:1-2 ✨ 1:1-4 1:1-4 इन्जितोर 2:3-4 * 1:5 1:5 यहुदि जाततोर इय्येल देसेमते मंदुर, ओरिन इय्येलतोर वने इद्र. ✨ 1:5 1:5 मत्याल 2:1 † 1:5 1:5 मंदिरता सेवतुहक वेल्लाटोर बूमयालोर मतोर, अदिहक दाविद राजाल ओर बूमयालोराड वीसा नालुड तुंगड कीतोग, उंद तुंगतोर वसंतुहक रेंड मल्काड वारममंड मंदिरतगा सेवा कीदुर. अव तुंगानगडाहि अबिया मुय्तोना तुंग आट नंबरता मता. ✨ 1:5 1:5 1 इतिहास 24:10 ‡ 1:5 1:5 आस्न मुय्तोग इतेके, मोसा मुय्तोना दादाल मतोग. सबेटोर यहुदि बूमयालोर ओसो पेर्मांलोर ओनाय कूळतोर आंदुर (पिसमुळि 29:9).

9 बेद्रम इतेके, बूमयालोरा रीतता लेहका बोग मंदिरता पवित्र गडटे अन्जि, बूमयाना कबळते दूम बोळसनोग इनजोर, सीटिङ वाटिसि जकरिया मुय्तोन आचतोर.

10 पया ओग लोप्पा दूम बोळिसहपा, सबेदोर पलते मंदिरताड मंडानगा पार्तना कीसोर मतोर. S

11 अचोटेने मंदिरता लोप्पा देवुळता उंद देवतुलि, दूम बोळसनद जागाता तिनळ बाजे नितद, जकरिया मुय्तोहक दिसता.

12 अस्के ओग तान ऊळिस, एक्बेक आसि पका रेयतोग.

13 पया देवतुल ओन इता, “जकरिया! रेयमा, निमा बेद पोल्लोतेनाहक पार्तना कीसोर मतिन, अद पोल्लोतुन देवुळ केंजता. नीवा मुते इलीसिबा सेळो नेलाड हक्कगा; तान्क ओवोग पेकाल पुटनोग. ओग पेकाना पेदिर योहन(इतेके ‘देवुळि देय्वा ईस्ता’) इनजोर तासकिन.

14 ओग पेकानेनाहक निमा पका गिर्दा आयकिन, सुकम आयकिन.

नीवा मगि पुटोग इनजोर, वेल्लाटोरै गिर्दा आयनुर.

15 बाराहक इतेके ओग देवुळता विचरते बेरोग मनदनोग. ओग बेस्केन अंगुर जोमातुन ओसो बेदे ओचिह कीयनदिन वडोग आयनोग. * ओसो तना तलिना पोटालोप्पाडाहिचे, देवुळता पवित्र जीवाते निदनोग. †

16 ओग मीवा वेल्लाटोर इग्रयेल लोक्कुरिन तमा देवुळतके मल्हच ततनोग.

17 तपेर तमाड पिलाड-पेकोरिन बेस जीवा वाटनाह कीयनोग, ‡ देवुळता पोल्लो केंजबोरिन सेतेम बुदतेके ओयनोग. लोक्कुरिन सामि वायनदिनेनाहक तयर कीयलाह, अदम कीयनोग. एलिया मुय्तोहक बुदि ओसो लाव ईतप लेहका, ओन्क वने अदे लाव ईयगा. † ओसो सामि वायनामुने, सामिना कबुरतुन मुनेह-मुनेह वेहचोर दायनोग,” इनजोर देवतुल इता.

18 अस्के जकरिया मुय्तोग इतोग, “नीवा पोल्लो निटम आयगा इनजोर, निमा बेद्रम तोहतकिन? नना इतेके मुय्तोनन आतन, नावा मुते वने सेळो आसि, बेद्रम नेलाड हक्कगा?” इतोग.

19 अस्के देवतुल इता, “(निमा नाक पुनविन बहे, मति) नावा पेदिर जिबरायिल आंदु, ‡ नना देवुळता मुनेह निच मनवानन आंदन. नीवा संगे वळहकलाह ओसो इद बेसता कबुरतुन वेहतलाह, अदे नाक लोहता.

20 नना वेहतद पोल्लो तना कगोते निटम आयगाये, मति निमा नावा पोल्लोतुन विस्वस केविन. अदिनेनाहक नावा पोल्लो निटम आनाहजोम, निमा वळहक पगावाह मूकानिन आस मनदकिन,” इता.

21 इद्रम आनेके, पलते निचि मोळकवालोरा, जकरिया मुय्तोनेनाहक केपिसि, “वेग बेलाह इचोन आल्सेम कीस्तोग रा!” इद्र.

22 पया जकरिया मुय्तोग मंदिरताहि पलते पेसतोग, पेसतस्के ओग ओरा संगे वळहक पुनोग. अस्के मंदिरता लोप्पा देवुळि वेन्क बेदो लेका तोहताहकु वळहक पुनोग इनजोर, ओर पुतोर. जकरिया मुय्तोग मूकाल आस मताहकु, कयदा साया कीदोग.

23 पया तनाड सेवाताड दियाड मारतस्के, ओग तना लोन अतोग.

24 अतस्के पया, तना मुते इलीसिबा सेळो नेलाड हक्कता, नेलाड हक्कतस्के एयुड नेलाड आनाहि, लोताह पलते पेसो आस मता.

25 अद इद्रम इता, “नाक वंजो इनजोर लोक्कुर पास्किदुर, मति लोक्कुरा नडुमि नावा लजा पोवयनायो इनजोर, देवुळि इंजेक नाक इद्रमलेहका देय्वाते ऊळता; (ओसो पास्कनद पोल्लोतुन माय्पिह कीसीता,)” इता.

येसु पुटनोग इनजोर देवुळि कबुर लोहतहता

26-27 अद्रमलेहकाने पया गालिल पटटा नासरेत नाटेनगा इद्रम आता इतेके, उंद मरियाल पेदिरता कुन्ना लेया पिला मता. ताना संगे मरिड आयलाहि, योसेप पेदिरतोग पेकाल ताल्हकिस पोल्लो करल कीस मतोग, ओग दाविद राजाना कूळतोग मतोग. S (इलीसिबा सेळो नेलाड हक्किस) आरुड नेलाड आतस्के, देवुळि तना देवतुल जिबरायिलिन नासरेत नाटेनगा लोहता.

28 लोहतस्के देवतुल अद पिलातगा अन्जि, “जोहर, देवुळता देय्वातदिनिन! देवुळ नीवा तोळ मन्हता,” इनजोर इता.

29 इद पोल्लोतुन केंजिसि, मरियाल पका एक्बेक आता, आसि इद पोल्लो वेहच, बाराहक नाक जोहर कीयलाह आता इन्जि, अद आलिह कीयलाह आता.

30 अद आलिह कीनेके, देवतुल इता, “मरिया, देवुळि नीक देय्वा ईसि नीक आचता, निमा रेयमा.

S 1:10 1:10 मंदिरता पवित्र गडटे सिरप बूमयालोरीहके दायलाह पोल्तिदु, * 1:15 1:15 गिनती 6:1-4 अगा रासतपु, योहन नाजिर किरिया कीतप, पुटण्डाहे देवुळि तना सेवतेनाहकु ओन अलग तासगा. अहे ओना मनमळ वने अलग रीतता मनदगा. † 1:15 1:15 1:67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:5; 9:17; 13:9,52 ‡ 1:17 1:17 मलाकी 4:6 † 1:17 1:17 एलियाल इद पेदिरता अर्तम “यहोवा नावा देवुळि” अस्ता. वेग एलिया मुय्तोग वेल्लाड वर्साना मुने, इग्रयेल देसेमते देवुळता बेरोग कबुरतोग मतोग. ‡ 1:19 1:19 जिबरायिल इद पेदिरता अर्तम “देवुळता मन्कल” इद्रम अस्ता. इद देवतुला पोल्लो यहूदिर साम्रमते वास्ता (दानियेल 8-9), अदिहक जकरिया बूमयाल अद पेदिरतुन बेस पुतोग. S 1:26-27 1:26-27 अद त्कने दाविद राजाल डोलिसि, जोक-जोक अजर वर्साड आस मताड.

31 केंजा! निमा नेलाड हक्ककिन अस्के, नीक पेकाल पुटनोग, ओना पेदिर निमा येसु (इतेके 'सामि पिसिह कीस्ता') इनजोर तासकिन.

32 ओन सबेटोर बेरा डीसाता देवुळता मगि इनदनुर, अचोन ओग बेरोग मन्कल आयनोग. ओना कूळता मुनेतोग पेदामुस्तोग दाविद राजाना लेहका, देवुळि ओन वने राजाल कीयगा.*

33 (नीवा पोटाते पुट वावाल पेकाल,) इश्येल देसेमतोरगा* राजेम कीयनोग. ओना राजेम बेस्केन मारो आयगा,*[†] इनजोर वेहता.

34 बेहतस्के मरियालि, "इद बेद्रम निटम आयगा? नना इतेके कोय्तोना मोकम वन ऊळोन, (कुब्रा पिलातन आंदन,)" इनजोर इता.

35 इतस्के देवतुल इता, "देवुळता पवित्र जीवा नीवा पोगोन रेगगा, बेरा डीसाता देवुळता दळम नियगा अरताहकु, निमा नेलाड हक्ककिन. अदिनेनाहक नियगा पुटवाल पवित्र पेकानु, देवुळता मगि इनदनुर.

36 ओसो ऊळा, नीवा जीवातद इलीसिबाल सेळो वने, इंजेक नेलाड हक्कता. लोकरु तान वंजो इनजोर इंदुर, मति इंजेके अद नेलाड हक्किस आरुड नेलाड आताड.

37 देवुळता कयदे आया पगवद बाताल मन्हता?"* इता.

38 इतस्के मरियाल इता, "ऊळा, सामिना सेवा कीयनदिनन आंदन, निमा वेहतपे नाक आयि," इता. पया देवतुल तानगडाहि पेसिस अता.

मरियाल इलीसिबा सेळोन ऊळलाह दास्ता

39 पया अवे दियाने मरियालि बाताल कीता इतेके, चट्टिपेते यहूदा पटटा मेटा भूमताग मनदनद इलीसिबा सेळोना नाम अता.†

40 नाटेनगा एवतस्के जकरिया मुय्तोना लोन अन्जि, इलीसिबा सेळोन कलियिसि "देवुळ नीक सुकम ईयि!" इनजोर इता.

41 मरियाल इतद पोल्लोतुन केंजताहे, इलीसिबाना पोटातगा मतद पेनेम पार्हकता. अस्के अद सेळो देवुळता जीवाते निंदता.

42 निंदतस्के अद मरियान ऊळिस जोरते केयसोर इता, "सबे आस्किहकाय निमाने एक्वा देय्वातदिनिन मरिया, नीवा पोटातगा मनदनद पेनेम वने पका देय्वाता.

43 अलो देवन, नावा सामिना तलोग नाक ऊळलाह वायना, इद्रमता देय्वा नाक बेगडाह दोर्कता!

44 ऊळा, नीवा लेडतुन केंजताहे, नावा पोटाता पेनेम गिर्दति पार्हकता.

45 निमा बेरा देय्वातदिनिन मरिया, बह इतेके देवुळ नीक वेहतद पोल्लोतुन निटम आयगा इन्जि विस्वस कीतिन," इनजोर इलीसिबा सेळो इता.

मरियाल वागतद पाटा

46 अस्के मरियाल इद्रमता पाटा वागता,

"नना पूरा जीवाताहि देवुळतुन जोहर कीय्हनन.

47 नाक पिसिह कीयनद देवुळि* नावा जीवात्क बेस गिर्दा ईस्ता.

48 ऊळा, इंजेटाहि अमेसा लोकरु नाक देय्वातद इनदनुर, देवुळि तना उडुला ओर्युलतदिन बेचोन बेस सीता कीता!

49 पका डीसाता देवुळि नयेनाहक बेरा कबळ कीता, ताना पेदिर पवित्र आंद.

50 बोर देवुळतुन रेयिस ताकिह्तोर,

ओरा पोगोन ताना दया अमेसा मन्हता.*

51 देवुळि तना लाव तोहता,

ओसो माट बेरोरोम इनवालोर पोमाडेडे-रिन बिरोबटो कीता.

52 बेरोर मुक्यालोरिन तमाड कुर्सिनाहि इळन रेहता,

पोहचीतप मतोरिहक बार मान ईता.*

53 लेवोरिहक बार बेसतल-बेसतल माल ईता,*

मता मन्कलोरिन बारा वेट्टाड कयक लोहचीता.

* 1:32 1:32 यशायाह 9:7 * 1:33 1:33 इश्येल देसेमतोरगा मोदुल कागिदते "याकूब मुय्तोना जालपिलता लोकरुग." याकूब मुय्तोना दुसा पेदिर इश्येल माता, ओनगडाहि पूरा इश्येल देसेम पुटटा. * 1:33 1:33 तोहचीतव पोल्लोड 11:15 * 1:37 1:37 पुटमुळि 18:14; धिर्मयाह 32:17; मय्याल 19:26 † 1:39 1:39 इद पयनम जोक-जोक 70 कोस्क आंद, अद कालमते अखोर लोकरु कीतप, मरियाल ताकसोर अन्ज मनदगा, इलवेके गाळदता पोगोन उदिसि अन्ज मनदगा. * 1:47 1:47 तीतुम 1:1-4; यहूदाल 25 * 1:50 1:50 देवुळताड पाटाड 103:17 * 1:52 1:52 याकूब 4:10 * 1:53 1:53 देवुळताड पाटाड 107:9

54-55 मावाड तादोर-बाबोरिहक पोल्लो विळसतप लेहकाने,
तना सेवकिर इस्येल मन्कलोरिहक तोळ ईता.

इतेके अब्रहम मुय्तोन ओसो ओना सबे जालपिलतुन ऊळिस, दया कीयनदिन सीता कीता,✠

इनजोर पाटा वागता.

56 इद्रम मरियालि मंड नेलाड आनाहजोम, इलीसिबा सेळोना लोन मता, ताना पया तना लोन मल्स अता.

देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन पुटिह्तोग

57 पया इलीसिबा सेळोना रिक्म आयनद कगो एवता. एवतस्के तान्क ओबोर्गो पेकाल पुटोटोग.

58 अद रिक्म आतस्के, ओरा एरे-ग्रेतोर ओसो जीवातोर केंजतोर. केंजिसि देवुळि ताना पोगोन बेरा दया कीता इनजोर,
ओर वने पका गिर्दा आतोर.

59 पया पेकाल पुटिस आट दियाने, ओन देवुळता अडो मतपु डायना रिक्मः कीयलाहि वेर वातोर. वासि ओग पेकाना
पेदिर जकरियाल इनजोर, तपेना पेदिरतुन तासना मता.

60 मति पेकाना तलोगि “आयो रा, वेग पेकाना पेदिर योहन मनदागा,” इता.

61 अस्के “इंगो मति मीवा कुटूमळते इतेके, इद पेदिरतोग! बोगो इलेग अले,” इतोर.

62 पया कय सायाते पेकाना तपेन इद्रम ताल्हकतोर, “निमा वेग पेकाना पेदिर बाताल तासलाह ऊळिहनिन?” इतोर.

63 अस्के पेकाना तपे रासलाह पाटि ताल्हकिसि, “वेना पेदिर योहनिय मनि,” इनजोर अगा रासतोग. (“ए! वेग वने अदे
पेदिर रासतोग रा!” इनजोर) सबेटोर बयल आतोर. S

64 पया जकरिया मुय्तोग पेदिर रासताहे, तोप्नेन ओना आल्का पेसता. अस्के ओग वळ्हकसोर देवुळतुन जोहर कीयलाह
बोटटोग.

65 इव पोल्लोड केंजिसि, अगा मनवालोर पका रेयतोर. ओसो यहुदा पटटा मेटा-बूमताड नाहकनोर इव सबे पोल्लोन
वळ्हकिदूर.

66 निटमे ओग पेकाना संगे देवुळ मता इन्जि, इव पोल्लोड केंजतोर सबेटोर इविन बेस आलिह कीसि, “वेग पेकाल कोनि
मोदुल मन्कल आयनोग बहे!” इदूर.

जकरियाल देवुळतुन जोहर कीस्तोग

67 पेकाना तपे जकरिया मुय्तोना आल्का पेसतस्के, ओग देवुळता जीवाते निदतोग,✠ निदतस्के अद जीवा ओन इद्रम
वेहनाह कीता:

68 “मावा इस्येलतोर बेरा डीसाता देवुळतुहकु जोहर आयि,

अद तना लोकुरा पोगोन जीवा वाटिस, ओरिन तमा कोंटेतोरहि पिसिह कीयलाह वाता.

69-70 वेल्लाय मुनेन अद तना पवित्र कबुरतोर संगे वेहतपु,✠

माक पिसिह कीयलाह, तना सेवक दाविद राजाना जालपिलताहि, पका लावतोन निल्लिह कीता.✠

71 वेग पिसिह केवाल मावा विस्द केवालोर कोटुलतोर कयदाहि माक पिसिह कीयनोग.✠

72 मावाड तादोर-बाबोरिन गुनम तोहतकन इन्जि, देवुळि किरिया ईसि,

अदे किरियाता सीता कीसि, नेंड इद्रम कीता.✠

73 अदे किरिया अब्रहम मुय्तोना संगे कीस मता.✠

74-75 इतेके ‘मीट जीवात मनाह बेदे रेयलेवा नाक माळना इन्जि,

मीट नावा सेतेमता, पवित्र अगादे ताकना इन्जि

नना मीवा कोटुलतोर कयदाहि मीक विळिसह कीकन.’

76-79 ए नावा पेकानिन! नीक इजेके बेरा डीसाता देवुळता कबुरतोग इनदनुर. बाराहक इतेके,

मावा देवुळि पका जीवा लोपिसि, तना लोकुरा पापमतुन मापि कीस पिसिह कीयाग इनजोर,

निमा सामिना अगादुन मुनेह-मुनेह तीहकसोर दाकिन.✠

पंडवियतस्के ईकळ मायिहता, अद्रमलेहका

✠ 1:54-55 1:54-55 गलातिर 3:16 † 1:59 1:59 देवुळि अब्रहम मुय्तोहक वेहतद करलता सीना इद डायना रिक्म आंद, अदिहके इस्येल

लोकुर पेकाल पुट्टापया आट दियाने, पेकाना कोड तोलातुन डायिह्तोर. (मुनेता पुट्टमुळि 17:9-14) S 1:63 1:63 यहूदिरा रिक्मते लोता मोदुल मन्कना
तपेर माय्तेके, इद इंदि ओरिहक बेरा लजाता पोल्लो मता. अदिनेनाहक पेकाल पुट्टेके, लोता मोदुल मन्कना पेदिर पेकाहक तासिदूर. मति जकरियाल, इलीसिबाल
पया पेकाना पेदिर दुग्रय तासतोर, अदिनेनाहक सबेटोर बयल आतोर. ✠ 1:67 1:67 1:15; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17;

13:9,52 ✠ 1:69-70 1:69-70 2 पृ 3:2 ✠ 1:69-70 1:69-70 रोम सहरतोर 1:2 ✠ 1:71 1:71 देवुळताड पाटाड 106:10

✠ 1:72 1:72 रोम सहरतोर 9:4 ✠ 1:73 1:73 इब्रितोर 6:13-14 ✠ 1:76-79 1:76-79 मलाकी 3:1

माट पापमता ईकळते ताकवालोरगा, हामुरतुहक रेयवालोरगा

देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना वेहच दीचगा, *

ओग माक देवुळता संगे गूनम आनाह कीयनोग.”

इनजोर जकरिया मुय्तोग इतोग.

80 अद्रुमे पया जकरिया मुय्तोगा मगि बेसंसोर अतोग, ओसो ओना लोप्पा देवुळता बुद बोलगसोर अता. ओग तना इस्रयेल लोकुरिहक देवुळता पोल्लो वेहनाहजोम, पेळ्ककल बूमते मतोग.

2

येसु पुटिह्तोग

1 योहन पुटटापया, रोम सर्करता ओगुस्तुस कयसर राजानेनाह, * तना ताकिह कीयनव सबे देसेहकनोरिन, तमाड-तमाड पेदिर्क सर्करता पुस्तकतगा रास वेहतना (इतेके सिरगचि कीयना) इनजोर उक्कम वाता. †

2 (इद सुम्मुनेता सिरगचि आंदु, अद तूकने सुरिया पटटा गुमसि किविरिनियुस मतोग. ‡)

3 अस्के सबेटोर लोकुर तमाड पेदिर्क रास वेहतलाह, तमाड तादोर-बाबोराड नाहकने अतोर.

4 अद्रुमे योसेपि दाविद राजाना पुळगतोग मताहक, गालिल पटटा नासरेत नाटेनाहि पिसिसि, दाविद पुटटद बेल्लेहेम नाग अतोग, अद नाग यहूदा पटटे मता. §

5 योसेप तन्क मर्मिड आयलाह ताल्हकतद मरियाल बारा, तमाड पेदिर्क रासलाह अतोर, अस्के अद नेलाड हळ्किस्स मता.

6 पया ओर अगा मनदहपा, ताना रिक्कम आयनद कगो एवता.

7 एवतस्के तान्क माळा पेकाल पुटटोग. अस्के ओग पेकान गेंदे मुर्वेने ऊर्हचि, कोळ्कातगा पीर डालाते तासता. बाराहक इतेके गोटुदगा ओरेनाहक जागा इले आस मता.

कोपालोरिहक देवतुल्क कबुर वेहतहताड

8 पया अगडोर उत्तुर कोपालोर, बटगगा तमाड गोरिन मंदा कीसि, नका पिळ्विळ ओर राका कीसोर मतोर.

9 अस्के अगा देवुळता देवतुल ओरिहक दिसता. दिसतस्के देवुळता लावता वेहच ओरगा अरता. अरतस्के कोपालोर वेहचतुन ऊळिस पका रेयतोर.

10 अचोट्टेने देवतुल ओरिन इता, “मीट रेयमाट! इके केंजाट, नना मियेनाहक बेसतल कबुर ततन. अद सबेटोर लोकुरिहक पका गिर्दा ईयनद कबुर आंदु.

11 नेंडु दाविद राजाना नाटे, देवुळ लोहतोगु मीक पिसिह केवाल * पुट वातोग, ओगे सामि किस्तु आंदोग. †

12 तेना सीना इद मनहता इतेके, ओग कस्मुल बाला पेकान गेंदे मुर्वेने ऊर्हचि, कोंदा कोळ्कातगा पीर डालाते तासतदिन मीट ऊळकिर,” इनजोर इता.

13 इतस्के अस्केडा अस्केन, तानगा वेल्लाडे देवतुल्क वासि, देवुळतुन जोहर कीसोरे,

14 “देवुळदीपतगा मनदद देवुळतुहक मान आयि.

नेदगा तान्क विचर वातोर मनकलोरिहक सुकम आयि,”

इनजोर इताड.

15 पया देवतुल्क अगडाह पिसिसि, देवुळदीपतगा मलताड. अस्के कोपालोर तमतमाय इतोर, “अलेट रा दटु! बेल्लेहेम नाटे अन्जि, इगा बेद पोल्लो सामि मयेनाहक कबुर लोहता, अदिन ऊळकल अयो!” इनजोर इतोर.

16 इतस्के ओर दरि-मरि आसोर अगडाह पेसतोर. बेल्लेहेम एवतस्के मरियान, योसेपिन ओसो कोंदाहक पीर ईयनद जागातगा टेटेम अर्स मतोग बाला पेकान ऊळतोर.

17 ऊळतस्के, “वेग पेकाना लोप्पा देवतुल वासि माक इद्रम इद्रम वेहता” इनजोर, अद पोल्लोतुन सबेटोरिहक वेहतोर.

18 कोपालोर वेहतद पोल्लोतुन केंजवालोर सबेटोर बामतोर.

* 1:76-79 1:76-79 यशायाह 9:2; इपिसुसतोर 5:14; 2 पत्र 1:19 * 2:1 2:1 कयसर इद पेदिर यलियुस कयसरना लोता पेदिर आंदु, ओग हातस्के, ओन तादो (काकोना दादाल) इनवाल ओगुस्तुस पेदिरतोग, रोम राजेमता मुनेतोग राजाल आतोग. ओग राजान लोकुर पका कदर ईदुर, अदिहक ओना पेके, बयतुर रोम राजमेते राजालोर मतोर, ओर सबेटोर कयसर पेदिरतुन तगा पेदिरते जोळे कीतोर. † 2:1 2:1 रोम राजमेते मनवालोर लोकुरगडाह सिदवा एतना इन्जि, कयसर राजाल इद्रमता सिरगचि कीया वेहतोग. ‡ 2:2 2:2 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पटटुहक ओर्विन तासिंदोग, ओन गुमसि इंदुर. § 2:4 2:4 इद पद्रम जोक-जोक 70 कोस्कना आंदु. बेल्लेहेम इतेके मेटापोगोन उदतद नाग आंदु. * 2:11 2:11 देवुळ लोहतोगु मीक पिसिह केवाल वेन इब्रि पोल्लोते मसिहा इन्हतोर, युनानि पोल्लोते किस्तु इन्हतोर. † 2:11 2:11 योहन 4:42; बळपिर 2:36; 13:23

19-20 पया देवतुलक वेहतपु, ओर केंजतव, ऊळतव पोल्लोनेनाहक, देवुळतुन जोहर कीसोर, मान ईसोरे, तमाड गोरेनके मल्स अतोर. मति मरियाल मात्रम इव सबे आतव पोल्लोन तना पोटातगान तासिस, इविना बाताल अर्तम मनदगा इनजोर आलिह कीदु.

येसुन देवुळतुहक विळिसस ईयनद रिवज कीस्तोर

21 पया मरियाल, योसेप वेर बाताल कीतोर इतेके, पेकाल पुटिसि आट दियाने, ओना डायना रिवज कीतोर. कीतापया बेदुम मरियानु नेलाड हक्कनामुने देवतुल वेहच मता, अद्रमलेहका पेकाना पेदिरी, ओर येसु इनजोर तासतोर.

22-24 मोसानाड अडोड वेहतपु, (पेकाल पुटिसि रिक्कम आतद आंचाळि रेंड वीसाड दियाड आनाहजोम कळ्वोगांद्दु). देवुळताड अडोना साम्रमतगा रासतप लेहका, मरियाल कळ्वोग आताहकु, उंद जोळ परेवा पिटेड, इलवेके उंद जोळ पोन्नळ पिटेड बसयानगा ईसि, मोक ईयना मता.✱ ओसो देवुळताड अडोना साम्रमतगा, माळा मगिन देवुळतुहक विळिससीयना✱ इनजोर रासतद मन्हाता.† अदिहक पेकानु देवुळतुहक विळिससीयलाहि, मरियानाड कळ्वोगताड दियाड मारतापया, अदु ओसो योसेप येसुन येस्सलेम सहरता मंदिरतगा ओतोर.‡✱

सिमियोन मुय्तोगा देवुळता कबुर वेहतहताग

25 ओर पेकान मंदिरतगा ओतोर अस्के, सिमियोन पेदिरतोग ओवोर्गो सेतेमतोग मन्कल येस्सलेमतगा मतोग. ओग कर्तुळते देवुळतुन मोळकवाल मतोग. देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना कयदे, इस्येलतोरिन सुदे कीयनद दिया बेस्के एवयगा इनजोर, ओग अग ऊळसोर मंदोग. ओसो देवुळता जीवा ओनगा अमेसा मंदु.

26 “बेचानाह देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किस्तुन निमा ऊळविन आयकिन, अचानाह डोलविन आयकिन” इनजोर, देवुळता जीवा ओन वेहच मता.

27 पया देवुळता जीवा ओन वेहताहकु, मरियाल ओसो योसेप मंदिरतगा वातद दिया, ओग वने मंदिरताड मंडानगा वातोग. मोसानाड अडोनागा रासतप लेहका, येसुन देवुळतुहक विळिससीयनद रिवज कीयलाहि तलोग-तपे तच मतोर.✱

28 अस्के सिमियोन मुय्तोगा ओरगडाह पेकान एतोग, एचि देवुळतुन जोहर कीसोर इतोग,

29-32 “जोहर सामि! इस्येल लोकुरिन पिसिह केवाल किस्तुन

नावाड कौंडाने नना ऊळतन!

सबे देसेहकनोर ऊळनाह, वेन निल्पिह कीस तासतिन.

वेग पेकाल वेहचलेहका मनदनोग,

यहुदि आयवोरिननीक पुन्पिह कीयलाह✱

ओसो इस्येलतोर यहुदिरिहक मान दोकिह कीयलाह.✱

अदिहक निमा मुने वेहतप लेहका, नना नीवा सेवकनन इंजेक सुकमते डोल पगयकन,”

इनजोर इतोग.

33 सिमियोन मुय्तोग इतद पोल्लोतुन केंजिसि, येसुना तलोग-तपे बामतोर.

34 पया सिमियोन मुय्तोगा ओरिहक बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग, वेहचि पेकाना तलिन इद्रम इतोग इतेके, “इगा वेल्लाटोर इस्येल लोकुर विस्वस केवोरु बूळेम आयिरि, ओसो वेल्लाटोर विस्वस केवालोर पिसिर इनजोर, देवुळ वेन आचता. वेग देवुळतुन तोहतनद सीना मनदनोग, मति लोकुर वेना पोगोन विस्वस केवालवेवा वेन पासकनुर.✱

35 इद्रम वेल्लाटोर लोकुरा पोटालोप्पाडाड विचर्क एर्का आयनुड. मति नीक इतेके, इद्रम आयगा पिला, नीवा जीवातुन तल्वर कसेगते कोटटप लेहका, नीवा जीवा पका कालसगा,” इतोग.

हना सेळो देवुळता कबुर वेहतहताग

36-37 अगा देवुळता कबुर वेहतनद हना पेदिरता उंदि रांडे मुते वने मता.✱ अद रांडे मुते नालुड वीसाड नालुड (84) वयसता सेळो मता.‡ अदु असेर पुळगतोग पत्युल इनवाना मयाळ आंद्दु, मर्मिड आस एळुड वर्सानिन ताना मुजो डोलतोग. अद सेळो जर्मिने मंदिरतगा अंद्दु, अन्जि अमेसा उपस-पार्तना कीसोर देवुळतुन मोळिंक्दु.✱

✱ 2:22-24 2:22-24 लैयव्यवस्था 12:6-8 ✱ 2:22-24 2:22-24 पेसमुळि 13:2,12 † 2:22-24 2:22-24 मोसानाड अडोना इसबते, रिक्कम आतद आंचाळ कळ्वोगा अरता. पेकाल पुटेदेके, आट दियाने पेकाना डायना रिवज कीस्तोर, कीतापया तलोग ओसोवेने 33 दियाड एवनाह, कळ्वोगतेन मन्हाता. ताना पया मोक ईसि, कळ्वोगतगडाहि एडिहता. ‡ 2:22-24 2:22-24 यहुदिरा उंदिय मंदिर मता, अद येस्सलेम सहरते मता. अगाने ओरिहक मोक ईसलाह पोल्दि, दुसाड नाहकने पार्तनाताड लोहक मताड, अगा वारमता पोल्चादियाकु जमा आसि देवुळता साम्रम कायिदु. ✱ 2:22-24 2:21-24 गलातितोर 4:4 ✱ 2:27 2:27 गलातितोर 4:4 ✱ 2:29-32 2:29-32 यगायाह 42:6; 49:6 ✱ 2:29-32 2:29-32

बळयिर 26:23 ✱ 2:34 2:34 1 कुरिततोर 1:23; 1 पत्र 2:8 ✱ 2:36-37 2:36-37 बळयिर 21:9; 1 कुरिततोर 11:5 § 2:36-37

2:36-37 अद रांडे मुते नालुड वीसाड नालुड (84) वयसता सेळो मता. “अद नालुड वीसाड नालुड (84) वर्साड रांडे आस मता,” इद अर्तम वेने आया पायबता.

✱ 2:36-37 2:36-37 1 तिमोति 5:5

38 (सिमोन मय्तोग येसुना तलोग-तपेरा संगे वळ्ळकसोर मतोग,) अस्के, अद सेळो ओरगा वाता. वासि देवुळि इमयेल लोकुरिन तमा तिपलताहि बेस्के विळिसह कीयगा इनजोर केपवालीर लोकुरिन, येसुना लोप्पा वेहता. वेहचि येसुनेनाहक देवुळतुन जोहर कीता.

39 अद्रमे पया मरियाल ओसो योसेप, देवुळताड अडोना साब्रमते वेहतपु खबे उतुर्क मारिह कीतोर. कीसि गालिल पटटे मतद तमा नासरेत नाग मल्स अतोर.

40 पया ओरा पेकाल बेस लावते बेर्सोसोर अतोऱ्ग. ओन देवुळि बेस बुदते निहचीता, ओसो ताना देव्या अमेसा ओनगा मता.

येसु मंदिरतगा गुस्त्रा संगे वळ्ळकितहोऱ्ग

41 येसुना तलोग-तपे वर्सा-वर्सातुहक आवना पंडुम* कीयलाहि येस्सलेम सहरता मंदिरतके अंदुर.

42 येसु बारा वयसतोऱ्ग आस मतोग, अस्के वर्सातुहक अतप, इद मल्का वने पंडुमतुहक अतोर, ओरा संगे येसु वने अतोऱ्ग.†

43 अतस्के पंडुम मारनाहजोम, ओर अगान मतोर. मारतापया ओना तलोग-तपे गालिल पटटेके मल्स दायलाह पेसतोर, मति येसु मात्रम येस्सलेमतगान मतोग, इदिन तपेर मुर्तिय पुनोर आस मतोर.

44 मावा संगे मल्स वावालीर लोकुराड तुंगाना संगे, ओग मनदनोग इनजोर विचर कीसि, उंद दियाता पयनम ताकिस् मतोर. ताना पया तमा जीवातोरगा, पुतोरगा ओन पर्वक बोटटोर.

45 इके-अके पर्वकिस ऊळतोर, मति येसु बेगान दोर्कीऱ्ग. दोर्कवाहक ओसोवने येस्सलेमतेकेन पर्वकलाह मल्स अतोर.

46 इमा दिया ओन मंदिरताड मंडानगा दोर्किह कीतोर. अस्के ओग यहदि गुस्त्रा संगे उदिस, ओराड पोल्लोड केंजसोर, ओरिन पोल्लोड ताल्हकसोर, ओरा संगे वळ्ळकसोर मतोग.

47 ओना पोल्लो केंजसोर मतोर सबेटोर, “वेग पेकाल पका उसरतोऱ्ग आंदोग रा! पका बुदते पोल्लो मल्हतहोऱ्ग,” इनजोर बामतोर.✧

48 ओना तलोग-तपे वने ओन ऊळिस पका बामतोर. पया ओना तलोग इता, “माक इद्रम बाराहक तिपल कीतिन बाबा? मिम्याल, नना, पका आलिह कीसोर, नीक बेचोन पर्वकतोम, एर्कयि!”

49 इतस्के ओग पेकाल ओरिन, “मीट नाक इके-अके ऊळसोर पर्वकनायो मता, बह नावा बाबाना लोतगा‡ नना मनदना इनजोर मीट पुनविरा?” इतोऱ्ग.

50 मति तलोग-तपेरिहक ओग इतद पोल्लो मुर्तिय तेळियो.

51 पया येसु तपेरा संगे तमा नासरेत नाग अतोऱ्ग. पेकाल ओरा पोल्लो केंजसोर ताकिदोऱ्ग. ओना तलोग इव सबे पोल्लो नना पोटातगा तासिस, आलिह कीसोर मता.

52 अद्रमलेहका येसु बेर्सोसोर अतोऱ्ग. बेद्रम बेर्सोदोऱ्ग, अद्रमे बुद पुनजोर अंदोऱ्ग. ओसो देवुळतुहकु वने, मन्कलोरिहक वने, विचर वातप ताकिदोऱ्ग.✧

3

एग मीहवाल योहन पोक्कुर कीतद पोल्लो

(मत्याल 3:1-12; मार्कल 1:3-8)

1 तिबिरिया कय्सर इनवाल पूरा रोम राजेमता बेरोग राजाल आसि, पंडा वर्साड आस मतोग. अस्के पुन्तियु पिलाति इनवाल, यहूदा पटटा गुमसि मतोग.* एरोद अतिपस इनवाल राजाल‡ गालिल पटटा गुमसि मतोग.† तना तमोग पिलिप इनवाल, इतुरेया ओसो तरकोनीतिस इव पटिना गुमसि मतोग. लिसानिया इनवाल, अबिलेने पटटा गुमसि मतोग.

2 अनाल ओसो तना अने कयपाल,‡ वेरु देवुळता पर्मालीर इन्जि मतोर. अद तुकने जकरियाना मगि योहनिहक बाताल आता इतेके, ओग पेळ्ळकल ब्रमतगा मनदहपा देवुळता कबुर ओन्क दोर्कता.

3 ओग अद पोल्लोतुन पोसि, योर्दन बेरेटा एरे-गरेताड सबे नाहकनगा अन्जि, इद्रम पोक्कुर कीतोऱ्ग इतेके, “पापमता अगदुन विळिसिसि, देवुळतके मल्महट्ट. माट मलतोम इनजोर तोहतलाह, देवुळता पेदिरते एग मीह्मट्ट‡! अस्के देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीयगा,”‡ इनजोर केयिदोऱ्ग.

4 इद्रमलेहका देवुळता कबुरतोऱ्ग यसयाना पुस्तकते, वेल्लाय मुने रासतद पोल्लो इंजेके करल आता:

* 2:41 2:41 आवना पंडुमता लोप्पा पुनदलाह, इद पुस्तकता आक्त्रिते पुनवव पोल्लोना अर्त्तिम, अगा ऊळट. † 2:42 2:42 यहूदिरगा बोगाय पेकाल बारा वयसतोऱ्ग आतस्के, ओन्क अस्केडाहि यहूदिराड अडोड नोम पोयहता. ✧ 2:47 2:47 मत्याल 13:54; मार्कल 6:2-3; योहन 7:15 ‡ 2:49 2:49 “नावा बाबाना लोतगा” इतेके, तना तपे योसेपना लोतगा आयो, मति येस्सलेमता देवुळता मंदिरतगा मनदनद पोल्लोतुन येसु इतोऱ्ग. ✧ 2:52 2:52

रोम सहरतोर 14:18 * 3:1 3:1 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पटटुन ताकिह कीयलाह, पट्टुहक ओर्विन तासिदोऱ्ग, ओन गुमसि इंदुर.

✧ 3:1 3:1 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लकाल 3:19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयि 4:27-28; 13:1 † 3:1 3:1 एरोद अतिपस इतेके, बेरोग एरोद राजाना मग मतोऱ्ग. ✧ 3:2 3:2 बळयि 4:6 ‡ 3:3 3:3 देवुळता पेदिरते एग मीह्मट्ट इद रिवजतुन वेल्लाटोर “बात्तिस्मा” इन्हतेऱ्ग.

✧ 3:3 3:3 बळयि 13:24; 19:4

“पेळ्हकल बूमतगा केयनद आल्का केंज वायगा.

‘सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि,
मीट ओना वायनद अगदुन तीर्हकाटु!*

ओसो अद अगदुन कसुम कीम्हट.

5 इतेके सबे लोवाड निंदिस दायना गावले, सबे मेटाड ओसो गुडाड बराबर आयना गावले.

विकोड-वकोड आतव अगिड दिग्ने आयना गावले,

बोंदाड-बेगळाड आतद अगि सग्ने आयना गावले.†

6 अस्के लोक्कुरिन पिसिह कीयलाहि,

देवुळि आचतोनु सबेटोर ऊळनुर.’ ” *

इनजोर रासतद मन्हता.

7 देवुळता पेदिरते एग मीयलाह, गोहडिनाड गोहडिड वाता मुडुन, योहन इद्रम इतोग, “एय वीसम तरस्कना लेहकाडोरिर!
(पापमता अगादाहि देवुळतके मलवालेवा, वेट देवुळता पेदिरते एग मीतेके,) देवुळि इयनद सिक्सताहि माट पिन्हट अरयकोम
इनजोर बाराहक इह्निर?

8 पापमता अगादाहि मलतोम इनजोर तोहतलाह, बेसताड कबस्क कीम्हट.†(केवेक अचोन कायाड आदवाड मराना
लेहका आयकिर!) ओसो ‘माट इतेके अब्रहम म्युतोना कूळतोरुम आंदोम, देवुळि माक सिक्सा एवो आयगा’ इनजोर, मीट
बेस्केन इद्रम इनमाट बहा. नना मीकू वेहतहनन, देवुळि अब्रहम म्युतोहक पेकोर, इव बंडानगडाह वने पुटिह कीया पगयहता,
पुनविरा?

9 इंजेके मरा मोदुदगा मस तासिस तयरेन मन्हता. बेद मरा बेस आदो, अद मरातुन नळिकिसि, किसतगा वाटमुळ आयगा,”
इनजोर इतोग.

10 अगा जमा आता मुलु योहनिन इद्रम ताल्हकतोर, “पापमताहि मलयना इतेके माट बाताल कीकोम?” इतोर.

11 इतस्के, “बोनागा रेंड जगाड मन्हताड, ओग उंद जगातुन जगालेवोन्क इयंग. बोनागा तिड-बंड मन्हता, ओग वने लेवोना
संगे तूसिस तिनेग,”* इनजोर इतोग.

12 अगा देवुळता पेदिरते एग मीयलाह, सिदवा एनवालोर वने वास मतोर, ओर पका लोक्कुराड कोताड तित्दुर. वेर वने
“गुस! माट बाताल कीकोम?” इनजोर ताल्हकतोर.

13 ताल्हकतस्के ओरिनु “मीक बेचोन सिदवा एता वेहतोर, अचोने एनाटु! लोक्कुरिन मुळहमाटु,” इतोग.

14 उत्तुर सीपय्क वने ओनगा वासि, “माट बाताल कीकोम?” इनजोर ताल्हकतोर. ताल्हकतस्के ओरिन वने वेहतोग,
“मीकू बेचोन पगर दोकिहता, अचोने पगरते मुयोग आयवा मन्हटु.* बोरिने बह डारेह कीसि, इलवेके जोल कसुर वाटिसि,
कोताड एनमाटु.” इनजोर वेहतोग.

15 इंजेके देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग इनजोर आसा कीस, लोक्कुर अग ऊळिंदुर. अदिनेनाहक योहनिन
ऊळिसि, सबेटोर “वेग ओगे बह आयोग?” इनजोर तमतमाय विचर कीदुर.

16 अदिन पुन्जि योहन सबेटोरिन इद्रम इतोग, “नना इतेक लोक्कुरिहक देवुळता पेदिरते एतेन मीहतलाह आतन. मति
ओवोर्गा बार वायलाह आतोग, ओग नाकाय वीळिसि बेरा लावतोग आंदोग, ओना कादुन इटलाह वने नना ओप्पोन, अचोन
नना उडूलोनन!† ओग देवुळता पवित्र जीवाते ओसो किसते मीक मीहवाल आयनोग.*

17 ओनाय कयदे एत मन्हता. ओग तना कळातगडाड वंजिन बेस एहचिसि, डोमेते दोसनोग, दोर्बेतन बार बेस्केन पिववद
किसते बोळिससीयनोग, अद्रमलेहका ओग मीक वने कीयनोग,” इतोग.

18 इद्रमलेहका योहन ओसो वेल्लाडे पोल्लोने लोक्कुरिन बुदिड काहचोर, बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीतोग.

देवुळता पेदिरते येसु एग मीस्तोग

(मत्याल 3:13-17; मार्कल 1:9-11)

19-22 पया योर्दन बरेटगा, योहन वेल्लाटोर लोक्कुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहचोर मतोग. अस्के येसु वने अगा वातोग,
ओन वने देवुळता पेदिरते योहन एग मीहतोग. मीहतस्के बाताल आता, येसु पार्तना कनिनेके, अस्केडा अस्केन पोगोटा बूमि पड्ने
आता.* पड्ने आता अस्के, देवुळता पवित्र जीवा परेवा पिटेलेहका दिसिसि, ओना पोगोन रेगता.* पया पोगोटाहि देवुळता

* 3:4 3:4 मत्याल 3:3; मार्कल 1:3; योहन 1:23 † 3:5 3:5 देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग इतेके, ओना राजेम नितना इन्जि, मावा
जीवातुन तयर कीयना, इद्रम इद्र वचनता अर्तम अस्तता. * 3:6 3:4-6 यशायाह 40:3-5 * 3:8 3:8 बळयिर 26:20 * 3:11 3:11
इमिस्सतोर 4:28; याक्कूब 2:15 * 3:14 3:14 इब्रितोर 13:5 * 3:16 3:16 योहन 1:20,27; बळयिर 13:25 * 3:16 3:16 योहन
1:32-33; बळयिर 1:4-5; 11:16 * 3:19-22 3:19-22 योहन 1:51; बळयिर 10:11 * 3:19-22 3:19-22 योहन 1:32-33

आल्का इद्रम वाता इतेके, “निमा नावा मगनिन आदिन, नीक पका जीवा कीयहनन! ✧ नीवा लोप्पा नना पका गिर्दा आतन,” इता. ✧

पया मनेक मनेक बह आता इतेके, एरोद अंतिपस गुमसि, ✧ तना दादाल (पिलिप जीवात मनेकेन,)* वेना मुते एरोदियसि इनदनदिनु तन्क ततोग. ओग तना अगेना संगे कीतद पापमतेनाहक ओसो वेल्लाडे दुस्राड लाग्वाड कबस्कनेनाहक योहन ओन तेह्-दोग. अदिनेनाहक कोनि एरोद अंतिपस गुमसि, योहनिन जेलते वाटटोग. ✧ वाटिसि तना मुने कीतव लाग्वाड कबस्कना लेहका, इद ओसो उंदि लाग्वा कबळ कीतोग.

येसुनाड तादोर-बाबोराड पेदिर्क

23 अद्रमे पया येसु तना सेवा सुरु कीतोग, अस्के जोक-जोक डेडा वीसा वर्सानो! मतोग. लोकुरा विचरते येसु योसेपना मग आंदोग. योसेप इतेके एलिना मग मतोग.

24 एलि मतातना मगि, मतात लेविना मगि, लेवि मलकिना मगि, मलकि यनालना मगि, यनाल योसेपना मगि.

25 योसेप मतिताना मगि, मतिताल आमोसना मगि, आमोस नहमना मगि, नहम असल्याना मगि, असल्याल नोगाना मगि.

26 नोगाल मतुसना मगि, मतुस मतिताना मगि, मतिताल सिमिना मगि, सिमि योसेकना मगि, योसेक योदाना मगि.

27 योदाल योनाना मगि, योनाल रेसाना मगि, रेसाल जस्वाबेलना मगि, जस्वाबेल साल्तिथाना मगि, साल्तिथाल नेरिना मगि.

28 नेरि मलकिना मगि, मलकि अदिना मगि, अदि कोसमना मगि, कोसम इलमोदमना मगि, इलमोदम एराना मगि.

29 एराल यहोसाना मगि, यहोसाल इलाजरना मगि, इलाजर योरिमना मगि, योरिम मतातना मगि, मतात लेविना मगि.

30 लेवि सिमियोना मगि, सिमियोन यहुदाना मगि, यहुदाल योसेपना मगि, योसेप योनमना मगि, योनम एल्किमिना मगि.

31 एल्किमि मलेथाना मगि, मलेथाल मिनाना मगि, मिनाल मतातना मगि, मताताल नातानना मगि, नातान दाविद राजाना मगि.

32 दाविद राजाल यीसाना मगि, यीसाल ओबेदना मगि, ओबेद बोहजिना मगि, बोहजि साल्मोनना मगि, साल्मोन नहसोनना मगि.

33 नहसोन आमिनदाबना मगि, आमिनदाब अरनयना मगि, अरनय एस्त्रोनना मगि, एस्त्रोन पर्साना मगि, पर्साल यहुदाना मगि.

34 यहुदाल याकुबना मगि, याकुब इसकना मगि, इसक अब्रहमना मगि, अब्रहम तेरहाना मगि, तेरहाल नाहोरना मगि.

35 नाहोर सस्रना मगि, ससरा रहना मगि, रहु पेलेगना मगि, पेलेग एबेरना मगि, एबेर सेलाहना मगि.

36 सेलाह केनानना मगि, केनान अर्पक्सदना मगि, अर्पक्सद सेमना मगि, सेम नोहाना मगि, नोहाल लामेकना मगि.

37 लामेक मतुसेलाना मगि, मतुसेलाल हनोकना मगि, हनोक यारेदना मगि, यारेद महललेलना मगि, महललेल केनानना मगि.

38 केनान एनोसना मगि, एनोस सेतना मगि, सेत आदमना मगि, आदमिन देवुळि पंडटा.

4

देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळिहता (मत्याल 4:1-11)

1 पया येसु योर्दन बैरेटगा देवुळता पेदिरेते एग मीसि, पवित्र जीवाते निंदतो! ✧ निंदतस्के देवुळता जीवा ओन पेळ्हकल ब्रूते ओसीता.

2 अगा रेंड वीसाड दियाड देयहकना मुक्याल येसुना पट ऊळसोर मता. ✧ रेंड वीसाड दियाड येसु बातय तिनवा मतोग, अदिनेनाहक अव दियाड मारतस्के, ओन्क पका कव वसता.

3 कव वसतस्के देयहकना मुक्याल ओनगा वासि, “देवुळता मगानन इनजोर इहनिन इतेके, इद बंडातुन आरि मारियिह कीम,” इता.

4 इतस्के येसु, “आयो, मन्कल तिनदनद तिडटेन पिसोग आस्तोग, ✧ इनजोर देवुळता साम्रमतगा रासतद मन्हता, पुनविन!” इनजोर इतोग.

5 इतस्के पया देयहकना मुक्याल बह कीता, येसुनु उंद पोगोटा जागातगा ओता. ओसि, उंदिय देबा इद दुनियाताड सबे राजेहक तोहता.

✧ 3:19-22 3:19-22 इमिसुसतोर 1:6 ✧ 3:19-22 3:19-22 1 योहन 5:6,9 ✧ 3:19-22 3:19-22 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15;

लकाल 3:1; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1 * 3:19-22 3:19-22 पोगोन 3:1 ते वावाल एरोद अंतिपसना तमोग पिलिप आंदोग, वेग आयोग. ✧ 3:19-22 3:19-22 मत्याल 14:3-4; मार्कल 6:17-18 ✧ 4:1 4:1 1:15,67; 4:14; बळयिर 1:8; 4:8,31;

6:3,5; 7:55; 9:17; 10:37-38; 13:9,52 ✧ 4:2 4:2 मार्कल 1:12-13; 2 कुरिततोर 12:6-7 ✧ 4:4 4:4 व्यवस्थाविवरण 8:3

6-7 तोहचि इद्रम इता, “इव सबे राजेहकिन ताकिह कीयनद अदिकर, नाक ईतद मन्हता. नना इद अदिकरतुन बोन्क इतेक ओन्क ईया पागयहनन. अदिनेनाहक इजेके निमा नावाड काल्क अरिं मोळ्कतिन इतेके, इव कतम राजेहकु ओसो इविस्कना सोबा नीके आयनुड,” इनजोर इता.

8 इतस्के येसु तान इतोग, “आयो, देवुळतुने मोळ्कना, तानाये माळना कीयना, ✧ इनजोर देवुळता साङ्गमतगा रासतद मन्हता,” इतोग.

9-11 पया देयहकना मुक्याल ओन येस्सलेम सहरते ओता, ओसि मंदिरता कुपोटगा निल्पिह कीसि, इद्रम इता, “देवुळता मागनन इनजोर इहनिन इतेके, इडाह इळन डेया! नीक बाताले आयो आयगा, बाराहक इतेके नीक काप आडना इन्जि, देवुळि तनाड देवतुल्किनलोहतगा.

अस्के अवु, नीवाड काल्क चेट पेहचनायो इन्जि,

नीकु तमाड कय्कने पोगोने एतनुड, ✧

इद्रम देवुळता साङ्गमतगा रासतद मन्हता,” इनजोर देयहकना मुक्याल इता.

12 इतस्के येसु तान इतोग, “आयो! (बयतळ कबळ कीतेक तेला, देवुळ नाक पिसिह कीयगा, इद्रम इन्जि)बोगे देवुळता पट ऊळनदायो, ✧ इह वने पवित्र साङ्गम वेहतहता,” इनजोर इतोग.

13 अद्रमलेहका देयहकना मुक्याल येसुन सबे रीतिनाड पट ऊळता, ऊळिसि ओसो पेगेके बेसता मोका दोर्कि इनजोर, ओन विळिस अता.

येसु तना सेवा सुरु कीस्तोग

(मत्याल 4:12,23)

14 पया येसु अगडाहि गालिल पटटे मल्स अतोग. अस्के देवुळता जीवा ईतद लाव ओनगा मता. ✧ गालिल पटटाड सबे नाहकनोर मन्कलोर, ओनाय पोल्लोतुन वळ्ळकिंदुर.

15 येसु यहूदिराड पार्तनाताड लोहकनगा, देवुळता पोल्लोतुन काहन्दोग. इदिन केंजिसि सबेटोर “पका बेस काहहतहतोग रा!” इद्रु.

येसुन तनाय नाटेनोर नमोर

16 अद्रमे पया येसु तना नासरेत नाग अतोग. अन्जि वारमता पोल्वादियाते तना अल्वट मतपु, अगडा पार्तनाता लोन अतोग. अन्जि देवुळता साङ्गम अर्वलाह नितोग.*

17 अगा साकुर केवाल मन्कल, येसुनगा देवुळता साङ्गमता उंद पुस्तक इतोग. अद साङ्गमतगा देवुळता मुनेतोग कबुरतोग। यसयाना पोल्लो रासतद मता. पुस्तकतुन तेगयिसि, येसु अगडाह उंद पोल्लो दोर्किह कीसि जोरते अर्वतोग.(अद पोल्लो देवुळ लोहवाल पवित्र सेवकना तोडटाहि पेसतप आंद.) अद इद्रम मता इतेके,

18-19 “देवुळता पवित्र जीवाता दळ्ळम नयगा अरता.

गरिबतोरिहक बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाहि, ✧

देवुळि नाक निल्पिह कीता.

मन्कलोगा कय इळनमनवालोरीन,

देवुळ मीक विळिसह कीता इनजोर, पोकर कीयलाहि,

तोववोरिन मीट तोवयकिर इनजोर, पोकर कीयलाहि, ✧

तिपलते मनवालोरीन विळिसह कीयलाह,

देवुळि देयवा ईयनद कगो एवता इनजोर

पोकर कीयलाहि, अद नाक लोहता.” ✧

इनजोर रासतदिन अर्वतोग.

20 अर्वतस्के पुस्तकतुन बंद कीसि, साकुर केवानगा ईसि, काहहतलाह उदतोग। अद लोतगा मतोर सबेटोर, ओनक्केन कोडा मिळ्ळवा ऊळसोर मतोर.

21 अस्के येसु ओरिन इनदलाह आतोग, “नैड मीट केंजतिर इव साङ्गमताड पोल्लोड, नावा कयदे करल आताड,” इतोग.

22 सबेटोर, “वेग बेस वेहतहतोग रा! सबे बेसताड-बेसताड पोल्लोड वेना तोडटाहि पेसिहताड गोतो!” इनजोर बामतोर. मति ओसोवने “बह वेग मावा योसेपना मगि आयोगा? अचोन बुद वेन्क बेगडाह दोर्कता?” इनदा बोटटोर. ✧

✧ 4:8 4:8 व्यवस्थाविवरण 6:13; 10:20 ✧ 4:9-11 4:9-11 देवुळताड पाटाड 91:11-12 ✧ 4:12 4:12 व्यवस्थाविवरण 6:16

✧ 4:14 4:14 3:19-22; 4:1,18-19; बळयिर 10:37-38 * 4:16 4:16 पार्तनाता लोतगा उदि गोळा मंदु, तानगा मिचि देवुळता साङ्गमतुन बोगाय अविंदोग। अर्वतापया अंदे गोळताग उदिसि, लोकरिन साङ्गमता लोप्पा काहन्दोग। ✧ 4:18-19 4:18-19 7:22 ✧ 4:18-19 4:18-19 योहन 9:39 ✧ 4:18-19 4:18-19 यशायाह 61:1-2 ✧ 4:22 4:22 मत्याल 13:54-55; मार्कल 6:2-3; योहन 6:42

23 अचोटेने येसु इतोग, “ ‘मत एवानिन! नीके सत्रे कीस तोहा’ इनजोर लोकुर इन्हतोर. अद पोल्लोटुन मीट नाक इनदकिर निटमे. इतेके ‘कापेनॉटि निमा कीतव बामिह कीयनाड कबस्किन माट केंजतोम. अविस्किन इगा नीवाय नाटे वने कीस तोहा,’ इनजोर इनदकिर.

24 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोगे देवुळता कबुरतोन्क, तनाय नाटेने मान दोर्को. ✱

25 “बेद्रम इतेके देवुळता कबुरतोग एलिया मुय्तोना वेलाते बाताल आता, पुनविरा? अस्के देसेममेंड मंड वर्साड आरुड नेलाड आनाह, मुर्तिय पेग वावो आस मता, ✱ बेरा दुकळ अर्स मता. † अद तुकने मावा इग्रयेल देसेमतगा निटमे वेल्लाडे रांडे आस्क मताड.

26 मति अविस्किनाहि बेदिनगान देवुळि एलिया मुय्तोना लोहो. सिरप सिदोन सहरता बाजेता सारपत नाटेना रांडे आंचाहके, तोळ इयलाहि लोहता. ✱ (अद आंचाळ इतेके मावा देसेमता, मावा जातता आयो.)

27 अद्रमे देवुळता कबुरतोग एलिसा मुय्तोना‡ वेलाते वने, मोंडरोगमतोर मावा इग्रयेल देसेमतगा वेल्लाटोर मतोर. मति वेरगडाहि ओर्विन वने सत्रे कीयलाहि, देवुळि एलिसान वेहो. सिरप सुरिया देसेमतोग नामानिने, एलिसाल सत्रे कीतोग. ✱ (अदिनेनाहक वेहतन, बोगे देवुळता कबुरतोन्क तनाय नाटे मान दोर्को, †) “इनजोर वेहतोग.

28 (इग्रयेल मन्कलोरिन विळिसस, दुग्राड देसेहकनोर मन्कलोरिहक, देवुळ तोळ ईता इनजोर) येसु वेहतस्के, पार्तनाता लोतगा उदिस मतोर सबेटोर पका ओड आतोर.

29 ओड आतस्के तेदिसि, येसुन तमा नाटेना पलते गुंजिस ओतोर. ओरा नाग इतेके मेटापोगोन मता. अद मेटापोगोन कस्केने मनदनद जागाताहि ओन दोबिस इयलाह अगा ओतोर.

30 मति येसु बाताल कीतोग इतेके, अगडाहि मुडा नडुमतुहक पेसिस अतोग.

येसु देयम पोस मतोन सत्रे कीस्तोग
(मार्कल 1:21-28)

31 पया येसु ओसो ओनाड कागयवालोर गालिल पटटा कापेर्नाग अतोर. † अन्जि वारमता पोल्वादियाते, देवुळता पार्तनाता लोतगा, येसु लोकुरिन कागहनदोग.

32 ओग अचोन अदिकरते कागहतोग इतेके, लोकुर ओना पोल्लोटुन केंजिसि बयल आतोर.

33 पार्तनाता लोतगा ओर्वोग देयम पोयतोग मन्कल मतोग. येसुन ऊळिसि, ओग मन्कनगा मतद देयम पका जोरते इद्रम केयता,

34 “ए नासरेत नाटेनोग येसुनिन! मावा सगे नीवा बाताल कबळि? बह माक देयहकिन बूळे कीयलाह वातिना? निमा बोनिन इनजोर पुनोना? निमा देवुळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन आदिन!” इता. ✱

35 अस्के येसु अद देयमतुन, “केमेन मन! वेनगडाहि पेसिस अन!” इनजोर दगा ईतोग. ईतस्के अदु ओग मन्कन नेल अर्हचि, ओन नोमुर केवालेवा, ओनगडाहि पेसिस वितता.

36 अगा मतोर लोकुर बामिसि, ओर्विहक-ओर्वोग वळहकसोर, “इद बेद्रमता पोल्लो रा? वेग अचोन अदिकरते, लावते देयहकिन उकुम ईस्तोग! अव पेसिहताड गोतो!” इतोर.

37 पया येसुना इद पोल्लो एरे-गूरेताड सबे नाहकने आबुर आता.

येसु दुकतोरिन सत्रे कीस्तोग
(मत्याल 8:14-17; मार्कल 1:29-38)

38 पया येसु तनाड कागयवालोर बार, पार्तनाता लोताहि पेसिस, सिमोन पत्रु इनवाना लोन अतोग. * सिमोन पत्रुना आतोहक पका दंड पोस मता. अदिनेनाहक “तान सत्रे कीसीम” इनजोर येसुन अर्जि कीतोग.

39 कीतस्के येसु तानगा अन्जि, दंडटुन “पेसिस अन!” इन्जि उकुम ईतोग, ईतस्के ताना दंड रेगता. पया अद अस्केडा अस्केन तेदिसि, ओरिहक जावा-एग कीसीता.

40 अदे दिया मुलतस्के, (वारमता पोल्वादिया मारता. अदिनेनाहक यहदिरिहक कबळ कीयलाह पोल्दि.) † अचोटेने बोर मन्कलोर अलग-अलग रीतताड दुकिड अर्स मतोर, ओर सबेटोरिन येसुनगा ततोर. पया येसु ओर्विन-ओर्विन कय बोयिस सत्रे कीतोग.

✱ 4:24 4:24 मत्याल 13:57; मार्कल 6:4 ✱ 4:25 4:25 याकूब 5:17; तोहचैतव पोल्लोड 11:6 † 4:25 4:25 येसुसामि पट्टदिना 850 वर्साड मुने, एलिया मुय्तोग मतोग. ✱ 4:26 4:26 1 राजा 17 ‡ 4:27 4:27 एलिया मुय्तोना पया, एलिसाल ओना जागाते देवुळता कबुर वेहनदोग. ✱ 4:27 4:27 2 राजा 5:1-14 § 4:31 4:31 कापेर्नाग नासरेतताहि जोक-जोक 15 कोस्क मता, गालिल समद्रुकचुदा नाग आंदु.

✱ 4:34 4:34 याकूब 2:19 * 4:38 4:38 पत्रु इनवाल सिमोन (सिमोनना दुग्रा पेदिर पत्रु मता), वेग येसुना कागयवाल ओर्वोग अंदोग. ओसो येसुनाड बारा बळयिरगा वेग ओर्वोग मतोग. † 4:40 4:40 वारमता पोल्वादियातस्के यहदिरिहक कबळ कीयलाहि, सामन कांजलाहि, जेकता पद्रमते दायलाहि पोल्तो आंदु. सनारम मुलतस्के पोल्वादिया मारिहता. अस्के दुकतोरिन येसुनगा ततलाह पोल्दि.

41 वेल्लाटोरिन देयहक पोस मताड, अव देयहकिन ओग पंडटोग. अव देयहक येसुन ऊळिसि, “निमा देवुळता मगानिन आंदिन” इनजोर, केयसोर-केयसोर पेसिंदुड. येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुं आंदोग इनजोर, अव पुनज मताड. (मति इद तकने इद पोल्लो सबेटोरिहक पुन्पिह कीयनदायो इन्जि,) येसु देयहकिन दगाड ईसि, अविस्किन वळ्ळकलाह एवोग आंदोग.

42 पया पंडवियतस्के येसु पार्तना कीयलाहि, बोर लेवगा अतोग, मति नाटेनोर ओन पर्हकसोर-पर्हकसोर दोर्किह कीतोर. दोर्किह कीसि, “माक विळ्ळिस अनमा!” इनजोर, ओन रोमिह कीयलाह ऊळतोर.

43 अस्के येसु ओरिन इतोग, “देवुळि माने-मन्कनगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन, दुसाड नाहकने वने नाक वेहता पोयहता. इदे कबळतुहक कोनि, देवुळि नाक लोहता,” इनजोर वेहतोग।

44 अद्रमे पया येसु यहुदिरा बूममंड वेलियिसि, ओराड पार्तनाताड लोहकनगा, बेसता कबुरतुन पोकरु कीदोग.

5

पत्रु, याकुब, योहन, वेर येसुनाड कागयलाह दास्तोर
(मत्याल 4:18-22; मार्कल 1:16-20)

1 उंद दिया इद्रम आता इतेके, येसु गालिलि समदुरकचुदा* दडटगा निचि, लोकुरिन देवुळता पोल्लो काहतलाह आस मतोग. काहनेके ओनाड केंजलाहि, वेल्लाटोरि अगा येसुना सर्ने आतोर.

2 अस्के येसु समदुरकचुदाग नितव रेंड ओडान ऊळतोग. अगडाह मीन्क पोयवालोर पेसिसि, एतगा तमाड वदिड नोगयलाह आस मतोर.

3 अव ओडान ऊळतस्के, नना इद ओडातगा उदतेके, वेरिहक केंजलाह बेस आयगा इन्जि, ओग उंद ओडातगा तडतोग. अद ओडा सिमोन पत्रुना आंदु, तडिसि “तमो, इद ओडातुन दडटाहि उचुन अबर, एतगा जर्गिह कीम डा,” इनजोर इतोग. पया अद ओडातुन जर्गिह कीतस्के, ओडातगान उदिसि लोकुरिन देवुळता पोल्लो काहता बोटदोग.

4 ओना काहतनद मारतापया, “ओडातुन वेल्लाह कसा मनदनगा ओसि वदिड वाटकिर, दट,” इनजोर सिमोनिन इतोग.

5 इतस्के सिमोन इतोग, “गसु! माट नग्का पिळ्ळि इद एतगा तिपल आतोम, माक उंद वने मीन दोर्को, इजेक बेगा दोर्कनुड? अले निमा इहनिन अदिहक, ओडातुन मुनेह ओसि वदिड वाटिस ऊळकोम,” इतोग.

6 पया (सिमोन ओसो तना तोळतोसु) येसु वेहतप कीतोर, अस्के वेल्लाडे मीन्क वदिनगा एकताड. मीन्क वेल्लाड आताहकु, वदिड अगयलाह आस मताड.

7 वदिड अगयनुड बहा इनजोर, दुसा ओडातगा मतोर तमा तोळतोरिन कय सायाते केयतोर. केयतस्के ओर वासि, रेंड आस ओडानु मीन्कने बर्ति निहतोर. अव ओडाड बर्ति निदताहकु, एतगा मुळ्न्देड-मुळ्न्देड आंदुड.

8-9 अचो वेल्लाड मीन्क पोयतदिन ऊळिसि, सिमोन पत्रु ओसो ओना तोळतोर पका बामतोर. बामिसि सिमोन येसुनाड काल्क अरिं, “सामि, नना पापि मन्कनन आंदन, नीवा एरे मनदलाह नना ओप्पोन!” इनजोर इतोग.

10 अद्रमे दुसा ओडाते मनवालोर, सिमोना संगे मीन्कना दंदा केवालोर, जेबेदि इनवानाड मसकु, याकुब ओसो योहन, वेर वने “इद बेद्रम आस मनदरा ग!” इनजोर बामतोर. अस्के येसु सिमोनिन, “निमा रेयमा रा, इचानाह मीन्क पोयदिन, इजेटाहि मन्कलोरिन नयगा तवानिन आयकिन,” इनजोर वेहतोग.

11 पया ओर तमाड ओडान समदुरता कचुल दडटेके ततोर. ततापया तमाड ओडान बातान, बेगडाड अगान विळ्ळिसि, येसुना संगे अतोर.

येसु मोंडरोगमतोन सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:2-4; मार्कल 1:40-44)

12 अद्रमे उंद दिया, येसु उंद नाटेनगा मतोग. अद नाटेनगा, पूरा मोंडरोगम आतोग ओबोर्ग मन्कल मतोग. (अद्रमतोरिन यहुदिर कळ्वोगतासिंदुर.) ओग येसुन ऊळतस्के, ओना मुनेह वासि, नेदगा कप मुळ्ळिदस, ओन इद्रम अर्जि कीतोग: “बाबा, नीवा विचर मतेके, नाक सत्रे कीसि, नावा कळ्वोगतुन तेंड पगयकिन,” इतोग.

13 इतस्के, “अह इतेके अले, नावा विचर मन्हताये! निमा सत्रेम आम,” इनजोर येसु इतोग. पया (यहुदिरा मोंडरोगमतोन इटवद नोमळता अडोतुन नोमवा,) येसु ओन कय आहच बोयतोग. अस्के चटनेन ओना मोंडरोगम मायता.

14 पया येसु ओन इद्रम उकुम इतोग इतेके, “इके केंजा! इद पोल्लोतुन बोन्के बार वेहमा. इजेके निमा कुदि अन्जि, बेस आतन इन्जि बूमयाहक मात्रम तोहा. मोसानाड अडोड मतपु, मोंडरोगमता कळ्वोगतुन तेंडनद मोक ईमु. सत्रेम आताहकु

* 5:1 5:1 गालिलि समदुरकचुदा मोदुल कागिदो “गनेसरत समदुरकचुदा,” इद गालिलि समदुरता दुसा पेदिर आंदु.

☆ 5:5 5:5 योहन 21:3

मोक ईतोग इन्जि, बूमयाल सबेटोरिन वेहतनोग, (अस्के नियगा मोंडरोगमता कळवोग मनो आयागा,)" इनजोर मोंडरोगमतोन येसु इतोग.*

15 निमा बोने वेहमा बहा इनजोर वेहचाय मति, येसुना पोल्लो मुनेतदिहकाय एक्वा पोक्कुर आसोर अता. अदिनेनाहक येसुना पेके-पेके गोहडिनाड गोहडिड, ओनाड केंजलाह ओसो सबे रीतिना बेमरतगडाहि बेस आयलाह, ओनगा वांदूर.

16 मति देवळतुन पार्तना कीयहपा, तना वागोमे, बोगे इलवा जागातगा अन्जि, देवळबाबाना संगे येसु वळ्हकिंदोग.

कय्क-काल्क वागतोनु येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 9:2-8; मार्कल 2:3-12)

17 अदमे उंद दिया बाताल आता इतेके, येसु बोनाय लोतगा देवळता पोल्लो काहचोर मतोग. ओनाड केंजवालोरागा उय्तर परसिरा तुंगातोर ओसो यहूदिरा साङ्गमगूसर उदिस मतोर.† वेरु गालिल पटटाड, यहूदा पटटाड सबे नाहकनाहि, अहे येसुसलेम सहरताहि, अगा वास मतोर. अद लोतगा येसु ओरिन काहचोर मतोग. अगा देवळता लाव येसुसामिनगा मताहकु, रोगमतोरिन बेस कीदोग.

18 अचोटेन ऊळाट, अगा उय्तर बोरो, कय्क-काल्क वागतोग ओवोंगा मन्कन, कटुल अम्के ततोर. तचि वेनु येसु सत्रे कीयनोग इनजोर, लोता लोप्पा ओसि, येसुना मुनेह तासलाह ऊळिंदूर.

19 मति लोकुर अगदहक तिळ्हप अरनाह निदिस मतोर. ओन लोप्पा ओयलाह, वेरिहक अग दोर्को. अग दोर्कवाहकु, वेर पायरिनगडाह लोता पोगोन वेसळतगा तगडतोर. तगडिस वेसळतुन कटुल पोदनाह, बेरा बूका कीतोर. अद बूकातगडाहि, ओग तेदवोग मन्कन कटुल अम्के, मुडा नडुमि येसुना मुनेह रेहतोर. 20 येसु ओरा विस्वसतुन ऊळिसि, ओग कय्क-काल्क वागतोनु, "अल पेका, नना नीवाड कसुर्कना मापि कीयहनन," इद्रम इतोग.

21 इतस्के साङ्गमगूसर ओसो परसिर येसु इतदिन केंजिसि, वेर तमतमाये, "ऊळाट वेग मन्कल उगसे, देवळतन इतपे बह पोगयिहतेगो! देवळतुन विळिसिस इतेके बोगे पापमतुन मापि कीया पगवोग," इनजोर विचर कीया बोटोर.

22 ओरा पोटाताड विचकिंन पुन्जि येसु इतोग, "मीवा पोटाते नावा लोप्पा बाराहक कुळसा वळ्हकिहनिर रा?

23 वेग रोगमतोनु, 'नीवाड कसुर्कना मापि आता, ' इह इतेके अल्कोया? बार वेनु 'तेदिस अन,' इनदनद अल्कोया?

24 इजेके नना माने-मन्कना नडुम पुटटोयन मन्जि, देवळतेनाह नयगा इद बूमेते पापमतुन मापि कीयनद अदिकर ईका मन्हाता इन्जि, मीक तोहतकन," इतोग.‡ इन्जि कय्क-काल्क वागतोग मन्कनु, "नना नीक वेहतलाह आतन, अले! तेदा! नीवा कटुल पोस लोन अन," इतोग.

25 इताहे ओग बेद कटुदगा अर्स मतोग, अगडाह सबेटोरा मुनेह पोर्क तेदिसि, देवळतुन जोहर कीसोर, तना कटुल काजिस लोन अतोग.

26 अद लोतगा जमा आतोरु पका बामतोर, बामिसि सबेटोर देवळतुन जोहर कीयलाह आतोर. ओसो ओर पका रेयिसि, "माट कोनि नेंड बामनद कबळ ऊळतल अयो!" इनजोर इतोर.

लेवि पेदिरतोग सिद्वा एनवानु येसु केयिहतेग

(मत्याल 9:9-13; मार्कल 2:14-17)

27 पया नाटेनाहि पेसनेके, सिद्वा एतना नाकातगा, सिद्वा एनवाल लेवि पेदिरतोनु येसु ऊळतोग. ओनगा अन्जि, "नावाड कागयवानिन आयकिन दय!" इतोग.

28 इतस्के लेवि तना नवकरतुन विळिसिस येसुना संगे अतोग.§

29 पया लेवि येसुन ओसो ओना तोळतोरिन तना लोन केयतोग, केयिसि ओरेनाहक उंद बेरा कुळप इतोग. ओरा सगे वेल्लाटोर लोकुर, सिद्वा एनवालोर ओसो दुघोर, उदिस गाटो तिनजोर मतोर.

30 तिनदनदिन ऊळिसि, "मीट एड वानाहि, सिद्वा एनवालोर, पाप्यहलोर, इद्रमतोरा संगे उदिस, बह तिनदना-उनडना कीयलाह आतिर रा?" * इनजोर परसिर ओसो तमा साङ्गमगूसर, येसुनाड कागयवालोरगा वासि, कटुला कीतोर.

31 ओरा वळ्हकनदिन केंजिसि, येसु ओरिन इद्रम इतोग, "रोगमलेवोरु डाकरनके अनोर, मति रोगम मतोरें तमा दुक्तुन पोहतलाह दास्तोर, पुनविरा?

32 अद्रमलेहकाने माट नेह्नोरोग इनवालोरिन आयो, मति पापिरिन, तमा पापमतुन विळिसिस नयके वाटु, इनजोरें केयलाह नना वातन," इतोग.

* 5:14 5:14 लैय्यवक्त्रया 14:1-32 † 5:17 5:17 परसिर, साङ्गमगूसर बोर अंदूर इनजोर पुनदना इतेके, पुस्तकिना पेके, पुनवव पोल्लोना अर्तमि मन्हाता, तान ऊळाट. ‡ 5:24 5:24 माने-मन्कना नडुम पुटटोय इतेके येसुये. माने-मन्कना नडुम पुटटोय इद्र पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तम रासतव मन्हाताड, अगा ऊळाट. § 5:28 5:28 लेवि येसुनाड कागयवाल असि, वेन्क पया मत्याल इद पेदिर उदता. मत्याल रासतद बेसता कबुरि वेगे रासताग.

* 5:30 5:30 यहदिर रोम संकरता अडम मतोर, अदिहक बोर यहदिर रोम संकरतुहक सिद्वा एंदूर, ओर सबेटोरिन यहदिर पाप्यहलोर इद्रम इंदूर.

उपसता लोप्पा ताल्हकमुळ

(मत्याल 9:14-17; मार्कल 2:18-22)

33 पया अगा मतोर् बोरो येसुन इद्रम ताल्हकलाह आतोर्, “योहननाड कगयवालोर् ऊक-ऊके उपस कीसोर् पार्तना कीस्तोर्. ओसो परसिराड कगयवालोर् वने अद्रमे कीस्तोर्. नीवाड कगयवालोर् बारा, ऊक-ऊके तिनदना-उडना कीसोरेन मन्हतेोर्, इद बहु?” इतोर्.

34 अदिन केंजिसि, “मर्मिनस्के मर्म-पेकाल मनदहपा, ओना गोततोर्िन मीट उपस तासकिरा?

35 मति बेस्के कोटलतोर् वासि, मर्मपेकान ओरगडाहि एग्पिह कीसि पोस ओयनुर, इद्रमता वेला वायगा,† अद तुक्ने ओर् दुक्रम आसि तिनेोर् आयनुर. (अद्रमलेहका नना वेरा संगे मनदहपा, नावाड कगयवालोर् उपस केवोर्,)” इन्जि येसु ओरिन इतोर्ग.

36 (इतापया ओरिहक ओसो पुन्पिह कीयनाड पीटोनेइद्रम वेहतोर्ग.) “इदिन केंजाट, पाळना गेंदेता अगता बूकातगा मेललाहि, पूना गेंदेतुन रीचिसि ताना तुक्ळेतुन बोगे ओल्सोर्ग. ओल्सतेके पूना गेंदे वने करब आस्ता, ओसो अद पूना गेंदेतुक्ळा पाळना गेंदेतगा बेस ओप्पो.

37 अद्रमे ओयवद पूना अंगुर जोमातुन पाळना तोलाजोर्कति बोगे एन्दोर्ग. एन्दतेक इसि, मिडतद जोमा ओयिसि बोल्गिहता, जोर्का इंका ओसो आडिसि अगयहता, अगतापया जोमा पूरा वाडिहता. ओसो जोर्का वने बूळेम आस्ता.‡

38 अदिनेनाहक मिडतद अंगुर जोमातुन, पूना तोलाजोर्कातगान वळयना, पूना तोलाजोर्का आडतेके अगवो आयगा.

39 बोगे मन्कल पाळना अंगुर जोमातुन उटापया, ओन्क पूना अंगुर जोमा विचरे वावो. ओगा पाळनातुने बेसु इन्हतेोर्ग,” इनजोर् वेहतोर्ग. (नना पूनाड-पूनाड पोल्लोड काग्हतहनन, अविस्कनगा पाळना रिंवजताड पोल्लोड काल्हपनायो इन्जि, येसु इव पुन्पिह कीयनाड पीटोड वेहतोर्ग.)

6

वारमता पोल्वादियाता लोप्पा कट्ला

(मत्याल 12:1-8; मार्कल 2:23-28)

1 उंद देबा इद्रम आता इतेके, येसु वारमता पोल्वादियाते गोहक अयस मतव, बोराडो पोलहकना नडुमतुहक अनजोर् मतोर्ग. दायहपा येसुनाड कगयवालोर् गोहकनाड एन्किन ऊचिसि, पोलेतुन तेंडलाहि कय्कने तुस्किंसि पेनेहक तितुर्.

2 तेन ऊळिसि अगा मतोर् उय्तर परसिर येसुन इतोर्, “पोल्वादियाते बेदे कबळ कीयलाह पोलो, तान मीट बहु नोमविर?” इनजोर् ओरिन कट्ला कीतोर्.

3 अस्के येसु इद्रम इतोर्ग, “मुनेटा कालमते दाविद राजाल तनाड ऐगेटोर् बार, कग्व वसतस्के बहु कीतोर्, इद पोल्लोतुन मीट देवुळता साङ्गमते बेस्केन अर्वविरा?

4 ओर देवुळता रावुळतगा बहु अतोर्; अगा देवुळतुहक वाटटाड बेव आरिड बूमयालोर्िन विळिसिस, दुस्रोर्िहक तिनदलाह पोलोड आंदुड;✧ पोलवेकाय, अवे आरिन बूमयालोर् दाविदिहक ईतोर्,✧ ओग पया तनाड ऐगेटोर्िहक तूसिसीतोर्ग. (अस्के देवुळि दाविद राजानु तपतिन इनो अले,)✧ इतोर्ग.

5 ओरिन ओसो इतोर्ग, “नना माने-मन्कना नडुम पुटटोर्न मन्जि, पोल्वादियाते पोलनदिन, पोलवदिन वेहतनद अदिकर नाक मन्हता,” इनजोर् इतोर्ग.

वागता कयदोन येसु सत्रे कीस्तोर्ग

(मत्याल 12:9-14; मार्कल 3:1-6)

6 अद्रमे ओसो उंद देबा, येसु पोल्वादियाते यहूदिरा उंद पार्तनाता लोन अन्जि, काग्हतलाह आतोर्ग. अगा ओवोर्गि वागता कयदोर्ग मतोर्ग.

7 अद लोतगा उय्तर साङ्गमगूस ओसो परसिर, पोल्वादियाते ओग मन्कना कयदुन येसु सत्रे कीस्तोर्गा, बार केवोर्गा, इनजोर् ऊळसोर् मंदुर. (सत्रे कीतोर्ग इतेके, माट पोल्वादियाते येसुना कबळ कीयनद तप तोहतकोम इनजोर् इंदुर.)✧✧

8 मति येसु मात्रम ओरा पोटालोप्पाडाड पोल्लोर्न पुतोर्ग. पुन्जि ओग वागता कयदोर्नु, “नडुम वास निल्म!” इतोर्ग, इतस्के ओग तेदिस नडुम नितोर्ग.

† 5:35 5:35 ननाये मर्मपेकान आंदन इन्जि, येसु तनाय लोप्पा वेहतहतेोर्ग. ‡ 5:37 5:37 तोलाजोर्कता चित्र मार्कल 2:22 अगा देकिहता. ✧ 6:4

6:4 लैथयवसथा 24:9 ✧ 6:4 6:4 इन्जितोर् 9:2 ✧ 6:4 6:3-4 1 शमएल 21:1-6 * 6:7 6:7 परसिराड अडोड मतपु, मन्कन सवे कीयना, इद वने उंदि कबळलेहकान अंदु; अदिहक अदु पोल्वादियाते कीयलाह पोलो आंदु. मति देवुळता साङ्गमते अद्रमता अडो वेहतद इले. ✧ 6:7 6:7 मत्याल 12:2; लुकाल 13:14; योहन 5:16; 7:23; 9:16

9 ओग मन्कल तेदतस्के, येसु अगा मतोरिन इतोग, “नना उंद पोल्लो मीक ताल्हकिहन्नन, पोल्वादियाते बाताल पोलिहता? बेसता कबळ कीयनदा, बार लाग्वा कबळ कीयनद? जीवातुन पिसिह कीयनदा, बार बूळे कीयनद? वेहाट!” इतोग.

10 येसु सबेटोरिन्के ऊळतोग, मति बोगे बह वळ्हकोग. वळ्हकवाहकु वागता कयदोन इतोग, “नीवा कय आहा!” इताहे ओग तना कयदुन आहतोग. आहतस्के ओना कय पूरा सत्रेम आता.

11 मति साम्रमगूस ओसो परुसिर पका ओड आसि, पलत पेसिस, येसुन बह कीस हळककल इनजोर, तमतमाय वळ्हकिदुर.

येसुनाड बारा बळयिर

(मत्याल 10:2-4; मार्कल 3:16-19)

12 पया उंद दिया पार्तना कीयलाह, येसु उंद गुड्डातगा अतोग. अन्जि नक्का पिळ्विळ देवूळतुन पार्तना कीतोग.

13 पंडवियतस्के कगयवालोेर सबेटोरिन तनगा केयतोग. केयिसि ओरगडाह बारा मन्कलोेरिन आचतोग, आचिसि ओरिन तनाड बळयिर इनजोर पेदिर तासतोग.

14 ओर बारा मन्कलोराड पेदिक इह मन्हाताड: सिमोन (वेन पत्रु इनजोर, येसु दुस्रा पेदिर तासिस मतोग),* सिमोनना तमोग आंद्रियाल, जेबेदिनाड ममकु याकुब ओसो योहन वेर तमोग इर्वर, पिलिप, बार्तोलोम,

15 मत्याल (सिद्वा एनवाल लेवि, ओन मत्याल वने इंदुर), तोमाल, अल्पुना मगि याकुब, सिमोन (वेग रोम सर्करता अडम पार्टितोग मतोग).

16 तदु इनवाल यहदाल,† ओसो यहदा इस्केर्योत (वेगे आक्रिते येसुन कोटेटोरा कयदे पोसीतोग).*

येसु रोगहलोेरिन सत्रे कीस्तोग

17 पया येसु ओरा संगे गुड्डापोगोटाहि रेगिसि, गुड्डाकचुदा पलातगा नितोग. अगा ओनाड कगयवालोेर वेल्लाटोेर मतोर. ओसो येस्सलेम सहरताहि, यहदिरा ब्रमताड दुस्राड नाहकनाहि, सम्दुरकचुदा सोर-सिदोन एरियाताहि,* वेल्लाटोेर लोकर ओनगा जमा आस मतोर.

18 जमा आतोेरगडाहि उय्तर ओग वेहतनाड पोल्लोड केंजलाह वास मतोर. उय्तर बार तमाड रोगहकनगडाह सत्रेम आयलाहि वास मतोर. देयहक पोस मतोर वने वासि सत्रेम आंदुर.

19 देवूळताहि सत्रे कीयनद लाव येसुनगा मताहकु, ओग सबेटोरिन सत्रे कीसोर मतोग. अदिनेनाहक सबेटोर ओन बोयलाह ऊळिदुर.

देव्यातोेर बोस, देव्यालेवोर बोस

20 पया येसु तनाड कगयवालोेरिन ऊळिस इद्रम इतोग,

“बोर लेवोरिर महनिर, मीट देवूळता देव्यातोेरिर.

देवूळबाबाल मियद्रमतोरिहके राजाल आस्तोग.*

21 बोर इंजेक कखिहक तिपलते महनिर, मीट देवूळता देव्यातोेरिर.

देवूळि मीक पंजिह कीयगा.*

बोर इंजेके अळसोर कनिर पोहतहनिर, मीट देवूळता देव्यातोेरिर.

पेके मीट गिदति कवयकिर.*

22 “माने-मन्कना नडुम पुटोनाड मीट कगयवालोेरिर मनाहकु, लोकर मीकु कोटे कीयनुर, मीकु पंडिस ईयनुर, मीकु पास्कनुर, मीक लागोर इनजोर मीवा कदर रेहतनुर, अस्के मीट देवूळता देव्यातोेरिर.*

23 बोर मीवा विस्द मन्हत्तोर, वेराड तादोर-बाबोर वने अद्रमलेहकाने मुनेतोर देवूळता सेतम कबुरतोेरिन तिपल कीतोर, इदिन सीता कीम्हट. केंजाट, ओर कबुरतोरा लेहका, मीक वने देवूळदीपते बेरा इनम दोर्कगा. अदिहक मीक तिपल कीयनस्के, मीट गिदति एंदना-पागना कीम्हट.”* इनजोर इतोग.

24 येसु ओसो इद्रम इतोग, “ए मता मन्कलोेरिर! मीट देवूळता देव्यालेवोरिर! बाराहक इतेके इद बूमतगा मीवा मालसोमता सुकम, अचोने मीक दोर्कगा!*

25 इंजेके तिड-बंड मनवालोेरिर! मीट देवूळता देव्यालेवोरिर, पेके मीट कवते मनदकिर. इंजेके कवयलाह आतोेरिर! मीट देवूळता देव्यालेवोरिर, पेके मीट आलिह कीस अळयकिर.*

* 6:14 6:14 योहन 1:42 † 6:16 6:16 वेग यहदाना दुस्रा पेदिर तदु मता (मत्याल 10:3; मार्कल 3:18). वेना तपेना पेदिर वने याकुबिय मता.

* 6:16 6:14-16 बळयिर 1:13 * 6:17 6:17 मार्कल 7:24,31; लकाल 4:26; बळयिर 12:20; 27:3-4 * 6:20 6:20 मत्याल 5:3; याकुब 2:5 * 6:21 6:21 मत्याल 5:6 * 6:21 6:21 मत्याल 5:4 * 6:22 6:22 याकुब 1:12; 1 पत्रु 4:14 * 6:23 6:22-23 मत्याल 5:10-12; योहन 15:20; 2 तिमोति 3:12 * 6:24 6:24 याकुब 5:1; तोहचीतव पोल्लोड 3:17 * 6:25 6:25 याकुब 4:9

26 इंजेके सबेटोरा कदर दोर्किह केवालोरीर! मीट देवुळता देव्वालेवोरिर. बोर मीक कदर ईस्तोर, वेराड तादोर-बाबोर वने मुनेतोर जोल कबुरतोरिहक अद्रमे कदर ईदुर. (वेर जोल कबुरतोर लेहका, मीक वने सिक्सा दोर्कगा.)✧

कोटुलतोरिन जीवा कीयना

27 “इंजेके नावा पोल्लोतुन केंजिस ताकवालोरीर, मीक नना बाताल वेहतहनन, बेस केंजाटु. मीवा विस्दतोरिन जीवा कीम्हटु. मीक कोटुल केवालोरीन बेस ऊळाटु.

28 बोर मीकु सरप ईस्तोर, ओर बेस पिसिर इनजोर, देवुळतुन कोळ्व कीसोर ताल्हकाट. बोर मीकु तिपल कीस्तोर, ओरेनाहक देवुळतुन पार्तना कीम्हटु.✧

29 बोगाय नीवा उंद बुकातुन चापुळ इतेके, दुसा बुकातुन वने चापुळ ईयलाह मुनेह कीमु. ओसो बोगाय अग-ओडते निमा पोगोट्टक केगतद कोटजगातुन तेंडिस ओतेके, ओन्क नीवा आडतुन वने ओयलाह ईमु.

30 बोगाय नीक बातालाय ताल्हकतेके, ओन्क अद ईमु. ओसो बोगाय नीवा मालसोमतुन ओतेके, नावा नाक मल्हच ईम इनजोर ताल्हकमा.✧

31 लोकुर मीवा संगे बेद्रम ताकना इन्जि मीवा विचर मन्हता, अद्रमे मीट ओरा संगे ताकाटु.✧

32 “बोर मीक जीवा कीस्तोर, सिरप ओरिने मीट जीवा कीतिर इतेके, मीक देवुळि बाताल पायदा ईयगा? देवुळतुन पुनवोर पापिर वने अहे कीस्तोरा, केवोरा?✧

33 अद्रमे मीक बेस ऊळवालोरीहके मीट बेसताड कबस्क कीस इतेके, तानेनाहक वने देवुळि मीक बाताल पायदा ईयगा? देवुळतुन पुनवोर पापिर वने अहे कीस्तोरा, केवोर?

34 मीट करा ईयन्स्के, ओसोवने मल्हच एवालोरीहके करा इतेके, तानेनाहक देवुळि मीक बाताल पायदा ईयगा?✧ देवुळतुन पुनवोर पापिर वने तमा ईतद करा, पूरा मल्स दोर्कगा इनजोर पुन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग करा ईस्तोर.

35 अद्रम केवा, मीवा विस्दतोरिन वने जीवा कीम्हटु, ओरिहक बेसताड कबस्क कीसीम्हटु. ओसो मल्स दोर्कगा इनजोर, सीता केवालेवा करा ईम्हटु. अस्के देवुळि मीकु बेरा इनम ईयगा, मीट सबेटकाय बेरा देवुळताड मगक-मयास्क आयकिर. बाराहक इतेके देवुळता सीता केवोरा ओसो लाग्वोरा पोगोन वने, देवुळि गूनम तोहतहता.

36 बेद्रम मीवा देवुळबाबाल लोकुरिन दया कीस्तोग, अद्रम मीट वने दया केवालोरीर आम्हटु.✧

दुस्रोरा तप तोहतना आयो

(मत्याल 7:1-5)

37 “दुस्रोरा तप तोहमाट, तोहतिर इतेके देवुळ वने मीवा तप तोहतगा.✧ दुस्रोनु कसुरतोरिन इनजोर इनमाट, इनवेके देवुळि मीक वने कसुरतोरिर इनो आयगा. दुस्रोरीन मापि कीम्हटु, कीतिके देवुळि मीक वने मापि कीयगा.✧

38 दुस्रोरा गर्ज मतेके, ओरिहक चिच्टम आयवालेवा ईम्हटु, इतेके देवुळि मीक वने ईयगा. बेसतल बुदतोर साव्कर्क, गोट्टातुन निहच कोगिस-कोगिसि, नेल पोवानाह मेल्हचि, मीवा जोर्कातगा वळयनुर, अद्रमलेहका मीक ईयगा. अहे बेद गोट्टाते मीट दुस्रोरीहक कहच ईय्हनिर, अदे गोट्टाते देवुळि मीक कहच ईयगा,”✧ इनजोर इतोग.

39 ओसो येसु इद्रमता पुन्धि कीयनद पीटो वेहतोग, “बोगाय गुडि, दुस्रोग गुडिन अग तोहचीया पगयहतोगा? बह वेर इर्वुर आसि बौदातगा अरवोर आयनुरा?✧

40 बोगाय कगयवाल तना गुरूहक वीळिस बेस्केन बेरोग आयोग, पुनविर?✧ मति गून्नाड पूरा कगयिसि, ओग कगयवाल गून्ना लेहकान आस्तोग.

41 “निमा नीवा कौडाते मनदनद इळपेलेहकाडा बेरा तपतुन सीता केवा, नीवा गोतयाना कौडाता पोडलेहकाडा इचीटा तपतुन बाराहक ऊळिहनिन?

42 आपुना कौडाता बेरा इळपेतुन ऊळवा, नीवा कौडाता पोडि नाक तेंडलाह ईम इन्जि, निमा नीवा गोतयान बह इनदा पगयकिन? एय सोड केवानिन! मुने निमा नीवा कौडाता इळपेतुन तेंडा. ताना पया नीवा गोतयाना कौडाता पोडि तेंडलाह, बेस ऊळ पगयकिन.

मन्कना बुदि बेद्रम, ओना कीयनद कबळ अद्रम

✧ 6:26 6:26 मत्याल 7:15; 24:11,24; मार्कल 13:22; बळयिर 13:6; 2 पत्रु 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10 ✧ 6:28 6:27-28 मत्याल 5:44; 1 तिसलुनितोर 5:15 ✧ 6:30 6:29-30 मत्याल 5:39-42 ✧ 6:31 6:31 मत्याल 7:12 ✧ 6:32 6:32 मत्याल 5:46 ✧ 6:34 6:34 मत्याल 5:42 ✧ 6:36 6:36 इपिसुसतोर 5:1; याकुब 3:17 ✧ 6:37 6:37 रोम सहरतोर 2:1; 1 कुरिततोर 4:5 ✧ 6:37 6:37 याकुब 2:13 ✧ 6:38 6:38 मार्कल 4:24 ✧ 6:39 6:39 मत्याल 15:14 ✧ 6:40 6:40 मत्याल 10:24; योहन 13:13-16

43-44 “सबे मराड तमाड कायानगडाहे पुनदा वास्ताड. बेदे बेसतल मरा लाग्वाड कायाड आदो. अहे करबता मरा बेसताड कायाड आदो. लोकर कोयेना जपताहि तोया पंडिड कोयोर. अहे लिगुळ आपाना जपताहि रेंगाबेद्विड कोयोर.*

45 बेसतोम मन्कल तना पोटाताहि बेसताड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग. अद्रमे लागवोग मन्कल तना पोटाताहि लाग्वाड पोल्लोड पेसिह कीस्तोग. बाराहक इतेके मन्कना पोटातगा मुनेताहि बेव पोल्लोड निदिस मन्हाताड, अवे पोल्लोड ओना तोडटाहि पेसिहताड.*

रेंड रीतिनाड लोहक
(मत्याल 7:24-27)

46 “नना वेहतनव पोल्लोन केंजविर इतेके, नाक बाराहक ‘सामि, सामि’ इह्निर?*

47 बोग नयगा वासि, नावाड इव पोल्लोड केंजिसि, अहे ताकिह्तोग, ओग मन्कल बेद्रमतोग आंदोग, इदिन नना मीक वेहतहनन, केंजाट.

48 ओग मन्कल बेद्रमतोग इतेके, तना लोन दोहतहपा, पर्पा जागातगा वेल्लाह नालिड तर्विसि, पाय्वाड दोहचि लोन तेहतोग. तेहतापया उड्डा वाता, ओसो प्ताड लचकाड वने वासि, लोतुन दल्गताड, तेला मति अद लोन मुटो. बाराहक इतेके, तानाड पाय्वाड पर्पा जागाते दोहतव मताड.

49 मति बोग नावा पोल्लोतुन केंजिसि, अह ताकोग, ओग इद्रमतोग मन्कल आंदोग इतेके, तना लोन दोहतहपा, पाय्वाड दोहवाये, ओरहे तोळ्योतगा लोन तेहतोग. तेहतापया उड्डा वासि लोतुन दल्गता, अस्के अद लोन मुटिस, पूराय बूळेम आता,” इनजोर येसु अगा जमा आतोरिन इतोग.*

7

रोम सर्करता सीपय्कना दरोगाना विस्वस
(मत्याल 8:5-13)

1 येसु लोकरिन वेहतना मतव पूरा पोल्लोन वेहतापया, कापेर्नाग मल्स अतोग.

2 अद नाटेनगा ओर्वोग दुसा जाततोग सीपय्कना दरोगाल मतोग. ओना साकुर केवाल ओर्वोग ओर्युलतोग मतोग. वेग साय्बाल ओन पका जीवा कीदोग. उंद दिया बाताल आता इतेके, ओग ओर्युलतोग दुक अर्सि, डोलनाह आस मतोग.

3 अस्के ओग साय्बाल येसुना लोप्पा केंजतोग, केंजतस्के उय्तर यहूदि पेदल्कना संगे, “येसु नावा लोन वासि, नावा ओर्युलतोन सत्रे कीयेग,” इनजोर ओनगा कबुर लोहतोग.

4 ओर पेदल्क येसुना वासि, गोंडगोंड आसोर, इद्रम अर्जि कीतोर इतेके, “ओग दरोगान साय्ता कीम गूस, ओग बेसतोग मन्कल आंदोग.

5 मावोर यहूदिरिन जीवा कीस्तोग. ओगे मावा जाततोरैनाहक पार्तनाता लोन वने पंडटोग. अदिनेनाहक ओना ओर्युलतोन सत्रे कीसीम गूस,” इनजोर इतोर.

6 इतस्के येसु ओरा संगे दायलाह पेसतोग. अनेक-अनेक ओना लोन ऐ-ऐ एवनेके, ओग साय्बाल तना गोततोरिन येसुनगा इद्रम कबुर लोहतोग: “ए गूस, निमा तिपल आयमा! निमा नावा लोनलोप्पा वायना इन्जि, नना लायक इलेन.*

7-8 ओसो नना नियगा वायना, इचोन वने लायक इलेन. नना वने ओर्विना कय इळन मन्जि कबळ केवानन आंदन, नावा कय इळन वने उय्तर सीपय्क मन्ह्तोर. नना बोनाय ‘अन!’ इनजोर वेहतेके ओग दास्तोग, दुसोन ‘वाय!’ इनजोर केयतेके ओग वास्तोग. अहे नावा साकुर केवान ‘इद कीम, रा!’ इनजोर वेहतेके, अद कबळतुन ओग कीस्तोगे. (अद्रमे इद रोगमता पोगोन वने नीवा अदिकर मन्हाता,) अदिनेनाहक निमा मात्रम अगडाहे उद पोल्लो वळ्हकतिन इतेके, नावा ओर्युलतोग सत्रेम आयनोग,” इनजोर कबुर लोहतोग.

9 इद पोल्लोतुन केंजिसि, येसु पकाय बामतोग. अस्के पेय्के मिळिन्दस तना पयाह वावालोरो मुडुन इतोग, “इके केंजाट, नना वेहतहनन, इचोटा बेरा विस्वस नाकु मावोर इय्येलतोर यहूदि जाततोरगा, बोनगान बह दिसो!”† इनजोर इतोग.

10 पया साय्बाना गोततोर लोन मल्स अतोर, अस्के ओग ओर्युलतोग पूराय सत्रेम आतदिन ऊळतोर.

डोलतोग पेकानु येसु तेक्किह कीस्तोग

11 पया येसु नायिन इनदनाद नाग अतोग. ओना संगे ओनाड कगयवालोरो ओसो वेल्लाटोरै लोकर वने अतोर.

* 6:43-44 6:43-44 मत्याल 7:16,18; याकूब 2:18; 3:12 * 6:45 6:45 मत्याल 12:34,35 * 6:46 6:46 मत्याल 7:21

* 6:49 6:46-49 याकूब 1:22 * 7:6 7:6 यहूदि लोकर यहूदि आयवोना लोता लोप्पा ओळियोर आंदुर, अदिनेनाहक ओग साय्बाल अह इतोग बहे.

† 7:9 7:9 वेग सीपय्कना दरोगाल इय्येल देसेमतोग आयोग, मति देवुळता सान्धम पुनवोगु दुसा देसेमतोग आंदोग. वेग रोम सर्करता सेवातुहकु इय्येलते वासि.

12 येषु अद नाटेनगा ओळियनद अगदगा एरे एक्स मतोग. अचोटेने ओवोर्गो हातोना सेतातुन गति कीयलाह, नाटेनोर कांजिस ओसोर मतोर. वेग हातोग लेयोग मन्कना तलोग रांडे आंचाहकु, वेग वागोगे मगि मतोग. नाटेनोर वेल्लाटोर ताना संगे अनजोर मतोर.

13 अद आंचान ऊळिसि, येषुसामिहक पका मान वसता. अदिनेनाहक तानु, “निमा अळमा बायि!” इनजोर इतोग.

14 इतापया, अन्जि सेताता डोहलातुन बोयतोग, बोयतस्के कांजिस ओयवालोer अगान रोमतोर.† अस्के येषु हातोने इतोग, “पेका! तेदा!”

15 इतस्के ओग हातोग मन्कल जीवा अर्सि, वळ्ळक बोटटोग. पया येषु ओग मन्कन तलिनगा ओस इतोग.

16 अस्के अगा ऊळतोर सबेटोर पका रेयतोर. रेयिस इद्रम इतोर, “देवुळि तना मन्कलोरिन तोळ ईयलाहि वाता रा! तना कबुरतोग पका बेरोग मन्कन मयगा लोहता,” इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोर.

17 पया येषुना इद पोल्लो पूरा यहुदिरा बूमते, ओसो ताना सर्ने मनदनव नाहकने, आबुर आता.

योहन तनाड कगयवालोerिन येषुनगा लोहतहतोग (मत्याल 11:2-6)

18-19 आबुर आतस्के, एग मीहवाल योहननाड कगयवालोer इव पूरा केंजतव पोल्लोन, जेलतगा अन्जि योहनिहक वेहतोर. वेहतस्के ओग इर्वूर कगयवालोerिन केयिसि, ओerिन येषुसामिनगा इद्रम ताल्ळकलाह लोहतोग इतेके, “बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वावाल मतोग, ओग बह निमानेया? बार माटु दुष्पेना अग ऊळकोमा?” इनजोर येषुनगा लोहतोग.

20 वेर कगयवालोer येषुनगा वासि इद्रम इतोर, “गरू, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, ‘बोग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वावाल मतोग, ओग बह निमानेया? बार माटु दुष्पेना अग ऊळकोमा?’ इनजोर, माक नियगा ताल्ळकलाह लोहतोग,” इनजोर इतोर.

21 इतस्के येषु अगा मतोर वेल्लाटोर दुकतोरिन सत्रे कीतोग, मुर्तिय तेद पुनवोरिन, देयहक पोस मतोरिन, सत्रे कीतोग; ओसो वेल्लाटोर तोववोरिन तोवनाह कीतोग.

22 अह कीसि ओerिन इतोग, “इंजेके मीट बाताड केंजतिर, ऊळतिर, अविस्किन मल्स अन्जि योहनिहक वेहाट: नाक देवुळ ईतद लावते, गुडिर तोवयलाह आतोर, † कुटालोर ताकलाह आतोर, मोंडरोगमतोर सत्रेम आस्तोर, एण्डालोर वेनदलाह आतोर, हातोर बार तेगिह्णतोर, गरिबतोरिहक बेसता कबुर केंजलाह दोर्किह्णता.†

23 इव सबेटविन ऊळिसि, नना देवुळ लोहतोग पिसिह केवानन आंदन इन्जि, बोर उन्क-मन्क आयोर, ओर देव्यातोर्,” इनजोर वेहतोग.

येसु योहनना लोप्पा लोक्करिन वेहतहतोग (मत्याल 11:7-19)

24 पया योहननाड कगयवालोer अगडाहि पेसिस अतोर. अस्के येषु मुडोरा संगे योहनना लोप्पा वेहता बोटटोग, “पेळ्ळकल बूमते मीटु योहननाड केंजलाह अतिर, अस्के बेद्रमता मन्कन ऊळलाह अन्जि? वळ्यते विगकु-वगकु आयनद कागरोंडालेहका तना पोल्लोतुन मिळ्ळक-मिळ्ळक वेहवान ऊळलाह अन्जिया?

25 बार रेसेम गेंदेड उहतोग मन्कन ऊळलाह अन्जिया? केंजाटु, रेसेम गेंदेड उहतोर मन्कलोर, सबे रीतिना मालसोम मनवालोer, पेळ्ळकल बूमतगा मनोर, ओर राजमिदेनगा मन्हतोर.

26 मति मीट बाताल ऊळलाह अन्ज मतिर, वेहाट? देवुळता कबुरतोने ऊळलाह, आयोया? मीक नना वेहतहनन, मुनेतोर देवुळता कबुरतोरा सेवतुहक वीळिस, योहनना सेवा मता, अद्रमतोने मीट ऊळलाह अन्जि.

27 ओनाय लोप्पा देवुळि मुने तना लोहवाल पिसिह केवान वेहक मता, ‘ऊळा, नना नावा बळयिन नीवा मुने लोहतहनन,

निमा लोकुरा जीवातगा वायना इन्जि, नीवा अगदुन ओग तीर्हकनोग.’ †

इनजोर देवुळता साश्रमते रासतद मन्हता. (ओग बळयि इतेके योहनिये.)

28 इह केंजाट, नना मीकु वेहतहनन, देवुळताड पाळ्नाड अडोने ताकवालोरगा, देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनिहकाय वीळिस, बोगे बेरोग पुटोग आसि. मतिगा बोरगा देवुळ राजेम कीस्ता, ओरगडाहि सबेटोरिहक उडुलोग वने योहनिहकाय बेरोग!†” इनजोर वेहतोग.

29 (अगा मतोर वेल्लाटोर येषु वेहतद पोल्लोतुन केंजतोर. केंजिसि देवुळता अगदुन सेतेमता अगि इतोर, लोकुर कोंटे केवालोर सिदवा एनवालोer इंका अहे इतोर. वेर सबेटोरिन योहन मुनेन देवुळता पेदिरते एग मीहक मतोग.)

30 मति परसिर ओसो साश्रमगस्स बार, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहतहपा मीवालेवा, देवुळि तम्क तोहतद अगदे ताकोer.)

† 7:14 7:14 मोसानाड अडोड वेहतपु, बोगाय सेतातुन बोयतेके कळवोग आस्तोग, देवुळतुन मोळ्ळकलाह पोले. मति येषु अदिन सीता केवा, गुनम तोहतोग.

† 7:22 7:22 यशायाह 35:5-6 † 7:22 7:22 यशायाह 61:1; लुकाल 4:18-19 † 7:27 7:27 पेसमुळि 23:20; मलाकी 3:1

31-32 ओसोवन येसु इद्रम इतोग, “(मीट योहननाड केंजवोरिर, नावाड इंका केंजवोरिर,) मीट बातोरिर इनदना, इके केंजाट. मीट बजरतगा कससलाह उदवालोर पेकोरा लेहकाडोरिर! ओर पेकोर तमाड गोतयालोरिन केयसोर इन्हतोर, ‘मीक इनजोर माट हामुर रेगाताड पाटाड ओतोम, तेला मति मीट अलो देवन इनजोरे, अळसोरे अर्थुल पायविर.

पया माटु तुर्स्कने रेला पाटाता रेगा ऊरतोम
तेला मति मीट एंदविर.’

33 “अद्रमलेहकाने एा मीहवाल योहन पापेन तिदोग, अंगुर जोमा उनोग,☆ अदिहक इसि, ‘ओनगा देयम मन्हता,’ इद्रम मीट ओन इह्निर.

34 मति माने-मन्कना नडुम पुटोतोन बेस तिनजोर-उनजोर वाताहक इसि, ‘ओन ऊळाट, ओग उळ्बे, ओचे, सिद्वा एनवालोर, पाप्यहलोर गोतयाल!’ इद्रम मीट नाक इह्निर. (बजरते मनवालोर वेर गळस पेकोरा लेहकाने, योहन अह मताहकु वने मीक अरवोये, नना इह मताहक वने मीक अरवोये.)

35 मति बोर देवुळता बुदते ताकिह्तोर, ओराड कबस्क सेतेम दिसनुड;” इनजोर इतोग.

उंद आंचाना पापमतुन येसु मापि कीस्तोग

36 पया उंद दिया सिमोन इनवाल परसि मन्कल, येसुन तना लोन जावा उनडलाह केयतोग. अस्के येसु ओना लोन अन्जि, जावा उनडलाह उदतोग.

37 अचोटेने बह आता इतेके, अद नाटे ओर्वांग परसिना लोतगा येसु जावा उनडलाह वातोग इनजोर, उंद सिङ्गि आंचाहक एर्का आता. अस्के अदु उंद बंडा-तीसाते अतर्नेय पोस अगा वाता.

38 वासि येसुना पेके ओनाड काल्कनगा उदिसि, अळसोरे तनाड कनिकर्कने येसुनाड काल्किन नाहता. § नाहचि तनाड केलकने ओनाड काल्किन उम्चिंदु. पया ओनाड काल्किन लौंडसोरे, अद अतर्नेयदुन ओनाड काल्कनगा वळन्दु. 39 येसुन केयिस मतोग परसि, अद आंचाळ अद्रम कीतदिन ऊळिसि, तनतनाय इद्रम विचर कीतोग, “इद इतेके सिङ्गि आंचाळि! वेग मन्कल निटम देवुळता कबुरतोग मतेके, तन्क बोयनद आंचाळ बेद्रमता इनजोर पुनेग, पुन्जि इद्रम कळवोग आयोग आवेग,” इद्रम विचर कीतोग.

40 अस्के येसु ओना पोटालोप्पाडा विचरतुन पुन्जि ओन इतोग, “ए सिमोन, नीक उंद पोल्लो ताल्हकिहनन,” इतस्के ओग इतोग, “बाताल पोल्लो गह?”

41 अस्के येसु इद पीटो वेहतोग: “ओर्वांग साव्करनगडाहि इर्वुर मन्कलोर करा तेंडिस मतोरे. ओर्वांग एयुड न्हक वेंडटाड बडिड, ओसो दुषोग बार पनस वेंडटाड बडिड.*

42 मति ओर इर्वुर आसि कोताड मल्हच ईया पगवोर, पगवाहकु वेग मन्कल ओर इर्वुरास करारतुन मापि कीसीतोग. अले! इंजेके ओर इर्वुरगडाहि, बोग मन्कल करा ईस मतोन पका जीवा कीयनोग, वेहा?” इनजोर ताल्हकतोग.

43 अस्के सिमोन इतोग, “बोना वेल्ला करा मापि आता, ओगे पका जीवा कीयनोग बहे,” इतोग. इतस्के येसु ओन “निमा बराबर वेहतिन,” इतोग.

44 ओसो येसु अद आंचानके मिळ्दिदसि, सिमोनिन इतोग. “सिमोन! इद आंचान ऊळा. नीवाय लोन नना तिनदलाह वातन, मति नावाड काल्क नोगयलाह एा तता वेहविन,† इद बार तनाड कनिकर्कने नावाड काल्किन नाहचि, केलकने उम्चता.

45 निमा इतेक नाक लौंडिस मन्जि जोहर केविन, इद बार नना लोप्पा ओळियतस्केडाह नावाड काल्किन लौंडसोर मन्हता.

46 नावा तलातगा नेय ओकिस नाक मान एविन, इद बार नावाड काल्कनगा वेल्ला दाराता अतर्नेय ओकता.

47 अदिनेनाहक नना नीक वेहतहनन, इद आंचाना वेल्ला पापमता मापि आताहकु, इद पका जीवा कीस्ता. मति बोना उचुने पापमता मापि आस्ता, ओग उचुने जीवा कीस्तोग,” इनजोर वेहतोग.

48 पया येसु तान इतोग, “नीवा पापि कबस्कना मापि कीसीतन.”

49 इतस्के ओना सगे जावा उनडलाह उदिस मतोरे, “वेग बेद्रमतोग मन्कल, देवुळतन इतपे पापमतुन मापि कीस्तोग!” इनजोर बोनाड ओगे विचर कीदुर.

50 पया येसु अद आंचान इतोग, “नाक विस्वस कीताहके, देवुळि नीक पापमताहि पिसिह कीता, गिर्दति अन,” इतोग.

☆ 7:33 7:33 मथ्याल 3:4; मार्कल 1:6 § 7:38 7:38 यहदिरा जावा उनडना रीतम मता इतेके, ओर जावा उनडहपा पेके काल्क अहचि मेजातके रोयिस तितुर. अदिनेनाहक अद सिङ्गि आंचाळ पेकेडेनाह येसुंगा वासि, ओनाड काल्कनगा नेय ओकलाह, तानक आा दोर्कता. अद बेद्रम इतेके बोर बोर केयवालेवा वने, जावा उनडलाह वांदुर. * 7:41 7:41 इव रोम सकरताड वेंडटाड बडिड अंदुड, अस्के उंद बंडि उंद दियाता कृति मंदु. † 7:44 7:44 यहदि जाततोरगा बह कीदुर इतेके, बोराय लोन बातेक अचोन, ओराड काल्क नोगयलाह तमा ओर्थुलतोरिन वेहन्दुर. ओरिन लौंडिस जोहर कीदुर.

8

येसुनाड कगयवालोरा आस्कु

1 पया येसु सबे नाहकने, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन पोकर कीसोर तिरियलाह बोटटोग. ओना संगे ओनाड बळयिर बारा मुलु मंदुर.

2 ओसो उचुक आस्क वने ओरा संगे मंदुड, अविस्कनगडाहि मुने रोगहकिन, देयहकिन येसु पूडिस मतोग. उंदि मगडला नाटेना मरिया पेदिरता आंचाळ अगा मता, येसु तानगडाहि एळुड देयहकिन पेसिह कीस मतोग.*

3 दुसा आंचाळि इतेके योहना पेदिरतदु, अद कुजा इनवाल एरोद राजाना* लोतुन ऊळेवाळे केवाना मुते मता. ओसो उंद सूसना पेदिरतद मता. इद्रम वेल्लाडे आस्क मताड. इव आस्कु, तमाड कोताड येसुना सेवातुहक कर्सा कीदुड.

विजा वीतना पीटो

(मत्याल 13:2-9; मार्कल 4:1-9)

4 अद्रमलेहकाने उंद दिया, येसुनगा नाहक-नाहकनाहि लोकर वासोरेन मंदुर, वासि वेल्लामुलु अगा जमा आसोर मतोर. अस्के येसु ओरिन उंद पुन्पिह कीयनद पीटो इद्रम वेहतोग.

5 "उंद दिया ओवोंग मन्कल विजा वीतलाह पेसतोग. ओग वीतनेके उडुन विजा अगदगा अरता, अदिनु अगदुहक अनवालोर् ओयहकतोर, ओसो पिटेड वासि कतम तिताड.

6 उडुन विजा आद बंडाना जागाते अरता, (आदतगा पोगोन बर्बर् तोळ्यो मताहकु) मोन्हटटा. मति एद तेगतस्के पदन लेवाहकु, पोहंकाड वागिस डोलताड.

7 उडुन विजा कोये-जपिना जागाते अरता. पया कोये-जपिड वने, वंज-सोपता संगे बेर्सिसि, वंज-सोपतुन हक्कताड, बेर्स एवोड.

8 उडुन विजा इसि राब जागाते अरता. अरताहकु अद उंद-उंद मोदुदुहक नृदुहकाय (100) एक्वा पंटा वाता," इनजोर येसु वेहतोग. इव पोल्लोड वेहचि, येसु जोरते केयिस इद्रम इतोग, "मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस केजिर!" इतोग.

विजा वीतना पीटोता अर्तम

(मत्याल 13:10-23; मार्कल 4:10-20)

9 पया येसुनाड कगयवालोर् ओनगा वासि तालहकतोर, "इद पुन्पिह कीयनद पीटोता बाताल अर्तम आस्ता गू?" इतोर.

10 येसु ओरिन इतोग, "मीक इतेके देवुळि तना राजेमताड मकतव पोल्लोन पुनदलाह बुद ईता. दुसोरिहक बार इव मकतव पोल्लोन, नना पुन्पिह कीयनव पीटोने वेहतहनन. इतेके:

ओर नावाड कबस्किन ऊळलाह कोनि ऊळसोर मनदनुर,
मति अविस्कना अर्तम ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा,

ओसो लोकर नावाड केजलाह कोनि केजसोर मनदनुर,

मति ओरिहक बेस्केन तेळियो आयगा.*

11 "इद पुन्पिह कीयनद पीटोता अर्तम इद्रम मन्हता. अद विजा इतेके देवुळता पोल्लो आंदु,

12 विजा अरतद अगि इहलेहका आस्ता. देवुळता पोल्लोतुन बोराय केंजिहतोर, अस्के ओर विस्वस कीसि, देवुळ ईयनद पिसमुळतुन दोर्किह केमाकिर इनजोर, ओरा जीवातगा वीततद विजातुन, देयहकना मुख्याल वासि मागडनाह कीस्ता.

13 बेद आदतगा विजा अरता, अद इहलेहका आस्ता. बोर पोल्लोतुन गिर्दाते चटनेन केंजिहतोर, मति अद पोल्लो ओरा जीवाते गडवाहकु, गळके बहे विस्वस कीस्तोर. पया देवुळता पोल्लोतुन नमतेनाहक अड्सनाय, तिपलाय वाता इतेके, चटनेन ओर विस्वसताह जेक आस्तोर.

14 कोये-जपिनागा अरतद विजाता जागा इहलेहका आंदु. बोर पोल्लोतुन केंजिहतोर, मति मनेक मनेके, सम्परमताड आल्सुळक, अनम-दनमता उळ्ळे, इद दुनियाता गिर्दाता लाल्सु, इव देवुळता पोल्लोतुन ओरा जीवातगा बेर्स एवोड.* पया अद पोल्लो बातय पायदाता आयो.

15 मति राब जागा इहलेहका आंदु. बोर आपुना जीवातगा बेस-नेहना सेतेम बुदते पोल्लोतुन केंजिसि तासिहतोर. पया ओर ओरम आयवालेवा, देवुळतुहक विचर वातव कबस्क कीसोर दास्तोर,*[†] इनजोर वेहतोग.

* 8:2 8:2 मार्कल 16:9 * 8:3 8:3 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लकाल 3:1,19-22; 13:31; 23:7-12; बळयिर 4:27-28; 13:1

* 8:10 8:10 यशायाह 6:9; बळयिर 28:26 * 8:14 8:14 रोम सहरतोर 12:2 * 8:15 8:15 रोम सहरतोर 2:7

देवुळता पोल्लो वेहच ईस्ता

(मार्कल 4:21-25)

16 ओरिन ओसो येसु वेहतोग, “बोगाय चिमलि नीर्विंह कीसि, डूटलोप्पा मुळहच तासनोगा? इलवेके कटुल इळन तासनोगा? आयो, मति लोप्पा ओळियवालोरिहक वेहच दिसि इनजोर, तान बोव्ळापोगोन तासिहतोग.*

17 अदुमे सबे मकिह कीतव पोल्लोड पडुने आयनुड, इद्रमता वेला वायगा.*

18 अदिनेनाहक देवुळता पोल्लोलुतन बेस केंजाट, बाराहक इतेके, बोनगा पुनदनद बुद मन्हाता, ओन्कु देवुळि ओसो इंका इयगा. मति बोनगा पुनदनद बुद इले, ओनगा बेचोन बुद दिसिहता, तान वने देवुळि ऊंदिस ओयगा,”* इनजोर वेहतोग.

येसुना निटम जीवातोर बोफ?

(मत्याल 12:46-50; मार्कल 3:31-35)

19 पया अस्केन येसुना तलोगि, ओनाड तमोर, ओनगा कलियलाह वातोर. मति वेल्लाय मुल सर्ने मताहकु, ओना एरे दाय़ा पगवोर.

20 अदिनेनाहक बोरो येसुन वेहतोर, “गुरू, नीवा यायालि, नीवा तमोर नीक कलियलाहि पलते केपतोर,” इतोर.

21 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “केंजाट, देवुळता पोल्लोलुतन केंजिसि अहलेहका ताकवालोर, नावा यायालि, नावाड तमोर आंदुर,” इतोग.*

येसु दूंदतुन रोमिह कीस्तोग

(मत्याल 8:23-27; मार्कल 4:36-41)

22 पया उंद दिया इद्रम आता इतेके, येसु तनाड कगयवालोर संगे, गालिलि समदुरते उंद ओडातगा तखतोग. तगडिसि ओरिन “अलेट! समदुरता अबर दडटेके दाकल,” इतोग. इतस्के ओर दायलाह पेसतोर.

23 ओर अनेक अनेके येसु उंजतोग. अस्के समदुरता बेरा दूदि वाता. वासि बेराड-बेराड लचकाने ओरा ओडातगा एग निदलाह आता. अस्के ओर पका तिपलते अरतोर.

24 पया कगयवालोर येसुना वासि, ओन तेहतोर. तेहचि इतोर “ए गुरू, तेदा! माट मुळिन्दहनल,” इनजोर केयतोर. केयतस्के पया येसु तेदतोग. तेदिसि दूंदतुन ओसो एताड लचकाड वायनविन दगाड इतोग. अस्के तोपेन दूंद-मुर्गम मायता, ओसो लचकाड वने मेक्ने आताड.

25 पया येसु कगयवालोरिन इतोग, “(नना मीकू पिसिह कीकन इनजोर,) नावा पोगोन विस्वस केविरा?” इतोग. मति ओर पका रेयिसि, तमतमाय, “अलाले! वळ्ळुन, एतुन उकुम ईस्तोग, अव रेंड आसि वेना उकुमतुन केंजिहताड अयो, इतेके वेग बेद्रमतोग मन्कल मनदनोग रा!” इनजोर ओर बामतोर.

येसु देयहक पोयतोग मन्कन सव्रे कीस्तोग

(मत्याल 8:28-34; मार्कल 5:1-17)

26 पया ओर गालिलि पटटाहि समदुरतुन वेंडिसि, गिरासेनिर इनवालोर दुष्ठा जाततोर* एरियातगा एवतोर.

27 येसु तनाड कगयवालोर बार ओडाताहि रेगताहे, देयहक पोयतोग गिरासा सहरतोग ओवोर्ग मन्कल ओरगा वातोग. ओग वेल्लाडे दियानाहि गेंदेड केगवा कूळलिय मंदोग, ओसो लोन वने मनवा, डोलतोरिन पोहतनाड पांजानगा मंदोग.

28-29 अद देयमि ओग मन्कन ऊक-ऊके पोयन्द. इद्रम पोयतस्के, लोकुर ओनाड कथ्किन-काल्किन गोल्स्केने दोहचि पहरा मंदुर. मति ओग ऊक-ऊके गोल्स्किन देहन्दोग, अस्के देयम ओन बोरे लेवा जागातेके पोस वितिंदु. पया येसु, अद देयमतुन ओनम्डाहि पेसिस दायलाह उकुम इतोग, अस्के ओग येसुना कालगडेम अरिं “एय सबेटूक बेरा देवुळता मगि येसुनिन, निमा नाक बार्किया अडम आय्हनिन? नना नीक अर्जि कीय्हनन, नाकु सिक्सा एमा,” इनजोर जोरते केयतोग.

30 येसु ओन, “नीवा पेदिर बाताल?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के, ओन वेल्लाडे देयहक पोस मताहकु, “वेल्लाटोरेम” इतोग.

31 पया अव देयहकु, येसुन इद्रम अर्जि कीदुड इतेके, “माक देयमदीपता सिक्सा-बोदाताग दायलाह उकुम एमा.*

32 ओके ऊळा, आगा मेटातगा वेल्लाडे गोहड पदिड मेयसोर मन्हाताड. माक अव पदिनगा लोहचीम,” इनजोर येसुन इताड. अस्के अविस्किन येसु पदिनगा दायलाह इतोग.

33 ईताहे देयहक चटनेन ओग मन्कनम्डाह पेसिस, पदिना गोहडटगा तुर्मेनेडताड. अस्के गोहड पदिड अद मेटा ओळिसये मुटेड-मुळगेड आसोर वितिस, समदुरता एतगा अरिं कतमे मुळिन्दस डोलताड.

* 8:16 8:16 मत्याल 5:15 * 8:17 8:17 मत्याल 10:26; लकाल 12:2 * 8:18 8:18 मत्याल 13:12; 25:29; लकाल 19:26

* 8:21 8:21 इन्नितोर 2:11 * 8:26 8:26 गदरे इनन्द एरियाता बेरा सहर गिरासा इनदनद मता. अदे सहरता पेदिरतेनाहक, अद एरियाता लोकुरिन गिरासेनि लोकुर इद्र. * 8:31 8:31 तोहचीतव पोल्लोड 9:1

34 पया पदिङ मेहवालोर इद्रम आतदिन ऊळिसि, रेयिस विततोर. वितिंसि इद पोल्लोतुन गिरासा सहरतगा, ओसो एरे-ग्रेताड नाहकनगा अन्जि वेहतेर.

35 वेहत्स्के बाताल बाताल आता, तान ऊळलाहि अगडा लोकर येसुनगा वातोर. वासि देयहक पेसिस विततोम मन्कल येसुनाड काल्कना एरे उदिस मतद ऊळतेर. ओसो ओग बेस गेंडेड केप्सि, बेस बुदते मतोग. इदिन ऊळिसि, नाटेनोर येसुन रेयतेर.

36 आग येसु कीतद कबळतुन ऊळतेर मन्कलोर, ओग बेद्रम बेस आतोम, अद कतमे लोकरिहक वेहतेर.

37 अस्के मावाड कतम पदिङ बूळेम आताड इन्जि, गिरासेनिरा एरियातेर सबेटोर पका रेयिसि, “निमा मयगा मनमा, इगडाहि पेसिस अन,” इनजोर येसुन अर्जि कीतेर. अदिनेनाहक येसु तनाड कगयवालोर बार, पेसिस दायलाह ओडाताम आदतेर.

38 येसु अगडाहि दायहपा, देयहक पेसिस विततोम मन्कल, “नाक नीवा संगे वायलाह ईम, गूस!” इनजोर अर्जि कीतेम. मति येसु ओन इद्रम इनजोर मल्हच लोहतेम इतेके,

39 “आयो निमा मल्स अन! देवुळि नियेनाहक बेद्रमता कबळ कीता, तान मियगडोरिन वेहा,” इनजोर इतोम. इतस्के ओग मन्कल अगडाहि मल्सि, तनेनाहक येसु कीतद बेरा कबळतुन, कतम सहरमेटोरिहक पूरा वेहचोर तिरियतेम.

डोलता पिला तेक्किहता, दुकता आंचाळ सत्रेम आस्ता

(मत्याल 9:18-26; मार्कल 5:22-43)

40 पया येसु सम्दुरतुन वेडिसि, गालिल पटटे मल्स वातोम. अस्के ओग वायनदिन अग ऊळसोर मतेर सबेटोर लोकर, ओन ऊळिसि पका गिर्दा आतेर.

41 अचोटेने ओर्वोग यारोस पेदिरतेम पेदामन्कल येसुनगा वातोम. ओग अगडा यहुदिरा पार्तना कीयनद लोता मुक्याल मतेम. ओग येसुनाड काल्क अर्सि, “नावा लोन दय” इनजोर अर्जि कीतेम.

42 बाराहक इतेके ओना बारा वयसता मयाळि बेमरते डोललाह आस माता.

पया येसु ओग मुक्याना संगे अनेके, मुडा लोकर पका गिर्दा आसि, दोबेड-नूकेड कीदुर.

43 अस्के अद मुडगा उंद आंचाळ माता. अद आंचाळ बारा वर्सानाहि कुर्माते बादा आंदु.† [अदु तनाड पूरा कोताड मत एवालोरिहक ईसि मारिह कीता.‡] मति तान बोगे सत्रे कीया पगवोग.

44 अद आंचाळ येसुन ऊळिसि, ओना पयाह वाता, वासि ओना गेंदे कोडतुन कुस्केन बोयता. बोयताहे ताना कुर्माता बादा मायता.

45 अस्के येसु “नाक बोग बोयतेम रा?” इनजोर ताल्हकतेम. ताल्हकतस्के अगा मतोस, “माट आयोम! माट आयोम!” इनजोर इतेर. पया पन्न इतोम, “गूस! इद मुल नीवा सर्ने मन्जि, नियके दोबेड-नूकेड कीसोर, वेल्लाटोर बोयिस मनदनुर,” इतोम.

46 मति येसु इतोम, “आयो, बोगो मति सत्रेम आयनेनाहक नाक बोयतेम, नयगडा सत्रे कीयनद लावते ओग बेस आतदिन पुतन,” इतोम.

47 अद आंचाळ पया, नना बोयतदिन वेग पुतोम इनजोर, रेयते साडसोर वासि, येसुनाड काल्क अरता. अर्सि ओन बाराहक बोयता, ओसो बेद्रम चटनेन सत्रेम आता, इद पोल्लोतुन सबेटोर लोकरा मुनेह वेहता.

48 वेहत्स्के येसु तान इतोम, “बायि! नना नीक सत्रे कीकन इन्जि, निमा विस्वस कीताहके बेस आतिन, गिर्दाते अन,” इनजोर इतोम.

49 येसु इद्रम वेहनेकेन, यारोस पेदिरतेम मुक्याना लोताहि ओर्वोग मन्कल वासि, इद्रम ओन वेहतेम, “नीवा मयाळ हाता रा! इजेके गूस लोन वासाय बाताल पाय्दा, ओग मल्स अनेग!” इतोम.

50 अस्के येसु इदिन केंजिसि, यारोसिन इतोम, “निमा रेयमा! नावा पोगोन विस्वस तासा! अद पिसगा,” इतोम.

51 पया येसु यारोसना लोन अतोम, अन्जि पिला मतद अरता लोप्पा बोरीने ओळिय एवा, सिरप पन्न, योहन, याकुब ओसो हाता पिलाता तलगे-तपे, वेरिन पोसि लोप्पा ओळियतेम.

52 सबेटोर लोकर अद पिलातेनाहक अळसोर-केयसोर मतेर. अस्के येसु ओरिन “अळमाटु! पिला हायो, अद निद्रतेन मन्हाता!”* इतोम.

53 अस्के पोहता वाता मुलु, अद पिला हाता इनजोर पुन्ज मतेर. अदिनेनाहक येसु इतद पोल्लोतेनाहक ओर कवतेर.

54 पया येसु अद पिलाता कयदुन पोसि, “अले पिला! तेदा!”* इनजोर जोरते इतोम.

† 8:43 8:43 यहुदिराड अडोड मतपु, इद्रमता आंचाळि अमेसा कळवोगते मंदु (लैव्यव्यवस्था 15:19-28); लोकर तान जेक तासिदुर. ‡ 8:43 8:43 अदु तनाड पूरा कोताड मत एवालोरिहक ईसि मारिह कीता इद पोल्लो उचुक मोदुल कागदेहकने वावो. * 8:52 8:52 योहन 11:11,13 * 8:54

55 इतस्के ताना जीवा मल्स वाता, अस्के अद चट्नेन तेदिस उदता. पया “तेन्क बातालाय तिनदलाह ईम्हट,” इनजोर येसु वेहतोग.

56 इदिन ऊळिसि, पिलाता तलोग-तपे पका बामतोर. मति “इद पोल्लोतुन बोन्के वेहमाटु,” इनजोर येसु ओरिन उकुम इतोग.

9

येसु तनाड बळयिरिन सेवातुहक लोहतहतोग
(मत्याल 10:9-15; मार्कल 6:7-13)

1 उंद दिया येसु तनाड बारा बळयिरिन केयिसि, मन्कलोरगडाहि सबे देयहकिन पेसिह कीयलाहि, ओसो रोगमतोरिन सत्रे कीयलाहि, ओरिहक लावु ओसो अदिकर इतोग.

2 पया देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन पोकरु कीयलाहि, ओसो रोगमतोरिन सत्रे कीयलाहि, ओरिन लोहतोग.

3 लोहतहपा “मीट सेवाते दाकिर अस्के, मीवा कयदे डुडि, जोर्का, गाटो, कोताड, जगाड-गैदेड, इद्रम बाताडे ओयमाट.

4 बेद लोतगा मीट दाकिर, अदे लोतगा मन्हट, अदे लोतगडाह दुसा नाग अन्हट.

5 बेद नटेनोर लोकरु मीक रोमलाह एवोर, अगडाहि पेसना वेलाते, ओर देवुळता सिक्सातुहक ओजिहहोर इनजोर तोहतलाहि, मीवाड काल्कना दुरातुन अगाने दुल्पिसि पेसाटु,”* इतोग.*

6 अद्रमलेहकाने पया, ओर अग पोस सेवाते दायहपा, बेसता कबुरतुन पोकरु कीसोरे, ओसो रोगमतोरिन सत्रे कीसोरे, सबे नाहकिहक अतोर.

एरोद राजाल येसुनेनाहक एक्केक आस्तोग
(मत्याल 14:1-2; मार्कल 6:14-16)

7-8 पया येसु कीतव ओसो वेहतव पोल्लोन, गालिल पटटा राजाल, एरोद अतिपस केंजिसि, एक्केक आतोग. बाराहक इतेके उय्तर, “देवुळता कबुरतोग एलिया मुय्तोग ओसोवने वातोग,” इंदुर.* उय्तर बार “आयो! वेल्लाय मुने बोर कबुरतोर मतोर, ओरगडाहि जीवा अरतोग, वेग ओर्वोग देवुळता कबुरतोग आंदोग बहे,” इंदुर. ओसो उय्तर बार, “योहन डोलिस जीवा अरतोग,” इनजोर इंदुर.†

9 अस्के एरोद राजाल “योहनना तलातुन इतेके नना डाय वेहच मतन, मति इंजेके नना इद्रमताड पोल्लोड केंजलाह आतन, इतेके वेग बोग मनदनोग?” इनजोर येसुन ऊळलाह विचर कीतोग.

एयुड अजर्क लोकरुहक येसु तीहतहतोग
(मत्याल 14:13-21; मार्कल 6:32-44; योहन 6:5-13)

10 पया येसुनाड बळयिरि सेवाताहि मल्स वासि, तमा बाताल बाताल कीतोर, अव सबे कबस्किन येसुहक वेहतोर. वेहतापया ओग ओरिन पोसि, बेत्सेदा नाटेनगा बोरिहके एर्का आयवाह अतोग.

11 मति इद पोल्लो लोकरुहक एर्का आतस्के, ओर वने ओरा पयाह अतोर. अस्के येसु मुडुन गुनमते केयिसि, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन ओरिहक वेहतोग. केंजवालीरगडाहि बोर रोगमतोरिहक सत्रेम आयना मता, ओरिन सत्रे कीतोग.

12 पया पोळद दायलाह आस मता, अस्के बारा बळयिरि येसुनगा वासि, इद्रम इनदलाह आतोर, “गू, माट नाटेनगडाह वेल्लाय जेक महनल, अदिहक लोकरुन इगडाह लोहचीम, वेर सबेटोर एरे-गरेताड नाहकनगा अन्जि, तमक उंजलाह जागा ओसो तिनदलाह तिडि पर्हकिर.”

13 इतस्के येसु मर्ला ओरिने, “अले मीट ओरिहक तिडटा बह कोट कीम्हटु रा!” इतोग. इदिन केंजिस बळयिरि “आं माटु! माट इचोन लोकरुहक गाटो असिस तच तीहनाह आतोमा? इंजेक मयगा इतेके सिरप एयुड आरिड, रेंड मीन्क, इवे मन्हताड, इविन विळिसि इतेके बाताले इले,” इतोर.

14 अगा (आस्किनु, पिलाड-पेकोरिन विळिसि,) कोय्तोर जोक-जोक एयुड अजर्क मतोर. (अच्वुर लोकरु मन्जाय मति,) “लोकरुसि पनास-पनासताड गुमिड कीसि, उदिह कीम्हटु,” इनजोर येसु ओरिन वेहतोग.

15 ओग वेहतप लेहका, बळयिरि कतमतोरिन अद्रमे उदिह कीतोर.

* 9:5 9:5 यहदि जातने बोराय दुसा नाटेनोर आधि, आयवेके दुसा देसेमतोर आधि, बेस गुनमते काळडोर इतेके, अद नाटेनगडाह आधि इल्लेके अद देसेमताडहि आधि, पेसनेके आपुना पापमता दुरातुन साधिसि अद नाटेनगडाहि पेसिंदुर. अद्रम कीतेके तमा पापमतुन ओराय नाटेनगा साधिसि इतप लेहका आंद. * 9:5 9:3-5 10:4-12 † 9:7-8 9:7-8 मलाकी 4:5 † 9:7-8 9:7-8 योहनना हामुर बह आता, इद पोल्लोतुन पुनदलाह मत्याल 14:1-12 ऊळाट.

16 पया येसु एयुड आरिड ओसो रेंड मीन्किन तेहतोग, पया पोगोन ऊळिसि देवूळतुन जोहर कीतोग. कीसि अविस्किन तुकळेड कीतोग, अह कीसि “लोकुरिहक तूसिस ईम्हट्ट” इनजोर तनाडः कगयवालोरिन वेहतोग.

17 तूसिस ईतस्के, कतमतोर लोकुर पोटामेंड तितोर. तितापया अव पिसतवु किळ्ळेडः, बारा डालाडः निदतविन, ओर जमा कीतोर.

येसु बोग आंदोग इन्जि पत्र पुन्हतोग

(मत्याल 16:13-16; मार्कल 8:27-29)

18 पया अद्रम आनेके, येसु उंद मल्का तना वगोगे देवूळता संगे पार्तना कीयहपा, ओनाडः कगयवालोर वने ओना संगे मतोर. ओरिन येसु इद्रम ताल्हकतोग, “नना बोनन आंदन इनजोर, लोकुर नाक इन्हतोर?” इनजोर इतोग.

19 इतस्के “उय्तरु बार नीक एग मीहवाल योहन इन्हतोर, उय्तरु बार देवूळता कबुरतोग एलियाल आंदोग, उय्तरु बार वेल्लाय मुनेटोर देवूळता कबुरतोरगडाहि, ओवोग मन्कल जीवा अरतोग बहे, इन्हतोर,” इनजोर तनाडः कगयवालोर इतोर.

20 इतापया येसु ओरिन, “अत्ते पया मीट वेहाट, नाक बोग इनजोर मीट इन्हनिर?” इनजोर ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के “सामि, निमा इतेके देवूळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुनिन आंदिन,” इनजोर पत्र इतोग.

येसु तना वायना हामुरतुन पुनाह कीस्तोग

(मत्याल 16:20-28; मार्कल 8:30-9:1)

21 पया पत्रना पोल्लोटुन कैजिसि येसु, “नना किस्तुनिन इनजोर, मीट बोने वेहमाट बहा,” इनजोर उकुम इतोग.

22 पया तनाडः कगयवालोरिन इद्रम काहता बोटटोग, “मान्वना नडुम पुटोटोन्कु, इतेके नाकु, पका तिपल आयनद मन्हता. यहदिराडः पेदल्कु, पेर्मालोरु, साभ्रमगूस नाक पास्कनुर, हक्कनुर, ताना पया मूंड दियाने नना तेक्कन, इव करल अद्रम आयनुडे!” इनजोर वेहतोग.

23 ताना पया जमा आतोर सबेटोरिन इतोग, “बोर नावाडः कगयवालाह वायना विचर कीस्तोर, ओरु दिनम तमा हक्कनागुटा कांजतप, नयेनाहक वायनव तिपल्किन आपिर. ओसो तमाये गिर्दातुन पोहचि, नावा अगादे ताकिर.*

24 बोर इद बूमते तमा कुदता जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोर, ओर आक्रिते बूळेम आयनुर. मति बोर बार नयेनाहकु सबे पोहतहतोर, ओरिहक देवूळि पूना जीवा इयगा.*

25 मन्कल इद दुनियाता सबे रीतिना सुकम दोकिह कीसाय मति, तना कुदता जीवातुन अमेसातुहक लेसिह कीतोग इतेके, ओन्क बाताल पायदा आयगा?

26 बोगु नना येसुनाडः कगयवानन इनदलाह पेके-मुनेह आस्तोग, ओनु नना मान्वना नडुम पुटोटोन वने जेक तासकन. ओसो बेद दिया नना नावा डीसाते, ओसो बाबाना डीसाते, ओसो नावा संगे मनदनव पवित्र देवतुल्लकना डीसाते वायकन, अस्के अद्रमतोग मन्कन मावोग इनदलाहि पेके-मुनेह आयकन.

27 इह कैजाट, सेतेमते नना वेहतहनन, मियगडाहि उय्तरु नावा संगे मनवालोरिर, हायनामुनेन देवूळि तना राजेम निलिपिह कीयनदिन मीट ऊळकिर,” इनजोर वेहतोग.

येसुना रूप मिळिन्दहता

(मत्याल 17:1-8; मार्कल 9:2-8)

28 इव पोल्लोडः वेहच आट दियाना पया, पत्र, योहन, याकुब, वेरिन येसु तना संगे पोसि, पार्तना कीयलाहि, उंद मेटापोगोन अतोग.

29 अगा ओग पार्तना कीयहपा इद्रम आता इतेके, ओना मोकमता रूप मिळ्ळन्दता, ओनाडः गेंडेड, कौंडाडः ऊळ पगवाह तिमिळ्ळिंकंदुडः.

30-31 अस्के अगा बह आता इतेके, मोसा मुय्तोग ओसो एलिया मुय्तोग, वेर इवूरु मुनेतोर देवूळता कबुरतोरु, येसुनगा डीसाते वातोर. वासि, येस्सलेमतगा येसु बेद हायना हामुरता कबळतुन मारिह कीयना मता, अदिना लोप्पा ओना संगे वळ्हकलाह आस मतोर.

32 पत्र ओसो ओना संगतोर उंजिस मतोर. पया ओर तेदतोर अस्के येसुना डीसातुन ऊळतोर. ओसो ओना संगे ओर इवूरु नितदिन ऊळतोर.

33 गळ्ळ मनेके मोसा मुय्तोग ओसो एलिया मुय्तोग येसुनगडाह अनेके, पत्र पया “सामि, माट इगा महनल इतेके बेस आता, माट इगा मूंड मंडाडः पंडकोमः उंदि नियेनाहकु, उंदि मोसा मुय्तोनेनाहकु, उंदि एलिया मुय्तोनेनाहकु,” इतोग. (इव पोल्लोडः पत्र बाताल वळ्हकिदोग, अद तना तन्के तेळियो.)

34 ओग इव पोल्लोडः वळ्हकनेके, ओरा पोगोन मोयुल वासि ओरिन मुचता, मुचतस्के वेर मुकुर कगयवालोर पका रेयतोर.

‡ 9:23 9:23 हक्कनागुटागा हायनद हामुर इतेके, इद उंद वेल्लाय तिपलता हामुर आंदु. इद्रमता रिचज यहदि जाततोरु आयो, मति रोमि लोकुर इद्रम कीदु.

* 9:23 9:23 इन्नितोर 13:13 * 9:24 9:24 मत्याल 10:39; मार्कल 8:35; लकाल 14:26; 17:33; योहन 12:25

35 ओरिन मुचतद मोयुलताहि उंद इद्रमता लेड केंज वाता, “वेग नावा मगि आंदोग, वेन नना आचतन, वेनाडे मीट केंजसोर मन्हटु,” इता.

36 अद लेड केमेन आतापया, वेर मुवरिहक आसि, येसु वगोगे अगा दिसतोग. अदिहक वेर केमेन आस मतोर, ओसो अगा ओर बाताल उळतोर, अदिन बोन्के बाताले बह वेहोर.

देयम पोयतोन येसु सत्रे कीस्तोग

(मत्याल 17:14-18,22-23; मार्कल 9:14-27,30-32)

37 इमा दिया बाताल आता इतेके, ओर मेटाताहि रेगतोर, अस्के लोकुरा बेरा गोहडि, येसुन कलियलाह मेटाकचुल वातोर.

38 अस्के लोकुरा नडुम ओर्वोग मन्कल पका जोरते केयिसि इतोग, “गूरू! नना नीवाड काल्क अरयहनन, जीवा लोपिस नावा मगनेके उळा, वेग नावा वगोगे मगि आंदोग.

39 वेन तोप-तोप देयम अहचिहता, अस्के वेग पका केयिहतोग. ओसो तोडटाहि बोमुल पेसनाह, वेन पका तेल्हतहता, अद वेन बेस्केन विळसो, तिपल कीसोरिन मन्हता.

40 इद देयमतुन पेहतलाह नना नीवाड कगयवालोरिन अर्जि कीतन, मति ओरा संगे आया पगवो,” इनजोर वेहतोग.

41 अस्के येसु इतोग, “ए विस्वसलेवोरिर, गलत विचर केवालोरिर, मीवा संगे बेचानाह नना मनदकन! मिथेनाहक नाक कयर वास्ता! अले नीवा मगिन इगा तय,” इतोग.

42 पया ओग पेकान येसुनगा तनेकेन, देयम ओन नेल अर्हचि पका तेल्हता. अस्के येसु अद देयमतुन दगा इतोग, ईतापया ओग पेकान सत्रे कीसि, ओना तपेनगा इतोग.

43 अस्के इद देवुळता डीसातुन ऊळिसि, सबेटोर लोकुर बामतोर.

येसु कीयनद कबळतुन लोकुर ऊळिसि बार्मिदुर, अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन इद्रम इतोग,

44 “नना मीक बेव पोल्लोड वेहतलाह आतन, अविस्किन बेस-नेहना केजाट. माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नाकु कोटेतोर कयदे पोस ईयना मन्हता,” इनजोर वेहतोग.

45 मति येसु वेहतद पोल्लो, ओरिहक मुर्तिय तेळियो. अद पोल्लो ओरगडाह मकिस मता. अदिहक अदिन ओर पुनदा पगवोर. ओसो अद पोल्लोतेनाहक ओन ताल्हकलाह वने, ओर रेयिंदुर.

देवुळता राजेमते बेरोग बोग?

(मत्याल 18:1-5; मार्कल 9:33-40)

46 पया माट बारा मन्कलोरगडाहि सबेटोरिहक बेरोग बोग इनजोर, तमा बळयिरा नडुमिये कट्टला पुटटा.*

47 अस्के ओरा विचर बाताल मन्हता इनजोर येसु पुतोग. पुन्जि ओर्वोग उड्लोग पेकान केयिसि, तनगा निल्लिह कीतोग.

48 कीसि “बोग वेग उड्लोग पेकान नावा पेदिरते ऐ कीस्तोग, ओग नाक ऐ कीतपे.† ओसो बोगु नाक ऐ कीस्तोग, ओग नाक लोहतोन वने ऐ कीस्तोग.* अदिनेनाहक बोग मियगडाह सबेटोरिहक उड्लोग मन्हतोग, ओगे सबेटोरिहक बेरोग आंदोग,” इतोग.

49 इतस्के योहन इतोग, “गूरू, नीवा पेदिरते ओर्वोग मन्कल, देयहकिन पेसिह कीतदिन, माटु ऊळतोम. ओग मावा तोळतोग आयवाहकु, माट ओन रोमिह कीतोम,” इतोग.

50 इतस्के “बोग मीवा विस्दतोग आयोग, ओग मीवोगे आंदोग, मीट ओन रोमिह केमाट,” इनजोर येसु योहनिन वेहतोग.

सामरि जाततोर येसुहक बेस कदर एवोर

51 येसुहक देवुळदीपतगा दायनद दिया ऐ एवसोर मता. अदिनेनाहक ओग येस्सलेम दायलाह अट कीस पेसतोग.

52 येसु तना पेसनामुनेन, उय्तरिन कबुर लोहचीतोग. ओर ओन्के जागा तयर कीयलाह, सामरि जाततोर लोकुरा उंद नामा एवतोर.

53 मति येसु येस्सलेम दायलाह पेसतोग इन्जि, सामरि जाततोर लोकुर येसुन ओसो ओनाड कगयवालोरिन अगा रोमलाह एवोर.*

54 ओरिन रोमलाह एवाहकु, येसुनाड कगयवालोरि याकुब ओसो योहन, वेर इद्रम इतोर, “गूरू! इद नाटेनोरिन बूळे कीयलाह, पोगोटा ब्रमताहि किस अरयि इनजोर* माट उकुम ईकोम, इद्रम नीवा विचर मन्हताया?” इतोर.

55 अस्के येसु ओरके मिळिन्दस, ओरिन तेहंतोग.

* 9:46 9:46 22:24 † 9:48 9:48 उड्लोर पेकोर बेदे कबळतुहक ओजोर इनजोर, यहदि लोकुरा विचर मंद. अदिहक येसु उड्लोग पेकान, ओरा मुनेह निल्लिह कीसि अद्रम इतोग. * 9:48 9:48 मत्याल 10:40; लकाल 10:16; योहन 13:20 * 9:53 9:53 यहदि लोकुर सामरि जाततोरिन विटळ तासिंदुर. ओसो सामरि जाततोर बार गेरजिम मेतागा मोळिंकदुर, यहदि जाततोर बार येस्सलेमता मदिदरगा मोळिंकदुर. अदिनेनाहक सामरि जाततोर बेरिन अगा रोमलाह एवोर. * 9:54 9:54 2 राजा 1:9-12; तोहचीतव पोल्लोड 11:5; 13:13

56 पया ओर अगडाह दुसा नाग अतो.

येसुनाड कगयवालोराड अड्सन्कु
(मत्याल 8:19-22)

57 पया अगदे ताकसोर अनेके, बोगो ओर्वोग मन्कल येसुनगा वासि, “गू, निमा बेक अतेकाय, अकेन नना नीवा संगे वायकन,” इतो.

58 इतस्के, येसु ओन इतोग, “कोय्लेस्किहक मनदलाह बार गळदाड, पिटेहक मनदलाह बार गूडाड मन्हाताड. मति नना माने-मन्कना नडुम पुटिसाय मति, नाक तला रोयिह कीयलाह वने जागा इले. (निमा वने अद्रम मनदलाह तयर महनिना?)” इतोग.

59 पया येसु दुसोन ओर्विन “नावा पयाह पयाह वासि नावाड कगया,” इनजोर वेहतोग. मति ओग मन्कल इतोग, “गू, (नना नीवा संगे वायकन, निटमे. मति) मुने नाकु बाबाना लोन दायलाह ईमु. बाबाल हायनोग अस्के, नना ओन पोहचि नियके वायकन,” इतोग.

60 इतस्के येसु इतोग, “देवुळता जीवालैवोरु हातपे मन्हतोर, ओरे तमाड हातोरिन पोहिर! निमा मात्रम देवुळता राजेमता कबुरतुन वेहा,” इनजोर इतोग.

61 ओसो ओर्वोग मन्कल येसुन इतोग, “नना नीवा पयाह वासि कगयकन गू! मति मुने नना लोन अन्जि, नावा लोतोरिन वेहच वायहनन,” इतोग.

62 इतस्के येसु इतोग, “नांगिल पोसि पेके ऊळसोर पूहवाल मन्कल, देवुळता राजेमता सेवातुहक लायकतोग आयोग,”^{*} इतोग.

10

येसु 72 कगयवालोरिन सेवातुहक लोहतहतोग

1 पया येसुसामि मंड वीसाड बारा (72) तनाड कगयवालोरिन आचतोग, आचिसि तन्क दायना मतव सबे नाहकने, ओरिन इर्वु-इर्वुरिन कीसि, मुनेह लोहततोग.

2 लोहतहपा इद्रम वेहतोग, “वेर लोकरु पोलमते वेल्लाय पंडटद पंटालेहका मन्हतोर, मति वेरिन देवुळतगा तवालोर बूतिनोर आलोर. अदिहके पोलमता माल्काललेहकाडा देवुळि, लोकरुन बेसता कबुर वेहचि तनगा तवालोर बूतिनोरिन लोहि इन्जि, मीटु तान अर्ज कीसोर मन्हटु.”^{*}

3 इह केंजाट! लोळडानगा गोरपिलान लोहतपु, नना मीक लोकरुगा लोहतहनन, अन्हटु!^{*}

4 अनेके मीवा संगे जोर्का आयि, गेंदेड आयि, एल्पुस्क आयि, बेदिने पोस ओयमाट. ओसो अगदे बोगाय कलियतेके, जोहर वने केमाट.^{*}

5 बेदाय लोतगा अतेके सबेटुक मुने, ‘इद लोतोरिहक सुकम दोर्कि,’ इनजोर बर्कत ईमहटु.

6 अद लोते मीक जागा-पग्सा कीयलाह गिर्दातोग मन्कल मतेके, मीट ईतद बर्कत ओन्क दोर्कागा. मति ओग गिर्दा आयोग इतेके, मीट ईतद बर्कत ओन्क दोर्का आयगा.

7 ओसो बेदाय नाग अतेक अचोन, लोहक-लोहक अनमाट. बेदाय उंदिय लोतगा मन्जि, ओर बाताल ईस्तोर, आताल तिनजोर-उनजोर मन्हटु. मीट बोरगा देवुळता पोल्लो वेहतलाह दायहनिर, ओर मीकु इव पूरा इयनदे.^{*}

8 मीट बेदाय उंद नाग अतस्के, अद नाटेनोर मीक बेस-नेहना केयिसि उदिह कीतिक अचोन, ओर मीकु बाताल तिनदलाह ईस्तोर, अदिने तिन्हटु.

9 अद नाटेनाड बेमरतोरिन सत्रे कीमहटु, ओसो देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो मियगा एवयलाह आता इनजोर वेहाट.

10 मति बेदाय नाग अतस्के, अद नाटेनोर मीक बेस-नेहना ऊळवेके, अद नाटेनाड बजर्क-बजर्क अन्जि, इद्रम वेहाट इतेके,

11 ‘मावाड काल्कनगा तुंडटद मियग्सा दुरातुन इगान दुल्पिहनोम, (मीट देवुळता पोल्लोतुन केंजविर इनजोर, इद दुरा साक्सि मनदगा.)^{*} मति देवुळि इतेके मन्कलोरगा राजेम कीयनद कगो एवयलाह आता, इदिन सीतात तासाट,’ इनजोर वेहाट.

^{*} 9:62 9:62 पिलिफितोर 3:13 ^{*} 10:2 10:2 मत्याल 9:37-38 ^{*} 10:3 10:3 मत्याल 10:16; योहन 4:38; 17:18; 20:21

^{*} 10:4 10:4 यहदिता जातते बेके तेला पन्मम अनेके, बोगाय पुतोग नडुम अगदे कलियतेक अचोन, ओर्विहक-ओर्वोग ऊक-ऊके सुकम-दुकमता लोप्पा ताल्कन्दूर. अदिनेनाहक अह कीतेके, सेवातुहक अनेके अगान उचुन वेला अयगा इनजोर, येसु ओरिन बोने जोहर केमाट इनजोर वेहतोग. ^{*} 10:7

10:7 1 कुरिततोर 9:14; 1 तिमोति 5:18 ^{*} 10:11 10:11 मत्याल 10:14; मार्कल 6:11; लकाल 9:5; बळयिर 13:51; 18:6

12 ओसो नना मीक वेहतहनन, सोदोम नाटेनोरिन देवुळि (ओराड लाग्वाड कबस्कनेनाहक मुने सिक्सा ईसि) बूळे कीता. ✨ तान्काय वीळिसि नेयमता आक्रि दियाते, अद नाटेनोर सिक्सा आयनुर, ✨ इनजोर येसु ओरिन वेहतोग. ✨

येसुना पोल्लोतुन केंजबोराड नाहकु
(मत्याल 11:21-23)

13 पया ओसोवने वेहतोग, “ए कोराजिन नाटेनोरिर! बेत्सेदा नाटेनोरिर! देवुळि मीक सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके, मियगा बेव बाहिह कीयनाड कबस्क कीतन, अव सोर, सिदोन, इव लाग्वाड नाहकने कीस मतेके, अण्डोर अस्कने बेस्कोटे केंजिसि, पोता-गेंदेड उहचि, तलातगा नेग वाटिस, तमा पापमताहि मिळिन्दस मनेर, (मति मीट मीवा पापमताहि मिळिन्दविर.) †

14 बाताले आयि, सोर, सिदोन, इव नाहःकहकाय वीळिसि, नेयमता आक्रि दियाते देवुळि मीक सिक्सा ईयगा.

15 ए कापेनटिनोरिर! मीट देवुळदीपतगा पोगोन एवयकोम इहनिरा? आयो, देवुळि मीक इळने हानादीपतगा पोहचीयगा!

16 “मीट कगयवाल्लोराड पोल्लोड बोर केंजिहतोर, ओर नावाड पोल्लोड केंजिहतोर, ओसो बोर मीवाड पोल्लोड केंजोर, ओर नावाड पोल्लोड केंजोर. अदमे बोर नावाड केंजोर, ओर नाक लोहवानाड वने केंजोर, ✨” इनजोर येसु वेहतोग. ✨

येसुनाड कगयवाल्लोर पका गिर्दा आस्तोर

17 पया येसु लोहतोर मूड वीसाड बारा (72) मन्कलोर पका गिर्दाते मल्स वातोर, वासि येसुन इद्रम इतोर, “सामि, (माट नीवा पेदिरते देयहकिन वने पंडटोम,) अव देयहक मावा पोल्लोतुन केंजताड वने,” इतोर.

18 इतस्के येसु इतोग, “देयहकना मुक्याल आरिम आसि, किस-उळमलेहका पोगोटाह इळन अरतदिन नना ऊळतन. ✨

19 केंजाट! तरस्किन, मिचोन ओरहकलाहि, ओसो देयहकना पूरा लावतुन गेल्लसलाहि, नना मीक अदिकर ईतन. मीकु बेदे बाताले नुस्कन केवोड आयनुड.

20 मति देयहक मीवा पोल्लोतुन केंजिहताड इनजोर, इचोन गिर्दा आयमाटु! मति मीवाड पेदिर्किन, देवुळ तना पिसमुळता पुस्तकते रासिस तासता, ✨ तानेनाहके पका गिर्दा आमहट्ट, ✨ इनजोर इतोग.

देवुळतुन येसु जोहर कीस्तोग

(मत्याल 11:25-27; 13:16,17)

21 अचोटेने देवुळता पवित्र जीवाते येसु गिर्दा आतोग. आसि इद्रम इतोग, “ए बाबा! इळता, पोगोटा बूमता सामिनिन! नना नीक जोहर कीरहनन बाबा, बाराहक इतेके निमा इव सेतम पोल्लोन ‘बुदतोरोग, पका तेळियतोरोग’ इनवाल्लोरिहक तोहवालेवा, ‘उड्लेरोम, बुदलेवोरोग’ इनवाल्लोरिहक तोहतिन. निटमे बाबा, नीवा विचर इद्रमे कीयनद मता,” इतोग.

22 ओसो “नावा बाबाल नाकु सवे पुनदलाह इतोग. ‡✨ नावा देवुळबाबान विळिसिसि, देवुळता मगि बोग आंदोग इनजोर बोगे बह पुनोग. अहे देवुळता मगिन विळिसिसि, देवुळबाबाल बोग आंदोग इनजोर बोगे पुनोग. अदमे नना बाबान तोहतलाह बोन-बोन आचिहनन, ओर बाबान पुनददुर.”

23 ओसो कगयवाल्लोरिन अलग ओसि, ओरिन इतोग, “नना कीयनाड कबस्किन ऊळिहनिर इतेके, मीट बेचोन देवुवातोरिर!

24 बाराहक इतेके नना मीक वेहतहनन, नावा मुने मतोर वेल्लाटोर देवुळता कबुरतोर ओसो राजालोर, मीट ऊळनव कबस्किन ऊळकोम इद्र, मति ऊळ पगवोर. मीट केंजिहनिर अव पोल्लोन केंजकोम इद्र, मति ओरिहक केंजलाह दोर्का,” इनजोर इतोग.

साभ्रमगरू येसुना पट ऊळिहतोग

(मत्याल 22:34-40; मार्कल 12:28-31)

25 अचोटेने ओवोग साभ्रमगरू वासि, येसुना पट ऊळलाहि ओन इद्रम ताल्हकतोग, “गरू! अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, नना बाताल कीकन?” इतोग.

26 इतस्के येसु इतोग, “मोसानाड अडोना साभ्रमतगा बाताल रासतद मन्हता? अगा निमा बाताल अर्विहनिन?” इनजोर ताल्हकतोग.

27 ताल्हकतस्के ओग इतोग, “देवुळि नीवा सामि इनजोर तान नीवा पूरा बुदताहि, पूरा जीवाताहि, पूरा लावताहि, पूरा विचरताहि जीवा कीमु. ✨ ओसो निमा कुदतुन जीवा कीतपु, नीवा ए-गरेतोरिन वने जीवा कीमु. ✨” इनजोर इतोग.

✨ 10:12 10:12 पुटमुळि 19:24-25 ✨ 10:12 10:12 2 षु 2:6 ✨ 10:12 10:4-12 मत्याल 10:9-15; मार्कल 6:8-11; लकाल 9:3-5 † 10:13 10:13 यहूदि लोकरू बेदाय दुकम पुटके, इल्वेके बोगाय डोलतेके, इद्रम पोता-गेंदेड उहचि, तलातगा नेग वाटिसि, देवुळतुन केयिन्दुर.

✨ 10:16 10:16 योहन 5:22-23 ✨ 10:16 10:16 मत्याल 10:40; मार्कल 9:37; लकाल 9:48; योहन 13:20 ✨ 10:18 10:18 तोहचीव पोल्लोड 12:9 ✨ 10:20 10:20 पितितोर 4:3; इब्रितोर 12:23; तोहचीव पोल्लोड 3:5 ‡ 10:22 10:22 नावा बाबाल नाकु सवे पुनदलाह इतोग. मोदूल कागिदते “नावा बाबाल नावा कयदे कतमे इतोग.” ✨ 10:22 10:22 मत्याल 11:27; 28:18; योहन 3:35; 13:3; 17:1-2; इभ्रिसुतोर 1:20-23 ✨ 10:27 10:27 व्यवस्थाविवरण 6:5 ✨ 10:27 10:27 लेख्यव्यवस्था 19:18

28 इतस्के येसु इतोग, “निमा बराबर वेहतिन! अद्रमे निमा वने कीम, अस्के अमेसाता पिसमूळ नीक दोर्कगा.”*

29 इद्रम इतस्के, ओग गुरू नना तपलेवोनन इनजोर तोहतलाहि, “नावा एरे-गरेतोर इतेके बोर आंदुर गुरू?” इनजोर येसुन ताल्हकतोग।

सामरि जाततोग मन्कना पीटो

30 ताल्हकतस्के येसु इतोग, “केंजा! ओर्वोग यहूदि मन्कल येस्सलेम सहरताहि यरिगो नागऽ अनजोर मतोग, अस्के नडुम अगदे ओन कलेर पोयतोर. पोसि ओना सबे सामनतुन ऊंदिसि, ओनाड आडिङ-गेंदेड कुन्ह कीतोर, कीसि ओन कुस्क मेग्यनाह पका नल्हचि, विळिसस अतोर.

31 “ताना पया गळक मनेके, अदे अगदुहक ओर्वोग बूमयाल अनजोर मतोग. अनेके एरे एव्विस, ओग नेल अरतोग मन्कन ऊळिस एगिस अतोग.

32 अद्रमे पया ओर्वोग देवूळवडे अदे अगदुहक वातोग. वासि ओग वने ओन ऊळिसि एगिस अतोग.

33 ताना पया बाताल आता इतेके, अदे अगदुहक ओर्वोग सामरि जाततोग वानेके,* नेल अर्स मतोग मन्कनगा एवतोग. एवतस्के ओन ऊळिसि, वेन्क पका जीवा नोता.

34 पया ओग ओनगा एरे वासि, ओनाड नोमुर्कनगा नेयु ओसो पूला अंगुर जोमा ओकिसि, पटि दोहचीतोग.† दोहचि तना गाळदता पोगोन ओन वाटिस, रोमनद गोटुदगा ओसि, ओना बेस सेवा कीतोग.

35 पया इमा दिया, गोटुदोग मन्कहक रेंड वेंडटाड कोताड ईसि, इद्रम इतोग, ‘वेन बेस-नेहना ऊळा, वेनेनाहक निमा एक्वा कोताड कर्सा कीतिक अचोन, नना मलतस्के अव कोताड नीक ईकन’ इतोग,” इनजोर येसु पीटो वेहतोग.

36 वेहचि येसु ओन इतोग, “अले! कलेर नल्हच मतोर, ओग मन्कन मुवुर मन्कलोर कलियतोर, वेरगडाहि बोग ओना एरे-गरेतोग आतोग? अले! नीवा विचरते बोग आंदोग?” इतोग.

37 इतस्के, ओग इतोग, “ओना पोगोन दया कीतोगे.” इतस्के येसु इतोग, “अन! ओग कीतप लेहका, निमा वने कीम,” इतोग.

येसुना पोल्लो केंजनदे मोदुल कबळ

38 अद्रमे पया येसुना संगे ओनाड कगयवालोर येस्सलेम अनेके, उंद नाटेनगा एवतोर. अगा उंद मार्ता पेदिरता आंचाळ मता. अदु येसुन तना लोन केयिसि, बेस-नेहना उदिह कीता.

39 तान्क उंदि मरिया पेदिरता एलाळ मता. अद येसुनाड काल्कना एरे नेल उदिसि, ओग वेहतनाड पोल्लोन बेस-नेहना केंजसोर मता.

40 मति मार्ताहक अलग-अलग रीतताड वेल्लाडे गाटोड-पुलाड अटना विचर मताहकु, अद पूरा मोता तानाय पोगोन अरतप आता. अदिनेनाहक अद येसुनगा वासि, “ए गुरू, नावा एलाळि पूरा कबळतुन नावाय पोगोन दोबिस ईता, इदिन ऊळविना? तान नावा तोळ आयलाह वेहा,” इनजोर इता.

41 अस्के येसु तान इतोग, “मार्ता, निमा वेल्लाडे पोल्लोना आल्सूळ कीसि, गाबर आयहनिन.

42 मति इद उंदिय पोल्लो गर्जता मन्हता, इतेके मरियाल तनेनाहक बेसता त्सतुन आचता. अदिनेनाहक तानगडाहि अद त्सतुन बोगे ऊन्द पगवोग,” इनजोर येसु इतोग.

11

येसु पार्तना कीयनद कागहतगतोग
(मत्थ्याल 6:9-13; 7:7-11)

1 उंद दिया येसु पार्तना कीसोर मतोग, ओग पार्तना कीयनद मारतापया, ओनाड कगयवाल ओर्वोग इद्रम इतोग, “गुरू! देवूळता पेदिरते एग मीहवाल योहन, तनाड कगयवालोरिन कागहतप लेहका, माक वने पार्तना बेद्रम कीयना इनजोर कागहच ईम,” इतोग.

2 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट पार्तना कीयहपा, इद्रम वळ्ळकाटु:

‘जोहर सामि, देवूळबाबानिन, सबेटोर नीवा पेदिरतुन मान ईधिर.

इद बूमते नीवा राजेम निल्लिह कीमु.

3 मावा दिनमता तिडि दिनम ईसोर मनु.

4 ओसो बेद्रम माटु मावा अडम मतोर कसरतोरिन मापि कीतोम,

* 10:28 10:28 लैव्यव्यवस्था 18:5; रोम सहरतोर 7:10 § 10:30 10:30 येस्सलेम सहरताहि यरिगो नाग जोक-जोक पद्रा कोस्क मता.

* 10:33 10:33 सामरि जाततोर कळवोग आतोर इनजोर, यहूदि वेरिन विटळ तासिंदुर. † 10:34 10:34 इमयेल लोकर इद पूला अंगुर जोमातुन मत इनजोर नोमुर्कनगा ओकलाह काळिंडदुर.

अद्रम मावाडः कसुकिंन वने मापि कीम्.

ओसो माक्कू बेरा कंदाता वेलाते पापमते अरयलाह एमा.'

इद्रम पार्तना कीम्हटु.

5-6 "इंजेके मियग्डाहि ओर्वोग मन्कल, नम्का तना तोळतोनगा अन्जि, 'ए गोतया उंजतिरा? नावा ओर्वोग गोतयाल इंजेकेन वातोग रा, ओन्क अटिस इयलाहि नयगा बाताले इले. नियागा रेंड आरिड मतेक नाक ईकिन रा?' इनजोर ताल्हकेगा.

7 मति ओग लोपाडाहि 'अगदुन केहच नना टेटेम अरतन रा, इंजेक नाक कयर केमा! नावा संगे नावाडः पेकोर वने उंजतोर. अदिनेनाहक इंजेक तेदिस बाताले मीक इया पगवोन,' इनजोर इनेग.

8 "नना मीक वेहतहनन, नावा गोततोग ताल्हकिहतोग इनजोर तेद वसवेकाय, ओग गोंडगोंड आस्तोग इनजोर, निटम तेदिस ओन्क इयनोग.

9 अदिनेनाहक नना वेहतहनन, ताल्हकसोर मन्हटु, देवळ मीक इयगा. पर्वकसोर मन्हटु, दोर्कगा. कोहकसोर मन्हटु, तेलपतुन तेगयागा.

10 बाराहक इतेके बोग ताल्हकिहतोग, ओन्क इयगा. बोग पर्वकिहतोग, ओन्क दोर्कगा. बोग कोहकिहतोग, ओन्क तेगयिस इयगा.

11-12 तपेनु तना मगि आरि ताल्हकतेके, ओन्क बंडातुन इयनोगा? मीन ताल्हकतेके, ओन्क तरसतुन इयनोगा? इलवेक इसि मेन्ज ताल्हकतेके, ओन्क मिचोतुन एवाल, इद्रमतोग बोगाय तपे मियगा मन्हतोगा?

13 मीट पापमतोरिर मन्ज तेला, मीवाडः पिलाडः-पेकोरिहक बेसता मादुन इयलाह पुह्निर इतेके, देवळदीपतोग बाबाल तन्क ताल्हकवालोरिहक, तना पवित्र जीवा बह एवोग?" इनजोर वेहतोग.

येसुनगा देवळता लाव मन्हता

(मत्याल 12:22-30; मार्कल 3:22-27)

14 पया ओर्वोग मन्कन देयम पोस मता, अदिनेनाहक ओग मन्कल वळ्हक पुनवा म्काल आस मतोग. पया येसु अद देयमतुन ओनग्डाहि पेसिह कीतोग. अस्के ओग म्काल वळ्हक बोटटोग. इदिन ऊळिषि, अगा मता मुतु पका बामतोर.

15 मति ओरग्डाहि उयतुर बारा, "वेग बेल्जेबुब इनदनद देयहकना मुक्याना साय्तातेने, देयहकिन मन्कलोरग्डाहि पेसिह कीस्तोग रा!" इनजोर इतोर.

16 ओसो उयतुर बार, (येसु निटम देवळतग्डाह वातोरुया बहु इनजोर) सेतेम ऊळलाह, ओन इतोर, "अले! माक देवळता लावता बेदाय सीना तोहचीम," इतोर.

17 मति येसु ओरा बुदतुन पुन्जि, इद्रम इतोग, "बेदाय राजेमते तमाय नडुमि कोंटेडः पुटेके, अद राजेम लेडिहता, अहे बेदाय लोतगा वने कोंटेडः पुटेके अद लोन निलो.

18 नाक देयहकना मुक्याना साय्ताते देयहकिन पेसिह कीस्तोग इनजोर इह्निर. देयहकना मुक्याल तनाय तोळताडः देयहकिन बाराहक पेसिह केवालि? अद्रम देयहकना मुक्याल ओसो ताना तोळताडः देयहक, तमा तमा विस्द आतेके, अविस्कना राजेम बेद्रम नितगा?

19 अले नना देयहकना मुक्याना साय्ताते देयहकिन पेसिह कीतेके, मीवोर पया बेदिना साय्ताते देयहकिन पेसिह कीस्तोर?✧ इद्रम मीवाडः विचर्क चुकताडः इन्जि, ओर तमाय तोहतनुर!

20 मति नना देवळता जीवाता लावते देयहकिन पेसिह कीयहनन इतेके, मियगा देवळता राजेम वाता, इदिन पुन्हटु.

21 "(इदिन पुन्धिह कीयलाह, नना मीक उंद पोल्लो वेहतहनन:.) ओर्वोग पळ्योग कसेहक-मम्स्क पोसि, तना लोतुन राका कीसोर मतेक अचोन, ओना मालसोम बेस मन्हता.

22 मति ओन्काय एकवा लावतोग पळ्योग वासि, ओन उकिस आरे कीस्तोग. कीसि लोतुन राका केवाल मन्कल बर्वस तासतव कसेहक-मम्स्क ओनग्डाहि ऊंदिहतोग, ओसो तना लूटे कीतद मालसोमतुन वने, तना गोततोर संगे त्सीहतोग.* (अद्रमलेहका देयहकना मुक्यान आरे कीताहके, नना देयहकिन पूंड पायहनन.)

23 "बोग नावा संगे गोतते मनोग, ओग नावा विस्द मन्हतोग, ओसो बोग नावा संगे लोकुरिन जमा कीयलाह तोळ आयोग, ओग ओरिन बिरोबटो कीस्तोग.

देवळताह जेक आतोना तिपलि

(मत्याल 12:43-45)

✧ 11:19 11:19 बळयिर 19:13 * 11:22 11:22 देयहकना मुक्याना मालसोम इतेके, बोर ताना कय इळन मन्हतोर, ओर लोकुर आंदुर.

24 “उंद देयमि बोगाय मन्कनगडाहि पेसिस अतस्के, अद तन्क मनदलाह, इके-अके मेटाड-मेटाड वेलियिस, जागाड पर्वकिस ऊळिहता, मति अद्रमता जागा बेगान दोर्को. अस्के अद आलिह कीस्ता, ‘ना पेसिस वातन, अद नावा पाळना लोतगान मल्स दाकन,’ इद्रम इन्हता.

25 पया अन्ज ऊळिहता अस्के, अद मुनेता लोनु रिक्क आतदु, सिरसिर नेहतदु, ऊसतदु, इद्रम तान्कु बेस दिसिहता.

26 अस्के पया अद मल्स अन्जि, तन्काय लागवव एळुड देयहकिन तना संगे गीत कीस ततहता. अस्के अबु ओग मन्कना लोप्पा नेडिस जागा आस्ताड. पया ओना इंजेटा गोसा, मुनेतदिहकाय वेल्ला करबता आस्ता,”* इनजोर येसु वेहतोग.

27 येसु इव पोल्लोड वेहतस्के, मुडगडाहि उंद आंचाळ जोरते केयिस इद्रम इता इतेके, “नीक पुटिह कीसि, पाल ऊहतद आंचाळ बेरा देयवाता आंदु,” इता.

28 इतस्के येसु इतोग, “आयो, देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, अद्रम ताकवालारे बेरा देयवातोर आंदुर,” इतोग.*

लोकुर येसुनु सीना तोहता वेहतह्तोर
(मत्याल 12:39-42)

29 पया मुडा मन्कलोर उचुन जमा आनेके, येसु इद्रम वेहता बोटटोग: “इद पीळतोर लाग्वोर मन्कलोस, नावा कयदे सीना ऊळकोम इन्हतोर. मति देवुळता कबुरतोग योनाल इनवाहक बह बह आता, अदे सीनातुन ओरिहक तोहतकन. तान विळिससि बेदे सीना नना तोहवानन आयोन.*

30 बेद्रम निनवे सहरतोर लोकुरिहक योनाल सीना आतोग, अद्रमे इद पीळतोरैनाहक वने, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन सीना आयकन.†

31 साल्मोन राजाना बुदताड पोल्लोड केंजलाहि, सीबा देसेमता रानि वेल्ला जेकताहि वाता* ; मति इंजेके इगा साल्मोनिहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता; (तेला मति मन्कलोर अद पोल्लोतुन नमोर.) अदिनेनाहक आकि नेयमता दियाते, अद रानि निचि इद पीळतोर पोगोन तप तासगा.

32 अद्रमलेहकाने योनाना कबुरतुन निनवे सहरतोर केंजिसि, तमा पापमताहि मिळन्दतोर.* इंजेके इगा योनाहकाय वीळिस बेरा पोल्लो मियगा एवता. (मति मीट इतेके मीवा पापमताहि मलविर.) अदिनेनाहक आकि नेयमता दियाते, निनवे सहरतोर निचि, इद पीळतोरिन तप तासनु,” इतोग.

येसुना काहमुळि चिमलिलेहकाडा
(मत्याल 5:15; 6:22-23)

33 येसु ओरिन ओसो इद्रम वेहतोग, “बोगे चिमलि नीर्विह कीसि, तान वेहच एवा जागते तासनोगा? इलवेके डूटलोप्पा मुचिस तासनोगा? आयो, लोप्पा ओळियवालोरिहक वेहच दिसि इनजोर, बोळ्पापोगोन तासनोग.

34 नीवा कौंडा नीवा मेंदुदा चिमलिलेहका आंदु, नीवाड कौंडाड बेस मतेक अचोन, नीवा लोप्पा पूरा वेहच मतप आयगा. मति नीवाड कौंडाड करब मतेक अचोन, नीवा लोप्पा पूरा ईकळ आतप आयगा.

35 अदिनेनाहक उसरते मन्हट, देवुळ मीक ईयनद वेहचि पिवमाकि.

36 मीवा लोप्पा इचुन वने ईकळलेवा, पूरा वेहच मता इतेके, चिमलि नीक वेहच ईयना लेहका, नियगा मनदनद वेहच बेस दीचगा,” इनजोर वेहतोग.

साम्रमगस्रा ओसो परसिरा कबळ ओप्पो

37 येसु इद्रम वेहच मारिह कीतस्के, ओवोर्गा परसि मन्कल येसुन जावा उनडलाह, तना लोन केयतोग. केयताहकु येसु ओना लोन अतोग. अन्जि लोप्पा ओळियिसि, ओना संगे जावा उनडलाह उदतोग.

38 अस्के परसिरा अडो माळवा, येसु कय नोगवाये जावा उनडलाह उदतोग. तान ऊळिस ओग परसि पका बामतोग.*

39 अदिन पुन्जि येसुसामि ओन इद्रम इतोग, “इके केंजा, मीट परसिरि र गिनेड-बट्टिकन सिरप पलतेनाह तोमिहनिर. मति मीवा लोप्पाडेके इतेके, उळ्बेते लोकुरिन जाळपनद निंदिस मन्हता.*

40 बुदलेवोरिर! बह पलता मेंदुदुन पंडटद देवुळि, लोप्पाडा जीवातुन वने पंडोया?

41 अदिनेनाहक मीट लेवोरिहक जीवा कीसि, दर्मम ईम्हट, अस्के मियेनाहक सबे पोलनुड.

* 11:26 11:26 2 पत्र 2:20 * 11:28 11:28 मत्याल 7:24; योहन 13:17; याकुब 1:25; तोहचीतव पोल्लोड 1:3 * 11:29 11:29 मार्कल 8:12 † 11:30 11:30 योनाल बेरा मीनता पोटात्पा मंड दियाड मन्जि, ओसो पलते पेसिस बातोग (योनाल 1:17). निनवे सहरतोरिहक योनाल नेहतद सीना अदे नाता. अद्रमे येसु वने हातापया, मंड दियाड गुमयाता लोप्पा मन्जि, ओसोवने तेकनद सीनाता लोप्पा, येसु वळ्बकतोग. * 11:31 11:31 1 राजा 10:1-10 * 11:32 11:32 योनाल 3:5 * 11:38 11:38 मत्याल 15:1-2; मार्कल 7:2 * 11:39 11:39 मत्याल 23:25

42 “ओ परसिरर, मीक पका गोसा आयागा! बाराहक इतेके मीट पुलातगा वाटनव आकिना ओसो दुसा पंताता, दहा त्स्कनगडाहि उंद त्स देवुळतुहक कोड ईय्हनिर. (इचोन उडुलाडः पोल्लोन सीता कीय्हनिर,) मति सेतेमते नेयम कीयना ओसो देवुळतुन जीवा कीयना, इद्रमताडः पोल्लोन सीता केविर. इविस्किन वने माळनाय मता, अविस्किन वने माळनाय मता. ✨

43 “ओ परसिरर! मीक पका गोसा आयागा! बाराहक इतेके पारतनाताडः लोहकनगा, बेरोर उदवालोरारडः जागाडः पर्हीकिह्निर. ओसो बजरतगा लोकर मीक जोहर कीयना, इद्रमताडः बेसु. ✨

44 मीक पका सिक्सा आयागा, बाराहक इतेके मीट सेतातुन गुमया केवाय मिसतद जागाता लेहका मह्निर. † अगा गुमया दिसवाहकु, अगाहक अनवालोर पोगोटक दास्तेर, मति इगा इळन सेता मिसिस मन्हाता इनजोर पुनोर,” इनजोर वेहतोग. ✨

45 अस्के ओर्वोग साङ्गमगरू येसुन इद्रम इतोग, “गरू, निमा इद्रमताडः पोल्लोडः वळ्हकिस, माक वने लजा अरनाह कीय्हनिर गोतो!”

46 इनजोर इत्स्के येसु ओन इतोग, “ओ साङ्गमगरूरर! मीक पका गोसा आयागा! बाराहक इतेके मीवाडः तेहता पुनवप मनदनाडः अडोडः-उतुर्कना मोतातुन, मीट लोकरा पोगोन वाटिह्निर, मति मीट इतेके अद मोतातुन कय तेला बोयिस ऊळविर. ✨

47 मीक पका सिक्सा आयागा, बाराहक इतेके मीवाडः तादोर-बाबोर मुनेतोर देवुळता कबुरतोरिन हक्कतोर. इजेक इसि, मीट ओर कबुरतोरारडः पेदिकने बंडाडः ओप्सिह्निर. ✨

48 अह कीसि मीट वने मीवाडः तादोर-बाबोरारडः कबस्किहक तोळ आतिर. बाराहक इतेके ओर बार कबुरतोरिन हक्कतोर, मीट बार ओरारडः बंडाडः ओप्सिह्निर.

49 “अदिनेनाहक देवुळि तना बुदते इद्रम इता, ‘नना कबुरतोरिन, ओसो बळयिरिन वने ओरगा लोहतकन. अस्के उय्तरिन बार हक्कनूर, ओसो उय्तरिन बार पका तिपल कीयनूर,’ इता.

50 अदिहक बूम पुटगडाहि देवुळता कबुरतोरिन बेचुरिन हक्कतोर! ताना इसब इद पीळतोरिहक ईया पोयगा.

51 मुने हाबेलिन ✨ हक्कतगडाह इतेके, वेल्लाय पेगेके मंदिरता पवित्र गडि ओसो गर्या, इव रेंडिस्कना नडुम जकरिया बूमयान हक्कतोर. †S अगा एवनाह बेचुरिन हक्कतोर, ओर सबेतोरार इसब इद पीळतोरिहक ईया पोयगा. ✨

52 साङ्गमगरूरर, देवुळि मीक पका सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके बुदता अगादुन केहकीतिर; मीट वने ओळियविर, ओसो ओळियवालोरिन वने ओळियलाह एविर. (इद्रम मीट मन्कलोरिन सेतेम पोल्लोतुन पुनदलाह एविर,)” इतोग. ✨

53-54 पया येसु अगडाहि अतस्के, परसिर ओसो साङ्गमगरू ओना पोगोन पका ओडः आतोर. आसि बेदाय पोल्लोते येसुन एक्किह कीयना इनजोर विचर कीसि, ओन वेल्लाडेः पोल्लोडः तालहक बोटोर.

12

परसिरा लेहका मनदना आयो
(मत्याल 10:26-27)

1 अस्के अगा अजर्कनाडः अजर्क लोकर जमा आतोर. वेल्ला गदिनेनाहक, तमतमाय ओर्विहक-ओर्वोग दोबेडः-नूकेडः कीसोर, इके-अके दोबलाह आंदूर. ओरिन ऊळिसि, सबेटक मुने येसु तनाडः कयायवालोरिन इतोग: “परसिर इतेके ओय्पिह कीतद पिडलेहकाडोर, ✨ अदिनेनाहक ओरा सोडतगडाह उसरते मन्हट, (ओरा सोडता बुदि सबेटोरिहक दिसो).

2 सबे मकिह कीतव पोल्लोडः पडूने आयनुड, इद्रमता वेला वायगा.

3 अदिनेनाहक मीट ईकळते वळ्हकतेके तेला, अद पोल्लो वेहचते केंजमुळ आयागा. ओसो बेदे तेला पोल्लो कुस्के बोना केवदे वेहतेके, अदिन लोता पोगोन निचि, लोकरा नडुम पोकर केमुळ आयागा.

देवुळतुने रेयनदु

(मत्याल 10:19-20,28-33; 12:31-32)

4 “नावा गोततोरिर, नना मीक वेहतलाह आतन, बोर मेंदुन हक्क पगयहतोर मति जीवातुन इट पगवोर, ओर लोकरिहक रेयमाट. ओर तान विळिसिसि, तान्क अबर बातय कीया पगवोर.

✨ 11:42 11:42 मत्याल 23:23 ✨ 11:43 11:43 मत्याल 23:6-7; लकाल 14:7; 20:46 † 11:44 11:44 बेद्रमलेहका सेनातुन मिसतद जागा पलतेनाह बेसे दिसिहता, मति लोप्पा पूरा कळयिस मन्हाता, अद्रमलेहकाने परसिर वने पलतेनाह बेसे दिसिदूर, मति ओरा जीवाता लोप्पा लाग्वा बुदि निदिस मंद. ओसो सेना मनदनाद जागातगडाह अनवालोर लोकर कळ्जोग आंदूर. अद्रमे लोकर परसिरा काहगमुळतुन केंजिस लेसिदूर. अदिनेनाहक येसु, “सेनातुन गुमया केवाय मिसतद जागाता लेहका मह्निर,” इनजोर परसिरिन इतोग. ✨ 11:44 11:44 मत्याल 23:27 ✨ 11:46 11:46 मत्याल 23:4; बळयिर 15:10; गलातितोर 5:1 ✨ 11:47 11:47 मत्याल 23:29 ✨ 11:51 11:51 पुटमुळि 4:8 ✨ 11:51 11:51 2 इतिहास 24:20-21 § 11:51 11:51 मत्याल 23:35 इद वचनता नोट ऊळाट. ✨ 11:51 11:49-51 मत्याल 23:34-36 ✨ 11:52

11:52 मत्याल 23:13 * 12:1 12:1 बेद्रम पिडटगा उचुन ओयता पिड काल्हपतेके, पूरा पिडि ओयिहता, अद्रमे बेर परसिर लोकरिन तमा लाग्वा बुदतुन काहचि, सेतेमतगडाह लेसिह कीदूर. अदिनेनाहक येसु ओरिन ओय्पिह कीतद पिडलेहकाडोर इतोग.

5 मति नना मीक वेहतहनन, जीवा ओसो मैदुलि, इव रेंडिन आसि पिववद किसबटाट सिक्ससातागा वारिटिसि, बूडे कीयनद अदिकर मनदनद देवुळतुने रेयाटु.

6 ऊळाट, कोळका पिटेना बिसद मन्हताया? इले, अव इतेके रेंड कोताहक एगुड पिटेड वने दोर्क पागयहताड. तेला मति अविस्कनगडाहि उंदतुन वने देवुळि माण्डो.

7 मीट इतेके अव कोळका पिटेहकाय वीळिसि, एक्वा मोलातोरिर आदिर. अदिहक मीक बाताल आयगा इन्जि रेयमाटु. मीवा तलातागा बेचोक केल्लक मन्हताड, इदिन वने मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पुन्हतोग, (अचोन ओग मीवा सीता कीस्तोग!)

8 “ओसो नना मीक वेहतहनन, बोगु लोक्रा मुनेह, नना येसुनाड कगयवानन इन्जि कबुल आस्तोग, * ओन नना माने-मन्कना नडुम पुटोनेन, आक्रि नेयमता वेलाते, नावा देवुळता मुनेह ओसो देवतुल्लकना मुनेह वेग मावोगे इनदकन.*

9 मति बोगु, लोक्रा मुनेह येसुन पुनोन इनदनोग, ओन नना वने देवुळता मुनेह, ओसो देवतुल्लकना मुनेह, वेग मावोगे आयोगे इनदकन.*

10 ओसो बोगाय माने-मन्कना नडुम पुटोना विस्द वळ्ळकतेके, ओना कसुरता मापि आयगा. मति देवुळता पवित्र जीवातुन पास्कतेक मात्रम, ओना कसुरता मापि दोर्को.*

11 “ओसो बेस्के मीकु पार्तना कीयनाड लोहकनगाय, सायबालोरगाय, मुक्यालोरगाय मीवा नेयम कीयलाह पोस ओयनुर, अस्के माट बाताल वळ्ळककोम इनजोर आलिह केमाट.

12 मति अगा बाताल मीक वळ्ळकना मन्हता, देवुळता पवित्र जीवा अदे गट्काते मीक वेहतगा,” इनजोर इतोग.

लालुसता लोप्पा येसुना काहमुळि

13 इतस्के मुडाहि ओर्वोगे मन्कल येसुनगा वासि, “नावा बाबाना मालसोमगडाह उचुन नाक तूसीसीयलाह, नावा दादान निमा वेहचीम गू,” इतोग.

14 इतस्के येसु ओन इतोग, “ए तमो! मीवा नेयम कीसीयलाहि, ओसो मालसोमतुन तूसीसीयलाहि, बोग नाक आचतोग?” इतोग.

15 ओसो येसु ओरिन इतोग, “इद उंद पोल्लो मीट बेस केंजाट, सबे रीतिना लालुसतगडाह मीट जेक मन्हट, बाराहक इतेके बोनगाय वेल्ला मालसोम मतेकेन, ओग बेस पिसिह्तोग इन्जि इनमाटु,” इनजोर इतोग.

16 इद पोल्लो वेहचि, येसु ओरिहक उंद पीटो वेहतोग, “ओर्वोगे मता मन्कल मतोग. ओन्क तना पोलमतगा पका पंटा वाता.

17 अदिनेनाहक ‘नना इंजेके बह कीकन? अनम तासलाह नयगा इतेक जागा इले, लोन इंका पोयो’ इनजोर ओग तनतनाय इद्रम विचर कीतोग.

18 कीसि तनतनाय इतोग, ‘अले! नना इद्रम कीकन, इद डोमे बडटुन लेहचि, तेन्काय बेरा लोन पंडकन.

19 अगा पया नावा सबे अनमतुन ओसो मालसोमतुन तासिसि, नावा जीवातुन इनदकन, “अले जीवातिन, इंजेक नीवासाटि वेल्लाडे वर्साड एवनाह तिनदलाह मालसोम, अनम-दनम मन्हता. निमा पका तितु, उनु, बेस गिर्दा-वेळ्ळकाते मनु,” इनदकन’ इन्जि, ओग विचर कीतोग.

20 इद्रम विचर कीनेके, देवुळि ओनु, ‘ए! बुदलेवोनिन! नेडे नग्का नीवा जीवातुन नना ओतेके, निमा इचोन जमा कीस तासतद, सबे मालसोम बोन्क आयगा?’ इनजोर इता.*

21 इद्रमलेहकाने बोगाय मन्कल, देवुळतुन पेके कीसि, तनेनाहक मालसोम जमा कीस्तोग, ओन्क अद्रमलेहकाने आयगा,”* इनजोर येसु इतोग.

देवुळता पोगोने बर्वस तासना (मत्थ्याल 6:25-33)

22 पया येसु तनाड कगयवालोरिन इद्रम इतोग: “नना मीक वेहतलाह आतन, मीट मीवा जीवाता सीता केमाट. बाताड तिनदकोम, बाताड उहतकोम इनजोर, मैदुस्कनाड इव पोल्लोनेनाहक मीट आल्समाट.

23 बाराहक इतेके मीवा जीवा सिरप तिनदलाहे, ओसो मैदुल सिरप गेदेड केगयलाहे मन्हताया?

24 काकास्किन ऊळाट अले! अव वीतोड, कोयोड, अहे डोमेने जमा वने केवोड. तेला मति देवुळि अविस्किहक तिडि ईस्ता. देवुळता मुनेह अविस्किहकाय वीळिसि, मीट एक्वा मोलातोरिर आदिर इतेके, (निटमे देवुळि मीवा पिसवातुन सीता कीयगाये).

25 तिनदना-उनडना, इविना लोप्पा आलिह कीस, मीवा पिसना-पिसवगता उंद प्टा वने, मीट वीळिह कीया पगविरां! पगयकिरा?

26 इद्रमलेहका मीट इचुटा कबळतुन कीया पाविर, इतेके पया बाराहक वेल्लाडे पोल्लोना लोप्पा आलिसहनिर?

27 इव सोबाताड गेळापुंगेहकिन ऊळाट अले, इव बह वलियिहताड! नना मीक वेहतहनन, इव कहेम केवोड, नूदे गेंदेड अर्होड. तेला मति साल्मोन राजाल पका सोबाता राजजगा मलियतस्के वने, इव पुंगेहकना सोबाता बराबर बेस्केन एव्वोग!*

28 इजेके गेळापुंगेहक नेंड मन्हताड, नाळ बूळेम आस्ताड. एय विस्वस इलवोरिर, इद्रमता रौंडातुन देवुळि इचोटा बेसताड केगयनाड उहपिह कीसीस्ता, इतेके मीक अदु बेचोन कासा कीसि, गेंदे केगिह कीसीयगा! इयगाया, एवोया?

29 अदिहके 'बाताड तिनदकोम, उनडकोम, केगयकोम?' इविना लोप्पा मीट आलिह कीसोर मनमाट.

30 देवुळतुन पुनवोर इसि, इव कतमे दोकिह कीयलाह वितापूंडा आस्तोर. मति इव सबेटव मीक गावले मन्हताड, तेन मीवा देवुळदीपतोग बाबाल पुन्जिये मन्हतोग.

31 देवुळि मीवा नडुमि राजेम कीयनदिन पर्हकाट. अह पर्हकतिर इतेके, मीक बाताड गावले मन्हताड, अव कतमे देवुळि मीक इयगा.

देवुळतगान मालसोम जमा कीयना
(मत्याल 6:20-21)

32 "माट उडुला गोहडटाड (गोरेना लेहका कमजोर महनोम इन्जि) मीट रेयमाट!* बाराहक इतेके देवुळदीपता राजेम मीवा कयदे इयलाह, मीवा देवुळबाबाल तयरे मन्हतोग.

33 मीवा पूरा मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक ईसीम्हट. ओसो बेस्केन पाळना आयवद बट्वातुन दोकिह कीम्हट. अह कीतेके, बेस्केन मारवद मालसोम, देवुळदीपतगा जमा कीकिर. अगा कलेर एवया पगवोर, ओसो एल्म वने बूळे कीया पगवो.

34 बाराहक इतेके बेगा मीवा मालसोम मनदगा, (देवुळदीपते मनि, इद बूमते मनि), अगा मीवा सीता वने मनदगा.

अमेसा उसरते मनदना
(मत्याल 24:42-44)

35 "मीट अमेसा तयर मन्हट, ओसो मीवा जीवातगडा वेहच वने अमेसा पोतसोर मनि.

36 मर्मिहक अतोग मालकाल लोन मल्स वासि, आळो कीस तेलपतुन कोहकनेके, तोप्नेन तेगयलाहि ओनाड ओर्युलतोर अगा ऊळसोर मन्हतोर. अद्रमलेहका मीट वने अगा ऊळसोर मन्हट.*

37 केंजाट, नना मीकु सेतम वेहतहनन, अद्रम मालकाल मल्स वातस्के, ओर्युलतोर उंजवालेवा तयर मतोर इतेके, मालकाल कुदि टुपट नंडटुहक दोहतनोग. दोहचि मीट बेसतोरिर इनजोर ओरिन उदिह कीसि, तना कयदेन गाटो तीहतनोग. ओसो ओरा एरे वासि, ओरा सेवा कीयनोग.*

38 नडुमनगका पका निद्रता वेलाते आयि, इलवेके वियतना वेलाते आयि, मालकाल मल्स वातस्के, ओर्युलतोर उंजवालेवा केपसोर मतोर इतेक, ओर पका देयवातोर आयनुर.

39 मति मीट उंद पोल्लोता सीता कीम्हट: कले नका बेचोहपा लोतगा कललाह वायनोग इनजोर, लोतोग मालकाहक एकां मनज मतेके, मालकाल नका केपिस मनेग; ओसो कलेन लोता लोप्पा ओळियलाह वने, एवोग आवेग.

40 अदिनेनाहक मीट वने तयर मन्हट, बाराहक इतेके मीट नावा अगा ऊळवद वेलाते, नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन वायकन," इनजोर इतोग.*

बेस कबळ केवाल ओर्युलतोनो लेहका मन्हट
(मत्याल 24:45-51)

41 अस्के पन् ताल्हकतोग, "सामि, निमा इद पीटोतुन माके वेहतलाह आतिना? बार इगा जमा आतोर सबेटोरिन वेहतलाह आतिन?" इतोग.

42 इतस्के येसुसामि इतोग, "बेसता बुदतोग सेतमते कबळ केवाल, इद्रम बोग मेटि मन्हतोग, ओन लोता मालकाल ओर्युलतोरिहक कगोल्क-कगो अडिया इयलाहि आचिह्तोग.

43 पया मालकाल वानेके, इद्रम बेस कबळ कीसोर मनवाल मेटि, पका देयवातोग आयनोग.

44 केंजाट, नना मीकु सेतम वेहतहनन, ओग मालकाल तना अनमतुन, बूमतुन ओसो पूरा मालसोमतुन ओगे मेटिना कयदे विळिसीयनोग.

† 12:25 12:25 मीवा पिसना-पिसवगता उंद प्टा वने, मीट वीळिह कीया पगविर "मीवा निल्हकतुन मीट मुर्तिय वीळिह कीया पगविर," इद अंतम वने आया पगयहता. * 12:27 12:27 1 राजा 10:4-7; 2 इतिहास 9:3-6 * 12:32 12:32 योहन 21:15-17; कळविर 20:28-29; 1 पत्र 5:2-4 * 12:36 12:36 तोहचीतव पोल्लोड 19:7 * 12:37 12:37 योहन 12:26 * 12:40 12:39-40 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 16:15-16

45 मति 'नावा माल्काल इंजेक बेद वेलाते वायनोगो, ओग वायलाह वेल्लाय तीरम कीस्तोग,' इद्रम विचर कीसि, तना पका तिनदना-उनडना, रिमाते ओचिस मनदना, ओसो अद लोतगा मनवालोर दुस्रो ओर्युलतोरिन पका बह इतेके अहे, नल्हतना-कोहकना केवेग।

46 इद्रम वेग मेटि कीतिके, वेग ओना अग ऊळवद वेलाते, तना माल्काल वायनोग, वासि विस्वस केवोरिन कीयना लेहका, वेन वने दुनेड-दुनेड कीयनोग।

47 "अदिनेनाहक बोग मेटिहक तना माल्काल वेहतद कबळ पूरा एका मन्जि तेला, ओग मुर्तिय तयरते मनोग, ओसो तना माल्काना विचरता लेहका, ओग कबळ वने केवोग इतेक, ओग मन्कहकु पका देबाड अरयनुड.*

48 मति बोग पुनवालेवा, तना माल्काहक विचर वावाड कबस्क कीस मनदनोग इतेके, ओन्क कामि देबाड अरयनुड. अदिनेनाहक बोन्क एक्वा ईतद मन्हता, ओना जबब्दर एक्वा आयगा। ओसो बोनगा एक्वा तासतव मन्हताड, ओनगडाह एक्वा इसब ताल्हकमुळ आयगा।

येसु मन्कलोरिन एगिह कीस्तोग
(मत्याल 10:34-36)

49 "केजाट, नना इद ब्रमगा किस ओगिसीयलाह वातन. इद किसु इंजेक एवनाह पोतिस मन्ज मतेके, बेस आस मनालि.

50 मति अद आयनामुने, नाक तिपल आस डोलना मन्हता. अद कबळतुन मारिह केवालेवा, नावा जीवा चुहेम आयो.

51 नना वाताहकु, इद ब्रमतेर सबेदोर ग्नमते मनदनुर इनजोर मीवा विचर मन्हताया? मति अद्रम आयो, लोकरिन एगिह कीयलाह नना वातन.

52 इंजेटाहि उंद लोतगा एयवुर मन्कलोर मतेके, ओरा नडुम कोटे पुटगा. मुखर इर्विरा संगे, ओसो इर्वुर मुविरा संगे, विस्व आस जळम पुटगा।

53 इतेके नयेनाहके तपेना संगे पेकाल, तलिना संगे मयाळि, अहे तमातोना संगे कोयाळि, इद्रम वेर कोटेड आयनुर,**

देवुळि कबळ कीयनद कगोतुन पुनदना
(मत्याल 16:2-3)

54 जमा आता मुडन ओसो उंद पोल्लो येसु इतोग, "पोळद अरयना बाजेतेनाह मोयुल तगडनदिन ऊळिसि, इंजेक पेग वायगा इनजोर, मीट चट्टिपेटे पुह्निर. अद अद्रम आस्ता वने.

55 दक्बिन बाजेताहि वळ्य वायनदिन ऊळिसि, इंजेक एद वायगा इनजोर मीट इह्निर, अस्के अद अद्रम आस्ताये.

56 सोड केवालोरिर! ब्रमतगा ओसो मोयुलतगा दिसनविन ऊळिसि, इद्रम इद्रम आस्ता इनजोर पुह्निर. इंजेके देवुळि इद तुकने बाताल कीयलाह आता, इदिना लोप्या बह पुनदा पगविर?

देवुळता संगे नेंडे ग्नम आम्हट
(मत्याल 5:25-26)

57 "बेसतल बुदता अग बेदु, तान मीटि बह आच पगविर?

58 मीकु मीवा विस्वतोर कोरोटटे बेरोग साख्यानगा ओनेके, नडुम अगदेन ओरिन ग्नम कीम्हट. अह केवेके, ओर कोरोटटा बेरा साख्यानगा मीक ओयनुर, कोरोटटा साख्वाल पया पोलिसिरा कयदे ईसि, मीक जेल्ले वाटिसीयनोग।

59 अदिनेनाहक मीक वेहतहनन, बेचानाह मीटु दांडटाड पूरा कोताड चुका-चुका निहविर, अचानाह अगडाहि मुर्तिय पेस पगविर आयकिर," इनजोर येसु वेहतोग।

13

पापमता अगदाहि मलयना

1 पया उय्तर मन्कलोर येसुनगा वासि, इद्रम वेहतोर इतेके, "गालिल पटदोर उय्तर मन्कलोर मंदिरतगा तमाड मोकिड ईसोर मतोर. (अस्के पिलातिइनवाल गुमसितनाड सीपय्किन लोहचि, ओरिन हव्कनाह कीतोम.) इद्रम पिलाति ओरा नेतुरतुनु, मोक ईतविना नेतुरता संगे काल्हपतोम," इनजोर वेहतोर.

2 वेहतस्के येसु ओरिन इतोग, "गालिल पटटा दुस्रो लोकरिहकाय, ओर डोलतोर वेल्ला पापिर मतोर, अदिहक ओरिन हव्कतोर इनजोर, मीवा विचर मन्हताया?

3 अद्रम आयो! नना मीक वेहतहनन, मीट वने पापमता अगदाहि मलवेक अचोन, बेद्रम ओर डोलतोर, अद्रमे डोलकिर.

4 अद्रमे सीलो इनदनद वेच्चातगा बेरा मिदे मुटटस्के, अद्रा मन्कलोर डोलतोर. बह येस्सलेम सहरतगा मतोर दुस्रो लोकरिहकाय, वेर डोलतोर वेल्ला कसुरतोर मतोर इनजोर, विचर कीयह्निरा?

5 अद्रम आयो! नना मीकु वेहतहनन, मीट सबेटोरिर वने पापमता अगादाहि मलवके, अद्रमे डोलकिर, " इनजोर वेहतोग.

6 ओसो ओरिन तेळियिह कीयलाहि, उंद पुन्गिह कीयनद पीटो इद्रम वेहतोग इतेके, "ओर्वोग मन्कल तना अंगुर वाळमतगा, उंद अंजिर मरा ओम्सिस मतोग. अद मरा आदताया, आदोया इनजोर ऊळलाह वातोग, मति अद मरा आदो.

7 आदवाहकु माल्काल वाळुमतुन ऊळेवाळे केवान इतोग, 'इद मरा आदगा बहे इनजोर, नना मूंड वर्सानाहि ऊळलाह आतन, मति आदतद उंद काया वने नाक दोर्का. इद उगसिय जागातुन आपिस तासता, तेन नळ्किस पोहचीम,' इनजोर इतोग.

8 अस्के ऊळेवाळे केवाल इतोग, 'माल्का! ओसो उंद वसमिंड केपिस ऊळा. नना मराता सर्ने बोंदा काचि, कतुम वाटिस ऊळकन.

9 पया पेगेन्ड आदता इतेक बेसे, आदो इतेक बार, तेन नळ्किस पोहचीकिन' इतोग," इनजोर येसु वेहतोग.

येसु गून पेसतद आंचान सत्रे कीस्तोग

10 पया उंद पोल्वादियातेपार्तनाता लोतगा, येसु मुडुन काहचोर मतोग.

11 अस्के अगा उंद आंचाळ मता, तान अट्टा वर्सानाहि देयम पोस मता. अदिनेनाहक ताना मोळ्कोटुहक गूनि पेसिस मता, अद मुर्तिय दिग्ने निता पगवो आंद.

12 येसु तान ऊळिसि, तनगा एरे केयतोग. केयिसि "बायि, नीवा दुकताहि निमा सत्रेम आतिन" इद्रम इनजोरे,

13 ताना पोगोन तना कय तासतोग. तासतस्के चटनेन अद दिग निता, निचि देवुळतुन जोहर कीया बोटटा.

14 मति येसु पोल्वादियाते तान सत्रे कीतोग इनजोर, यहूदिरा पार्तनाता लोता मुक्याल ओड आसि, अगडा मुडुन इतोग, "कबळ कीयलाहि इतेक, वारमतुहक आरूड दियाड मन्हताड, नेटा दिया आयो. अदिनेनाहक दुकताहि सत्रेम आयलाह, बेदाय दुसा दियाते वायना इतेक वाट. मति पोल्वादियाते मात्रम, सत्रेम आयलाह वामाट,* इतोग.†

15 अस्के येसुसामि इतोग, "एय सोड केवालोरिर! पोल्वादियाते मीवा कोदातुन, आयवेक गाळदतुन कोळ्काताहि विळिसिसि, एग ऊहतलाह ओयविरा?

16 इद आंचाळ अन्नहमना कूळता आंद, तेन अट्टा वर्सानाह देयहकना मुक्याल दोहच तासिस मता. बह पोल्वादियाते तेन दुकताहि सत्रे कीयनद आयोया?" इतोग.

17 येसु इद्रम इतस्के, ओना विस्प केवालोर लजा आतोर. मति दुसोर मन्कलोर "येसु पका बेसता कबळ कीस्तोग," इनजोर पका गिर्दा आंद.

पुलुळ (दुलि) पेनेमता पीटो, ओयता पिडटा पीटो

(मत्याल 13:31-33; मार्कल 4:30-32)

18 पया येसु पुन्गिह कीयनद उंद पीटो वेहतोग, "देवुळता राजेमता पोल्लो बेद्रम बेसंगा? अद पोल्लो बेदिना लेहकाडा इनजोर तेळियिह कीकन? अद इद्रमता इतेके:

19 बोगो ओर्वोग मन्कल तना लकातगा, पुलुळ पेनेम वीततोग. अद इचुटा पेनेम मोन्हटिस, उंद बेरा मरा आता. अस्के पिटेड तानाड पंगानगा वासि, गूडाड पंडटाड,"‡ इद्रम इनजोर वेहतोग.

20 येसु ओसो उंद पीटो वेहतोग, "देवुळता राजेमता पोल्लो इद्रमलेहका मन्हता इतेके,

21 बेदो उंद आंचाळि उचुन ओयता जावा पिडटुन, मूंड तवाड पिडटगा काल्हपता. पया अद पूरा पिडि ओयिसि बोल्गता," इनजोर वेहतोग.

उड्ला अगादुहक देवुळता राजेमते नेडना

22 अद्रमे पया येसु येस्सलमतेके अनेके, वेल्लाडे नाहकनोरिहक देवुळता पोल्लोतुन वेहचोर अतोग.

23 अस्के ओर्वोग मन्कल ओन इद्रम ताल्हकतोग, "गूस! उय्तुरे मन्कलोरिन देवुळि पिसिह कीयगाया बहु?" इतोग. अस्के येसु ओन इतोग,

24 "नना मीक वेहतहनन, वेल्ला पसलेवद उड्ला अगादुहकु, देवुळता राजेमतागा नेडलाह ऊळाट. बाराहक इतेके वेल्लाटोर लोप्पा नेडलाह ऊळनुर, मति नेड पगवोर आयनुर.†

25 पया लोता माल्कानन नना तेदिस अगदुन केहतकन, अस्के मीट दाराबंडटगा निचि 'सामि! मयेनाहक तेलप तेगया!'' इनजोर तेलपतुन कोहकसोर केयकिर. मति नना मीकु, 'मीट बेगडाह वातिरो, नना मीक पुनोनि!' इनदकन.

26 अस्के 'मति माट ऐगेन तितल, उटल, निमा मावाड अगिनगा माक देवुळता पोल्लोतुन वेहतिन,' इनजोर मीट इनदकिर.

* 13:14 13:14 लुकाक 6:7 वचनता कालनोट ऊळद. † 13:14 13:14 मत्याल 12:2; लुकाक 6:7; योहन 5:16; 7:23; 9:16

‡ 13:19 13:19 यहजेकेल 17:23 † 13:24 13:24 इद वचनता अर्तम इद्रम मन्हता: पसलेवद उड्ला अगि इतेके येसुये आंदोग. येसुना मेटेने देवुळता राजेमतागा नेडलाह अग दोर्किहता, ओन विळिसस बेदे दुसा अगि इले. † 13:24 13:24 मत्याल 7:13-14

27 मति नना, 'एय देवुळता पोल्लोतुन केंजबोरिर! नना मीक मुर्तिय पुनोन, नयगडाह विताट!' इनदकन.*

28 "मीट देवुळ राजेम कीयनगा अब्रहम, इसक, याकुब ओसो सबेटोर देवुळता कबुरतोरिन ऊळकिर. मति मीक इतेके, अगडाहि पलते सिरप अळयना, पल्क कोगकना, इद्रमता जागाते दोबिस इयनुर.

29 अस्के ईनाह-आनाह, पूरा बूममेटोर लोकर देवुळता राजेमतागा वासि, कुळप तिनदना बतते उदनुर.*

30 इद्रमलेहका इद्र बूमते बोरिन-बोरिन उडूलोर इहनिर, अस्के ओर बेरोर आयनुर. ओसो बोरिन-बोरिन बेरोर इहनिर, ओर अस्के उडूलोर आयनुर,*" इतोग.

येसु येस्सलेमतोर मन्कलोरिन जीवा कीस्तोग

31 अचोटिन उय्तर पसरिर ओनगा वासि इतोर, "एरोद अतिपस राजाल* नीक हक्कलाह ऊळिहतेग. निमा इगडाह बेगातेल दुसा जागाते अनु."

32 इनजोर इतस्के येसु ओरिन इतोग, "अले, अन्जि ओग कोय्लेलेहकाडोग एरोद अतिपसिन वेहाट,‡ 'नैड नाळि नना मन्कलोरगडाहि देयहकिन पेसिह कीकन, ओसो दुकोतोरिन सत्रे कीकन. पया मने नावा कबळतुन मारिह कीकन.

33 मतिंगा देवुळता कबुरतोन्क येस्सलेम सहरता पलते डोलनद बेस आयो. अदिनेनाहक नैड, नाळि, मने नना येस्सलेमतके अनजोर मनदना गावले,' इनजोर वेहचीम्हट," इतोग.

34 ओसो (येस्सलेमतोर मन्कलोरिन सीता कीस) इद्रम इतोग: "ए येस्सलेमतोरिर, ए येस्सलेमतोरिर, देवुळता कबुरतोरिन हक्कवालोरिर, देवुळि मियगा लोहतोरिन बंडाड उकवालोरिर! बेद्रम तलोग कोगु तनाड पीसेन कागोलिहता, अद्रमलेहकाने मीकु नयगा गुम कीयना इन्जि, बेचोको मल्काड नावा विचर आंदु! मति मीट नाकु अह कीयलाह एविर.

35 केंजाट, मीवा मंदिर इम्ने आनाह, देवुळि मीक विळिसस दायगा. नना मीक वेहतहनन, नना मल्स वायहपा 'देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाहकु, देवुळता देव्या दोर्कि!'* इनजोर मीट इनदकिर, अचानाह नना मीवाड कोडाहक मुर्तिय दिसोन आयकन," इनजोर इतोग.*

14

तोयले मन्कन येसु बेस कीस्तोग

1 पसरिरा तुंगातगडाहि ओवोर्गो मुक्याना लोतगा, जावा उनडलाहि केयताहकु, येसु अद लोतगा अतोग. अद दिया वारमता पोल्वादिया मता. अस्के अडोर लोकर (ओन बेदाय पोल्लोते एग्किह कीयलाह,) ऊळा-वेचाते मंदुर.

2 अगा येसुना मुनेह ओवोर्गो कयक-काल्क तोयनद बेमतोग मन्कल मतोग.

3 अगा मतोर साब्रमगरिरिन ओसो पसरिरिन, येसु इद्रम ताल्हकतोग, "मावाड अडोना लेकाते, पोल्वादियाते रोगमतोरिन बेस कीयनद पोलिहताया? पोलोया?" इतोग.

4 मति ओर बाताले वळ्ळकवा केमेन मतोर. अस्के येसु, ओग तोयले मन्कन बोयिसि बेस कीतोग. बेस आतापया, ओन लोहचीतोग.

5 ओग अतस्के, अगा उदतोरिन येसु इद्रम ताल्हकतोग: "मियगडाहि बोनाय गाळद तेला, इलवेके कौदा तेला, चुवातगा अरतेके, तान पोल्वादियाते तेंडविर आयकिर रा?" इनजोर इतोग.

6 ओना ताल्हकमुळता लोप्पा, वेर बाताले ओन पोल्लो मल्हता पगबोर.

उडूलोग आस मनदना

7 अगा गाटो तिनदलाह वातोस, बेरोर मन्कलोर उदनव जागानगा, उदलाहि जागाड ऊळिंदुर. अस्के ओरिन ऊळिसि, येसु उंद पोल्लो वेहतोग:

8 "बेस्के बोगाय मीकु बेद मर्मतगा गाटो तिनदलाह केयनोग, अस्के बेरोर मन्कलोर उदनद जागातगा अन्जि, मीट उदमाट बहा, बाराहक इतेके लोतोग माल्काल, मीकाय एक्वा कदरतोग मन्कन केयिस मनदनोग.

9 अस्के ओग वातापया, मीक इवुंरिन आस केयतोगु, मियगा वासि, 'नियद जागा वेन्क ईम रा' इन्जि मीक उदता जागाताह तेहतनोग. अस्के मीट लजा आसि, कतमतोरा मुनेह नेल अन्जि उदकिर.

10 "अदिनेनाहक बेस्के मीक गाटो तिनदलाह केयनोग, अस्के मीट नेल अन्जि उदाट. मीक केयतोगु बेस्के मियगा वासि, 'वय रा दादा! इगा मुनेह वास उदा' इनजोर इनदनोग, अस्के मीवा संगे गाटो तिनवालोर सबेटोरा मुनेह मीक कदर दोर्कगा.

* 13:27 13:27 देवुळताड पाटाड 6:8; मत्याल 7:23; 2 तिमेति 2:19 * 13:29 13:28-29 मत्याल 8:11-12 * 13:30 13:30 मत्याल 19:30; 20:16; मार्कल 10:31 * 13:31 13:31 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लकाल 3:1,19-22; 8:3; 23:7-12; बळगिर 4:27-28; 13:1 ‡ 13:32 13:32 कोय्ले पका सत्रल ओसो मुर्तिय गुमलेवद मन्हता, अद्रमे एरोद अतिपस पका सत्रल बुदतोग मतोग. अदिहक येसु ओन कोय्लेलेहकाडोग इनजोर इतोग. * 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 118:26 * 13:35 13:34-35 मत्याल 23:37-39

11 बोगे मनेग, तना कुद नना बेरोनन इनदनेग, ओन देवुळ उड्लोग कीयगा. मति तना कुद नना उड्लोनन इनदनेग, ओन मात्रम देवुळ बेरोग कीयगा,”* इनजोर इतोग.

12 पया बोग येसून लोन केयिस मतोग, ओन वने येसु उंद पोल्लो इतोग, “निमा पियल आयि, नम्का आयि, गाटो तिनदलाह केयतेके, नीवा गोततोरिन, दादालोरिन, जीवा-तलातोरिन, ओसो नीवा ऐ-गरेतोर साक्किंन बह केयमा. बाराहक इतेके ओर ओसो तमा लोन नीक केयनुर, इद्रम कीसि निमा केयतदिना बदला, नीकु ओर वने केयिसि देहचीयनुर.

13 मति निमा बेस्के गाटो तिनदलाह लोकुरिन केयकिन, अस्के लेवोरिन, कय्क-काल्क वावोरिन, ताक पगवोरिन, तोववोरिन केया.

14 अह कीतेके देवुळता देव्या नीक दोर्कगा. इद्रमतोरिहक इतेके, ओर नीक मल्हच ईया पगवोर. मति देवुळता मुनेह सेतेमते मन्जि डोलतोष्, बेस्के ओसोवन जीवा अरयनुर,* अस्के नीवा बूति नीक दोर्कगा,” इनजोर वेहतोग.

बेरा कुळपता पीटो (मत्थ्याल 22:2-10)

15 इद्र पोल्लो केंजिसि, गाटो तिनदा वातोग ओर्वोग मन्कल येसुनु, “बोर देवुळता राजेमते गाटो तिन्हतोर, ओर देव्यातोर आंदुर,”* इतोग.

16 इतस्के येसु उंद पीटोते पोल्लो मल्हतोग. “ओर्वोग मन्कल बेरा कुळप तयर कीतोग, कीसि वेल्लाटोर लोकुरिन कबुर इतोग.

17 कुळप गाटो तयर आतस्के ‘अले इजेके कुळप गाटो तयर मन्हता, कबुर वेहच मतोरिन केयलाह अन्हट’ इन्जि माल्काल तनाड ओर्यूलतोरिन ओसोवने केयलाह लोहतोग.

18 मति सबेटोर नाळेह कीया बोटटोर. ओर्वोग इतोग, ‘नना पूना पोलम तेंडटन, अदिहक तान ऊळलाह दाय्हनन, मति माल्काल ओड बह आयमाकेग गोतो, नना मापि ताल्हकिह्नन,’ इन्जि इतोग.

19 ओर्वोग बार इतोग, ‘नना एयुड जोळिड कौदाड असतन. अव बेद्रम मन्हताड, अविस्किन ऊळ दाय्हनन. मति माल्काल ओड बह आयमाकेग गोतो, नना मापि ताल्हकिह्नन,’ इतोग.

20 ओसो ओर्वोग बह इतोग इतेके, ‘नावाड मर्मिड आताड, अदिनेनाहक नना वाया पगवोन’ इनजोर इतोग.

21 “ओग ओर्यूलतोग मल्स वातोग. वासि, तना माल्कानगा लोकुर बह इतोर, अव सबे पोल्लोड वेहतोग. अस्के अद्र पोल्लोतुन केंजिसि, लोता माल्काल पका ओड आतोग. ओड आसि तना ओर्यूलतोन इतोग, ‘निमा नाटेनाड अगिनगा अन्जि, गतलेवोरिन, कय्क-काल्क वावोरिन, तोववोरिन, कृटालोरिन केयिस तय,’ इतोग.

22 इतस्के ओर्यूलतोग अतोग, अन्जि अद्रमे कीतोग. पया मल्स वासि तना माल्कान वेहतोग, ‘साय्ब! निमा बह उकुम इतिन, अद्रमे ओरिन केयिस ततन. मति ओसोवने जागा पिसताये,’ इतोग.

23 इतस्के ओना माल्काल इतोग, ‘निमा ओसोवन अन, अन्जि नाहकनाड अगिना कचुल, ओसो पोलहकने अन्जि, ओर लोकुरिन अर्जि कीसि, ओरिन पोस वायु. नावा लोन पूरा निंदिस मनि.

24 नना मीक निटम वेहतहनन, बोर लोकुरिन मुने गाटो तिनदलाह केयिस मतन, ओर लोकुरण्डाहि ओर्वोग वने नावा गाटोतुन तिनेग आयनेग,’ इतोग.” इद्रम वेहचि येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

येसुना अगदे बह ताकना

25 पया लोकुर गोहडमेड येसुना पयाह पयाह अनजोर मतोर. अस्के येसु ओरके मिळिन्दस, ओरिन इतोग,

26 “बोगाय येसुनाड कगयकन इनवाल, ओग तना तलोग-तपेनु, तना मुतेनु, पिलाड-पेकोरिनु, तना तमोग-दादानु, एलाळ-अकानु, इचोने आयो मति तना जीवातुन वने,* नाकाय वीळिस जीवा कीतोग इतेके, ओग नावाड कगयवाल आया पगवोग.*

27 ओसो बोग तना हक्कनागटा कांजतप नावा पयाह वाताहकु, तन्क वायवन तिपल्किन आपलाह तयर आयोग इतेके, ओग मन्कल वने नावाड कगयवाल आया पगवोग.*

28 “इजेके मियगडाह बोगाय उंद बेरा लोन पंडना विचर कीतेके, ओग मन्कल, ‘नना कोनि इचोन बेरा लोन पंडना विचर कीयहनन, मति इद्र लोतुन मारिह कीयलाह नयगा इचोवेल्लाड कोताड मन्हताडा, इलेडा?’ इन्जि, बह तेना लोप्पा ओग इचुनाय गंता कीस ऊळोग आवेग.”

29-30 ओग पाय्वाड वाटिस, तान बार मारिह केवोग इतेके, पाय्वाड वाटिहपा ओन बोर बोर ऊळिस मतोर, ओर मन्कलोर मात्रम ‘वेन ऊळोटे! वेग मन्कल पाय्वाड वाटलाह वाटटोग, मति तान मारिह कीया पगवोग’ इनजोर वेन ऊळिसि पास्कनुर, कवयनुर.

* 14:11 14:11 मत्थ्याल 23:12; लकाल 18:14; याकूब 1:9; 4:10; 1 पत्र 5:6 * 14:14 14:14 तोहचीतव पोल्लोड 20:5 * 14:15 14:15 तोहचीतव पोल्लोड 19:9 * 14:26 14:26 तोहचीतव पोल्लोड 12:11 * 14:26 14:26 मत्थ्याल 10:37,39; 16:25; मार्कल 8:35; लकाल 9:24; 14:26; 17:33; योहन 12:25 * 14:27 14:27 लकाल 9:23; मत्थ्याल 10:38; 16:24; मार्कल 8:34

31 “आयवेके इद्रमतोगा बोग राजाल मन्हेतोगा? दुसा देसेमता संगे लळय कीयलाह दायनामुने, बह उचुनाय विचर केवोग आवेग? ‘नना सिरप दहा अजर्क सीपय्कना संगे, ओर वीसा अजर्क सीपय्किन गेल्स पगयकना? पगवोना?’

32 वेग तना लळेम आया पगवेके, विस्दतोर लळय कीयलाह एवयनामुने, तनाड सीपय्कना संगे कबुर लोहचि, गूनम आयलाह विचर केवोग.

33 “अद्रमलेहकाने मियगडाह वने बोर मनिर, आपुना सबे मालसोम, अनम-दनम, ओसो मियगा मनदनव सबेटविन विळ्स पगविर इतेके, नावाड कागयवालोरिर आया पगविर.*

येसुनाड कागयवालोर ओबुरलेहकाडोर

(मत्याल 5:13; मार्कल 9:50)

34 “ओबुरि बेसतले, मति ताना मिटस बार अता इतेके, अद मिटस बेद्रम मल्स वायगा?

35 अद पया पोलमते वाटलाह, बेद तोळ्योतगा काल्हपलाह वने अरवो, बेद कतुमतगा काल्हपलाह वने अरवो. तान आक्रिते पोहचीयनुर. अदिनेनाहक मियगडाहि बोरिहक पुनदलाह गिर्दा मन्हता, ओर नावा पोल्लोतुन बेस कैजिर!” इनजोर वेहतोग.

15

लेसिस मतद गोरैता पीटो

(मत्याल 18:12-14)

1 उद दिया सिद्वा एनवालोर ओसो यहदिराड अडोन नोमवोर पापिर, येसुनाड पोल्लोड कैजलाहि, ओनगा जमा आतोर.

2 इदिन ऊळिस परसिर ओसो साध्रमगूस येसुन मुयोग आसोर, “वेग मन्कल पापिरिन बेस-नेहना तनगा केयिस उदिह कीस्तोग. ओसो ओरा संगे तिनदना-उनडना कीस्तोग,” इतोर.

3 ओर इनदनदिन कैजिसि, येसु ओरिन उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतोग,

4 “ओबोर्ग मन्कनगा नूर गोरैड मताड, अविस्किन मेहेनेक-मेहेनेके, अगडाहि उंद गोरै लेसता. पया अव पिसतव उंद कमि नूर (99) गोरैनु, बटटगा मंदा कीसि, अद उंद लेसतद गोरैतुन दोर्कनाहजोम, पडकलाहि ओग दास्तोग.

5 पया अद गोरै दोर्कतस्के, तान गिर्दते तना अटते काजिस पोस वास्तोग.

6 पया लोन वासि, तना गोततोरिनु ओसो ऐ-गुरैतोरिन केयिसि, ‘नावा लेसिस मतद गोरै नाक दोर्कता. नावा संगे गिर्दा कीम्हट,’ इनजोर इन्हतोग.

7 नना मीक वेहतहनन, अद्रमे देवुळतुन माळवालोर उंद कमि नूर (99) मन्कलोर ‘माकु पापमता अगदाहि मलयलाह गर्ज इले’ इनदनुर. मति ओरिहकाय, ओबोर्ग पापि मन्कल तना पापमता अगदाहि मलतेक अचोन, ओनेनाहके देवुळदीपतगा पका गिर्दा आयागा.*

पोव्स मतद वेंडटा कोताता पीटो

8 “ओसो उंद पीटो वेहतहनन, कैजाट. उंद आंचानगा वेंडटाड दहा कोताड मताड.* अगडाहि उंद कोता लोने बेगायो अर्स मायता. अस्के अद आंचाळ चिमलि पोतिह कीसि, दोर्कनाहजोम बेस-नेहना वियेग नेहचि पडकिहता.

9 पया कोतातुन दोर्किह कीसि, तना गोतताड आस्किनु, ऐ-गुरैताड आस्किनु केयिसि, ‘नावा पोव्स मतद वेंडटा कोता दोर्कता रि, नावा संगे गिर्दा कीम्हट!’ इनजोर इन्हता.

10 नना मीक वेहतहनन, अद्रमे पापमता अगदाहि मलवाल ओबोर्ग पापि मन्कनेनाहकु, देवुळदीपतगा देवुळि, तनाड देवतल्कना संगे गिर्दा कीयगा,* इनजोर वेहतोग.

केर्दे पेकाना पीटो

11 पया येसु ओसो उंद पुन्पिह कीयनद पीटो वेहतोग, “ओबोर्ग मन्कल मतोग, ओन्क इवुर मगक मतोर.

12 उंद दिया उड्लोग मगि तना तपेनगा वासि, ‘बाबा! मालसोमतगडाहि बेचोन नावा तूस मन्हता, अद नाक तूसिस ईम,’ इतोग. इतस्के तपे तना मालसोमतुन, इवुर मगकिरिहक तूसिस इंतोग.

13 पया वेल्ला दिया आयवाय मता, ओग उड्लोग मगि तना मालसोमतुन पूरा ओपे कीसि, लोतोरगडाह एगिस वेल्ला जेकता देसेमते अतोग. अन्जि अगा तना मालसोमतुन बेदे कबळतुहक अरवाह, लागवाड कबस्कने इके-अके उगसिन पोहतोग.

14 इद्रम ओग पूरा मालसोम मारिह कीतोग. पया अद देसेमतगा बेरा दुकळ अरता. अस्के ओनगा बाताले इले आस मता.

* 14:33 14:33 पिलिपितोर 3:7; इब्रितोर 11:25-26 * 15:7 15:7 15:10 * 15:8 15:8 उंद वेंडटा कोता इतेके, अद तकने उंदि दियाता कृति, इचोन मता. * 15:10 15:10 15:7

15 अदिनेनाहक पया ओग अद देसेमतोग ओर्वोग मन्कनगा, कबळ कीयलाह अतोग. अतस्के ओग मन्कल ओन तना पोलमते पदिङ मेहतलाह लोहचीतो।†

16 पया अगा ओग पेकाल, अव पदिङ तिनदनद कोम्मतुनाय तिन्ज, पोटा निहेनन इनजोर विचर कीदोग. मति अद कोमि वने, ओन्क बोगे एवोग.

17 “अदम आनेके पया, ओग पेकाल सीता अरतोग. अस्के तनतनाय इद्रम विचर कीतोः ‘नावा बाबानगा इतेके, बेच्वुरो ओर्युलतोर मन्हतोर, ओरिहक तितेक वने मारो. मति नना इसि इगा कविहक हासोर महनन.

18 आयो, नना इजेके इग्डाह बाबानगा अन्जि इनदकन, “बाबा नना देवुळता अडम ओसो नीवा अडम पापम कीतन.

19 इजेके नीवा मगि इनदलाह वने ओप्पोन. मति नाक ओर्वोग नीवा ओर्युलतोना लेहका, नियगा तासा,” इनदकन,’ इनजोर विचर कीतोः.

20 कीसि ओग पेकाल अग्डाहि तपेनेके दायलाह पेसतोः। पया लोता ऐ एवनेके, तपे ओन ऊळतोः। ओन ऊळिसि, तपेहक पका मान वसता. पया तपे वितिस, ओन गळम ओरिडिस लौडटोग.

21 अस्के ओग पेकाल, ‘बाबा! नना देवुळता अडम ओसो नीवा अडम पापम कीतन. इजेके नीवा मगि इनदलाह ओप्पोन,’ इतोः.

22 “मति तपे ओन लोन तचि, तनाड ओर्युलतोरिन ‘अलेट रा! पका बेसता जगा तचि, वेन्क केगिपिह कीम्हटु. वेळन्जतगा उंद मुदा केगिपिह कीम्हटु, ओसो एल्पुरस्क केगिपिह कीम्हटु.

23 ओसो बेस मेंदुल आतद कुरा पियो हक्काट! अदिन तिन्जि माट गिर्दा कीकल.

24 वेग नावा मगि डोलिस मतोग, इजेके जीवा अरतोग.† लेसिस मतोग, मति वेग दोर्कतोः,’ इनजोर वेहतोग. इद्रमलेहका ओर गिर्दा कीयलाह बोटटोर.

25 “पया बह आता इतेके, गळक मनेके माळा मगि पोलमतेनाह लोन वातस्के, पाटाड ओयनदु, एंदनदु आल्का ओग केजतोः।

26 केजतस्के ओर्वोग तमा ओर्युलतोन केयिसि, ‘लोन बाताल आयलाह आता रा?’ इनजोर ताल्हकतोः।

27 अस्के ओगु, ‘नीवा तमोग सुकमते बेस-नेहना लोन मल्लस वातोः। अदिनेनाहक मिथ्माल पका बेस मेंदुल आतद पियोतुन अस्कलाह वेहतोग!’ इनजोर इतोः।

28 “इदिन केंजिस, बेरोग मगि पका ओड आतोः। लोनलोप्पा ओळियोः। अस्के तपे पलते वासि, ओन गूम कीयलाह ऊळतोः।

29 मति मगि तपेन इद्रम इतोः, ‘इचोक वर्साड ओर्युलतोना लेहका मन्जि, नना नीवा सेवा-साकुर कीयलाह आतन. ओसो नीवाड सबे पोल्लोन केंजिस ताकतन. मतिगा नावा गोततोर संगे कलियिस गिर्दा कीयलाह, बेस्के उडूला बोक्का पियो वने एविन.

30 मति वेग नीवा मगि, पूरा मालसोमतुन साट्याल कबळते बूळे कीतोः। ओनेनाहक कोनि बेस पका मेंदुल आतद कुरा पियोतुन अस्कलाह वेहतिन अय!’ इतोः।

31 इतस्के तपे ओन इतोः, ‘बाबा! निमा इतेके अमेसा नावा संगे महनिन, नयगा बाताल बाताल मन्हता, अद सबे नीवाय आंदु.

32 मति वेग नीवा तमोग डोलिस मतोग, इजेके जीवा अरतोग.† लेसिस मतोग, ओसोवने दोर्कतोः। अदिनेनाहक माट गिर्दा आयना गावले’ इतोः,” इनजोर येसु इद्रम पीटो वेहच मारिह कीतोः।

16

ऊळेवाळे केवाल मेरिना आग्डा

1 पया येसु कगयवालोरिन ओसो इतोः, “बोगो ओर्वोग साक्कर मन्कल मतोग. ओनगा ओर्वोग मेरि मतोग. वेग मेरि ‘नीवाड कोतान बेदे कबळतुहक अरवाह, मारिह कीयलाह आतोः’ इनजोर, बोरो साक्करिन वेहतोर.

2 अस्के साक्कर मेरिन केयिसि, इद्रम इतोः, ‘नीवा लोप्पा नना बाताल केंजलाह आतन रा? इजेके नीक इद कबळते, नना तास पागवोन आयकन. निमा नयेनाहक कीसोर मतिन, अद कबळता पूरा लेका कीस, नाक ईम!’ इतोः।

3 इतस्के पया, ओग मेरि तनतनाय आल्स बोटटोग, ‘नना इजेके बाताल कीकन? माल्काल इतेके नाक कबळताह पेहचीयनोग. नाक इतेक इजेके, पोलमते कबळ कीयलाह कयदेन आयो. ओसो बेगा ताल्हकिस तिग्दलाह वने लजा वास्ता,’ इनजोर आलिह कीतोः।

† 15:15 15:15 यहूदि लोकरिहक पदिङ मेहतना इतेके, सबेट्काय पका लजाता पोल्लो आंदु. ओसो यहूदिर पदिङ तितेके, इट्टेके कळवोग अस्तोर (लैथ्यव्यवस्था 11:7). ☆ 15:24 15:24 रोम सहरतोर 11:15 ☆ 15:32 15:32 रोम सहरतोर 11:15

4 आलिह कीस पया, 'नना इंजेक बह कीकन, अद नाक सबे तेळियता. इद कबळतगडाह नाक पेहातापया, दुसोर लोकुर नाक तमा लोन केयना गावले.'

5 इज्जि तना माल्कानगडाहि बोर करा इनजोर सामन तेंडिस मतोर, ओरगडाह ओर्विन-ओर्विन केयिस ताल्हकतोग, 'निमा साव्करिहक बेचोन करा मल्हच ईयनद मन्हता रा?' इतोग.

6 इतस्के ओर्वोग इतोग, 'नालुड अजर्क लिटर्क जयतुन पंडिना नेयु' इतस्के, मेटि ओनु 'इद ऊळा, नीवा पेदिरता कागिद मन्हता, तेनगा रेंड अजर्क लिटर्क इनजोर चट्पिट रासा,' इनजोर वेहतोग.

7 पया ओसो दुस्रोण ताल्हकतोगा, 'निमा साव्करिहक बेचोन करा मल्हच ईयनद मन्हता रा?' इनजोर ताल्हकतस्के, 'नू कंडिड गोहक मल्हचीयनद मन्हता' इतोग. इतस्के ओन वने 'इद नीवा पेदिरता कागिद मन्हता, तेनगा नालुड वीसाड कंडिड इनजोर रासा,' इनजोर वेहतोग.

8 "पया ओग मुव्हे मेटि, पका सत्रलते कबळ कीतदिन माल्काल ऊळिसि, ओन 'पका उसर मन्निन रा!' इज्जि इतोग. इदमलेहका देवुळतुन पुतोर लोकुरिहकाय एक्वा, देवुळतुन पुनवोर लोकुर, ओर्विहक-ओर्वोग ईयना-एतनदिना लोप्पा, पका सत्रल मन्हतोर.

9 नना मीकु वेहतलाह आतन, इद दुनियाता मालसोमते, आपुहक गोततोर दोर्किह कीमहट्ट. बाराहक इतेके अद मालसोम बेस्के मायगा, अस्के बेस्केन मायवव लोहकने मीक जागा दोर्कगा.

10 "बोग उडीला पोल्लोते सेतेम मन्हतोग, ओग बेरा पोल्लोते वने सेतेमे मन्हतोग. मति बोग उडीला पोल्लोते सेतेम इलेग, ओग बेरा पोल्लोतगा वने सेतेम इलेग.*

11 अदिनेनाहक इद बूमतगडा मालसोमतेने मीट सेतेमते इलवेके, देवुळि तना राजेमता मालसोमतुन मीवा कयदे बेद्रम ईयगा?

12 दुस्रोणा मालसोमतुन मीट सेतेमते काळडविर इतेके, देवुळ ईयनद तूस मीक बेद्रम दोर्कगा?

13 "अदिनेनाहक ओर्वोग ओर्युलतोगु, इर्वूर माल्कालोरा सेवा-साकुर कीया पगवोग. बाराहक इतेके ओग ओर्विन बार कोट्टल कीयनोग, ओसो ओर्विन बार जीवा कीयनोग. इलवेके ओर्विना पोल्लो केंजोनोग, ओर्विना पोल्लो बार केंजोग आयनोग. अद्रमे मीट वने मालसोमु ओसो देवुळि, इव रेंडिना सेवा मुर्तिय कीया पगविर,"* इनजोर वेहतोग.

देवुळता पोल्लो बेस्केन मायो

14 येसु इव पोल्लोड वेहनेके, अगा उय्तर परसर मतोर. ओरु कोताना पोगोन पका जीवा कीदुर.* अदिहक येसु इतव पोल्लोन केंजिसि, ओन पास्किदुर.

15 पया येसु ओरिन इतोग, "मीटु लोकुरा मुनेह माट सेतेमतोरुम इह्निर, मति मीवा पोटातगा बाताल मन्हता, तान देवुळ पुन्हता.* बेव-बेव पोल्लोड मन्कना विचरते पायदाताड मन्हताड, अव देवुळतुहक एड वास्ताड.

16 "एग मीहवाल योहन वानाहजोम, मोसानाड अडोड ओसो देवुळता कबुरतोर साष्म*", इव लोकुरिन ताकिह कीसोर मंदुड, ताना पया देवुळता राजेमता बेसता कबुर पोकर आयलाह आता. ओसो सबेटोरिन ताना राजेमतगा ओळहतलाहि, पोकर केवालोर गोंडगोंड आस्तोर.*

17 ओकावेल्ला पोगोटा बूमि ओसो इळता बूमि बूळेम आयनुड, मति देवुळताड अडोना साष्ममतगडा उंद गीता वन मायो आयागा.*

मुतेन विळसनदिना लोप्पा

(मत्याल 5:32; मार्कल 10:11-12)

18 "बोगाय मुने ततद मुतेन विळिसिसि, ओसो उंदि दुष्सा मुतेन ततोग इतेके, ओग साद्याल कबळ कीस्तोग. ओसो बोगाय अद्रम विळिसीतद आंचान बार, तन्क मुते कीतोग इतेके, ओग वने साद्याल कबळ कीस्तोग.*

साव्कर मन्कल ओसो गरिब मन्कल

19 "ओसो उंद पोल्लो केंजाट. ओर्वोग पका साव्कर मन्कल मतोग. ओग हुंगा पंडलेहकाडा रंगताड, पका दाराताड गेंदेड केन्दोग. ओसो दिनमे बेस सुकमते, गिर्दा-वेळकाते ओसो बेरा गिञ्जुरते मंदोग.*

20 मति ओर्वोग बार ओसोय गरिब मन्कल मतोग. ओना पेदिर लाजर मता. ओग मँदुलमँड बोटाड आस मतोग. ओन दिनमे साव्करना लोता अगदगा, बोरो तचि तासिस अंदुर.

* 16:10 16:10 मत्याल 25:21,23 * 16:13 16:13 मत्याल 6:24; याकुब 4:4 * 16:14 16:14 2 तिमोति 3:2 * 16:15 16:15 रोम सहरतेर 8:27; तोहनीच पोल्लोड 2:23 * 16:16 16:16 मोसानाड अडोड ओसो देवुळता कबुरतोर साष्म इतेके येसु वायनामुने रामतदु परा पाळना साष्मि. * 16:16 16:16 मत्याल 11:12-13 * 16:17 16:17 मत्याल 5:18 * 16:18 16:18 1 कुरिततोर 7:10 * 16:19 16:19 याकुब 5:5

21 साव्कर तिनदहपा, इळन अरतव पेसावार्किन तेला तिन्जि, पोटातुन निहेनन इन्जि, ओग विचर कीदोग. ओसो ओना मेंदुदाड बोटान नयक बार वासि नाकिन्दुड.

22 “मनेक मनेके उंद दिया, गरिब मन्कल डोलतोग. अस्के देवतुल्क वासि, ओना जीवातुन पोगोन सिंगदीपतगा अब्रहम मुय्तोना कचुल ओस तासताड. पया उचुक दियाणे, ओग साव्कर मन्कल बने डोलतोग. लोकरु ओना सति-गति कीतोर.

23 ओग साव्करना जीवा हानादीपता किसबटटा जागातगा तिपलते मनदहपा, पोगोन ऊळतेग; ऊळनेके, ओन्क जेकु अब्रहमना कचुल, लाजर उदिस मनदनदिन ऊळतेग.

24 अस्के पया ओग अब्रहमिन आळो कीस इदम इतोग, ‘ए अब्रहम तादोनिन! नाक ऊळिस जीवा लोपा रा! नना किसबटटागा कर्वलाह आतन. निमा मुबंत कीसि लाजरिन लोहचीम, ओग वासि तना वेळन्जतुन एतगा मुळहचि, नावा वेजेटुन सितुर कीयेग,’ इनजोर केयतेग.

25 अस्के अब्रहम इतोग, ‘ऊळा पेका! निमा सीता कीम, जीवात मनदहपा, नीवा पिसमुळते बाताल गावले मता, अद सवे नीक दोर्कता. मति वेग लाजरिहक इतेके, अद्रमता सुकमता पिसमुळ दोर्का. इंजेके इगा वेन्क बाताले तिपल इले. मति निमा मात्रम अगा कर्वलाह आतन.

26 ओसो उंद पोल्लो केंजा, मीवा-मावा नडुम, उंद बेरा कस्क्ने मनदनद किंडि मन्हता. अदिनेनाहक मियगडाह बोर इके वेंडकोम इतेक तेला वेंड पगवोर, ओसो मयेकेडेनाह मियेके बोर वेंडकोम इतेक तेला वेंड पगवोर,’ इनजोर इतोग.

27 अस्के साव्कर इतोग, ‘अल अह इतेक तादो, नना नीक अर्जि कीय्हनन. नियोग लाजरिन नावा बाबाना लोन लोहचीम. 28 बाराहक इतेके नाक एयवुर तमोर मन्हतोर, (ओर नावा लेहका पापि बुदते मनमाकिर इनजोर,) ओरिन अन्ज वेहतेके, नना पका तिपल आय्हनन इद जागातगा, ओर वावोर आयनुर,’ इनजोर इतोग.

29 इतस्के अब्रहम इतोग, ‘ओरगा इतेके मोसाल रासतव अडोड, ओसो दुघोर देवुळता कबुरतोर रासतव पुस्तकिड मन्हताड. अविस्किन अर्विसि, अगडा पोल्लोतुन केंजिर, अद्रमलेहका ताकिर,’ इतोग.

30 इतस्के साव्कर मन्कल इतोग, ‘अद्रम आयो अब्रहम तादो! डोलतोरगडाह बोगाय अन्जि ओरिन वेहतेके, ओर पापमता अगदाहि मिळिन्दसि, देवुळतके मलयनुर,’ इतोग.

31 अस्के अब्रहम ओन इतोग, ‘मोसाल रासतव अडोना, ओसो दुघोर देवुळता कबुरतोरगडा पुस्तकिना पोल्लोतुन केंजोर इतेके, डोलतोग मन्कल जीवा अर्सि, ओरिन वेहतलाह अतेक वने, ओर केंजोर आयनुर,’ इनजोर इतोग.”

17

पापमता लोप्या येसुना कागहमुळि

(मत्याल 18:6-7,21-22; मार्कल 9:42)

1 उंद दिया येसु तनाड कगयवालोरीन वेहतेग, “पापम कीयनाह तगहनव पोल्लोड मनदनुडे! मति बोग मीकु पापमतेके ओसीस्तोग, ओना पका गोसा आयगा!

2 उडुलोर पेकोरा लेहका नाक नमवालोरगडाहि बोनाय वगोन, ओना नयगा मतद विस्वसतुन विळसलाहि, बोग कटळ वाटप आस्तोग, (वेग कटळ वाटवाल देवुळता बेरा सिक्सातुहकु ओजनोग). वेना वेळेटगा पका पृहतद जेता बंडातुन दोहचि, वेन समदुरते वेल्लाह आता कसातगा मुळहतना, (इद बेरा सिक्सा आंदु; मति) तान्काय वीळिस बेरा सिक्सा, देवुळि अद्रम कटळ वाटवाहक इयगा.

3 अदिनेनाहक मीवा ताकमुळते उसर मन्हटु.

“मीवा तोळतेग गलति कीतेके, ओन तेर्हाटु. ओग तना कीता गलतिताह मलतेके, ओना गलतितुन मापि कीमहटु.

4 ओग उंदिय दिया एळुड मल्काड मीवा विस्वते पापम कीसि, ओसोवने एळुड मल्काड मियगा वासि, नना चुकतन, इंजेक अद्रम केवोन इनजोर इतेके, ओन मापि कीमहटु,” इनजोर वेहतेग.

विस्वसता पोल्लो

5 इदिन पया केंजिस, “मावा विस्वसतुन बेर्सिह कीसीम गरू,” इनजोर बळयिर येसुसामिन इतोर.

6 इतस्के येसुसामि इतोग, “मीवा विस्वस नूडमेटा मतेक वने, मीट इद बेरा ताळ मरातुन, ‘कुळह वासि, समदुरतगा निल्म’ इनजोर वेहतेके, अद मीवा पोल्लोतुन केंजगा.*

ओर्युलतोना जबब्दर

7 “इंजेके मियगडाहि बोना तेला लोतगा ओर्युलतेग मनदनोग, ओग पृहतलाह आयि, इलवेक इसि कोंदानके आयि, अनेग. अन्जि तना कबळतेनाह लोन मल्स वातरस्के, ‘वाता वावाय गाटो तिनदलाह उदा रा’ इनजोर, माल्काल ओन इनोग आयनोग.

† 16:22 16:22 अब्रहम इमयेलतोर पेटामुय्तोग मतेग, ओसो देवुळता बेस गोततोग मतेग.

* 17:6 17:6 मत्याल 17:20; मार्कल 11:23; 1

8 मति 'नयेनाहक गाटो अटा, जगा केस नना तिनाहजोम, नाक वांटिस ईम. ताना पया निमा तिन' इनजोर इनदनेोग.

9 ओसो नना वेहतद कबळतुन कीतोम इनजोर, ओर्युलतोम 'बेस कीतिन!' इनजोर इनोग आयनोग.

10 अद्रमे मीट वने देवुळ वेहतद पूरा कबळतुन मारिह कीतस्के, 'माटु ओर्युलतोरोम मान दोर्कना मुर्तिय लायक आयोम। माक बेद कबळ कीयनद मता, अदे कबळतुन कीतोम,' इनजोर इन्हटु," इनजोर येसु वेहेतोम.

येसु दहा मोंडरोगमतोरिन सत्रे कीस्तोग

11 पया येसु येस्सलेमतके दायहपा, सामरिया ओसो गालिल, इव पटिना नडुमतुहक अनजोर मतोग.

12 अस्के येसु बेदो उंद नाटेनगा दायहपा, अगादुहक उचुन अबर, मोंडरोगमतोर दहा मन्कलोर निच मतोर.

13 ओर येसुन ऊळिस जोरते केयतोर, "ए येसु! गृह! माक ऊळिस जीवा लोपा," इतोर.*

14 येसु ओरिन ऊळिस इतोम, "अले मीट इजेक इडाह अन्जि, मीवाड भेंदुस्किन बूमयालोरिहक तोहाट,†" इनजोर इतोम. इतस्के ओर अतोर. अनेक-अनेकेन ओरा मोंडरोगम मायता.

15 पया ओर दहा मन्कलोरगडाहि ओर्वोग मन्कल, तना सत्रेम आतदिन ऊळतोम. अस्के ओसोवने येसुनगा मल्स वासि, जोर-जोरते केयिस, देवुळतुन जोहर कीया बोटटोग.

16 ओसो ओग येसुनाड काल्क अर्सि, ओन जोहर कीतोम. ओग मन्कल सामरि जाततोम, (इतेके उड्ला जाततोम) मतोग.‡

17 अस्के येसु इतोम, "कतमतोर सत्रेम आतोर इसि. पया इंका नव मन्कलोर बेगाडुर?"

18 वेग यहुदि आयवोग दुस्सा जाततोम विळिससि, ओरगडाह बोमो बह देवुळतुन जोहर कीयालाहि, मल्स वावोग गोतो!" इतोम.

19 ओसो ओन, "तेदिस अन! निमा नाक विस्वस कीतिन, अदिनेनाहक सत्रेम आतिन," इतोम.

देवुळता राजेम बेद्रम वायगा?

20 उंद दिया पफ़सिर येसुनु, "देवुळि तना राजेमतुन माक बेस्के दिसिह कीयागा?" इनजोर ताल्हकतोर. ताल्हकतस्के येसु वेहेतोम, "देवुळ राजेम कीयनद कोंडाहक दिसो आयागा.‡

21 देवुळि मीवा नडुम राजेम कीस्ता. अदिनेनाहक 'इदु! देवुळि इगा राजेम कीस्ता. अदु! अगा राजेम कीस्ता,' इनजोर लोकर वळ्हकेर आयनुर," इनजोर वेहेतोम.

22 ओसोवने कागयवालोरिन इद्रम इतोम: "माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना राजाल आसि वायनद दियातुन ऊळलाह विचर कीकिर, मति मीट ऊळ पगविर आयकिर, इद्रमता वेला वायगा.

23 अस्के इगा मन्हतोम, अगा मन्हतोम, इनजोर लोकर मीकु इनदनुर, अगा मीट अनमाट, ओरा संगे कलियमाट.‡

24 पोगोन उंद बाजेतके मिळ्स्कतेके, दुसा बाजेतके वेहक आस्ता. अद्रमलेहकाने माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना, आकिर दियाते वायकन अस्के, कतमतोर नाक ऊळनुर.‡

25 मति ताना मुने नना पका तिपल आयकन. इद पीळतोर मन्कलोर नाक पास्कनुर.

26 "नोहा मुयतोना वेलाते बेद्रम आता, अद्रमे माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना वायहपा आयागा.

27 नोहा मुयतोम ओडातागा नेडनाहजोम, लोकर तिनदना-उनडना कीदुर, मुतेस्क तन्दुर, मुजोहक अन्दुड. पया बेरा उड्रा वासि, ओर कतमतोरिन बूळे कीता.‡

28 "ओसो लोटना वेलाते वने अद्रमे आता. लोकर तिनदना-उनडना, असना, वमना, वीतना, लोहक पंडना कीदुर.

29 मति लोट सोदोम सहरताहि पेसतस्के, पोगोटा बूमताहि मळगनव किसतळिमड अरताड, अस्के नागमेटोर कतम बूळेम आतोर.‡

30 माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना दिसनद दिया वने,‡ अद्रमलेहकाने आयागा.

31 अदिनेनाहक अद दिया बोगाय लोता पोगोन मतेके, लोतगा मनदनद सामनतुन ततलाह, इळन रेगनद आयो. अद्रमे बोगाय मन्कल पोलमते मतेक वने, ओग मल्स वायनद आयो.‡

32 लोटना मुते (देवुळता पोल्लतुन कैजवा, सोदोम सहरतुन मिळिन्दस ऊळतस्के), तान्क बह आता, अदिन सीता कीम्हट.‡

* 17:13 17:13 यहुदि लोकर मोंडरोगम आतोर मन्कलोरिन, कळवोग आतोर इनजोर जेक कीदुर, ओसो ओरिन नादुहक अबर तसिन्दुर. † 17:14

17:14 बेर मोंडरोगमताहि सत्रेम आंदुर, ओरिहक बूमयानगा अन्जि, माट सत्रेम आतम इन्जि, तोहाता पोन्दु, अस्के बूमयालोर मीवा कळवोग एडटा इन्जि वेहन्दुर. ओर वेहत्स्केन, मोंडरोगमतोरिहक लोदोरा संगे कलियलाह पोल्तिदु (लैथ्यथवस्था 14:1-32). ‡ 17:16 17:16 सामरि जाततोरिन, यहुदि जाततोम विटळ तसिन्दुर. † 17:20 17:20 19:11; बळधिर 1:6 † 17:23 17:23 मलयाल 24:23; मार्कल 13:21 † 17:24 17:24 मलयाल 24:27 † 17:27 17:26-27 पुटमुळि 7; मलयाल 24:37-39 † 17:29 17:28-29 पुटमुळि 19:15-25 † 17:30 17:30 2 तिसलुनितोर 1:5-7; 1 पत्र 1:7; 1 योहन 3:2 † 17:31 17:31 मलयाल 24:17-18; मार्कल 13:15-16 † 17:32 17:32 पुटमुळि 19:26

33 “ओसो बोग इद बूमतगा आपुना जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहतोग, ओग आक्रिते बूळेम आयनोग. बोग बारा नयेनाहक सवे पोहतहतोग, ओन्क देवूळताहि पूना जीवा दोर्कगा.✽

34 नना मीक वेहतहनन, नना वायहपा, नका इर्वुर मन्कलोर उंदिय जागते उंजिस मनदनुर. मति नना ओर्विन बार नावा संगे मनदलाह ओयकन, ओर्विन बार सिकसा आयलाह अगान विळिससीकन.

35 ओसो रेंड आस्कु जेताते पिड नोगासोर मतेके, नना उंदतुन बार नावा संगे ओयकन, उंदतुन बार अगान विळिससीकन.✽

[36 इर्वुर मन्कलोर पोलमतगा मतेके, नना ओर्विन बार नावा संगे ओयकन, ओर्विन बार अगान विळिससीकन,” इतोग.]✽

37 अस्के कगयवालोरो येसून, “इव पोल्लोड बेगा आयनुड सामि?” इनजोर ताल्हकतोर. अस्के, “बेगा हातद सेता मनदगा, अगा गीदस्क जमा आयनुड*,” इनजोर येसु इतोग.✽

18

पार्तना कीसोरेन मनदना

1 पया येसु तनाड कगयवालोरोन दिनम पार्तना कीसोर मनदना, ओसो अमेसा पार्तना कीयलाह बेस्केन आरेम आयना आयो इनजोर,✽ उंद पीटो इद्रम वेहतोग.

2 “उंद नाटेनगा ओर्वोग गायाताल मतोग. ओग लोकुरा नेयम कीसीदोग. मति ओग मन्कल मात्रम देवूळतुन बह रेयवाल आयोग, ओसो लोकुरा पर्वा वन केवाल आयोग.

3 अदे नाटेनगा उंदि रांडे आंचाळ मता. अद ओनगा दिनमे वासि, ‘गाया, नावा विस्दतोना संगे मनदनद कटूलातुन, नेयम कीसी देहचीम,’ इनजोर वेहनदु.

4 वेल्लाडे दियाड आनाह, ओग ताना नेयमतुन पर्वा केवालेवा केमेन मतोग. मति उंद दिया ओग तनतनाय विचर कीतोग, ‘नना देवूळतुहके बह रेयोन, ओसो मन्कहके बह रेयवानन आयोन.

5 तेला मति इद रांडे आंचाळि दिनमे नयगा वासि, कयर कीस्ता. अदिहक इंजेक तेना नेयम कीसी देहचितेकेन बेस आयगा. इलवेके इद दिनमे कयर कीसोरेन मनदगा,’ इतोग.”

6 पया ओसो येसुसामि इतोग, “नेयम कीसेवाल लाग्वोग मन्कल बाताल इतोग, अद पोल्लोतुन सीता कीमहदु.

7 देवूळ आचतोर लोकुर,✽ देवूळतुन नका-पियलि कोळ्व कीसोर मन्हतोर, ओरा नेयम आयना इन्जि, ओरिहक तोळ ईयलाहि, देवूळि आल्सेम कीयागाया?✽

8 नना मीक वेहतहनन, देवूळि ओरा नेयम चट्टिपट कीसीयागा. तेला मति माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना बेस्के मल्स वायकन, अस्के इद बूमतगा विस्वसतुन विळसवा, पार्तना केवालोर दोर्कनुरा?” इनजोर वेहतोग.

देवूळता मुनेह उड्ला बुदतोग आस मनदना

9 ओसो उय्तर मन्कलोर, माटे देवूळतुहक विचर वानाह पिसिहनोम इनजोर, दुसोरिन पास्किदुर.✽ ओरेनाहक वने येसु उंद पीटो वेहतोग.

10 “इर्वुर मन्कलोर देवूळतुन पार्तना कीयलाहि, मंदिरतगा अतोर. ओरगडाह ओर्वोग बार परसि, ओर्वोग बार नाकातगा सिदवा एनवाल.

11 परसि बाताल कीतोग इतेके, ओग सिदवा एनवानगडाह जेक निचि, इद्रम पार्तना कीतोग, ‘ए देवूळतिन! नना दुसोरा लेहका कलेनन आयोन, ओसो नाळेह केवानन वने आयोन, सायाल कबळ केवोन. ओसो नियोग सिदवा एनवाना लेहका वने, नना लोकुरिन मुळहवानन आयोन. अदिनेनाहक नना नीक जोहर कीयहनन.

12 वायमपेटहक रेंड मल्काड उपस कीयहनन. नावा कमयता दहा तूस्कनगडाहि, उंद तूस नियेनाहक दान वने ईयहनन,’ इनजोर इतोग.

13 “मति सिदवा एनवाल मन्कल जेक नितोग. ओन्क पोगोन ऊळलाह वने दीरा वावो. ओग तना पापमतुन आलिह कीसी,* अर्थुल पासोर इद्रम पार्तना कीतोग, ‘ए देवूळबाबा! नना बेरा पापि मन्कनन आंदन. नावा पोगोन जीवा लोपा,’ इनजोर इतोग.

✽ 17:33 17:33 मत्याल 10:39; 16:25; मार्कल 8:35; लकाल 9:24; 14:26; 17:33; योहन 12:25 ✽ 17:35 17:35 मत्याल 24:41 § 17:36 17:36 उचुक मोदुल कायेहकनगा इद वचन इले. ✽ 17:36 17:36 मत्याल 24:40 ✽ 17:37 17:37 बेगा हातद सेता मनदगा, अगा गीदस्क जमा आयनुड मत्याल 24:28, इद वचनता नोट ऊळाट. ✽ 17:37 17:37 मत्याल 24:28 ✽ 18:1 18:1 2 कुरिततोर 4:1,16; गलातितोर 6:9; इपिसुसतोर 6:18 ✽ 18:7 18:7 कुलुसितोर 3:12 ✽ 18:7 18:7 रोम सहरतोर 8:33; तोहचीव पोल्लोड 6:10 ✽ 18:9 18:9 रोम सहरतोर 14:3,10 ✽ 18:13 18:13 सिदवा एनवालोर रोम सर्करतुहक सिदवा एन्दु, एकेके बेचोक एतना मंदु, तान्काय वीळिस कोताड एन्दुर. अदिनेनाहक यहदि लोकुर वेरिन पायहलोर इंदुर.

14 पया ओर इर्वुरगडाहि, सिद्दा एनवाले देवुळता मुनेह सेतेमतोग आसि लोन अतोग. मति परसि सेतेमतोग आयोग. बाराहक इतेके, बोग तन्क बेरोनन इन्हतोग, देवुळि ओन उडुलोग कीस्ता. मति बोग तन्क उडुलोनन इन्हतोग, देवुळि ओन बेरोग कीस्ता, "इदम वेहचि पीटोतुन येसुसामि मारिह कीतोग.

पेकोरिहक येसु बर्कत ईस्तोग

(मत्याल 19:13-15; मार्कल 10:13-16)

15 उंद दिया तमाड पेकोरा पोगोन कय तासिसि, ओरिहक बर्कत इयेग इनजोर, लोकर येसुनगा बाला पेकोरिन तचोर मतोर. मति इके येसुना एरे पेकोरिन तमाट इनजोर, कगयवालो ओराड तलिस्क-तपेरिन तेहरीत.

16 मति येसु पेकोरिन तनगा केयिसि, कगयवालोरेन इतोग, "पिलाड-पेकोरिन नयगा वायलाह ईम्हट, ओरिन रोमिह केमाट. बाराहक इतेके देवुळबाबाल वेरा लेहकाडोर कुलुल बुदतोरिहके राजाल आस्तोग.✧

17 इह केंजाट, नना मीक सेतेम वेहतलाह आतन, बोर वेर उडुलोरे पेकोरा बुदता लेहका आसि, देवुळतुन तमा जीवातगा राजेम कीयलाह एवोर, देवुळ राजेम केवालोरे लोकरगा, ओरिहक बेस्केन जागा दोर्को आयगा," इनजोर वेहतोग.

साव्कर ताल्हकतद पोल्लो

(मत्याल 19:16-29; मार्कल 10:17-30)

18 पया ओवेरोग यहूदि मुक्याल येसुन इदम ताल्हकतोग, "गू! निमा पका सेतेमतोनिन आंदिन. नाक वेहा, देवुळता संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, नना बाताल कीकन?" इतोग.

19 इतस्के येसु ओन इतोग, "निमा नाक सेतेमतोनिन इनजोर बाराहक इहनिन? देवुळतुन विळिसस बोगे सेतेमतोग इलेग.

20 निमा मोसानाड अडोड इतेके पुहनिने: साट्याल कबळ केमा, बोने हक्कमा, बोनाड कलमा, जोल साक्सि एमा, आपुना तलोग-तपेहक मान ईम✧," इनजोर वेहतोग.

21 ओग मुक्याल, "इव सभे पोल्लोनु, उडुलस्केडाहिये माळसोर वायलाह आतन गू!" इतोग.

22 ओना पोल्लोतुन केंजिसि येसु इतोग, "(इंगो निटमे निमा उडुलगडाहि अव अडोन माळसोर वातिन, मति) नियगा इंका ओसो उंद पोल्लोता कमि मन्हता. अन! नियगा मनदनद सभे मालसोमतुन वमिसि, लेवोरिहक तूसीमी. अदम कीसि, निमा नावा संगे मन्जि नावाड कगया. अदम कीतिन इतेके, पोगोन देवुळता जागातगा नियेनाहक निटमता मालसोम दोर्कगा," इनजोर इतोग.

23 येसुना इद पोल्लोतुन केंजिसि, ओग मुक्याल ओसोय मेसेहने आतोग. बाराहक इतेके, ओग पका साव्कर मतोग.

24 ओग मेसेहने आतदिन ऊळिसि येसु इतोग, "साव्कर लोकर देवुळता राजेमतोर आयना इतेके, पका मुस्किल आस्ता.

25 ऊज-बकातुहक स्टुम पेसिस दाया पगयहताया? अदमे, मता मन्कल देवुळता राजेमतोग आयना इतेके, तान्काय मुस्किलता पोल्लो!" इनजोर वेहतोग.

26 अस्के येसुना पोल्लोतुन केंजवालोरे ताल्हकतोर, "अह इतेके अमेसाता पिसमुळ पया बोन्क दोर्कगा गू?" (पका मालसोम इतेके देवुळता देव्याता सीना आंद इनजोर विचर कीताहकु, ओर इदम इतोर.)

27 इतस्के येसु इतोग, "इव पोल्लोड मन्कना कयदे आया पगवोड, मति देवुळताये कयदे इव सभे आया पगयहताड."

28 इनजोर इतस्के पन् इतोग, "ऊळा गू, माट इतेके मावा लोन-दुवर विळिसस, नीवा पेके वातोम."

29 इतस्के येसु इतोग, "इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोगाय देवुळि नावा राजाल इनजोर तान माळलाह, तना लोन-दुवरतुन, मुतेनु, पिलाड-पेकोरिन, तलोग-तपेनु, दादाल-तमोनु विळिसनोग,

30 ओन्क इद कालमते लेकालेवा सम्मरम ओसो एळम-दळमतोर दोर्कनुर, अचोने आयो मति ओसो वायना कालमते अमेसाता पिसमुळ वने दोर्कगा," इनजोर वेहतोग.

तना हामुरता पोल्लोतुन येसु वेहतहतोग

(मत्याल 20:17-19; मार्कल 10:32-34)

31 पया येसु तनाड बारा बळयिरिन, बेदो उंद जागातगा केयिस इतोग, "इद ऊळाट! माट येस्सलेम दायलाह आतल. माने-मन्कना नडम पुटटोनन, नावा लोप्पा वेल्लाय मुने देवुळता कखुरतोर बाताल रासिस तासतोर, अद सभे करल आयगा.

32 रासतप लेहका नाकु यहूदि आयवोरा कयदे पोस इयनुर.✧ नावा पोगोन उस्कनुर, पास्कनुर, नावा कदर रेहतनुर.

33 जेट्लाते नल्हतनुर, अह कीसि नाक हक्कनुर. मति नना मूंड दियाने जीवा अरयकन," इनजोर वेहतोग.

34 मति ओग वेहतव पोल्लोनाड्हाहि कगयवालोरेहक उंद पोल्लो वने तेळियो. अव पोल्लोना अर्तम ओरगडाह मकिह कीतद मता. अदिहक ओग वेहतव पोल्लोड, कगयवालोरेहक मुर्तिय तेळियोड.

येसु तोववोन बेस कीस्तोग

(मत्याल 20:29-34; मार्कल 10:46-52)

35 पया येसु यरिगो नाटेना एरे एवतोम. अस्के नाटेना लोप्पा ओळियिह्वाप अगदा कचुल ओवोर्ग तोववोग गुडि उदिस बिचेम ताल्हकसोर मतोम.

36 अस्के लोक्रा लेडतुन केजिसि, “(अले बोराय नाक वेहाट रा!) इगा बाताल आस्ता?” इनजोर ताल्हक बोटटोग.

37 पया बोरो ओनु, “नासरेत नाटेनोग येसु दायलाह आतोग रा,” इनजोर वेहतोर.

38 वेहतस्के ओग गुडि, “ए येसु! दाविद राजाना कूळतोनिन पिसिह केवानिन! नावा पोगोन दया कीमु,” इनजोर केयतोग.

39 केयतस्के मुडा मुनेह मतोम, “निमा केयमा रा, केमेन मन!” इनजोर ओन तेहेतोर. तेला मति ओग ओसोवन पका जोरते केयलाह आतोग. “ए दाविद राजाना कूळतोनिन! नावा पोगोन दया कीम!” इतोग.

40 इतस्के येसु ओना लेडतुन केजिसि नितोग. निचि “अले ओन नयगा ताट रा,” इतोग. पया ओन येसुनगा ततोर. ततस्के येसु ओन ताल्हकतोग,

41 “नयाडासि नीक बाताल गावले?” इतस्के ओगु, “नाक तोवनाह कीसीम सामि,” इनजोर इतोग.

42 पया येसु, “अले! अह इतेके नावा पोगोन विस्वस कीतिन, अदिहक तोम्ब,” इनजोर इतोग.

43 अस्के ओग तोप्नेन तोवतोग. तोवतस्के देवूळतुन जोहर कीसोर-कीसोर येसुना संगे अतोग. अगा मतोर सबेटोर ओग गुडि सन्नेम आतदिन ऊळिसि, देवूळतुन जोहर कीतोर.

19

येसु जकयिना लोन दास्तोग

1 पया येसु यरिगो नाटेनगाहक अनजोर मतोम.

2 अद नाटेनगा ओवोर्ग जकय पेदिरतोग मन्कल मतोम. ओग रोम सर्करतोरिहक, सिदवा एनवालोर मुक्याल मतोम. ओसो पका साक्कर मतोम.

3 येसु बोग आंदोग इनजोर, ओग ऊळलाह अगिडः पर्हेकिंदोग. मति येसुना सर्ने वेल्लाय मुल मताहकु, ओन ऊळ पगवोग. बाराहक इतेके ओग ओसोय गुटिल मतोम.

4 पया येसुन ऊळकन इन्जि, ओग जकय येसु दायनद अगदेके मुनेह वितिसि, उंद तोया मरातगा तगडतोग.

5 येसु अद मरातगा एवतोग, अस्के पोगोन ऊळिस ओन इद्रम इतोग, “अले जकय! चट्टिपेट इळ्ळन रेगा! नाक नैड नीवा लोन रोमना मन्हाता,” इतोग.

6 इतस्के जकय चट्टिपेट रेगिसि, येसुन तना लोन ओतोग. ओसि बेस-नेहना गिदांते उदिह कीतोग.

7 येसु जकयिना लोन अतदिन ऊळिसि, “वेग पापि मन्कना लोन मनदलाह अतोग,” इनजोर मुडा मन्कलोर मुयोग आया बोटटोर.

8 पया जकय निचि येसुसामिन इद्रम इतोग, “गए! इंजेके नावा मालसोमत्गडाहि वळगा तूस लेवोरिहक ईय्हनन. ओसो नना बोन्गडाह आयि नाळेह कीस ततद मतेके, ओन्क नालुः पटिः मल्लह ईय्हनन,” इतोग.

9 येसु येसु ओन इतोग, “नैडु इद लोतगा अमेसाता पिसमुळ वाता. वेग सिदवा एनवाल वने, अब्रहमना जालपिलतोगे आंदोग.*

10 माने-मन्कना नडुम पुटटोनन नना लेसतोरिन पर्हेकलाह, ओसो ओरिन पिसिह कीयलाहि वातन,* इदिन सीता कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

बंगरताड कोताना पीटो

(मत्याल 25:14-30)

11 पया (ओर बेद नाटेनगा मतोर, अद नाटेनगडाह)येस्सलेम एरेन मता, अदिनेनाहक इंजेके येसु येस्सलेम एवयनोग अस्के, सबेटोर लोक्रु ऊळनाह, देवूळि मयगा राजेम कीयगा इनजोर, मुडा मन्कलोर विचर कीदुर.* अदिनेनाहक येसु ओरिहक उंदि पुन्धि कीयनद पीटो इद्रम वेहतोग.

12 “ओवोर्ग राजालोर कुट्टमळतोग मन्कल मतोम, ओग राजाल आसि वायलाह, जेकता देसेमते सबेट्टक बेरोग राजान कलियलाह अतोग.

13 दायनामुने ओग तनाडः ओर्यूलतोरगडाहि दहा ओर्यूलतोरिन केयतोग, केयिसि ओरिहक दहा बंगरताड कल्लर्क* इतोग. ईसि, नना मल्लस वानाहजोम इव कल्लर्कने मीट दंदा कीम्हटु इनजोर, वेहच अतोग.

* 19:9 19:9 गलातितोर 3:7 * 19:10 19:10 1 तिमोति 1:15 * 19:11 19:11 17:20; बळविर 1:6 * 19:13 19:13 इद्रमता उंद कल्लर बडि, अद त्कने जोक-जोक नू दियाना क्लि, इचोन मोलाता मता.

14 “मति नाटेना दूसोर लोकर ओन विस्द कीदर. अदिहक वेग मावा नडुम राजेम केमाकेग इनजोर, सबेट्क बेरोग राजानगा, कबुरतोरिन ओना पयाह लोहोर.

15 पया ओग राजाल आसि मल्स वातोम. वासि, नना बंगरताड कल्दर्क ईस मतन, ओरु दंदा कीसि, बेचोक कमय कीतोर इनजोर ऊळलाहि, ओरिन केय वेहतोग.

16 पया मुनेतोग ओर्युलतोग वातोम, वासि, ‘महरज! निमा ईस मतन अद बंगरता कोताते, नना दहा बंगरताड कल्दर्क कमय कीतन,’ इनजोर वेहतोग.

17 वेहतस्के माल्काल इतोग, ‘बेस-नेहना कीतिन. निमा बेसतोग ओर्युलतोनिन! उड्ला कबळतुन नाळेह केवालेवा कीतिन. अदिनेनाहक नीक दहा नाहकिन ताकिह कीयलाहि अदिकर ईकन,’ इतोग.

18 अद्रमलेहकाने दुसोग ओर्युलतोग वने वासि, ‘महरज! निमा ईस मतन अद नीवा बंगरता कोतातगडाहि, नना एयुड बंगरताड कल्दर्क कमय कीतन,’ इतोग.

19 इतस्के माल्काल वेन वने, ‘नीक एयुड नाहकना मुक्याल कीकन,’ इतोग.

20 पया ओसो ओवोग ओर्युलतोग वासि, ‘महरज! इद नीवा बंगरता कल्दर देस्तिगा गट कीस तासिस मतन.

21 निमा कळक मन्कनिन आदिन, अदिहक नना नीक रेयतन. नीवा कयदे तासवदिन पेहकिहनिन, ओसो नीवा कयदे वीतवगडाड कोयहनिन,’ इतोग.

22 इतस्के माल्काल इतोग, ‘लागवोग ओर्युलतोनिन! नीवा तोडटा वळहकतद पोल्लोतेने, नीक नेयम कीकन. नना कळक मन्कनन, नावा कयदे तासवदिन पेहकिहनिन, ओसो नावा कयदे वीतवगडाड कोयहनिन इनजोर, नीवा विचर मन्हता.

23 इतेके अद कल्दरतुन साव्करनगा बाराहक तासविन? अस्के नना वासि सवयते तेंडिस मनेनन,’ इतोग.

24 ओसो ऐं निच मतोरिन इतोग, ‘अद कल्दरतुन वेनगडाहि ऊंदिसि, दहा बंगरताड कल्दर्कनोग मन्कहक ईम्हट,’ इनजोर वेहतोग.

25 वेहतस्के ओरु, ‘महरज! ओनगा दहा कल्दर्क मन्हताड इसि!’ इतोर.

26 माल्काल इतोग, ‘नना मीक वेहतहनन, बोर-बोरु तमक दोर्कतद सोमतुन बेस काळिडहतोर, ओरिहक इंका ओसो दोर्कगा. मति बोर-बोरु अद्रम केवोर, ओरगा मनदनदिन वने, देवुळि ओयगा.

27 मति इंजेके इगा वेग राजेम कीयना आयो इनजोर, बोर नाक विस्द कीतोर, ओरिन नावा मुनेह तचि हळ्काट,’ इनजोर माल्काल इतोग,” इनजोर वेहचि, येसु पीटोतुन मारिह कीतोग.

येसुसामि राजाना लेहका येस्सलेम सहरते ओळियिहतोग

(मत्याल 21:1-9; मार्कल 11:1-10)

28 इव पोल्लोड वेहतापया, येसु येस्सलेम दायनद अगदे, लोकुरा मुनेह-मुनेह ताक बोटटोग.

29 अनेके जयतुन मेटाता कचुल मतव बेत्पागे ओसो बेतनि, इव नाहकना ऐं एवतोर. अस्के कगायवालोरगडाह इर्वुरिन इद्रम वेहतोग:

30 “मुनेह दिसनद नाटेनगा अन्हट. अगा ओळियताहे, बोगे बेस्केन उदिस अनवद गाळद पियोतुन दोहच तासतदिन ऊळकिर. अस्के तान लेहच पोस ताट.

31 बोगाय बाराहक लेहतलाह आतिर इनजोर ताल्हकतेके, ‘सामिहक तेना गर्ज अरता’ इनजोर वेहाट,” इनजोर वेहच लोहतोग.

32 अस्के ओर अतोर, अतस्के येसु ओरिन बेद्रम वेहच मतोग, अद्रमे तान दोर्किह कीतोर.

33 पया अद गाळद पियोतुन लेहचोर मतोर, अस्के गाळदताड माल्कालोर, “मीट तान बाराहक लेहतलाह आतिर रा?” इनजोर ताल्हकतोग.

34 अस्के ओरु, “सामिहक तेना गर्ज अरता दादा,” इतोर.

35 पया तान येसुनगा ततोर. तचि तमा मुचिस मतव गेंडेड, गाळद पियोता पोगोन वाटटोर. वाटिसि ताना पोगोन येसुन उदिह कीतोर.

36 येसु ताना पोगोन उदिस पेसतोग, अस्के (राजाल अनेके बेद्रम कीस्तोर, अद्रमलेहका ओना मुनेह-मुनेह,) लोकुर अगदगा तमा मुचिस मतव गेंदेन तागसोर, (ओन मान ईदुर).

37 अद्रमे पया जयतुन मेटातगडाह रेगतोग. अस्के अगादहक अनवालोर सबेटोर कगायवालोरु, तमा ऊळतव बामिह कीयनव कबस्किन सीता कीसि, पका जोरते केयसोर, गिर्दाते देवुळता जोहर कीया बोटटोर.

38 ओर इद्रम केयतोर इतेके,

“देवुळबाबाना अदिकर पोस वावाल राजाहकु देव्या आयि!*

देवुळता संगे गुनम मन्हता!

पोगोटा बेरा देवुळतुहक मान आयि,"

इनजोर केयतोर.*

39 अस्के मुडगा मतोर उय्तर परसिर येसुनगा वासि, "गूर! नीवाड कशयवालोरिन केयमाट इनजोर केमेन कीम," इनजोर इतोर.

40 पया येसु ओरिनु, "नना मीक वेहतहनन, ओकावेला वेर बार केमेन आतोर इतेके, इव अगदगडाड बंडाडे केयनुड," इनजोर इतोग.

41 पया येसु येस्सलेम सहरता ऐ एवतोग. अस्के अद सहरतुन ऊळिस अळतोग.*

42 ओसो इद्रम इतोग, "मीकु सुकम ईयनव पोल्लोन नेंडे मीट पुन्ज मतेके, बेस आस मनालि. मति इंजेके इसि, अव पोल्लोड मीवाड कौडाहक दिसोड.

43 मीवा कोटुलतोर इद सहरतुन सर्ने कीस, मीक तितपल कीयनुर, अस्के मीक मकलाहि जागा वने दोर्को आयगा, इद्रमता वेला वायगा.

44 मीवा देवुळि पिसिह कीयलाहि वातद कगोतुन मीट पुनविर. अदिनेनाहक मीवा कोटुलतोस मीकु, मीवा सहरतुन, दुराते काल्हपनुर. ओसो गुरैतगा बंडाता पोगोन बंडा मनवाह पिळहपळ कीयनुर,*" इनजोर इतोग.

मंदिरतगा आटुम उदतोरिन येसु पूडिह्तोग

45 पया येसु मंदिरतगा अतोग, अन्जि अगा रेसातगा आटुम उदतोरिन पलते पूडलाह बोटटोग.

46 येसु ओरिन इतोग, "देवुळता कबुरतोग इद्रम रासतोग:

देवुळ इह इन्हता: 'नावा लोतुन मोळकनद जागा इनदनु,*

मति मीट देवुळता लोतुन डाकुरा डेरा कीतिर,' '*

इतोग.*

47 अद्रमे पया येसु दिनम मंदिरतगा अन्जि काहन्हदोग. पेर्मालोस, साभ्रमगूर, मुक्या मन्कलोर, वेर ओन हक्कलाह अग ऊळिन्दुर.*

48 मति सबेटोर लोकरु पका गिदते, येसु वेहतनव पोल्लोन केजिंदुर. अदिनेनाहक ओन हक्कलाह, ओरिहक अग दोर्को.

20

यहुदि मुक्यालोरे येसुन पोल्लो ताल्हकिह्तोर

(मत्याल 21:23-27; मार्कल 11:27-33)

1 उंद दिया येसु मंदिरतगा लोकरुन काहनेके, बेसता कबुरतुन वेहचोर मतोग. अस्के पेर्मालोर, साभ्रमगूर, वेरु यहुदिराड पेदल्कना संगे ओनगा वातोर.

2 वासि "निमा बोना अदिकरते इग्डाह लोकरुन पूडलाह आतिन? नीक इद अदिकर इतोग बोग आंदोग, अले माक वेहा?" इनजोर ताल्हकतोर.

3 ताल्हकतस्के येसु इतोग, "अले अह इतेके नना वने मीक उंद पोल्लो ताल्हकिहहनन!

4 देवुळता पेदिरते एग मीहतनद अदिकर, योहनिहक बेग्डाह दोर्कता? देवुळतेनाहया बार मन्कनेनाह? अले वेहाट," इतोग.

5 अस्के ओर तमतमाये, कुस्क-कुस्क आसोर वळ्ळकलाह आतोर, "वेन माट बाताल वेहतकल रा? देवुळतेनाहे ओन्क एग मीहतलाह अदिकर दोर्कता इनजोर वेहतेके अचोन, 'मीट पया बाराहक योहननाड केंजविर?' इनजोर माक इनदनोग.

6 ओसो मन्कनेनाहे ओन्क एग मीहतलाह अदिकर दोर्कता इनजोर इतेके, सबेटोर मावा पोगोन बंडाड उकनुर, बाराहक इतेके लोकरु योहनिन देवुळता कबुरतोग मतोग इनजोर इन्हतोर," इन्जि विचर कीतोर.

7 अदिनेनाहक ओरु, "माट पुनोम योहनिहक बेग्डाह एग मीहतलाह अदिकर दोर्कताये," इनजोर इतोर.

8 इतस्के येसु वने ओरिन "अह इतेके नना वने इव कबस्किन बोना अदिकरते कीयलाह आतन, अदिन मीक वेहोन," इनजोर इतोग.

अंगुर वाळुम ओम्सतोग माल्काना पीटो

(मत्याल 21:33-46; मार्कल 12:1-12)

* 19:38 19:35-38 योहन 12:12-15 * 19:41 19:41 योहन 11:35 * 19:44 19:44 मत्याल 24:2; मार्कल 13:2; लकाल 21:6 * 19:46 19:46 यशायाह 56:7 * 19:46 19:46 विर्मयाह 7:11 * 19:46 19:45-46 मत्याल 21:12-13; मार्कल 11:15-17; योहन 2:14-16 * 19:47 19:47 मार्कल 11:18; योहन 5:18; 7:1,19; 8:37,40; 11:53

9 पया अगा मता मुडुहक, येसु उंद पुन्निह कीयनद पीटो इद्रम वेहता बोटटोग इतेके, “ओर्वोग मन्कल तना जागातगा अंगुर सोपता वाळुम ओम्सतोग। ओम्सिस उय्तर मन्कलोरिन कूलते ऊळेवाळे कीयलाह तासतोग। तासिसि वेल्लाडे दियाड मनदलाहि, दुस्रा देसेमते अतोग।

10 “पया मनेक मनेके, पंडिड कोयनद वेला एवता. अस्के वाळुमतुन ऊळेवाळे केवालोर माल्काना तूस ईयनुर इन्जि, अंगुर वाळुमतोग माल्काल तना ओर्वोग ओर्थुलतोन लोहतोग। मति वाळुमतुन ऊळेवाळे केवालोर ओन पोसि पका नल्हतर, अह कीसि वेट्टाड कय्क पंडिसीतोर.

11 पंडुटस्के पया, माल्काल ओसो ओर्वोग ओर्थुलतोन लोहतोग. ओर ऊळेवाळे केवालोर ओन वने पोसि पका नल्हतर. ओसो लजा वानाह ओना कदर रेहचि, वेट्टाड कय्क पंडिसीतोर.

12 मुचाकेपाते माल्काल ओसोवने ओर्वोग ओर्थुलतोन लोहतोग. ओन वने नोमुर्क आनाह पका नल्हचि, वाळुमता पलते वाटिसीतोर.

13 “पया इद्रम आनेके, अद वाळुमता माल्काल तनतनाय विचर कीतोग, ‘इंजेके नना बह कीकन? अले इंजेक नना जीवा कीतोग नावा मगिन लोहतकन, अस्के ओन ऊळिस बह कदर एवोरा?’ इनजोर मगिन लोहतोग।

14 मति ओर मन्कलोर ओग वायनदिन ऊळिसि, तमतमाय इद्रम विचर कीतोर, ‘अरे वेग इतेक माल्काना मगि आंदोग रा। वने हक्कतेक अचोन, पया इद वाळुम मावा आयागा,’ इनजोर इतोर.

15 पया ओग पेकाल अगा वातस्के, ओन वाळुमता पलतेह ओसि हक्कतोर.

“अंगुर वाळुमता माल्काल इंजेके ओरिन बह कीयनोग?”

16 ओग वासि ओर अद वाळुमतुन कयदे कीतोर सबेटोरिन हक्कनोग। अह कीसि अद वाळुमतुन दुस्रोरा कयदे ईयनोग,” इनजोर वेहतोग।

इद पोल्लो कैजिसि, अगा मतोर केंजवालोर “अद्रम बेस्केन आयमाकि!” इनजोर इतोर.

17 अस्के ओरकेन ऊळिसि, येसु इतोग,

“बेद बंडातुन मुने बेल्दक पोहचीतोर,

अदे बंडा इंजेके आदरता मूला-बंडा आता.✧

इद्रम देवुळता साङ्गमतगा रासतदिना अर्तम पया बाताल आस्ता?*

18 बोग अद बंडातगा अरयनोग, ओग ईदंग-पोदोग आयनोग. मति अद बंडा बार बोनगा अरता इतेके, ओग गुंडा-गुंडा आयनोग,” इनजोर इतोग।

19 इद पोल्लोतुन वेहनेके, वेग मावा लोप्पाने इव पोल्लोड वेहतलाह आतोग इन्जि, अदे वेलाते साङ्गमगूर ओसो पेर्मातोर, येसुन बहाय कीस पोयतलाह ऊळिदुर. मति लोकरु माक विस्द कीयनुर इनजोर रेयतोर.

कय्सर राजाहक सिदवा दोहतनद पोल्लो

(मत्याल 22:15-22; मार्कल 12:13-17)

20 वेर पया येसुन पोयतलाह इद्रम पट कीतोर इतेके, येसु बेदाय तपिस पोल्लो वळ्ळकतेके, ओन पोसि रोम सर्करतागुमसिनगा ओयकल इनजोर, सेतेमतोरोग इन्जि नाळेह केवालोर, आट्टाड गुंजवालोरिन येसुनगा लोहतोर.

21 अस्के वेर ओनगा अन्जि इद्रम ताल्हकतोर, “गूर! निमा सेतेमतोनिन आदिन, ओसो अद्रम काग्हतहनिने वने. बेस्केन उडुलोर-बेरोर इनजोर ऊळविन. ओसो देवुळता अगुनद सेतेमते तोहतहनिन इनजोर माट पुह्नोनम.

22 मति इंजेके माक वेहा, रोम सर्करतुहक सिदवा दोहतनद मावाड अडोना अडम मन्हातया, इलेया?” इनजोर ताल्हकतोर. †

23 मति ओरा सन्नल बुदतुन पुन्जि, येसु इद्रम इतोग,

24 “अले नाक उंद वेडटा कोता ईम्हट,” इतोग. ओर ईतस्के “इद कोतातगा बोना पोतो ओसो पेदिर रासतद मन्हाता?” इनजोर येसु ताल्हकतोग. अस्के “कय्सर राजानाये” इनजोर ओर इतोर. 25 इतस्के “अह इतेके, बेद रोम राजेमता कय्सर राजाना मन्हाता, अद ओन्के ईम्हट!✧ ओसो बेद देवुळ ताल्हकिहता, अदिन देवुळतुहक ईम्हट,” इनजोर येसु इतोग।

26 येसुना वेहतद पोल्लोतुन केंजताहक, ओर बयल आसि केमेन आतोर. ओर लोकरुा मुनेह, अद पोल्लोतेनाहक येसुन पोयता पगवोर.

डोलतोर ओसोवन जीवा अरयना पोल्लो

(मत्याल 22:23-33; मार्कल 12:18-27)

✧ 20:17 20:17 देवुळताड पाटाड 118:22; इपिससतोर 2:20 * 20:17 20:17 इद वचनते बेल्दक पोहचीतद बंडातन ननाने इन्जि, येसु तोहतलाह ऊळिदोग. † 20:22 20:22 रोम सर्करतोर लळय कीसि मावा देसेमतुन तमा कयदे कीतोर इन्जि, यहदिर ओरिन कोटे कीदुर. ओसो येसु सिदवा दोहचिम्हट इतेके, यहदिरा अडमतोग लोहका आवेग। मति सिदवा दोहमादु इतेके, ओर गुमसिनगा ओना रिपोट एवेर. इद्रमलेहका साङ्गमगूर ओसो पेर्मातोर येसुन एकिह कीयलाह ऊळिदुर. ✧ 20:25 20:25 रोम सहरतोर 13:7; 1 पत्र 2:17

27 पया ओसो सदुकिरा तुंगातोर उच्चुर वासि, येसुन ताल्हकतोर. (वेर सदुकिरा तुंगातोर इतेके, मन्कलोर डोलतापया, बोरे जीवा अरवोर इनजोर इंदुर.)

28 “गू! मोसाल मावासाटि इद्रम रासिस तासतोग इतेके, ‘मगमियाळ लेवाय हातोग इतेके, ओना रांडे मुतेना संगे ओना तमोग जोळेम आसि, तमदादाना लोता लोन निल्पिह कीयना,’ इनजोर मन्हता.✱

29 “इजेके तमोग एळवुर मतोर. ओरगडाह मुनेतोग तमदादाल मुते तमोग. मति मगमियाळ आयवाये ओग डोलतोग.

30 डोलतस्के ओना पेकेडोग, अद रांडे मुतेना संगे जोळेम आतोग. ओग वने मगमियाळ आयवाये डोलतोग.

31 ओसो ओवोर्गा ओना पेकेडोग वने, अद्रमे तान ततापया डोलतोग. इद्रमलेहका तमोग एळवुर आसि, मगमियाळ आयवाये डोलतोर.

32 वेर सबेटोरा पया अद रांडे आंचाळ वने डोलता.

33 मति इजेक ओर ओसोवन जीवा अरतस्के, एळवुरगडाहि अद आंचाळि बोना मुते आयगा? बाराहक इतेके ओर एळवुर आसि, ताना संगे जोळेम आस मतोर,” इतोर. (हामुरताहि जीवा अरयनदिन बय्ठळ लोकुरे नमिह्दतोर इन्जि तोहतलाह, वेर इह ताल्हकतोर.)

34 इतस्के येसु ओरिन इतोग, “इद कालमतोर लोकुर मुतेस्क ततह्दतोर, ओसो मुजोहक वने दास्ताड.

35 मति बोर लोकुर हामुरतगडाहि ओसोवने जीवा अरयना लायक मनदनुर, ओर वायना कालमते बेस्केन मुतेस्क तवोर आयनुर, मुजोहक अनोड आयनुर.

36 ओसो ओर देवुळताड देवतुल्कना लेहका मन्जि, बेस्केन डोलोर आयनुर. ओसोवने जीवा अरतेनाहक, ओर देवुळताड पिलाड-पेकोर वने आयनुर.

37 केंजाट, (मावा पेदामुयतोर अब्रहम, इसक, याकुब, वेर हातस्के, वेल्लाडे वर्साना पया मोसाल मतोग. अस्के) किस पोतिस मतद मरा जपता लोप्पा मोसाल रासनैके, ‘अब्रहम, इसक, याकुब वेर मोळ्कनद देवुळतन ननान आंदन!’ इन्जि सामि इतद पोल्लोतुन रासतोग.✱ इद्रम इन्जि डोलतोर वने जीवा अरयह्दतोर इनजोर तोहतोग.

38 बह इतेके देवुळतन हातोर मोळ्कोर, मति जीवात मनवालोर मोळ्किह्दतोर; (इतेके देवुळि अह इनदनस्के, ओर मुख हातोरान्द जीवाड मंदुडे.) अद देवुळता सबेटोर लोकुराड जीवाड नेंड वने पिसिह्दताडे;” इनजोर येसु इतोग.

39 येसु वेहतद पोल्लोतुन केंजिसि, “गू! निमा बेस वेहतिन,” इनजोर उय्दुर साभ्रमगूस इतोर.

40 ताना पया येसुन ओसोवने पोल्लोड ताल्हकलाहि, बोन्के बह दीरा वावो.

दाविद राजाना पुळगतोग, दाविद राजाना सामि

(मत्याल 22:41-46; मार्कल 12:35-37)

41 पया येसु ओरिन ताल्हकतोग, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तुनदाविद राजाना पुळगतोग इनजोर इन्हतोर, इद बेद्रम आया पयाहता?

42-43 दाविद राजाल कुदि देवुळताड पाटाना साभ्रमतगा इद्रम वेहतोग:

देवुळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड काल्कना इळ्ळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता ✱

इन्जि दाविद वेहतोग.

44 इद्रम दाविद राजाल तना कुदि पिसिह केवाल किर्स्तुन ‘सामि’ इन्हतोग. इतेके ओग दाविद राजाना पुळगतोग बेद्रम आया पयाहतोग?✱? इनजोर इतोग.

साभ्रमगूस लेहका आयमाट इनजोर येसु वेहतह्तोग

(मत्याल 23:1-7; मार्कल 12:38-40)

45 सबेटोर लोकुर ओना पोल्लोतुन केंजसोर मतोर, अस्के येसु तनाड कगयवालोरीन इद्रम इनदा बोटोटोग:

46 “साभ्रमगूसगडाहि उसरते मन्हट्ट. ओर तमा बेरातमन तोहतलाहि, लाट गेंडेड केमिसि तिरियलाह ऊळिह्दतोर. बजरतगा मनवालोर तमक जोहर कीथिर इनजोर विचर कीस्तोर. मावाड पार्तना कीयनव लोहकनगा वेरिहक उदलाह, मुनेहतेह कुर्सिड गावले, कुळ्पिड तिनदनाड जागानगा उदलाह, वेर कदरताड जागाड पर्वकिह्दतोर.✱

47 ओसो वेर रांडे आस्किन नाळेह कीसि ल्टे कीस्तोर. ओसो लोकुरिहक दिसना इन्जि, वेल्लाय जेम पार्तना कीस्तोर. इद्रमतोर लोकुरिहक मात्रम दुषोरिहकाय एक्वा सिक्सा देवुळि ईयगा,” इनजोर वेहतोग.

✱ 20:28 20:28 व्यक्थाविवरण 25:5 ✱ 20:37 20:37 पेममुळि 3:6,15; बळयिर 3:13; 7:32 ✱ 20:42-43 20:42-43

देवुळताड पाटाड 110:1; बळयिर 2:34-35; इब्रितोर 1:13 ‡ 20:44 20:44 लोकुरा विचरते पिसिह केवाल किर्स्तु, दाविदना पुळगतो पुट वायना मता.

मति ओग किर्स्तु देवुळता पेकाल आंदोग इन्जि, दाविदिहक एकां मता. अदिनेनाहक दाविद तना पयाह पुट वावाल किर्स्तुन नावा सामि इनजोर इन्हतोग. ✱ 20:46

20:46 11:43

21

रांडे आंचाळ देवुळतुहक ईतद दान
(मार्कल 12:41-44)

1 पया साक्कर मन्कलोस मंदिरता लोप्पा संदुकतगा, देवुळतुहक कोताड वाटनदिन येसु ऊळतोग.

2 अस्के ओसोय गरिब रांडे आंचाळ वने, इत्ळताड रेंड इचुटाड कोताड अद संदुकतगा वाटनदिन ऊळतोग.

3-4 पया सबेटोरिन आळो कीसि, “इह केंजाट, नना मीकु सेतेम वेहतहनन, संदुकतगा दान वाटोर सबेटोरगा, वेल्लाडे कोताड मन्हाताड. (ओसो दान वाटटापया वने, ओरगा कोताड पिसिहताड.) मति इद रांडे आंचानगा बाताले इले, तेला मति तना पिसवगातुहक तासिस मतव, पूरा कोतान दान वाटटा. अदिनेनाहक देवुळता नदते, इद रांडे आंचाळिये, सबेटोरिहकाय एक्वा कोताड वाटटा!” इनजोर इतोग.*

मंदिर बळेम आयनदिना लोप्पा येसु वेहतहतोग
(मत्याल 24:1-14; 10:19-22; मार्कल 13:1-13)

5 अस्के उय्तर मन्कलोर मंदिरतुन ऊळिसि, इद्रम वळ्हकसोर मतोर, “इद मंदिरतुन पकाय सोबाताड बंडाने, देवुळतुहक ईतद कोडटा सामनते सोबा कीतोर,” इनजोर इतोर.

6 अस्के येसु इतोग, “इजेके मीट ऊळिहनिर, इविस्कनगा बंडाता पोगोन बंडा वने मनो आयगा. पूरा अर्हचीयनुर, अद्रमता वेला वायगा,*” इतोग.

7 पया ओसु, “गूस! निमा वेहतव पोल्लोड बेस्के आयनुड? इव पोल्लोड आयनुड इनजोर, तेना बाताल सीना दिसगा?” इनजोर ताल्हकतोर.

8 येसु ओरिन इतोग, “मीक बोगाय नाळेह कीयना आयो इनजोर उसरते मन्हुट. वेल्लाटोर नावा पेदिर पोस वासि, नना देवुळ लोहतोनन, इजेकेन कगो एवता इनजोर इनदनुर. ओरा पेयके बह अनमाटु.

9 ईनाह-आनाह नालुड म्लाड आस लळ्यक अस्ताड इन्जि, मीक एर्का आयगा. अस्के मीट रेयमाट बहा. इव पोल्लोड निटम अद्रम आयनुडे, मति अचोटुके बूम मारो आयगा.

10 “ओसो जातता पोगोन जाति तेदगा, राजेमता पोगोन राजेमि तेदगा.

11 बेगा बेगा बूमि मेलियिस गुळ्ह दायगा. बेगा इतेक अगा दुकळ आयगा. रोगहक पुटनुड. मोयुदगा रेय वेसनाह पोल्लोड आयनुड, ओसो बेराड-बेराड सीनाड दिसनुड.

12 “इव पूरा पोल्लोड आयनामुने, मीट नाक विस्वस कीतिनाहक, लोकुर मीकु पोस पका तितप कीयनुर. यहुदिराड पार्तना कीयनव लोहकनगा पोस ओयनुर, जेलते वाटनुर. ओसो बोर बोर मीकु राजालोरगा, गुमसिरगा ओयनुर.

13 अस्के नावा पोल्लोता साक्सि ईयलाह, मीक अगा दोर्कगा.*

14 मीवा नेयम कीयहपा, मीट अगा बाताल वळ्हककोम इनजोर, मुनेन आलिह केमाट.

15 मीक बाताल वळ्हकना मन्हाता, ताना बुदि नना मीक ईकन. मीवा कोटुलतोर मीवा पोल्लोतुन केंजतस्के, पोल्लो मल्हता पगवोर आयनुर. मीवा पोल्लोतुन जोल वने तोहता पगवोर आयनुर.

16 “ओसो मीवा तलगे-तपे, दादाल-तमोगे, जीवातोस, मीवा गोततोर वने, मीकु विस्दतोर कयदे पोस ईयनुर, ओसो मियगडाह उय्तरिन हक्कनुर.

17 मीट नाक विस्वस कीतिर, अदिनेनाहक सबेटोर मीक विस्द कीयनुर.*

18 मति इद्रम आतेक तेला, मीक बोगे बळे कीया पगवोग*.

19 आकि एवनाह दीरा पोस मतेकेन, देवुळ ईयनद पिसमुळ मीक दोर्कगा.*

येस्सलेम सहरतगा वायनद गोसा
(मत्याल 24:15-21; मार्कल 13:14-19)

20 “ऊळाट, बेस्के सीपयक येस्सलेम सहरतुन सर्ने कीयनुर, अस्के सहर बळेम आयना कगो एवता इनजोर पुन्हुट.

21 अस्के यहुदा पट्टे मनवालो लोकर पिसकोम इन्जि, मेटानके मकलाह वितिर. सहरता लोप्पा मनवालो लोकर, पलते पिसिस वितिर. ओसो नाहकनेके मनवालो लोकर, सहरता लोप्पा ओळियमाकिर.

22 बह इतेके देवुळि लोकरिहक सिक्सा ईयगा इनजोर, मुनेन साक्रमतगा रासतद मन्हाता. अव सबे पोल्लोड निटम आयनुड.

* 21:3-4 21:3-4 2 क्रुरितोर 8:12 * 21:6 21:6 तोहचीतव पोल्लोड 21:22 * 21:13 21:13 पिलिपितोर 1:12 * 21:17

21:17 मत्याल 10:22; योहन 15:19; 17:14 * 21:18 21:18 मीक बोगे बळे कीया पगवोग मोदुल कागिदते “मीवा तलाता उंद केन वने कुसो आयगा”. * 21:19 21:19 रोम सहरतोर 5:3; गलाकितोर 6:9; इन्जितोर 10:36; याकुब 1:3; 5:8; 2 पत्रु 1:6

23 अव दियांने नेलाड हक्कतव आस्किहक, ओसो पाल ऊहतनव तलिस्किहक, बेचोटा गोसा आयगा. इद देसेमतोर लोकर पका तिपल आयनुर. देवुळता ओड ओरा पोगोन अरयगा.

24 उय्तर मन्कलोर तल्वर्कने डोलनुर. उय्तर मन्कलोरिन बार, दुस्राड देसेहकनगा दोहच ओयनुर. ओसि यहूदि आयवोरा कालम मारनाहजोम, ओरु येस्सलेमतोरिन काल इळन तासनुर.✱

येसु मल्स वायनामुनेटा गोसा

(मत्याल 24:29-30; मार्कल 13:24-26)

25 “ओसो पोळ्दु, नेला, उकाड, इविसकनगा सीनाड दिसनुड. ओसो इद बूमतगा समदुरताड लच्काड वायनुड, अव लच्काड नेकनदिन केंजिसि, जातिड-जातिनोर लोकर पका रेयनुर.

26 पोगोटा बूमतगा मनदनव सबे मेलियनुड. इद दुनियाते वायनाड पीळानेनाहक रेयिसि, लोकरा जीवा पेसिस अतप आयगा.

27 अस्के कोनि माने-मन्कना नडुम पुटोनन नना बेरा डीसाते, लावते, मोयुलता संगे वायनदिन,✱ लोकर ऊळनुर.

28 इव पोल्लोड आयलाह बोटनुड, अस्के मीट निचि, तलाड तेहच पोगोन ऊळाट. बाराहक इतेके देवुळि मीक विळिसिह कीयनद दिया एरे एवयगा,” इनजोर येसु ओरिन वेहतोग.

येसु वायनदिन पुनदना

(मत्याल 24:32-35; मार्कल 13:28-31)

29 ओसो येसु ओरिन उंद पोल्लो इद्रम वेहतोग, “गेळाताड मरानां ऊळाट.

30 अव मरानाड आकिड रालिहताड अस्केः, डोय एरे एवयलाह आता इनजोर मीट पुह्निर.

31 अद्रमे इंजेक नना वेहतनव पोल्लोड आयनदिन मीट ऊळकिर, अस्के देवुळता राजेम एवयलाह आता इनजोर पुन्हटु.

32 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतनन, इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह इद पीळतोर बूळेम आयोर आयनुर.✱

33 पोगोटा बूमि, इळता बूमि मायनुड, मति नावा पोल्लो बेस्केन मायो आयगा.

येसुना अगा ऊळसोर मनदना

34 “अदिनेनाहक मीट कल्क उनडना, रिमाते विचर वातप कीयना, ओसो इद दुनियाताड कबस्कना सीताते मुळिन्दस मनमाट. बह इतेके नना वायनद दियाते, मीक दोम्हकने वदतगा एकतप आयमाकि इनजोर, उसरते मन्हटु.✱

35 अद दिया इद पूरा दुनियाता लोकरगा, अद्रमलेहकाने दोम्हकनेन वास अरयगा.

36 अदिनेनाहक उसरते मन्जि, इव पूरा आयनव पीळाड-दोकानाहि पिसकोम इन्जि, अमेसा दीरा पोसि पार्तना कीसोर मन्हटु. अह कीतिके नना माने-मन्कना नडुम पुटोनन वायकन अस्के, मीट नावा मुनेह बेदे रेयलेवा नितकिर,” इनजोर येसु वेहतोग.

37 पया येसु दिनमे मंदिरतगा काहन्दोग. अह कीस नुल्पेडुहक बार, सहरताह पेसिस जयतुन इनदनद मेटातगा अन्जि मंदोग.✱

38 अद्रमे वेल्लाटोर लोकर ओना पोल्लोतुन केंजलाहि, सकरिय मंदिरतगा अंदुर.

22

यहूदिरा मुक्यालोर येसुन हक्कलाहि आयडाड कीस्तोर

(मत्याल 26:2-5,14-16; मार्कल 14:1-2,10-11)

1 अद्रमे पया ओयिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुम एवसोर मता,* तान आवना पंडुम वने इंद्रु.✱

2 अद वेलाते पेर्मांलोर, साभ्रमगूस, येसुन हक्कलाह विचर कीदुर, मति लोकरा रेयतेनाहक, बह कीस वेन हक्कना इन्जि, अगा ऊळिंदुर.✱

✱ 21:24 21:24 रोम सहरतोर 11:25; तोहचीतव पोल्लोड 11:2 ✱ 21:27 21:27 दानियेल् 7:13 † 21:29 21:29 गेळाताड मरान मोदुल कागिदते “अंजिर मरानुन.” ‡ 21:30 21:30 अव मरानाड आकिड रालिहताड अस्के मोदुल कागिदते, “तानाड कांदाड कोळिसिहताड अस्के”.

§ 21:32 21:32 इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह इद पीळतोर बूळेम आयोर आयनुर इद वचनाता अर्तम इह वने आया पायव्हाता: “इव सबे पोल्लोड बेचानाह करल आयोड आयनुड, अचानाह मावा यहूदि जाति बूळेम आयो आयगा.” ✱ 21:34 21:34 रोम सहरतोर 13:13; 1

तिसलुनितोर 5:1-2 ✱ 21:37 21:37 मार्कल 11:19 * 22:1 22:1 इद बेद्रमता पंडुम इनजोर पुनदलाहि, पुस्तकता आकिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. अगा “ओयिह केवद पिंडटाड आरिना पंडुम” ऊळाट. ✱ 22:1 22:1 मत्याल 26:1-2; मार्कल 14:1; योहन 2:13; 11:55;

12:1 ✱ 22:2 22:2 मत्याल 12:14; 26:4; मार्कल 14:1; योहन 10:31; 11:53

3 पया बारा बळयिरगडाहि ओवोंग यहुदा इस्केर्योत इनवानु, देयहकना मुक्याल आत्रे कीता.*

4 अस्के ओगु पेर्मांलोरिन ओसो मंदिरताड पहरातोरारु साख्यालोरिन कलियतोग. कलियिसि बेद्रम येसुन ओरा कयदे पोस ईयना, तेना लोपा ओरिन वळ्हकतोग.

5 पया ओना पोल्लोतुन केंजिसि, ओर गिर्दा आतोर, आसि “इद कबळतेनाहक माट नीक कोताड ईकोम,” इनजोर इतोर.*

6 अदिनेनाहक ओग यहुदाल बोगे लेवद जागते, येसुन ओरा कयदे पोस ईयलाहि, अग ऊळसोर मंदोग.

कगयवालोर पंडुमता गाटो तयर कीस्तोर

(मत्याल 26:17-19; मार्कल 14:12-16)

7 पया ओग्यिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदद पंडुमता मुनेता दिया वाता. अस्के (मोसानाड अडोडवेहतपु,) अद आवना पंडुमते, उंद-उंद लोतुहक उंद-उंद गोरेपियोतुन मोक ईयनद मता.*

8 अदिनेनाहक पत्रुनु ओसो योहनिन “मीट अन्हट! अन्जि आवना पंडुमता गाटो तयर कीम्हटु, माट तिनदकल,” इनजोर येसु लोहतोग.

9 अस्के पया “माट पंडुमता गाटो बेगा तयर कीकोम गरू?” इनजोर येसुन ताल्हकतोर.

10 ताल्हकतस्के येसु वेहतोग, “मीट येस्सलेम सहरते ओळियनेके, बेरा अळकाते एग तवाल ओवोंग मीक कलियनोग, ओग बेद लोतगा दायनोग, अदे लोतगा मीट वने अन्हटु.

11 अतस्के अद लोतोग मन्कन इद्रम वेहाटु, “नावाड कगयवालोर संगे, आवना पंडुमता गाटो तिनदलाहि, उंद नाटोर रोमनद अरा बेगा मन्हाता इनजोर, गरू नीक ताल्हकिह्तोग,” इनजोर वेहाट.

12 अस्के ओग मीक उंद लोता पोगोटा मद्दिलते, पूरा तयर कीस तासतद बेरा अरातुन तोहतनोग. अगान मीट पंडुमता गाटो तयर कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

13 पया पत्रु ओसो योहन वेर अगडाह अतस्के, येसु बेद्रम वेहच मतोग, अद्रमलेहकाने सभे मता. मताहकु वेर अगान पया, आवना पंडुमता कुळप तयर कीतोर.

कगयवालोर संगे येसुना आक्रिता तिनमुळि

(मत्याल 26:26-29; मार्कल 14:22-25; 1 कुरिततोर 11:23-25)

14 पया पंडुमता गाटो तिनदद वेला एवतस्के, बळयिरा संगे गाटो तिनदलाह, येसु उदतोग.

15 उदतस्के ओग ओरिन इतोग, “नना तिपल आयनामुने, मीवा संगे इद आवना पंडुमता गाटो तिनदना इनजोर, नावा पका विचर मता.

16 इंजेक नना मीक वेहतहनन, इद पंडुम बेद पोल्लोतुन तोहतहता, अद पोल्लो देवुळता राजेमते करल आनाहजोम, इदिन नना वडोन वन आयकन,” इनजोर इतोग.

17 पया अंगुर जोमा मतद बद्दिकतुन तेहचि, देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि, “इदिन तूसिस उन्हटु” इन्जि कगयवालोरिहक ईतोग.

18 “नना मीक वेहतहनन, नेटगडाहि बेचानाह देवुळि राजेम कीयनद दिया एव्वो, अचानाह बेदे अंगुर जोमातुन उनोन आयकन,” इतोग.

19 अद्रमलेहकाने येसु आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीतोग. पया तान किळ्हचि, ओरिहक तूसिस ईयहपा, “इद आरि नना मियेनाहक मोक ईयनद नावा मेंदुदा सीना आंदु.* नाक सीता कीयलाह, मीट वने आरतुन किळ्हचि तिनदद कीसोर मन्हटु,” इनजोर इतोग.

20 इद्रमलेहका ओर सबेटोर तितापया बद्दिकतुन तेहचि, “इद बद्दिकता अंगुर जोमा, नावा नेतुरता सीना आंदु, लोकरा संगे देवुळ कीयनदु पूरा करलतुन, इद नेतुर निल्पिह कीस्ता. मियेनाहक नावा नेतुर नेल पोडगा.†*

येसुना विस्दतोग बोग मनदनोग?

(मत्याल 26:21-24; मार्कल 14:18-21)

21 “इके केंजाट, नाक पोस एवाल मन्कल इंजेक, इगा नावा संगे उदिस तिनदलाह आतोग.*

† 22:3 22:3 योहन 13:2,27 ☆ 22:5 22:5 बळयिर 1:18 ☆ 22:7 22:7 पेसमुळि 12:1-27 ☆ 22:19 22:19 योहन 6:51

☆ 22:20 22:20 यहदि लोकर इद पोल्लोतुन पंदुर इजेके, बेस्के देवुळि मोसाना बेलाते यहदि लोकरा संगे करल कीता, अद करलतुन निल्पिह कीयलाहि, जन्वर्किन मोक इषि, अविस्कना नेतुरतुन, लोकरा पोगोन इहकना इन्जि, देवुळ उक्रुम ईस मता (पेसमुळि 24:6-8). अदिनेनाहक येसु इन्हतोग, नावा नेतुर पोवतेके, देवुळ लोकरा संगे उंद पूना करल कीयगा. ☆ 22:20 22:19-20 1 कुरिततोर 10:16; 2 कुरिततोर 3:6; इब्रितोर 8:6,8; 9:20; 10:29 ☆ 22:21 22:21 योहन 13:18,21,26

22 बाराहक इतेके देवुळि मुनेन पोल्लो दोहतप लेहका, माने-मन्कना नडुम पुटोनेन नावा हामुर इतेके निटमे मनदगा.✧ मति नाक पोस एवाल मन्कहक मात्रम, बेचोटा गोसा आयगा!" इनजोर वेहतोग.

23 ओना पोल्लोतुन केंजतस्के, "मावा नडुम अद्रम केवाल बोग मनदनाग रा!" इनजोर कागयवालोरो तमतमाय वळ्ळक बोटोर.

साकुर केवाना लेहका आयना

24 पया कागयवालोस "मयगडाहि इंजेक बोग बेरोग आयनोग?" इनजोर ओरा नडुमि कट्टला पुट्टा.✧

25 अस्के येसु ओरिन इतोग, "देवुळतुन पुनवोरा राजालोस लोकुरा पोगोन तमा अदिकर ताकिह कीस्तोर, तेला मति 'मात ओरा बेस साय्ता केवालोराम' इनजोर इद्रम इन्हतोर.

26 मति मीटु ओरा लेहका कीयनद आयो. मियगडाहि बोग बेरोग मन्हतोग, ओग सबेटोरिहक उड्डलोना लेहका आयना गावले. ओसो बोग मुक्याल मन्हतोग, ओग साकुर केवाना लेहका आयना गावले.

27 बेरोग बोग आंदोग, गाटो तिनदलाह उदतोगुया? बार गाटो तूसवाला? आयो! गाटो तिनदलाह उदतोगे बेरोग आंदोग. मति नना इंजेके मीवा नडुम सेवा केवानन महनन.✧

28 मीट इतेके नावा तिपलते वने, नावा तोळ मतोरिर आंदिर.

29 बेद्रम नावा बाबाल राजेम कीयलाह अदिकर नाक इतोग, अद्रमे नना वने मीकु अद्रमता अदिकर इय्हनन.✧

30 इतेके मीट वने नावा राजेमता मेजातगा उदिस तिनदकिर-उनडकिर, ओसो राजकुर्सिन्गा उदिसि, इय्येलतोर बारा कूळिनोरा नेयम कीकिर,✧" इनजोर इतोग.

पन्ना विस्वसता लोप्पा येसु वेहतहतोग

(मत्याल 26:33-35; मार्कल 14:29-31; योहन 13:37-38)

31 ओसो येसुसामि सिमोन पन्नु इतोग, "सिमोन! सिमोन! इके केंजा रा! वजिनाड पिडयान अल्सतप लेहका, देयहकना मुक्याल मीक सबेटोरिन पट ऊळलाह, देवुळतुन ताल्हकता.✧

32 अदिहक निमा विस्वसतुन विळसना आयो इनजोर, नना नियेनाहक पार्तना कीतन.✧ मति निमा ओसोवने विस्वसते मलतस्के, नीवा गोततोर विस्वसतुन बेर्सिंह कीसीम,"S इनजोर वेहतोग.

33 अस्के सिमोन पन्नु, "सामि! नना नीवा संगे जेल दायलाह, ओसो डोललाह वने तयर महनन," इतोग.

34 येसु ओन इतोग, "पन्नु! नना नीक वेहतहनन, नेंड नका तलाकोग कूसनामुने, निमा येसुन पुनोन इनजोर, मूंड मल्काड इनदकिन डा!" इनजोर इतोग.

तिपल्किन आपलाह तयर मनदना

35 पया येसु तनाड कागयवालोरीन इतोग, "नना उंद मल्का मीकु कोताड पोयवा, जोर्का पोयवा, एल्पुस्क पोयवा, लोहक मतन. अस्के मीकु बातालाय कमि अर्स मताया?" इनजोर ताल्हकतोग. अस्के ओरु, "आयो गू! माक बाताले कमि अरवो," इतोर.

36 पया ओरिन इतोग, "(अस्के लोकुर नाक बेस ऊळिंदुर, मति इंजेक नाक विस्प कीस्तोर.) अदिहक इंजेके बोनगा कोताड मन्हताड ओग पोयेग, ओसो जोर्का वने पोयेग. ओसो बोनगा तल्वर कसेग इले, ओग तनाड गेंड वमिसाय मति, अद तल्वर कसेटुन असेग.

37 बाराहक इतेके नना मीक वेहतहनन, देवुळता साङ्गमतगा रासतद पोल्लो नाक आयगाये. इतेके, ओग कसुरतोर संगे कलियतोग.✧ इद नावा लोप्पा रासतद पोल्लो करल आयनदे. साङ्गमते नावा लोप्पा रासतव कतम पोल्लोड इंजेके करल आयलाह आताड," इनजोर वेहतोग.

38 अस्के ओरु, "सामि! ऊळा, इव इगा रेंड तल्वर कसेहक मन्हताड," इतोर. इतस्के येसु, "आयगा, मनि," इनजोर इतोग.

✧ 22:22 22:22 बळ्ळिर 2:23; 3:18; 4:27-28 † 22:24 22:24 येसुसामि बेव पोल्लोड काहनदोग, अविस्किन केंजिसि इंजेके चट्टिपेटे येसुसामेतगा मावा राजेम निताग; पया अद राजेमतगा मयगडाह सबेटुरक बेरोग बोग आयनोग, इद्रम वेर कागयवालोरो विचर कीटु. अदिनेनाहक ओरा नडुमि इद्रमता कट्टला पुट्टा. ✧ 22:24 22:24 मार्कल 9:34; लूकाल 9:46 ✧ 22:27 22:25-27 मत्याल 20:25-28; मार्कल 10:42-45 ✧ 22:29 22:29 2 तिभोति 2:12 ✧ 22:30 22:30 मत्याल 19:28 ✧ 22:31 22:32 2 कुरिततोर 2:11; तोहचीतव पोल्लोड 12:10 ✧ 22:32 22:31-32 मत्याल 6:13; योहन 17:15; रोम सहरतोर 8:27 S 22:32 22:32 येसुसामिन पोयतना वेलाते, कागयवालोरो कागमतोर विस्वसतगडाहि कमजोर आसि, येसुहक तोळ एवा वितना मता. बाराहक इतेके देयहकना मुक्याल वेर कागयवालोरीन येसुमगडाहि जेक कीयना मता. अदिनेनाहक येसुसामि पन्नु विस्वसते मलतायया, नीवा गोततोर विस्वसतुन मेक्किह कीकिन, इन्चि वेहतोग. ✧ 22:37 22:37 यशायाह 53:12

येसु जयतुन मेटातगा पार्तना कीस्तोग

(मत्याल 26:36-46; मार्कल 14:32-42)

39 पया अद लोतगडाह ओग पेसिसि, तना अल्वट मतपु, जयतुन मरानाड मेटातगा अतोग. ओना संगे कगयवालोर वने अतोरे.*

40 अद जागातगा एवतस्के येसु ओरिनु, “देयहकना मुक्याल मीक पट ऊळमाकि इनजोर पार्तना कीम्हटु,” इतोग.

41 पया ओरगडाह उचुन जेक अन्जि, मिडाड कोटिस देवुळतुन इद्रम पार्तना कीयलाह आतोग:

42 “ए बाबा! नीवा विचर मतेके, इद नावा पोगोन वायनद गोसातुन जेक कीमु. मति इद नावा विचर मतप आयो, नीवा विचर बह मन्हता, अद्रमे आयि,” इतोग.* [

43 अस्के पोगोटाहि उंद देवतुल अगा वासि ओन्क लाव ईदु.

44 येसु पका दुकमते निदिसि, जीवा काल्सतप आसि, पार्तना कीदोग.* अद्रम पार्तना कीनेके, ओना एपुरि नेतुरताड डोंगेना लेहका नेल अन्दु.]**

45 ओना पार्तना मारतस्के, तेदिस कगयवालोरके वास ऊळतोग. ऊळनेके ओर वने आलिह कीस आलिह कीस, बागिसि उंजिस मतोरे.

46 अस्के ओरिन इतोग, “मीट बाराहक उंजलाह आतिर? अले तेदाट! देयहकना मुक्याल मीक पट ऊळनद आयो इन्जि पार्तना कीम्हटु,” इनजोर इतोग.

येसुनु यहुदाल पोस ईस्तोग

(मत्याल 26:47-56; मार्कल 14:43-50; योहन 18:3-11)

47 इद्रम कगयवालोरिन येसु वेहचोरैन मतोग, अचोटेने अगा गोहडमॅड लोकरु वातोरे. ओर गोहडमॅड लोकरुन यहुदाल ततोग (वेग येसुना बारा बळथिरगडाहि ओर्वोग मतोग). तचि येसुन लोंडलाहि यहुदाल अतोग.

48 अस्के “यहुदा, बह निमा माने-मन्कना नडुम पुटोनन नाकु, इद्रम लोंडिसनेहक पोस ईयलाह आतिना?” इनजोर येसु इतोग.

49 पया येसुन पोयतनदिन ऊळिसि, कगयवालोरु “सामि, बह माट तल्वर कसेहकने लळय कीकोमा?” इनजोर येसुन ताल्हकतोरे.

50 अह कीसि कगयवालोरगडाहि ओर्वोग, तना तल्वर कसेटुन तेंडिसि, मोदुल पेर्माना ओर्युलतोना तिनळ बाजेता केवदुन पोडोह देगनाह इतोग.

51 अस्के येसु “इजेके अचोने आयगा, मनि!” इनजोर इतोग. इन्जि ओना देगता केवदुन तुडिह कीसि, ओन बेस कीतोग.

52 पया अगा येसुन पोयतकोम इन्जि वास मतोरे पेर्मालोरिन, मंदिरता साय्बालोरिन ओसो यहुदिराड पेदक्किन येसु इद्रम इतोग, “मीटु कलेन पोयतलाह वातप लेहका, तल्वर कसेहकु, टेंगाड पोस नाक पोयतलाह वातिर अयो!

53 दिनम मीवा संगे नना मंदिरतगान मंदन अस्के, नाक पोयविरे. मति इद मीवा कगो आंदु, इजेक ईकळता राजेम ताकिहता,” इनजोर इतोग.

पत्रु येसुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:57-75; मार्कल 14:53-72; योहन 18:15-27)

54 पया ओरु येसुन पोसि अगडाह अतोरे, अन्जि मोदुल पेर्माना लोन ओतोरे. अस्के पत्रु वने उचुन जेक मन्जि, ओरा पयाह पयाह वायलाह आतोग.

55 मोदुल पेर्माना लोता मुनेह, रेसातगा किस मासिस, ओर अगान उदिस मतोरे. अस्के पत्रु वने ओरगान अन्जि उदतोग.

56 अद किसता कचुल उदताहकु, किस वेहचते उंद ओर्युल पिलातुहक पत्रु दिसतोग. अस्के अद पिला पत्रुनेके ऊळिसि, “वेग मन्कल वने येसुनाय संगे मतोग,” इनजोर इता.

57 मति पत्रु “नना ओन पुनोन एलो,” इनजोर इतोग.

58 गळक मनेके, ओसो ओर्वोग मन्कल पत्रुन ऊळतोग. ऊळिसि “निमा वने ओनाय मन्कनिन अय रा!” इतोग. मति पत्रु, “आयो दादा! नना ओना मन्कनन आयोन,” इतोग.

59 ओसोवने जोक-जोक गंतामेटा पया, “वेग इतेके निटमे रा, ओनाय संग मतोग! गालिल पटटोना लेहका वळ्हकिहतोग,” इनजोर ओसो ओर्वोग इतोग.

* 22:39 22:39 मत्याल 26:30; मार्कल 14:26; योहन 18:1 * 22:42 22:42 मत्याल 20:22; योहन 18:11; पितिपितोर 2:8

* 22:44 22:44 योहन 11:33; 12:27 * 22:44 22:43-44 22:43-44 वेलाडे मोदुल कादेहकने दोर्कोड. * 22:44 22:41-44

इन्जितोर 5:7

60 अस्के वने पत्रु इतोग, “निमा बाताल वेहतलाह आतिनो दादा, नना इतेके ओन मुर्तिय पुनोन,” इनजोर वळ्ळकनेकेन तलाकोग कूसता.

61 पया येसुसामि पत्रुनेके मिळिन्दस ऊळतोग. अस्के कोनि “नैडे नऱका तलाकोग कूसनामुने, निमा मूंड मल्काड येसुन पुनोन, इद्रम इनदकिन.” इनजोर येसुसामि मुने वेहच मतद पोल्लोतुन पत्रु सीता कीतोग.

62 अस्के पत्रु पलतेक पेसिसि पका अळतोग.

येसुन नल्हतहतोर

(मत्याल 26:67-68; मार्कल 14:65)

63 येसुन पोस तासतोर मन्कलोर, ओना कदर रेहतना ओसो पका नल्हतना कीदुर.

64 ओनाड कौडान गेदे मुर्वेते दोहचि, नल्हचौरन “अले! इंजेक देवुळता जीवाते वेहा रा! नीक बोग नल्हतोग?” इनजोर पास्किंदुर.

65 ओसोवन ओरु येसुना कदर रेहतलाहि वेल्लाडे पोल्लोड इतोर.

येसुन पंचता मुनेह ओस्तोर

(मत्याल 26:63-65; मार्कल 14:61-63)

66 पया इमा दिया सकरि यहदिराड पेदल्कु कलियिसि पंच उदतोर; ओरगा पेर्मांलोर ओसो साम्रमगूस मतोर. पंच उदतस्के, येसुन ओरा मुनेह ओतोर.

67 अगा ओतस्के, तम्वाड केवालोर येसुन ताल्हकतोर, “अल रा! इंजेक माक वेहा, निमान देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तीनिना?” इनजोर इतोर. अस्के ओग ओरिन इतोग, “नना मीक वेहेतेक वने, मीट मुर्तिय विव्सक केविर आयकिर.

68 ओसो नना मीक ताल्हकतेक वने, अद पोल्लो मीट मल्हविर आयकिर.

69 मति इंजेके गळ्ळ मनेके, माने-मन्कना नडुम पुटटोनन नना डीसाता देवुळता तिनळ बाजे उदकन,”* इनजोर इतोग.

70 अस्के पंचता सबेटोर लोकुर “अह इतेक पया निमा देवुळता मगनिना?*

71 पया पंचता लोकुर इतोर, “इंजेके माक साक्सिड-गवयक बाराहक गावले रा? वेग तनाय तोडटे वेहतदिन, माट केंजतल इसि!” इनजोर इतोर.

23

गुमसिना मुनेह येसुन निल्पिह कीस्तोर

(मत्याल 27:1-2,11-14; मार्कल 15:1-5; योहन 18:29-37)

1 पया सबेटोर लोकुर पंचतगडाह येसुन पिलाति इनवाल गुमसिनगा ओतोर.

2 ओसि येसुना पोगोन इद्रम तप तोहता बोटटोर इतेके, “वेग मावा यहुदि जाततोरिन लेवाड-मताड कागहचि, लेसिह कीस्तोग. ओसो कयसर राजाहक सिद्वा एमाट इनजोर, लोकुरिन तगहतहतोग. वेग तन्के देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजानन इनजोर वेहतहतोग,” इतोर.

3 पया पिलाति येसुन, “बह निमा यहुदिरा राजानिना?” इनजोर ताल्हकतोग. पया येसु ओनु, “निमा इहनिन अहे” इतोग.

4 अस्के पिलाति पेर्मांलोरिन ओसो लोकुरिन, “वेग मन्कनगा बाताले कसुर नाक दिसो,” इतोग.*

5 मति मुडा लोकुर पका कैगम आसोर कयर कीदुर, “वेगु गालिल पटटगडाह इतेके, मावोर यहुदिर मनदनद सबे बूमतगा, लोकुरिन तनाड कागहच लेसिह कीसोर, इगा एवनाह वातोग,” इतोर.

एरोद अतिपसनगा येसुन ओस्तोर

6 पया पिलाति इदिन केंजिसि, “वेग मन्कल गालिल पटटोगा?” इनजोर ताल्हकतोग.

7 इंजेके गालिल पटटोन ताकिह केवाल एरोद अतिपस राजाल,* अव दियाते येस्सलेम सहरतगान वास मतोग. येसु गालिल पटटोग आंदोग इनजोर पिलाति पुतस्के, येसुन ओनगा ओयलाह वेहतोग.

8 एरोद अतिपस येसुना लोपा मुनेन केंजिस मतोग. अदिनेनाहक ओग वेल्लाडे दियानाहि, येसुन ऊळलाह विचर कीस मतोग. ओसो येसुना कयदे बेदाय बामिह कीयनद सीना ऊळलाह, आसा कीसोर मतोग. अदिहक ओग येसुन ऊळिस, पका गिर्दा आतोग.

* 22:69 22:69 देवुळताड पाटाड 110:1 * 22:70 22:70 मत्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 * 23:4 23:4 23:14,22; योहन 18:38; 19:46 * 23:7 23:7 मत्याल 14:1; मार्कल 8:15; लकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; बळयिर 4:27-28; 13:1

- 9 पया ओगु येसुन वेल्लाडे पोल्लोड ताल्हकतोम, मति येसु तनेनाह ओन बाताले पोल्लो मल्होग.
 10 पेर्मांलोर ओसो सांभ्रमगुस्र अगा निचि, तम्क विचर वातप येसुना पोगोन कसुर्क वाटिदुर.
 11 पया एरोद अतिपस वने तनाड सीपय्कना संगे, येसुन पास्किस् कवतोग. ओन राजान कीतपु, मिळ्स्कनद जगा केगिपिह कीसि, पिलाति गुमशिनेकेन मल्हच ओया वेहतोग.
 12 अदे दिया कोनि एरोद अतिपस ओसो पिलाति, वेर इवुंर गूनम आतोर. ताना मुने इतेके ओर ओर्विहक-ओर्वोग विस्दतेन मंदुर.

पिलाति येसुन हक्कलाह उकुम ईस्तोग
 (मत्याल 27:15-26; मार्कल 15:6-15)

- 13 पया पिलाति पेर्मांलोरिन, यहूदिराड मुक्यालोरिन ओसो लोकुरिन केयतोग.
 14 केयिसि इद्रम इतोग, “लोकुरिन लेवाड-मताड पोल्लोड कागहचि, लेसिह केवाल आंदोग इनजोर, मीट वेग येसुन इगा ततिर. इंजेक नना मीवा मुनेह वेन पहकिस् उळतन. मीट वेना पोगोन वेव पोल्लोना कसुर्क वाटिटर, अव पोल्लोनाड कसुर्क इतेके, वेना लोप्या नाक बाताडे दिसोड.*
 15 ओसो एरोद अतिपसिहक वने, वेना बाताले कसुर दिसो, अदिनेनाहक ओगु वेन ओसोवने मयगा मल्स लोहचीतोग. वेन्क हामुरता सिक्सा दोर्कना, इद्रम वेग बाताले कसुर केवोग.
 16 अदिनेनाहक वेन जूताते नल्हता वेहचि विळ्जिस ईय्हनन,” इतोग.
 17 *
 18 अस्के सबेटोर लोकुर कलियिसि, “वेग येसुन हक्कलाह वेहा! मयेनाहक बरबसिन विळ्सा,” इनजोर रोदा पोयतोर.*
 19 (बरबसि इनवाल इतेके सहता मन्कलोरिन सर्करता विस्दते ओड तहच मतोग, ओसो उय्दुरिन हव्जिस वने मतोग. अदिनेनाहक ओन जेलते वाटिस मतोर.)*
 20 येसुन विळ्जिस ईयलाह, पिलाति ओसो उंद मल्का मुडा लोकुरिन वेहच उळतोग.
 21 मति ओर, “ओन हक्कनागुटागा मोल्लाड कोटिस हक्काट, हक्कनागुटागा हक्काट!” इनजोर पका रोदा पोयतोर.*
 22 अस्के पिलाति मुचा केपा ओसोवने लोकुरिन इतोग, “बाराहकु? वेग बाताल कसुर कीतोग? वेन्क हामुरता सिक्सा ईयना लेहका, वेनगा नाक बाताले कसुर दोर्को.* अदिनेनाहक वेन जूताते नल्हता वेहच विळ्जिस ईय्हनन,” इनजोर इतोग.
 23 मति मुडा लोकुर, “येसुन हक्कनागुटागा वेळ्हा,” इनजोर पका केयसोर रोदा पोयतोर. अद्रमे ओरा केयनद पका वीळ्ता.*
 24 अदिनेनाहक पिलाति पया, मुडा लोकुर ताल्हकतपे आयि इनजोर इतोग.
 25 पया जेलते मतोग सर्करता विस्द मनवाल हक्के मन्कनु, लोकुर ताल्हकताहक, ओन विळ्जिस ईया वेहतोग. मति इंजेक तम्क विचर वातप बहे कीयिर इनजोर, लोकुरा कयदे येसुन ईसीतोग.

येसुन हक्कनागुटागा वेळ्हतहतोर
 (मत्याल 27:32-44; मार्कल 15:21-32; योहन 19:17-19)

- 26 अस्के पया सीपय्क येसुन तना हक्कनागुटा कांजिह कीसि, (पिलातिना लोताहि मोल्लाड कोटना जागातगा) ओयलाह आतोर. नडुम अगादे येसुहकु हक्कनागुटा कांजलाह दीरा वावो. अचोटेने कुरेने सहरतोग सिमोन इनवाल, येस्सलेम सहरते ओळियलाह आस मतोगां. अस्के सीपय्क ओन पोसि, हक्कनागुटा कांजिस, येसुना पेके-पेके दायलाह बीगर पोसिह कीतोर.
 27 अस्के वेल्लाय गोहडमंड लोकुर येसुना पेके अनजोर मतोर. अद वेलाते अगा उचुक आस्कु ओनेनाह अर्युल पासोर अळ्दुड.*
 28 अस्के येसु अव आस्कनके मिळ्जिंदसि, “ए येस्सलेमताड आस्कनिर! नयेनाहक अळमाट, मति मियेनाहक ओसो मीवाड पिलाड-पेकोरेनाहक अळ्महट.
 29 बाराहक इतेके इद्रमताड तिपलताड दियाड वायना मन्हताड, अव दियाने ‘वंजो मननदद आंचाळ देय्वाता, बेस्केने नेलाड हक्कवद आंचाळ देय्वाता, बेस्केन पाल ऊहवद आंचाळ देय्वाता,’ इनजोर लोकुर इनदनुर.
 30 ओसो ‘मावा पोगोन अह्मटु’ इनजोर मेटान इनदनुर, ‘माक मिसाटु’ इनजोर गुडान इनदनुर.*

* 23:14 23:14 23:4,22; योहन 18:38; 19:4,6 * 23:17 23:17 * वसां-वसांतूहक अवना पंडुमतस्के, जेलते मतोर यहूदिराडह बोनाय ओर्विनु, गुमसिहक विळ्जिस ईया पोय्दु, ” इद वचन वेल्लाडे मोदुल कागदेहकनगा इले. * 23:18 23:18 योहन 19:15 * 23:19 23:18-19 योहन 18:40 * 23:21 23:21 योहन 19:6 * 23:22 23:22 23:4,14; योहन 18:38; 19:4,6 * 23:23 23:23 बळयिर 13:28 † 23:26 23:26 कुरेने सहर जेकता देसेमते मा. वेग सिमोन पंडुमतेनाहकु येस्सलेमते वास मनदनोग बहे. * 23:27 23:27 मार्कल 16:10; योहन 16:20 * 23:30 23:30 होणे 10:8; तोहचीतव पोल्लोड 6:16-17

31 वेरु नावा लेहकाडोग कसुरलेवोन इद्रम कीस्तोर इतेके, मीट कसुर मनवालोरीन बेद्रम केमुळ आयगा!‡* ✧ इनजोर येसु इतोम.

32 अद्रमे येसुना संगे इर्वुर डाकुरिन वने, हामुरता सिक्सा ईयलाह ओतोर.

33 पया ओर, “तला-टाप्रा” इनदनद जागातगा एवतोर. एव्जिस येसुन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिसि वेळ्हतोर. ✧ ओना संगे इर्वुर डाकुरिन वने ओर्विन तिनळ बाजे, ओर्विन बार ओना दावळ बाजे वेळ्हतोर.

34 अस्के “ए बाबा! वेर नाक हक्कवालोरो लोकरु बाताल कीस्तोर, अदिन पुनोर, ✧ वेरीन मापि कीमु! ✧” इनजोर देवुळतुन येसु पातना कीतोम.

पया सीपय्क सीटिड वाटिसि, येसुनाड गेदेड तसतोर. ✧

35 अगा मुडा लोकरु निचि मोल्लाड कोटनदिन ऊळसोर मतोर. यहुदिराड मुक्यालोरो येसुन पास्कसोर इद्रम इतोर, “वेग दुस्रीरन विळिसह कीतोम, वेग देवुळ आचतोम पिसिह केवाल किस्तु आंदोग इतेके, तनाय तन्क विळिसह कीयिग,” इतोर.

36-37 सीपय्क वने वासि, ओयतद जोमा ओन्क ऊहचि, ✧ “निमा यहुदिरा राजानिन आदिन इतेके, नीवा जीवातुन निमान पिसिह कीमा!” इनजोर पास्कतोर.

38 ओसो “वेग यहुदिरा राजाल आंदोग” इनजोर बलाते रासिसि, ओना तलापोगोन गुटातगा वेळ्हच मतोर.

39 येसुना संगे मोल्लाड कोटिसि वेळ्हच मतोरगडाह, ओर्वोग डाकु वने, “निमा देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुनिन इतेके, नीक ओसो माक वने पिसिह कीम,” इनजोर येसुन पास्कतोम.

40 मति दुसोग डाकु बार अद्रम इतोन दगा ईसि, “वेन्क दोर्कतद सिक्सा नीक वने दोर्कता. मति निमा देवुळतुहक वने बह रेयविन रा?

41 माट इतेक लागवा कबळ कीताहकु, माक काय्दा मतपु, बराबर सिक्सा दोर्कता. मति वेग इतेके बाताले कसुर केवोग,” इनजोर इतोम.

42 ओसो येसुन इतोम, “ए येसु! निमा राजाल आतस्के, नाक सीता कीमु.”

43 इतस्के येसु ओनु, “केंजा, नना नीक सेतेम वेहतहनन, नेंडे निमा नावा संगे सिंगदीपतगा ✧ मनदकिन,” इनजोर इतोम.

येसुना हामुरि

(मत्याल 27:45-56; मार्कल 15:33-41)

44 अस्के पियलि नेक नितगडाह इतेके, मंड एगनाहजोम पूरा बूममंड ईकळ आता.

45 पोळ्दता वेहच वने दिसो. अस्के येसुलेमतगा मंदिरता लोप्पा मतद, सबेटक पवित्र गडटा अगदगा, अडह कीस मतद गेदे रेंड तुक्ळेड अनाह पक वितता. § 46 अस्के येसु, “ए बाबा! नावा जीवातुन नीवा कयदे ईयहनन,” ✧ इनजोर जोरते केयिसि हातोम. ✧

47 पया सीपय्कना दारोगाल अगा बह आता, तान ऊळिसि, “वेग मन्कल निटमे सेतेमतोग मतोग!” इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोम.

48 ओसो अगा ऊळलाह वातोर लोकरु, बाताल बाताल आता, अदिन पूरा ऊळिसि, अर्थुल पासोर मल्स अतोर.

49 मति येसुन पुतोम, ओसो ओना संगे गालिलि पटटाह वातव आस्कु जेक निचि, अगा बह आंदु, अदिन सबे ऊळसोर मतोर. ✧

येसुन गुमयातगा तासिहतोर

(मत्याल 27:57-61; मार्कल 15:42-47; योहन 19:38-42)

50-51 पया अगा यहुदा पटटा अरिमतया नाटेनोग, योसेप इनवाल ओर्वोग मन्कल मतोग; ओगु यहुदिराड तग्वाड केवालोरगडाह ओर्वोग मतोग. ओसो तग्वाड केवालोर येसुना नेयम कीतस्के, अगा तोड आयोग. बह इतेके ओग बेसतोम सेतेम मन्कल मतोग। देवुळि बेस्के मावा इयथेल देसेमते तना राजेम निल्पिह कीयगा इनजोर केपिंदोग.

52 ओगो योसेप पिलातिनगा अन्जि, येसुना सेतातुन गति कीयहनन इनजोर ताहकतोम.

‡ 23:31 23:31 वेरु नावा लेहकाडोग कसुरलेवोन इद्रम कीस्तोर इतेके, मीट कसुर मनवालोरीन बेद्रम केमुळ आयगा! मोदूल कागिदो, “वेरु पहना मरातुने इद्रम कीस्तोर इतेके, वतला मरातुन बेद्रम केमुळ आयगा!” येसु हातापया जोक-जोक 40 वसनि आयनद येसुलेम सहरता गोसातुनु, येसु मुनेन पुन्ज मतोग. अद तकने यहुदि लोकरु रोम सर्कता विस्द आसि तेदताहकु, रोमि सीपय्क वासि, येसुलेमतुन बूळे कीतोर. अदिनेनाहक येसुलेम सहरतगा वायनद गोसातुन सीता कीसि, अव आस्किन येसु अद्रम इतोम. ✧ 23:31 23:31 1 पत्र 4:18 ✧ 23:33 23:33 बळयिर 2:23 ✧ 23:34 23:34 बळयिर 3:17; 13:27; 1 कुरितोर 2:8; इमिस्तोर 4:18 ✧ 23:34 23:34 बळयिर 7:60 ✧ 23:34 23:34 देवुळताड पाटाड 22:18; योहन 19:23-24 ✧ 23:36-37 23:36-37 मत्याल 27:48; मार्कल 15:36; योहन 19:29 ✧ 23:43 23:43 2 कुरितोर 12:4; तोहचीतव पोल्लोड 2:27

§ 23:45 23:45 येसुलेमत मंदिरता पवित्र गडि, ओसो सबेटक पवित्र गडि इव रेंडिना नडुमि अगदगा गेदे अडह कीस मता; अदिनेनाहकु लोकरु देवुळतुन गटने कलिय पावोर आंदु. ✧ 23:46 23:46 देवुळताड पाटाड 31:5 ✧ 23:46 23:46 योहन 19:30; इब्रितोर 5:7 ✧ 23:49 23:49 योहन 19:25

53 ताल्हकिस सेतातुन हक्कनागुटातगडाह रेहतोर. पया वेल्ला दाराता हामूर-गेंदेते सेतातुन ऊर्हतोर. अह कीसि बेरा आद बंडातगा तर्विस मतदु, मुने बोने पोहवद पुना गुमयातगा, येसुना सेतातुन तासतोर.*

54 अद दिया वारमता पोल्वादियातेनाहक(इतेके सनारमतेनाहक) तयर आयनद दिया मता. ओसो गय्क इतेके पोळ्द अनजोरे, पोल्वादिया सुरू आयना मता.*

55 पया गालिल पट्टाहि येसुना संगे वातव आस्कु, योसेप सेतातुन ओयहपा, गुमयातुन ऊळलाह अताड. ओसो सेतातुन बेद्रम तासतोर, अदिन वने ऊळताड.

56 पया अव आस्कु अगडाह मल्स अन्जि, बेस गब एस्कनव मराना पिंडि ओसो अतर्नेय सेतातगा वाटलाह, पर्हकिस तयर कीताड.

पया पोळ्द अताहक, वारमता पोल्वादिया इनजोरे, मोसानाड अडोड वेहतपु, लोने रोमताड.†

24

येसु हामूरताह तेक्किह्तोग

(मत्याल 28:1-8; मार्कल 16:1-8; योहन 20:1-8)

1 पया वारमता मुनेता दिया (इतेके ऐतारम दियाते),* सकर पिडपड आयहपा, येसुन गति कीयहपा अन्ज मतव आस्कु, तमाय पर्हकिस तयर कीस मतद अतर्नेय पोसि, येसुन तासतद गुमयातगा अताड.

2 अगा एवतस्के, गुमयाता अगादगा तिळ्ळप कीस मतद बंडा, अबर गृळिस मतदिन ऊळताड.

3 पया अव आस्कु लोप्पा ओळियिस ऊळताड, अस्के अविस्किहक अगा येसुमागिना सेता दिसो.

4 दिसवाहकु अव आस्कु एक्बेक आताड. अस्के दोम्हक्नेन तिर्मिळ्ळकनाड जगाड केगतोर इर्वुर मन्कलोर, अविस्कनगा वास नितोर.*

5 अस्के अव आस्कु पका रेयिसि, ओरा मुनेह तला वगहाड. पया ओरु, “जीवात मनवाल मन्कन, डोलतोरगा मीट बाराहक पर्हकलाह आतिर?*

6-7 ओग इगा इलेग, ओग जीवा अरतो! मीवा संगे गालिल पट्टागा मतस्के, ‘माने-मन्कना नडुम पुटोनेन नाकु, पापि मन्कलोर कयदे पोस इयनुर.* पया ओर नाकु हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कनुर, मति नना मूड दियाने जीवा अरयनुर.* इव सबे करल आयनुडे.’ इनजोर मीक वेहच मतोग, सीता मन्हाताया?” इतोर.*

8 अस्के अव आस्किहक, येसु मुने वेहतव पोल्लोड सीता वाताड.

9 पया अव आस्कु गुमयातगडाह मल्स अन्जि, अक्का बळयिरिन ओसो दुप्पोर कगायवालोरिन इव पूरा पोल्लोन वेहताड.

10 वेहतनव आस्क बेव इतेके, मगडला नाटेना मरियाल, योहना, याकुबना तलोग मरियाल, ओसो उचुक दुस्साड आस्क मताड. इवे बळयिरिन इव पोल्लोड वेहताड.*

11 मति अविस्कना पोल्लोतुन, बळयिरि विस्वस केवोर. “इव आस्क उगसे वेहतहताड रा!” इतोर.*

12 मति पत्रु अगडाह तेदिस, गुमयातगा एवनाह वित वातोग. पया लोप्पा ओल्लिस ऊळनेके, अगा सिरप (येसुना सेतातुन ऊर्हच मतव) गेंदेड बहता अहे मताड. अदिन ऊळिस इगा बह आता इनजोर एक्बेक आसि, ओग लोन मल्स अतोग.

इमावुस नाटे दायनद अगादे येसु दिसिह्तोग

(मार्कल 16:12-13)

13 अदे दिया येसुनाड कगायवालोरगडाह इर्वुर, इमावुस इनदनद नाटे अनजोर मतोर. अद नाग येस्सलेम सहरतगडाहि जोक-जोक अक्का किलोमिटर मता.

14 अस्के येस्सलेमतगा आतव सबे पोल्लोन ओर इर्वुर वळ्ळकसोर-वळ्ळकसोर अनजोर मतोर.

15 ओर इद्रम तमतमाय वळ्ळकसोर दायहपा, येसु कुदि दोम्हक्नेन ओरगा वासि, ओरा संगे ताकलाह बोटटोग.

16 ताकनेके येसुन वेर पुनदना आयो इन्जि, ओर इर्वुरिन आसि मुर्तिय पुनवाह कीतद मता.*

17 पया येसु ओरिनु, “मीट इर्विर अनजोर-अनजोर बेद पोल्लोतुन वळ्ळकलाह आतिर रा?” इनजोर ताल्हकतोग. अस्के ओर दुकमते निदिस अगान नितोर.

* 23:53 23:53 बळयिरि 13:29 * 23:54 23:54 पोळ्द अनेकेने यहूदिया दिया सुरू अस्ता. † 23:56 23:56 वारमता पोल्वादियाते कबळ कीयलाह पोले आंदु, (पेसमुळि 20:10). * 24:1 24:1 बळयिरि 20:7; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 * 24:4 24:4 1 तिमतो 3:16 * 24:5 24:5 तोहचीतव पोल्लोड 1:18 * 24:6 7 24:6-7 गलातितोर 2:15 * 24:6 7 24:5-7 मत्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; योहन 21:14; बळयिरि 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतो 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुतोर 1:20; कुलुनितोर 2:12; 1 तिमतुनितोर 1:10; इब्रितो 13:20 * 24:6 7 24:6 7 24:26,44,46 * 24:10 24:10 मार्कल 16:10; लुकाल 24:23; योहन 20:18 * 24:11 24:11 मार्कल 16:11; योहन 20:25 * 24:16 24:16 योहन 20:14; 21:4

18 निचि “निने, अने येस्सलेमतगा आतव पोल्लोने पंडुमतुहक वातोरु सबेटोर पुतोर इतेके, निमा वगोनिने बह पुनविन रा?” इनजोर ओर इर्वुरगडाह किलियुपा इनवाल इतोग.

19 अस्के येसु “बेव पोल्लोड रा?” इनजोर ताल्हकतोग। ताल्हकतस्के ओर इद्रम वेहता बोटटोर, “नासरेत नाटेनोग येसुना पोल्लो आदु रा! ओग बाताल कीदोग, बाताल वेहनोग, अव पूरा देवुळता लावताड मताड. ओग देवुळता कबुरतोग मतोग. लोकुर वने ओन बेसतोग इनजोर इंदुर.

20 मति मावाड पेर्मालोर, ओन्क हामूरता सिक्सा ईयैग इनजोर, पिलाति गुमसिना कयदे पोस ईतोर. इद्रम कीस लोकुर ओन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कतोर. *

21 मति ओगे मावा इम्यले जाततोरिन कोटेतोरा कयदाहि विळिसह कीयनोग इनजोर, माट आसा कीस मतोग.

“इजेके इव सबे पोल्लोड अनेटस्केन आताड.

22 ओसो नैडु मयगडाड उचुक आस्क वने, माक बामनाह कीताड. अव नैड सकरिय सेता तासतद गुमयातगा अन्ज मताड.

23 मति अगा येसुना सेता अविस्किहक दोर्का. दोर्कवाहक अव मल्स वासि, ‘माट देवतुल्किन ऊळतोम. येसु जीवा अरतोग इनजोर, अव माक वेहताड,’ इनजोर मयगडाड आस्क माक वेहताड. *

24 अविस्कना पोल्लो केंजिसि, मावा तोळतोर उयतुर गुमयातगा अन्ज ऊळतोर. अस्के अव आस्क बेद्रम वेहच मताड, अद्रमे मता, येसु इतेक ओरिहक दिसोग!” इनजोर वेहतोर.

25 पया येसु इतोग, “मीट मुर्ति बूदलेवोरि आदिर! देवुळता कबुरतोर वेल्लाय मुने वेहतव पोल्लोने विस्वस कीयलाह, बह विचर केविर?

26 देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तुहकुकु पका तिपल आसि पया, बेरा डीसाते देवुळतगा दया पोयोया?” इनजोर इतोग. *

27 इद्रमलेहका मोसानाड अडोनागा, देवुळता कबुरतोरग पुस्तकिनागा, अहे पूरा देवुळता साब्रमते बेगा बेगा तना लोप्पा रासतव पोल्लोड मताड, * अव सबे पोल्लोने ओरिहक तेळियिह कीस वेहतोग. *

28 अद्रमे पया ओर तम्क दायना मतद नाटेनगा एवतोर. अस्के येसु अद नाटे रोमवप लेहका ओरिहक दलगता.

29 अदिनेनाहक ओरु, “इजेके पोळद अता, नेटुहक मयगान रोमा दादा” इनजोर, ओन गोंडगोंड आतोर. अस्के येसु ओरगान रोमतोग.

30 पया ओग ओरा संगे जावा उनडलाह उदतोग। अस्के ओग आरतुन तेहचि, देवुळतुन जोहर कीतोग। कीसि तान किळहच ओरिहक ईयलाह आतोग.

31 इनेकेन ओर इर्वुराड कोंडाड पडूने आतप लेहका आताड, अस्के वेग येसु आंदोग इनजोर पुतोर. मति येसु ओरिहक दिसवाह, चटने मायतोग.

32 पया ओर तमतमाय, “ओग मावा संगे वासोर अगदे गोटीड कीतोग, ओसो देवुळता साब्रमताड पोल्लोने तेळियिह कीतोग. अस्के ओना पोल्लो मावा जीवातुहक बेचोन मिटस दलगता, आयोया?” इनजोर ओर्विहक-ओर्वीग इतोर.

33-34 पया ओर अगडाह पोर्क तेदिस, ओसोवने येस्सलेमते मल्स अतोर. अतस्के अगा अन्ना बळयिर ओसो कगयवालोरा जमा आसि, “निटमे रा! येसुसामि जीवा अरतोग. ओग सिमोन पत्रुहक दिसतोग!” * इनजोर वळहकनेकेन, ओर इर्वुर अगा एवतोर.

35 अस्के ओर इर्वुर वने अगदे अनेके बह आता, ओसो येसु आरतुन किळहचि ओरिहक ईयहपा, ओन बह पुतोर, अदिन ओर सबेटोरिहक वेहतोर.

येसु तनाड कगयवालोरिहक दिसिहतोग

36 ओर इर्वुर इव पोल्लोड सबेटोरिन वेहनकेन, येसु कुदि ओरा नडुम वास नितोग. * निचि “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाट!” इनजोर इतोग.

37 अस्के ओर दिर मिळहकिसि, माट येसुना मिळसमतुन ऊळिहनाला बह, इनजोर बामिस रेयतोर.

38 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट इचोन बाराहक रेयतिर? नावा लोप्पा बाराहक उन्क-मन्क आय्हनिर?

39 नावाड कक्किन-काल्किन ऊळट! नाक बोयाटु! इद ऊळटु नना येसुने, मिळसमतुहक इद्रम अविड-बोकाड इलेड, मति नाक मन्हाताड!”

40 इनजोर वेहचि येसु तनाड कक्किन-काल्किन ओरिहक तोहतोग. *

* 24:20 24:20 बळयिर 2:23; 3:15; 1 तिसलुतिने 2:15 * 24:23 24:23 24:10 * 24:26 24:26 24:6-7,44,46; 1 पत्रु 1:11 * 24:27 24:27 24:44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 2:23; 3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23 * 24:27 24:26-27 1 कुरिततोर 15:3 * 24:33-34 24:33-34 1 कुरिततोर 15:5 * 24:36 24:36 1 कुरिततोर 15:5,7 * 24:40 24:40 योहन 20:20,27

41 अस्के ओर अचोन गिर्दा आसि बामतोर इतेके, ✧ मावा मुनेह येसुये निच मन्हत्तोग इन्जि, इंका सेतेम पोयोर. अद्रम आनेके येसु ओरिनु, “मियगा बातालाय तिनदलाह मन्हताया?” इनजोर ताल्हकतोग.

42 अस्के ओरु बोळसतद मीन-मुका ओन्क ईतोर.

43 ईतस्के ओर ऊळनाहे, अद मुकातुन येसु तितोग.

44 तिन्जि ओरिन इद्रम इतोग, “इव पोल्लोड बेव इतेके नाक हव्कनामुने मीवा संगे मतन, अस्के मीक वेहतव आंदुड. मोसानाड अडोना साङ्गमतगा, देवुळता कबुरतोरुड पुस्तकिनगा, ओसो देवुळताड पाटानगा, नावा लोप्पा रासतव सबे पोल्लोड करल आयनद मता. अदिनेनाहक इद्रम आता,” इनजोर वेहतोग. ✧

45 पया देवुळता पवित्र साङ्गमताड पोल्लोन पुनदलाह, येसु ओरिहक बुद ईतोग. ✧

46 ओसो इद्रम इतोग, “साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता इतेके: देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल किर्स्तु, तिपल आस डोलनोग. ओसो मंड दियाने ओसोवन जीवा अरयनोग. ✧

47 अदिनेनाहक पापमता मापि दोर्कना इतेके, पापमता अगादाहि मलयना. ✧ इद कबुरतुन किर्स्तुना अदिकरते येस्सलेमतगडाह सुरु कीसि, पूरा ब्रूमैड पोकरु केमुळ आयगा. ✧

48 इव सबे पोल्लोना मीट साक्सितोरिर महनिर. ✧

49 ओसो नावा देवुळबाबाल बाताल ईकन इन्जि पोल्लो विळिसस मतोग, अद पवित्र जीवातुन नना मियगा लोहतकन. ✧ बेचानाह देवुळतगडा लाव मीवा पोगोन रेगो, अचानाह मीट इदे येस्सलेम सहरतगान मन्हुद,” इनजोर वेहतोग. ✧

देवुळि येसुन देवुळदीपतगा ओस्ता

50 पया येसु ओरिन येस्सलेमता एरे मनदनद बेतनि नाटेनेके ओतोग. ओसि तना कय तेहचि, ✧ ओरिहक बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग.

51 बर्कतताड पोल्लोड वेहतहपा, ओग ओरगडाहि एगतोग. पया देवुळि ओन पोगोन देवुळदीपतगा ओता. ✧

52 अस्के कगयवालोअर येसुन दंडुम अर्सि, अगडाह पका गिर्दाते येस्सलेम सहरते मल्स वातोर. ✧

53 पया अद्रमे वेर अमेसा मंदिरतगा अन्जि देवुळतुन जोहर कीदुर.

✧ 24:41 24:41 24:52; योहन 16:20; 20:20 ✧ 24:44 24:44 24:6-7,26,46; 1 पत्रु 1:11 ✧ 24:45 24:45 बळयिर 16:14; 1 योहन 5:20 ✧ 24:46 24:44-46 24:6-7,25-27; योहन 20:9; बळयिर 3:18; 17:3; 26:22-23; 28:23 ✧ 24:47 24:47 मार्कल 1:15; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 13:38; 17:30; 20:21; 26:20 ✧ 24:47 24:47 मल्याल 28:19-20; मार्कल 16:15; बळयिर 5:31; 10:42 ✧ 24:48 24:48 योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 1:8; 10:39,41; 13:31; 1 पत्रु 5:1; 1 योहन 1:2; 4:14 ✧ 24:49 24:49 योहन 14:26; 15:26; 16:7; बळयिर 2:33; इपिससतोर 1:13 ✧ 24:49 24:49 बळयिर 1:4-5 ✧ 24:50 24:50 1 तिमोति 2:8 ✧ 24:51 24:51 मार्कल 16:19; बळयिर 1:9 ✧ 24:52 24:52 बळयिर 1:12

किर्स्तुना बळयि योहन रासतद् बेसता कबुरि

योहनि येसुसामिनाड बारा बळयिरगडाहि ओवोर्गो मतोग. इद पुस्तकते ओगु तन्क “येसु जीवा कीतोग कगयवाल” इनजोर इन्हतोग. येसु नाक इचोन जीवा कीस्तोग इन्जि, इद बेचोटा बेरा देव्या इनजोर, इद्रम तन्क इन्हतोग. वेगे योहनि, 1 योहन, 2 योहन, 3 योहन, इव मंड सीटिन रासतोग, अहे तोहचीतव पोल्लोड इनदनद पुस्तकतुन वने रासतोग.

इद बेसता कबुरता पुस्तकते येसु बेद्रमतोग आंदोग इन्जि, योहनि तोहतलाह ऊळिह्तोग. येसु तना लोप्पा बाताल-बाताल वेहतोग, नना बोनन आंदन इन्जि तना वेहतव पोल्लोना लोप्पा, योहन वेल्लाय रासतोग. येसु इद बूमते मतस्के, सिरप ओनाड आट-दहा कबस्के इद पुस्तकते रासतव मन्हताड. इव कबस्किन ऊळिसि, देवुळताहे येसु रेगतोग इन्जि माट पुहनल. देवुळतुन येसु ऊक-ऊके “नाक लोहतोग बाबाल” इनजोर इंदोग. इतेके ओग देवुळता कासा मगि आंदोग. ओगे इद दुनियातुन पुटिह केवाल आंदोग, तेला मति मावा लेहका कय-कादोग आसि, इद बूमतगा रेगतोग.

“जीवा इयनद तिडि ननाने, दुनियाता वेहचतन ननाने, नेहना गारे कोपानन ननाने, अगदन, सेतेमतन, जीवातन ननाने, देवुळता मगानन ननाने,” इनजोर येसुसामि कुदि वेहतोग. देवुळबाबाल लोहतोग पिसिह केवाल राजाल येसुये आंदोग, ओसो ओगे देवुळता मगि आंदोग इन्जि मीट नमना, अदिहके योहन इद पुस्तकतुन रासतोग. इद्रम नमतके, मीक येसुना संगे अमेसाता पिसमूळ दोर्कगा (20:31).

देवुळता पोल्लो मन्कना रूपते वास्ता

- 1 देवुळता जीवात मनदनद पोल्लो बोग आंदोग, ओग सुस्मुनेताह मंदोग, ओग देवुळता ऐगे मंदोग, ओग देवुळिये आंदोग. ✧
- 2 ओग सुस्मुनेताह देवुळता ऐगे मतोग. ✧
- 3 इळता, पोगोटा बूमते मनदनव कतमतविन, देवुळि ओनाये मेटे पुटिह कीता. ओना मेटे पुटो इनाह बेदे इले. ✧
- 4 ओनगडाहे माकु देवुळ इयनद जीवा दोर्किहता. ✧ बेद्रम ईकळते मनदनदिन वेहच पुनाह कीस्ता, अद्रमे ओग माकु देवुळता सेतेमतन पुनाह कीतोग. ✧
- 5 अदे ईकळते मांजिहता. बेद्रम ईकळि वेहचतुन पिहता पगवो, अद्रमे ईकळलेहकाडोर लागवो, ओग वेहचलेहकाडोन ओरे कीया पगवोर. ✧
- 6 योहन इनवाल ओवोर्गो मतोग, ओन देवुळ लोहता. *
- 7 सबेटोर ओना कबुरतुन विस्वस कीयना इन्जि, ओगु अद वेहचलेहका मनवान पिडम-पडम वेहतलाहि वातोग.
- 8 योहन इतेके वेहचलेहका मनवाल आयोग, मति अदे वेहचता लोप्पा वेहतलाह वास मतोग.
- 9 बोन सेतेमता वेहच इन्हतोर, ओगे सबेटोरिहक वेहच एवाल, ओग इद दुनियाते वावाल मतोग.
- 10 ओग इद दुनियातेन वातोग, ओनाय मेटे देवुळि दुनियातुन पुटिह कीता, ✧ मति ओग बोग आंदोग इन्जि, दुनियातोर पुनोर.
- 11 ओगु तनाय पुटिह कीता बूमतगा वातोग, मति तनाय लोकर (यहदि लोकर) वेल्लाटोर ओनाड केंजोर.
- 12 मति बोर ओन नमतोर, विस्वस कीतोर, ओर सबेटोरिहक देवुळताड मक-मयास्क आयलाह, ओग अदिकर ईतोग. ✧
- 13 देवुळताड मक-मयास्क आयना इतेके, मन्कना पोटाते, मन्कना विचर मतप पुटना लेहका आयो, मति विस्वस केवालोरिहक पुना पुटमूळि देवुळिये ईस्ता. ✧
- 14 देवुळता जीवात मनदनद पोल्लो, मावा लेहका कय-कादोग आसि, मन्कना रूपते मावा बूमतगा वाता. ✧ ओगु देवुळता पूरा देव्यातुन, पूरा सेतेमतुनु ✧ पोसि, मावा नडुम जागा आतोग. ✧ ओग देवुळबाबाना वागोग मग आंदोग, ✧ माट ओना डीसातुन ऊळतोम. ✧ (ओगे येसु किर्स्तु आंदोग.)
- 15 योहन ओना लोप्पा इद्रमता कबुर वेहन्दोग, “ओगु नाकाय बेरोग, बाराहक इतेके ओग नाकाय वेल्ला सुस्मुनेताहि मतोग इन्जि, बोना लोप्पा नना वेहच मतन, ओगे नावा पया वावाल मन्हतोग,” इनजोर लोकरिन केयसोर वेहन्दोग.

✧ 1:1 1:1 क्लुसितोर 1:17 ✧ 1:1 1:1 पिलिपितोर 2:6; 1 योहन 5:20; तोहचीतव पोल्लोड 19:13 ✧ 1:2 1:1-2 1 योहन 1:1 ✧ 1:3 1:3 1 कुरितोर 8:6; क्लुसितोर 1:15-16; इन्जितोर 1:2; 11:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:14 ✧ 1:4 1:4 5:26; 11:5; 14:6; 1 योहन 5:11,20 ✧ 1:4 1:4 8:12; 9:5; 12:46 ✧ 1:5 1:5 बळयिर 26:18; इपिसुसतोर 5:8; क्लुसितोर 1:12-13; 1 तिसलुनितोर 5:5; 1 पत्र 2:9 ✧ 1:6 1:6 ओगु देवुळता पेरिते एग मीहवाल योहन आंदोग, इद पुस्तकतुन रासतोग योहन आयोग. ✧ 1:10 1:10 1 कुरितोर 8:6; क्लुसितोर 1:16; इन्जितोर 1:2 ✧ 1:12 1:12 11:52; 12:36; रोम सहरतोर 8:14; गलातितोर 3:26; 1 योहन 3:1 ✧ 1:13 1:13 1 पत्र 1:23 ✧ 1:14 1:14 1:17; 14:6; रोम सहरतोर 1:3; गलातितोर 4:4; पिलिपितोर 2:7; 1 तिमोति 3:16; इन्जितोर 2:14-15; 1 योहन 4:2; 2 योहन 1:7 ✧ 1:14 1:14 देवुळता पूरा देव्यातुन, पूरा सेतेमतुनु पिसमूळि 34:6; देवुळताड पाटाड 26:3; बुदताड पोल्लोड 16:6 ✧ 1:14 1:14 तोहचीतव पोल्लोड 7:15 ✧ 1:14 1:14 इन्जितोर 1:2 ✧ 1:14 1:14 14:9; 17:22-24

16 देवुळता मगि देवुळता देव्याते निदिस मताहकु, ओनगडाहि माकु देव्या दोर्कसोरें मन्हता.

17 इतेके मोसाल इनवाल देवुळता कबुरतोना मेटे, देवुळताड अडोड माक अस्के दोर्किस मताड; * येसु किस्तुना मेटे बार देवुळता सेतेमि, ओसो ताना दया मयगा एवता.*

18 देवुळतुन बोगे बेस्केन ऊळ्यां.* मति देवुळबाबाना संगे गट्ने मनवाल तना वगोग मगि, ओगे माक बाबानु पुन्पिह कीतोम.*

देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनना गोटि

19 अस्के पया यहूदिराड पेदल्क बाताल कीतोरे, * येसलेम सहरताहि देवुळता मदिरतगा माळवालोर बूमयालोर, देवुळवडेरं, वेरिनु योहनिन ऊळिस वाटु इन्जि लोहतोरे. वेर योहननगा वासि “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाला देवुळता मतोम, ओग बह निमानेया?” इनजोर योहनिन ताल्हकतोरे.

20 “आयो, नना देवुळ लोहवाल पिसिह केवानन आयोन,” * इनजोर योहन मकिह केवालेवा कबुल आतोम.

21 अस्के वेर ओन ताल्हकतोरे, “निमा बोनिन पया, पिसिह केवाल वायनामुने, देवुळता कबुरतोम एलियाल वायना मन्हता, निमा ओनिना?” “आयो, नना एलियानन आयोन.” “पया मोसानलेहका देवुळता कबुरतोम वायना मन्हता, * बह ओनिना?” “आयो, नना ओनन आयोन!” इनजोर योहन इतोम.

22 अस्के ओसो वेर ओन ताल्हकतोरे, “निमा पया बोनिन आंदिन? माक वेहा! माक लोहतोरेन माट अन्जि बाताल वेहतकोम? निमा नीवा सेवाता लोप्पा बाताल इहनिन?” इतोरे.

23 योहन इतोम,

“नना पेळहकल बूमते केयवाना आल्कालेहकाडोनन,

सामि मीवा जीवातगा वायना इन्जि, ओना अगादुन तीर्हकाटु,” *

इनजोर यसयाल इनवाल देवुळता मुनेतोम कबुरतोम रासतदिन वेहतोम.

24-25 पया पसरि इनवालोर लोकर * योहनिन कबुर लोहच ताल्हकतोरे, “निमा देवुळ लोहवाल पिसिह केवानिन वने आयविन, कबुरतोम एलियानिन वने आयविन, मोसानलेहका देवुळता कबुरतोम वायना मता, ओनिन वने निमा आयविन इतेके, लोकरिण देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह† नियगा बेद्रमता अदिकर मन्हता?”

26 योहन ओरिन इतोम, “नना लोकरिण पापमताहि मिळन्दनद सीना इनजोरे, देवुळता पेदिरते एग मीहतहनन, मति मीट पुनवोग ओवोर्गा, मीवा नडुम निच मन्हतोम.

27 ओगु नावा पया वायना मन्हता, ओना कादुन इटलाह वने नना ओप्पोन, अचोन नना उड्लोनन!” * इनजोर इतोम.

28 योर्दन बेरेटा अबरि, बेतनि इनदनद नाटे, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दोग, अगा इव गोटिड आताड.

देवुळता गोरेपिला येसुये

29 इमा दिया, योहन तनके येसु वायनदिन ऊळिसि, लोकरिण इतोम, “वेन ऊळाडु, मोक आयवाल देवुळता गोरेपिलालेहकाडोग, दुनियातोरा पापमतुन एडिह केवाल!” *

30 वेनाय लोप्पा मीकु वेहच मतन, “नावा पया ओवोर्गा वास्तोम, ओगु नाकाय बेहरोम; बाराहक इतेके ओग नाकाय वेल्ला सुस्मेताह मतोम.’

31 ओग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल इन्जि, नना पुनोन आसि, मति मीक इष्येलतोरेहकु वेन पुन्पिह कीयना इन्जि, नना देवुळता पेदिरते एतगा मीहतलाह वातन,” इन्जि योहन इतोम.

32-33 ओसो योहन येसुना लोप्पा इद्रमता साक्सि इतोम, “ओग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल इन्जि, नना पुनोन आसि, मति नाकु एते मीहतलाह लोहतनद देवुळि, अदे नाकु वेहच मता, ‘बोना पोगोन पवित्र जीवा वासि, दळम अरतदिन ऊळकिन,

* 1:17 1:17 7:19 * 1:17 1:17 1:14; 14:6; रोम सहरतोरे 5:21 * 1:18 1:18 1 तिमाति 6:16; 1 योहन 4:12 * 1:18

1:18 6:46; 2 कुरिततोरे 4:4; कुलसितोरे 1:15 † 1:19 1:19 यहूदि जाततेर इष्येल देसेमते मंदुर, ओरिन इष्येलतोरे वने इंदुर. ‡ 1:19

1:19 देवुळवडेरे मोदुल कागिते “लेविनोर” इनजोर इन्हतोरे. मुनेतोम पेदाभरतोम इष्येलिहकु बारा मांदि मयक पुटोरे, ओगडाहि वगोग लेवि इनवाल मतोम. ओनाय कळतोरे मदिरताग देवुळवडेरे आंदुर. § 1:19 1:19 देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल राजाल वेन इब्रि पोल्लोते मसिहा इन्हतोरे, युनानि पोल्लोते किस्तु इन्हतोरे.

* 1:20 1:20 1:27; 3:28; बळयिरे 13:25 * 1:21 1:21 व्यवस्थाविवरण 18:15,18; योहन 7:40 * 1:23 1:23 यशायाह 40:3;

मत्याल 3:3; मार्कल 1:3; लकाल 3:4; योहन 3:28 * 1:24-25 1:24-25 यहूदिराड पेदल्कना उंद तंतातुन पसरि इनजोर इंदुर. लोकरुगा ओराय

पोल्लो पन्ना ताकिदु, ओसो ओर वेल्लाडे अडुळमताड अडोड-उरुकं पुटिह कीदुर. † 1:24-25 1:24-25 देवुळता पेदिरते एग मीहतलाह इद रिचजतुन वेल्लातोरे “बपतिन्मा” इन्हतोरे. * 1:27 1:27 मत्याल 3:11; मार्कल 1:7; लकाल 3:16; बळयिरे 13:25 * 1:29 1:29 मत्याल 1:21;

योहन 1:36; 1 कुरिततोरे 15:3; गलातितोरे 1:4; 1 पत्र 1:18-19; 1 योहन 3:5; तोहचीवक पोल्लोड 5:6,12

ओगे लोकुरिन पवित्र जीवाते मीहवाल आंदोग.*[☆] निटमे नना पवित्र जीवातुन परेवा पिटेलेहका देवुळदीपताहि दळ्म अर्सि, वेना पोगोन उदतदिन ऊळतन.*

34 अह आतदिन नना कौंडामेंड ऊळतन, ऊळिसि वेग देवुळताय पेकाल आंदोग इन्जि, मीक साक्सि ईय्हनन,” इन्जि योहन वेहतोग.*

सुम्मुनेतोर येसुनाड कगयवालोस

35 इमा दिया, योहन तनाड कगयवालोरगडाहि इर्वुरा संगे, अदे जागाते वासि निच मतोर.

36 अस्के ओग येसुन तना एटाहि दायहापू ऊळिस इतोग, “वेग ऊळाट, (मोक आयवाल) देवुळता गोरपिलालेहकाडोग!” इतोग.*

37 योहन इद्रम इताहकु, वेर इर्वुर कगयवालोर केंजिसि, येसुना पयाह अतोर.

38 येसु पेगेके मिळिन्दस ऊळतोग अस्के, वेर इर्वुर ओना पयाह पयाह वासोर मतोर. “मीकु बाताल गावले?” इन्जि येसु वेरिन ताल्लहकतोग. “गसू, नीवा मनदनद जागा बेगाडु?” इन्जि वेर इतोर.

39 अस्के येसु वेरिन इतोग, “नावा संग दट.” वेर पया वासि, ओना मनदनद जागातुन ऊळतोर. मुल्पेडा वेलाते नालुड एगिस मताहकु, वेर अगाने येसुना संगे निद्र कीतोर.

40 योहननाड केंजिसि येसुना पयाह वावालोर इर्वुरगडाहि, ओर्वोग आंद्रेयाल इनवाल मतोग, ओगे सिमोन पत्रु इनवाना तमोग आंदोग.

41 अगडाहि ओग मुने तमदादाल सिमोनिन वास कलियतोग, कलियिसि इतोग, “माक देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल दोर्कतोग, रा!” (ओग पिसिह केवान युनानि पोल्लोते “किस्तु” इन्हतोर.)

42 पया आंद्रेयाल तमदादान येसुनगा पोस वातोग. येसु ओन ऊळिस इतोग, “निमा योनाना मगि सिमोनिन, मति इंजेटाहि नीकु पत्रु (इतेके ‘आद बंडा’) इद पेदिर उदागा,” इन्जि वेहतोग.

43 इमा दिया येसु गालिल पटटे दायलाह तयर आतोग. आतस्के पिलिप इनवान कलियिसि ओन इतोग, “नावा संग वय, नावाड कगया,” इतोग.

44 वेग पिलिप इतेके, गालिल पटटा बेत्सेदा नाटेनोग, इतेके आंद्रेयाल, पत्रु, वेर तमोग इर्वुरा नाटेनोग मतोग.

45 पिलिप पया अन्जि नतन्याल इनवान कलियतोग, कलियिसि ओन इतोग, “बोना लोप्पा मोसा मुय्तोग ओसो देवुळता कब्रुतोर मुने साध्रमते रासिस मतोर, ओग माक दोर्कतोग, रा! ओग नासरेत नाटेनोग योसेपना मगि येसु आंदोग,” इन्जि पिलिप नतन्याल वेहतोग.

46 “बह नासरेत नाटेनगडाहि बेसताड गोटिड पुट पगयनुडा?”[☆] इनजोर नतन्याल पिलिपिन इतोग. “वास बह ऊळा रा!” इन्जि पिलिप इतोग.

47 नतन्याल पया येसुनगा वातोग, ओग वातदिन ऊळिसि येसु इतोग, “वेग करल इस्रयेलतोग, वेना पोतालोप्पा नाळेह कीयनद बुद इले.”[☆]

48 “नना बेद्रमतोनन इन्जि, निमा बह पुहनिन?” इन्जि नतन्याल येसुन इतोग. “पिलिप नीक केयनामुनेन, निमा अंजिर मराता इळन मतिन अस्के, नना नीक ऊळतन,” इन्जि येसु ओन इतोग. 49 इद केंजिसि, (देवुळिये तोहताहकु येसु नाक ऊळतोग इन्जि) नतन्याल येसुन इतोग, “ए गसू, निमा देवुळता मगानिन, इस्रयेल देसेमतुन पिसिह केवाल राजानिन आंदिन!” इतोग.

50 “(बोगे ऊळवाय मतोग अस्के,) नीकु नना अंजिर मराता इळन ऊळतन, इद्रम इताहकु नाक निमा विव्सव कीय्हनिना? निमा तेन्काय ओसो बेहरा डीसाताड पोल्लोड ऊळकिन.

51 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीटु पोगोटा बूमि पडने आसि,[☆] अगाहकु देवतुलकु माने-मन्कना नडुम पुटटोना पोगोन तगड-नदिन-रेगनदिन ऊळकिर,” इनजोर येसु तनाय लोप्पा वेहतोग. S

2

येसु एतनु अंगुर जोमा मारियिह कीस्तोग

1 पया मूंड दियाने, गालिल पटटा काना नाटेनगा बोनाडो मर्मिड मताड, अगा येसुना तलोग वने मता.

2 मर्मिहकु येसुन ओसो ओनाड कगयवालोरिन वने केयिस मतोर.

[☆] 1:32-33 1:32-33 मत्थ्याल 3:11; मार्कल 1:8; लूकाल 3:16; बळयि 1:4-5; 11:16 [☆] 1:32-33 1:32-33 मत्थ्याल 3:16; मार्कल 1:10; लूकाल 3:19-22 [☆] 1:34 1:34 5:33-35; 10:41-42 [☆] 1:36 1:36 1:29 [‡] 1:42 1:42 पत्रु मोदुल कागिदते “कय्या”. पत्रुहक रेड पेदिक मताड: इब्रि पोल्लोते कय्या; युनानि पोल्लोते पत्रु. [☆] 1:46 1:46 7:41 [☆] 1:47 1:47 तोहचीतव पोल्लोड 14:5 [☆] 1:51 1:51 मत्थ्याल 3:16; मार्कल 1:10; लूकाल 3:19-22; बळयि 10:11; तोहचीतव पोल्लोड 19:11 [§] 1:51 1:51 इद्रम बेहतस्के, येसु मुनेतोग पेदामुय्तोग याकुब कळ्ळकता कलाता सीता कीसीतोग (एटमुळि 28:12).

3 पया अगा अंगुर जोमा मारताहकु, येसुना तलोग ओनगा वासि “इंजेके ओरगा अंगुर जोमा मारता, बाबा! बेदाय कीमु,” इनजोर इता.

4 अस्के येसु तान इतोग, “बायि, निमा नाक बाराहकु वेहतहनिन? नावा डीसा तोहतनद कगो इंका एवोये,”* इतोग.

5 पया अदु मर्मिन्गा सेवा-साकुर केवालोरिन इता, “वेग मीकु बाताड वेहतनोग, अहे कीम्हट,” इता.

6 यहुदि लोकुर निनदनामुने, तमाड कय्क-काल्क नोगयना रिबज ओरा मता. इद रिबजतेनाहकु, अगा उंद-उंद रेंड-मूंड कुळाड पोयतवु, बंडानाड आरुड गोलेहक तासतव मताड.

7 “अव गोलेहकनगा एण निहाटु,” इनजोरे येसु सेवा-साकुर केवालोरिन वेहतोग. अस्के ओरु अव गोलेहकिन सीग निहतोर.

8 पया येसु ओरिन वेहतोग, “इंजेके उचुन तेंडिसि, कुळप ऊळवाल मुक्यानगा ओम्हटु.” अस्के ओर ओतोर.

9-10 पया ओग मुक्याल अद एतनु उचुन ऊतिस ऊळतस्के, अद एण पूरा अंगुर जोमा मारियिस मता. इद बोग ततोग इनजोर, ओन्क मुर्तिय तेळियो; एण निहवालोरिहक बारा, इद पोल्लो एर्का मता. अस्के कुळपता मुक्याल मर्मिपकान केयिस इतोग, “बोराय बेसतल अंगुर जोमा मुने ईस्तोर, तान लोकुर उन्जि मिटस कीस्तोर, पया केनकेनेता जोमा ईस्तोर. निमा मात्रमि बेसतल अंगुर जोमा, इंजेक एवनाह पिसिह कीस तासतिन,” इन्जि मुक्याल इतोग.

11 इद्रमि येसु गालिल पटटा काना नाटे, इद मुनेटा बामिह कीयना सीना कीसि, तना डीसा तोहतोग. अदिहकु ओनाड कगयवालोर, (ओग देवुळ लोहतोग राजाल मनदनोग इन्जि,) ओन नमतोर.

येसु मंदिरते वमवालोरिन पूंढिहतोग

12 मर्मिड मारतस्के येसु तना तलोगि, तनतमोर, ओसो तनाड कगयवालोर संगे कापेर्नाग वातोग, अगा ओर उचुके दियाड रोमिस मतोर.

13 यहुदि लोकुरा आवना पंडुम एरे एक्स मताहकु, येसु येस्सलेम सहरतके पंडुमतगा अतोग.*

14 अगा यहुदिरा मंदिरतगा येसु अतस्के, लोकुर देवुळता मोकतुहक अरयनव कुराड, गोरैड, परेवा पिटेड वर्मिदुर. ओसो कोताड बदले कीसि यहुदिराड कोताड एवालोर अगा उदिस मंदुर. (सर्करताड कोताड मंदिरतगा वाटलाह ताकोड आंदुड.) वेर कतमतोरिन येसु ऊळतोग.

15 ऊळिसि, ओग नोंडेना उंद जेट्टा एन्डटोग, अह कीसि सबेटोर वीकुरतोरिन मंदिरताहि पूंढटोग. गोरैड, कुराड, इविन वन पूंडिसि, कोताड बदले केवालोराराड बलानु कप मुळ्ळचि कोतान लीकिसीतोग.

16 परेवाड वमवालोरिन ओग इतोग, “इविस्किन इग्डाहि पलत ओम्हट! नावा बाबाना लोतुन आटुम पंडमाट!” इन्जि वेहतोग.*

17 पया

“नावा जीवातुहकाय वीळिसि, नीवा लोतुन पवित्र तासलाह ऊळिहनिन,”*

इद साभ्रमते दाविद राजाल रासतद पोल्लो ओनाड कगयवालोरिहक सीता वाता.

18 येसु इद्रम कीताहकु, यहुदि लोकुराड पेदल्क ओनगा वासि इतोर, “नियगा इद्रम कीयलाह अदिकर मन्हता इन्जि, माकु बेद सीना तोहतकिन?” इतोर.

19 येसु ओरिन इतोग, “इद मंदिरतनु अर्हचीम्हट, तेन नना मूंड दियाने ओसोवने दोहतकन,” इनजोर इतोग.*

20 “अलाले, इद मंदिरतनु दोहतलाह रेंड वीसाड आरुड (46) वर्साड आताड, इतेके निमा तेन मूंड दियाने बह दोहतकिन?” इन्जि ओर येसुन इतोर.

21 मति येसु यहुदिरा मंदिरता लोप्पा वळ्ळकोग आसि, तनाय मेंदुदा लोप्पा वळ्ळकिस मतोग.

22 मनेक मनेके येसु हासि ओसो तेम्कतस्के, ओनाड कगयवालोरिहकु इद पोल्लोता सीता वाता. सीता वातस्के साभ्रमते रासतदिन ओसो येसु वळ्ळकनदिन, ओर नमतोर.

23 येसु आवना पंडुमता वेलाते, येस्सलेम सहरते मनदहपा, वेल्लाटोर ओनाड बामिह कीयनाड सीनान ऊळतोर. ऊळिसि येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल आंदोग इन्जि ओर नमतोर.*

24 मति येसु बारा ओराड पोल्लोन्गा बर्वस तासोग आंदोग, बाराहक इतेके ओग सबेटोराड विचर्किन पुन्जिय मतोग.

25 मन्कलोर बुदि बेद्रमता इन्जि, बोगे येसुन वासि वेहतना गर्ज इले; मन्कना पोतालोप्पाडाड गोटीड ओग पूरा पुन्जिय मतोग.

* 2:4 2:4 मक्याल 26:18; बोहन 7:8-9,30 * 2:13 2:13 मक्याल 26:1-2; मार्कल 14:1; लुकाल 22:1; बोहन 11:55; 12:1

* 2:16 2:14-16 मक्याल 21:12-13; मार्कल 11:15,17; लुकाल 19:45-46 * 2:17 2:17 देवुळताड पाटाड 69:9 * 2:19

2:19 मक्याल 26:60-61; 27:39-40; मार्कल 14:58; 15:29; बळयिर 6:14 * 2:23 2:23 7:31; 8:30; 10:41-42; 11:45;

12:11,42

3

मीक पूना पुट पोयतगा!

1 परसिरा तुगाताहि ओवोर्गो मन्कल निकोदेमि इनवाल मतोग, ओग यहूदिरा ओवोर्गो बरोग सेहना मन्कल आंदोग.

2 ओग उंद दिया नका येसुन कलियलाह वातोग, वासि, “गूस, इव निमा कीयनव सीनाड, देवुळता तोळलेवा बोगे कीया पगवोग. अदिहके निमा देवुळताहे वातोनिन गूसनिन इन्जि, माक एकां आता,”* इनजोर ओग येसुन इतोग.

3 अस्के येसु ओन इतोग, “इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, बोन्काय देवुळताहि पूना पुटमुळ* दोर्कवालेवा, देवुळ राजेम कीयनद ओन्क मुर्तिय दिसो!” इन्जि इतोग.

4 इतस्के निकोदेमि बयल आसि ओन इतोग, “बातालि? पूना पुटमुळ इतेके बाताल? मन्कल मुत्तोग आतस्के, तना तलिना पोटातगडाहि ओसो बह पुट पगयनोग?” इतोग.

5 इतस्के “इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, बोगे एताहि ओसो देवुळता जीवाताहि पुटवालेवा,* देवुळ राजेम केवालोर लोकुरगा ओन्क जागा दोर्को आयगा.

6 मेंदुदा जीवा इसि, तलोग-तपेरा मेंदुस्कनाहि पुटिहता, इद पूना जीवा बारा दिसवेकाय, देवुळता जीवाताहे पुटिहता.*

7 अदिहक मीक ओसोवने पुट पोयतगा* इनजोर वेहताहकु,* निमा बयल आयगा.

8 इद केंजा, पूना पुटमुळ इह मन्हता. वळ्यु बेके इतेक अके वास्ता. ताना नेकनदिन निमा केंजिहनिन, मति अद बेनाह वास्ता, बेके दास्ता, अद नीक तेळियो. अद्रमलेहकाने इद पूना पुटमुळि देवुळता जीवाताहि वास्ता इनजोर दिसो मति, पूना पुटमुळ आताहकु परक दिसिहता,” इन्जि येसु निकोदेमिन वेहतोग.

9 “मति इद बेद्रम आया पगयगा, गूस?” इन्जि निकोदेमि येसुन ताल्लकतोग.

10 अस्के येसु ओन इतोग, “निमा इसयेलतोरिन काहवानिन बरोग गूसनिन आस तेला मति, इव गोटिड नीक तेळियोडा?

11 इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, माक एकां मनदनदु, ओसो माटु कौडामेड ऊळतदु, इदिनलोप्पा साक्सि ईय्हनोम, मति मीट इतेके मावा साक्सितुन बर्वस केविर आय्हनिर.*

12 नना मीकु इद बूताताड गोटिड वेहतन, तेला मति मीट बर्वस केविर इतेके, देवुळदीपताड गोटिड वेहतेके, अविन बह नमकिर?

13 माने-मन्कना नडुम पुटोयनन, नना देवुळदीपताहि रेगतन;*† नाक विळिसिसि, देवुळदीपतगा अतोग बोगे इलेग.*(अदिहके देवुळदीपताड गोटिड वेहतलाह अदिकर नयगा मन्हता.)

14 बहलेहका मोसा मुत्तोग पेळ्हकल बूतेते इतुळता तरसतनु, लाटगुटातगा पोगोन वेळ्हच मतोग, अद्रमलेहका माने-मन्कना नडुम पुटोयन-कु, इतेके नाकु, लोकुर गुटातगा पोगोन वेळ्हतसुर.*

15 बहलेहका मोसा मुत्तोना कालमते, तरस्क कस्कतोर लोकुर इतुळता तरसतनु ऊळिंदुर अस्के पिसिंदुर,* अहलेहका बोगा नाकु नमनोग, ओन्कु अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा,* इन्जि येसु इतोग.

16 देवुळि दुनियातोरिन बेद्रम जीवा कीता इतेके,* तना वगोग मगिन इद दुनियातारेनाहक मोक आयलाह ईता.* बोर ओन नमनुर, ओर बूळेम आयोर, मति अमेसाता पिसमुळ ओरिहक दोर्कगा.* अदिनेनाहकु देवुळि तना वगोग मगिन दुनियाते लोहता.*

17 देवुळि तना मगिन इद दुनियातोरिन सिक्सा ईयलाह लोहो, मति दुनियातोर ओना मेटे पिसना इन्जि, देवुळता विचर मता.*

18 बोर ओन नमिहतोर, देवुळि ओरिनरु कसुर ओपो.* मति ओन नमवोरा पोगोन बारा, कसुर ओपतदे मन्हता. देवुळता वगोग मगिन ओर नमवाहकु,* ओरा कसुर ओपतदे मन्हता.*

19 देवुळता नेयमि इह मन्हता. वेहचलेहकाडोग देवुळदीपताहि इद बूते वातोग;* मति मन्कलोर तमाड कबस्क लाग्वाड मन्हताड इनजारे, वेहचतुहकाय एक्वा, ईकळतेनाहक गिर्दा आस्तोर.

* 3:2 3:2 9:16,33; बळयिर 2:22 * 3:3 3:3 3:7; 2 कुरितोर 5:17; तीसु 3:4-5; 1 पत्रु 1:23 * 3:5 3:5 जेहजेकल 36:25-27; तीसु 3:4-5 * 3:6 3:6 1 कुरितोर 15:50 * 3:7 3:7 ओसोवने पुट पोयतगा “पोगोटाहि पुट पोयतगा,” इद अर्तम बने आया पगयहता. * 3:7 3:7 3:3; तीसु 3:4-5 * 3:11 3:11 3:32 * 3:13 3:13 3:31; 6:38,42 † 3:13 3:13 माने-मन्कना नडुम पुटोय इतेके येसुने. माने-मन्कना नडुम पुटोय इद पोल्लोता अर्तम पुनदलाह पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोता अर्तमि रासतव मन्हताड, अगा ऊळदु. * 3:13 3:13 6:62 * 3:14 3:14 8:28; 12:32 * 3:15 3:14-15 गिनती 21:9 * 3:15 3:15 20:31; 1 योहन 5:11-13 * 3:16 3:16 इगिससोर 2:4 * 3:16 3:16 रोम सहरतोर 5:8; 8:32; 1 योहन 3:1; 4:9 * 3:16 3:16 3:36; 6:40; 20:31; 2 तिसलुनितोर 2:16 * 3:16 3:15-16 1 योहन 5:12 * 3:17 3:16-17 10:35-36; 12:47; 1 तिमोति 2:3-4; 1 योहन 4:9; 4:14 * 3:18 3:18 5:24 * 3:18 3:18 मत्थ्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लुकाल 22:70; योहन 11:27; बळयिर 9:20; 13:33 * 3:18 3:18 इब्रितोर 3:19 * 3:19 3:19 8:12; 9:5; 12:46

20 लाग्वाड कबस्क केवालोर सबेटोर, वेहचतनु गिर्दा आयवा, ओराड कबस्क दिसनदायो इनजोर, वेहचलेहकाडोना एरे वावोर.

21 मति सेतेमते ताकवालोर मन्कलोर वेहचलेहकाडोना एरे वास्तोर,* वानाहकु, देवुळ वेहतपु ओर ताकनदु, सबेटोरिहक दिसिहता.*

येसुना लोप्पा योहनना साक्सि

22 इव गोटिड मारतस्के, येसु ओसो तनाड कगयवालोर येस्सलेम सहरतुन विळिसिसि, यहूदा पटटा दुस्रा जागाते अतोर. अगा ओना संगे मन्जि, ओर लोकरिन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दुर.

23 सालेम नाटेना कचुल, अयनोन इनदनद जागातगा, वेल्लाय एग मताहकु, योहन वने अगान लोकरिन देवुळता पेदिरते मीहन्दोग. अगा लोकर वने ओना कयदे मीयलाहि वासोरैन मंदुर.

24 (योहनिन जेलतगा वाटनामुनेने, इव गोटिड आताड.)

25 अस्के यहूदिरा बोगो पेदा मन्कना संगे, योहननाड कगयवालोर बार, एडनद रिवजता लोप्पा, रेंड-रेंड पोल्लोड आतोर.

26 ओर कगयवालोर योहननगा वासि इतोर, "गू, योर्दन बरेटा अबरि नीवा संग मतोगु, ओगो देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल इन्जि निमा साक्सि वेहतिन, ओग मन्कल इजेके लोकरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतहतोग. सबेटोर (मयके वावा), ओनक्केन दायलाह आतोर," इन्जि इतोर.

27 योहन ओरिन इतोग, "देवुळि देखा एवालैवा, बोन्काय बातय दोर्को.* (अदिहके सबेटोर ओनक्केन दास्तोर इन्जि, मीवा जीवा कर्वतप आयमाकि.)

28 नना देवुळ लोहतोग पिसिह केवानन आयोन मति, लोकराड जीवानगा ओना अगि तयर कीयलाह, देवुळि नाक लोहता, इह इनजोर नना वेहतन, इदिन मीट केंजतिर!*

29 बेद्रम मर्मपिला मर्मपेकानकेन दास्ता, अद्रमे लोकर ओनक्केन दास्तोर.* नना इतेके मर्मपेकाना कचुल निच मनवाल, ओना गोततोनन. ओना वळ्ळकनदिन नना केंजिहनन, केंजिसि गिर्दात महनन. लोकर ओनक्केन दास्तोर, इदिन ऊळिसि नावा गिर्दा पूरा निदता.*

30 ओना कदर बार वीळना, नावा कदर बार इळन अरयना, इह आयनाय गावले," इन्जि योहन इतोग.

31 देवुळ लोहतोग राजाल पोगोटाह वास्तोग इतेके,* ओगु सबेटोरिहकाय बरोग. बोर नेदाह वास्तोर, ओरु इद बूमतोर मन्जि, इद बूमताडे गोटिड वळ्ळकिहतोर. बोग बार देवुळदीपताहि वास्तोग, ओग सबेटोरिहकाय बरोग.*

32 ओगु बेद-बेद गोटटुन देवुळताहि केंजतोग, ऊळ्तोग, अदिने वेहतहतोग. मति ओग वेहतदिन, वेल्लाटोर सेतेम पोस नमिहतोर?*

33 बोर ओन नमिहतोर, देवुळबाबाल सेतेमतोग मन्हतोग इनजोर, ओरु कबुल कीस्तोर.*

34 बोनु देवुळि लोहता, ओगु देवुळताडे पोल्लोड वेहतहतोग. बाराहक इतेके देवुळि तना जीवाते ओन पूरा निहता इनजोर.

35 देवुळबाबाल तनमगिन जीवा कीसि, ओना कयदे कतमे इतोग.*

36 बोस मगिन नमिहतोर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता.* बोर बारा मगना पोल्लोतुन केंजोर, ओरु अमेसाता पिसमुळतुन ऊळोर आयनुर, मति देवुळता ओड ओरा पोगोन मन्हता.*

4

उडुला जातता आंचाळि येसुन कलियिहता

1-3 मनेक मनेक पया, येसु योहननिहकाय एक्वा लोकरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतहतोग, अह आसि ओनाड कगयवालोर वीळिहतोर इनजोर, पर्सिर केंजतोर. (येसु तनाय एग मीहोग, मति ओनाड कगयवालोर अह कीदुर). इद पोल्लो पर्सिरिहकु आबुर आता इनजोर येसु पुतोग. पुताहकु, (माट इडाहि पेसकल इन्जि,) यहूदा पटटुन विळिसिसि, ओसो उंद मल्का गालिल पटटे दायलाह पेसतोग.*

4 दायहपा नाकु सामरिया पटटुहक दायनद अगदुने पोयतना गावले इन्जि, येसु विचर कीतोग.

5 सामरिया पटटा सूकर नाटेना कचुलि, यहूदिरा मुनेतोग पेदामुय्तोग, याकुब इनवाल, तनमगि योसेपिहक ईतद जागा मता.* अदे जागातगा येसु एवतोग.

* 3:21 3:21 1 योहन 1:6 * 3:21 3:20-21 इपिस्सतोर 5:13 * 3:27 3:27 1 कुरिततोर 4:7 * 3:28 3:28 1:20,23 * 3:29 3:29 तोहचैतव पोल्लोड 19:7 * 3:29 3:29 1 योहन 1:4 * 3:31 3:31 3:13; 8:23 * 3:31 3:31 1 कुरिततोर 15:47 * 3:32 3:32 3:11 * 3:33 3:33 1 योहन 1:10; 5:10 * 3:35 3:35 मत्थाल 11:27; 28:18; लूकाल 10:22; योहन 13:3; 17:1-2; इपिस्सतोर 1:20-23 * 3:36 3:36 3:16; 5:24; 6:47; 11:26; 1 योहन 5:11 * 3:36 3:36 इब्रितोर 3:19; 1 योहन 5:12 * 4:1-3 4:1-3 1:43 * 4:5 4:5 पट्टमुळि 33:19; 48:22; यहेशू 24:32

6 अगा कनिर अरतद याकुब मुय्तोना चुवा मता. येसु ताकिस वाताहकु बागिस मतोग, अदिहक ओगु अद चुवातगा उदतोग. अस्के नेक निच मता.

7 अद वेलाते उंदि सामरि जातता आंचाळि एतुहक वाता. अस्के “बायि, नाक उचुन एग ईम,” इन्जि येसु तान ताल्हकतोग.

8 (ओनाडः क्रायवालोर् इतेके, तम्क तिनदलाह तिडि असलाह नाटे अन्ज मतोर्. अदिहके ओन्क एग तोगलाह बोगे इलेग.)

9 पया अद इता, “एंह-एंह, निमा यहदि जाततोनिन आसि, नाक सामरि जातता आंचानु एग उनडलाह ईम इनजोर, बेद्रम ताल्हकिकनिन?” (अद इद्रम इता, बाराहक इतेके यहदि लोकरु सामरितोरिन विटळ तासिंदुर).*

10 येसु तान इतोग, “देवुळ बेद देव्या नीक ईकन इन्हाता, ओसो उनडलाह ईम इनजोर नीक ताल्हकवाल् बोगु, इदिन निमा पुतेके, नाक निमा अद देव्यातुन ताल्हकेनिन. अस्के नना नीक जीवात मनदनद एग एवेनन.”*

11 (ओग वळ्हकतद पोल्लो तान्क पडुने तेळियवाहकु.) अद इता, “दादा, नियाग एग तोगलाहि जेरना वने इले, ओसो चुवातगा एग वने पकाय इळन मन्हाता. इतेके इद जीवात मनदनद एगु बेगडाह वायगा?

12 मावा मुनेतोग पेदामुय्तोग याकुबि इद चुवातुन माक ईतोग; ओग कुदि, तनाडः पेकोर् ओसो कोंदाडः, गोरेडः, इगडा एतुन उंडुर. बह निमा ओन्काय बेरोनिन आसि, माक इदिहकाय बेसतल एग ईकिना?” इन्जि अद येसुन इता.

13 पया येसु तान इतोग, “बोगाय इगडा एतुन उटोग इतेके, ओन्क ओसो एग उनडा वसगा.

14 मति नना ईयनद एतुन बोर् उनडनुर, ओरिहक पया मुतिय एग उनडा वसो आयगा. नना ईयनद एग मात्रम, ओरा लोप्पा अमेसा पिसलाह ईयनदु, उता एगालेहका पोडगा,”* इनजोर इतोग.

15 “अह इतेक दादा, नाक बेस्केन एग उनडा वसनायो, ओसो इगा एवनाह एतुहक वायनायो इनजोरे, नाक अद्रमता एग ईसु,” इन्जि अद ओन ताल्हकता.

16 अस्के येसु तान इतोग, “निमा अन, अन्जि नीवा मुजोन इके केयिस तय.”

17 अस्के “दादा, नाक मुजो इलेग.” इनजोर इता. “नाक मुजो इलेग इनजोर, निमा सेतेम वेहतिन, बायि!

18 बाराहक इतेके निमा एयुडः मल्काडः जोळेम आसि, नीक एयवुर मुजोर मतोर्; इंजेक मनवाल वने नीवा मुजो आयोग. निमा सेतेम वेहतिन,” इन्जि येसु तान इतोग.*

19 “अललेयो, दादा, निमा देवुळता कबुरतोनिन मनदकिन बहे.

20 मावा मुनेतोर् पेदल्क इतेके, इदे गेरजिम इनदनद मेटातगा मोळिंकंदुर. मीट यहदिरोर मात्रम इह्निर, ‘मोळकना जागा इगा इले, मति येस्सलेम सहरते मन्हाता,’ इनजोर इह्निर, (बोराडः सेतेम पोयतना?)” इन्जि अद येसुन इता.

21 अस्के येसु तान इतोग, “ए बायि, नावा गोटेडुन बर्वस तासा! मीटु इद मेटातगा आयि, येस्सलेमते आयि, ओसो बेगान आयि, देवुळबाबान मोळक पगयकिर, इद्रमताडः दियाडः वायनुडः.*

22 मीट सामरिया जाततोर् पुनवदिन मोळिकह्निर,* मति माट यहदिरोर बारा पुतदिन मोळिकह्नोम. बाराहक इतेके, यहदिरोगाने नना लोहवाल पिसिह केवाल पुट वायनोग इन्जि, देवुळि माक पुन्निह कीता.*

23 तेला मति सेतेम मोळकवालोर्, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुन्जि, तमा जीवाते मोळकनुर, इद्रमताडः दियाडः एवयनुडः, ओसो एवतपे मन्हाताडः. बाराहक इतेके इद्रम मोळकवालोर्ने देवुळबाबाल पहकिहतोग.

24 देवुळ इतेके दिसवद जीवा आंदु. अदिहके तान मोळकवालोर्हक, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुन्जि, जीवाते मोळक पोयहता,” इन्जि येसु सामरि आंचान वेहतोग.

25 अस्के अद ओन इता, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल (इतेके किर्स्तु) वायना मन्हाता इन्जि नना पुह्नन. ओग वातस्के, माकु इद्रमताडः कतम गोटेडः तेळियिह कीस कागहतनोग,” इनजोर इता.

26 “ओनन ननाने, नीवा संगे वळ्हकवानन,” इनजोर येसु तान इतोग.

नाटेनोर येसुन नमिह्तोर

27 अचोटेने ओनाडः क्रायवालोर् तिडि पोसि अगा वातोर्. अस्के वेग उंद आंचाना संगे बाराहक वळ्हकिकह्तोग इनजोर, बयल आतोर् (बाराहक इतेके ओरा रिवजते गूस आस्कना संगे वळ्हकोर् आस्तोर). तेला मति, “तामेनाह नीक बाताल गावले? ताना संग बाताडः वळ्हकतिन?” इनजोर, ओरगडाहि बोगे ओन ताल्हकोग.

* 4:9-4:9 मत्थ्याल 8:8-9; लूकाल 7:6; योहन 18:28; बळयिर 10:28; 11:3; ग्लातितोर 2:12 * 4:10 4:10 इब्रितोर 6:4-6 * 4:10

4:10 6:35; 7:37; तोहचीतव पोल्लोडः 21:6 * 4:14 4:14 6:35; 7:38; तोहचीतव पोल्लोडः 7:16-17 * 4:18 4:18 यहदिरा

रिवजते मंड मल्काडः मर्मिडः अया वांदु, मति ताना पया पोलो आंदु. * 4:21 4:21 तोहचीतव पोल्लोडः 21:22 * 4:22 4:22 बळयिर 17:23

* 4:22 4:22 मत्थ्याल 15:24; मार्कल 7:27; बळयिर 3:26; 13:46; रोम सहरते 1:16; 2:10; 3:1-2; 9:4-5; 11:18

28-29 अस्के अद आंचाळि अळकातुन अगान पोहचि नाटे अता, अन्जि इनदलता, “नना बाताड बाताड कीतनो, अव कतमे पुतोगु वगोग, नाक कलियिस वेहतोग. ओन मन्कन ऊळकिर, देते! ओग देवूळ लोहतोग पिसिह केवाल बह अयोग?” इन्जि नाटेनोरिन इता.

30 अस्के वेर नाटेनाहि पिसिसि, ओनवके वायलाह आतोर.

31 अद आंचाळि नाटे अन्ज मतस्के, कगयवालोरे येसुनू “अले गुरू, इव नीक तिनदलाह ततोम, तिन,” इन्जि इतोर.

32 मति ओगु ओरिन इतोग, “मीट पुनविर, अद्रमता तिंडि नयगा तिनदलाह मन्हता.”

33 अस्के कगयवालोरे तमतमाय “वेन्क तिनदलाह बोगाय ततोगा?” इनजोर वळ्हकिंदुर.

34 मति येसु ओरिन इतोग, “बोग नाक लोहतोग, ओना विचर मतप कीयना, ओसो ओना कबळतुन पूरा मारिह कीयना, इदे नावा तिंड आंदु.”

35 इद तुक्ने “नालुड नेलाड पिसताड, पया कोयना आयगा,” इनजोर मीट इन्हिन बहे? केजाट, नना मीक वेहतहनन, मीवाड कौंडाड नाहकिस सर्ने ऊळाट. (बोर लोकुर नावाड पोल्लोड केंजलाह तयर आस्तोर,) ओरु पका अयतद पंताल्लेहकाडोर.

36 कोयवाल तना बूत दोर्किह कीस्तोग, ओसो अमेसाता पिसमुळतेनाहकु, लोकुरिन जमा कीस्तोग. बाराहक इतेके वीतवाल (इतेके देवूळता पोल्लो वेहवाल) ओसो कोयवाल (इतेके पोल्लोतुन नमवालोरिन जमा केवाल) वेर इर्बुर कलियिस गिर्दा कीयना इन्जि.

37 ‘ओर्वोग वीतिह्तोग, दुस्रोग बारा कोयह्तोग,’ इद्रम इनदनद उंद गोटि मन्हता, इद गोटि मीवा लोप्पा करल अरयहता.

38 बेदिनेनाहक मीट मुने कह्हेम केविर, अदिन कोयलाह नना मीक लोहतन. नना कह्हेम कीसि देवूळता पोल्लो वेहतहनन, दुस्रोर वने मुने वेहच मतोर, मति मावा कह्हेमता पंटा कोयलाह मीट वने कलियतिर,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन वेहतोग.

39 पया बार आता इतेके “नना बाताड बाताड कीतनो, अविन कतम पुतोगु वगोग नाक वेहतोग,” इन्जि वेहतनद अद आंचाना गोटटुन केंजिसि, अद नाटेनोर सामरि जाततोर वेल्लाय मुल, देवूळ लोहतोग राजाल येसुये आंदोग इन्जि नमतोर.

40 ओर सामरियातोर येसुनगा वातोर, वासि ओन इनदलातोर, “ए गुरू, मयगान निद्र कीम,” इनजोर इताहकु पया, ओर अद नाटे रेंड दियाड आनाह मतोर.

41 येसुनाड पोल्लोड केंजिस, ओसोवन वेल्लाय मुल ओन नमतोर.

42 ओर नाटेनोर अद आंचान इतोर, “सिरप निमा वेहताहके माट नमोम, मति इंजेके माट कुदि ओनाड केंजतोम. केंजिसि दुनियातोरिन पिसिह केवाल निटम वेगो आंदोग* इनजोर, माट पुह्नोम,” इतोर.

43 अव रेंड दियाड आतस्के, ओर अडाहि पिसिसि, तमा गालिल पटटे वातोर.

44 देवूळता कब्रुतोन्क तनाय देसेमते बेस्केन कदर दोर्को इनजोर, येसु कुद वेहच मतोग*(ओग वेहतपु अहे आता.)

45 इंजेके गालिल पटटोर वेल्लाटोर, पंडुम मतस्के येस्सलेमतके अन्ज मतोर. येसु अगा बेचोक बामिह कीयनाड कबस्क कीस मतोग, अव कतम वेर अस्के ऊळिस मतोर.* अदिहके नेंड वने अद्रमताडे ऊळलाहि, येसु गालिल पटटे वातस्के, वेर गिर्दाते ओन कलियतोर.

साय्बाना पेकान येसु सत्रे कीस्तोग

46 पया येसु ओसोवने गालिल पटटा काना इनदनद नाटे वातोग. इदे नाटे कोनि, ओग मुने एतुन अंगुर जोमा मारियिह कीस मतोग. गालिलता कापेनटि, सर्करता ओर्वोग साय्बाल मतोग, ओना पेकाल पका दुक अर्स मतोग.

47 येसु यहूदा पटटाहि गालिल पटटे वातोग इनजोर, ओग साय्बाहक कब्रु दोर्कता. दोर्कताहकु, ओग येसुन कलियलाह काना नाटे अतोग. येसुन कालगडेम अर्सि इतोग, “दादा, नावा मगि गय्क इतेक हायनोग, ओन सत्रे कीसीकिन, दय!” इनजोर इतोग.

48 (आपुना गालिल पटटोरा बुद पुन्जि,) येसु ओन इतोग, “बामिह कीयनाड सीनाड ऊळवालेवा, मीटु मुर्तियि विस्वस केविर आयकिर!”

49 वेग साय्बाल येसुन इतोग, “ए दादा, नावा पेकाल डोलनमुनेन दय!”

50 “अन, नीवा पेकाल पिसतोग,” इन्जि येसु ओन इतोग. येसु अह इताहकु, ओना पोल्लोतुन नमिसि, ओग मल्स अतोग.

51 इमा दिया, ओग तना नाटे अनजोरिन मतोग, अचोटेने ओना ओर्यूलतोर कलियतोर, कलियिस पया “नीवा पेकाल डोलोग, बेसे मन्हतोग, महरज!” इनजोर वेहतोर.

52 अस्के “बैद वेलाते ओग सत्रेम आयलाह बोटटोग?” इन्जि, ओग साय्बाल ओरिन ताल्लहकतोग. अस्के “निने, नेक निचि बहट अरतस्के, ओना दंड विळसता, महरज” इनजोर इतोर.

* 4:34 4:34 17:4; 19:28 * 4:42 4:42 लुकल 2:11; बळयिर 2:36; 13:23; 1 तिमोति 4:10; 1 योहन 2:2; 4:14 * 4:44 4:44 मत्थाल 13:57; मार्कल 6:4; लुकल 4:24 * 4:45 4:45 2:23

53 इदिन केंजिसि, बेद वेलाते येसु नाकु “नीवा पेकाल पिसतोग,” इनजोर इतोग, अदे वेलाते नावा पेकाल सत्रेम आतोग इनजोर, ओग पुतोग. अदिनेनाहकु ओगु ओसो ओना लोतोर, कतमतोर येसुन नमतोर.✧

54 इद्रमि ओसो उंद मल्का येसु यहूदा पटटाहि गालिल पटटे वासि, सीना तोहतोग.

5

येसु पोल्वादिघाते दुकतोन सत्रे कीस्तोग

1 गळ्क मनैके, येसु गालिल पटटाहि पेसिसि, येस्सलेम सहरते यहूदिरा उंद पंडुमतगा अतोग.

2 येस्सलेम सहरते गोरै-दर्वजा इनदनद अगदागा उंदि वेच्चा मन्हाता,* तेना पेदिर इब्रि पोल्लोते बेतेस्दा इनजोर तासतोर. ताना कचुलि एयुड मंडाड पंडटव मताड.

3-4 अवंटे गुडिर, कृटालोर, कय्क-काल्क वागतोर, इद्रमतोर दुकिनोर वेल्लाटोरें अगा जागा आस मंदुर [एतुन मेल्हतनदिन केपसोर. बाराहक इतेके बेस्के-बेस्के देवतुलि अद वेच्चातगा रेगिसि, एतुन गोकिह कीदु, इद्रम कीतस्के अद जागातगा बोग मुने अन्दोग, ओग तना दुकताहि सत्रेम आंदोग].†

5 ओर दुकिनोरगा डेडा वीसा आट (38) वर्सानाहि दुक अरतोग ओवोगी मतोग, ओग मुर्तिय ताक पगबोग.

6 ओग अगा वळ्क अरतदिन येसु ऊळतोग. वेग वेल्लाडे दिघानाहि इहे मन्हतोग इनजोर येसु पुतोग, पुताहकु ओनगा अन्जि इतोग, “दादा, निमा नीवा दुकताहि सत्रेम आयना विचर मन्हाताया?” इन्जि ताल्हकतोग.

7 “इंगो साय्ब, मति इद एतुन मेल्हतनस्के, नाकु अद एतगा ओयलाह, मावोर बोरै नाक तोळ इलेर. अदिनेनाहक एग मेलियनेके दाय्हनन मति, नाकाय मुनेन बोगाय रेगिहतोग,” इन्जि वेग इतोग.

8 “असि, तेदा, नीवा मागि उळ्हच पोय्म, अह कीस अग पोस ताकसोर अन,” इनजोर येसु ओन वेहतोग.

9 अस्के ओग मन्कल तोप्नेन सत्रेम आतोग, आसि तना मागि उळ्हच पोसि, दिगदिग ताकसोर अतोग.

अद दिघा इतेके वारमता पोल्वादिघा मता.

10-11 अदिहकु दुकताहि सत्रेम आतोन, यहूदिराड पेदल्क इतोर, “नॅड पोल्वादिघा इनजोरें पुनविना? नीकु माग कांजना कबळ पोलो,” इनजोर इतस्के ओग इतोग, “बोग नाकु सत्रे कीतोग, ओगे नाक वेहतोग ‘नीवा माग उळ्हच अन,’ इनजोरें.”

12 “अद्रम इनजोर इनवाल बोग मन्कल आंदोग, रा?” इन्जि ओन ताल्हकतोर.

13 मति ओग बोग आंदोग इनजोर, वेग सत्रेम आतोग मन्कल पुनोग. बाराहक इतेके अगा वेल्लाय मुल मताहकु, येसु तना पेदिर वेहवाये, अद मुडगडाहि पेसिस अन्ज मतोग.

14 अस्के पया मंदिरते येसु वेन कलियतोग, कलियिस इतोग, “ऊळा, निमा दुकताहि तेगकतिन! मुनेटलेहका इंजेक पापम केमा बहा, कीतेके मुनेटकाय एक्वा तिपलते अरयकिन,” इतोग.

15 अगडाह पया वेग अन्जि “नाक दुकतगडाहि तेगिह कीतोग, ओग येसुये आंदोग,” इनजोरें यहूदिराड पेदल्किन वेहतोग.

देवुळता मगि जीवा इस्तोग

16 अदिनेनाहकु यहूदिराड पेदल्क येसुन कट्टला कीयलाह आतोर, बाराहक इतेके पोल्वादिघाते ओग इद्रमताड कबस्क कीस्तोग इनजोरें.✧

17 अस्के येसु ओरिन इतोग, “नावा बाबाल नॅड एवनाहि कबळ कीसोरें मन्हतोग, (पोल्वादिघाते वने कीस्तोगे). अद्रमे नना वने कबळ कीय्हनन,” इनजोर इतोग.

18 येसु इह इताहकु, यहूदिराड पेदल्क ओसो ओन हक्कलाह कोहन्दुर,✧ बाराहक इतेके ओरा विचरते येसु रॅड कसुर्क कीतोग. उंदि इतेके पोल्वादिघाते कबळ कीयना, ओसो दुसा इतेके देवुळतुन नावाय बाबाल इनजोर, नना देवुळता बाराबरातोन इतप वळ्कनना, इव रॅडु.✧

19 अस्के येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नना नावाय विचरते बेदाय कबळ कीया पगवोन. मति नावा बाबाल कीयनव कबस्किन ऊळिसिये, नना ओना मगनन इन्जि, अद्रमे कीय्हनन.✧

20 नावा बाबाल नाक जीवा कीसि, तनाड कीयनव सबे कबस्किन नाक तोहतहतोग. मीट बामना इनजोरें, नना कीतव इविस्किहकाय बेहराड कबस्क कीसि नाक तोहतनोग.

✧ 4:53 4:53 बळयिर 10:2; 11:14; 16:15,31-34; 18:8; 1 कुरिततोर 1:16 * 5:2 5:2 येस्सलेम सहरता सर्नै उंदि कित्ते मता, अद कित्तेगा लोक्किहकु ओळियाड-पेसाड कीयलाह, बेचेको दर्वजाड मताड. † 5:3-4 5:3-4 एतुन मेल्हतनदिन केपसोर. बाराहक इतेके बेस्के-बेस्के देवतुलि अद वेच्चातगा रेगिसि, एतुन गोकिह कीदु, इद्रम कीतस्के अद जागातगा बोग मुने अन्दोग, ओग तना दुकताहि सत्रेम आंदोग. सबेट्क पाळ्नाड मोदुल कापेड्कनने इद पोल्लो रासतद इले. ✧ 5:16 5:16 मथ्याल 12:2; लुकाल 6:7; 13:14; योहन 7:23; 9:16 ✧ 5:18 5:18 7:1,19; 8:37,40; 11:53 ✧ 5:18 5:18 10:33; 19:7; मिलिपितोर 2:6 ✧ 5:19 5:19 5:30; 8:28; 12:49; 14:10

21 बहलेहका नावा बाबाल हातोरिन तेग्हिह कीसि जीवा अर्हतह्तोग, अहलेहका नना वने बोन इतेक ओनु, जीवा अर्हतह्नन. *

22-23 बेद्रम नावा बाबाहकु सबेटोर मान ईस्तोर, नना ओना मगनन मनाहकु, नाक वने सबेटोर मान ईयना इनजोर, बाबाल बोनाय नेयम केवोग; मति नेयम कीयनद पूरा कबळि नाक ईतद मन्हता. * बोग मगिहक मान एवोग, ओगु मगिन लोहतोग बाबाहक वने मान एवपे मन्हतोग. *

24 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतह्नन, इद दुनियाते सबेटोर (तमा पापमते) डोलतप लेहका मन्हतोर. * मति बोर नावाड पोल्लोड केंजिसि, नाक लोहतोग पोगोन बर्वस तासिह्तोर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्कताये. * देवुळ ओरिन तमा पापमता सिकसा एवो; मति ओरिन अमेसाता पिसमुळतगा एव्हिह कीसीता. *

25 इह केंजाट, इद ओसो वेहतह्नन, नना देवुळबाबाना मगनन, हातोर मन्कलोर नावा आल्का वेनदनुर, इद्रमताड दियाड एवयनुड, आयो एवतपे मन्हताड वने. बोर वेनदनुर, ओर जीवा अरयनुर.

26 बहलेहका नावा बाबाल लोकुरिहक जीवा ईया पगयह्तोग, अद्रमे ओगु नाक ओना मगिहक वने इद्रमे जीवा ईयलाह अदिकर ईतोग. *

27 बाबाल नाकु नेयम कीयनद अदिकर वने ईतोग, * बाराहक इतेके नना माने-मन्कना नडुम पुटटोनन इनजोर.

28-29 मीटु इदिन केंजिसि बयल आयमाट. बाराहक इतेके गुमथाना लोप्पा मनवालीर नावा आल्कातुन वेनदनुर, ओसो पलत पिसनुर, इद्रमता वेला वायगा. * बोर सेतेमताड कबस्क कीतोर, ओर कतमतोर अमेसाता पिसमुळतेनाहक जीवा अरयनुर. मति बोर बारा लागवाड कबस्क कीसोर मतोर, ओरु सिकसा आयलाह जीवा अरयनुर. *

येसुना लोप्पा साक्सि

30 “नना नावाय अदिकरते बातय कीया पगवोन. बेद्रम बाबाल नाक वेहतह्तोग, अद्रमे नना नेयम कीयह्नन. नना नावाय कुदता विचरते आयो, मति नाक लोहतोग बाबाना विचर मतप कीयह्नन, * अदिकर नावा नेयम सेतेम अरयहता.

31 नावा लोप्पा ननाने साक्सि इतेके, अद साक्सितुन बोगे सेतेम पयोग आवेग. *

32 नावा लोप्पा ओसो ओर्वोग साक्सि एवाल मन्हतोग, ओग नावा बाबाल. ओग नावा लोप्पा बाताल वेहतनोग, अद सेतेमताये इनजोर नना पुह्नन. *

33 “ओसो ओर्वोग साक्सि एवाल मन्हतोग. मीटु देवुळता पेदिरते एग मीहवाल योहनिन तालहक वेहतिर, अस्के ओगु सेतेमतुने वेहतोग.

34 मन्कना साक्सितुन इतेक नना बर्वस केवोन, * मति योहनना पोल्लोतुन नमिसि, मीक अमेसाता पिसमुळ दोर्कना इन्जि, इव गोटेड मीक सीता कीसीतन.

35 नावा लोप्पा वेहतनस्के, योहन पोतना चिमलिलेहका वेहच तोहवाल मतोग. मियगा ओना वेहच मताहकु, मीक गय्क गिर्दा आयलाह बेस आता. *

36 “मति योहनना साक्सितुहकाय नयगा ओसो बेहरा साक्सि मन्हता. बेव कबस्किन मारिह कीयलाह, नावा बाबाल नाक लोहतोग, बेव कबस्किन नना कीयह्नन, नाक बाबाल लोहतोग इनजोर, अवे कबस्क मीक तोहतहताड. *

37 नाक लोहतोग नावा बाबाल, ओग वने नावा लोप्पा साक्सि ईतोग. * मीटु इतेक बेस्केन ओना आल्कातुन वेनविर, बेस्केन ओना स्पतुन ऊळविर.

38 ओसो मीटु ओना पोल्लोतुन, मीवा जीवाते गडिह कीस तासविर; * तासिस मतेके ओग लोहतोन मगिन मीटु नमेरिर.

39 पवित्र साङ्गम पुन्जि, माकु अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा इन्जि, मीटु अन्डाडे कायसोर मह्निर. केंजाट, इदे साङ्गम नावाय लोप्पा वेहतहता. *

40 तेला मति अमेसाता पिसमुळतेनाहक, नयगा मीकु वाया वसो.

41 “मन्कलोर नाकु कदर ईतेकाय, एवेकाय, नाक पर्वा इले. *

42 मति मीटु बेद्रमतोरिर इन्जि नना पुह्नन. मीटु देवुळतुन मुर्तिय जीवा केविर.

* 5:21 5:21 रोम सहरतोर 4:16-17 * 5:21 5:21 रोम सहरतोर 8:11; 1 कुरिततोर 15:45 * 5:22-23 5:22-23 5:27; बळयिर 10:42; 17:31 * 5:22-23 5:22-23 लुकाल 10:16; 1 योहन 2:23 * 5:24 5:24 इतिस्सतोर 2:1 * 5:24 5:24 3:16,36; 6:47; 11:26 * 5:24 5:24 3:18; 12:44; 1 योहन 3:14; 5:13 * 5:26 5:26 1:4; 11:5; 14:6; 1 योहन 5:20 * 5:27 5:25-27 5:22-23; बळयिर 10:42; 17:31; 2 तिमाति 4:1; 1 पबु 4:5 * 5:28-29 5:28-29 1 कुरिततोर 15:51-52 * 5:28-29 5:28-29 दानियेल 12:2; मत्थाल 25:46; बळयिर 24:15; इब्रितोर 10:27 * 5:30 5:30 5:19; 8:16,28; 12:49; 14:10 * 5:31 5:31 8:13-14 * 5:32 5:32 5:37; 1 योहन 5:9 * 5:34 5:34 1 योहन 5:9 * 5:35 5:33-35 1:34; 10:41-42 * 5:36 5:36 मत्थाल 11:4-5; लुकाल 7:22; योहन 10:25,38; 14:11; 15:24; इब्रितोर 2:3-4 * 5:37 5:37 मत्थाल 3:17; मार्कल 1:11; लुकाल 3:19-22; योहन 5:32; 8:18; 1 योहन 5:9 * 5:38 5:38 1 योहन 2:14 * 5:39 5:39 लुकाल 24:27,44-46; योहन 12:41; बळयिर 2:23; 3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 * 5:41 5:41 7:18; 8:50,54; 1 तिसलुनितोर 2:6-7

43 नना नावा बाबाना अदिकर पोस वातन, मति मीट नावाड केंजविर. बोगाय दुस्रोग मन्कल, तनाय अदिकरते वायनोग अस्के, ओनाड बार केंजकिर. *

44 मीट ओर्विनेनाह ओर्वोग कदर पर्वकिह्निर, * मति वागय देवुळतेनाह * दोर्कनद कदरतुन बार पर्वकविर इतेके, * मीट बेद्रम विस्वस कीया पगयकिर! *

45 नना बाबाना मुनेह मीवा पेटळ तप तासकन, इद्रम इह्निर बहे, मति नना तप तासोन. केंजाट, मीटु मोसानाड अडोन नोमिह्नोम इन्जि, आसा तासिस मह्निर, * ओग मोसाले मीवा पेटळ तप तासोनोग.

46 सान्नमते मोसा मुय्तोग नावाय लोप्या रासिस तासतोग, अद सान्नम नाके तोहतहता. इतेके मोसाल रासतदिना पोगोन, मीटु विस्वस तासिस मतेके, नावा पोगोन वने विस्वस तासेरिर.

47 मति मोसा मुय्तोग रासतद गोटेदुने सेतेम पोयविर इतेके, नावाड गोटीन मीट बह नमकिर?" इनजोर येसु इतोग. *

6

येसु एयुड अजर्कना मुडुहक तीहतहतोग

(मत्याल 14:13-21; मार्कल 6:32-44; लुकाल 9:10-17)

1 ताना पया येसु गालिलि सम्दुरता (इतेके तिबिरिया सम्दुरता) अबर दडटेके तनाड कगयवालोगा संगे वेंडिस वातोग.

2 ओग वेल्लाडे रोगह्निकन सत्रे कीयनव सीनान ऊळसोर मताहकु, वेल्लाय मुल ओना पयाह पयाह अंदुर.

3 पया येसु ओसो ओनाड कगयवालोर, ओना संगे गुड्डापोगोन अतोर. अगा ओगु ओरिन काहत्तलाह उदतोग.

4 अद त्कने यहदि लोक्कुरा आवना पंडुम एरे एक्स मता.

5-6 पया येसु अगडाहि ऊळनेके, ओना पयाह वावालोर वेल्लाय मुडुन ओग ऊळतोग. अस्के येसु तनाड कगयवाल पिलिप इनवान ताल्हकतोग, "वेर कतमतोरिहक तिनदलाह आरिड बेगा असलाह दोर्कनुड, डा?" (नावा डीसातगा पिलिपना विस्वस मन्हताया, इलेया,) इदिन ऊळलाह, येसु ओन इह ताल्हकतोग. बाराहक इतेके तना बाताल कीयना मता, अद येसुहकु एकाये.

7 "गू, आट नेलाना कूलताड कोताने, आरिड असिस इतेकाय, वेर सबेटोरिहक किळ्केड वने आलोड आयनुड," इन्जि पिलिप येसुन इतोग.

8-9 अस्के दुस्रोग ओर्वोग कगयवाल, सिमोन पन्ना तमोग, आदियाल इनवाल इतोग, "इगा ओर्वोग उड्लोग पेकानगा, सेन जोनानाड एयुड आरिड ओसो रेंड मीन्क मन्हताड, मति इचोन मुडुहक अव बेगा आलनुड?" इन्जि येसुन इतोग.

10 पया येसु "लोक्कुरिन उदिह कीम्हटु" इनजोरे ओरिन इतोग. अगा बेसतल रौडा मताहकु, अगा मतोरु जोक-जोक एयुड अजर्क कोय्तोर तमा लोतोरु संगे उदतोर.

11 येसु पया कयदे आरिन, मीन्किन एचि, देवुळतुन जोहर कीतोग. जोहर कीसि तनाड कगयवालोरिहक आरिड वांटलाह इतोग, ओर पया सबेटोर उदतोरिहक वांटोर. अद्रमे ओर बेचोक इतेक अचोक मीन्क वने तुसिसीतोर. 12 ओर कतमतोर पंजनाह तितोर, पया "इजेक बातय उगस पोवयनायो इन्जि, पिसताड-मयताड किळ्केड जमा कीम्हट," इन्जि येसु तनाड कगयवालोरिन वेहतोग.

13 पया कतम मुल तिन्जि तेदतस्के, सेन जोनानाड एयुड आरिनगडाहि पिसताड-मयताड किळ्केड जमा कीतस्के, अव बारा डालाड निदताड.

14 येसु कीतद इचोटा बेरा सीनातुन ऊळिसि, लोकर इनदलातोर, "बोग मोसानलेहका देवुळता कबुरतोग इद दुनियाते वावाल मतोग, ओग निटमे वेगे आंदोग रो!" *

15 लोकर नाक पोसि राजाल कीयलाहि ऊळिहतोर इन्जि येसु पुताहकु, ओग वागोगे पेसिस गुड्डापोगोन अतोग. *

येसु एता पोगोट्टक ताकिहतोग

(मत्याल 14:23-27,34; मार्कल 6:47-52)

16 मुलतस्के येसुनाड कगयवालोर सम्दुरतेके ओळिसिये अतोर.

17 ईकळ आस मता, मति येसु ओरगा वावाय मतोग. अदिहकु ओर कापेर्नाग दायलाह ओडाते उदिसि, सम्दुरतुन वेंडसोर मतेरे.

18 अस्के बेरा दूद वाताहकु, सम्दुरता एग पकाय गोकिदु.

19 ओर रेंड कोस्क बार जागा ओडा वगहचोर अतापया, ऊळाट, येसु एता पोगोट्क ताकसोरे, ओडाता एरे वायनदिन ऊळिसि, ओर पकाय रेयतोर.

20 मति येसु ओरिन आळो कीस इतोग, “ननाय आंदन, रा! रेयमाट.”

21 ओन ओडातागा उदिह कीयलाह, ओरा गिर्दा मता. अस्के दोम्क्नेन ओडा ओरा दायनद जागाते, अबर बाजे दडकचुल एवाता!

22-23 येसुसामि देवूळतुन जोहर कीसि, लोकुरिहक्कु आरिड तूसतोग, अद जागातेने तितोर मुलु रोमिस मतोर. इमा दिया नक्किमि, ओर येसुन कलियलाह जमा आस मतोर. येसुनाड कगायवालोरो उदिस अतदु उंदिय ओडा मता, अद ओडाते इतेके येसु अनोग, सिरप ओनाड कगायवालोरे अन्ज मतोर इन्जि, लोकुर पुन्जिये मतोर. (मति इजेके तिबिरिया नाटेनाहि दुसाड ओडाड अद जागाते वातव मताड.)

24 अदिहक्कु इगा येसु इलेग, ओनाड कगायवालोरो वने इलेर इतेके, ओगु कापेर्नागि सम्दुरकचुल ताकसोरे अन्ज मनदनोग बहे, इन्जि वेर लोकुर विचर कीतोर. विचर कीसि वेर वने पया येसुन पर्हकलाह ओडाते उदिसि, अबर दडटा कापेर्नाटि एवतोर.

जीवा इयनद तिडि येसुये

25 पया येसु अबर दडटगा कलियतस्के, “इचोन चट्टिपट बह वातिन, गुरू?” इनजोर लोकुर ताल्हकतोर.

26 अस्के येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीटु नावाड बाहिम कीयनाड सीनाड ऊळाताहक्कु आयो, मति पंजनाह आरिड तिताहक्कु, ओसोवन दोर्कनुड बहे इनजोर नाक पर्हकिह्निर.

27 अवयनद तिडटा पेक्के अनमाट, * मति अमेसाता पिसमुळ इयनद, बेस्केन अववदु तिडटन पर्हकाट. इद्रमता तिडि माने-मन्कना नडुम पुटटोनन, नना मीक ईकन. बाराहक इतेके अदिन इयनद अदिकर नावा देवुळबाबाल नाक इतोग,” इनजोर इतोग.

28 “माट बह कीकोम इन्जि देवुळता विचर मन्हता, गुरू?” * इनजोर ओर येसुन ताल्हकतोर.

29 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीटु बहे केमाट, मति देवुळ लोहतोना पोगोन, इतेके नावा पोगोन मीटु बर्वस तासना, इदे मीटु कीयना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता,” इतोग.*

30 अगडोर नाटेनोर ओन ताल्हकतोर, “अह इतेके माट नीक नमना इन्जि, माक बेद्रमता सीना तोहतकिन? * निमा बाताल कीकिन?

31 मावोर मुनेतोर पेदलुकु पेळ्हकल बूमते देवुळदीपताहि अर्हतदु ‘मना’ इनदनद तिडि तितोर. *साभ्रमते वने मोसा मुय्तोना लोप्पा रासतद मन्हता: ओग ओरिहक तिनदलाहि पोगोटा बूमताहि तिडि इतोग,* इनजोर रासतद मन्हता.”

32 येसु पया ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, पोगोटाहि तिड अर्हतोग मोसा मुय्तोग आयोग, नावा बाबाले मतोग. ओसो इजेके ओगे पोगोटाहि वायनद करलता तिडि मीक ईय्हनन इन्हतोग.

33 बाराहक इतेके देवुळदीपताहि रेगिसि, इद दुनियातोरिहक अमेसाता पिसमुळ एवाल, ओगे देवुळ इयनद तिडि आंदोग,” इनजोर इतोग.*

34 “ए गुरू, इद्रमता तिडि माकु अमेसा ईसोर मनु,” इनजोर ओर इतोर.

35 येसु पया ओरिन इतोग, “अमेसाता पिसमुळ इयनद तिडि ननान आंदन.* बोर नयगा वायनुर, ओरिहक बेस्केने कव वसो आयगा. बोर नाक नमनुर, ओरिहक बेस्केने एग उनडा वसो आयगा.*

36 मति मीटु नावाड डीसाताड कबस्किन ऊळिसि तेला, नना बोनन इन्जि मीटु पुनवाहक्कु, नाक नमविर इनजोर, मीक नना वेहक मतन.

37 बोन-बोन नाक बाबाल ईस्तोग, ओर कतमतोर नयगा वास्तोर.* ओसो बोर नयगा वायनुर, ओरिन नना बेस्केन मल्हच लोहोन आयकन.*

38 बाराहक इतेके नना नावा विचरते कीयलाह आयो, मति नाक लोहतोना विचर मतप कीयलाह, देवुळदीपताहि रेगतन.*

39 बोर मन्कलोरिन बाबाल नाक इतोग, ओरखडहि वगोग वने लेसनायो,* मति ओर कतमतोरिन आक्रिता दियाते नना जीवा अर्हतना, इदे नाक लोहतोना विचर मन्हता.

40 बोर देवुळता मगिन पुन्जि नाक नमनुर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा, ओसो नना ओरिन आक्रिता दियाते मल्स जीवा अर्हतना,* इद्रम नावा बाबाना विचर मन्हता,” इन्जि येसु इतोग.

* 6:27 6:27 यसायाह 55:2 * 6:28 6:28 बळयिर 2:37; 16:30 * 6:29 6:29 बळयिर 16:31; रोम सहरतोर 4:5; याकुब 2:22; 1 यौहन 3:23 * 6:30 6:30 मथ्याल 12:38; 1 कुरितोर 1:22 * 6:31 6:31 पेसमुळि 16:4,15,21; गिनती 11:8; यौहन 6:49,58; 1 कुरितोर 10:3 * 6:31 6:31 देवुळताड पाटाड 78:24; 105:40; न्हेम्याल 9:15 * 6:33 6:33 6:41,50 * 6:35 6:35 6:48:51 * 6:35 6:35 4:10,14; 7:37 * 6:37 6:37 6:44,65 * 6:37 6:37 6:39; 10:28; 17:12; 18:9 * 6:38 6:38 4:34; 5:30 * 6:39 6:39 6:37; 10:28; 17:12; 18:9 * 6:40 6:40 6:44,54; 11:25; 1 कुरितोर 6:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:18

- 41 देवुळदीपताहि रेगतद तिडि ननान आंदन इनजोर येसु इताहकु, यहूदिर तमतमाय येसुना लोप्पा मुयोग आंदुर.
 42 मुयोग आसोर ओर इतोर, “वेग इतेके योसेपना मगि येसु आयोया? वेना तलोग-तपेन बह माट पुनोम? पया वेग नना देवुळदीपताह रेगतन इनजोर, बेद्रम इन्हतोग?”
 43 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट-मीट मुयोग आयमाट!
 44 केंजाट, नाक लोहतोग बाबाल ओस एवालेवा, बोगे नयगा वाया पगवोग. ओसो ननाये ओन आक्रिता दियाते मल्स जीवा अर्हतकन.*
 45 मुनेतोर देवुळता कन्नुरतोर साक्षमते बह रासतद मन्हता इतेके, ओर कतमतोरिन देवुळि काहहता, इद नाक नमवालोर लोप्पा रासतद. ओर बाबानगडाहि केंजिसि कागयिह्तोर, ओर नावाड पोल्लोड केंजलाह नयगा वास्तोर.*
 46 ननान देवुळतेनाह वातन, ओर नाक विळिसिसि बोगे देवुळबाबान ऊळोग.*
 47 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नाक नमवालोरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्कताये.*
 48 अमेसाता पिसमुळ ईयनद तिडि ननान आंदन.*
 49 मीवोर मुनेतोर पेदल्क पेळ्ळकल बूमते देवुळ अर्हतद ‘मना’ इनदनद तिडि तिन्ज तेला, ओर डोलतोर.*
 50 मति देवुळदीपताहि इळन रेगनद बेद तिडटुन नना वेहतन, अदिन तिनवालोर अमेसा जीवात मनदनुर.*
 51 देवुळदीपताह रेगतद जीवात मनदनद तिडि ननान आंदन. ओर इद तिडटुन तिनदनुर, ओर अमेसा जीवात मनदनुर. इद तिडि नावा मेंदुल आंद, इदिन नना दुनियातोर पिसमुळतेनाहकु ईकन,* इनजोर येसु इतोग.
 52 इदिन केंजिसि यहूदिर तमतमाय जेटामारा आतोर, “वेग मन्कल माक तना मेंदुल तिनदलाह, बेद्रम ईयनोग, अय?”
 53 अस्के (नना दुनियातोर कतमतोर पापमतेनाहकु मोक आयकन, एनवालोरिहके अद मोकता पाय्दा दोर्किहता, इदिन पुन्पिह कीथलाह) येसु इह वळ्ळकतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, नना माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नावा मेंदुदुन तिनवालेवा, ओसो नावा नेतुरतुन उनवालेवा, मीवा लोप्पा देवुळ ईयनद जीवा मनो आयगा, गोतो.
 54 मति बोर नावा मेंदुदुन तिन्हतोर, नावा नेतुरतुन उन्हटोर, ओरिहक अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता. ओसो आक्रिता दियाते नना ओरिन जीवा अर्हतकन.*
 55 बाराहक इतेके नावा मेंदुलि करलता तिडि आंद; ओसो नावा नेतुरि करलता उंदि उनडनद आंद.
 56 बोर नावा मेंदुदुन तिनदनुर ओसो नावा नेतुरतुन उनडनुर, ओर नयगा जोळेम आस मनदनुर, ओसो नना ओरगा जोळेम आस मनदकन.*
 57 नाक लोहतोग जीवात मनवाल बाबाल, ओनाय मेटे नना वने जीवात महनन. अहलेहका बोर नावा मेंदुदुन तिनदनुर, ओर वने नावा मेटे जीवात मनदनुर.*
 58 देवुळदीपताहि रेगतद करलता तिडि ननान आंदन. ओर मीवोर मुनेतोर पेदल्क मना तिन्ज तेला ओर डोलतोर, अद्रमलेहका इद तिड आयो. ओर मति बोर इद तिडटुन तिनदनुर, ओर अमेसा जीवात मनदनुर,” इन्जि येसु काहहता.*
 59 कापेर्नाट मनदनद पार्तनाता लोते येसु काहहनेके, इव इचोक गोटिड वळ्ळकतोग.

वेल्लाटोर कागयवालोर येसुन विळिसिह्तोर

- 60 इव गोटिड केंजिसि, येसुनाड कागयवालोर वेल्लाटोर इतोर, “माकु एड वास्ता, रा! इविन बोग केंजिनोग?”
 61 नावाड कागयवालोर तमतमाय मुयोग आस्तोर इन्जि, येसु तना पोटालोप्पा पुतोग. पुन्जि इतोग, “मीक इव गोटिड केंजिसि, एकुळलेहका आस्ताया?
 62 माने-मन्कना नडुम पुटोनन, नना बेगा मुने मतन, अगा पोगोन मल्स दायनस्के, मीट नाक ऊळकिर अस्के, मीट बह इनदकिर?
 63 मन्कना बुदते विचर केमाट, ताना पाय्दा बातय इले. मति देवुळता जीवाताहि दोर्कनद बुदते ताकतेकेने, मीकु तानगडाहि करलता पिसमुळ दोर्कगा. ओर वेव गोटिड नना मीक वेहतन, अव देवुळता जीवाताड गोटिड आंदुड, अविन नमतेके मीकु करलता पिसमुळ दोर्कगा.

* 6:42 6:42 मर्याल 13:55; मार्कल 6:2-3; लुकाल 4:22 * 6:44 6:44 6:65 * 6:44 6:44 6:39-40,54; 11:25; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 * 6:45 6:45 यशायाह 54:13; 1 तिसलुनितोर 4:9 * 6:45 6:45 इब्रितोर 8:11 * 6:45 6:45 मिलिपितोर 3:15 * 6:46 6:46 7:29 * 6:46 6:46 1:18 * 6:47 6:47 3:16,36; 5:24; 11:26 * 6:48 6:48 6:35 * 6:49 6:49 इद मनाता लोप्पा पुननाडा इतेके, पुस्तकता आक्रिते पुनव पोल्लोना अर्तमि अगा ऊळाट. * 6:49 6:49 6:58 * 6:50 6:50 8:51; 11:26 * 6:51 6:51 6:33,58 * 6:51 6:51 लुकाल 22:19; इपिसस्तोर 5:2; इब्रितोर 10:9-10 * 6:54 6:54 6:39-40,44; 11:25; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 * 6:56 6:56 15:4-7; 1 योहन 2:6; 3:24 * 6:57 6:57 14:19 * 6:58 6:58 6:33,41,51 * 6:58 6:58 6:49 * 6:58 6:57-58 1 कुरिततोर 15:45 * 6:62 6:62 3:13 * 6:63 6:63 2 कुरिततोर 3:6

- 64 मति मियग्डाहि उय्त्तुर नावाड पोल्लोन नमवोरिर महनिर, " इनजोर येसु इतोग. बाराहक इतेके नमवोर बोर्, ओसो बोग नाक कौटेतोरा कयदे पोसीयनोग इनजोर, येसु मुनेन पुन्ज मतोग.☆
- 65 पया येसु इतोग, "अदिहक मीक नना वेहच मतन इसि, बाबाल देय्वा एवालेवा, बोगे नयके वाया पगवोग इनजोर."☆
- 66 अस्केडाहि येसुनाड कगयवालोरे वेल्लाटोर, इंजेटाहि ओना संगे मनवल इनजोर, येसुन विळिस मल्स अतोर.
- 67 अस्के येसु तनाड बळयिर बारा मांदतुन इतोग,† "मीट वने मल्स दायना कीय्हनिरा?" इन्जि ताल्हकतोग.
- 68 अस्के सिमोन पत्रु इतोग, "आयो सामि, नीक विळिससि माट बोनगा दाकोम? अमेसाता पिसमुळताड पोल्लोड नियगाने दोर्किहताड!☆
- 69 निमाने देवुळ लोहतोग पवित्र मन्कनिन आदिन☆ इनजोर, माट विस्वस कीसि पुतोरमे,"☆ इन्जि इतोग.
- 70 "सिमोन, मीट बारा मन्कलोरिन ननान आचतन, निटमे!☆ तेला मति मियग्डाहि वगोग, देयमता बुदतोगु मन्हतोग,☆" इनजोर येसु ओरिन इतोग.
- 71 (येसु इद पोल्लो सिमोन इनवाना मगि यहूदा इस्केर्योतना लोप्पा वळ्हकतोग. ओर बळयिर बारा मुडग्डाहि वेग ओवोर्गा मन्ज तेला, येसुन कौटेतोरा कयदे पोस एवाल मतोग.)☆

7

येसुना लोतोर वने ओन नमोर

- 1 इव गोटिना पेक्के, गालिलि पटटाड नाहकने, येसु लोक्कुरिन कागहचोरे वेलियिदोग. यहूदिराड पेदल्क ओन हक्कलाह ऊळिंदुर,☆ अदिहकु ओन्क यहूदा पटटे वेलिय वसो.
- 2 (अद तुकने यहूदा पटटा येस्सलेम सहरते, यहूदिरा पंडुम इतेके मंडाना पंडुम एरे एव्स मता.)*☆
- 3 अस्के येसुनाड तमोर येसुन इतोर, "दादा, नीवाड कीयनव कबस्किन, नीवाड कगयवालोरे ऊळना इन्जि, निमा इग्डाहि पेसिसि, यहूदा पटटे अन.
- 4 बोर सबेटोरगा तमा पेदिर दायना इनजोर ऊळिहतोर, ओर कुस्कने मकिस बातय केचोर आस्तोर. अद्रुमे निमा वने इद्रुमताड डीसाताड कबस्क कीय्हनिन इतेके, निमा दुनियातोरिहक दिसा वने, ओर नीक पुनिर वने," इन्जि ओनाड तमोर इतोर.
- 5 बह इतेके तनतमोर वने ओन नमोर आंदुर.☆ अदिहके ओर इद्रुम इंदुर.
- 6 अस्के येसु ओरिन इतोग, "मीक इतेके बेदाय वेला बेसे, (हक्कवाल इलेग, कोहकवाल इलेग). मति नावा अगा दायनद वेला इंका एवोये.
- 7 दुनियातोर मीक इतेक कौटे कीया पगवोर. मति ओराड कबस्क लाग्वाड मन्हताड इनजोर इहनन, अदिनेनाहक नाकु ओर कौटे कीस्तोर.☆
- 8-9 मीट इद पंडुमते दायना इतेक अन्हट्टु, नना इसि इंजेके वावोन. बाराहक इतेके नावा अगा दायनद वेला इंका एवोये,☆" इन्जि येसु गालिलितेन मतोग.
- 10 पया तनतमोर येस्सलेमते अतापया, येसु वने वेल्लाय पया, बोन्के दिसवाह पंडुमते अतोग.
- 11 अस्के यहूदिरा पेदा मन्कलोर पंडुमतगा ओन पर्हकिंदुर. "ओग बेगा मन्हतोग, रा?" इनजोर ताल्हकिंदुर.
- 12 लोक्कुरा मुल् येसुना लोप्पा तमतमाय कुस्क-कुस्क वळ्हकिंदुर. "आयो रा, ओग नेहनोग मन्कल," इन्जि उय्त्तुर इंदुर. उय्त्तुर बार इंदुर, "आयो रा, ओग लोक्कुरिन लेसिह कीस्तोग गोतो," इंदुर.☆
- 13 मति यहूदिराड पेदल्किन रेयिसि,☆ बोगे येसुना लोप्पा पिडम-पडम वळ्हकोग.
- पंडुमतस्के येसु कागहतहतोग
- 14 पया वळ्गा पंडुम मारतस्के, येसु मंदिरते अन्जि कागहता बोटोग.
- 15 ओना कागहतनदिन केंजिसि, अग्डोर यहूदिराड पेदल्क बयल आतोर, आसि इनदलातोर, "वेन्क बोगे गूस् कागहवालेवा, पूरा साम्नतुन पुनदलाह विदे बेग्डाह दोर्कता, रा?"☆
- 16 पया येसु ओरिन इतोग, "केंजाट्ट, नावा कागहमुळि नावा बुदता आयो, मति नाक बोग लोहतोग, ओनाय विचरता आंदु.☆

☆ 6:64 6:64 मत्थाल 10:4; यौहन 6:71; 13:11 ☆ 6:65 6:65 6:37,44 † 6:67 6:67 बेर बारा बळयिर बोर मतोर, तेन पुनदलाह मत्थाल 10:1-4 ऊळट. ☆ 6:68 6:68 12:49; 15:15; 17:8,14 ☆ 6:69 6:69 10:35-36 ☆ 6:69 6:69 इप्सिसुतोर 4:13 ☆ 6:70 6:70 13:18; 15:16,19 ☆ 6:70 6:70 13:2,27 ☆ 6:71 6:71 मत्थाल 10:4; यौहन 6:64; 13:11 ☆ 7:1 7:1 5:18; 7:19; 8:37,40; 11:53 * 7:2 7:2 इद सालमेटा पंडुमि बारममेंडु येस्सलेम सहरते नोमिद्रु. लैय्यव्यवस्था 23:34, व्यवस्थाविवरण 16:13,16 ऊळट. ☆ 7:5 7:5 मार्कल 3:21 ☆ 7:7 7:7 15:18-25; इन्जितोर 12:3 ☆ 7:8-9 7:8-9 मत्थाल 26:18; यौहन 2:4; 7:30 ☆ 7:12 7:12 7:40-43; 9:16; 10:19 ☆ 7:13 7:13 9:22; 12:42; 19:38; 20:19 ☆ 7:15 7:15 मत्थाल 13:54; मार्कल 6:2-3; लूकल 2:47 ☆ 7:16 7:16 14:10,24; 2 यौहन 9

17 मियगडाहि बोगाय देवूळ वेहतप ताकनद विचर कीयनोग, ओन्कु इव नना काहहतनव गोटिड बारा नावाडो, आयवेक देवूळताडो इनजोर तेळियगा.

18 तामाडे विचकिंन वळ्ळकवालो, तमाये पेदिरतुन बेरा कीयलाह ऊळिह्तोर. मति नाक बोग लोहतोग, ओनाये पेदिरतुन बेरा कीकन इन्जि, बोग ऊळिह्तोग, ओगे सेतेमतोग मन्हतोग, ओनगा बातय जोल मनो आस्ता.*

19 मोसा मुय्तोग इतेक मीकु अडोना साम्न इंतोग,* तेन सीता कीम्हट. मति मियगडाहि वगोग वने अव अडोन माळोग. मीटि बाराव माळविर इतेके, नाक बाराहकु हळ्कलाह ऊळिह्निर?*[†] इन्जि येसु इतोग.

20 लोकुर पया येसुन इतोर, “नीक देयम पोयता रा, (पिसानलेहका वळ्ळकिह्निरनि)!* नीक बोग हळ्कलाह ऊळिह्तोग?!”

21 येसु ओरिन इतोग, “नना पोल्वादियाते उंद कबळ कीताहकु, मीटि सबेटीरि बयल आसि, नाक कट्टला कीय्हनिर.

22 साम्नमते मोसा मुय्तोग मीकु डायना रिचज कीयलाह वेहक मतोग. (ओग वेहतपु, पेकाल पुटिसि आट दियाने डायना रिचज कीया पोयह्ता.)[†] (इद रिचज इतेके मोसा मुय्तोगगडाह आयो, मति मोसाहकाय वेल्ला मुनेतोर पेदामुय्तोरगडाहि ताकसोर वातद, अद रिचज आंदु)*. वारमता पोल्वादिया मतेक वने, अद कगो एवतेके, मीवाड पेकोराड डायना कबळ कीय्हनिर.

23 मोसा मुय्तोग वेहतद अडोटुन अदे कगोते नोमना इन्जि, मीटि पोल्वादियाते वने मन्कन डायना कबळ कीय्हनिर इतेके, नना पोल्वादियाते वगोग मन्कना पूरा मेदुदुन सत्रे कीताहकु, मीटि बाराहकु पया नाक ओड कीय्हनिर?*

24 विचर केवालेवा पोग-पोगोन नाक कसुर तासमाट, मति सेतेमताड गोटिड ऊळिसि, कसुर तासना इतेक तासाट,*[†] इनजोर येसु इतोग.

येसु बोग आंदोग?

25 अस्के येसलेमतोर उय्तर इतोर, “बोन हळ्कलाह ऊळिंदुर, ओग वेगोया?

26 ऊळाट, वेग बेदम पिडम-पडम वळ्ळकिह्तोग, मति ओर इसि वेन रोमिह केवोर. वेग देवूळ लोहवाल पिसिह केवाल आंदोग इनजोरे, मावोर पेदल्क सेतेम पोयतोर?

27 मावा विचरते देवूळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग अस्के, ओग बेगडोग इनजोर, बोगे पुनोग आयनोग. मति वेग बेगडोग इनजोर माट पुह्नल. (इतेके वेग देवूळ लोहवाल पिसिह केवाल बह आंदोग?)” इनजोर इतोर.*

28 अस्के येसु मदिरेते काहनेके बेहराड वळ्ळकमतोग, “माट नीक पुह्नोम, ओसो निमा बेगडोनिन इन्जि माक एकाय,’ इनजोर इह्निर. नना नावाय विचरते वावोन. मति नाक लोहतोग ओग सेतेमतोग आंदोग, ओन मीटि पुनविर.*

29 नना मात्रम ओन पुह्नन, बाराहक इतेके नना ओनगडाह वातन, ओगे नाक लोहतोग,*[†] इनजोर इतोग.

30 इद पोल्लोतेनाहक, बोरो उय्तर यहदिराड पेदल्क, येसुन पोयतलाह ऊळिंदुर.* मति ओना हायना कगो एववाय मताहकु, ओन बोगे बोय पगवोग.

31 तेला मति अगडा मुडगडाहि वेल्लाटोरे येसुन नमतोर.* “देवूळ लोहवाल पिसिह केवाल वायनोग अस्के, वेन्काय एक्वा बामिह कीयनाड सीनाड तोहतनोगा?” इन्जि ओर इनदलातोर.

32 इव गोटीड वेर लोकुर येसुना लोप्पा कुस्क-कुस्क वळ्ळकिंदुर. वेर बाताड वेहतह्तोर, इदिन पुन्जि पेर्मांलोर ओसो पस्सिर येसुन पोयतलाह, मंदिरतगा पहरा मनवालोरीन लोहतोर.*

33 अस्के येसु इतोग, “नना ओसो गय्क मीवा संगे महनन,* पया नना नाक लोहतोनगा पेसिस दाकन.*

34 मीटि नाक प्हककिर, मति नना मीक दोर्कोन आयकन. ओसो बेगा नना मनदकन, अगा मीटि वाया पगविर आयकिर,” इनजोर इतोग.*

35 यहदिराड पेदल्क तमतमाय वळ्ळकलातोर, “माट प्हकतेकाय दोर्कवाह, वेग बेगा दायनोग, रा? दुसाड देसेहकने बिरोबटो आस मनवालोर मावा लोकुरिन,* काहहतनोगा, दुसा जाततोरिन वने काहहतनोगा?

36 “मीटि नाक प्हककिर, मति नना मीक दोर्कोन आयकन. ओसो बेगा नना मनदकन, अगा मीटि वाया पगविर आयकिर,’ इन्ह्तोग.* इद बेदमता पोल्लो आंदु?” इनजोर पेदल्क इंदुर.

* 7:18 7:18 5:41; 8:50,54; 12:43; 1 तिसलुनितोर 2:6 * 7:19 7:19 1:17 * 7:19 7:19 मार्कल 11:18; यौहन 5:18; 7:1; 8:37,40; 11:53 * 7:20 7:20 8:48,52; 10:20 † 7:22 7:22 इद बेदमता रिचज आंदु, इदिन पुनदलाह इद साम्नता अकिते पुनवव पोल्लोना अर्निमि रासतद मन्हता, अगा ऊळाट. * 7:22 7:22 पुटमुळि 17:10-14 * 7:23 7:23 मत्वालय 12:2; लकाल 6:7; 13:14; यौहन 5:6-10; 9:16 * 7:24 7:24 लेख्यव्यवस्था 19:15; यशायाह 11:3; यौहन 8:15; 2 कुरिततोर 10:7; याकुब 2:4 * 7:27 7:27 7:41-42; 8:14; 9:29 * 7:28 7:28 8:19,55; 15:21; 16:3; 17:25; 1 यौहन 3:1 * 7:29 7:29 6:46 * 7:30 7:30 मत्वालय 21:46; यौहन 7:44; 10:39 * 7:31 7:31 2:23; 8:30; 10:41-42; 11:45; 12:11,42 * 7:32 7:32 मत्वालय 21:46; यौहन 7:44 * 7:33 7:33 12:35; 13:33; 14:19; 16:16-19 * 7:33 7:33 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:11,13; 20:17 * 7:34 7:34 8:21; 13:33 * 7:35 7:35 याकुब 1:1 * 7:36 7:36 8:21; 13:33

पवित्र जीवा जीवात मनदनद एग्लेहका मन्हाता

- 37 पंडुमता मारेगा बेरा दियाते, * येसु तेदिसि बेहराड वळ्हकतोग, “बोरिहक एग उनडा वसता, ओर नयगा वास उनिर.†*
 38 साझमते रासतपु, बोर नाक नमनुर, ओरगडाहि जीवात मनदनद एताड बेहक पोडनुड,” इनजोर इतोग.*
 39 येसुन नमवालोरिहक देवुळता जीवा दोर्कना मता, अदे जीवाता लोपा येसु इद पोल्लो वळ्हकतोग. (येसु हातोग, तेकतोग, पया देवुळतके मलस अतोग, अस्के) ओन्क देवुळताहि मान दोर्कता.* (दोर्कतस्के ओग पवित्र जीवातुन भूमते लोहचीतोग.)* मति अद कगो इका एववाय मता, अदिहके पवित्र जीवा बोनगान रेगवाय मता, इनजोर इह वळ्हकतोग.*
 40 अस्के अगा मता मुडगडाहि उय्तर, इव गोटिड केंजिसि, “निटमे रा, मोसानलेहका देवुळता कबुरतोग वायना मता, ओग वेगे आंदोग!”* इनजोर इतोर.

- 41 ओसो उय्तर बारा, “आयो, वेग देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल आंदोग,” इनजोर इतोर. ओसो दुसोर इतोर, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल गालिलताह बह वाया पगयनोग?†*
 42 ओग इतेके दाविद राजाना कूळतोग आयनोग, ओसो दाविद राजाल बेद बेत्लेहेम नाटे मतोग, अगडाहि वायनोग, इनजोर साझमते बह रासतद इलेया?”* (येसु गालिल पटटे पुटिस मनदनोग इनजोर, ओर अह इंदुर.)
 43 इदम आसि येसुनेनाहकू वेर तमतमाय वहचिसि, वेरा बोना-बोन्क अरवाहकू, जेटामारा आतोर.*
 44 अस्के पया ओरगडोर उय्तर येसुन पोयतलाह ऊळिंदुर,* मति बोगे ओन कय बोयोग.

यहुराड पेदल्क कैगम आस्तोर

- 45 पया ओर मंदिरताड पहारातोर पेर्मांलोरक्के ओसो परसिरक्के मलस वातोर. अस्के वेर पहारातोरिन ताल्हकतोर, “ओन मीट बाराहक पोस तविर रा?” इनजोर इतोर.
 46 “ओग मन्कल वळ्हकतपु, बोगे दुसोग बेस्केन वळ्हकोग!” इन्जि मंदिरताड पहारातोर इतोर.*
 47 पया परसिर ओरिन इतोर, “बह, मीट वने नाळेम आतिरा?
 48 माट यहुराड पेदल्कनोम आयि, परसिरोम आयि, वेर बोराय ओन नमिह्तोरा?†*
 49 मति वेर येसुना पयाह अनवालोर, मोसानाड अडोन पुनोर, बातान पुनोर, वेरिन देवुळि एळतगाये!” इनजोर परसिर वेह्तोर.
 50 मुने येसुनके कुस्क्ने वास मतोग, निकोदेमि इनवाल,* वेग वने परसिराय संगतोग मतोग.
 51 “मावाड अडोड मतपु, मुने मन्कना पोल्लो केंजना, ओग बाताल कीस्तोग अदिन ऊळना, पया ओन तपतिन इतेके ओजगा. मन्हाताया, इले?” इनजोर वेग पेदल्किन इतोग.
 52 ओर पया वेन इतोर, “बह, निमा वने गालिल पटटोनिना? अन, साझमते पर्हकिस ऊळा, गालिलताहि बोगे देवुळता कबुरतोग वावोग!” इतोर.

सिड्दि आंचाळि येसुना मुनेह

- 53 § [पया ओर कतमतोर तमाड-तमाड लोहक अतोर.

8

- 1 ओर अतस्के येसु जय्दुन मराना मेटातेके अतोग.
 2 पया पंडुवियतस्के, ओग ओसो मंदिरतगा वातोग, अस्के वेल्लाटोर लोकुर ओनगा वातोर. अस्के येसु उदिसि ओरिन कागहता बोटटोग.
 3-4 ओग कागहनेके, साझमगस ओसो परसिर, वेर सिड्दि कबळ कीयहपा दोर्किह कीतदु उंद आंचानु, ओनगा पोस ततोर. तान पया लोकुरा नडुम निल्पिह कीसि, येसुन इतोर, “गूस, इद आंचाळि ओर्विन कवयहपा, माट तेन पोयतोग.
 5 इदुमता आंचानु बंडाड उकिस हळ्वना इनजोर, मोसा मुय्तोग माकू अडोना साझमते वेहच मतोग.* इतेके इदिनलोप्पा माक निमा बाताल वेहतहनिन?” इनजोर येसुन ताल्हकतोर.

* 7:37 7:37 लैख्यवस्था 23:36; गिनती 29:35; नेहम्याल 8:18 † 7:37 7:37 इद वारमेटा पंडुमत्स्के, दिनमे मोदूल पेर्मांल मंदिरता गर्वांगगा एग दोसिदोग. मोसा मुय्तोना कालमते, देवुळि बेदम पेळ्ळकल भूमते आद बंडाताहि तना लोकुरिहक ऊहन्दु, ताना सीता कीसीदोग. * 7:37 7:37 4:10,14; 6:35 * 7:38 7:38 यशायाह 44:3; 55:1; 58:11 * 7:39 7:39 13:31-32; 17:1-2 * 7:39 7:37-39 1 कुरिततोर 12:13 * 7:39 7:39 योएल 2:28; योहन 20:22; बळयिर 1:4-5; 2:4,33 * 7:40 7:40 व्यवस्थाविरण 18:15,18; योहन 1:21 * 7:41 7:41 1:46; 7:52 * 7:42 7:42 देवुळताह पाटाड 89:4; मीका 5:2; मत्याल 2:5-6; लुकाल 2:4-7 * 7:43 7:43 7:12; 9:16; 10:19 * 7:44 7:44 मत्याल 21:46; योहन 7:30; 10:39 * 7:46 7:46 मत्याल 7:28-29 * 7:48 7:48 12:42 * 7:50 7:50 3:1 § 7:53 7:53 उचुक मोदूल कागदेहकने 7:53-8:11 इवटे रासतद पोल्लो दोर्को. * 8:5 8:5 लैख्यवस्था 20:10; व्यवस्थाविरण 22:22-24

6 येषुन कसुरते पोयतलाह माक अग दोर्कना इन्जि, ओन एग्किह कीयलाह इद्रम इतोर.* मति येषु इतेके इळ्ळन ओल्लिसि, नेदगा वेळ्ळजेते बाताडो रासलाह आतोम.

7-8 मति ओर उंदि अट पोसि ओन ताल्हकिदुर, अदिहकु ओग तेदिसि ओरिन इतोम, “अले, अह इतेके मियग्डाह बोग पापमलेवोग मन्हतोम, ओगे तेन मुने बंडा उकेम,” इन्जि ओग ओसो ओल्लिसि, नेदगा रासलाह आतोम.

9 ओना पोल्लो केंजिसि, आंचान पोस ततोर्, वेर कतमतोर्, मुने मुय्तोर, पया लेयोर, इद्रम वगोग-वगोग पेसिस अतोर. ओर अतस्के येषु अगा वगोगे मतोम, ओसो अद आंचाळि अगान नडुम निच मता.

10 पया येषु तेदिस ऊळ्ळतस्के, (अद आंचान विळ्ळिस अगा बोगे इलोम). अस्के तान इतोम, “पेडि, नीक तप तोहवालोर् बेक अतोर? नीक बोगे सिक्सा इयलाह तयर इलोम?” इतोम.

11 “गुरू, नाक बोगे बातय इनोग,” इन्जि इता. “नना वने नीकु सिक्सा इयलाह तयर इलेन. अन, इंजेताहि निमा नीवा पापमतुन विळ्ळिस मन,” इनजोर येषु तान इतोम.]

येसुना लोप्पा साक्सि

12 अस्के मदिरते, येषु ओसो ओरिन काहता बोटटोग. “ननाने दुनियाता वेहचतन आंदन. बोर नावा संगे वास्तोर, ओर ईकळ्ळते बेस्केन ताकोर आयनुर, मति ओरगा देवूळ ईतद जीवातेके ओसीयनद वेहच मनदगा.”*

13 अस्के परसिर येषुन इतोर, “निमा वगोनिन नीवाय लोप्पा साक्सि इय्हनिन इतेके, नीवा साक्सि ताको,”* इन्जि इतोर.

14 येषु पया ओरिन इतोम, “नना वगोनन कुदि नावाय लोप्पा साक्सि इतैकाय, नावा साक्सि ताकिहताये,* बह इतेके नना बेग्डाह वातन, ओसो बेगा दाय्हनन, इद नाक एर्काय मन्हता.* मति नना बेग्डाह वातन ओसो बेगा दाय्हनन, इदिन मीट पुनविर.*

15 मीट इतेके मन्कना बुदते नेयम कीय्हनिर;* मति नना बारा बोनाय नेयम केवोन.*

16 क्रीतेक तेला, नावा नेयम सेतेमता मन्हता,* बाराहक इतेके नना वगोनन आयोन, मति नाक लोहतोग बाबाल नाक तोळ मन्हतोम.*

17 केंजाट, कमसेकम इर्गु साक्सि सेतेम ताकिहता इन्जि, मीवाड अडोना साङ्गमते रासतद मन्हता.*

18 अद्रमे नना नावाय लोप्पा साक्सि वेहवानन, ओसो नाक लोहतोग बाबाल वने नावा लोप्पा साक्सि ईस्तोग,* इन्जि येषु इतोम.

19 तेन केंजिस ओर ताल्हकतोर, “अह इतेक नीवा बाबाल बेगाडोग?” ताल्हकतस्के, “नना निटम बोनन आंदन, इदिन मीट पुनविर, ओसो नावा बाबान वने पुनविर. मीट नाक पुन्ज मतेके, नावा बाबान वने पुनेरिर,”* इन्जि येषु ओरिन इतोम.

20 मतिरताग दान वाटनद संदुककचुल काहनेके, येषु इव गोर्टिड वळ्ळकतोम. तेला मति ओन बोर पोयोर, बाराहक इतेके ओना हायना कगो एववाय मता.

21 ओसो उंद देबा येषु ओरिन इतोम, “नना पेसिस दाकन, अस्के मीट नाक पर्हककिर.* मीट मात्रम मीवा पापम मापि आयवाये हायकिर. बेगा नना दाकन, अगा मीट वाया पराविर,* इतोम.

22 अस्के यहुरिडाड पेदल्कु तमतमाय वळ्ळकिदुर, “ ‘बेगा नना दाकन, अगा मीट वाया पराविर,’ इद्रम वेग बह इन्हतोम? तना जीवातुन तनाय पोहतनोग, बहे,” इद्रम इंदुर.

23 ओग पया ओरिन इतोम, “मीट इळ्ळा बूमताहि, मति नना पोगोटा बूमताहि. मीट इद दुनियातोरीर, मति नना इद दुनियातोनिन आयोन.*

24 अदिहकु पापम मापि आयवाये हायकिर इन्जि, नना मीक वेहतन. बाराहक इतेके नना बोनिन आंदन इनजोर† नना वेहतनद पोल्लोतुन, मीट विस्वस केवेके, मीटु मीवा पापम मापि आयवाये हायकिर,” इन्जि इतोम.

25 “अह इतेक निमा बोनिन?” इन्जि ओर ओन ताल्हकतोर. येषु ओरिन वेहतोग, “मीक मुनेताहि वेहचोर वातन, ओनिन आयोना?

* **8: 8:6** येषु “तान हळ्ळकाट,” इतेके, सर्करता अडम आवेग; “हळ्ळमाट!” इतेक बारा, मोसानाड अडोन नोमवप आवेग. ✨ **8:12 8:12** 1:4; 9:5; 12:35-36,46; 1 योहन 1:6 ✨ **8:13 8:13** 5:31 ✨ **8:14 8:14** 18:37; तोहचीतव पोल्लोड 1:5; 3:14 ✨ **8:14 8:14** 8:42; 13:3; 16:28 ✨ **8:14 8:14** 7:27-28; 9:29 ✨ **8:15 8:15** 1 शम्पूल 16:7; योहन 7:24; 2 कुरिततोर 5:16 ✨ **8:15 8:15** 3:17 ✨ **8:16 8:16** 5:30 ✨ **8:16 8:16** 8:29; 16:32 ✨ **8:17 8:17** व्यवस्थाविवरण 17:6; 19:15; मल्यल 18:16 ✨ **8:18 8:18** मल्यल 3:17; मार्कल 1:11; लुकल 3:19-22; योहन 5:32,37; 1 योहन 5:9 ✨ **8:19 8:19** 7:28; 8:55; 14:7,9; 15:21; 16:3; 17:25; 1 योहन 3:1 ✨ **8:21 8:21** 7:34 ✨ **8:21 8:21** 13:33 ✨ **8:23 8:23** 3:31; 17:14,16; 1 योहन 4:5-6 † **8:24 8:24** नना बोनिन आंदन इनजोर मोदुल कागिदते “नना महनन इनजोर” अचोने. इद पोल्लो पेसमुळि 3:14 अडहाहि वास्ता. अद वचनते देवुळि नना बोनिन इनजोर, मोसा मुय्तोन वेहतहता. इद्रम वळ्ळकिसि, नना देवुळ्ळा बाराबरतोनिन इन्जि, येषु कबुल आस्तोग. वचन 28ते अहे.

26 मीवा लोप्पा वळ्ळकलाह, ओसो मीवा नेयम कीयलाह, नयगा वेल्लाडे गोटिड मन्हाताड. मति नाक बोग लोहतोग, ओगे सेतेम वळ्ळकिह्तोग, ओनडाहि केंजताड गोटिने, नना दुनियातोरिहक वेहतहनन, * इन्जि इतोग.

27 मावा संगे वेगु देवुळबाबानाये लोप्पा वळ्ळकिह्तोग इनजोर, ओरिहक तेळियो आसि.

28 अदिहके येसु ओरिन इतोग, *मीट माने-मन्कना नडुम पुटोटोन्कु गुटातगा पोगोन वेळ्ळतकिर, * अस्केने नना बोनिन आंदन इनजोर मीक तेळियागा. * ओसो नना कुद आसि बातय केवोन, मति बाबाल नाक काहतापु, नना इव पोल्लोड वळ्ळकिह्तोन. *

29 बोग नाक लोहतोग, ओग नाक तोळ मन्हतोग. बेव कबस्क ओन्कु गिर्दा वास्ताड, अवे कबस्क नना अमेसा कीसोर महनन, * अदिहके ओग नाक वगोने विळ्ळिस एवोग, * इनजोर इतोग.

30 इव गोटिड ओग वळ्ळकिह्पा, वेल्लाटोर ओग देवुळ लोहतोग राजाल आंदोग इन्जि नमतोर. *

अब्रहमना जालपिलतोर बोस्?

31 बोर यहुदिर येसुन नमिह्नोम इतोर, ओरिन ओग इतोग, *मीट नितमे नावाड कगयवालोरिर आय्हनिर इतेके, मीट नावा पोल्लोते तिरियकिर. *

32 अस्के मीट सेतेमतुन पुनदकिर, अद सेतेम मीकु विळ्ळिस कीयगा, * इतोग.

33 *माटु अब्रहम मुय्तोना कृळतोरोग आंदोम, * बोनाय बेस्केने कय इळन दोहतप मनोम. इतेके अद सेतेम मीकु विळ्ळिस कीयगा इनजोर, निमा बह इहनिन?" इन्जि वेर कोंटेतोर यहुदिर येसुन कट्टला कीतोर.

34 येसु ओरिन इतोग, *इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोर मन्कलोर पापम कीसोर मन्हतोर, पापमताड विचर्क ओरिन आत्रे कीस्ताड. *

35 केंजाट, माल्काना लोते ओर्युदोन्क अमेसा मनदनद अदिकर इले, मति मगिहक इसि मन्हाता. *

36 अदिनेनाहक नना देवुळता मगनन मीकु विळ्ळिस कीतिके, मीट नितमे पापमताड विचर्कनाह पिह्द अरयकिर. *

37 मीटु अब्रहम मुय्तोना कुट्टमळतोरिर इनजोर, नाक एकाये. * तेला मति मीवा जीवाते नावाड पोल्लोड गडोड इनजोर, * मीटु नाकु हळ्कलाह कोहतहनिर. *

38 बेव गोटिड नना नावा बाबानगा मतस्के ऊळतन, अविने नना वेहतहनन. अद्रुमे मीट वने मीवा बाबानाहि केंजतव गोटिने मीट कीय्हनिर, * इनजोर इतोग.

39 *मावा बाबाल अब्रहमिये आंदोग!*" इनजोर वेर इतोर. अस्के पया येसु इतोग, *मीट अब्रहम मुय्तोनाड मगनिर मतेके, अब्रहमना लेह्का, बेसताड कबस्क केवेरिर. *

40 मति इजेके नना देवुळताहि केंजतद सेतेमा पोल्लोतुन मीक वेहतन, * तेला मति नाके मीट हळ्कलाह कोहतहनिर. * अब्रहम इतेके इद्रमताड कबस्क केवोग.

41 बोग मीवा बाबाल करले मन्हतोग, ओनाडे कबस्क मीट कीय्हनिर. * अस्के पया वेर इतोर, *माट इतेके पोर्हका पेकोरलेह्का पुट वावोम! मति माक वगोगे बाबाल मन्हतोग, इतेके देवुळबाबाले! * *

42 अस्के येसु ओरिन इतोग, *देवुळबाबाल मीवा बाबाल आस मतेके, मीट नाक जीवा केवेरिर; * बाराहक इतेके नना देवुळताहि पेसिस वातोनिन आंदन. * नना नावाय गिर्दाते इद बूमतगा वावोन, मति नाका बाबाल लोहताहके, नना वातन. *

43 नावाड पोल्लोड मीक बह केंज वसो. अदिहके नना वेहतनव गोटिड मीक तेळियोड.

44 मीट देयहकना मुक्यानाडे मगनिर! * अदिहके तानाडे लाग्वाड कबस्क मीट कीयलाह ऊळिहनिर. अद मुनेताहि मन्कन हळ्के आंदु. * ओसो तानगा बातय सेतेम इले, अदिहक अद बेस्केने सेतेमतुन पोस मनो. ताना बुदिय जोल वळ्ळकनद आंदु, बाराहक इतेके अद जोलहाल ओसो जोलतुन पुटिह कीयनद आंदु. *

45 मति नना मीक सेतेम वेहताहकु, मीट नाक नमविर. *

* 8:26 8:26 6:68; 8:40; 12:49; 15:15; 17:8,14 * 8:28 8:28 3:14; 12:32 † 8:28 8:28 नना बोनिन आंदन इनजोर मोदुल कागिदते "नना महनन इनजोर" अचोने. पोगोन 8:24 वचनता नोट ऊळाट. * 8:28 8:28 8:24; 13:19 * 8:28 8:28 5:19; 5:30; 12:49; 14:10 * 8:29 8:29 1 यौहन 3:22 * 8:29 8:29 8:16; 16:32 * 8:30 8:30 2:23; 7:31; 10:41-42; 11:45; 12:11,42 * 8:31 8:31 15:7-8; 2 यौहन 9 * 8:32 8:32 17:17; रोम सहरतोर 6:17-18,21-22; 8:1-2; 1 कुरिततोर 7:22; 2 कुरिततोर 3:17; गलातितोर 5:1; नाहुब 1:25; 1 पत्रु 2:16 * 8:33 8:33 मत्थयाल 3:9; लूकाल 3:8; यौहन 8:37,39 * 8:34 8:34 रोम सहरतोर 6:16; 7:14; 2 पत्रु 2:19 * 8:35 8:35 पुट्टुळ्ळि 21:10; गलातितोर 4:30 * 8:36 8:36 रोम सहरतोर 8:1-2; 1 कुरिततोर 7:22; गलातितोर 5:1 * 8:37 8:37 मत्थयाल 3:9; लूकाल 3:8; यौहन 8:33,39 * 8:37 8:37 1 यौहन 2:14 * 8:37 8:37 7:1; 8:40 * 8:38 8:38 8:41,44 * 8:39 8:39 रोम सहरतोर 2:28; 9:7-9; गलातितोर 3:7 * 8:40 8:40 6:68; 8:26; 12:49; 15:15; 17:8,14 * 8:40 8:40 7:1; 8:37; 1 यौहन 3:12 * 8:41 8:41 8:44 * 8:41 8:41 व्यवस्थाविवरण 32:6; यसायाह 63:16; 64:8 * 8:42 8:42 1 यौहन 5:1 * 8:42 8:42 13:3; 16:27-28; 17:8 * 8:42 8:42 7:28 * 8:44 8:44 मत्थयाल 13:38-39; 16:23; यौहन 8:38,41; बळयिर 13:10; 1 यौहन 3:10 * 8:44 8:44 1 पत्रु 5:8; 1 यौहन 3:15 * 8:44 8:44 2 कुरिततोर 11:3 * 8:45 8:45 18:37

46 नना पापम कीतन इन्जि, मियगडाहि बोगाय तोहता पगयनोगा? * नना सेतेम वेहतेकाय, मीट नाक बाराहकु नमविर?

47 बोर देवुळता लोकुर मन्होर, ओरु देवुळताड गोटिड केंजिहोर. * मीट मात्रमि देवुळता लोकुरिर आयविर, अदिहके मीट केंजविर, *” इनजोर येसु इतोग.

यहुदिराड पेदल्क येसुन ओड अस्तोर

48 अस्के यहुदिराड पेदल्क येसुन इतोर, “निमा सामरितोनिन पर्गेनिन, नीक देयम पोयता इनजोर माट इह्नोम, अद बह जोलिया?” *

49 येसु ओरिन इतोग, “आयो, नाक देयम पोयो. मति नना नावा बाबाना कदर कीयहनन; मीट इतेक नावा कदर रेहतहनिर.

50 नना नावा मानतुन ऊळोन. * नावा मान ऊळवाल ओर्वोग मन्होतोग, नावा बाबाल. बोग सेतेम, बोग जोल, ओन्के नेयम कीयलाह अदिकर मन्हाता.

51 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोर नावाड पोल्लोड केंजिस, अहलेहका तिरियनुर, ओर बेस्केन हायोर आयनुर.” *

52 (ओग मेंदुदा हामुरता लोप्पा वळ्हकिह्तोग बहे इनजोर,) यहुदिर ओन इतोर, “नीक देयम पोयता ऊळा, इंजेक माट पुतोम. * अब्रहम वने डोलतोग, देवुळता कबुरतोर वने डोलतोर. निमा मात्रम इहनिन, ‘बोर नावाड पोल्लोड केंजिस अहलेहका तिरियनुर, ओर बेस्केन हायोर आयनुर,’ इहनिन.

53 मावा मुनेतोग पेदामुय्तोग अब्रहमि डोलतोग, ओन्काय निमा बेरोनिना? देवुळता कबुरतोर वने डोलतोर. इतेक निमा बोनिन आंदिन, बाताड वेहतहनन?” इन्जि वेर ओन पळ्मिड ईतोर.

54 येसु ओरिन इतोग, “नना नाके कदर ईतैके, अद कदरता बातय पाय्दा इले. मति बोन मीट ‘मावा देवुळबाबाल आंदोग,’ इनजोर इहनिर, ओगे नावा बाबाल नाक कदर ईस्तोग. *

55 मीट ओन पुनविर, * मति नना ओन पुहनन. ओसो नना ओन पुनोन इनजोर इनदकन इतेक, नना मीवा लेहका जोलतोनन आयकन. मति नना इतेक ओन पुहनन, ओसो ओनाड पोल्लोड केंजिस, अह तिरियिहनन.

56 मीवा मुनेतोग पेदामुय्तोग अब्रहमि, नावा वायनद वेलातुन ऊळसोर, पका गिर्दा आतोग. * ऊळिंदोग वने, ओसो गिर्दा आंदोग वने, S” इतोग.

57 “नीक इंका वळ्गा वयस तेला आयोये, इतेके निमा अब्रहम मुय्तोन बह ऊळतिन?” इनजोर यहुदिर येसुन इतोर.

58 येसु ओरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, अब्रहम मुय्तोहकाय सुम्मुनेतोनन नना मतन, इंजेक ओसो महनन *!” *

59 तेन केंजिस, (येसु ननान देवुळतन इतप वळ्हकिह्तोग इन्जि, वेर पुतोर.) पया ओड आसि, येसुन उकलाहि बंडाड पेहकतोर. * मति येसु ओरगडाहि कुस्के मंदिरताहि पेसिस अतोग.

9

पुटगुडिन येसु तोवनाह कीस्तोग

1 अगडाहि पेसिस दायहपा, येसुहकु वगोग पुटगुडि कलियतोग.

2 अस्के येसुनाड कगयवालोर ओन ताल्हकतोर, “गुरु, वेग निटम बोनायो पापमतेनाहके गुड पुट वातोग. इतेके वेनाये पापमतुहक, बारा वेनाड तलोग-तपेर कीतद पापमतुहक वेग गुड पुट वातोगा? *” इन्जि ताल्हकतोर. *

3 अस्के येसु ओरिन इतोग “वेग पापम कीताहकु आयो, ओसो वेनाड तलोग-तपेर पापम कीतोर इन्ज गुड पुट वावोग, मति वेना मेंदुदा देवुळता बेरा लाव दिसना इन्जि, * वेग इद्रम पुट वातोग.

4 नावा बाबाल बेव कबस्क कीयलाह नाक लोहतोग, अविन नाकु वेहच मनेकेने, इतेके इद बुमते मनेकेने, कीया पोयहता. बह इतेके उचुके दियाना पया ईकळ वायनद मन्हाता, अस्के बोन्के कबळ कीया वावो आयगा. *

5 नना इद दुनियाते मनाहजोम, इद दुनियाता वेहचतन आंदन. * (इद्रमता गुडलेहकाडोरिन वेहच ईया पगयहनन.)”

6 इचोन इन्जि, ओग नेदगा उस्कतोग, * उस्कलते तोळ्यो पिस्कतोग. अह कीसि ओग पुटगुडिनाड कौडानगा अद तोळ्योतुन ओकिर्सीतोग.

* 8:46 8:46 इब्रितोर 4:14-15 * 8:47 8:47 18:37; 1 योजन 4:6 * 8:47 8:47 10:26 * 8:48 8:48 7:20; 8:52;

10:20 * 8:50 8:50 5:41; 7:18; 8:54 * 8:51 8:51 6:50; 11:26; 14:23 * 8:52 8:52 7:20; 8:48; 10:20

* 8:54 8:54 5:41; 7:18; 8:50; इब्रितोर 5:5 * 8:55 8:55 7:28; 8:19; 15:21; 16:3; 17:25; 1 योजन 3:1 * 8:56

8:56 इब्रितोर 11:13 § 8:56 8:56 पुटमुळि 22:13-15 ऊळाट. * 8:58 8:58 नना मतन, इंजेक ओसो महनन 8:24ता कालनोटे ऊळाट.

* 8:58 8:58 8:24,28; 17:5; कुलुसितोर 1:17 * 8:59 8:59 10:31; 11:8 * 9:2 9:2 पेसमुळि 20:5; योजन 9:34 * 9:2

9:2 उदुर यहुदिरा विचरते, मन्कल तलिना पोटाते वने पापम कीया पगयहतोग. * 9:3 9:3 11:4,40 * 9:4 9:4 11:9-10; 12:35-36

* 9:5 9:5 1:4; 8:12; 12:46 * 9:6 9:6 मार्कल 7:33; 8:23

7 पया येसु ओन इतोग, “अन, सीलो इनदनद वेच्चातगा अन्जि मोकम नोम्म,✽” इन्जि ओन लोहतोग (“सीलो” इद पेदिर इतेके लोहतोग). पया ओग गुडि अन्जि कन्क ऊरतस्के, ओग तोवयलाह आतोग, आसि लोन अतोग.✽

8 मुने बिचेम ताल्हकिहपा बोर ओन ऊळिस मतोर, ओसो ओनाड एर्रेतोर ओन ऊळिस इंदुर, “उदिस बिचेम ताल्हकिदोग, ओग वेगेया?”

9 बोर बोर इतोर, “इंगो, वेग बिचेम ताल्हकवाले!” ओसो उय्तर इतोर, “आयो रा, वेग बिचेम ताल्हकवाले आयोग, ओनाय लेहका दिसवाले बोगकोटे मनदनोग, रा!” इनजोर इंदुर. अस्के वेग गुडि इनदलातोग, “ननान रा, बिचेम ताल्हकवानन,” इतोग.

10 “नीवाड कौंडाड पया बह बेस आताड, डा?” इन्जि लोक्कुर ओन ताल्हकतोर.

11 ओग इतोग, “येसु पेदिरतोग वगोग मन्कल तोळ्यो पिस्किसि, नावाड कौंडाहकु ओकिसि, ‘सीलो वेच्चातगा अन्जि कन्क उरा,’ इतोग. अस्के पया नना अन्जि कन्क ऊरतन, कन्क ऊरताहे नना इंजेके तोवयहनन,” इनजोर इतोग.

12 लोक्कुर ओन ओसो ताल्हकतोर, “अह इतेके ओग येसु बेगाडोग?” “बारायो, नना पुनोन,” इन्जि ओग इतोग.

परसिर पुटगुडिन पर्वकिस् ऊळिह्तोर

13 पया ओर लोक्कुर गुडि आस मतोनू परसिरक्के पोस ततोर.

14 (बेद दिया येसु तोळ्यो पिस्किसि, ओकिसि, पुटगुडिन बेस कीतोग, अद दिया वारमता पोल्वादिया आंद.)

15 पोस ततापया, परसिर वने “निमा बह तोवयहनन?” इन्जि ओन ताल्हकतोर. ओग इतोग, “नावाड कौंडाहकु ओग तोळ्यो ओकतोग, अस्के नना अन्जि कन्क ऊरतन, कन्क ऊरताहे नना इंजेके तोवयहनन,” इतोग.

16 तेन केजिस उय्तर परसिर इतोर, “ओग मन्कल देवुळताह इलेग, मतेके ओग पोल्वादियाते इद सत्रे कीयना कबळ केवोग आवेग.”✽ ओसो उय्तर इतोर, “इंगो मति बोगाय पापि मन्कल, इद्रमताड बेहराड सीनान बह तोहता पगयनोग?✽” इद्रम तमतमाय वहचिसि, ओर रेंड तुंगाड आतोर.✽

17 अदिहकु ओर ओसो उंद देबा ओन पुटगुडिन ताल्हकतोर, “ओग नीवाडे कौंडान बेस कीतोग इन्जि, ओग बेद्रमतोग मन्कल इनजोर निमा इहनन?” इतोर. “एय, ओग देवुळता कबुरतोग मनदनोग इहनन,” इन्जि ओग इतोग.

18-19 ओग गुडि मतोग, मति इंजेके तोवयलाह आतोग इनजोर, यहूदिराड पेदल्क नक्का पोयवाये मतोर. अदिहकु तोवयलाह आतोग गुडिना तलोग-तपेन ओर केयतोर, केयिसि ताल्हकतोर, “बह, वेग मीवाये पेकाला? मीवाये पेकाल इनजोर इतेके, निटमे वेग गुड पुट वातोगा? अह इतेक पया वेग बह तोवयलाह आतोग?” इन्जि ताल्हकतोर.

20 पया वेना तलोग-तपेर इतोर, “एय, वेग मावाय पेकाल आंदोग, ओसो वेग पुटिय तोववोग आस मतोग, इद माक एकाये.

21 मति इंजेके वेग बह तोवयहतोगो, इदिन माट पुनोम. ओसो वेनाड कौंडान बोग पड्ने कीतोग, अदिन वने माट पुनोम. वेने ताल्हकाटे, वेग इंजेके लेयोग आतोग. बह आतदिन तनाय वेहतनोग,” इतोर.

22 यहूदिराड पेदल्किन रेयिसि, वेना तलोग-तपेर अह इतोर.✽ बाराहक इतेके देवुळ लोहवाले पिसिह केवाल येसु आंदोग इनजोर, बोग कबुल कीयनोग, ओग मावा मोळ्कनगा वायनायो इन्जि, यहूदिराड पेदल्क कतमतोर उकुम ईस मतोर.✽

23 अदे रेयतुहकु गुडिना तलोग-तपेर “वेग इंजेके लेयोग आतोग, वेने ताल्हकाट!” इनजोर इन्ज मतोर.

24 अदिहक पुटगुडिन ओर परसिर ओसो उंद मल्का केयिस इतोर, “देवुळता मुनेह किरिया कीसि, नीक बह आतदिन सेतेमते वेहा. बाराहक इतेके वेग मन्कल पापमतोग इनजोर माट पुह्नोम,” इतोर.

25 “ओग पापमतोगो, बेद्रमतोगो, नना पुनोन. मति सिरप उंदिय पोल्लो नना पुह्नन, मुने नना तोवोन आसि, इंजेके नना तोवयहनन,” इन्जि ओग इतोग.

26 “अह इतेक ओग नीक बाताड कीतोग, नीक बह तोवनाह कीतोग?” इन्जि परसिर ओन ताल्हकतोर.

27 “इंजेकेन मीक वेहनन बहे, तेला मति मीट केजिविरा? मीक ओसो उंद मल्का बाराहक केजना मन्हता? बह मीट वने ओनाडे कगयवालेर आयना मन्हताया?” इन्जि इतोग.

28 अस्के ओर ओन सेरसेर वळ्हकतोर, “निमाने ओनाड कगयवानिन! माट इतेके मोसानाड अडोड नोमवालोरोग आंदोम, पुत्तिन!✽

29 देवुळि मोसा मुय्तोनू वळ्हकता इन्जि, माक एकाये. मति वेग मन्कल बेगडोगो, इदिन माट पुनोम,”✽ इतोर.

30 अस्के पया पुटगुडि ओरिन इतोग, “इदे कोनि बेरा बामनद पोल्लो! ओग बेगडोग, इदिन मीट पुनविर, मति ओग इतेके नाक तोवनाह कीतोग.

✽ 9:7 9:7 नहेम्याल 8:15; यशायाह 8:6; योहन 9:11 ✽ 9:7 9:7 यशायाह 29:18; 35:5; 42:7; मत्थ्याल 11:5 ✽ 9:16 9:16

मत्थ्याल 12:2; लूकाल 6:7; 13:14; योहन 5:16; 7:23 ✽ 9:16 9:16 3:2; 9:33; बळपिर 2:22 ✽ 9:16 9:16 7:12,43; 10:19

✽ 9:22 9:22 7:13; 9:34; 12:42; 19:38; 20:19 ✽ 9:22 9:22 12:42; 16:2 ✽ 9:28 9:28 5:45 ✽ 9:29 9:29

7:27-28; 8:14; इब्रितोर 1:1

31 देवुळि पापि मन्कलोरा ताल्हकनदिन केंजो इनजोर, माक एकांयि.✧ मति बोर देवुळतुन मोळ्किसि ताना पोल्लोते तिरियिह्तोर, ओरा ताल्हकनदिन देवुळ केंजिह्ता.✧

32 केंजाट, पुटगुडिनु तोवनाह कीतोग, इद्रमता गोटि बूम पटगुडाह बेस्केन आयो।

33 ओग मन्कल देवुळतगुडाह वावेके, वेन्क इद्रमलेह्का बातय कीया वावो आवालि,✧ इन्जि परसिरिन पुटगुडि इतोग.

34 अस्के ओर ओन गुडिन इतोर, “नीक इतेके पुटगुडाह पापमता सिक्सा दल्गता,✧ माक निमा काहहतहनिन?” अह इनजोर ओन पलत पेहचीतोर.✧

निटम गुडिर बोर

35 परसिर पुटगुडिन पलत पेहचीतोर इनजोर, येसुहक इद्र पोल्लो एकां आता. अस्के ओन पहँकिसि कलियतस्के, येसु इतोग, “बह निमा माने-मन्कना नडुम पुटटोन नमिहनिना?” इन्जि ताल्हकतोग.

36 “ए गुरू, नना ओन नमना इन्जि, ओग बोग आंदोग, नाक वेहा,” इन्जि ओग येसुन इतोग.

37 अस्के येसु ओन इतोग, “निमा इतेक ओन ऊळतिन, नीवा संगे इंजेक वळ्ळकवानन, ओनन ननाने,” इतोग.

38 “ए सामि, नना नमिहनन,” इह इन्जि ओग येसुन दंडुम अरतोग.✧

39 “नना लोकुरा पापम तोहतलाहि इद्र बूमते वातन. बोर लोकुर माट गुडिरा लेह्का ईकळते ताकिह्नोम इनजोर पुन्हतोर, ओरिह्क देवुळता वेहक दिसाग.✧ इदिनेनाह्क इद्र बूमते वातन. ओसो बोर तोवयहनोम इन्हतोर, ओर निटमे तमा बुदते गुडिर इन्जि नना तोहतकन,✧” इन्जि येसु इतोग.

40 अस्के अगा मतोर उत्तूर परसिर इदिन केंजिसि, “बह माट वने बुदते गुडिरोम इनजोर इहनिरा?” इतोर.

41 अस्के येसु ओरिन इतोग, “ माट गुडिरा लेह्का ईकळते ताकिह्नोम, (मति तोवयलाह, देवुळताहि कगयलाह माक गिर्दा मन्हता,) इद्रम मीट इन्ज मतेके, मीवा कसूर मनो आवालि, (देवुळि मीक मापि केवालि).✧ मति माट तोवयहनोम, (पूरा पुतोराम) इनजोर इहनिर.✧ अदिह्के मीवा पापम अहे मन्हता, (देवुळि मीक मापि केवो),✧” इनजोर इतोग.

10

नेहनोग गोरै कोपाल येसुये

1 येसु पया लोकुरिन इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोग गोरै गोवुळतगा अगदेनाहि लोप्पा नेडवा, दुस्रा बाजेताह तडिसि दास्तोग, ओगु कले, बेरा डाकु आंदोग.✧” 2 मति बोग अगदेनाहि लोप्पा नेडिह्तोग, ओगे गोरै कोपाल आंदोग.

3 ओनेनाह्के राका केवाल अगदुन तेगयिह्तोग. ओनाय आल्कातुन गोरैड केंजिह्ता.✧ ओग तनाड गोरैनु उद-उंदता पेदिर पोस केयिह्तोग, केयिसि अविन पलत पेहच ओस्तोग.

4 तनाड कतम गोरैड पलत पेहतस्के, ओग अविस्कना मुनेह दास्तोग. ओना पयाह पयाह गोरैड वने दास्ताड, बाराहक इतेके अवु ओना आल्कातुन पुन्हताड इनजोर.

5 पुनवोना पेके अव बेस्केन अनोड आयनुड, मति ओनगुडाहि वितनुड, बाराहक इतेके अवु पुनवोराड आल्कान मसोड इनजोर.✧

6 इद्रमता पुन्निह कीयनद पोल्लोतुन, येसु अगा केंजवालोरिह्क वेहतोग.† मति ताना अर्तम ओरिह्क तेळियो.

7 अस्के येसु ओरिन ओसो इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, गोरैना अगदन ननाने आंदन.

8 नाकाय मुने वातोर जोल काहवालोर कतमतोर कलेर, डाकुर आंदुर.✧ मति नावाड गोरैड ओराड केंजोड आंदुड.

9 देवुळतके दायनद गोरैना अगदन ननान आंदन. नयेनाहि बोर लोप्पा नेडनूर, ओरिन नना पिसिह कीकन. ओरू लोप्पा-पलत ओळियाड-पेसाड कीयनूर, ओरिह्क तिड-बंड वने दोर्कगा.

10 कलेर वास्तोर, सिरपि कललाह, हळकलाह, बूळे कीयलाह, इदे विचरते ओर वास्तोर. मति नना बाराहक वातन इतेके नावा लोकुरिह्कु लद्रुदता जीवा दोर्कना इन्जि.✧

✧ 9:31 9:31 अय्यळ 27:8-9; 35:12-13; देवुळताड पाटाड 66:18; बुदताड पोल्लोड 15:29; 28:9; यसायाह 1:15 ✧ 9:31 9:31

11:22,41; याकुब 5:16; 1 योजन 3:22 ✧ 9:33 9:33 3:2; 9:16 ✧ 9:34 9:34 9:2 ✧ 9:34 9:34 7:13; 9:22; 12:42;

19:38; 20:19; 3 योजन 10 ✧ 9:38 9:38 मत्थ्याल 8:2; 28:17; बळयिर 10:25; तोहचीतव पोल्लोड 22:8 † 9:38 9:38 नेव पका

पाळ्नाड मोदुल कायेह्कने इद्र वचन दोर्को. ✧ 9:39 9:39 लुक्कल 4:18-19 ✧ 9:39 9:39 ब्यवस्थविवरण 29:4; यिर्मयाह 5:21; यहजेकेल

12:2; मत्थ्याल 13:13 ✧ 9:41 9:41 15:22,24 ✧ 9:41 9:40-41 रोम सहरतोर 2:19 ✧ 9:41 9:41 बुदताड पोल्लोड 26:12;

याकुब 4:17 ✧ 10:1 10:1 10:8 ✧ 10:1 10:1 परसिर इतेके माटे यहूदिया मुक्वालोराम आंदोम, इह इंदूर. ओराय लोप्पा येसु इद्रम इतोग

बहे. ✧ 10:3 10:3 10:16,27 ✧ 10:5 10:3-5 1 योजन 4:6 † 10:6 10:6 नना मीवाड पेदल्कना लेह्का इलेन, इदिन तोहतलाह,

येसु ओरिह्क इद्र पोल्लो वेहतोग. ✧ 10:8 10:8 यिर्मयाह 23:1-2; यहजेकेल 34:2-5; योजन 10:1 ✧ 10:10 10:10 5:40

- 11 नेह्नोग गोरें कोपानन ननान आंदन. ✧ नेह्नोग कोपाल तनाड गोरेंनेनाहकु तना जीवा ईयलाह तयर आस्तोग. ✧
- 12 मति कूलतोग इतेके, कोपाल वने आयोग ओसो मालकाल वने आयोग, अदिहकु लोळडाड वायनदिन ऊळिसि, गोरेंन अगान विळिसस वितिह्तोग। बाराहक इतेके गोरेंड ओनाड आयोड इनजोरें. पया लोळडाड वासि उचुकिन पोयहपा, गोरेंड कतम बिरोबटो आस्ताड.
- 13 ओग कूलतोग आंदोग, अदिहक गोरेंना पर्वा केवोग, ओग वितिह्तोग.
- 14-15 मति नना नेह्ना कोपानन. ✧ बहलेहका बाबाल नाक पुन्ह्तोग ओसो नना बाबान पुहनन, अद्रुमें नावाड गोरेंन नना पुहनन, ✧ अहे अव वने नाक पुन्हताड. ✧ ओसो गोरेंनेनाहक नना नावा जीवातुन ईयलाह तयर महनन. ✧
- 16 ओसो बेव गोरेंड मन्हताड, अव इद गोहडटाडडाड (इतेके यहुदि जातता गोहडटाडडाड) आयोड. अविस्किन वने नाक नावा गोहडटे काल्हप पोयतगा, ✧ अस्के अव नावा आल्कातुन केंजनुड. पया उंदिय गोहडि आयगा, ✧ अस्के नना ओरा वगोनन मेहवाल कोपानन आयकन.
- 17 नना ओसो जीवा अरयकन इनजोरें, नावा जीवातुन नना ईयहनन, ✧ अदिहक बाबाल नाक जीवा कीस्तोग.
- 18 अद जीवातुन नयगडाहि बोगे ओया पगवोग, मति नावाय विचरते नना तान ईयहनन. नाक अदिन ईयनद अदिकर मन्हता, ओसो मल्स जीवा अरयनद वने अदिकर मन्हता. इहे कीयनद उकुमि, नावा बाबाल नाक ईतोग, ✧ इन्जि येसु इतोग.
- 19 इव गोटिनेनाहक यहुदिर ओसो उंद देबा पका जेटामारा आसि, रेंड तुंगाड आतोर. ✧
- 20 ओरगडाहि वेल्लाटोर इतोर, “वेग पिसाड आतोग, रा! ✧ वेन देयम पोयता. ✧ वेनाड मीट बाराहक केंजिह्निर?” इह इतोर.
- 21 मति उय्तर इतोर, “इव इद्रमताड गोटिड देयम पोयतोनाड आयोड, डा! वेग गुडिन तोवनाह कीतोग, देयमतुहक बह अह कीया वास्ताया? ✧” इतोर.

येसु देवुळता मगनन इन्ह्तोग

- 22 येस्सलेम सहरते इर्डमतस्के, मंदिरतुन सिर्तम ईतदिन सीता कीयनद पंडुम वाता. ✧
- 23 अस्के मंदिरतगा बेद मंडातुन साल्मोन राजाना मंडा इंदुर, ✧ अदे मंडातगा येसु तिरियलाह आस मतोग.
- 24 अस्के यहुदिर कोंटोर ओन सर्ने आस इतोर, “निमा मावा जीवातुन बेचानाह तेळियवाह कीस तासकिन? निमा देवुळ लोहवाल पिसिह केवानिन इतेके, माक पड्ने वेहा!”
- 25 येसु ओरिन इतोग, “नना मीकु मुनेताहि वेहतेकाय, मीट नमविर! बेव डीसाताड कबस्क नना नावा बाबाना अदिकरते कीयहनन, अवे नावा लोप्पा वेहतहताड. ✧
- 26 तेला मति मीट नावाड गोरेंना गोहडटाडोरिर आयवाहकु, मीट नमविर. ✧
- 27 (बेद्रम गोरेंड कोपाना आल्कातुन केंजिहताड, अद्रुमें) नाक नमवालोर नावा आल्कातुन केंजिह्तोर, ओसो नाक पुन्ह्तोर. ओरिन नना पुहनन ओसो ओरु नावाड कगयलाह वास्तोर. ✧
- 28 नना ओरिहकु अमेसाता पिसमुळि ईयहनन. ✧ ओर बेस्केन बूळेम आयोर आयनुर, ओसो ओरिन नयगडाहि बोरें ऊंदोर आयनुर. ✧
- 29 बोगा नाक ओरिन ईतोग, ओग नावा बाबाल सबेटोरिहकाय बेह्रोग मन्ह्तोग, मनाहकु ओना कयदाहि बोगे ओरिन मुर्तिय ऊंद पगवोग.
- 30 बाबाल, नना, माट उंदिये मह्नोम,” इन्जि येसु वेहतोग. ✧

✧ 10:11 10:11 यशायाह 40:11; यहजेकल 34:11-16,23; योहन 10:14-15; इब्रितोर 13:20; 1 पत्र 2:25; 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ✧ 10:11 10:11 10:14-15,17,18; 15:13; 1 योहन 3:16 ✧ 10:14-15 10:14-15 यशायाह 40:11; यहजेकल 34:11-16,23; योहन 10:11; इब्रितोर 13:20; 1 पत्र 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 7:17 ✧ 10:14-15 10:14-15 2 तिमतो 2:19 ✧ 10:14-15 10:14-15 मत्थाल 11:27; लूकाल 10:22; योहन 10:27 ✧ 10:14-15 10:14-15 10:11,17,18; 15:13; 1 योहन 3:16 ✧ 10:16 10:16 यशायाह 56:8 ✧ 10:16 10:16 11:52; 17:21-22; रोम सहरतोर 11:25; इपिसुस्तोर 2:15-16 ✧ 10:17 10:17 10:11; 10:14-15,18; 15:13; 1 योहन 3:16 ✧ 10:18 10:18 पिल्लिपितोर 2:8 ✧ 10:19 10:19 7:43; 9:16 ✧ 10:20 10:20 मार्कल 3:21 ✧ 10:20 10:20 7:20; 8:48,52 ✧ 10:21 10:21 9:32-33 ✧ 10:22 10:22 येसु पुटना डेडा नर वर्साना मुने, इययेलतोगा बयतगा युनानि जाततोर राजालोर राजेम कीदूर. ओरगा ओवोंग मतोग, अंतकियास एपिपनिस इनवाल, ओग पका लायवोग. ओग येस्सलेम सहरता मंदिरतुन लूटे कीसि, अगा मतोर वेल्लाटोर यहुदिरिन हक्त्तोग. ओर युनानि जाततोर मावा पवित्र मंदिरतुन कळ्वोग कीतोर इन्जि, उय्तर यहुदि पळ्योर ओड आसि, ओग राजाना अद्रम लळय कीतोर. लळय कीसि बेर यहुदिर गेल्सतोर, गेलिसि तमा कळ्वोग आता मंदिरतुन सिर्तम ईया बोटटोर. मंदिरतुन सिर्तम इतापया, यहुदिर गिदिते तान सीता कीयलाह उंद पंडुम कीतोर, इद वसमिटा पंडुमतुन नेंड वने यहुदिर इर्डमतस्के नोमिह्तोर. ✧ 10:23 10:23 बळयिर 3:11; 5:12 ✧ 10:25 10:25 मत्थाल 11:4-5; लूकाल 7:22; योहन 5:36; 10:38; 14:11; 15:24 ✧ 10:26 10:26 8:47 ✧ 10:27 10:27 10:4,14,16 ✧ 10:28 10:28 17:1-2; 1 योहन 2:25; 5:11 ✧ 10:28 10:28 6:37,39; 17:12; 18:9; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 10:30 10:30 17:21-23

31 येषु अह इतस्के, यहूदिराड पेदल्क बंडाड उकिस, ओन हक्कलाह ऊळिंदूर.*

32 अस्के “नाक बाबाल वेहतवु वेव्लाडे बेसताड कबस्क, नना मीक कीस तोहतन इतेके, अगडाहि बेद कबळतेनाहक, नाकु बंडाड उकिस हक्कलाहि ऊळिहनिर?” इन्जि येषु ओरिन ताल्हकतोग.

33 “आयो, बेसता कबळतेनाहक नीक माटु बंडाड उकिस हक्कोम, मति निमा मन्कल आसि, ननान देवुळतन इतपु,* देवुळतुन उकिस-पाक्सि मळहकतिन; अदिहक नीक माटु हक्कोम,” इनजोर यहूदिराड पेदल्क इतोर.*

34 अस्के येषु ओरिन इतोग, “मीट देवुळकनिर आदिर* इनजोर, देवुळबाबाल अस्केडोर राजेम केवालोरीन इन्जि, इद्रम मीवाड अडोना सांभ्रमते रासतद इलेया?

35-36 ओसो देवुळता सांभ्रम बेस्केन जोल आयो इन्जि माटु पुहनल. अद कालमते नेयम कीयलाह, बोरीहक देवुळताड पोल्लोड दोर्कताड, ओरिन देवुळबाबाल ‘देवुळकनिर’ इनजोर इतोग. इतेके बोनु बाबाल पवित्र कबळतेनाहक आचिस, इद दुनियाते लोहतोग,* ओनन ननाने देवुळता मगनन* इन्जि इतेके, अद बाता गलिते? पया मीट नाकु देवुळतुन पास्किहनिर इनजोर, बाराहकु कसुर तोहतहनिर?

37 नना नावा बाबाल वेहतनव कबस्क केवेके, नाक नममाट.

38 मति नना अव कबस्किन कीयहनन इतेके, नाक नमवेकाय, अव कबस्किन ऊळिस तेला, देवुळ नाक लोहता इन्जि नमाट. इद्रमलेहका मीट नमतेके, बाबाल नयगा जोळेम आस मन्हतोग, ओसो नना बाबानगा जोळेम आस महनन इन्जि, मीक तेळियगा,* ओसो मीट पुनजोर मनदकिर,” इन्जि येषु ओरिन इतोग.*

39 ओर ओन ओसो पोयतलाह ऊळिंदूर,* मति ओगु ओरा कयदाहि बुस्कतोग.

40 योर्दन बरेटा अबरि मुने योहनदेवुळता पेदिरते एग मीहन्दोग, अगा येषु अतोग, अन्जि अगान मतोग.*

41-42 अस्के ओनक्के वेव्लाय मुल वातोर, वासि इतोर, “योहन वेना लेहका बातय बामिह कीयना सीना तोहोग, निटमे! तेला मति योहन वेना लोप्पा बेव गोटेड वेहच मतोग, अव सबे करलताडे आंदुड इनजोर, वेगु देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजाले मनदनोग!”* इन्जि, अगडोर वेव्लोटोरे येषुन नमतोर.*

11

येसुना गौतयाल लाजरि हास्तोग

1 मरियाल इनदनदु ओसो ताना अकालि मार्तालि,* इव बेतनि इनदनद नाटे मंदुड;* अविस्कनाये तमोग लाजर पेदिरतोग दुक अर्स मतोग.

2 (येसुसामिनाड काल्किनु अतर्नेयदे ऊसता, तनाड केल्कने ओनाड काल्किनु उमचता, अद इदे मरियालि.)*

3 “सामि, नीवा गौतयाल लाजर पकाय दुक अरतोग” इन्जि, ओनाड अकास्क येसुहक कबुर लोहताड.

4 इद कबुर केंजिसि येषु इतोग, “इद दुकि ओना जीवा तिनदलाह वावो, मति देवुळता डीसा तोहतलाह, अहे इवटे देवुळता मगिहक मान दोर्कना इन्जि, अद दुक पुटेटा,”* इतोग.

5 मार्तालि, मरियालि ओसो लाजर, वेरिन येषु जीवा कीदोग.

6 तेला मति लाजरना दुकता कबुर केंजिसाय, येषु बेद नाटे मतोग, अगाने ओसो रेंड दियाड अनाह मतोग.

7 ताना पया ओगु तनाड कगयवालोरीन इतोग, “दट, माटु ओसो यहूदा पटेते दाकल,” इतोग.

8 “गसू, अगडोर यहूदिराड पेदल्कु इसलिय नीक बंडाड उकिस हक्कलाह ऊळिंदूर,* ओसो निमा अगा बाराहक दायना कीयहननिर?” इन्जि ओर येषुन इतोर.

9 पया (देवुळ तासतद कगो एववालेवा, ओर नाकु बातय कीया पगवोर आयनुर, इदिन वेहतलाह) येषु ओरिन इतोग, “कैजाट, पोळ्दमेटाड पूरा बारा गटाड मन्हताड. बोगाय पोळ्द मनेक ताकतेके, ओग कोदुर एवंग आस्तोग, बाराहक इतेके इद दुनियाता वेहचि ओनगा मन्हता.

10 मति बोगु ईकळते ताकिह्तोग, ओगु कोदुर ईयनोग, बाराहक इतेके ओनगा वेहच मनो आस्ता इनजोरे.”*

* 10:31 10:31 मत्याल 12:14; 26:4; मार्कल 14:1; लुकाल 22:2; योहन 8:59; 10:31; 11:8,53 * 10:33 10:33 पिलिपितोर 2:6

* 10:33 10:33 लैव्यवस्था 24:16; योहन 5:18; 19:7 * 10:34 10:34 देवुळताड पाटाड 82:6 * 10:35-36 10:35-36 3:17; 11:42; 17:3,18,21-23,25 * 10:35-36 10:35-36 5:17-24 * 10:38 10:38 1 योहन 3:24 * 10:38

10:38 मत्याल 11:4-5; लुकाल 7:22; योहन 5:36; 10:25; 14:10-11,20; 15:24; 17:21-23 * 10:39 10:39 मत्याल 21:46; योहन 7:30,44 * 10:40 10:40 1:28 * 10:41-42 10:41-42 1:34; 5:33-35 * 10:41-42 10:41-42 2:23;

7:31; 8:30; 11:45; 12:11,42 * 11:1 11:1 लुकाल 10:38 * 11:1 11:1 मत्याल 21:17; योहन 11:18 * 11:2 11:2 12:1-11 ऊळाट. * 11:4 11:4 9:3; 11:40 * 11:8 11:8 8:59; 10:31 * 11:10 11:9-10 9:4-5; 12:35-36; 1

योहन 1:5-7

- 11 इचोन वळ्हकिसि, येसु ओरिन इतोग, “मावा गोतयाल लाजर उंजिस मन्ह्तोग;☆ ओन नना तेहता दाय्हनन,” इतोग.
- 12 “सामि, ओन्क निद्र वातेके, (निमा अनवेकाय) ओग तनाय तेदनोग,” इन्जि ओर येसुन इतोर.
- 13 लाजरना हामुरताय लोप्पा येसु वळ्हकिस मतोग; मति निद्रते दोर्कनद आरमता लोप्पा ओग वळ्हकित्तोग बहे इनजोर, ओर कगयवालोर येसुन अह इतोर.
- 14 अदिहक येसु ओरिन पडूने वेहतोग, “लाजर डोलतोग.
- 15 ओसो मीवा विस्वस बोल्यागा इन्जि, ओग डोलतस्के नना ओनगा इलेन आसि, इदे नाक बेसु. मति बार आयो, दट, माट ओनक्के दाकल,” इनजोर इतोग.
- 16 कगयवालोरगडाहि ओवोग तोमाल इनवाल मतोग, ओन दिदुमि (इतेके “एमोह पेकाल”) वने इंद्रु. ओगु कगयवालोरिन इतोग, “दट, माट वने गून्ना एगे दाकल, वेग हातेके, माट वने वेनाय संगे हायकल, (पिसतेके वेनाय संगे पिसकल),” इतोग.
- येसु हातोरीन तेम्किह केवानन इन्ह्तोग
- 17 येसु तनाड कगयवालोरा संगे बेतनि नाटे एवतस्के, लाजरिन गुमयातगा तासिसि नालुड दियाड आताड इनजोर, ओरिहक तेठियता.
- 18-19 इद नाग येस्सलेम सहरताहि जोक-जोक कोसमेंड जेक मताहकु, वेल्लाटोरे यहुदिर येस्सलेमताहि लाजरनाड अकास्किन अठ्ठनेके, मानेह कीयलाह वास मतोर.
- 20 येसु वास्तोग इन्जि मार्तालि कबुर केंजताहकु, ओनगा अन्जि कलियता, मति तनेलाड मरियालि लोने उदिस मता.
- 21 मार्तालि येसुन कलियतस्के, ओन इता, “सामि, निमा इगा मन्ज मतेके, नावा तमोग डोलोग आवेग.☆
- 22 तेला मति इंजेकाय निमा देवुळतुन बेद ताल्हककिन, अद नीक ईयगा इनजोर नाक एकायि,”☆ इन्जि इता.
- 23 अस्के पया येसु तान इतोग, “नीवा तमोग जीवा अरयनोग, मार्ता,” इतोग.
- 24 “इंगो गू, आक्रिते हातोर जीवा अरयना वेलाते, वेग वने जीवा अरयनोग!☆ इन्जि, नाक एकाय मन्हता,” इनजोर अद इता.
- 25 येसु तान इतोग, “हातोरीन तेम्किह केवानन, ओसो ओरिहक जीवा एवानन, ननान आंदन. बोर नाक नमिह्तोर, ओरु हास मतेकाय, ओसो जीवा अरयनुर.☆
- 26 बोर नाक नमसोर मन्ह्तोर, ओरिहक अमेसाता पिसमूळ दोर्कगा,☆ ओराड जीवाड देवुळताहि बेस्केन एगोड आयनुड☆ इन्जि, इद पोल्लतुन निमा सेतेम पोयतहनिना, मार्ता?” इन्जि तान इतोग.
- 27 “इंगो सामि, इद बमते देवुळ किरिया कीस वेहतपु, तना मग वावाल मतोग,☆ ओग किस्तु इतेके निमान आंदिन☆ इनजोर, नना नमतन,” इन्जि मार्तालि इता.
- 28 इचोन वळ्हकिस अद पेसिस अता, अन्जि मरियान कुस्वने केयिसि, “गू वातोग रि, ओग नीक केयिह्तोग,” इन्जि वेहता.
- 29 इद पोल्लो केंजताहे, मरियाल पोर्क तेदिसि दरिमरिते ओनगा अता.
- 30 (येसु इंका नाटे ओठियवाय मतोग, मति मार्तालि बेद जागातगा ओन कलियिसि, अदे जागाते ओग मतोग.)
- 31 बोर यहुदिर एलाग रेंडिन मानेह कीयलाह वासि, ओर मरियाना संगे लोप्पाडेकेन मतोर. अद चटने तेदिस दायनदिन ऊठिसि, अद गुमयातके अळयलाह दास्ता बहे इन्जि, ओर वने तानाय पयाह पेसतोर.
- 32 येसु रोमिस मतोग अद जागाते मरियाल एवतस्के, ओन ऊठिसि ओनाड काल्क अरता, अर्सि इता, “सामि, निमा इगा मन्ज मतेके, नावा तमोग हायोग आवेग.”☆
- 33 मरियाल ओसो ताना संगे वातोर यहुदिर, सबेटोरा अळयनदिन-केयनदिन ऊठिसि, लाजरना हामुरतुहकु येसु तना जीवाते पका नारज आसि, ओना जीवा चुहेम आयो.†☆
- 34 पया ओग ताल्हकतोग, “ओना सेतातुन मीट बेगा तासतिर?” अस्के ओर इतोर, “वास ऊठा, गू.”
- 35 अस्के येसु अळतोग.☆
- 36 तेन ऊठिसि, यहुदिर तमतमाय इतोर, “अलाले, वेग लाजरिन अचोन जीवा कीदोग बपोम!”
- 37 अग्दोर उय्तरु इसि इंद्रु, “वेग पुटगुडिन वने तोवनाह कीतोग. इतेके लाजरिन हायना-हामुरताहि बह पिसिह कीया पगवोगा?”☆

☆ 11:11 11:11 मत्थल 9:24; मार्कल 5:39; लूकाल 8:52; योहन 11:13 ☆ 11:21 11:21 11:32,37 ☆ 11:22 11:22 9:31; 11:41 ☆ 11:24 11:24 दामियेल 12:2; मत्थल 25:46; योहन 5:28-29; बळयिर 24:15 ☆ 11:25 11:25 6:39-40,44,54; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 ☆ 11:26 11:25-26 कृतुसितोर 3:4 ☆ 11:26 11:26 6:50; 8:51 ☆ 11:27 11:27 मत्थल 4:3; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; बळयिर 9:20; 13:33 ☆ 11:27 11:27 मत्थल 16:16; लूकाल 2:11 ☆ 11:32 11:32 11:21,37 † 11:33 11:33 इद देयमता कबळ आंद इनजोर येसु पुतोग, पुताहकु ओग नारज आतोग. ☆ 11:33 11:33 11:38; 12:27; 13:21 ☆ 11:35 11:35 लूकाल 19:41 ☆ 11:37 11:37 9:7; 11:21,32

येसु लाजरिन जीवा अर्हतहतोग

38 पया येसु ओसो उंद मल्का लाजरना हामुरतेनाहकु, तना जीवाते पकाय नारजते मन्जि, ✧ गुमयातगा एवतोग. लाजरिन पांजातगा तासिसि, आगदगा बेरा आद बंडा तिळ्हाप कीसि तासिसि मतोर.

39 “तिळ्हाप कीतद आदतुन तेंडाटु,” इनजोर येसु अण्डोरिन वेहतोग. “आयो गूष, ओन तासिसि, नेटुहक नालुङ दियाङ बार आस्ताङ. अदिहक ओना सेता पकाय एस्किस मनदगा!” इनजोरे हातोना अकालि मार्तालि इता.

40 अस्के येसु तान इतोग, “निमा नमतेके देवुळता डीसातुन ऊळकिन, ✧ इद्रम नीक वेहन्दन बहे, केंजविन निमा?” इन्जि इतोग.

41 अदिहक पया ओर अद आदतुन तेंडाटोर. अस्के येसु पोगोन ऊळसोर इतोग, “ए बाबा, निमा नावा ताल्हकनदिन केंजतिन इनजोर, नना नीक जोहर कीयहनन.

42 निमा नावाङ अमेसाये केंजिहनिन इनजोर, नाक एर्काय मन्हाता. ✧ तेला मति निमा नाक लोहतिन इनजोर, ✧ सर्ने निच मनवालोर लोकर पुनदना इन्जि नमनेनाहकु, नना इद्रम वळ्हाकतन,” इतोग.

43 इद्रम वळ्हाकिस येसु बेरा आल्काते आळो कीतोग, “ए लाजर, पलते पेसिस वाय!”

44 अस्के ओग पांजालोपा मतोग हातोग मन्कल, पलत पेसिस वातोग. तेला मति ओनाङ कयक-काल्कु हामुर-गेंदेने ऊर्साताङ मताङ, ओना मोकमतुन इंका सर्ने दुपटटे ऊर्हच मतोर. “वेन लेहचीम्हट, अनेग!” इनजोर, येसु ओरिन वेहतोग. अस्के ओर अहे कीतोर.

पेर्माँलोर येसुन हक्कलाह कोहतहतोर

45 मरियान कलियलाह वातोर यहूदिर, येसु बह बह कीतोग, अदिन ओर कतम ऊळतोर. ऊळिसि अण्डोर वेल्लाटोरे ओन नमतोर. ✧

46 मति अण्डोर उयतुर बार कीतोर, पस्सिरक्के अन्जि, येसु बह बह कीतोग, अदिन कतम ओर वेहतोर.

47 अदिनेनाहक पेर्माँलोर ओसो पस्सिर वेर, यहूदिराङ सेहनालोरिन केयिसि, मीटिङ उदिह कीतोर. ✧ अस्के पया इतोर, “ओग इतेके वेल्लाडे बामिह कीयनाङ सीनाङ तोहतहतोग. माट बह केमेन मनदनाया?

48 माट ओन अहे विळ्हातेके, कतमतोर ओन नमिसि ओन राजाल कीयनुर. अस्के रोम सर्करताङ सीपयकु वासि, मावा मंदिरतुनु, मावा देसेमतुनु बूळे कीयनुर” इन्जि, इद्रमताङ पोल्लोङ पट आसि वळ्हाकतोर.

49 ओरडाहि वगोग कयपाल इनवाल, अद वर्सा मोदुल पेर्माँल मतोग, ✧ ओग पया ओरिन इतोग, “मीक बातय तेळियवालेवा वळ्हाकिहनिर!

50 पूरा देसेम बूळेम आयना वाटो, वगोग मन्कल लोकुरेनाहक हायना, इद्र मीवाये पायदाता मन्हाता, ✧ इचोन तेला मीक तेळियो!” इतोग.

51 इद्र गोटी ओग तनाय बुदते वळ्हाकोग, मति अद वर्सा ओग मोदुल पेर्माँल मताहकु, यहूदिरा देसेमतेनाहक येसुना हामुर आयना मन्हाता इन्जि, देवुळि ओना मेटे कबुर वेहच मता. अदिहक ओग अह वळ्हाकतोग.

52 सिरप अदे देसेमतेनाहक आयो मति, सबे देसेहकने मनवालोर देवुळताङ मक-मयास्किन, उंदिय कुटुमते ओडे कीयना इन्जि, ✧ येसु हायवाल मतोग. ✧

53 अदिहक ओर अद दियाताहि येसुन हक्कलाह कोहन्दुर. ✧

54 अदिनेनाहक येसु अस्केडाहि, येस्सलेमते मनवालोर यहूदि लोकुरगा, सबेटोरिहक दिसनाह वेलियोग आंदोग. मति पेळ्हाकल बूम ऐटा एप्राथिम इनदनद नाटे, तनाङ कययवालोर संगे पेसिस वातोग, वातापया ओर अगाने मंदुर.

55 अस्के यहूदिरा आवना पंडुम एरे एक्स मता. ✧ पंडुमता मुनेन सोक आयनद रिवजतुन माळना इनजोरे, ✧ तमतमा नाटेनाहि वेल्लाय मूल येस्सलेमतके अतोर.

56 ओर अगा येसुन पहकसोरे, मंदिरतगा निच मन्जि, तमतमाय वळ्हाकलाह आतोर, “मीट बह इहनिर रा? ओग पंडुमतगा वायनोगा, वावोगा?” इह वळ्हाकिदुर.

57 मति पेर्माँलोर ओसो पस्सिर ओन पोयतना इनजोर, “ओग बेगा मन्हतोग इन्जि, बोन्काय एर्का आतेके, माक कबुर ईम्हट, ऊळाट!” इनजोर वेर अगा वातोर कतमतोरिहक उकुम ईसि.

✧ 11:38 11:38 11:33 ✧ 11:40 11:40 11:4,23-26 ✧ 11:42 11:41-42 9:31; 11:22 ✧ 11:42 11:42 3:17; 10:35-36; 17:3,18,21-23,25 ✧ 11:45 11:45 2:23; 7:31; 8:30; 10:41-42; 12:11,42 ✧ 11:47 11:47 मत्थाल 26:3 ✧ 11:49 11:49 मत्थाल 26:3; योहन 18:13-14; बळयिर 4:6 ✧ 11:50 11:50 18:14 ✧ 11:52 11:52 10:16; 17:21-22; इपिस्तुलोर 2:15-16; 1 योहन 3:1 ✧ 11:52 11:51-52 1 योहन 2:2 ✧ 11:53 11:53 मत्थाल 12:14; 26:4; मार्कल 14:1; लुकाल 22:2; योहन 10:31 ✧ 11:55 11:55 मत्थाल 26:1-2; मार्कल 14:1; लुकाल 22:1; योहन 2:13; 12:1 ✧ 11:55 11:55 गिनाती 9:10; 2 इतिहास 30:17; योहन 18:28; बळयिर 21:24,26

12

मरियाल येसुनु मान ईस्ता

(मत्याल 26:6-13; मार्कल 14:3-9)

1 पया आवना पंडुमता आरुडः दियाड मुनेने, येसु तनाडः कागयवाल्लोरा संगे बेतनि नाटे वासि, अगान मतेर. लाजर पेदिरतोण ओग हामुरताहि तेक्किह कीस मतोग, ओनगाने ओर मतेर.

2 अगा कागयवाल्लोराहाडकु ओर जावा एहच मतेर, अस्के मार्ताल वांटिसीदु. ओसो लाजर येसुनाये बतते उदिस मतोग.

3 अस्के मरियाल तनगा तीसामेड लेहका मतदु अतर्नेय तचि, येसुनाडः काल्कनगा वळता. (इद अतर्नेय जटामासि इनदनद पोर्हकाताहि पंडटदु, अद वेल्ला दाराता आंदु.) वळसि, तनाडः केल्लकने ओनाडः काल्किन उम्वचता, अस्के अद नेय लोनमेंड गमेरम पोस मता.

4-5 ओर कागयवाल्लोरगडाहि यहदा इस्केर्योत इनवाल मतोग (ओगे ओन कोटेतोरा कयदे पोस एवाल मतोग), ओग इतोग, “इद अतर्नेयदुन वमतेके, वगोना वसमिटा पिसवग आवाल कोनि! तान वमिस, अव कोताडः गरिबतोरिहक बाराहकु एविर?” इतोग.

6 (ओन्क गरिब लोक्कुरा पर्वा मन्हता इन्जि, अह वळ्ळकतोग इनदनद इले; मति ओग कले आंदोग. ओनगा कोताना बट्टवा मंदु, अद बट्टवते येसुना सेवातहक वाटटद दान-दर्ममतुन ओग कल्लिदोग, अदिहक इह वळ्ळकतोग.)

7 पया येसु इतोग, “मनि यहदा, निमा तान वळ्ळकममा. नावा हायनद कगो एवता इन्जि, नावा सेतातुन अतर्नेय ओकतेपे, अद अह कीता.

8 केंजाट, गरिब लोक्कुर अमेसा मियगा मन्हतोर, (ओरिहकु बेस्के तेला मीट दर्म ईया पगयकिर). मति नना अमेसा मियगा मनोन आयकन, इन्जि इतोग.

9 येसु अगा मन्हतोग इन्जि, वेल्लाटोर यहदि लोक्कुरिहक एर्का आता, एर्का आताहकु ओर अगा वातेर. सिरप येसु अगा मन्हतोग इन्जि वावोर, मति हामुरताहि जीवा अरतोग लाजरिन वने, ओर ऊळ्लाह वातेर.

10-11 मति पेर्माँलोर पट आसि, लाजरिन वने हक्कलाह ऊळ्ळिदुर. बाराहक इतेके येसुना लोप्पा ओनाय साक्सिसेनाहक, वेल्लाटोर यहदिर ओरिन विळिससि येसुन नमिंदुर.*

येस्सलेमते येसु डीसाते ओळ्ळियिह्तोग

(मत्याल 21:4-9; मार्कल 11:7-10; लूकाल 19:35-38)

12-13 इमा दिया पया येस्सलेम सहरते पंडुमतहकु वाता मुलु, येसु येस्सलेमते वास्तोग इनजोर केंजाताहकु, गजर मराताडः कोमाड पोसि, ओन्क कदर ईयलाह सहरताह पलत पेसतेर.* अह कीस केयसोर इतो, “जोहर†!

देवुळ्ळबाबाना अदिकर पोस वावाल, इस्सयेलतोग राजाहकु जोहर आयि!”*

14 येसुहक उंद गाळद दोर्कतस्के, ओग ताना पोगोन उदतोग, उदिसि सहरतके वायलाह आतोग.

15 इद्रमि साम्मते मुने रासिस मतद पोल्लो इजेके करल आता, अद इह मन्हता:

“ए येस्सलेमता लोक्कुरिर, मीट रेयमाटु!

ऊळाट, मीवा राजाल गाळद पिथोता पोगोन उदिसि गूनमते वास्तोग.”*

16 इव गोटीडः येसुनाडः कागयवाल्लोरिहक अद तूकने तेळ्ळियोड आसि. मति इव गोटीडः येसुना लोप्पा साम्मते मुने रासतव मताडः, ओसो अहे लोक्कुर ओन कीतेर, ओग पया डीसाते जीवा अरतस्के, कागयवाल्लोरिहक तेना सीता वाता.

17 येसु लाजरिन गुमयाताहि केयिसि जीवा अर्हतहपा बोर लोक्कुर ऊळ्तोर, ओरु अह आतदिना लोप्पा साक्सि ईदुर.

18 येसु इद सीना तोहतोग इन्जि, तेना साक्सि केंजाताहकु, लोक्कुर ओन कलियलाह वातेर.

19 अदिनेनाहक परसिर तमतमाय इतेर, “ऊळाट, मावा ताको रो, माट ओरम आतल गोतो. कतमतेर ओनाय पयाह दायलाह आतेर!” इतेर.

येसु तना हायना-हामुरतुन वेहतह्तोग

20 पंडुमते मोळ्ळलाह वातेर लोक्कुरगडाह उय्दुर युनानि जाततेर वने मतेर.

21 ओरु गाल्लिल पटटा बेत्सेदा नाटेनोग पिल्लिप, वेनगा वासि इतेर, “दादा, येसुन माट कलियलाह वातेम,” इतेर.

* 12:2 12:2 लूकाल 10:38,40 * 12:6 12:6 13:29 * 12:8 12:8 थ्वस्वाथिवरण 15:11 * 12:10-11 12:10-11 7:31; 11:42 * 12:12-13 12:12-13 अद कालमते लळ्यते गेल्लिस वातोग राजाहकु कदर ईयलाह, लोक्कुर गजर मराताडः कोमाड पोसि, ओन जोहर कीदुर, इस्सयेलतेरगा इद्रमता रिवज मता. † 12:12-13 12:12-13 जोहर मोद्लु कागिदते “ओस्नाना”; इद्रु बिसाते गिदिते जोहर कीथनद पोल्लो आंदु.

* 12:12-13 12:12-13 देवुळ्ळताडः पाटाडः 118:26 * 12:15 12:15 जकर्योह 9:9 * 12:16 12:16 7:39; 12:23

- 22 इद पोल्लो पिलिप वासि, पन्नूना तमोग आंद्रेयान वेहतोग. पया इर्वूर कलियिस वासि, येसुन वेहतोर.
- 23 अस्के येसु तनाड कगयवालोरिन इतोग, “इजेके मान्वना नडुम पुटोटोना डीसा तोहतनद कगो एवता.*
- 24 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, (नावा जीवा) गोहकना विजालेहकाडा. विजा नेदगा अरयहता, मिजिहता, अस्के अद मोह्ण्टिसि वेल्ला पंटा ईस्ता.* मति विजा नेदगा अरवेके, अद वगये मन्हता, पंटा वावो.
- 25 अदमलेहकाने बोर इद दुनियाते तमा जीवातुन पिसिह कीयलाह ऊळिहहोर, ओर अमेसाता जीवातुन पोहतहहोर. मति बोर बारा इद दुनियाते तमा जीवातुन पर्वा केवोर, ओरा जीवा अमेसातुहक पिसगा.*
- 26 बोर नावा सेवा कीयलाह ऊळिहहोर, ओर नावाड कगयि. बेगा नना मनदकन, अगा नावा सेवा केवालोर वने मनदनु.* बोर नावा सेवा कीयनुर, ओरिन नावा बाबाल कदर ईयनोग.*
- 27 इजेके नावा जीवा चुहेम आयो.* नना बाताल इनदकन? ‘नावा तिपल आयनद कगो वामाकि, तेनग्डाह नाक पिसिह कीम, बाबा,’ इद्रम इनदकना? आयो, इद्रम इनोन, मति इद कगोतेनाहके, नना इद बूमतगा वातन.
- 28 बाबा, नीवा डीसातुन निमा तोहा!” इन्जि येसु इतोग. अह इतस्के, पोगोटो बूमताहि आल्का केंज वाता, “नना नावा डीसातुन तोहतन, ओसोवने तोहतकन.”
- 29 आल्कातुन केंजिसि, अगा निच मतोर लोकुर उयतुर इतोर, “बूम गळ्जता, रा!” उयतुर बारा इतोर, “आयो, देवतुले ओना सगे वळ्हकता.”
- 30 अस्के येसु ओरिन इतोग, “इद आल्का नयेनाहक आयो, मति मियेनाहक आता.
- 31 दुनियातुन नेयम कीयनद वेला इदे मन्हता. इदे वेला दुनियातुन राजेम कीयनदु (देयहकना मुक्याल)* ओरम आयगा.*
- 32 नाक नेदाहि गुटातगा पोगोन तेहतस्के,* नना नयके संबेओरिन ओडे कीकन.” इन्जि येसु इतोग.
- 33 नना बेद हामुरते हायना मतोग, अदिन वेहतलाह ओग अह वळ्हकतोग.*
- 34 अदिहक पया लोकुर ओन तालहकतोर, “देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल अमेसा मनदनोग, इद्रम इनजोर अडोना साश्रमताह माट केंजतोम.* इतेके निमा माक माने-मन्कना नडुम पुटोटोनु, गुटातगा पोगोन तेहतना इन्जि, बह इहनिन? वेग ‘माने-मन्कना नडुम पुटोटोग’ बेद्रमतोग आंदोग?” इन्जि इतोर.
- 35 अस्के येसु ओरिन इतोग, “ओसो गयके नावा वेहच मियगा मनदगा. ईकळ आयनामुनेने, वेहच मनेकेने वेहचते ताकाट.* बाराहक इतेके बोग ईकळते ताकिहहोग, ओग बेगा दास्तोग, अद ओन्क तेळियो.*
- 36 मीट नावा वेहचते ताकवालोरिण आयना इन्जि, मियगा नावा वेहच मनेकेने, अद वेहचतुन नमतपु, (नावाड पोल्लोड केंजिसि, अहलेहका ताकाट.)*” येसु इचोक गोटिड वळ्हकिसि, ओरगडाह पेसिस अतोग, अन्जि ओरिहक पता अरवाहि कुस्केने मकिंस मतोग.

लोकुर येसुन नमोर आस्तोर

- 37 ओरा मुनेह इचोटाड बाहिमि कीयनाड सीनाड येसु तोहतोग; तेला मति ओग देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल आंदोग इन्जि ओर नमोर.
- 38 ओर नमवाहकु, यसयाल इनवाल मुने रासतदु देवुळता कबुर करल आता. अद रासतद कबुर इह मन्हता: ए सामि, माट वेहतद कबुरतुन बोगाय विस्वस कीतोगा?
ओसो बोगाय देवुळबाबाना लावतुन ऊळतोगा?*
- 39 ओर बाराहकु नम पगवोर, अदिन वने यसयाल रासिस तासतोग, अद इह मन्हता:
- 40 ओर तमाड कौंडाने ऊळनायो,
ओरिहक तमा बुदते नावा पोल्लो तेळियनायो
ओर नयके सत्रेम आयलाह मल्स वायनायो इन्जि,
नना ओराड कौंडान तोववाह कीतन, ओरा बुदतुन गळ्स कीतन.* इन्जि देवुळ इन्हता.*

* 12:23 12:23 मत्थाल 26:45; मार्कल 14:41; यह्न 13:1; 17:1 * 12:24 12:24 1 कुरिततोर 15:36 * 12:25 12:25 मत्थाल 10:39; 16:25; मार्कल 8:35; लुकाल 9:24; 14:26; 17:33 * 12:26 12:26 14:3; 17:24; 2 कुरिततोर 5:8; पिलिपितोर 1:23; 1 तिसलुनितोर 4:17 * 12:26 12:26 1 शमसुल 2:30; देवुळताड पाटाड 91:15; लुकाल 12:37 * 12:27 12:27 मत्थाल 26:38; मार्कल 14:34; लुकाल 22:44; यह्न 11:33 * 12:31 12:31 2 कुरिततोर 4:4; इपिसुसतोर 2:2; 1 यह्न 5:19 * 12:31 12:31 14:30; 16:11; इब्रितोर 2:14-15; 1 यह्न 3:8; 4:4; तोहचैतव पोल्लोड 12:9 * 12:32 12:32 3:14; 8:28 * 12:33 12:33 18:32 * 12:34 12:34 देवुळताड पाटाड 110:4; यशायाह 9:7; यह्जकेल 37:25; दानियेल 7:14; इब्रितोर 7:24 * 12:35 12:35 7:33; 13:33; 14:19; 16:16,22 * 12:35 12:35 1 यह्न 2:11 * 12:36 12:35-36 यह्न 8:12; 9:4-5; 11:9-10; 12:46; इपिसुसतोर 5:8; 1 यह्न 1:5-7 * 12:38 12:38 यशायाह 53:1; रोम सहरतोर 10:16 * 12:40 12:40 मार्कल 6:52; रोम सहरतोर 9:18 * 12:40 12:40 यशायाह 6:10; मत्थाल 13:14-15; बळयि 28:26-27

41 (देवुळता दळ्ळि ओना पोगोन अरताहकु,) यसयाहकु येसुना डीसा दिसता, अदिहक ओगु येसुना लोप्पा इद्रम आयना मन्हाता इन्जि, मुने वळ्ळकिस मतोग. ✧

42 इद्रम मन्ज तेला, पेदा मन्कलोर वने वेल्लाटोर, येसुन (तमा जीवाते) नमतोर. ✧ मति माकु मोळ्ळकनगा कलियलाह एवोर आयनुर इन्जि, परसिरिन रेयिसि, देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसुये आंदोग इनजोर, कबूल केवोर. ✧

43 बाराहक इतेके, देवुळतेनाह दोर्कनद कदरतुहकाय एक्वा, ओरिहकु मन्कलोरनाह दोर्कनद कदर बेस आता. ✧

44 अस्के येसु बेरा आल्लकाते केयिस इतोग, “बोर नाक नमिहतोर, ओर नाक वगोने नमोर मति, करलते नाक लोहतोग बाबान वने नमतप आस्तोर. ✧

45 अहे बोर नाक ऊळ्ळहतोर, ओरु नाक लोहतोग बाबान ऊळतप मन्हतोर. ✧

46 नाक नमसोर मनवाल बोगे आयि, ईकळ्ळते मनदनदायो इन्जि, नना वेहचता लेहका दुनियाते वातन. ✧

47 “बोर नावाड गोटीड केंजिस अहलेहका तिरियोर, ओरा नेयम नना केवोन. नना इतेके दुनियातोर नेयम कीयलाह वावोन, मति दुनियातोरिन पिसिह कीयलाह इद बूमते वातन. ✧

48 बोर नाक कौटे कीसि, नावाड पोल्लोड केंजोर, ओरा नेयम कीयनद उंद मन्हाता: बेद पोल्लो नना वेहतन, अद पोल्लोते ओर तिरियेतोर, तिरियोर, अद इसबते ओरा नेयम आयगा. ✧

49 नना इद्रम बाराहक वेहतहन इतेके, नना नावाय विचरताड पोल्लोड वळ्ळकोन; मति नना बाताल इनदना मन्हाता, ओसो बाताल वळ्ळकना मन्हाता, अदिन नाक लोहतोग बाबाल, ओगो नाक उकुम ईस वेहतोग. ✧

50 ओना उकुम अमेसाता पिसमुळ्तके ओसीस्ता, इद नाक एकांय मन्हाता. अदिनेनाहक बाबाल नाक बह वळ्ळकलाह वेहतोग, अद्रमे नना वळ्ळकहनन,” इनजोर येसु इतोग.

13

येसु कगायवालोरऱड काल्किन नोगयहतोग

1 आवना पंडुम इजेके एरे एक्स मता. मुल्पेडा जावा उनडलाह, येसुनाड कगायवालोर ओना सगे एगे उदिस मतोर. नना इद दुनियातुन विळ्ळिसि, पोगोटोग बाबानेके दायनद कगो एवता इनजोर, येसु पुतोग. ✧ इद दुनियाते मतोर तना लोकरिन ओग जीवा कीदोग, अहे हानाहजोम ओग ओरिन जीवा कीसोर मतोग.

2 अस्के सिमोन इस्केर्योतना मगि यहुदाल, वेना जीवातगा देयहकना मुक्याल येसुन कौटोतोरिहक पोस ईयना, इद्रमता आयडा पुट्टिह कीस मता. ✧

3 येसु इतेके, नावा बाबाल नाकु पूरा अदिकर इतोग; ✧ नना देवुळतगडाहि वातन, ओसो अगाने मल्स दायहनन इनजोर पुतोग. ✧

4 इदिन पुन्जि, ओगु तिनदहपा तेदतोग, अह कीसि पोगोटा जगातुन तेंडिसि, साकुर केवाना लेहका उंद दुपट्टुन नंडटगा दोहतोग.

5 तेदिसि ओगु गमेलतगा एग पोसि, कगायवालोरऱड काल्क नोगया बोटटोग, नोसि नंडट्टुहक दोहतदु दुपट्टे काल्किन उच्चिदोग.

6 अह कीसोर येसु सिमोन पन्नगा एवतोग. अस्के पन्न येसुन इतोग, “अलो सामि, निमा नावाड काल्किन बाराहकु नोगयहननन?” इतोग.

7 “नना बाताल कीयहनन, अदिन निमा इजेक पुनविन सिमोन, मति पया पुनदकिन,” इन्जि येसु ओन इतोग.

8 “आयो, आयो, निमा नावाड काल्किन मृतिथि बेस्केन नोगमा!” इन्जि पन्न इतोग. अस्के येसु इतोग, “नना नीवाड काल्किन नोगवेके, नीक नयगा जागा दोर्को आयग, रा!” इतोग.

9 “अह इतेके नावाड वेट काल्किन नोगमा, मति नावाड कय्किनु, तलातुनु वने नोगम,” इनजोर पन्न ओन इतोग.

10 “आयो, बोग एग मीस पूरा एडटोग, ओन्क काल्किन विळ्ळिसस, दुस्सा बेदिन नोगयलाह गर्ज इले. अद्रमे मीट जीवाते एडटोर, ✧ तेला मति कतमतोरिर एडविर,” इन्जि येसु इतोग.

11 (तन्क पोस एवान मन्कन येसु पुन्जिये मतोग. अदिनेनाहक कोनि कतमतोरिर एडविर इनजोर इतोग.)

✧ 12:41 12:41 यशायाह 6:1-5; लकाल 24:27; योहन 5:39; बळविर 13:27 ✧ 12:42 12:42 7:48 ✧ 12:42 12:42 7:13; 9:22; 16:2; 19:38 ✧ 12:43 12:43 5:44; रोम सहरतोर 2:29 ✧ 12:44 12:44 मत्याल 10:40; योहन 5:24 ✧ 12:45 12:45 14:9; कुलुसितोर 1:15; इब्रितोर 1:3 ✧ 12:46 12:46 3:19; 8:12; 9:5; 12:35 ✧ 12:47 12:47 3:17; 8:15 ✧ 12:48 12:48 5:45-47; इब्रितोर 4:12 ✧ 12:49 12:49 7:16; 8:26,28; 14:10,24; 17:8; इब्रितोर 1:2 ✧ 13:1 13:1 मत्याल 26:45; मार्कल 14:41; योहन 12:23; 17:1 ✧ 13:2 13:2 लकाल 22:3; योहन 6:70; 13:27 ✧ 13:3 13:3 मत्याल 11:27; 28:18; लकाल 10:22; योहन 3:35; 17:1-2; इपिसुसतोर 1:20-23 ✧ 13:3 13:3 8:42; 13:1,3; 16:5,10,17,28,30; 17:8; 20:17 ✧ 13:10 13:10 15:3; इपिसुसतोर 5:26

12 पया येसु ओर कतमतोराड कालक नोगयनद मारतस्के, जगा केम्सि, ओसो तिनदलाह उदतस्के, ओरिन इतोग, “नना मीक बाताल कीतन, इद मीक तेळियिहताया?

13-16 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, ओर्युल मन्कल तना मालकाहक बेरोग आयोग।* अद्रमे बळयि वने, तन्क लोहवाहक वीळिस बेरोग आयोग. मीट नाकु ‘गूफू, सामि’ इनजोर केयिहनिर, इतेक मीट बराबर इहनिर, बह इतेके नना अद्रमतोनेने.* अदिनेनाहकु नना गूफून ओसो सामिनन आस तेला, मीवाड काल्किन नोगतन इतेके, मीट वने इद्रमे काल्किन नोगतपु, (ओर्वोग-ओर्विना सेवा कीसीर मन्हट). बहलेहका नना कीतन, अहलेहका मीट वने ओर्वोग-ओर्विना सेवा कीयना इनजोर, मीक उंद अग कीस तोहतन.*

17 इव गोटिड मीक तेळियिहताड निटमे, इविन सीता कीसि ताकतेके, मीट देव्यातोरिर.*

येसुन कोटेतोरा कयदे पोस एवाल बोरा?

18 “नना मीट कतमतोरा लोप्पा वळहकोन. मति नना बोरिन आचतन, ओर बेद्रमतोर इन्जि नना पुतन. तेला मति नावा ऐगे तिनवाल, नाके लाता वाटटोग* इद्रम साझमते रासतद मन्हता, अद करल आयनाय गावले.*

19 इव गोटिड बेस्के आयनुड अस्के, नना बोनिन आंदन इनजोर नना वेहतनद पोल्लोतुन,* मीट नमना इन्जि,* इव आयनायुनेने मीक नैड नना वेहतहनन.*

20 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, बोर मीक एरे कीस्तोर, ओर नाक वने एरे कीतप मन्हतोर; ओसो बोर नाक एरे कीस्तोर, ओरू नाक लोहतोग बाबान वने, एरे कीतप मन्हतोर,” इनजोर येसु इतोग.*

21 इचोन वळहकतस्के, येसुना जीवा चुहेम आयो आंदु,* अदिहक ओग इतोग, “इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मियगडोग वगोग कोटेतोरा कयदे नाक पोसीयनोग,” इन्जि इतोग.*

22 ओग बोना लोप्पा वळहकिह्तोग इनजोर, ओर कगयवालोर एक्वेक आसि, ओर्विन-ओर्वोग ऊळिदुर.

23 तिननेके ओर्वोग कगयवाल येसुनगा रोयिसि उदिस मतोग (ओगे येसु पका जीवा कीतोग कगयवाल* इनवाल आंदोग*).

24 येसुन पोस एवाल बोग आंदोग इनजोर पुनदलाह, ओन सिमोन पत्रु कौडा चिम्चिह कीसि, “सामिन ताल्हका, रा!” इनजोर वेहतोग.

25 अस्के येसुनगा रोयिसि उदतोग कगयवाल, “ए सामि, ओग बोग आंदोग?” इन्जि ओन ताल्हकतोग.*

26 “बोन्क नना आरतुन किळ्हचि पुलातगा अहचिस तीहतकन, ओगे ओग आंदोग,” इन्जि येसु इतोग. अह इन्जि ओग आरतुन पोस, पुलातगा अहचतोग, अह कीसि सिमोन इनवाना मगि यहदा इस्केर्योतिहकु तीहतोग.*

27 यहदाल आरतुन तितस्के, देयहकना मुख्याल ओन आब्रे कीता.* अस्के येसु ओन इतोग, “नीवा बाताल कीयना विचर मन्हता, अद चट्टिपेट मारि,” इतोग.

28 ओन अद्रम कीम इनजोर येसु बाराहक वेहतोग, अद पोल्लो कगयवालोरगडाहि बोन्के तेळियो.

29 यहदानगा कोताना बट्टवा मंदु,* अदिहक पंडुमतेनाहकु गावल आयनद सामन असलाहि, लोहचोर मनदनोग बहे, आयवेके गरिब लोकरिहक दर्म ईयलाह लोहचोर मनदनोग इन्जि, उयतुर विचर कीदुर.

30 आर तितस्के, यहदाल चटने पलत पेसतोग. अस्के मुर्गगा ईकळ आस मता.

येसु पूना उकुम ईस्तोग

31 यहदाल पलत पेसतस्के, येसु इतोग, “इजेके माने-मन्कना नडुम पुटटोना डीसा दिसनद कगो एवता, ओसो नाक बेव-बेव आयनुड, अवंटे देवुळता डीसा दिसगा.*

32 अवंटे देवुळता डीसा दिसगा इतेके, नावा बेचोटा डीसा मन्हता इन्जि, देवुळ वने कुदि तोहतगा, अद इजेकेने तोहतगा.

* 13:13-16 13:13-16 मत्थ्याल 10:24; लूकाल 6:40; यौहन 15:20 * 13:13-16 13:13-16 1 कुरिततोर 8:6; इपिसुसतोर 6:9; पित्तिपितेर 2:11 * 13:13-16 13:13-16 1 पत्रु 5:3; 1 यौहन 2:6 * 13:17 13:17 मत्थ्याल 7:24; लूकाल 11:28; रोम सहरतोर 2:12-13; याकुब 1:25 * 13:18 13:18 देवुळताड पाटाड 41:9; मत्थ्याल 26:23; मार्कल 14:18; लूकाल 22:21; यौहन 13:21,26 * 13:18 13:18 17:12 * 13:19 13:19 नना बोनिन आंदन इनजोर नना वेहतनद पोल्लोतुन मोदुल कागिदते “नना महनन इनजोर” अचोने. इद पोल्लो पेसमुळि 3:14 अगडाहि वास्ता. अद वचनते देवुळि नना बोनिन इनजोर मोसा मुयतोन वेहतहनता. इद्रम वळ्हकिसि, नना देवुळता बराबरतोनन इन्जि, येसु कन्बुल आस्तोग. वचन 28ते अहे. * 13:19 13:19 8:24,28 * 13:19 13:19 14:29; 16:4 * 13:20 13:20 मत्थ्याल 10:40; मार्कल 9:37; लूकाल 9:48; 10:16 * 13:21 13:21 11:33,38; 12:27 * 13:21 13:21 मत्थ्याल 26:21; मार्कल 14:18; लूकाल 22:21; यौहन 13:18 † 13:23 13:23 येसु पका जीवा कीतोग कगयवाल वेल्लाटोर साझमपूरा विचरते ओग कगयवाल, इद पुस्तकतुन रासवाल योहनिये आंदोग * 13:23 13:23 19:26; 20:2; 21:7,20 * 13:25 13:24-25 21:20 * 13:26 13:26 मत्थ्याल 26:23; मार्कल 14:18; लूकाल 22:21; यौहन 13:21 * 13:27 13:27 लूकाल 22:3; यौहन 13:2 * 13:29 13:29 12:6 * 13:31 13:31 7:39; 14:13; 17:1-2,4-5; 1 पत्रु 4:11

33 “ए पेकोरिर, नना ओसो गेळ्के मीवा ऐगे महन्नन. पया मीट नाक पर्हककिर, मति बहलेहका नना यहदिराड पेदल्किहक वेहतन, अहलेहका नना मीक वने इंजेके वेहतहन्नन: नना बेगा दाय्हन्नन, अगा मीट वाया पगविर आयकिर.*

34 “अदिहक नना मीक उंदि पना उकुम ईय्हन्नन: मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हटु.* बेदम नना मीक जीवा कीतन, अहे मीट वने ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हटु.*

35 मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीतिर इतेके, मीट नावाडे कगयवालोरिर इनजोरे सबेटोर पुनदनुर,”* इन्जि येसु इतोग.

36 सिमोन पत्रु पया येसुन इतोग, “सामि, निमा बेके पेसिस दाय्हन्निन?” इन्जि ताल्हकतोग. “नना बेगा दाय्हन्नन, अगा निमा इंजेके वाया पगविन. मति पया पेके वायकिन,” इनजोर येसु ओन इतोग.*

37 “सामि, इंजेकेने नना नीवा पयाह बाराहक वाया पगवोन? नना डोलतेक तेला नीक विळ्सोन!” इनजोर पत्रु इतोग.*

38 अस्के येसु ओन इतोग, “बातालि, निमा डोलतेक तेला नाक विळ्सविना? नीक सेतेम वेहतहन्नन सिमोन, बेस केंजा, तलाकोग! कूसनामुने, निमा येसुन पुनोन इनजोर, मूंड मल्काड इनदकिन, इद निटमे!” इतोग.

14

बाबानेके दायनद अगि येसुये

1 येसु पया ओर सबेटोरिन इतोग, “मीवाड जीवाड कंदेम आयमाकिड.* मति देवुळतुन नमिस मन्हटु, ओसो नाक वने नमिस मन्हटु.

2 नावा बाबाना लोतगा मनदलाह, वेल्लाडे अराड मन्हताड. अद्रम इलवेके, नना मियेनाहकु मनदलाहि जागा तयर कीयलाह दाय्हन्नन इनजोर वेहेनना?*

3 नना अन्जि मियेनाहक जागा तयर कीतन इतेके, मल्स वासि मीक नयगा ओयकन.* बाराहक इतेके बेगा नना महन्नन, अगा मीट वने मनदना इन्जि.*

4 नावा दायनद अगि मीक इतेक एर्काय मन्हता,” इनजोर इतोग.

5 अस्के तोमाल इनवाल कगयवाल ओर्वोग येसुन इतोग, “सामि, निमा बेगा दाय्हन्निन, अदिन वने माट पुनोम. इतेके पया, नीवा दायनद अगि माक बह एर्का आयगा?”

6 अस्के येसु ओन इतोग, “आगदन ननाने,* सेतेमतन ननाने,* जीवातन वने ननाने आंदन,* तोमा. नावा संगे वावालेवा, बाबानेके बोगे एवया पगवोग.

7 नना बोनन आंदन इन्जि, मीट इंजेके पुतिर इतेके, बाबान वने मीट पुनदकिर.* इंजेटाहि मीट ओन पुह्निर, ओसो ऊळतिर वने.”*

8 अस्के पिलिप इनवाल ओन इतोग, “सामि, बाबान माक तोहा, तोहतेके अदे माक बेचोनो आयगा,” इतोग.

9 अस्के येसु ओन इतोग, “पिलिप, नना इचोक दियाड मीवा ऐगे मन्ज तेला, निमा नाक पुनविना? बोग नाक ऊळतोग, ओग बाबान ऊळतपे मन्हताग.* इतेके निमा बाबान माक तोहा इनजोर, बेद्रम इहन्निन?

10 बाबाल, नना, माट इर्वोम जोळेम आस महनोम इनजोर, निमा विस्वस केविना? मीक वेहतनाड गोटिड, नना नावा विचरते वेहोन मति, नयगा मनवाल बाबाल, ओगे नावा मेटे तनाड कबस्क कीस्तोग.*

11 बाबाल, नना, माट इर्वोम जोळेम आस महनोम, इद नावा गोटटुन सेतेम पोय्हट्टु. अह आयवेके, नावाड कबस्किन तेला ऊळिसि सेतेम पोय्हट्टु.*

12 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहन्नन, नना कीयनव बेरा डीसाताड कबस्किन, नाक नमवालोर वने कीयनुर, ओसो अविस्किहकाय वीळिस बेहराड कबस्क कीयनुर.* बाराहक इतेके नना बाबानेके दाय्हन्नन इनजोरे.*

* 13:33 13:33 7:33-34; 8:21; 12:35; 14:19; 16:16-19 * 13:34 13:34 15:12,17; रोम सहरतोर 12:10; 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 13:1; 1 पत्रु 1:22; 1 योहन 2:7-8; 3:11,23; 4:7; 2 योहन 5 * 13:34 13:34 इपिसुसतोर 5:2; 1 योहन 4:10-11,21 * 13:35 13:35 1 योहन 3:14; 4:20; 2 योहन 5 * 13:36 13:36 2 पत्रु 1:14 * 13:37 13:37 मत्थाल 26:33; मार्कल 14:29; योहन 21:15 * 14:1 14:1 14:27; 16:6,22 * 14:2 14:2 इब्रितोर 6:20; 1 पत्रु 1:4-5 * 14:3 14:3 14:18,28 * 14:3 14:3 12:26; 17:24; 2 कुरितोर 5:8; 1 तिसलुनितोर 4:17 * 14:6 14:6 10:9; इब्रितोर 9:8-10; 10:19-20 * 14:6 14:6 1:14 * 14:6 14:6 1:4; 5:26; 11:5; 1 योहन 5:20 * 14:7 14:7 नना बोनन आंदन इन्जि, मीट इंजेके पुतिर इतेके, बाबान वने मीट पुनदकिर मोदुल पोल्लोताड उचुक काय्देकने “नना बोनन आंदन, अदिन मीट पुन्ज मतेके, नावा बाबान वने पुनेरि.” * 14:7 14:7 8:19; 14:9; 15:21; 16:3 * 14:7 14:7 1 योहन 2:14 * 14:9 14:9 1:14; 12:45; क्लुसितोर 1:15; इब्रितोर 1:3 * 14:10 14:10 10:38; 14:11,20; 17:21-23 * 14:10 14:10 7:16; 14:24 * 14:11 14:11 मत्थाल 11:4-5; लुकाळ 7:22; योहन 5:36; 10:25,38; 14:20; 15:24; 17:11,21,23 * 14:12 14:12 इब्रितोर 2:3-4 * 14:12 14:12 7:33; 14:28; 16:5,10,17,28; 17:11,13; 20:17

13 ओसो मगना लोप्पा बाबाना डीसा दिसना इन्जि, मीट बेव गोटिनु, माट नीवाडे लोकुरोम इन्जि ताल्हककिर, अविन नना कीकन.

14 माट नीवाडे लोकुरोम इन्जि, मीटु बातालाय ताल्हककिर इतेके, अदिन नना कीकन.*

पवित्र जीवा लोहतना लोप्पाडा पोल्लो

15 “मीट नाक जीवा कीतेके, नावा पोल्लोतुन माळकिर.*

16 अस्के नना बाबान ताल्हककन, पया ओग मीकु दुसा तोळ आयनद ईयनोग, अद अमेसा मीवा संगे मनदगा.*

17 अद देवुळता सेतेम तोहतनद जीवा आंदु.* दुनियातोर तान पोयोर आयनुर, बाराहक इतेके ओर तान ऊळोर, तान पुनोर वने.* मति मीट इतेक तान पुह्निर, बह इतेके अद मीवा तोळ मनहता इनजोरे. ओसो मीवा लोप्पा पया जागा आयगा.*

18 दायनस्के, नना मीक पोरावेकोरा लेहका विळसोन आयकन, मति (देवुळता पवित्र जीवातामेटे), मियके मल्स वायकन.*

19 उचुके दियाड पिसताड, दुनियातोर पया नाक ऊळोर आयनुर, मति मीट नाक ओसो ऊळकिर.* नना अमेसा जीवात मनदकन, अहे नावा लेहका मीट वने अमेसा जीवात मनदकिर.*

20 अह आतस्के बाबाल, नना, माट इवोम जोळेम आस महनोम, ओसो मीट नयगा जोळेम आस मह्निर, ओसो नना मियगा जोळेम आस मह्नन इनजोरे, मीट पुनदकिर.*

21 बोरे नावा पोल्लोतुन माळिहोर, ओरे नाक जीवा केवालोर आंदुर. ओसो बोरे नाक जीवा कीस्तोर, ओरिन नावा बाबाल जीवा कीस्तोग.* नना वने ओरिन जीवा कीकन,* अस्के नाक ननाने ओरिहक पुनाह कीकन,” इन्जि येसु वेहतोग.

22 पया दुसोग यहुदाल (इस्केर्योत आयोग) इतोग, “सामि, माक बार निमा दिसकिन, दुनियातोरिहक बार निमा दिसविन आयकिन, इतेके इद बहु?” इन्जि ताल्हकतोग.*

23 येसु ओन इतोग, “बोरे नाक जीवा कीयनुर, ओर नावा पोल्लोतुन माळनुर.* बाबाल ओरिन जीवा कीयनोग, पया माट इवोम ओरगा वासि, जागा पोयतकोम.*

24 बोरे नाक जीवा केवोर, ओर नावा पोल्लोतुन माळोर. बेव पोल्लोड मीट केंजिह्निर, अव नावाड आयोड, मति नाक लोहतोग बाबानाड आंदुड.*

25 “नना मियगा मनेके, इव गोटिड मीक वेहतन.

26 तेला मति बाबाल तना पवित्र जीवातुन मीक तोळ मनदलाह लोहतनोग,* अद जीवा नावा अदिकर पोसि मीक कतम कागहतगा. ओसो बेव गोटिड नना मीक वेहतन, अविस्किन कतमे अदु सीता कीसि वेहतगा.*

27 नना मीवा जीवातुहक सुकम ईसि तासिह्नन. बेदम इद दुनिया सुकम ईस्ता, अदम नना एवोन. मति बेदम नावा जीवाते सुकम आस्ता, अदमे मीवा वने जीवाते सुकम आयगा.* अदिहकु मीवा जीवा आल्सुळते मनमाकि, मति मीटु दीरा पोस मन्हुटु.*

28 ‘नना पेसिस दाय्हनन, पया पेके मियके मल्स वायकन,’ इह इनजोरे मीक वेहच मतन, अदिन मीट केंजतिर. नाक मीट पूरा जीवा कीतेके, नना बाबानेके दाय्हनन इतस्के, मीट गिर्दा आवेरिर, बाराहक इतेके बाबाल नाकाय बेरोग आंदोग.*

29 इव गोटिड करल आयनुड अस्के, मीट विस्वस कीयना इन्जि, इव आयनामुनेन नना मीक वेहतन.

30 इजेटाहि नना मीवा संगे वेल्लाड वळ्हकोन आयकन, बाराहक इतेके दुनियातुन राजेम कीयनद वायलाह आता.†* वास तेला, नावा पोगोन ताना बातय अदिकर इले.*

31 मति नना बाबान जीवा कीय्हनन इन्जि, दुनियातोर पुनदनेनाहक, बाबाल नाक वेहतपु, अहे नना कीय्हनन.

“तेदाट, माट इडाह दाकल.”

* 14:14 14:13-14 15:7,16; 16:23-24; 1 योहन 5:14 * 14:15 14:15 14:21,23; 15:9-10; 1 योहन 2:3; 5:3; 2 योहन 6

* 14:16 14:16 14:26; 15:26; 16:7; रोम सह्रतोर 8:26 * 14:17 14:17 15:26; 16:13; 1 योहन 4:6; 5:7 * 14:17

14:17 रोम सह्रतोर 8:9; 1 कुरितोर 2:14 * 14:17 14:17 पिलिपितोर 2:1-2; 1 योहन 3:24 * 14:18 14:18 14:3,28

* 14:19 14:19 7:33; 12:35; 13:33; 16:16,22 * 14:19 14:19 6:57; तोहचीतव पोल्लोड 20:4 * 14:20 14:20

10:38; 14:11; 15:24; 17:11,21-23 * 14:21 14:21 14:23; 16:27; 17:21-23 * 14:21 14:21 14:15,23;

15:9-10; 1 योहन 5:3; 2 योहन 6 * 14:22 14:22 बळयिर 10:40-41 * 14:23 14:23 1 योहन 2:5 * 14:23 14:23

14:15,21; 15:9-10; 16:27; रोम सह्रतोर 8:9; 2 कुरितोर 6:16; इपिस्तोर 3:17; 1 योहन 2:5; 5:3; 2 योहन 6; तोहचीतव पोल्लोड

3:20; 21:3 * 14:24 14:24 7:16; 14:10 * 14:26 14:26 लकाल 24:49; योहन 15:26; 16:7; बळयिर 1:4-5; 2:33

* 14:26 14:26 15:26; 16:13-15; 1 कुरितोर 2:12-13; 1 योहन 2:20,27 * 14:27 14:27 16:33; पिलिपितोर 4:7; कुलुसितोर

3:15 * 14:27 14:27 14:1; 2 तिभोति 1:7 * 14:28 14:28 14:2-4,12,18 † 14:30 14:30 दुनियातुन राजेम कीयनद

इतेके देय्हकना मुक्याल. * 14:30 14:30 12:31; 16:11; 1 योहन 4:4 * 14:30 14:30 1 योहन 5:18

15

येसु तौडालेहकाडोग, विस्वसिर इतेके कांदाड

1 कऱयवालोऱ ओना सगे ताकनेके, येसु इद्रम काऱहतलाह आतोऱऱः “ननान करलता अंगुर-तौडालेहकाडोनन आंदन. नावा बाबाल इतेके, अंगुर वाळुमतुन सोय केवाना लेहकाडोग आंदोग.

2 नना तौडालेहकाडोनन, (मीट नावाड कांदानिर आंदिर). नयगा आदवाड कांदानु, बाबाल डायिस पोहचीस्तोग. ✱ मति आदनाड कांदानु, पका आदना इन्जि, ओग एळिपिस जूत कीस्तोग. ✱

3 नना वळ्हकतद पोल्लोतुन नमताहकु, मीट मुनेन जूत आतिर. ✱

4 मीट नयगा जोळेम आस मन्हट्टु, अस्के नना मियगा जोळेम आस मनदकन. ✱ बहलेहका कांदा तौडाताग जोळेम आस मनवालेवा, तनाय कुद आद पगवो, अहलेहका मीट वने नयगा जोळेम आस मनवालेवा, देवुळता अगदे ताक पगविर.

5 नना तौडालेहकाडोनन; मीट नावाड कांदानिर आंदिर. बोऱ नयगा जोळेम आस मन्हतोर, नना ओरगा जोळेम आस महनन, अस्के अव कांदाड वलियिस पका आदिहताड. ✱ बाराहक इतेके नयगडाहि एगिस मतेके, मीक देवुळतेनाहक बातय कीया वावो.

6 बोऱ नयगा जोळेम आस मनोर आयनुर, ओरिन नावा बाबाल कांदान डायतप लेहका, डायिस पोहचीयनोग. ✱ इद्रमताड कांदाड वततस्के, अविस्किन गुम कीसि किसतगा वाटिहतोर, पया अव पूरा कर्विस दास्ताड.

7 मीट नयगा जोळेम आस मतिर, ✱ ओसो नावाड पोल्लोड मीवा जीवातगा गडिस मतुड इतेके, बाताल मीक गावले, अदिन ताल्हकाट, अस्के अद मीक दोर्कगा. ✱

8 मीट पका आदिसि, येसुनाड कऱयवालोरोम इन्जि तोहतकिर अस्के, इवटे नावा बाबाना मान आयगा. ✱

9-10 “बेद्रम बाबाल नाक जीवा कीतोग, अद्रमे नना वने मीक जीवा कीतन. नना बाबानाड केजिसि ओना पोल्लोतुन माळिहनन, अदिहक ओग नाक जीवा कीयनदिन पुनजोरेन महनन. ✱ अद्रमलेहकाने मीट वने नावाड केजिसि नावा पोल्लोतुन माळुड; अस्के मीट वने नना मीक जीवा कीयनदिन पुनजोरेन मनदकिर. ✱

11 नावा लेहका मीट गिर्दति मनदना, ओसो मीवा गिर्दा पूरा निदना इन्जि, मीक इव गोटिड नना वेहतन. ✱

12 बेद्रम नना मीकु जीवा कीतन, अद्रमे मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना, इदे नावा उकुम आंदु. ✱

13 बोऱगाय तनाड गोततोरिनाहक तना जीवा इयनद, तेन्क वीळिस बेदे गुनम बेरा इले. ✱

14 मीक नना बेद-बेद वेहतहनन, अदिन मीट कीतेके, मीट नावाड गोततोरिर आयकिर.

15 नना इंजेटाह मीकु ओर्यूलतोर इनोन आयकन, बाराहक इतेके माल्काना पोटालोप्पाडाड गोटिड, ओर्यूलतोग पुनोग आस्तोग. मति नना इतेक मीकु गोततोरिर इतन, बह इतेके बेव पोल्लोड नना नावा बाबानगडाहि केजतन, अव कतमे मीक तेळियिह कीस वेहतन. ✱

16 मीट नाक आचविर, मति ननाने मीक आचतन, ✱ आचिसि मीट नयगा जोळेम आस मन्जि, बेसताड पुळयवाड कायाड कटना इन्जि, मीक तासतन. अदिहक मीट बेदाय गोटटनु नावा पेदिर वेहच बाबान ताल्हकतेके, अदिन ओग मीक इयनोग. ✱

17 मीट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीमहट्टु, इदे मीकु नावा उकुम आंदु. ✱

दुनियातोरा कोटे

18 “दुनियातोऱ बेस्के मीकु कोटे कीयनुर, अस्के इद गोटटुन सीताते तासाटुः मीकाय मुने ओऱ नाक इंका कोटे कीतोर. ✱

19 मीट दुनियातोऱिर आस मतेके, दुनियातोऱ मीक मावोर इनजोरे, जीवा केवेऱ. मति नना मीक दुनियातोऱरगडाहि आचिसि, एग्पिह कीतन इन्जि, मीट दुनियातोऱिर आयविर. ✱ अदिहक दुनियातोऱ मीक कोटे कीस्तोर. ✱

✱ 15:2 15:2 15:6 ✱ 15:2 15:2 रोम सहरतोर 11:22 ✱ 15:2 15:2 येसुना लोकर बेस्के देवुळता गुनम तोहचोर ताकिहतोर, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीस्तोर, सेतमताड कव्जक कीस्तोर, अस्के ओऱ बेस आदनाड कांदानलेहका आस्तोर. ✱ 15:3 15:3 13:10; इपिसुसतोर 5:26 ✱ 15:4 15:4 1 योहन 2:6 ✱ 15:5 15:5 15:16 ✱ 15:6 15:6 15:2 ✱ 15:7 15:4-7 6:56; 1 योहन 2:6 ✱ 15:7 15:7 मत्थ्याल 7:7-8; योहन 14:13-14; 15:7,16; 16:23-24; 2 योहन 9 ✱ 15:8 15:8 मत्थ्याल 5:16; योहन 8:31 ✱ 15:9-10 15:9-10 3:35; 17:23,24,26 ✱ 15:9-10 15:9-10 14:15,21,23; 1 योहन 2:3,6; 5:3; 2 योहन 6 ✱ 15:11 15:11 16:24; 17:13 ✱ 15:12 15:12 13:34; 15:17; 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 13:1; 1 पत्रु 1:22; 1 योहन 3:11,23; 2 योहन 5 ✱ 15:13 15:13 10:11; रोम सहरतोर 5:7-8; 1 योहन 3:16 ✱ 15:15 15:15 6:68; 8:26; 12:49; 17:8,14 ✱ 15:16 15:16 6:70; 13:18; 15:19 ✱ 15:16 15:16 14:13-14; 15:5,7; 16:23 ✱ 15:17 15:17 13:34; 15:12; 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 13:1; 1 पत्रु 1:22; 1 योहन 3:11,23; 2 योहन 5 ✱ 15:18 15:18 7:7; 1 योहन 3:1,13 ✱ 15:19 15:19 6:70; 13:18; 15:16; याकुब 4:4; 1 योहन 4:5 ✱ 15:19 15:19 मत्थ्याल 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकल 21:17; योहन 17:14

- 20 ओर्युल मन्कल तना माल्काहक बेरोग आयोग इन्जि, मीक उंद पोल्लो वेहच मतन, तान सीता कीम्हट्टु, ✨ ओर नावा पेक्के दलग्तोर इतेके, मीवा पेक्के वने दलग्नुर, ✨ ओर नावा पोल्लोतुन माळतोर इतेके, मीवा पोल्लोतुन वने माळनुर.
- 21 नाक लोहतोग बाबान वेर पुनवाहकु, ✨ मीट नावाड कऱगयवालीरि इन्जि, मीकु इद्रमताड तिपल्क इयनुर. ✨
- 22 नना वासि ओरा संगे वळ्ळकवेके, (ओरिहकु नीवाड केञोम इनदलाह दोर्का आवालि, इतेके) ओरगा कसुर मनो आवालि. मति इजेके नना ओरा संगे वळ्ळकताहकु, ओरिहकु तमा कसुरतुनु मकिह कीयलाह जागाय इले. ✨
- 23 बोर नाक कोटे कीस्तोर, ओर नावा बाबान वने कोटे कीतप आस्तोर.
- 24 बेव डीसाताड कबस्किन दूसोर बोर केवोर, अव कबस्किन नना ओरगा केवेके, ओरगा कसुर मनो आवालि. मति ओर इतेक, इजेके नावाड कबस्किन ऊळिस तेला, नाकु अहे नावा बाबान कोटे कीस्तोर. अदिहक ओर कसुरते अरयहत्तोर. ✨
- 25 उगसत्हके ओर नाकु कोटे कीतोर, ✨ इद्रम इनजोर ओराड अडोना साख्रमते रासतद मन्हता, अद करल आयनेनाहकु इव गोटिड आताड.
- 26 "तोळ आयनद सेतेम तोहतनद देवुळता जीवा, तान नना बाबानग्डाहि मियके लोहतकन. अद पेसिस वातस्के, नना बोनन आंदन इन्जि वेहतगा. ✨
- 27 ओसो मीट वने नना बोनन आंदन इन्जि वेहतकिर. ✨ बाराहक इतेके बेस्के नना कागहता बोटटन, अस्केडाहि मीट नावा संगे मंदिर.

16

- 1 "मीट विस्वसताहि अरयनायो इन्जि, मीक इव गोटिड नना वेहतन.
- 2 ओरु मीकु तमाड पार्तनाताड लोहकनगा वाया एवोर आयनुर. ✨ इचोने आयो मति, मीक हक्कवालोर सबेटोरु मीक हक्किसि, माट देवुळतुने माळिह्नोम इनजोर इनदनुर, ✨ इद्रमता वेला वायना मन्हता.
- 3 ओर बाबान पुनोर, नाक वने पुनोर इन्जि, ✨ इद्रम मीक तिपल कीयनुर.
- 4 इव गोटिड करल आयना वेलाते, नना मुने वेहताड पोल्लोड मीक सीता वायना इनजोर, नना इव गोटिड मीक इतेक वेहतने. नना मीवा ऐगे मतन इनजोर, इव पोल्लोड मुनेताहि मीक वेहोन आसि.

देवुळता पवित्र जीवाताड कबस्कु

- 5 "मति इजेके नाक लोहतोनेके नना पेसिस दाय्हनन. ✨ ओसो 'निमा बेगा पेसिस दाय्हनिन, गू?' इनजोर, मियग्डाहि बोगे नाक ताल्हकोग.
- 6 मति इव गोटिड नना मीक वेहतन इनजोर, मीवा जीवा पूरा आल्सुळते अरता. ✨
- 7 तेला मति मीक सेतेम वेहतहनन, नना अतेके मीवा पाय्दाये आयागा. नना अनवेके, तोळ मनदनद देवुळता जीवा मियके वावो आयागा. मति नना अतन इतेके, तान मियके लोहतकन. ✨
- 8 अद वासि दुनियातोरिहकु तमा पापमता लोप्पा, ओराये विचरते सेतेमतोरुम इन्हतोर, तेना लोप्पा, ओसो ओरा चुकनद नेयमता लोप्पा पुन्पिह कीसि, ओरा तप तोहतगा. ✨
- 9 ओर नाक नमोर इन्जि, देवुळता जीवा ओरा पापमता लोप्पा तप तोहतगा.
- 10 नना बाबानेके पेसिस दाय्हनन, ✨ पया इद्र बूमते मीक नना बेस्केन दिसोन आयकन. अदिनेनाहक दुनियातोरु सेतेमि निटम जोलिय आस्ता इन्जि, देवुळता जीवा (नावा जागाते वासि,) ओरा तप तोहतगा.
- 11 ओसो इद्र दुनियातुन राजेम कीयनदु, (दियहकना मुक्याना, इतेके जोलहालोरा मुक्याना,) सिक्सा आतद मन्हता इन्जि, ✨ पवित्र जीवा दुनियातोरु जोल नेयमता लोप्पा तप तोहतगा.
- 12 नाक ओसो वेल्लाडे गोटिड मीक वेहतनव मन्हताड, मति अव मीक इजेके तेळियलाह वेल्लाय मुस्किल आयनुड.

✨ 15:20 15:20 मत्थाल 10:24; लूकाल 6:40; योहन 13:13-16 ✨ 15:20 15:20 मत्थाल 5:10-12; लूकाल 6:22-23; 2 तिमोति 3:12 ✨ 15:21 15:21 8:19,55; 16:3; 17:25; 1 योहन 3:1 ✨ 15:21 15:21 मत्थाल 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 21:12,17; बळयिर 5:41; 9:14; 2 कुरितोर 4:9; 1 पत्र 4:14; तोहचीतव पोल्लोड 2:3 ✨ 15:22 15:22 9:41; 15:24 ✨ 15:24 15:24 9:41; 15:22 ✨ 15:25 15:25 देवुळताड पाटाड 35:19; 69:4 ✨ 15:26 15:26 14:17,26; 16:13; 1 योहन 2:27; 5:6 ✨ 15:27 15:27 लूकाल 24:47-48; योहन 19:35; 21:24; बळयिर 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ✨ 16:2 16:2 9:22; 12:42 ✨ 16:2 16:2 यशायाह 66:5; बळयिर 26:9-11 ✨ 16:3 16:3 8:19,55; 15:21; 17:25; 1 योहन 3:1 ✨ 16:5 16:5 7:33; 14:12,28; 16:10,17,28; 17:11,13; 20:17 ✨ 16:6 16:6 14:1,27; 16:22 ✨ 16:7 16:7 लूकाल 24:49; योहन 14:26; 15:26; बळयिर 2:33 ✨ 16:8 16:8 1 कुरितोर 14:24 ✨ 16:10 16:10 7:33; 14:12,28; 16:5,17,28; 17:11,13; 20:17 ✨ 16:11 16:11 12:31; 14:30; 1 योहन 3:8; 4:4

13 मति अद देवुळता सेतेमता जीवा वायगा अस्के, अद मीकु पूरा सेतेमता अग तोहचि ताकिह कीयगा. ✧ बाराहक इतेके अद कुदताड तनाड गोटिड वेहो आयगा, मति अद बेदिन केंजिहता, अद केंजतदिने वेहतगा. ओसो बेव गोटिड आयना मन्हाताड, अविस्किन वेहतगा.

14 इव गोटिड अद नयगडाहि केंजिहता, अहे केंजिसि मीक वेहतगा, अह कीसि नाक मान ईयगा.

15 बेव पोल्लोड बाबानाड आंदुड, अव कतम नावाड आंदुड. ✧ अदिनेनाहकु पवित्र जीवा नयगडाहि केंजिहता, अहे केंजिसि नावाड पोल्लोनु मीक वेहतगा इनजोर, नना मीक वेहच मतन.

दुकम मायिसि गिर्दा वायगा

16 “गयक मनेके मीक नना दिसोन आयकन, पया पेके गयक मनेके, मीट नाक ओसो ऊळकिर,” इनजोर येसु तनाड कगयवालोरीन इतोग.

17 इद पोल्लो केंजिसि, ओर कगयवालोर्गडाहि उयतुर तमतमाय इंदुर, “ गयक मनेके मीक नना दिसोन आयकन, पया पेके गयक मनेके, मीट नाक ओसो ऊळकिर,” इद्रम माक बाराहक इन्हतोग कोनि? ओसो ‘नना बाबानेके दाकन, अदिहक इह आयगा,’ इद्रम वेग इन्हतोग, इद बहु?

18 ‘गयक मनेके,’ इनजोर वेग इन्हतोग, इद बेद्रमता गोटि? वेग बाताड वेहतहतोग, अव माक मुर्तिय तेळियोड!” इंदुर.

19 ओर इद गोटेनुन येसुन ताल्हकना गावले इनजोर, तमाय पोटालोप्पा तासिस मतेर, तान येसु पुन्जि ओरिन इतोग, “ गयक मनेके मीक नना दिसोन आयकन, पया पेके गयक मनेके, मीट नाक ओसो ऊळकिर,” इनजोर इतन, ✧ अदे गोटेनुन मीट ओर्विहक-ओर्वोंग ताल्हकिदिरा?

20 इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीट बार हामुर-रेगाड अळयकिर, ✧ दुनियातोर बार गिर्दा कीयनुर. मीक दुकम आयगा, आतेक तेला मीवा दुकम पया मायिसि गिर्दा वायगा. ✧

21 रिक्म आयनद आंचाळि गटने एवतस्के, तान्क पकाय नोयना तेदिहता. मति रिक्म आतस्के, पूना मन्कल दुनियाते पुट वातोग इनजोरे, गिर्दा आस्ता. गिर्दा आसि ताना मुनेता तिपलतुन माण्डिहता.

22 अद्रमलेहका मीक वने इजेके दुकम वाता, मति नना मीक ओसो कलियकन, अस्के मीट मीवा जीवाते गिर्दा आयकिर. ✧ अद गिर्दातुन बोगे ऊंदोग आयनोग.

23 अद वेलाते मीट नाकु बेदे पोल्लो ताल्हकविर आयकिर. इह केंजाट, नना सेतेम वेहतहनन, मीटु नावा पेदिर वेहच, बाबान बेदे आयि ताल्हककिर, अस्के ओगे कुदि मीकु अदिन ईयनोग. ✧

24 मीट इजेक आनाहि नावा पेदिर वेहचि बातय ताल्हकविर. ताल्हकाट, अस्के मीक दोर्कगा, दोर्किसि मीवा गिर्दा पूरा निदगा. ✧

25 “इव गोटिड मीकु पुन्पिह कीयनव पीटोने वेहतन. ✧ मति बाबाना लोप्पा पिडम-पडम वेहतनद वेला वासोर मन्हाता. अद वेला वातस्के, नना ओसो पुन्पिह कीयनव पीटोड मीकु बेस्केन वेहोन आयकन.

26 अद वेलाते नावा पेदिर वेहच, सीदा मीटु ओन ताल्हककिर, अस्के मिथेनाहक नना बाबान ताल्हकलाह, बातय गर्ज मनो आयगा.

27 बाराहक इतेके बाबाल कुदि मीक जीवा कीस्तोग. ✧ मीट नाक जीवा कीयलाह आतिर, ओसो नना देवुळताहि वातन इनजोर नमलाह आतिर, ✧ अदिहक बाबाल मीक जीवा कीस्तोग.

28 बाबाल इद भूमतगा नाक लोहतोग. इजेक ओसो नना इद भूमतुन विळिसि बाबानेकेन दायहनन,” ✧ इनजोर येसु इतोग.

29 अस्के ओनाड कगयवालोर् इतोर, “ऊळा, बेद्रम निमा इजेक पिडम-पडम वळ्हकिहनन, पुन्पिह कीयनव पीटोड वेहविन! ✧

30 इजेक निमा कतमतविनु पुहनिन इनजोरे माक तेळियता. ✧ इनजोर कोनि बोगाय नीक ताल्हकनद गर्ज इले. अदिहक इजेक माटु निमा देवुळताहि वातिन इनजोर, सेतेम पोयहनोम,” इतोर.

31 येसु ओरिन इतोग, “इजेक मीट नमिहनिरा?

32 ऊळाट, इजेक इद्रमता कगो वायगा, ओसो वातपे मन्हाता, अस्के मीट बिरोबटो आयकिर, बोनाड अगिड ओग आयकिर, नाक वगोने विळसकिर. ✧ तेला मति नना वगोनन आयोन, बाबाल मात्रम नावा तोळ मन्हतोग.

✧ 16:13 16:13 14:17,26; 15:26; 1 योहन 2:27; 4:6; 5:6 ✧ 16:15 16:15 17:10 ✧ 16:19 16:16-19 7:33; 13:33; 14:18-19 ✧ 16:20 16:20 मार्कल 16:10; लुकाड 23:27 ✧ 16:20 16:20 लुकाड 24:41,52; योहन 20:20 ✧ 16:22 16:22 2 क्रिस्तोर 6:10 ✧ 16:23 16:23 14:13-14; 15:7,16 ✧ 16:24 16:24 15:11; 17:13 ✧ 16:25 16:25 मत्थाल 13:34; मार्कल 4:34; योहन 10:6; 16:29 ✧ 16:27 16:27 14:21,23; 17:22-23 ✧ 16:27 16:27 8:42; 13:3; 17:8 ✧ 16:28 16:28 7:33; 13:1,3; 14:12,28; 16:5,10,17; 17:11,13; 20:17 ✧ 16:29 16:29 मत्थाल 13:34; मार्कल 4:34; योहन 10:6; 16:25 ✧ 16:30 16:30 21:17 ✧ 16:32 16:32 जर्कयह 13:7; मत्थाल 26:31

33 नाक नमिसि मीट सुकमते मनदना इन्जि, इव गोटिड मीक वेहतन. ✨ दुनियातोर मीक तिपल कीयनुर निटमे, ✨ मति दीरा पोयम्हट्ट, नना दुनियातुन गेल्सतन, ✨ इन्जि येसु इतोग.

17

येसु तनेनाहक देवुळतुन ताल्हकिहतोग

1-2 इव गोटिड वळ्हकतस्के, येसु पोगोटा बूमतेके ऊळतोग, अह कीस देवुळबाबान वळ्हकतोग, ✨ ए बाबा, नावा हायना कगो एवता. बोरिन निमा नाक इतिन, ओर सबेटोरिहक नना अमेसाता पिसमुळ ईयना इन्जि, ✨ निमा नाक माने-मन्कना पोगोन अदिकर ईतदे मन्हता. ✨ अहलेहका बाबा, नना नीक मान ईयना इन्जि, निमा नाक मान ईमु. ✨

3 निमा वगोनिन सेतेम देवुळतिन इन्जि नीक पुनदना, ओसो निमा लोहतोग पिसिह केवाल येसु किर्स्तुन पुनदना, ✨ इदे अमेसाता पिसमुळ आंदु. ✨

4 बेद कबळ निमा नाक कीयलाह इतिन, अदिन मारिह कीसि, ✨ नना इद बूमतगा नीक मान ईतन. ✨

5 ए बाबा, इद दुनिया पुटनामुने, बेदम माट इर्वल ऐगे डीसातोरल मतल, अद्रमे इंजेके नीवा संगे नाक डीसातोग आयलाह ईमु. ✨

कगयवालोरैनाहक पार्तना

6 ✨ “बोर मन्कलोरिन निमा इद दुनियातोरगडाहि नाक इतिन, वेरिहक निमा बेदमतोनिन इन्जि, नना पुन्पिह कीतन. ✨ वेर नीवा मन्कलोर आसि, वेरिन निमा नाक इतिन. ✨ ओसो वेर नीवा पोल्लोतुन केंजिस, अहलेहका कीतोस. ✨

7 बेद डीसा, बेद बुदि, बेव पोल्लोड निमा नाक इतिन, अव कतमे निटम नियगडाहि वातव आंदुड इनजोर, वेरिहक इंजेक तेळियता.

8 बाराहक इतेके बेव गोटिड निमा नाक वेहतिन, अविस्किन नना वेरिहक वेहतन. ✨ नना वेहतस्के वेर अविस्किन पोयतोर, पोसि नना नियगडाहि पेसिस वातन इनजोर, वेर करले पुतोर, ओसो निमाने नाक लोहतिन इन्जि वेर नमतोर.

9 वरैनाहक नना इंजेके नीक ताल्हकिहनन. नना दुनियातोरैनाहक ताल्हकोन, मति बोरिन निमा नाक इतिन, सिरपि ओरैनाहके ताल्हकिहनन, बाराहक इतेके वेर नीवाये लोकुर आंदुर इनजोर. ✨

10 बोर बोर नावा लोकुर आंदुर, ओर कतमतोर नीवा वने लोकुर आंदुर. ओसो बोर नीवा लोकुर, ओर नावा वने लोकुर. ✨ ओसो वेरा नडुमि नावा डीसा तोहतद मन्हता. ✨

11 नेटाहि नना इद बूमते ओसो मनोन आयकन. नना नियके वाय्हनन, ✨ मति वेर इतेके इद बूमतेन मनदनुर. ✨ ए पवित्र बाबानिन, बहलेहका माट इर्वल उंद आस महनल, अहलेहका वेर वने उंद पट आयना इन्जि, ✨ वेरिन काप आडा. ओसो निमा नाक नीवा पेदिरता लाव इतिन, अद लावते वेरिन काप आडा.

12 नना वेरा संगे इद दुनियाते मनेके, नाक ईतद नीवा पेदिरता लावते, वेरिन राका कीदन. ✨ बोग बूळेम आयवाल मन्हतोग, ओग यहदान विळिसिसि, वेरगडाहि बोगे बूळेम आयोग. ✨ ओग बूळेम आयवाना लोप्पा, साङ्गमते रासतद पोल्लो करल आयना इन्जि, इव गोटिड आयनाय गावले. ✨

13 ✨ “नना इंजेके नियके वाय्हनन, बाबा. ✨ मति वेरा जीवाते नावा गिर्दा पूरा निदना इन्जि, ✨ नना इद बूमते मनेकेने, इव गोटिड वेहतहनन.

14 नना नीवाड पोल्लोड वेरिहक काहहन. दुनियातोर इतेक, वेरिन कोंटे कीसोर मन्हतोर; ✨ बाराहक इतेके, बहलेहका नना इद दुनियातोनिन आयोन, अहलेहका वेर वने इद दुनियातोर आयोर. ✨

✨ 16:33 16:33 14:27; मिलिपितोर 4:7; कृत्स्नितोर 3:15 ✨ 16:33 16:33 मत्थाल 5:10-12; 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 6:22-23; 21:12,17; योहन 15:18-21; 17:14; 2 तिमोति 3:12; 1 योहन 3:13 ✨ 16:33 16:33 रोम सहरतोर 8:37; 2 कुरिततोर 2:14; 4:7; 1 योहन 2:13-14; 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 3:21 ✨ 17:1-2 17:1-2 10:28; 1 योहन 2:25; 5:11 ✨ 17:1-2 17:1-2 मत्थाल 11:27; 28:18; लूकाल 10:22; योहन 3:35; 13:3; इपिसुसतोर 1:20-23 ✨ 17:1-2 17:1-2 7:39; 13:31-32; 17:5 ✨ 17:3 17:3 मिलिपितोर 3:8; इङ्गितोर 3:1; 2 पत्र 1:2,3,8 ✨ 17:3 17:3 1 योहन 1:3 ✨ 17:4 17:4 4:34; 19:28 ✨ 17:4 17:4 13:31; 14:13 ✨ 17:5 17:5 7:39; 13:31-32; 17:1-2,24; 1 पत्र 1:21 ✨ 17:6 17:6 17:26 ✨ 17:6 17:6 17:9 ✨ 17:6 17:6 तोहचीतव पोल्लोड 3:10 ✨ 17:8 17:8 6:68; 8:26,40; 12:49; 15:15; 17:14 ✨ 17:9 17:9 17:6 ✨ 17:10 17:10 16:15 ✨ 17:10 17:10 2 तिसलुनितोर 1:10 ✨ 17:11 17:11 7:33; 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:13; 20:17 ✨ 17:11 17:11 13:1 ✨ 17:11 17:11 17:21-23; रोम सहरतोर 12:5; गलातितोर 3:28 ✨ 17:12 17:11-12 यहदाल 1 ✨ 17:12 17:12 6:39; 10:28-29; 18:9 ✨ 17:12 17:12 देवुळताड पाटाड 41:9; योहन 13:18 ✨ 17:13 17:13 7:33; 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:11; 20:17 ✨ 17:13 17:13 15:11; 16:24 ✨ 17:14 17:14 मत्थाल 10:22; 24:9; मार्कल 13:13; लूकाल 21:17; योहन 7:7; 15:18-20; 1 योहन 3:13 ✨ 17:14 17:14 8:23; 15:19; 17:16; 1 योहन 4:5

- 15 निमा वेरिन इद ब्रमताहि पेहचीम इनजोर ताल्हकोन. मति वेर इद ब्रमते मनेके, देयहकना मुक्यानगडाहि* वेरिन पिसिह कीम इन्जि, नना नीक ताल्हकिहन्न. ✨
- 16 बहलेहका नना इद दुनियातोन्न आयोन, अहलेहका वेर वने इद दुनियातोर आयोर. ✨
- 17 नीवा सेतेम पोल्लोता मेटे, नीके माळना इन्जि, वेरिन अलग कीस तासा. ✨
- 18 बहलेहका निमा नाकु दुनियातोरगा लोहतिन, ✨ अद्रमे नना वने वेरिन इद दुनियातोरगा लोहतन. ✨
- 19 ओर सेतेम पुन्जि, दुनियाताहि अलग ताकना इन्जि, ✨ नना वने इद दुनियाताहि अलग आस ताकिहन्न.

सबेटोर विस्वसिरेनाहक पार्तना

- 20 “नना सिरप वरेनाहके आयो, मति बोर वेरा पोल्लोतुन केंजिसि नाक नमनुर, ओरेनाहक वने नना नीक ताल्हकिहन्न.
- 21 ए बाबा, बेद्रम निमा, नना, ऐगे जोळेम आस महन्नल, अहे ओर सबेटोर उंद आसि मयगा जोळेम आस मनिर. ✨ अस्के निमा नाक लोहतिन इनजोरे, दुनियातोर पुनदनुर.
- 22-23 निमा नाक लोहतिन, ✨ ओसो बेचोन निमा नाक जीवा कीतिन, अचोने ओरिन वने निमा जीवा कीतिन इनजोर, ✨ दुनियातोर पुनदनेनाहक, ✨ ओर कतमतोर उंद एका आयिर. बहलेहका माट इर्वल उंद आस महन्नल, अहलेहका ओर वने उंद एका आयिर: नना ओरगा जोळेम आस महन्न, ✨ ओसो निमा नयगा. ✨ इदिनेनाहक बेद्रम निमा नावा संगे उंद आसि, नाक मान ईतिन, अद्रमे नना ओरा संगे उंद आसि, अदे मान ओरिहक ईतन. ✨
- 24 “बाबा, ओरिन निमाने नाक ईतिन. ओर नावा डीसातुन ऊळनेनाहक, बेगा नना दाय्हन्न, अगाने ओर वने नावा संगे मनदना, इदे नावा विचर आंदु. ✨ अद डीसा निमा नाक ईतिन बाराहक इतेके, दुनिया पुटनामुनेने नाक जीवा कीतिन. ✨
- 25 “ए सेतेमतोग बाबानिन, ✨ नीक दुनियातोर पुनोर, ✨ मति नना नीक पुहन्न. ओसो निमा नाक लोहतिन इनजोरे, नाक नमवालोर वने पुन्हतोर.
- 26 बेद्रम निमा नाक जीवा कीय्हनिन, अद्रमे वेर वने जीवा केवालोर आयना. ओसो नना वने वेरगा जोळेम आस मनदना इन्जि, नना नीक ओरिन पुन्धि कीसीतन, ओसो कीसोर मनदकने.” ✨ अह इन्जि येसुना पार्तना मारता.

18

येसुन हक्कलाह पोयतहतोर

(मत्याल 26:47-57; मार्कल 14:43-54; लुकाल 22:47-53)

- 1 इचोन वळ्हकिसि, येसु तनाड कगयवालोर संगे पेसतोग, पेसिसि किद्रोन इनदनद लपातुन वेंडिसि, अबर बाजे अतोर. अगा जयतुन मराड ओगसतद उंद वालुम मता, अगान ओर नेडतोर. ✨
- 2 येसु ऊक-ऊके तनाड कगयवालोर संगे अद जागाते कलियिदोग, ✨ अदिहक ओन कोंटेतोरा कयदे पोस एवाल यहुदाहक वने, इद जागा एका मता. (येसु अदे जागातगा दोर्कनोग बहे इन्जि यहुदाल पुतोग.)
- 3 अदिहकु पेर्मालोर ओसो परसिर, वेर लोहतोर पहरातोर, ओसो रोम राजेतोर सीपय्कना उंदि पल्टन, वेर सबेटोरिन यहुदाल अग तोहचोर ततोग. वेर सोहळाड, कंदिस्क ओसो वीसाड पोसि अगा वातोर.
- 4 नाक बाताल आयनद मन्हाता इन्जि, येसु कतम पुन्जिये मतोग. ✨ पया ओग ओरा मुनेह वासि, “मीट बोन पर्हकिहनिर?” इनजोर ओरिन ताल्हकतोग.
- 5 अस्के ओर “नासरेत नाटोग येसुन पर्हकिहनोम,” इनजोर इतोर. अस्के येसु ओरिन इतोग, “ओनन ननान आंदन!” (अस्के ओन नाळेह कीस पोस एवाल यहुदाल वने, ओरा संगे अगान निच मतोर.)
- 6 येसु ओरिन ओनन ननान आंदन इनजोर इतस्के, ओर पेगके गुचिसि, पेत वेळ्किस् अरतोर.

* 17:15 17:15 देयहकना मुक्यानगडाहि मोदुल कागदते “लावदिनाहि”. ✨ 17:15 17:15 मत्याल 6:13; लुकाल 22:31-32; 1 योहन 5:19 ✨ 17:16 17:16 8:23; 15:19; 17:14; 1 योहन 4:5 ✨ 17:17 17:17 8:32; 17:19; इपिसुस्तोर 5:26 ✨ 17:18 17:18 3:17; 10:35-36; 11:42; 17:3,21-23,25 ✨ 17:18 17:18 मत्याल 10:16; लुकाल 10:3; योहन 4:38; 20:21 ✨ 17:19 17:19 इब्रितोर 10:9-10; 1 योहन 3:3 ✨ 17:21 17:21 10:38; 14:11,20; 17:11,23; 1 योहन 1:3 ✨ 17:22-23 17:22-23 3:17; 10:35-36; 11:42; 17:3,18,21,25 ✨ 17:22-23 17:22-23 14:21,23; 16:27 ✨ 17:22-23 17:22-23 तोहचीतव पोल्लोड 3:9 ✨ 17:22-23 17:22-23 पिलिपितोर 2:1-2 ✨ 17:22-23 17:22-23 10:38; 17:11,21; 1 कुरितोर 6:17 ✨ 17:22-23 17:22-23 1:14; 17:24; रोम सहरतोर 8:30; 2 तिसलुनितोर 1:12; 1 योहन 4:17-18 ✨ 17:24 17:24 12:26; 14:3; 2 कुरितोर 3:18; 5:8; 1 तिसलुनितोर 4:17; 1 योहन 3:2 ✨ 17:24 17:24 17:5; 1 पत्र 1:21 ✨ 17:25 17:25 तोहचीतव पोल्लोड 16:5 ✨ 17:25 17:25 7:28; 8:19,55; 15:21; 16:3; 1 योहन 3:1 ✨ 17:26 17:26 17:6 ✨ 18:1 18:1 मत्याल 26:30,36; मार्कल 14:26,32; लुकाल 22:39 ✨ 18:2 18:2 लुकाल 21:37; 22:39 ✨ 18:4 18:4 6:64; 13:1,11

7 पया येषु ओसो ओरिन ताल्हकतोग, “मीट बोन पर्वकिह्निर?” ताल्हकतस्के “नासरेततोग येषुन पर्वकिह्नोम,” इन्जि ओर इतोर.

8 “नना मीक ओनन आंदन इनजोर वेहतन अले! नाक पर्वकिह्निर इतेके, वेर नावा संगे मनवालोरिन विळ्साटु,” इन्जि येषु ओरिन इतोग.

9 “बोरिन निमा नाक ईतिन, ओरगडाहि वगोग वने लेसोग आयनोग,” इद्रम येषु मुने देवुळबाबान वळ्हकिस मतोग, अद पोल्लो करल आयलाहि, वेरिन विळ्साटु इतोग.*

10 सिमोन पन्हुंगा उंद दाळो कसेग मता, ओग अदिन तेंडिसि, मोदुल पेर्माना ओर्युलतोन वगोन कोटलाह, अद कसेटे इतोग; अद कसेगि ओग ओर्युलतोना तिनळ केवदुन पोडोह देगनाह दल्याता. (ओग ओर्युलतोना पेदिरी माल्कोसि आंदु).

11 अस्के येषु पन्हु इतोग, “नीवा कसेटुन दाळोतगा तोगका, रा! बाबाल नयेनाहक तासतद तिपलतुन, नना मुर्तिय एनोन आयकना?” इतोग.*

12-13 पया अगा वातोर सीपय्क, ओरा मुक्याल, ओसो मंदिरता पहरातोर, वेर सबेटोर येषुन पोस दोहचि, ओन मुने अनाल इनवानगा ओतोर. बाराहक इतेके अद वर्सा मोदुल पेर्मांल कयपाल इनवाल मतोग, वेनाय मामाल अनाल आंदोग, (ओग मुनेतोग मोदुल पेर्मांल आंदोग).*

14 “वगोग मन्कल लोकरेनाहक हायना, इवटेन मावा पाय्दा आयगा,” इद्रम इन्जि, यहुदिराड पेदल्किन मुने वेहच मतोग, ओग वेगे कयपाल इनवाल आंदोग.*

पन्हु येषुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:69-70; मार्कल 14:66-68; लूकाल 22:55-57)

15 पया सिमोन पन्हु ओसो दुस्रोग कगयवाल*, वेर ईरुवर येषुना पयाह पयाह दायलाह आतोर. दुस्रोग कगयवान मोदुल पेर्मांल पुताहकु, येषुना संगे ओर ओनु पेर्माना रेसातगा नेडलाह इतोर.

16 मति पन्हु इसि, पलत अगदगा निच मतोग. अदिहकु पन्हुना संगतोग मोदुल पेर्माना पुतोग मताहकु, मल्स पलत वासि आगदागा राका मननद पिलातुन वेहतोग, अद पया ओर पन्हुक लोप्पा ओळियलाह ईता.

17 अस्के अद राकातद ओर्युल लोया पन्हुन इता, “निमा इंका ओग मन्कना कगयवाग्निने बहे, एय?” इनजोर ताल्हकता. अस्के “एंह-एंह, नना आयोन!” इन्जि पन्हु तान इतोग.

18 अद तुकने इर्डम मता, अदिहकु ओर्युलतोर ओसो मंदिरता पहरातोर, इर्किना किस नीर्विह कीसि, आगसोर निच मतोर. अस्के ओरा नडुम पन्हु वने निचि, किस आगसोर मतोग.

पेर्माना मुनेह येषुना बयन

(मत्याल 26:59-68; मार्कल 14:55-65; लूकाल 22:63-71)

19 इद्रम आनेके, मोदुल पेर्मांल येषुनु तनाड कगयवालोग लोप्पा, ओसो तना काहमळता लोप्पा ताल्हकतोग.

20 येषु ओन इतोग, “नना कतमतोगा मुनेह पिडम-पडमे वळ्हकतन.* नना कुस्क्ने बातय वळ्हकनोन, मति बेगा सबेटोर यहुदिर कलियिंदुर अगा, इतेके पार्तनाताड लोहकने आयि, मंदिरते आयि, इद्रमताड जागाने नना अमेसा काहन्दन.*

21 अह आसि, नाक बार्किंया ताल्हकिह्निन? नना बाताड काहहतन, अदिन बोर केंजतोर, ओरिहक एकांय मन्हता. ओरिने ताल्हकिस ऊळा,” इन्जि येषु इतोग.

22 येषु अह इतस्के, अगा निच मनवाल मंदिरता पहरातोग ओवोग, येषुन चेट इनाह चापुळ इतोग,* ईसि इतोग, “निमा मोदुल पेर्मान इह बह इह्निन?” इतोग.

23 “नना बेदाय गल्लि पोल्लो वळ्हकतन इतेके, बाताल गल्लि वळ्हकतनोन, अदिन वेहा. मति करल वळ्हकतन इतेके, निमा नाक बाराहक नल्हतह्निन?” इन्जि येषु इतोग.

24 अस्के अनाल इनवाल पेर्मांल तना अने, मोदुल पेर्मांल कयपानके, येषुन दोहतदिन लेहवाये, अहे लोहचीतोग.

पन्हु ओसोवने येषुन पुनोन इन्हतोग

(मत्याल 26:71-75; मार्कल 14:69-72; लूकाल 22:58-62)

25 पया सिमोन पन्हु किस आगसोर निच मत्स्के, ओर ओन ताल्हकतोर, “बह, निमा वने ओनाडे कगयवाग्निना?” इतस्के, “एंह-एंह, नना आयोन,” इनजोर पन्हु कैगम आतोग.

* 18:9 18:9 17:12 * 18:11 18:11 मत्याल 20:22; 26:39; मार्कल 14:36; लूकाल 22:42 * 18:12-13 18:12-13

लूकाल 3:2; बळयिर 4:6 * 18:14 18:14 मत्याल 26:3; योहन 11:49-50; बळयिर 4:6 * 18:15 18:15 दुस्रोग कगयवाल वेल्लाटोर विचरते ओग कगयवाल, इद्र पुस्तकतुन रासवाल योहनिये आंदोग. * 18:20 18:20 7:26; 8:26 * 18:20 18:20 मत्याल 4:23; 26:55; योहन 6:59 * 18:22 18:22 19:3; बळयिर 23:2

- 26 अगा निच मनवालो रगा मोदुल पेर्माना ओबोर्ग ओर्युलतोग मतोग, पत्रु मुने बोना केवदून डायिस मतोग, *ओनाय जीवातोग वेग आंदोग. पया ओग पत्रुन इतोग, “नीक बह नना ओना संगे जयतून मराना जागातगा मतिन अस्के ऊळोन, डा?” इतोग.
 27 तेला मति पत्रु “एंह-एंह, नना आयोन,” इनजोर पका कैगम आतोग. अदे गट्टकाते तलाकोग कूसता.*

गुमसिना मुनेह येसु

(मत्थ्याल 27:11-21; मार्कल 15:1-11; लूकाल 23:1-18)

28 पया यहूदिराड पेदल्क पड-वियनमुनेने, येसुन कयपानन्डाहि रोम सर्करतोग गुमसि, पिलाति इनवानगा ओतोर.† माकु आवना पंडुमता पोल्वाते, लोहकने कुळप तिनदना मन्हता, (अगा दुसा जाततोनालो न अतेके,) माट कळवोग आयकल इन्जि, ओर गुमसिना लोता लोप्पा नेडोर.*

29 अदिहक पिलाति लोता पलत पेसिस ओरिन इतोग, “मीट वेग मन्कना बेद कसूर तासिह्निर?”

30 ओर पिलातिन इतोर, “वेग कसूरतोग आयवेके, माट वेन नियके पोस तवोम आवेरोम, महरज,” इतोर.

31 “अह इतेके मीटे वेन ओसि, मीवाड अडोड मतपु, वेना नेयम कीम्हट्ट,” इन्जि पिलाति इतोग. अस्के यहूदिराड पेदल्क इतोर, “(मावा अडोना उतुरते, ओन हक्कना गावले; मति) मीट रोम सर्करतोरिरे माकु बोनाय हक्कनद नेयम कीयलाह अदिकर एविर!” इतोर.

32 (येसु तना बेद हामुरते हायवाल मतोग, अदिन वेहतहपा बेव पोल्लोड वळ्हकिस मतोग, अव करल आयनेनाहक, इह आता.) (बाराहक इतेके सिरप रोम सर्करतोरिरे हक्कनागुटातगासिक्सा कीस हक्किदुर.)*

33 अस्के पिलाति लोता लोप्पा अन्जि, येसुन तनगा केयिस ताल्हकतोग, “बह, निमा यहूदिरा राजानिना?” ताल्हकतोग.

34 “इद पोल्लो नीवाय विचरते ताल्हकिहनिना, आयवेके यहूदिर नीक वेहताहकु ताल्हकिहनिन?” इन्जि येसु इतोग.

35 “निमा नाक यहूदिरा लोप्पा बाराहक ताल्हकिहनिन? नना यहूदि जाततोना? नीवाय लोकुर, नीवाडे पेर्मालो र कोनि, नीक नयके पोस ततोर. निमा बेद कसूर कीतिन?” इनजोर पिलाति येसुन इतोग.

36 येसु इतोग, “इद दुनियातोर नाक राजाल केवोर. नावा राजेम इद दुनियाता मन्ज मतेके, नना यहूदिराड पेदल्कना कयदे अरयनायो इनजोर, नावा सेवा केवालोर लळय कीस मनेर. मति नावा राजेम इद बूमता आयो,” इतोग.

37 अस्के पिलाति ओन इतोग, “अह इतेक निमा राजानिना?” येसु ओन इतोग, “निमा इहनिन, अहे. सेतेमता लोप्पा वेहतलाहे, नना इद बूमते पुट वातन.* बोर सेतेमते ताकिह्नोर, ओर नावाड पोल्लोड केजिह्नोर,”* इतोग.

38 “सेतेम इतेक बातालि, बोर पुन्हतोर?” अह इनजोर पिलाति लोताहि ओसो पलत पेसिसि, यहूदिराड पेदल्किन इतोग, “नाक वेनगा बातय कसूर दिसो.*

39 मति आवना पंडुमता दियाते, जेलते मनवाल वगोन नना विळसना, इद्रम मीवा रीत मन्हता. अदिहक मीट इह्निर इतेके, नना मियेनाहकु यहूदिरा राजान विळसकन,” इन्जि ओरिन इतोग.

40 अस्के ओर पका केयिस-केयिस इतोर, “वेन विळसमा, मति मयेनाहक बरबसिन विळसा!” (बरबसि इनवाल बेरा डाकु आंदोग, ओग जेलते मतोग.)*

19

येसुन हक्कनागुटाता सिक्सा ईस्तोर

(मत्थ्याल 27:22-30; मार्कल 15:12-19; लूकाल 23:20-25)

- 1 पया पिलाति येसुन ज़ाते नल्हता वेहतोग.*
 2 पया सीपय्कु कोयेना गीळ पंडिसि, ओना तलातगा गळम कीतोर, कीसि डुंगा पंड रंगता जगा (राजाल केग़तपु) ओन केपिह कीतोर.
 3 अह कीसि ओर पास्कलाह आतोर, “जोहर यहूदिरा राजानिन!” इन्जि, ओन चापुळ वने ईदुर.*
 4 पया पिलाति ओसो पलत पेसिसि लोकुरिन इतोग, “ऊळट, ओनगा नाक बातय कसूर दोर्को, इद मीक तेळियना इन्जि, नना ओन मियके पलत पेहच ततहनन.”*

* 18:26 18:26 18:10 * 18:27 18:27 13:38 † 18:28 18:28 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उंद-उंद पट्टून ताकिह कीयलाह, पट्टुहक ओविन तासिदोग, ओन गुमसि इदुर. * 18:28 18:28 मत्थ्याल 8:8-9; लूकाल 7:6; यौहन 4:9; बळयिर 10:28; 11:3; गलाति 2:12 * 18:32 18:32 मत्थ्याल 20:19; 26:2; मार्कल 10:33-34; लूकाल 18:32-33; यौहन 3:14; 8:28; 12:32-33 * 18:37 18:37 1:14; 8:14; तोहनीव पोल्लोड 1:5; 3:14 * 18:37 18:37 8:47; 1 तिमेति 6:13; 1 यौहन 4:6 * 18:38 18:38 19:4,6 * 18:40 18:40 बळयिर 3:14 * 19:1 19:1 मत्थ्याल 27:26 * 19:3 19:2-3 मत्थ्याल 27:27-30; मार्कल 15:16-19; यौहन 18:22 * 19:4 19:4 लूकाल 23:4; यौहन 18:38; 19:6

5 अस्के येसु कोयेना गीळ ओसो डुंगा पंडलेहकाडा जगा केम्सि, पलत पेसतोग. अस्के “इंजेके वेग मन्कन ऊळाट!” इन्जि, पिलाति ओरिन इतोग.

6 ओन ऊळिस पेर्मांलोर ओसो मंदिरताड पहरातोर “ओन हक्कनागुटातगा वेळ्हा, हक्कनागुटातगा वेळ्हा!” इनजोर केयतोर. अस्के पिलाति ओरिन इतोग, “आयो, मटि ओसि ओन वेळ्हाटु! नाक इतेके, ओनगा बेदे कसुर दोर्को,” इतोग.*

7 अस्के (माक ओन हक्कलाह अदिकर इले इनजोर पुन्जि) यहदिर ओन इतोर, “मावा साध्रमताड अडोड मन्हाताड, अव अडोड वेहतपु, वेगु नना देवुळता मगन इनजोर इताहकु, वेग हायनाय गावले.”*
8 इद पोल्लोतुन केंजिसि, पिलाति पकाय रेयतोग.

9 अस्के पिलाति ओसो तना लोता लोप्पा, येसुन ओसि ओन इतोग, “निमा बेग्डाहि रेगतिन, बह पुटटिन, डा?” इन्जि ताल्हकतोग. मति येसु इतेक बातय वळ्हकतोग.

10 “निमा नावा संगे वळ्हकविना? नीक विळसनद अदिकर नाके मन्हाता, ओसो हक्कनागुटातगा वेळ्हतनद अदिकर नाके मन्हाता इनजोर, बह निमा पुनविना?” इन्जि पिलाति येसुन इतोग.

11 येसु ओन इतोग, “नीकु देवुळताहि ईतद अदिकर लेवेके, नावा पोगोन नीवा बेदे अदिकर इले आस मनालि.* अदिनेनाहकु बोग (पेर्मांल पुन्जि-वेन्जि) नाक नीवा कयदे इतोग,* ओगे नीकाय वीळिसि वेल्ला पापम कीतोग.”*
12 इदिन केंजिसि, पिलाति येसुन विळसलाह ऊळसोरन मतोग. मति यहदिर इतेके, कियोग-मुयोग केय बोटोर, “निमा वेन विळसतिन इतेके, रोम राजेमता कय्सर राजाना अडम आतिन; (ओनगा माट नीवा रिपोट कीकोम). बोग नना राजानन इन्ह्तोग, ओग कय्सरना अडमतोगु,” इनजोर इतोर.*

13 इव पोल्लोतुन केंजिसि, पिलाति येसुन पलत पेहच ततोग, तचि नेयम कीयनद कुसते ओग उदतोग. इद कुर्स गोळा इनदनद जागातगा मता (तान इब्रि पोल्लोते “गब्बता” इन्ह्तोर).
14 अद दिया आवना पंडुमतेनाहक तयर आयनद दिया मता, जोक-जोक नेक निच मता.* अस्के पिलाति यहदिरिन पास्कतप इतोग, “ऊळाट, वेग मीवा राजाल!”
15 अस्के ओर केयतोर, “वेन ओम! वेन ओम! हक्कनागुटातगा वेळ्हा!” इनजोर इतोर.* अस्के पिलाति ओरिन इतोग, “नना मीवा राजानु हक्कनागुटातगा वेळ्हतलाह उकुम ईकना?” अस्के पेर्मांलोर इतोर, “कय्सर राजान विळिसिसि, माक बोगे राजाल इलेग!”
16 (ओरा पोल्लो केंज पगवाहकु,) आक्रिते पिलाति येसुन हक्कनागुटातगा वेळ्हतलाह, ओरा कयदे विळिसिसीतोग.

येसुन हक्कनागुटातगा वेळ्हतह्तोर

(मत्याल 27:33-44; मार्कल 15:22-32; लुकाल 23:33-43)

सीपय्क पया येसुन पोसि ओतोर.

17 येसु तना हक्कनागुटातुन कांजिसि, तला-टाप्रा इनदनद जागातगा एवतोग (इब्रि पोल्लोते अद जागातुन “गुल्गुता” इन्ह्तोर).

18 अगा (ओर ओनाड केगताड गेंदेड कुळ्हचि,) ओन हक्कनागुटातगा दोहचि, मोल्लाड कोहकिसि वेळ्हतोर.* ओसो येसुन वेळ्हतस्के, इर्वुर कसुरतोरिन, येसुन नडुम कीसि, इके ओर्विन, अके ओर्विन, हक्कनागुटानगा वेळ्हतोर.

19 पया पिलाति, “वेग नासरेततोग येसु यहदिरा राजाल” इन्जि, इद्रमता कसुर तोहतनद बलाते रासिसि, येसुन वेळ्हतद गुटातगा कोटलाह वेहतोग.

20 येसुन वेळ्हतद जागा सहरता एरे मताहकु, पंडुमतुहक वातोर् वेल्लाटोर यहदिर अद बलातुन अर्विदुर. अदु इब्रि, युनानि ओसो रोमि, इव मंड बासाने रासतद मता.

21 अदिहके यहदिराड पेर्मांलोर पिलातिन इतोर, “ यहदिरा राजाल, इनजोर रासमा, मति ‘नना यहदिरा राजानन, इद्रम इतोग,’ इनजोर रासा,” इन्जि पेर्मांलोर कट्टला कीतोर.

22 अस्के पिलाति इतोग, “इंजेके नना रासतने, रासतन. अहे मनि!”

23 सीपय्क येसुन हक्कनागुटातगा वेळ्हतोर अस्के, ओनाड गेंदेड पोयतोर, अह कीसि वगोहक-वगोहक उंद-उंदि, इद्रम नालुड बाटाड कीतोर. ओर ओना लोप्पाडा आडतुन वेने पोयतोर. अद आडि कोटेट इले, मति पोगोटाहि काल्कनगा एवनाहि, पूरा अर्हतद मता.

* 19:6 19:6 लुकाल 23:4; योजन 18:38; 19:4 * 19:7 19:7 5:18; 10:33 * 19:11 19:11 रोम सहरतोर 13:1 * 19:11 19:11 मत्याल 20:17-19; लुकाल 18:32; बळयि 2:23; 3:13 * 19:11 19:11 18:13,28-30 * 19:12 19:12 लुकाल 23:2-3; योजन 18:33-37 * 19:14 19:14 अदे दिया, पेसमुळि 12:6 वेहतपु, पंडुमतेनाहकु मोक आयनव गोरेपिलान अस्किदुर. येसुलेमते वेल्लाय मूल पंडुमहक वाताहकु, यहदि बुमयालोेर नेक निगडाह इतेके पोळ्ळ अरनाहजोपु, लोक्कराड गोरेपिलान अस्कसोरन मंदुर. इतेके मदिरताग गोरेपिलान अस्किहपाने, येसुना हामूर आता. येसुये “मोक आयवाल देवुळता गोरेपिलातेहकाडोग” इन्जि सीता कीम्हट्ट (इद पोल्लो 1:29 अगा दोर्किहता). * 19:15 19:15 लुकाल 23:18; बळयि 13:28 * 19:18 19:18 बळयि 2:23

24 अदिहक ओर सीपक तमतमाय इतोर, “तेन माटु अहवल, मति इद आडि बोना नसिबते मन्हातायो, तेन माट सीटिड वाटिस ऊळकल, रा!” इतोर. इन्जि ओर अहे कीतोर. ओर अह कीतस्के, साङ्गमते मुने रासतद पोल्लो करल आता, अद साङ्गम इह मन्हाता:

ओर नावाड गेंदेड तमाय तुसतोर,

ओसो नावा आडतेनाहकु सीटिड वाटोर. *

25 हक्कनागुटाता एरे येसुना तलोगि, ओसो तमकूचि, ओसो कोल्पाना मुते मरियालि, ओसो मगडला नाटेनद मरियालि, इव अगान निच मताड. *

26 अस्के बोन येसु पका जीवा कीतोग कगयवाल* इन्हतोर, ओगु येसुना तलिना बाजे निच मतोग. ओर इर्विरिन ऊळिसि, येसु तना तलिन इतोग, “वेग ऊळा बायि, इंजेटाह नीवा मगि!”

27 पया ओग कगयवान इतोग, “ऊळा, इंजेटाहि इद नीवा यायाल आंदु.” अस्केडाह पया येसुना तलिन, ओगु तना लोन ओसि अय कीतोग.

येसुना हामुरि

28 अस्के पया, नावा कबळतुन नना कतम मारिह कीतन इन्जि, येसु पुतोग. * अस्के, साङ्गमते रासतद पोल्लो करल आयना इन्जि, “नाक एग उनडा वसता,” इनजोर इतोग.

29 अगा ओयतद अंगुर जोमाते निहच मतद उंदि अळका मता. इनजोर ओर अद अळकातगा बूबिलतुन मुळहचि, बळगातगा† तासिसि, येसुना तोड एरे ओसि, ओन ओयतद अंगुर जोमा ऊहतोर. *

30 अस्के येसु तानु ऊतिसि, “नना नावा कबळतुन कतम मारिह कीतन!” इनजोर इतोग. अह इतस्के, इळन तला वगहचि, ओग हातोग. *

31 इमा दिया वारमता पोल्वादिया मता (अद पोल्वादिया इतेके, आवना पंडुमता बेहरा पोल्वादिया आंदु). (यहुदिराड अडोड वेहतपु.) पोल्वादियाते हक्कनागुटानगा सेताड मनदलाह पोलोड, * अदिनेनाहकु ओराड पेदल्कु पिलाति गुमसिनगा वासि, “(ओर मुखरा जीवा चट्पिट अनि इनजोर), ओराड काल्किन ओगहचि, सेतान रेहता वेहा,” इन्जि ताल्हकतोर.

32 अस्के गुमसि वेहताहकु, सीपक वासि, येसुना संगे वेळहच मतोर * इर्वुराड आसि काल्किन ओगहतोर.

33 मति येसुनगा एवतोर अस्के, वेग हातदिन ऊळिसि, वेनाड काल्किन ओगहोर.

34 मति येसु निटम हातोग इनदलाहि, ओर्वोग सीपय येसुना सेंकातहकु गोग्काते कोटटोग, अस्के चटने नेतुरि ओसो एग वाडता. *

35 इद पुस्तकतुन रासवाल कुदि अदिन ऊळतोग, ऊळिसि मीट येसुन नमना इन्जि वेहतहतोग. * (देवुळ लोहतोग राजाल येसुना लोप्पा) इद ओना साक्सि करलताये आंदु इन्जि, ओन्क एकांये. *

36-37 ओना उंदाय बोकातुन ओगहोर आयनुर, * ओसो ओन कोटटोर ओन ऊळनुर * इनजोर, देवुळ लोहवाल पिसिह केवाना लोप्पा, साङ्गमते रासिस मनदनव इव पोल्लोड करल आयना इन्जि, येसुहक इह आता.

येसुन गुमयातगा तासिहतोर

(मत्याल 27:57-61; मार्कल 15:42-47; लूकाल 23:50-56)

38 इव गोटीड आतामया, अरिमतेया नाटेनोग ओर्वोग, योसेपि इनवाल, पिलातिनगा अन्जि, “येसुना सेतातुन पोहतलाह ओयकन,” इनजोर ताल्हकतोग. (वेग योसेपि इतेके यहुदिराड पेदल्किन रेथिसि, येसुन कुस्क्ने नमिंदोग. *) अस्के गुमसि पिलाति ओम्हट इनजोर इताहकु, ओर पया येसुना सेतातुन रेहचि ओतोर.

39 योसेपना संगे निकोदेमि इनवाल वने, येसुन पोहतलाह वातोग. (वेगो कोनि मुने उंदि दिया नम्का, येसुन कलियलाह वास मतोग.) § वेगु सेतातुन ओकलाह डेडा वीसा मंडु (33) किलोड, गब एस्कनद मराता पिडि ओसो अतर्नेय, काल्वा कीसि तच मतोग. *

40 यहुदिरा पोहतना उतुरते, हामुर-गेंदेनगा इद काल्वा कीतद अतर्नेयदुनु सलिसि, येसुना सेतातुन ऊर्हतोर.

* 19:24 19:24 देवुळताड पाटाड 22:18 * 19:25 19:25 मत्याल 27:55-56; मार्कल 15:40; लूकाल 23:49 † 19:26 19:26 येसु पका जीवा कीतोग कगयवाल वेल्लाटोर साङ्गमगुरा विचरते ओग कगयवाल, इद पुस्तकतुन रासवाल योहनिये आंदोग. * 19:28 19:28 4:34; 17:4 ‡ 19:29 19:29 बळगातगा मोदुल कागिदते, “एजोब इनदनद जपता कांदातगा”. * 19:29 19:28-29 देवुळताड पाटाड 69:21; मत्याल 27:48; मार्कल 15:36; लूकाल 23:36-37 * 19:30 19:30 मत्याल 27:50; मार्कल 15:37; लूकाल 23:46 * 19:31 19:31 व्यक्थाविनरग 21:22-23; यहोम 8:29; 10:26-27 * 19:32 19:32 19:18 * 19:34 19:34 1 योहन 5:7-8 * 19:35 19:35 20:31 * 19:35 19:35 15:27; 21:24; 3 योहन 12 * 19:36-37 19:36-37 पेरमुळि 12:46; गिनती 9:12; देवुळताड पाटाड 34:20 * 19:36-37 19:36-37 जकर्याह 12:10; तोहचीतव पोल्लोड 1:7 * 19:38 19:38 7:13; 9:22; 12:42; 20:19

§ 19:39 19:39 अदय 3 ऊळा. * 19:39 19:39 देवुळताड पाटाड 45:8; मार्कल 16:1

41 येसुन वेळ्ळच मतद जागातगा, मराना पैदाता उंद वाळ्ळम मता. अगाने उंदि बेरा आदतगा, मन्कन पोहतलाह पूना पांजा तर्तद मता. अद गुमयाते मुने बोने पोहवाय मतोर.

42 अद गुमया एरे मताहकु, येसुन अगान पोहतोर, * बाराहक इतेके यहुदिरा पोल्वादिया गय्क इतेके सुस आयना मता, (दुस्रा जागा पर्वकलाह मोका इले आसि).*

20

येसु मल्स जीवा अरयह्तोग

(मत्याल 28:1-9; मार्कल 16:1-9; लूकाल 24:1-10)

1 मूंड दियाने, इतेके वारमता मुनेता दिया ऐतारम, * कोग कूसेड पिडपड आयनामुनेने, मगडला नाटेनद मरियाल इनदनद, गुमयातगा वाता. अस्के गुमयाता अगदुहक तिळ्ळप कीस मतद बंडा, ओर्के तेंडिस मतद तान्क दिसता.

2 अस्के सिमोन पत्रुनके ओसो येसु पका जीवा कीतोग कगयवानके, अद वित वाता, वासि इता, “ओरु सामिना सेतातुन गुमयातगडाह ओतोर, ओसो अदिन बेगा तासतोर, अद माक तेळियो” इता.

3 इदिन केंजिसि, ओर इर्वर गुमयातके दायलाह पेसतोर.

4 अस्के ओर इर्वर आसि ऐगे वित बोटोर. इह वितेड, अह वितेड, पत्रुना तोळ्तोग गुमयातगा मुने एवतोग.

5 एव्सि, ओल्लिस ऊळनेके, ओन्क सिरपि हामुर-गेंदेड अर्स मतव दिसताड, मति ओग लोप्पा नेडोंग.

6-7 गळ्ळ मनेके, सिमोन पत्रु वने ओना पयाह एवतोग. एव्सि तुम्ने लोप्पा नेडतोग, नेडिसि हामुर-गेंदेड अरतविन ऊळ्तोग. ओसो सेताता तलातगा ऊर्हच मतद दुपटि, * हामुर-गेंदेना एरे इले, मति ओर्केडा बाजे गीळ आसि अर्स मतदिन ओग ऊळ्तोग.

8 पया दुस्रो कगयवाल वने लोप्पा नेडिसि अविन ऊळ्तोग, ऊळिसिये येसु जीवा अरतोग इन्जि, विस्वस कीयलाह आतोग.

9 बाराहक इतेके येसु हामुरताहि ओसो जीवा अरयनद गावले, इद्रम साभ्रमते रासिस मतद पोल्लो, ओरिहक अचानाहि तेळियवाय मता.*

10 पया ओर इर्वर मल्सि, तमाड लोहक अतोर.*

11 अचोटेने मरियालि (गुमयातेहु मल्स वाता,) अगाने अळसोर पलते निच मता. पया अळसोर-अळसोर, अद गुमयातेह माळ्ळिक्स ऊळता.

12 ऊळतस्के, येसुना सेतातुन तासिस मतद जागाते, पोळ्दलेहका मांजतप पांड्रि गेंदेड केगतवु रेंड देवतुळ्ळु उंद बारा तलावडातेके, उंद बारा कालवडातेके, उदिस मतव तान्क दिसताड.

13 अव पया तान इताड, “बाराहक अळयहनिन बायि?” इताड. “ओरु नावा सामिना सेतातुन ओतोर, ओस अदिन बेगा तासतोर, पुनोन इनजोर अळयहनिन,” इन्जि मरियालि अविस्किन इता.

14 अह इन्जि अद पेके मल्स ऊळता, मल्स ऊळनेके, अगा येसु निच मतद तान्क दिसतोग. मति ओग येसुये इनजोर अद पुनो.*

15 अस्के येसु तान इतोग, “बाराहक अळयहनिन? बोन पर्वकिहनिन?” ओग वाळ्ळमतुन ऊळेवाळे केवाल मनदनोग बहे इन्जि, ओन इता, “दादा, निमा ओना सेतातुन इडाह ओतेके, तान बेगा तासतिन, इद नाक वेहा. अस्के नना अदिन ओसि, (ओसो बेस पोहतकन),” इता.

16 येसु पया तान “मरिया!” इनजोर केयतोग, अस्के अद पेके मिळ्ळिन्दस येसुन पुता, पुन्जि ओन इन्जि पोल्लोते “रबोनि!” (इतेके “नावा गरु”) इनजोर इता.

17 अस्के (मरियालि ओनाड काल्क अरताहकु,) येसु इतोग “नावाड काल्किन ओडिस मनमा मरिया, बाराहक इतेके नना इका वने बाबानेके पोगोन अनोने*. मति निमा मावोर कगयवालोरके अन्जि ओरिन वेहा, ‘मीवा-नावा बाबानेके,* मीवा-नावा देवुळतेके नना पोगोन दायहनिन,’ ” इन्जि येसु तान वेहतोग.

18 अस्के मगडला नाटेना मरियाल अन्जि, “नना येसुसामिन ऊळतन, ओग नाक इद्रम-इद्रमताड गोटिड वेहतोग,” इनजोर अद ओर कगयवालोरिहक वेहता.*

येसु तनाड कगयवालोरिहकु दिसिह्तोग

* 19:42 19:38-42 बळयिर 13:29 * 19:42 19:42 पोळ्द अनेकेने यहुदिरा दिया सुस आस्ता. * 20:1 20:1 बळयिर 20:7; 1 कुरितोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 * 20:6-7 20:6-7 11:44 * 20:9 20:9 लूकाल 24:26-27,46; बळयिर 17:3 * 20:10 20:3-10 लूकाल 24:12 * 20:14 20:14 लूकाल 24:16; यहोम 21:4 * 20:17 20:17 7:33; 14:12,28; 16:5,10,17,28; 17:11,13 * 20:17 20:17 इन्जितोर 2:11 * 20:18 20:18 मार्कल 16:10; लूकाल 24:10,23

- 19 अदे ऐतारमता दिया मूलतके, यहूदिराड पेदल्किन रेयिसि, ✨ ओर कगयवालोर अरातगा तेलप केहच तालम ईसि मकिस मनदहपा, येसु अगा वासि लोप्पा नेडतोग, नेडिसि, ओरगा नडुम निचि, ओरिन इतोग, “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु!” ✨
- 20 इनजोर वेहचि, ओरिन तनाड कयकनाड ओसो सेंकाता देबान तोहतोग. ✨ सामिन ऊळिसि ओरिहक गिर्दा वाता.
- 21 ओसो उंद मल्का येसु ओरिन इतोग, “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु! बहलेहका बाबाल नाक इद दुनियाते लोहतोग, अहलेहका नना वने मीक दुनियाते लोहतहनन. ✨”
- 22 इद्रम वळ्हकिसि ओग ओरिन ऊकुर ऊरतोग, अह कीस इतोग, “नना मीकु देवुळता पवित्र जीवा ईय्हनन.
- 23 तेना अदिकरते मीटु बोनाय पापमतुन मापि कीतिर इतेके, देवुळ वने ओना पापमतुन मापि कीताये. ओसो पवित्र जीवाता अदिकरते बोना पापमतुन मीटु मापि केविर इतेके, ओग मापि आयवाय मनदनोग,” ✨ इन्जि इतोग. ✨

तोमाल उन्क-मन्क आस्तोग

- 24 ओर बळयिर बारा मन्कलोरडाहि, ओर्वोग तोमाल इनवाल मतोग, ओन दिदुमि (इतेके एमोह पेकाल) वने इंदुर. ✨ येसु वातोग अस्के, ओग तोमाल ओरा संगे इलेग आसि.
- 25 अदिहक ओग वातस्के, “माट सामिन ऊळतोग, रा!” ✨ इनजोर ओन ओर वेहतोर. तेला मति ओग सेतेम पोयोग, ओग इतोग, “ओनाड कयकनगा मोल्लाना देबानु ऊळवालेवा, अगा वेळ्ज तोग्किसि ऊळवालेवा, ओसो ओना सेंकाता देबातुन कय बोयिस ऊळवालेवा, ओग येसुसामिये आंदोग इन्जि, नना सुर्तिय नमोन,” ✨ इनजोर इतोग.
- 26 पया वारममेटा पेक्के, ओर कगयवालोर ओसो लोनलोप्पा मनेके, तोमाल वने ओराय संगे मतोग. अस्के तेलपिड केहच तालम ईसाय मति, येसु ओरा नडुम वास निच इतोग, “मीक सुकम दोर्कि, रेयमाटु!” ✨
- 27 पया ओग तोमान इतोग, “निमा नीवा वेळ्जतुन नावा कयदा देबातगा तोग्किस ऊळा. ओसो नीवा कय इके मुनेह कीसि, नावा सेंकातगा बोयिस ऊळा. ✨ अह कीसि, निमा नमवोना लेहका मनमा, मति उन्क-मन्क आयवा, विस्वस कीमु,” ✨ इनजोर इतोग.
- 28 इतस्के “ओ नावा सामिनन, नावा देवुळतिन!” ✨ इन्जि तोमाल येसुन इतोग.
- 29 “निमा नाकु ऊळताहकु विस्वस कीतिन, तोमा. मति बोर नाक ऊळवाय विस्वस कीस्तोर, ओर देवताोर!” ✨ इन्जि येसु तोमान इतोग.
- 30 इद पुस्तकते रासववु, ओसो वेल्लाडे बामिह कीयनाड सीनाड, येसु तनाड कगयवालोर मुनेह कीस तोहतोग. ✨
- 31 मति इव पोल्लोड बाराहक रासिस मन्हताड इतेके, देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल राजाल येसुये आंदोग, ओसो ओगे देवुळता मग आंदोग इन्जि मीटु नमना. ✨ इद्रम नमतेके, मीक येसुना संगे अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा. ✨

21

गालिल समदुरतगा येसु वास्तोग

- 1 इव इचोक गोटिड आतापया, येसु गालिल समदुरतगा (इतेके तिबिरिया समदुरतगा) कगयवालोरिन कलियतोग, अद इह आता.
- 2 अगा सिमोन पत्रु, दिदुमि इनवाल तोमाल, गालिल पटटा काना नाटेनोग नतन्याल, योहन, याकुबि, वेर तमोग इर्बुर* ओसो उयतुर इर्बुर येसुनाड कगयवालोर उदिय जागा मतोर.
- 3 अस्के सिमोन पत्रु ओरिन इतोग, “नना मीन्क पोयतलाह दाय्हनन, डा,” इतोग. “माट वने नीवाय संगे वाय्हनोम, डा,” ✨ इन्जि ओर ओडाते पेसतोर. मति अद नका ओरिहक उंद मीन वन दोर्को! ✨
- 4 पया पंडवियतस्के येसु वासि, समदुर डडटगा निच मतोग. तेला मति ओग येसु आंदोग इन्जि, कगयवालोर पुनोर. ✨
- 5 अस्के येसु आळो कीतोग, “उचुक तेला मीन्क पोयविर रा, पेकोरिर?” ✨ “एंह-एंह, माकु उंदाय मीन दोर्को,” ✨ इनजोर ओर इतोर.
- 6 “मीटु ओडाता तिनळ बाजे वद वाटाट अले, अस्के मीन्क दोर्कनुड,” ✨ इन्जि येसु ओरिन वेहतोग. ओर पया अहे कीतोर, अस्के ऊळट, वदमेंड मीन्क एकताहकु, ओरिहक वद पिळडलाह एल्लो! ✨

✨ 20:19 20:19 7:13; 9:22; 12:42; 19:38 ✨ 20:19 20:19 1 कुरिततोर 15:5 ✨ 20:20 20:20 लुकाल 24:39-40; योहन 19:34; 20:27 ✨ 20:21 20:21 मल्याल 10:16; लुकाल 10:3; योहन 4:38; 17:18 ✨ 20:23 20:23 मल्याल 16:19; 18:18 ✨ 20:24 20:24 11:16 ✨ 20:25 20:25 मार्कल 16:11; लुकाल 24:11 ✨ 20:27 20:27 लुकाल 24:40; योहन 20:20 ✨ 20:29 20:29 1 पत्रु 1:8 ✨ 20:30 20:30 21:25 ✨ 20:31 20:31 19:35 ✨ 20:31 20:31 3:15-16,36; 5:24; 6:47; 11:26 ✨ 21:2 21:2 योहन, याकुबि, वेर तमोग इर्बुर मोद्लु कागिदते “जेबेदिनाड मन्कु”. वेर तमोग इर्बुरा तये जेबेदि इनवाल मतोग. ✨ 21:3 21:3 लुकाल 5:5 ✨ 21:4 21:4 लुकाल 24:16; योहन 20:14 ✨ 21:6 21:6 लुकाल 5:4-6

7 अस्के ओग येसुसामिये आंदोग इन्जि, येसु जीवा कीतोग कगयवाल पुतोग, पुन्जि पन्नू इतोग, “ओग सामिये, रा!” इतोग. ओग येसुसामि इनजोर केंजताहकु, सिमोन पन्नू तना जगातुन नंडटुहक मळहतोग (कबळते मताहकु, दुसा बेदे जगा केगवाय मतोग), अह कीसि समरुलोप्पा एतगा बुर डेयिसि, दडटेके नारसोर अतोग.

8 ओर पिसतोर बारा, अद वदते एकतव मीन्किन पिळडसोर-पिळडसोर ओडात वातोर, बाराहक इतेके ओर वेल्ला जेक इलोर आसि, दडटाहि जोक-जोक रेंड न्हक कुटाड जेक मतोर.

9 पया ओर दडटेके पिसिस ऊळत्स्के, अगा तळ्मिना किस मता, किसतगा बोळसतव मीन्क ओसो आरिड, इव दिसताड.

10 अस्के येसु ओरिन इतोग, “मीट इंजेक पोयतव मीन्कनगडाह उचुक इके ताट.”

11 अदिहक पया सिमोन पन्नू ओडाते तग्डिसि, वदतुन दडटेके पिळडस ततोग. अवते नूटा पनस मंडु (153) बेराड-बेराड मीन्क मताड. इचोक मीन्क मन्जाय, वद इतेक अगावो.

12 पया येसु ओरिन इतोग, “इव मीन्कु, आरिड तिनदकल, वाट रा!” इतोग. वेग सामिय इनजोर, कगयवालोर पुन्ज मताहकु, निमा बोनिन आदिन इनजोर ताल्हकलाहि, ओरगडाहि बोन्के दीरा वावो.

13 पया येसु वासि आरिनु, मीन्किनु ओरिहक वांटीसीतोग.

14 इद्रमलेहका येसु हासि जीवा अरतोग! अस्केडाहि, इद मुचा केपा कगयवालोरिहक दिसलाहि आतोग.*

येसु पन्नूहकु अदिकर ईस्तोग

15 ओर कगयवालोर कतम तितस्के, येसु सिमोन पन्नू ताल्हकतोग, “योनाना मगनिन, सिमोनि, वेर पिसतोर कगयवालोर बेचोन नाक जीवा कीस्तोर, तान्काय वीळिस निमा नाक जीवा कीय्हनिना?!” इन्जि ताल्हकतोग. “इंगो सामि, नना नीक जीवा कीय्हनन इन्जि, नीक इतेक एकायें,” इनजोर पन्नू इतोग. “अह इतेक नावाड गोरपिलाना लेहकाडोरिन मेहा,” इन्जि येसु वेहतोग.

16 ओसो उंद मल्का, येसु पन्नू ताल्हकतोग, “योनाना मगनिन, सिमोनि, निमा नाक जीवा कीय्हनिना?” “इंगो सामि, नना नीक जीवा कीय्हनन, इदिन इतेक निमा पुहनिने!” इन्जि पन्नू इतोग. “अह इतेक, नावाड गोरना लेहकाडोरिन बेस रोसा,*” इन्जि येसु वेहतोग.

17 पया मुचा केपा येसु पन्नू ताल्हकतोग, “योनाना मगनिन, सिमोनि, निमा नाक जीवा कीय्हनिना?” इद्रम येसु मुचा केपा ताल्हकताहकु, पन्नू पका जीवा नोतप आतोग. “सामि, नीक इतेक कतम एकाय मन्हता.* नना नीक जीवा कीय्हनन इन्जि, निमा इतेक पुतिन,” इन्जि पन्नू इतोग. येसु ओन इतोग, “अह इतेक, नावाड गोरना लेहकाडोरिन मेहा.

18 इह केंजा, नना सेतेम वेहतहनन, निमा लेयोग मतिन अस्के, निमा तयर आसि, बेगा विचर वांदु, अगा अदिन. मति निमा मुयतोग आयकिन अस्के, निमा नीवाड कक्किन आहतकिन, आहनेके दुसोग मन्कल नीकु दोहचि, नीक विचर वावा जगाते पोस ओयनोग,” इतोग.

19 (पन्नू बेदमता हामुरते हासि देवळतुन मान ईयनोग, इदिन मुनेन वेहतलाह, येसु इह वळ्हकतोग.)* इचोन वळ्हकतस्के, येसु पन्नू इतोग, “नावा सेवा कीसोर वय!”

20 पया पन्नू पेके मल्स ऊळतोग अस्के, येसु जीवा कीतोग कगयवाल, ओरा पेंडेस वातदिन ओग ऊळतोग. (वेगो कगयवान कोनि येसु हायनामुने, कगयवालोर ऐंन तिनदहपा, सामिन पोस एवाल बोग आंदोग, इदिन पुनदलाह, पन्नू कोंडा चिचिह कीसि, येसुन ताल्हकलाह वेहच मतोग.)*

21 वेन पयाह पयाह वायनदिन ऊळिसि, पन्नू येसुन ताल्हकतोग, “सामि, वेना बह आयगा?” इतोग.

22 “नना इद ब्रुमते मल्स वानाहजोमु, ओग पिसिस मनदना इन्जि, नावा विचर मतेकाय, तेना नीकु बाताल वास अरता? निमा नावा सेवा कीसोर वय!” इन्जि येसु पन्नू इतोग.

23 येसु इह इताहकु, वेग कगयवाल बेस्केन हायोग आयनोग, इद्रमता पोल्लो विस्वसिरा नडुम आबुर आता. मति ओग हायोग आयनोग इन्जि येसु इनोग, सिरप “नना मल्स वानाहजोमु, ओग पिसिस मनदना इन्जि, नावा विचर मतेकाय, तेना नीकु बाताल वास अरता?” इचोने वळ्हकिस मतोग.

आकि मारेंगा

24 बोन कगयवान येसु जीवा कीतोग कगयवाल इन्हतोर, ओनन ननान आंदन; ननाने इव पोल्लोड वेहतहनन, ओसो रासिस तासतन. इव नना रासतव पोल्लोड करलताडे इन्जि, माक विस्वसिरिहक एकाय मन्हता.*

* 21:14 21:14 मत्थाल 28:5-6; मार्कल 16:6; लुकल 24:5-7; योहन 21:14; बळयि 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सखरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुस्तोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 * 21:14 21:14 20:19,26 * 21:15 21:15 मत्थाल 26:33; मार्कल 14:29; योहन 13:37 * 21:16 21:16 बळयि 20:28; 1 पन्नू 5:2 * 21:17 21:17 16:30 * 21:19 21:19 12:33; 18:32; 2 पन्नू 1:14 * 21:20 21:20 13:24-25 * 21:24 21:24 15:27; 19:35; 20:31; 3 योहन 12

25 येसु कीतव् ओसो वेल्लाडे कबस्क मन्हताड. नावा विचरते अव कतम उंद-उंद रासतेके, अव रासतव पुस्तकिड तासलाह, इद दुनियाते जागा आलो आवाल बहे!☆

येसु किर्स्तुनाड बळयिराड कबस्क

ईकळतगा बेटरिता बटनतुन आहचतस्के, वेहच अरवालेवा, केनकेने मांजतेके, तानगा वेल्ला पावर इले, बेटरिताड सेल्क मारताड इन्जि पुनमुळ आस्ता. बेस्के-बेस्के मावा विस्वसता मनमुळ वने इद्रमलेहकाने आस्ता. माट देवुळतेनाहक बेराड कबस्किन मारिह कीयलाह, वेहचते मांजलाह ऊळिहनल. मति सिरप इचुने जिगबग-जिगबग आहहनल. मावा लाव, मावा गिर्दा कमि मन्हता, इद्रम बाराहकु? ताना उतर सीदा मन्हता, अद बाताल इतेके, माट पवित्र जीवाता लावते निंदिस मनवल, अह मनवा आपुना मन्कनाय लावता मेटे, विस्वसता अगादे ताकलाह ऊळिहनल. इद आया पगवो. “मियगा देवुळता जीवाता दळ्म अरतापया, मीक लाव दोर्कगा,” इन्जि येसु तनाड कगयवालोरीनु वेहच मतोग (1:8). मुनेतोर कगयवालोर्, पवित्र जीवा वातस्के, ताना लावतेने पिसलाह, अहे सेवा कीयलाह ऊळतोर. अस्के बाताल आता, अद बळयिराड कबस्क पुस्तकतगा रासतद मन्हता.

इद पुस्तकतुन रासवाल डाक्टर लूकाल आंदोग. मुने ओगु “लूकाल रासतदु बेसता कबुरि,” इद पुस्तकतुन रासतोग, तेना पया इदु किर्स्तुनाड बळयिराड कबस्कना लोप्पाडा पुस्तकतुन रासतोग. रेंड आसि पुस्तकिन, ओगु तियुपिलु इनवाल युनानि साय्बानेनाहक रासतोग. बेस्के-बेस्के लूकाल पोल्ना संगे तिरियिदोग. 20:4-5, इगा “इचुवर मावा संगे वातोर,” अहे “माक केपतोर,” इद्रमताड पोल्लोड रासतव माक दिसिहताड. अस्के इव पोल्लोड आयनस्के, लूकाल अगा मतोग इन्जि, माक तेळियिहता. मति बेव जागानगा लूकाल पोल्ना संगे मनोग, अगा इद्रमलेहका रासोग आंदोग.

इद पुस्तकतुनु, बळयिराड कबस्क इनजोर इन्हतोर. मति बळयिरा मेटे पवित्र जीवाये बेराड कबस्क कीता, इद्रम दिसिहता. इगा वळगा पन्ना सेवाता लोप्पा मन्हता; वळगा बार पोल्ना सेवाता लोप्पा मन्हता. ओसो बार्नबस, सीलास, इस्तिपन, पिलिप, वेर बेरा लावते कीतव कबस्कना लोप्पा वने माट अर्विहनल. वेर पळ्योरा लेहकाडोर मतोर, बह इतेके वेर देवुळता पवित्र जीवाता बेरा लावते निंदिस मतोर. माट वने देवुळता जीवाते निंदतेके, देवुळता वेहचते बेचोन मांजकल इन्जि, इद पुस्तक तोहतहता. ओसो इद पुस्तक, विस्वसिरा मुल बेद्रम पुटोर इन्जि वने वेहतहता. अहे विस्वसिर देवुळताड केंजिसि, बेसता कबुरतुन, लेसतोर मन्कलोरगा ओतेके, बाताल आस्ता इन्जि इद पुस्तक तोहतहता. मुने सिरप यहदि जाततोर देवुळतुन पुन्जि विस्वस कीतोर, मति बेस्के देवुळता पोल्लो पूरा आबुर आता, अस्के दुसाड वेल्लाडे जातिनोरे वने, देवुळतुन विस्वस कीयलाह आतोर. अद्रमलेहकाने नेंड वने मावा जाततोर नडुम एवनाह, देवुळता पोल्लो आबुर आता.

ओसो मीवा पार्तनाते, मीवा ताकमुळते, मीवा साक्सिते, विस्वसि मुडा सेवाते, मियगा कमि मतेके, इल्वेके मीवा अडम बेदाय तिपल मतेके, आपुना विस्वसता मनमुळतुन बेद्रम मेक्किह कीयना इनजोर, बळयिराड कबस्किन अर्विस पुनदलाह, इद पुस्तक मन्हता.

बळयिरिनाहक आक्रिता पोल्लो

1-2 तियुपिलु साय्ब! ✨ नावा मुनेता कागिदते येसुसामिनाड कबस्किन रासिस तासतन, (तान निमा अर्वितिने). ✨ येसुसामिन देवुळि (हामुरताहि तेक्किह कीसि) पोगोन देवुळदीपतगा ओतद दिया एवनाह, ✨ इद बूमते मनदनस्के ओग बाताल बाताल कीतोग, बाताल बाताल कागहतोग, इव सबेटविन अगा रासतन. देवुळि येसुन पोगोन ओयनामुने, ओग आचतोर् तनाड बळयिरिन, इद्रम इद्रम कीम्हट इनजोर, देवुळता पवित्र जीवा वेहतपु उकुम ईतोग.

3 ओग तिपल आस डोलिसि, ओसो जीवा अरतोग, अस्केडाहि रेंड वीसाड दियाड आनाहि, ओरिहक ऊक-ऊके नना जीवा अरतन, इजेके जीवात महनन इन्जि, बेस नेहना तोहतोग. ✨ ओसो देवुळि लोकरुगा तना राजेम ताकिह कीयनद पोल्लोतुन ओरा संगे वेहन्दोग. ✨

4-5 उंद दिया ओग ओरा संगे मतस्के, ओरिन जमा कीसि, इद्रम उकुम ईतोग, “देवुळता पेदिरते मीहवाल योहन, लोकरुगिन एते मीहन्दोग. मति वेल्ला दिया आयो, देवुळि तना पवित्र जीवाते मीक मीहताग. ✨ इदिन कीकन इन्जि, बाबाल पोल्लो विळिसस मतोग इनजोर, ✨ नना मुनेन मीक वेहच मतन. अदिहक मीट येस्सलेम सहरतुन विळिसमाट मति, अद जीवातेनाहकु केपाट,” इनजोर वेहतोग. ✨

देवुळि येसुन जीवात मनेके पोगोन ओस्ता

✨ 1:1-2 1:1-2 लूकाल 1:1-4 ✨ 1:1-2 1:1-2 मुनेता कागिद इतेके लूकाल रासतदु बेसता कबुरि. ✨ 1:1-2 1:1-2 मार्कल 16:19; लूकाल 24:51; बळयिर 1:9,11,21-22 ✨ 1:3 1:3 मत्याल 28:17; मार्कल 16:12,14; लूकाल 24:33-34,36; योहन 20:19,26; 21:1,14; 1 कुरिन्तोर 15:5-7 ✨ 1:3 1:3 14:22; 19:8; 20:25; 28:23,31 ✨ 1:4-5 1:4-5 मत्याल 3:11; मार्कल 1:8; लूकाल 3:16; योहन 1:33; बळयिर 11:16 ✨ 1:4-5 1:4-5 इपिसुसतोर 1:13 ✨ 1:4-5 1:4-5 लूकाल 24:49; योहन 14:16,26; 15:26; बळयिर 2:33

6 पया येसुनाड बळयिर ओनगा (ज्यतुन इनदनद मेटातगा जमा आसि,) इद्रम ताल्हकतोर, “सामि! बह निमा इदे तुकने (रोम राजेमतुनओरे कीसि,) मावा इम्बयले जाततोर लोकुरिहकु, मावा राजेमतुन मल्स निल्यिह कीकिना?”* इनजोर इतोर.

7 येसु इतोग, “इव सबे पोल्लोड आयना वेलातुन, कालमतुन, नावा बाबाले तना अदिकरते तासतोग। तान मीक पुनदा एवोग।

8 मति मियगा देवुळता जीवाता दळ्म अरतापया, मीक लाव दोर्कगा.* अद लावते येस्सलेम सहरतगा, पूरा यहूदा पटटगा, सामरिया पटटगा*, ओसो बूम मारोगा एवनाह, नावा पोल्लोता साक्सितोरिर मनदकिर,*† इन्जि वेहेतोग।

9 ओग इद्रम वेहतापया, ओर ऊळनेक-ऊळनेके, देवुळि येसुन पोगोन देवुळदीपतगा ओता,* ओतस्के मोयुल अडम आसि, ओनु ओरिहक दिसवाह मुचता. 10 ओग पोगोन दायहपा, ओरू कौडा मिळहवा ऊळसोर मनेके, पांड्रि गेंदेड उहतोर इवोर मन्कलोर दोम्बक्ने ओरगा नितोर.†

11 निचि ओरिन इद्रम इतोर: “ए गालिल पटटोरिर! बाराहक पोगोन ऊळसोर नितिर? देवुळि येसुन पोगोन देवुळता जागातगा ओता. मीट ऊळनाह बेद्रम ओग पोगोन अतोग, अद्रमे उंद दिया ओसोवन मल्स वायनोग,”* इतोर.

यहूदाना जागाते दुस्रोग बळयिर

12 पया येसुनाड बळयिर ज्यतुन इनदनद मेटाताहि, येस्सलेम सहरते मलतोर. (अद मेटा येस्सलेम सहरताहि वळ्गा कोस जेक मता.)

13 ओर सहरते मल्सि, तमा रोमनद लोते, पोगोटा मिदेता अरतातगा अतोर. (ओर बळयिर अक्रा मुलु बोर आंदुर इतेके,) पत्रु, आंदेयाल वेर तमोग इवोर, योहनि, याकुब वेर तमोग इवोर, पिलिप, तोमाल, बार्तोलोमि, मत्याल, अल्पुना मगि याकुबि, सिमोनि (ओग रोम सर्करता अडम पाटितोग), दुस्रोग याकुबना मगि यहूदाल, (इचुर बळयिर अगा मतोर).*

14 वेर सबेटोर बळयिर उंदिय विचरते, देवुळतुन पार्तना कीसोरिन मंदुर.* ओसो वेरा संगे उचुक आस्कु, येसुना तलोग मरियाल, ओसो ओनाड तमोर मतोर.

15 अवे दियाने, उंद दिया येसुन विस्वस कीतोऱ, सबेटोर जोक-जोक आस्ड वीसाड मन्कलोर, अगा जमा आस मतोर. अस्के पत्रु ओरा नडुम निच वेहतलाह आतोग:

16-17 “मावोरिर, यहूदा इस्केर्योति बार, माट ऐगेन कलियिस सेवा कीदोम इन्जि, मीट पुतिर. तेला मति ओगे येसुन दोहच ओयलाह वातोरिहक तोळ इतोग.* अदिहके देवुळता पवित्र जीवा वेहतपु, दाविद राजाल मुनेन साङ्गमते यहूदाना लोप्पा बेद पोल्लो रासिस तासतोग,* अद पोल्लो करल आयनदे मता.”

18 (यहूदाल तना कीतद लाग्वा कबळताड कोताड एतोग.* अवं कोताने उंद पोलम असिस मतोग। मति अदे पोलमतगा, ओग पोगोटाहि कप मुळिन्दस अरतोग‡, अरतस्के ओना पोटा पक्क विरियिस, पोहक पेसताड.

19 येस्सलेम सहरतोर सबेटोर लोकुरिहक इद पोल्लो एर्का आता. अदिहके अद पोलमतुन ओरा पोल्लोते “हकलदमा” इतेके “नेतुरता पोलम” इन्जि, पेदिर तासतोर.†)

20 (पत्रु ओसो इतोग, “बेद पोल्लो दाविद राजाल यहूदाना लोप्पा) देवुळताड पाटानगा रासतोग अद इह मन्हता: ओना लोन पगलोन आयि! अगा बोगे मनमाके! इन्जि रासतद मन्हता. ओसो दुस्रा पाटातगा: ओग कीयना सेवातुन दुस्रोग कीयेग* इनजोर रासतद मन्हता.

21-22 अदिहक येसुसामि हामुरताहि जीवा अरतोग इन्जि, मावा संगे साक्सि मनवाल बळयिर आयलाहि,* (डोलतोम यहूदाना जागातगा) ओर्वोग मन्कन आचनदु, योहन लोकुरिन देवुळता पेदिरते एग मीहतस्केडाहि, देवुळि येसुन मयगडाहि पोगोन ओनाहजोम, माट ओना संगे वेलियसोर मतोग. बेचोक दियाड माट वेलियसोर मतोग, अचोक दियाड मावा संगे मतोर मन्कलोरगडाहि, ओर्वोग मन्कन आचनदु,” इनजोर इतोग।

23 पया जमा आतोर विस्वसिर इवोर मन्कलोराड पेदिक वेहेतोर. ओर्विना पेदिर योसेपि बार्सबा आंद, ओन यूसतुस वने इंदुर. दुस्रोना पेदिर मतियाल आंद,

* 1:6 1:6 लुकाल 17:20; 19:11 * 1:8 1:8 2:1-4 * 1:8 1:8 सामरिया पटटगा 8:1,5,14 * 1:8 1:8 लुकाल 24:48; योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 * 1:9 1:9 लुकाल 24:50-51; बळयिर 1:1-2; 1 तिमोति 3:16; तोहचीव पोल्लोड 11:12 † 1:10 1:10 ओर इवोर मन्कलोऱ इतेके, देवुळताड देवतुल्के. * 1:11 1:11 3:21; इब्रितोर 9:28 * 1:13 1:13 मत्याल 10:2-4; मार्कल 3:16-19; लुकाल 6:14-16 * 1:14 1:14 2:42; 6:4; रोम सहरतोर 12:12; इपिसुसतोर 6:18; कलुसितोर 4:2 * 1:16-17 1:16-17 मत्याल 22:57; मार्कल 14:43; लुकाल 22:47; योहन 18:3 * 1:16-17 1:16-17 2 पत्रु 1:21 * 1:18 1:18 मत्याल 26:14-15; लुकाल 22:5 ‡ 1:18 1:18 मत्याल 27:3-10 ऊळट. § 1:19 1:18-19 अद्रा, एकोनिम, इव रेड वचनकाड पोल्लोड पत्रु वेहतव आयोड, मति लुकाल इद कागिद रासिहपा, इव पोल्लोड जोळे कीतोग. * 1:20 1:20 देवुळताड पाटाड 69:25; 109:8 * 1:21-22 1:21-22 1:8; 2:32

24-25 ओराड पेदिर्क वेहचि, येसुसामिन इद्रम ताल्हकतोर, “सामि! यहदाल बेसतल अगदुन विळिससि, लाग्वद अगदुन पोयतोग, अह आसि डोलतोग; डोलिसि तना दायना मतद सिक्साता जागातगा अतोग. सबे मन्कलोरा पोटालोप्पाडाड गोटिड निमा पुतिने. ✨ अदिनेनाहक ओना जागातगा इद सेवा कीयलाहि, नीवा बळयि आयलाहि, वेर इर्कुरडाहि निमा बोन आचतिन, तेन माक तोहचीम,” इनजोर ताल्हकतोर.

26 पया ओर इर्कुराड पेदिर्क रासिसि सीटिड वाटटोर. बेद सीटि पेसता, अद सीटटगा मतियाना पेदिर मता. अदिहक मतियाल येसु किर्स्तुना अक्रा बळयिरगा कलियतोग.

2

देवुळता जीवा विस्वसिरा पोगोन रेगिहता

1 (येसु हातापया 50 दियाने,) यहदिरा पंटाता पंडुमतस्के, ✨ सबेटोर विस्वसिर उंद लोतगा जमा आस मतोर.*

2 अचोटेन, पकाय दूद वातप लेहका पोगोटा बूमताहि नेकनद केज वाता. ओर उदिस मतद लोन पूरा नेकता.

3 पया किसताड वेंजेहकना लेहकाडाड ओरिहक दिसताड. पया बाताल आता, अचु ओर्वोग-ओर्वोग मन्कना पोगोन उंद-उंद वास उदताड.

4 वास उदतस्के ओर कतमतोर देवुळता पवित्र जीवाते निदतोर. ✨ अस्के देवुळता जीवा ओरिहक (तमा पुनवव दुसाड-दुसाड देसेहकनाड पोल्लोने वळ्हकनद) बुद ईता. बुद ईतस्के ओर सबेटोर दुसाड-दुसाड देसेहकनाड पोल्लोने वळ्हक बोटटोर. ✨

5 अस्के अगा देवुळताड अडोड माळवालोर यहदि जाततोर, पंडुम इनजोर, ईनाह-आनाह सबे देसेहकनाहि येस्सलेमते वास मतोर.

6 ओर मन्कलोर विस्वसिरा वळ्हकनद लेडतुन केंजतोर, अस्के ईनाह-आनाह वेल्लाय मुल जमा आतोर. जमा आता मुडुरडाहि, ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल तना-तना देसेमता पोल्लोते, विस्वसिर वळ्हकनदिन केंजिसि, मुडा मन्कलोर एक्बेक आतोर!

7 एक्बेक आसि, ओर पका बामिस इतोर; “वेर इतेक गालिल पटटोस!

8 मति माट इतेके ओर्वोग-ओर्वोग, बेद देसेम पटटल, अदे देसेमता पोल्लोते वेर वळ्हकनद केंजिह्नल! इद बहु!

9-11 माट इतेके पारति, मेदि, एलामि, मेसोपोटामिया, यहदा, कपदुकिया, ✨ पुंतुस, ✨ आसिया, पुसुगिया, पंपुलिया, मिसर देसेम, लिबुवा देसेमता कुरेनि सहरतकेडा एरिया, ओसो रोम सहरतोर यहदिर वने ओसो दुसाड जातिनोर मावा दर्मते ओळियतोर ✨ वने, ओसो केरति, अरब, इव सबे देसेहकने मनवालोरल यहदिरल मह्नल. मति आपुना-आपुना पोल्लोते, देवुळताड बामिह कीयनाड कबस्किन, वेर मन्कलोर वेहतनदिन केंजिह्नल अयो,” इन्जि इतोर.

12 ओर बामिसि, एक्बेक आतोर, ओर्विहक-ओर्वोग “इद बह बह आता?” इनजोर इंदुर.

13 मति उयतुर बार, विस्वसिरिन ऊळिसि, “वेर अंगुर कल उन्जि ओचतोर, अदिहक अह आस्तोर,” इनजोर कवतोर.

पत्रु मुडुन येसुना कबुर वेहतह्तोग

14 अचोटेन पत्रु, किर्स्तुना अक्रा बळयिरा संगे निचि, जोरते इद्रम इतोग: “मावोर यहदिरि ओसो येस्सलेमते मनवालोरि, मीट ऊळतदिन पुनदलाह, मिथेनाहक पोल्लो वेहचोर मह्नन, नावा पोल्लो केंजाट!

15 मीट बेद्रम विचर कीन्हनिर, अद्रम वेर मन्कलोर कल ओचोर, इजेके सकरताड नोव एगलाह आताड; ✨ इद वेलाते बोगाय बह ओचनोग? †

16 अह आयो रा, (वेर मन्कलोर मीवाड देसेहकनाड पोल्लोने वेहतनदिन केंजतिर). इदिना लोप्पा देवुळता कबुरतोग योबेल, मुनेन कबुर वेहच मतोग, (अद मीवा मुनेह करल आता).

17 ओग इद्रम रासतोग: देवुळि इन्हता,

‘आक्रिताड दियाने नना नावा जीवातुन कतमतोरा पोगोन उदिह कीकन.

अस्के मीवाड मगक-मयास्क वने नावा कबुर वेहतनुर.

✨ 1:24-25 1:24-25 1 शमूएल 16:7; थिर्मयाह 17:10; बळयिर 15:8; रोम सहरतोर 8:27 ✨ 2:1 2:1 लैव्यवक्था 23:15-21; बळयिर 20:16; 1 कुरितोर 16:8 * 2:1 2:1 पंटाता पंडुमतुन पन्स वने इंदुर, बह इतेके आवना पंडुमता पया पन्स दियाने, इद पंटाता पंडुम कीदुर, यहदिर पना पटाता कोड देवुळदहक वाटिदुर. अद वर्सा येसुन आवना पंडुमतस्केन हळ्विस मतोर. ✨ 2:4 2:4 लुकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✨ 2:4 2:4 गिनती 11:25-26; 1 शमूएल 10:10; 19:24; मार्कल 16:17; बळयिर 10:45-46; 19:6; 1 कुरितोर 12:10,28,30; 13:1,8; 14:1-39 ✨ 2:9-11 2:9-11 1 पत्रु 1:1 ✨ 2:9-11 2:9-11 1 पत्रु 1:1 ✨ 2:9-11 2:9-11 दुसाड जातिनोर मावा दर्मते ओळियतोर मत्याल 23:15; बळयिर 6:5; 13:43 ✨ 2:15 2:15 1 तिसलुनितोर 5:7 † 2:15 2:15 यहदिर दहा एगतापयाने, जावा उटापया, अंगुर कल उंदुर.

मियगडोर लेया मन्कलोर नना तोहतनद लेकातुन ऊळनुर.

मुय्तो मन्कलोर बार नना ईतव कलाड कळस्कनुर.

18 नाक मोळकवालो ओर्युलतोरा, ओर्युलतविस्कना पोगोन इंका,
नना नावा जीवातुन उदिह कीकन; ओर वने नावा कबुरतोर आयनुर.

19-20 दुनियातुन नेयम कीयनद देवुळता बेरा दिया वायगाये.

अद दिया वायनामुने, पोगोटा बूमतगा बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीकन.

पोळद ईकळ आयगा, नेला नेतुरता लेहका गजंगा.

ओसो इळता बूमतगा बेराड सीनाड तोहतकन.

नेतुरि, किस उंडुलता मोयुलि, इविनाड सीनाड तोहतकन.

21 अस्के बोर सामिना पेदिरतुन पोस केयनुर, ओर सबेटोर पिसनुर.'*[☆]

22 "मावोर इम्रयेलतोरिर, नावा पोल्लो केंजाट. नासरेत नाटेनोग येसुना मेटे, देवुळि मीक रीतरीतिनाड बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीस तोहता इनजोर, मीट बेस-नेहना पुतिर.*

23 ओग येसुनू यहदाल मीवा कयदगा पोस ईतापया, मीट देवुळताड अडोड पुनवोरा संगे, हळ्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हामुरता सिक्सा ईतिर.* इद देवुळता मुनेताहि विचर मता,* (अद्रमे पनस दियाड मुने करल आता).

24 मति हामुर ओन मृतिंय पोस तास पगवो, अदिहक हामुरता तिपलताहि, देवुळि ओन पिसिह कीसि, जीवा अर्हचीता.*

25 ओना लोप्पा दाविद राजाल मुनेन देवुळताड पाटाने रासिस मतोग,

'देवुळि अमेसा नावा ऐगे मन्हता इन्जि नना पुहनन,

अद नावा पकाते मन्हता, नना बेस्केन पेक्के गुचोन आयकन.

26-27 अदिनेनाहक नावा जीवा सितुर आस्ता, नना गिदांते महनन,

नावा मैदुल वने सुकमते मन्हता.

बाराहक इतेके निमा नावा जीवातुन हानादीपतगा विळसविन आयकिन.

नीवा पवित्र सेवकिना सेतातुन कळिय एविन आयकिन.*

28 मति निमा नाकु पिसमूळता अग तोहचीतिन.

नीवा संगे मनदहपा नना पूरा गिदांते महनन,*

इनजोर दाविद रासतोग."

29 पत्रु ओसो इतोग, "मावोरिर! इद पोल्लोतुन रासवाल मावा पेदामुय्तोग दाविद मुनेन हातोग. ओनु गुमयातगा मिसतोर, ओन मिसतद गुमया नेंड वने मयगा मन्हता इन्जि, नना सेतेम पोल्लोते वेहतहनन.* (इतेके दाविद इद पाटाते कुद तना लोप्पा वेहोग).

30-31 मति 'नीवा कूळता मन्कन, नीवा लेहका नावा लोकुरगा राजाल कीकन' इन्जि, देवुळि ओन किरिया कीस मता.* दाविद देवुळता कबुरतोग मन्जि, पेक्के वावाल राजानु, इतेके किर्स्तुनु, देवुळि जीवा अर्हचीयागा इन्जि मुनेन ऊळिसि, 'ओना जीवातुन हानादीपतगा विळिसस एवो, ओना सेता कळियो,' इनजोर रासतोग.*

32 "वेगे येसुन देवुळि जीवा अर्हचीता इनजोर, माट सबेटोर विस्वसिरोम इद पोल्लोता साक्सि महनोम.*

33 देवुळि (ओन पोगोन ओसि,) तना तिनळ बाजे उदिह कीस, ओन्क पका कदर ईता.* देवुळबाबाल मुनेन पोल्लो विळिसस मतपु, पवित्र जीवातुन ओन्क इद बूमतगा लोहतलाह ईता.* अद जीवातुन येसु माक इतोग.* इहस्के बाताल बाताल आता, इदिन मीट इंजेके ऊळतिर, केंजतिर.*

* 2:21 2:21 रोम सहरतोर 10:13 * 2:21 2:17-21 योएल 2:28-32 * 2:22 2:22 योहन 3:2; 9:16; बळविर 2:19,43; 3:6; 4:10 * 2:23 2:23 मथ्याल 27:52; मार्कल 15:24; लूकाल 23:33; 24:20; योहन 19:18; बळविर 3:15; 5:30; 1 तिसलुनितोर 2:15 * 2:23 2:23 लूकाल 22:22; बळविर 3:18; 4:27-28; 1 पत्रु 1:20 * 2:24 2:24 मथ्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळविर 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24-25; 6:2-4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; 2 तिमोति 2:8; इब्रितोर 13:20-21 * 2:26-27 2:26-27 2:31; 13:35 * 2:28 2:25-28 देवुळताड पाटाड 16:8-11 * 2:29 2:29 1 राजा 2:10; नहेम्याल 3:16; बळविर 13:36 * 2:30-31 2:30-31 देवुळताड पाटाड 132:11; 2 शमूल 7:12-13; देवुळताड पाटाड 89:3-4 * 2:30-31 2:30-31 2:27; 1 कुरिततोर 15:4; इब्रितोर 1:1 * 2:32 2:32 1:8; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:19-20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 1:10 * 2:33 2:33 मार्कल 16:19; बळविर 5:31; 7:55-56; इपिसुसतोर 1:19-20; पिलिपितोर 2:9; इब्रितोर 1:3; 2:9 * 2:33 2:33 योहन 7:39; बळविर 1:4; रोम सहरतोर 5:5; गलातितोर 3:14; इपिसुसतोर 1:13 * 2:33 2:33 गलातितोर 3:13-14 * 2:33 2:33 2:17; 10:45

34-35 (नना येसुना लोप्पा इव सवे पोल्लोन बाराहक इहनन) इतेके, मेंदुल अस्के देवूळदीपते पोगोन अनवाल दाविद आयोग, बह इतेके ओग कुदि पोगोन अनवाना लोप्पा मुनेन कबुर वेहतोग:

देवूळि नावा सामिन इता,

‘बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड कालकना इळन तच एवोन,

अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,’ इता, ✨ इद्रम दाविद साङ्गमते रासतोग.

36 मीट बोन हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्कतिर, ओगो येसुन, देवूळि कतमतोरा माल्काल कीता, ✨ ओसो मीवा पिसिह केवाल राजाल कीताये. ✨ इद पोल्लोतुन सबेटोर इमथेलतोर बेस-नेहना पुनिर,” इनजोर पत्रु वेहतोग.

37 इदिन केंजिसि ओर मन्कलोरा जीवा कालसता, अद्रम आतस्के पत्रुनु ओसो दुसोर बळयिरिन ताल्हकतोर, “मावोरिर! इंजेके मावा पापम एडलाहि बाताल कीकोम? ✨ माक वेहाटु,” इतोर.

38 इतस्के पत्रु इतोग, “मीट ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल पापमता अगदाहि जर मल्लिस, ✨ देवूळ लोहतोग किस्तुं इनवाल येसुराजाना पेदिरते एग मीम्हटु. ✨ अस्के देवूळि मीवा पापमतुन मापि कीसि, ✨ तना पवित्र जीवाता बर्कत ईयगा. ✨

39 बाराहक इतेके तना जीवातुन ईकन इन्जि, देवूळि मुनेन पोल्लो विळसता. ✨ अद पोल्लो मियेनाहके ओसो मीवा जालपिलतेनाहक, जेक-जेकताड देसेहकनोरिनाहक, बेचुरिन देवूळि तनगा केथिहता, अचुरिहक,” इनजोर इतोग.

40 ओरिन तेळियिह कीयलाहि, ओसो वेलाडाडे पोल्लोड बुदिड-एदिड वेहतोग. देवूळि येसुन नमवोरिहक सिक्सा इयना मन्हता, अद सिक्साताहि पिहट अम्हंटु इनजोर, ✨ बुद कागहचोर मतोग.

41 पत्रुना कबुरतुन केंजिसि वेलाटोर विस्वस कीतोर, विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीतोर. अद दिया जोक-जोक मूंड अजर्क मन्कलोर विस्वसिरा मुडगा कलियतोर.

विस्वसिरा दिनमता मनमुळि

42 विस्वसिर किस्तुनाड बळयिर कागहतनाड पोल्लोन केंजसोरे, ✨ ऐगन कलियसोरे, ✨ किस्तुना मोकता सीता कीसि ऐगन आरिड तिनजोरे, ✨ पार्तना कीसोरे, इद्रम मंदुर.

43 किस्तुनाड बळयिर रीतरतीनाड बाहिमिह कीयनाड वेलाडाडे कबस्क कीदुर. अविन ऊळिसि, येस्सलेमतोर मन्कलोर पका रेयिस मतोर.

44 येसुन विस्वस कीतोर सबेटोर ऐगन कलियिदुर, ओसो तमा सामनतुन ओर्विना-ओवोर्ग काळडसोर पिसिदुर.

45 इतेके तमा जागा-बूमतुन, मालसोमतुन वमिसि, बोन्काय गर्ज अरतेके, अवे कोतान तूसि ईदुर. ✨

46 दिनम उंदिय एकाते मंदिरताड मंडानगा कलियिदुर. ✨ ओसो गिर्दाते, बेसतल बुदते, लोहक-लोहक जमा आसि, ऐगन जावा उंडुर, अहे (किस्तुना मोकता सीता कीसि) आरिड तिदुर. ✨

47 देवूळतुन जोहर कीसोर मंदुर. सबेटोर मन्कलोर विस्वसिरिहक मान ईदुर. ✨ दिनम येसुसामि वेलाटोर मन्कलोरिन पापमताहि पिसिह कीदोग. ओर मन्कलोर विस्वसिरा मुडगा कलियिस मंदुर. (इद्रमलेहका विस्वसिरा मुडुन देवूळि बोल्गिह कीदु.) ✨

3

ताक पगवोग कृताल सत्रेम आस्तोग

1 अद्रमे उंद दिया बाताल आता इतेके, पत्रु, योहन, वेर इर्वर बहट अर्स मतस्के, देवूळता मंदिरतगा अनजोर मतोर. (दिनम अद त्कने यहदि लोक्कुर मंदिरतगा मोळिक्कंदुर.)

✨ 2:34-35 2:34-35 देवूळताड पाटाड 110:1; मल्लाल 22:44; मार्कल 12:36; लुकाल 20:42-43; इन्जितोर 1:13 ✨ 2:36 2:36 मल्लाल 28:18; बळयिर 10:36; रोम सहरतोर 10:12; पिलिपितोर 2:10-11 ✨ 2:36 2:36 लुकाल 2:11 ✨ 2:37 2:37 लुकाल 3:10,12,14; योहन 6:28; बळयिर 16:30 ✨ 2:38 2:38 मार्कल 1:15; लुकाल 24:47; बळयिर 3:19; 5:31; 11:18; 13:38; 20:21; 26:20 † 2:38 2:38 येसुराजाना पेदिरते एग मीम्हटु इद रिबजतुन वेलाटोर “बाप्तिस्मा” इन्हतोर. ✨ 2:38 2:38 मार्कल 16:16; बळयिर 8:12,16; 22:16 ✨ 2:38 2:38 इपिसुसतोर 1:7 ✨ 2:38 2:38 8:15-16; 19:2; रोम सहरतोर 6:2-4 ✨ 2:39 2:39 यसायाह 44:3; योएल 2:28; रोम सहरतोर 9:4 ✨ 2:40 2:40 पिलिपितोर 2:15 ✨ 2:42 2:42 1 कुरिततोर 14:6 ✨ 2:42 2:42 इन्जितोर 10:25 ✨ 2:42 2:42 लुकाल 24:30; बळयिर 2:46; 20:7,11; 1 कुरिततोर 10:16 ✨ 2:45 2:44-45 4:32,34-35 ✨ 2:46 2:46 5:42 ✨ 2:46 2:46 लुकाल 24:30; बळयिर 2:42; 20:7,11; 1 कुरिततोर 10:16 ✨ 2:47 2:47 4:21-22; 5:13 ✨ 2:47 2:47 2:41; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5; 17:12

2 मंदिरतगा एवतस्के ओवोर्गो पुटिय ताक पगवोग मन्कल ओरिहक दिसतोग. ओग मंदिरतगा अनवालोरो वावालोरीन ताल्हकिस तिनेग इन्जि, दिनम उय्तर ओन मंदिरतगा एवनाह काजिस तंदुर. तचि वेल्लाय सोबाता अग इनदनद अगदगा उदिह कीस अंदुर.*

3 पत्रु, योहन मंदिरताड मंडानगा ओळियनदिन ऊळिसि, ओग ओरिन बिचेम ताल्हकतोग.

4 अस्के पत्रु, योहनि, इवुर आसि ओनेके बेट-बेट ऊळसोरिने, पत्रु इतोग “मयेक ऊळा!”

5 इतस्के, बातालाय ईयनुर इनजोर आसा कीस, ओग ओरिनेक ऊळलाह आतोग.

6 अस्के पत्रु इतोग, “नयगा बंगर-वेंडिड इतेक इलेड, मति बाताल मन्हता, अद नीक ईयहननः अले नासरेत नातेनोग येसु किस्तुना अदिकरते तेदिसनेहक ताका,✠” इतोग.

7 इन्जि कृटाना तिनळ कयदुन पोस तेहतोग। अस्केन ओनाड काल्हिकहक, मेसबुटिहक लाव वाता.

8 लाव वातस्के, ओगु तेदिस दिग नितोग, निचि ताक बोटटोग।✠ ताकसोरि, डेहकसोरि, देवुळतुन जोहर कीसोरि, ओराय संगे मंदिरते ओळियतोग.

9 अगा मतोर सबेटोर मन्कलोर ओग ताकनदिन, ओसो देवुळतुन जोहर कीयनदिन ऊळतोर.✠

10 ऊळतस्के, मंदिरता सोबातद अगदगा उदिस मन्जि बिचेम ताल्हकवाल वेगे आंदोग इनजोर पुतोर. पुतस्के कृटाल सत्रेम आतोग अयो इन्जि, पका बामिस ओर एक्बेक आतोर.

पत्रु मंदिरतगा देवुळताड पोल्लोड वेहतहतोग

11 सत्रेम आतोग मन्कल पत्रुन, योहनिन पोस मतोग. मंदिरता बेद जागातुन साल्मोन राजाना मंडा इंदुर,✠ अदे मंडातगा वेर निच मतोर.† अद मंडातगा सबेटोर वित वासि, ऊळिसि बामतोर.

12 पत्रु ओर सबेटोरिन ऊळिसि इतोग, “ए मावोर इमयेलतोरिर! बह आता, मीट इद्रम बाराहक बामलाह आतिर? मावाय लावतुहके, मावाय कोळ्वतुहके, वेग मन्कल ताकतोग इतपे, मयेकेन बेट-बेट बाराहक ऊळिहनिर?

13 अब्रहाम मुय्तोना, इसक मुय्तोना, याकुब मुय्तोना देवुळि,✠ मावाड तादोर-बाबोर देवुळि,✠ इद्रु तना सेवा केवाल येसुहक✠ मान ईता. मति मीट इतेके, ओन पिलाति गुमसिना कयदगाः पोस ईतिर.✠ पिलाति ओन विळ्ळकन इनदहगा, “वेग मावा राजाल आयोग” इनजोर, मीट पिलातिना मुनेह ओन पास्कतिर.

14 देवुळता पवित्र, सेतेमते ताकवाल मगि येसुन✠ पास्किसि, ओवोर्गो हक्के मन्कन विळ्ळिसस ईम इनजोर, पिलातिन इतिर.✠

15 अमेसाता पिसमुळ एवाल माल्कान मीट हक्कलाह ईतिर, तेला मति हामूरताहि देवुळि ओन जीवा अर्हता.✠ इद्र पोल्लोता माट इवोर्म साक्सि महनोम.

16 मीवा मुनेह निच मनवाल मन्कन मीट पुतिरि. वेग बह बेस आतोग इतेके, माट येसुन विस्वस कीताहके, ओना लाव वेनगा वाता. येसुनगा अदिकर मन्हता इन्जि, विस्वस कीताहके वेग पूरा सत्रेम आतोग.✠

17 “मावोरिर! मीट, मीवा मुक्यालोर बार कलियिस, (येसुन हक्कनाह कीतिर. मति ओग बोग आंदोग इनजोर) पुनवालेवा अह कीतिर,✠ इद्र नाक एकायि.

18 किस्तु राजाल सिक्सा आयनोग इन्जि, देवुळि तना कबूरतोर कतमतोरा संगे, मुनेन वेहक मता.✠ देवुळि ओन अद्रमे कीसि, अद पोल्लोतुन इद्रम करल कीता.✠

19 अदिहक इंजेके मीट पापमता अगदाहि मिळिन्दसि देवुळतके मल्महट्ट, अस्के देवुळि मीवा पापमतुन एडिह कीयगा.✠ एडिह कीसि अद मीवा जीवातुहक आरम ईयगा.

20 ओसो देवुळि मयेनाहके निल्पिह कीतोग पिसिह केवानु (इतेके येसुन) ओसोवने लोहचीयगा.

* 3:2 3:2 मंदिरताड मंडानगा ओळियनदिन मुनेता अगदुन सोबाता अगि इंदुर. ✠ 3:6 3:6 2 कुरिततोर 6:10 ✠ 3:6 3:6 2:22; 3:16; 4:10

✠ 3:8 3:8 14:10 ✠ 3:9 3:9 4:16,21 ✠ 3:11 3:11 योहन 10:23; बळविर 5:12 † 3:11 3:11 येसु पुट्टदिहकवाय अजर वसांड मुने, इमयेतोग दाविद राजाना पया, ओना मगि साल्मोन राजाल राजेम कीदोग. वेगे साल्मोन राजाल येसुसलेला मुनेता मंदिरतुन दोहता वेहतोग. ✠ 3:13

3:13 येसुमुळि 3:6,15; मत्थाल 22:32; मार्कल 12:26; लूकाल 20:37; बळविर 7:32 ✠ 3:13 3:13 रोम सहरतोर 9:5 ✠ 3:13 3:13 3:26; 4:27-28,30 † 3:13 3:13 रोम राजेमता बेरोग राजाल तना राजेमता उद-उद पट्टन ताकिह कीयलाह, पट्टहक ओर्विन तासिदोग, ओन गुमसि इद्रु. ✠ 3:13 3:13 मत्थाल 20:17-19; लूकाल 18:32; योहन 19:11; बळविर 2:23 ✠ 3:14 3:14 2 कुरिततोर 5:21 ✠ 3:14

3:13-14 मत्थाल 27:20-23; मार्कल 15:11-14; लूकाल 23:18-23; योहन 18:40—19:7; बळविर 5:28; 7:52; 13:28 ✠ 3:15

3:15 मत्थाल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळविर 2:24,32; 3:26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37;

17:18; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिससतोर 1:20; कलुसितोर

2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 ✠ 3:16 3:16 2:22; 3:6; 4:10 ✠ 3:17 3:17 लूकाल 23:34; बळविर 13:27;

1 कुरिततोर 2:8; इपिससतोर 4:18 ✠ 3:18 3:18 10:43 ✠ 3:18 3:18 लूकाल 24:25-27,44-46; बळविर 2:23; 17:2-3;

26:22-23 ✠ 3:19 3:19 2:38; 5:31; 20:21; 26:20

- 21 पूरा दुनियातुन पूना कीकन इन्जि, देवुळि वेल्लाय मुने तना पवित्र कबुरतोरा संगे वेहच मता. * पूना कीयनद कालम एवनाह, किस्तुं पोगोन देवुळदीपते मनदनोग. *
- 22 “मोसा मुय्तोग (मावाड तादोर-बाबोरिन किस्तुंना लोप्पा) इद्रम वेहच मतोग, ‘नावा लेहकाडोग ओवोर्गो कबुरतोन, देवुळि मीवा कूळतोरगडाहि मियेनाहक लोहचीयगा. ओग मीकु बाताड वेहतनोग, अव सबे पोल्लोन केंजाट. *
- 23 ओना पोल्लो केंजवोरिन, देवुळि तना मुडगडाहि एगिह कीसि ओरिन बळे कीसीयगा,’ * इतोग.
- 24 अद्रम सामुवेल मुय्तोग ओसो ओना पया वातोर देवुळता कबुरतोर सबेटोर, मुनेन इव दियाना लोप्पा पोक्कुर कीतोर. *
- 25 इंजेके ‘नीवा कूळतोरा मेटे इद ब्रमता सबे जातिनोरिहक बर्कत दोर्कगा’ इन्जि, देवुळि अब्रहम मुय्तोन वेहच मता, * इद्रम मावाड तादोर-बाबोरा संगे मुनेन इद पोल्लोतुन करल कीस मता. * बेव पोल्लोड कबुरतोर पोक्कुर कीस तोर, बेद बर्कत देवुळि ईकन इन्जि वेहच मता, अव सबे मियेनाहके मन्हाताड.
- 26 अदिहक मीट सबेटोरा लाग्वद अगदाहि मीक मल्हचि बर्कत इयलाह, देवुळि तना सेवक येसुन आचिसि, मावाय यहुदि जाततोरिहक मुनेन लोहचीस मता, *” इनजोर पत्रु वेहतोग.

4

पत्रुन, योहनिन, पंचता मुनेह निल्पिह कीस्तोर

- 1 पत्रु, योहन, वेरु लोकुरा संगे वळ्हकसोर मतोर अस्के, ब्रमयालोर, मंदिरता दरोगाल ओसो सदुकिरा तुंगतोर उय्तर ओरगा वातोर. (सदुकिर इतेके यहुरिदाड पेदल्कना उंद तुंगतोर आंदुर, वेर हापुरताहि जीवा अरयहतोर इन्जि नमोर आंदुर.)
- 2 ओर इर्वरु लोकुरिन येसुनाड पोल्लोड कागचोर मतोर, लोकुर येसुना लेहका डोलिसि जीवा अरयनुर इनजोर, पोक्कुर कीसोर मतोर. * इद पोल्लोतेनाहक यहुरिदाड पेदल्क पकाय ओड आतोर.
- 3 ओड आसि पत्रुन, योहनिन पोयतोर. पोळ्द अन्ज मता अदिहक, इमा दिया नेयम कीकल इनजोर, ओरिन जेलते वाटोर. *
- 4 मति पत्रुनाड पोल्लोड केंजतोर वेल्लाटोर लोकुर येसुन विस्वस कीतोर. अद्रम विस्वस कीतोर, वेट कोयतोर कोनि एयुड अजर्क मतोर. *
- 5 इमा दिया यहुरिदाड पेर्मालोर, साम्रमगूस, ओसो दुषोर पेदल्क येस्सलेम सहरते पंच उदतोर.
- 6 ओसो ओरा संगे मोदुल पेर्माल अनाल, * तना अने कयपाल * ओसो पेर्माना सटमतोर, ओरगा योहन ओसो सिकंदर, वेर इर्वरु वेने मतोर.
- 7 पया ओर पत्रुन, योहनिन, नडुम निल्पिह कीस ताल्हकतोर, “मीट वेग कूटानु बेद लावते, बोना अदिकरते ताकनाह कीर्तितार?” इतोर.
- 8 पया पत्रु देवुळता पवित्र जीवाते निंदतोग, * निंदतस्के इद्रम वेहतोग, “ए मावोर पेर्मालोरिन, पेदल्कनिर!
- 9 रोगमतनेनाहक माट बेसता कबळ कीतोर, अदिन वेग बह आस बेस आतोग इन्जि, मीट नेंड माक पहिकिस ऊळिह्निर.
- 10 मीट ओसो मावोर सबेटोर इसयेलतोर बेस पुन्हट्टु, नासरेत नाटेनोग येसु किस्तुंन हक्कनागुटातगा हक्कनाह कीर्तित, मति देवुळि ओन जीवा अर्हचीता. * ओगे येसु किस्तुंना अदिकरते, * वेग मन्कल सत्रेम आसि, मीवा मुनेह नितोग.
- 11 ‘बेद बंडातुन मुने बेल्दरुकु पोहचीतूर, अदे बंडा इंजेके आदरता मूला बंडा आता’ इन्जि, देवुळताड पाटानगा वेहतद मन्हाता. * अद बंडा इतेके येसुये, बेल्दरुकु इतेके मीटे, ओन पोहचीतप ऊळोतोरिन.
- 12 वेग येसुन विळिसस बोगे, मावा पापमता सिक्साताहि पिसिह कीया पगवोगे. बाराहक इतेके माट पापमतहा पिसलाहि, इद ब्रमगगा ओन विळिसस, दुषोग पिसिह केवान देवुळि मन्कलोरिहक एवो!” * इतोग.
- 13 पत्रु, योहन, वेर इर्वरु कगयवोर केनकेनेतोर मन्ज तेला, दीराते वळ्हकिकदुर. वेरा दीरातुन ऊळिसि, तग्वड केवालोर बयल आतोर. * पया वेर इर्वरु येसुना संगतोर, (अदिहक इद्रमता दीरा वेरिहक वाता) इनजोर पुतोर.

* 3:21 3:21 मय्याल 17:11; रोम सहरतोर 8:19-21; इब्जितोर 1:1; 2 पत्रु 3:2 * 3:21 3:21 1:11 * 3:22 3:22 व्यवस्थाविवरण 18:15,18; बळथिर 7:37 * 3:23 3:23 व्यवस्थाविवरण 18:19 * 3:24 3:24 लूकाल 24:27,44-46; बळथिर 13:27; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 * 3:25 3:25 पृथुळि 22:18 * 3:25 3:25 रोम सहरतोर 9:4 * 3:26 3:26 मय्याल 15:24; मार्कल 7:27; योहन 4:22; बळथिर 13:46; रोम सहरतोर 1:16; 2:10; 15:8 * 4:2 4:2 3:15; 17:18 * 4:3 4:3 5:18 * 4:4 4:4 2:41,47; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,24; 14:1,21; 16:5; 17:12 * 4:6 4:6 लूकाल 3:2; योहन 18:12-13 * 4:6 4:6 मय्याल 26:3; योहन 11:49; 18:12-14 * 4:8 4:8 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळथिर 1:8; 2:4; 4:31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 * 4:10 4:10 मय्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळथिर 2:24; 2:32; 3:15,26; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिमोति 1:10; इब्जितोर 13:20 * 4:10 4:10 2:22; 3:6 * 4:11 4:11 देवुळताड पाटाड 118:22; मय्याल 21:42-43; 1 पत्रु 2:7 * 4:12 4:12 मय्याल 1:21; बळथिर 5:20; 10:43; 13:26; 1 तिमोति 2:5 * 4:13 4:13 2 कुरिततोर 3:12

14 मति सत्रेम आतोग मन्कल वेरा संगे नितदिन ऊळिसि, वेरा अडम बातय वळ्हक पगवोर.

15 पया बाताल कीतोर इतेके, पन्न, योहनिन, सत्रेम आतोग कृतान, पंचताहि पलते ओम्हट्ट इनजोर इतोर, इन्जि तमतमाय विचर कीयलाह बोटदोर.

16 “इजेके वेरिन माट बाताल कीकल? वेर इद्रमता बेरा सीना तोहतोर इनजोर, पूरा येस्सलेम सहरतोर पुतोर. अदिन वेर केवोर इनजोर, माट बह इनादा पगयकल?”

17 आयो रा! इद्रम कीकल, (ओरिहक सिक्सा एवल); मति इद्र पोल्लो आबुर आयना आयो इनजोर, इंजेटगडाहि वेग येसुना पोल्लोतुन बेगान वेहमाट इनजोर, ओरिन रेयिह कीसि विळिससीकल,” इतोर.

18 पया ओर इर्वुरिन लोप्पा केयिसि, “मीट इंजेके येसुना पोल्लोतुन बेगान वेहमाट, बेगान काहमाट,” इनजोर इतोर.*

19 मति पनु, योहन, वेर इद्रम इतोर, “देवुळता पोल्लोतुन विळिसस, मीवा पोल्लोतुन केंजना देवुळतुहक ओप्पगाया? * मति विचर कीस ऊळाट!

20 माट ऊळतव, केंजतव पोल्लोन वेहवालेवा, केमेन मनदा पगवोम,* इनजोर इतोर.

21-22 इंजेके देवुळता लावते सत्रेम आतोग पुटकृताल, रेंड वीसाड वर्साहकाय एकवा व्यसतोग आंदोग इनजोर, सबेटोर लोकर देवुळतुन जोहर कीदूर.* अदिहके लोकर माक विस्द आयनुर इन्जि, लोकरिहक रेयिस* तग्वाड केवालोर ओरिन पका रेयिह कीस, विळिसस इतोर.

विस्वसिर देवुळतुन केयिहतोर

23 पया पंचताहि पनु, योहन पेसिसि, ओर तमा तोळतोरगा अतोर. अस्के पेर्मांलोर ओसो दुसोर पेदल्क बाताड बाताड इतोर, अव सबे पोल्लोड विस्वसिरिहक वेहतोर.

24 अदिन केंजिसि, विस्वसिर उंदिय एकाते जोरते, देवुळतुन इद्रम वळ्हकतोर, “जोहर सामि! पोगोटा बूमतुन, इळता बूमतुन, समदुरतुन, ओसो अविस्कनगा मनदनव सबेटविन निमान पुटिह कीतिन.*

25 नीवा सेवक मावा पेदाम्युतोग दाविद राजाल, नीवा पवित्र जीवाता बुदते इद्रम वेहतोग इतेके ‘यहुदि आयवोरइचोन रोदा पोयहतोर, मति बार्किया?

यहुदिर, जमा आसि उगसताड आग्डाड पडिहतोर, मति बार्किया?

26 ओराड राजालोर लळयतुहक तेदतोर,

ओराड मुक्यालोर वने जमा आसि, आग्डाड पडिहतोर,

देवुळता अहे अद आचिस तासतोग राजाना वने अडम आस्तोर,*

इन्जि वेहतोग.

27-28 ओग वेहतद पोल्लो निटम करल आता. एरोद अंतपस राजाल,* पिलाति गुमसि,* वेरु इदे येस्सलेम सहरतगा, यहुदि आयवोरा संगे यहुदिर कलियिसि, निमा निल्पिह कीतिन ओग पवित्र सेवक येसुन* अडम आतोर. मति निमा अचोन लावतोनिन इतेके, बेद नीवा मुनेताहि विचर मता, अचोने ओर कीया पगतोर.*

29 इंजेके देवुळबाबानिन, तग्वाड केवालोर माक रेयिह कीयनदिन सीता कीम, कीसि माट नीवा सेवकिरोम पका दीराते नीवा पोल्लोतुन वेहतलाह ईम,*

30 माट वेहतहपा, दुक्तोरिन सत्रे कीसि, नीवा पवित्र सेवक येसुना पेदिरते,* नीवाड बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहचीम,” इन्जि देवुळतुन ताल्हकतोर.

31 ताल्हकतस्के, ओर जमा आस मतद लोन मेलियता.* ओर कतमतोर पवित्र जीवाते निदिसि,* देवुळता पोल्लोतुन रेयवालेवा, कतमतोरिहक वेहता बोटदोर.*

विस्वसिर ओर्विना-ओर्वोग सायता कीस्तोर

32 सबेटोर विस्वसिर उंदिय एकाते मतोर. आपुना-आपुना मादुन बोरे नावा इनजोर इनोर आंदुर; मति सबेटोर मन्कलोर तमा सामनतुन, ओर्विना-ओर्वोग काळडसोर पिसिंदूर.*

* 4:18 4:18 5:28 * 4:19 4:19 5:29 * 4:20 4:20 1 कुरिततोर 9:16; 1 योहन 1:1 * 4:21-22 4:21-22 2:47; 5:13 * 4:21-22 4:21-22 5:26 * 4:24 4:24 पेसमुळि 20:11; न्हेम्याल 9:6; देवुळताड पाटाड 146:6; बळयिर 14:15; 17:24; तोहचीव पोल्लोड 14:7 * 4:26 4:25-26 देवुळताड पाटाड 2:1-2 * 4:27-28 4:27-28 मत्याल 14:1; लुकाल 23:7-11 * 4:27-28 4:27-28 मत्याल 27:2; मार्कल 15:1; लुकाल 23:1,12; योहन 18:28-29 * 4:27-28 4:27-28 3:13,26; 4:30 * 4:27-28 4:27-28 लुकाल 22:22; बळयिर 2:23 * 4:29 4:29 4:13; 14:3; 2 कुरिततोर 3:12; पिलिपितोर 1:14 * 4:30 4:30 3:13,26; 4:27-28 * 4:31 4:31 16:26 * 4:31 4:31 लुकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:27-28; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 * 4:31 4:31 पिलिपितोर 1:14 * 4:32 4:32 2:44

33 किर्स्तुं येसू जीवा अरतोग इन्जि, बळयिर साकिस वेहनदुर, वेहतनस्के देवळता लाव ओरगा दिसिंदु. देवळता दया सबेटोर विस्वसिरगा बेस मता.

34 बोन्के बातय कमि इलवा मता. जागा-बूमि बोरगा मता, ओर बेस्के-बेस्के वमिसि,

35 अव कोताड तचि बळयिरा कयदे तूसलाह ईदुर. बोन्काय गर्ज अरतेके, अव कोताड पया तूसिस ईदुर. * अदिहके बोन्के बातय कमि इलवा मता. *

36-37 अद्रमे योसेप पेदिरतोग ओबोर्गो मतोम. ओम कुपस्स इनदनद देसेमतोग * लेविना पुळगतोग (इतेके देवळवडे) आंदोग. ओम बाताल कीतोग इतेके, तना बूमतुन वमिसि, कतम कोताड बळयिरगा तचि इंतोग. किर्स्तुनाड बळयिर ओन बार्नबस (इतेके दीरा एवाल) ईदुर. *

5

अनन्याल, सपिराल, वेरा पापमि

1 अद्रमे विस्वसिरा मुडगा अनन्याल पेदिरतोग मन्कल मतोग, ओना मुतेना पेदिर सपिराल आंदु. आळ इर्वुर आसि तमा उचुन जागातुन वमतोर.

2 पया अनन्याल बाताल कीतोग इतेके, वमतव कोतानग्डाहि, वळगा कोताड तमेनाहक लोन तासतोग. इद पोल्लोतेनाहक तना मुते वने ओन्क तोळ आता. पया पिसतव कोतान बळयिरगा तचि इंतोग.

3 मति पत्रु ओन इतोग, “अनन्या! देयमदीपता विचरतुन नीवा बुदतगा बाराहक वाया इतिन? जागातुन वमतव वळगा कोताड मिथेनाहक तासतिन, वळगा कोताड ततिन, (पूराय कोताड ततप लेहका, अविस्किन मयगा तचि इतिन). इद्रम निमा देवळता पवित्र जीवाता मुनेह जोल आतिन. *

4 तान वमनामुने वने, अद नीवा कयदे मता, वमतापया वने अव कोतानगा पूरा नीवाय अदिकर मता. देवळतुहक ओप्पवद कबळ कीयलाहि, बाराहक विचर कीतिन? निमा सिरप मन्कलोरिन आयो, मति देवळतुने जोल वळहकतिन,” इनजोर इतोग.

5 पत्रु इतद पोल्लोतुन अनन्याल केंजताह, नेल अर्सि अगान हातोग. इद पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका रेयतोर.

6 अगा मतोर लेयोर वासि, ओना सेत्तातुन गेदेते ऊर्हतोर, ऊर्हचि पलते ओस गति कीतोर.

7 इद पोल्लो आस मंड गंटाना पया, हातोना मुते सपिराल वाता. तना मुजो हातोग इन्जि, अद मुर्तिय पुनो आसि!

8 पया पत्रु तान इतोग, “अले! वेहा! मीवा बूमतुन इचोके कोताने वमतिरा?” “इंगो दादा! इचोके” इता.

9 पत्रु इतोग, “जोल वळहकतेके देवळता जीवा पुनदगाया इन्जि, आळ इर्विर आस बाराहक इद्रम पट ऊळतिर? * ऊळा! नीवा मुजोना सेत्तातुन पोहतोह अगदगा एवतोर, नीक वने अहे ओयनुर,” इनजोर इतोग.

10 पत्रु इद्रम इताहे, अद वने ओना मुनेह अर्सि हाता. अस्के ताना मुजोन पोहता मन्कलोर लोप्पा ओळियतोर. अद हातदिन ऊळिसि, ताना सेत्तातुन, ताना मुजोन पोहता जागातगा, कचुल ओस मिसतोर. *

11 विस्वसिरा पूरा मुलु, ओसो इद पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर पका रेयतोर.

बळयिरा कयदे बामनाह लेहकाडाड कबस्क

12 अद्रमे पया बळयिरा कयदे, देवळताड बामनाह लेहकाडाड वेल्लाडे सीनाड, लोकुरा मुनेह आंदुड. (विस्वसिरा मुलु मदिरता साल्मोन राजाना मंडातगा. * उंदिय एकाते जमा आंदुर.

13 विस्वस केवोर ओरगा कलियलाह रेथिंदुर, मति सबेटोर लोकुर विस्वसिरिन पका मान ईदुर. *

14 वेल्लाटोर आस्क-कोयतोर किर्स्तुन विस्वस कीसि, ओरगा वास कलियिंदुर. अह आसि विस्वसिरा मुल बोल्गिंदुर. *

15 बामनाह लेहकाडाड सीनाड ऊळिसि, पत्रु दायनद अगदे दुक अरतोर मन्कलोरिन कट्टस्क अस्के, मागिड अस्के, अगदगा पेसिह कीस तासिंदुर. पत्रुना दळ्मतेला उय्तरगा अर्सि, ओर सवेम आयनुर इनजोर लोकुरा आसा मंदु. *

16 येस्सलेम सहरता ऐ मतव नाहकनाहि, वेल्लाटोर दुक अरतोरिन, देयहक पोस मतोरिन, अगा पोस वांदुर. ओर सबेटोर बळयिरा कयदे बेस आंदुर. *

किर्स्तुनाड बळयिर जेलताहि पिहट अरयहतोर

* 4:35 4:34-35 2 कुरितोर 8:14 * 4:35 4:35 2:45 * 4:36-37 4:36-37 11:19; 13:4 * 4:36-37 4:36-37

9:27; 11:22-30; 13:2; रोम सहरतेर 12:8; एलातितोर 2:1,13 * 5:3 5:3 इजितोर 10:29 * 5:9 5:9 15:10 * 5:10 5:10

अनन्याल, सपिरालि तमा बूमि वमताड पूरा कोताड एराहक डोलेोर, मति पूरा कोताड देवळतुहक वाटिहनाम इनजोर, ताना जीवातुन जोल वळहकतोर, अदिहक ओर

आळ इर्वुर आसि डोलतोर. * 5:12 5:12 योहन 10:23; बळयिर 3:11 * 5:13 5:13 2:47; 4:21-22 * 5:14 5:14 2:41,47;

4:4; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,24; 14:1,21; 16:5; 17:12 * 5:15 5:15 19:12 * 5:16 5:15-16 इजितोर 2:3-4

17 अस्के लोकुर किस्तुनाड बळयिरिहक मान ईयनदिन ऊळिसि, मोदुल पेर्माळ ओसो ओना तोळतोर सदुकिरा जीवा कर्विदु.

18 जीवा कर्विसि, बळयिरिन पोस जेलतगा वाटलाहि वेहतोर.*

19 पया ओर जेलते मनदहपा, नकाडा वेलाते बाताल आता इतेके, देवुळता देवतुल वासि,* जेलता अगदुन तेगयता,* तेगयिस (बोन्के दिसवाह,) ओरिन पेसिह कीता.

20 पेसिह कीसि ओरिन वेहता, “मंदिरताड मंडानगा अन्हटु, अगा निचि देवुळता पिसमुळता इद पूरा कबुरतुन, अगा मनवालोर सबेटोर लोकुरिहक वेहचीम्हट,” इता.

21 अस्के बळयिर देवतुल वेहतपु, पंडवियतस्के मंदिरतगा अतोर, अन्जि मंडानगा निचि, लोकुरिन कागहता बोटोर.

ओर कागहतहपा, मोदुल पेर्माळ, ओना तोळतोर बार बाताल कीतोर इतेके, यहदिराड तग्वाड केवालोरिन, सबेटोर पेदल्किन केयिसि, बळयिरिन जेलताहि तता वेहतोर.

22 मति मंदिरता पोलिसिर अन्ज ऊळतापया, बळयिर अगा इलोर! अदिहक ओर पंचतगा मल्स वासि इद्रम वेहतोर,

23 “जेलता अगदगा बेस तालम वाटिस मता, सीपय्क वने अगदगा राकातुहक मतोर; मति लोपा तेगयिस ऊळतापया बोरे इलोर,” इतोर.

24 मंदिरता दरोगाल ओसो पेर्माळोर इद पोल्लोतुन केंजिसि, इंजेके बह आयगा इनजोर, बळयिरेनाहक एक्वेक आतोर.

25 अचोटेन ओवोंग मन्कल वासि, “मीट जेल वाटिस मतिर, ओर मन्कलोर मंदिरताड मंडानगा निचि, लोकुरिन येसुना पोल्लो कागहतलाह आतोर,” इनजोर इतोग.

26 अस्के मंदिरता दरोगाल तनाड पोलिसिरिन पोस, मंदिरताड मंडानगा अतोग, अन्जि बळयिरिन पंचते ततोग. लोकुर माक बंडाड उकिस हक्कना आयो इन्जि, जबरदस्ति केवा बळयिरिन ततोर.*

27 पया ओरिन तचि तग्वाड केवालोर मुनेह निल्पिह कीतोर. कीतस्के मोदुल पेर्माळ ओरिन इद्रम इतोग,

28 “येसुना पोल्लोतुन कागहतनद आयो इनजोर मीक वेहोमा? मति मीट इतेके, येस्सलेमतगा कतमतोरिने ओना पोल्लोतुन कागहचीतिर. अचोने आयो मति, ओन माटे हक्कनाह कीतोम इनजोर, मावा पोगोन कसुर वाटलाह ऊळिहनिर?†” इनजोर तप तोहतोर.

29 मति पत्रु ओसो दुसोर बळयिर इद्रम इतोर, “मन्कना पोल्लोतुन आयो, मति देवुळताये पोल्लोतुन माक केंज पोयहता.*

30 येसुन मीट मराता हक्कनागुटातगा वेळ्हच हक्कनाह कीतिर,* मति मावाड तादोर-बाबोर देवुळि ओन जीवा अर्हता.*

31 जीवा अर्हचि, ओने सामि, पिसिह केवाल इन्जि, देवुळि निल्पिह कीता. मावा इम्रयेलतोरिन पापमता अगदाहि मल्हतलाहि, मावा पापमतुन मापि कीयलाहि,* ओने निल्पिह कीसि, तना तिनळ बाजे पका कदर ईसि उदिह कीता.*

32 इव पोल्लोना माट साक्सितोरम म्हनोम. तनाड पोल्लोड केंजिसि ताकवालोर पोगोन, देवुळि उदिह कीतद पवित्र जीवा वने, इव मावाड पोल्लोना साक्सि ईस्ता,” इतोग.

गमलियेल गूस्नाड केंजिसि, बळयिरिन विळिसिह्तोर

33 पत्रुना पोल्लोतुन केंजिसि, तग्वाड केवालोर पका ओड आतोर. ओड आतस्के, बळयिरिन हक्कलाह तयर आतोर.*

34 मति ओरगा गमलियेल पेदिरतोग वागोग मतोग, ओन यहदिर पका कदर ईदुर.* ओग परसिरा तुंगातगडाहि देवुळता साश्रम कागहवाल गगु मतोग.† ओग तेदिसि बळयिरिन अगडाहि गळ्क पलते पेसिह कीयलाहि, सीपय्किन वेहतोग.

35 ओर अतस्के, तग्वाड केवालोरिन इद्रम इतोग, “मावोर इम्रयेलतोरिर! मीट वेरिन बाताल कीयलाहि ऊळिहनिर, तान बेस आलिह कीम्हटु.

36 बाराहक इतेके, बेचोको वर्साना मुने, तियुदास पेदिरतोग ओवोंग, नना बेरोनन इनजोर* नडुमिय पुटिस मतोग. अस्के नालुड न्हूक मन्कलोर ओनेके आस मतोर, मति बाताल आता, रोम सर्करतोर सीपय्क ओन हक्कतोर. ओनेके आस मतोर सबेटोर बिरोबटो आतोर, ओना कबळ मायता.

* 5:18 5:18 4:3 * 5:19 5:19 8:26; 10:3; 12:7,23; 27:23 * 5:19 5:19 12:10; 16:26 * 5:26 5:26 4:21-22 * 5:28 5:28 4:18 * 5:28 5:28 मत्थ्याल 23:35; 17:25; बळयिर 2:23,36; 3:14-15; 7:52 * 5:29 5:29 4:19 * 5:30 5:30 10:39; गलातितोर 3:13; 1 पत्रु 2:24 * 5:30 5:30 मत्थ्याल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24,32; 3:15,26; 4:10; 10:40; 13:30,33-34,37; 17:31; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरितोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरितोर 4:14; गलातितोर 1:1; इपिसुस्तोर 1:20; कुलुसितोर 2:12; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20 * 5:31 5:31 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19 * 5:31 5:31 मार्कल 16:19; बळयिर 2:33; 7:55-56; इपिसुस्तोर 1:19-20; इब्रितोर 1:3 * 5:33 5:33 7:54 * 5:34 5:34 22:3 † 5:34 5:34 अद तुकने पूरा देवुळता साश्रम येसु वायनामुने रासतद मता. येसुना कब्रता साश्रम पया बाता. अन्वटे इद पुस्तक वने कलियता. * 5:36 5:36 8:9; गलातितोर 2:6; 6:3

37 “इद पोल्लो आतापया, रोम सर्करतोर सिरगचि कीयलाह वेहच मतो, अस्के गालिल पटटोग यहूदाल इनवाल सर्करता विस्व आतोग. † ओनाड केंजिसि उय्तर ओना पेग्के अतोर, पया ओन वने हक्कतोर. ओना पेग्के अनवालोर सबेटोर बिरोबटो आतोर.

38 अदिहक इंजेक वने, नना मीकू वेहतलाह आतन. मीट पोयतोरिन बाताले केमाटु, ओरिन विळिसस ईम्हटु. वेराड विचर्क, वेराड कबस्क, मन्कना बुदताड मतेके, तमाय मायनुड.

39 मति देवूळतगडाह मतेके, मीट तान माग्पिह कीया पगविर. माग्पिह कीयलाहि ऊळतिर इतेके, देवूळताये अडम लळेम आयवालोरिर आयकिर, ✨ अद्रम आयमाट,” इनजोर बुदिड वेहतेग.

40 इतस्के, तग्वाड केवालोर गमलियेलना पोल्लोतुन केंजतोर. पया बळयिरिन लोप्पा तता वेहतोर. ततापया ओरिन तोला जूताते नल्हता वेहचि, ✨ येसुना पोल्लोतुन ओसो बोन्के वेहमाट इनजोर वेहचि, विळिसस ईतोर.

41 विळिसस ईतस्के बळयिर, येसुना पेदिरतेनाहक माक देबाड अरताड इनजोर, बेस गिदाते पंचताहि पेसिस अतोर. ✨

42 ताना पया दिनम मंदिरताड मंडानगा, लोहक-लोहक वने देवूळ आचतो! पिसिह केवाल किस्तुं राजाल येसुये आंदोग! ✨ इनजोर, रोमवालेवा काहचोर, बेसतल कबुर वेहचोर मंदुर.

6

दर्मम कीयनद सेवातुहक एळ्वरिन आचिहतोर

1 अद्रमे पया, येसुन विस्वस कीतोर लोकर वेल्लाय बोलगसोर अंदुर अस्के, ओरा नडुम इद्रमता कट्टला पट्टा. युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहूदि विस्वसिर ✨ इद्रम इतोर इतेके, दिनम गाटो तुसिहपा मावाड रांडे आस्किहक ✨ बराबर एवोर इन्जि, इन्नि पोल्लो वळ्हकवालोर यहूदि विस्वसिरिन मुयोग आंदुर. *

2 अदिनेनाहक, बारा बळयिर बाताल कीतोर इतेके, सबेटोर विस्वसिरिन केयिस इद्रम इतोर, “माट देवूळता पोल्लोतुन पोकर कीयनद विळिसि, गाटो तुसनद सेवा कीतेके, अद माक ओणपो आयगा गोते.

3 अदिनेनाहक मावोरि! मियगडा मीक विचर वातो, पका तेल्वतो, पवित्र जीवाते निंदतो, ✨ लोकर कदर एवालोर, ✨ एळ्वर मन्कलोरिन आचाट. ओरिन माटु गाटो तुसनद सेवातुहक निल्पिह कीकोम. ✨

4 मति माट बळयिरोम इतेके, पार्तना कीयनद ओसो देवूळता पोल्लोतुन पोकर कीयनदे सेवाते मनदकोम,” इनजोर इतोर.

5 बळयिर इतद पोल्लो सबेटोर विस्वसिरिहक विचर वाता. अदिहक ओर इस्तिपन पेदिरतोन आचतोर, ओग पका विस्वस केवाल, ओसो पवित्र जीवाते निंदिस मनवाल. ओना संगे पिल्पि, † पस्कुस्स, नीकानोर, तीमोन, परमिनल, निकुलावुस, वेरिन आचतोर. (निकुलावुस इतेके अंतक्रिया इनदनद सहरतोग आंदोग. ओग मुनेटाहि यहूदि दर्मतोग आयोग मति, पया यहूदि दर्मते ओळियतो. ‡ ताना पया येसुन विस्वस कीतो.)

6 विस्वसिरा मुडगडाहि वेरिन आचिसि, बळयिरा मुनेह निल्पिह कीतोर. ओर नितस्के, बळयिर तमाड कचकिन ओरा पोगोन तासिसि, ✨ देवूळता देव्या ताल्हकतोर, (ताल्हकिसि ओरिन गाटो तुसनद सेवातेनाहक निल्पिह कीतोर).

7 अद्रमे पया, देवूळता पोल्लो वेल्लाय पोकर आसोर अता. ✨ येस्सलेम सहरतगा विस्वसिर वेल्लाय बोलगतोर. अहे यहूदि बूमयालोर वेल्लाटोर, येसुन विस्वस कीसि, ओना कबुर केंजलाह आतोर.

लोकर इस्तिपनिन पोयहतोर

8 इस्तिपनगा इतेके देवूळता तोळ, ताना लाव मता. अदे लावते ओग लोकरा मुनेह, बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीदोग. देवूळता लावताड सीनाड वने तोहन्दोग.

‡ 5:37 5:37 येसु दहानारा वर्सतोग मतेग, अस्केडा इद पोल्लो. मावा यहूदिराड कोताड दुसा देसेमतेरिहक ईयना आयो इन्जि, वेग यहूदाल सर्करता विस्व आतोग. ✨ 5:39 5:39 बुदताड पोल्लोड 21:30; बळयिर 11:17 ✨ 5:40 5:40 मथ्याल 10:17; मार्कल 13:9 ✨ 5:41 5:41 मथ्याल 5:11-12; मार्कल 13:13; योहन 15:21; 1 पत्र 4:14,16 ✨ 5:42 5:42 8:35; 9:22; 11:20; 17:3; 18:5,28 ✨ 6:1

6:1 2:10; 9:29 ✨ 6:1 6:1 9:39,41; 1 तिमतो 5:3 ✨ 6:1 6:1 युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहूदि विस्वसिर, इम्येल देसेमते मनवालोर आयोर, अदिहक वेर इन्नि पोल्लो वळ्हकवालोर यहूदि विस्वसिर, ओराड रांडे आस्किहक गाटो तुसिहपा, बराबर एवोर आंदुर, एवाहक ओर मुयोग आंदुर. ✨ 6:3

6:3 लुकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 4:8,31; 6:5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✨ 6:3 6:3 1 तिमतो 3:7; 3 योहन 12 ✨ 6:3

6:3 रोम सहरतोर 12:7 ✨ 6:5 6:5 8:5-6,12-13,26-40; 21:8 † 6:5 6:5 1:13 वचनते मनदनद पेदिरतोग पिल्पि, वेग आयोग, ओग दुयोग आंदोग. ‡ 6:5 6:5 यहूदि दर्मगा ओळियना इतेके, कोयतोर डायना रिचज कीसि ओळिय पान्दुर; अद्रमे वेग निकुलावुस वने डायना रिचज कीसि, यहूदि दर्मगा ओळियतो. ✨ 6:6 6:6 गिनती 8:10; 27:18; व्यक्स्थाविकरण 34:9; बळयिर 8:17; 9:17; 13:3; 19:6; 1 तिमतो 4:14; 2 तिमतो 1:6; इन्नितोर 6:1-2 ✨ 6:7 6:7 12:24; 19:20

9 अस्के पया इद्रम आता इतेके, उय्तर कुरेने सहरतोर, सिक्ंदरिया सहरतोर, ✧ किलिकिया पटटोर, ✧ आसिया पटटोर ✧ मन्कलोर मतोर, वेर रोम सर्करतोर विळिससीतोर यहूदिरा पार्तनाता लोतगा जमा आस मतोर, § ओरग्डाहि उय्तर इस्तिपननगा वास तेल्वेड क्रीया बोटटोर.

10 मति इस्तिपन देवुळता जीवा इतद बुदते वळ्ळकनदिन ऊळिसि, ओर ओन तेल्वेने गेल्स पगवोर.

11 पया ओर बाताल कीतोर इतेके, दुसोरगा अन्जि, “वेग इस्तिपन मोसानाड अडोनो ओसो देवुळताड पोल्लोनु, पास्कसोर मनदनदिन केंजतोम इन्जि वेहाट रो!” इनजोर कुस्क्नेन काऱहतोर.

12 काऱहतस्के ओर इद्रम कीतोर इतेके, लोक्करगा, पेदल्कनगा, साब्रमगसूरगा अन्जि, अद्रमे वेहचि ओरिन ओड तगहीतोर. ओड तगहतस्के, ओर इस्तिपनिन अग-ओडतेन पोस, यहूदिराड तगवाड केवालोरगा ओतोर.*

13 अहे जोल साक्सि एवालोरिन वने तचि, यहूदिराड तगवाड केवालोरगा मुनेह निल्पिह कीतोर. ✧ कीतस्के, “वेग इस्तिपन इद पवित्र ग्टुटुन, मोसानाड अडोनो, रोमवालेवा पास्कसोरिन मन्हतोग. ✧

14 ओसो ‘नासरेत नाटेनोग येसु इद मंदिरतुन बूळे कीयनोग, ✧ ओसो मोसा मुय्तोग माक इतव रीतरिवज्जिन मिळ्ळचीयनोग, ✧’ इनजोर वेग वेहतनदिन माट केंजतोम,” इन्जि ओर इतोर.

15 पया अद पंचतगा उदिस मतोर सबेटोर इस्तिपननके ऊळतोर, अस्के ओना मोकम देवतुलता मोकमलेहका मांजतप दिसता.

7

इस्तिपन तगवाड केवालोरगा मुनेह वळ्ळकिह्तोग

1 अस्के, “वेर वेहतनाड पोल्लोड सेतेमा? जोलिया?” इनजोर मोदूल पेर्माळ इस्तिपनिन ताल्ळकतोग.

2 इस्तिपन इतोग, “मावोरिर, पेदल्कनिर, नावा पोल्लो केंजाट. मावा पेदामुय्तोग अब्रहमना पोल्लो वेहतकन. ओग हारान सहरतगा अनवाय मतोग, अस्के कसदि जाततोर मनदनद मेसोपोटामिया इनदनद देसेमतगा मतोग. अगा मनदहपा तना डीसाते मांजन्द देवुळि ओनगा वाता. ✧

3 वासि इता, ‘निमा नीवा देसेमतुन, नीवा जीवा-तलातोरिन विळिसिसि, नना तोहतकन अदु देसेमते दाकिन,’ ✧ इनजोर देवुळि वेहता.

4 अस्के अब्रहम कसदि जाततोर मनदनद मेसोपोटामिया देसेमताहि पेसिसि, हारान इनदनद सहरतगा अतोग. ✧ अगा ओना तपे हातापया, देवुळि अब्रहमिन अद सहरताहि पेहचि, इंजेके माट महनल इद देसेमतगा तच उदिह कीता. ✧

5 इद्रमलेहका ओग मग-मियाळलेवा, इद देसेमतगा वातोग. मति इद देसेमतगा इद नावा बूमि इन्जि वेहतलाहि, अब्रहमिहक इचुन वने बूम इलवा मता. देवुळि ओन्क उंद कुटामेंड वने बूम एवो आस मता, मति ‘नीकु अहे नीवा जालपिलतुहक इद देसेमता बूम ईकन,’ ✧ इनजोर पोल्लो विळिसस मता. ✧

6 मति ‘नीवा जालपिल दुसा देसेमते पर्पा लेहका आसि मनदनुर. अगा ओरु नालुड नूहक वर्साड, अडोरा कय इळनबेरा तिपलते मनदनुर. ✧

7 मति, बेद देसेमतोर ओरिन कय इळन तासिस तिपल कीयनुर, ओरिहक नना सिक्सा ईकन. ✧ पया नीवा जालपिल अद देसेमताहि पेसिसि वायनुर, पेसिस वातापया इदे बूमतगा नाक मोळ्ळकनुर,’ ✧ इनजोर वेहता.

8 पया इद कीतद करलता सीना तोहतलाहि, ओन डायना रिवज* कीया वेहता. ✧ पया अब्रहमिहक ओर्वोग पेकाल पुटटोग, ओना पेदिर इसक मता. ओग पुटटापया आट दिशाने, अब्रहम ओना डायना रिवज कीतोग. ✧ पया इसकिहक याकुब इनवाल पेकाल पुटटोग, ✧ (विगे याकुबना दुसा पेदिर इश्येल आंदु,) ✧ वेगडाहे बारा मगक पुटटोर. ✧ ओर मावा बारा कूळिनोर पेदामुय्तोर आंदुर.

✧ 6:9 6:9 18:24; 28:11 ✧ 6:9 6:9 15:23,41; 21:39; 22:3; 23:34; 27:5; ग्लातितोर 1:21 ✧ 6:9 6:9 16:6;

19:10; 21:27; 24:18 § 6:9 6:9 येसु पुटवावे मंड वीसाड मंड वर्साना मुने रोम सर्करतोर उच्चर यहूदिरिन दोहच ओस मतोर, पया विळ्ळतोर.

ओर अलग-अलग जागातोर यहूदिरा पार्तनाता लोन, येसुलेम सहरतगा मता. * 6:12 6:12 4:5 वचनेते बोर तगवाड केवालोर मन्हतोर, वेर ओर आंदुर.

✧ 6:13 6:13 मत्याल 26:59-61; मार्कल 14:55-56; बळयिर 7:58 ✧ 6:13 6:13 21:27-28; 25:8 ✧ 6:14 6:14 मत्याल

26:60-61; 27:39-40; मार्कल 14:58; 15:29; योहन 2:19 ✧ 6:14 6:14 15:1; 21:21; 28:17 ✧ 7:2 7:2 पुटमुळि 11:31;

13:5; ✧ 7:3 7:3 पुटमुळि 12:1 ✧ 7:4 7:4 पुटमुळि 11:31; 15:7 ✧ 7:4 7:4 पुटमुळि 12:4-5 ✧ 7:5 7:5 पुटमुळि 12:7;

15:15; 15:18; 17:8 ✧ 7:5 7:5 इश्रितोर 11:9 ✧ 7:6 7:6 ग्लातितोर 3:17 ✧ 7:7 7:6-7 पुटमुळि 15:13-14 ✧ 7:7

7:7 पेसमुळि 3:12 * 7:8 7:8 इद बेरुमता रिवज इन्जि पुनदलाह, पुस्तकता आकिते पुनव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. ✧ 7:8 7:8 पुटमुळि

17:10-14 ✧ 7:8 7:8 पुटमुळि 21:2-4 ✧ 7:8 7:8 पुटमुळि 25:26 ✧ 7:8 7:8 पुटमुळि 32:28 ✧ 7:8 7:8 पुटमुळि

36:23-26

9 “वेर बारा मग्निरगडाहि उत्तर बाताल कीतोर इतेके, तमा तमोग योसेपिन कुळसातुहक, मिसर देसेमते अनवालो वीकुरतोरिहक अमेसातुहक ओर्युल आयलाह वमतोर. ✧ मति देवुळि योसेपना तोळ मता.

10 अदिनेनाहक ओन सवे तिपल्कनगडाहि पिसिह कीता. ओसो योसेपिहक वेल्लाय बुद ईता. ✧ वेना बुदतुन ऊळिसि, मिसर देसेमतोग पिरोन इनवाल राजाल वेनु मान ईसि, पूरा देसेमतुन, ओसो तना लोतुन वने, ताकिह कीयनद अदिकर योसेपना कयदगा ईतोग. ✧

11 “अद तुकने मिसर देसेमतगा, ओसो योसेपना दादालोर मतद कनान देसेमतगा, † दुकळ अर्स मता. ✧ अदिहक सबेटोर लोकर वेल्लाय तिपलते अरतोर. मावाड तादोर-बाबोरिहक तिनदलाह अनम दोर्को आस मता.

12 मति मिसर देसेमतगा अनम दोर्किहता इन्जि, याकुब मुय्तोग केंजतोग, ✧ केंजिसि मावाड तादोरिन अगा अनम असिस ततलाह लोहतोग. अस्के अतोर, (मति इद देसेमतुन ताकिह केवाल मावाय तमोग इन्जि, पुनोर आस मतोर).

13 ततद अनम मारतापया, ओसो उंद मल्का ओर मिसर देसेमते अतोर. अस्के योसेपि नना मीवाय तमोनन इनजोर ओरिन वेहतोग. ✧ अस्के पिरोन राजाल वने योसेपना लोतोरिन पुतोग. ✧

14 पया योसेपि तना तपे याकुब मुय्तोन ओसो ओना लोतोर सबेटोरिन, मिसर देसेमते वासि मनदकिर इनजोर, कबुर लोहक केयतोग. ✧ ओर सबेटोर मूंड वीसाड पंदा (75) इच्चुर मन्कलोर मतोर. ✧

15 पया याकुब मुय्तोग मिसर देसेमतगा अतोग, अन्जि अगा वेल्लाडे वर्साड मन्जि डोलतोग; ✧ ओसो मावोर बारा तादो वने डोलतोर. ✧

16 ओराड सेतानु सेकेम इनदनद नाग ओसि, अगान गति कीतोर. गति कीतद जागातुन, अब्रहम मुय्तोग सेकेम नाटेनोग अमोर पेदिरतोनाड मग्निरगडाहि, वेंडिड ईसि असिस मतोग. ✧

17 “(तिपल कीयनद देसेमताहि, नीवा जालपिलतुन पेसिह कीसि, कनान देसेमते ततकन इन्जि,) अब्रहम मुय्तोहकु देवुळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता. ✧ अद पोल्लो करल आयनद वेला एवसोर मता. मिसर देसेमतगा मावा लोकर वेल्लाटोर तेग आसोर अतोर. ✧

18 अद तुकने योसेप हातापया वेल्लाडे वसनि, ओन मुर्तिय पुनवोग ओवोंग मन्कल मिसर देसेमते राजाल आतोग. ✧

19 ओग राजाल इतेके, पका सन्नल बुदतोग मतोग. अदिहक मावा जाततोर लोकरिन इचोन तिपल कीतोग इतेके, आपुनाड बाला पेकोर डोकिर इनजोर, तलिस्क-तपे ओरिन लोतगडाह पेसिह कीस विळिसस ईयनाह कीतोग. ✧

20 अद तुकने मोसाल पुट्टोग, ओग पका बेस सोबातोग पेकाल मतोग. ✧ ओग पुटिस मूंड नेलाड आनाहजोम, राजानाड केंजवालवा, ओना तलोग-तपे ओन लोने अय कीतोर.

21 मति ताना पया ओन लोताहि पेसिह कीसि, बेरेटगा ओसि विळिसस ईया पोयता. अस्के पिरोन राजाना मयाळि ओन पेहकिस ओसि, नावा मग आयनोग इनजोर, ओन अय कीता. ✧

22 मोसाल बेरोग आसि, मिसर देसेमताड सवे बुदिड-एदिड कगयतोग; तनाड वळ्हकनाड पोल्लोने, कीयनाड कबस्कने वने, पका उसर मतोग.

23 “पया मोसा मुय्तोग रेंड वीसाड वयसतोग आतोग, अस्के ओर्युल मन्जि कूल केवालोर नावा इम्रयेल जाततोरिन, कलियकन इन्जि विचर कीतोग. ✧

24 कीसि अगा अतस्के, ओवोंग मिसरि मन्कल इम्रयेल मन्कन उगसिन नल्हतनदिन मोसाल ऊळतोग. ऊळिसि इम्रयेल मन्कन पिसिह कीसि, मिसर देसेमतोग मन्कन हळ्किसि, देबाड तितोना बदला एतोग. ✧

25 नावाय कयदे देवुळि मावा लोकरिन पिसिह कीयगा इनजोर, नावा लोकर पुनदुर इन्जि, मोसाल विचर कीतोग. मति अदमता विचर वेर ओर्युलतोर जीवातगा मुर्तिय वावो.

26 पया इमा दिया इवूर इम्रयेल मन्कलोर जग्ळा आयनदिन मोसाल ऊळतोग. ऊळिसि ‘मीट इतेके उंदिय जाततोरिन, दादाल-तमोग आयवालोरिर, बाराहक जग्ळा आयह्निर रा?’ इद्रम इन्जि, ओरिन गुनम कीयलाहि तेळियिह कीसोर मतोग. ✧

27 मति जग्ळा आयवालोरिरगडाहि, तना तोळतोग नल्हवाल मोसा मुय्तोन दोबिस इतोग, ‘मावा नेयम कीसि, मावा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाहि, नीक बोग निल्पिह कीतोग रा?’

✧ 7:9 7:9 पुट्टुळि 37:11,28 ✧ 7:10 7:9-10 पुट्टुळि 39:2-6,21-23 ✧ 7:10 7:10 पुट्टुळि 41:40-46 † 7:11 7:11 इद देसेमतुहक, मोहा मुय्तोन तादो इनवाल कनानना पेदिर उदता. (पुट्टुळि 9:18-27 ऊळट) ✧ 7:11 7:11 पुट्टुळि 41:54-56 ✧ 7:12 7:12 पुट्टुळि 42:2 ✧ 7:13 7:13 पुट्टुळि 45:1-4 ✧ 7:13 7:13 पुट्टुळि 45:16 ✧ 7:14 7:14 पुट्टुळि 45:9-10,17-18 ✧ 7:14 7:14 पुट्टुळि 46:26-27; पेसमुळि 1:5; व्यवस्थाविवरण 10:22 ✧ 7:15 7:15 पुट्टुळि 46:1-7; 49:33 ✧ 7:15 7:15 पेसमुळि 1:6 ✧ 7:16 7:16 पुट्टुळि 23:16-18; 33:18-19; 50:13; यहोश 24:32 ✧ 7:17 7:17 पुट्टुळि 15:13 ✧ 7:17 7:17 पेसमुळि 1:7,12,20 ✧ 7:18 7:18 पेसमुळि 1:8 ‡ 7:19 7:19 मिसर देसेमतोग राजाल, इम्रयेल लोकर वेल्लाटोर आतेके, माके विस्द कीसि हळ्कनु बह इनजोर, ओराड उड्वलोर पेकोरिन हळ्क वेहन्दीग. ✧ 7:19 7:19 पेसमुळि 1:10-22 ✧ 7:20 7:20 पेसमुळि 2:2; इब्रितोर 11:23 ✧ 7:21 7:21 पेसमुळि 2:5-10 ✧ 7:23 7:23 पेसमुळि 2:11; इब्रितोर 11:24-26 ✧ 7:24 7:24 पेसमुळि 2:11-12 ✧ 7:26 7:26 पेसमुळि 2:13

28 निने मिसर देसमतोन बेद्रम हक्कतिन, अद्रमे नाक वने हक्कलाह ऊळिहनिन अय?' इतोम.✧

29 निने आतद पोल्लो इंजेक सबेटोरिहक एर्णा आता इन्जि, मोसा मुय्तोग रयेतोग. रेयिसि मिसर देसेमताहि पेसिस विततोग, वितिसि मिदियन इनदनद देसेमतागा अन्जि, मनदलाह आतोम.✧ पया अगान मुतेन ततोम, ओन्क इबुर पेकोर पुटोर.✧

30 "इद्रम मोसा मुय्तोहक मिदियन देसेमतागा अन्जि, रेंड वीसाड वर्साड आताड. उंद दिया सीनयइनदनद मेटाकचुदा पेळ्ळकल बूमताग बाताल आता इतेके, किस पोतसोर मतद मरा जपताहि, देवुळता देवतुलिओन्क दिसता.✧

31 (अद मरा जपताग किस पोतलाह पोतिदु, मति अद जप मुर्तिय कर्वो आंदु.) तान ऊळिस मोसा मुय्तोग बामतोम, पया तान बेस ऊळलाहि अद जपता एरे अतोम. अगा अतस्के देवुळता आल्का ओन्क इद्रम केंज वाता इतेके,

32 'मोसा, नना नीवा तादोर-बाबोरा देवुळतन; अब्रहम, इसक, याकुब, वेर मोळ्ळकनद देवुळतन ननान आंदन,' इनजोर इता.✧ अदिन केंजिसि मोसा मुय्तोग दिरदिर साडतोम, अगा ऊळलाह वने रयेतोग.

33 अस्के देवुळि ओन इद्रम इता, 'इंजेक इद जागाते नना महनन. अदिहक निमा नीवाड एल्पुस्क तेंडा.✧

34 केंजा, मिसर देसेमतोर लोकुर नावा लोकुरिन बेद्रम तिपल कीस्तोर, अदिन नना बेस-नेहना ऊळतन. नावा लोकुर ओरा कय इळन मन्जि अळयनदिन, केयनदिन केंजतन. ओरिन विळिसह कीयलाहि नना रेगतन. अदिनेनाहक निमा नावा इद कबळ कीयलाहि अन, नीक मिसर देसेमते लोहतकन,' इनजोर देवळ इता. ✧

35 "अद्रमे 'मावा नेयम कीसि, मावा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाहि, नीक बोम निल्पिह कीतोम?' इनजोर, वेग मोसा मुय्तोन इझयेल मन्कलोर मुनेन पास्किस् मतो,✧ इदिन सीता कीम्हट्ट. मति इंजेके वेगे मोसा मुय्तोहक देवुळि अदिकर ईसि, तना मन्कलोरिन मिसरतोरा कयदाहि विळिसह कीस ततोग इनजोर निल्पिह कीसि, किस पोतसोर मतद मरा जपताग दिसतद देवतुलता मेटे, ओन मिसर देसेमताग लोहता.

36 वेग मोसा मुय्तोग इझयेल मन्कलोरिन मिसर देसेमताहि पेसिह कीस ततोम.✧ अद देसेमताग, एल समदुरताग, ओसो पेळ्ळकल बूमताग, रेंड वीसाड वर्साड आनाह, बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोहचोर-तोहचोर, ओरिन ताकिह कीसोर ओतोम.✧

37 वेगे मोसा मुय्तोग 'नावा लेहकाडोग कबुरतोम मन्कन, मीवा जालपिलताहि निल्पिह कीसि, देवुळि तना लोकुरगा लोहचीयगा,'✧ इनजोर इझयेल मन्कलोरिन वेहक मतोम.

38 पेळ्ळकल बूमताग मावाड तादोर-बाबोरा संगे मतोम, वेगे मोसा मुय्तोग. ओसो सीनय मेटाताग देवुळता देवतुलि ओना संगे मता. अद देवतुलता मेटे मयगा एव्हिसिह कीयना इनजोर, ओन्के देवुळताड पोल्लोड दोर्कताड.✧ देवुळता मन्कलोर बेद्रम पिसना इन्जि, अव पोल्लोड तोहतहताड.

39 "मति मावाड तादोर-बाबोरा ओना पोल्लोतुन केंजवालेवा, ओन विळिसिस मिसर देसेमतेकेन मल्स अतेक तेला बेस आवालि इनजोर, सीता कीदुर.✧

40 अदिहक मोसा मुय्तोग सीनय मेटाताग मतोम अस्के, ओना दादाल आरुनगावासि, 'माक मिसर देसेमताहि ततोम मोसाल, बेके बह आतोमो, इदिन माट पुनवल. अदिनेनाहक इंजेके माक पेन बोमाड पडिस ईम, अवे पेन्क माक मुनेह अग तोहतनुड,' इनजोर इतोम.✧

41 अद्रमे पया ओर बंगरता पियो पंडिसि, अद पियोतुन पेन इन्जि, तान्क मोक ईसि मोळ्ळकतोर. मोळ्ळिक्स तमा कयदे पंडटद बोमातेनाहक, कव्स-गोगिस तिन्जि-उन्जि गिर्दा कीतोम.✧

42 अदिहक पोगोटा पोळ्ळदतुन, नेलातुन, उकान मोळ्ळिकर इन्जि, देवुळि ओरिन विळिसिस ईता.✧ इद पोल्लो देवुळता कबुरतोरा साञ्चमतगा, इद्रम रासतद मन्हता इतेके,

'ए इझयेल मन्कलोरिन, मीट रेंड वीसाड वर्साड पेळ्ळकल बूमते जन्वर्कनाड मोकिड इतिर,

अविस्किन नयेनाहक इतिरा? बार दुसाड-दुसाड पेन्कनेनाहक इतिर?

43 मोलेक पेदिरता पेनता रावुळतुन,

ओसो रिपान पेदिरता उका बोमातुन काजिस वेलियतिर, S

मोळ्ळलाह अविस्किन पंडटिर,

✧ 7:28 7:27-28 प्सेमूळि 2:14 ✧ 7:29 7:29 प्सेमूळि 2:15 ✧ 7:29 7:29 प्सेमूळि 18:3-4 ✧ 7:30 7:30 प्सेमूळि

3:2 ✧ 7:32 7:31-32 प्सेमूळि 3:3,6; मत्थाल 22:32; मार्कल 12:26; लुकाळ 20:37 ✧ 7:33 7:33 प्सेमूळि 3:5; यहेशू 5:15

✧ 7:34 7:34 प्सेमूळि 3:7-10 ✧ 7:35 7:35 प्सेमूळि 2:14; बळयि 7:27 ✧ 7:36 7:36 प्सेमूळि 12:41; 33:1 ✧ 7:36

7:36 प्सेमूळि 16:35; गिन्ती 14:33-34; देवुळताड पाटाड 95:8-10; बळयि 7:42; 13:18; इब्रितोर 3:8-9 ✧ 7:37 7:37 ब्यवस्थाविवरण

18:15,18; बळयि 3:22 ✧ 7:38 7:38 7:53; रोम सहरतोर 3:2; गलातितोर 3:19; इब्रितोर 2:2; 4:12; 1 पत्रु 4:11 ✧ 7:39 7:39

गिन्ती 14:3-4 ✧ 7:40 7:40 प्सेमूळि 32:1,23 ✧ 7:41 7:41 प्सेमूळि 32:4,6 ✧ 7:42 7:42 यहजेकेल 20:39 S 7:43

7:43 मोलेक इनदनद पेन, कनानि ओसो पिन्किे जातितोर पेन आंदु, ओर अद पेनतुहक तमाड पेकोरिन मोकिड इद्र. ओसो रिपान इनदनद पेन बारा, मिसर देसेमतोरा पेन आंदु.

अदिहक मीवा कोंटेतोरा कयदे मीक विळिस ईकन, ओर मीक पोसि बेबिलोन देसेमता अवर ओयनुर,'
इनजोर देवुळ इता, ✧ इद्रमलेहका रासतद मन्हता.

44 "पेळ्ळकल बूमतगा मावाड तादोर-बाबोर मनदहपा, देवुळि तना लोकुरा नडुम मनदनदिना साक्सि तोहतनद रावुळि,
ओरा संगे मता. * मोसा मुय्तोना संगे देवुळि अद रावुळतुन इद्रम इद्रम पंडा इनजोर तोहच मता, अद्रुमे मोसाल तान पंड वेहतेगा. ✧

45 मोसा मुय्तोगा हातापया, अद रावुळि पयाडोरा पीळता कयदे वाता. मोसाल हातस्के, ओना तोळतोगा यहोसाल, इस्त्रयेलतोरा
मुक्याल आतो. वेगे यहोसाल मावाड तादोर-बाबोरिन इद्र देसेमते तचीतो. ओरा मुनेह देवुळि दुप्राड जातिनोरिन इद्र
बूमतगडाह पंडटा, पंडटस्के इस्त्रयेलतोरा इगा जागा आतोर. ✧ अस्के अद रावुळतुन इगा तासतोर, ✧ पया अद दाविद राजाना
कालम एवनाह इगान मता.

46 दाविद राजाना पोगोन देवुळता गूनम मताहकु, सबेटोर इस्त्रयेल मन्कलोर नीक मोळकना इन्जि, नियेनाहक उंद मदिद
पंडकन इन्जि, दाविद राजाल देवुळतुन ताल्हकतो. ✧

47 पया देवुळतेनाहक मदिद पंडटोग मन्कल दाविद राजाल आयोग, ओना मग्गि सालमोन राजाल आंदोग. ✧

48 मग्गि मन्कना कयदे पंडटा मदिदरतगा देवुळि मनो, ✧ इद्र पोल्लेतुन देवुळता कबुरतोगा ओवोग मुनेन रासतो. ✧

49 देवुळि इद्रम इन्हता,

'पोगोटा बूमि नावा उदनद राजकुर्गि,

इळता बूमि नावाड कालक तासनद कुतुलि.

नयेनाहक बेद्रुमता लोन पंडकिर?

नना रोमनद बेद्रुमता जागा मनदगा?

50 इव सबेटविन ननान पुटिह कीतोनिन आयोना? ✧

इता.

51 "मीट कैगम मन्कलोरि! डायना रिवज कीतेक तेला, मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका, तान जीवा केवोरि, तानाड
पोल्लोड केंजवोरि! बेद्रुम मीवाड तादोर-बाबोर कीदूर, अद्रुमलेहकान मीट वने देवुळता पवित्र जीवातुन अडम आह्यनिर. ✧

52 देवुळता कबुरतोरगडाह मीवा तादोर-बाबोर ओर्विन वने तिपल केवोरा, अले वेहाट? ✧ देवुळ लोहवाल सेतेमतोगा किस्तु
वायनांग इनजोर, अद कबुरतुन मुनेन पोकरु कीतोनिन, मीवा तादोर-बाबोर हक्कतोर. अद्रुमलेहका ओग किस्तु वातस्के, मीट
ओना पोगोन उगसिन तप तोहजि, हक्कनाह कीतिर. ✧

53 देवतुलकना कयदगडाह मोसानाड अडोड मीक दोर्कताड, ✧ मति अव अडोन मीटे माळविर," इन्जि इस्तिपन वेहच
रोमतोग.

इस्तिपनिन बंडाड उकिस हक्किह्तोर

54 इस्तिपन वळ्ळकतद पोल्लेतुन केंजिसि, तग्वाड केवालोरिहक इचोन ओड वाता इतेके, ✧ ओन ऊळिस तमाड पल्क
कोगकलाह बोटोर.

55 मति इस्तिपन देवुळता जीवाते पूरा निदिदि, ✧ पोगोन कोंडा मिळ्ळवा ऊळतो. ऊळतस्के देवुळदीपते देवुळता जग-
मळ्ळना वेहचतुन, ओसो येसुन देवुळता तिनळ बाजे नितदिन ✧ ऊळिसि इतो, ✧

56 "ओद ऊळ्ळट! पोगोन देवुळदीप पडुने आतदिन, ओसो मान्चना नडुम पुटटोग, देवुळता तिनळ बाजे नितदिन नना
ऊळलाह आतन!" ✧ इनजोर इतो. ✧

57 इतस्के तग्वाड केवालोर लोकुर, (वेग देवुळतुन पास्किह्तोग इनजोर,) पकाय जोरते केयिसि तमाड केव्किन मुचतोर,
मुचिस उंदि विचरते वित वासि ओन पोयतोर.

58 पोसि सहरता पलते गुंजिस ओतोर. अगा सोलु पेदिदरतोग लेयोग निच मतोग, ✧ ओनगाने जोल साक्सि एवालोर तमाड
पोगोट्टक केनातज जगाड तेंडिस इतोर. ✧ पया इस्तिपनना पोगोन बंडाड उक्लाह बोटोर. †

✧ 7:43 7:42-43 आमोस 5:25-27 * 7:44 7:44 देवुळि रेंड बंडानाड चेकानगा, दहा अडोड मोसाहक रासिस इता. अव चेकान उंद संतुकतागा
तासिस, मोळ्ळकनद रावुळता तासतोर (पेसमुळि 31:18; व्यवस्थाविवरण 10:5). अदिहक अद रावुळतुन साक्सिता रावुळि इनजोर इद्रु. ✧ 7:44 7:44

पेसमुळि 25:8,9,40; 38:21 ✧ 7:45 7:45 यहोश 23:9; 24:18; देवुळताड पाटाड 44:1-3 ✧ 7:45 7:45 यहोश 3:14-17;
4:11; 18:1 ✧ 7:46 7:46 2 शमूएल 7:1-16; 1 इतिहास 17:1-14 ✧ 7:47 7:47 1 राजा 6:1-38; 8:20; 2 इतिहास 3:1-17

✧ 7:48 7:48 2 कुरिततोर 5:1 ✧ 7:50 7:49-50 यशायाह 66:1-2 ✧ 7:51 7:51 पेसमुळि 32:9; 33:3,5; लैयव्यवस्था 26:41;
गिनती 27:14; यशायाह 63:10; मिर्गयाह 9:26 ✧ 7:52 7:52 2 इतिहास 36:15-16; मत्थ्याल 5:12; 23:31,37; 1 तिसलुनितोर 2:15

✧ 7:52 7:52 3:14; 5:28 ✧ 7:53 7:53 व्यवस्थाविवरण 33:2; बळयि 7:38; गलातितोर 3:19; इब्रितोर 2:2 ✧ 7:54 7:54 5:33
✧ 7:55 7:55 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयि 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 9:17; 13:9,52 ✧ 7:55 7:55 मार्कल 16:19; बळयि

2:33; 5:31; इपिसतोर 1:19-20; इब्रितोर 1:3 ✧ 7:56 7:56 मत्थ्याल 8:20; येहन 1:51 ✧ 7:58 7:58 8:1; 22:20; 26:10
✧ 7:58 7:58 व्यवस्थाविवरण 13:9-10; 17:7; बळयि 6:13 † 7:58 7:58 यहूदिदराड अडोने बोक्नाय बंडाड उकिस हक्कनद सिक्सा इतेके,
मुने साक्सि एवालोर बंडाड उकतस्केने, पया सबेटोर बंडाड उकिदूर.

59 ओर बंडाड उकलाह आंदुर अस्के इस्तिपन, “ए येसुसामि नावा जीवातुन एना,” इनजोर इतोग.

60 पया मिंडाड कोटिसि बेरा लेडते “ए सामि, वेर मन्कलोर कीतद इद पापमता बदूला ओरिहक एमा,”* इनजोर वळ्हकिसि डोलतोग.

8

1 इस्तिपनिन हळ्कतोर अस्के सोलु वने पूरा संग आतोग.*

सोलु विस्वसिरा मुडुन तिपल कीस्तोर

इस्तिपनिन हळ्कतापया अदे दिया, येस्सलेम सहरतगा येसुना विस्वसिरा मुडुन पकाय तिपल कीया बोटोर. अदिहक बळयिरिन विळिससि, सबेटोर विस्वसिर येस्सलेम सहरताहि वितिसि पूरा यहूदा पटटे, सामरिया पटटे, बिरोबटो आतोर.*

2 देवुळतुन पकाय माळवालोर बोर मतोर, ओरु इस्तिपनना सेतातुन गुमयातगा ओस गति कीतोर, अस्के ओर पकाय जोरते अळतोर.

3 अद तकने सोलु बाताल कीदोग इतेके, विस्वसिरा मुडुन बूटे कीयलाहि, लोहक-लोहक ओळियिसि, विस्वस केवालोर आस्क-कोय्तोरिन पोसि, जेलतगा वाट वेह-दोग.*

बेसतल कबुर सामरिया पटटे पोकुर कीस्तोर

4 पया बिरोबटो आतोर मन्कलोर, येसुना बेसता कबुरतुन वेल्लाय पोकुर कीसोर तिरियतोर.*

5 अद्रमे (मुने आचतोर एळ्वुर सेवकिरडाहि) पिलिप इनवाल मतोग,* वेग वने सामरिया पटटा उंद सहरतगा अन्जि, येसुये देवुळ लोहतोग किस्तु आंदोग इन्जि, ओना कबुरतुन पोकुर कीतोग.*

6-8 पोकुर कीसोर, देवुळताड बामनाह लेहकाडाड सीनाड तोह-दोग. देयहक पोस मतोर वेल्लाटोर लोकिरिनु, देवुळ पिलिपना कयदे बेस कीता. अव देयहक पकाय जोरते केयसोर ओरगडाह पेसताड, अद्रमे कयक-काल्क वावोर, ताक पगवोर वेल्लाटोर मन्कलोर वने बेस आतोर.* अविस्किन ऊळिसि, अद सहरतोर लोकिर पकाय गिर्दा आसि, पिलिप वेहतनाड पोल्लोड बेस केंजिदुर.

9 इंजेके अदे सहरतगा, पूजर-गुनिड केवालु* सिमोन पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग तनाड गुनिने सामरिया जाततोरिन पकाय बामिह कीसि, ननाय बेरोग गुनयानन* इनजोर वेहचोर तिरियिंदोग.

10 वेल्लाटोर उडुलोर-बेरोर ओग वेहतनव पोल्लोन बेस केंजिदुर, ओसो देवुळता बेरा लावतोग इतेक वेगे इनजोर, सबेटोर ओन इंदुर.*

11 ओग वेल्लाडे वर्साड आनाहि तनाड गुनिने, मन्कलोर बामनाह लेहकाडाड कबस्क कीदोग. अदिनेनाहक कतमतोर लोकिर ओना पोल्लो बेस केंजिदुर.

12 मति पिलिप अगा अन्जि, देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद बेसता कबुरतुन, ओसो येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तु आंदोग इनजोर, वेहता बोटटोग. अद पोल्लोतुन केंजिस विस्वस कीतोर, आस्क-कोय्तोर येसुना पेदिरते एग मीया बोटटोर.*

13 पया सिमोन वने विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीतोग. पिलिप, देवुळता लावते बेराड-बेराड डीसाताड कबस्क कीदोग.* अव कबस्किन ऊळिसि, सिमोन बामिंदोग. अदिनेनाहक ओग पिलिपनाय संगे मंदोग.

सामरिया पटटोर विस्वसिरगा पवित्र जीवा रेगिहता

14 सामरिया पटटोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीतोर इनजोर, येस्सलेमते मतोर बळयिर केंजतोर. केंजिसि पनु, योहन, वेर इवूर बळयिरिन सामरिया पटटे लोहतोर.

15-16 अडोर विस्वसिर येसुसामिना पेदिरते एग मीस मतोर,* मति देवुळता पवित्र जीवा ओरा पोगोन उदवाय मता. अदिहक पनु, योहन, वेर ओरगा अन्जि सबेटोर विस्वसिरा पोगोन पवित्र जीवा उदि इनजोर, ओरनाहक देवुळतुन अर्जि कीतोर.*

17 पया ओर विस्वसिरा पोगोन तमाड कयक तासिंदुर,* अस्के पवित्र जीवा विस्वसिरा पोगोन उदिदु.*

* 7:60 7:60 लुकल 23:34; 2 तिमोति 4:16 * 8:1 8:1 22:20; 26:10 * 8:1 8:1 11:19 * 8:3 8:3 9:1,13,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिंततोर 15:9; गलातितोर 1:13-14; पिलिपितोर 3:6; 1 तिमोति 1:13 * 8:4 8:4 11:19 * 8:5 8:5 6:5 * 8:5 8:5 सामरि लोकिर दुसा जाततोर संगे कलिथिसि, ओराड पेन्किन मोळकना, ओरा संगे मरिड आयना कीतोर. अदिनेनाहक सामरि लोकिरिन यहूदिर विटळ तासिंदुर, मति पिसिप यहूदि आस तेना, विटळ तासवा, येसुना पोल्लो वेहतलाहि, सामरिया पटटे अतोग. * 8:6-8 8:6-8 इब्रितोर 2:3-4 * 8:9 8:9 13:6 * 8:9 8:9 5:36 * 8:10 8:10 14:11; 28:6 * 8:12 8:12 8:15-16; 10:48; 19:5 * 8:15-16 8:15-16 2:38; 19:2 * 8:17 8:17 8:13 13:9 11 * 8:15-16 8:15-16 2:38; 8:12; 10:48; 19:5 * 8:15-16 8:15-16 2:38; 19:2 * 8:17 8:17 गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळयिर 6:6; 9:17; 13:3; 19:6; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:2 * 8:17 8:17 10:47; 11:15; 19:6; गलातितोर 3:5

18 बेर बळथिर विस्वसिरा पोगोन तमाड कच्छिन तासतस्के, पवित्र जीवा ओरा पोगोन उदनदिन सिमोन ऊळतोग. ऊळिसि ओरगा कोताड तचि,

19 “नना वने बोनाय पोगोन नावा कय तासतेके, ओना पोगोन पवित्र जीवा उदना इनजोर, इद नाक अदिकर ईम्हटु,” इतोग.

20 अस्के पत्र ओन इतोग, “नीवाड कोताड नीवाय संगे बूळेम आयिड! देवुळि पुनेम ईननदिनु, कोताने असकन इनजोर, विचर कीतिन अय?

21 नीवा बुदि बेस इले इनजोर देवुळि ऊळता. अदिनेनाहक ताना सेवाते निमा मावा तोळ आया पगविन, मयगा कलिय पगविन.

22-23 नीवा जीवा कर्वनदिन, ओसो निमा पापमतगा एग्विस मनदनदिन ऊळिहनन, अदिहक देवुळतूहक विचर वावद अगदाहि मल्सि, तान पार्तना कीम; अस्के इद्रमता नीवा पापि विचरतुन, देवुळि मापि कीतेके कीयगा,” इनजोर इतोग.

24 इतस्के, “मीट इतद गोसा नावा पोगोन वामाकि इनजोर, नयेनाहक देवुळतुन मीटि पार्तना कीम्हटु,” इनजोर वेग पत्रनु, योहनिन इतोग.

25 अद्रमे पत्र, योहन अगा किर्स्तुना पोल्लोटुन पोक्कुर कीसि, ओग बाताल बाताल कीतोग, अव कबस्कना साक्सि ईतोर. साक्सि ईसि, येस्सलेम सहरते मल्स दायलाह आतोर. अनेके सामरियातोरड वेल्लाडे नाहकनगा, येसुना बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीसोर-कीसोर अतोर.

कूस देसेमतोग मन्निहक बेसता कबुर

26 पया बेद्रम आता इतेके, देवुळता देवतुलि[☆] पिलिपनगा वासि इद्रम इता, “निमा दक्किन बाजेतेके पेसिसि, येस्सलेम सहरताहि गाजा इनदनद सहरतेक दायनद अग पोस अन,” इता. (अद अगि पेळ्ळकल बूमतूहक दास्ता.)

27 इतस्के पिलिप दायहपा, ऊळाट कूस इनदनद देसेमतोग ओवोंग मन्कल वने, अदे अगदूहक अनजोर मतोग. ओग मन्कल बायलाल मन्जि, कूस देसेमता कन्दाके पेदिरतद रानिना मन्नि आंदोग. ताना राजेमताड कोतान ऊळेवाळे केवाल आंदोग. ओग देवुळतुन मोळकलाहि येस्सलेम अन्जि,

28 तना देसेम मल्स अनजोर मतोग. ओग तना कोडागाडातगा उदिसि, देवुळता कबुरतोग यसयाल इनवाल रासतद पुस्तकतुन अर्वसोर, अनजोर मतोग.

29 अस्के देवुळता जीवा पिलिपिन, “निमा अगा अन्जि, अद कोडागाडाता संगे अन,” इता.†

30 अस्के ओग अद कोडागाडातगा एवनाह विततोग, वितिसि कूस देसेमतोग मन्कल देवुळता कबुरतोग यसयाना पुस्तकतुन अर्वनदिन केजतोग. केजिसि, “निमा अर्विहनिन अद तेळियिहताया, तेळियोया?” इनजोर ताल्हकतोग.

31 अस्के मन्नि, “बोगाय तेळियिह कीस वेहवालेवा, नाक बेद्रम तेळियगा?[☆] वाय निमा वने नावा संगे कोडागाडातगा उदा,” इनजोर पिलिपिन इतोग.

32 ओग मन्नि देवुळता साखमतगा इद वचन अर्विदोग इतेके,

अस्कलाह ओयनद गोरैता लेहका,

अहे केल्लक कोगियवाल कोगियिहपा, केमेन निच मनदनद गोरैपियोता लेहका,

देवुळता सेवक केमेन मतोग, बाताले इनोग.

33 ओना कदर रेहनेके, बोगे ओनेनाहक नेयम कीस एवोग.

ओर ओना जीवा तिताहक,

ओना जालपिलता पोल्लोय इले.[☆]

इनजोर रासिस मता.

34 पया ओग मन्नि इद पोल्लोतुन अर्विसि पिलिपिन ताल्हकतोग, “देवुळता कबुरतोग बोना पोल्लोतुन इगा रासतोग? तनाय पोल्लोतुना? बार बोग दुस्रोना पोल्लोतुना? अले नाक वेहा,” इतोग.

35 अस्के पिलिप, मन्नि अर्वसोर मतद वचनतेनाह सुरु कीसि, येसुना बेसतल कबुरतुन तेळियिह कीस वेहतोग.[☆]

36 पया वेहचोर वेहचोर उंद वेच्चातगा एवतोर, एवतस्के मन्नि इतोग, “इद ऊळा, एग मन्हता, इगा नाक येसुना पेदिरते एग मीयलाह बेस आयो आयगाया?[☆]” इनजोर इतोग. [

37 इतस्के पिलिप, “निमा पूरा जीवाताहि येसु किर्स्तुन विस्वस कीतेके, नना नीक एग मीहतकन,” इतोग. पया मन्नि, “इंगो, येसु किर्स्तु देवुळता मगि इनजोर, विस्वस कीयहनन,” इतोग.][‡]

☆ 8:26 8:26 5:19; 10:3; 12:7,23; 27:23 † 8:29 8:29 यहदिर दुस्र जाततोरगा कलियोर, मति देवुळता जीवा पिलिपिन कूस देसेमतोन कलिय वेहता. ☆ 8:31 8:31 रोम सहरतोर 10:14 ☆ 8:33 8:32-33 यशायाह 53:7-8; 1 कुरिततोर 15:3 ☆ 8:35 8:35 5:42; 9:22; 11:20; 17:3; 18:5,28 ☆ 8:36 8:36 10:47 ‡ 8:37 8:37 वेल्लाडे मोदुल कायदेहकनगा वचन 37ता पोल्लो वावो.

38 पया कोडागाडातुन अगान निल्पिह कीया वेहतोग. निल्पिह कीसि पिलिप, ओग मंत्रि, इर्वर आसि एतगा नेडतोर. अस्के पिलिप ओन येसुना पेदिरते एग मीहतोग.

39 पया ओर एगडाहि पेसतस्के, देवुळता जीवा पिलिपिन माय्पिह कीस, अगडाहि ओता. ✪ पया मंत्रिहक ओग दिसोग, अस्के देवुळि नाक पिसिह कीता इनजोर, बेस गिर्दा आसि ओग मंत्रि अतोग.

40 पया देवुळता जीवा पिलिपिन असदोद इनदनद सहरतगा ✪ एव्हिह कीसीता. ओग अगडाहि केसरिया इनदनद सहरतके ✪ दायहपा, आगकचल मनदनव सबे नाहकने, येसुना बेसता कबुरतुन पोकर कीसोर अतोग.

9

सोलु येसु किस्तुन विस्वस कीस्तोग
(बळयि 22:4-16; 26:10-18)

1 इद्रम आनेके, सोलु येसुना विस्वसिरिन हक्किहन्नन इनजोर, रेय्पिह कीदोग. ✪ रेय्पिह कीसोर, उंद दिया मोदुल पेर्मानगा अन्जि, इद्रम इतोग:

2 “इंजेके नना दमिस्क सहरते ✪ दयहनन. * येसुना अगदे ताकवालोर आस्क-कोय्तोरिन दोहचि, येस्सलेम ततलाहि सोलुनगा अदिकर मन्हाता इनजोर, सीटि रासिस ईम. नना अद सीटटुन पोस अन्जि, अगडोर यहूदिरा पार्तनाताड लोहकनाड मुक्यालोरिहक तोहतकन,” इनजोर इतोग.

3 पया सोलु अद सीटटुन पोसि, दमिस्क सहरते दायलाह आतोग. अद सहरता ऐ-ऐ एव्स मतोग, अस्के पोगोटहि दोम्हकने ओना सर्ने वेहच अरता.

4 वेहच अरतस्के सोलु नेल अरतोग. अस्के “ए सोलु, निमा नाक बाराहक तिपल कीयलाह आतिन?” इनजोर ओन्क उंद आल्का केंज वाता.

5 अस्के सोलु इतोग, “सामि, निमा बोनिन आदिन?” इतस्के, येसु इतोग, “निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओगे येसुनन आंदन.

6 निमा इंजेके इगडाह तेदिस सहरते अन, बाताल कीयनद अद नीक अगान बोगाय वेहतनोग, ✪” इनजोर इतोग. ✪

7 सोलुना संगे अनवालोरिहक सिरप आल्का केंज वाता, मति ओरिहक बोगे बह दिसोग. अदिहक ओर रेयिस केमेन निच मतोर.

8 पया सोलु तेदिस कौंडाड नाहकिस ऊळनेके, ओग मुर्तिय तोवोग. अदिनेनाहक ओना तोळतोर ओनाड कय्किन पोसि, दमिस्क सहरतगा ओतोर.

9 अगा ओग मंड दियाड आनाहि तोववालेवा, ओसो बाताले तिनवा-उनवालेवा मतोग.

10 पया इद्रम आता, दमिस्क सहरतगा ओवर्गो विस्वसि मतोग. ओग अनन्याल पेदिरतोग आंदोग. येसुसामि तना तोहतनद लेकाते, ✪ ओनगा वासि इद्रम इतोग, “ए अनन्या!” इतस्के “बाताल सामि?” इनजोर अनन्याल इतोग.

11 येसुसामि इतोग, “इंजेके तेदिसि, सीदा इनदनद अगदे अन्जि, यहूदा पेदिरतोना लोन अन. अन्जि तरसुस सहरतोग ✪ सोलु बेगा मन्हातोग इनजोर तालहका. ओग सोलु इंजेके पार्तना कीयलाह आतोग.

12 पार्तना कीनेके ओगु देवुळ तोहतनद लेका ऊळतोग. ‘अनन्याल पेदिरतोग मन्कल वासि, नना तोवयना इन्जि, नावा पोगोन कय तासिहतोग, ✪’ इद्रम सोलु लेका ऊळतोग,” इनजोर येसु इतोग.

13 इतस्के अनन्याल इतोग, “अलो सामि, ओग मन्कल येस्सलेम सहरतगा बेद्रम नीवा मन्कलोरिन पकाय तिपल कीतोग इनजोर, ✪ वेल्लाटोर लोकर नाक वेहतोर.

14 इगा वने नीक मोळकवालोर सबेटोरिन दोहच ओयलाह, पेर्मालोर ओन्क अदिकर ईतोर ✪ इन्जि वने केंजतन,” इनजोर ओग इतोग.

✪ 8:39 8:39 2 कुरिततोर 12:2 ✪ 8:40 8:40 यहोश 11:22; 1 शम्एल 5:1 ✪ 8:40 8:40 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:23,33; 25:1,4,6,13 ✪ 9:1 9:1 8:3; 9:13,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13; फिलिपितोर 3:6; 1 तिमाति 1:13 ✪ 9:2 9:2 2 कुरिततोर 11:32; गलातितोर 1:17 * 9:2 9:2 दमिस्क सहर सुरिया देसेमत्ता मता, इद्र देसेम वने रोम राजेमता लोप्पा मता. दमिस्क सहर येस्सलेमताहि 120 कोस्क मता. अगा वेल्लाटोर यहूदिर मतोर. ओरगा येस्सलेमताहि विततोर विस्वसिर वने मतोर. दुसाड देसेहकने मनवालोर यहूदिरा नेयम कीयनद अदिकर, रोम सर्करतोर येस्सलेमता पेर्मालोरिहक ईतोर. ✪ 9:6 9:6 9:15-16 ✪ 9:6 9:3-6 1 कुरिततोर 15:8; फिलिपितोर 3:12 ✪ 9:10 9:10 10:3,10-17 ✪ 9:11 9:11 9:30; 11:25; 21:39; 22:3 ✪ 9:12 9:12 मार्कल 5:23; बळयि 9:17 ✪ 9:13 9:13 8:3; 9:1,21; 22:4,19; 26:10-11; 1 कुरिततोर 15:9; गलातितोर 1:13; फिलिपितोर 3:6; 1 तिमाति 1:13 ✪ 9:14 9:14 9:2,21

15 इतस्के येसु इतोग, “आयो, निमा ओनगा अन. बाराहक इतेके, नावा पोल्लोतुन यहुदि आयवोर दुसाड जातिनोरगा, ✨ ओरा राजालोरगा, ✨ ओसो इम्रयेल लोकरगा इतेके यहुदिरगा एक्सिह कीयलाहि, ओग नावा आचतोग सेवक आंदोग. ✨

16 नयेनाहक ओन्क बेचोन तिपल एता पोयगा ✨ इन्जि, नना ओन तोहतकन,” इनजोर येसु इतोग.

17 ताना पया अनन्याल येसु वेहतद लोतगा अन्जि, सोलुना पोगोन कय तासिस, ✨ इद्रम इतोग, “ए सोलु तमो, निमा इगा वायहपा, अगादे नीक दिसिस मतोग, ओगे येसुसामि, ✨ निमा तोवयना ओसो देवुळता पवित्र जीवाते पूरा निंदना इन्जि, ✨ नाक लोहतोग,” इनजोर इतोग.

18 अस्केडा अस्केन सोलुनाड कौडानाहि, उय्का अरतप लेहका बातालो अरता. अस्के ओनाड कोडाड पड्ने आसि, ओग तोवयलाह आतोग. ताना पया येसुना पेदिरते एग मीतोग.

19 पया गाटो तितोग अस्के, ओन्क लाव वाता.

सोलु दमिस्कते येसुना पोल्लोतुन पोकर कीस्तोग

अद्रमे पया सोलु दमिस्क सहरतोर विस्वसिरा संगे, वेल्लाडे दियाड मतोग.

20 अगा मनेके, सोलु यहुदिरा पार्तानाटाड लोहकनगा अन्जि, ✨ येसुये देवुळता मगि इन्जि, ✨ पोकर कीया बोटटोग. ✨

21 ओना पोल्लोतुन कैजतोर सबेटोर पका बामिसि, “वेगे आयोया, येस्सलेम सहरतगा येसुन मोळ्कवालोरिन बूटे कीदीग? ✨ इगा वने येसुन मोळ्कवालोरिन पेर्मालोरगा दोहच ओयलाह वास मतोग! ✨” इनजोर तमतमाय इंदुर. ✨

22 मति सोलुना दीरा वेल्लाय वीळसोर अता. येसुना पोल्लोतुन ओग वेहचोरे अंदोग. दमिस्क सहरतोर यहुदिरिन येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग ✨ इन्जि, बेस-नेहना साम्रमताहि वेहतोग, अदिहक ओर पकाय एक्बेक आतोर.

23 अद्रमे वेल्लाडे दियाड आतापया, यहुदि मुख्यालोर सोलुन हक्कलाह कोहन्दुर. †

24 मति अद आयडा सोलुहक एका आता. ओरु ओग सहरताहि पेसतस्के, ओन हक्ककल इनजोर, सहरता अगादगा नग्का पिळ्विळ, पियल-पोळ्द केपिदुर. ✨

25 ओनाड कागयवालोर बाताल कीतोर इतेके, नग्का सोलुन ओसि उंद कुचातगा उदिह कीसि, सहरता सर्ने दोहतद किलेता किळ्कि-बूकातगडाहि, ओन पलते नेल रेहचीतोर. ✨

सोलु येस्सलेमतगा येसुना पोल्लोतुन पोकर कीस्तोग

26 अस्के पया सोलु येस्सलेम मल्स वातोग, वासि अगा विस्वसिरिन कलियलाह ऊळतोग. ✨ मति वेग सोलु वने येसुन विस्वस कीतोग इन्जि, वेन बोरे नमोर आंदुर; अदिहक सबेटोर वेन रेयिंदुर.

27 मति बार्नबस ✨ सोलुन पोसि, बळयिरगा ओतोग. ओसि दमिस्क सहर दायनद अगादे सोलु येसुन बेद्रम ऊळतोग, येसु ओना संगे बेद्रम वळ्हकतोग, ✨ ओसो दमिस्क सहरतगा बेद्रम सोलु मुर्तिय रेयवालेवा, येसुना पोल्लोतुन पोकर कीतोग, ✨ इव सबे पोल्लोन ओरिहक वेहतोग.

28 अस्के पया सोलु विस्वसिरा संगे कलियसौरन मंदोग. कलियिसि येसुना पोल्लोतुन, रेयवालेवा पोकर कीसोरे, पूरा येस्सलेम सहरते तिरियिंदोग.

29 पया सोलु युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर विस्वस केवोर यहुदिरिहक ✨ वने, येसुना पोल्लोतुन वेहचोरेन मंदोग. वेहनेके, युनानि पोल्लो वळ्हकवालोर यहुदिरि वने संगे ईनाह-आनाह पोल्लोने गिटोगटो आंदुर. अदिनेनाहक ओर ओन हक्कलाह अगा ऊळिंदुर.

30 मति विस्वसिर इद पोल्लोतुन कैजिसि, सोलुन समदुरकचुल केसरिया सहर एवनाह ओसीतोर, पया (अगडाहि ओन ओडाते उदिह कीसि,)# ओना नाग तरसुस सहरते ✨ लोहचीतोर. ✨

✨ 9:15 9:15 13:46; 15:14; 22:21; 26:20; 28:28; रोम सहरतोर 1:5; 11:13; 15:16; गलातितोर 1:15-16; 2:7; इमिससतोर 3:1,8; 1 तिमोति 2:7; 2 तिमोति 4:17 ✨ 9:15 9:15 25:23—26:29 ✨ 9:15 9:15 13:2; रोम सहरतोर 1:1; गलातितोर 1:15; इमिससतोर 3:7; 1 तिमोति 1:12; 2:7 ✨ 9:16 9:16 20:23; 21:11,13; 2 कुरिततोर 6:4-5; 11:23-27; 1 तिसलुनितोर 3:4 ✨ 9:17 9:17 मार्कल 5:23; बळयिर 9:12; इब्रितोर 6:1-2 ✨ 9:17 9:17 1 कुरिततोर 9:1 ✨ 9:17 9:17 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4; 4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:9,52 ✨ 9:20 9:20 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26; 19:8 ✨ 9:20 9:20 मत्थ्याल 4:3; 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 22:70; योहन 3:16-18; 11:27; बळयिर 13:33 ✨ 9:20 9:20 गलातितोर 1:17 ✨ 9:21 9:21 8:3; 9:13; गलातितोर 1:13-14,23 ✨ 9:21 9:21 9:2,14 ✨ 9:21 9:21 गलातितोर 1:23 ✨ 9:22 9:22 मत्थ्याल 16:16; 26:63; मार्कल 1:1; 14:61; लूकाल 2:11; 22:70; योहन 4:25-26; बळयिर 2:36; 3:20 † 9:23 9:23 इद तुकने सोलु अरब देशेम अन्जि, मल्स दमिस्क सहरतगा वातोग. गलातितोर 1:18; 2 कुरिततोर 11:32-33 ऊळ्दुर. ✨ 9:24 9:24 20:3,19; 23:12-15; 25:3; 2 कुरिततोर 11:32 ✨ 9:25 9:25 2 कुरिततोर 11:33 ✨ 9:26 9:26 22:17; 26:20; गलातितोर 1:18 ✨ 9:27 9:27 4:36-37 ✨ 9:27 9:27 9:3-6 ✨ 9:27 9:27 9:20,22 ✨ 9:29 9:29 6:1 ‡ 9:30 9:30 अद्रमता बेत ओडाता चित्र अद्रय्य 27 अगा देकिह्कता. ✨ 9:30 9:30 9:11 ✨ 9:30 9:30 गलातितोर 1:21

31 अस्के पया, यहदा पटटे, गालिल पटटे, सामरिया पटटे, विस्वसिरा मुडुन बोरे तिपल केवोर. अदिनेनाहक ओरिहक सुकम दोर्कता, ओर विस्वसते बेर्ससोर अंदुर. येसुसामिन रेयिस ताकिदुर. पवित्र जीवा ईतद तोळते ताकिदुर. वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीसि, ओरा मुडा संगे कलियिंदुर.*

लुदा ओसो यापा नाहकने, पत्रु कीतव कबस्क

32 पया इद्रम आता इतेके, पत्रु इके-अके वेलियसोर, सारोन एरियाता लुदा नाटे येसुना लोकरुगा अतोग.

33 अतस्के अगा एनियाल पेदिरतोग कयक-काल्क वावोग मन्कल कलियतोग, ओगा आट वर्साड कट्टुदुगडाहि मुतिय तेदोग आसि.

34 पया पत्रु ओन इतोग, “ए एनिया, येसु किस्तुं नीक सत्रे कीस्तोग. अले तेदिसि, नीवा कट्टुदुन उळ्हा,” इनजोर इतोग. इताहे एनियाल अस्केडा अस्केन तेदिस नितोग.

35 लुदा नाटेनोर, सारोन एरियातोर वेल्लाटोर, एनियाल सत्रेम आतदिन ऊळिसि, येसुन विस्वस कीतोर.

36 अद्रमे पया सारोन एरियाता यापा नाटेनगा*, उंदि विस्वसि आंचाळ मता.† ताना पेदिर तबिताल आंदु, तान दोरकास वने इंदुर.* अद आंचाळि नाटेनगा आस्क-कोयोरिहक अमेसा बेसताड कबस्क कीसि ईदु, लेवोरिहक दर्म कीदु.*

37 अद त्कने अद आंचाळि उंद दिया दुक अर्स डोलता. डोलतस्के नाटेनाड आस्कु ताना सेतातुन एग मीहचि, पोगोटा मिदेता अरातगा तासताड.

38 इंजेके लुदा नाग इतेके, यापा नाटेनाहि ऐन मता. पत्रु लुदा नाटेनगान मन्ह्तोग इन्जि, अगडोर विस्वसिरिहक एकां आता. इद पोल्लोतुन केंजिसि, इर्वूर मन्कलोरिन पत्रु चट्टिपट वायेग इन्जि, ओमेके कबूर लोहतोर.

39 अस्के पत्रु ओरा संगे अतोग. यापा नाटेनगा एवतस्के, ओन पोगोटा मिदेता अरातगा ओतोर. अगा मताड सबे रांडे आस्कु ओनगा जमा आसि, तबितालि जीवात मनदहपा, अविस्किहक कोटटव सबे जगाड; गेंदुन तोहचोर अळ्दुड.*

40 पया पत्रु सबेटोरिन पलते पेहचि, मिडाड कोटिस देवळतुन अर्जि कीतोग. कीसि पया सेतातके ऊळिस, “ए तबिता, तेदा,” इतस्के, अद आंचाळि कौडाड नाहकिस पत्रुन ऊळता, ऊळिसि तेदिस उदता.

41 पया पत्रु ताना कयदुन पोस तान निल्पिह कीतोग, कीसि रांडे आस्किनु, दुसोर विस्वसिरिन केयिसि, तबिताल इंजेक जीवा अर्सि निता इन्जि तोह्तोग.

42 इद पोल्लो यापा नाटेनगा पूरा पोकर आता. आताहकु अगडोर वेल्लाटोर लोकरु येसुन विस्वस कीतोर.

43 ताना पया पत्रु यापा नाटेनगान, तोलाड ओळ्हावाल ओर्वोग सिमोन पेदिरतोगना,* वेल्लाडे दियाड रोमिस मतोग.†

10

कुरनेलि देवुळ तोहतद लेकातुन ऊळिह्तोग

1 सारोन एरियाता केसरिया सहरतगा*(ओर्वोग रोमिमन्कल मतोग,) ओना पेदिर कुरनेलि आंदु,* ओग नूर सीपय्कना दरोगाल मतोग. ओना तुंगता पेदिर इतालिया पटटा* लळयमुल इनजोर मता.

2 ओग (यहदि जाततोग आयोग, मति) यहदिरा देवुळतुन दिनम मोळिंकदोग, ओना लोते मनवालोर सबेटोर देवुळतुहक रेयिस ताकिदुर*. लेवोरिहक दर्म कीदोग, दिनम देवुळतुन पार्तना कीदोग.

3 अद्रमे उंद दिया पियल बहट अर्स मता. अस्के उंद देवतुलि ओनगा वासि नितदिन, देवुळ तोहतनद लेकाते* पोळ्क्नेन कुरनेलि ऊळ्तोग. अस्के अदु “ए कुरनेलि!” इता.

4 इतस्के कुरनेलि तान ऊळिसि पका रेयतोग, रेयिसि “बाताल सामि?” इतोग. अस्के अद इता, “निमा पार्तना कीय्हनिन, लेवोरिहक दर्म कीय्हनिन, इद देवुळतुहक बेसता कोड वाटपट लेहका गिर्दा वास्ता.*

5 इंजेके यापा नाटेनगा* सिमोन पत्रु पेदिरतोग ओर्वोग मन्ह्तोग; उत्तुर मन्कलोरिन लोहचि ओन नियगा केया.

* 9:31 9:31 2:46-47; 12:24 * 9:36 9:36 यहोशु 19:46; 2 इतिहास 2:16; एजा 3:7; योनाल 1:3; बळयिर 10:5,23,32

§ 9:36 9:36 यापा नाग सम्दुरकचुल मता, लुदा नाटेनाहि आट कोस्क आंदु. * 9:36 9:36 इब्रि पोल्लोते तबिताल इद पेदिरता अर्तिम चित्रलि आस्ता, तान युनामि पोल्लोते दोरकास इंदुर. * 9:36 9:36 1 तिमीति 5:10 * 9:39 9:39 1 तिमीति 5:3 * 9:40 9:40 मार्कल 5:41; लुकाल 8:54 * 9:43 9:43 10:6 † 9:43 9:43 यहदिरा विचरते तोलाड ओळ्हावामु विटळ आतोग इंदुर, मति पत्रु इद अडोतुन अचोन सीता केवोग. * 10:1 10:1 8:40; 10:24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 * 10:1 10:1 केसरिया सहर यहदा पटटे मता. यहदिरा मोदुल सहर येस्सेलम आंदु, मति अद पटटे रोग सर्करता मोदुल सहर केसरिया आंदु, अगाने पटटा गुमसि उदिदोग, ओसो सर्करता सीपय्क मतदना घेरा आंदु. * 10:1 10:1 18:2; 27:1,6; इब्रितोर 13:24 * 10:2 10:2 10:22,35; 13:16,26 * 10:3 10:3 9:10; 10:10-17 * 10:4 10:4 इब्रितोर 6:10 * 10:5 10:5 यहोशु 19:46; 2 इतिहास 2:16; एजा 3:7; योनाल 1:3; बळयिर 9:36; 10:23,32

6 ओग ओवोर्गो तोलाना कबळ केवानगा मन्हतेग, ओना पेदिर वने सिमोने आंदु, * ओना लोन समदुरकचुल मन्हता, " इनजोर वेहता.

7 इद्रम वेहचि देवतुल अता. अतापया कुरनेलि बाताल कीतोग इतेके, तनाड इर्खु ओर्खुलतोरिन केयतेग, ओसो तना संगे मनवालोर् सीपय्कनगडाहि ओवोर्गा देवुळतुन मोळ्कवाल सीपयिन केयतेग.

8 केयिसि ओरिन सबे पोल्लोड वेहचि, यापा नाटे पवुन ततलाह लोहतेग. †

पवु देवुळ तोहतनद उंद लेकातुन ऊळिहतेग

9 इमा दिया ओर यापा नाग एरे-एरे एक्स मतेर, अस्के पियलि पवु पार्तना कीयलाहि लोता पोगोन वेसळतगा तगडतेग.

10 अस्के ओन्क बातालाय दोर्कतेक तिनेननाय इनाह, पका कय वसिस मता. अद लोतेर गाटो अटसोर मतेर, अचोटेन ओग इद्रम देवुळ तोहतनद लेकातुन ऊळतेग * इतेके,

11 पोगोटा बुमि पयक विरियिस, * अगडाहि बेरा गेंदेता लेहका, तानाड नालुड कोडिन बातालो पोस नेल रेहतलाह आता.

12 अद गेंदेतगा, इद बमतगा मनदनव तिनदलाह पोलनव, पोलवव, सबे जातिनाड नालुड काल्कनाड जन्वर्क, कोरियनाड-बेडनाड जन्वर्क, ओसो पिटेड वने मताड.

13 अस्के पवुहक उंद आल्का इद्रम केंज वाता, "अले पवु, इविस्किन हक्विस तिन," इता.

14 मति पवु, "आयो सामि, मोसानाड अडोड वेहतपु पोल्वविन, कळवोग कीयनविन, बेस्केन नना तिनोन, * " इनजोर इतेग.

15 इतस्के दुसा मल्काता आल्का इद्रम केंज वाता इतेके, "नना देवुळतन पोलनाह कीतविन, निमा पोल्ड इनजोर इनमा, " इता. *

16 इद्रम मंड मल्काड आता, अस्के अद गेंदेतुन बातालो चटनेन पोगोन ओता.

17 पया देवुळि नाक बेद्रुमता लेका तोहता इन्जि, पवु पकाय एक्वेक आतोग. अस्केने कुरनेलि लोहतेर मन्कलोर, * तोलाना कबळ केवाल सिमोनना लोन बेगा मन्हता इनजोर, पर्वकसोर-पर्वकसोर ओना लोता रेसातगा वासि नितोर.

18 निचि "इगा बोगाय सिमोन पवु इनवाल मन्कल मन्हतेगा?" इनजोर आळो कीतेर.

19 अदे त्कने पवु देवुळ तोहतद लेकातुन विचर कीयलाह आस मतेग; अस्केन देवुळता जीवा ओन वेहता, "पवु इके केंजा, मुखुर मन्कलोर नीक पर्वकसोर वातेर.

20 निमा तेदिस इळन रेगा, रेगिसि उन्क-मन्क आयवालेवा ओरा संगे अनु. ननाय ओरिन लोहतन," इता. †

21 अस्के पवु इळन रेगिसि ओरगा अतोग, अन्जि (ओरिन जोहर कीसि), "मीट बोग पवुन पर्वकलाह आतिर, ओग ननाय आंदन. अले वेहाट, बाताल कबळतुहक वातिर?" इनजोर इतेग.

22 पया ओर इतेर, "मावा माल्काल कुरनेलि इनवाल नूर सीपय्कना दरोगाल मन्हतेग. ओग मीवा देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान्क रेयिसि ताकिहतेग. * सबेतेर यहुदिर ओन्क पका कदर इस्तेर. ओनगा उंद दिया देवुळता देवतुल वासि, "सिमोन इनवाल पवुनगा कबुर लोहचि, ओन नीवा लोन केया. केयिसि ओग वेहतनाड सबे पोल्लोन बेस केंजा" इता, " इनजोर वेहतेर.

23 पया पवु ओरिन लोप्पा ओसि, ओरिहक मनदलाह जागा कीतोग.

दुसा जाततेरिहक बेसता कबुुरि

पया इमा दिया पवु ओसो यापा नाटेनोर उयतुर विस्वसिर, कुरनेलि लोहतेरा संगे अतेर.

24 वेर दुसा दिया केसरिया सहरतगा * एवतेर, अस्के कुरनेलि जीवातेरिन, गोततेरिन तना लोतगा जमा कीसि, पवु वायनदिन अग ऊळसोर मतेग.

25 पया पवु ओना लोन एवतस्के, कुरनेलि ओन कलियिसि, ओनाड काल्क मोळ्किसि जोहर कीतेग. *

26 अस्के पवु ओन तेहचि "निमा इद्रम केमा, नना वने नीवा लेहका मन्कने," इनजोर इतेग. *

27 पया ओर वळ्कसोर-वळ्कसोर लोप्पा नेडतेर, नेडतस्के पवु अगा वेल्लाटेर जमा आतदिन ऊळतेग.

* 10:6 10:6 9:43 † 10:8 10:8 यापा नाग केसरियाताहि जोक-जोक वीसा नालुड (24) कोस्क आंदु, * 10:10 10:10 11:5; 22:17 * 10:11 10:11 मत्याल 3:16; मार्कल 1:10; लुका 3:19-22; योहन 1:51 * 10:14 10:14 लैव्यव्यवस्था 11:13-32; व्यवस्थाविवरण 14:7-19; यहजेरल 4:14; दानियेल 1:8 * 10:15 10:15 मत्याल 15:11; मार्कल 7:19; रोम सहरतेर 14:14,20; 1 कुरिततेर 10:25-26; 1 तिमोति 4:4-5; तीसुस 1:15 * 10:17 10:17 10:7-8 † 10:20 10:20 पवुन केयलाह वातेर यहुदिर आयेर मति, दुसा जाततेर मतेर. अदिहक पवु दाकना. अनोना इन्जि, उन्क-मन्क आतोग बहे. * 10:22 10:22 10:2,35; 13:16,26 * 10:24 10:24 8:40; 10:1 * 10:25 10:25 मत्याल 8:2; 28:17; योहन 9:38; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:8 * 10:26 10:26 14:15; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:9

28 ऊळिसि ओरिन इतोम, “यहुदि लोकरिहकु, मीट दुस्राड जातिनोरगा दायनद, मीवा संगे गोत आयनद, पोलो इनजोर मीट पुतिरे. ✧ मति बोगे मन्कन विटळ इनजोर इनदना आयो इन्जि, देवुळि नाक तोहता. ✧

29 अदिनेनाहके मीट नाक केय लोहतिर अस्के, पेके-मुनेह बाताले विचर केवालेवा नना वातन. मति बाराहक केयतिरो, अले वेहाट?” इनजोर पत्रु ताल्हकतोग.

30 अस्के कुरनेलि इतोम, “मूंड दियाड मुने, बहट अर्स मतस्के, नावा लोतगा पार्तना कीसोर मतन. अस्के ऊळा, तिमिळस्कना जगा केगतोम ओवोर्गा मन्कल, नावा मुनेह वास नितोग.

31 निचि इद्रम इतोम, “ए कुरनेलि, निमा पार्तना कीयनदिन देवुळ केंजता, लेवोरिहक दर्मम कीयनदिन ऊळता.

32 अदिनेनाहक यापा नाटेनगा कबुर लोहचि, सिमोन पत्रु पेदिरतोम मन्कन नियगा केया. ओगु दुस्रोम सिमोन इनवाल तोलाना कबळ केवाना लोतगा मन्हतोग, अद लोन सम्दुरकचुल मन्हता, इनजोर इतोम.

33 अदिनेनाहक नना तोप्नेन नियेके कबुर लोहतन. निमा एवतिन अदिहक पकाय बेस कीतिन. इंजेके देवुळि नीक वेहतव सबे पोल्लोन केंजलाहि, माट देवुळता मुनेह जमा आतोम,” इनजोर कुरनेलि इतोम.

34 अस्के पत्रु इद्रम वेहता बोटटोग इतेके, “देवुळि बेस्केन मन्कना मोकम ऊळिसि एरे केवो, ✧

35 मति बेदाय जाततोम मतेक तेला, तान्क रेथिसि, सेतेमते ताकवाल मन्कल, ✧ देवुळतुहक विचर वास्तोग इनजोर, ✧ इंजेके नाक बेस तेळियता.

36 (देवुळि आचतोम) येसु किर्स्तु, पापि मन्कलोरीन देवुळता संगे कलियिह कीतोग ✧ (ओगे येसु कतमतोरा माल्काल ✧). इदे बेसता कबुरतुन देवुळि तना इभ्रयेल लोकरिहक लोहता, इदिन मीट पुतिर.

37-38 एते मीहवाल योहन इभ्रयेल लोकरिहक लोहतिर तमा पापमता अमादाहि मल्सि, देवुळता पेदिरते एम मीयलाहि पोकरु कीदोग. ताना पया यहुदिरा ब्रुमते बाताल बाताल आता, अदिन मीट पुतिर. इतेके देवुळि नासरेत नाटेनोग येसुन निल्पिह कीसि, ओना तोळ मन्जि, तना पवित्र जीवाते, तना लावते ओन निहता. ✧ ओग गालिल पटटाहि सुरु कीसि, सबेटोर इभ्रयेल मन्कलोरनाहक, बेसताड कबस्क कीसोर, देयहकना मुक्यानाकय इळन मतोरागडाहि, देयहकिन पंडसोर तिरियतोम. ✧ इद पोल्लोतुन वने मीट पुतिर.

39 मावा यहुदिर मनदनद देसेमतगा, अहे येस्सलेम सहरतगा, येसु कीतव सबे कबास्किन माटु ओनाड बळयिरोम मावाड कोंडाने ऊळतोम. ✧ पया ओन मराता गुटातगा मोल्लाड कोटिस हळ्कतोर. ✧

40 मति मूंड दियाने देवुळि ओन जीवा अर्हचि, ✧ लोकरा मुनेह दिसिह कीता.

41 येसु दिसनेके सबेटोर लोकरिहक दिसोग ✧ मति, सिरप माके दिसतोम. इतेके ओग जीवा अरतापया, ओना संगे कलियिस तितोम-उटोम. बाराहक इतेके इद पोल्लोता साक्सि मनदलाहि, देवुळि मुनेन माक आचिस मता. ✧

42 अद्रमे हातोरा-पिसतोरा नेयम कीयलाहि, देवुळि येसुने निल्पिह कीता ✧ इनजोर, साक्सि ईसोर पोकरु कीयलाहि, येसु माक उकुम इतोम. ✧

43 येसुना मोकतेनाहकु, येसुन विस्वस कीतोर कतमतोरा पापमतुन देवुळि मापि कीस्ता इन्जि, मुनेतोर देवुळताड सबेटोर कबुरतोरा साधम वेहतहता, ✧” इनजोर पत्रु इतोम.

दुस्रा जाततोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगिहता

44 पत्रु इव पोल्लोड वेहतहपा, ओनाड पोल्लोन केंजवालोर सबेटोरा पोगोन पवित्र जीवा रेगता. ✧

45-46 रगतस्के कुरनेलिना लोतगा मनवालोर, तमा मुतिय पुनवव बासाने वळ्हकलाह, ✧ ओसो देवुळि बेरा डीसाता इनजोर जोहर कीयलाह आतोर. पत्रुना संगे यापा नाटेनाहि वास मतोरा यहुदि विस्वसिर इव सबे ऊळतोर, केंजतोर. केंजिसि, डायना रिवज केवोर दुस्राड जातिनोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगिहता इन्जि, ✧ ऊळिसि बामतोर. § पया पत्रु तना तोळतोरिन इतोम,

✧ 10:28 10:28 मय्याल 8:8-9; लुकाल 7:6; योहन 4:9; 18:28; बळयिर 11:3; गलातितेर 2:12,14 ✧ 10:28 10:28 10:34; 11:12; 15:9 ✧ 10:34 10:34 व्यवस्थाविवरण 10:17; 2 इतिहास 19:7; बळयिर 15:9; रोम सहरतोर 2:11; गलातितेर 2:6; इपिसुसतोर 6:9; कुलसितोर 3:25; याकूब 2:1; 1 पत्रु 1:17 ✧ 10:35 10:35 10:2 ✧ 10:35 10:34-35 रोम सहरतोर 2:14-15; 3:29

✧ 10:36 10:36 रोम सहरतोर 5:1; इपिसुसतोर 2:17 ✧ 10:36 10:36 मय्याल 28:18; बळयिर 2:36; रोम सहरतोर 10:12; पिलिपितोर 2:10-11 ✧ 10:37-38 10:37-38 लुकाल 3:19-22; 4:1,14,18-19 ✧ 10:37-38 10:37-38 मय्याल 4:23; मार्कल 1:39

✧ 10:39 10:39 लुकाल 24:48; योहन 15:27; बळयिर 1:8; 10:41 ✧ 10:39 10:39 5:30 ✧ 10:40 10:40 2:24 ✧ 10:41 10:41 योहन 14:22; 1 कुरिततोर 15:5-8 ✧ 10:41 10:41 लुकाल 24:48; योहन 15:27; बळयिर 10:39 ✧ 10:42

10:42 योहन 5:22-23,25-27; बळयिर 17:31; रोम सहरतोर 2:16; 2 कुरिततोर 5:10; 2 तिमोति 4:1; 1 पत्रु 4:5 ✧ 10:42 10:42 मय्याल 28:19-20; मार्कल 16:15; लुकाल 24:47; बळयिर 1:2 ✧ 10:43 10:43 लुकाल 24:25-27,44-46; बळयिर 3:18; 13:39; 26:22-23; रोम सहरतोर 3:21-23 ✧ 10:44 10:44 11:15; 15:8; 19:2,6 ✧ 10:45-46 10:45-46 मार्कल 16:17; बळयिर

2:4; 19:6 ✧ 10:45-46 10:45-46 रोम सहरतोर 5:5 § 10:45-46 10:45-46 यहुदि विस्वसिरा विचरते, सिरप यहुदिरा पोगोने पवित्र जीवा रेगिहता. मति इगा दुस्राड जातिनोरा पोगोन वने, पवित्र जीवा रेगनदिन ऊळिसि, बेर बामतोर.

47 “इंजेके वेर वने मावा लेहका पवित्र जीवाते निंदतोर. ✨ अदिहक वेरिन येसुना पेदिरते एग मीमाकिर इनजोर, बोगाय रोमिह कीया पगयनोगा? ✨” इतोग.

48 पया ओर पूना विस्वसिरिन, “येसु किस्तुना पेदिरते एग मीयिर,” ✨ इनजोर वेहतोग. एग मीतापया कुरनेलिना लोतोर पत्रुन “रेंड दियाड रोमिस दाकिन,” इनजोर इतोर, इताहक ओग तना तोळतोरा संगे, अगान उचुक दियाड रोमतोग. *

11

येसुसलेमतोर विस्वसिर पत्रुना तप तोहतहतोर

1 अद्रमे पया, यहुदि आयवोर वने देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीतोर इन्जि, येसुनाड बळयिर ओसो पूरा यहुदा पटटा विस्वसिर केंजतोर.

2 पत्रु केसरिया सहरताहि येसुसलेम अतस्के, उचुर यहुदि विस्वसिर ओना संगे, पोल्लोने उचुन गिटोगटो आसि.

3 देवुळ माक ईतव अडोन वेग माळोग इन्जि, “निमा डायना रिजज केवोरगा अन्ज मतिन, ओसो ओरा संगे तिनदना-उनडना वने कीतिन ✨ अय?” इतोर.

पत्रु तना कबळतुन तेळियिह कीस्तोग
(10:9-32)

4 अस्के पत्रु मुनेताहि सुरु कीसि, मारनाहि बाताल बाताल आता, अदिन ओरिहक तेळियिह कीतोग.

5 कीसि ओग इद्रम इतोग, “नना यापा नाटे मतन अस्के, उंद दिया पार्तना कीसोर मतन. अस्के नना इद्रम देवुळ तोहतनद लेकातुन ऊळतन इतेके, बेरा गेंदता लेहका बातालो मता. बोगो तानाड नालुड कोडिन पोसि, पोगोटा बूमतगाहि दोम्हक्ने नावा मुनेह रेहतोग.

6 अस्के तान नना बेस ऊळतन, ऊळतस्के अगा नाटेनाड जन्वर्क, गेळाताड जन्वर्क, बूमतगा कोरियनाड-बेडनाड जन्वर्क, ओसो पिटेड इका मताड.

7 अस्के उंद आल्का इद्रम नाक केंज वाता इतेके, ‘अले पत्रु तेदा, इविस्किन हक्किस तिन,’ इता.

8 मति नना इतन, ‘आयो सामि, मोसानाड अडोड वेहतपु पोल्विन, कळवोग कीयनविन, बेस्केन तिोन,’ इतन.

9 इतस्के दुस्रा मल्का पोगोटाहि ओसो आल्का केंज वाता इतेके, ‘देवुळि पोलनाह कीतविन, निमा पोलोड इनजोर इनमा,’ इता.

10 इद्रम मंड मल्काड आता अस्के, अद गेंदेतुन बातालो चटने पोगोन ओता.

11 “अस्केने मुख मन्कलोर माट मतद लोतगा वासि नितोर. ओरिन केसरिया सहरतगाहि नयगा लोहच मतोर.

12 पया देवुळता जीवा नाक इता, ‘ओर यहुदिर आयोर इन्जि, उन्क-मन्क आयवा, ओरा संगे अन,’ इनजोर इता. ✨ पया नावा संगे वेर आबुर यापा नाटोर विस्वसिर वने, केसरिया सहरते वातोर. पया माट कुरनेलिना लोन अतोम.

13 अतस्के कुरनेलि इतोग, ‘उंद देवतुलि नावा लोतगा वासि, नाक इद्रम वेहता इतेके, ‘यापा नाटे कबुर लोहचि, सिमोन पत्रु पेदिरतोग मन्कन मियगा केया.

14 ओग वासि मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहतनोग, अद पोल्लोते देवुळि नीकु, नीवा लोते मनवालोरे सबेटोरिन पिसिह कीयगा, ✨” इनजोर वेहता,’ इतोग.

15 अद्रमे पया नना वेहता बोटटन अस्के, देवुळता पवित्र जीवा मुने मावा पोगोन बेद्रम रेगता, अद्रमे ओरा पोगोन वने रेगता. ✨

16 रेगतस्के, येसु इतद इद पोल्लो नाक सीता वाता, ‘देवुळता पेदिरते मीहवाल योहन लोकरिन एते मीहन्दोग. मति देवुळि मीकु पवित्र जीवाते मीहतागा,’ ✨ इनजोर इतोग.

17 माट किस्तु येसुसामिन विस्वस कीतस्के, बेद्रम देवुळि पवित्र जीवातुन मावा पोगोन उदिह कीता, अद्रमे ओरा पोगोन वने उदिह कीता. कीताहक इंजेक नना बोन्न आंदन, देवुळतुन रोमिह केवानन? ✨” इनजोर इतोग.

18 पया पत्रुना संगे गिटोगटो आसोर मतोर मन्कलोर, इद पोल्लोतुन केंजिसि, केमेन आतोर. आसि ओर इतोर, “पापमता असादाहि मल्सि, तना पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, ✨ यहुदि आयवोरिहक इका, देवुळि अग इता,” इनजोर देवुळतुन जोहर कीतोर.

अंताकिया सहरता विस्वसिरा मुलु

✨ 10:47 10:47 11:17; 15:8 ✨ 10:47 10:47 8:36 ✨ 10:48 10:48 2:38; 8:12,15-16; 19:5 * 10:48 10:48
वेर यहुदि विस्वसिर, दुस्रा जाततोर लोन मन्जि, ओरगा तितोर-उटोर. मति इद यहुदिराड अडोना अडम मता. ✨ 11:3 11:3 योहन 4:40; 18:28; बळयिर
10:28,48; गलातितोर 2:12 ✨ 11:12 11:12 10:28,34; 15:9 ✨ 11:14 11:14 योहन 4:53; बळयिर 10:2; 16:15,31-34;
18:8; 1 कुरिततोर 1:16 ✨ 11:15 11:15 2:4; 10:44 ✨ 11:16 11:16 मत्थ्याल 3:11; मार्कल 1:8; लुकाल 3:16; योहन 1:33;
बळयिर 1:4-5 ✨ 11:17 11:17 5:39 ✨ 11:18 11:18 2 कुरिततोर 7:10

19 इद्रम आनेके इस्तिपनिन हक्कतापया, विस्वसिरिन तिपल कीतस्के, बिरोबटो आतोफ, ✧ उय्त्तुर पिनिनेक पट्टे, ✧ उय्त्तुर कुपस्स देसेम, ✧ उय्त्तुर सुरिया पट्टा अंताकिया सहर ✧ एवनाह वितिस, बिरोबटो आतो. ओर येसु किस्त्तुना पोल्लोतुन, यहुदिरिन विळिसस बोरिह्के वेहोर.

20 मति ओरा संगे उय्त्तुर कुपस्स देसेमतोर विस्वसिर मतो, उय्त्तुर कुरेने सहरतो ✧ मतो, ओर अंताकिया सहरते वासि, यहुदि आयवोरिह्क वने येसुसामिना बेसता कबुरतुन वेहतोर. ✧

21 देवुळता लाव बेसता कबुरतुन वेहावालोरगा मता. अदिह्क वेल्लाटोर यहुदि आयवोर, येसुसामिन विस्वस कीसि, येसुना आगदे ताकलाह आतो. ✧

22 पया इद्र पोल्लो येस्सलेमता विस्वसिरा मुडुह्क एकां आता, आतस्के ओर बार्नबसिन ✧ अंताकिया सहरते लोहतोर.

23-24 बार्नबस अगा एवतोग अस्के, देवुळि अगडोर विस्वसिरिह्क बेद्रम देव्या ईता ✧ इनजोर, ओग ऊळिसि, पका गिर्दा आतोग. ओग इतेके सेतेमतोग मन्कल, पका विस्वस केवाल, ओसो देवुळता जीवाते निदिस मनवाल ✧. “मीवा पूरा जीवाताहि येसुन विळसवालेवा निच मन्हट्टु” इन्जि, ओर विस्वसिरिन वेहतोग। पया बार्नबस अगा मनदह्पा, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतो. ✧

25 पया बार्नबस सोलून पर्हकलाहि, तरसुस सहरते अतोग. ‡

26 अस्के ओन अगा दोर्किह कीसि, (येसुना सेवाते तना तोळ आयलाह,) ओन अंताकिया सहरते ततोग। पया वर्सामिंड ओर इर्वुर, विस्वसिरा मुडा सगे मन्जि, वेल्लाटोरिन येसुना पोल्लोतुन काहन्दुर. अस्के मुने-मुने अंताकिया सहरतगान, विस्वसिरिन किस्त्तुनोर ✧ इन्जि, लोकर पेदिर तासतो.

27 अवे दियाने देवुळता कबुरतो उय्त्तुर, येस्सलेमताहि अंताकिया सहरते वातो.

28 ओरगडाहि अगबुस इनवाल मन्कल मतोग. ✧ (उंद दिया विस्वसिर जमा आतस्के,) ओग तेदिसि “रोम राजाल ताकिह कीयनव सबे देसेह्कनगा, पका दुकळ अरयागा” इनजोर, ओग देवुळता जीवाता बुदते वेहतलाह आतोग. (पया अद दुकळ कलोदियुस इनवाल ✧ रोम राजगादेतगा उदतस्के आता.)

29 इदिन केंजिसि, अंताकिया सहरतो विस्वसिर, वगोग-वगोग मन्कल बेचोक कोताड ईया पगयहतोग, अचोक अर्हचि, यहुदा पट्टोर विस्वसिरिह्क लोहतकल इनजोर, विचर कीतो.

30 पया अद्रमे कोताड अर्हचि, अव कोतानु बार्नबसना, सोलुना कयदे ईसि, येस्सलेम मतो विस्वसिराड पेदल्कनगा लोहतोर. ✧

12

विस्वसिरा मुडुन पका तिपल कीस्तोर

1 अद वेलाते येस्सलेमतगा बाताल आता इतेके, एरोद अग्रिपा राजाल ✧ विस्वसिरा मुडगडाहि, उय्त्तुरिन तिपल कीयलाहि, ओरिन पोयतलाह वेहतोग।

2 वेग राजाल येसुना बळयि योहनना दादाल याकुबिन, ✧ तल्चर कसेगते हक्कनाह कीतोग।

देवतुलि पन्नून जेलतगडाहि पेसिह कीस्ता

3 इदिन ऊळिस, येसुन मोळकवोर यहुदिर पकाय गिर्दा आतो. ओर गिर्दा आतदिन राजाल ऊळिसि, ✧ पन्नून वने पोयतलाह वेहतोग. (इद्र पोल्लो आवना पंडुमतस्केडा आंदु, तान ओय्पिह केवद पिंडटाड आरिड तिनदनद पंडुम ✧ वने इंदुर.) †

4 पन्नून पोसि, आवना पंडुम ✧ मारतापया, वेल्लाटोर लोकरा मुनेह नेयम कीयना विचरतेनाह्क, ओन जेल वाट वेहतोर. वेहचि, ओना पहरातुह्क, नाल्ड तुंगानोर सीपय्किन पहरा तासतो. उंद-उंद तुंगतगा नाल्चुर-नाल्चुर सीपय्क मतो.

✧ 11:19 11:19 8:1,4 ✧ 11:19 11:19 15:3; 21:2 ✧ 11:19 11:19 4:36-37; 13:4; 21:3; 27:4 * 11:19

11:19 अंताकिया सहर अंताकिया इद्र सहर सुरिया पट्टा मोदुल सहर मता. पूरा रोम राजमेते, रोम ओसो सिक्ंदरिया इव सहकिन विळिसि, अंताकिया सबेट्क बेया सहर आंदु. ✧ 11:19 11:19 6:5; 11:20-27; 13:1; 14:26; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 ✧ 11:20 11:20

मत्थाल 27:32; बळविर 13:1 † 11:20 11:20 यहुदि आयवोरिह्क मोदुल कागिदते “युनानिरिह्क”. ✧ 11:20 11:20 5:42; 8:35;

9:22; 17:3; 18:5,28 ✧ 11:21 11:21 2:47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✧ 11:22

11:22 4:36-37 ✧ 11:23-24 11:23-24 14:26; 15:40 ✧ 11:23-24 11:23-24 लूकाल 1:15,67; 4:1; बळविर 4:8; 6:5;

7:55; 13:9 ✧ 11:23-24 11:23-24 2:41,47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21; 14:1,21; 16:5; 17:12 ‡ 11:25

11:25 सोलु तरसुस सहरतोग आंदेग; 9:30 ऊळट. ✧ 11:26 11:26 26:28; 1 पन्नू 4:16 ✧ 11:28 11:28 21:10 ✧ 11:28

11:28 18:2 ✧ 11:30 11:30 12:25; गलातितोर 2:1 * 12:1 12:1 वेग एरोद अग्रिपाल इतेके, येसुसामि फुटस्केडोग बेरोग एरोद राजान,

तादो इन्वाला आंदेग. बेरोग एरोद राजाना पोल्लो मत्थाल अद्रय्य 2 अगा दोर्किहता. ✧ 12:2 12:2 मत्थाल 4:21; लूकाल 5:10 ✧ 12:3 12:3

24:27; 25:9 ✧ 12:3 12:3 पेसमळि 12:15; 23:15; बळविर 20:6 † 12:3 12:3 इद्र पंडुमता लोप्या पुनदलाहि, पुस्तकता आकिते

पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळट. ‡ 12:4 12:4 इद्र पंडुमता लोप्या पुनदलाहि, पुस्तकता आकिते पुनवव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळट.

5 इद्रमलेहका पन्नन उचुक दियाड जेलते तासतोर, अस्के विस्वसिरा मुलु ओनेनाहक, अमेसा रोमवालेवा, देवुळतुन पार्तना कीसोर मतोर.

6 (पया पंडुम मारिस इमा दिया,) एरोद राजाल पन्नन जेलताहि पेसिह कीसि, लोकुरा मुनेह नेयम कीयना मता. अद नगका, पन्नन नडुम कीसि, पन्नाड कय्किन तमाड कय्कना संगे इके-अके रेंड गोल्स्कने दोहचि, इर्वुर सीपय्क उंजिस मतोर. ओसो जेलता अगातगा, उदतुर सीपय्क वने ओना पहरातुहक मतोर. 7 अस्के बाताल आता इतेके, दोम्हक्नेन देवुळता देवतुलि पन्नन दोहच मतद अरातगा वासि निता. नितस्के अद अरातगा वेहच आता. अस्के अद बाताल कीता इतेके, पन्ना मैदुदुन मेलहचि, “अले पन्न चट्टिपेट तेदा!” इनजोर इता. इतस्के पया, (सीपय्क तेदवाय,) पन्नन दोहच मतव गोल्स्क ओनाड कय्कनाहि तमतमाय कुसताड.*

8 अस्के देवतुलि, “नळ्हकोटुहक पटा दोहा, एल्पुस्क केम्” इता, इतस्के ओग अद्रमे कीतोग. ओसो “पोगोटा जगा केम्स, नावा पयाह पयाह वाय,” इता.

9 इतस्के ओग ताना पयाह पयाह अनजोर, जेलताहि पेसतोग. देवतुल कीयनद निटमे इनजोर, ओन्क मुर्ति एकां इले आसि. “देवुळता देवतुल बाताल कीयलाह आता, इद सबे निटम आयो मति, नना कला कळ्किहन्नन बहे,” इंदोग.

10 ओर इर्वुर अह आस पेसिस अनेके, मुनेह उंद जागातगा पहरातोर मतोर, ओरिन वीळतोर. ओसो इबर दुस्रा अगदगा उच्चुर पहरातोर मतोर, ओरिन वने वीळतोर. (मति पहरातोरिहक इतेके, ओर इर्वुर दिसोर.) अद्रमे जेलता कच-तेल्पता अगदगा एवतोर, अद अगि सहरतेके पेसिदु, अद वने तेल्पि ओरिनाहक तनतनाय पडळ्क आता.* पया ओर पेसिस उचुन अबर अनेके, देवतुलि पन्नन विळ्क्सि बेकेयो मायता.

11 पया “हां इद सबे निटमे इन्जि, इंजेक कोन नना पुतन, देवुळि तना उंद देवतुलतुन लोहचि, एरोद अग्रिपाना कयदाहि नाक विळ्क्सिह कीता.* (नाक राजाल हळ्कलाह ऊळिस मतोग,) अद्रमे यहूदिरा आसा वने मता. मति अद्रम आयवाह, देवुळ नाक पिसिह कीता,” इनजोर पन्न इतोग.

12 इद्रम एकां आतापया, पन्न बाताल कीतोग इतेके, मार्कल इनवाल योहनना* तलोग मरियाना लोन अतोग.S अगा वेल्लाटोरिे विस्वसिर जमा आसि, पन्ननेनाहक पार्तना कीसोर मतोर.

13 पन्न अगा अतोग अस्के, अगा केहतद मता. अगदगा निचि, (“बेह अतिर दादा?” इन्जि,) तेल्पतुन कोहकतोग. कोहकतस्के स्दे पेदिरता उंद ओर्यूल पिला वित वाता.

14 अद पिला पन्ना लेडतुन पुनदलाह पुता, मति अगदुन तेगयवाय, पका गिर्दति लोप्पा वितता. वितिंसी “अगदगा पन्न वास नितोग,” इन्जि वेहता.

15 मति ओर (ताना पोल्लोतुन विस्वस केवालेवा,) तान “निमा कोन पिसाड आतिन रि?” इंदुर. मति अदु “आयो! पन्नेयो आंदोग” इनजोर इंदु. पया ओर, “अह इतेके अद पन्नन राका कीयनद देवतुल मनदगा,”* इनजोर इतोर.

16 मति पन्न इतेके अगदगा निचि, तेल्पतुन कोहकसोरिन मतोग. अस्के ओर मन्कलोर वासि, अगदुन तेगयिस ऊळतोर अस्के, (अगा निटमे पन्नय मतोग.) पया ओन ऊळिस वेर बामतोर.

17 अस्के पन्न, केमेन मन्हटु इनदलाह कय अहतोग. अह कीसि, देवुळि नाक बह कीस जेलताहि पलत पेसिह कीता इनजोर, अव सबे पोल्लोन ओरिहक वेहतोग. वेहचि, “याकुबिहक* ओसो दुषोर विस्वसिरिहक इव पोल्लोन वेहचीम्हटु,”† इनजोर वेहचि, अगडाहि दुस्रा नाटे अतोग.

18 पया सकर पंडवियतस्के, जेलतगा पन्नहक बाताल आता इनजोर, पहरातोर पकाय एक्बेक आतोर.

19 अस्के एरोद अग्रिपाल पन्नन पर्हकलाह, सीपय्किन वेहतोग. मति ओग दोर्कोग. दोर्कवाहक, पहरा कीसोर मतोर सीपय्किन राजाल ताल्हक वेहचि, (“पन्न वितलाह ईतिर अय,” इनजोर,) ओरिन हळ्कलाह वेहतोग.* पया राजाल यहूदा एरियाताहि, केसरिया सहरते* अन्जि मतोग.

एरोद अग्रिपा राजाल डोलिह्तोग

* 12:7 12:7 16:26 ☆ 12:10 12:10 5:19; 16:26 ☆ 12:11 12:11 दानियेल 3:28; 6:22 ☆ 12:12 12:12 12:25; 13:5,13; 15:37,39; कुलसितोर 4:10; 2 तिमीती 4:11; पिलेमोन 24; 1 पन्न 5:13 § 12:12 12:12 मार्कना यहूदि पेदिर योहन मता. ओसो रोमि पेदिर मार्कल मता. ओगो मार्कल रासतद बेसता कन्नर इद पुस्तकतुन रासतोग. * 12:15 12:15 देवुळि तनाड देवतुल्किन, वागो मन्कना पेके, उंदतुन राका कीयलाह तसिहता इन्जि, यहूदिरा विचर मता. मत्याल 18:10, इन्जितोर 1:14 ऊळत. * 12:17 12:17 मत्याल 13:55; मार्कल 6:3; बळयिर 15:13; 21:18; 1 कुरितोर 15:7; गलातितोर 1:19; 2:7,12; याकुब 1:1 † 12:17 12:17 वेग याकुब येसुना तमोग आंदोग, येस्लेमता विस्वसिरा मुक्याल मतोग. ☆ 12:19 12:19 मत्याल 28:14; बळयिर 16:27; 27:42 ☆ 12:19 12:19 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13

20 ताना पया इद्रम आता इतेके, एरोद अग्रिपाल सोर-सिदोन सहर्कनोर* मन्कलोर पोगोन, पका ओड आस मतोग. अदिनेनाहक ओर जमा आसि, राजान कलियलाहि केसरियाते अतोर. बाराहक इतेके, ओरा एरियाता अनम राजाना देसेमताहि वांदु,* (ओग राजाल माक कलियलाह एवोग आयनोग इन्जि,) ओर बलास्तुस इनवाल राजाना लोतुन ऊळवाल ओवो!ग अदिकरतोनगा अतोर. माक राजाना संगे कलियलाह ओम इनजोर, ओग अदिकरतोन गूम कीसि, (पया ओना संगे राजानगा अतोर).

21 अस्के “पलाना दिया मीवा संगे कलियकन” इनजोर, एरोद राजाल वेहक मतोग. पया अद दिया एरोद राजाल तना सोबाता राजमलयळि केम्सि, नेयम कीयनद कुर्सतगा उदतोग. उदिसि जमा आस मतोर लोकरिन, पोल्लोड वेहता बोटोग.

22 अस्के ओग वेहतदिन केजिसि मन्कलोर, “इद कोनि मन्कना आल्का आयो, मति उंद देवुळता आंदु,” इनजोर केयसोर मतोर.

23 मति, राजाल (“आयो, नना मन्कने,” इन्जि वेहोग,) देवुळतुहक मान एवोग. एवाहक देवुळता देवतुल ओनगा पीळा लोहता.* अदिनेनाहक ओग बेमर आसि, पोटालोप्पा पुळक अर्सि डोलतोग.

24 इद्रम आनेके देवुळता पोल्लो आडसोर अता, वेल्लाटोर मन्कलोर येसुन विस्वस कीया बोटोर.*

सोलु ओसो बार्नबस, वेरु येस्सलेमताहि मलयह्तोर

25 पया बार्नबस, सोलु, वेरु (यहुदा पटोर विस्वसिरिहक दुकळतेनाहक दान ईतव कोताड तचीतद) तमा सेवा* मारिह कीतोर. कीसि योहन-मार्कन* पोसि, येस्सलेमताहि अंताकिया सहरते मलतोर.*

13

देवुळि बार्नबसिन, सोलुन सेवातुहक लोहतहता

1 सुरिया पट्टा अंताकिया सहरतोर*विस्वसिरा मुडगा, उय्तर देवुळता कबुरतोर,* ताना पोल्लोतुन काहवालोर मंदुर.* ओर बोर आंदुर इतेके, बार्नबस,* सिमियोन (ओन निगर इतेके कार्यल मन्कल वने इंदुर), कुरेने सहरतोग* लुकियुस,* एरोद अंतिपस* राजाना संगे उड्लगडाह ऐोन बेर्सतोग ओग मनाहेम, ओसो सोलु.

2 उंद दिया ओर देवुळतुन मोळकसोर, उपस-पार्तना कीसोर मतोर.* अस्के देवुळता जीवा ओरिन इद्रम वेहता इतेके, “नना बार्नबसिन, सोलुन बेद कबळतेनाहक आचतन, अद कबळतेनाहक ओरिन मियगडाह निलिपेह कीम्हट,*” इता.

3 इत्स्के ओर उपस कीसि, तमाड कय्किन वेर इर्वुरा पोगोन तासिसि,*पार्तना कीतोर. कीसि देवुळता कबळतेनाहक ओरिन लोहतोर.*

बार्नबस, पोल्, वेरु कुपस्स देसेमते कीतद सेवा

4 पया देवुळता जीवा ओरिन ओसीतस्के, इर्वुरा आसि अंताकियाताहि सम्दुरकचुदा सिलुकिया इनदनद नाग अतोर,* अन्जि अगडाहि ओडातागा उदिसि, कुपस्स देसेमते* अतोर.†

5 अन्जि अगडा सलमिस इनदना सहरते एवतोर. पया यहुदिरापार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीतोर*. अस्के योहन-मार्कन वने ओरिहक तोळ इंदोग*.

* 12:20 12:20 मत्थाल 11:21-22; 15:21; मार्कल 3:8; 7:24,31; लुकाल 4:26; 6:17; 10:13-14; बळविर 27:3-4 † 12:20 12:20 एरोद राजाल मावा एरियाता अनमतुन रोभिह कीयनोग इनजोर, सोर-सिदोन सहर्कनोर लोकर, ओन गूम कीयलाह, केसरियाते वातोर. * 12:20 12:20 1 राजा 5:11; एजा 3:7; यह्जेकेल 27:17 * 12:23 12:23 2 शमूएल 24:16; 2 राजा 19:35 * 12:24 12:24 6:7; 19:20 * 12:25 12:25 11:28-30 * 12:25 12:25 12:12; क्लुडसितोर 4:10; पिलेमेन 24; 1 पत्र 5:13 * 12:25 12:25 गलातितोर 2:1 * 13:1 13:1 6:5; 11:19-27; 14:26; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितोर 2:11 * 13:1 13:1 11:27; 15:32; 21:9; रोम सहरतोर 12:6; 1 कुरिततोर 13:2; 14:29,32,37 * 13:1 13:1 रोम सहरतोर 12:7; 1 कुरिततोर 12:28; इपिसुसतोर 4:11-12 * 13:1 13:1 4:36 * 13:1 13:1 मत्थाल 27:32; बळविर 11:20 * 13:1 13:1 रोम सहरतोर 16:21 * 13:1 13:1 मत्थाल 14:1; मार्कल 8:15; लुकाल 3:1,19-22; 8:3; 13:31; 23:7-12; बळविर 4:27-28 * 13:2 13:2 1:24-25; 14:23 * 13:2 13:2 9:15; रोम सहरतोर 1:1 * 13:3 13:3 गिनती 8:10; 27:18; व्यवस्थाविवरण 34:9; बळविर 6:6; 8:17; 9:17; 19:6;

1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6; इब्रितोर 6:1-2 * 13:3 13:3 4:26; रोम सहरतोर 10:15 * 13:4 13:4 अंताकिया सहरताहि सिलुकिया सहर 13 कोसक माता. * 13:4 13:4 4:36-37; 11:19-20 † 13:4 13:4 सिलुकिया सहरताहि कुपस्स देसेम एवयलाह, पोळद मुन्नु अचोन जेक माता. कुपस्स देसेम बेरा उंदि तोगी माता. ओसो बार्नबस अदे देसेमते पुट्टोग. * 13:5 13:5 9:20; 13:14; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8

* 13:5 13:5 12:12,25

6 अद्रमे पया कुपस्स देसेमता उंद दुस्सा बाजेतेके अन्जि, पापुस इनदनद सहरतगा एवतोर.‡ अगा ओवोर्गो पजर-गुनिङ केवाल,‡ बार-येसु पेदिरतोगा यहुदि मन्कल ओरिहक कलियतोगा. (बार-येसुनु इलिमाल वने इंद्रु, युनानि पोल्लोते बार-येसुना पेदिर इलिमाल मता.)§ ओगु “नना देवुळता कबुरतोना” इन्जि, लोकुरिन नाळेह कीदोग.‡

7 अद देसेमतगा सिरगियु-पोलु पेदिरतोगा पका तेल्वतोगा गुमसि मतोगा; ओनाय संगे वेग इलिमाल वने मंदोग. ओग गुमसि, देवुळता पोल्लोतुन केंजकन इनजोर, बार्नबसिन, सोलुन तनगा केयतोगा.

8 मति ओगु गुनयाल बाताल कीतोगा इतेके, बार्नबस, सोलु, वेर इर्दुआ अडम आसि, वेग गुमसि येसुन विस्वस कीयनायो इनजोर, ओन रोमिह कीसोर मतोगा.‡

9 अस्के सोलु (ओन पोलु वने इंद्रु),* देवुळता पवित्र जीवाते निदिसि,‡ इलिमान कोंडा मिळ्हावा ऊळिस, इद्रम तेर्हंतोग,

10 “ए स्रल मन्कनिन, पका नाळेमता कबळते निदतद देयमतिन,‡ निमा सेतेमता अडम महनिन. बह निमा देवुळता सेतेमता पोल्लोतुन मिळ्हतनदिन विळ्खसिना?‡

11 इद ऊळा, देवुळ तना लावते नीक इंजेके सिक्सा ईयना मन्हता, निमा गळिकहक तोवविन आयकिन. पोळद दीचनद वने नीक दिसो आयागा,” इतोगा. पोलु इद्रम इताहे, इलिमानाड कोंडाहक गंगा पोसि, ईकळ आयलाह आता, ओनाड कोंडाहक मुर्तिय दिसो. दिसवाहक बोगाय नावा कयदुन पोस ओयनोग इनजोर, ईके-अके पर्हकसोर तिरियिंदोग.

12 पया इलिमाहक अद्रम आतदिन गुमसि ऊळिसि, येसुन विस्वस कीतोगा, कीसि बार्नबस, पोलु, वेर येसुना पोल्लोतुन काहगतदिन केंजिसि बामतोगा.

पिसिदिया एरियाताग येसुना कबुर एवयहता

13 पया पोलु तना तोळतोर संगे पापुस सहरताहि ओडाते उदिसि, पंपूलिया पटटा पिरगा इनदनद सहरते‡ अतोर. (अगा एवनाह, योहन-मार्कल ओरा संगे मतोगा.) मति पिरगा सहरते एवतस्के, ओग ओरिन विळिसिसि, येसुसलेमते मल्स अतोगा.‡

14 पया पोलु, बार्नबस, पिरगा सहरताहि पिसिदिया एरियाता उंद सहरते एवतोर; अद सहरता पेदिर वने अंताकिया‡ आंदु,† वारमता पोल्वादिताते,‡ देवुळता पार्तनाता लोतगा‡ अन्जि, अगडोरा संगे मोळ्कलाह उदतोर.

15 अगा बोरो मोसानाड अडोना साम्रमताहि, ओसो देवुळता कबुरतोरा साम्रमताहि अर्वतोर.‡ अर्वतापया पार्तनाता लोतुन ताकिह केवालोर मन्कलोर, “दादालोरिर, इगा जमा आतोरिनाहकु, बातालाय पोल्लो काहहतना मतेके काहचीमह्दु,” इनजोर पोलुन, बार्नबसिन ताल्हकलाहि लोहतोर.

16 अस्के पोलु तेदिसि, जमा आतोर मन्कलोरिन, केमेन मन्हटु इनजोर, कय तेहतोग. पया इद्रम इतोगा, “मावोर इश्येलतोर यहुदिरिर, ओसो यहुदिरा देवुळतुन मोळ्कवालोर दुसाड जातिनोरिर,‡ केंजाटु,‡

17 माटु इश्येल मन्कलोरल मोळ्कनद देवुळि, मावा पेदामुयतोरिन आचता.‡ ओर मिसर देसेमतगा, दुस्रोरा कय इळ्ण मनदहपा, ओरा बेरा उंदि तेगमुल कीता.‡ कीसि तना बेरा लावते, ओरिन मिसर देसेमतगाहि पेसिह कीस तता.‡

18 मावाड तादोर-बाबोर देवुळता पोल्लोतुन केंजोर आंदु, तेला मति जोक-जोक रेंड वीसाड वर्साड‡ पेळ्कल बूमतगा ओरिन अय कीता.‡

‡ 13:6 13:6 पापुस सहर अद कुपस्स देसेमता गुमसिना नाग मता. पापुस सहर सलमिस सहरताहि, मंड वीसाड दहा (70) कोस्के जेक मता. * 13:6

13:6 8:9 § 13:6 13:6 यहुदि लोक्किहक पजर-गुनिङ कीयलाह पोले, मति वेग बार-येसु जोल कबळतोगा, लाग्वा बुदतोग मताहकु, अद्रम कीदोग.

* 13:6 13:6 मत्थाल 7:15; 24:11,24; मार्कल 13:22; लुकाळ 6:26; 2 पत्रु 2:1; 1 योहन 4:1; तोहचीतव पोल्लोड 16:13; 19:20; 20:10

* 13:8 13:8 2 तिमेति 3:8 * 13:9 13:9 इद वचनताहि सोलुना पेदिर पोलु इनजोर मन्हता. वेल्लाटोर यहुदिरिहक रेंड पेदिक मताड. उंदि यहुदि

पेदिर, उंद युनानि पेदिर. सोलुना युनानि पेदिर पोलु आंदु, सोलु इद ओना यहुदि पेदिर आंदु. * 13:9 13:9 लुकाळ 1:15,67; 4:1; बळयिर 1:8; 2:4;

4:8,31; 6:3,5; 7:55; 9:17; 13:52 * 13:10 13:10 मत्थाल 13:38-39; 16:23; योहन 8:44 * 13:10 13:10 2 पत्रु

2:15 * 13:13 13:13 14:25 * 13:13 13:13 15:38 * 13:14 13:14 14:19,21; 14:25 * 13:14 13:14 16:13; 17:2; 18:4

13:14 पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहर पिरगा सहरताहि, नालुड वीसाड दहा (90) कोस्के जेक मता. * 13:14 13:14 16:13; 17:2; 18:4

* 13:14 13:14 9:20; 13:5; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 * 13:15 13:15 13:27; 15:21; 2 कुरिततोर 3:14-15

* 13:16 13:16 10:2,22,35; 13:26 ‡ 13:16 13:16 अद अंताकिया सहरतागा यहुदिर मतोर, ओसो यहुदि आयबोर वने वेल्लाटोर मतोर. यहुदि

आयबोर वेल्लाटोर, यहुदिरा पार्तनाता लोतगा वासि, यहुदिरा देवुळतुन मोळ्किंदुर, यहुदिराड अडोन माळ्किंदुर, मति डायना रिवज केवोर. ओरिन यहुदिरा देवुळतुन

मोळ्कवालोर इनजोर इंद्रु. पोलु वेहता बोटदोग अस्के, पार्तनाता लोतगा मतोर यहुदिर, ओसो यहुदि आयबोर, वेर येसुनाड विस्सिसि आयबोर. * 13:17 13:17

व्यवस्थाविवरण 7:6-8 * 13:17 13:17 पेमसुळि 1:7 * 13:17 13:17 पेमसुळि 12:51 * 13:18 13:18 गिनती 14:34;

देवुळताड पाटाड 95:8-10; बळयिर 7:36,42; इब्रितोर 3:8-9 * 13:18 13:18 व्यवस्थाविवरण 1:31

19-20 पया कनान[§] देसेमते मतोरे एळुड जातिनोरिन देवुळि बळे कीसि, ✧ ओरा ब्रमतुनु इद इंजेके मीवा ब्रुमि इनजोर, मावा लोकुरिहक ईता. ✧ (मावा पेदागुमदोरे मिसर देसेमते जागा आतगडाह, मावा लोकुरिहक तमा) ब्रुमि दोर्कनाहजोम, जोक-जोक नालुड नूहक पनस (450) वर्साड आताड. ✧

“ताना पया देवुळि ओरिन ताकिह कीयलाहि, तग्वाड केवालोरिन निल्पिह कीता. ✧ आक्रितोग तग्वाड केवाल सामुवेल पेमाल आंदोग. ✧ ओग देवुळता कबुरतोग वने आंदोग. ओना वेला एवनाह, तग्वाड केवालोर ओरिन ताकिह कीदुर.

21 सामुवेलना वेलातस्के, माक इंजेक राजाल गावले इनजोर, मावाड तादोर-बाबोर देवुळतुन ताल्हकतोर. ✧ अदिहक देवुळि, बिन्यमिनना कूळतो[†] ✧ कीस पेदिरतोना मगि सोल्लु, ओरानाहक निल्पिह कीसीता. ✧ ओग रेंड वीसाड वर्साड राजेम ताकिह कीतोग.

22 “पया देवुळि सोल्लुनग्वाहि राजेम गुजिसि, दाविदिहक ईता. ✧ देवुळि दाविदना लोप्पा बेस-नेहना वेहता, ‘यीसाना मगि दाविद नाक विचर वातोन नना ऊळतन. ✧ नना बाताल बाताल वेहतकन, ओग अव सबे कबस्क कीयनोग,’ इन्जि वेहता.

23 “अद्रमे वेल्लाडे वर्साना पया, देवुळि (मावाड तादोर-बाबोरिहक मुनेन) पोल्लो विळसतपु, दाविदिनाये सटमे पुट वातोग मन्कल येसुनु, ✧ इष्येल मन्कलोरिन पिसिह केवाल ✧ इनजोर लोहता.

24 येसु तना कबळ सुरु केवाय, एते मीहवाल योहन सबेटोर इष्येल मन्कलोरिन, पापमता अगदाहि मल्लिस देवुळता पेदिरते एग मीमहट इनजोर, पोक्कुर कीतोग. ✧

25 योहन तना कबळतुन मारिह कीयनद वेला एवयहपा, मन्कलोरिन इद्रम इंदोग, ‘नना बोमन इन्जि मीट विचर कीतिर? (मीट बोन केपतिर.) ओग नना आयोन, ओग पया वायनोग. नना ओना कादुन इटलाह वने ओप्पोन,’ इंदोग. ✧

26 “मावोर इष्येलतोरिर, अब्रहम मुत्तोना पुळगतोरिर, † यहूदिरा देवुळतुन मोळकवालोरिर, येसुसामि लोकुरिन पिसिह कीयनद कबुरतुनु, ✧ मयगाने देवुळि लोहचीता.

27 येस्सलेमते मनवालोर यहूदिर, ओसो ओरा मुक्यालोर, येसुये पिसिह केवाल इनजोर पुनोर आस मतोरे. वारम-वारमता पोल्वादिनाते, देवुळता कबुरतोर साभ्रमतुन अर्विदुर, मति तान ओर पुनोर. पुनवालेवा येसुन हळकनाह कीसि, अदे साभ्रम करल आता. ✧

28 येसुन हळकना सिक्सा ईयना इद्रम, ओना पोगोन बातय कसुर दोर्किह कीया पगवोर. मति पिलाति इनवाल गुमसिनगा अन्जि, वेन हळकनागुटागा वेळ्हा इनजोर, अर्जि कीतोरे. ✧

29 अस्के वेल्लाय मुनेन, मन्कलोर देवुळ लोहवाल पिसिह केवान इद्रम इद्रम कीयनुर इनजोर, देवुळता कबुरतोर रासिस मतोरे, अव सबे पोल्लोड करल आताड. ✧ अस्के पया हळकनागुटाताहि येसुना सेतातुन रेहचि, गुमयातगा मिसतोर. ✧

30 मति देवुळि ओन हामुरताहि तेकिह कीता. ✧

31 येसु हामुरताहि तेकतापया, ओना संगे गालिलि पटटाहि येस्सलेम सहरते अन्ज मतोरीहक, वेल्लाडे दियाड दिससोर मतोग. ✧ इंजेके ओरे मन्कलोर मावा यहूदि लोकुरा मुनेह, येसुना साक्सितोर मन्हत्तोर. ✧

32 देवुळि मावाड तादोर-बाबोरा संगे वेल्लाय मुनेन करल कीस मता. ✧ अदे करलता बेसता कबुरतुन इंजेके, माट वने मीकु वेहतलाह आतोम.

33 इद्रमे देवुळि येसुन जीवा अरयनाह कीसि, ✧ मावाड तादोर-बाबोरा संगे मुनेन विळसतद पोल्लोतुन, मयेनाहक इंजेके निटम आनाहि कीता. इद्र, देवुळताड पाटाना पुस्तकता पाटा 2तगा इद्रम रासतद मन्हता इतेके, निमा नावा मगानि,

§ 13:19-20 13:19-20 इष्येल मन्कलोर बेद कनान देसेमते जागा आतोर, अद देसेमतुन पया इष्येल देसेम इद्र. ✧ 13:19-20 13:19-20

व्यवस्थाविचरण 7:1 ✧ 13:19-20 13:19-20 यंदोष 14:1; 19:51; देवुळताड पाटाड 78:55 ✧ 13:19-20 13:19-20 1 राजा 6:1 ✧ 13:19-20 13:19-20 न्यायियो 2:16 ✧ 13:19-20 13:19-20 1 शमएल 3:20; बळयिर 3:24 ✧ 13:21 13:21 1

शमएल 8:5 * 13:21 13:21 पुरा इष्येल देसेम याकब्र मुत्तोनाग्वाहि पुट वाता. याकब्र मुत्तोनाड बारा मस्क मतोरे. ओरगडाहि इष्येलतोर बारा कुडिनोर पुट वातोरे. वीसा मगना पेदिर बिन्यमिन आंदु. ✧ 13:21 13:21 1 शमएल 9:1-2; 10:1 ✧ 13:22 13:22 1 शमएल 15:23,26,28; 16:1,13 ✧ 13:22 13:22 1 शमएल 13:14; देवुळताड पाटाड 89:20 ✧ 13:23 13:23 2 शमएल 7:16; 1 इतिहास 17:14;

मत्थाल 1:1; 22:41-42; मार्कल 12:35; लूकाल 20:41 ✧ 13:23 13:23 लूकाल 2:11; योहन 4:42; बळयिर 2:36 ✧ 13:24 13:24 मत्थाल 3:2; मार्कल 1:4; लूकाल 3:3; बळयिर 19:4 ✧ 13:25 13:25 मत्थाल 3:11; मार्कल 1:7; लूकाल 3:16; योहन 1:20,27 † 13:26 13:26 अब्रहम मुत्तोना पुळगतोर इतेके, इष्येल लोकुर आंदु. ✧ 13:26 13:26 मत्थाल 1:21; बळयिर 4:12; 5:20; 13:46;

28:28; 1 तिमोति 2:5 ✧ 13:27 13:27 लूकाल 24:27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 3:18,24; 17:2-3; 26:22-23; 28:23 ✧ 13:28 13:28 मत्थाल 27:22-23; मार्कल 15:13-14; लूकाल 23:21-23; योहन 19:15; बळयिर 3:14 ✧ 13:29

13:29 लूकाल 24:25-27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळयिर 2:23; 3:18,24; 13:27; 17:2-3; 26:22-23 ✧ 13:29 13:29 मत्थाल 27:59-60; मार्कल 15:46; लूकाल 23:53; योहन 19:38-42 ✧ 13:30 13:30 2:24; 13:33-34,37 ✧ 13:31 13:31

1:3; 1 कुरिंतोर 15:5-7 ✧ 13:31 13:31 लूकाल 24:48; योहन 15:27; 19:35; 21:24; बळयिर 1:8; 10:39,41; 1 योहन 1:2; 4:14 ✧ 13:32 13:32 13:23; 26:6; रोम सहरतोर 1:2; 4:13; 9:4 ✧ 13:33 13:33 2:24; 13:30,34,37

नेडे नना नीवा तपेनन आतन*

इनजोर रासतद मन्हता.

34 डोलिस मतोग किर्स्तून, देवुळि जीवा अर्हचीता; * ताना पया ओग बेस्केन डोलोग. इद पोल्लोतुन देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिन मुनेन वेहच मता. (देवुळि ओरिन वेहतद पोल्लो इद्रम रासतद मन्हता) इतेके,

‘(नना मीक बर्कत ईकन इन्जि,)दाविदिन करल कीस मतन;

अद करल सेतेम मन्हता, मियेनाहक मन्हता,’*

इनजोर वेहता.

35 अदिहक देवुळताड पाटाना पुस्तकतगडा ओसो उंद पाटाते, दाविद राजाल देवुळतुन इद्रम इतोग, ‘नीवा पवित्र सेवकिना सेतातुन, कळिय एविन आयकिन,’* इतोग.

36 (पवित्र सेवकनन इनजोर, दाविद तन्क इनोगा इन्जि माट पुतल. बाराहक इतेके,) दाविद तना वेलाते, देवुळि ओन्क इतद कबळतुन, मारिह कीसि डोलतोगा. डोलतस्के ओनाड तादोर-बाबोराड सेतानु बेगा मिसतोर, अगान ओना सेतातुन वने मिसतोर, अस्के ओना सेता कळियता.

37 मति देवुळि जीवा अर्हचीतोगा येसुना सेता कळियो.

38 *अदिहक मावोरिर, इद पोल्लोतुन पुन्ज मन्हट्ट. इद्रम देवुळि येसुना मेटे, मीवा पापमतुन मापि कीयगा* इन्जि, माट मीकु वेहतलाह आतोम.

39 मोसानाड अडोड माळतेके, मीकु पापमताहि मापि दोर्को आयगा.* मति सबेटोर येसुन विस्वस केवालोरिहके, तमा पापमताहि मापि दोर्कगा.*

40-41 देवुळता कबुरतोर मुनेन (ताना पोल्लोतुन केंजवोरिहक) इद्रम रासतोर इतेके,

देवुळ इन्हता, ‘इद ऊळाट, नावा पोल्लोतुन पास्कवालोरिर,

नावा नेयमतस्के मीट बामिस डोलकिर,

बाराहक इतेके, मीवा वेलाते नना इद्रमता कबळ कीकन इतेके,

बोगाय वासि मीकु तेळियिह कीतेके,

नना इद्रम कीकन इन्जि, मीट मुर्तिय विस्वस केविर आयकिर,’ इनजोर देवुळि वेहता,*

इन्जि रासतद मन्हता. ओर रासतद सिक्साता लेहका मीक आयमाकि इन्जि, पुन्ज मन्हट्ट,” इनजोर वेहचि पोल रोमतोग.*

42 पया पोल्नु, बार्नबस पार्तनाता लोताहि पेसिस वातस्के, “इव पोल्लोड वायना वारमता पोल्वादिया वने माक वेहाट्ट,” इनजोर अगा जमा आस मतोर, ओरिन अर्जि कीट्टर.

43 मोळकनगडाह लेडतस्के, वेल्लाटोर यहुदिर, ओसो यहुदि दर्मते ओळियतोर दुस्राड जातिनो,* पोल्नु, बार्नबसिना पयाह पयाह अतोर. अतस्के वेर इखर ओरा संगे गोटेड कीसोर, ओरिन “देवुळि मीकु इयनद दयातुन नमसोर मन्हट्ट,” इनजोर वेहतोर.

44 पया दुस्रा वारमता पोल्वादियाते* देवुळताड पोल्लोड केंजलाहि, पार्तनाता लोतगा, जोक-जोक पूरा नाटेनोर इतेपे, जमा आस मतोर.

45 मति वेल्ला मुडुन ऊळिसि, यहुदि मुक्यालोरा जीवा कर्वता. कर्वतस्के, पोल्नु पास्किस, ओग इतव पोल्लोना विस्व वळहकतोर.*

46 मति पोल्नु, बार्नबस मुर्तिय रेयवालेवा इतोर, “मावोरिर, मीक यहुदिरिहके, देवुळता पोल्लोतुन मुने वेहतना मता.* मति मीट कोनि तान पास्किसि, अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीयना लेहकाडोर आयविर इन्जि तोहतिर. अदिहक इंजेके माट इगा यहुदि आयवोरगा दाह्नोम.*

47 देवुळि माक इद्रम उकुम ईता इतेके,

‘नना लोकिरिन बेद्रम पिसिह कीह्नन इनजोर, निमा दुनियामेटोरिन वेहतकिन इन्जि,

नना नीक दुस्राड जातिनोरेनाहक, वेहच तोहवानिन आयकिन इनजोर निल्पिह कीतन’*

इनजोर उकुम ईता,” इनजोर इतोग.

* 13:33 13:33 देवुळताड पाटाड 2:7; इब्रितोर 1:5; 5:5 * 13:34 13:34 2:24; 13:30,33,37 * 13:34 13:34 यशायाह 55:3 * 13:35 13:35 देवुळताड पाटाड 16:10 * 13:38 13:38 लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 1 योहन 2:12 * 13:39 13:39 रोम सहरतोर 3:20; 8:3; इब्रितोर 7:18-19 * 13:39 13:39 10:43; रोम सहरतोर 3:28; 10:4; गलातितोर 2:16 * 13:40-41 13:40-41 हबकुक 1:5 * 13:40-41 13:40-41 येसुन विस्वस केवेके, ओरिहक सिक्सा दोर्कगा इन्जि, पोल्नु इद्रम वेहतोग. * 13:43 13:43 मत्थ्याल 23:15; बळयिर 2:9-11; 6:5 * 13:44 13:44 13:14 * 13:45 13:45 13:50; 14:19; 1 तिसलूनिओर 2:14-16 * 13:46 13:46 मत्थ्याल 15:24; मार्कल 7:27; योहन 4:22; बळयिर 3:26; 13:5,14; रोम सहरतोर 1:15 * 13:46 13:46 यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 18:6; 22:21; 26:20; 28:28 * 13:47 13:47 यशायाह 49:6

48 इदिन केंजिसि, अग्डोर यहदि आयवोर पका गिर्दा आसि, देवुळता कबुर बेसता इनजोर इंदुर. अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीयिर इनजोर, बय्तरिन देवुळि मुनेन आचिस मता, ✨ अय्तर येसुन विस्वस कीतोर.

49 अद्रमे पया लोकर येसुना पोल्लोतुन, पिसिदिया एरियाताड वेल्लाडे नाहकनगा पोकर कीतोर.

50 मति सहरतागा, यहदिरा देवुळतुन मोळकनव मोदुल आस्क मताड. ✨ अविनु ओसो सहरतोर पेदल्किनु, यहदिर ओड तहचीतोर. तहचीतस्के सबेटोर कलियिसि, पोल्नु, बार्नबसिन तिपल कीसि तमा एरियाताहि ओरिन पुंडटोर. ✨

51 अस्के (मीट देवुळता सिकसातुहक ओजिह्निर इदिन तोहतलाहि,) पोल्, बार्नबस, तमाड काल्कनगा तुडिस मतद दुरातुन, ओरा मुनेह दुल्पतोर, ✨ दुल्पिसि इकुनियुम इनदनद सहरते ✨ अतोर. §

52 मति पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरतोर विस्वसिर, देवुळता पवित्र जीवाते निदिसि, दिनम बेस गिर्दाते मंदुर. ✨

14

पोल्, बार्नबस, वेरा इकुनियुमते कीतद सेवा

1 इकुनियुम सहरतागा ✨ इद्रम आता इतेके, पोल्, बार्नबस, मुनेता लेहका यहदिरा पार्तनाता लोन अतोर. ✨ अगा वेल्लाटोरा जीवातागा गडनाह, येसुना बेसता कबुरतुन वेहतोर. अदिहक यहदिर ओसो दुग्गाड जातिनोर वेल्लाटोरे लोकर, येसुन विस्वस कीतोर. ✨

2 मति येसुन विस्वस केवोर यहदिर ✨ बाताल कीतोर इतेके, विस्वसिरिन जग्ळम कीयलाहि, यहदि आयवोरगा अन्जि, ओरिन ओड तहचीतोर.

3 अस्के पोल्, बार्नबस, वेर इर्वूर बळयि ✨ वेल्लाडे दियाड अगान मतोर. येसुसामिना पोगोन विस्वस कीसि रेयवालेवा, ✨ ओना दयाता पोल्लोतुन पोकर कीसोर मतोर. ✨ पोकर कीनिके, येसु ओरा कयदे तना लावताड वेल्लाडे बामिह कीयनाड सीनाड तोहचि, ओर वेहतनाड पोल्लोड सेतेमे इनजोर तोहताग.

4 मति सहरतोर लोकर रेंड तुंगाड आसि, उय्तर बार बळयिक्के आतोर, उय्तर बार यहदिरक्के आतोर.

5 पया यहदि आयवोर ओसो उय्तर यहदिर, तमा मुक्यालोरा संगे कलियिसि, पोल्नुना, बार्नबसिना कदर रेहचि, बंडाड उकिस हक्कलाह तयूर आतोर. ✨

6-7 इद्र पोल्लो पोल्हुक, बार्नबसिहकु, एर्का आता. अदिनेनाहक ओर इकुनियुमताहि पेसिस, गलाति पटटा लुकावनिया जिलाते ✨ विततोर. अद जिलाता लुक्का सहरते, ✨ दिरबे सहरते, ✨ ओसो ए-गूरेताड नाहकनगा अन्जि, बेसता कबुरतुन पोकर कीदुर.

पोल्, बार्नबस, वेर लुक्का सहरतागा कीतद सेवा

8 अद्रमे लुक्का सहरतागा ✨ ओर्वोग काल्क वावोग पुटकृताल मतोग, ओग पुटटगडाहि बेस्केन ताकवाय मतोग.

9 उंद दिया पोल् वेहतनाड पोल्लोड, ओग कृताल उदिसि बेस केंजलाह आस मतोग. अस्के पोल् ओन कौंडा मिळहवा ऊळताग, ऊळिसि वेग कृताल सत्रेम आयलाह, येसुन विस्वस कीस्तोग ✨ इन्जि पुताग.

10 अदिनेनाहक जोरते इतोग, “अले कूटा, तेदिस दिग निल्मा!” इतोग. इतस्के ओग कृताल डेहकिस ताक बोटोटोग. ✨

11 लोकर पोल् कीतदिन ऊळिसि, तमा लुकावनिया पोल्लोते ✨, “पेन्के मन्कल मारियिस, मावा नडुम वाताड रा!” ✨ इनजोर जोरते केयतोर.

12 पया बार्नबसिन तमा मोदुल पेन जेयुस आंदोग इनजोर इंदुर, पोल् पका वळ्ळकिंदोग, अदिहक ओन तमाड पेन्कना कबुर वेहवाल इरमेस आंदोग इनजोर इंदुर.

✨ 13:48 13:48 योहन 6:37,44,65; रोम सहरतोर 8:29-30; 9:11; इपिसुतोर 1:4-5,11 ✨ 13:50 13:50 16:14; 17:4,12

✨ 13:50 13:50 13:45; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16 ✨ 13:51 13:51 मत्थाल 10:14; मार्कल 6:11; लूकल 9:5; 10:11;

बळयि 18:6 ✨ 13:51 13:51 14:1,19,21; 16:2; 2 तिमोति 3:11 § 13:51 13:51 इकुनियुम सहर गलाति पटटे मता, पिसिदिया

एरियाता अंताकिया सहरताहि, मूंड वीग्गाड एग्गु (65) कोस्क जेक मता. ✨ 13:52 13:52 1 तिसलुनितोर 1:6 ✨ 14:1 14:1 13:51;

14:19,21; 16:2; 2 तिमोति 3:11 ✨ 14:1 14:1 9:20; 13:5,14; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ✨ 14:1 14:1 2:41,47; 4:4;

5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5; 17:12 ✨ 14:2 14:2 13:45,50; 14:19; 1 तिसलुनितोर 2:14-16

✨ 14:3 14:3 1 कुरितोर 9:1 ✨ 14:3 14:3 4:29-31; 18:26; पिल्लितोर 1:14 ✨ 14:3 14:3 20:24,32 ✨ 14:5

14:5 14:19 ✨ 14:6-7 14:6-7 14:11 ✨ 14:6-7 14:6-7 14:8,21; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ✨ 14:6-7 14:6-7

14:20; 16:1; 20:4 ✨ 14:8 14:8 14:6,21; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ✨ 14:9 14:9 मत्थाल 9:28 ✨ 14:10 14:10

3:8 ✨ 14:11 14:11 14:6 ✨ 14:11 14:11 8:10; 28:6

13 जेयूस पेनता मंदिर सहरता पलते मता. अद मंदिरतगा मोळ्कवाल बूमयाल बाताल कीतोग इतेके, सहरतगा नेडनद आगदागा, कोंदाड ओसो नूदे काचताड पुंगेहकिन तचि, सहरता लोकुरा संगे कलियिसि, बळयिरिहक मोक ईयलाह तयर कीसोर मतोर. ✧

14 ओर इद्रम कीस्तोर इनजोर बार्नबस, पोल् केंजतोर, केंजतस्के पकाय नारज आसि, तमाड जगान अगहचि, ✧ लोकुरा नडुम वितिसि इद्रम इतोर,

15 “ए लुआ सहरतोरिर, मीट इद्रम बह कीयह्निर? अद्रम केमाटु! माटु बेवे पेन्कनोम आयोम, माट वने मीवाय लेहकान मन्कलोरोमे. ✧ मीट इव अड्ळमताड पोल्लोन् ✧ विळिसिसि, जीवात मनदनद देवुळतके मलयना इन्जि, ✧ मीक बेसता कबुर वेहतह्नोम. अदे देवुळि पोगोटा बूमतुन, इळ्ता बूमतुन, सम्दुरतुन, ओसो अविस्कनगा मनदनव सबेटविन पुटिह कीता. ✧

16 देवुळि मुने, मीट यहदि आयवोर दुआड जातिनोरिहक, विचर वातविन मोळ्कलाह ईस मता. ✧

17 ईसाय मति, नना सेतेम देवुळतन आंदन इनजोर, देवुळि अमेसा तनाड बेसताड कबस्कने, लोकुरिहक तोहचीता. ✧ मीक पोगोटाहि पेगु अर्हचीता, अद्रमे बराबर कगोते अनम पुटिह कीसि, तिनदलाह गाटो ईसि, मीक गिर्दते तासता, ✧” इनजोर वेहतेर.

18 अचोन वेहतेर तेला मति, लोकुर ओरनाहक मोकिड ईयलाह वातोर. मति पोल्, बार्नबस, पकाय मुस्किरले ओरिन रोमिह कीतेर.

19 (उचुक दियाना पया) पिसिदियाता अंताकिया सहरताहि ✧ उय्तर यहदिर, इकुनियुम सहरताहि ✧ उय्तर यहदिर, लुआ सहरते वातोर. वासि लुआतोर मन्कलोरगा कलियिसि, ओरिन तमा बाजेतेके कीतेर. ✧ कीसि पोल्ना विस्द आसि, ओन बंडाड उकतोर. ✧ उकतस्के वेग इजेके डोलतोग इन्जि, ओन सहरता पलते ईळिसस ओतोर. ✧

20 पया लुआतोर प्नोर विस्वसिर, ओनगा वासि सर्ने नितोर. अस्के पोल् तेदिसि, ओरा संगे सहरतगा अतोम. पया इमा दिया बार्नबस बार, दिरबे सहरते ✧ अतोर.

पोल्, बार्नबस, सुरिया पटटा अंताकिया सहरते मलयह्नोर

21 पया पोल्, बार्नबस, वेर दिरबे सहरतेर लोकुरिहक, येसुना बेसता कबुरतुन वेहतेर. वेरा पोल्लोतुन केंजिस, वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतेर. ताना पया वेर दिरबे सहरताहि लुआ सहरते ✧ मलतोर, अगडाहि पया इकुनियुम सहरते ✧ वातोर, इकुनियुमताहि पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरते ✧ अतोर.

22 (ओर बेद-बेद सहरते मलतोर,) अडोर विस्वसिरिन “बेचोन तिपल वातेक तेला, येसुन विळसवा विस्वसते मन्हट्ट. देवुळदीपता राजेमते दायनामुने, माकु ऊक-ऊके विस्दतुन आप पोयगाये” ✧ इनजोर, पका विस्वस कीयलाह वेहचि, ओरिहक दीरा इतोर.

23 ओसो अव मूड सहरकनगा, अगडा विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाहि, मुख्यालोरिन निल्पिह कीतेर. ✧ उपस-पार्तना कीसि, ✧ विस्वसिर बोन नमिस मतोर, ओगे येसुसामिना कयदे, सबेटोर विस्वसिरिन विळिसस इतोर. ✧

24 पया पिसिदिया एरियाताहि पंपूलिया पटटे अतोर. ✧

25 अन्जि अगडा पिरगा सहरतगा ✧ येसुना पोल्लोतुन वेहचि, सम्दुरकचुल मतद अतलिया सहरते अतोर.

26 अगडाहि ओडाताग उदिसि, सुरिया पटटा अंताकिया सहरते ✧ मरुस वातोर. अद सहरता विस्वसि लोकुर, पोल्न, बार्नबसिन, देवुळता कबुरतुन पोकर कीयलाह, देवुळता देव्या ओरगा मनि इनजोर, पार्तना कीसि लोहच मतोर. ✧ अदे कबळतुन मारिह कीस, ओर इर्वर मरुस वास मतोर.

✧ 14:13 14:13 दानियेल 2:46 ✧ 14:14 14:14 गिनती 14:6; मत्थाल 26:65; मार्कल 14:63 ✧ 14:15 14:15 10:26; याकूब 5:17; तोहचीतव पोल्लोड 19:10; 22:9 ✧ 14:15 14:15 व्यवस्थाविकरण 32:21; 1 शमूएल 12:21; विर्मियाह 8:19; 14:22; 1 कुरिततेर 8:4 ✧ 14:15 14:15 1 तिसरुततेर 1:9 ✧ 14:15 14:15 पेसमुळि 20:11; नहेम्याल 9:6; देवुळताड पाटाड 146:6; बळयिर 4:24; 17:24; तोहचीतव पोल्लोड 4:11; 14:7 ✧ 14:16 14:16 17:30; रोम सहरतेर 3:25-26 ✧ 14:17 14:17 17:26-29; रोम सहरतेर 1:19-20 ✧ 14:17 14:17 अय्यब 5:10; देवुळताड पाटाड 65:10-13; मत्थाल 5:45; रोम सहरतेर 1:19; 1 तिमोति 6:17 ✧ 14:19 14:19 13:14; 14:21,26 ✧ 14:19 14:19 13:51; 14:1,21 ✧ 14:19 14:19 13:45,50; 14:2; 1 तिसरुततेर 2:14-16 ✧ 14:19 14:19 14:5; 2 कुरिततेर 11:25; 2 तिमोति 3:11 ✧ 14:19 14:19 16:19; 17:6 ✧ 14:20 14:20 14:6-8; 16:1-2; 2 तिमोति 3:11 ✧ 14:21 14:21 14:6-7 ✧ 14:21 14:21 13:51; 14:1,19; 16:2; 2 तिमोति 3:11 ✧ 14:21 14:21 13:14; 14:19,26 ✧ 14:22 14:22 मार्कल 10:30; योहन 16:33; पिलिपितेर 1:29; 1 तिसरुततेर 3:3; 2 तिमोति 3:12; 1 पत्र 2:21; तोहचीतव पोल्लोड 1:9 ✧ 14:23 14:23 तीतूस 1:5 ✧ 14:23 14:23 1:24-25; 13:2 ✧ 14:23 14:23 20:32 ✧ 14:24 14:24 13:13-14 ✧ 14:25 14:25 13:13 ✧ 14:26 14:26 6:5; 11:20-27; 13:1; 15:22-23,30,35; 18:22; गलातितेर 2:11 ✧ 14:26 14:26 13:2-4; रोम सहरतेर 10:15

27 वातस्के विस्वसिरा मुद्दुन जमा कीतोर. जमा कीसि, देवुळि ओरा कयदे कीतव बेराड-बेराड कबस्किन वेहतोर. ओसो यहुदि आयवोरनाहक वने, येसुन विस्वस कीयलाहि, देवुळि बेद्रम अगदुन तेगयिस ईता, * इन्जि वने वेहतोर.*

28 अद्रमे पया पोल्, बार्नबस, विस्वसिरा संगे वेल्लाडे दियाड अगान मतोर.

15

यहुदि आयवोर विस्वसिरा लोप्पा कट्ला

1 अद्रमे पया उंद दिया, उय्तर यहुदि विस्वसिर, यहुदा पटटाहि(सुरिया पटटकेडा अंताकिया सहरते*) वासि, अगडोर विस्वसिरिन कलियतोर.* कलियिसि “मीट मोसानाड अडोड वेहतपु डायना रिवज केवेके, * देवुळ मीकु पिसिह केवो आयाग,” इनजोर कागहता बोटोर.*

2 इदिन केंजिसि पोल्, बार्नबस, वेर अद्रम कागहवाल्लोरा संगे पका जग्ळम आतपे, पोल्लोने गिटोगटो आतोर.* पया अंताकियातोर विस्वसिर बाताल इतोर, “पोल्, बार्नबस ओसो उय्तर विस्वसिर येस्सलेम अन्जि, बळयिरिन ओसो विस्वसिराड पेदल्किन इद पोल्लोतुन देहतलाहि, ताल्हकिस वायिर,” * इनजोर इतोर.*

3 ताना पया अंताकियातोर विस्वसिरा मुल् ओरिन येस्सलेम लोहतोर. लोहतस्के पोल् ओना तोळतोर बार, पिनिके* ओसो सामरिया पट्टहक अनेके, यहुदि आयवोर बेद्रम देवुळतके वातोर, अदिन अगडोर विस्वसिरिहक पूरा वेहचोर अतोर.* तान केंजिसि सबेटोर विस्वसिर पका गिर्दा आतोर.

4 अद्रमे पया येस्सलेम एवतोर, एवतस्के विस्वसिरा मुल्, बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु, ओरिन गिर्दाते कलियतोर.* कलियतस्के पोल्, बार्नबस, तमा कयदे यहुदि आयवोरगा, देवुळि बाताल बाताल कबळ कीता इनजोर, कतम पोल्लोन ओरिहक वेहचीतोर.*

5 मति पस्रिसा तुंगातगडाहि,* येसुन विस्वस कीतोर अगा मतोर. ओर तेदिस इद्रम इतोर, “यहुदि आयवोरिन डायना रिवज कीया वेहचि, ओरिन मोसानाड अडोने ताकलाह, उकुम ईयना गावले,” * इतोर.

6 इतस्के बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु,* इद पोल्लोतुन विचर कीयलाह, जमा आतोर.

7 अस्के वेल्लाय जोम, पोल्लोने ईनाह-आनाह गिटोगटो आतोर.* पया पत्रु तेदिसि इद्रम इतोम, “मावोरिर वेल्लाडे दियाड मुने, देवुळि नावा तोडटे यहुदि आयवोर बेसता कबुरतुन केंजिसि, येसुन विस्वस कीयिर इनजोर, मयगडाहि नाक आचता,* इदिन मीट पुतिर.*

8 सबेटोर लोक्कुरा पोटालोप्पाडाड पोल्लोन पुनदनद देवुळि,* माट यहुदि विस्वसिरा पोगोन तना पवित्र जीवातुन बेद्रम उदिह कीता, अद्रमे ओर यहुदि आयवोरा पोगोन वने तना पवित्र जीवातुन उदिह कीसि, ओरिन वने आचता इनजोर तोहता.*

9 ओर विस्वस कीतोर, देवुळि ओरा पापमतुन मापि कीस ईता.* अह कीसि माट यहुदिर आयि, दुस्साड जातिनोर आयि, सबेटोर विस्वसिरिन देवुळि उंदिय रीतते पिसिह कीता इनजोर तोहता.*

10 इचोन तोहचाय मति, मीट इजेके मोसानाड अडोने ताकाट इनजोर वेहचि, ओरा पोगोन पृहतद मोतातुन वाटलाह, बाराहक देवुळता पट ऊळिहनिर? * मावाड तादोर-बाबोर ओसो माट वने, मोसानाड पूरा अडोने ताक पगवल.*

11 बेद्रमलेहका येसुसामि यहुदि आयवोरिहक ईतद दयातेनाहके, ओर ओन नमिस पिसिहतर,* अद्रमलेहकाने माट यहुदिरल वने पिसिहनल; (मति अडोड नोमताहकु पिसवल,)* * इनजोर इतोम.

12 पत्रु इद्रम इतापया, पोल्, बार्नबस वने, तमा कयदे यहुदि आयवोरगा देवुळि बेव-बेव बामनव सीनाड तोहता, इनजोर वेहतोर.* वेहतहपा, सबेटोर केमेन आसि ओरा पोल्लो केंजतोर.

13 पोल्, बार्नबस, वेहतनद मारिर कीतोर अस्के, अगडा मुक्याल याकुब* इद्रम इतोम, † “मावोरिर, नावा पोल्लो केंजाट.

* 14:27 14:27 1 कुरिततोर 16:9; 2 कुरिततोर 2:12; कुलुसितोर 4:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:8 * 14:27 14:27 15:3-4,12; 21:19

* 15:1 15:1 गलातितोर 2:11 * 15:1 15:1 15:24 * 15:1 15:1 लैयथयवस्था 12:3; बळयिर 15:5; 1 कुरिततोर 7:18;

गलातितोर 2:14; 5:2-6 * 15:1 15:1 गलातितोर 2:4; 6:12 * 15:2 15:2 15:7 * 15:2 15:2 11:30; 15:4,6,22-23;

16:4 * 15:2 15:2 1 कुरिततोर 7:18 * 15:3 15:3 11:19; 21:2 * 15:3 15:3 14:27; 15:4,12 * 15:4 15:4

11:30; 15:6,22,23; 16:4 * 15:4 15:4 14:27; 15:12 * 15:5 15:5 मत्थ्याल 3:7; 23:1-36; मार्कल 2:18; लुकाल 5:21;

योहन 3:1; बळयिर 26:5; मिलिपितोर 3:5 * 15:5 15:5 15:1; 1 कुरिततोर 7:18; गलातितोर 2:14; 5:2-6 * 15:6 15:6 11:30;

15:4,22,23; 16:4 * 15:7 15:7 15:2 * 15:7 15:7 10:19-22 * 15:7 15:7 इद पोल्लो अदुयव 10 अगा दोर्किहता.

* 15:8 15:8 1 शम्एल 16:7; थियर्याह 17:10; बळयिर 1:24-25; रोम सहरतोर 8:27 * 15:8 15:8 2:4; 10:44,47 * 15:9

15:9 10:43 * 15:9 15:9 10:28,34; 11:12 * 15:10 15:10 5:9; गलातितोर 5:1 * 15:10 15:10 मत्थ्याल 23:4;

लुकाल 11:46; गलातितोर 5:1 * 15:11 15:11 इपिसुसतोर 2:5,8 * 15:11 15:11 रोम सहरतोर 3:24; 5:15; इपिसुसतोर 2:5-8

* 15:12 15:12 14:27; 15:3-4; रोम सहरतोर 15:18-19 * 15:13 15:13 12:17 † 15:13 15:13 वेग याकुबि येसुना तमोन

आंदोग, येस्सलेमतोर विस्वसिरा मुक्याल मतोग.

14 देवुळि यहदि आयवोरिन मुने सीता कीसि, ओरगडाहि उय्तर मन्कलोरिन तना मन्कलोर आयलाह आचता. अदु बेद्रम ओरिन सीता कीता, इनजोर सिमोन पवु इंजेके माक तेळियिह कीतोम.

15 इद पोल्लोतुन देवुळता कबुरतोर वने वेल्लाय मुने वेहच मतोर, अद इद्रम रासतद मन्हाता,

16 देवुळि इद्रम वेहता,

‘दाविदनाराजेम बूळेम आतेक तेला, नना पया वासि तान ओसो निल्पिह कीकन,
पिळहपळ आतदिन पूना पंडकन.

17-18 अह आसि दुम्माड वेल्लाडे जातिनोर नाक पर्हकनुर,

इतेके नयेनाहक नना आचतोरु यहदि आयवोरु,’

इनजोर देवुळि वेहता.*

इदिन वेल्लाय मुनेताहि तना मन्कलोरिन पुन्पिह कीसोर वाता,*

इनजोर रासिस मन्हाता.

19 अदिहक नना बह इहनन इतेके, यहदि आयवोरगडाहि, देवुळतगा वावालोरिन माट तिपल केवल.

20 मति ओरगा इद्रम रासिस लोहतकल, ‘पेन्किहक वाटटव कळवोग आस्ताड, अविस्किन तिनदनद आयो;* साद्याल कबस्क कीयनद आयो;* नेतुर पोववालेवा हक्कतविनाड अविड तिनदनद आयो, अस्कतापया नेतुरतुन एच तिनदनद आयो,*’ इनजोर रासकल.

21 बाराहक इतेके वेल्लाय मुनेताहि सवे सहर्कनगा, देवुळताड पार्तनाताड लोहकनगा, वारमता पोल्वादिताये मोसानाड अडोन अर्विसि पोक्कुर कीस्तोर;* (अद्रमे मावा यहदि विस्वसिर माळिहतोर वने. अदिहक इंजेके वेहतनव पोल्लोन यहदि आयवोर विस्वसिर केंजिसि ताकिर, आयवेक अचोन यहदिरिहक ओड वायगा,)*’ इनजोर इतांग!

यहदि आयवोर विस्वसिरिहक सीटि लोहतहतोर

22 पया बळयिर, विस्वसिराड पेदल्कु,* येस्सलेमतोर विस्वसिरा पूरा मुलु, बाताल इतोर इतेके, “इंजेके याक्क इतव पोल्लोन रासिसि, मयगडोर विस्वसिरा कयदे अंताकिया सहरते* लोहतकल. ओरु पोल्ना, बार्नबसिना संगे दायनुर,” इतोर. पया यहदा बार्नबा इनवान आचतोर, ओसो सीलास इनवान* वने आचतोर. वेर इवुर आसि विस्वसिरागा पेदा मन्कलोर मतोर.

23 वेर कयदे विस्वसिरिहक सीटि लोहतोर, अद सीटटगा इद्रम रासिस माता.

“अंताकिया सहरतगा, सुरिया पटटगा,* किलिकिया पटटगा* मनवालोर यहदि आयवोर विस्वसिरिहक:

“माट मीवा ऐगेटोर विस्वसिरोम, इतेके येसुसामिनाड बळयिरोम, ओसो विस्वसिराड पेदल्कनोम,* सीटि रासलाह आतोम, मयेनाह मीक जोहर.

24 मयगडोर उय्तरु विस्वसिर मिगया वासि, बाताड-बाताडो वेहचि, मीक लेसिह कीतप कीतोर, मीक पका तिपल इंतोर इनजोर, माट केंजतोम.* मति माट इतेके ओरिन लोहोम आसि.

25 अदिहक माट सबेटोरिम कलिथिसि, इवुर मन्कलोरिन आचिसि, मिगया कबुर लोहतकल इनजोर, विचर कीतोम. ओर आचतोरु, (यहदाल ओसो सीलास,) मावा गोटतोर बार्नबसना, पोल्ना संगे मिगया वास्तोर.

26 वेर बार्नबस, पोल् इतेके, तमा जीवातुन सीता केवा, मावा किस्तु येसुसामिना सेवा कीतोर.*

27 माट रासतदिन यहदाल ओसो सीलास, वेर मीकु वेहतनुर.

28 अब पोल्लोन मीट केंजिसि ताकाट. अविस्किन विळिसस दुम्मा मोतातुन, मीवा पोगोन वाटोम इनजोर,* देवुळता पवित्र जीवा ओसो माट कलिथिस विचर कीतोम. अब पोल्लोड इद्रम मन्हाताड.

29 ‘पेन्किहक वाटटव अविड तिनमाट, अस्कतापया नेतुरतुन एच तिनमाट, नेतुर पोववालेवा हक्कतविनाड अविड तिनमाट, साद्याल कबस्क केमाट.* मीट इव पोल्लोन बेस पोस ताकतेक अचोन, बेस-नेहना मनदकिर. अचोने, मारता,” इनजोर रासतोर.

30 अद्रमे पया यहदाल, सीलास, पोल्, बार्नबस, वेर अंताकिया सहरते अतोर, अन्जि सबेटोर विस्वसिरिन जमा कीसि, सीटटुन ओरा कयदे इतोर.

* 15:17-18 15:16-18 आमोस 9:11-12 * 15:17-18 15:17-18 यशायाह 45:21 * 15:20 15:20 पेसमुळि 34:15-17; दानियेल 1:8; बळयिर 15:29; 1 कुरित्तोर 8:1,7,13; 10:14-28; तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20 * 15:20 15:20 लैयव्यवस्था 18:6-23

* 15:20 15:20 पुटमुळि 9:4; लैयव्यवस्था 3:17; 7:26; 17:10,14; 19:26; व्यवस्थाविवरण 12:16,23; 15:23; 1 शम्सुल 14:33

* 15:21 15:21 13:15,27; 2 कुरित्तोर 3:14-15 * 15:22 15:22 15:2,4,6,23 * 15:22 15:22 11:20 * 15:22

15:22 15:27,32,40; 16:19,25,29; 17:4,10,14-15; 18:5; 2 कुरित्तोर 1:19; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1; 1 पवु 5:12

* 15:23 15:23 मत्थाल 4:24; लुकास 2:2; बळयिर 15:41; गलातितोर 1:21 * 15:23 15:23 6:9; 15:41; 22:3; 23:34

* 15:23 15:23 15:2,4,6,22 * 15:24 15:24 15:1-2; गलातितोर 1:7; 2:4; 5:10 * 15:26 15:26 9:23-25; 14:19;

रोम सहरतोर 16:4 * 15:28 15:28 तोहचीतव पोल्लोड 2:24 * 15:29 15:29 15:20; तोहचीतव पोल्लोड 2:14,20

31 ईतस्के तान विस्वसिर अर्विसि, इद सीटटा पोल्लोतुन केंजिस कोनि, मावा जीवा सुकम आता इनजोर, पका गिर्दा आतोर.

32 यहूदाल, सीलासि देवुळता कबूरतोर* मताहकु, ओर वने विस्वसिरिन वेल्लाडे पोल्लोड वेहतोर. वेहचि ओरा जीवातुहक दीरा ईसि, ओरा विस्वसतुन बेर्सिंह कीतोर.

33-34 अद्रुमे पया ओर इर्वूर अगान उचुक दियाड मतोर. पया अगडोर विस्वसिर ओरिन बेस अन्हट्टु इन्जि, येस्सलेमतके मल्स दायलाह लोहतोर. अस्के ओर इर्वूर मल्स अतोर.‡

35 मति पोल्, बार्नबस, वेर उचुक दियाड अंताकिया सहरते मतोर. मन्जि दुसोर वेल्लाटोरा संगे, येसुसामिना पोल्लोतुन कागहचोरे ओसो पोकर कीसोर मतोर.

पोल्, बार्नबस, वेर इर्वूर एगिह्तोर

36 अद्रुमे पया उंद दिया पोल् बार्नबसिन इतोग, “माट येसुसामिना पोल्लोतुन, बेव-बेव सहर्कना लोकुरिहक वेहतल, अव सवे सहर्कनाग अन्जि, ओर सबेटोर विस्वसते बेद्रम मन्हतोर इन्जि ऊळकल अथ?” इनजोर इतोग.

37 इतस्के बार्नबस केंजतोग, केंजिसि “इंगो मति, योहन-मार्कन वने मावा संगे ओयकल,”* इनजोर इतोग.

38 मति पोल्, बार्नबस, वेर येसुना सेवतुन मारिह कीयनाहजोम, मार्कल ओरा संगे मनोग. पंपूल्या पटटाहि ओरिन विळिसव वास मतोग.* अदिहक “आयो, ओन ओयवल!” इनजोर पोल् इतोग.‡

39 अदिनेनाहक पोल्, बार्नबस, पका जगळम आतप लेहका, पोल्लोने गिटोगटो आसि एतोर. पया बार्नबस मार्कन पोसि,* ओडोते उदिसि, तना देसेम इतेके कुपस्स देसेमते* ओतोग.

40 ओसो पोल् बार, तना संगे दायलाह, सीलासिन आचतोग. पया अंताकियातोर विस्वसिर “देवुळता देव्या मियगा मनि” इनजोर, ओरिन देवुळता कयदे विळिससीतोर, अस्के ओर इर्वूर पेसतोर.

41 पया पोल्, सीलासिना संगे पूरा सुरिया पटटे, किलिकिया पटटे तिरियतोग. बेद-बेद नाग अंदुर, अगडोर विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन मेग्हिह कीसोर अंदुर.

16

तिमोति वने पोल्, सीलास, वेरा तोळतोग आस्तोग

1 पया पोल्, (सीलास, गलाति पटटा) दिरबे ओसो लुब्रा,* इव सहर्कने अतोर.* लुब्रा सहरतगा तिमोति पेदिरतोग ओर्वोग विस्वसि मतोग,* ओना तपे युनानि जाततोग, मति तलोगि यहूदि आंचाळ आंद, अद विस्वस वने कीदु,*

2 लुब्रा, इकुनियुम, इव सहर्कनोर विस्वसिर, तिमोतिन पका बेसतोग इनजोर, कदर इंदुर.*

3 पया पोल् बाताल कीतोग इतेके, तिमोतिन तना संगे सेवतुहक ओयलाह विचर कीतोग.* मति तिमोतिना तपे यहूदि आयोग इनजोर, अगडोर वेल्लाटोर यहूदिर पुन्ज मतोर. अदिहक (तिमोतिन डायना रिवजकवेक, ओना पोल्लोतुन यहूदिर केंजोर आयनुर इनजोर,) पोल् ओन ओस ओना डायना रिवज कीसीतोग.

4 अद्रुमे पया पोल्, सीलास, तिमोति, वेर म्बुर अगडाड सहर्कनाड विस्वसिरिन कलियसोर, येस्सलेमतडाडबळथिर ओसो विस्वसिराड पदल्क ईतव अडोन ओरिहक ईसोर, अव अडोने ताकलाह वेहतोर.†

5 अदिहक वेल्लाटोर विस्वसिरा विस्वस बेर्सिदु, दिनम उचुर विस्वस कीसोर अंदुर, इद्रमलेहका ओरा मुल बेर्ससोर अता.

देवुळ तोहतना लेकातुन पोल् ऊळिह्तोग

6 पया वेर म्बुर सेवकिर, देवुळता पोल्लोतुन पोकर कीयलाह, आसिया पटटे दायलाह ऊळतोर. मति देवुळता पवित्र जीवा ओरिन अगा दाया एवो. अदिहक ओर अके अनवा, गलाति पटटा पुसुगिया एरियाते अतोर.*

7 पया मूसिया एरियाते एव्जि, बिन्तुया पटटे* दायलाह विचर कीतोर. मति येसुना जीवा ओरिन अगा दायलाह एवो.

8 अदिहक मूसिया एरियाताहि, सम्दुरकचुल मतद तरोवस सहरतगा* वातोर.

* 15:32 15:32 13:1 ‡ 15:33-34 15:33-34 “मति सीलासिहक अगान मनदा वेसिस माता.” इद वचन 34 उचुके मोदुल कागदेहकनाग

दोर्किहता. * 15:37 15:37 12:12; 13:5; क्लुसितोर 4:10; 1 पत्र 5:13 * 15:38 15:38 13:13 § 15:38 15:38 मार्कल ओरिन विळिसव अदद पोल्लो 13:13 वचनतगा मन्हता. * 15:39 15:37-39 क्लुसितोर 4:10; सिलेमोन 24; 1 पत्र 5:13 * 15:39

15:39 13:4-12 * 16:1 16:1 14:6-7 * 16:1 16:1 इव सहर्कने पोल्, बार्नबसिना संगे मुने सेवा कीस मतोग; 14:6-23 ऊळट.

* 16:1 16:1 17:14-15; 18:5; 19:22; 20:4; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19; 1 तिलुनितोर 1:1 * 16:1 16:1 2 तिमोति 1:5 * 16:2 16:2 पिलिपितोर 2:22; 1 तिमोति 3:7 * 16:3 16:3 पिलिपितोर

2:22 † 16:4 16:4 बळथिर 15:23-29 वचनते ऊळट. * 16:6 16:6 18:23; 1 कुरिततोर 16:1; गलातितोर 1:2; 2 तिमोति 4:10;

1 पत्र 1:1 * 16:7 16:7 1 पत्र 1:1 * 16:8 16:8 16:11; 20:5-6; 2 कुरिततोर 2:12; 2 तिमोति 4:13

9 ओर अगा मनदहपा, पोल् नग्का देवूळ तोहतना लेकातुन ऊळतोग. अद लेकाते मकिदुनिया पटटोग ओवोंग मन्कल ओन्क दिसतोग. ✨ ओग मन्कल निचि, “इबर दडटेके वासि, मावा मकिदुनिया पटटोर मन्कलोरिन काहा,” इनजोर अर्जि कीतोग. ‡

10 कीतस्के, पोल् अद देवूळ तोहतद लेकातुनु, (सीलासिन, तिमोतिन ओसो नाक वने) वेहतोग (अगा नना लूकानन ओरा संगे मतन); वेहतस्के येसुना बेसता कब्रतुन पोक्रु कीयलाहि, देवूळि माक मकिदुनिया पटटे लोहतलाह आता इनजोर, उंदिय विचर कीसि चट्टिप अगा दायलाह पेशतोम.

पिलिपितगा, लुदिया येसुन विस्वस कीस्ता

11 पया तरोवस सहरतगडाहि ओडा उदिसि, सीदा सुमानाके इनदनद तोगदगा अतोम. अग्डाह इमा दिया, मकिदुनिया पटटा नियापोलिस इनदनद सहरते एवतोम.

12 पया अग्डाहि ताकसोर अन्जि, पिलिपि सहरते ✨ एवतोम. § अदु मकिदुनिया पटटा ✨ मुनेटा जिलाता सहर मता; अगा रोम सहरतोरैनाहक गूळा ✨ कीतद आंदु. * अद सहरतगा माट उचुक दियाड मतोम.

13 पया वारमता पोल्वादियाते, ✨ सहरता अग्दा पलते, यहूदिरा देवूळतुन पार्तना कीयनद जागा बेगा मनदगा इनजोर, बेरेंग दडिय अतोम. † अन्जि अद जागातुन दोर्किह कीसि, अगा जमा आस मतव आस्कना संगे, येसुसामिना पोल्लोतुन वेहतलाह आतोम.

14 अस्के अगा उंद यहूदि आयवदु लुदिया पेदिरता आंचाळ मता. अद आसिया पटटा तुवातिरा इनदनद सहरता आंदु. ✨ पका दाराताड, डुंगा पंडटा रंगलेहकाडाड गेंदेना वीकुर कीदु. अदु यहूदिरा देवूळतुन मोळिंकंदु. ✨ पोल् वेहतनव पोल्लोन, अद बेस केंजसोर मता. अस्के ओग वेहतनव पोल्लोन विस्वस कीयनाह, देवूळि तान्क तेळियिह कीसीता. ✨

15 पया अद आंचाळि, ओसो ताना लोते मनवालोरु, येसुना पेदिरते एग मीतोर. एग मीतापया, अद माक इता, “नाक येसुना सेतेम विस्वसि आंचाळि इनजोर मीट इतेके, मीट सबेटोरिर नावा लोन वास मन्हट्टु,” इनजोर इता. माट केंजनाहजोम अद पका गोंडगोंड आता, अस्के माट ताना लोन अतोम.

पोलुन, सीलासिन, जेलतगा वाट्टिह्तोर

16 अद्रमे उंद दिया, माट पार्तना कीयनद जागातगा ✨ अनजोर मतोम. अस्के उंद ओर्युल मनदनद पिला माक कलियता. तानु पोत ऊळनद देयम पोस मता, अदिहक लोकर तानगा पोत ऊळलाह वांदुर. ✨ इद्रमि तानाड माल्कालोर ताना मेटे, पका कोताड कमय कीदुर. ✨

17 अद पिला बेद्रम कीदु इतेके, “वेर सबेटक बेरा देवूळताड ✨ सेवकिर आंदुर. देवूळ लोकरिन बेद्रम पिसिह कीस्ता, अदिन मीक पोक्रु कीस्तोर” इनजोर, केयसोर-केयसोर मावा पयाह पयाह वांदु.

18 वेल्लाडे दियाड अद अद्रमे कीसोर मता. पया उंद दिया पोल् पका नारज आतोग. आसि पेके मिळिन्दस तानगा मतद देयमतुन इतोग, “येसु किस्तुना पेदिरते नीक उकुम ईय्हनन, इद पिलाताहि पेसिस अन!” ✨ इनजोर, देयमतुन दगाड इतोग. इताहे अद देयम पेसिस अता.

19 अस्के अद पिलातुन तासिस मतोर माल्कालोर, इजेके माक कमय कीयलाहि अग दोर्को इनजोर, ✨ बेद्रम कीतोर इतेके, पोलुन, सीलासिन पोसि, बजरतगा गुंजिस ओतोर. ✨

20 पया ओरिन सहरता बेरीर तनवाड केवालोरगा ओसि, इद्रम वेहतोर, “वेर यहूदिरा मावा सहरतगा पकाय गळबळ कीस्तोर.

21 मावा रोमि मन्कलोरिहक ✨ पोल्वव रीत-रिवज्किन काहतलाह बोटटोर. वेर काहतनव पोल्लोन माट नम पगवल, माळ पगवल!” ✨ इतोर.

✨ 16:9 16:9 9:10; 18:9-10 ‡ 16:9 16:9 लेका ऊळनस्के, पोल् समदुरकचल मतद तरोवस सहरतगा मतोग. मकिदुनिया पट्टि समदुरता अबर दडटेके मता. ✨ 16:12 16:12 20:6; पिलिपितोर 1:1; 1 तिसलुनितोर 2:2 § 16:12 16:12 नियापोलिस सहरताहि पिलिपि सहर जेक-जेक आट कोस्क जेक मता. ✨ 16:12 16:12 16:9-10; 18:5; 19:21-22,29; 20:1,3; रोम सहरतोर 15:26; 2 कुरिततोर 8:1; पिलिपितोर 4:15 ✨ 16:12 16:12 16:21 * 16:10 16:12 रोम सहर इतेके इतालिया पटटे अदु, इतालिया पटटगा मनवालोरिहक, बेद्रम रोमि मन्कना अदिकर मंदु, अद्रमे इद पिलिपि सहरतगा मतोर मन्कलोरिहक वने, रोमि मन्कना अदिकर रोम संकरतोर ईस मतोर. ✨ 16:13 16:13 13:14; 17:2; 18:4 † 16:13 16:13 पिलिपि सहरता लोप्पा, यहूदिरा पार्तनाता लोन इले. बारहक इतेके उंदि पार्तनाता लोत्ता कमसेकम दहा यहूदि कोयतोर गावले. अगा अन्चुर इलेर, अदिहक वेर सहरता पलते ओतोर. ✨ 16:14 16:14 तोहचीतव पोल्लोड 1:11; 2:18,24 ✨ 16:14 16:14 13:43; 18:7 ✨ 16:14 16:14 लूकाल 24:45 ✨ 16:16 16:16 16:13 ✨ 16:16 16:16 लैयव्यवस्था 19:31; 20:6,27; व्यवस्थाविकरण 18:11; 1 शमएल 28:3; 2 राजा 21:6; 1 इतिहास 10:13; यशायाह 8:19 ✨ 16:16 16:16 16:19; 19:24-25 ✨ 16:17 16:17 मार्कल 5:7-8 ✨ 16:18 16:18 मार्कल 16:17 ✨ 16:19 16:19 16:16; 19:25-27 ✨ 16:19 16:19 8:3; 17:6; 21:30; याकुब 2:6 ✨ 16:21 16:21 16:12 ✨ 16:21 16:21 एस्तर 3:8

22 इतस्के अगा जमा आस मतोर् लोकर वने ओरिहक तोळ आसि, इर्वुर सेवकिरा विस्द आतोर्. आतस्के तग्वाड केवालोर् पोल्नाड, सीलासनाड जगान एहच, डुडिने नल्हतलाह* उकुम ईतोर्.

23 ईतस्के ओरिन पका नल्हतोर्, नल्हचि जेलते वाटिसीतोर्.* पया वेरिन बेस दोहच राका कीमु इनजोर, जेलता दरोगान उकुम ईतोर्.*

24 उकुम ईतस्के ओग पोल्नु, सीलासिन लोप्पाडा अरातगा ओसि, ओराड काल्किन पृहत्व बलाना संगे दोहतोर्.*

25 पया नडुमनग्का पोल्, सीलास, वेरु पार्तना कीसोर देवुळताड पाटाड ओसोर मतोर्.* अस्के अद जेलतगा दोहच मतोर् मन्कलोर् वने केंजसोर मतोर्.

26 अचोटन उंदियदेबा बूम गल्जता,* गल्जतस्के जेलताड पाय्वाड पका जोरते मेलियताड. अस्के चट्नेन जेलताड तेल्लिनाड तालहक, तमतमाय कुह्य वाताड;* ओसो जेलते मतोर् मन्कलोर् दोहच मतव गोल्स्क, ओराड कय्कनाहि पिहट अरताड.*

27 अस्के दरोगाल तेदिस ऊळनेके, जेलताड तेल्लिपिड पिडम-पडम आस मताड! (जेलतगा मतोर् मन्कलोर् विततोर्, इंजेके नाक तग्वाड केवालोर् निटम हक्कनुर, इद्रम आलिह कीसि)* दरोगाल तन्के तल्वर कसेगते कोटलाह आस मतोर्.

28 अस्केन पोल् जोरते केयिसि, “निमा अह केमा, साय्ब! माट सबेटोरोम इगान म्हनोम,” इतोर्.

29 इतस्के दरोगाल चिमलिड तता वेहचि, लोप्पा अतोर्. अन्जि पका रेयतुहक साडसोरिन पोल्ना, सीलासना मुनेह अर्सि, काल्क मोळ्ळतोर्.

30 पया ओरिन पलते तचि, “दादालोरि! देवुळि नाक पिसिह कीयना इन्जि, नना बाताल कीकन?”* इनजोर ताल्हकतोर्.

31 ताल्हकतस्के ओर वेहतोर् “येसुसामिन विस्वस कीम, अस्के नीकु, नीवा लोतोर्रिहक,* अमेसाता पिसमुळ दोर्कगा,” इतोर्.*

32 पया ओर ओन्क ओसो ओना लोतोर् सबेटोर्रिहक, देवुळता पोल्लोतुन वेहतोर्.

33 पया नग्काडा नकान दरोगाल ओरिन ओसि, ओराड देबान नोगतोर्. नोगतस्के ओगु ओसो ओना लोतोर् सबेटोर्, येसुना पेदिरते एग मीतोर्.

34 पया दरोगाल ओरिन तना लोन ओसि, ओरिहक गाटो इतोर्. ओग तना लोतोरा संगे, देवुळतुन विस्वस कीसि, पका गिर्दा आतोर्.

35 पया इमा दिया तग्वाड केवालोर् “ओर इर्वुरिन विळिसि इम्हट” इनजोर, दरोगानगा तमा पोलिसिरा मेटे, कबुर लोहतोर्.

36 अस्के जेलता दरोगाल पोल्नु वेहतोर्, “तग्वाड केवालोर् मीकु विळिसि इयलाह कबुर लोहतोर्, इंजेके गिर्दाते लोन अन्हटु,” इतोर्.

37 मति पोल् पोलिसिरिन इतोर्, “माट रोमि मन्कलोरोम मन्ज तेला, मावा तपतुन तोहवालेवा, वेल्लाटोरा मुनेह नल्हता वेहचि, जेलते वाटोर.* इद तग्वाड केवालोर् कीतद कबळ मुर्तिय ओप्पो!* इंजेके इसि कुस्क्नेन माक विळिसि इस्तोर्? अद्रम आयो! ओर तमाय माक पेहता वायिर्,” इतोर्.

38 पया पोलिसिरि अन्जि, पोल्ना पोल्लोतुन तग्वाड केवालोरिहक वेहतोर्. पोल्, सीलास, वेर रोमि मन्कलोर् इनजोर पुतापया, तग्वाड केवालोर् पका रेयतोर्.* (बह इतेके रोमि मन्कलोर्रिन नल्हतना पोलो आंदु.)

39 अदिहक ओर तमाय वासि, “माक मापि कीम्हटु” इनजोर इतोर्; पया पोल्नु, सीलासिन जेलताहि पेहतोर्. पेहचि, “मीट इंजेके इद सहरताहि पेसिस अन्हटु, माट मीवाड काल्काय मोळ्ळिह्नोम,” इनजोर इंदुर.*

40 पया पोल्, सीलास लुदियाना लोन* अतोर्. अन्जि अगा विस्वसिरिन कलियतोर्. येसुसामिन विळिसवालेवा विस्वस कीसोर मन्हटु इनजोर, ओरिहक दीरा ईसि, पिलिपि सहरताहि पेसिस अतोर्.

17

पोल्, सीलास, तिसलुनि सहरते दास्तोर

* 16:22 16:22 2 कुरितोर् 11:25; 1 तिसलुनितोर् 2:2 * 16:23 16:23 2 कुरितोर् 11:23 * 16:23 16:23 2 कुरितोर् 6:5
 * 16:24 16:24 अय्यब 13:27; 33:11; यिर्म्याह 20:2; 29:26 * 16:25 16:25 इपिसुसतोर् 5:19; कुल्सितोर् 3:16 * 16:26 16:26 4:31 * 16:26 16:26 12:10 * 16:26 16:26 12:7 * 16:27 16:27 12:19 * 16:30 16:30 योहन 6:28; बळयि 2:37 * 16:31 16:31 योहन 4:53; बळयि 10:2; 11:14; 16:15; 18:8; 1 कुरितोर् 1:16 * 16:31 16:31 मार्कल 16:16; योहन 6:29; रोम सहरतोर् 10:9 † 16:37 16:37 रोमि मन्कन कसूरु तोहवालेवा नल्हतनद, रोम सर्करता कायदाता अद्रम मता. पोल्हक पुट्टगडसि रोमि मन्कना अदिकर रोम सर्करतोर् ईस मतोर्, अदिहक पोल् इद्रम इतोर्. * 16:37 16:37 22:25-29 * 16:38 16:38 22:29 * 16:39 16:39 मत्याल 8:34; मार्कल 5:17; लूकाल 8:37 * 16:40 16:40 6:14-15

1 पोल्, सीलास, वेर (पिलिपि सहरताहि पेसिस,) अंपिपोलिस ओसो अपुलोनिया इव सहकिहक अतापया, तिसलुनि सहरते* एवतोर.* अगा यहुदिरापार्तनाता लोन मता.

2 पोल् तना अल्वट मतपु, अद लोन अन्जि, वारमता पोल्वादियाते* अगा देवळता साम्रमताड पोल्लोनु, जमा आस मतोरिहक काह्तोग. अद्रमे मूंड वारस्क एवनाह कीतोग.

3 देवळ लोहतोग पिसिह केवाल किस्तुं तिपल आसि डोलनाये मता, डोलिस ओसोवने जीवा अरयना मता इनजोर, देवळता साम्रमताड पोल्लोन उंद-उंद वचन तोहचि, तेळियिह कीस वेहतोग.* ओसो “बोग येसुना लोप्पा मीक वेहतन ओगे येसु, पिसिह केवाल किस्तुं आंदोग,”* इनजोर वेहतोग.

4 अद्रम वेहतस्के उय्तुर यहुदिर, पोल् वेहतद कबुरतुन नमतोर. नमिसि पोल्ना, सीलासिना संगे कलियतोर. यहुदिरा देवळतुन मोळकवालोर युनानि जाततोर* वेल्लाटोर, ओसो बेचोको मोदुल आस्क वने*, येसुन विस्वस कीयलाह आतोर.

5 मति वेल्लाटोर लोकर पोल्ना पेगके दायलाह आतोर इन्जि, अगडोर यहुदिरा पका जीवा कर्वता. अस्के अग-ओडतेन, बजरते वेलियवालोर करब बुदतोर मन्कलोरिन जमा कीसि, पूरा सहरमेंड रोदा पोयतोर. रोदा पोसि पोल्, सीलास, वेर यासोन इनवाना* लोतगा मनदनुर बहे इनजोर विचर कीसि, ओरिन लोकरा पंचता मुनेह ततलाहि, यासोना लोतुन पिळहपळ कीतोर.*

6 मति ओरिहक वेर दोकर, दोर्कवाहकु यासोनिन ओसो उय्तुर विस्वसिरिन, सहरतोर मुक्यालोर मुनेह ईळससोर ततोर.* तचि, “वेर दुनियामेटोरिन लेसिह केवालोर आंदुर, मावा सहरते वने वातोर.

7 ओरिहक वेग यासोन तना लोतगा जागा इतोग. ओर येसु इनवाल दुस्रोग राजाल मन्हतोग इनजोर, कयसर राजानाड अडोना अडम वेहतलाह आतोर*,* इनजोर रोदा पोयतोर.

8 अस्के वेरा पोल्लोतुन केंजिसि, जमा आतोर लोकर ओसो सहरताड मुक्यालोर पकाय ओड आतोर.

9 अदिहक सहरतोर मुक्यालोर्, यासोननगडाह ओसो दुस्रोर विस्वसिरगडाह, जमानत एचि ओरिन विळिससीतोर.

पोल् तना तोळतोर बार, बिरिया सहरते दास्तोर

10 पया अदे नका विस्वसिर पोल्नु, सीलासिन, तिसलुनि सहरताहि बिरिया सहरते लोहतोर. बिरिया सहरते* एवतस्के, ओर इर्वर यहुदिरा पार्तनाता लोतगा अतोर*.

11 बिरिया सहरतोर यहुदिर, तिसलुनि सहरतोर यहुदिरा लेहकाडोर कैगम बुदतोर आयोर. अदिनेनाहक पोल् वेहतद पोल्लोतुन, बेस केव वाटिस केंजिदुर. ओसो इव पोल्लोड निटमेया-जोलिया इनजोर, दिनेमे पोल् वेहतदिन, साम्रमतागा पर्हकिस ऊळिंदुर.

12 पया वेल्लाटोर येसुन विस्वस कीतोर*: यहुदिर ओसो युनानिरगा मोदुल आस्क* ओसो कोयतोर वेल्लाटोर, येसुन विस्वस कीतोर.

13 पया बिरिया सहरते वने, पोल् देवळता पोल्लोतुन पोकर कीयलाह आतोग इनजोर, तिसलुनितोर यहुदिरिहक* केंज वाता. अस्के ओर बिरिया सहरते अतोर, अगडोर मन्कलोरिन वने, ओड तहचि कट्टला कीया बोटोर.

14 अदिहक बिरियातोर विस्वसिर् बाताल कीतोर इतेके, उय्तुर विस्वसिरा संगे पोल्नु ओडाते उदिस दायलाहि, सम्दुरकचुल लोहतोर. मति सीलास, तिमोति, वेर इर्वर बिरिया सहरतगान मतोर.

15 पोल्नु ओसीतोर मन्कलोर, अकाया पटटा* एतेंस सहरतगा एवनाह* ओतोर. पया ओर अगडाह बिरिया सहरतके मल्स दायह्या, “सीलास ओसो तिमीति, वेर इर्वर आसि, चट्टिपट एतेंस सहरते नयगा वायिर*,” इनजोर पोल् ओरा संगे कबुर लोहतोग.

पोल् एतेंस सहरतगा देवळता पोल्लो वेहतह्तोग

16 पोल् एतेंस सहरतगा* सीलास, तिमीति, वैरेनाहक केपिस मतोग. पया अद सहरतगा तिरियनेके, ओग बेक ऊठतेकाय ओन्क पेन्कनाड बोमाडे दिसिंदुड. अविस्किन ऊळिसि, ओना जीवा चुहेम आयो.

* 17:1 17:1 17:11,13; पिलिपितोर 4:16; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिमीति 4:10 * 17:1 17:1 तिसलुनि सहर पिलिपि सहरताहि, जोक-जोक नालुड वीसाड कोरक जेक मता. ओसो अद मकिदुनिया पटटा मोदुल सहर आंद. * 17:2 17:2 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:10; 18:4,26; 19:8 * 17:3 17:3 लकाल 24:26-27,46; योहन 20:9; बळयिर 3:18,24; 13:27; 26:22-23; 28:23; 1 करिंततोर 15:3 * 17:3 17:3 2:36; 9:22; 18:5,28 * 17:4 17:4 13:43; 17:17 * 17:4 17:4 13:50; 16:14; 17:12 * 17:5 17:5 17:7,9; रोम सहरतोर 16:21 * 17:5 17:5 1 तिसलुनितोर 2:14 * 17:6 17:6 14:19; 16:19 † 17:7 17:7 रोम राजेमता बेरोम राजानु कयसर इंतुर. वेल्लाडे देसेहक ओना कय इळन मताड. * 17:7 17:7 लकाल 23:2 * 17:10 17:10 17:13; 20:4 * 17:10 17:10 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1-2; 18:4,26; 19:8 * 17:12 17:12 2:41,47; 4:4; 5:14; 6:1,7; 9:31,42; 11:21,23-24; 14:1,21; 16:5 * 17:12 17:12 13:50; 16:14; 17:4 * 17:13 17:13 17:1 * 17:15 17:15 18:1,12,27; 19:21 * 17:15 17:15 17:16,21-22; 1 तिसलुनितोर 3:1 * 17:15 17:15 18:5 * 17:16 17:16 17:21-22; 1 तिसलुनितोर 3:1

17 अदिहक यहदिरा पार्तनाता लोन अन्जि, अगा यहदिर ओसो देवूळतुन मोळ्कवालोअर युनानिरा संगे, देवूळता पोल्लोतुन वेहतलाह आतोअ. ओसो दिनम बजरतगा अन्जि, ओन्क कलियवाल्लोरा संगे, देवूळता पोल्लोतुन वेहन्दोग.

18 अस्के इपिकुरि तुंगाता ओसो इस्तोयिकि तुंगाता गूर वने, ओना संगे वेल्लाडे पोल्लोड वळ्ळकतोर. ओसो उय्तर “वेग पोमाडेडि बाताड वेहतलाह आतोअ रा?” इतोर. येसुना लोप्पा, ओसो ओग डोलिस जीवा अरतद बेसतल कबुरतुन वेहतहापा केंजिसि, “वेगु, माट पुनवाड पेन्कनाड पोल्लोअ पोक्कुर कीस्तोग बहे,” इनजोर उय्तर इतोर.

19 अदिहक ओर ओन अरियुपगुस पेदितरा गुड्रातगा ओतोर. अगा एतेंस सहरतोर पंच उदिदुर. पया पोल्तुन अगा निल्पिह कीसि, “निमा पोक्कुर कीयनद पूना पोल्लोतुन, माक तेळियिह कीम.

20 माक इचानाह पुनवव पोल्लोअ वेहता बोटटिन. अदिहक इव पोल्लोड बाताड आंदुड इनजोर, अविस्किन पुनदकोम,” इनजोर इतोर.

21 (इजेके एतेंस सहरतोर, ओसो पलतेनाह अगा वासि पिसवाल्लोर लोकुर, पूनाड-पूनाड पोल्लोड वेहतना ओसो केंजना, इदे कबळते अमेसा मंदुर.)

22 अदिनेनाहक पोल् तेदिस अरियुपगुस पंचता मन्कल्लोरा मुनेह निचि इद्रम इतोग, “एतेंस सहरतोर लोकुरि, मीट मीवाड पेन्किन पका माळवाल्लोरि इनजोर नना पुहन्न.

23 इद्रम बाराहक इहन्न इतेके, मीवाड रावुळ्किन ऊळसोर तिरियनेके, उंद गर्यातुन ऊळतन. अगा ‘माट पुनवद पेनतेनाहक’ इनजोर रासिस मता. मीट पुनवालेवा मोळ्ळिहनिर अदे देवूळता पोल्लोतुन नना इजेके मीक वेहतहन्न.

24 “इद पूरा बूमि, बूमतगा मनदनव सबेटविन पंडटद देवुळि, गोगोटा बूमता, इळता बूमता, माल्काल आंदु. अदिहक अद मन्कल्लोर पंडटव रावुळ्कनगा मनो.

25 मन्कल्लोरनाहि तान्क बातय गावल आयो, बह इतेके देवुळिये सबेटोरिहक पिसमूळ ईस्ता, जीवा ईस्ता, ओसो पिसवागतुहक सबे ईस्ता.

26 ओवोर्गे मन्कनाहि सबे जातितोरिन पुटिह कीसि, ओरिन पूरा बूममेड अनाह कीता. ओसो उंद-उंद जातता लोकुर बेद कालमते इद बूमते मनदनुर, वेरा देसेमता अंद बेगा मनदगा इन्जि, मुनेन निल्पिह कीता.

27 लोकुर नाक पर्वकिर, नाक पर्वकनेके दोकिह कीया वने पगयनुर इनजोर, देवुळ इद्रम कीता. तेल्ला मति निटमे अद देवुळि मयगडाहि जेक इले.

28 ‘बह इतेके अदे माक पिसनाह कीता, जीवात मनाह कीता’ इद्रम इनजोर, मीवाय मन्कल्लोर वने ‘निटम माट देवुळताड पिलाड-पेकोरल’ इनजोर, मीवाय साभूमते रासतद मन्हता.

29 मन्कल्लोर आपुना विचरते, आपुना बुदते बंगरताड, वेंडटाड, बंडानाड बोमान पंडिहतोर. माट देवुळताड पेकोरल, अदिनेनाहक देवुळि अव बोमाना लेहकाडा इनजोर, विचर कीयना आयो.

30 लोकुर देवुळतुन पुनवालेवा मताहक, अद कालमतस्के देवुळि ओरा पापमता नेयम केवो. मति इजेके दुनियामेटोर कतमतोर पापमता अगदुन विळिसिसि तानक्के वायना इनजोर, उकुम ईता.

31 बाराहक इतेके, बूममेटोरिन ओवोर्गे मन्कना कयदे, तपवालेवा नेयम कीयगा. अद नेयमता दियातुन मुनेन निल्पिह कीसि, ओग मन्कन वने मुनेन निल्पिह कीता. ओग डोलिस मतोग मति, ओन जीवा अर्हीचि, ओना नेयम कीयनद अदिकर कतमतोरिहक कीस तोहता,” इनजोर पोल् वेहतोग.

☆ 17:17 17:17 9:20; 17:2,10 ☆ 17:17 17:17 13:43; 17:4 † 17:18 17:18 इपिकुरि तुंगातोरा विचर इद्रम मंद इतेके, देवुळि लोकुरगडाहि जेक मन्हता; तान्क माने-मन्कना पोगोन गिर्दा इले इदुर. ओसो बह कीसाय येयतुन, अल्सूळतुन गेल्लिसि, सुकम दोकिह कीयना गावले इदुर.

§ 17:18 17:18 इस्तोयिकि तुंगातोरा विचर इद्रम मंद इतेके, देवुळतुन केनकेनेन तमा जीवाते तासिदुर. ओसो देवुळता तोळलेवाये दीराते, लावतेने, मन्कल आपुना पिसमूळते पिसिहताग. ☆ 17:18 17:18 1 कुरिततोर 1:20; 4:10 ☆ 17:18 17:18 3:15; 4:2; 17:31-32 * 17:19

17:19 अरियुपगुस इतेके अरिस इनददद पेनाता गुड्रा आंदु, अगाणे सहरता पंच उदिदुर. ☆ 17:19 17:19 मार्कल 1:27 ☆ 17:22 17:22 17:15-16 ☆ 17:23 17:23 योहन 4:22 ☆ 17:24 17:24 व्यवस्थाविवरण 10:14; यशायाह 42:5; मत्थाल 11:25; बळयिर 14:15; तोहचीतव पोल्लोड 14:7 ☆ 17:24 17:24 1 राजा 8:27; यशायाह 66:1; बळयिर 7:48-49 ☆ 17:25 17:25 देवुळताड पाटाड 50:10-13 ☆ 17:26 17:26 पुट्टुळि 3:20 ☆ 17:26 17:26 व्यवस्थाविवरण 32:8; अय्यळ 12:23 ☆ 17:27 17:27 विर्मयाह 23:23-24; बळयिर 14:17; रोम सहरतोर 1:19-21 ☆ 17:28 17:28 अय्यळ 12:10; दानिय्येल 5:23 ☆ 17:29 17:24-29 रोम सहरतोर 1:19 ☆ 17:29 17:29 यशायाह 40:18-20; रोम सहरतोर 1:23 ☆ 17:30 17:30 14:16; रोम सहरतोर 3:25-26; इपिसुसतोर 4:18 ☆ 17:30 17:30 मार्कल 1:15; लूकाल 24:47; बळयिर 2:38; 3:19; 5:31; 13:38; 20:21; 26:20 ☆ 17:31 17:31

देवुळताड पाटाड 9:8; 96:13; 98:9; मत्थाल 10:15; योहन 5:22-23,27; बळयिर 10:42; रोम सहरतोर 2:16; 2 तिमेति 4:1; 1 पब्र 4:5 ☆ 17:31 17:31 मत्थाल 28:5-6; मार्कल 16:6; लूकाल 24:5-7; योहन 21:14; बळयिर 2:24; 2:32; 3:15,26; 4:10; 5:30; 10:40; 13:30,33-34,37; रोम सहरतोर 4:24; 6:4; 8:11; 10:9; 1 कुरिततोर 6:14; 15:4,20; 2 कुरिततोर 4:14; ग्लातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:20; कुल्लितोर 2:12; 1 तिसल्लुनितोर 1:10; इब्रितोर 13:20

32 हामूरताहि जीवा अरयना पोल्लोतुन केंजतापया, * उयतूर बार ओन कवतोर, * ओसो उयतूर बार “अले बेस्काय इद नीवा पोल्लोतुन, माट ओसो केंजकोम,” इनजोर इतोर.

33 अदिहक पोल् अगडाहि अतोग.

34 मति दियनुसियुस पेदिरतोग पंच उदवाल मन्कल, दमारि पेदिरता आंचाळि, ओसो उयतूर बोर-बोर, पोल्नुना सगे वासि, येसुन विस्वस कीतोर.

18

पोल् कुरित सहरते दास्तोग

1 पया पोल् एतेंस सहरताहि * अकाया पटटा * कुरित सहरते * अतोग. *

2 अतस्के अगा ओवोर्ग अक्विला पेदिरतोग यहदि मन्कल कलियतोग. ओना मुतेना पेदिर पिरीस्किलाल आंद. * ओग पुंतुस पटटोग आंदोग. रोम राजेमता कलोदियुस राजाल * बाताल कीतोग इतेके, ओगु सबेटोर यहदिदिन इतालिया पटटा * रोम सहरताहि, पेसिस दायलाह उकुम ईस मतोग. अदिहक ओर आळ इवूर इतालिया पटटाहि * पेसिसि, कुरित सहरतगा वातोर. †

3 ओर आळ इवूर टमिड पडिस वमना दंदा कीदूर. पोल् वने टमिड पडिदोग, अदिहक ओग वने ओरगा मन्जि, अद कबळ कीदोग. *

4 ओसो वारम-वारमता पोल्वादियते * देवुळता पार्तनाता लोन अंदोग. * अगा यहदिदिहक, युनानिदिहक, यहदिदि साभ्रमतुन अर्विसि, येसुना पोल्लोतुन तेळियिह कीस वेहन्दोग.

5 पया सीलासि, तिमोति, मकिदुनिया पटटाहि कुरित सहरते वातोर. * ओर वातापया, पोल् (तना टमिना कबळतुन विळिसस,) देवुळता पोल्लोतुन दिनमे पोकर कीदोग. साभ्रम वेहतपु, देवुळि बोग पिसिह केवान लोहतना मता, ओग येसुये आंदोग इनजोर, यहदिरगा साक्सि वेहन्दोग. *

6 मति यहदिदि ओनाड केंजवा, ओन पास्किस् विस्द कीदूर. * अदिहक (देवुळि ओड आता इनजोर तोहतलाहि,) पोल् तना जगातुन सायिसि, * “येसुन विस्वस केवेके, देवुळि मीकु सिक्स आ इयाग, ताना जबदर नना आयोन, मीट आयकिर! * इंजेताहि नना यहदि आयवोरिहक वेहतलाह दापहनन,” इतोग.

7 इन्जि पया पार्तनाता लोताहि पेसिस, तीतुस यसतुस पेदिरतोना लोन अतोग. ओग यहदि आयोग मति यहदिदि देवुळतुन मोळिकंदोग. * ओना लोन पार्तनाता लोता कचुल मता.

8 पया पार्तनाता लोतुन ताकिह केवाल, किरिस्पुस पेदिरतोग मुक्याना पूरा लोतोर येसुन विस्वस कीतोर. * ओसो कुरित सहरतोर वेल्लाटोर पोल्नुना पोल्लोतुन केंजिसि, येसुन विस्वस कीतोर, कीसि येसुना पेदिरते एग मीतोर.

9-10 उंद दिया नका देवुळ तोहतना लोकाते, * येसुसामि पोल्हक दिसिस, “नना नीवा तोळ महनन पोल्. नीक बोरे कय बोयोर आयनु. इद सहरतगा वेल्लाटोरिन नना आचतन. अदिहक केमेन मनमा, रेयवालेवा पोकर कीसोर अन,” इनजोर इतोग.

11 पया डेडा वर्सा आनाहि, पोल् कुरित सहरते मन्जि, देवुळता पोल्लोतुन वेहचोर मतोग.

लोकुर पोल्नु पोसि, गुमसिनगा ओस्तोर

12 पया गलियो पेदिरतोग मन्कल अकाया पटटा * गुमसि आतोग. अस्के यहदिदि कलियिस पोल्नुन जग्ळा कीतोर, कीसि ओन नेयम कीयनद जागातगा ओसि, गुमसिन इद्रम वेहतोर.

* 17:32 17:31-32 इन्जितोर 6:1-2 * 17:32 17:32 1 कुरिततोर 15:12 * 18:1 18:1 17:15 * 18:1 18:1 17:15; 18:12,27; 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरिततोर 16:15; 2 कुरिततोर 1:1; 9:2; 11:10; 1 तिसलुनितोर 1:7-8 * 18:1 18:1 18:8; 19:1; 1 कुरिततोर 1:2; 2 कुरिततोर 1:1,2,3; 6:11; 2 तिमोति 4:20 * 18:1 18:1 अकाया पटटा कुरित सहर, एजियन ओसो अदिया, इव रेड समुदकेना नडु मता. इद कुरित सहरते पका इंगह-आनाह वीकुरतोर लोकुर बांदूर, वासि पका लाग्वाड साद्याल कबस्क कीदूर. * 18:2 18:2 18:18,26; रोम सहरतोर 16:3; 1 कुरिततोर 16:19; 2 तिमोति 4:19 * 18:2 18:2 बळविर 11:28 * 18:2 18:2 27:1,6; इन्जितोर 13:24 * 18:2 18:2 10:1; 27:1,6; इन्जितोर 13:24 † 18:2 18:2 रोम सहर इतालिया पटटा मोदुल सहर आंद. * 18:3 18:3 20:34; 1 कुरिततोर 4:12; 9:12; 2 कुरिततोर 11:7; 1 तिसलुनितोर 2:9; 4:11; 2 तिसलुनितोर 3:8 * 18:4 18:4 13:14; 16:13; 17:2 * 18:4 18:4 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26; 19:8 * 18:5 18:5 17:14-15; 2 कुरिततोर 11:9 * 18:5 18:5 2:36; 9:22; 17:3; 18:28 * 18:6 18:6 7:51; 19:9 * 18:6 18:6 नहेय्याल 5:13; बळविर 13:51 * 18:6 18:6 2 शमूएल 1:16; 1 राजा 2:33; यहजेकेल 18:13; 33:4,6,8; मय्याल 27:25; बळविर 20:26-27 * 18:6 18:6 यशावाह 42:6; 49:6; 60:3; लुकाल 2:29-32; बळविर 13:46; 22:21; 26:20; 28:28 * 18:7 18:7 13:43; 16:14 * 18:8 18:8 1 कुरिततोर 1:14-15 * 18:9-10 18:9-10 9:10; 16:9 * 18:12 18:12 17:15; 18:1,27; 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरिततोर 16:15; 2 कुरिततोर 1:1; 9:2; 11:10; 1 तिसलुनितोर 1:7-8

13 “वेग मन्कल देवुळतुन बेद्रम मोळ्कना इनजोर, मन्कलोरिन कागहता बोटटोग, मति वेग वेहतनाड पोल्लोड कायदाता अडम मन्हाताड,” इतोर.

14 पया पोल् वळ्ळकलाह आसोर मतोग, अस्केन गलियो यहुदिरिन इतोग, “ए यहुदिरि! वेग मन्कल बेदाय कसुर कीतेके, इलवेके बेद लाग्वा कबळ कीतेक, नना मीवा पोल्लोतुन केजेनन.

15 मति इव सबे मीवाडे अडोनाड पोल्लोड कागहतना, पेदिक वेहतना आंदुड.☆ इदिन मीट ऊळाट, इद्रमताड पोल्लो नना नेयम केवोन,” इनजोर इतोग.

16 इन्जि ओरिन नेयम कीयनद जागाताहि पूडटोग.

17 पया अगा मतोर युनामिर बाताल कीतोर इतेके, देवुळता पार्तनाता लोता मुक्याल सोस्तिनेस इनवान☆ पोसि, नेयम कीयना जागाता मुनेह नल्हतोर. मति गलियो मुर्तिय पर्वा केवोन.

पोल् अंतक्रिया सहरते मलयह्तोग

18 अद्रमे पया पोल् कुरित सहरतोर विस्वसिरा संगे, वेल्लाडे दियाड मतोग. पया दायहनन इनजोर वेहचि, मुने देवुळतुन किरिया कीस मताहकु, किंक्रिया नाटे☆ अन्जि, तला कोगियतोग☆. पया पोल्ना संगे पिरिस्किलालि ओसो अक्विलाल वने☆सुरिया पटटे दायलाह, ओडाताग उदतोर.

19 उदिसि आसिया पटटा इपिसुस सहरते☆ रेगतोर.‡ रेगतापया ओर आळ इर्वर उंद अगदे अतोर. पोल् बार देवुळता पार्तनाता लोन अतोग,☆ अन्जि यहुदिरिहक येसुनाड पोल्लोड वेहतोग.

20 पया ओर ओन रेंड दियाड मन्जि दायलाह अर्जि कीतोर, मति पोल् केंजोग.

21 “देवुळता विचर मतेके, नना ओसो मियगा वायकन”☆ इनजोर वेहचि, इपिसुस सहरताहि (केसरिया सहरते दायलाह,) ओडाताग उदतोग.

22 उदिस यहुदा पटटा केसरिया सहरताग☆ रेगतोग. रेगिसि येस्सलेम अन्जि, अगडोर विस्वसिरा मुडुन कलियतोग. कलियसि पया, अगडाहि सुरिया पटटा अंतक्रिया सहरते☆ अतोग.

23 अगा उचुक दियाड मन्जि, ओसोवने पेसिस, गलाति पटटा पुस्रगिया एरियातोर☆ विस्वसिरिहक दीरा ईसोर तिरियतोग.

इपिसुस सहरते अपुलोस देवुळता पोल्लोतुन वेहतह्तोग

24 पया उंद दिया ओर्वोग मिशर देसेमता सिक्दरिया सहरते☆ पुटटोग, अपुलोस पेदिरतोग यहुदि मन्कल,☆ इपिसुस सहरते☆ वातोग. ओग पका कगयिस मतोग, ओसो देवुळता साश्रमताड पोल्लो न बेस पुन्ज मतोग.

25 बोगो ओन येसुसामिना कबुरतुन कागहच मतोग. अदिहक ओग पका जिदते, येसुनाड पोल्लो न चुकवालेवा वेहचोर, कागहचोर मतोग. मति देवुळता पेदिरते एते मीहवाल योहन मुने कागहतव पोल्लोड,☆ अचोने ओग पुन्ज मतोग.

26 पया ओग इपिसुस सहरताग देवुळता पार्तनाता लोन अतोग, अन्जि अगा पका दीराते पोल्लोड वेहन्दोग. उंद दिया पिरिस्किलालि, अक्विलाल,☆ वेरु ओग वेहतनाड पोल्लो न केंजतोर. केंजिसि ओन तमा लोन ओसि, देवुळताड पोल्लो न ओसो बेस-नेहना तेळियिह कीसीतोर.

27 पया अपुलोस अकाया पटटे☆ दायलाह विचर कीतोग. विचर कीतस्के, इपिसुसतोर विस्वसिर ओन गिदाते अगा लोहतोर. अकायातोर विस्वसिरिहक सीटि रासिस, अपुलोसिन बेस ऊळलाह वेहतोर.☆ पया ओग अकायाते अतोग. अगा अतस्के, देवुळि देव्या ईताहकु, येसुन विस्वस कीतोर मन्कलोरिहक पका तोळ इतोग.

28 बेद्रम इतेके, अगडोर यहुदिरिन येसुये पिसिह केवाल किर्स्तु आंदोग इनजोर, देवुळता साश्रमतडाहि ओरिन बेस-नेहना तोहतोग.☆ ओर वळ्ळकवाह, सबेटोरा मुनेह देवुळताड पोल्लोड वेहन्दोग.☆

19

पोल् इपिसुस सहरते सेवा कीस्तोग

☆ 18:15 18:15 23:29; 25:19; 1 तिमतो 6:4 ☆ 18:17 18:17 1 कुरिततोर 1:1 ☆ 18:18 18:18 रोम सहरतोर 16:1
 ☆ 18:18 18:18 गिनती 6:2,5,9,18; बळविर 21:24 ☆ 18:18 18:18 18:2,26; रोम सहरतोर 16:3; 1 कुरिततोर 16:19; 2 तिमतो 4:19 ☆ 18:19 18:19 18:21,24; 19:1,17,26; 20:16-17; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमतो 1:3; 2 तिमतो 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:11,18; 2:1 ‡ 18:19 18:19 इपिसुस इतेके आसिया पटटा मोदुल सहर आंदु. ☆ 18:19 18:19 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,26; 19:8 ☆ 18:21 18:21 यकूब 4:15 ☆ 18:22 18:22 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 21:8,16; 23:23,33; 25:1,4,6,13 ☆ 18:22 18:22 6:5; 11:19-27; 13:1; 14:26; 15:22-23,30,35; गलातितोर 2:11 ☆ 18:23 18:23 16:6 ☆ 18:24 18:24 6:9; 28:11 ☆ 18:24 18:24 19:1; 1 कुरिततोर 1:12; 3:5,6,22; 4:6; 16:12; तीतुन 3:13 ☆ 18:24 18:24 18:19,21 ☆ 18:25 18:25 लूकाल 7:29; बळविर 19:3 ☆ 18:26 18:26 18:2,18 ☆ 18:27 18:27 18:12 ☆ 18:27 18:27 2 कुरिततोर 3:1 ☆ 18:28 18:28 2:36; 9:22; 17:3; 18:5 ☆ 18:28 18:27-28 1 कुरिततोर 3:6

1 अद्रमे अपुलोस^{*} अकाया पट्टा कुरित सहरतगा मनदहपा, पोल् गलाति पट्टाहि पेसिस वानेके, इपिसुस सहरते^{*} एवतो. एवतस्के अगा ओन्क उच्चर विस्वसिर कलियतो.

2 कलियतस्के ओरिन ताल्हकतोम, “मीट येसुन विस्वस कीतिर अस्के, मीवा पोगोन देवुळता पवित्र जीवा रेगताया?^{*}” इतोम. इतस्के ओर इतो, “पवित्र जीवा इतेके बातालि, इद पोल्लो माट बेस्कन केंजोम!” इतो.

3 इतस्के पोल् ओसो ताल्हकतोम, “पया मीट बोनाड कागयिस एग मीयना रिवाज कीतिर?” इतोम. इतस्के ओर इतो, “एते मीहवाल योहन वेहतपे माट कीतोम,”^{*} इतो.

4 अस्के पोल् ओरिन बेस तेळिग्रिह कीस वेहतोम: “पापमता अगदाहि मलतोरीनु, योहन देवुळता पेदिरते एग मीहन्दोम. मति ‘नावा पेके ओवोंग येसु वावाल मन्हतोम, ओना पोगोन मीट विस्वस कीम्हट,’^{*} इद्रम योहन कागहच मतोग” इनजोर ओर विस्वसिरिन पोल् वेहतोम.

5 वेहतस्के पया, ओर येसु किर्स्तुना पेदिरते एग मीतो.^{*}

6 मीतापया, पोल् तनाड कक्किन ओरा पोगोन तासतस्के,^{*} देवुळता जीवा ओरा पोगोन रेगता. रेगतस्के ओर तमा कागयवव बासाने वळ्हक बोटो.^{*} ओसो देवुळता कबुर वेहता बोटो.

7 अगा ओर जोक-जोक बारा मन्कलो मतो.

8 अद्रमे पया मंड नेलाड आनाहि, पोल् देवुळता पार्तनाता लोन अंदोम.^{*} अन्जि, अडोर यहदिरा संगे, देवुळि मन्कलोरा राजेम कायनद पोल्लोतुन,^{*} रेयवालेवा दीराते तेळिग्रिह कीसि वेहन्दोम.

9 मति उद्यत मन्कलोर कैम आसि, पोल्नाड पोल्लोड केंजोर.^{*} ओसो येसुना अग मुर्तिय लागो इनजोर, जमा आता मुडा मुनेह पास्क बोटो.^{*} अदिनेनाहक अद पार्तनाता लोतुन विळिसस, विस्वसिरिन पोसि पोल् पेसिस अतोम. अन्जि तुनुस इनवाल गरू कागहतनद लोतगा, लोकरुन येसुनाड पोल्लोड दिनमे वेहन्दोम.

10 अद्रमे रेंड वर्साड आनाहि कीसोर मतोग. इद्रमि आसिया पट्टोर^{*} वेल्लाटोर यहदिर ओसो युनानिर, येसुना पोल्लोतुन केंजतो.

इस्किवा इनवानाड एळ्वर मगकु

11 (पोल् इपिसुस सहरते मनदहपा,) लोकर मुने बेस्कन ऊळवा-केंजवा मतो, अद्रमताड देवुळि तना लावताड कबस्किन पोल्ना कयदे तोहता.^{*}

12 अदिहक लोकर पोल्ना मेंदुगा दुपटिन ओसो गेंदेन बोयिह कीसि, दुक अरतोरा पोगोन ओस तासिन्दुर.^{*} अस्के दुकिनोर सव्रेम आंदुर. ओसो बोरिन देयहक पोस मंदुड, ओरगडाह वने देयहक पेसिस वितिदुड.^{*}

13 उद्यत यहदिर मतो, ओर नाहक-नाहक तिरियसोर, गूनिने देयहकिन पेसिह केवालोर मतो.^{*} ओर वने येसुसामिना पेदिरतुन पोसि, देयहकिन पेसिह कीयलाह ऊळिंदुर. ओर देयहकिन इद्रम इंदुर, “पोल् पोकर कीस्तोम, ओग येसुना पेदिरते मीकु उकुम ईय्हनोम, पेसिस अन्हट!” इनजोर इंदुर.

14 इस्किवा पेदिरतोम ओवोंग यहदि मन्कल, पेर्माल मतोग. ओनाड एळ्वर मगकु इद्रम कीदुर.

15 (मति उंद दिया बाताल आता इतेके,) देयम ओरिन इता, “नना येसुन पुतन,^{*} ओसो पोल्न वने पुतन, मति मीट बोरिन आंदिर?” इता.

16 इतस्के देयम पोस मतोग मन्कल, ओग इस्किवानाड मकिरिन पोसि, ओराड गेंदेड अगनाह, ओरिन पका नल्हचि आरे कीतोम. अवे देबाने ओर पूरा नोमुर्क आसि, अद लोताहि पेसिस विततो.

17 इपिसुस सहरतगा^{*} मनवालोर, वेल्लाटोर यहदिरिहक ओसो युनानिरिहक वने, इद पोल्लो एर्का आता. ओर केंजिस पका रेयतो. रेयिसि येसुसामिना पेदिरतुहक पकाय कदर इंदुर.

18 वेल्लाटोर विस्वसिर बाताल कीदुर इतेके, ओरू (इद्रमताड पूजर-गूनिड माट कीदोम इनजोर,) तमाड लाग्वाड कबस्किन सबेटोरा मुनेह कबुल आंदुर.^{*}

^{*} 19:1 19:1 18:24; 1 कुरितो 1:12; 3:5,6,22; 4:6; 16:12; तीतुस 3:13 ^{*} 19:1 19:1 18:19,21,24; 19:17,26; 20:16-17; 1 कुरितो 15:32; 16:8; इपिसुसतो 1:1; 1 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:11,18; 2:1 ^{*} 19:2 19:2 2:38; 8:15-17; 10:44-47; 19:6 ^{*} 19:3 19:3 लुकाल 7:29; बळयिर 18:25 ^{*} 19:4 19:4 मत्थाल 3:11; मार्कल 1:4,7-8; लुकाल 3:16; योहन 1:26-27; बळयिर 13:24 ^{*} 19:5 19:5 2:38; 8:12,15-16; 10:48 ^{*} 19:6 19:6 8:17; 9:17; 1 तिमोति 4:14; 2 तिमोति 1:6 ^{*} 19:6 19:6 मार्कल 16:17; बळयिर 2:4; 10:46 ^{*} 19:8 19:8 9:20; 13:5,14; 14:1; 17:1,10; 18:4,19,26 ^{*} 19:8 19:8 1:3; 14:22; 20:25; 28:23,31 ^{*} 19:9 19:9 7:51; 18:6 ^{*} 19:9 19:9 1 कुरितो 16:9 ^{*} 19:10 19:10 16:6; 19:22,26-27; तोहचीतव पोल्लोड 1:4 ^{*} 19:11 19:11 8:13 ^{*} 19:12 19:12 5:15 ^{*} 19:12 19:12 मार्कल 16:17 ^{*} 19:13 19:13 मत्थाल 12:27; लुकाल 11:19 ^{*} 19:15 19:15 याकुब 2:19 ^{*} 19:17 19:17 18:19; 19:1 ^{*} 19:18 19:18 याकुब 5:16

19 मुनेन पूजर-गनिड कीसोर मतोर मन्कलोइ, तमाड पुस्तकिन जमा कीसि, जमा आतोर मुनेह बोळिस ईतोर. ओराड पुस्तकिना दारातुन लेका कीतोर, अस्के अविस्कना दारा पनस अजर्क वेंडटाड कोताड आताड.*

20 इद्रमि येसुना पोल्लो पकाय आबुर आसोर अंदु, वेल्लाटोरें लोकुर अद पोल्लोता पोगोन विस्वस कीसोर अंदुर.✧

इपिसुस सहरते रोदा पोयह्तोर

21 इव पोल्लोड आतापया, पोल् मकिदुनिया पटटे, अकाया पटटे अन्जि,✧ अगडाह येस्सलेम दाय्हनन इनजोर, तना विचर कीतोग.✧ “येस्सलेम अतापया, अगडाह रोम सहरते वने नाक दाय्या पोयगा;✧” इतोग.

22 पया तना तोळतोर तिमतोरिन् ✧ ओसो इरास्तुसिन् ✧ मुनेन मकिदुनिया पटटे लोहचि, आसिया पटटगान ✧ तना उचुक दियाड मतोग.

23 अद त्कने इपिसुस सहरतगा, येसुसामिना कबुर आबुर आताहकु, बेरा गळ्बळ आता.✧

24 इद्रम आता इतेके, देमैतिरियुस पेदिरतोग ओवेर्ग मन्कल मतोग, ओग वेंडिना कबळ कीदोग. ओग वेंडिने अरतिमिस पेदिरता पेनताड गूडिड पंडिसि, ओना संगे कबळ केवालोरिहक बेसता कमय दोक्किदु.† 25 ओग तनगा कबळ केवालोरीन, ओसो वेल्लाटोरें अद्रमताड गूडिड पंडवालोरो दुषोरिन वने, जमा कीसि इद्रम इतोग, “कैजाट रा! इद दंदा केवालोरल माटु पका कमय कीय्हनल इनजोर पुतले.

26 मति इंजेके वेग पोल् बाताल कीयलाह आतोग, अदिन मीट इतेके ऊळसोरिन-केंजसोरिन महनिर. कयदे पंडटव पेन्कु बाताड इलेड, उगसताडे मन्हाताड ✧ इनजोर, लोकुरिन वेहता बोटटोग. अह इनजोर सिरप इपिसुस सहरतगान आयो, मति मावा आसिया पटटोर वेल्लाटोर मन्कलोरीन, तना पोल्लोतुन विस्वस कीयनाह वेहतोग.✧

27 मति इंजेके वेग मावा दंदातुन बंद कीयनोग. ओसो इद इचोन बेरा अरतिमिस पेनता मंदिरतुन बोरे सीता केवोर आयनुर इन्जि, रेय मन्हाता. इंजेके आसिया पटटोर ओसो दुनियातोर लोकुर तान मोळिह्हतोर, मति पया तान्क अचोन मान एवोर आयनुर,” इतोग.

28 इद पोल्लो कैजिसि, ओर मन्कलोरीहक पका ओड वाता. ओर अग-ओडतेन, “इपिसुसता अरतिमिस पेनतुहक जोहर!” इनजोर केयलाह आतोर.

29 अद्रमे ओरा सहरतगा पका रोदा पोसि, सहरता मूल बाताल कीतोर, पोल्ना संगे नाहक-नाहक ✧ तिरियवालोरो गयुस ओसो अरिस्तरकुस ✧, वेर मकिदुनियातोर मन्कलोरीन पोयतोर. वेरीन पोसि कतमतोर गोटुदगा ओळियतोर. 30 अस्के पोल्ना वने, अगा ओळियिसि ओरा मुनेह वळ्हकना विचर मता. मति विस्वसि ओन अगा दायलाह एवोर.

31 पोल्ना गोट मनवालोरो, बोरो आसिया पटटाड साय्बालोरो वने ओनु, “निमा उगसलेवा अद गोटुदगा ओळियमा. (ओळियतिन इतेके नीवा पोगोन तिपल वायगा बहा,)” इनजोर कबुर लोहतोर. अदिहक पोल् ओळियोग.

32 अद गोटुदगा जमा आतोर नडुम, पकाय गळ्बळ आता. ओसो माट इगा बाराहक जमा आतल इनजोर, मुडगा वेल्लाटोरिहक मुर्तिय एर्का बार इले आसि. अदिहक अगा जमा आतोर लोकुर, तम्क विचर वाताड पोल्लोने रोदा पोस मतोर.✧

33 उय्दुर यहूदिर सिक्ंदर इनवाल मन्कनु निल्पिह कीसि,✧ लोकुरिन वेहतलाह मुडा मुनेह लोहतोर. (अदिहक ओगे इद कट्टला पुटिह कीस मनदनेगा इनजोर लोकुर इद्र.) अस्के जमा आता मुडुन केमेन आयनुर इनजोर, सिक्ंदर कय तोहतोग. तोहचि माट यहूदिरोग मीक कट्टला केवोग इनजोर वेहतलाह आतोग.

34 अस्के ओग यहूदि मन्कल इनजोर, मुडा मन्कलोरीहक एर्का आता. अदिनेनाहक ओसो रेंड गंटाड आनाहि “इपिसुसता अरतिमिस पेनतुहक जोहर!” इनजोर, बेरा लेडते केयसोर रोदा पोयंदुर. ‡

* 19:19 19:19 पोल्ना कालमते उंद दियाता कृति, उदि वेडटा कोता मता. ✧ 19:20 19:20 6:7; 12:24 ✧ 19:21 19:21 20:1; 1 कुरित्तोर 4:19; 11:34; 16:5 ✧ 19:21 19:21 20:16,22; 21:15; रोम सहरतोर 15:25; 2 कुरित्तोर 1:16 ✧ 19:21 19:21 23:11; रोम सहरतोर 1:13; 15:23-24,28; 2 कुरित्तोर 10:16 ✧ 19:22 19:22 16:1; 17:14-15; 18:5; 20:4; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरित्तोर 4:17; 16:10; 2 कुरित्तोर 1:1,19; फिलिपितोर 1:1; 2:19 ✧ 19:22 19:22 रोम सहरतोर 16:23-24; 2 तिमतो 4:20 ✧ 19:22 19:22 16:6; 19:10,26-27; तोहचीतव पोल्लोड 1:4 ✧ 19:23 19:23 2 कुरित्तोर 1:8 ✧ 19:24 19:24 16:16,19 † 19:24 19:24 अरतिमिस पेनता बोमा पोगेटा बमतगडाह इळन अस्ता, इद जीवाते मनदनेद सवे नळ्ळतुन अय कीयनद अंदु इनजोर, ओर इद्र. इपिसुस सहरतगा इद पेनता पेदिर अतद पका बेरा मंदिर मता. ✧ 19:26 19:26 व्यवस्थाविकरण 4:28; देवुळताड पाटाड 115:4; यशायाह 44:10,20; थिर्मयाह 10:3-5; बळयिरे 17:29; 1 कुरित्तोर 8:4; 10:19; तोहचीतव पोल्लोड 9:20 ✧ 19:26 19:26 19:10 ✧ 19:29 19:29 रोम सहरतोर 16:23-24 ✧ 19:29 19:29 20:4; 27:2; कुलुसितोर 4:10; फिलेमोन 24 ✧ 19:32 19:32 21:34 ✧ 19:33 19:33 1 तिमतो 1:20; 2 तिमतो 4:14 ‡ 19:34 19:34 यहूदिर बोमान मोळ्ळनदिन लागो इद्र, अदिस्कु नाटेनोर ओरिन बेस ऊळो.

35 अस्के बाताल आता, सहरतोग बाबु ओरिन केमेन कीस इतोग, “इपिसुस सहरतोर मन्कलोरि, ✧ बेस केंजाटु! बेरा अरतिमिस पेनता मंदिरतुन, ओसो ताना पोगोटाहि अरतद बंडातुतु, राका कीयनद जबब्दर मावा सहरतुहक अरता इनजोर, सबेटोरिहक एकाये.

36 इव पोल्लोड जोलताड इनजोर, बोगे वेहता पगवोग. अदिहक मीट इंजेके केमेन आसि, बेस विचर केवालेवा, बातय केमाट.

37 मीट इंजेक वेर इर्वरिन इगा ततिर. मति वेर मावा मंदिरता सामनतुन कलवालोर आयोर. ✧ ओसो मावा पेनतुन पास्कवालोरे वने आयोर.

38 अदिहक देमेतिरियुस ओना तोळतोर बार, बोनातेल पोगोन कसुर वाटनद इतेके, कोरोटुक चालु मन्हाताड. ओसो नेयम केवालोरे मुक्यालोरे वने मन्हतोर. ओरगा अन्जि ओर्विहक-ओर्वोग कसुर तोहता पगयकिर.

39 मति तान्काय वीळिस पोल्लोड कीयना इतेके, सर्करता कायदा मतपु, माट नागामेटोरोग मीवा पोल्लोतुन मीटिड कीस देहतकोम.

40 नेंडु उगसताड पोल्लोनेनाहक, अचोन गळबळ कीतिर! इद कट्टालतेनाहकु मावा पोगोन रोदा पोयतनद कसुर वाटनुर बाह इनजोर रेय मन्हाता; अस्के ताना इसब माट बेदुम ईकल?”

41 इनजोर वेहच जमा आता मुडुन लेड वेहतोग.

20

पोलु मकिदुनिया, अकाया, इव पटिने दास्तोग

1 अद्रमे विस्वद कीयनद कट्टाल रोमता. पया पोलु विस्वसिरिन तनगा केयतोग. ओर ओनगा वातस्के, ओरिहक दीरा वानाह वेहतोग. वेहचि, दायहनन इनजोर ओरिन कलियिस, इपिसुस सहरताहि मकिदुनिया पटटे ✧ दायलाह बोटटोग.

2 अगा पूरा वेलियतोग, वेलियसोर अगडोर विस्वसिरिन, ओरा विस्वस बेसलाह वेल्लाडे पोल्लोड वेहतोग. पया अगडाहि अकाया पटटे अतोग. *

3 अन्जि अगा मूंड नेलाड मतोग. पया सुरिया पटटे ✧ दायलाह ओडातगा उदसोर मनेके, यहुदिर ओन हव्वलाह अगा ऊळिहतोर ✧ इनजोर केंजतोग. † केंजतस्के, (समदुरता अगदुन विळिसस,) नना मकिदुनिया पटटुहक अन्जि, बूमता अगदुन पोयतकन इन्जि, विचर कीतोग. ✧ (अस्के मकिदुनियाते नना लूकानन, ओना तोळ मतन.)

4 बिरिया सहरतोग ✧ पुस्स पेदिरतोना मगि सोपतक, तिसलुनि सहरतोर ✧ अरिस्तरकुस ✧ ओसो सिकुन्दुस, दिरबे सहरतोर ✧ गयुस ओसो तिमतो ✧ आसिया पटटोर तुकिकुस ✧ ओसो तुरपिमूस ✧, इच्चुर मावा संगे वातोर.

5 ओरगडाहि बोरो बाताल कीतोर इतेके, मकिदुनियाताहि मुनेन तरोवस सहरते ✧ अन्जि, अगा माक केपतोर.

6 माट ओय्पिह केवव आरिना पंडुम ✧ आनाहि, मकिदुनिया पटटा पिलिपि सहरते ✧ मतोग. पया पंडुम मारतस्के, अगडाहि ओडातगा उदतोग. उदिसि एयुड दियाने तरोवस सहरते एव्वि, माक केपतोरिन कलियतोग, पया माट वारममंड तरोवस सहरतेन ✧ मतोग.

युतुकुस पेदिरतोग पेकाल जीवा अरयहतोग

7 पया ऐतारम दिया, ✧ किर्स्तुना मोकता सीता कीसि आरिड तिनदलाह, ✧ विस्वसिरा संगे जमा आस मतोग. ✧ अस्के पोलु इमा दिया अगडाहि दायना मताहक, ओरिहक नडुमनमका एवनाह पोल्लोड वेहचोरन मतोग.

8 माट जमा आस मतोग अद पोगोटा मदलितगा, वेल्लाडे चिमलिड (पोतिह कीस मताहक, कांका वीळिस मता).

9 पोलु पोल्लोड वेहचोर मनेके, अगा ओर्वोग युतुकुस पेदिरतोग पेकाल, किळ्ळितगा उदिसि कूर्हकसोर मतोग. कूर्हकनेके उदियदेबा, मूंड मदलिना लोताहि इळन अरतोग. पया वेर रेगिस ऊळनेके, ओग डोलिस मतोग.

✧ 19:35 19:35 18:19; 19:10 ✧ 19:37 19:37 रोम सहरतोर 2:22 ✧ 20:1 20:1 16:9; 20:3 ✧ 20:2 20:2 अकाया पट्टुन युनान वने इरु. ✧ 20:3 20:3 मथ्याल 4:24; मार्कल 7:26; लूकाल 2:2; बळयि 15:23; 18:18; 21:3; गलातितोर 1:21 ✧ 20:3 20:3 9:23-24; 20:19; 23:12-15; 25:3 † 20:3 20:3 सुरिया पटटे ओडाताहि रेगिसि, नना अगडाहि बूमता अगदुहक येस्सेलेम दाकन इन्जि, पोल्लुना विचर मता बहे. ✧ 20:3 20:2-3 रोम सहरतोर 15:26 ✧ 20:4 20:4 17:10 ✧ 20:4 20:4 17:1,13; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1 ✧ 20:4 20:4 19:29 ✧ 20:4 20:4 14:6,20; 16:1 ✧ 20:4 20:4 16:1; 17:14-15; 18:5; 19:22; रोम सहरतोर 16:21; 1 कुरिततोर 4:17; 16:10; 2 कुरिततोर 1:1,19; पिलिपितोर 1:1; 2:19 ✧ 20:4 20:4 इपिसुसतोर 6:21; 20:4 20:4 4:7-8; 2 तिमोति 4:12; तीतुस 3:12 ✧ 20:4 20:4 21:29; 2 तिमोति 4:20 ✧ 20:5 20:5 16:8; 20:13 ✧ 20:6 20:6 पैरमुळि 12:15; 23:15; बळयि 12:3 ✧ 20:6 20:6 16:12; पिलिपितोर 1:1; 1 तिसलुनितोर 2:2 ✧ 20:6 20:6 16:8; 20:13 ✧ 20:7 20:7 मथ्याल 28:1; मार्कल 16:2; लूकाल 24:1; योहन 20:1; 1 कुरिततोर 16:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10 ✧ 20:7 20:7 लूकाल 24:30; बळयि 2:42,46; 20:11; 1 कुरिततोर 10:16 ✧ 20:7 20:7 इन्नितोर 10:25

10 मति पोल् इळ्ण रेगतोग, रेगिस ओन गळ्म ओग्डिस ओरिन इतोग, “बहे आयो रेयमाट! वेना जीवा वेनगान मन्हाता,” इतोग.✧

11 पया ओर पोगोन अतोर, अन्जि किर्स्तुना मोकता सीता कीसि, आरिड किळ्ळचि तितोर.✧ पया पोल् विस्वसिरा संगे पडवियनाह वळ्ळकसोर मतोग. पया अगडाहि अतोग.

12 अद्रमे पया ओग पेकाना लोतोर ओन लोन ओतोर. ओग जीवा अरताहकु, ओर पका गिर्दा आतोर.

पोल् तरोवसताहि मिलेतुस सहरते दास्तोग

13 दायनामुने पोल् माक इद्रम इन्ज मतोग, “मीट ओडाते मुनेह पेसिस, मूसिया एरियाता असुस सहरते अन्जि मन्हट्ट, नना इद तरोवसताहि बुमता अगदुन पोसि, अगा एवयहनन, पया अगडाहि मीवा संगे ओडातगा उदकन,” इनजोर वेहच मतोग. अदिहक माट मुनेन पेसिस, ओडातगा उदतोग.

14 अद्रमे पया पोल् माक असुस सहरतगा कलियतोग, कलियिस मावा संगे ओडातगा उदतोग. पया माट लेसबोस तोगदा मितुलेने सहरते एवतोम.

15 पया मावा ओडा अगडाहि पेसता, इमा दिया कियुस इनदना तोगदा एरे एवता. पया इमा दिया अगडाहि सामुस इनदना तोगदा वने एवता. ओसो इमा दिया आसिया पटटा✧ मिलेतुस सहरते✧ एवतोम, (अदु इपिसुस सहरता एरे मता).✧

16 पंटाता पंडुमतुहक✧येस्सलेम सहरते एवयलाह,✧ पोल् कंद्रेम आंदोग. अदिहक इपिसुस सहरते रोमतेक अचोन, इदे आसिया पटटगा पका आल्सेम आयगा इन्जि, इपिसुस सहरतुन एगिस दायनद ओडा पोयतकन इनजोर, मुने विचर कीस मतोग.

विस्वसिराड मुक्यालोरा संगे पोल्नाड आक्रि पोल्लोड

17 पया इपिसुस सहरतोर विस्वसिराड मुक्यालोरीहक “मीट मिलेतुस सहरते वासि नाक कलियाटा,” इनजोर कबुर लोहतोग.‡

18 ओर वातस्के ओरिन इद्रम इतोग, “नना मुने आसिया पटटे वासि,✧ इगडाह पेसिस अनाहजोम, मीवा संगे बेद्रम मतन इनजोर, मीट पुतिर.

19 यहुदिर नाक हक्कलाह कोहन्दुर,✧ अस्के नाक पका तिपल वाता. मति नना उड्ला बुदते ताकसारे, कनिर पोहचोरे, येसुना सेवा कीसोर मतन.

20 नना रेयवालेवा मीवा पायदाताड पोल्लोन बेविने, मीक वेहतलाह तपोन.✧ लोकरा मुनेह काहहन, ओसो लोहक-लोहक अन्जि वने काहहन इनजोर, मीट पुतिर.

21 पापमता अगदाहि जर मल्सि,✧ देवुळता पोल्लो केंजिसि, मावा येसुसामिन विस्वस कीयना इनजोर, यहुदिरिहक ओसो युनानिरिहक वेहतन.

22 “इजेके देवुळता जीवा नाक येस्सलेम ओयलाह आता.✧ अगा नाक बाताल आयग इनजोर पुनोन.

23 मति इचोने पुतन: ‘मन्कलोर नीक तिपल कीयनुर ओसो जेलते वाटनुर’ इनजोर, नना तिरियनव सबे सहकने, देवुळता जीवा नाक मुनेन वेहचोरेन मन्हाता.✧

24 मति हातेकाय, पिसतेकाय, नावा जीवाता नना पर्वा केवोन.✧ देवुळता दयाता बेसता कबुरतुन पोकर कीम इनजोर, येसुसामि नाक ईतद सेवातुन मारिह कीयनद, इदे नाक बेसु.✧

25 “इजेके नावा पोल्लोतुन केंजाट. देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन पोकर कीसोर, नना मियगा तिरियसोर मतन. मति इंजेटाहि मीट इपिसुसतोरिर, नावा मोकमतुन बेस्केन ऊळविर आयकिर इनजोर पुतन.

26-27 देवुळि मियेनाहक तासिस मतद बेदे पोल्लोतुन मकिह केवालेवा, पुराय वेहतन.✧ अदिनेनाहक नेंड मीकू बेस वेहतलाह वातन, मियगडाह बोगाय देवुळता अगदाहि लेसतेके, ताना जबब्दर नना आयोन.✧

✧ 20:10 20:10 मत्थ्याल 9:24; मार्कल 5:39 ✧ 20:11 20:11 2:42; 20:7 ✧ 20:15 20:15 16:6; 20:4,18 ✧ 20:15 20:15 20:17; 2 तिमोति 4:20 ✧ 20:15 20:15 18:19,21,24; 19:1,17,26; 1 कुरिततोर 15:32; 16:8; इपिसुसतोर 1:1; 1 तिमोति 1:3; 2 तिमोति 1:18; 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 2:1 ✧ 20:16 20:16 लैव्यवक्त्रथा 23:15-21; बळविर 2:1; 1 कुरिततोर 16:8 ✧ 20:16 20:16 19:21; 20:22 ‡ 20:17 20:17 इपिसुस सहर मिलेतुस सहरताहि जोक-जोक वीसा एयुड (25) कोस्क जेक मता. ✧ 20:18 20:18 18:19; 19:1 ✧ 20:19 20:19 9:23-24; 20:3; 23:12-15; 25:3 ✧ 20:20 20:20 20:26-27 ✧ 20:21 20:21 2:38; 3:19; 5:31; 11:18; 13:38; 26:20 ✧ 20:22 20:22 19:21; 20:16 ✧ 20:23 20:23 9:16; 21:4,11 ✧ 20:24 20:24 21:13; रोम सहरतोर 8:35-36; 2 कुरिततोर 5:8; फिलिपितोर 3:8-11 ✧ 20:24 20:24 13:25; 2 तिमोति 4:7 ✧ 20:26-27 20:26-27 20:20 ✧ 20:26-27 20:26-27 18:6

28 ओसो आपुना, अहे मियगडोर विस्वसिरा मुडा, बेस राका कीसोर मन्हट्ट. बह इतेके ओराड मुक्यालोर आयना इन्जि, ✨ देवुळता जीवाये मीक निल्पिह कीता. ✨ देवुळि तना मगना नेतुरता कार्सा कीसि ओरिन असता, ✨ इदिन सीताते तासाट्ट. अदिहक मीवा नडुम मनदनदु देवुळता गोहडटुन, कोपालोरा लेहका मन्जि, ओरिन बेस ऊळाट्ट. ✨

29 नना अतस्के, लोळडास्क एरॅन पोस ओयना लेहका, जोल काहवालोर मियगा वायनुर इनजोर, नना पुतन. ✨ ओर विस्वसिरिन विळसोर आयनुर.

30 ओसो मीवाय विस्वसिरगडाहि, उय्तरु बाताल कीयनुर, विस्वसिरिन तमेह ओयलाह, देवुळता सेतेम पोल्लोतुन मिळहच-मिळहच काहहतनुर इनजोर, नना पुतन. ✨

31 अदिहक उसरते मन्हट्ट! नना मूंड वर्साड मीकु नम्का पिळ्विळ पियल-पोळ्ळु, वगोग-वगोग मन्कन, कनिर पोहच बुद काहचोर मतदिन ✨ सीताते तासाट्ट.

32 “इंजेके नना मीकु देवुळता कयदे विळ्विस इय्हनन. ✨ ताना दयाता पोल्लोतुन सीता कीसोर मन्हट्ट. ✨ अद्रम सीता कीतेके, अद मीवा विस्वसतुन बेर्सिह कीसोर दायगा. ओसो बेद बर्कत देवुळि तना पवित्र लोकुरेनाहक तासातद मन्हता, अद बर्कत मीक दोर्कगा. ✨

33 ओसो नना बोनाड वेंडिना, बंगर्कना, गेदिना बेस्केन लालुस केवोन. ✨

34 इव नावाड कयकिन ऊळाट्ट, इवे कयकने कबळ कीसि, नावा ओसो नावा तोळतोर मन्कलोरा पिसवग आता, इदिन मीट पुतिर. ✨

35 इद्रम एपूर पेसनाह कबळ कीसि, कबळ कीया पगवोरिन सायता कीयनदु इनजोर, नना नावाड सवे कबस्केने कीस तोहतन. ✨ अह कनिके, येसुसामि कुदि वेहतद इद पोल्लोतुन सीता कीयनदु: ‘दुस्रोनाडाहि एतनदिहकाय, ओन्क इतेकेने एक्वा गिर्दा वास्ता,’ ” इनजोर पोल् इतोंग.

36 इव पोल्लोड वेहचि, मिडाड कोटिस, ओरा संगे पार्तना कीतोंग.

37-38 पया इंजेके नावा मोकमतुन बेस्केन ऊळविर आयकिर इनजोर, पोल् वेहतद पोल्लोतुन सीता कीस, ✨ ओर मुक्यालोर पका अळतोर. ✨ अळसोरे, ओरू पोल्न गळम ओग्डिस लॉडटोर. ताना पया ओर ओन ओडातागा एवनाह ओसीतोर.

21

पोल् येस्सलेमतके दास्तोंग

1 पया अगा माट इपिसुसता विस्वसिरा मुक्यालोरिन दाय्हनोम इन्जि, ओडातागा उदतोम. ओडातागा उदिसि, सीदा अनेके कोस इनदनद तोगदगा एवतोम. ताना पया इमा दिया रूडस इनदनद तोगदगा एवतोम, अगडाहि पया पतरा सहरते एवतोम. *

2 अगा अतस्के सुरिया पटटा पिनिके एरियाते ✨ दायनद ओडा माक दोर्कता. तानगा उदिस माट पेसतोम.

3 अनेक अनेके मावा दावळ बाजे, माकु कुपस्स देसेम ✨ दिसता. तान वीळ्विसि, सुरिया पटटेके मावा ओडातुन पेहतोम, अनेक अनेके अद पटटा सोर सहरते ✨ एव्जि, अगा रेगतोम. अगा ओडातोदिहक ओडातागा मतद मादुन रेहतना माता.

4 अगा रेगतस्के, अगडोर विस्वसिरिन माट पर्हकतोम अस्के, ओर माक दोर्कतोर, ओरगान माट वारममेंड रोमतोम. अस्के येस्सलेम सहरतगा पोल् पकाय तिपल आयनोग इनजोर, अगडोर विस्वसिर देवुळता पवित्र जीवाता बुदते पुतोर. ✨ अदिनेनाहक निमा अगा अनमा इनजोर, पोल्नगा वासि इतोर.

5 इन्जाय वारममेंटा पया, माट मावा अगदे दायलाह ओडाड नितनद जागातेके पेसतोम. पेसनेके सबेटोर विस्वसिर तमाड लोहकनोर कतमतोरा संगे, माक सहरता पलत एवनाह ओतोर. अस्के माट सबेटोरोम अदे समुरता उस्कोतगा, मिडाड कोटिस पार्तना कीतोम.

6 पार्तना मारतापया, माट अनेके सबेटोरिन माट दाय्हनोम इन्जि, ओडातागा उदतोम. अस्के बेस अन्हट्ट इन्जि, ओर तमाड लोहक मल्स अतोर.

✨ 20:28 20:28 चिलिपितोर 1:1 ✨ 20:28 20:28 इन्जितोर 13:17 ✨ 20:28 20:28 1 कुरिततोर 6:18-20; इपिसुसतोर 1:7; 1 पत्र 1:18-19; तोहचीतव पोल्लोड 5:9 ✨ 20:28 20:28 लूकाल 12:32; योहन 21:15-17; बळविर 20:29; 1 तिमोति 3:9; 1 पत्र 5:2-4 ✨ 20:29 20:29 खेजकेल 22:27; मत्थाल 7:15; यहूदाल 18 ✨ 20:30 20:30 2 कुरिततोर 11:3 ✨ 20:31 20:31 कुल्सितोर 1:28 ✨ 20:32 20:32 14:23 ✨ 20:32 20:32 14:3; 20:24 ✨ 20:32 20:32 26:18; रोम सहरतोर 8:17; इपिसुसतोर 1:14; कुल्सितोर 1:11-12; 3:23-24; इन्जितोर 9:15; 1 पत्र 1:4-5 ✨ 20:33 20:33 1 कुरिततोर 9:4-18; 2 कुरिततोर 11:7-12; 12:14-18; 1 तिसल्वितोर 2:5-9 ✨ 20:34 20:34 18:3; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसल्वितोर 2:9; 4:11; 2 तिसल्वितोर 3:8 ✨ 20:35 20:35 1 कुरिततोर 9:12,18; इपिसुसतोर 4:28 ✨ 20:37-38 20:37-38 20:25 ✨ 20:37-38 20:37-38 2 तिमोति 1:4 * 21:1 21:1 इह सहर लूसिया पटटे मता. ✨ 21:2 21:2 11:19; 15:3 ✨ 21:3 21:3 13:4; 21:16 ✨ 21:3 21:3 मत्थाल 11:21-22; 15:21; मार्कल 3:8; 7:24,31; लूकाल 4:26; 6:17; 10:13-14; बळविर 12:20; 21:7 ✨ 21:4 21:4 20:23; 21:11

7 सोर सहरताहि* ओडाते अन्जि, पतुलिमयिस सहरतगा एवतोम. अग्डोर विस्वसिरिन कलियिस, अगान उंद उस्कंड उंजतोम.

8 पया इमा दिया अग्डाह पेसिसि, केसरिया सहरते* अन्जि, बेसता कबुरतुन पोकर केवाल* पिलिपना* लोन रोमतोम. (येस्सलेमतगा मुने आचतोर एळवुर सेवकिरग्डाहि वेग ओवोर्ग मतोग.)* माट ओना लोन अन्जि अगा मतोग.

9 पिलिपनाड नालुड कुत्रा मयास्क मताड, अविनगा देवळता कबुर वेहतनद बुद मता.*

10 माट उचुक दियाड पिलिपना लोन रोमतोम. अगा मनदहपा, यहूदा पटटाहि देवळता कबुरतोम अगाबुस इनवाल वातोम.†

11 ओग मयगा वासि, पोल्नुना पेटातुन लेहचि, तनाड कय्किन-काल्किन तनाय दोहतोम. दोहचि, “बोना इद पेटा आंदु, ओग मन्कन येस्सलेमतोर यहूदिर इद्रमे दोहचि,* यहूदि आयवोरा कयदगा पोस इयनुर* इनजोर, देवळता पवित्र जीवा इद्रम इन्हता,” इतोम.

12 इद पोल्लोतुन केंजिसि, माट ओसो अग्डोर लोकर, “निमा इंजेक येस्सलेम अनमा, (माट नीवाड काल्काय मोळिकह्नोम,)” इनजोर पोल्नुन अर्जि कीतोम.

13 मति पोल् इतोम, “मीट इद्रम बाराहक इह्निर? मीट सबेटोरिर अळसि, नावा जीवातुन उड्ला केमाट. नना येसु किस्तुनिनाहकु येस्सलेमतगा जेलते मनदकन, अचोने आयो, मति ओनेनाहक डोललाह वने तयरे मह्नन,” इनजोर इतोम.*

14 माट वेहतनव पोल्लोतुन पोल् मुर्तिय केंजोग, अदिनेनाहक देवळताये विचर मतप आयि इनजोर, अचोके पोल्लोड इन्जि, माट केमेन आतोम.

15 अव दियाणा पया माट मावा सबे सामनता संगे तयर आसि, येस्सलेम दायलाह पेसतोम.

16 केसरिया सहरतग्डाहि* उय्तर विस्वसिर वने, मावा संगे वातोर. येस्सलेमते एवतस्के, वेर माकु कुपस्स देसेमतोग ओवोर्ग मनासोन पेदिरतोना लोन ओसीतोर. ओग पाळनोग विस्वसि मतोग, ओनाय लोतगा माट रोमतोम.

पोल् येस्सलेमताड विस्वसिराड मुक्यालोरिन कलियिह्तोग

17 पया येस्सलेमतोर विस्वसिरा मूल्, गिदाते माक कलियतोर.

18 इमा दिया पोल् माक पोसि, वेरा मुक्याल याकुबनगा ओतोम.* अगा दुसोर सबेटोर मुक्यालोर वने, जमा आस मतोर.

19 अस्के पोल् ओर सबेटोरिन जोहर कीसि, देवुळि पोल्नुना सेवाते यहूदि आयवोरगा बाताड बाताड कबस्क कीस मता, अव सबेटविन मुर्तिय तपवालेवा वेहतोग.*

20 ओरु अद पोल्लोतुन केंजिसि, देवळतुहक मान ईसि, जोहर कीतोर. कीस पोल्नुन इतोर, “तमो, मावा पोल्लो केंजा. इगा बेचोको अजर्क विस्वसते वातोर यहूदिर मन्हतोर इनजोर पुतिन. ओर सबेटोर मोसानाड अडोन पका माळिह्तोर.*

21 मति नीवा लोप्पा ओर इद्रम केंजतोर इतेके, निमा दुस्राड जातिनोरगा मनवालोर यहूदिरिन, मोसानाड अडोन विळसाट, मीवा पेकोरेनाहक डायना रिचज केमाट, यहूदिराड उतुकिन माग्डाट इनजोर कागहतिन अले;* इद्रम ओर इग्डोर यहूदि विस्वसिर केंजतोर.

22 निमा इगा वातिन इनजोर, लोकर निटमे केंजनु, इंजेके बह कीयना?

23 “अदिनेनाहक इंजेक माट बाताल वेहतह्नोम, अद्रमे कीमु. मयगा इंजेक नालवुर देवळतुन किरिया कीतोर मन्हतोर.

24 ओराय संगे निमा वने एडना रिचवतुन* मारिह कीम.‡ मारिह कीसि, मंदिरतगा इयनव ओराड पूरा मोकिना कर्सा निमाने कीसीम. अस्के ओर तमाड तलाड कोगियनुर§.* निमा इद्रम कीतिन इतेके, ‘माट पोल्नुना लोप्पा केंजतव पोल्लोड उगसाताडे, ओग वने मोसानाड अडोन माळिह्तोग,’ इनजोर सबेटोर यहूदिर पुनदनु.

25 मति यहूदि आयवोर विस्वसिरिहक बार, इव अडोन नोम पोयो. ओरगा मुने लोहतद सीटगा वेहतप लेहका, पेन्किहक वाटटव अविड ओसो नेतुरतुन एच तिनमाकिर, नेतुर पोववालेवा हळ्कतविनाड अविड तिनमाकिर. साट्याल कबस्क केमाकिर इनजोर रासिस मतोम,”* इन्जि विस्वसिराड मुक्यालोर पोल्नुन वेहतोर.

* 21:7 21:7 12:20; 21:3 * 21:8 21:8 8:40; 9:30; 10:1,2,4; 11:11; 12:19; 18:22; 21:16; 23:23,33; 25:1,4,6,13

* 21:8 21:8 इपिस्सतोर 4:11-12 * 21:8 21:8 6:5; 8:5-6,12-13,26-40 * 21:8 21:8 6:1-6 * 21:9 21:9

लुकल 2:36-37; 1 कुरिंतोर 11:5 † 21:10 21:10 बळविर 11:28 वचनते वावाल अगाबुस, वेग आंदोग. * 21:11 21:11 9:16;

21:33 * 21:11 21:11 मय्याल 20:17-19; मार्कल 10:33; लुकल 18:32 * 21:13 21:13 20:24 * 21:16 21:16

8:40; 21:8 * 21:18 21:18 बळविर 15:13 * 21:19 21:19 15:12; रोम सहरतोर 15:18-19 * 21:20 21:20 15:1;

22:3; रोम सहरतोर 10:2; गलातितोर 1:14 * 21:21 21:21 21:28 * 21:24 21:24 येहन 11:55; बळविर 21:26; 24:18

‡ 21:24 21:24 यहूदि आयवोरा ब्रमते तिरिथिस, पोल् कळ्ळोग आस वातोम इन्जि, यहूदित विचरते पोल्नुहक एडना रिचज कीयना मता. § 21:24

21:24 नाजरी इनदन्द किरिया पोयतोगु कळ्ळोग आतेके, गिनती 6:9-12 वेहतपु, एळवु दियाड एडना रिचज कीतोम. आक्रि दिया ओग तला कोगियिदोग, इमा

दिया मोक इंदोग. * 21:24 21:24 गिनती 6:13-21; 18:18 * 21:25 21:25 15:20,29

26 पया इमा दिया पोल्, ओर नालवुरा संगे मुनेटा दियाता एडना रिक्जतुन कीसि, मंदिरतगा अतोम. अन्जि एडनाड दियाड बेस्के मारनुड, अस्के आक्रि दियाते ओर नालवुरेनाहि मोकि ईया पोयगा इनजोर, बूमयालोरिन वेहतोग. *

पोलुन मंदिरतगा पोयह्तोर

27-28 बूमयालोरिन वेहतपु, अव एळुड एडनाड दियाड मारतापया, * पोलु मंदिरतगा ओसो अतोम. अस्के आसिया पटरोर उय्तर यहूदिर, पोलुन मंदिरता लोप्पा ऊळतोर. ऊळिसि मंदिरतगा मतोर कतमतोर लोक्कुरिन, ओना पोगोन ओड तहचि, ओन पोयतोर. * पोयनेके इद्रम केयतोर, “ए इस्रयेलतोरिर, मावा तोळ आमहट्ट. मावा जाततोरिनु, मोसानाड अडोनु, ओसो इद्र मंदिरतुन विस्द कीसोरे, बेक अतेकाय मन्कलोरिन काहचोरिन मनवाल, वेग ओगे मन्कल आंदोग. * युनानि जाततोरिन वने मावा मंदिरता लोप्पा तचि, इद्र मंदिरतुन कळवोग कीतोम, *” इनजोर केयतोर.

29 ओर मन्कलोर इपिसुस सहरतोग युनानि जाततोग तुस्सुमिसिन, * पोलुना संगे येस्सलेमते तिरियनेके, ऊळिस मतोर. * अदिहक वेन वने पोलु मंदिरता लोप्पा तच मनदनोग बहे, इनजोर विचर कीतोर. (मति पोलु इतेके अद्रम केवोग).

30 अस्केन पया पूरा सहरमेंड लोक्कुरिहक एका आता. अदिनेनाहक लोक्कुर वित वासि, अगा रोदा पोयलाह आतोर. आसि पोलुन पोसि ओन ईळससोर मंदिरतगडाहि पलते पेहचि, * मंदिरता आगुन केहतोर.

31 लोक्कुर ओन हळकलाह नलहचोर मनेके, पूरा येस्सलेमतगा गळबळ आयलाह आता इनजोर, रोमि लळयमुडा मुक्याहक कबुर दोर्कता.

32 ओग मुक्याल बाताल कीतोम, उय्तर सीपय्किन ओसो दरोगालोरिन पोसि, चट्टिपट विततोग. अस्के मुक्याना संगे सीपय्क वातदिन ऊळिस, लोक्कुर पोलुन नलहतलाह रोमतोर.

33 पया मुक्याल वासि पोलुन पोयतोग. पोसि ओन रेंड गोल्स्केने दोहता वेहतोग. * दोहचि वेग बोगु, बाताल कीतोम इनजोर, लोक्कुरिन ताल्हक बोटटोग.

34 मति लोक्कुर विचर वाताड पोल्लोने रोदा पोस मतोर. * अदिनेनाहक सेतेम बाताल, इदिन बोर बह बराबर पुनोर. अदिहक ओग मुक्याल पोलुन सीपय्कना किलेतगा ओया वेहतोग.

35-36 लोक्कुर पोलुना पोगोन पकाय ओड आसि, ओना पयाह पयाह वासोर, “ओन हळकल रा!” इनजोर केयसोर, ओरा पयाह पयाह वादुर. अदिहक किलेताड पायरिड तगडनेके, सीपय्क पोलुनु काजिस ओतोर.

37 सीपय्क पोलुन ओसोर मतोर अस्के, पोलु मुक्यान युनानि पोल्लोते इतोम, “निमा उकुम इतेके, नना उंद पोल्लो नीक ताल्हकेनन?” इतोम. इतस्के मुक्याल इतोम, “अरे निमा युनानि पोल्लो पुतिना?

38 अस्के उंद देबा ओबोँग मिसर देसेमतोग मन्कल, रोम सर्करता विस्दतोर नालुड अजर्क लोक्कुरिन, पेळहळक बूमते जमा कीतोम, ओगे मिसरि मन्कनन बह आयविन?” इतोम.

39 इतस्के पोलु इतोम, “आयो सायब, आयो, नना यहूदि मन्कनन, किलिकिया पटटा पका पोक्कुर आतद तरसुस सहरतोनन आंदन. * इंजेके वेर मन्कलोर संगे नाक वळहळकलाह ईम इनजोर, नना नीक अर्जि कीय्हनन,” इतोम.

40 इतस्के मुक्याल ओना अर्जतुन कबुल आतोम. पोलु पायरिनगा निचि, केमेन आयलाह ओर लोक्कुरिन कय तोहतोग. लोक्कुर केमेन आतापया, ओग ओरा इब्रि पोल्लोते * वळहक बोटटोग.

22

पोलु तना साक्सि वेहतहतोग (9:1-22; 26:9-18)

1 पोलु इद्रम वेहतोग, “मावोरिर, पेदल्कनिर! नावा साक्सितुन मीवा मुनेह नना इंजेक वेहतहनन, इदिन केंजाट्ट.”

2 इनजोर तमाये इब्रि पोल्लोते पोलु वळहकतस्के, * लोक्कुर पूराय मेक्ने आतोर.

3 अस्के पोलु वेहता बोटटोग, “नना यहूदि मन्कनन, किलिकिया पटटा तरसुस सहरते पुटटोनन, * मति इदे येस्सलेम सहरतगान बेसंतन. इगा ममलियेल गम्नगा मन्जि कगयतन. * मावाड तादोर-बाबोराड अडोड-उतुर्कना उंद पोल्लो वने तपवा, ओग नाक काहतोग. इंजेके मीट सबेटोरिर कीयना लेहका, नना वने देवुळतुन माळलाह पका जिदतोनन मतन. *

* 21:26 21:26 गिनती 6:13; बळविर 24:18 * 21:27-28 21:27-28 गिनती 6:9,13-20 * 21:27-28 21:27-28 26:21

* 21:27-28 21:27-28 6:13; 24:12; 25:8; 28:17 * 21:27-28 21:27-28 24:6 * 21:29 21:29 20:4; 2 तिमीति

4:20 * 21:29 21:29 इपिसुस सहर आसिया पटटे मंदु, अदिहक ओर मन्कलोर वेन बेस पुतोर बहे. * 21:30 21:30 16:19; 26:21

21:33 21:33 20:23; 21:11; 22:29; 26:29; 28:20; इपिसुसतोर 6:20; 2 तिमीति 1:16; 2:9 * 21:34 21:34 19:32

* 21:39 21:39 9:11 * 21:40 21:40 22:2; 26:14 * 22:2 22:2 21:40 * 22:3 22:3 21:39 * 22:3

22:3 5:34 * 22:3 22:3 21:20; 26:5; रोम सहरतोर 10:2; गलातितोर 1:13-14; फिलिपितोर 3:5-6

4 अदिहक येसुसामिना आगदे ताकवालोअर आस्क-कोयतोरिन दोहच, जेलतगा वाटिंदन. ओरिन हक्कनाह तिपल कीसोर मतन.*

5 नना इद्रम कीदन इनजोर, मोदूल पेर्माळ ओसो तग्वाड केवालोअर मीवा मुनेह साक्सि मन्हतोर. वेरगडाहे नना दमिस्क सहरतोर, मावोर यहुदिरिहक रासतद सीटि ताल्हकिस, अगा दायलाह पेसिस मतन. अगा येसुना आगदे अतोर यहुदिरिहक सिक्सा इयलाहि, ओरिन दोहचि येस्सलेम ततलाह अनजोर मतन.*

6 “अनेक अनेके नेक निच मता, अस्के नना दमिस्क सहरता एरे एव्स मतन. अचोटेन दोम्बक्नेन कौडाड नाहक पगवाह, पोगोटाहि नावा सर्ने बेरा उंद वेह्च अरता.

7 अस्के नना नेल अरतन, नेल अरतस्के ‘ए सोलु, ए सोलु, नाक बाराहक तिपल कीया बोटटिन?’ इनजोर इतद आल्का केंजतन.

8 केंजतस्के ‘निमा बोनिन आंदिन, सामि?’ इनजोर इतन. अस्के ‘निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओग नासरेत नाटेओग येसुनन आंदन,’ इतोग.

9 नावा तोळतोर सिरप वेह्चतुन ऊळतोर, मति नावा संगे वळ्हकतद पोल्लो ओरिहक तेळियो.

10 पया नना ‘बाताल कीकन सामि?’ इन्जि ताल्हकतन. अस्के ओग नाक, ‘इजेके तेदिस दमिस्क सहरते अन, देवुळि नीक बेद सेवतेनाहक निल्पिह कीता, अव सबे कबस्कना कबुर नीक अगा दोर्कगा,’ इनजोर इतोग.

11 पका वेह्च आस मताहकु, नना तोवोन आस मतन. पया नावा तोळतोर नावा कयदुन पोसि, दमिस्क सहरतगा ओतोर.

12 “अद सहरतगा ओवोंग अनन्याल पेदिरतोग मन्कल मतोग. ओग मोसानाड अडोने ताकसोर, देवुळतुन बेस मोळकवाल मन्कल मतोग. दमिस्क सहरतोर सबेटोर यहुदिर ओन्क पका कदर ईदुर.

13 ओग नयगा वास निचि ‘सोलु तमो, निमा तोव्म,’ इनजोर इतोग. ओग अह इताहे, नना तोव्स ओन ऊळतन.

14 अस्के ओग नाक इद्रम इतोग, ‘मावाड तादोर-बाबोरा देवुळता विचर बाताल मन्हता, अद नीक एर्का आयना, ताना सेतेमतोग मगिन ऊळना.* ओसो ओगो मगना तोडटे वेहतनद पोल्लो नीक केंजलाह दोर्कना, इदिनेनाहके देवुळ नीक आचता.

15 इतेके निमा अनेटस्के ऊळतद, केंजतद पोल्लोता, वेल्लाटोर लोकुरिहक देवुळतेनाहक साक्सि ईकिन.*

16 इजेके निमा आल्सेम केमा. अले तेदिसि, येसुना पेदिरते एग मीयना रिवाज कीम; ओना पेदिर पोस केयिस, पार्तना कीम. अस्के ओग नीवा पापमतुन नोगयनोग,* इनजोर इतोग. (अस्के नना येसुना पेदिरते एग मीतन.)

17 “पया नना येस्सलेम सहरतगा मल्सि,*मदिरतगापार्तना कीसोर मतन, अस्के देवुळ तोहतद लेकातुन ऊळतन.

18 अद लेकाते येसु नावा मुनेह निचि, ‘अले आल्सेम केवा, चट्टिपट येस्सलेमताहि पेसिस अन. ऊळा, निमा नावा लोप्पा बेद साक्सि इय्हनिन अंदिन वेर यहुदिर नमोर आयनुर,’ इतोग.

19 अस्के नना इतन, ‘केंजनुअर बहे सामि, बाराहक इतेके नना यहुदिराड वेल्लाडे पार्तनाताड लोहकनगा अन्जि, नीक विस्वस कीतोरिन, जेलतगा वाटिस नल्हता वेहन्दन.*

20 ओसो नीवा लोप्पा साक्सि इतोगु, इस्तिपनिन लोकुर बंडाड उकिस हक्किहपा, नना वने ओरा तोळ आसि, ओन हक्कवालोरारड जगाना राका कीसोर मतन इनजोर, वेर यहुदिर बेस पुतोर,* इतन.

21 मति येसु इतोग, ‘आयो, यहुदि आयवोरिन नावा पोल्लोतुन वेहतलाह नना नीक जेक-जेक लोहतहनन,* इग्डाहि अन!’* इतोग.”

22 इद पोल्लो एवनाह लोकुर ओनाड केंजतोर. मति यहुदि आयवोरा पोल्लो इताहकु, “इद्रमतोग मन्कल जीवाते मनमाकेग, वेन हक्काट!*” इनजोर पका केयतोर.*

23 पका केयसोर तमा केग्स मतव जगान तेंडिस अमिसिर्दुर, ओसो दुरातुन पोगोन तूळहन्दुर.

24 इदिन ऊळिस, लळयमुडा मुक्याल पोतुन सीपय्कना किलेता लोप्पा तता वेहतोग. वेहचि “वेन जूताते पका नल्हचि ताल्हकाट, बाराहक लोकुर इद्रम ओना अडम केयिह्तोर,” इनजोर उकुम इतोग.

25 पया सीपय्क ओन जूताते नल्हतलाह दोहच मतोर, अस्के पोल् तना एरे निच मतोग दरोगन इतोग, “साय्ब, नना रोमि मन्कनन आंदन, नावा नेयमता पयसल आयवा, इद्रम जूताते नल्हतनद बेसेया?” इतोग.*

26 इदिन केंजिसि, ओग दरोगाल सीपय्कना मुक्यानागा अन्जि, “निमा बह कीयलाहि आय्हनिन? वेग इतेक रोमि मन्कल आंदोग,” इतोग.

* 22:4 22:4 8:3; 22:19-20; 26:9-11; पिलिपितोर 3:6 * 22:5 22:4-5 गलातितोर 1:13-14 * 22:14 22:14 1 कुरितोर 9:1 * 22:15 22:15 23:11 * 22:16 22:16 2:38; 1 कुरितोर 6:11; इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 10:22 * 22:17 22:17 9:26; 26:20 * 22:19 22:19 8:3; 22:4 * 22:20 22:20 7:58—8:1; 26:10 * 22:21 22:21 9:15; 13:46; 15:14; रोम सहरतोर 1:5; 11:13; 15:16; गलातितोर 1:16; 2:7; इपिसुसतोर 3:1,8; 1 तिमेति 2:7; 2 तिमेति 4:17 * 22:21 22:17-21 रोम सहरतोर 15:18-19 * 22:22 22:22 21:36; 25:24 * 22:22 22:22 यहुदिर बेद्रम मोळिकह्तोर, अद्रम दुराड जातिनोर वने, देवुळता मुनेह निचि मोळकना इनजोर, यहुदिरिहक विचर बावो. अदिहक वेर यहुदिर पोल् इतद पोल्लोतुहक पका ओड अतोर. * 22:25 22:25 16:37

27 पया सीपय्कना मुक्याल पोलुनगा वासि, “बह निमा रोमि मन्कनिन रा?” इनजोर इतस्के, “इंगो साय्ब” इनजोर पोलु इतोम.

28 इतस्के सीपय्कना मुक्याल इतोम, “नना रोमि मन्कल आयलाह, वेल्लाडे कोताड ईतन,” इतोम. इतस्के पोलु इतोम, “मति नना इतेके पुटगडाहि रोमि मन्कनन आंदन,” इनजोर इतोम.

29 इदिन केंजिसि, ओन ताल्हकवालोरो सीपय्क, चटने जतान नेल विळिससीतोरो, पया पोलुन इटोर. ओवोर्गा रोमि मन्कन नना दोहता वेहतन* इनजोर, सीपय्कना मुक्याल रेयतोम.*

पोलु पंच उदतोर लोक्कुरिन वेहतहतोम

30 पया इमा दिया यहुदिर पोलुन बाराहक कसुर ओपतोर इनजोर, निटम पुनदलाह,* सीपय्कना मुक्याल पेर्मालोरिन, यहुदिराड तग्वाड केवालोरिन, जमा आयलाह कखुर लोहतोम. ओर जमा आतस्के, पोलुन तचि पंचता मुनेह निल्पिह कीतोम.

23

1 पोलु पंचतगा जमा आतोर तग्वाड केवालोरिन, कौडा मिळ्हावा ऊळतोम, ऊळिसि “मावोरिर, इद ऊळाट, नेंड एवनाहि नना जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, देवुळता मुनेह ताकसोर वायलाह आतन,” इनजोर इतोम.*

2 इतस्के अनय्याल पेदिरतोम मोदुल पेर्मालु,* पोलुना ऐ निच मतोरीन, “ओन चापुळ ईम्हट रा!” इनजोर उकुम ईतोम.*

3 उकुम ईतस्के पोलु इतोम, “निमा चुना ओकतद गुरेता लेहकाडोनिन सोड केवानिन,* देवुळि नीके सिक्सा ईयगा. बाराहक इतेके देवुळता साङ्गमताड अडोड वेहतपु, नावा नेयम कीयलाहि, निमा उदिसाय मति, साङ्गमता विस्दते नाक नल्हतलाहि, उकुम ईयलाह आतिन अय?*” इतोम.*

4 पया अगा निच मतोर पोलुन इतोर, “उल्टा देवुळता मोदुल पेर्माने मर्लबडिहनिन अय?” इतोर.

5 इतस्के पोलु इतोम, “दादालोरिर, वेग मोदुल पेर्मालु इनजोर नना पुन्ज मतेके, अह वळ्ळकोन आवेनन. मीवा मुक्यालोरा इद्रम कदर रेहतनद आयो* इनजोर, देवुळता साङ्गमतगा रासतद मन्हताये,” इनजोर इतोम.

6-8 अस्के पया इगा जमा आतोरगा, वळ्गा सदुकिरा तुंगातोर, ओसो वळ्गा परसिरा तुंगातोर मन्हतोर इनजोर, पोलुहक एर्का आता. सदुकिरा विचर इद्रम मन्हता, डोलतोर बेस्केन जीवा अरवोर,* ओसो देवतुलक इलेड, ओसो हानस्क वने इलेड इनजोर इन्हतोर.* मति परसिर बार, इव सबे पोल्लोना पोगोन आसा कीस्तोर. अदिनेनाहक पोलु बेसे मेगिक्स केयलाह बोटटोग, “दादालोरिर, नना परसि मन्कनन!* नावा तादोर-बाबोर वने परसिरे मतोर. मन्जाय, नना डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर, विस्वस कीयनेनाहके,* वेर नाक परसिरे ऊळिहतोर,” इनजोर इतोम. पोलु इव पोल्लोड इतस्के, उदतोर तग्वाड केवालोरि रेंड त्स्क आसि, परसिरा, सदुकिरा नडुम व्हचळ पुटटा.

9 व्हचळ पुटटस्के, ओरा नडुम पकाय रोदा आता. अगा उदतोर परसिरा तुंगाताहि उत्तुर साङ्गमगूस* तेदिसि, “माक इतेके वेग पोलुनगा बाताले तप दिसो.* देवुळदीपताहि ओना संगे बेदाय हानाल तेला, इलवेके देवुळता देवतुलि, वेना संगे वळ्ळकिस मनदागा, अद बेद्रमि?” इनजोर बेरा आल्काते इतोर.

10 ओरगा इचोटा जग्ळम आता इतेके, वेन हळ्किहतोर तेला इनजोर, सीपय्कना मुक्याल रेयतोम. पया “पोलुन ओरगडाहि पेसिह कीसि, सीपय्कना किलेतगा ओम्हट्टु,” इनजोर सीपय्किन उकुम ईतोम.

11 पया अदे नका, येसुसामि पोलुनगा लेकाते वासि, “पोलु निमा रेयमा! बेद्रम इद येस्सलेम सहरतगा, नावा पोल्लोता साक्सि ईतिन, अद्रमे रोम सहरतगा वने, नावा पोल्लोता साक्सि नीक ईयना मन्हता,” इनजोर वेहतोम.*

पोलुन यहुदिर हळ्क्लाह डाव कीस्तोर

12 इमा दिया सकरि, पोलुन हळ्क्लाह, उत्तुर यहुदिर जमा आस विचर कीतोर.* विचर कीसि, “इंजेक पोलुन हळ्क्वालेवा, माट गाटो-जावा तिनवल-उनवल. माट अद्रम केवेके, देवुळ माक उदियदेवा लेट्नेन ईयि तेला,” इनजोर किरिया कीतोर.

13 इद्रम किरिया कीतोम, रेंड वीसाहकाय एक्वाय मतोर.

14 ओर मन्कलोर पेर्मालोरगा ओसो यहुदिराड पेदल्कनगा अन्जि, “माट पोलुन हळ्क्वालेवा, बाताले तिनीम-उनीम आयकोम, ओन हळ्क्वेके देवुळि माक उदियदेवा लेट्नेन ईयि तेला इनजोर, किरिया कीतोम.*

* 22:29 22:29 21:33 * 22:29 22:29 16:38 * 22:30 22:30 23:28 * 23:1 23:1 24:16; 1 कुरिततोर 4:3-4; 2 कुरिततोर 1:12; 2 निमोति 1:3 * 23:2 23:2 24:1 * 23:2 23:2 योहन 18:22 * 23:3 23:3 मय्याल 23:27 * 23:3

23:3 व्यवस्थाविवरण 25:2 * 23:3 23:3 मोसानाड अडोड वेहतपु, बोना तेला तोहत्तद तपु करल आयवालेवा, ओन्कु सिक्सा ईयनद आयो. * 23:5

23:5 पेसमुळि 22:28 * 23:6-8 23:6-8 1 कुरिततोर 15:12 * 23:6-8 23:6-8 मय्याल 3:7; 22:23-24; मार्कल 12:18; लुक्काल 20:27

* 23:6-8 23:6-8 26:5; पिलिपितोर 3:5 * 23:6-8 23:6-8 24:15,21; 26:8; कुल्लुसितोर 1:3-5 * 23:9 23:9

मार्कल 2:16; लुक्काल 5:30 * 23:9 23:9 23:29; 25:25; 26:31; 28:18 * 23:11 23:11 27:24 * 23:12 23:12

9:23; 23:30 * 23:14 23:14 23:21

15 अदिहक मीट इद्रम कीम्हट्ट, इंजेक तग्वाड केवालोर संगे, सीपयकना मुक्यान बेस तेळियिह कीसि, इद्रम कबुर लोहाट. 'माट पोलुन ओसोवने बेस ताल्हकना मन्हता. अदिहक ओन ओसो मयगा लोहचीम,' इनजोर कबुर लोहाट. ओग मियगा एवयनामुनेन, ओन हक्कलाह माट नडुम अगदे मकिस, तयर आस मनदकोम," इनजोर इतोर.

16 पया इद्रम अगदे केपिसि, पोलुन हक्कलाह आखडाड कीयहपा, पोलुना अनेमगा केंजतोग. केजिसि ओग सीपयकना किलेतगा अन्जि, पोलुन वेहतोग.

17 अस्के पोलु दुरोगा साय्बान केयिसि, "वेग पेकान सीपयकना मुक्यानगा ओम साय्ब, वेग बातालो मति कबुर ततोग अले," इनजोर इतोग.

18 अस्के ओग दुरोगाल, सीपयकना मुक्यानगा वेग पेकान ओतोग. ओसि "माट दोहच तासतल ओग पोलु नाक केयिसि, वेग पेकान नियगा तता वेहतोग, वेग नियगा बातालो मति कबुर ततोग अले," इतोग.

19 पया सीपयकना मुक्याल ओग पेकाना कयदुन पोसि, बोरे इलवा जागातगा ओसि, "बाताल पोल्लो मन्हता अले, वेहा?" इनजोर ताल्हकतोग.

20 अस्के ओग पेकाल इतोग, "यहदिराड पेदल्क जमा आसि, इद्रम विचर कीदुर: नाळि पोलु मामान ओसोवने तग्वाड केवालोरगा तचि, ओसोवने ओन बेस ताल्हकना मन्हता इनजोर, नियगा अर्जि कीयनुर.

21 मति निमा ओरा पोल्लोतुन विस्वस कीस, मामान ओरगा लोहमा साय्ब. रेंड वीसाहकाय एक्वा मन्कलोर, पोलुन हक्कवालेवा, गाटो-जावा तिनवल-उनवल, ओन हक्कवालेवा तितेके, देवुळि माक लेटनेन ईयि तेला इनजोर, किरिया कीतोर. अदिनेनाहक ओर मकिस केपिहतोर, इंजेक ओन हक्कलाह तयरे मन्हतोर. ओन पंचतगा ओम्हट्ट इनजोर, निमा उकुम ईयनदिने केपिहतोर," इनजोर ओग पेकाल ओरा पोल्लोतुन सीपयकना मुक्यान वेहतोग.

22 वेहतस्के सीपयकना मुक्याल इतोग, "निमा नाक मुनेन इव पोल्लोड वेहतिन, मति ओन वेहतन इनजोर बोने वेहमा बहा" इन्जि, ओग पेकान अग्वाह लोहचीतोग.

सीपयक पोलुन पेलिक्स गुमसिनगा ओस्तोर

23 पया वेग मुक्याल इर्वर दुरोगालोरिन केयिस इतोग. "पोलुना संगे दायलाह, रेंड न्हक सीपयकु, कोडाने उदिस अनवालोरे मंड वीसाड दहा (70) मुल, ओसो रेंड न्हक गोमकाड पोयवालोरिन तयर तासाट. ओर नग्का नव एगनेके केसरिया सहरते[†] अनिर.

24 ओसो पोल्लोहक दायलाह, कोडाड तयर कीस तासाट. अविस्कने पेलिक्स गुमसिनगा[‡] पोलुन सुकमते एन्सिह कीयिर," इनजोर वेहतोग.[†]

25 वेहचि गुमसिहक सीटि वने रासतोग. अद सीटटगा इद पोल्लो रासतद मता.

26 "नना कलोदियुस लूसियानन, गुमसि पेलिक्स महरज साय्बाहक सीटि रासलाह आतन, नीक जोहर.

27 नना पोलु इनवाल मन्कन नियगा लोहतलाह आतन. यहदिर वेग मन्कन पोसि हक्कसोर मतोर, मति वेग रोमि मन्कल इनजोर नना केंजतस्के,[‡] सीपयकना संगे अगा अन्जि, ओरग्वाहि वेन एहतन.[‡]

28 एहचि, वेना पोगोन ओर बेद पोल्लोता कसुर ओपतोर इनजोर पुनदलाह, ओराड तग्वाड केवालोरगा ओतन.[‡]

29 मति मावा रोमि काय्दाता लेहका, जेलतगा तासना तेला, आयवेके हक्कना सिकसा तेला, इद्रमता लायकता वेना लोप्पा बाताले कसुर दिसो.[‡] इव सबे ओराड अडोड-उतुर्कनाड कसुर्क तासतोर[‡] इनजोर, नना पुनन.

30 वेन बोरो यहदिर हक्कलाह डाव नेंडटोर इनजोर, नाक एर्का आताहकु,[‡] वेन चटिपेट नियगा लोहतन. पेलिक्स गुमसिना मुनेह वेनगा मनदनव कसुर्किन तोहाट इनजोर, वेना पोगोन कसुर ओपवालोरिन वेहतन," इन्जि अद सीटटगा रासतोग.

31 अद्रमे पया नग्का, सीपयक तमा मुक्याल वेहतप लेहका, पोलुन नग्काडा-नग्काने ओतोर. अनेक अनेके अतिपत्रि सहरते एवतोर.[‡]

32 पया इमा दिया "पोलुन, माट केसरिया सहरतगा ओयकोम" इनजोर, कोडानोर सीपयक वेहतोर. ओर इद्रम वेहतस्के, पिसतोर सीपयक येस्सलेमता किलेतगा मलतोर.

33 कोडानोर सीपयक केसरिया सहरते एवतोर, एवताहे गुमसिनगा सीटटुन ईसि, पोलुन ओना मुनेह ततोर.

34 गुमसि सीटटुन अर्वताहे "निमा बेद पटोनिन" इनजोर पोलुन ताल्हकतोग. ताल्हकतस्के ओग किलिकिया पटटोग[‡] इनजोर एर्का आता.

† 23:21 23:21 23:12,14 ‡ 23:23 23:23 8:40; 9:30; 10:1,24; 11:11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:33; 25:1,4,6,13 † 23:24 23:24 23:26,33; 24:1,3; 25:14 † 23:24 23:24 पेलिक्स येसु पृटटपया 52-60 कसिनि यहदा पटटा गुमसि मतोम. ‡ 23:27 23:27 22:25-29 ‡ 23:27 23:27 21:32-36 ‡ 23:28 23:28 22:30 ‡ 23:29 23:29 23:9; 25:25; 26:31; 28:18 ‡ 23:29 23:29 18:15; 25:19 ‡ 23:30 23:30 23:19-21 ‡ 23:31 23:31 इद्रम जोक-जोक डेडा वीसा कोरकना पन्म अंदु. ‡ 23:34 23:34 21:39; 22:3

35 एका आतस्के, “नीवा पोगोन कसूर वाटवालो वातस्के, नीवा नेयम कीकन,” इनजोर इतोग. पया पोलुन बेरोग एरोद राजाल^S पंडटद सर्कारि लोतगा तास वेहचि, “वेना राका मन्हटु,” इनजोर गुमसि सीपय्किन उकुम इतोग.

24

गुमसिना मुनेह पोलुनगा कसुर्क वाटिह्तोर

1 पया एयुड दियाड आनेके, अनन्या पैर्माल[☆] ओसो यहदिराड उय्तर पेदल्कु, वेरु तिरतुल पेदिरतोग वकिलिन पोसि, केसरिया सहरते वातोर. वासि पेलिक्स गुमसिना मुनेह,[☆] पोलुना पोगोन कसूर तोहतोर.[☆]

2-3 पया पेलिक्स पोलुन ता वेहतोग. ततस्के तिरतुल वकिल ओना पोगोन इद्रम कसूर वाट बोटटोग इतेके, “ओ पेलिक्स महरज, निमा राजेम ताकिह कीयनस्केडाह, माट यहुदा पटटोरुम मुर्तिय लळय आयवा मतोग. नीवाय तेल्वतेनाहकु, मावा जातोर सुद्रेम आसोर दास्तोर, तानेनाहकु नीक जोहर आयि. माट बेक अतेकाय, नीवा मयगा मनदनद इद गूनमता अमेसा सीता कीयन्हनोम.

4 नना नीक वेल्लाडे पोल्लोड वेहच तिपल केवोन मति, नीवा गूनमते मावाड रेंड पोल्लोना अर्जतुन केजा.

5 वेग मन्कल जग्ळा पुटिह केवाल, बूममैड मनवालो सबेटोर यहुदिरा नडुम कौटेड पुटिह केवाल. ओसो वेग नासरिरा लाग्वद तुंगाता पेदामन्कल आंदोग.*

6 मावा मंदिरतुनकळ्वोग कीयलाह आसोर मतोग,[☆] मति अद्रम केवाह माट वेन पोयतोम. [अस्के माट मावाड अडोना लेकाते वेन सिक्सा ईस मनेरोम.

7 मति सीपय्कना मुक्याल लूसियाल[☆] वासि, मयगडाहि वेन ऊंदिस ओतोग.[☆]

8 ओसि वेना पोगोन कसूर वाटटोरिन, निमगा वायलाह वेहतोग.†] इंजेके निमान वेन ताल्हकिस उळा, अस्के माट कसुर्क वाटव सबे पोल्लोन निमा पुनदकिन,” इतोग.

9 अस्के अगा वास मतोर यहुदिर वेन वकिलनेह आसि, इव पोल्लोड निटमे इनजोर इंदुर.

पोलु तनाड पोल्लोड पेलिक्स गुमसिन वेहतह्तोग

10 पया गुमसि पोलुन निमा वेहा इनजोर कय तोहतोग. अस्के पोलु इद्रम वेहतलाह बोटटोग इतेके, “महरज, निमा वेल्लाडे वसाड, मावा यहुदा पटटगा नेयम कीसोर मतिन इनजोर पुतन. अदिनेनाहक गिदाते नना कसुरलेवोन इन्जि तोहतहनन.

11 बारा दियाना मुने, नना देवुळतुन मोळ्कलाह येस्सलेमतगा अन्ज मतन. इद पोल्लो निटम इनजोर, निमा वेन ताल्हकिस पुनदा पाययकिन.

12 देवुळता पार्तनाताड लोहकनगा आयि, मंदिरतगा आयि, सहरतगा आयि, नना बोनाय संगे गिटोगटो आयनदिन वेर ऊळोर. ओसो लोक्ुरिन जमा कीसि, रोदा पोयिह कीयनदिन वेने ऊळोर.[☆]

13 नावा पोगोन वेर वाटटोर अव कसुर्कनाड पोल्लोड निटमे इनजोर तोहतलाह, वेरगा साक्सि वेने इले.[☆]

14 “मति इद उंद पोल्लो नना कबूल आन्हनन. बेद अगदुन वेर लाग्वा अगादा तुंगा इन्हतोर, अदे येसुसामिन विस्वस कीयनद अगदे नना ताकिस, मावाड तादोर-बाबोरा देवुळतुन माळिहनन. मोसानाड अडोनागा, ओसो देवुळता कबुतोर साङ्मतगा रासतव सबे पोल्लोन माळिहनन.[☆]

15 देवुळि उंद दिया हातोरगडाहि सेतेमतोरिन, लाग्वोरिन तेकिह कीयगा इनजोर, वेर देवुळता पोगोन आसा तासतप लेहका, नना वेने आसा तासिहनन.[☆]

16 अदिहक देवुळता मुनेह आयि, लोक्ुरा मुनेह आयि, अमेसा जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, ताकलाह ऊळिहनन.[☆]

17 “नना वेल्लाडे वसाड येस्सलेम इलवा मतन, मति इंजेके मावा गरिब यहुदि जाततोरिनाहक, जमा कीतद दर्मम एक्सिह कीयलाह,[☆] ओसो मंदिरतगा देवुळतुहक मोक ईयलाहि, येस्सलेम वास मतन.

18 मंदिरतगा एडना रिवाजतुन मारिह कीतापया, ओर नाक मंदिरतगा ऊळतोर.[☆] अस्के अगा नावा संगे वेल्त्याय मुल इलोर आसि, बातय रोदा वेने इलो.[☆]

S 23:35 23:35 येसु पुटय्के बोग राजाल बेल्तेहेम नाटेनोरिन तिपल कीस मतोग, वेने बेरोग एरोद राजाल आंदोग. (मत्याल अदयय 2 ऊळाट) [☆] **24:1**

24:1 23:2 [☆] **24:1 24:1 23:24** [☆] **24:1 24:1 25:1,15** ^{*} **24:5 24:5** येसु नासरेत नाटे बेरिस मतोग, अदिहक ओन विस्वस केवोर यहुदिर, येसुना विस्वसिरिन नासरिर इंदुर. [☆] **24:6 24:6 21:28** [☆] **24:7 24:7 23:26; 24:22** [☆] **24:7 24:7 21:33**

† **24:8 24:6-8** अस्के माट मावाड अडोना लेकाते वेन सिक्सा ईस मनेरोम. मति सीपय्कना मुक्याल लूसियाल वासि, मयगडाहि वेन ऊंदिस ओतोग. ओसि वेना पोगोन कसूर वाटटोरिन, निमगा वायलाह वेहतोग. वेल्लाडे मोळ्कल काग्देकनगा इद पोल्लो बावो. [☆] **24:12 24:12 24:18; 25:8**

[☆] **24:13 24:13 25:7** [☆] **24:14 24:14 25:8; 26:4-7,22-23; 28:23** [☆] **24:15 24:15** तानियेले 12:2; मत्याल 25:46;

योहन 5:28-29; 11:24; बळविर 23:6-8; 26:6 [☆] **24:16 24:16 23:1; 1** कुरिततोर 10:32; 2 कुरिततोर 1:12; 2 तिमोति 1:3; इब्रितोर

13:18 [☆] **24:17 24:17** रोम सहरतोरे 15:25-28; 1 कुरिततोर 16:1-4; 2 कुरिततोर 8:1-4; गलातियोर 2:10 [☆] **24:18 24:18**

21:26-28 [☆] **24:18 24:18 24:12**

19 मति आसिया पटटोर उत्तर यहूदिर अगा वास मतेर, ओर रोदा पोयलाह बोटटोर. ✧ नावा बातालाय तप मतेक अचोन, नयगा कसुर वाटलाहि ओर इगा वास मनेर.

20 अले वेर इगा नितोरे वेहिर, येस्सलेमते तग्वाड केवालोर अद दिया नावा बाताल कसुर दोर्किह कीतोर.

21 आं 'डोलतोर वने जीवा अरयहतोर इनजोर, नना विस्वस कीताहकु, नाक पर्हीकिस ऊळिहनिर अय!' इनजोर इद उंद पोल्लोतुन मात्रम, निटमे ओरा मुनेह जोरते केयिस वेहतन, ✧ इनजोर पोल् इतोरा.

22 पेलिक्स इतेके येसुसामिन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन बेस केंजिस मतोरा, अदिहक "सीपयकना मुख्याल लूसियाल ✧ वातापया, नीवा पोल्लोता पयसल कीकन," इनजोर वेहच मारिह कीतोरा.

23 पया दरोगान इद्रम उकुम इतोरा, "पोल्लुन दोहवालेवा जेलतगा तासा. ओसो ओना तोळतोर बातालाय ईयलाह वातेके, ओरिन रोमिह केमा, ✧ इनजोर इतोरा.

पेलिक्सिहकु दुस्सिलाहकु, येसुना कबुरि

24 उचुक दियाना पया, पेलिक्स तना मुते, यहूदि आंचाळ दुस्सिलान पोस वातोरा. † पया पोल्लुन केय लोहतोरा, पोल् वातस्के येसु किस्तुन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन, आळ इवुर केंजसोर मतेर.

25 अस्के देवुळता सेतेमते बेद्रम ताकना, मेंदुदा उब्बेतुन बेद्रम आत्रे कीयना, ✧ देवुळ आकिते दुनियामेटोरा नेयम बेद्रम कीयगा, इव पोल्लोन पोल् वेहतोरा. पया इव पोल्लोड केंजिस, पेलिक्स पकाय रेयिस पोल्लुन इतोरा, "इजेके आस्ता, निमा अन, नाक पुसंत दोर्कतेक, अचोन नीक केयकन" इनजोर, ओन लोहतोरा.

26 पोल् जेलतगडाह पेसलाह, कुस्क्ने नावा कयदे कोताड ईयनोरा, इद्रम गुमसिना आसा वने मंदु ✧ अदिहक ऊक-ऊके ओन केयिस गोटीड कीदोरा.

27 मति रेंड वर्साड आनेके, पुर्कियुस पेस्तुस पेदिरतोरा, ✧ पेलिक्सना जागातगा गुमसि आतोरा. ‡ पया पेलिक्स दायहपा, पोल् कसुरलेवोरा इनजोर पुन्ज तेला, यहूदिरिन गिर्दा कीयलाह, ✧ पोल्लुन जेलतगडाह विव्सवाय अतोरा.

25

कयसर राजानके दायलाहि पोल्नुना अर्जि

1 पेस्तुस गुमसि यहूदा पटटा केसरिया सहरते ✧ एक्सि, मूड दियाना पया, अगडाह येस्सलेम सहरते अतोरा.

2 अगा पेर्मालोर ओसो यहूदिराड पेदलुकु ओनगा वासि, पोल्नुना पोगोन कसुर तासलाह आतोर. ✧

3 पोल्लुन नडुम अगदगान हक्कना मता, ✧ अदिनेनाहक "मुर्बत कीसि पोल्लुन केसरियाताहि येस्सलेम लोहचीम, सायब" इनजोर, पेस्तुस गुमसिन अर्जि कीतोर.

4 अस्के गुमसि इतोरा, "पोल् इजेके केसरिया सहरता जेलते मन्हतोरा. इजेक उचुक दियाने, नना वने अगा दाकन.

5 अदिहक मियगडाह मुख्या मन्कलोर नावा संगे वायिर! ओग मन्कना पोगोन बाताल कसुर मतेके, ओना कसुरतुन मीटे तोहतकिर," इतोरा.

6 अद्रम पया पेस्तुस गुमसि आट-दहा दियाना लेहका ओरा संगे मन्जि, येस्सलेमताहि केसरिया सहरते मलतोरा. अस्के ओना संगे, यहूदिरा मुख्या मन्कालोर वने वातोर. इमा दिया नेयम कीयनद जागातगा उदिसि, पोल्लुन तता वेहतोरा.

7 पोल् वातस्के, येस्सलेमताहि वातोर यहूदिर पोल्नुना सर्ने निचि, ओना पोगोन वेल्लाडे बेराड कसुरक वाटटोर. ✧ मति अव कसुरकिन ओर करल कीया पगवोर. ✧

8 अस्के पोल् इतोरा, "नना यहूदिराड अडोन बूळे केवोन, मंदिरतगा बाताले तप कबळ केवोन, ओसो रोम राजेमताकयसर राजाना अडम वने, बाताले पोल्लो वळ्हकोन," इतोरा. ✧

9 पोल् अद्रम इतापया, यहूदिर गिर्दा आथिर इनजोर, ✧ पेस्तुस पोल्लुन इतोरा, "इव पोल्लोना नेयम, येस्सलेमतगा नावा मुनेह आयि इनजोर, निमा तयर महनिना?" ✧ इतोरा.

10 मति पोल् इतोरा, "निमा कयसर राजाना रोमि सर्करता अदिकरते नेयम कीयननिन. इजेक रोम सर्करता कोरोटे नना नितन, अदिनेनाहक इगाने नावा नेयम आयना गावले. यहूदिराड अडोना बातालतुने बूळे केवोन इनजोर, निमा बेस पुतिन.

✧ 24:19 24:19 21:27-28 ✧ 24:21 24:21 23:6 ✧ 24:22 24:22 23:26; 24:7 ✧ 24:23 24:23 27:3; 28:16

† 24:24 24:24 इद दुस्सिलाह, मुने हातोरा एतेद अगिया राजाना वीसा मयाळ आंद. ओसो अदूयय 25 अगा बावाल दुसोरा अगिया राजाना एलाळ आंद.

✧ 24:25 24:25 2 वृ 1:6 ✧ 24:26 24:26 24:17 ✧ 24:27 24:27 25:1,4,9,12; 26:24-25,32 § 24:27 24:27

येसु पुटटापया 60-62 वर्सनि पेलिक्स गुमसिना जागते, वेग पुर्कियुस पेस्तुस गुमसि आतोरा. ✧ 24:27 24:27 12:3; 25:9 ✧ 25:1 25:1

8:40; 9:30; 10:1,2,4; 11:1,11; 12:19; 18:22; 21:8,16; 23:23,33; 25:4,6,13 ✧ 25:2 25:2 24:1; 25:15 ✧ 25:3

25:3 9:24; 20:3,19; 23:12-15 ✧ 25:7 25:7 24:5-6 ✧ 25:7 25:7 24:13 ✧ 25:8 25:8 6:13; 21:27-28;

24:12; 28:17 ✧ 25:9 25:9 12:3; 24:27 ✧ 25:9 25:9 25:20

11 नना हक्कना सिक्सा लायकता कसुर कीतीके, डोललाह तयरे मन्हनन. मति बेव पोल्लोना लोप्पा, वेर यहुदिर नावा पोगोन कसुर वाटलाह आतोर, अव पोल्लोड जोल मतेक, बोगे नाक वेरा कयदे पोस ईया पगवोग. (इजेके इगा केसरियाते नावा नेयम आयवेके, नाकु रोम सहरतगालोहचीम.) अगाने कयसर राजाना मुनेह, नावा नेयम आयि इनजोर अर्जि कीय्हनन, * साय्ब, ” इतोम.*

12 पया पेस्तुस तनाड मंत्रिा संगे वळ्ळकिस “निमा कयसर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर अर्जि कीतिन, ओनगान निमा दाकिन, ” इनजोर पोल्नु इतोम.*

अग्रिपा राजान, पोल्नु लोप्पा, पेस्तुस वेहतह्तोग

13 बेचोको दियाना पया बाताल आता इतेके, एरेटा पटटा गुमसि अग्रिपा राजाल,† तना एलाळि बेनिके बार अगा वातोर. वेर केसरिया सहरतगा, * पुनोग गुमसि पेस्तुसिन कलियलाहि वातोर.

14 एलाग इर्वुर अगा वेल्लाडे दियाड मतोर. अद तुकने पेस्तुस पोल्नुना नेयमता लोप्पा, अग्रिपा राजानु वेहतोग. “मुनेतोग गुमसि पेलिक्स बाताल कीतोग, ओवोग मन्कन इगान जेलते वाटिस अतोग.*

15 बेस्के नना येस्सलेमतगा मतन, अस्के अण्डोर पेर्माँलोर ओसो यहुदिराड पेदल्कु, ओना पोगोन कसुर वाटिसि, ‘वेग कसुर कीतोग, वेन्क हामुरता सिक्सा ईम’ इनजोर, नाक ताल्हकतोर.*

16 ताल्हकतस्के नना ओरिन इतन, ‘बेचानाह कसुर तोहवालोर मुनेह, कसुरतोग मन्कल निचि, तना कसुरता लोप्पा बयन एवोग, अचानाह ओन्क सिक्सा ईयना, अद्रमता रोम सर्करता उतुर इले,’ इतन.*

17 अद्रम इतस्के, ओर यहुदिर इगा वातोर, वातस्के नना आल्सेम केवालेवा, इमा दिया नेयम कीयनद जागातगा उदतन. उदिसि, ओग पोल् इनवाल मन्कन, नावा मुनेह तता वेहतन.

18 ओना पोगोन कसुर वाटवालोर निचि, कसुरताड पोल्लोड वेहतोर. मति बेद्रम नना विचर कीस मतन, अद्रमता कसुरताड पोल्लोड वेर वेहोर.

19 मति ओर तमाय दर्मताड पोल्लोना लोप्पा, ओसो बोगो येसु पेदितोग मन्कना लोप्पा, वेर यहुदिर पोल्नु कट्टला कीदुर.* वेग येसु डोलिसाय मति जीवात मन्हतोग, इद्रम पोल्नुना इनमूळ मन्हता.

20 इद्रमताड पोल्लोन बेद्रम नेयम कीयनद इनजोर, नना एक्बेक आस मतन. अस्के ‘इव पोल्लोना नेयम येस्सलेमतगा बेस आयना इन्जि, निमा अगा दाकिना?’ इनजोर पोल्नु इतन.*

21 इतस्के पोल् इतोम, ‘आयो, कयसर राजानाये मुनेह, नावा नेयम आयि.* ओग नाक नेयम कीसीयनाह, नना जेलतगान मनदकन, ’ इनजोर इतोग. अदिहक नना ओन कयसर राजानगा लोहनाहजोम, जेलतगान मनेग इनजोर उकुम ईतन*, ” इतोग.

22 अस्के अग्रिपा राजाल पेस्तुसिन इतोग, “अले, ओग मन्कल वेहतनदिन, नना वने केंजकन, ” इतोग. इतस्के पेस्तुस इतोग, “अले, अह इतेके नाळिय केंजकिन, ” इतोग.

पोल्नु अग्रिपा राजाना मुनेह ततह्तोर

23 अद्रमे पया इमा दिया, अग्रिपा राजाल, बेनिके, वेर एलाग इर्वुर,* बेरा गिजुरते वातोर. वासि मीटिड कीयनद बेरा अराते ओळियतोर. सीपय्कना मुखयालोर ओसो सहरतोर साव्कर मन्कलोर अगा वातोर. अस्के “पोल्नु पोस वाट” इनजोर, पेस्तुस उकुम इतस्के, पोल्नु ततोर.

24 ततस्के पेस्तुस इतोग, “ओ अग्रिपा राजा ओसो इगा जमा आतोर लोक्कुरि, वेग मन्कन ऊळलाह आतिर. येस्सलेमतगा वने, इगा वने, वेल्लाटोर यहुदिर नयगा वासि, वेना पोगोन कसुर वाटटोर.* वेन जीवात तासनायो इनजोर केयतोर.*

25 नना इसि वेन हक्कना लोहकाडा, वेग बाताले कसुर केवोग इनजोर पुतन.* मति कयसर राजाना मुनेह, नावा नेयम आयि इनजोर, वेग तनाय अर्जि कीतोग. अदिहक नना वेन रोम सहरते कयसर राजानगा लोहतलाह विचर कीतन.*

26 मति वेन लोहनेके, नावा कयसरसामिहक वेना कसुरता लोप्पा बाताल रासिस लोहतकन इनजोर, नना पुनोन. अदिहक मीट वेनाड केंजतापया, बेदाय पोल्लो नाक रासलाह दोर्कगा बहा इनजोर, इगा मीवा मुनेह वेन ततन. कासा इतेके नीवाड बुदिड ताल्हकिह्नन, अग्रिपा राजानिन.

* 25:11 25:11 25:21,25; 26:32; 28:19 * 25:11 25:11 पोल् रोमि मन्कल मताहकु, ओनगा इद्रमता अर्जि कीयनद अदिकर मता.

* 25:12 25:12 25:25; 27:1 † 25:13 25:13 बळयिरे 12:1 वचनते मन्वाल एरद अग्रिपाना मगि, वेग अग्रिपाल आंदोग. ओन राजाल इकेक तेला, रोम सहरते मन्वाल बेरगा कयसर राजाल ओन्क अदिकर इताहके, राजेम कीदोग. * 25:13 25:13 8:40; 25:1,4,6 * 25:14

25:14 24:27 * 25:15 25:15 25:2-3 * 25:16 25:16 25:4-5 * 25:19 25:19 18:15; 23:29 * 25:20

25:20 25:9 * 25:21 25:21 25:11,25; 26:32; 28:19 * 25:21 25:21 25:11-12 * 25:23 25:23 25:13;

26:30 * 25:24 25:24 25:2,7 * 25:24 25:24 22:22 * 25:25 25:25 लुकाल 23:4; बळयिरे 23:9,29; 26:31;

28:18 * 25:25 25:25 25:11-12,21; 27:1

27 जेलते मतोम मन्कन, कयसर राजानगा लोहनेके, ओग बाताल तप कीतोग इनजोर रासवालेवा, उंदियदेबा लोहतनद ओपपगाया?" इतोम.

26

अग्रिपा राजाहकु पोल् तुना साक्सि वेहतहतोग
(9:1-22; 22:3-16)

1 पया अग्रिपा राजाल पोल्न इतोम, "इंजेके नीवाड पोल्लोड वेहता पगयहन्नन." इतस्के पोल् (नना वळ्हकलाह आतन इन्जि तोहतलाह,) तना कय अहचि, इद्रम पोल्लोड वेहता बोटटोग इतेके,

2-3 "ए अग्रिपा राजानिन, यहुदिर नावा पोगोन वाटटव कसुरताड पोल्लोना लोप्पा, नाक नीवा लेहकाडोग मन्कना मुनेह वेहतलाह अग दोर्कता इतेके, नना नेंड पका गिर्दा आतन. बह इतेके मावा यहुदिरा मनमूळतुन, ओसो मावाड अलग-अलग विचकिंन, निमा बेस पुतिन.* इंजेके नना वेहतनाड पोल्लोन, दया कीसि केंजा इनजोर, नीक जोहर कीयहन्नन.

4 "मुने नावाय जाततोरान नडुम मन्जि, अहे पया येस्सलेमते वने, उडूलस्केडाहि नावा मनमूळ बेद्रम मता, इदिन वेल्लाटोर यहुदिर पुतोर.*

5 मावा यहुदि दर्मताड अडोन, सबेटकाय पका नोमनद तुंगातोन्न आंदन, इतेके परसिरा तुंगातोन्न, इदिन यहुदिर बेस पुतोर.* इद पोल्लो निटम इनजोर तमा विचर मतेके, साक्सि ईयिर.

6 इंजेक इसि इद्रम आता इतेके, देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिहक मुनेन बेद पोल्लो विळ्ळिस मता,* अदे पोल्लो निटम आयागा इन्जि, नना आसा तासतन.* तासताहके नावा नेयम आस्ता.

7 देवुळ इदे पोल्लोतुन निटम कीयनद आसाते, मावाड बारा कूळिनोर इम्येल लोक्क, देवुळतुन नका पिळ्ळिळ, पियल-पोळ्द मोळ्ळकसोर, पोल्लो विळ्ळसतदिन अद निटम कीयागये इनजोर, माळसोरिन केपिहत्तोर.* ओ राजा, नना वने अद्रमे आसा तासतन,* इदिना लोप्पा यहुदिर नावा पोगोन कसुर वाटटोर.

8 देवुळि हातोरिन जीवा अर्हतनद पोल्लोतुन* नना पोक्कुर कीसोर महन्नन, इदिन मीट बाराहक नमविर?

9 "नना वने मुने अद्रमे, नासरेत नाटोनोग येसुन विस्वस केवालोरिन, पका तिपल कीयना इनजोर, विचर कीसोर मतन.*

10 पया नना अद्रमे येस्सलेमतगा कीतन. सामिना वेल्लाटोर मन्कलोरिन जेलते वाटलाहि, नना पेर्मांलोरगडाहि अदिकर ताहकिस जेलते वाटटन.* तगवाड केवालोर ओरिन हक्कना सिक्सा ईयहपा, ओरिन हक्काट इनजोर इंदन.*

11 बेगा बेगा देवुळता पार्तनाताड लोहक मताड, अगा बेचानाह किस्तुंनोर येसुन पास्कोर, अचानाह नना ओरिन पका सिक्सा कीदन. ओसो यहुदिरा बूमतुहक अबर मतव सहर्कनगा वने अन्जि, ओरिन तिपल कीदन,* अचोन ओरा पोगोन ओड आंदन.*

12 "अद्रमे उंद देबा, पेर्मांलोर नाक दमिस्क सहरते, येसुनाड विस्वसिरिन पोयतलाह, अन इनजोर वेहचि, अद कबळतुन कीयलाहि अदिकर ईतोर. अस्के नना अनजोर मतन.

13 अनेके नेक निच मता, अस्के पोगोटाहि पोळ्दता वेहचतुहकाय एकवा दीचतद वेहच, नावा ओसो नावा तोळ्तोरान पोगोन, सर्ने वेहच अरतदिन ऊळतन.

14 अद वेहच अरतस्के, माट सबेटोराम नेल देव्ब अरतोम. अरतस्के नना उंद आल्का इन्जि पोल्लोते* इद्रम केंजतन इतेके, 'ए सोल, निमा नाक बाराहक तिपल कीयलाह आतिन? कौदा तूतिरतुन लाता इतके बेद्रम गडिहता,† (अद्रमलेहका नावा पोल्लोतुन अडम आसोर मतेके,) निमान आरेम आयकिन,' इता.

15 पया 'सामि निमा बोनिन आदिन?' इनजोर नना इतन. अस्के ओग इतोम, 'निमा बोन तिपल कीयलाह आतिन, ओगे येसुन्न आंदन.

16 अले तेदिस निल्म, बह इतेके निमा नाक ऊळतद पोल्लोतुनु, ओसो नीक तोहतकन अव पोल्लोनु, लोक्कुरिहक वेहतलाह नावा सेवक इनजोर, नीक इंजेक निल्पिह कीयहन्नन.

17 यहुदिरगा ओसो यहुदि आयवोरगा नीक लोहतहन्नन. नीक बाताले आयवाह, ओरा कयदाहि पिसिह कीकन.

* 26:2-3 26:2-3 अग्रिपा राजाहकु, यहुदिरा मोदुल पेर्मान निल्पिह कीयनद अदिकर, रोम सर्करताहि इंद मता. अदिकर यहुदिराड पोल्लोड बेस पुटोग बहे.
 * 26:4 26:4 गलातिंतोर 1:13-14; फिलिपितोर 3:5-6 * 26:5 26:5 22:3; 23:6-8; गलातिंतोर 1:13-14; फिलिपितोर 3:5 * 26:6 26:6 13:32; रोम सहरते 1:2; 4:13; 9:4 * 26:6 26:6 24:15; 28:20 * 26:7 26:7 फिलिपितोर 3:10-11 * 26:7 26:7 24:15; 28:20 * 26:8 26:8 23:6-8; 24:15 * 26:9 26:9 गलातिंतोर 1:13; 1 तिमोति 1:13 * 26:10 26:10 8:3; 9:1-2,13 * 26:10 26:10 7:58; 8:1; 22:20 * 26:11 26:9-11 फिलिपितोर 3:6 * 26:11 26:11 मत्थ्याल 10:17; बळविर 22:19 * 26:14 26:14 21:40 † 26:14 26:14 युनानिर बोयाग, बेदे तेला पोल्लो वेहतस्के, केंजतन इद्रम इंदुर.

18 ओरिन ईकळताहि देवूळता वेहचतगा वायनदु, देयमदीपता लावताहि देवूळतेके वायनदु, अगा तोहतलाह नीक तोहतहनन. ओर नाक विस्वस कीतेके, ओरा पापमता मापि आयगा, अहे देवूळ आचतोर लोकुरा संगे ओरिहक जागा दोर्कगा, इनजोर इतोग.

पोलु तना सेवाता पोल्लोतुन वेहतहतोग

19 “अद्रमे अगिपा राजा, पोगोटाहि देवूळि नाक तोहतद लेकाते वेहतदिन बेस केंजिसि, येसु नाक ईतद उकुमतुन माळतन.

20 अदिहक मुने दमिस्क सहरतोर यहुदिरिहकु, पया येस्सलेमतोर यहुदिरिहकु, पया पूरा यहुदिरा बूमतगा ओसो यहुदि आयवोरिहक इका “पापमता अगादाहि मल्लिस देवूळतगा वाटु, वासि माट मलतोम इन्जि, बेसताड कबस्क कीस तोहाटु” इनजोर, इद पोल्लोतुन पोकरु कीसोर मतन.

21 इदिनेनाहके उय्तर यहुदिर नाक मंदिरतगा पोसि हक्कलाह आसोर मतोर.

22 मति नैड एवनाह देवूळि नाक तोळ ईता, अदिहक उड्लोर-बेरोर सबेटोरिहक साक्सि इयलाह आतन. देवूळता कबुरतोस ओसो मोसा मुय्तोना साम्रम, (येसुसामि बाताल कीयनोग इन्जि,) मुनेन वेहच मतोर. अद साम्रमतुन विळिसस, नना बेदे वेहोन.

23 अद साम्रम बाताल वेहतहता इतेके, “देवूळ लोहवाल पिसिह केवाल किस्तु तिपल आस डोलनोग. डोलिसि ओसोवने डोलतोरगडाहि सबेटोरिहक मुने जीवा अर्सि. ओगे यहुदिरिहक, यहुदि आयवोरिहक, बेसतल कबुरता वेहच तोहवाल आयनोग” इनजोर, साम्रमते रासतद मन्हता,” इनजोर पोलु इतोग.

पोलु अगिपा राजाना बुदतुन मिळहतलाह ऊळिहतोग

24 इद्रम पोलु तना बयन वेहतहपा, पेस्तुस इतोग, “ए पोलु, निमा कोन बयमाड आतिन डा! पका कगायतिन अदिहक पिसाड आतिन बहे,” इनजोर जोरते केयतोग.

25 अस्के पोलु इतोग, “आयो पेस्तुस महरज, नना पिसानन आयोन, सेतेमतुन बेसता बुदते वेहतलाह आतन.

26 इव पोल्लोड बोगे पुनवाह आतव आयोड इन्जि, अगिपा राजाल वने इव पोल्लोन बेस पुतोग, इद्रम नाक आसा मन्हता. अदिहक मुर्तिय रेयवालेवा, ओना मुनेह वेहतलाह आतन.

27 ओ अगिपा राजानिन, निमा बाताल इहनिन? देवूळता कबुरतोर मुने रासतव पोल्लोन विस्वस कीयहनिना, केविन? निमा विस्वस कीयहनिन इनजोर, नना पुतन,” इतोग.

28 अस्के अगिपा राजाल पोलुन इतोग, “गाळिकहके नाक किस्तुना विस्वसि कीयलाहि ऊळिहनिन अय?”

29 इतस्के पोलु इतोग, “गाळिकहक आयि, वेल्लाय जोमतुहक आयि, सिरप निमान आयो, इंजेके इगा नावा पोल्लोतुन केंजतोर सबेटोर, इव गोल्स्कने दोहवप मन्जि, नावा लेहका येसु किस्तुना विस्वसिर आयिर इनजोर, देवूळतुन अर्जि कीयहनिन,” इतोग.

30 पोलु इद्रम इतापया राजाल, गुमसि, बेर्निके, ओसो ओरा संगे उदिस मतोर सबेटोर तेदतोर.

31 तेदिस अगडाह अबर अन्जि, तमतगा इद्रम वळहकलाह आतोर, “वेन हक्कना इलवेक जेलते वाटना लायकता, बाताले वेग कसुर केवोग,” इतोर.

32 अगिपा राजाल पेस्तुसिन इतोग, “कयसर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर, वेग नीक अर्ज केवेक अचोन, वेन विळसनह आस मनानलि,” इतोग.

27

पोलु ओडाते रोम सहरतके दायलाह पेसिहतोग

1 पया अगडाहि माकु ओडाते इतालिया पट्टे लोहतलाह, गुमसि विचर कीतोग. अदिनेनाहक सायबालोर बाताल कीतोर इतेके, पोलुना संगे जेलतगा मतोर उय्तरिन, यूलियुस पेदिरतोग दरोगाना कयदे विळिससीतोर. वेग यूलियुस इतेके, कयसर राजाना लळयमुडोग आंदोग.

* 26:18 26:18 योहन 1:5; 2 कुरिततोर 4:4,6; इफिससतोर 5:8; कुलुसितोर 1:12-13; 1 तिसलुनितोर 5:5; 1 पत्रु 2:9 * 26:20 26:20 9:19-22 * 26:20 26:20 9:26-29; 22:17-20 * 26:20 26:20 9:15; 13:46 * 26:20 26:20 3:19 * 26:20 26:20 मथ्याल 3:8; लुकाल 3:8 * 26:21 26:21 21:27-28,30-31 * 26:23 26:22-23 मथ्याल 26:24; लुकाल 24:25-27,44-46; योहन 5:39; बळयिर 3:18,24; 10:43; 13:27,39; 17:3; 28:23; 1 कुरिततोर 15:3-4 * 26:23 26:23 1 कुरिततोर 15:20,23; कुलुसितोर 1:18; तोहचीतव पोल्लोड 1:5 * 26:23 26:23 यशायाह 42:6; 49:6; लुकाल 2:29-32; 2 कुरिततोर 4:4 * 26:24 26:24 1 कुरिततोर 4:10 * 26:26 26:26 26:2-3 * 26:31 26:31 23:9,29; 25:25; 28:18 * 26:32 26:32 25:11,21,25; 28:19 * 26:32 26:32 28:18 * 27:1 27:1 18:2; 27:6 * 27:1 27:1 25:12,25

2 माट आसिया पटटा अद्रमुतियुम सहरताहि वातद ओडातगा उदतोम. अद ओडा आसिया पटटा कचुल मतव सहर्कनगा दायलाह, पेसिस मता. मकिदुनिया पटटा तिसलुनि सहरतोम अरिस्तरकुस* वने, मावा संगे वातोम. (पया केसरिया सहरताहि) पेसतोम.

3 इमा दिया सिदोन सहरताग* एवतोम. अगा एवतस्के यूलियुस दरोगाल पोलुन गुनम तोहचि,* “वेना गोततोर वेना पिसवगतूहक बाताल गावले इतेक इयिर” इनजोर, ओगु “अन नीवा गोततोरगा अन्ज वाय” इन्जि, वेन दायलाह इतोम.

4 पया माट सिदोन सहरताह पेसनेके, मावा मुनेहेतेनाह पका वळ्य वासोरन मंदु. अदिनेनाहक कुपस्स तोगद* कामि वळ्य वायनद बाजेतूहक, ओडातुन वऱ्हावलोर पेहतोम.

5 पया किलिक्रिया* ओसो पंपूलिया* पटटा कचुल अन्जि, लुसिया पटटा मूरा इनदनद सहरतगा रेगतोम.*

6 अगा सिक्दरिया सहरताहि वासि, इतालिया पटटके दायलाह पेसनद* दुसा ओडातुन, माक ओयवाल दरोगाल ऊळतोम.† अस्के माक तानगा उदलाह वेहतोम.

7 वळ्यु मावा मुनेहेतेनाह वासोरन मंदु, अदिनेनाहक माक तिपल आंदु. मति जम्ने-जम्ने अनेके वेल्लाडे दियाणे, आसिया पटटा कनिदुस सहरता एरे एवतोम. वळ्यु माक दिग्ने दायलाह एवाहकु, करेते तोग-देसेमता* अबर बाजेतूहक अतोम. बाराहक इतेके आनाह पका वळ्य वायो आंदु. अनेक अनेके सलमोने सहरतुन वीळतोम.

8 वीळनेके, अद तोगदा कचुल-कचुल अनेके, तिपलते मावा ओडातुन, “बेसतल ओडा रेव” इनदनद जागातगा एवतोम. अगडाहि लासेया सहर एरेन मता.

9 अगा मनेक मनेके वेल्लाडे दियाणा पया, पापमताह एडना पोल्वाता दिया वने मारिस मता.‡ अद पोल्वाता दिया मारतापया, समदूरतगा दोकाड वासोरन मंदुड.§ अदिहक पोल् ओरिन इद्रम इतोम:

10 “इके केंजाटु! इडाह पेसतल इतेके, माट पका तिपल आयकल इनजोर, नाक तेळियलाह आता. सिरप ओडातगा मनदनद माले आयो, मति ओडा वने बूटेम आयागा, ओसो माट वने डोलकल बहे,” इतोम.

11 मति पोल् इतद पोल्लोतुन दरोगाल केंजवालेवा, ओडा पूंडवाना ओसो ओडाता मालकाना पोल्लोतुन केंजतोम. केजिसि माट इगडाहि पेसकल इतोम.*

12 इद जागा इईमते मनदलाह अचोन बेस इले इन्जि, वेल्लाटोरे विचर कीस इतोर, “माट इगडा पेसिसि, बेचोन जल्दि एवया पगायहनल, अचोन जल्दि इदे देसेमता पिनिक्स सहरतगा एक्सि रोमतेके, बेस आयागा,” इतोर. अगडा ओडा रेव, पोळद अरयनद बाजेताहि वायनद वळ्यता अडम मता.* अदिहक अगा इईमतस्के रोमलाह, बाताले तिपल इले आसि.

समदूरतगा दूंद वाया बोेटा

13 पया पोळद पेसनद अंगुमता तिनळ बाजेतेनाहि, वळ्य जम्ने-जम्ने वानेके “माट बाताल विचर कीतल, अद्रमलेहकान आयलाह आता” इन्जि, ओडातुन निल्पिह कीयनद कचतुन तेहचि, करेते देसेमता*‡ दडकचुल, ओडातुन ओयलाह आस मतोम.

14 पया अबर अन्जि गळक मनेके, तोगदेनाहि पोळद पेसनद अंगुमता दावळ बाजेतेनाहि बेरा वळ्य-दूंद तेदता.†

15 अद पका बेरा दूदि मावा मुनेहेतेनाह वांदु, अदिहक ओडातुन पूंड पावोम. पया माट आरेम आसि, इंजेक वळ्ये ओयि इतोम.

16 अनेक अनेके कलोदा पेदिरता तोगदा कचुल एवतोम. ताना कामि वळ्य वायनद बाजेतूहक पेससोर मतोम. अस्के कोनि पकाय तिपलते मावा बेरा ओडाता पेके दोहतद उडुला ओडातुन लेहचि, तान पोगोन गुंज पातोम.‡

17 गुंजिस बेरा ओडातगा वाटटोम. पया वेल्लाडे आयडाड कीसि, ओडातगा उदतोर पकाय तिपलते तान आदर ईयलाह, इळतेनाह बेस दोहतोर. पया (इद्रमलेहका दूदि ओडातुन ओसोर मनेके,) सुरतिस इनदनद पका दोकाता उस्कोतगा,§ ओडा

* 27:2 27:2 19:29; 20:4; कुलुसितोर 4:10; मिलेगेन 24 * 27:3 27:3 मत्वालय 11:21 * 27:3 27:3 27:43 * 27:4 27:4 11:19; 13:4; 21:3 * 27:5 27:5 6:9; 15:23,41; 21:39; 22:3; 23:34; गलातितोर 1:21 * 27:5 27:5 13:13

* 27:5 27:5 सिदोन सहरताहि ओडाते मूरा सहरते दायलाह, 10-15 दियाड दल्लिदुड. * 27:6 27:6 28:10-11 † 27:6 27:6 सिक्दरिया सहर मिसर देसेमे मता. अद देसेमताहि वेल्लाडे ओडाड, अनमता मादुन पोसि, दुसाड देसेहकनेके अदुड. * 27:7 27:7 2:9-11; 27:12-13,21; तीसु 1:5,12 ‡ 27:9 27:9 यहदि लोकुर वसांतूहक उद दिया उपस कीदूर, अद दियातुन पापमताहि एडना पोल्वादिया इदु. (लैथ्यवस्था 16:29-31; 23:27-29; गिन्ती 29:7 ऊळाट.) § 27:9 27:9 अद समदूरते इईमताड दियाणे, बेरा-बेरा दूंद वायनेनाहक, ओडाते दायना पका दोकाता पयनम आंदु.

अदिहके इईमतस्केडाड कमसेकम मंडू नेलाड, अगा ओडाड मुत्तिय ताकोड. * 27:11 27:10-11 27:21 * 27:12 27:12 अद जागातगा ओडाड नितलाह, रेड बेसताड कसा मूलाड मताड. * 27:13 27:13 2:9-11; 27:7,21; तीसु 1:5,12 † 27:14 27:14 अद वळ्य दंदतुन “यर्कलिन” इनजोर इदु. ‡ 27:16 27:16 वेल्लाटोर उदिस दायनद बेरा ओडा मता. अद ओडा मुळन्दतेके, उडुला ओडातगा उदिस पेसलाहि, उद

उडुला ओडातुन, ताना लोपा तेला इस्वेक पेके तेला दोहच तसिदूर. पोगोटा चित्र ऊळाट. § 27:17 27:17 लिबुवा देसेमकचुल समदूरतगा, पका बेरा उस्को जमा आंदु, अगा वेल्लाडे ओडाड बूटेम आंदुड.

एकिस मुळ्दगा बहा इनजोर रेयतोर. रेयिसि, ओडाता बेदो सामनतुन रेहतोर. अदिहक वळ्य बेके पांदु, अकेने ओडा जम्ने-जम्ने अंदु.

18 वळ्यतेनाहक पका जोरते लच्छाड वांदुड, अदिनेनाहक ओडा मुळ्दगा बहा इन्जि, इमा दिया ओडातगा मतद वेल्लाय मादुन, लोकर एतगा अम्सिसीया बोटटोर.*

19 रेंड दियाना पया वेर ओडा वहवालोरो वने, तमाडे कय्कने ओडातुन वहतनद वेल्लाय सामनतुन एतगा अम्सिसीतोर.

20 माकु वेल्लाडे दियाड पोळ्दु, उकाड दिसोड, ओसो दूंदते पका लच्छाड वांदुड. अदिहक इंजेक मावा ओडा वने मुळ्दगा, माट पिसोम आयकोम इन्जि, मावा आसातगा आसा इले आस मता.

21 ओडातगा मतोरे वेल्लाडे दियाड, गाटो तिनदा वसवाहक उपसिय मतोरे. अस्के पोल् ओरा नडुम निचि इतोग, “इके केंजाट! नावा पोल्तो केंजिसि, करते देसेमताहि पेसवेके बेस आस मनालि.* माट इचोन तिपल आयवल आवेलल, ओसो नुस्कन वने आयो आवालि.

22 मति इंजेक दीरा पोस मन्हट्ट. मयगडाहि ओर्वोर्ग वन डोलोग आयनोग; मति ओडा मात्रम बूळेम आयगा.

23 बेद देवुळ नाक पोयता, बेद देवुळतुन नना माळिह्नन, अद नावा देवुळि नम्का तना देवतुलतुन लोहचि,* इद कबुर नाक वेहता:

24 ‘पोल्! मुर्तिय रेयमा, बाराहक इतेके कय्सर राजाना मुनेह नीकु नितनाय मन्हता.* देवुळि तना दयाते, नीवा संगे ओडाते मनवालोरो सबेटोरिन वने पिसिह कीयगा,*’ इनजोर इता.

25 अदिहक मीट बेस दीरा पोय्मट्ट, देवुळि नाक बेदम वेहता, अदमे आयगाये इनजोर, नना विस्वस कीतन.

26 मति माट इतेके, बेदाय तोगदा उस्कोतगा अन्ज, बराबर एककल,*’ इनजोर इतोग.

27 दूंद वासि रेंड वारस्क आस मताड, मति वळ्य माक विळसवालेवा, अदे अदिया समदुरतगा तिर्हचोरिन मता. नडुमनम्का आस मता, अस्के ऊळाट माट इंजेक बेदो देसेमता एरे एवयलाह आतल बहे इनजोर, ओडातुन वहवालोरो पुतोर.

28 पया वेर, इगा बेचोवेल्लाह कसा मन्हता इनजोर, एतुन लोदिस ऊळलाह, उंद नोंडेते कचतुन दोहचि, तान एतगा विळसतोर. विळसनेके नूटा वीसा (120) कुटाड मता. ओसो उचुन अबर अन्जि लोदनेके, सिरप नालुड वीसाड दहा (90) कुटाड मता.*

29 बेराड-बेराड आद बंडानगा ओडा दलगगा बहा इनजोर ओर रेयतोर. अदिहक ओडातुन आत्रे कीयलाह, रोमिह कीयनव नालुड कचिन ओडाता पेके दोहचि एतगा रेहतोर. रेहचि बेस्के पडवियतगा इनजोर, अगा ऊळसोरिन मतोरे.

30 ओडातुन वहवालोरो ओडाताह वितलाहि “माट मुनेहता बाजेताड वने रोमिह कीयनाड कचिड रेहचीय्दुनोम” इनजोर नाळेह कीसि, अगा मतद उडुला ओडातुन* तेंडिस, एतगा रेहचोर मतोरे.

31 रेहनेके पोल् दरोगान ओसो सीपय्किन इतोग, “वेर वहवालोरो ओडातगा मनवेके, मीट वने पिसविर आयकिर.”

32 इतस्के सीपय्क उडुला ओडातुन दोहतव नोंडेन देहचि, अद ओडातुन एतगा अर्हचीतोर.

33 पडवियना वेला, पोल् ओडातगा मतोरेन इतोग, “अले मीट जावा उन्हट्ट. दूंद वायनद विळसो इनजोर, केपिस-केपिस रेंड वारस्क आताड. मीट इचोक दियाड बाताले तिनविर.

34 मीट तितेकेन पिसकिर इन्जि, नना मीकु अर्जि कीय्दुनन. इगा मतोरेगडाहि, बोना उंद तलाता केल वने बूळेम आयो आयगा,” इतोग.

35 इन्जि तना सबेटोरा मुनेह आरतुन पोसि, देवुळतुन जोहर कीतोग. कीसि आरतुन किळ्ळच, तिनदलाह बोटटोरोग.

36 इदिन ऊळिसि, सबेटोरा जीवातुहक दीरा वाता.* पया ओर वने तिनदा बोटटोर.

37 (माट सबेटोरोम कलियिसि ओडातगा 276 इचवोम लोकुरोम मतोम.)

38 पोटामेंड तिन्जि, ओडाता मोतातुन अल्को कीयलाहि, अगा मतव पिसतव कतम गोहकिन, समदुरतगा अम्सिसीतोर*†

पोलुर उदतद ओडा विरियिहता

39 पया पंडवियतस्के, ओरिहक बेदो देसेम दिसता. ओर इद बेद देसेम इनजोर पुनोर, मति ओरिहक समदुरता उंद कसा मूला दिसता; कसा मूलातगा ओडातुन रोमिह कीयलाह बेसता दडि मता. ओडातुन अद दडटेक तेला ओसि, निल्पिह कीतेक बेस आयगा इनजोर विचर कीतोर.

* 27:18 27:18 योनाल 1:5; बळविर 27:38 * 27:21 27:21 27:10-11 * 27:23 27:23 5:19; 8:26; 10:3; 12:7,23

* 27:24 27:24 23:11 * 27:24 27:24 27:44 * 27:26 27:26 27:41; 28:1 * 27:28 27:28 हिदीते पुरसा इन्जि रासदद मन्हता, अदि पुरसा इतेके जोक-जोक अम्ड कुटाड इतेके, वारमेंड लोहका अस्तता. * 27:30 27:30 27:16 * 27:36 27:33-36 गेम सहरतोर 12:8 * 27:38 27:38 योनाल 1:5; बळविर 27:18 † 27:38 27:38 ओडाता मोतातुन कमि कीतेके, अद इचुन पोगोन तेलसोर

अन्जि, दडटगा एवयगा बहे इनजोर, ओर अह कीतोर.

40 अदिहक ओडातुन रोमिह कीयनक कचिन लेहचि, ✧ अविस्किन सम्दुरताग विळिसस ईतोर. ओसो ओडा उकुस्किन दोहतव नोंडेन लेहतेर. पया वळ्यु ओडातुन दडटेके ओयि इनजोर, ओडातगा मुनेह मतद गेंदेतुन वेर पोगोन तगहचि, ओडातुन दडटेके ओयलाह वगहन्दुर.

41 मति बेगा रेंड सम्दुर्क कलियिहताड, अद्रमता किडटगा ओडा अता. अस्के एता लोप्पा मतद उस्को पर्वतगा, ओडाता मुनेहता म्दोगे इळ्ता बाजेतेनाहि दुर्दुर अन्ज रोमता, मुर्तिय मेलियो. अस्के ओडाता पेकेडेनाह वायनाड लचकाने, अद ओडा विरियलाह आता.

42 अस्के ओडातगा मतोर कसुरतोर नार्स वितनुर इनजोर, सीपय्क ओरिन हक्कलाह विचर कीतोर. ✧

43 मति दरोगाल पोल्नु पिसिह कीयना विचरतेनाहकु, माट अह केवल इनजोर, सीपय्किन रोमिह कीतोग. ✧ पया ओडातगा मतोरिन इद्रम उकुम ईतोग, “बोर नारता पुहनिर, ओरिर चट्टिपेट ओडाताहि डेहकिस नारसोर, दडटगा एक्स मन्हट्टु.

44 बोर नारता पुनविर, ओरिर ओडाताड बलानगाय, इलवेक बातानगाय, उदिस पेसाडु,” इतोग. इद्रमलेहका सबेटोरोग मुकमतेन, एतगडाह पलते दडटगा एवतोग. ✧

28

पोल्लु माल्टा तोगदे एवयहतोर

1 माट दडटगा एवतस्के अगडोरिन कलियिसि, इद माल्टा इनदनद तोगि ✧ इनजोर पुतोग.

2 अद नाटेनोर मन्कलोर माक बेस गूनम तोहतोर. ओर बेद्रम कीतोर, पेग वांदु अदिहक इर्डम पोस मता, अस्के किस आगलाह, मयेनाहक किस पोतिह कीसि, माक बेस उदिह कीतोर.

3 पया पोल्नु एर्कमेंड वगिड्डु गम कीसि, किसतगा तचि तोरियसोर मतोग. अस्के किस तेगताहकु, वक तोलातगडाहि उंद वीसमता तरस पेसता. पेसिस पोल्नुना कयदुन कस्किस ऊर्सता.

4 नाटेनोर पोल्नुना कयदगा तरसि ऊर्सतदिन ऊळतोर, ऊळिसि ओर तमतमा इद्रम इतोर, “वेग बोनो निटम हक्कतोग, अदिहक सम्दुरताहि पिसिस वातेकाय, नेयम कीयनद पेनु वेन जीवात मनदलाह एवो,” इतोर.

5 मति पोल्नु अद तरसतुन किसतगा सायिस इतोग. तरस कस्किसाय मति, ओन्क वीसम तगडो. ✧

6 वेर बार ओना मेंदुल तोयिस डोलनोग, इलवेके उंदियदेबा नेल अर्सि डोलनोग इनजोर, नाटेनोर ऊळसोर मतोर. अद्रम वेल्लाय जोम ऊळतोर, मति पोल्नुक बाताले आयो. अदिहक पया अद्रमता तमा विचरतुन बदूले कीसि, वेग कोन पेन आंदोग इनजोर, इनदा बोटटोर. ✧

7 पया अद तोगदा गाय्ताल पुबलियुस पेदिरतोना बूमि अगा ऐन मता. ओगु माक तना लोन ओतोग. ओसि मंड दियाड गाटो ईसि बेस-नेहना ऊळतोग.

8 ओना तपेहक दंड पोस विळसवाये मता, ओसो नेतुर पोटा वने दालिस मता. अस्के पोल्नु ओन ऊळलाह, लोप्पा अन्जि, तना कयदुन ओना तलापोगोन तासतोग. तासिस देवळतुन पार्तना कीसि, ओन सत्रे कीतोग. ✧

9 इद्रम आतस्के, अद तोगदोर बोर बोर बेमरतोर मतोर, ओर वने पोल्नुगा वातोर. पया पोल्नु पार्तना कीतस्के, ओर वने सत्रेम आतोर.

10-11 नाटेनोर माक पका कदर ईसि, इनम वने इतोर.

पोल्लु माल्टा तोगदाहि रोम सहरते दास्तोर

माट अद तोगदागा मंड नेलाड मतोग. पया सिकंदरिया सहरताहि वास मतद ओडाते अगडाहि पेसतोग. ✧ इर्डमताड दियाड मारनाहि, अद ओडा माल्टा तोगदागान रोमिस मता. (ताना मुनेहता तलातगा एमोह पेन्कना सीना मता.) ✧ पया माट अगडाहि ओडाते पेसतस्के, अगदे माक बाताल बाताल गावले आस्ताड, अविस्किन नाटेनोर ओडातगा तचि वाटटोर.

12 अद ओडाते सुरकुस सहरते एव्जि, अगा मंड दियाड मतोग.

13 पया मावा ओडा अगडाह पेसता, पेसतस्के दडटुन तिरियिसि, इतालिया पटटा रेगियुम सहरते एवतोग. ओसो इमा दिया पोळ्द पेसन्द अंगुमता तिनळ बाजेतेनाह वळ्य वाता. अस्के ओडा अगडाहि पेसिस, दुस्त्रा दिया माट पुतियुलि सहरते एवतोग.

14 एवतस्के माट कतमतोरोग ओडाताहि रेगतोग. रेगिसि माट विस्वसिरोम अद सहरता विस्वसिरिन कलियतोग. ओर मावा संगे वारममेंड मन्हट्टु इनजोर इतोर. अदिहक ओरा संगे वारममेंड बार मन्जि, अगडाहि ओसो रोम सहरता अगडुन पोयतोग.

✧ 27:40 27:40 27:29 ✧ 27:42 27:42 12:19; 16:27 ✧ 27:43 27:43 27:3 ✧ 27:44 27:44 27:22,34

✧ 28:1 28:1 27:26 ✧ 28:5 28:5 मार्कल 16:18 ✧ 28:6 28:6 14:11-13 ✧ 28:8 28:8 मत्त्याल 9:18; मार्कल 5:23;

6:5; 16:18 ✧ 28:10-11 28:10-11 27:6 * 28:10-11 28:10-11 ओडातोर माक राका कीयन इन्जोर, जेसुस पेनता एमोह पेकोरा बोमानु तासिस मतोर.

15 रोम सहरतोर विस्वसिर, मयगा वायलाह आतोर इनजोर केंजतोर. अदिनेनाहक उय्तर मन्कलोर माक कलियलाह, अपियुस बजर एवनाह वास मतोर; उय्तर मंड गोटुस्क इनदनद नाग एवनाह वास मतोर.† ओरिन ऊळिसि पोल् गिर्दा आतोग, देवूळतुन जोहर कीतोग.

16 पया माट रोम सहरते एवतोम. एवतस्के (दरोगाल पोल्नुन जेलते तासवा, उंद लोते तासतोग.) अद लोतगा ओग वगोगे मंदोग, ओसो ओना पहरातुहक ओवर्गोम सीपय वने मतोग.

रोम सहरतोर यहूदिरिहक, येसुना बेसता कबुर

17 मंड दियाना पया बाताल आता इतेके, पोल् अडोर यहूदि मोदुल मन्कलोरिन तनगा केयतोग, केयिसि इद्रम इतोग, “मावोरिर, नना मावा यहूदि मन्कलोरिन बाताले केवोन.✧ ओसो मावाड तादोर-बाबोर वेहताड अडोन वने देहोन.✧ तेला मति येस्सलेमतगा वेल्लाटोर यहूदिर नाक पोसि, रोमि सीपयकना कयदगा इतोर.

18 पया रोमि सायबालोर नावा नेयम कीतोर, अस्के नाक हक्कना लेहकाडा बातय कसुर इले इनजोर पुतोर.✧ अदिहक नाक विळिसस ईयलाह आस मतोर.✧

19 मति यहूदिर वेन विळसन आयो इनजोर, गुमसिन कयर कीदुर. अदिहक कयसर राजाना मुनेह नावा नेयम आयि इनजोर, नाकु अर्जि कीयाय पोयता.✧ मति नना नावा जाततोर कसुर तोहतना इनजोर, इद्रमता अर्जि केवोन.

20 मावा इय्येल मन्कलोर बोन आसा कीसोर मतोर, ओनाये सेवा कीयनेनाहक, नाक इव गोल्स्कने दोहतोर.✧ इदिनेनाहके इव पोल्लोन मीवा संगे कलियिस वेहतलाह, मीक कबुर लोहच मतन,” इनजोर पोल् इतोग.

21 अस्के ओर मोदुल मन्कलोर इतोर, “मति माक यहूदा पटोरगडाहि नीवा लोप्पा बेदे सीटि दोर्को. अगडाहि वावालोरो यहूदिर वने, नीवा लोप्पा बातय कबुर तवोर, ओसो नीवा बेदे कसुर वने वेहोर.

22 मति निमा बेद तुंगाते महनिन, तान सबे देसेहकना लोकुर विस्द कीस्तोर✧ इनजोर, माट पुतोमे. अदिहक निमा माक बाताल वेहतना मन्हता, तान माट केंजकोम,” इनजोर इतोर.

23 पया ओरु पलाना दिया नियगा केंजलाह माट वायकोम इनजोर, वेहच अतोर. अद्रमे पया अद वेहच मतद दियाते, वेल्लाटोर यहूदिर ओना लोन वातोर. वातस्के पोल् सकरताहि नुल्पे आनाहि, ओरिन देवुळि बेद्रम मन्कलोरगा राजेम कीयलाह आता, अदिन वेहतोग.✧ अद्रमे मोसानाड अडोना साम्रमते, ओसो देवुळता कबुरतोर साभ्रमते रासतपु, येसुये (देवुळ लोहतोग किस्तुं राजाल आंदोग, ओने विस्वस कीयना इनजोर,) साक्सि वेहतोग.✧ इद्रमलेहका पोल् ओरिन येसुना कबुर तेळियिह कीस वेहतोग.

24 पया उय्तर मन्कलोर ओग वेहतद पोल्लो सेतेमे बहे इन्जि इंदुर, उय्तर बारा नमोर आंदुर.

25 पया ओर ओर्विनाड-ओर्विहक पोल्लोड अरवाहक, ओना लोताहि पेससोर मतोर. ओर पेसिहपा, पोल् ओरिहक उंद पोल्लोतुन वेहतोग, “देवुळता कबुरतोग यसयाना तोडटे, देवुळता जीवा मीवा तादोर-बाबोरिन उंद सेतेमता पोल्लो वेहच मता,✧ यसयान इद्रम वेहता.

26 ‘ए यसया, इय्येल मन्कलोरगा अन्जि, इद्रम वेहा इतेके,
“मीट निटम केंजसोर मनदकिर, मति मीक तेळियो आयगा.

मीट ऊळसोर मनदकिर, मति पुनविर आयकिर.

27 बाराहक इतेके, देवुळता पोल्लो तेळियलाह, वेरा बुद गळस आता.

तमाड केव्कने केनकेनेन केंजिहतोर,

ओसो ऊळवाह कौंडान पिहतलाह आतोर.

अद्रम केवेक कोनि, तमाड कौंडाने सेतेमतुन ऊळेर,

तमाड केव्कने नावाड केंजेर, तमा बुदते पुनेर,

पुन्जि नयके मल्लस वावेर, अस्के नना वेरिन बेस केवेनन,”

इनजोर वेहा!✧

इता.

† 28:15 28:15 अपियुस बजरताहि रोम सहर डेडा वीसा एयुड (35) कोस्क मता. ओसो मंड गोटुस्क इनदनद नाटेनाहि रोम सहर वीसा अरुड (26) कोस्क मता. ✧ 28:17 28:17 25:8 ✧ 28:17 28:17 6:14 ✧ 28:18 28:18 23:29; 25:25; 26:31 ✧ 28:18 28:18 26:32 ✧ 28:19 28:19 25:11,21,25; 26:32 ✧ 28:20 28:20 26:6,7 ✧ 28:22 28:22 1 पत्र 2:12; 3:16; 4:14,16 ✧ 28:23 28:23 1:3; 19:8; 20:25; 23:11; 28:31 ✧ 28:23 28:23 लुकाल 24:27,44-46; योहन 5:39; 12:41; बळविर 3:18,24; 13:27; 17:3; 26:22-23 ✧ 28:25 28:25 इब्रितोर 3:7 ✧ 28:27 28:26-27 यसायाह 6:9-10; मत्याल 13:14-15; मार्कल 4:12; लुकाल 8:10; योहन 12:40

28 इंजेके नावा पोल्लोतुन केंजाटु! देवुळि मन्कलोरिन पिसिह कीयनद कबुरतुन, (मीट यहूदिरिण पास्कतिर. अदिहक अद कबुरतुन)यहूदि आयवोरगा लोहता, ओर तान केंजनु, ☆ इदिन पुन्ज मन्हटु, ” इनजोर पोलु इतोग. [

29 ओग इद्रम इतापया, यहूदिर तमतमा पका गिटोगटो आसोर, अगडाहि अतोर.]‡

30 अद्रमे पया पोलु रोम सहरते पूरा रेंड वर्साड किरयता लोतगा मनेके, ओना लोन बोर बोर कलियलाह वांदुर, ओरिन लोप्पा ओसि, बेस गूनमते ऊळिंदोग.

31 ओसो बोन्के रेयवालेवा, दीराते देवुळि मन्कलोरगा राजेम कीयनद पोल्लोतुन लोकुरिहक वेहन्दोग. ☆ ओसो किर्स्तु येसुसामिनाड पोल्लोन बेदे एकुळलेवा काहन्दोग. ☆

☆ 28:28 28:28 यशायाह 42:6; 49:6; 60:3; लूकाल 2:29-32; बळयिर 9:15; 13:46; 18:6; 22:21; 26:20; रोम सहरतोर 11:11

‡ 28:29 28:29 वेल्लाडे मोदुल काग्देहकने इद वचन इले. ☆ 28:31 28:31 मत्याल 4:23; बळयिर 1:3; 14:22; 19:8; 20:25; 28:23

☆ 28:31 28:31 2 तिमोति 2:9

रोम सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

येसु डोलिसि ओसो जीवा अरतस्के, जोक-जोक 30 वर्साना पया, पोल् कुरित सहरते मतोग. अस्के येसु किर्स्तुना बेसता कब्रतुन, सबेटोर लोकुरिहक वेहतलाहि, पोल् मुचाकेपाते जेकताड देसेहकने तिरियसोर मतोग. अद तकने तना मुने बेस्केन अनवद, रोम सहरते दायलाह, विचर कीस मतोग.

पोल् इद सीटटुन, रोम सहरतोर विस्वसिरिहक बाराहक रासतोग इतेके, पोल् मतद कुरित सहरता बाजेताड नाहकनेके, सेवाता कबळ मारिह कीतोग. ओसो वेल्लाडे वर्सानाहि, रोम सहरते दायलाह विचर कीदोग. अदिनेनाहक रोम सहरता अबरता बाजेता इस्पानिया देसेम दायहपा, रोम सहरतोर विस्वसिरिन कलियिस, रॅड-मंड दियाड ओरा संगे मनदना मता; ओरा संगे मन्जि, पोल्हकु ओसो ओर विस्वसिरिहकु, देवुळता बर्कतता गिर्दा दोर्कगा इन्जि, ओना आसा मता. पया ओग अगडाह दायहपा, पयनमतुहक गर्ज अरयनद ओर ईयनुर इनजोर, पोल्ना आसा मता. अदिहके पोल् इद सीटटुन, अगडोर विस्वसिरिहक रासतोग.

ओसो इद सीटटे देवुळि बेदम लोकुरिन पिसिह कीस्ता इन्जि, पोल् बेस-नेहना वेहतहतोग. देवुळता सेतेमि इव एयुड पोल्लोनाग दिसिहता: (1) मन्कलोरा पापमता नेयम कीयनदिनगा (1:18—3:23); (2) पापि मन्कलोरीन किर्स्तुना मेटे, सेतेमतोर कीयनदिनगा (3:23—5:21); (3) देवुळता जीवाता तोळते, मन्कलोरीन तमा पापमता लावताहि विळिसिह कीयनदिनगा (6-8); (4) तनाय विचरते मन्कलोरीन आचनदिनगा (9-11); (5) विस्वसिरा बदलेम आतद ताकमुळतगा (12-15). देवुळता सेतेमता लोप्पाडाड इव पोल्लोड काहतलाह, पोल् इद सीटटुन रासतोग. रोम सहरतोर विस्वसिरगा उय्नुर यहूदि जाततोर मंदूर. देवुळि जात-कुलमतुन ऊळवालेवा, किर्स्तुना पोगोन विस्वस कीताहके, सबे जातिनोर विस्वसिरिन पिसिह कीस्ता इन्जि पोल् काहतोग. अदिहके यहूदिर आयिर, दुसाड जातिनोर आयिर, सबेटोर विस्वसिर गनमते ऐगेन मनदना इन्जि पोल् वेहतहतोग.

मुनेता पोल्लो

1 नना पोल्नुन, येसु किर्स्तुना कय इळन मनवानन; ओना बळयि आयलाह देवुळि नाक आचता. तना बेसता कब्र वेहतलाह नाक एगिह कीता.

2 अद कब्रु निटम आयगा इन्जि, देवुळि वेल्लाय मुने तना कब्रुतोर मेटे, पोल्लो विळिसि मता, अद माकु पवित्र साधमतगा दोर्किहता.

3-4 अद बेसता कब्रु इतेके, निटम देवुळता मगि, मावा सामि येसु किर्स्तुना पोल्लो आंदु, मन्कना इसबते, ओगु दाविद राजाना कूळते पुट वातोग. मति देवुळता पवित्र जीवा बार, तना लावते ओन हामुरतगडाहि जीवा अर्हता, अह कीसि ओग देवुळता मगि आंदोग इन्जि तोहता.

5 सबे जातिनोर ओना पोल्लोतुन विस्वस कीसि, ओनाड केंजिर, अह कीसि ओना पेदिरतुन मान ईयिर इनजोर, देवुळि येसुना मेटे, नाक ओना बळयि आयलाहि देखा ईता. इव सबे पोल्लोड मीट इतेके पुहनिरे.

6-7 रोम सहरतगा मनवालोरो सबेटोर विस्वसिरि! येसु किर्स्तुना पवित्र मन्कलोरो आयलाहि, देवुळि सबे जातिनाहि लोकुरिन केयता. अहे अद मुडगा, देवुळि मीक वने जीवा कीसि, कलियिह कीता. मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देखा दोर्कि.

रोम सहरतोर विस्वसिरिन ऊळलाह, पोल्ना विचर

8 नना इद वेहतलाह आतन: मीट येसुन विस्वस कीतद पोल्लोतुन, पूरा दुनियामेटोर लोकुर केंजतोर. अदिहक मीट येसु किर्स्तुना लोकुर आतिर इनजोर, मावा देवुळतुन जोहर कीह्नन.

* 1:1 1:1 गलातितोर 1:10; तीसु 1:1-4 * 1:1 1:1 बळयिर 14:3; 1 कुरिततोर 1:1; 9:1; 2 कुरिततोर 1:1; गलातितोर 1:1; इपिसुसतोर 1:1; कुलुसितोर 1:1-2; 2 तिमोति 1:1-2 * 1:1 1:1 बळयिर 9:15; 13:2; गलातितोर 1:15-16 * 1:2 1:2 लुकाल 1:69-70; रोम सहरतोर 3:21-23; 16:26 * 1:2 1:2 पोल् वेहतव इव पोल्लोड, पूरा सीटटे पया दोर्किहताड. * 1:3-4 1:3-4 मथ्याल 1:1; रोम सहरतोर 9:5; गलातितोर 4:4; 1 तिमोति 2:5 * 1:3-4 1:3-4 मथ्याल 4:3; मार्कल 1:1; 2 कुरिततोर 13:4 * 1:5 1:5 16:26 * 1:5 1:5 बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 15:18-19 * 1:6-7 1:6-7 यहूदाल 1; तोहचीतव पोल्लोड 17:14 * 1:6-7 1:6-7 1 कुरिततोर 1:3; 2 कुरिततोर 1:2; गलातितोर 1:3; इपिसुसतोर 1:2; पिलिपितोर 1:2; कुलुसितोर 1:1-2; 1 तिसलुनितोर 1:1; 2 तिसलुनितोर 1:1-2; 2 तिमोति 1:1-2; तीसु 1:1-4; पिलेमोन 3; 2 पत्र 1:2; 2 योहन 3; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 * 1:8 1:8 1 तिसलुनितोर 1:8 * 1:8 1:8 1 कुरिततोर 1:4; इपिसुसतोर 1:15-16; 5:20; पिलिपितोर 1:3-5; कुलुसितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; 2:13; 2 तिसलुनितोर 1:3

9-10 देवुळता मगना बेसता कबुरतुन पोकुर कीसोरे, नना पूरा जीवाताहि ताना सेवा कीय्हनन. नना देवुळतुन पार्तना कीयहपा, ऊक-ऊके मीवा सीता कीय्हनन इनजोर, * देवुळिये साक्सि मन्हता. ओसो “ए देवुळबाबा, नीवा विचर मतेके, रोम सहरतोर विस्वसिरगा दायलाह, इद मल्का तेला नाक अग दोर्कि” इनजोर, इह वने पार्तना कीय्हनन.*

11 बाराहक इतेके, नावा सेवाता मेटे, मीकु देवुळता जीवाताहि बुद दोर्किसि, मीवा विस्वस बेस मेगना इन्जि, नना मियगा वायलाह ऊळिहनन.

12 इतेके नना मीवा सगे मनदकन अस्के, मीवा विस्वसतुन ऊळिस, नना गिर्दा आयकन. अहे नावा विस्वसतुन ऊळिस मीट वने गिर्दा आयकिर. (इद्रम माट ऐगेने गिर्दा आयकल.)

13 यहूदि आयवोरिन बेसता कबुरतुन वेहचि, उय्तरिन विस्वसते ततन. अद्रमे मियगडोर उय्तर मन्कलोरिन वने, विस्वसते ततकन इनजोर, मियगा ऊक-ऊके वायलाह ऊळिंदन, मावोरिर;* मति इचानाह बेदाय अडम आसोर मता.* इद पोल्लोतुन मीट पुनदना इनजोर, नना वेहतलाह आतन.

14 सर्कर मन्कलोर आयिर, गेळा-माळातोर आयिर, कगयतोर आयिर, कगयवोर आयिर, सबेटोरिहक किर्स्तुना बेसता कबुरतुन एव्हिह कीयनद मोता, नावा पोगोन मन्हता.*

15 अदिनेनाहक मीक रोम सहरतोरिहक वने, बेसता कबुरतुन वेहतलाह नावा गिर्दा मन्हता.

16 मुने यहूदिरिन.* यथा यहूदि आयवोरिन, किर्स्तुन विस्वस केवालोर सबेटोरिन पिसिह कीयलाहि, इद कबुरतगा देवुळता लाव मन्हता.* अदिनेनाहक नना दीराते इदिन वेहतलाह पेके-मुने आयोन.*

17 देवुळि बेद्रम मन्कलोरिन तना लेहका सेतेमतोर कीसीस्ता इनजोर, इद कबुर वेहतलाह.* सुस्ताहि मारंगा एवनाह, अद पोल्लो विस्वसता लोप्पाडाये!* देवुळता साङ्गमते वेहतपु: बोर देवुळतुन विस्वस कीसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिहतोर, ओरे पिसनुर, * इनजोर रासतद मन्हता.

पापम केवालोरिन देवुळ ओड कीस्ता

18 (किर्स्तुना बेसता कबुर सबेटोरिहके गर्ज मन्हता.) बह इतेके, देवुळतुन सीता केवोर लागवोर बह कीस्तोर, तमा लाग्वा बुदते सेतेमतुन मिसिहतोर. अद्रमतोरा पोगोन देवुळि पका ओड आसि, देवुळदीपताह तना सिक्सा अर्हचीयाग इन्जि, तोहललाह आता.*

19 बाराहक इतेके, देवुळता लोप्पाडाड पोल्लोड ओरिहक पोळ्क्ने दिसिहताड. देवुळिये ओरिहक इव पोल्लोड बेस-नेहना पुन्पिह कीता.*

20 इतेके देवुळ पंडटव सबेटव, बम पुटटस्केडाहि लोक्ुरिहक दिसिहताड. देवुळता बेस्केन मारवद लावु, ताना बुदि, इद मन्कलोरिहक दिसवेक तेला, देवुळ पंडटविन ऊळतेके, इव पोल्लोड ओरिहक बेस-नेहना पुनदनाह आस्ताड.* अदिनेनाहक देवुळतुन पुनोम इनजोर, ओर इंजेक इनदा पगवोर.*

21-22 ओर तान पुतोर निटमे, मति अद देवुळि इनजोर मानेम आयोर. ओसो देवुळ माक बेस ऊळिहता इनजोर, तान जोहर वने केवोर. मति (देवुळि इद्रमता, अद्रमता इनजोर,) उगसताड विचर्क कीयलाह आतोर. माट बुदतोरोम, तेल्वतोरोम इन्हतोर, मति बुदलेवोर आतोर.* ओर बुदलेवोरा जीवातगा, गंगा पोयतप लेहका आता.*

23 अमेसा मनदनद देवुळतुन, निमान बेरा डीसातोनिन इनजोर मोळ्कना वाटो, रेंड दियाड मनवालोर मन्कलोरा, पिटेना, जन्वर्कना, तरस्कना लेहकाडाड बोमाड पंडटोर; ओसो अविस्किन पेन्क इनजोर मोळ्कन्हतोर.*

24-26 देवुळिये अमेसा-अमेसातुहक जोहर कीयना लायकता मन्हता, इंगो निटमे! मति ओर सबेटविन पंडटद देवुळतुन माळ्वा, देवुळ पुटिह कीतविन माळिहतोर. अह कीसि, देवुळता सेतेमता अगदुन विळिसिसि, जोलता अगदुन पोयतोर.*

अदिनेनाहक ओर ओर्विहक-ओर्वोर्ग तमाड मेंट्स्कने लजालेवा करबताड कबस्क कीयिर, ओर्विहक-ओर्वोर्ग साय्वालोर लेहका आसि, विचर वातप लेहका कीयिर इनजोर, देवुळि ओरिन विळिससीता.* बह इतेके वेल्लाडे आस्क वने, आळ इर्वु उंजतप लेहका, दुस्राड आस्कना सगे उंजिहताड.

* 1:9-10 1:8-10 इपिसुसतोर 1:16; 2 तिमोति 1:3; पिलेमोन 4-5 * 1:9-10 1:9-10 15:23,32 * 1:13 1:13 बळयिर 19:21
 * 1:13 1:13 15:22-23 * 1:14 1:14 1 कुरिततोर 9:16 * 1:16 1:16 बळयिर 3:26; रोम सहरतोर 2:9 * 1:16 1:16 1 कुरिततोर 1:18,24 * 1:16 1:16 मार्कल 8:38; 2 तिमोति 1:8,12 * 1:17 1:17 2 कुरिततोर 3:9 * 1:17 1:17 3:21-23; 9:30; पिलिपितोर 3:9 * 1:17 1:17 हबक्कुक 2:4; गल्लातितोर 3:11; इब्रितोर 10:38 * 1:18 1:18 5:9; इपिसुसतोर 2:3; 5:6; कुल्सितोर 3:6 * 1:19 1:19 बळयिर 14:17; 17:24-29; रोम सहरतोर 2:14-15 * 1:20 1:19-20 10:18 * 1:20 1:20 अय्यळ 12:7-9; देवुळताड पाटाड 19:1-6; यिर्मयाह 5:21-22 * 1:21-22 1:21-22 यिर्मयाह 10:14; 1 कुरिततोर 1:20 * 1:21-22 1:21-22 2 राजा 17:15; यिर्मयाह 2:5; इपिसुसतोर 4:17-18 * 1:23 1:23 व्यवस्थाविरण 4:16-18; देवुळताड पाटाड 106:20; यिर्मयाह 2:11; बळयिर 17:29 * 1:24-26 1:24-26 यशायाह 44:20; यिर्मयाह 10:14; 13:25; 16:19 * 1:24-26 1:24-26 इपिसुसतोर 4:19; 1 तिसलुनितोर 4:5

27 अद्रमे वेल्लाटोर कोयतोर वने, मुतेस्क ततना विळिसिसि, आळ इर्बुर उंजतप लेहका, लजालेवा दुसोर कोयतारा संगे उंजिह्तोर. इद्रमतोर आस्क-कोयतोर तमा कीतव लाग्वाड कबस्कना इसबते, देवुळ ईयनद सिक्सातुन दोकिह कीस्तोर.*

28 ओरिहक देवुळतुन सीता कीयलाह, मुतिग विचर वावो. अदिनेनाहक ओरा बुद करबता मनि, ओप्पवव कबस्क कीथिय इनजोर, देवुळि ओरिन विळिससीता.*

29-30 अदिनेनाहक ओर अमेसा सबे लाग्वाड कबस्क कीस्तोर, कोटुल कीस्तोर, दुसोरिन कौंडा कीस्तोर, हळ्किह्तोर, कूदिड दास्तोर,* नाळेह कीस्तोर, जळ्वाड पुटिह कीस्तोर, देवुळता अडम मन्हतोर, पका पोगयिह्तोर, लाग्वाड आय्वाड पुटिह कीसोरिन मन्हतोर, तलोग-तपेराड पोल्लोड केंजोर*. ओराड जीवाड लालुस, मोदोप, पोमाडेड, कुळसा, इविस्कने निदिस मन्हताड.*

31 ओर बुदलेवोर, नाळेह केवालोर, जीवा केवोर, जीवा लोपवोर.*

32 देवुळता अडो मतपु, इद्रमतोर हामुरता सिक्साता लायक मन्हतोर इनजोर, वेर तमा पुतोर.* पुन्जाय मति तमाये अद्रम ताकिह्तोर. ओसो अद्रम ताकवालोरिन बेसतोर इनजोर वने गिर्दा आस्तोर.

2

देवुळि लोकुरा नेयम कीयगा

1 दुसोर मन्कलोर इद्रमताड लाग्वाड कबस्क कीस्तोर इनजोर, बोर-बोर दुसोराराड कसुर्क तोहतह्तोर.* ओरगडाह ओवोर्गा-ओवोर्गा मन्कन, इंजेक वेहतलाह आतन: निमा वने अवे लाग्वाड कबस्क केविना? बेद्रम निमा ओराड कसुर्क तोहतलाह आतिन, अद्रमलेहकाने निमा नीवाड वने कसुर्किन तोहतलाह आतिन.* अदिनेनाहक देवुळता मुनेह, नना कसुरलेवोनन इनदा पागविन.

2 ऊळा, बोर लोकुर इद्रमताड लाग्वाड कबस्क कीस्तोर, ओरिन देवुळि सेतेमते नेयम कीसि सिक्सा ईस्ता इनजोर, माट पुलत.

3 निमा लाग्वाड कबस्क केवालोराराड कसुर्किन तोहतलाह आतिन, मति अवे कबस्क निमा वने कीयलाह आतिन. इतेके देवुळि नेयम कीयहपा, नना पिह्त अरयकन इनजोर, बेद्रम इहनिन?

4 देवुळि नीक बेचोन गूनम तोहतहता, उंदिय देवा नीक सिक्सा एवो, मति निमा तानेके मिळन्दलाहि, अद नीक केपिहता.* इव पोल्लोना निमा सीता केविना? केंजा, देवुळता गूनमतुन ऊळिसि, नीवा पापमतुन विळिसिसि, नीक देवुळतेके वाया पोयहता.

5 मति निमा इतेके कैगम आसि, पापमता अगादिह मलवोन इहनिन.* देवुळि तना ओडतुन उंद दिया तोहतागा. अस्के ताना सेतेमता नेयमतुन, सबेटोर ऊळनुर.* नैड निमा ताना पोल्लोतुन केंजविन इतेके, अद दिया नीवा सिक्सातुन बेसिह कीयना लेहकान आतिन.

6 बह इतेके, ओवोर्गा-ओवोर्गा मन्कनाड कबस्किन ऊळिसि, देवुळि ओना नेयम कीयगा.*

7 बोर मन्कलोर ओरम आयवा, बेसताड कबस्क कीसि,* देवुळतागडाहे मान, कदर,* अमेसाता पिसमुळ दोकिह कीयलाह ऊळिह्तोर, ओरिहक देवुळि अमेसाता पिसमुळ ईयगा.*

8 बोर बार तमेनाहके कदर पहकिह्तोर,* सेतेमतुन केंजोर, मति लाग्वाड पोल्लोड केंजिह्तोर,* ओरा पोगोन देवुळ ओड आसि, पका सिक्सा ईयगा.*

9 लाग्वाड कबस्क कीसोर अनवालोरिहक, देवुळि पका सिक्सा ईयगा. मुने यहुदिरिहक ईयगा,* ओरा संगे यहुदि आयवोरिहक वने.

10 मति बेसताड कबस्क कीसोर अनवालोरिहक बार मान, कदर, सुकम ईयगा; मुने यहुदिरिहक ईयगा, ओरा संगे यहुदि आयवोरिहक वने.

11 बह इतेके, देवुळि बोने मोकम ऊळिस नेयम केवो.*

* 1:27 1:27 लैयथ्यवस्था 18:22; 20:13; 1 कुरिततोर 6:9 * 1:28 1:28 2 तिसलुनितोर 2:11 * 1:29-30 1:29-30 2 कुरिततोर 12:20 * 1:29-30 1:29-30 2 तिमोति 3:2 * 1:29-30 1:29-30 तीतुस 3:3 * 1:31 1:31 2 तिमोति 3:3 * 1:32 1:32 6:21-22 * 2:1 2:1 1 कुरिततोर 4:5 * 2:1 2:1 2 शमूएल 12:5-7; मत्थ्याल 7:1; लूकाल 6:37 * 2:4 2:4 पिसमुळि 34:6; रोम सहरतोर 3:25-26; 9:22; 11:22; इपिसुस्तोर 1:7; 2:7; 1 तिमोति 1:16; तीतुस 3:4-5; 1 पत्र 3:20; 2 पत्र 3:9,15 * 2:5 2:5 तोहचीतव पोल्लोड 2:21 * 2:5 2:5 2 कुरिततोर 5:10; यहूदाल 6 * 2:6 2:6 देवुळताड पाटाड 62:12; मत्थ्याल 16:27 * 2:7 2:7 लूकाल 8:15; इब्रितोर 10:36 * 2:7 2:7 इब्रितोर 2:7; 1 पत्र 1:7 * 2:7 2:7 मत्थ्याल 25:46 * 2:8 2:8 2 कुरिततोर 12:20; गलातितोर 5:19-21; पिलिपितोर 1:15-17; 2:3; याकुब 3:14,16 * 2:8 2:8 2 तिसलुनितोर 2:12 * 2:8 2:8 2 तिसलुनितोर 1:8 * 2:9 2:9 1:16 * 2:11 2:11 व्यवस्थाविचरण 10:17; बळयिर 10:34; रोम सहरतोर 9:14

12-13 इतेके मोसानाड अडोड पुन्ज, पापम कीतोर सबेटोर यहुदिरिहक, अवे अडोड वेहतपु, देवुळ सिक्सा ईयगा. ✨ बाराहक इतेके, सिरप अडोड केंजवालोर मन्कलोरिन देवुळि सेतेमतोर इनो. अडोड वेहतप ताकवालोरिने, सेतेमतोर इन्हता. ✨ अहे मोसानाड अडोड पुनवोर यहुदि आयवोरिन वने, ओरा पापमतेनाहक देवुळि सिक्सा ईयगा.

14-15 बाराहक इतेके, ओर तमाय बुदते अडोड वेहतप कीस्तोर. अस्के ओर मोसानाड अडोन पुनवेकाय, आपुना जीवातगा अव अडोन तासतप लेहका मन्हतोर. मोसानाड अडोना लेहकाडाड पोल्लोड, ओरा जीवातगा रासिस मन्हताड इनजोर, ओर तोहतहतोर. ✨ ओरा जीवातगा मनदनव अडोना इसबते, ओर कीयनाड कबस्क सेतेमताडा, इलवेक लागवाडा इनजोर, ओराड विचर्क वेहतहताड. ✨

16 इव सबे पोल्लोड बेस्के आयनुड इतेके, नना पोक्कुर कीयनद बेसता कबुरता इसबते, देवुळता अदिकरते येसु किस्तु उंद दिया लोकुरा नेयम कीयनोग अस्के. ओरा जीवातगा मकतव पोल्लोन पुन्जि, ओरा नेयम कीयनोग. ✨

यहुरिगा अडोड मन्जाय, अह ताकोर

17 इजेके मियगडाहि उय्तर यहुरिगे इह्निर. ओसो मयगा मोसानाड अडोड मन्हताड, माटे देवुळता लोकुरोम, (अदिहक माक देवुळताहि सिक्सा दोर्का) इनजोर, मीट पोगयिह्निर. ✨

18 मोसानाड अडोड कागयताहकु, देवुळता विचर मतपु बेद्रम ताकना, ओसो बेसतल अगि बेदु इनजोर, मीट पुतिर.

19 निटमे तोववोरिन देवुळता अग तोहवालोरोम, ईकळते ताकवालोरिहक वेहक एवालोरोम इनजोर, मीट इह्निर. ✨

20 मोसानाड अडोड माकु पूरा तेल्व ईस्ताड, सेतेम तोहतहताड इनजोर, माटु तेळियवोरिन कागहवालोरोम, देवुळतुन पुनवोरा गूस्रोम इनजोर, मीट इह्निर.

21 मति बेद मीट दुसोरिन कागहतह्निर, अद मीट कुद बाराहक कागयविर? ✨ कलनद आयो इनजोर दुसोरिन वेहतह्निर, मति मीट कुद बाराहक कलिह्निर?

22 साद्याल कबळ केमाट इनजोर दुसोरिन कागहतह्निर, मति मीट कुद बाराहक साद्याल कबळ कीयह्निर? पेन-बोमान लागोड इनजोर इह्निर, मति अविस्कनाड रावुळकनगा मनदनद सामनतुन बाराहक कलिस ओयह्निर? ✨

23 मयगा देवुळताड अडोड मन्हताड इनजोर, मीट पोगयिह्निर. ✨ मति अवे अडोन माळवा, बाराहक देवुळता बदनम कीयह्निर? ✨

24 देवुळता साह्रम मीवा लोप्पा करल वेहतहता: यहुदि आयवोरमन्कलोर मीक ऊळिसि देवुळतुन पास्किह्तोर. ✨

25 मीट मोसानाड अडोड वेहतप ताकातिर इतेके, मीट निटम देवुळता मन्कलोरि आतिर, मीवा डायना रिवज कीतदिना पाय्दा मन्हता. ✨ मति मीट अव अडोड माळवेके, डायना रिवजता बाताल पाय्दा? ✨

26 अद्रमे डायना रिवज केवोर यहुदि आयवोर, अडोड वेहतप ताकतेके, ओर वने देवुळता लोकुरगा कलियनुर, ✨ कलियिसि डायना रिवज कीतेपे आयनुर. ✨

27 अद्रमतोर मीवा पोगोन कसुर वाटनुर. बह इतेके मीट डायना रिवज कीतिर, ओसो मोसाल रासतव अडोड मियगा मन्हताड, मति अव अडोन मीट माळविर. ✨

28 नना इद्रम बाराहक इह्नन इतेके, सिरप यहुदि जातते पुटटोर, पोग-पोगोन मेंदुलते डायना रिवज कीतोर्, निटम यहुदि मन्कलोर (इतेके देवुळता मन्कलोर) आयोर. ✨

29 निटम यहुदि मन्कल आयना इतेके, जीवाता पोल्लो आंदु, निटमता डायना रिवज कीयनद इतेके, रासतव अडोन नोमनद आयो. मति देवुळतुहक विचर वायनद डायना रिवज इद आंदु; इतेके देवुळता जीवा मन्कना जीवाता पाळना बुदतुन डायिस पोहचिस्ता. ✨ अद्रमतोगा मन्कल लोकुराहि आयो मति, देवुळताहि कदर पहँकिह्तोग. ✨

✨ 2:12-13 2:12-13 3:19 ✨ 2:12-13 2:12-13 मत्वालय 7:21,24-27; याकुब 1:22-25 ✨ 2:14-15 2:14-15 बळयिर 10:35; रोम सहरतोर 1:19 ✨ 2:14-15 2:12-15 1 कुरिततोर 9:21 ✨ 2:16 2:16 बळयिर 10:42; 17:31; रोम सहरतोर 3:6; 14:10; 2 कुरिततोर 5:10 ✨ 2:17 2:17 मीका 3:11; येहन 5:45; रोम सहरतोर 3:27; 9:4 ✨ 2:19 2:19 मत्वालय 23:16-17,19,24,26; येहन 9:40-41 ✨ 2:21 2:21 मत्वालय 23:3 ✨ 2:22 2:22 बळयिर 19:37 ✨ 2:23 2:23 2:17 ✨ 2:23 2:20-23

याकुब 3:1 ✨ 2:24 2:24 यशायाह 52:5; येहजकेल 36:20-21; 2 पत्र 2:2 ✨ 2:25 2:25 गलातितोर 6:13 ✨ 2:25 2:25 यहुदिरा पदामत्तोग अन्नमिहक, देवुळि वेहतद करन्ता सीना इद डायना रिवज आंदु, अदिहके यहुदि लोकुर पेकाल पुटटपया, अट दियाने पेकाना कोड तोलातुन डायिह्तोर. (पुट्पुळि 17:9-14) ✨ 2:25 2:25 विर्मयाह 4:4; 9:25-26; 1 कुरिततोर 7:19; गलातितोर 5:3 ✨ 2:26 2:26 2:14-15 ✨ 2:26 2:26 3:30; 8:4; गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 2:11 ✨ 2:27 2:27 मत्वालय 12:41; 1 कुरिततोर 7:19 ✨ 2:28 2:28 येहन 8:39; रोम सहरतोर 9:6; गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 2:11 ✨ 2:29 2:29 7:6; 1 कुरिततोर 7:19; 2 कुरिततोर 3:6; पिलिपितोर 3:3; कुलुसितोर 2:11 ✨ 2:29 2:29 येहन 5:44; 12:43; 1 कुरिततोर 4:5; 2 कुरिततोर 10:18

3

1 (नावाड इव पोल्लोन केंजिसि, मीट यहूदिरिहइद्रम ताल्हकेरिः) अह इतेके, यहूदिरोम आस बाताल पाय्दा? डायना रिवाज कीस बाताल पाय्दा?

2 (अस्के नना इनेननः यहूदि मन्कल आसि डायना रिवाज कीतोग इतेके,) पका पाय्दा दोर्किहता. मोदुल पोल्लो इद इतेके, देवुळि तना साङ्गमतुन, माक यहूदिरिहके ईस मता*.

3 मति उत्तुर यहूदि मन्कलोर, तमा किरिया कीतपु, अद साङ्गम वेहतप ताकोर. ओर अद्रम कीताहकु, बह देवुळ वने, तना करल कीतपु, केवो आयगाया?

4 आयो! निटम कीयगाये. देवुळि! नीवा पोल्लो चुकवा सेतेम दिसगा. निमा नेयम कीयहपा, नीवाय पोल्लो ताकगा, इनजोर रासतप लेहका, सबेटोर जोल मतेक तेला, देवुळि सेतेमे मन्हता.

5 उत्तुर तमा मन्कना बुदते इद्रम इनेर, "मावा पापमतेनाहकु, देवुळि पका सेतेम दिसिहता. पापमता इद्रम पाय्दा अस्ता इतेके, देवुळि माक सिक्सा ईसि, सेतेमते नेयम केवो," इनेर.

6 मति अद्रम इनदनद पका बयतळ पोल्लो आंदु! देवुळि सेतेमते नेयम केवेक अचोन, पूरा बूममेटोरा बेदम नेयम कीयगा?†

7 "माट लाग्वाड कबस्क कीताहकु, देवुळता सेतेम बेस-नेहना दिसिहता. अदिहक तान्क एक्वा मान दोर्किहता. इतेके मावा पापमतेनाहक, देवुळि बाराहक मावा नेयम कीयगा?" इनजोर मीट ताल्हकेरि.

8 इद्रम विचर केवालोर, "माट लाग्वाड कबस्क कीसोर दाकल, अस्के देवुळतुहक मान दोर्कसोर दायगा," इन्हतोर. ओसो पोल्लुर वने अद्रमे कागहतहतोर इनजोर, उत्तुर मावाड कूदिड दास्तोर. मति वेर कूदिड अनवालोरिहक, देवुळ सिक्सा ईयगा. वेर कतमतोर अद सिक्साता लायक मन्हतोर.

इद बूमते कसुरलेवोग बोगे इलेग

9 पया बह कीयना? बह माट यहूदिरल, दुस्राड जातिनोरिहकाय कमि कसुरतोरल महनला? आयो, इलवल! यहूदिर मनिर, यहूदि आयवोर मनिर, सबेटोर पापमते मन्हतोर इनजोर, नना इंजेकेन मीक तेळियिह कीस मतन.†

10 देवुळता साङ्गम इद्रमे वेहतहता:

सेतेमतोग बोगे इलेग, ओर्वोग वने इलेग.

11 तेळियतोग ओर्वोग वने इलेग.

देवुळतुन पुनदलाह बोगे विचर केवोग.

12 सबेटोर देवुळतगडाहि लेसतोर. कतमतोर बेदे कबळतुहक अरवोर.

बेसता कबळ केवाल बोगे इलेग, ओर्वोग वने इलेग.*

13 ओर कयमुल तोडिनोर, ओराड वेंजेहक अमेसा जोल वळ्हकिहताड, *

ओराड तोडिने वळ्हकनाड पोल्लोड, तरसता वीसमलेहकाने मन्हताड.*

14 ओराड तोडिनाहि, सरपताड ओसो कुळसाताड पोल्लोड पेससोरन मन्हताड.*

15 दुस्रोरिन हळकलाहि, पका सुर्निस आस्तोर.

16 ओर बेक अतेकाय, अडा सामनतुन बूळे कीसोर दास्तोर. दुस्रोरिन तिपल कीसोर दास्तोर.

17 दुस्रोरा संगे कलियिस, गूनमते मनदनदिन पुनोर.*

18 देवुळतुहक रेयिस मनदनद पोल्लोतुन, ओर मुर्तिय सीता केवोर,*

इनजोर वेहतहता.*

19 इंजेके माक यहूदिरिहके, देवुळि तनाड अडोना साङ्गम ईता इनजोर पुहनल. इतेके साङ्गमते रासतव इव पोल्लोड, मावाय कसुरतुन तोहतहताड.*

इद्रमलेहका देवुळि नेयम कीयहपा, तान बोगे कसुरलेवोनन इनदा पगवोग. पूरा बूममेटोर तमाड लाग्वाड कबस्कनेनाह देवुळता मुनेह जबब्दर आयनुर.

* 3:2 3:2 व्यवस्थाविचरण 4:8; देवुळताड पाटाड 147:19; बळयिर 7:38; रोम सहरतोर 9:4 * 3:2 3:2 पोल्लु वने यहूदि मन्कल आंदोग. बेदिन माट पाळना साङ्गम इहनल, अदे यहूदिरा पूरा साङ्गम आंद, अद वेलाते पना साङ्गम इले आस मता. * 3:3 3:3 10:16; इब्रितोर 4:2 * 3:4 3:4 देवुळताड पाटाड 51:4 * 3:4 3:3-4 देवुळताड पाटाड 116:11; 2 तिमोति 2:13 * 3:6 3:6 2:16 * 3:7 3:7 9:19 * 3:8 3:8 6:1 * 3:8 3:8 2 कुरितोर 6:8 * 3:9 3:9 7:14; 11:32 † 3:9 3:9 1:18-32 अगा पोल्लु यहूदि आयवोरा पापमसुन तोहतहतोग; 2:1-29 अगा यहूदि जाततोगा पापमसुन तोहतहतोग. * 3:12 3:10-12 देवुळताड पाटाड 14:1-3; 53:1-3 * 3:13 3:13 देवुळताड पाटाड 5:9 * 3:13 3:13 देवुळताड पाटाड 140:3; यकूब 3:8 * 3:14 3:14 देवुळताड पाटाड 10:7; इपिसुसतोर 4:31 * 3:17 3:15-17 यशायाह 59:7-8 * 3:18 3:18 देवुळताड पाटाड 36:1 * 3:18 3:10-18 1 योहन 1:8 * 3:19 3:19 2:12-13

20 बाराहक इतेके, अडोना इसबते ताकलाह ऊळतेके, बोगे मन्कल देवुळता मुनेह सेतेमतोग आयोग. ✧ मति इव अडोडे मावा पापमतुन, माक बेस पुन्धिह कीसीस्ताड. ✧

देवुळि लोकुरिन बेद्रम सेतेमतोर कीस्ता

21-23 इद्रमि, यहुदिर आयिर, यहुदि आयवोर आयिर, सबेटोरे पापम कीतोर. कीताहकु, देवुळताहि दोर्कनद मान, कदरतगा एवया पावोर. ✧ मति इंजेके, अडोड माळवालेवा, मन्कलोरिन सेतेमतोर कीयलाहि, देवुळि ओरिहक दुस्सा अग तयर कीता. ✧ अद अगदा लोप्पा, मोसानाड अडोना साङ्गम, अहे देवुळता कबुरतोर साङ्गम वने, मुनेन वेहता. ✧ अद अग इद्रम मन्हता इतेके, मन्कलोर येसु क्रिस्तुन विस्वस कीतिके, देवुळि ओरिन सेतेमतोर इनजोर इन्हता. ✧ विस्वस केवालीर बोरे मनिर, देवुळि ओरा जात-कुलमतुन ऊळवा, ओरिन सेतेमतोर इनदगा. ✧

24 क्रिस्तु येसु मन्कलोरिन पापमताहि विळिसह कीतोग, ✧ इद्रम देवुळि तना दयाते, मन्कलोरिन सेतेमतोर कीस्ता. ✧ इद्रम पोल्लोतेनाहक, मन्कलोर देवुळतुहक बाताले इथना गर्ज इले. ✧

25-26 मन्कलोर तना संगे गुनम आयना इनजोर देवुळि, येसुनु मावा पापमता सिक्सतेनाहक मोक आयलाह, निल्पिह कीता. ✧ येसु तना जीवा ईसि, नेतर पोहतोग इन्जि, ✧ माट विस्वस कीताहकु, देवुळि माक सेतेमतोर इन्हता. ✧ येसु वायनामुने, मन्कलोरिहक ओरा पापमता सिक्सा देवुळि एवो. बाराहक इतेके, पया येसु ओरा पापमतेनाहकु, मोक अरयनोग इनजोर पुन्जि, देवुळि केपिदु. ✧ इद्रमि, देवुळि सेतेमता मन्हता, अहे येसुन विस्वस केवालीरिन, सेतेमतोर कीयनद मन्हता इनजोर, माट इंजेक पुहनल.

27 अदिनेनाहक इंजेक, नना अडोड वेहतप ताकताहकु, देवुळता मुनेह सेतेमतोनन आतन इनजोर, बोगे पोगयसोर तिरिय पगवोग. ✧ बह इतेके, माट विस्वस कीयनद इसबतेने, सेतेमतोरल आय्हनल, मावाड कबस्कना इसबते आयो. ✧

28 इदे मोदुल पोल्लो माट काहलतहनेमः § अडोन माळतेक आयो, मति क्रिस्तुना पोगोन विस्वस तासतेकेने, देवुळि माकु सेतेमतोर इन्हता. ✧

29 (इद्रम पोल्लो वने विचर कीस ऊळाट्.) देवुळि सिरप यहुदिराय देवुळिया? आयो! अद यहुदिरा वने, यहुदि आयवोरा वने देवुळि. ✧

30 बह इतेके कतमतोरा उंदिय देवुळ मन्हता. ✧ यहुदिर मनिर, यहुदि आयवोर मनिर, ओरा विस्वसता मेटेने, देवुळि ओरिन सेतेमतोर कीस्ता. ✧

31 अह इतेके, माट अडोन माडतप लेहका आतला? आयो! विस्वस कीतिकेने, देवुळता जीवा माकु अडोड वेहतप ताकिह कीस्ता. ✧

4

अब्रहम बेद्रम सेतेमतोग आतोग

1 इंजेके मावा यहुदि मन्कलोरा पेदामुत्तोग अब्रहमना पोल्लो वेहतकनः अब्रहम मुत्तोन देवुळि बेद्रम सेतेमतोनिन इता? ✧
2 ओनाड कबस्कने देवुळ ओन सेतेमतोनिन इता इतेके, नना बेरोनन इन्जि, ओग पोगयसोर तिरिय पावोग. ✧ (मति देवुळता मुनेह बोगे अद्रम पोगय पावोग.) ✧

3 देवुळता साङ्गमते रासतपु, अब्रहम देवुळता पोल्लोतुन नमतोग. ओग नमनदिन ऊळिसि, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता. ✧ इनजोर रासतद मन्हता, इदिन पुतिर.

4 इंजेके कबळतुहक अनवाहकु, दोर्कनव कोतानु कूलि इन्हतेर. दर्म कोताड दोर्कताड इनजोर इनोर. ओग कबळ कीताहके, अव कोताड ओन्क दोर्कताड. ✧

✧ 3:20 3:20 देवुळताड पाटाड 143:2; बळयिर 13:39 ✧ 3:20 3:20 4:14-15; 5:20; 7:7-8; 1 कुरिततेर 15:56; 2 कुरिततेर 3:7; गलातितोर 3:22 ✧ 3:21-23 3:21-23 2:7 ऊळाट्. ✧ 3:21-23 3:21-23 1:17; 4:5; 9:30 ✧ 3:21-23 3:21-23 बळयिर 10:43; रोम सहरतोर 1:2 ✧ 3:21-23 3:21-23 2 कुरिततेर 5:21; गलातितोर 2:16,20; 3:22; इपिसुसतेर 3:12 ✧ 3:21-23 3:21-23 4:11,16-17; 10:3-4,12; 1 कुरिततेर 12:13; 2 कुरिततेर 3:9; गलातितोर 3:28; कुलुसितोर 3:11 ✧ 3:24 3:24 1 कुरिततेर 1:30; इपिसुसतेर 1:7; कुलुसितोर 1:14; इब्रितोर 9:15 ✧ 3:24 3:24 8:30; 1 कुरिततेर 6:11 ✧ 3:24 3:24 4:4-5,16-17; इपिसुसतेर 2:8 ✧ 3:25-26 3:25-26 इब्रितोर 2:17; 1 योहन 2:2; 4:10 ✧ 3:25-26 3:25-26 1 कुरिततेर 5:7; इपिसुसतेर 1:7; इब्रितोर 9:14,28; 1 पत्रु 1:18-19; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 ✧ 3:25-26 3:25-26 5:9,18; 2 कुरिततेर 5:21; इपिसुसतेर 2:13 ✧ 3:25-26 3:25-26 बळयिर 14:16; 17:30; रोम सहरतोर 2:4 ✧ 3:27 3:27 2:17,23; 4:2; 1 कुरिततेर 1:29-31 ✧ 3:27 3:27 9:31 § 3:28 3:28 "माट" इतेके पोल् ओसो तना तोळतेर. ✧ 3:28 3:28 बळयिर 13:39; रोम सहरतोर 5:1; इपिसुसतेर 2:9 ✧ 3:29 3:29 बळयिर 10:34-35; रोम सहरतोर 9:24; 10:12; 15:9; गलातितोर 3:28 ✧ 3:30 3:30 1 तिमोति 2:5 ✧ 3:30 3:30 2:26; 4:9-12,16-17; गलातितोर 3:8 ✧ 3:31 3:31 मत्थ्याल 5:17; रोम सहरतोर 8:4 ✧ 4:2 4:2 2:7 ✧ 4:2 4:2 1 कुरिततेर 1:31 ✧ 4:3 4:3 पुट्युळि 15:6; गलातितोर 3:6; याकुब 2:23 ✧ 4:4 4:4 11:6

5 अद्रमे बोगे मन्कल बेसताड कबस्क कीसि, (कमय कीतप लेहका, देवुळता मुनेह) सेतेमतोग आया पगवोग. मति लागोरिन सेतेमतोर कीयनद देवुळतुन नमिस, ओन्क ताक पोयतगा. अस्केने देवुळि ओन सेतेमतोनिन इन्हता. * (इतेके ओन्क कूलि ईयना लेहका आयो, मति दर्मम कोताड ईयना लेहका आस्ता.) *

6 वेल्लाय मुने दाविद राजाल वने इद्रमे वेहतोग, देवुळि बोर मन्कलोराड कबस्किन ऊळवा, ओरा विस्वसतुहके ओरिन सेतेमतोर इन्हता, ओर देव्यातोर. देवुळताड पाटानगा दाविद इद्रम रासतोग:

7 बोनाड कसुकिन देवुळ मापि कीता, ओग देव्यातोग.

8 बोना पापमतुनदेवुळि सीता केवो, ओग गिदांतोग. *

इनजोर रासतोग. *

9-10 बह सिरप डायना रिवज कीतोर यहुदिरिहके, अद देव्या दोर्किहताया? डायना रिवज केवोरिहक दोर्कोया? * ओसोवने अब्रहम मुत्योना पोल्लो तेहतहनन: अब्रहमना विस्वसतुहके, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता इनजोर, माट ऊळतल. इद ऊळट, देवुळि अब्रहमिन बेस्के सेतेमतोनिन इता? डायना रिवज कीतस्केया, केवस्के? डायना रिवज केवस्केने इता. *

11 ओग डायना रिवज केवस्केन, देवुळतुन विस्वस कीतोग. अदिनेनाहक अद ओन सेतेमतोनिन इता. ओना विस्वसते ओग देवुळता मुनेह सेतेमतोग आतोग इनजोर तोहतलाह, देवुळि ओन डायना रिवजता सीना कीया वेहता. * इंजेक वने डायना रिवज केवा, देवुळतुन विस्वस केवालोर सबेटोरिन, अद सेतेमतोर इन्हता. * अदिनेनाहक विस्वसतेनाह ऊळिसि, ओरा वने अब्रहम पेदामुत्योग आस्तोग.

12 इंजेके अब्रहम डायना रिवज केवस्के, बेद्रम विस्वसता अगदे ताकिदोग, अद्रमे डायना रिवज कीतोर यहुदिर वने, विस्वसता अगदे ताकतेक अचोन, विस्वसतेनाह ऊळिसि, ओरा वने अब्रहम पेदामुत्योग आस्तोग. *

करल कीस ईयनद बर्कत, विस्वसतेने दोर्किहता

13 पूरा बम मीके आयगा इनजोर, देवुळि अब्रहमिहकु, ओना कूळतोरिहकु, पोल्लो विळिसस मता. * मोसानाड अडोन अब्रहम माळताहकु, अद्रम पोल्लो विळिसो; मति ओग विस्वस कीताहकु सेतेमतोग आतोग, अदिहके कीता * (अब्रहम इतेक मोसाहकाय मुनेता कालमतोग आंदोग).

14-15 देवुळि पोल्लो विळिसतद बर्कततुन, मोसानाड अडोड माळवालोर दोर्किह कीस्तोर इतेके, विस्वसता बाताल गर्ज? देवुळ विळिसतद पोल्लो वने उगसिन आवालि, * (बह इतेके, मोसानाड अडोड वेहतप, बोगे ताक पगवोग.) * अदिहक अविस्किन माळलाह ऊळवालोरिहक, देवुळता सिक्साये दोर्किहता. * मति देवुळि अब्रहमिन पोल्लो विळिसतस्के, देवुळताड अडोड इलवाय मताड. अदिहक अडोड देहतनद पोल्लो अस्के मुर्तिय पेसो. *

16-17 देवुळि बेदिन ईकन इन्जि पोल्लो विळिसस मता, * अदिन देवुळतुन विस्वस केवालोर दोर्किह कीस्तोर. अद देवुळता दयातेने, सबेटोर विस्वस केवालोरिहक निटमे दोर्कागा. * सिरप मोसानाड अडोन मानेम आयवालोर यहुदि विस्वसिहके आयो, मति अब्रहमना लेहका विस्वस केवालोर सबेटोरिहके दोर्कागा. * देवुळि अब्रहमिहक विळिसतद पोल्लो साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता: नना नीक वेल्लाडे जातिनोरा पेदामुत्योग कीतन, * इनजोर रासतद मन्हता. इद्रम विस्वस केवालोर माट सबे जातिनोर मन्कलोरिहक, देवुळता मुनेह अब्रहमे पेदामुत्योग आतोग. *

हातोरिन जीवा अर्हतनद, लेवविन मनाह कीयनद देवुळतुन, * अब्रहम विस्वस कीतोग.

18-19 नीवा जालपिल लेक पगवप आडगा, * इनजोर देवुळि ओन करल कीस मता. अस्के ओना वम्य नूर वसांड लेहका आस मता, * ओना मैदुल वने कुलिस मता. * ओना मुते साराल वने वंजो मता. * इंजेके माक जालपिल आयलाह बाताल आसा मनदागा इन्जि, ओग विचर कीतोग. तेला मति ओग विस्वसते कमजोर आयवा, देवुळता करललगा आसा ताससोरिन मंदोग. *

20 देवुळि पोल्लो विळिसतप कीस्ताया, केवो इनजोर, रेंड विचर्क केवोग, विस्वसतुन विळिसोग, मति ओग विस्वसते पका मेगकसोर अतोग. अद विस्वसते ओग देवुळतुहक मान ईतोग.

21 देवुळि पोल्लो विळिसतप लेहका कीया पगयहता इनजोर, देवुळता पोगोन ओना पका बर्वस मता. *

* 4:5 4:5 योहन 6:29; रोम सहरतोर 3:21-23 * 4:5 4:4-5 3:24 * 4:8 4:7-8 देवुळताड पाटाड 3:21-2 * 4:8 4:8 2

कुरिततोर 5:19 * 4:9-10 4:9-10 3:30; गलातितोर 3:13-14 * 4:9-10 4:9-10 अब्रहम डायना रिवज कीतदिहकाय, 14 वर्साना मुने,

देवुळि ओन सेतेमतोग इता (पुटमुळि 15-17 अद्यय). * 4:11 4:11 पुटमुळि 17:10-11,24 * 4:11 4:11 3:21-23 * 4:12

4:11-12 3:30 * 4:13 4:13 पुटमुळि 17:4-6; 22:17-18; इब्रितोर 7:6 * 4:13 4:13 9:7-9; गलातितोर 3:16,29; इब्रितोर

11:7 * 4:14-15 4:14-15 गलातितोर 3:18 * 4:14-15 4:14-15 7:7 * 4:14-15 4:14-15 3:20; 7:10-13; गलातितोर

3:10 * 4:14-15 4:14-15 5:13 * 4:16-17 4:16-17 15:8 * 4:16-17 4:16-17 3:24 * 4:16-17 4:16-17

3:21-23; गलातितोर 3:7,13-14 * 4:16-17 4:16-17 पुटमुळि 17:5 * 4:16-17 4:16-17 3:30; 9:7-9; गलातितोर 3:16

* 4:16-17 4:16-17 यशायाह 48:13; 51:2; योहन 5:21; इब्रितोर 11:3 * 4:18-19 4:18-19 पुटमुळि 15:5 * 4:18-19

4:18-19 पुटमुळि 17:17 * 4:18-19 4:18-19 इब्रितोर 11:12 * 4:18-19 4:18-19 पुटमुळि 18:11 * 4:18-19 4:18-19

8:24 * 4:21 4:21 पुटमुळि 18:14; इब्रितोर 10:22; 11:19

22 इद पोल्लोतेनाहके देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता. *

23 साभ्रमते रासतद इद पोल्लो सिरप अब्रहमनेनाहके इले,

24-25 मति मयेनाहक वने रासतद मन्हाता. * मावा पापमतेनाहके, येसुसामिन हव्कलाह, लोकुरा कयदे देवुळि वळिस्सीता. * अदिहक माट ताना मुनेह सेतेमतोरल आतल. * ओसो माक सेतेमतोर कीतद पोल्लोतुन करल कीयलाहिये, अद येसुन हामुरतगडाह तेगिह कीता. * † मावा येसुसामिन हामुरतगडाह जीवा अर्हतद देवुळता पोगोन, माट विस्वस कीतल. * अदिनेनाहक माक वने अद सेतेमतोर इनदगा.

5

देवुळि सेतेमतोर इताहकु, बेद्रमता बर्कत दोर्किहता

1 मावा विस्वसतेनाहकु, देवुळि माक सेतेमतोर कीता इनजोरे, * मावा किर्स्तु येसुसामिना मोकतेनाहकु, माट देवुळता संगे गूनम आतल. *

2 माट विस्वस कीताहकु, येसुसामि माकु देवुळता दया दोर्किह कीसीतोग, * अद दयाते माट इंजेक पिसिह्नल. * ओसो आकिते माट देवुळता डीसातुन उळसोर, ताना संगे मनदकल इनजोरे, इद आसाते बेस-नेहना गिर्दा आतल. *

3 वेत आसातेन आयो, मति मावाड तिपलकने वने, बेस-नेहना गिर्दा आतल. * बह इतेके, बेस्के माट तिपलकने अरयह्नल, अस्के माट दीरा पोस मनदनदिन कायिह्नल. *

4 अद्रम दीरा पोस मतेके, मावा विस्वस बेस मेगिहता. अस्के देवुळि माक करल कीसीयनद बर्कत, माक दोर्कगा इनजोरे, माट आसा तासिह्नल. *

5 मावा इद आसातुन, देवुळि बेस्केन देहो आयगा इनजोरे, माट पुह्नल. * बाराहक इतेके, मावा जीवातगा निदिस बल्क अरनाह, देवुळि तना जीवातुन वळता, * वळसि अद माक बेचोन जीवा कीस्ता, इदिन तोहता.

6 मुने माट मावा पापमताहि मुर्तिय पिस पगवल, मति देवुळ तासतद कगोते, * माट पापि मन्कलोरेनाहक, किर्स्तु तना जीवा ईतोग. *

7 केंजाट, कर्तुळ मन्कनेनाहक, तना जीवा ईयलाह, बोगाय तयर मनदनेगा? आंह बेस गूनमतोग मन्कनेनाहक इसि डोललाह, बोगो ओर्वोग दीरा कीसि तयर आतेक आयनोग.

8 मति माट पापिरल मतल अस्के, देवुळि किर्स्तुन मयेनाहक डोललाह लोहच मता, अचोन देवुळ माक जीवा कीता ऊळट! *

9 मुने माट पापिरल मन्जाय मति, देवुळि अचोन जीवा कीसि, माक पिसिह कीता. मति इंजेके किर्स्तु मयेनाहक नेतुर पोहच डोलताहकु, माट देवुळता मुनेह सेतेमतोरल आतल. * अदिहक देवुळि निटमे, माक तना मारेगा सिक्साताहि पिसिह कीयगा. *

10 नना ओसो तेळियिह कीस वेहतहन्नन, माट देवुळता कोटितोरल मतल अस्केने, मयेनाहक डोललाह अद तना मगिन लोहच मता. इद्रमलेहका माट ताना संगे गूनम आतल. * इंजेके गूनम आतापया देवुळि, तना मगि किर्स्तु जीवात मनाहकु, माक सिक्साताहि निटमे पिसिह कीयगा. *

11 अचोने आयो मति, मावा येसुसामि किर्स्तु, माक देवुळता संगे गूनम कीसीतोग. * अदिनेनाहक देवुळतुन सीता कीसि, माट बेस-नेहना गिर्दा आयह्नल.

आदम बार एगिह कीतोग, किर्स्तु बार कलियिह कीस्तोग

12 मुनेतोग मान्वल आदम पापम कीताहकु, इद बूमते पापम पुट्टा. * वेगे वगोग मन्कना पापमतेनाहक हामुर पुट्टा. अदिहके आदमना जालपिलतोर, इतेके सबेटोर, पापम कीताहकु डोलिह्तोर. *

13 देवुळि मोसाना कयदे अडोड ईयनामुने, पूरा बूममेटोर पापम कीदुरे. मति अस्के मोसानाड अडोड लेवाहकु, बोन्के अडोन देहतनद कसुर दल्गो. *

* 4:22 4:22 पुट्टुळि 15:6 * 4:24-25 4:23-25 15:4; 1 कुरिततोर 9:9-10; 10:11; 2 लिमोति 3:16-17 * 4:24-25 4:24-25 यशायाह 53:4-5; रोम सहरतोर 5:6,8; 8:32; इपिसुसतोर 5:2 * 4:24-25 4:24-25 5:18 * 4:24-25 4:24-25 लैयव्यवस्था 16:17; 1 कुरिततोर 15:17; 2 कुरिततोर 5:21 † 4:24-25 4:24-25 8:30 ऊळट * 4:24-25 4:24-25 बळयिर 2:24; रोम सहरतोर 10:9; 1 पत्र 1:21 * 5:1 5:1 3:28 * 5:1 5:1 कृत्वसितोर 1:20 * 5:2 5:2 इपिसुसतोर 5:18,20; 1 पत्र 3:18 * 5:2 5:2 1 कुरिततोर 15:1 * 5:2 5:2 12:12; 1 पत्र 1:6 * 5:3 5:3 मथ्याल 5:11-12; 2 कुरिततोर 12:10; याकुब 1:2-3 * 5:3 5:3 लुकाल 21:19; 2 पत्र 1:6 * 5:4 5:4 याकुब 1:12 * 5:5 5:5 देवुळताड पाटाड 119:116; रोम सहरतोर 9:33; इब्रितोर 6:18-19 * 5:5 5:5 बळयिर 2:33; 10:45-46; गलातितोर 4:6; 1 तिसलुनितोर 4:8; तीतुस 3:6 * 5:6 5:6 गलातितोर 4:4 * 5:6 5:6 4:24-25; गलातितोर 2:20 * 5:8 5:8 योहन 3:16; 15:13; रोम सहरतोर 4:24-25; 8:38-39; गलातितोर 2:20; 1 योहन 4:10 * 5:9 5:9 3:25-26 * 5:9 5:9 1:18; 1 तिसलुनितोर 1:10 * 5:10 5:10 2 कुरिततोर 5:18,20; कृत्वसितोर 1:21-22; 1 योहन 4:10 * 5:10 5:10 8:34; इब्रितोर 7:25; 1 योहन 2:1 * 5:11 5:11 11:15 * 5:12 5:12 पुट्टुळि 3:1-7 * 5:12 5:12 पुट्टुळि 3:19; रोम सहरतोर 6:21-23; 1 कुरिततोर 15:21-22,56; याकुब 1:15 * 5:13 5:13 4:14-15

14 अस्के वने आदमनगडाह इतेके, मोसाना वेला एवनाह, लोकर पापम कीदूर, अदिहक डोलिदूर.* बेदम देवुळता तोडटाहि प्सेसत अडोटुन आदम देहतोग, ओना लेहका ओर पोल्लोतुन देहोर.* तेला मति ओर तमा कीतद पापमतेनाहकु डोलिदूर.

वेग आदम इतेके, पेके वावाल किर्स्तुना सीना मतोग.*

15 सीना मतेक वने, आदमना कर्मम ओसो देवुळता दर्मम, इव रेंडिना नडुम, वेल्लाय परक मन्हता. इद्रेमे वगोग मन्कल आदम कर्मम कीताहकु, वेल्लाटोर डोलतोर. मति तान्काय वीळिसि, बेचोनो देवुळता दया, दर्मम आंदु! अद दर्मम बेद इतेके, वगोगो मन्कल येसु किर्स्तुना दयाता मेटे, वेल्लाटोरा पापमता मापि आता.*

16 आदमना कर्मम ओसो देवुळता दर्मम, इव रेंडिनाग इद ओसो परक दिसिहता इतेके, वगोना कर्ममतेनाहकु, सबेटोर देवुळता मुनेह कसुरतोर आतोर. मति देवुळता दर्ममतेनाहकु, माट वेल्लाडे पापमताड कबस्क कीसाय मति, देवुळता मुनेह सेतेमतोरल आतल.*

17 वगोग मन्कना कर्ममतेनाहकु, कतमतोर हामुरता कय इळन मन्हतोर. मति दुस्रोग मन्कल येसु किर्स्तु कीतद कबळतेनाहकु, माक तान्काय वीळिसि, बर्कत दोर्किहता.* बह इतेके देवुळता बेरा दयाते, ओसो ताना दर्ममते, बोर सेतेमतोर आतोर, ओर सबेटोर पापमतुन, हामुरतुन गेल्लिसि, अमेसा पिसनूर.*

18 इदमलेहका आदमना उंदिय पापम कबळतेनाहकु, सबेटोर कसुरतोर आतोर. अद्रेमे किर्स्तुना उंदिय सेतेम कबळतेनाहकु,* सबेटोर देवुळता मुनेह सेतेमतोर आया पायहतोर;* अहे पूना पिसमुळ दोर्किह कीया पायहतोर.*

19 वगोग मन्कल आदम, देवुळ वेहतदिन केंजवाहकु, वेल्लाटोर लोकर पापि आतोर.* मति दुस्रोग मन्कल येसु किर्स्तु इसि, देवुळ वेहतदिन केंजताहकु,* देवुळि वेल्लाटोर मन्कलोरिन सेतेमतोर कीस्ता.

20 देवुळि लोकरिहक अडोड बाराहकु ईता इतेके, ओर अडोड देहचोर, तमा पापम बुदतुन बेस पुनदना इनजोर.* मति लोकर बेचोन पापम कीसोर अतोर, अचोने देवुळता दया वीळसोर अता.*

21 (बाराहक इदम आता?) सबेटोर मन्कलोरिन, पापम ताकिह कीसोर, हामुरतेके ओसीदु; मति इंजेके देवुळता दया माक ताकिह कीस्ता, मावा किर्स्तु येसुसामिना मेटे, देवुळि माक सेतेमतोर कीस्ता.* माट सेतेमतोरल आताहकु, माक अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता.

6

विस्वसिरा पोगोन पापमता बाताले अदिकर इले

1 (लोकर बेचोन पापमकीसोर अतोर, अचोने देवुळता दया वीळसोर अता इन्जि, नना मीक वेहच मतन.)* अह इतेके, देवुळि ईका ओसो पका दया कीयनाह, माट पापम कीसोरिन दाकल इनजोर, नाक इनेरिर.*

2-4 मति नना वेहेनन, अदम मुर्तिय विचर कीयना आयो! माट सबेटोरल येसु किर्स्तुना संगे जोळेम आतल इनजोर तोहतलाह, ओना पेदिरते एतगा मुळिन्दस तेदतल.* अस्केने माट ओना संगे डोलतप लेहका आतल.* अहे ओना संगे गुमयातगा मिसतप लेहका आतल.* इद पोल्लोतुन मागडतिरा? ओसो देवुळबाबाल तना बेरा डीसाते, किर्स्तुन हामुरतगडाहि जीवा अर्हतप लेहका,* माट वने इंजेके पूना पिसमुळते ताक पायहनल.* अदिनेनाहक पापम कीयनदिना लोप्पा ऊळतेके, माट इंजेके डोलतप लेहका महनल.* इतेके पापम बेदम कीसोरिन मनदकल?*

5 ओना हामुरतगा माट ओना संगे कलियतप आतल इतेके, ओना तेकमुळते वने निटमे ओना संगे कलियतप आतल, इदम माकु पूना पिसमुळ दोर्किहता.*

6 मथगा मनदनद पापमता अदिकर बूळेम आयना इनजोर, मावा पाळना मुनेता संगे हक्कनागुटाका डोलता इनजोर पुतल.* अह आसि, माट इंजेके मुनेता लेहका, पापमता कय इळन मनवल.*

7 बाराहक इतेके, डोलतोर पोगोन पापमता बातय अदिकर इले.*

* 5:14 5:12-14 1 कुरिततोर 15:22 * 5:14 5:14 होजे 6:7 * 5:14 5:14 1 कुरिततोर 15:45 * 5:15 5:15 बळयिर 15:11; 2 कुरिततोर 5:14; 1 तिमेति 2:5 * 5:16 5:15-16 8:1-2; 2 कुरिततोर 9:15 * 5:17 5:17 पृथमुळि 3:6,19 * 5:17 5:17 6:14 * 5:18 5:18 3:25-26 * 5:18 5:18 4:24-25 * 5:18 5:17-18 1 कुरिततोर 15:22 * 5:19 5:19 11:32 * 5:19 5:19 पिलिपितोर 2:8 * 5:20 5:20 3:20; ग्लातितोर 3:19 * 5:20 5:20 6:1; 1 तिमेति 1:13-14 * 5:21 5:21 योहन 1:17; रोम सहरतोर 6:14,23 * 6:1 6:1 5:20 * 6:1 6:1 3:8 * 6:2-4 6:2-4 मय्याल 28:19; बळयिर 2:38; ग्लातितोर 3:27; 1 पत्र 3:21 * 6:2-4 6:2-4 7:4; कुल्लसितोर 2:20-22; 3:2-3; 1 पत्र 2:24 * 6:2-4 6:2-4 कुल्लसितोर 2:12 * 6:2-4 6:2-4 बळयिर 2:24 * 6:2-4 6:2-4 7:6; 2 कुरिततोर 5:17; 13:4; ग्लातितोर 6:15; इपिसुसतोर 4:23-24; कुल्लसितोर 3:10 * 6:2-4 6:2-4 1 पत्र 2:24 * 6:2-4 6:2-4 1 पत्र 4:2 * 6:5 6:5 2 कुरिततोर 4:10; पिलिपितोर 3:10-11; कुल्लसितोर 2:12; 3:1 * 6:6 6:6 ग्लातितोर 2:20; 5:24; 6:14; इपिसुसतोर 4:22; कुल्लसितोर 3:9 * 6:6 6:6 7:14,24 * 6:7 6:7 1 पत्र 4:1

8 किर्स्तुना संगे डोलतप लेहका आतल, ✧ अदिनेनाहक इंजेके, किर्स्तुना संगे अमेसा पिससोर दाय्हनल ✧ इनजोर वने नमिह्ननल.

9-10 ओग पापमता विचरते ताकवालेवा, उंदिय मल्का डोलतोग; मति इंजेके ओग देवुळता विचर मतप पिसिह्तोग. अदिहक किर्स्तु हामुरतग्डाह जीवा अरतोग, इंजेके ओग ओसो बेस्केन डोलोग आयनोग इनजोर, माट पुतल. इंजेके ओना पोगोन हामुरता बातय अदिकर इले. ✧

11 अद्रमे मीट वने किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहकु, पापमता विचरते ताकवा, डोलतप लेहका आतिर, मति देवुळता विचर मतप ताकसोर पिसिह्ननिर, इदिन मीट पुन्हट.

12 अदिनेनाहक मीवाड रेंड दियाड मनदनव मेंदुस्किन, पापम आत्रे कीथि इनजोर, पापमता कयदे एमाट. अविस्किन पापम आत्रे कीतेके, मीक पापमताड लालुस्कना लेहकाने कीया पोयगा.

13 मीवाड मेंदुस्किन लाग्वाड कबस्क कीयलाह, पापमता कयदे विळिसस एमाट. मति पापमतुहक डोलिसि, माट पूना जीवा दोर्किह कीतम इनजोर पुन्जि, ✧ मीवाड मेंदुस्किन सेतेमताड कबस्क कीयलाहि, देवुळता कयदे ईन्हट. ✧

14 इंजेक मोसानाड अडोड आयो, मति देवुळता दयाये मीक ताकिह कीस्ता, इदिन सीता कीन्हट. ✧ अदिनेनाहक पापम मीवा माल्काना लेहका आयनद आयो. ✧

पापमता कय इळन मनदनद आयो

15 इंजेके देवुळता दया माक दोर्कताहकु, मोसानाड अडोड वेहतप, माक ताक पोयो. अदिनेनाहक इंजेके माट पापम कीतेक बाताल आयो इनदा पगयहनला? आयो, अद्रम मुतिय आयो.

16 इंजेके पापमताड केंजिसाय, देवुळताड केंजिसाय, बेदिनाड केंजिस मीट वरेम आसि मह्ननिर, अदिना कय इळन मनवालोरिर आतिर, इदिन पुनविरा? ✧ पापमताड केंजतेक अचोन, अद मीक देवुळताहि एगिह कीसि, हामुरतेके ओसीस्ता. देवुळताड केंजतेक अचोन, अद मीक सेतेमतोर इन्हता.

17-18 मुने मीट पापमता कय इळन मतिर, मति इंजेके मीक कागहतव देवुळताड पोल्लोन केंजिसि, अव पोल्लोड वेहतप, मीट मीवा जीवाताहि ताकिह्ननिर. ✧ ओसो देवुळि मीक पापमता कयदाहि विळिसह कीता. ✧ इंजेके मीट देवुळता कय इळन मन्जि, सेतेमते ताकलाह आतिर, देवुळतुहक जोहर आयि!

19-20 मीक इव पोल्लोड तेळियलाह तिपल मताहकु, नना इद्रम पुन्मिह कीयनव पोल्लोने वेहतहनन. मुने मीट पापमता कय इळन मतिर अस्के, मीक सेतेमता अगदे ताकलाह विचर वावो. ✧ मीवाड मेंदुस्किन करबताड विचर्कना कय इळन मनदलाह ईतिर, अह कीसि देवुळताड अडोन देहचोरेन अतिर. ✧ मति इंजेके मीट मीवाड मेंदुस्किन, सेतेमताड विचर्कना कय इळन मनदलाह ईन्हट. अस्के मीट देवुळता पवित्र लोकरिर आयकिर.

21-22 मुने मीट कीतव पापमताड कबस्कना मीक बाताले पायदा दोर्को. इंजेके अविस्किन सीता कीतेक, मीक लजा वास्ता. ✧ अव कबस्कना कमय इतेके हामुरिये. ✧ अद बेद्रमता हामुर इतेके, अमेसा देवुळता जीवालैवा मनदनद. ✧ मति इंजेके देवुळि मीक पापमता कयदाहि विळिसह कीता. ✧ कीसि मीक तनाये कय इळन मनवालोर कीता. कीताहकु, मीक इद पायदा दोर्किहता: देवुळि मीकू तना पवित्र अगदे ताकिह्ननिर, अमेसाता पिसमुळतेके ओसीस्ता.

23 (अदिहक माट पापम कीसोरेन दाकल इन्जि इनमाट.) बह इतेके, पापमता कमय इतेके, हामुरिये दोर्किहता. ✧ मति मावा किर्स्तु येसुसामि मयेनाहक कीतद कबळतेनाहकु, देवुळि माक तना संगे अमेसा पिसनद दर्म ईस्ता. ✧

7

मर्मिना पोल्लोतुन पोसि, पोल् तेळियिह कीस्तोग

1 इंजेके मोसानाड अडोड पुनवालोर मावोर यहुदिरिर, मीक नना वेहतलाह आतन. मन्कल जीवात मनेकेने, ओना पोगोन अडोना अदिकर ताकिहता, इद पोल्लोतुन मीट सबेटोरिर पुत्ति.

2 मर्मता अडो वने अहे: आंचाळि तना मुजोना संगेन, जोळ आस मनदना इनजोर, अडो मन्हता, दुस्रोन्क दायलाह पोलो. ✧ मति मुजो डोलतेक अचोन, तान्क अद अडो दल्गो.

✧ 6:8 6:6-8 2 कुरिततोर 5:14 ✧ 6:8 6:8 2 कुरिततोर 4:10; 2 तिमोति 2:11 ✧ 6:9-10 6:9-10 तेहचीतव पोल्लोड 1:18

✧ 6:13 6:13 1 पत्र 2:24 ✧ 6:13 6:13 7:5; 12:1; कुलुसितोर 3:5; 2 तिमोति 2:15 ✧ 6:14 6:14 5:17,21; 7:4,6; गलातितोर 4:21; 5:18 ✧ 6:14 6:14 8:1-2,12 ✧ 6:16 6:16 योहन 8:34; 2 पत्र 2:19 ✧ 6:17-18 6:17-18 2

तिमोति 1:13 ✧ 6:17-18 6:17-18 योहन 8:32; रोम सहरतोर 8:1-2 ✧ 6:19-20 6:19-20 मत्थाल 6:24; रोम सहरतोर 6:16 ✧ 6:19-20 6:19-20 7:23 ✧ 6:21-22 6:21-22 यहेज्केल 16:63; रोम सहरतोर 7:5; 2 कुरिततोर 4:2 ✧ 6:21-22 6:21-22

पिलिपितोर 3:19 ✧ 6:21-22 6:21-22 1:32; 5:12; 8:6,13; गलातितोर 6:8 ✧ 6:21-22 6:21-22 योहन 8:32 ✧ 6:23 6:23 5:12 ✧ 6:23 6:23 मत्थाल 25:46; रोम सहरतोर 5:21 ✧ 7:2 7:2 1 कुरिततोर 7:39

3 अदिनेनाहक ताना मुजो जीवात मनेकेन, अद दुष्रोन्क अतेके, तान सिङ्गि आंचाळ इन्हतोर. मति ताना मुजो डोलतेके, ओनाय संगे जोळ मनदनद अडो ताको. इतेके अद रांडे आतापया, दुष्रोन्क अतेके, अद सिङ्गि आंचाळ आयो.

4 अद्रमलेहकाने मावोरिर, (मुने माट यहदिरल मोसानाड अडोना संगे जोळ आस मतल). किर्स्तु डोलतस्के, माट वने ओना संगे डोलतप लेहकान आसि, अडोना अदिकरताहि पेसतल. * (रांडे आंचाळ दुष्रोन्क दाया पगतप लेहकाने.) माट वने इंजेके किर्स्तुना संगे हामुरतडाहि जीवा अरतप आसि, ओना संगे जोळ आतल; जोळ आसि, ओनाय संगे देवळता बेसता सेवा कीया पयाहनल.

5 माट मुने मन्कना बुदते ताकसोर मतल अस्के, * मावाड मेंदुस्किन पापम कीयलाह, लालुस्क ताकिह कीदुः. * मोसानाड अडोड पुताहकु, अव लालुस्क नेका वीळसोर अताड. * अदिनेनाहक माट पापम कबस्क कीसोर, अमेसाता हामुरता लायकतोरल मतल. *

6 मति इंजेके माट किर्स्तुना संगे डोलतप लेहका आताहकु, मावा पोगोन अडोना बातय अदिकर इले. अदिनेनाहक इंजेक माट पाळना रीतते, रासतव अडोना इसबते सेवा केवल. मति देवळता जीवा वेहतप, पूना रीतते कीयहनल. *

मोसानाड अडोड पापमतन पुन्गिह कीस्ताड

7 नना इचोन वेहतस्के, मोसानाड अडोड ओसो पापमि, इव उंदिय पोल्लो इनदनाया? आयो, मुर्तिय आयो! साक्षमतगा अडोड रासतव लेवेके, नना पापमतन पुनोन आवेनन. * दुष्रोना मालसोमतगा कोंडा कीयनद आयो इनजोर, * मोसाना अडो उकुम एवेके, कोंडा कीयनद पापम इनजोर, नना बह पुनेन?

8 मति अडोता मेटे, पापम अग दोर्किह कीता; * कीसि नावा जीवातगा, सबे रीतिनाड कोंडा कीयनद विचर्क पुटिह कीता. * बाराहक इतेके, पापम केमा इनजोर अडो मतेकेने, मावा जीवातगा, अद पापम कीयनद विचर पुटिहता. *

9 मुनेन नना मोसानाड अडोनाड पोल्लोड पुनवा मतन, अस्के नना पर्वलिवा पिसिंदन. मति अडोन पुतापया, कसर कीतोन्न आंदन इनजोर पुतन.

10 ओसो (देवळताहि एगिसि, ताना मुनेह) डोलतप लेहका आतोन्न इन्जि पुतन. लोकुर अमेसाता पिसमुळता अगदुन पुनिर इनजोर, देवुळि माक अडोड ईता. * मति (अविस्किन देहताहकु,) अवे अडोड नाकु हामुरता अगदे ओसीतप मन्हताड.

11 बह इतेके अडोना उकुमता मेटे, पापम अग दोर्किह कीता, कीसि नाक नाळेह कीता; ओसो नाक हामुरता अगदे ओसीता.

12 इद्रमलेहका देवुळ ईतव अडोड लागोड इन्जि इनोन. अव सबे देवुळताहि वाताड, सेतेमताड ओसो बेसताड आंदुः. *

13 अह इतेके, इव बेसताड अडोड नाक डोलनाह कीस्ताडा? अद्रम मुर्तिय केवोड! नावा पापम बुदिये बेसताड अडोना मेटे, नाक हामुरता अगदेके ओसीता. इद्रमलेहका देवुळताड अडोड, नावा पापम बुदतन पुन्गिह कीताड; ओसो पापम बेचोन लाग्वा मन्हता इनजोर तोहताड.

अडोड वेहतपु माट बाराहक ताक पागवल

14 निटमे, मोसानाड अडोड इतेके, देवुळतडाड आंदुः इनजोर, माट पुतल. मति नना इसि मन्कना बुदतोन्न, * पापमता कय इळन मनवानन. *

15 नना बेदिन कीकन इनजोर विचर कीयहनन, अदिन केवोन. मति नना बेदिन केवोन इनजोर विचर कीयहनन, अदिने कीयहनन. नना बेद्रम ताकलाह आतन, अद नाके तेळियो. *

16 नना कीयनद कबळतुन लाग्वद कबळ इन्जि, कबुल आयहनन इतेके, अडोड बेसताड इनजोर मानेम आयहनन. *

17-20 मति नयगा मनदनद बुदतगा, बेदे बेसता पोल्लो इले इनजोर पुतन. बेसता कबळ कीयलाहि नाक विचर वास्ताये, मति अदिन नना कीया पयागोन. अदिहक नना बेद बेसता कबळ कीकन इनजोर विचर कीयहनन, अदिन केवोन. मति नना बेद लाग्वा कबळ केवोन इनजोर विचर कीयहनन, अदिने कीयहनन. * अह इतेके लाग्वाड कबस्किन, नना नावा विचरते केवानन आयोन, मति नयगा जागा आस मनदनद पापम बुदिये, नाक अद्रम कीयनाह कीस्ता. *

21 इद्रमि बेस्के नना बेसताड कबस्क कीयलाह ऊळिहनन, अस्के अमेसा नावा लोप्पा मनदनद लाग्वा बुदि, नाक रोमिह कीस्ता इनजोर नना पुतन. *

* 7:4 7:4 6:2-4,14; 8:1-2; 10:3-4; ग्लातितोर 2:19 * 7:5 7:5 8:8 * 7:5 7:5 6:13 * 7:5 7:5 मोसानाड अडोड वावस्के वने, मन्कलोर पापम कीयलाहि विचर कीदुः; मति अडोड वास, पापम केमाट इनजोर इतापया, मन्कलोरिहक तमा कैगम बुदते अडोड देहतलाह, पका विचर वास्ता. अदिनेनाहक अडोन पुताहकु, मावाड लालुस्क नेका वीळसोर अताड इनजोर, पोतु वेहतलाह आतोग. * 7:5 7:5 6:21-22 * 7:6 7:6 2:29; 6:2-4,14 * 7:7 7:7 3:20; 4:14-15; 5:20 * 7:7 7:7 पेसमुळि 20:17; व्यवस्थाविवरण 5:21 * 7:8 7:8 3:20 * 7:8 7:7-8 5:20 * 7:8 7:8 1:1 कुरिततोर 15:56 * 7:10 7:10 लैव्यवस्था 18:5; लूकाल 10:28; रोम सहरतोर 10:5; ग्लातितोर 3:12 * 7:12 7:12 1 तिमोति 1:8 * 7:14 7:14 1 कुरिततोर 3:1 * 7:14 7:14 1 राजा 21:20,25; 2 राजा 17:17; योहन 8:34; रोम सहरतोर 3:9; 6:6; ग्लातितोर 4:3 * 7:15 7:15 ग्लातितोर 5:17 * 7:16 7:16 1 तिमोति 1:8 * 7:17-20 7:17-20 ग्लातितोर 5:17 * 7:17-20 7:17-20 8:3 * 7:21 7:21 8:2

22 देवुळताड अडोना लोप्पा, नावा जीवातगा पका गिर्दा आस्ता.*

23 मति नावा मेंदुलतगा उंद अलगता बुद दिसिहता, अद नाक देवुळताड अडोन केंजवाह कीस्ता. इद पापमता बुदि नाक दोहतप लेहका कीसि, नावा मेंदुलतुन ताकिह कीस्ता.*

24 अलो देवन! इद नावा बेचोटा गोसा! हामुरता अगदे दायनद इद पापि मेंदुलताहि, नाक बोग विळिसह कीयनोग?†*

25 मावा किस्तुं येसुसागिये, नाक विळिसह केवाल आंदोग, देवुळतुहक जोहर आयि! इद्रमलेहका इंजेके नावा जीवाते, देवुळताड अडोन नना माळिहनन. मति बेद बुदि नावा मेंदुलतगा मन्हाता, अद पापमता कय इळन मन्हाता.*

8

देवुळता जीवा ईयनद पिसमुळ

1-2 (मुने नाक पापमताकिह कीसि, अमेसाता हामुरतेके ओसीद्दु.) मति इंजेके नना येसु किस्तुंन विस्वस कीताहकु, नयगा मननद देवुळता जीवा पापमता, हामुरता कयदगडाहि नाक विळिसह कीता.* अदे जीवा इंजेके नाक ताकिह कीस्ता. (अदिनेनाहक देवुळि कसुरतोरिर इन्जि, मावा नेयम कीयगा इनजोर, माक बातय रेय इले.)* येसु किस्तुंन विस्वस केवालोरिहक, [मन्कना बुदते ताकवा, देवुळता जीवा वेहतप ताकवालोरिहक,*] देवुळि बेस्केन सिक्सा एवो.

3 माट मन्कना बुदते ताकसोर मताहकु, मोसानाड अडोड केंज पगवा मतल. अद इसबते, अडोड माक पापमता लावताहि विळिसह कीया पगवोड.* मति अडोड कीया पगवदिन, देवुळिये कीता. बेद्रम इतेके, तना वगोग मगिन लोहचीता. ताना मगि, माट पापि मन्कलोरा लेहका मन्कल मारियिस, इद ब्रूमतागा वास मतोग.* अदे मेंदुलते, ओग मावा पापमता सिक्सातुन, तना पोगोन एतोग.*

4 देवुळि बाराहक इद्रम कीता? इंजेके माट मन्कना बुदते ताकवालेवा, देवुळता जीवा वेहतप ताक पगयहनल.* इद्रम ताकसोर, उंद पूना रीतते अडोड वेहतप कीयलाह आतल.*

5 मन्कना बुदते ताकवालोर बार, मन्कनाडे पोल्लोनागा सीता कीसोर मन्हतोर.* मति देवुळता जीवा वेहतप ताकवालोर बार, देवुळताड पोल्लोनागा सीता कीसोर मन्हतोर.*

6 मन्कना बुदि मीवाड विचकिंन ताकिह कीतेके, मीक देवुळ ईयनद पिसमुळ दोर्को आयगा.* मति देवुळता जीवा मीवाड विचकिंन ताकिह कीतेक बार, मीट देवुळता संगे पिसकिर, ओसो सुकमते मनदकिर.

7 बह इतेके मन्कना बुदते विचर केवालोर देवुळताड अडोन केंजोर, केंज पगवोर वने. अदिनेनाहक अद्रम विचर केवालोर, देवुळता विस्द मन्हतोर.*

8 मन्कना बुदते ताकवालोर, देवुळतुहक विचर वातप, मुर्तिय ताक पगवोर.*

9 मीवा जीवातगा मात्रम, देवुळता जीवा जागा आताहकु,* मीट मन्कना बुद मतप लेहका पिसविर, मति पवित्र जीवा वेहतप लेहका पिसिहनिर. (बोरगा किस्तुंन जीवा इले, ओर ओना मन्कलोर आयोर,* इदिन सीता कीम्हटु.)

10 किस्तुं मीवाड जीवानगा मतेक अचोन, मीवाड मेंदुस्क पापमतुहक डोलतेक तेला, देवुळि मीक सेतेमतेर कीताहकु, ताना जीवा मीक अमेसाता पिसमुळ ईस्ता.*

11 बेद देवुळि येसुन हामुरतगडाहि तेकिह कीता,* अदे देवुळता जीवा, मीवा जीवातगा जागा आता.* अदे जीवाता लावते, मीट डोलतापया वने, देवुळि येसु किस्तुंन कीतप लेहका, मीवाड मेंदुस्किहक वने उंद दिया जीवा ईयगा.*

12 अदिनेनाहक मावोरिर! देवुळता जीवा वेहतपु, माक ताक पोयहता. मन्कना बुद मतप ताकनदायो.*

13 मन्कना बुदते माट ताकतेक अचोन, अद अमेसाता हामुरतेकेन ओसीस्ता.* मति देवुळता जीवाता तोळते, मावाड मेंदुस्क विचर कीयनव कबस्किन विळसतेके,* माट देवुळता संगे पिसकल.*

* 7:22 7:22 2 कुरिततोर 4:16; इपिससतोर 3:16; 1 पत्र 3:3-4 * 7:23 7:23 6:19-20; गलातितोर 5:17; याकुब 4:1; 1 पत्र 2:11 † 7:24 7:24 इद वचनतगा पोल्लु सिरप तनाय लोप्पा इनोग, मति सन्बेटर विस्विसरा लोप्पा वेहतहतोग. * 7:24 7:24 6:6; कुलुसितोर 2:11 * 7:25 7:25 8:1-2 * 8:1-2 8:1-2 योहन 8:32,36; रोम सहरतोर 6:17-18,21-22; 7:4; 1 कुरिततोर 15:45; याकुब 1:25

* 8:1-2 8:1-2 5:16; 8:34 * 8:1-2 8:1-2 मन्कना बुदते ताकवा, देवुळता जीवा वेहतप ताकवालोरिहक इद पोल्लो सने मोदुल काग्देहकनगा दोर्को. * 8:3 8:3 बळयिर 13:39; रोम सहरतोर 7:17-20; इब्रितोर 7:18-19; 10:1-4 * 8:3 8:3 गलातितोर 4:4 * 8:3 8:3 2 कुरिततोर 5:21; फिलिपितोर 2:7; 1 तिमोति 1:15; इब्रितोर 2:14-15,17; 4:15; 10:8 * 8:4 8:4 गलातितोर 5:16,25 * 8:4 8:4 2:26; 3:31 * 8:5 8:5 गलातितोर 5:19-21 * 8:5 8:5 गलातितोर 5:22-25 * 8:6 8:6 6:21-22 * 8:7 8:7 कुलुसितोर 2:18; याकुब 4:4 * 8:8 8:5-8 7:5; गलातितोर 5:17 * 8:9 8:9 योहन 14:23; 1 कुरिततोर 3:16; 6:18-20; 2 कुरिततोर 6:16; गलातितोर 4:6; 2 तिमोति 1:14; 1 योहन 3:24; 4:13 * 8:9 8:9 योहन 14:17 * 8:10 8:10 गलातितोर 2:20; इपिससतोर 3:17; कुलुसितोर 1:25-27 * 8:11 8:11 बळयिर 2:24 * 8:11 8:9-11 1 कुरिततोर 6:17; फिलिपितोर 2:1-2 * 8:11 8:11 योहन 5:21; गलातितोर 6:8 * 8:12 8:12 6:14 * 8:13 8:13 6:21-22 * 8:13 8:13 कुलुसितोर 3:5 * 8:13 8:13 1 कुरिततोर 9:27

- 14 बाराहक इतेके, बोर मन्कलोरिन देवुळता जीवा ताकिह कीस्ता, ✨ ओर देवुळताड मगक-मयास्क मन्हत्तोर. ✨
 15 बहु साकुर केवाल तना मालकाहक रेयिस मनदना लेहका, माकु देवुळताहि रेय वसनद जीवा दोर्कताया? ✨ आयो! ✨
 मावा जीवातगा मनदनद पवित्र जीवा, माकु देवुळताड मगक-मयास्क आनाह कीता. ✨ अदिनेनाहक देवुळतुनु, ए नावा बाबानिन इनजोर, केय पगयहनल. ✨
 16 इंगो, देवुळता जीवा मावा जीवातुन, मीट निटमे देवुळताड मगक-मयस्कनिर इनजोर, ✨ साक्सि ईयलाह आता. ✨
 17 इद्रमि किर्स्तुना लेहका, माट वने देवुळताड मगक-मयास्कनल आंदल, अहे ओना लेहका माक वने देवुळबाबाल तनाड मगक-मयास्कहक तासतद बर्कत दोर्कगा. ✨ माट इद बूम्ते किर्स्तुना संगे तिपल आयहनल इतेके, पया देवुळदीपते ओना संगे, देवुळताहि मान वने दोर्किह कीकल. ✨

वायनद कालमते विस्वसिरिहक दोर्कनद गर्दा

- 18 किर्स्तुनाहक विस्वसिरिहक इंजेक तिपल वास्ताये. मति वायनद कालमते, देवुळि तना डीसा तोहचि, बेचोन माक मान ईयगा. ✨ ताना सीता कीतेके, मावा इंजेटा तिपल ओसोय अल्को मन्हता ✨ इन्जि, नना पुहनन.
 19-21 (आदम-अवाल बेस्के पापम कीतोर अस्के,) देवुळि ओरिन सरप ईता, ओसो पूरा बूमतगा पीळा अर्हता. ✨ (मन्कलोरिहक इतेके, ओरा कसुरतेनाहक सरप दलगा, मति) देवुळ पुटिह कीतव सबेटविस्किहक बार, कसुर केवाये पीळा दोर्कता. मति अविस्किहक वने आसा मन्हता. उंद दिया देवुळि तनाड मगक-मयास्कन, अद सरपताहि विळिसह कीसि, ओरिहक मान ईयगा, अद मान पोळ्क्ने दिसगा. ✨ अदे दिया, देवुळि तना पुटिह कीतव सबेटविन वने, अविस्कना पीळाताहि विळिसह कीयगा. ✨ अद दियातुन अबु अगा ऊळसोरन मन्हताड.
 22 आंचाळि रिक्म आयहपा, नोयनद तेदतस्के बेद्रम ऊलगाहता, अद्रमे अव सबेटव इंजेक एवनाह, ऊलगतप आंदुड ✨ इनजोर पुतल.
 23 अविस्कना संगे माट वने ऊलगाह आतले. ओसो पया दोर्कनद बर्कत बेद्रम मनदगा इनजोर तोहतालाहि, देवुळि इंजेकेन माक तना जीवातुन ईना. अद जीवा वेहतपु, उंद दिया मयागा देवुळताड मगक-मयास्क आयनद, पूरा अदिकर दिसगा. ✨ अस्के मावाड मैदुस्किन तिपल्कनाहि विळिसह कीसि, पूनाड मैदुस्क माक ईयगा. अद दियातेनाहक, माट पका ऊलगासोर केपलाह आतल. ✨
 24 देवुळि माक पिसिह कीतस्के, माक इद आसा दोर्कता. ✨ मति बातालतुनाय कौडाने ऊळतेके, ताना पोगोन बोगाय बाराहक आसा तासेग? ✨
 25 माट इसि कौडाने ऊळवद बर्कततुन आसा कीयहनल. अदिहक अद बर्कत माक दोर्कनाहजोम, माट ओरम आयवा, केपसोर महनल. ✨
 26 अचोने आयो मति, माक तेळियवाहकु, देवुळता जीवा माक तोळ मन्हता. पार्तना कीयनस्के, देवुळतुन माट बाताल ताल्हकना, बेद्रम ताल्हकना इन्जि पुनवल. मावा तोडटाहि, माट देवुळतुन पोल्लोड वळ्हक पुनवल, मति ताना जीवा मावा लोप्पाडाहि ऊलगासोर केयिहता. केयिसि, मावा पार्तनातुन देवुळतगा बराबर एक्सि हीसीस्ता. ✨
 27 देवुळता विचर मतपे, पवित्र जीवा देवुळता लोकरेनाहक अर्ज कीस्ता. ✨ अदिनेनाहक मावाड पोतालोप्पाडाड पोल्लोन पुनदनद देवुळि, ✨ तना जीवाताड विचर्किन पुन्हता.
 28 देवुळि मुनेन विचर कीस तासतपु, ✨ बोन-बोन केयता, ✨ ओरे तान जीवा कीस्तोर. ओरिहक बेवे आयिड, देवुळि अव सबेटविना मेटे, ओरनाहक बेसताडे पोल्लोन पुटिह कीसीस्ता इनजोर, ✨ माट पुतल.

- ✨ **8:14 8:14** गलातितोर 5:18 ✨ **8:14 8:14** होरो 1:10; मत्याल 5:9; योहन 1:12; रोम सहरतोर 9:26; 2 कुरिततोर 4:5; 6:18; 1 योहन 3:24; तोहचीतव पोल्लोड 21:7 ✨ **8:15 8:15** गलातितोर 5:1 ✨ **8:15 8:15** गलातितोर 2:4; 2 तिमाति 1:7; इन्जितोर 2:14-15 ✨ **8:15 8:15** 1 कुरिततोर 2:12; 2 कुरिततोर 11:4; इपिसुसतोर 1:5; 1 योहन 4:17-18 ✨ **8:15 8:15** गलातितोर 4:5-6; 1 पत्रु 1:17 ✨ **8:16 8:15-16** 8:26 ✨ **8:16 8:16** 2 कुरिततोर 1:22; गलातितोर 4:6; 1 योहन 3:1,24; 5:10 ✨ **8:17 8:17** बळयिर 20:32; गलातितोर 3:29; 4:7; इपिसुसतोर 3:5-6; तीतुस 3:7; इन्जितोर 1:2,14 ✨ **8:17 8:17** 2 कुरिततोर 1:5,7; मिलिपितोर 3:10-11; कुलुसितोर 1:24; 1 पत्रु 4:12-13 ✨ **8:18 8:18** कुलुसितोर 3:4; तीतुस 2:13 ✨ **8:18 8:18** 2 कुरिततोर 4:17; 1 पत्रु 4:12-13; 5:1 ✨ **8:19-21 8:19-21** पट्टुळि 3:16-19 ✨ **8:19-21 8:19-21** कुलुसितोर 3:4; 1 पत्रु 1:7,13; 1 योहन 3:2 ✨ **8:19-21 8:19-21** बळयिर 3:21; 1 कुरिततोर 15:42; कुलुसितोर 1:20; 2 पत्रु 3:13; तोहचीतव पोल्लोड 21:1 ✨ **8:22 8:22** विर्महह 12:4,11 ✨ **8:23 8:23** 2 कुरिततोर 1:22; 5:5 ✨ **8:23 8:23** 2 कुरिततोर 5:2,4; गलातितोर 5:5 ✨ **8:24 8:24** 1 तिसलुनितोर 5:8; तीतुस 3:7 ✨ **8:24 8:23-24** 4:18-19; 2 कुरिततोर 5:7; इन्जितोर 11:1; 1 योहन 3:2 ✨ **8:25 8:25** 1 तिसलुनितोर 1:2-3 ✨ **8:26 8:26** योहन 14:16; इपिसुसतोर 6:18 ✨ **8:27 8:27** लुकाळ 22:32; इन्जितोर 7:25 ✨ **8:27 8:27** देवुळताड पाटाड 139:1-2; लुकाळ 16:15; बळयिर 1:24-25; 1 तिसलुनितोर 2:4 ✨ **8:28 8:28** इपिसुसतोर 1:9 ✨ **8:28 8:28** 9:24; 11:29; 1 कुरिततोर 1:9; गलातितोर 1:6,15-16; 5:8; इपिसुसतोर 1:11; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 2 तिसलुनितोर 2:14; 1 पत्रु 2:9 ✨ **8:28 8:28** 2 कुरिततोर 4:15

29 बाराहक इतेके, बोर बोर नयगा विस्वस तासनुर इनजोर, देवुळि मुनेन पुन्ज मता. ✨ नावा मगि येसु ओर सबेटोरा दादाल आयेग इनजोर, ✨ देवुळि ओरिन येसुना लेहकाडोर आयलाह, ✨ मुनेन आचता. ✨

30 बोर-बोरिन आचता, ओरिन तना अगदे ताकलाह, केयता वने. बोर-बोरिन केयता, ओरिन सेतेमतोर कीता वने. ✨ बोर-बोरिन सेतेमतोर कीता, ओरिहक पका मान इयगा वने. ✨

देवुळता गूनमताहि माक बेदे एगिह कीया पगवो

31 इचानाह वेहचोर वातन, अव सबे पोल्लोन ऊळिसि, इंजेके उंदिय पोल्लो पेसिहता: देवुळि मावा तोळ मतेके, मावा विस्दतोर बेच्वर मतेकाय, माक बाताले आयो! ✨

32 देवुळि किर्स्तुन मयेनाहक डोललाह वने विळिससीता, वेग नावा वगोरो मगि इनजोर, विचर वने केवो, अचोन ताना गूनमि! ✨ इतेके तना करल कीस मतपु, इव सबेटविन चिच्टम आयवा, माक निटमे इयगा. ✨

33 देवुळिये माक आचिसि सेतेमतोरिर इन्हता. इतेके मन्कलोर मावा पोगोन कसुर वाटटेकाय, बाताल आयो. ✨

34 पया देवुळि माक सिक्सा ईया पगयहताया? आयो, अद्रम बेस्केन केवो! ✨ येसु किर्स्तुये मयेनाहक डोलिस मतोग. अचोने आयो मति, देवुळि ओन जीवा अर्हचि, तना तिनळ बाजे ओन उदिह कीता. ✨ ओग मावा तोळ मन्जि, अगा मयेनाहक देवुळतुन वळ्ळकिहतागो! ✨

35-36 मुनेन दाविद राजाल साम्मतगा इद्रम रासतोम:

ए देवुळि! माट नीवा मन्कलोरोम इनजोर, लोकुर माक जर्मिने हक्कलाह ऊळिहताोर.

एरेन अस्कलाह ओतप लेहका, माक ओयलाह ऊळिहताोर. ✨

इनजोर रासतोम. माक तिपल वावालि, ✨ लोकुरा विस्द वावालि, दुकळ आवालि, गेंदेड दोर्कोड आवेस्कु, दोकाता जागातगा मनेलल, लोकुर माक कसेहक-मस्कने हक्के. इद्रमताड तिपलक वातेके, किर्स्तु माक जीवा केवोग इनजोर इनदकला? (आयो! ओग माक जीवा कीसोरिन मन्हतोम.) ✨

37 इव तिपलक माक वातेक तेला, माक जीवा कीतोगु किर्स्तु मावा तोळ मनाहकु, ✨ माक ओरे कीया पगवोड, माटे पूरा गेल्लिहनाल. ✨

38-39 मावा सामि येसु किर्स्तुन मयेनाहक डोललाह लोहचि, माक इचोन जीवा कीता इनजोर, देवुळि तोहता. ✨ हामुर आयि, पिसमुळ आयि, पोगोटाड देवतुल्लक आयिड, देयहक-बतहक आयिड, नेटा रेयि आयि, नाळता आल्सुळ आयि, पेन्क-हानास्क आयिड, पोगोटा बूमतगा ओसो इळता बूमतगा देवुळि पुटिह कीतव बेवे आयिड, मयगा मनदनद देवुळता गूनमताहि, माक बेवे एगिह कीया पगवोड इनजोर, ✨ नना बेस-नेहना पुतन.

9

यहुदिर किर्स्तुन पास्कताहकु, पोलु नारज आस्तोग

1-3 (देवुळता गूनमताहि माक बेवे एगिह कीया पगवोड इतेके,) नावा इझयेलतोर यहुदि जाततोर बाराहक एगतोर? ओरेनाहकु नना पका आल्सुळते महनन, उंद दिया तपवा, नावा जीवा नोस्ता. येसुन विस्वस केवाहकु, ओरिहक दोर्कनद सिक्सा नाक दोर्कि! ओरा बदलातहकु, देवुळि नाके सरप ईसि, किर्स्तुनग्दाह एगिह कीतेक तेला बेसे! ✨ मति ओर पिसिर इनजोर, ओरेनाहक अचोन नना आलिह कीयहनन. ✨ किर्स्तुना मुनेह किरिया, इद निटमे, नना जोल वळ्ळकोन, ✨ देवुळता जीवा वने इद पोल्लोता साक्सि मन्हता.

✨ 8:29 8:29 11:2 ✨ 8:29 8:29 कुलुसितोर 1:18; इन्नितोर 1:6 ✨ 8:29 8:29 1 कुरिततोर 15:49; पिलिपितोर 3:21; कुलुसितोर 3:10 ✨ 8:29 8:29 9:23; 1 कुरिततोर 2:7; 2 कुरिततोर 3:18; इपिसुस्तोर 1:5,11; 1 पत्र 1:2; 1 योहन 3:2 ✨ 8:30 8:30 3:24 ✨ 8:30 8:30 योहन 17:22-23; रोम सहरतोर 9:23 ✨ 8:31 8:31 देवुळताड पाटाड 118:6; 1 योहन 4:4 ✨ 8:32 8:32 योहन 3:16; रोम सहरतोर 4:24-25 ✨ 8:32 8:32 2 कुरिततोर 6:10 ✨ 8:33 8:33 यशायाह 50:8-9; लकाल 18:7 ✨ 8:34 8:34 8:1-2 ✨ 8:34 8:34 मार्कल 16:19 ✨ 8:34 8:34 5:10 ✨ 8:35-36 8:35-36 देवुळताड पाटाड 44:22; बळयिर 20:24; 1 कुरिततोर 4:9; 15:30-31; 2 कुरिततोर 1:9; 4:10; 6:9; 11:23 ✨ 8:35-36 8:35-36 2 कुरिततोर 4:8 ✨ 8:35-36 8:35-36 2 कुरिततोर 12:10; इपिसुस्तोर 3:18-19 ✨ 8:37 8:37 गळतितोर 2:20; इपिसुस्तोर 5:2; तोहवीतव पोल्लोड 1:4-5 ✨ 8:37 8:37 योहन 16:33; 1 कुरिततोर 15:57 ✨ 8:38-39 8:38-39 5:8 ✨ 8:38-39 8:38-39 इपिसुस्तोर 3:18-19; 1 पत्र 3:22 ✨ 9:1-3 9:1-3 पेसमुळि 32:32 ✨ 9:1-3 9:1-3 2 कुरिततोर 12:15 ✨ 9:1-3 9:1-3 2 कुरिततोर 11:10; गलातितोर 1:20; 1 तिमोति 2:7

4 ओरिन देवुळि तनाड पिलाड-पेकोर आयलाह आचता, ओरिहके तना सोबा ओसो डीसा दिसिह कीता, ओरा संगे करल कीसि, तनाड अडोना साम्रम ईता. तन्क बेद्रम माळना इनजोर, ओरिने वेहच मता. ओसो ओरिहक वेल्लाडे बेसाटाड पोल्लोन विळिसस मता.

5 देवुळ आचतोर अब्रहम, इसक, याकुब इनवालोर मावा पेदामुयोरगडाहिये, मावा इसयेल लोकर पुट वातोर.* ओराय कूळते, देवुळ लोहतोगा पिसिह केवाल किस्तु, मन्कल मारियिस पुट वातोग. ओग किस्तु कतमतोरा देवुळ आंदोग, ओन्क अमेसा-अमेसातुहक जोहर आयि. ओआमेन.

6 (मीवा जालापिलतुहक नना बर्कत ईकन इनजोर, देवुळि इसयेललोकुरा तादोर-बाबोरिन किरिया कीस मता. मति इंजेके किस्तुनु इसयेलतोर पास्किहतोर इतेके,) देवुळि ओरा संगे कीतद किरियातुन देहता इनजोर, नना इनोन. मति इसयेल देसेमते पुटोर सबेटोर, देवुळता लोकर आयोर, इचोने इहनन.

7-9 अद बह इतेके, अब्रहम मुय्तोना जालापिलतोर सबेटोर देवुळताड पिलाड-पेकोर आयोर. देवुळि अब्रहमिहक इद्रम पोल्लो विळिसस मता: “पेगेडु इदे वेलाते ओसोवने नना नियगा मल्स वायकन, अस्के नीवा मुते साराहकु, ओवोगा पेकाल पुटिस मनदनोग,” इ इनजोर इता. (ताना पोल्लो विळिससतपे, इसकपुटोग.) अब्रहमिहक ओसो दुसोर पेकोर मन्जाय, देवुळि ओनु, “नीवा जालापिलतुन इसकनगडाहे लेकरु” इ इनजोर इता. इव पोल्लोड बाताल तेळियिह कीस्ताड इतेके, अब्रहमनगा पुटोर सबेटोर, देवुळताड पिलाड-पेकोर आयोर; मति देवुळताड मक-मयास्क, तना पोल्लो विळिससतप पुटोगा पेकाना कूळताहिये, पुट वायनुर.*

10 अचोने आयो मति, इद पोल्लो वने मन्हता. मावा तादो इसक मुय्तोग, ओना मुते रिबका सेळो, वेरिहक एमोह पेकोर पुटोर.*

11-12 केंजाट, वेर पेकोर पुटानामुनेन, ओसो ओरु बेदाय नेहना-लाग्वा कीयनामुनेन, देवुळि तलिन बाताल वेहच मता, तान सीता कीम्हट: मुने पुटवाल पेकाल, पया पुटवाना सेवा कीयनोग, इ इनजोर इता. देवुळि मन्कनाड कबस्कना इसबते आयो, मति तनाय विचर मतप, मन्कलोरीन आचिहता इनजोर तोहतलाहि, ओर एमोह पेकोरगडाहि, मुनेन ओर्विन बार आचता, ओर्विन बार आचो.

13 ताना साम्रमतगा इहे मन्हता: देवुळि इन्हता, “नना उड्लोग याकुबिन एरे कीतन, मति तमदादाल एसान बार जेक कीतन,” इ इनजोर रासतद मन्हता.

देवुळतुहक तनाय विचरते कीयलाह अदिकर मन्हता

14 (ओर एमोह पेकोर बातालाय नेहना-लाग्वा कीयनामुनेने, देवुळि ओर्विन बार आचता, ओर्विन बार जेक कीता इनजोर,) माटु देवुळतगा बाताले सेतेम इले इनदा पयायकला? आयो! अद्रम मुर्तिय इनदा पागवल!

15 मोसान देवुळि बाताल इता, मीक सीता मन्हताया: “बोना पोगोन दया कीयना, बोना पोगोन जीवा लोपना, अद नावाय विचरते कीम्हन्न,” इ इनजोर इता.

16 इद्रमलेहका बोगाय मन्कना पोगोन देवुळि दया कीस्ता इतेके, ओग मन्कना विचरतुन ऊळिस केवो, ओनाड कबस्किन ऊळिस केवो, मति तनाय विचरते कीस्ता.

17 ताना साम्रमते रासतपु, मोसाना कालमते, देवुळि पिरोन राजान इद्रम इता: “नीवा पोगोन वायनव पीळाना मेटे, नावा डीसातुन तोहतकन. अस्के पूरा बूममेड नावा पेदिर दायगा, इद पोल्लोतेनाहके, नीक राजाल इनजोर निल्पिह कीतन” इ इनजोर रासतद मन्हता.

18 इद पोल्लोताहि बाताल तेळियनाह आस्ता? देवुळि बोन दया कीयलाह विचर कीस्ता, ओन दया कीस्ता; बोनु (पिरोनना लेहका), कैगम आनाह विचर कीस्ता, ओन कैगम आनाह कीस्ता.*

☆ 9:4 9:4 पेसमुळि 4:22 ☆ 9:4 9:4 पेसमुळि 40:34; 1 राजा 8:11 ☆ 9:4 9:4 पुटमुळि 17:2; व्यवस्थाविवरण 29:14; लूकाल 1:72; बळयिर 3:25; इपिसुसतोर 2:12 ☆ 9:4 9:4 व्यवस्थाविवरण 4:13-14; देवुळताड पाटाड 147:19 ☆ 9:4 9:4 इब्रितोर 9:1 ☆ 9:4 9:4 बळयिर 2:39; 13:32; रोम सहरतोर 2:17; 3:2; गलातितोर 3:16; इपिसुसतोर 2:12 ☆ 9:5 9:5 बळयिर 3:13; रोम सहरतोर 11:28 ☆ 9:5 9:5 याकुबना दुसा पेदिर “इश्येत” मता (पुटमुळि 32:28). ओनाय कूळतेर इसयेल देसेमतोर आतोर. ☆ 9:5 9:5 मत्थाल 1:1-16; रोम सहरतोर 1:3-4 ☆ 9:5 9:5 क्लुसितोर 1:16-19 ☆ 9:5 9:5 इब्रितोर 7:24 ☆ 9:6 9:6 गिन्ती 23:19 ☆ 9:6 9:6 2:28-29 ☆ 9:7-9 9:7-9 योहन 8:39; गलातितोर 4:23 ☆ 9:7-9 9:7-9 पुटमुळि 18:10,14 ☆ 9:7-9 9:7-9 पुटमुळि 21:12; इब्रितोर 11:17-18 ☆ 9:7-9 9:7-9 4:13,16-17; गलातितोर 4:28; इब्रितोर 11:11 † 9:7-9 9:7-9 अब्रहमना मुते साराहकु मा पुटोनो इनजोर, देवुळि मुनेन किरिया कीस मता. मति वेल्लाडे दियाड आतापया वने, अद नेलाड हळ्वाका मता. अदिनेनाहक अब्रहम, तनमुतेना ओरुलतदिन तस्के, तानक पुटवाल पेकाना पेदिर इस्मालि इनजोर तासतोग. ओग इस्मालना जालापिल मन्कना रीते पुटोर आंदुर इनजोर, पोल् वेहता बोटोग. ☆ 9:10 9:10 पुटमुळि 25:21 ☆ 9:11-12 9:11-12 पुटमुळि 25:23 ☆ 9:13 9:13 मलाकी 1:2-3 ☆ 9:14 9:14 2 इतिहास 19:7; रोम सहरतोर 2:11 ☆ 9:15 9:15 पेसमुळि 33:19 ☆ 9:17 9:17 पेसमुळि 9:16 ☆ 9:18 9:18 पेसमुळि 4:21; 7:3; 9:12; 10:20,27; 11:10; 14:4,17; व्यवस्थाविवरण 2:30; यहेज्जु 11:20; योहन 12:40; रोम सहरतोर 11:7,25

19 इंजेके मीट नाक ताल्हकेरि, “(मयगा बोरा-बोरा कैगम बुदि मनदना इनजोर, देवुळता विचर मता इतेके,) देवुळि मावा पोगोन बाराहक कसूर वाटिहता?✧ ताना विचरतुन बोग रोमिह कीया पगयह्तोग?✧” इनजोर इनैरि.

20 मति इद्रमलेहका देवुळतुन मलीबडनद ओपिहताया? माट इतेक वेट मन्कलोरले आंदल, इदिन सीता कीयिड. कुमाल पंडटद अळका, “चेह! नाक इद्रम बाराहक पंडटिन डा?” इनजोर ओन इन्हताया?✧

21 कुमाल तना विचर वातप अळका पंडेग; उंदिय तोळ्यो गोमाताहि, रेंड तुकळेड कीसि, उंदतुन बार बेस सोबाता अळका, उंदतुन बार केनकेनेता अळका इद्रम पंडलाह, ओन्क अदिकर मन्हताया, इले?✧

22 अद्रमलेहकाने देवुळतुहक वने, तना विचर मतप कीयलाह अदिकर मन्हता. तमा पापमते बूळेम आयना लायक मनवालोर पोगोन, देवुळि ओड आस्ता.✧ मति ओरिन अस्केडस्केन सिक्सा कीसि, तना लावतुन तोहो. ओरा लाग्वातनमतुन आपसोर, वेल्लाजोम केपसोर मन्हता.✧

23 बाराहक इद्रम केपसोर मन्हता इतेके, बोर लोकुरिन तना संगे, तना मान-डीसाता जागाते तासना इन्जि, सुम्पुनेन आचता,✧ ओरा पोगोन इंजेके दया कीसि, नना बेचोटा बेरा देवुळतन इनजोर, सबेटोर लोकुरिहक तोहतलाह आता; अदिनेनाहके केपिहता.

24 अद आचतोर मन्कलोरल माटे आंदल रा! मावा मुडगा मनदलाहि, सिरप माट यहुदिरिने आचो, मति यहुदि आयवोरिन वने आचता.✧

25 यहुदि आयवोरा लोप्या देवुळि तना कबुरतोग होसेना संगे इह वेहता:

“बोर मुने नावा मन्कलोर आयोर आस मतोर,

ओरिन इंजेके नावा मन्कलोरि रिनदकन;

बोर मुने नावा गूनमतुन पुनोर आस मतोर,

ओरिहक नावा गूनम तोहतकन. ✧

26 ओसो, बेद जागाते मीट नावा लोकुरि र आयविर इनजोर वेहतद मन्हता,

अदे जागाते ओरिन वेर जीवाल मनदनद देवुळताड मगक-मयास्कु इनजोर इनदुर,” ✧

देवुळ वेहतव इव पोल्लोन होसे रासतोग.

27-28 अद्रमे देवुळता कबुरतोग यसयाल वेल्लाय मुनेन, इझयेलतोर लोप्या इद्रम वेहतोग:

देवुळि तना मुनेन वेहच मतप लेहकान

इद बमतोर सबेटोरा अदु चट्टिपेटे नेयम कीयगा, पुराय नेयम कीयगा,

इझयेल मन्कलोर समदुरता उस्कोता लेहका, लेक पगवप मन्हतोर,

तेला मति ओरगडाहि उचुरे, देवुळता सिक्साताहि पिसनूर. ✧

इनजोर इतोग.

29 ओसो यसयाल इद्रम वने वेहच मतोग:

बेरा डीसाता देवुळि मावा जालपिलतोरगडाहि, उचुरिनाय पिसिह केवेके,

माट वने सोदोम-गोमोरा नाहकनोर मन्कलोर लेहकान, पूरा बूळेम आवेलल, ✧

इनजोर वेहतोग.

यहदिर तमाड कबस्कना पोगोन विस्वस कीतोर

30 इंजेके बाताल इनदकल? यहुदि आयवोर देवुळता सेतेमतुन पहंकोर. तेला मति उचुर किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, देवुळि ओरिन सेतेमतोर कीता. ✧

31 मति इझयेल लोकुर बह आंदुर, मोसानाड अडोड केंजिसि, इवे अडोन कर्तुळते माळतेके, माट सेतेमतोराम आयकोम इंद्र. मति अद्रम ओर ताना मुनेह, सेतेमतोर आया पगवोर. ✧

32 बाराहक आया पगवोर इतेके, ओर इझयेल लोकुर किर्स्तुन विस्वस केवा, मावाडे बेसताड कबस्कने सेतेमतोरल आयकल इनजोर ऊळिंदुर. इद्रमतोरिनाहकु किर्स्तु कोदूर ईस अर्हतनद बंडालेहका मन्हतो! ✧

33 किर्स्तुना लोप्या मुनेने देवुळि वेहतदु सांभमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

✧ 9:19 9:19 3:7 ✧ 9:19 9:19 2 इतिहास 20:6; अयब 9:12; दानियेल 4:35 ✧ 9:20 9:20 यशयाह 29:16; 45:9; 64:8; यर्म्याह 18:6 ✧ 9:21 9:21 2 तिमोति 2:20 ✧ 9:22 9:22 बुदताड पोल्लोड 16:4; 1 पत्र 2:8 ✧ 9:22 9:22 2:4 ✧ 9:23 9:23 8:29-30 ✧ 9:24 9:24 3:29; 8:28 ✧ 9:25 9:25 होरो 2:23; 1 पत्र 2:10 ✧ 9:26 9:26 होरो 1:10; रोम सहरतेर 8:14 ✧ 9:27 9:27 2:17; यशयाह 10:22-23; होरो 1:10; रोम सहरतेर 11:5 ✧ 9:29 9:29 व्यवस्थाविरपण 29:23; यशयाह 1:9; 13:19; यर्म्याह 49:18; 50:40; अमोस 4:11; 2 पत्र 2:6 ✧ 9:30 9:30 1:17; 3:21-23; 10:6-8; गलातितोर 3:24; इफ्रितो 11:7 ✧ 9:31 9:31 3:27; 10:2-4; 11:7; गलातितोर 5:4 ✧ 9:32 9:32 किर्स्तु वाताहकु, यहदिर बेस-नेहना गिर्दा अयना मता; मति ओर अडोड वेहतप पिसलाहि विचर कीताहकु, किर्स्तु वातस्के ओन सीता केवोर. ओग हव्कनागुदतागा डोलतद वने, ओरिहक उगस उगस मंद, अदिनेनाहक किर्स्तु ओरिहक कोदूर इयलाह कीतद बंडाला लेहकान आतोग.

इद ऊळट! नना येस्सलेम सहरते बंडालेहकाडोन ओर्विन तसिहन्नन,
ओनगा वेल्लाटोर कोदुर ईस मुटनुर*

मति ओना पोगोन बोर आसा तासनुर, ओर बेस्केने मेसेहने आयोर आयनुर. *
इनजोर रासतद मन्हता.

10

1 मावोर विस्वसिरि! नावा इश्येल लोकुरिन देवुळि पिसिह कीयि इनजोर, नावा पूरा जीवाताहि विचर कीसि, इद पोल्लोतेनाहक देवुळतुन अमेसा पार्तना कीसोरिन महन्नन.

2 देवुळतुन माळलाहि, ओरा पका जिद मन्हता इनजोर, नना ऊळतन.* मति ओर देवुळ वेहता अगदुन पुनोर.

3-4 बह इतेके, देवुळि लोकुरिन बेद्रम सेतेमतोर कीस्ता इनजोर, ओर पुनोर. पुनवाहकू, ओरू मोसानाड अडोड केंजिसि ताकतेके, देवुळि माक सेतेमतोर इनदगा इनजोर, विचर कीस्तोर. मति किस्तुं मयेनाहक मोक आसि, पाळनाड अडोन मारिह कीसि, अद अगदुन बंद कीतोग.* कीसि, लोकुर सेतेमतोर आयलाहि, विस्वसता अग तोहतोग. मति इद अगदे, इश्येलतोर ताकोम इन्हतोर.*

देवुळि तन्क केयवालोर सबेटोरिने पिसिह कीस्ता

5 साङ्गमतेमोसाल बह रासतोग इतेके, बोर बोर अडोड माळसोर पिसलाह ऊळिह्तोर, ओरिहक सबे अडोन, बेदिने चुकवालेवा माळ पोयतगा.*

6-8 मति बोर बोर विस्वस कीसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिह्तोर,* ओरा लोप्पा मोसाल इद्रम वेहतोग इतेके, देवुळता पोल्लो नियगा मन्हता, इतेके नीवा जीवातगा, नीवा तोडटगा मन्हता. अदिनेनाहक “माक पिसिह केवाल किस्तुन ततलाहि देवुळदीपतगाबोग तगड पगायनोग?” इनजोर इनमाट. बह इतेके किस्तुं कुदि माक पिसिह कीयलाहि, इद बूमतगा वातोग. अद्रमे ओसो “किस्तुन हामुरताह तेगिह कीयलाह, हानादीपते बोग रेग पगायनोग?” इनजोर वने मीट इनमाट;* बह इतेके, देवुळिये किस्तुन हामुरताडाह तेगिह कीता. अदिनेनाहक देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह, माक बाताले कीया पोयो, सिरप विस्वस कीयना अचोने. इजेके माट इद कबुरतुन पोकर कीयलाह आतोम.

9 अद कबुर इद्रम इतेके, येस्ये नावा सामि इनजोर, निमा नीवा तोडटे कबुल आसि,* देवुळि ओन हामुरताडाहि जीवा अर्हता इनजोर, नीवा जीवाताहि विस्वस कीतेक अचोन, देवुळि नीक पिसिह कीयगा.*

10 बोगे आयि, आपुना जीवाताहि विस्वस कीतेकेने, ओग देवुळता मुनेह सेतेमतोग आस्तोग. अद्रमे आपुना तोडटे कबुल आतेकेने, ओग तना पापमता सिक्साताहि पिसिह्तोग.

11 देवुळता साङ्गमतगा वने, इद्रम रासतद मन्हता: “किस्तुन विस्वस केवाल बोगे मनेग, ओग मेसेहने आयोग आयनोग.” *

12 विस्वस केवालोर यहुदिर मनिर, ओसो बोर दुसा जाततोर मनिर, कतमतोरा सामि इतेके येस्ये! ओन केयवालोर सबेटोरिन, ओग पका बेस ऊळिह्तोग.*

13 बोर बोर सामिनु दया कीम इनजोर केयिह्तोर, ओर सबेटोर पिसनुर, * इनजोर रासतद मन्हता.

14 मति बोर लोकुर किस्तुन विस्वस केवोर, ओर बह केयेर? ओरिहक ओना पोल्लोतुन बोगे एव्हिह केवालेवा, ओर बह विस्वस केवेर?* ओरगा बोगे अनवालेवा, किस्तुना कबुर बह एवयाग?*

15 लोहवालोर लेवेके, ओरगा बोगे दायनोग?* अदिनेनाहक देवुळता साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता: बेसता कबुरतुन तवालोर वायनदिन ऊळिसि, बेचोन गिर्दा वास्ता! * इनजोर देवुळता कबुरतोग यसयाल वेहतोग.* अद्रमे देवुळि तना कबुरतोरिन पोकर कीयलाहि लोहताये.

16 मति केंजतोरडाहि उच्चुर अद बेसता कबुरतुन विस्वस केवोर.* इदिने यसयाल इतोग, “ए सामि! माट वेहतद कबुरतुन बोगाय विस्वस कीतोगा?” * इनजोर इतोग.

* 9:33 9:33 ग्लातितोर 5:12 * 9:33 9:33 यशायाह 8:14; 28:16; रोम सहरतोर 5:5; 10:11; 1 पत्र 2:6,8 * 10:2 10:2 बळधिर 21:20 * 10:3-4 10:3-4 3:21-23; 7:1-4; 11:7; ग्लातितोर 3:24; 4:5 * 10:3-4 10:2-4 9:31 * 10:5 10:5 लैयव्यवस्था 18:5; नहेम्याल 9:29; यहजेकेल 20:11,13,21; पिलिपितोर 3:9 * 10:6-8 10:6-8 9:30 * 10:6-8 10:6-8 व्यवस्थाविवरण 30:12-14 * 10:9 10:9 मय्याल 10:32; लूकाल 12:8; 1 कुरिततोर 12:3; पिलिपितोर 2:11; 1 योहन 4:15 * 10:9 10:9 बळधिर 16:31; रोम सहरतोर 4:24-25; 1 पत्र 1:21 * 10:11 10:11 यशायाह 28:16; रोम सहरतोर 9:33 * 10:12 10:12 बळधिर 10:36; रोम सहरतोर 3:21,23,29 * 10:13 10:13 योएल 2:32; बळधिर 2:21 * 10:14 10:14 यशायाह 52:15; रोम सहरतोर 15:20-21; इपिसुस्तोर 4:21 * 10:14 10:14 बळधिर 8:31; तीतुस 1:1-4 * 10:15 10:15 बळधिर 13:3; रोम सहरतोर 15:24; 3 योहन 6-8 * 10:15 10:15 यशायाह 52:7 * 10:15 10:15 इपिसुस्तोर 6:15 * 10:16 10:16 3:3 * 10:16 10:16 यशायाह 53:1; योहन 12:38

17 इद्रमलेहका लोकुर किस्तुना बेसता कबुरतुन केंजतेकेने, विस्वस कीया पगयहतेर, ✨ बोगाय अद कबुरतुन पोकरु कीतेकेने, ओर केंजिहतेर.

18 पया इम्रयेल लोकुर इद्र कबुरतुन केंजोरा? आयो, ओर केंजतोरै. देवुळता सास्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता: ओरा कबुर पूरा बूममैड एवता.

ओरा पोल्लो दुनियाता कोड एवनाह पोकरु आता, ✨

इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमे ओर निटम केंजतोरै.

19 केंजिसाय ओरिहक तेळियोया? तेळियहताये! मुनेन मोसाना सास्रमते रासतपु, देवुळि इम्रयेल लोकुरिन इद्रम इता: “दुस्राड जातिनोरिहक बर्कत ईसि, मीवा जीवा कर्वनाह कीकन.

नाक पुनवोरिहक देव्या ईसि, मियगा कोटुल पुटिह कीकन,” ✨

इनजोर देवुळि इता.

20 मोसाना पेकेडोग यसयाल, (दुस्राड जातिनोरा लोप्पा रासिहपा,) देवुळता दीरते इद्रम रासतोगा:

नाक पर्हकवोरु, नाक दोर्किह कीतोर.

नाक पुनदलाह ऊळवोरु, नाक पुनदलाह आतोर, ✨

इनजोर रासतोगा.

21 इम्रयेल लोकुरा लोप्पा बार, देवुळि इद्रम इता: “नयगा मल्लस वायिर इनजोर, वेल्लाय जोम ओरा अग ऊळतन. मति ओर कैगम आसि, नावा पोल्लोतुन केंजोर,” ✨ इता, इनजोर यसयाल रासतोगा.

11

देवुळि तना इम्रयेल लोकुरिन जीवा लोपता

1 अदिनेनाहक नना ताल्हकिहनन, देवुळि तना इम्रयेल लोकुरिन पूराय विळिसीताया? ✨ आयो! अद्रम विळसो! विळसवाहके कोनि, नावा लेहकाडोरिन वने आचता. नना वने इम्रयेल मन्कनने आंदन, अब्रहमना जालापिलतो! ✨ बिन्मिनना कूळतोमन.*

2 इतेके बोर नयगा विस्वस तासनुर इनजोर, देवुळि मुनेन पुन्ज मता, ✨ ओर इम्रयेल लोकुरिन देवुळ विळसो. ✨ सास्रमतगा रासतद देवुळता कबुरतोगा एलियाना पोल्लोतुन, मीट पुतिर इसि! ओग देवुळतुन पार्तना कीनेके, इम्रयेल लोकुरगा इद्रम कसुर वाटोगा:

3 “ए सामि! नीवा कबुरतोरिन ओर हक्कतोर. नियेनाहक मोकिड ईयनव गर्थान, पिळहपळ कीतोर. बहाल पेनतुन मोळकवोनन, नना वगोनने पिसतन. इजेके नाक वने हक्कलाह ऊळिहतेर!” ✨ इतोगा.

4 अस्के देवुळि ओन बाताल पोल्लो मल्हता, सीता मन्हताया? “आयो एलिया, बहाल पेनतुन मोळकवोनिन निमा वगोनिन आयविन; अद पेनतुन मोळकवा, नाक मोळकवालोर एळुड अजर्क मन्कलोरिन, ओरा कयदाहि नना पिसिह कीस तासतन,” ✨ इनजोर देवुळि वेहता.

5 अद्रमलेहकाने इजेके वने, देवुळि दया कीस आचिस तासताहकु, माट उच्चुरे यहुदि लोकुरोम, ✨ किस्तुन विस्वस कीतेरोम मन्होम.*

6 माट कीतव बेसताड कबस्किन ऊळिस आयो, मति अद दया कीताहके, तान विस्वस कीयलाहि, उच्चुरिन आचता. मावाड कबस्किन ऊळिस आचता इतेके, देवुळता पिसमुळ माक कमय कीतप दोर्कालि, ताना दयाता पोल्लो आयो आवालि. ✨

7 इजेके ओरा इद्रम आता: वेल्लाटोर इम्रयेल लोकुर देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह ऊळतोर, मति आया पगवोर. देवुळ आचतोर उच्चुर इम्रयेलतोर सेतेमतोर आतोर; पिसतोरिन बार, तना पोल्लोतुन केंजवाह, कैगम आनाह विळसता. ✨

8 वेर कैगम आयवालोरा लोप्पा, देवुळता सास्रमतगा इद्रम रासतद मन्हता: देवुळ ओरिन पका उस्कडते मतप लेहका, कीस तासता. अदिहके ओर कौडाड मन्जाय, ताना सेतेमतुन ऊळ पगवोर; केव्क मन्जाय ताना सेतेमता पोल्लोतुन वेनदा पगवोर. नेंड एवनाह वेर अहे मन्हतेर, ✨ इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमलेहकाने आता.

✨ 10:17 10:17 गलातितोर 3:2,5; 1 तिसलुनितोर 2:13; इब्रितोर 4:2 ✨ 10:18 10:18 देवुळताड पाटाड 19:4; रोम सहरतेर 1:19-20; कुलुसितोर 1:6-8 ✨ 10:19 10:19 ब्यवस्थाविवरण 32:21; रोम सहरतेर 11:11,14 ✨ 10:20 10:20 यशायाह 65:1; रोम सहरतेर 9:30 ✨ 10:21 10:21 यशायाह 65:2 ✨ 11:1 11:1 1 शमूएल 12:22; यिर्मयाह 31:37; 33:24-26 ✨ 11:1 11:1 2 कुरिततेर

11:22; मिलिपितोर 3:5 * 11:1 11:1 याकूब मुत्नोनगडाहे पूरा इम्रयेल देसेम पुट्टा. ओनाड बारा मक मतेर, ओरगडाहि इम्रयेलतोर बारा कूळिनोर आतोर. बेर बारा मक्किरगडाहि बिन्मिन वीसा पेकाल मतेग. ✨ 11:2 11:2 8:29 ✨ 11:2 11:2 देवुळताड पाटाड 94:14 ✨ 11:3

11:3 1 राजा 19:10,14 ✨ 11:4 11:4 1 राजा 19:18 ✨ 11:5 11:5 2 राजा 19:4; रोम सहरतेर 9:27-28 ✨ 11:5 11:5 9:27-28 ✨ 11:6 11:6 4:4 ✨ 11:7 11:7 मार्कल 6:52; रोम सहरतेर 9:18,31; 11:25; 2 कुरिततेर 3:14; इपिसुसतेर 4:18 ✨ 11:8 11:8 ब्यवस्थाविवरण 29:4; यशायाह 29:10; मत्थाल 13:13-14

9 दाविद राजाल वने इदे पोल्लोतुन वेहतोग; (ओग तना कोटुलतोर पोल्लोतुन वेहतहपा,) इद्रम इतोग:

“ए देवुळि! ओयकता वदतगा दोम्हक्ने एकतप लेहका,

ओर सुकमते गाटो तिनदकल इनदहपा, ओरा पोगोन तिपल वास अरयि.

ओर कोदुर ईसि, बोदातगा अरयि,

ओरा पापमता बृति ओरिहक दोर्कि.

10 देवुळता सेतेमतुन ऊळ पगवाह, ओर गंगाते मनिर.

मोताते ओरा मोळ्ळकोग अमेसा वडिस मनि,” *

इनजोर इतोग.

11 पया इम्पयेलतोर यहुदिर, किर्स्तुन विस्वस केवस्के, देवुळतगडाहि अमेसा-अमेसातुहक एगतोर इनजोर, नना इनोन. अद्रम आयमाकि वने! यहुदिर किर्स्तुनाड केंजवाहकु, देवुळता पिसमुळ यहुदि आयवोरगा एवता.* इदिन ऊळिसि, यहुदिरा जीवा कर्विसाय नयगा वायिर इन्जि,* देवुळता विचर मन्हता.†

12 ओर किर्स्तुन पास्कतद पापम कीताहकु, दुस्माड जातिनोरिहक देवुळता बर्कत दोर्कता. अह इतेके यहुदिर बेस्के किर्स्तुनेके पूरा मलयनुर, अस्के इजेतदिहकाय वीळिसि, दुनियामेटोरिहक बेचोनो वेल्ला बर्कत दोर्कगा!

उच्चुर तेला यहुदिर विस्वस कीयनुर इन्जि, पोल्नुना आसा

13 यहुदि आयवोर विस्वसिरि! इजेके नना मीक वेहतलाह आतन: बेसता कबुर यहुदि आयवोरगा ओम इन्जि, देवुळि नाक बळयि इनजोर मियगा लोहता.* इद पका बेरा सेवा इनजोर, कन्हटेम कीम्हन्न.

14 इद्रम कीस, नना नावाय यहुदि जातोरिन जीवा कर्वनाह केवेनन. अस्के मियगा मनदनद बर्कततुन ऊळिसि, ओर उच्चुर तेला किर्स्तुन विस्वस कीसि पिसि.*

15 इतेके देवुळि यहुदिरिन जेक कीताहकु, दुनियामेटोर लोकुरिहक, देवुळता संगे कलियलाह दोर्कता.* इतेके इजेके अद ओसोवने यहुदिरिन तनगा ऐ कीयगा, अस्के अद बेचोन गिर्दाता पोल्लो आयगा! डोलतोर ओसो जीवा अरतप लेहका आयगा.*

16 इह केंजाट, कोडि इन्जि इचुने इतेकाय, पूरा अनम देवुळताय आंदु.* ओसो मराताड मडाड देवुळताड इतेके, तानाड कांदाड वने देवुळताडे आंदुड. (अद्रमे यहुदिराड तादोर-बाबोरिन देवुळ अचताहकु, ओरा जालपिल वने देवुळता लोकुरे मन्हतोर.)

17 (यहुदिर इतेके देवुळता वाळुमतगा ओम्सतद मराताड कोमाना लेहकाडोर आंदुर. मीट यहुदि आयवोरि बारा, टुटाता मराताड कोमाना लेहकाडोरि.) ओम्सतद मराताहि वळगा कोमान एळिपस अर्हतप लेहकान, (देवुळि विस्वस केवोर यहुदिरिन पोहता.) पोहचि, टुटातगडाहि कोमान तचि, अविस्कना जागातगा जोळे कीतप लेहका, देवुळि मीकु ओरगा कलियिह कीता. अह आसि, मुनेताड कोमाड आयिड, ओसो जोळे कीतव कोमाड आयिड, इव सबेटव उंदिय मराताड मडाड एग गुंजनाहके पिसिहताड.*

18 अदिहक (मीट जोळेम आतोर यहुदि आयवोरि,) देवुळ एळिपस पोहतोर यहुदिरिन पास्कमाट. मीक पास्क वसनेके, इद पोल्लोतुन सीता कीम्हट्ट: कोमाड मडानेनाहक एग गुंजोड, मति मडाडे कोमानेनाहक एग गुंजिहताड.* ‡

19 मति मीट इनेरि, “माक जागा कीयलाह कोनि, देवुळि अव कोमान एळिपस पोहता,” इनजोर इनेरि.

20 नना वेहतन्नन, निट्ये! मति इद पोल्लोतुन सीता कीम्हट्ट: ओर विस्वस केवाहके, देवुळि ओरिन एळिपस पोहतप लेहका कीता; मति मीट विस्वस कीताहके, मीक कलियिह कीता. अदिनेनाहक पोगयसोर तिरियमाट! देवुळतुहक रेयिस मन्हट्ट.*

21 देवुळि ओम्सता मराताहि, कोळ्ळसतव कोमान वने तासवा, एळिपस पोहता इतेके, मीट टुटाताहि ततव कोमाना लेहकाडोरि, मीट विस्वसतुन विळ्ळसतेके, मीवा बह आयगा?

22 इद ऊळट, देवुळि दया कीयनद वने आंदु, सिक्सा ईयनद वने आंदु. इद पोल्लोतुन सीता कीस ऊळट! विस्वस केवा तानाड केंजवोरिन सिक्सा ईता. मति मीवा पोगोन बार दया कीता.* मीट विस्वस कीसोर अतेकेने, अद मीक दया कीसोरिन मनदगा. मीट विस्वसतुन विळ्ळसतेके, मीक वने एळिपस पोहचीयगा.*

* 11:10 11:10 देवुळताड पाटाड 69:22-23 * 11:11 11:11 बळयि 28:28 * 11:11 11:11 10:19 † 11:11

11:11 इम्पयेल मन्कलोर इतेके वने, यहुदि मन्कलोर इतेके वने, उंदिये * 11:13 11:13 बळयि 9:15; रोम सहरतोर 15:16 * 11:14 11:14

10:19; 1 कुरिततोर 9:22 * 11:15 11:15 5:11; 2 कुरिततोर 5:19 * 11:15 11:15 लुकाल 15:24,32 * 11:16

11:16 गिनती 15:18-21; न्हंयेमाल 10:27; यहजेकल 44:30 * 11:17 11:17 इपिसुसतोर 2:11-14 * 11:18 11:18 योहन 4:22

‡ 11:18 11:18 पोल्नुना मडाड इनजोर, यहुदिराड पेदामुन्तोर लोपा इतोग (इतेके अन्नहम, इस्सक, याकुब बेरा लोपा). कोमाड इतेके पेदामुन्तोर जालपिल इनजोर

इतोग. * 11:20 11:20 12:3,16; 1 कुरिततोर 10:12; 2 कुरिततोर 1:24; 1 तिमोति 6:17; 1 पत्र 1:17 * 11:22 11:22 2:4

* 11:22 11:22 योहन 15:2; 1 कुरिततोर 15:2; इब्रितोर 3:6,14

23 अद्रमे देवुळि एळिपिस पोहतविन, ओसोवने मरातगा जोळे कीया पगयहता; अदिनेनाहक यहुदिर वने देवुळतेके मल्सि, किर्स्तुन विस्वस कीतेक अचोन, देवुळि ओरिन ओसो तना लोक्कुर कीया पगयहता. *

24 मीट यहुदि आयवोर विस्वसिरिर इतेके, टुटाटा मराताहि एळपतव कोमाना लेहकाडोरिर आदिर. मति यहुदिर बार ओसतद मराताड कोमाना लेहकाडोर आंदुर. मीक देवुळि तना लोक्कुरगा कलिथिह कीता इतेके, सुम्मुनेताहि देवुळता लोक्कुर मतोर यहुदिरिन, तनागा ओसोवने मल्लहच ततना, इदु देवुळतुहक ओसोय अल्को पोल्लो आंदु! (अदिनेनाहक विस्वस केवोर यहुदिरिन पास्किस्, पोगायसोर तिरियमाटु.)

इस्रयेल लोक्कुर सबेटोर पिसनुर

25 मावोर विस्वसिरिर! माटे पका तेल्वतोरोग इन्जि, मीट पोगायनदायो इनजोर, * देवुळि इंजेके इस्रयेलतोर लोप्पा पुन्मिह कीतद, इद पोल्लोतुन मीक वेहतलाह आतन: * यहुदि आयवोर बेचुर किर्स्तुन विस्वस कीयनुर इनजोर, देवुळि विचर कीता, अचुर कतमतोर देवुळतेके वानाहजोग, उचुर इस्रयेल मन्कलोर बुदि, देवुळताड केंजवाह कैगम मनदगा. *

26 मति ताना पया इस्रयेल लोक्कुर सबेटोरिन देवुळि पिसिह कीयगा. इदे पोल्लो वेल्लाड वर्साना मुने, अद वेहच मता: नना लोहवाल विळिसह केवाल, येस्सलेमता सियोन मेताताहि वायनोग.

ओग नावा इस्रयेल लोक्कुराऽपापि बुदतुन माय्पिह कीयनोग.

27 नना ओरा संगे मुने करलकीतपु,

ओरा पापमतुनमापि कीसीकन, *

इनजोर साम्मत रेसतद मन्हता.

28 इंजेके वेल्लाटोर इस्रयेल लोक्कुर बेसता कबुरतुन नमवाहक, देवुळि ओरिन कोटुलतोर इन्हता. ओर नमवाहक, इद बेसता कबुर मियगा वाता, इद मीक पायदा आता. मति देवुळ ओरा पेदामुय्तोर अब्रहम, इसक, याकुब, वेरिन आचताहक, इंजेक वने इस्रयेलतोरिन जीवा कीस्ता. *

29 बाराहक इतेके, “मीवा जालपिलतुन नना नावा लोक्कुर आयना इन्जि आचतन, * ओरिहक बर्कत ईकन” इन्जि, देवुळि ओर पेदामुय्तोरिन करल कीस मता, अद पोल्लोतुन देवुळि बेस्केन माडु.

30 यहुदि आयवोर विस्वसिरिर! मीट मुने देवुळता पोल्लोतुन केंजवा मतिर, * मति यहुदिर ताना पोल्लोतुन केंजवाहक, देवुळि मीक सीता कीसि, मीवा पोगोन दया कीता. *

31 मीक सीता कीसि दया कीतप लेहकान, ओर यहुदिरिन वने, उंद दिया सीता कीसि दया कीयगा.

32 इद्रमलेहका, यहुदिर आयिर, यहुदि आयवोर आयिर, सबेटोर नावा पोल्लोतुन केंजवाह, तमाय कैगम बुदते ताकिर * अस्के, सबेटोरिन सीता कीसि, दया कीकन इनजोर, देवुळता विचर मन्हता. *

पोल्लु देवुळतुन जोहर कीस्तोग

33 देवुळता बुदि बेचोन बेरा मन्हता, अद पुनवद पोल्लो बेदे इले! * अदिना लेका-जोका मुर्तिय कीया वावो. अद बेद्रम नेयम कीस्ता, बह बह कीस्ता, इदिन बोगे पुनदा पगवोग. *

34 देवुळताड विचकिंन बोग पुनदा पगयहतोग?

तान बोगाय बुद वेहता पगयहतोगा? *

35 बोगाय देवुळतुन नाक मल्लहच ईन इनदलाहि,

मुने बातालाय करा ईस मतोगा? एवोग! *

36 बाराहक इतेके, सबे देवुळतुनगाहिये पुटाटाड, तानाय कयदे सबे ताकिहताड, तानेनाहके सबेटव मन्हताड. * तान्के अमेसा-अमेसातुहक मान आयि! आमैन. *

* 11:23 11:23 2 कुरिततोर 3:16; इब्रितोर 3:19 * 11:25 11:25 12:16 * 11:25 11:25 इपिसुसतोर 1:9; 3:3,9

* 11:25 11:25 लुकास 21:24; योहन 10:16; रोम सहरतोर 9:18; इपिसुसतोर 4:18 S 11:26 11:26 नावा इस्रयेल लोक्कुरा मोदूल कागिदते “याकुबना”; इस्रयेल लोक्कुर इतेके, याकुब मुन्तना कुळतोर आंदुर. * 11:27 11:27 यसायाह 59:20-21; 27:9; इब्रितोर 8:12 * 11:28

11:28 व्यवस्थाविकरण 7:8; 10:15; रोम सहरतोर 9:5 * 11:29 11:29 8:28; 2 पत्र 1:10 * 11:30 11:30 तीतुस 3:3 * 11:30

11:30 15:9 * 11:32 11:32 3:9; गलातितोर 3:22-23 * 11:32 11:32 5:19; इब्रितोर 3:18 * 11:33 11:33 इपिसुसतोर

3:10; कुलुसितोर 2:1-3 * 11:33 11:33 अय्यब 5:9; 11:7; 15:8 * 11:34 11:34 1 कुरिततोर 2:16 * 11:35

11:34-35 यसायाह 40:13; अय्यब 35:7; 41:11 * 11:36 11:36 1 कुरिततोर 8:6; 11:12; इपिसुसतोर 4:6; कुलुसितोर 1:16; इब्रितोर

2:10 * 11:36 11:36 गलातितोर 1:5; इपिसुसतोर 3:21; पिलिपितोर 4:20; 1 तिमोति 1:17; 2 तिमोति 4:18; इब्रितोर 13:20-21; 1 पत्र

4:11; 5:11; 2 पत्र 3:18; यहुदाय 25; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 5:13

12

मीवा जीवातुन देवुळता कयदे ईम्हट

1 मावोर विस्वसिरर! मीक इंजेक एवनाह वेहतव, देवुळता दयाताड पोल्लोन सीता कीसीसि, मीट बाताल कीयना इनजोर, मीक अर्जि कीय्हनन: नावा मनमुळ इंजेके नयेनाहक इले मति, देवुळतेनाहके मन्हता इन्जि, मीवाड मैदुस्किन देवुळता सेवतेनाहकु ताना कयदे विळिससीम्हट. इद्रमताये मोकि देवुळतुहक विचर वास्ता, इदिने देवुळतुन निटम माळना इनजोर इनदना.*

2 इद दुनियातोर लोहका ताकलाह मीट ऊळमाट,* मति देवुळ मीवाड विचकिंन मिळहचि, मीक पूना बुद ईयि.* अस्के बेद्रम ताकना इन्जि देवुळता विचर मन्हता, अदिन मीट पुनदकिर.* इद्रमता ताकमुळि नेहनलि, ओसो देवुळतुहक विचर वायनदु, बाताले तपलेवद आंदु.

3 देवुळि नाक देव्या ईस, तना बळयि इनजोर निल्पिह कीता.* अद अदिकरते मियगडाह ओर्विन-ओर्विन नना वेहतहनन: नना विस्वसते बेरोनन इनजोर पोमाडेड कीयनदायो, मति देवुळि नाक बेद्रमता बुदि ईता,* अदिना इसबते नना बेद्रमतोग विस्वसिनन इन्जि,* बेसतल बुदते विचर कीम्हट.*

4 बह इतेके, मावा मैदुदगा कयकु, काल्कु, कौडाड बाताड मन्हताड, अव सबे अलग-अलग कबळ कीस्ताड.

5 अद्रमे माट विस्वसिरल वने, वेल्लाटोरल मतेक तेला, किर्स्तुना संगे जोळेम आताहकु, उंदिय मैदुलता लेहका आतल.* अहे माट ओर्विहक-ओर्वीग वने, तुडिस मतप लेहका महनल.

6 देवुळि माक देव्या ईताहकु, मयगा ओर्वीग-ओर्वीग मन्कहक, अलग-अलग रीतात कबळ कीयलाह बुद ईता.* अद बुद मतपु, माट ताना सेवा कीयना गाबले.* देवुळि तना कासा कबुरतुन नीक पुन्पिह कीता इन्जि,* नीवा विस्वस मन्हता इतेके, अद कबुरतुन पोकर कीम.

7 सेवा-साकुर कीयनद बुद दोर्कतोरिर, गिदंते सेवा-साकुर कीसोर मन्हट.* देवुळता पोल्लो कागहननद बुद दोर्कतोरिर, बेस-नेहना कागहचोर मन्हट.*

8 दुसोरिहक दीरा ईयनद बुद दोर्कतोरिर, अहे दीरा ईसोर मन्हटु.* दुसोरिहक दर्मम कीयनद बुद दोर्कतोरिर, चिक्टम आयवा दर्मम कीसोर मन्हटु.* दुसोरि मुक्याल आस ताकिह कीयनद बुद दोर्कतोरिर, पूरा जीवाताहि ओरिन ताकिह कीसोर मन्हटु.* दुसोरिन जीवा लोपिस तोळ ईयनद बुद दोर्कतोरिर, मीट गिदंते तोळ ईसोर मन्हटु.*

9 दुसोरि विस्वसिरिन जीवा कीय्हनोम इनजोर, मीट सोड केमाटु, मति जीवाताहि जीवा कीम्हटु.* लाग्वाड पोल्लोनगडाह जेक मन्हटु, नेहनाड पोल्लोन अमेसा पोस मन्हटु.*

10 तमीग-दादाना लेहकान, ओर्विहक-ओर्वीग जीवा कीम्हटु.* ओर्विहक-ओर्वीग उड्ला बुदते मान ईयलाह उसर आम्हटु.*

11 कबळ कीयलाह लंडा आयमाटु, मति पूरा जीवाताहि देवुळता सेवा कीम्हटु.

12 देवुळि मीक ईतद आसाते, गिदं आस मन्हटु.* तिपल्क वातस्के, ओरम आयवा निच मन्हटु.* अमेसा पार्तना कीसोर मन्हटु.*

13 देवुळता मन्कलोरिहक गर्ज अरतेक अचोन, तोळ ईम्हटु.* बोराय विस्वसिर जेकताहि मीवा लोन वातोर इतेके, ओरिहक गिदंते जावा-एग कीयलाह, अमेसा तयर मन्हटु.*

14 मीक तिपल केवालोरिन, देवुळ मीक सुकमते तासि इनजोर, बर्कतताड पोल्लोड वळ्ळकाट, सरप एमाटु.*

* 12:1 12:1 6:13; 1 कुरिततोर 6:18-20; इब्रितोर 12:28; 13:15; 1 पत्र 2:5 * 12:2 12:2 मत्थ्याल 13:22; मार्कल 4:19; लूकाल 8:14; गलातितोर 1:4; याकूब 1:27; 1 पत्र 1:14; 1 योहन 2:15-16 * 12:2 12:2 इपिसुसतोर 4:23-24 * 12:2 12:2 इपिसुसतोर 5:10,17; कर्तुपितोर 1:9-10 * 12:3 12:3 15:15; 1 कुरिततोर 3:10 * 12:3 12:3 पिलिपितोर 2:13 * 12:3 12:3 इपिसुसतोर 4:7 * 12:3 12:3 11:20; 2 कुरिततोर 10:13; गलातितोर 6:3 * 12:5 12:4-5 1 कुरिततोर 6:15; 10:17; 12:12-14,27; इपिसुसतोर 4:4,16,25 * 12:6 12:6 1 कुरिततोर 3:5; 4:7 * 12:6 12:6 1 कुरिततोर 7:7; 12:4; 1 पत्र 4:10 * 12:6 12:6 बळयिर 13:1; 1 कुरिततोर 12:10 * 12:7 12:7 बळयिर 6:3; 1 कुरिततोर 12:28 * 12:7 12:7 बळयिर 13:1; 1 कुरिततोर 14:6,26 * 12:8 12:8 बळयिर 4:36-37; 27:33-36 * 12:8 12:8 2 कुरिततोर 8:2; 9:7,11,13; 1 तिमोति 6:18 * 12:8 12:8 1 कुरिततोर 12:28; 1 तिमोति 5:17 * 12:8 12:6-8 1 कुरिततोर 12:4; 1 पत्र 4:11 * 12:9 12:9 2 कुरिततोर 6:6; याकूब 3:17 * 12:9 12:9 1 तिसलुतितोर 5:15,21-22 * 12:10 12:10 योहन 13:34; इब्रितोर 13:1; 2 पत्र 1:7 * 12:10 12:10 पिलिपितोर 2:3 * 12:12 12:12 5:2 * 12:12 12:12 इब्रितोर 10:32-33,36; याकूब 1:3,12; 5:11 * 12:12 12:12 बळयिर 1:14; 1 तिसलुतितोर 5:17 * 12:13 12:13 15:25; 1 कुरिततोर 16:15-16; 2 कुरिततोर 9:1; गलातितोर 6:2; पिलेयोम 7; इब्रितोर 6:10; 13:16 * 12:13 12:13 मत्थ्याल 25:35; 1 तिमोति 3:2; 1 पत्र 4:9; 3 योहन 5 * 12:14 12:14 मत्थ्याल 5:44; लूकाल 6:28; 1 कुरिततोर 4:12; 1 पत्र 3:9

15 गिर्दा केवालोर संगे मीट वने गिर्दा कीम्हट्ट. अळवालोर संगे मीट वने अळम्हट्ट.*

16 मीवा मुडोरगा उंद एकाते मन्हट्ट. * पोमाडेड कीसोर तिरियमाट्ट, मति पोहचीतप लेहका मनवालोर संगे गोत आम्हट्ट*. नाक सबे एर्का मन्हता, नना बुदतोनन इनजोर इनमाट्ट.*

17-18 सबेटोरिहक बेस ओपपनव पोल्लोना विचर कीसोर ताकाट्ट.* मीवा मेटे बेचोन आया पायहता अचोन, सबेटोर संगे गूनमते मन्हट्ट.* बोराय मीवा नुस्कन कीतिके, ओरिन कोदा पोयमाट्ट.*

19 देवुळता साङ्गमतागा इद्रम रासतद मन्हता: “बद्ला एतनद नावा कबळ. लाग्वाड कबस्क केवालोरिन ननाने बद्ला एतकन” इन्जि देवुळि इन्हता, * इनजोर रासतद मन्हता. अदिनेनाहक नावा गोततोरि! मीट बद्ला एनमाट्ट, ओरिन देवुळ ऊळगा.*

20 मति साङ्गमते रासतपु: मीवा विस्दतोर कवते मतेके, ओरिहक गाटो ईम्हट्ट. ओरिहक एग उनडा वसतेके, एग ईम्हट्ट. अद्रम कीतिके, ओरिहक पका लजा वायगां.

21 इद्रमलेहका मीवा जीवातगा कोटे बुदि उदमाकि, मति नेह्नल कबळ कीसि, अद कोटे बुदतुन माय्पिह कीम्हट्ट.*

13

अदिकरते मनवालोरिहक वडिस मनदना

1 केंजाट, सबे अदिकर देवुळताहि वाता. इंजेटा सर्करतुन वने, अदे निल्पिह कीता.* अदिनेनाहक मीट सर्करताड सबे पोल्लोन केंजिसि ताकाट्ट.*

2 अद्रमता अदिकर मनवालोर विस्द आयना इतेके, देवुळता विस्द आतप आस्ता. अद्रम विस्द आयवाल, देवुळताहि सिक्सातुन दोर्किह कीस्तोगा.

3 बेसताड कबस्क केवाल सर्करतुहक बाराहक रेयनोग? लाग्वाड कबस्क केवाले रेयनोग. सर्करतुहक रेयवालेवा मनदना इतेके, मीट बेसताड कबस्क कीम्हट्ट. अस्के ओर मीक बेसतोर इनजोर इनदनु.

4 ओर मीवा पायदातेनाहक, देवुळताड सेवकिर आंदुर. मति लाग्वाड कबस्क केवालोरिहक, सिक्सा ईयनद अदिकर ओरगा मन्हताये. अदिनेनाहक मीट लाग्वाड कबस्क कीतिके, ओरिहक रेयाट्ट. लाग्वोरिहक सिक्सा ईयलाहिये, सर्कर ताकिह केवालोरिनु देवुळि निल्पिह कीता.*

5 अदिनेनाहक मीट ओरा पोल्लोते वडिस मनदना, मनवेके मीक सिक्सा वने दोर्किहता, मीवा जीवा वने चुहेम आयो आस्ता.*

6 सर्करतुन ताकिह केवालोर देवुळता सेवातोर. अदिनेनाहक मीट ओरिहक सिद्वा दोहाट्ट. दोहवेके, ओर तमा कबळतुन बह रोमवा कीयनुर?

7 बोन्क बाताल ईयनद ओपिहता, अदिन ईम्हट्ट. इतेके सिद्वा एनवालोरिहक सिद्वा दोहाट्ट, गरपटि एनवालोरिहक गरपटि दोहाट्ट,* अदिकरते मनवालोरिहक रेयिस मान ईम्हट्ट.

ओर्विहक-ओर्वोग बह जीवा कीयना

8-9 देवुळि माक लेकालेवा जीवा कीताहकु, माट वने दुसोरिन जीवा कीयनाय गावले. इद करातुन विळिसिसि, दुसा बेदे कराता मोता मियगा मनमाकि. साङ्गमतागा रासतव मोसानाड अडोन मीट पुतिरे: साट्याल कबळ केमा, दुसोन हळकमा, कलमा, दुस्रोना मादागा कौडा केमा * इनजोर रासतद मन्हता. मोसानाड सबे अडोड, साङ्गमता उंदिय पोल्लोते माळतप आताड. अद बेदे इतेके, निमा कुदतुन जीवा कीयना लेहका, दुसोरिन वने जीवा कीम. *

* 12:15 12:15 अय्वळ 30:25; इन्जितोर 13:3 * 12:16 12:16 15:5; 1 कुरिततोर 1:10; 2 कुरिततोर 13:11; फिलिपितोर 2:1-2;

1 पत्र 3:8 * 12:16 12:16 पोहचीतप लेहका मनवालोर संगे गोत आम्हट्ट “साङ्गमते केवालोर कीयनाड कबस्कना लेहकाडाड कबस्क कीयलाह, लजा आयना आयो.” इद्रम वने अर्तम पेसिहता. * 12:16 12:16 बुदताड पोल्लोड 3:7; रोम सहरतोर 11:20,25 * 12:17-18 12:17-18 2 कुरिततोर 8:21 * 12:17-18 12:17-18 मार्कल 9:50; रोम सहरतोर 14:19 * 12:17-18 12:17-18 बुदताड पोल्लोड 20:22; 24:29; 1 तिसलुनितोर 5:15; 1 पत्र 3:9 * 12:19 12:19 व्यवस्थाविकरण 32:35; देवुळताड पाटाड 94:1; 1 तिसलुनितोर 4:6; इन्जितोर 10:30 * 12:19 12:19 2 तिभोति 4:14 † 12:20 12:20 ओरिहक पका लजा वायगा बुदताड पोल्लोड 25:21-22. मोदुल कागिदते “ओरा तलातागा किसतळ्मिड तासतप आस्ता,” इतेके लाग्वाड कबस्क कीतोन्क बेसताड कबस्क कीसीतेक अचोन, लाग्वाड कबस्क कीतोन्क लजा वास्ता. अद्रम लजा वायनदु, तलातागा किसतळ्मिड तासतप लेहकान आस्ता. * 12:21 12:20-21 2 राजा 6:22; बुदताड पोल्लोड 25:21-22; मत्थ्याल 5:44; लुकाल 6:27-28; 1 कुरिततोर 4:12; 1 पत्र 3:9 * 13:1 13:1 दानियेल 2:21; 4:17; योहन 19:11 * 13:1 13:1 1 तिभोति 2:2; तीस्र 3:1; 1 पत्र 2:13-14 * 13:4 13:3-4 1 पत्र 2:13-14 * 13:5 13:5 1 पत्र 2:19 * 13:7 13:7 मत्थ्याल 22:21; मार्कल 12:17; लुकाल 20:25 * 13:8-9 13:8-9 पेसुळि 20:13-17; व्यवस्थाविकरण 5:17-21 * 13:8-9 13:8-9 लैयव्यवस्था 19:18; मत्थ्याल 7:12; 19:19; 22:39-40; याकुब 2:8

10 दुसोरिन जीवा कीतेके, ओरिन बाताले कोटुल कीया वावो. इद्रमलेहका माट जीवा कीतल इतेके, देवुळताड पूरा अडोन माळतप आतल.*

11 माट मुने किस्तुन विस्वस कीयलाह आतल अस्के, देवुळि माक इद ईकळता दुनियाताहि पिसिह कीयनद कगो बेस्के एवयगा इनजोर, अग ऊळिंदल. इंजेके अद कगो एरे एवता.* अदिहक मीट मीवा निद्रताहि तेदिसि, उसर आम्हटु.* नना वेहतप लेहका ताकाटु.

12 इंजेक ईकळ मारलाह आसि, वियतलाह आता.* अदिनेनाहक माट ईकळता लेहकाडाड लाग्वाड कबस्किन पोहचि, देवुळता वेहचते ताकसोरे, ईकळतुन ओरे कीयलाह तयर आयिड.*

13 ओसो माट वेहचते मनाहकु, बेसता बुदते ताकिड. अद्रुमे ओचेरा लेहका केवा, साटाल बुदते विचर वातप केवा, वहचळ केवा, ओसो दुसोरगा जीवा कर्ववा,* बेसता आदे ताकिड.*

14 मीटु मन्कना बुदताड लालुस्किन मुर्तिय सीता केवाहु,*किस्तु येसुसामिये मीक आवे कीयेग.*

14

विस्वसते मेगकोरु, मेगकोरु ग्लामते मनदना

1 मियगा बोर बोर विस्वसिर, (इद तिनदलाह पोलिहता, अद तिनदलाह पोलो इनजोर नोमिहतोर,) ओरु विस्वसते मेगकोर अंदुर.* ओरिन मीवा एगे ओम्हटु, जेक तासमाटु.* मीवाड विचर्क, मावाड विचर्क, कलियोड इनजोर, ओरा संगे गिटोटो आयमाटु.*

2 विस्वसते मेगकोर विस्वसिरिहक, बेदाय तिनदलाह पोलिहता इनजोर, विस्वस कीस्तोर. मति विस्वसते मेगकोर विस्वसिर जाळिड-जबाडे तिन्हतोर.*

3 अविड तिनवालोफ, तिनबोरिन मीवा विस्वस कमि मन्हता इनजोर पास्कमाकिर.* अहे तिनबोर, तिनवालोरिन मीट तपतिर इनजोर, कसुर ओपमाकिर.* बह इतेके मीक सबेटोरिन, देवुळिये तना लोकरु कीता.

4 दुस्रोना सेवा-साकरु केवानगा, कसुर ओपनद कबळ मीवा आयो. ओग कसुर कीतद, केवद, ओनाय माल्काल वेहतनोग. अद्रमलेहकाने बोगाय विस्वसि, कसुर कीतद, केवद, ओना माल्काल देवुळिये वेहतगा. देवुळिये ओना तोळ आताहकु, ओग तना विस्वसताहि अरवालेवा, देवुळता मुनेह बेस नितनोग. अदिहक अद्रमतोन कसुर ओपनदायो.*

5 अद्रमलेहकाने बोर बोर विस्वसिर, बेदो उंद दियातुन नोमिहतोर.* बोर बोर बार, कतमे दियाड बेसताडे इनजोर इन्हतोर. मति (आपुना नोमळि देवुळतुहक विचर वास्ता इनजोर,) ओर्वीग-ओर्वीग मन्कना विस्वस मनदना गावले.

6 दियाड नोमवालोर, सामिनेनाहक नोमिहतोर, अहे सबेटविन तिनवालोर वने, देवुळतुन जोहर कीस तिन्हतोर. इद्रम ओर सामिहक मान ईसि तिन्हतोर.* अविड तिनबोर वने, सामिहक मान ईसि तिनेर आस्तेर. ओर वने सामिन जोहर कीसिये, (तम्क पोलनव जाळिड-जबान तिन्हतोर. इतेके सामिहक मान ईयना, इदे मोदुल पोल्लो आंदु.)

7-8 नना इद्रम बाराहक इहनन इतेके, माटु मावाय अदिकरते ताकवल, मति सामिनाये अदिकरता इळन महनल. हातेकाय पिसतेकाय, सामिनाये मन्कलोरल आंदल. हातेके, तान्के मान ईसि हायनल, पिसतेके तान्के मान ईसि पिसिहनल.*

9 डोलतोर ओसो जीवात मनवालोर विस्वसिरा माल्काल आयलाहिये, किस्तु डोलिस ओसो जीवा अरतोग.*

10 उंद दिया देवुळ नेयम कीयनद जागाता मुनेह, माक सबेटोरिहक नितना मन्हता,* इदिन पुनकिरा? (अस्के मावा मनमुळ देवुळतुहक ओप्पगाया, ओप्पो इनजोर, तान्के वेहतनद अदिकर मन्हता.) अदिनेनाहक इंजेके मीवा एगेटोग विस्वसिन कसुरतेग इनजोर, बाराहक मीट इहनिर? ओन उडुलोग-बेरोग इनजोर बाराहक पास्किहनिर?*

☆ 13:10 13:8-10 गलातितोर 5:14; 1 योहन 3:10 ☆ 13:11 13:11 1 पत्रु 4:7; 2 पत्रु 3:9 ☆ 13:11 13:11 मार्कन 13:37; 1 कुरिततोर 15:34; इपिसुसतोर 5:14; 1 तिसलुनितोर 5:6 ☆ 13:12 13:11-12 1 कुरिततोर 7:29 ☆ 13:12 13:12 इपिसुसतोर 5:11; 6:11-13; 1 तिसलुनितोर 5:8; इब्रितोर 10:25; 12:1; यकूब 5:8; 1 योहन 2:8,18; तोहचीतव पोल्लोड 1:3; 22:10 ☆ 13:13 13:13 1 कुरिततोर 3:3 ☆ 13:13 13:13 लुकाल 21:34; गलातितोर 5:19-21; इपिसुसतोर 5:18; 1 तिसलुनितोर 4:12; 1 पत्रु 4:3; 2 पत्रु 2:13 ☆ 13:14 13:14 गलातितोर 5:16; 1 पत्रु 2:11 ☆ 13:14 13:14 इपिसुसतोर 4:24; कुलुसितोर 2:23; 1 योहन 2:15-16 ☆ 14:1 14:1 15:1; 1 कुरिततोर 8:9-12 ☆ 14:1 14:1 15:7 ☆ 14:1 14:1 1 तिसलुनितोर 5:14 * 14:2 14:2 अद देसेते, आटुनगा दोबेनव अविड, पेन बोमोहक मोक इतविनडाहि मंदुड. अदिहक बोर बोर विस्वसिर अविन तिनेर अंदुर. ☆ 14:3 14:3 लुकाल 18:9 ☆ 14:3 14:3 कुलुसितोर 2:16 ☆ 14:4 14:4 यकूब 4:11 ☆ 14:5 14:5 गलातितोर 4:10 ☆ 14:6 14:6 1 तिमाति 4:3-4 ☆ 14:7-8 14:7-8 1 कुरिततोर 6:18-20; गलातितोर 2:20; पिलिपितोर 1:20-21; 1 तिसलुनितोर 5:10 ☆ 14:9 14:9 पिलिपितोर 2:11; 1 तिसलुनितोर 4:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 2:8 ☆ 14:9 14:7-9 2 कुरिततोर 5:15 ☆ 14:10 14:10 2:16 ☆ 14:10 14:10 लुकाल 18:9

11 सामि वेहतद पोल्तो ताना साम्रमतगा मन्हता, इदिन सीता कीम्हटु: “नना किरिया कीस वेहतहनन, उंद दिया सबेटोर नावा मुनेह मिंडाड कोटिस नाक मोळ्कनुर, सबेटोर नाकु देवुळि इनजोर कबुल आयनुर, इद निटम आयगा, ”* इनजोर रासतद मन्हता.

12 इतेके माट ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल देवुळता मुनेह निचि, आपुनाड कबस्कना इसब ईकल, अदे मावा नेयम कीसीयागा.*

13 अदिनेनाहक मीवा ऐगोटो विस्वसिनागा कसुर ओपमाटु.*

दुसोरिन विस्वसतुन विळसनाह केमाट

मति ऐगोटोर विस्वसिरिन विस्वसताहि लेसिह कीसि, पापमते अर्हतना लेहका, बाताले कीयनद आयो इनजोर सीता कीम्हटु.*

14 येसुसामिना जीवा नाक पुन्पिह कीताहकु, नाक सबे तिनदलाह पोलिहता इनजोर नना पुतन.* मति बोग मन्कल बेदाय तिनदनदिन पोलो इनजोर विचर कीस्तोग, कीसि तान तिन्ह्तोग इतेके, ओग कळवोग आस्तोग.*

15 नावा विस्वस पका मेकता, नना विचर वातद तिनदा पगयहनन इनजोर इहनिर, मति मीवा तिनमुळते मीवा ऐगोटो विस्वसिहकु एकुळ आतेके, इद बहु? ओन वने पिसिह कीयलाह, किस्तु तना जीवा इतोग, अदिनेनाहक मीवा तिनदना तिडटे, ओना विस्वसतुन बळे केमाटु.* अदम कीतिर इतेके, मीट मीवा ऐगोटोन निटमे जीवा केविर.*

16 इतेके नना बेसे कीयहनन, मुर्तिय तपोन इनजोर इहनिर, मति (दुसोरा विचरते मीट तपिहनिर, अदिनेनाहके) मीवा बदनम आस्ता. अदिहक मीवा तिनदनद तिडटुन आब्रे कीम्हटु.*

17 केंजाट, देवुळि मीवा नडुम राजेम कीयना इतेके, तिनदनव-उनडनव पोल्लोनेके अचोन सीता केमाटु.* सेतेमते ताकना, ओर्विना संगे ओवोर्ग गूनमते मनदना, पवित्र जीवाता गिदति निदिस मनदना, इवे मोदुल पोल्लोड आंदुड.*

18 इद्रम कीस किस्तुना सेवा कीतिर इतेके, मीवा ताकमुळ देवुळतुहक विचर वायगा,* अहे मन्कलोर वने मीक कदर ईयनुर.*

19 अदिनेनाहक माट ओर्विहक-ओवोर्ग गूनमते मन्जि,* ओर्विहक-ओवोर्गना विस्वसतुन मेगिह कीयलाह ऊळिड.*

20 देवुळि मीवा मुडगा बेद कबळ कीयलाह आता, तान मीवा तिनदनद पोल्लोतेनाहक बळे केमाटु. देवुळता मुनेह कतमे तिनदलाह पोलिहताड निटमे,* मति मीवा तिडटेनाहकु, ऐगोटोर विस्वसिर पापमते अरयहतोर इतेके, तान तितेके मीट तपिहनिर.*

21 मीट अविड, अंगुर जोमा तितेक-उटेक बाताल आयो, मति मीवा तिनमुळता मेटे, मीवा ऐगोटो विस्वसि विस्वसताह लेसतेक अचोन, मीट तान तिनवेकेन बेसु.*

22 मीवा विस्वसता इसबते मीट तपविर, मति तान मीट देवुळता मुनेह मीवाय जीवातगा तासाड, दुसोरा संगे गोटाड केमाटु. बोगु नना तपोन इन्जि कसुरलेवप ताकिह्तोग, ओग देयवातोगु.*

23 मति नना बेद तिहनन, अद देवुळता मुनेह पोलिहताया पोलोया इनजोर, रेंड विचर्क कीस तिनवाल मात्रम, निटमे देवुळता मुनेह तपिह्तोग. बह इतेके, ओग देवुळतुन विस्वस केवाय तिन्ह्तोग.* इद्रमलेहका बेदाय कबळि देवुळतगा विस्वस केवाय कीतेके, अद पापम आस्ता.

15

विस्वसते मेग्वोरा तोळ आयना

1 माट उयतुर विस्वसिरल विस्वसते बेस मेग्वोराहकु, माक विचर वातप ताकनदायो, मति मेग्वोरा नोमळतुन वने, माट सीता कीयना गावले.*

2 ओरिन लजा केवा, ओरा विस्वसतुन मेग्विह कीयना गावले.*

* 14:11 14:11 यशावाह 45:23; पिलिपितोर 2:10-11 * 14:12 14:12 मत्थाल 12:36; 16:27; ग्लातितोर 6:5; 1 पत्र 4:5
 * 14:13 14:13 मत्थाल 7:13 * 14:13 14:13 1 कुरिततोर 8:9,13 * 14:14 14:14 बळयिर 10:15 * 14:14
 14:14 1 कुरिततोर 8:7 * 14:15 14:15 1 कुरिततोर 8:11 * 14:15 14:15 इपिसुसतोर 5:2 * 14:16 14:16 1 कुरिततोर
 10:28-30 * 14:17 14:17 1 कुरिततोर 8:8 * 14:17 14:17 15:13; ग्लातितोर 5:22-23 * 14:18 14:18 2 कुरिततोर
 5:9 * 14:18 14:18 लुकाल 2:52; 2 कुरिततोर 8:21; पिलिपितोर 4:8; 1 पत्र 2:12 * 14:19 14:19 देवुळताड पाटाड 34:14;
 1 कुरिततोर 7:15; 2 तिमोति 2:22; इब्रितोर 12:14 * 14:19 14:19 12:17-18; 15:2; 1 कुरिततोर 8:1; 10:23; 14:2-3,26; 2
 कुरिततोर 12:19; इपिसुसतोर 4:11-12,29 * 14:20 14:20 बळयिर 10:15 * 14:20 14:20 1 कुरिततोर 8:11-12 * 14:21
 14:21 1 कुरिततोर 8:9,13 * 14:22 14:22 1 योहन 3:21 * 14:23 14:22-23 1 कुरिततोर 8:7 * 15:1 15:1 14:1
 * 15:2 15:2 14:19; 1 कुरिततोर 9:22; 10:33; 2 कुरिततोर 13:9; पिलिपितोर 2:3-4

3 (माट बह ताकना इनजोर, किर्स्तुमाक तोहचीतोग. ओग इद ब्रमतगा मनदहपा,) तन्क विचर वातव कबस्क कीसोर तिरियोग. अद्रमे मन्कलोरा कदर वने पर्व्हकोग. ✨(मति देवुळबाबाहक विचर वातव कबस्किने कीदोग.) ✨साभ्रमतगा ओना लोप्पा इद्रम रासतद मन्हता इतेके, ए देवुळतिन, नीक पास्कताडः पोल्लोडः नाक तोकताडः, ✨ इनजोर रासतद मन्हता.

4 इद्रमलेहका देवुळता साभ्रमतगा बाताडः बाताडः पोल्लोडः मुने रासतव मन्हताडः, अव पोल्लोडः माक काहतलाहि, रासतव मन्हताडः. अविस्किन अर्वतेके माक दीरा दोर्किहता. अद्रमे माट तिपल्कने ओरेम आयवा, देवुळता पोगोन आसा तास पगयहनल. ✨

5 इद दीरा, आसा, देवुळतगडाहि वास्ता. ✨ इदे देवुळि, किर्स्तुना विचर मतपु, मीक उंद एकाते मनदलाहि, तोळ ईंयि! ✨

6 अस्के मीट सबेटोरिर उंदिय विचरते, उंदिय लेडते, मावा येसुसामि किर्स्तुना देवुळबाबाहक मान ईसि, जोहर कीया पगयकिर. ✨

किर्स्तुनगा सबे जातिनोर कलियिह्तोर

7 किर्स्तु बेद्रमलेहका मीक एरे कीतोग, अद्रमलेहकाने मीट वने ओर्विन-ओर्वोग एरे कीसि, देवुळतुहक मान ईंमहट. ✨

8 बह इतेके, किर्स्तुना राजेमते यहुदिरिहक वने, ओसो यहुदि आयवोरिहक वने, जागा मन्हता. वेल्लाडे वर्साना मुने, देवुळि यहुदिरा तादोर-बाबोरिहक पोल्लो विळिसस मता. ✨ अद पोल्लो करल आयना इन्जि, यहुदिरगा ओर्वोग सेवा केवाना लेहका आसि, किर्स्तु इद ब्रमते वातोग, ✨ इदिन सीता कींमहट.

9 (ओसो उंद पोल्लोतेनाहक वने, इद ब्रमते वातोग. अद बाताल इतेके,) यहुदि आयवोर वने, देवुळि ओरा पोगोन कीतद दयातेनाहक, तान जोहर कीयिर. अदिना लोप्पा (देवुळताडः पाटानगा, दाविद राजाल) इद्रम रासतोगः

ए देवुळि! नना दुस्राडः जातिनोरसंगे कलियिसि,

नीक पाटाडः ओसि जोहर कीकन, ✨

इनजोर रासतोग. ✨

10 ओसो इद्रम वने रासतद मन्हता.

ए सबे जातिनोरिर! देवुळता मन्कलोरा संगे मीट वने गिर्दा आमहट. ✨

11 ओसो उंद पाटातगा, इद रासतद मन्हताः

ए इम्येलतोर आयवोरिर! मीट सबेटोरिर देवुळतुन जोहर कींमहट!

इद ब्रमताडः सबे जातिनोर तान जोहर कीयिर. ✨

12 ओसो यसयाल कब्रतोग वने इद्रम रासतोगः

दाविद राजाना कूळतोग* ओर्वोग पुटनोग, ✨

ओग सबे जातिनोरा पोगोन तना राजेम ताकिह कीयनोग,

ओना पोगोन सबे जातिनोर आसा तासनुर, ✨

इनजोर रासतद मन्हता.

13 मीक आसा ईंयनद देवुळतुन मीट विस्वस कीयनाहक, गिर्दाते ओसो सुकमते अद मीवा जीवातुन निहचीयि. अस्के ताना पवित्र जीवाता लावते, ✨ मीवा आसा वीळसोर दायगा. ✨

14 मावोरिर! मीट पका बेस गसनतोरिर, ओसो देवुळता पोल्लोतुन बेस पुन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग बुदिड-एदिड बेस वेहता पगयहनिर ✨ इनजोर, नाक पूरा विस्वस मन्हता.

15 मीट देवुळता पोल्लोतुन बेस पुतिर, तेला मति इव सबेटविन मीक ओसो सीता कीस ईंयलाहि, पिडम-पडम रासतन. देवुळि नाक देय्वा ईसि, ✨

16 यहुदि आयवोरिहक बेसता कब्र वेहतलाहि, नाक किर्स्तु येसुना बळयि आयना इन्जि लोहता. ✨ बेद्रम देवुळता ब्रमयाल ताना मुनेह, तान्क विचर वायनद कोड वाटिह्तोग, अद्रमलेहकाने नना पोकर कीतद कब्रतुन नमवालोर यहुदि आयवोर

✨ 15:3 15:3 पिलिपितोर 2:5 ✨ 15:3 15:3 2 कुरिततोर 8:9 ✨ 15:3 15:3 देवुळताडः पाटाडः 69:9 ✨ 15:4 15:4

4:23-25; 1 तिसलुनितोर 1:2-3 ✨ 15:5 15:5 2 कुरिततोर 1:3 ✨ 15:5 15:5 12:16 ✨ 15:6 15:6 तोहचीतव पोल्लोडः 1:6

✨ 15:7 15:7 14:1; कलुसितोर 3:13 ✨ 15:8 15:8 4:16-17 ✨ 15:8 15:8 मत्थाल 15:24; बळयिर 3:26; 2 कुरिततोर 1:20

✨ 15:9 15:9 2 शमूल 22:50; देवुळताडः पाटाडः 18:49 ✨ 15:9 15:9 3:29; 11:30 ✨ 15:10 15:10 ब्यवस्थाविवरण 32:43

✨ 15:11 15:11 देवुळताडः पाटाडः 117:1 * 15:12 15:12 दाविद राजाना कूळतोग मोदूल कागिदते “यीसा मुट्योना कूळतोग.” यीसा मुट्योना

इतेके, दाविद राजाना तपे आंदोग. ओराय कूळते येसु किर्स्तु पुट वातोग. ✨ 15:12 15:12 तोहचीतव पोल्लोडः 5:5; 22:16 ✨ 15:12 15:12

यशायाह 11:10; मत्थाल 12:21; 1 योहन 3:3 ✨ 15:13 15:13 15:18-19; 1 कुरिततोर 2:4-5; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 ✨ 15:13

15:13 14:17 ✨ 15:14 15:14 1 कुरिततोर 8:1; 2 कुरिततोर 8:7 ✨ 15:15 15:15 12:3 ✨ 15:16 15:16 बळयिर 9:15

विस्वसिर, नावा कयदाहि देवुळतुहक वाटटद कोडलेहका मन्हतोर. * देवुळता पवित्र जीवा ओरिन एडिह कीताहकु, ओर वने देवुळता मुनेह पवित्र आतोर.

17 अदिनेनाहक नावा मेटे, किस्तुं येसु कीतद इद सेवाता बेचोटा बेरा पाय्दा आस्ता, इद पोल्लोतुन वेहतलाह नना मुर्तिय लजा आयोन.

18-19 यहुदि आयवोर नना वेहतव पोल्लोन केंजतोर; नावा कयदे कीतवु, बामनाह लेहकाडाड सीनान ऊळतोर. ऊळिसि, केंजिसि, किस्तुंन विस्वस कीतोर. * इद्रमलेहका देवुळता जीवाता लावते, येस्सलेम सहरताहि * इत्तरिकुम पट एवनाह, † नना किस्तुंन बेसता कबुरताडः सखे पोल्लोन तपवालेवा वेहतन. * इद्रम किस्तुंन नावा कयदे कीतव पोल्लोनु दीरते वेहतहनन, * अविस्किन विळिससि दुषा बेदे वेहोन.

20 इद्रमलेहका बेसता कबुरतुन ओयहपा, (किस्तुंन पोल्लोतुन मुनेन मुर्तिय केंजवोरगा दायलाह विचर कीदन.) दुस्रोण दोहतद जोतातगा नना लोन पंडनद ओप्पो, * अद्रमलेहका दुसोर पोकर कीतद नाटेनगा दायलाह, नाक विचर वावो. *

21 देवुळता साभ्रमतगा किस्तुंन लोप्पा रासतप लेहका कीयहनन, अद इद्रमलेहका:

मुने बेगा ओना कबुर एवो, अगा ओना कबुर एवयगा,

मुने बोर केंजोर, ओर केंजिस पुनदनुर, *

इनजोर रासतद मन्हता. *

पोलु रोम सहरते दायलाह विचर कीस्तोण

22 (इद्रम बेसता कबुर एववव जागानगा तिरियसोर मंदन,) अदिहक इचानाह मियगा वायलाह, नाक अग दोर्को आस मता. *

23 मति इंजेके इकेडाडः नाहकनगा, नावा कबळ मारिह कीतन. ओसो वेल्लाडे वर्सानाहि मियगा वायलाह, नना अग ऊळिन. *

24 अदिनेनाहक इद मलका, मीवा अबरता इस्पानिया देसेम दायहपा, ‡ मियगा वायकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन. मियगा रेंड-मूंड दियाडः रोमतेके, नावा जीवातुहक गिर्दा आयगा, पया अगडाह नना पेसकन. इस्पानिया देसेम दायलाहि, नाक गर्ज अरयनद मीट ईकिर इनजोर, नावा आसा मन्हता. *

25 मति मियगा वायनामुने, येस्सलेमते मनवालोरो सामिना मन्कलोरा सेवा कीयलाह, नाक अगा दाय्या पोयहता. *

26 येस्सलेमते मनवालोरो मावा ऐण्टोर गरिब विस्वसिर तिपलते मन्हतोर इन्जि, मकिदुनिया पटटोर ओसो अकाया पटटोर यहुदि आयवोर विस्वसिर, ओरनाहक कोताडः अर्हिच लोहचीयना इनजोर, विचर कीतोर. इवे कोताडः एव्हिह कीयलाहि, नना इंजेके दायलाह आतन. *

27 मुने यहुदि आयवोरिहक देवुळता पोल्लोता गर्ज मता, अस्के येस्सलेमता यहुदि जाततोर विस्वसिर, ओरगा देवुळता पोल्लोतुन एव्हिह कीसीतोर. मति इंजेके येस्सलेमतोर विस्वसिरिहक तिड-बंडटा गर्ज मन्हता. मुने ओरगडाहि माक देवुळता पोल्लो दोर्कता, इदिन सीता कीसि, इकेडोर यहुदि आयवोर विस्वसिर अद गर्जतुन निहतलाहि, पका गिर्दा आस्तोर. *

28 इंजेके नना ओर अर्हतव कोतानु येस्सलेमतोर विस्वसिरगा ओसीयनद कबळतुन मारिह कीसि, ओरा कयदगा बेस-नेहना एव्हिह कीस ईतापया, मियगाहके इस्पानियाता अग पोयतकन.

29 नना मियगा वास कलियकन अस्के, लेकालेवा किस्तुंन बर्कत माक दोर्कगा इनजोर, नाक एर्का मन्हता.

30-31 मावोर विस्वसिरि! माट मावा येसुसामि किस्तुंन संगे जोळेम आताहकु, ओसो देवुळता जीवा माक ओर्विहक-ओर्वोण जीवा कीयनाह कीताहकु, * नना मीक उंद अर्जि कीयहनन: यहुदा पटटगा विस्वस केवोरा कयदाहि नना पिसना इनजोर, पार्तना कीयहनन. * ओसो येस्सलेमतगा नना ओसीयनव दर्म कोतान अगडोर एनिर, § इनजोर पार्तना कीयहनन. * मीट वने बेस्केन मागडवालेवा, इव पोल्लोनेनाहक पार्तना कीसोर मन्हट. *

* 15:16 15:16 1 कुरिततोर 3:5; पिलिपितोर 2:17; 1 पबु 2:5 * 15:18-19 15:18-19 2 कुरिततोर 12:12 * 15:18-19

15:18-19 बळयिर 22:17-21 † 15:18-19 15:18-19 इत्तरिकुम पट इतेके, मकिदुनिया पटटुहक दलिस मता. * 15:18-19 15:18-19

1 कुरिततोर 2:4-5; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 * 15:18-19 15:18-19 बळयिर 15:12; 21:19; रोम सहरतोर 1:5; 2 कुरिततोर 3:5

* 15:20 15:20 1 कुरिततोर 3:10 * 15:20 15:20 2 कुरिततोर 10:15 * 15:21 15:21 यगायाह 52:15 * 15:21

15:20-21 10:14 * 15:22 15:22 1:13; 1 तिसलुनितोर 2:17-18 * 15:23 15:23 बळयिर 19:21; रोम सहरतोर 1:9-11

‡ 15:24 15:24 इद देसेम बेगा मन्हता इनजोर पुनदलाहि, रोम राजेमता नक्सातुन ऊळाट. * 15:24 15:24 10:15 * 15:25 15:25 बळयिर

19:21; 24:17; रोम सहरतोर 12:13 * 15:26 15:26 बळयिर 20:2-3; 1 कुरिततोर 16:1,5; 2 कुरिततोर 1:16; 8—9; पिलिपितोर 4:15;

1 तिभोति 1:3-4 * 15:27 15:27 1 कुरिततोर 9:11 * 15:30-31 15:30-31 कुलुसितोर 1:6-8 * 15:30-31 15:30-31

2 कुरिततोर 1:10; 2 तिसलुनितोर 3:2; 2 तिभोति 3:11; 4:17 § 15:30-31 15:30-31 दुषा जाततोरग कोताडः एल्लाहि, नाक विचर वावो

इनजोर, उच्चुर पका नोमवालोरो यहुदि इद्र. अदिनेनाहक ओर एनिर इनजोर, पोलु पार्तना तालहकतोग. * 15:30-31 15:30-31 2 कुरिततोर 8:4; 9:1

* 15:30-31 15:30-31 2 कुरिततोर 1:11; इपिस्तुसतोर 6:19-20; कुलुसितोर 4:12

32 देवुळि माट ताल्हकतप कीतिके, नना सुकमते मियगा एवयकन. ✨ एवतस्के मीवा संगे कलियिस, नावा जीवातुहक आरम दोर्कगा.

33 सुकम ईयनद देवुळि मीवा सबेटोरा तोळ मनि. ✨आमेन.

16

रोम सहरतोर विस्वसिरिहक पोल्ना जोहर

1 इद सीट्टन नना पीबे पेदिरतद विस्वसि आंचाना कयदे लोहतहनन, अद किंक्रिया ✨ नाटे विस्वसिरा मुडगा, देवुळता सेवा कीस्ता.

2 अद बेस बुदता आंचाळि, वेल्लाटोरिहक तोळ ईता, अहे नाक वने तोळ ईता. अदिनेनाहक अद देवुळता मयाळ आंदु इनजोर, तान बेस-नेहना ऊळाटु. ओसो तान्क बातालाय गर्ज अरतेक, मीट तोळ ईम्हट. ✨

3 पिरिस्किलाल, अक्विलाल, वेर आळ इर्विरिन आस, नना सीता कीय्हनन इनजोर ओरिन वेहाटु. ✨ ओर नावा संगे किर्स्तु येसुना सेवा केवालोर आंदुर इनजोर पुतिरे.

4 ओर तमा जीवाता पर्वा केवा, नाक पिसिह कीयलाहि तयर आस मतोर. इद पोल्लोतुन नना बेस्केन मागडोन, अहे यहुदि आयवोर विस्वसिरा मुडोर वने मागडोर.

5 ओरा लोतगा जमा आयवालोर विस्वसिरा मुडुहक ✨ नना जय येसु इहनन.

ओसो मियगडोर दुसोर विस्वसिरा वने सीता वास्ता. नावा गोतयाळ इपनिनुसिहक जय येसु इहनन. पूरा आसिया पटटगा किर्स्तुन मुने विस्वस कीतोग ओगे आंदोग.

6 मरियाळ मीक तोळ ईयलाहि, पका एपुर पोहच सेवा कीता, ✨ तान्क वने नना जय येसु इहनन.

7 नावा यहुदि जाततोर अन्दुनिकुस, युनिया, वेर इर्वुरिहक नना जय येसु इहनन. किर्स्तुना बळयिरगडाहि ओर कम आयोर. नना विस्वस कीयनामुनेन, ओर विस्वस कीतोर, ओसो नावा संगे जेलते वने मतोर. ✨

8 सामिनेनाहक नावा गोतयाळ अम्पलियातुसिहक, नना जय येसु इहनन.

9 ओसो नावा गोतयाळ इस्तुकुसिना सीता कीय्हनन. किर्स्तुना सेवाते मावा एणेटोग उरबानुसिहक नना जय येसु इहनन.

10 अपिलेसिहक नना जय येसु इहनन. ओग तिपल्कने विस्वसतुन विळसवा, किर्स्तुन पोस मंदोग. अरिस्तुबुलुसना लोते मनवालोर सबेटोर विस्वसिरिहक, नना जय येसु इहनन.

11 नावा जाततोग एरोदियोनिहक, नना जय येसु इहनन. नरकियुसिना लोतोर विस्वसिरिहक, नना जय येसु इहनन.

12 तुम्पेनि ओसो तुम्पोसि, इव रेंड आस सामिना सेवा कीयनविस्किहक, नना जय येसु इहनन. परसिसिहक वने नना जय येसु इहनन, अद बेस गनमता आंचाळि. पका एपुर पोहच सामिना सेवा कीता. ✨

13 रूपस ओसो ओना तलोग, वेरिहक नना जय येसु इहनन. ✨ ओग पका बेसतोग विस्वसि आंदोग. ओना तलोग इतेके नावा अवाना लेहकाने.

14 असुकिरितुस, पिलगोन, हिरमेस, पत्रुबास, हिरमोस ओसो ओरा संगे कलियवालोर विस्वसिरिहक नना जय येसु इहनन.

15 पिल्लगुस, युलिया, उल्म्पास, नेर्युस ओसो ओना एलाळि, अहे ओरा संगे कलियवालोर येसुना लोकरु सबेटोरिहक, नना जय येसु इहनन.

16 मीट लोकरुर ओर्विहक-ओर्वोग येसुना पेदिरते जीवा वाटसोर जोहर कीम्हटु. ✨ अहे सबे नाहकने मनवालोर किर्स्तुना मुलु वने, मीक जय येसु इन्दलाह आतोर.

आक्रि उकुम

17 इजेके, मावोरिर! इद उंद पोल्लोतुन अर्जि कीस वेहतलाह आतन. उय्तर मन्कलोर मन्हतोर, ओरु मीट कगयतव पोल्लोन नमवा, दुस्राडे पोल्लोन काय्हचि, विस्वसिरा मुडोरगा कोटिड पुटिह कीस्तोर. ओसो बोर-बोरिन विस्वसतुन विळसनाह कीस्तोर. ✨ अदिहक मीट उसरते मन्हट, ओरगडाहि जेक मन्हटु. ✨

✨ 15:32 15:32 1:9-10 ✨ 15:33 15:33 16:20; 2 कुरिततोर 13:11; पिलिपितोर 4:9; 1 तिसलुनितोर 5:23; 2 तिसलुनितोर 3:16;

इब्रितोर 13:20-21 ✨ 16:1 16:1 बळयिर 18:18 ✨ 16:2 16:2 पिलिपितोर 2:29-30 ✨ 16:3 16:3 बळयिर 18:2-3 अगा वेहतप, रोम राजेमता कलोदियुस राजाल सबेटोर यहुदिरिन, इतालिया पटटा रोम सहरताहि पेसिस दायलाह उकुम ईस मतोग. अदिहक ओर आळ इर्वुर इतालिया पटटाहि पेसिसि, कुरित सहरतगा वातोर. अगाने पोल् येसुना पोल्लो वेहतलाह वातोग, वातस्के ओरिन कलियतोग. कलियतस्के, ओर पोल्ना सेवातुहक तोळ आया बोटटोर. बेचोको वर्साना पया, कलोदियुस राजाल हातापया, ओर इर्वुर रोम सहरते मलतोर. ✨ 16:5 16:5 1 कुरिततोर 16:19; कुलुसितोर 4:15; पिलेमोन 1-2

✨ 16:6 16:6 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✨ 16:7 16:7 पिलेमोन 23 ✨ 16:12 16:12 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✨ 16:13

16:13 येसुना हक्कनागुटा कांजवाल सिमोन, र्पुसिना तपे आंदोग बहे (मार्कल 15:21). ✨ 16:16 16:16 1 कुरिततोर 16:20; 2 कुरिततोर 13:12;

1 तिसलुनितोर 5:26; 1 पत्रु 5:14 ✨ 16:17 16:17 1 तिमोति 1:3-4; 6:3 ✨ 16:17 16:17 मत्वाळ 7:15; गलातितोर 1:8-9; 2

तिसलुनितोर 3:6,14; तीतुस 3:10; 2 योहन 10

18 अद्रमतोर मावा सामि किर्स्तुना सेवा केवोर, मति तमाडे लालुस्क मतप कीसोर तिरियिह्तोर. ✧ मिडताड-मिडताड पोल्लोडः वेहचि, तेळियवोर लोक्कुरिन नाळेह कीसि, लेसिह कीस्तोर. ✧

19 मीट देवुळता पोल्लोतुन केंजिस ताकिह्निर इनजोर, सबेटोर केंजतोर. ✧ अदिनेनाहक नना गिर्दा आतन. बेसताड पोल्लोनेनाहक बुदतोर मन्हट्ट, मति लाग्वाडः पोल्लोने बार, पुनवोरा लेहका मन्हट्ट. ✧

20 दीरा पोस मन्हट्ट, माक सुकम ईयनद देवुळि, ✧ चट्टिपेटे देयहकना मुख्याना लावतुन बूळे कीस, तान मीवा काल इळ्ळ वाटगा. मावा येसुसामि किर्स्तुना देव्वा मियगा मनि, ✧ आमेन.

21 नावा संगे किर्स्तुना सेवा केवाल तिमोति, मीक जय येसु इन्ह्तोग. ✧ मावा यहदि विस्वसिर लुकियुस, ✧ यासोन, ✧ सोसिपत्रुसः वने मीक जय येसु इन्ह्तोर.

22 बोना कयदे इद सीटटुन रास वेहतन, ओग तिरतियुस मीक जय येसु इन्ह्तोग.

23-24 गयसुना लोतगा माट इर्वोम आस मह्नोम, ओनाय लोते इद कुरित सहरता विस्वसिरा पूरा मुलु जमा आस्तोर. ✧ ओग वने मीक जय येसु इन्ह्तोग. मावा तोळतोर विस्वसिर कवारतुस, ओसो इद सहरताड कोतान ऊळेवाळे केवाल इरास्तुस, ✧ वेर वने मीक जय येसु इन्ह्तोर. S

पोलु देवुळतुन मान ईस मोळ्ळिकह्तोग

25 देवुळतुहक जोहर आयि! नना कागहतनद येसु किर्स्तुना बेसता कबुर वेहतपु, देवुळतगा मीवा विस्वसतुन बेस मेग्हिके कीयनद लाव मन्हता. ✧ इद कबुरता पोल्लो वेल्लाय जोम आनाह, मकिस मता. ✧

26 मति इंजेके अमेसा मनदनद देवुळि, तना कबुरतोर साभ्रमता मेटे, इद मकतद कबुरतुन, माक पुन्निह कीयलाह आता. ✧ सबे जातिनोर मन्कलोर इद कबुरतुन विस्वस कीसि, देवुळताडः केंजिर इनजोर, ✧ तान पोक्कुर कीयलाह, देवुळि उकुम ईता. ✧

27 ताना बुदतगा बातय कमि इले, अद येसु किर्स्तुन मयगा लोहताहकु, इदे देवुळतुन माट अमेसा-अमेसातुहक जोहर कीकल. आमेन.

✧ 16:18 16:18 पिलिपितोर 3:19 ✧ 16:18 16:18 कुलुसितोर 2:4; 2 पत्रु 2:3 ✧ 16:19 16:19 1 तिसलुनितोर 1:8 ✧ 16:19 16:19 यिर्मयाह 4:22; मत्थ्याल 10:16; 1 कुरिततोर 14:20 ✧ 16:20 16:20 15:33 ✧ 16:20 16:20 1 कुरिततोर 16:23; 2 कुरिततोर 13:14; गलातितोर 6:18; पिलिपितोर 4:23; 1 तिसलुनितोर 5:28; 2 तिसलुनितोर 3:18; तोहचीतव पोल्लोड 22:21 ✧ 16:21 16:21 बळयिर 16:1 ✧ 16:21 16:21 बळयिर 13:1 ✧ 16:21 16:21 बळयिर 17:5-9 † 16:21 16:21 सोसिपत्रुस ओन "सोपतर" वने इंदुर; बळयिर 20:4 ऊळाट. ✧ 16:23-24 16:23-24 बळयिर 19:29; 1 कुरिततोर 1:14-15 ✧ 16:23-24 16:23-24 बळयिर 19:22; 2 तिमोति 4:20 S 16:23-24 16:23-24 वचन 24ता पोल्लो "किर्स्तु येसुसामिना देव्वा मीट सबेटोरगा मनि, आमेन," इद पोल्लो उचुके मोदुल काग्येहकने दोक्किहता. ✧ 16:25 16:25 इपिसुसतोर 3:19-20; 1 पत्रु 5:10; यहदाल 24 ✧ 16:25 16:25 मत्थ्याल 13:35; रोम सहरतोर 11:25; 1 कुरिततोर 2:7; 4:1; इपिसुसतोर 1:9; 3:3,9; 6:19-20; कुलुसितोर 1:25-27; 2:1-3; 4:3; 1 तिमोति 3:16; 2 तिमोति 1:9 ✧ 16:26 16:25-26 1:2; 2 तिमोति 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 10:6-7 ✧ 16:26 16:26 1:5 ✧ 16:26 16:26 1 तिमोति 3:16

कुरित सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद मुनेता सीटि

इद सीट्टुन रासवाल येसु किर्स्तुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् इपिसस सहरते मतस्के, इद सीट्टुन कुरिततोर विस्वसिरेनाहक रासतोग. पोल् दुष्पा मल्का किर्स्तुना बेसता कबुर वेहचोर तिरियिहपा, कुरित सहरते विस्वसिरा मुडुन तयर कीतोग. इद पोल्लो किर्स्तुनाड बळयिराड कबस्क 18:1-18 वचनतगा मन्हता.

पोल् इद सीट्टुन बाराहक रासतोग इतेके, ओग अगडोर विस्वसिरा मुडगा मतव, बेव-बेव लागवव पोल्लोन केंजतोग. ओसो अगडा मुडोर मुख्यालोरगडाहि, उंद सीटि पोल्हक दोर्किस मता. अद सीट्टुना उचुक पोल्लोन, बह कीयना बह पुनदना इनजोर, रासिसि ताल्हकिस मतोर. अव पोल्लोन लोप्पा वेहतव पोल्लोन, पोल् इद सीट्टुना रासतोग. ओसो माट किर्स्तुना मन्कलोरोम इनजोर, उगस इनदनद आयो; मति किर्स्तुना मन्कलोरा लेहकान ताकना इनजोर, इद सीट्टुना रासतद मन्हता. ओसो मावा मनमुळि दिनम पवित्रते बेर्ससोर दायना, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनदे बेरा पोल्लो इनजोर रासतोग. अहे विस्वसिर जमा आतस्के, बह मनदना इनजोर वने रासतोग.

मुनेता पोल्लो

1 देवुळि तना विचरते, किर्स्तुं येसुना बळयि आयलाह, निल्पिह कीतोग पोल्नुन* इद सीट्टुन रासिहन्नन. नना मावा तोळतोग विस्वसि सोस्तिनेसना संगे इगा महन्नन.*

2 कुरित सहरते मनवालोरिर मीक देवुळता मुडुहक* सीटि रासलाह आतन. देवुळि मीक किर्स्तुं येसुना संगे जोळे कीसि, तनेनाहक अलग कीता. तना मन्कलोरा आयलाह आचता.* पूरा बूमतगा मावा येसुसामि किर्स्तुन मोळ्ळकवालोर, सबेटोर मन्कलोरीन वने, अद्रमलेहकाने आचता. येसु किर्स्तुं ओरा वने, मावा वने सामिये.*

3 मावा देवुळबाबाल ओसो येसुसामि किर्स्तुं मीक देव्या ईयिर, सुकम ईयिर.*

किर्स्तुना मेटे देवुळि बुदि ईता

4 देवुळि मीक किर्स्तुं येसुना मेटे देव्या ईता. अदिनेनाहक नना मियेनाहक, नावा देवुळतुन अमेसा जोहर कीय्हन्नन.*

5-7 देवुळता लोप्पा मीट वळ्हकनव सबे पोल्लोने, ताना लोप्पा मीट पुतव पूरा पोल्लोने, सबे रीतिने, मीट किर्स्तुना संगे जोळेम आताहकु, देवुळि मीक आलिस पिसनाह बुद ईता.* इद बुदि ताना जीवा ईतद बुद आंद. किर्स्तुना लोप्पा माट मियगा ततद कबुर, निटम इनजोर इद तोहचीता.* इंजेके मावा येसुसामि किर्स्तुं ओसोवने वायनद दियातुन केपतिर,* मीक बेदे बुदता कमि इले.

8 तना ओसोवने वायनद दियाते,* मीट बाताले कसुरलेवाह दिसना इन्जि, मावा येसुसामि किर्स्तुं मीक आकि एवनाह, मेकिह कीस तासिह्तोग.*

9 देवुळि तना मगि, मावा येसुसामि किर्स्तुना संगे, मीक कलियिस मनदलाह केयता.* अद देवुळि बर्वस लायकता आंद,*

विस्वसिरा मुडगा कोंटेड पुतनद ओप्पो

10 मावोर विस्वसिरि! मीट सबेटोरिर उंद पोल्लोते मन्हट, मीट कोंटेड आयमाट,* मति मीट उंद विचरते, उंद एकाते मन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस मन्हट इनजोर,* मावा येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते मीक अर्जि कीय्हन्नन.

11 मावोर विस्वसिरि! नना इद्रम बाराहकु इहन्न इतेके, मीट ओर्विहक-ओर्वोग जाळ्म आह्निर इनजोर, नाक कलोये इनदनादिना लोतोर मीवा लोप्पा वेहतोर.*

12 अद इद्रमि: मीवा मन्कलोरागडाहि ओर्वोग इन्हतोग “नना पोल्नुनकेडोनन,” ओर्वोग इन्हतोग “नना अपुलोसनकेडोनन,”* ओर्वोग इन्हतोग “नना पत्रुनकेडोनन*,” ओर्वोग इन्हतोग “नना किर्स्तुनकेडोनन,” इद्रम इन्जि, मीट वळ्हकलाह आतिर!*

* 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; कुलुसितोर 1:1-2; 2 तिमतोर 1:1-2 * 1:1 1:1 बळयिर 18:17 * 1:2 1:2 बळयिर 18:1-8 * 1:2 1:2 1:30; 6:11; 1 तिसलुनितोर 5:23 * 1:2 1:2 8:6 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:4 1:4 रोम सहरतोर 1:8 * 1:5-7 1:5-7 2 कुरिततोर 6:10; 8:7; 9:11 * 1:5-7 1:5-7 2 तिसलुनितोर 1:10 * 1:5-7 1:5-7 लुकाल 17:30; रोम सहरतोर 8:19-21,23; गलातितोर 5:5; फिलिपितोर 3:20; 1 तिसलुनितोर 1:10; इब्रितोर 9:28; 2 पत्रु 3:11-12 * 1:8 1:8 1 तिसलुनितोर 5:1-2 * 1:8 1:8 1 तिसलुनितोर 3:12-13 * 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:28; 1 पत्रु 5:10; 1 योहान 1:3 * 1:9 1:9 थ्यबस्वाविवरण 7:9; यशायाह 49:7; 1 कुरिततोर 10:13; 1 तिसलुनितोर 5:24; 2 तिसलुनितोर 3:3; 2 तिमतोर 2:13; इब्रितोर 10:23 * 1:10 1:10 11:18 * 1:10 1:10 रोम सहरतोर 12:16; फिलिपितोर 1:27 * 1:11 1:11 2 कुरिततोर 12:20 * 1:12 1:12 बळयिर 18:24 * 1:12 1:12 पत्रुनकेडोनन मोदुल कागिदते “कथानकेडोनन”. पत्रुहक रेड पेदिके मताड: इब्रि पोल्लोते कय्या; युनामि पोल्लोते पत्रु. * 1:12 1:12 3:4; गलातितोर 5:19-21

13 इद बेद्रमि? किर्स्तुन तुकळेड-तुकळेड कीतप लेहका आता अले! हक्कनागुटातगा मियेनाहक नना पोल्नुन डोलतना? बह नावाय पेदिरते, मीट एग मीतिरा?

14-15 भियणडोर किरिस्पुस* ओसो गयसु*, वेर इर्वुरिन विळिससि, नना बोने येसुना पेदिरते एग मीहोन. मीहच मतेके, पोल्नुना पेदिरते माट एग मीतीम इनजोर, मन्कलोर इन्ज मनेर. नना अद्रम केवाहकु बेस आता, नना देवुळतुन जोहर कीय्हनन.

16 (आं! नना इस्तिपनासना लोतोरिन वने,* येसुना पेदिरते एग मीहतन निटमे. मति ओसो मियगा बोन येसुना पेदिरते एग मीहतन, नाक सीता इले.)

17 किर्स्तु नाक तना पेदिरते एग मीहतलाह लोहो! मति, तना बेसता कब्रतुन पोक्कुर कीयलाह लोहो! मन्कलोरा लेहकाडा बुद कीसि, दुषोरिहक विचर वानाह पोक्कुर कीयलाहि आयो.* अद्रम पोक्कुर कीस मतेक अचोन, किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतद पोल्लो कबळतुहक अरवप आवालि.*

देवुळता लावतुन, बुदतुन, किर्स्तु तोहतो!

18 मन्कलोरिन पिसिह कीयलाहि, किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतद पोल्लोतुन, अद तेल्बलेवद पोल्लो इनजोर, विस्वलेवोर बूळेम आयवालोर इन्हतोर.* देवुळि पिसिह कीतोरल माट बारा, अद पोल्लोतगा देवुळता पिसिह कीयनद लाव मन्हता इनजोर इहनल.*

19 इदिना लोपा, देवुळि तना साश्रमते माक इद्रम वेहतहता:

“बुदतोरम इनजोर इनवालोर मन्कलोरा बुदतुन बूळे कीकन.

तेल्बतोरम इनजोर वेहवालोर तेल्बतुन कबळतुहक अरवाह कीकन” *

इनजोर रासतप लेहकान आता.

20 अद इसबते देवुळता मुनेह, बुदतोरम तेल्बतोरम इनजोर इनवालोर, बाताले कबळतुहक अरवोर. साश्रमगूस बाताले कबळतुहक अरवोर. दुनियातागा बेस-नेहना वळ्हकवालोर, बाताले कबळतुहक अरवोर. दुनियातोर बेदिन बुदि इन्हतोर, तान देवुळि बुदलेवद इनजोर तोहता.*

21 इतेके देवुळि मुनेन तना बुदते इद्रम विचर कीता: इद दुनियाता बुदते, मन्कलोर नाक पुनमाकिर इता. माट किर्स्तुना बेसता कब्रतुन पोक्कुर कीय्हनोम. अद पोल्लो बुदता, तेल्बता आयो इनजोर, लोकुर पास्किहतोर. मति मन्कलोर पास्कनद पोल्लोतेन, विस्वस केवालोरिन पिसिह कीकन इनजोर, देवुळतुहक विचर वाता.*

22 मावा यहुदि लोकुर इतेके, बामनाड सीनाड तोहचीम्हट, अस्के विस्वस कीकोम इन्हतोर.* यहुदि आयवोर बार बुदता, तेल्बता पोल्लो वेहच ऊळाट, अस्के विस्वस कीकोम इन्हतोर.

23 माट कोनि हक्कनागुटातगा डोलतोग येसुना पोल्लोतुन पोक्कुर कीय्हनोम.* अद पोल्लो यहुदिरिन विस्वस कीया पगवप लेहका कीता.* (बाराहक इतेके देवुळ लोहवाल पिसिह केवाल, अद्रम लजा वानाह डोलवाल आयोग इनजोर, ओर विचर कीतोर.) यहुदि आयवोरिहक बारा, मावा कब्र बुदलेवद पोल्लो दिसिहता.*

24 मति देवुळि बोरिन-बोरिन केयता, ओर यहुदिर आयिर, यहुदि आयवोर आयिर, ओरिहक देवुळता लावतुन,* ताना बुदतुन* तोहच एवाल किर्स्तुये.

25 (इद बह? किर्स्तु डोलतद पोल्लोतुन कैजिसि, देवुळि बुद कीस केवो इनजोर, मन्कलोर इन्हतोर. मति) बेदिन बुद कीस केवद पोल्लो इन्हतोर, अद मन्कलोरा बुदतुहकाय एक्वा बुदता आता.* अहे (किर्स्तु डोलतद पोल्लोतुन कैजिसि, देवुळता लाव गुचता इनजोर वने, मन्कलोर इन्हतोर. मति) बेदिन लाव गुचता इन्हतोर, अद पोल्लो मन्कलोरा लावतुहकाय एक्वा लावता आता.*

26 मावोर विस्वसिर! इद पोल्लोतुन विचर कीस ऊळाट: मियगा वेल्लाटोरिर, मन्कलोरा इसबते बुदतोरिर आयविर, लावतोरिर आयविर, बेरा लोतोरिर आयविर! तेला मति देवुळि मीक केयिसि, तना मन्कलोर कीता.*

27 बुदतोर मन्कलोरा लजा रहतलाहि, दुनियातोर बोरिन-बोरिन बुदलेवोर इन्हतोर, ओरिन देवुळि आचता.* लावतोर मन्कलोरा लजा रहतलाहि, दुनियातोर बोरिन-बोरिन कबळतुहक ओजवोर इन्हतोर, ओरिन आचता.

* 1:14-15 1:14-15 बळपिर 18:8 * 1:14-15 1:14-15 रोम सहरतोर 16:23-24 * 1:16 1:16 16:15-17 * 1:17 1:17 2:1-2,4-5,13; 2 कुरिततेर 1:12; 10:10; 11:6 * 1:17 1:17 गलातितोर 2:21 * 1:18 1:18 2:14; 4:10; 2 तिसलुमितोर 2:10; इब्रितोर 12:2 * 1:18 1:18 रोम सहरतोर 1:16; 1 कुरिततेर 1:24 * 1:19 1:19 यशायाह 29:14 * 1:20 1:20 रोम सहरतोर 1:20-23; 1 कुरिततेर 3:19 * 1:21 1:21 1 तिमोति 4:16; 2 तिमोति 3:15 * 1:22 1:22 मथ्याल 12:38; योहन 6:30 * 1:23 1:23 2:2; गलातितोर 3:1-2; 5:11 * 1:23 1:23 लुकाल 2:34 * 1:23 1:23 इब्रितोर 12:2 * 1:23 1:23 2:14; 4:10 * 1:24 1:24 रोम सहरतोर 1:16; 1 कुरिततेर 1:18 * 1:24 1:24 लुकाल 11:49; 1 कुरिततेर 1:30 * 1:25 1:25 2:14; 4:10 * 1:25 1:25 2 कुरिततेर 13:4 * 1:26 1:26 मथ्याल 11:25; 1 कुरिततेर 1:20; 2:8 * 1:27 1:27 यकूब 2:5

28 दुनियातोर बोरिन-बोरिन उड्लोर इन्हतोर, बोरिन-बोरिन पास्किह्तोर, ओरिन देवुळि आचता. दुनियातोर बोरिन-बोरिन बेरोर इन्हतोर, ओरिन इळन रेहतना इन्जि, देवुळि कदरलेवोर, पोहचीतप ऊळतोरिन आचता.

29 बोगे मन्कल देवुळता मुनेह पोगयना आयो इनजोर, अद्रम कीता.*

30 मति देवुळि मीक किस्तुं येसुना संगे जोळे कीता. किस्तुंता मेटे माट देवुळतुन पुनदनद बुदि दोर्किह कीतल. किस्तुंता मेटे माक देवुळ सेतेमतोर कीता.* पवित्र मन्कलोर कीता.* किस्तुंथे माक पापमता सिक्सताहि विळिसह कीतोम.*

31 अदिनेनाहक मुनेन देवुळता साङ्गमता रासतप लेहकान, बोगाय पोगयना इतेके, सामि तेनेनाहक कीतदिन सीता कीस पोगयेम.*

2

पोलु मन्कलोर बुदते पोकुर केवोग

1-2 मावोर विस्वसिरर! नना मियगा देवुळता पोल्लोतुन पोकुर कीयलाहि वास मतन अस्के, नावा बुदतुन तोहतना लेहकान, बामनाह वेहवा मतन;* मति येसु किस्तुं, ओसो हक्कनागुटाता ओना हामुरि, इवे पोल्लोन सीता कीयहनन इनजोर, जिद कीस मतन.*

3 ओसो मुने मीवा सहरते वातस्के, बेस पोकुर कीयलाह पगवा मतन;* इगा किस्तुंता सेवा बेद्रम कीकन इन्जि, रेयते साडसोर मतन.*

4-5 मीवा विस्वस, मन्कलोर बुदते आयो, मति देवुळता लावते निलि इनजोर,* नना मीक पोकुर कीयहपा ओसो वळ्हकिहपा, मन्कलोर लेहकाडा बुदताड पोल्लोड वेहच, मीक लेसिह केवोन.* मति देवुळि तना जीवाता लावते, नना वेहतनव पोल्लोन निटम इनजोर तोहता.*

देवुळता पोल्लोतुन, ताना जीवाये तेळियिह कीस्ता

6 आं! विस्वसते मेग्तोरगा* बुदताड पोल्लोन वेहतह्नोमे!* मति देवुळतुन पुनवोर लेहकाडा बुदि आयो, दुनियातोर मुक्यालोर लेहकाडा बुदि आयो,* ओरा राजेम कोनि इंजेके मायलाह आता!

7 मति देवुळताये बुदता पोल्लोतुन वेहतह्नोम. आक्रिते माट ताना संगेन पिसना इन्जि, अद पोल्लोतुन देवुळि बूमतुन पुटिह केवस्केन, विचर कीस तासिस मता.* इचानाह पुन्पिह केवा मता.* मुनेता कालमते तना पोटातगा तासिस मता.

8 अद ताना बुदता पोल्लोतुन, इद दुनियाता मुक्यालोर पुनोर. पुन्ज मतेके, बेरा डीसातोम सामिन हक्कनागुटाता मोल्लाड कोटिस हक्कोर आवेर.*

9-10 मति माक बार अद पोल्लोतुन, देवुळि तना जीवाते तोहचीता.* देवुळता साङ्गमता इद्रम रासतद मन्हता:

बोगे बेस्केन ऊळवव,

बोगे बेस्केन केंजवव,

बोना बुदते पुटवव, वेहता वावव पोल्लोन,

तन्क जीवा केवालोर मन्कलोरनाहक, देवुळि तयर कीस तासता.*

इनजोर रासतद मन्हता.* देवुळता जीवा सबे पोल्लोन पर्वकिहता. देवुळतपडाड पुनवव पोल्लोन इंका पर्वकिहता.

11 बह इतेके मन्कना विचरताड पोल्लोन, सिरप ओग मन्कना जीवाये पुन्हता. अद्रमलेहकाने देवुळता जीवाये, ताना लोप्पाडाड पोल्लोन पुन्हता.

12 अद तना माक बेचोन देव्या ईता इनजोर पुनदलाहि, तना जीवातुन माक ईता. देवुळ माक ईतद जीवा, इद दुनियातगडा आयो.*

13 इदे देव्याता लोप्पा मन्कलोर बुदि माक काहो,* मति देवुळता जीवा काहता. तानाड विचकिंन माट अद काहतव पोल्लोने, तेळियिह कीस वेहतह्नोम.†

* 1:29 1:29 रोम सहरतोर 3:27; इपिसुसतोर 2:9 * 1:30 1:30 विर्मयाह 23:5-6; 33:16; 2 कुरित्तोर 5:21; पिलिपितोर 3:9 * 1:30 1:30 1:2; 6:11; 1 तित्लुनितोर 5:23 * 1:30 1:30 रोम सहरतोर 3:24 * 1:31 1:31 विर्मयाह 9:24; रोम सहरतोर 3:27; 4:2; 2 कुरित्तोर 10:17 * 2:1-2 2:1-2 1:17 * 2:1-2 2:1-2 1:23 * 2:3 2:3 4:10; 2 कुरित्तोर 11:30; 12:5,9-10; 13:4,9

* 2:3 2:3 बळयिर 18:9-10, 2 कुरित्तोर 10:10 ऊळाट. * 2:4-5 2:4-5 2 कुरित्तोर 4:7; 12:9; 2 तिमोति 3:5 * 2:4-5 2:4-5 1:17 * 2:4-5 2:4-5 रोम सहरतोर 15:13,18-19; 1 कुरित्तोर 4:20; 2 कुरित्तोर 6:6-7 * 2:6 2:6 इपिसुसतोर 4:13; पिलिपितोर 3:15; इब्रितोर 5:14; 6:1-2 * 2:6 2:6 12:8 * 2:6 2:6 याकुब 3:15 * 2:7 2:7 रोम सहरतोर 8:29 * 2:7 2:7 रोम सहरतोर 16:25; इपिसुसतोर 3:10 * 2:8 2:8 मत्थ्याल 11:25; 1 कुरित्तोर 1:20,26; इपिसुसतोर 4:18 * 2:9-10 2:9-10 मत्थ्याल 11:25; 13:11; 16:17; गलातितोर 1:12; इपिसुसतोर 3:3,5-6 * 2:9-10 2:9-10 यसायाह 64:4; 65:17; याकुब 1:12 * 2:9-10 2:8-10 2 कुरित्तोर 4:3 * 2:12 2:12 रोम सहरतोर 8:15 * 2:13 2:13 1:17 † 2:13 2:13 अद काहतव पोल्लोने, तेळियिह कीस वेहतह्नोम "अद काहतव पोल्लोन, माट पवित्र जीवा वेहतप ताकवालोरिन, तेळियिह कीस वेहतह्नोम," इद अरुंम वने आया पायहता.

14 मति बोग् मन्कना बुदते ताकिह्तोग, ओग देवुळता जीवाताड् पोल्लोन केजोग्, ओग अव पोल्लोन बुदलेवव पोल्लोड् इन्ह्तोग्, बाराहक इतेके, देवुळता जीवातेने, अव पोल्लोन बेस-नेहना पर्हकिस ऊळनदु. ओग अद्रम केवाहकु, अविस्किन पुनदा पगवोग्.

15 मति बोग् देवुळता जीवाते ताकलाह आतोग्, ओग मन्कल सबे पोल्लोन पर्हकिस ऊळिह्तोग्. मति ओना बुदतुन, बोग् दुस्रोग् मन्कल, देवुळता जीवालेवा पुनदा पगवोग्.

16 देवुळता साण्मतगा रासतप लेहकान, सामिन काहता पगयनाह, तानाड् विचकिन बोग् पुनदा पगयह्तोग्? मति बेद्रमता विचर किर्स्तुनगा मन्हता, अद्रमता विचर मयगा मन्हता.

3

अलग् आस मनदना आयो

1 मावोर विस्वसिरि! मुने नना मीवा संगे मनदहपा, देवुळता जीवाते ताकवालोरिन, वेहतना लेहकान, मीक वेहता पगवोन. मति मन्कना बुदते ताकवालोरिन, किर्स्तुन विस्वस कीयनद पोल्लोतुन, पूनाड्-पूनाड् कगयवालोरिन वेहतना लेहकान, मीक वेहमुळ आता.

2 मीट गाटो तिनदा पगवोरिर, पाल उनवालोर बाला पेकोरा लेहका मंदिर. अदिहक मीकु, पूना विस्वसिरिहक ओप्पनव अल्को पोल्लोन काहहन. अविस्किहकाय एक्वा बुदताड् पोल्लोन, पुनदा पगविर आंदिर. मति नेंड वने पुनदा पगविर, मुर्तिय बेर्सिर इतेके!

3 इजेक वने मीट मन्कना बुदते ताकलाह आतिर, अदिनेनाहक मियगा कुळसा मन्हता, गिटोगटो आयनद मन्हता. पया मीट मन्कना बुदते ताकवालोरिर आयविरा? देवुळतुन पुनवोरा लेहका ताकविरा?

4 नना बाराहक इद्रम इनदलाह आतन? मीवा मुडगा उच्चुर इन्ह्तोर, माट पोल्लुनकेडोरोग्, उच्चुर इन्ह्तोर, माट अपुलोसनकेडोरोग्. इद्रम अलग् मनाहकु, मीट देवुळतुन पुनवोरा लेहका ताकलाह आह्निर!

5 अले अह इतेके, अपुलोस बोग् आंदोग्? पोल्नु आंदोग्? वेहाट, माट इतेक वेट देवुळता सेवकिरोम! माट वेहताहकु, मीट विस्वस कीतिर. माक ओर्विन-ओर्विन येसुसामि बेद कबळतुहक निल्पिह कीतोग्, अदे कबळ कीतोग्.

6 बह इतेके, (मीट विस्वसिरिर पोर्हकाना लेहकान महनिर.) नना वीतवाना लेहकान, कबळ सुरु कीतीनन. अपुलोस पेके एग अर्हंताना लेहकान, (मीक येसुनाड् पोल्लोन कगयलाह सायता) कीतोग्. मति मीक बेर्सिह कीतद इतेके देवुळिये! इतेक तेना बाताल अर्तमि? वीतवाल ओसो एग अर्हवाल बातोर आयोर, मति बेर्सिह कीयनद देवुळिये मोदुल आंदु.

7 वीतवाल वने पंटा पंडि इनजोर वीतिह्तोग्, एग अर्हवाल वने पंटा पंडि इनजोर एग अर्हंतह्तोग्. इद्रम ओर्वोग्-ओर्वोग् मन्कहक, आपुना-आपुना कबळता इसबते, बूति देर्कगा.

8 इजेके पोल्म माल्कानाये आंदु, बूततारा आयो. अहे बेदाय लोन माल्काले जागा आयलाह दोहतद मन्हता, बेल्दकिहक (लोन दोहवालोरिहक) आयो. अद्रमलेहकाने मीट देवुळताये लोकरिर आंदिर, तानेनाहके पिसिह्निर. माट बारा सिरप देवुळता कबळ ऐगन केवालोरोग्.

9 देवुळि नाक तना देव्याते ईतद बुदता इसबते, बेस तेल्चतोग् बेल्दर जोता दोहतना लेहकान, नना मुने मीक किर्स्तुना पोल्लो वेहतन. दुस्रोर मन्कलोर बार ताना पोगोन तेहचोर दायना लेहका, मीक काहहतह्तोर. मति ताना पोगोन तेहचोर अनवाल मन्कल, तना बेद रीते दोहतह्तोग् इनजोर, उसरते सीता कीयना गावले.

10 देवुळि मुनेन जोता दोहता. अद जोता येसु किर्स्तु आंदोग्, ओगे पिसिह केवाल आंदोग्. अदिहक बोगे दुस्रा जोता दोहता पगवोग्!

11 मति बोर बोर ताना पोगोन तेहतहपा बंगर, वेंडि, पका मोलाताड् बंडाड् इविस्कने तेहतनुर, ओसो बोर बोर बूळेम आयनव माराड्, रौंडाड्, इन्दिड इविस्कने तेहतनुर.

✧ 2:14 2:14 चोहन 14:17; याकुब 3:15; यहुदाल 19 ✧ 2:14 2:14 1:18,21,23,25 ✧ 2:15 2:15 3:1; 14:37 ✧ 2:16 2:16 यशायाह 40:13; रोम सहरतेर 11:34 ✧ 2:16 2:16 12:8 ✧ 3:1 3:1 2:15; गलातितोर 6:1 ✧ 3:1 3:1 रोम सहरतेर 7:14; 1 कुरिततेर 2:14 ✧ 3:1 3:1 इब्रितोर 5:13 ✧ 3:2 3:2 इब्रितोर 5:12-13; 1 पत्रु 2:1-3 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरतेर 13:13; 1 कुरिततेर 1:10-11; 11:18; 2 कुरिततेर 12:20 ✧ 3:4 3:4 1:12 ऊळट. ✧ 3:4 3:4 गलातितोर 1:11 ✧ 3:5 3:5 रोम सहरतेर 15:16; 2 कुरिततेर 3:6; 4:1; 5:18; 6:4; इपिसुसतेर 3:7; कुलुसितोर 1:25-27; 1 तिमाति 1:12 ✧ 3:5 3:5 रोम सहरतेर 12:6 ✧ 3:6 3:6 4:5; 9:1; 15:1; 2 कुरिततेर 10:14 ✧ 3:6 3:6 बळयिर 18:27-28; 1 कुरिततेर 1:12 ✧ 3:6 3:6 15:10; इपिसुसतेर 3:17 ✧ 3:7 3:7 2 कुरिततेर 12:11 ✧ 3:8 3:8 4:5; 9:17; गलातितोर 6:5 ✧ 3:9 3:9 यशायाह 61:3; मत्थाळ 15:13 ✧ 3:9 3:9 इपिसुसतेर 2:20-22; 1 पत्रु 2:5 ✧ 3:10 3:10 रोम सहरतेर 12:3; 1 कुरिततेर 15:10; 1 तिमाति 1:13-14; 2 पत्रु 3:15 ✧ 3:10 3:10 रोम सहरतेर 15:20; इपिसुसतेर 2:20 ✧ 3:11 3:11 यशायाह 28:16; इपिसुसतेर 2:20; 1 पत्रु 2:4-6

13 किर्स्तु बेद दिया तना लोकरा नेयम कीयलाह वायनोग, अद दिया तना ओवोर्ग-ओवोर्ग सेवकना कबळतुन, किस्ते पट ऊळनोग. ✨ इद्रमि ओरा कबळ बेद्रमता इनजोर, पुनाह आयगा. ✨ अस्के ओर कीतद कबळ बेद्रमता इनजोर, किस्ते पर्हकिस ऊळनद आयगा.

14 अद जोताता पोगोन, ओग मन्कल पंडटद कर्वालेवा मतेके, ओग मन्कहक देवुळि इनम इयागा. ✨

15 ओग पंडटद कर्वतेक बारा, ओना नुक्कन ओयगा. अद्रम किर्स्तुनाहक कीतद कबळता बाताले पाय्दा मनो, ओग कोनि तना पिसनोग. मति किस्ताहि पकाय तिपल आस पेसतप लेहकान पिसनोग. ✨

16 मीट विस्वरिा मुडगा देवुळता जीवा जागा आस्ता इतेके, मीट देवुळता मंदिर आंदिर. ✨ इद पोल्लोतुन पुनविरा?

17 मीट सबेटोरिर कलियिसि देवुळता मंदिर आंदिर. देवुळता मंदिर पवित्र मन्हता. अदिनेनाहक बोगाय मीक ओर्विहक-ओर्वोन अलग कीसि, अद मंदिरतुन बूळे कीतेक अचोन, देवुळि ओन बूळे कीयागा.

18 बोगे नना बुदतोन्न इन्जि नाळेम आयमाकेगा. दुनियातोरा लेहकान विचर कीसि, नना बुदतोन्न इनजोर इतेक अचोन, ✨ ओग दुनियातोरा विचरते बुदलेवोग आयेगा. अस्के ओग देवुळता विचरते बुदतोग आयनोग.

19 बाराहक इतेके दुनियातोर बेदिन बुदि इन्हतोर, तान देवुळि बुदलेवद इन्हता. ✨ तेना लोप्पा देवुळता साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

देवुळि, बुदतोर मन्कलोरिन तमा सत्रल बुदतेने एकनाह कीस्ता, ✨

इनजोर रासतद मन्हता.

20 ओसो इद्रम वने रासतद मन्हता:

तम्क बुदतोराम इनवालोराइ विचकिर्न, अव उगसताड इनजोर सामि पुन्हता, ✨

इनजोर रासतद मन्हता.

21 अदिनेनाहक नना मुनेन वेहतप लेहका, नना वेनक्केडोनन, नना ओनक्केडोनन इन्जि, मन्कलोर लोप्पा बोगे पोगयनद आयो. ✨ देवुळि तनाड सबेटोर सेवकिरिन मीवाय पाय्दातेनाहक ईता.

22 नना पोल्नन आधि, अपुलोस आयेगा, पत्रु आयेगा, माट मीवाय पाय्दातेनाहक सेवा कीय्हनोम. ✨ मीवाय पाय्दातेनाहक देवुळि दुनियाते मनदनविन पंडटा. मीवा जीवात मनदनदु, मीवा हामुरि, नैड आयनव पोल्लोड, नाळ आयनव पोल्लोड, कतमतविन देवुळि मीके तना बर्कत दोर्कनाह कीस्ता. ✨

23 अदिहक मीट बोगे मन्कनोरिर आयविर, मति किर्स्तुनोरिर आय्हनिर; ✨ अहे किर्स्तु बार देवुळतडोग आंदोग. ✨

4

किर्स्तुनाड सेवकिराड तिपलुक

1 अदिनेनाहक माट सेवकिरा लोप्पा, मीट विचर कीयहपा, वेर किर्स्तुना सेवा केवालोर आंदुर, देवुळि तनाड मकिह कीस तासिस मतव पोल्लोन ✨ वेहतनद कबळतुन, वेरिहक ईता इनजोर, ✨ सीता कीमहट.

2 ओसो बोन्क बेदाय कबळ ईतद मन्हता, ओग तना माल्काल वेहतपे, कीयना गावले.

3-4 नाक इतेके नावा सेवातगा बातय गल्लि दिसो. ✨ मति नावा कुदता विचर बह ताकगा? सामिये नावा कबळतुन ऊळिसि, नावा नेयम कीयनद अदिकर मनवाल. अदिहक नावा सेवा बेद्रमता इनजोर, नना कुद वने पर्हकिस ऊळोन. अद्रमे निमा तपतिन इनजोर नाक मीटाय, इलवेके मन्कलोर पंचाय इतेके, नाक पर्वा इले!

5 अदिनेनाहक मीट इजेकेन बोने पर्हकिस ऊळमाट. ✨ सामि वानाह केपाट. ईकळतगा मनदनविन वेहचतगा ततना लेहका, मन्कलोर तमा पोटालोप्पा मकिह कीस तासतव पोल्लोन, ओगे पेसिह कीयनोग. ✨ अस्के मन्कलोर तमा कीतद कबळता इसबते, निमा बेस कीतिन इनजोर, ओर्विन-ओर्विन देवुळि वेहतगा. ✨

6 मावोर विस्वसिरि! साङ्गमते रासतव पोल्लोहकु वीळिस दायनद आयो इनजोर इन्हतोर. इद पोल्लोता अर्तमतुन मीट कायना इन्जि, नना अपुलोसना ओसो नावा लोप्पाडाड पोल्लोन पोगोन रासिस तोहतन. अव पोल्लोन बेस केंजतिर इतेके, माट सेवकिरङ्गहाहि ओर्विना लोप्पा बार पोगयना, ✨ दुप्पाना बार कदर रहतना, इद्रम मीट केविर आयकिर. ✨

✨ 3:13 3:13 2 तिसलुनितोर 1:8; 1 पत्रु 1:7 ✨ 3:13 3:13 4:5 ✨ 3:14 3:14 4:5 ✨ 3:15 3:15 अय्यळ 23:10; देवुळताड पाटाड 66:10,12; यहदाल 23 ✨ 3:16 3:16 रोम सहरतोर 8:9; 1 कुरित्तोर 6:18-20; इपिसुसतोर 2:21-22; इब्रितोर 3:6 ✨ 3:18 3:18 4:10; 8:2; गलातितोर 6:3 ✨ 3:19 3:19 1:20; याकुब 3:15 ✨ 3:19 3:19 अय्यळ 5:13; इपिसुसतोर 4:14 ✨ 3:20 3:20 देवुळताड पाटाड 94:11 ✨ 3:21 3:21 4:6 ✨ 3:22 3:22 1:12; 3:5-6 ✨ 3:22 3:21-22 2 कुरित्तोर 6:10 ✨ 3:23 3:23 15:23; 2 कुरित्तोर 10:7 ✨ 3:23 3:23 11:3; 15:28 ✨ 4:1 4:1 रोम सहरतोर 16:25 ✨ 4:1 4:1 9:17; 1 पत्रु 4:10 ✨ 4:3-4 4:3-4 बळकिर 23:1; 2 कुरित्तोर 1:12; 2 तिमोति 1:3 ✨ 4:5 4:5 मयाल 7:1; लकाल 6:37 ✨ 4:5 4:5 3:13; 2 कुरित्तोर 4:2; याकुब 5:9 ✨ 4:5 4:5 रोम सहरतोर 2:29; 1 कुरित्तोर 3:8,13-14 ✨ 4:6 4:6 8:1; 13:4; 2 कुरित्तोर 12:20 ✨ 4:6 4:6 3:21

7 पोगयवानिन! निमा दुषोरिहक बेरोनिन इन्जि, बोग वेहतोग? नियगा मनदनद बुदि, पूरा देवुळि ईताहके कोनि मन्हता! पूरा देवुळिये ईता इतेके, बाराहक पोगय बोटटिन?*

8 आयो! पोटा पंजनाह तितोरा लेहकान, किर्स्तुना पोल्लोता लोप्पा, सबे पुतप लेहकान आतिर! देवुळता जीवाताड सबे बुदिङ मयगा मन्हताङ इनजोर इहनिर!* माट सेवकिरिन पोहचीतप लेहका ऊळिसि, मीट राजालोरा लेहका ताकिहनिर! (गलत विचर कीयलाह आतिर रा!) मीट निटम राजालोर आतेक अचोन ओप्पालि! माट वने मीवा संगे राजेम ताकिह केवेरोम!

9 (रोम सर्करतोगसायबाल तिरियिहपा, तना गेल्लसतोर विस्दतोरिन दोहचि, तना पेगके तासिस तिर्हत्तहोग, अद्रम) येसु किर्स्तुनाङ बळयिरोम माक देवुळि पूरा पेगकेडोर कीता.* माक हामुरता सिक्सा ईतप लेहका आता.* दुनियातोर मन्कलोर ओसो पोगोटाङ देवतुल्क ऊळनाह, देवुळि माक तिर्हत्तप लेहकान आता, इद्रम नावा विचर मन्हता.

10 किर्स्तुना सेवा कीयनाहकु, वेल्लाटोर माक बुदलेवोर इनजोर इन्हतोर.* मीट बार पका बुदतोर किर्स्तुनोराम इनजोर इहनिर!* मीवा पका अदिकर ताकिहता, लोकुर मीक मान ईस्तोर. माट बारा उडुलोर मन्कलोर लेहकान आतोम, माक बातय मान दोर्को!*

11 नेंड एवनाह माक जावा-एगा दोर्को,* उहतलाह गेंदे दोर्को, मन्कलोर माक कुळिमहतोर, इके-अके वेलियसोर महनोम.*

12 मावाडे कयकने कबळ कीस पिसिह्नोम.* मन्कलोर माक पळिमहड ईस्तोर, मति माट ओरिन देवुळि मीक बकत ईयि इनजोर वेहतह्नोम.* माक तिपल कीस्तोर, मति माट केमेन मन्जि आपिह्नोम.

13 मन्कलोर माक बदनम कीस्तोर, मति माट ओरा संगे बेस-नेहना वळहकिह्नोम. नेंड एवनाह दुनियातोरिहक माट वियेगलेहका, माचलेहका आतोम.*

14 मीवा लजा रेहतलाह, इव पोल्लोन रासोन.* मति नना जीवा कीतोर पिलाङ-पेकोरि इनजोर, मीक बुदि काहत्तलाह आतन.*

15 मीट किर्स्तुन विस्वस कीतोरिर, मीक दहा अजर्क काहवालो गूस मनेर, तेला मति वेल्लाटोर तपेर इलेर. बाराहक इतेके, मुने ननाय मियगा किर्स्तु येसुना बेसता कबुर तताहकु, मीट ओना संगे जोळेम आतिर. अदिनेनाहक ननाय मीवा तपेना लेहका आतन.*

16 अदिहक नावा लेहकान ताकाट इनजोर, मीक वेहतलाह आतन.*

17 इदे पोल्लोतेनाहक नना तिमतिन* मियगा लोहतन.* ओग नावा जीवा कीतोग मगना लेहकान आतोम.* ओग किर्स्तुना सेवाते, मुतिय नाळेह केवोग. किर्स्तुना अगदे नना बेद्रम ताकलाह आतन इनजोर, ओग मीक सीता अर्हचीयनोम.* नना सबे जागाने, सबेटोर विस्वसिरा मुडोरगा वने, अवे पोल्लोन काहत्तह्नन.*

18 नना मियगा वावोन आयकन इनजोर, मियगडाहि उच्चुर पोगयसोर तिरियलाह आतोर.*

19 नना वायकने, सामिना विचर मतेक अचोन, जल्दि वायकन.* अस्के पोगयसोर तिरियवालोर सिरप तोडटाङ पोल्लोन ऊळन, मति ओरगा देवुळता लाव बेचोन मन्हता इनजोर वने ऊळकन.

20 देवुळि ओरा जीवातागा राजेम ताकिह कीतेके, अद ओरा तोडटाङ पोल्लोने आयो, ओरगडा लावतेन दिसनाह आस्ता!*

21 नना मियगा वातस्के, बह कीकन? मीक सिक्सा ईसि सुदे कीयलाह वायकना?*

बार जीवा कीसि, कुलुल जीवाते वायकन?*

5

विस्वसिर साट्याल कबळ कीयनद आयो

1 इजेके ओसो उंद पोल्लो तेहतह्नन: मियगा बोगो मति मन्कल साट्याल कबळ कीस्तोग इनजोर, निटम केंज वायलाह आता. ओग तना तपे तद आंचान तासतोग अले!*

* 4:7 4:7 योहन 3:27; रोम सहरतेर 12:6 * 4:8 4:8 तोहचीतव पोल्लोड 3:17-18 * 4:9 4:9 इन्नितोर 10:32-33 * 4:9 4:9 रोम सहरतेर 8:35-36; 1 कुरिततेर 15:31 * 4:10 4:10 बळयिर 17:18; 26:24; 1 कुरिततेर 1:18-25; 2:14 * 4:10 4:10 3:18; 2 कुरिततेर 11:19 * 4:10 4:10 2:3; 2 कुरिततेर 6:8 * 4:11 4:11 2 कुरिततेर 6:5; 11:27 * 4:11 4:11 रोम सहरतेर 8:35-36; 2 कुरिततेर 11:23-27 * 4:12 4:12 बळयिर 18:3; इपिसुसतोर 4:28 * 4:12 4:12 मय्याल 5:44; लकाल 6:27-28 * 4:13 4:13 विलापगीत 3:45; 2 कुरिततेर 6:8 * 4:14 4:14 6:5; 15:34 * 4:14 4:14 2 कुरिततेर 6:13; 12:14; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; फिलेमोन 10; 1 योहन 2:1; 3 योहन 4 * 4:15 4:15 3:6; 2 कुरिततेर 12:14; गलातितोर 4:19; फिलेमोन 10 * 4:16 4:16 11:1; पिलिपितोर 3:17; 4:9; 1 तिसलुनितोर 1:6; 2 तिसलुनितोर 3:9 * 4:17 4:17 बळयिर 16:1 * 4:17 4:17 16:10 * 4:17 4:17 पिलिपितोर 2:22 * 4:17 4:17 11:2 * 4:17 4:17 7:17; 14:33; 16:1 * 4:18 4:18 2 कुरिततेर 12:20 * 4:19 4:19 बळयिर 19:21; 1 कुरिततेर 11:34 * 4:20 4:20 2:4-5; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 * 4:21 4:21 2 कुरिततेर 1:23; 2:1; 10:2; 12:20; 13:1-2,10 * 4:21 4:21 गलातितोर 6:1 * 5:1 5:1 लैव्यव्यवस्था 18:8; व्यवस्थाविरण 22:30; 27:20

2 ओग मन्कल अद्रमता कबळ कीतोग इनजोर, मीट मुडोर मन्कलोरिर दुकम आसि, ✨ ओन मुडगडाहि पिसिह कीयना मता. मति मीट कोनि पोगयसोर तिरियलाह आतिर! ✨

3 नना मियगा मेंदुल अगके इलोन निटमे! मति सीताते मीवाय संगे महनन. ✨ सीताते मीवाय संगे मन्जि, अद्रमता कबळ कीतोनु, मावा येसुसामिना अदिकरते मुनेन नेयम कीतन.

4 इतेके मावा येसुसामिना पेदिरते मीट जमा आयहपा, ✨ नना वने सीताते मीवा संगे महनन. ओसो मावा येसुसामिना लाव मावा संगे मन्हाता. ✨

5 अस्के येसुसामि ओसोवने पोगोटाहि वायनद दियाते, ओग मन्कना जीवा पिसना इन्जि, ओना पापम बुदि बूळेम आयि. अदिहक देयहकना मुक्कयाना कयदे विळसतपु, ✨ ओनु मीवा मुडाहि पेहचीम्हट.

6 मीट इतेके बेसतोर विस्वसिरोम इनजोर पोगयलाह आतिर, इद ओप्पो. ✨ ओय्पिह कीतद इचुने पिडटुन, कोपामेंड नाहतद पिडटुगा काल्हपतेके, पूरा कोपामेंड पिडटुन अद ओय्पिह कीस्ता इनजोर पुतिर. ✨ अद्रमे मीवा मुडगा वगोग मन्कल पापम कीसोर मतेके, मुडोर सबेटोरिन पापमतगा ओस अर्हतह्तोग.

7 निटम मीट ओयवद पिडटा लेहकान महनिर. ओय्पिह केवद पिडटाइ आरिना पंडुमतस्के, मोक आयनद गोरपियोता लेहकान, किस्तु मयेनाहक मोक आतोग. ✨ अदिनेनाहक ओयता पिडटा लेहका मनवाल ओप्पवोग मन्कन, पिसिह कीसीम्हट. अस्के मीट ओयवद पिडटा लेहकान बेस मनदकिर.

8 ओयता पिडटुन आवना पंडुमतस्के पोहतना लेहकान, ✨ विस्वस केवस्के मयगा मतद लागा बुदतुन, कोटे बुदतुन पोहिड. आवना पंडुमतुन ओयवव आरिन तिन्जि माळतप लेहका, नाळेह केवद बुदि ओसो सेतेम बुदि तासिस ताकिड. ✨

9 साट्याल मन्कलौरा संगे कलियमाट इनजोर, ✨ नना मुनेन सीटटे रासिस मतन.

10 इतेके साट्याल कबळ केवालोर, लालूस मन्कलोर, नाळेह कीस तिनवालोर, बोमान मोळकवालोर संगे कलियनद आयो इन्जि, इद दुनियातोर पापम केवालोर लोप्पा रासोन. अह मतेके मीक इद बूमतुन विळिसिस, बेकेयो दुस्रा बूमतेके दाया पोस मनालि.

11 आयो, (सीटटे नना विस्वसिरा मुडोराये लोप्पा रासतन.) बोगाय विस्वसिनन इन्जि, साट्याल कबळ कीतेक, लालूस कीतेके, बोमान मोळकतेके, ✨ कदर रेहतनव पोल्लोड वळ्हकवाल मतेके, कल लोटि मतेके, नाळेह कीस तिनवाल मतेके, ओना संगे कलियमाट. ओसो ओना संगे तिनदना-उनडना वने केमाट इनजोर वेहतन. ✨

12-13 विस्वस केवोरिन माट नेयम केवालोरल आयवल, ओरिन देवुळि नेयम कीयगा. मति विस्वसिरा मुडोरिन नेयम कीयनद कबळ मीवा आंदु. ✨ अदिनेनाहक देवुळता साष्ममता रासतप लेहका: मीवा मुडगडाहि करव कबळ कीतोन पिसिह कीसीम्हट. ✨

6

ऐगेटोर विस्वसिरिन दुनियाता पंचतगा ओयनद ओप्पो

1 इजेके ओसो उंद ओपल्लो तेहतहनन: मीवा मुडगा बोगाय तना ऐगेटोग विस्वसिना संगे जग्ळम आतेके, नेयमतुहक देवुळता मन्कलोरगा अनवा, ✨ देवुळतुन पुनवोरगा दायलाह आतिर?

2 बह आक्रिता नेयमता दियाते, मीट देवुळता मन्कलोरिर दुनियातोर नेयम कीकिर, ✨ इदिन पुनविरा? पूरा दुनियातोर नेयम केवालोरिर मीट, इतेके इव उडुलाड-उडुलाड पोल्लोना नेयम कीसीया पगविरा?

3 माट पोगोटाइ देवतुलकना इंका बेरा नेयम कीकल इनजोर पुहनिर. इतेके दिनमताइ पोल्लोना कट्टलातुन बह नेयम कीसीया पगविरा?

4 अद्रमताइ कट्टलाना नेयम कीसीयलाह, बह मीट विस्वसिरा मुडोर आयवोरिन निल्पिह कीकिरा?

5 मीक लजा वायि इनजोर, इद्रम वेहतलाह आतन! ✨ विस्वसिरा कट्टलातुन बेस-नेहना नेयम कीसीयलाह, बुदतोग मन्कल मीवा मुडगा बोगे इलेग?

✨ 5:25:2 2 कुरित्तोर 7:8-10 ✨ 5:25:2 4:6; 2 कुरित्तोर 12:20 ✨ 5:3 5:3 कुलुसितोर 2:5; 1 तिसलुनितोर 2:17-18 ✨ 5:4 5:4 2 तिसलुनितोर 3:6; इन्जिरोर 10:25 ✨ 5:4 5:4 2 कुरित्तोर 13:3,10 ✨ 5:5 5:5 2 कुरित्तोर 12:6-7; 1 तिमीति 1:20 ✨ 5:6 5:6 याकूब 4:16 ✨ 5:6 5:6 मत्याल 16:6,12; गलातितोर 5:9 ✨ 5:7 5:7 मार्कल 14:12; रोम सहरतोर 3:25-26 ✨ 5:8 5:8 पेमसुळि 12:19; 13:7; व्यवस्थाविवरण 16:3 ✨ 5:8 5:8 2 कुरित्तोर 2:17 * 5:8 5:8 इय्येल लोकर आवना पंडुमतस्के, ओय्पिह कीतद पिडटुन पोहचीदूर. अद्र पंडुमते, ओयवद पिडटाइ आरिड तिरु. ✨ 5:9 5:9 2 कुरित्तोर 6:14; 2 तिसलुनितोर 3:6 ✨ 5:11 5:11 10:7 ✨ 5:11 5:11 इतिस्सतोर 5:18; 2 तिसलुनितोर 3:6 ✨ 5:12-13 5:12-13 6:1-4 ✨ 5:12-13 5:12-13 व्यवस्थाविवरण 17:7; 19:19; 22:21,24; 24:7; 1 कुरित्तोर 5:2 ✨ 6:1 6:1 मत्याल 18:17 ✨ 6:2 6:2 दानिय्येल 7:18,22,27; मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 20:4 ✨ 6:5 6:5 4:14

6 ओवोर्गो विस्वसि तना ऐगेटोग विस्वसिन पंचतगा ओस्तोग; अचने आयो, पंच उदवालोर वने विस्वसलेवोरे! इद नेका ओप्पो!

7 मीवा मुडगा बोगाय विस्वसि तना ऐगेटोन पंचतगा ओयलाह आतोग इतेके, इद्रम देवुळता बदनम कीसि, मीट अस्केन ओरेम आतिरे! इद्रम कीयना बदला, नीवा ऐगेटोग विस्वसि, नीक तिपल कीतदिन केमेन आपतेक वने नेका ओप्पालि. ओग नीक नाळेह कीतदिन, निमा मापि कीतेक वने नेका ओप्पालि.

8 मीट अद्रम केवा, मीवाय मुडोर विस्वसिरिन तिपल कीय्हनिर, नाळेह कीय्हनिर.*

9 देवुळतुहक विचर वावाह ताकवालोर मन्कलोस, अद राजेम कीयनगा मनदा पगवोर इनजोर मीट पुतिर. मीट नाळेम आयमाट. साट्याल कबस्क केवालोर, बोमान मोळ्कवालोर, दुस्रोराड मुतेस्किन कवालोर, मुजोन विळिससि दुस्रोन कवयनद आंचाळि, आंचाळ-कोयतोना लेहका कोयतोग कोयतोना संगे उंजवालोर,*

10 कलेर, लालुस मन्कलोर, कल लोटिर, कदर रेहतनव पोल्लोड वळ्ळकवालोर, नाळेह कीस तिनवालोर, वेर सबेटोर देवुळि राजेम कीयनगा मनदा पगवोर.*

11 मीवा मुडगडाहि उच्चर मन्कलोरिर मुने अद्रमे मतिर.* मति येसुसामि किर्स्तु मयेनाहक डोलताहकु, मावा देवुळि तना जीवाते मीवा जीवातुन नोगता,* नोसि मीक तेनेनाहक एगिह कीता,* सेतेमतेर कीता.*

देवुळतुहक मान दोर्कनाह, आपुनाड मेंदुस्किन काळडना

12 मीट उच्चर मन्कलोरिर, माक सबे कीयलाह पोलिहता इह्निर. अद निटमे, मति सबे कबस्कनाहि पायदा दोर्को इहनन.* नाक सबे कीयलाह पोलिहताये, मति बेदिने नाक आत्रे कीयलाह एवोन.

13 मीट उच्चरिर इह्निर, पोटातेनाहक तिंडि मन्हता, तिडटेनाहक पोटा मन्हता, मति देवुळि इव रेंडिन आसि मायिह कीयगा,* इह्निर. (अदिहक इद भूमतगा मनके, माक बेदिनाय तिनदलाह पोलिहता इनजोर इह्निर. अद तिनदनद तिडटा लेहकाने, मावा मेंदुदे वने साट्याल कबळ कीयनद पोलिहता इनजोर, मीट मुतिय विचर केमाट.) मावा मेंदुलि साट्याल कबळ कीयलाह आयो, मति सामिन माळना इन्जि, पंडटद मन्हता. (अहे ओसो सामि मावा मेंदुलतगा जागा आयलाह ऊळिहतोग.)*

14 देवुळि (मेंदुलतुन मायिह कीयगा इनजोर इनमाट; अदु) येसुसामिना मेंदुलतुन, तना लावते जीवा अर्हचीता;* अद्रमे मावाड मेंदुस्किन वने जीवा अर्हचीयगा.*

15 मीवाड मेंदुस्क किर्स्तुना संगे जोळेम आस मन्हताड,* पुनविरा? अद्रम मनदहपा, अव मेंदुस्किन बोगे आस्कना संगे जोळे कीयनद ओप्पिहताया? मुतिय ओप्पो!

16 वेर आळ इर्वर जोळेम आसि, उंदिय आस मनदनु* इनजोर देवुळता साक्षम वेहतहता. अदिनेनाहक बोगे आंचान कय बोयवाल मन्कल, ताना संगे जोळेम आसि, इर्वर आस उंदिय मेंदुल आस्तोर इनजोर मीट पुतिर.

17 मति बोग सामिना संगे जोळेम आतोग, ओना जीवा, सामिना जीवा उंदिये!*

18-20 देवुळि मियगा तना जीवातुन उदिह कीता, अद जीवा मियगा मन्हता, पुनविरा? अद जीवा मनदनद मतिर मीवा मेंदुलि.* देवुळता मगि मियेनाहक तना जीवा इयलाह वातोग, अचोटा कर्सा ईसि देवुळि मीक असता.* इतेके मीवा मेंदुलि इंजेके मीवा कुदता आयो,* इव सबे पोल्लोन मागडमाट!* अदिहक साट्याल कबळतगडाह जेक मन्हट.* बोगाय मन्कल तना कीतव सबे पापि कबस्क, मेंदुदा पलते कीस्तोग. मति साट्याल कबळता पापम कीतेके, तनाय मेंदुदा विस्दते पापम कीस्तोग. इव सबे पोल्लोनेनाहक, मेंदुलते बाताल बाताल कीकिर, अव सबे देवुळतुहक मान दोर्कनाह कीमन्हट.*

7

मुते-मुजोना लोप्पाडाड पोल्लोड

* 6:8 6:8 1 तिसलुनितोर 4:6 * 6:9 6:9 रोम सहरतेर 1:27; 2 कुरिततेर 12:21; 1 तिमोति 1:9-10; इब्रितेर 13:4 * 6:10 6:9-10 15:50; गलातितोर 5:19-21; इपिसुस्तोर 5:5; कुलुसितोर 3:5; तोहचीतव पोल्लोड 21:8; 22:15 * 6:11 6:11 12:2; इपिसुस्तोर 2:2-3; कुलुसितोर 3:7; तीसु 3:3 * 6:11 6:11 बळयिर 22:16; 1 योहन 2:12 * 6:11 6:11 1:2 * 6:11 6:11 रोम सहरतेर 3:24; 8:30 * 6:12 6:12 10:23 * 6:13 6:13 कुलुसितोर 2:20-22 * 6:13 6:13 1 तिसलुनितोर 4:7 * 6:14 6:14 बळयिर 2:24; 2 कुरिततेर 13:4 * 6:14 6:14 योहन 6:39-40; 1 कुरिततेर 15:22-23 * 6:15 6:15 रोम सहरतेर 12:5; इपिसुस्तोर 5:30 * 6:16 6:16 वृटयुळि 2:24; मत्याल 19:5; मार्कल 10:8 * 6:17 6:17 योहन 17:21-23; रोम सहरतेर 8:9-11 * 6:18-20 6:18-20 रोम सहरतेर 8:9; 1 कुरिततेर 3:16 * 6:18-20 6:18-20 बळयिर 20:28; 1 कुरिततेर 7:23; 2 पत्र 2:1 * 6:18-20 6:18-20 रोम सहरतेर 14:7-8 * 6:18-20 6:18-20 याकुब 4:5 * 6:18-20 6:18-20 2 कुरिततेर 12:21; गलातितोर 5:19-21; इपिसुस्तोर 5:3; कुलुसितोर 3:5; 1 तिसलुनितोर 4:3; 2 तिमोति 2:22; इब्रितेर 13:4 * 6:18-20 6:18-20 रोम सहरतेर 12:1

1 विस्वसते मनवालोरे मुने-मुजोना लोप्पाडाड पोल्लोने, मीट नाक रासिस मतिर. अविस्किन इंजेके तेळियिह कीसीकन. मुतेन तवा मतेके, मन्कहक ओप्पालि.✧

2 मति साद्याल कबळ कीयलाह, मीक ओयनव पोल्लोड मन्हताड. अदिनेनाहक ओर्वोँग-ओर्वोँग कोय्तोन्क, तनाय मुते मनदना. ओसो उंद-उंद आंचाहक, तनाय मुजो मनदना.

3 मुजो तना मुतेना मेंदुदा गर्जतुन निहतना. अद्रमे मुते वने, तना मुजोना मेंदुदा गर्जतुन निहतना.

4 तना मेंदुलता पोगोन मुतेहक अदिकर इले, तना मुजोना मन्हता. अद्रमे मुजोहक वने, तना मेंदुलता पोगोन अदिकर इले, तना मुतेना मन्हता.

5 अदिनेनाहक मीवाड मेंदुस्कने, ओर्विहक-ओर्वोँग अलग मनमाट. रेंड-मूंड दियाड पार्तनातेने मनदकल, अलग मनदकल इनजोर, मुनेन आळ इर्वि विचर आतिर इतेके, गळिकहक अलग मन्हट. मति ताना पया ओसो कलियिस मन्हट. इद्रम मनवेके, कुदतुन आत्रे कीयलाह पगविर आयकिर. अस्के देयहकना मुख्याल मीक साद्याल कबळ कीया वेसनाह कीयगा.

6 अलग आस मनदलाह मीक उकुम एवोन,✧ मति मीक विचर मतेके, कय अलग मन्हटु इहनन.

7 मीट सबेटोरिर् नावा लेहकान, कुत्रा मन्ज वने गिर्दा आस मनदना इतेक, बेस ओप्पालि इनजोर, नना विचर कीयहन.✧ मति देवुळि ओर्वोँग-ओर्वोँग मन्कहक अलग-अलग बुदि ईता:✧ बोन्क-बोन्क कुत्रा मनदलाहि, बोन्क-बोन्क मर्मिड आस मनदलाहि.

8 इंजेके मीट कुत्रा मनवालोरिन, ओसो रांडे आस्किन, इद पोल्लो वेहतहनन: मीट वने नावा लेहकान मर्मिड आयवा मतेक अचोन, बेस ओप्पगा इहनन.

9 मति कुदतुन मीट आत्रे कीयलाह पगवेक अचोन, मर्मिड आम्हट.✧ आंचळ-कोय्तोग कलियनद लालुस कीसोर मनदना वाटो, मर्मिड कीयनद बेस ओप्पिहता.

10 मति मर्मिड कीतोरिन इद उकुम ईयहनन, मुते तना मुजोनाहि एगिस मनदनद आयो. (नना इतेके इद उकुमतुन एवोन, इद सामिनाहे वाता.)✧

11 मुते तना मुजोन विळिस अतेके, दुस्रोन्क दायनद आयो; इलवेके तनाय मुजोनागा मल्स अनि. अहे मुजो वने मुतेन विळिसनद आयो.

12 इंजेके दुस्रो विस्वसिरिन वेहतलाह आतन, इव पोल्लोड सामिनगडाह वावोड, ननाय वेहतहनन: बोगाय विस्वसि मन्कना मुते विस्वस केवो, मति तान्क ओना संगे मनदलाह गिर्दा मन्हता इतेके, ओग तान विळिसनद आयो.

13 अद्रमे विस्वसि आंचाना मुजो विस्वस केवोग, मति ओन्क ताना संगे मनदलाह गिर्दा मन्हता इतेके, अद ओन विळिसनद आयो.

14 विस्वस केवोग मुजो तना मुतेन कळवोग कीस्तोग इनजोर इनमाट. आयो, मुतेना विस्वसतेनाहक, ओरा जोळजंतुर पवित्र मन्हता. अद्रमे मुते विस्वस केवेकाय, मुजोना विस्वसतेनाहक, ओरा जोळजंतुर पवित्र मन्हता. अद्रम आयवेके, ओराड पिलाड-पेकोर कळवोग आवेर, मति इंजेके ओर देवुळता मुनेह पवित्र मन्हतेर.

15 मति विस्वस केवोग मुजो, विस्वस कीतद तना मुतेन विळिसना विचर कीतेके विळसेग. अद्रमे विस्वस केवद मुते वने, विस्वस कीतोग तना मुजोन विळिसना विचर कीतेके विळिस. माट विस्वसिरल दुस्रोरा संगे कटला आयवा मनदना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता, इदिन पुन्हट.✧(बहे आयि, जबरदस्ति कीसि, मुजो-मुते ऐगेन मनदनाये इन्जि इनमाट.)

16 ए विस्वसि आंचानिन, नावा मुजो नाक विळिसमाकेग, नावा संगे मन्जि-मन्जि, ओग वने विस्वसते वायनोग इन्जि इनमा. नीवा मुजो निटम विस्वस कीयनोग इन्जि, नीक बह एका मन्हता? अद्रमे विस्वसि मुजोनिन, नीवा मुते नीवा संगे मन्जि, विस्वस कीयगा इन्जि, नीक बह एका मन्हता?

देवुळि केयतस्के मतप, अहलेहकाने मन्हट

17 सबेटोरि विस्वसिरा मुडोरिन नना इद्रम काहहतहनन:✧ सामिनगडाहि मीक बेद्रमता मनमूळ दोर्कता, अद्रमलेहकाने पिसाट. देवुळि मीक तना मन्कलोर आयलाहि आचता अस्के, मीट बेद्रम मतिर, अद्रमलेहकाने मन्हट इहनन.

18 इद्रमि: देवुळि विस्वस कीयलाह आचनानमुने, बोगाय डायना रिवज कीस मतेके, देवुळ आचतापया वने, अद्रमलेहकाने मनेग. ओग तना नोसुर मिलितुन मायिह कीयनद आयो. देवुळि आचनानमुने बोगाय डायना रिवज केवा मतेके, देवुळ आचतापया वने, ओग अद्रमलेहकाने मनेग. डायना रिवज केमाकेग!✧

19 डायना रिवज कीतेक वने, केवेक वने बार आयो,✧ देवुळि ईतव उकुमतुन माळनदे मोदुल पोल्लो.✧

✧ 7:1 7:1 7:27 ✧ 7:6 7:6 2 कुरित्तोर 8:8 ✧ 7:7 7:7 9:5 ✧ 7:7 7:7 रोम सहरतेर 12:6 ✧ 7:9 7:9 1 तिमेति 5:14

✧ 7:10 7:10 मत्थली 2:16; मत्थली 5:32; 19:3-9; मार्कल 10:2-12 ✧ 7:15 7:15 रोम सहरतेर 14:19 ✧ 7:17 7:17 4:17;

11:16 ✧ 7:18 7:18 बळयिर् 15:1-2; गलातितोर 5:3-4 ✧ 7:19 7:19 रोम सहरतेर 2:27,29; गलातितोर 5:6 ✧ 7:19 7:19

रोम सहरतेर 2:25

20 देवुळि विस्वस कीयलाह आचतस्के, ओर्वोँग-ओर्वोँग मन्कल बेद्रम मतोग, अद्रमलेहकाने इंजेक वने पिससोर अनेग.

21 ए ओर्युल्लतोग विस्वसिनिन! निमा ओर्युल्ल मतस्के, देवुळि नीक आचता इतेके, नना ओर्युल्ल कबळ किय्हनन इनजोर आलिह केमा! मति नीवा मालकाल नीक पेसना मोका इतेके, बेस-नेहना पेसा!

22 ओर्युल्ल मन्कन, सामि तना मन्कल आयलाह आचतस्के, ओग ओर्युल्ल मतेक वने, पापमता इसबते सामि विळिसह कीतपे ओग मन्हतोग.* अद्रमलेहकाने ओर्युल्ल आयवोग मन्कन, तना मन्कल आयलाहि देवुळि आचता. ओग किस्तुना कय इळ्ण मनवाल आतोगे.*

23 किस्तु हक्कनागुटातगा डोलतदिना कर्सा ईसि, देवुळि मीक असता.* अदिनेनाहक मीट मन्कलोरा कय इळ्ण मनमाटु.

24 मावोर विस्वसिरर! ओसो वेहतलाह आतन: देवुळि मीक आचता अस्के, मीट ओर्वोँग-ओर्वोँग बेद्रम मतिर, अद्रमलेहकाने इंजेके वने, देवुळता संगे पिससोर अन्हटु.

कुव्रा मनवालोराइ ओसो रांडे आस्कनाड पोल्लोड

25 कुव्रा मनवालोर पोल्लोतुन ताल्हकिस मतिर, तान रासकन: इद पोल्लोता लोप्पा, नाक सामि ईतद उकुम दोर्का. मति सामि नाक दया कीताहकु, नना वेहतनद पोल्लो केंजना लायकता आंदु.

26 इंजेटा तिपलतुन ऊळिसि, कोय्तोग ओसो आंचाळि तमा बेद्रम मन्हतोर, अद्रमलेहकाने मतेके ओप्पालि इनजोर, नावा विचर मन्हता.

27 निमा मुतेन ततिन इतेके, तान विळसमा. निमा मुतेन तविन इतेके, मुतेन ततलाह पर्वकमा.*

28 मति निमा कुव्रा मन्कनिन, मुतेन ततेके पापम केविन. कुव्रा पिला मुजोहक अतेक वने, पापम केवो. मति मर्मिड आतोरु, दिनमता पिसमुळते पकाय तिपल आस्तोर. अदिनेनाहक मर्मिड आयवा मन्जि, अद तिपलते अरमाटु इहनन.

29 मावोर विस्वसिरर! नना इद्रम वेहतहनन: माक इद बूमतगा पिसलाह, वेल्लाड दियाड इलेड. (किस्तु जल्दि मल्स वायनोग, माट मनदनद इद बूमि मायना मन्हता. अदिनेनाहक पिसतव दियाने, इद बूमता मनमुळतगा वेल्ला सीता कीयनदायो.)^{*} मुतेन ततोरिर, मीवा लोतोरिन सुकमते तासनदिन, मोडुल पोल्लो इनदनदायो.

30 बेद पोल्लोतेनाहक अळयहनिर, तान इदे बूमता पोल्लो इन्जि, अळसोर मनदनदायो. अहे बेद पोल्लोतेनाहक गिर्दा आयहनिर, तान इदे बूमता पोल्लो इन्जि, गिर्दा आसोर मनदनदायो. ओसो बेद मादुन असतिर, तान रेंड दियाना माल इन्जि, पोयसोर मनदनदायो.

31 सबे मालसोम मनवालोर मन्कलोर, अदे सीताते मनदनद आयो, अव पोल्लोन विळिससि, देवुळतुहक विचर वानाह पिसना. बह इतेके, इंजेके इद दुनियाते मनदनव बूळेम आयनव मन्हताड.*

32 ओसो उंद पोल्लो वेहतहनन: मीट आल्सुळलेवा मनदना इनजोर, नावा विचर मन्हता. मुतेन तवोर मन्कलोर, सिरप सामि गिर्दा आनाह बेद्रम पिसना इनजोर, सामिनाड पोल्लोना सीता कीसोर मन्हतोर.

33 मति मुतेन ततोर मन्कलोर, आपुना मुतेन बेद्रम गिर्दति तासना इनजोर, इद दुनियाताड पोल्लोनु आलिह कीस्तोर.

34 अदिनेनाहक ओरु रेंड विचर्क आतप लेहका आस्तोर. अद्रमे मुजोरलेवव आस्कु, ओसो कुव्रा मनदनव पिलाड, तमाड मेंदुस्कने ओसो विचर्कने पवित्र मनदना इनजोर, सामिनाड पोल्लोना लोप्पा आलिह कीस्ताड.* मति मुजोहक अतद आंचाळि, तना मुजोन बेद्रम गिर्दति तासना इनजोर, इद दुनियाताड पोल्लोनु आलिह कीस्ता.

35 मीवाय पायदतेनाहक इनजोर, इद पोल्लोतुन वेहतलाह आतन. पोल् माक उकुम ईतोग इन्जि इनमाटु. मति मीट रेंड विचर्कने मनवालैवा, ओपनद रीतेते देवुळतुन माळना इनजोर, इविस्किन मीक बुद काहहतपु वेहतलाह आतन.

36 इंजेके बोगाय मन्कल तना जीवातगा इद्रम विचर केवेग: नना मुदा कर्सा ईतद पिला मुवयलाह आता, तान्क इंजेके आळ इर्वर आयनद विचर पुट्टा. माट इर्वोम मर्मिड कीयना गावले इनजोर, विचर केवेग. अद्रमता विचर कीतेके, ओग तना विचर मतप मर्मिड कीयना गावले. अद पापम आयो.

37 मति पेकाल-पिला तमा विचर आसि, मर्मिड आयलाह गर्ज इले इनजोर ओरा जिद मन्हता, ओरिन बोरे कयर केवोर, आळ इर्वर आयवालैवा तम्क आब्रे कीया पगयहतोर इतेके, ओर मर्मिड केवेकेन बेस कीस्तोर.

38 इद्रमि तना कर्सा ईतद पिलाता संगे, मर्मिड आयवाल मन्कल वने बेस-नेहना कीस्तोग. ओसो ताना संगे मर्मिड आयवा मनवाल मन्कल वने, इंका ओसो बेस-नेहना कीस्तोग.

39 अद्रमे ओसो आंचाळि तना मुजो जीवात मनाहजोम, ओना संगेन मनदना. ओकावैला ओग डोलतोग इतेके, तना विचरते बोन्काय दाया पगयहता, मति विस्वस केवाल मन्कहके.*

* 7:22 7:22 योहन 8:32,36; फिलेमोन 16 * 7:27 7:22 रोम सहरतोर 6:21-22; इसिसुसतोर 6:6; कुलसितोर 3:23-24 * 7:23 7:23 6:18-20 * 7:27 7:27 7:1,8 * 7:29 7:29 रोम सहरतोर 13:11-12 * 7:31 7:31 इब्रितोर 12:27; 1 योहन 2:17 * 7:34 7:34 1 तिमोति 5:5 * 7:39 7:39 रोम सहरतोर 7:2; 2 कुरित्तोर 6:14

40 मति नावा विचरते, अद दुष्रोग मुजोहक अनवा मतेक अचोन, बेस ओप्पगा. ओसो बेदम माट देवुळता जीवाता बुदते वळ्हकिह्नोम इनजोर इह्निर, अदुमे इव सबे पोल्लोम वेहनेके, नाक वने देवुळता जीवा ताकिह कीस्ता इह्नन.*

8

ऐगोटोग विस्वसिन पापमते अरनाह कीयनद आयो

1 इंजेके पेन-बोमानेनाहक वाटटव अविना* लोप्पा ताल्हकिस मतिर. इद पोल्लोता लोप्पा माट बेस-नेहना पुतोम इन्जि, उच्चुरिर इह्निर.* अद निटमे मति, माट पका पुतोराम इनवालोर, माट बेरोरोम इन्जि पोगयसोर तिरीथिह्नोर.* जीवा केवालोर बारा, दुष्रोरा पाय्दातुन ऊळिह्नोर.*

2 माट सबे पुतोम इनजोर, बोर बोर इतेक तेला,* देवुळता मुनेह ओर इंका वने बेदे पोल्लोतुन पुनोर.*

3 बोर बारा जीवा कीसोर मन्हतोर, देवुळता विचरते ओरगाने निटमता पुनदनद बुद मन्हता.*

4 इंजेके बोमानेनाहक वाटटव अविड तिनदनदिना लोप्पा,* इदम इह्निर इतेके: दुनियातगा मनदनव बोमाड बाताडे आयोड, अव उगसताडे.* निटम देवुळि उंदिय मन्हता, तान विळिसिसि दुसा देवुळि इले.* इनजोर मीट इह्निर.

5 पोगोटा बूमताग इलवेके इळता बूमताग, निटम वेल्लाडे देवुळुकु ओसो वेल्लाडे सामिड मन्हताड इनजोर, मन्कलोर इह्नतोर.*

6 अह इतेकाय, माट विस्वसिरेनाहक उंदिय देवुळ मन्हता इतेके मावा देवुळबाबाले.* ओगो सबेटविन पुटिह कीतोम. माट ओनेनाहके पिसिह्नल.* अदमलेहकाने मावा सामि इतेके किर्स्तु येसुसामि वागोगे! देवुळि ओना कयदे सबेटविन पुटिह कीता.* ओनाय कयदे माक वने पिसिह कीता.*

7 मति सबेटोर विस्वसिर इद पोल्लोतुन पुनोर. उच्चुर मन्कलोर मुने पेन-बोमानु मोळिकस मर्सताहक, नेता दिया एवनाह, पेन-बोमानेनाहक मोळकतव अविड तिनदहपा, अव पेन-बोमाहक वाटटव इनजोर, सीता कीस तिन्हतोर. (ओरा नेहना-लाग्वा पुनदनद बुद बेर्सवा मताहक, इविन तिनदनद पोलिहताया, पोलो इनजोर पुनोर.) अदिनेनाहक अदमताड अविड तिताहक, कळ्वोग आतोम इनजोर, ओरा जीवा चुहेम आयो.*

8 इंजेके तिनदनद तिडि माक देवुळतुहक ओपपनाह केवो इनजोर पुन्हटु.* माट अदिन नोमतेके, बाताले नुस्कन आयो, ओसो नोमवेक वने बाताले पाय्दा आयो.

9 उंद पोल्लोतुन सीताते तासाट: मीट विस्वसते बेस मेकताहक, मीवा विचरते सबे पोलिहताड. मति इद पोल्लोता मेटे, पोलिहताया पोलो इनजोर, विस्वसते मेकवोरिन पापमते अरनाह कीयनद आयो.*

10 अद इद्रमि: (पैन बोमाड निटम देवुळक आयोड इनजोर.) पुतन इनवानिन; निमा बोमाना मंदिरतगा गाटो तिनदकिन. अस्के विस्वसते मेकवोग मन्कल नीक ऊळनोग. नीक ऊळतस्के, ओग वने बोमानेनाहक मोक ईतविस्कनाड अविड तिनदलाह रेयोग आयनोग बहे. (बेद कबळतुन ओग पापम कबळ इन्हतोग, अदिने कीयलाह ओन्क दीरा वास्ता.)

11 अदम पुतोनिन, निमा कीतद कबळतेनाहक, विस्वसते मेकवोग नीवा ऐगोटोग विस्वसि, देवुळताहि पूरा जेक आयनोग.* निमा अदम अग एमा. ओनेनाहक वने किर्स्तु डोलतोम कोनि.

12 इद्रम विस्वसते मेकवोर ऐगोटोर विस्वसिर, बेदिन पोलो इनजोर इन्हतोर, तान ओर कीयनाह कीसि, ओरा विस्व पापम कीयह्निर.* अह कीतेके, किर्स्तुना विस्व वने अद पापम आस्ता.*

13 अदिनेनाहक नना तिनदनद तिडटा मेटे, नावा ऐगोटोग विस्वसि पापमते अरतेके, ओग पापमते अरमाकेग इनजोर, नना जीवात मनाह, मुर्तिय अविड तिनेन आयकन.* मीट वने इदे विचर कीम्हटु.*

9

किर्स्तुनाड बळयिरा अदिकर

* 7:40 7:40 2 कुरित्तोर 13:3 * 8:1 8:1 बळयिर 15:20; 1 कुरित्तोर 10:14-28 * 8:1 8:1 रोम सहरतोर 15:14 * 8:1 8:1 4:6 * 8:1 8:1 रोम सहरतोर 14:19; 1 कुरित्तोर 13:4 * 8:2 8:2 3:18 * 8:2 8:2 13:9 * 8:3 8:3 बोर बारा जीवा कीसोर मन्हतोर, देवुळता विचरते ओरगाने निटमता पुनदनद बुद मन्हता. वेल्लाडे मोदुल काय्देहकने "देवुळतुन जीवा केवालोरिन बारा, देवुळि बेस-नेहना पुन्हता," इनजोर रासतद मन्हता. * 8:4 8:4 बळयिर 15:20 * 8:4 8:4 10:19 * 8:4 8:4 व्यवस्थाविवरण 4:35,39; 6:4; 1 तिमोति 2:5 * 8:5 8:5 2 तिसलुनितोर 2:4 * 8:6 8:6 व्यवस्थाविवरण 4:35,39; 6:4; यशायाह 46:9; यिर्मयाह 10:6-7 * 8:6 8:6 रोम सहरतोर 11:36 * 8:6 8:6 योहन 13:13-16; 1 कुरित्तोर 1:2; इपिसुसतोर 4:5; 1 तिमोति 2:5 * 8:6 8:6 योहन 1:3; कुलुसितोर 1:16; इब्रितोर 1:2 * 8:6 8:6 1 तिमोति 2:5 * 8:7 8:7 रोम सहरतोर 14:14,22-23; 1 कुरित्तोर 10:28-30 * 8:8 8:8 रोम सहरतोर 14:17 * 8:9 8:9 रोम सहरतोर 14:13,21; 1 कुरित्तोर 10:28-30; 2 कुरित्तोर 11:29; मलातितोर 5:13 * 8:11 8:11 रोम सहरतोर 14:15,20 * 8:12 8:12 मत्थ्याल 18:6; रोम सहरतोर 14:20; 1 कुरित्तोर 10:28-30 * 8:12 8:9-12 रोम सहरतोर 14:1 * 8:13 8:13 2 कुरित्तोर 11:29 * 8:13 8:13 रोम सहरतोर 14:13,21; 1 कुरित्तोर 10:32; 2 कुरित्तोर 6:3

1 किर्स्तु मीक कीतप लेहका, नाक वने उगसताड अडोनाहि विळिसह केवोगा? नना किर्स्तुना बळयिनन आयोना? * मावा येसुसामिन ऊळतोनन आयोना? * सामि नावा मेटे कबळ कीताहकु, मीट नयगडाहि येसुना कबुर केंजिसि, विस्वसिर आतिर. *

2 (नना मियगा किर्स्तुना बळयि आस वाताहके, मीट इंजेके सामिना संगे जोळेम आतिर.) अदिनेनाहक मीट नावा कबळता सीनालेहकान महनिर. अदिहक दुसोर नाक किर्स्तुना बळयि इनजोर इनवेकाय, मियेनाहक तेला नना किर्स्तुना बळयिनने. *

3 मति (किर्स्तुना बळयिना लेहका केवोन इनजोर,) नाक उच्चुर पर्वहकिस ऊळलाह आस्तोर. ओरिन नना इदम पोल्लो महत्तहनन, बेस केंजाट:

4 माट मीवा नडुम सेवा कीताहकु, मावा पिसना-पिसवगता जबदर मियगा इलेया? *

5 अद्रम किर्स्तुनाड दुसोर बळयिर, सामिनाड तमोर, * पवु, वेर बेक अतेकाय तमाड मुतेस्किन, ऐगे ओयना लेहकान, विस्वसि मुतेन पोस वेलियलाहि, माक वने अदिकर मन्हता. *

6 कबळ केवालेवा मियगा उदिस तिनदलाह नना, बार्नबस, सिरप माक इर्वुरिहके अदिकर इलेया? (मीक बेसता कबुरतुन पोकरु कियलाहि, मावाडे कोताड बाराहक कर्सा केवेरोम?)

7 सीपय कबळ केवाल मन्कल, तनाडे कोताड कर्सा कीसि, अद कबळ कीस्तोगा? लका ओसतोगु, अगडाड पंडिड तिनवा मनदनोगा? * कौदाड-एँड अय केवाल, अविस्कना पाल उनवा मनदनोगा?

8 नना सिरप मन्कलोगा विचरतेन वेहोन; *

9 मोसानाड अडोनागा वने इदे पोल्लो रासतद मन्हता: विसनद कौदा कळातगा विसिहपा तिनि, * इनजोर रासतद मन्हता. सिरप कौदानेनाहक देवुळि इद पोल्लो वेहो.

10 मयेनाहक वने इद पोल्लो वेहतहता. * वीतवालोर मन्कलोर ओसो विसवालोर मन्कलोर, अनम तिनदकन इनजोरेने, आसा कीसोर तमा कहटेम कीस्तोर. * अद्रम किर्स्तुना कबळ केवालोर वने, बोर मन्कलोरगा सेवा कीस्तोर, ओरा कयदे तिनदद न आसातेने कबळ कीस्तोर.

11 (ब्रमतगा वंजिड वीतना लेहकान,) मीवा जीवातगा विस्वसताड पोल्लोन वीततोम. इतेके ताना बद्ला, मीट माक पंटा इनजोर कोताड ईस तोळ ईकिर इनजोर ऊळतोम. * इद बह मीक मोतालेहका मन्हताया?

12 किर्स्तुनाड दुसोर सेवकिर मीवाड कोतान तिनदलाह, मावा अदिकर मन्हता इन्हतोर. ओर अद्रम आस्तोर इतेक, ओरिहकाय वीळिसि माक पकाय अदिकर मन्हता. तेला मति मीवाड कोताना अग ऊळिस मनोम. * किर्स्तुना बेसता कबुरतुन नमलाह एकुळ आयनदायो इनजोर, माट सबे तिपल्किन आपिसि, केमेन महनोम. *

13 इह केंजाट, यहदिगा मंदिरता सेवा केवालोर बूमयालोरिहक ओसो वडेरिहक, मोक ईतद ओसो कोड वाटदट मादगडाहिये, तमा पिसवगतुहक दोर्किहताड इनजोर पुतिरे! *

14 अद्रमलेहकाने किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोकरु केवालोरिहक, अद कबुरतुन केंजिसि विस्वस केवालोर तीहतना इनजोर, सामिना उकुम मन्हता. *

15 (नाक तीहाट इनजोर मीक वेहतलाह,) नाक अदिकर मन्हता. मति नना इचानाह बोने अद्रम इनोन. इंजेक मन्कलोर नाक तीहिर इनजोर वने, इव पोल्लोड रासोन. *(कोताड एनवालेवा सामिना कबळ कीतन इनजोर,) नना निटम पोगयसोर तिरियलाह आतन. बोगाय नना पोगयनद पोल्लोतुन मायिह कीयना बद्ला, नना डोलतेक तेला बेसु. *

16 किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोकरु कियलाह आतन इनजोर, नना पोगयसोर तिरिय पगवोन. अद कबळतुन देवुळि नावा पोगोन वाटटा, नाक तान कीयाय पोयहता. * केवेक अचोन देवुळि नाक पकाय सिक्सा इयगा.

17 नना नावा विचरते बेसता कबुरतुन वेहतना इतेके, नाक बूत दोर्कालि. * मति इद कबळतुन देवुळि नावा कयदे कीसीता. * अदिनेनाहक नाक विचर वावेक वने, इद कबळतुन कीयाय पोयहता.

* 9:1 9:1 बळयिर 14:3; रोम सहरतोर 1:1; 2 कुरित्तोर 12:12; 1 तिसलुनितोर 2:6-7; 1 तिमाति 2:7; 2 तिमाति 1:11 * 9:1 9:1 इद सीट्टे कुरित्तोर विस्वसिर पोस्तुन ताल्ककतव पोल्लोन, ओग महत्तहत्तोग. पोस्तु तना काहतनद कबळतेनाहक, मयगडाहि कोताड एनोग इतेके, ओनगा बळयिना अदिकर इले बहे, इनजोर कुरित्तोर इंदूर. * 9:1 9:1 बळयिर 9:1-7,17; 22:14; 1 कुरित्तोर 15:8 * 9:1 9:1 बळयिर 18:1-11; 1 कुरित्तोर 3:6 * 9:2 9:2 2 कुरित्तोर 3:2 * 9:4 9:4 1 तिसलुनितोर 2:9; 2 तिसलुनितोर 3:7-9 * 9:5 9:5 मत्थ्याल 12:46 * 9:5 9:5 7:7-8 * 9:7 9:7 व्यवस्थाविवरण 20:6; बुदताड पोल्लोड 27:18 * 9:8 9:8 गलातितोर 1:11 * 9:9 9:9 व्यवस्थाविवरण 25:4; 1 तिमाति 5:18 * 9:10 9:9-10 रोम सहरतोर 4:23-25 * 9:10 9:10 2 तिमाति 2:6 * 9:11 9:11 रोम सहरतोर 15:27; गलातितोर 6:6 * 9:12 9:12 बळयिर 18:3; 20:33-35; 2 कुरित्तोर 12:13; फिलिपितोर 4:17 * 9:12 9:12 2 कुरित्तोर 6:3; 11:12 * 9:13 9:13 लैख्यवस्था 6:16,26; 7:6,31-35; गिनती 5:9-10; 18:8-19,31; व्यवस्थाविवरण 18:1 * 9:14 9:14 मत्थ्याल 10:10; लूकाल 10:7 * 9:15 9:15 बळयिर 18:3; 20:33-35 * 9:15 9:15 2 कुरित्तोर 11:10 * 9:16 9:16 बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 1:14 * 9:17 9:17 3:8 * 9:17 9:17 4:1; गलातितोर 2:7; इपिस्तुसतोर 3:2; कुलुसितोर 1:25

18 पया नावा बूत बातालि? नावा अदिकरतुन पोहचि, किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पुनेमते पोकरु कीय्हनन इन्जि, नाक पोगयलाह दोर्किहता. अदे नावा बूति.*

बेसता कबुरतासाटि पोल बेद्रम पिसिह्तोग?

19 नना कोताड एनवाहकु, बोनाये ओर्युलतोना आयोन. तेला मति वेल्लाटोर मन्कलोरिन किर्स्तुना ततनेनाहक, सबेटोर मन्कलोरिनाहक ओर्युलतोना लेहकान आतन.*

20 नावा ऐंटेओर यहुदिरा संगे मनदहपा, ओर कीयना लेहकान कीय्हनन. मोसानाड अडोने ताकवाल्लोरा संगे मनदहपा, नना वने अव अडोना लेहकान कीय्हनन. नाक इतेक अडोन नोमवेक वन बार आयो,* मति ओरिन किर्स्तुना ततनेनाहक, नना वने ओरा लेहकान कीय्हनन.

21 मोसानाड अडोन नोमवोरु* यहुदि आयवोरा संगे मनदहपा, नना वने ओरिन किर्स्तुना ततनेनाहक, मोसानाड अडोन पुनवप लेहकान महनन. देवुळताड अडोन पास्कोन, मति निटम किर्स्तुनाड अडोन माळिहनन.*

22 पोहचीप मनवाल्लोर मन्कलोरिन किर्स्तुना ततलाहि, नना ओरा लेहकान आतन. बह आयि, उच्चुर तेला पिसिर इन्जि, बोर बह मन्ह्तोर, अहलेहकाने नना वन आतन.*

23 बेसता कबुर मतपु नावा ताकमुळ आयि इनजोर, बेसता कबुरतासाटि सबे कीय्हनन.

24 कम्मनगा वेल्लाटोर मन्कलोर कम्मसलाहि दास्तोर, मति गेल्सवाहके इनम दोर्किहता इनजोर पुतिर. मीट वने देवुळताहि इनम एतना लेहकान पिसाट.* 25 कम्मनगा गेल्सवाल्लोरिहकु, आकिने पंडटद सोबाता गीळि केगिपह कीस्तोर. अद वतनव आकिने पंडटद आंदु. तान दोर्किह कीयलाहि, ओर तमाड म्दुस्किन आत्रे कीस ताकिह्तोर.* माट बारा बेस्केन वागवद गीळता इनम दोर्किह कीय्हनन.*

26 अदिनेनाहक नना सीनातागा एवयकन इन्जि, जिदते वितिहनन.* निसान लेवगा एसवाना लेहका आयोन.†*

27 मति दुसोरिहक पोकरु केवानन नाके देवुळि इनम एवा मनमाकि इनजोर, नना कुदतुन आत्रे कीसि, बेसता कबुरतुन पोकरु कीयनद सेवा बेस आयना इन्जि, नावा म्दुलतुन कय इळन तासिहनन.*

10

मुनेतोर इसयेलतोर लेहकान पेन-बोमान मोळकमाट

1 मावोर विस्वसिरि! मावाड तादोर-बाबोरा पोल्लोतुन वने, मीक सीता कीसीकन: ओर मिसर देसेमताहि पेसतापया, देवुळता मोयुल ओरिन मुळहचि, सबेटोरिन राका कीदु,* ओर सबेटोर एल समदुरता नडुमतुहक अतोर.*

2 मोयुल सबेटोरिन मुळहच मता, ओसो देवुळि समदुरतुहक अग कीसीताहके, समदुरता नडुमतुहक ताकतोर. इद्रमि देवुळि ओर सबेटोरिन मोसा मुय्तोना अदिकरते ताकवाल्लोर कीता.

3 देवुळि ओरिनाहक पोगोटाहि अर्हचीतद मना इनदनद तिडि,* ओर सबेटोर तिन्जि पिसतोर.*

4 देवुळि ओर सबेटोर मन्कलोरिनाहक, बंडातगडाहि एग पेसिह कीसीस मता. सबेटोर अद एतुन उटोर.* अद बंडा, निटम किर्स्तुन तोहतनद सीना आंदु. ओगो ओरा ऐं-ऐं अंदोग.

5 मति ओर सबेटोर देवुळि ईतद तिडि तिन्जाय, अद ईतद एग उन्जाय, ओर पापम कीताहकु, देवुळि ओरगडाह वेल्लाटोर मन्कलोरिन ओड आता. ओराड सेताड अद पेळहकल बूमतगा चेम्पबटिड आनाह, देवुळि ओरिन बूळे कीता.*

6 ओर लागव वोल्लोन लालुस कीताहकु,* बूळेम आतोर. ओर कीतप लेहका, माट वने कीयनद आयो इनजोर माक कागहतलाहि, अव पोल्लोड आताड.

* 9:18 9:18 बळयिर 18:3; 20:33-35; 2 कुरित्तोर 11:7; 12:13 * 9:19 9:19 10:28-30; 2 कुरित्तोर 4:5; गलातितोर 5:13

* 9:20 9:20 गलातितोर 2:19 * 9:21 9:21 रोम सहरतोर 2:12-15 * 9:21 9:21 गलातितोर 6:2 * 9:22 9:22 रोम सहरतोर 11:14; 15:2; 2 कुरित्तोर 11:29; गलातितोर 4:12; 2 तिमोति 2:10 * 9:24 9:24 पिलिपितोर 3:14; 2 तिमोति 4:7; इब्रितोर 12:1

* 9:25 9:25 2 तिमोति 2:5 * 9:25 9:25 2 तिमोति 4:8; याकुब 1:12; 1 पत्र 5:4; तोहचीतव पोल्लोड 2:10; 3:11 * 9:26 9:26

2 तिमोति 4:7; इब्रितोर 12:1 † 9:26 9:26 निसान लेवगा एसवाना लेहका आयोन "नना चुकिस मुटकाड एवोन," इद्रम मोदुल कागिदते रासतद मन्हता.

* 9:26 9:25-26 1 तिमोति 6:12 * 9:27 9:27 रोम सहरतोर 8:13 * 10:1 10:1 पेसमुळि 13:21; देवुळताड पाटाड 105:39

* 10:1 10:1 पेसमुळि 14:21-22,29; न्हम्याल 9:11; देवुळताड पाटाड 66:6 * 10:3 10:3 इद मनाता लोप्या पुनदना इतेके, पुस्तकता

आकिने पुनव वोल्लोना अतीम अगा ऊळट. * 10:3 10:3 पेसमुळि 16:35; व्यवस्थाविवरण 8:3; न्हम्याल 9:20; योहन 6:31 * 10:4

10:4 पेसमुळि 17:6; गिनती 20:11; देवुळताड पाटाड 78:15 * 10:5 10:5 गिनती 14:26-35,37; 26:65; इब्रितोर 3:17; यहूदाल 5

* 10:6 10:6 गिनती 11:4,34; देवुळताड पाटाड 106:14

7 ओरगडाहि उच्चर पेन-बोमान मोळकतोर. अविना मुनेह गाटो तितोर, ओसो ओचतोर, अहे लजालेवा कसलाहि तेदतोर, * इनजोर वने, देवुळता साझमतगा रासतद मन्हता. माट ओरा लेहकान पेन-बोमान मोळकनद आयो इनजोर, इव पोल्लोड रासतव मन्हताड.*

8 उच्चर मोवब देसेमतविस्कना संगे साट्याल कबळ कीदूर.* अदिनेनाहक उंदिय दियाते वीसा मंड अजर्क (23,000) मन्कलोर डोलतोर. ओर कीतप लेहका, माट साट्याल कबळ कीयनद आयो.

9 इझ्येलतोर उच्चर पापम कीसोर मतोर, ओसो देवुळि बेचानाह केमेन मन्हता इनजोर, ताना पट ऊळिंदूर. अदिनेनाहक देवुळि ओरिन तरस्क कस्किह कीसि, बूळे कीता.* माट ओरा लेहकान देवुळता पट ऊळनद आयो.

10 ओसो उच्चर देवुळता लोप्पा मुयोग-मुयोग आंदूर. अदिनेनाहक बूळे कीयनद देवतुलता कयदे बूळेम आतोर.* माट वने अद्रम मुयोग-मुयोग आयनद आयो.*

11 दुसोरिहक तेळियिह कीयनेनाहक, इव पोल्लोड मावाड तादोर-बाबोरिहक आताड.* माट इंजेके बूमता आक्रिता वेलाते पिसलाह आतल. अदिहक माक बुद काहतलाहि, इव पोल्लोड रासतव मन्हताड.*

12 अदिनेनाहक नना बेस-नेहना विस्वसते मेकिंस महनन इनवालोर मन्कलोर, अद्रमलेहकाने तमा विस्वसताहि अरयनद आयो इन्जि, उसरते मनिर.*

13 बेस्के मियगा पापमताड विचर्क पुटिह कीयनव तिपल्क वास्ताड, अस्के इवे तिपल्कु सबेटोर मन्कलोरिहक वास्ताड इनजोर, सीता कीम्हट. मति देवुळि बर्वस लायकता आंदू,* मीट बेचोन आप पगायहनिर, तान्काय एक्वा तिपलतुन लोहो.* अद्रमताड तिपल्क वातस्के, मीक पापमते अरवाह अग तोहतगा, अस्के दीरा पोयता पगायकिर.

मोक ईतदिन तिनदना लोप्पा

14 गोततोरिर! अदिनेनाहक नना वेहतहनन, (मावाड तादोर-बाबोर लेहकान आयवा,) पेन-बोमान मोळकनगडाहि जेक मन्हट.*

15 मीट बुद पुतोर मन्कलोरिर इनजोर पुन्जि, नना वेहतलाह आतन. नना वेहतनव पोल्लोन, मीट बेस-नेहना विचर कीस ऊळट.

16 सामिना कुळिप तिनदहपा, माट उंदिय बटिकताहि अंगूर जोमा उहनल. तानेनाहक सामिन जोहर कीयहनल. माट उंदिय बटिकताहि उनडहपा, किर्स्तुना नेतरता मेटे, माट ओना संगे जोळेम आतल इनजोर तोहतहनल.* अहे माट उंदिय आरताड किळ्केन तिनदहपा, किर्स्तुना मेंदुलता मेटे, माट ओना संगे जोळेम आतल इनजोर तोहतहनल.*

17 माट वेल्लाटोर मन्कलोरल महनल, मति उंदिय आरताहि तिनाहकु, माट उंदिय मेंदुलता लेहका आतल.*

18 इंजेके इझ्येल मन्कलोरिन सीता कीस ऊळट! मोळकनद जागातगा मोक ईतविन तिन्हतोर.* तिनाहकु ओर सबेटोर अगा गयातगा मोळकनदिनगा कलियिहतोर.*

19 नना बह इहनन इतेके: बोमानेनाहक मोक ईयनव अविड, वेट अविडे मन्हताड, बोमानगा वने बेदे जीवा इले.*

20 मति बोमानेनाहक मोळकवालोर मन्कलोर, निटम ऊळतेके, देयहकिहक मोक ईस्तोर, देवुळतुहक आयो.* अदिनेनाहक मीट अविस्किन तिन्जि, देयहकना संगे कलियमाट इहनन. अद नाक ओप्पो.

21 सामिना कुळपतस्के वने, तिनदना-उनडनगा कलियना, ओसो देयहकेनेनाहक मोळकतस्के वने, तिनदना-उनडनगा कलियना, अद्रम मननद मीक पोलो.*

22 अद्रम कीस सामिनु ओड वानाह कीयहनिर! सामि ईयनद सिक्सताहि, बह पिहट अरयकिर? बह माट ओन्काय एक्वा लावतोरल इनजोर इहनिरा?*

23 मीट वेहतहनिर, “माक सबे कीयलाह पोलिहता” इहनिर, मति नना वेहतहनन, “सबे कीयलाह पोलिहता, मति सबे कबळतुहक अरवोड” इहनन.* सबे कीयलाह पोलिहताये, मति विस्वसिरा मुडोरिर मीक विस्वसते बेर्सलाहि, सबे कबळतुहक अरवोड.*

24 विस्वसि मन्कल तनाय पायदातुन ऊळमाकेग, मति ऐगेटोना पायदातुन वने ऊळेग.*

* 10:7 10:7 पेसमुळि 32:6 * 10:7 10:7 पेसमुळि 32:4; 1 कुरिततेर 5:11 * 10:8 10:8 गिनती 25:1-9 * 10:9 10:9 गिनती 21:5-9 * 10:10 10:10 गिनती 16:41-50; 17:5,10 * 10:10 10:10 गिलिपितोर 2:14 * 10:11 10:11 गलातितोर 4:24 * 10:11 10:11 रोम सहरतेर 4:23-25 * 10:12 10:12 रोम सहरतेर 11:20; 2 पत्रु 3:17 * 10:13 10:13 1:9 * 10:13 10:13 2 पत्रु 2:9 * 10:14 10:14 1 योहन 5:21 * 10:16 10:16 मत्थ्याल 26:27-28; मार्कल 14:23-24; लुकाल 22:20 * 10:16 10:16 मत्थ्याल 26:26; लुकाल 22:19; कळयिर 2:42 * 10:17 10:17 रोम सहरतेर 12:5; 1 कुरिततेर 12:12-14,27; र्थिमूसतेर 4:4,16 * 10:18 10:18 लैव्यव्यवस्था 7:6,14-16; व्यवस्थाविवरण 12:17-18 * 10:18 10:18 इझिरे 9:20 * 10:19 10:19 8:4 * 10:20 10:20 व्यवस्थाविवरण 32:17; देवुळताड पाटाड 106:37; तोहचीवण पोल्लोड 2:14,20; 9:20 * 10:21 10:21 2 कुरिततेर 6:16 * 10:22 10:22 व्यवस्थाविवरण 32:21 * 10:22 10:22 सभोपदेशक 6:10; यसायह 45:9 * 10:23 10:23 6:12 * 10:23 10:23 रोम सहरतेर 14:19 * 10:24 10:24 रोम सहरतेर 15:2; 1 कुरिततेर 13:5; 2 कुरिततेर 12:14; गिलिपितेर 2:21

25-26 देवुळता साङ्गमतगा रासतदिन सीता कीम्हट्टः इद बूमि देवुळताय आंदु, इडा सबे मालू तानाय आंदु. ✨ अदिनेनाहक आटुमते वमनव अविडः असिस तिन्हट्ट. ✨ अव बेगडाडः इनजोर ताल्हकमाट. कतम सामिनाये आंदु इतेके, अगा पोलनद-पोलवद पोल्लो पेसो.

27 विस्वस केवोग मन्कल मीक गाटो तिनदलाह तना लोन केयतेके, मीक दायलाह विचर वातेक अन्हट. ओग मीक बेद तिनदलाह इतेके, इद पेन-बोमातुहक वाटटद आंदुया इनजोर ताल्हकमाट. पोलनद-पोलवद पोल्लो पेसामाकि.

28-30 मति तिनवालोरागा बोगाय, इद पेन-बोमानेनाहक वाटटदु इनजोर वेहेतेक अचोन, तान तिनमाट. ✨ मीट इद्रम इनेरिर, “दुप्पोन्क पोलिहताया पोलो इनजोर, माट बाराहक तिनीम आयकोम? माट बातालाय तिनदा पायाह्नोम. माट देवुळतुन जोहर कीसि, तान तितेक अचोन, मावा पोगोन तिपल बाराहक वास्ता?” इनेरिर. ✨ इद सामिनाहि वाता, तितेके बाताल आयो इन्जि, मीट पुत्तिरे. मति मीक वेहवाल मन्कल, पोलिहताया पोलो इनजोर पुनोग. पुनवाहकु मीट तिनदनदिन ऊळिसि, ओग विस्वसताहि लेसनोग बहे. ✨

31 नना बह इहनन, मीट बाताल तितेकाय, उटेकाय, बाताल कीतेकाय, मन्कलोरगडाह देवुळतुहक मान दोर्कनाह सबेटविन कीम्हट्ट. ✨

32 यहुदिरा, यहुदि आयवोरा, ओसो देवुळता विस्वसि मुडोरा बेस्केन अडम आयवालेवा पिसाट. ✨

33 नना वने ओर पिसिर इनजोरे, नावाय पायदातुन ऊळवा, सबे पोल्लोने वेल्लाटोर मन्कलोरा पायदातुन ऊळिहनन. ✨ अहे सबेटोर मन्कलोरिहक बेस गिर्दा वानाह पिसिहनन. ✨

11

1 नना किर्स्तु ताकतद अगदे ताकिहनन. अद्रमलेहका मीट वने नना ताकनद अगदे ताकाटु. ✨

तला मुस्क वाटनद पोल्लो

2 मीट नाक सबे पोल्लोने सीता कीयह्निर, अहे नना मीक काहतव पोल्लोना लेहकाने ताकिह्निर, बेस-नेहना कीयह्निर. ✨

3 मति ओसो उंद पोल्लो मन्हता, इदिन मीट पुन्हट्टः किर्स्तु इतेके ओर्वोग-ओर्वोग कोयतोना तलालेहका आंदोग, ✨ कोयतो बारा आंचाना तलालेहका आंदोग, ✨ अहे देवुळि बार किर्स्तुना तलालेहकान आंदु. ✨

4 मीट मोळ्कलाहि जमा आयह्निर अस्के, बोगाय कोयतोग पार्तना कीनेके, इलवेके देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्ळकिहपा, ✨ तना तला मुस्क वाटटेके, तना तलातुन, इतेके किर्स्तुन मान एवप लेहका कीर्स्तोग.

5 मति आंचाना पोल्लो दुय्याः पार्तना कीयहपा, इलवेके देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्ळकिहपा, आंचाळि तला मुस्क वाटवेक अचोन, तना तलातुन, इतेके मुजोन, मान एवप लेहका कीस्ता. ✨ अद तनाडः केल्लिन कोगियतप लेहका, लजाता पोल्लो मन्हता. ✨

6 अदिनेनाहक पार्तना कीयहपा, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्ळकिहपा, आंचाळि तला मुस्क वाटवेके, तनाडः केल्लिन कोगियति! केल्लिन कोगियनद, बोळ्कल कीयनद आंचाहक लजाता पोल्लो मतेके, तना तला मुस्क वाटवद वने, अचोने लजाता पोल्लो आंदु. †

7-9 देवुळि कोयोन तना लेहका पंडटा. ✨ मुनेतोग कोयतोग आंचानाहि पुटिस वावोग, (मति देवुळिये ओन पंडटा; पंडटाहकु) ओनेनाहक देवुळतुहक मान दोर्किहता. अदिनेनाहक ओग पार्तना कीयहपा, तला मुस्क वाटनद आयो, (वाटटेके देवुळता मानतुन मुचताप लेहका आयगा). आंचान बारा देवुळि कोयोनगडाहि पंडटा. देवुळ आंचानेनाहक कोयोन पंडो, मति कोयोननेनाहक आंचान पंडटा. ✨ अदिहक आंचानेनाहक कोयोनक मान दोर्किहता. (अह आसि अद पार्तना कीयहपा, तना तला मुस्क वाटनदे.)

✨ 10:25-26 10:25-26 देवुळताड पाटाड 24:1; 50:12; 1 तिमोति 4:4 ✨ 10:25-26 10:25-26 बळयिर 10:15 ✨ 10:28-30

10:28-30 8:7,10-12 ✨ 10:28-30 10:28-30 रोम सह्रतोर 14:16; 1 कुरित्तोर 9:19 ✨ 10:28-30 10:28-30 8:9

✨ 10:31 10:31 कुलुसितोर 3:17; 1 तिमोति 4:3-4; 1 पत्र 4:11 ✨ 10:32 10:32 बळयिर 24:16; 1 कुरित्तोर 8:13 ✨ 10:33

10:33 2 कुरित्तोर 12:14 ✨ 10:33 10:33 रोम सह्रतोर 15:2 ✨ 11:1 11:1 4:16 ✨ 11:2 11:2 4:17; 15:2; 1

तिसलुतितोर 1:6; 3:6; 2 तिसलुतितोर 2:15 ✨ 11:3 11:3 इपिसुतोर 1:23; 4:15; 5:23; कुलुसितोर 1:18; 2:19 ✨ 11:3 11:3

पुटमुळि 3:16 ✨ 11:3 11:3 3:23 ✨ 11:4 11:4 12:10 ✨ 11:5 11:5 आस्क-कोयतोरिन पोलु इद्रमताड अडोड बाराहक वेहेतोग

इन्जि, नैड माक तेळियो, मति सीट्टन अर्बवालोरिहक बेस तेळियता. ओरा जाततोरगड रीत-रिवज्क मत्तप, येसुना मूल मोळ्कहपा, बेद्रमता मलयळि ओपिहता,

बेद्रमता ओप्यो इनजोर, पोलु वेहन्दाग. ✨ 11:5 11:5 व्यवस्थाविचर 21:12 † 11:6 11:6 अद तुकने बेदाय आंचाळि सिङ्गि-बोगे कीयनद

कसुरते दोर्कतेके, तान बोळ्कल कीसि, सबेटोरा मुनेह लजा कीदूर. ✨ 11:7-9 11:7-9 पुटमुळि 1:26-27; 5:1; 9:6; याकुब 3:9 ✨ 11:7-9

11:7-9 पुटमुळि 2:18,20-23; 1 तिमोति 2:13

10 विस्वसिरा मुल जमा आतस्के, सबेटोर ओप्पनद रीतते मोळिकहतोर इन्जि, पोगोटाड देवतुल्क वने ऊळसोर मन्हाताड, इदिन सीता कीम्हट. अविस्कनेनाहक वने आंचाळि, नावा तलाता पोगोन नावा अदिकर मन्हाता इन्जि, ओप्पनद रीतते तना तलातुन मुचिस मोळकना.

11 बह मतेकाय, सामिना संगे जोळेम आतोरगा, कोयतोगलेवा आंचाळ मनदा पगवो, आंचाळलेवा कोयतोग मनदा पगवोग.

12 सुम्मुनेतद आंचाळि कोयतोगडाह तयर आता. इजेक कोयतोग आंचानगडाह पुटिहतोग. मति सबेटव देवुळता मेटे तयर आताड.*

13 आंचाळि देवुळतुन पार्तना कीयहपा, तला मुस्क वाटवा मनदनद ओप्पिहताया? मीट विचर कीस ऊळाट.

14-15 कोयतोग आंचाना लेह्वान केल्लिन लाट बेर्सिह कीयनद, ओन्क लजा वास्ता. मति आंचाळि तनाड केल्लिन लाट बेर्सिह कीयनद, तान्क सोबा आस्ता इनजोर, सबेटोर पुतोर. तना तलातुन मुचलाह इनजोर, देवुळि तान्क केल्ल इता.

16 इद पोल्लोता लोप्पा बोगाय नावा संगे गिटोगतो आयना इतेके, ओग पुनेग: नना इद्रमे कागहतहनन, सबे नाहकने देवुळता मुडोर वने इद्रमे कीस्तोर.*

सामिना कुळिप

17 इजेके ओसो उंद पोल्लो मन्हाता. मीट मोळकलाह जमा आय्हनिर, मति जमा आयनद पाय्दा आयवालेवा, मीवा नुस्कन आसोर मन्हाता अले. मीट इद्रम कीयनद नाक विचर वावो.

18 मुने इद पोल्लो: मीट विस्वसिरा मुल जमा आतस्के,* मीवाड ओर्विहक-ओर्वोनाड पोल्लोड अरवोड इनजोर, नना केंजतन.* नना केंजतद पोल्लोतगा उचुन सेतेम मनदाग इनजोर इहनन.

19 मियगा पोल्लोड अरवोर मनदनुरे, अस्केन बोरे देवुळतुहक निटम विचर वानाह ताकिहतोर इनजोर, मीट सबेटोर मन्कलोरिहक एर्का आयगा.*

20-21 मीट सामिन सीता कीयनद कुळिप इनजोर जमा आय्हनिर, अस्के मीट दुसोरिन केपवा, आपुना-आपुना गाटोतुन तिनदलाह गाबरते महनिर. बोग-बोग कावते मन्हतोग! बोग-बोग तिन्जि-उन्जि मन्हतोग! इद्रम आतेके, तेन सामिना कुळप इनजोर बह इहनिर?

22 इद बह कीतिर? लेवोर विस्वसिरिहक बेसता गाटो तूसवा, ओरिन लजा कीय्हनिर,* इद्रम कीस देवुळता मुडुन पास्किहनि! इद्रम कीयना वाटो, जमा आयनामुने, मीवाड लोहकने तिन्ज वातेक बेस. इद पोल्लोतुन नना बाताल इनजोर वेहतकन? बेस-नेहना कीयलाह आतिर इनदकना? आयो! मुर्तिय अद्रम इनोन.

23 इदिना लोप्पा नना मीक कागहतव पोल्लोड सामिनाहि नयगा वाताड.* अद इद्रमि: येसु किस्तुन तना ऐगेतोग नाळेह कीस पोसीतोग, अद नका येसुसामि आरतुन पोयतोग.

24 पोसि देवुळतुन जोहर कीतोग. पया आरतुन किळहचि, तनाड कगयवालोरिहक तूसिस इयहपा, इद्रम वेहतोग, "इदु! मियेनाहक नना इयनद नावा मेदुलि! नाक सीता कीयलाह, मीट वने आरतुन किळहचि तिनदनद कीसोर मन्हट," इनजोर वेहतोग.

25 अद्रमलेहकाने तितापया, अंगुर जोमा मतद बटिकतुन पोयतोग, पोसि "इदिन उन्हट! इद बटिकता अंगुर जोमा, नावा नेतुरता सीना आंदु. देवुळि लोक्करा संगे कीयनद पूना करलतुन, अद नेतुर निल्लिह कीस्ता.* मीट इद्रम बेस्के उनडकिर, अस्के (नावा नेतुर मियेनाहक पोवता इन्जि,) सीता कीस उन्हट," इतोग.*

26 बह इतेके सामि वानाहजोम, बेस्के-बेस्के जमा आस आरतुन तिहनिर, बटिकता अंगुर जोमातुन उहनिर, अस्के मियेनाहक आतद सामिना हामुरता लोप्पा पोकर कीकिर.

27 अदिनेनाहक नना पोगोन रासतपु, सामि डोलतदिन तोहतनद आरतुन, अंगुर जोमातुन बोगाय ओप्पवद रीतते तितेक-उटेके, ओग सामिना मेदुलतुन, ओना नेतुरतुन पास्किहतोग.*

28 अदिनेनाहक ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल, मुने तन्क पहकिंस ऊळेग.* ऊळिस पया सामिन सीता कीयनद आरतुन तिनेग, अंगुर जोमातुन उनेग.

29 सामिन सीता कीयनद आरतुन, अंगुर जोमातुन तिनवालोर-उनवालोर, ताना अर्तमतुन बेस पुनिर. बाराहक इतेके सामिना मेदुलतुन पास्कवालोर, तमाय पोगोन सिक्सा वानाह कीस्तोर.

30 अदिनेनाहक मियगडाहि वेल्लाटोर मन्कलोर लावलेवप आतोर, दुक अरतोर, वेल्लाटोर डोलतोर वने.

* 11:12 11:12 रोम सहरतोर 11:36 * 11:16 11:16 4:17; 7:17; 14:33 * 11:18 11:18 इन्नितोर 10:25 * 11:18 11:18 3:3-4 * 11:19 11:19 1 योहन 2:19 * 11:20-21 11:20-21 2 पत्र 2:13 * 11:22 11:22 याकुब 2:6 * 11:23 11:23 15:3; गलातितोर 1:12 † 11:25 11:25 मुने मोसाना मेटे, देवुळि करल कीस मता. मति इजेके येसु इयनद मोकता मेटे, देवुळि पूना करल कीयलाह आता. * 11:25 11:25 2 कुरित्तोर 3:6 * 11:25 11:23-25 मथ्याल 26:26-28; मार्कल 14:22-24; लुकाल 22:17-20; 1 कुरित्तोर 10:16 * 11:27 11:27 इन्नितोर 10:29 * 11:28 11:28 2 कुरित्तोर 13:5; गलातितोर 6:4

31 मति माट कुदतुन बेस-नेहना पहँकिस ऊळतेके, देवुळि मावा पोगोन सिक्सा वाटो.

32 मति उंद पोल्लो मन्हता: विस्वस केवोर मन्कलोर सांगे माट बळेम आयना आयो इनजोर, सामिनाहि माक सुद्रे कीयनद सिक्सा वास्ता.*

33 अदिहक मावोर विस्वसिरि! सामिना कुळप तिनदलाह जमा आरुहनिर अस्के, ओर्विहक-ओर्वोग केपाट.

34 बोन्काय कऱव वसतेके, ओग तना लोन तिन्ज वायेग. अस्के मीट जमा आतस्के, सबेटोरिहक आलनाह तिनदा दोर्कगा. अद्रम केवेके, देवुळताहि सिक्सा दोर्कगा. इंजेके पिसताड पोल्लोन बह कीयनद, नना मियगा वातस्केन* वेहतकन.

12

देवुळता जीवा ईयनव बुदिड

1 मावोर विस्वसिरि! देवुळता जीवा ईयनव बुदिनाड पोल्लोन* ताल्हकिस मतिर, अविस्किन मीट पुनदना इनजोर, मीक तेळियिह कीस वेहतहनन.

2 मीट बेस्के देवुळतुन पुनवा मतिर, अस्के अलग-अलग रीतिने, वळ्हक पुनवव बोमानके लेससोर मतिर, इदिन मीट पुतिर.*

3 (अस्के देयम पोस वळ्हकवालोरिन ऊळतिर. पया देवुळता जीवाता दळमते वळ्हकवालोरिन बह पुनदकिर? अदिनेनाहक बेद निटम देवुळता जीवाता बुदि इनजोर, मीट पुनदना. अद इद्रमि:)* बोगाय मन्कन देवुळता जीवा ताकिह कीतेके, ओग मन्कल बेस्केन येसुन सरप एवोग. अहे देवुळता जीवालेवा बोगे मन्कल येसुनु, सामि इनजोर इनोग.*

4 विस्वसिरगा अलग-अलग रीतताड बुदिड मन्हताड, मति अविस्किन ईयनद जीवा इतेके उंदिय मन्हता.*

5 विस्वसिर अलग-अलग रीतता सेवा कीस्तोर. मति सबेटोर ओर्विनाये सेवा कीस्तोर, इतेके येसुसामिना.

6 देवुळता पेदिरते विस्वसिर अलग-अलग रीतताड कबस्क कीस्तोर, मति उंदिय देवुळ ओर सबेटोराड कयकने, सबे कबस्क कीयनाह कीस्ता.*

7 सबेटोर मुडोरिहक पाय्दा आयना इनजोर,* ओर्वोग-ओर्वोग विस्वसिहकु, देवुळता जीवा बुदि ईस्ता.

8 अद बेद्रम बुद ईस्ता इनजोर वेहतहनन: देवुळता जीवा ओर्विहक बुदताड पोल्लोड वळ्हकनद बुदि ईस्ता,* अदे जीवा दुस्रोन्क, पुनवव पोल्लोन पुन्ज वेहतनद बुदि ईस्ता.*

9 अदे जीवा ओर्विहक बेराड-बेराड पोल्लोनेनाहक देवुळतगा विस्वस कीयनद बुदि ईस्ता,* अदे जीवा दुस्रोन्क बारा दुकतुन सत्रे कीसीयनद बुदि ईस्ता.

10 अदे जीवा ओर्विहक बामिह कीयनाड कबस्क कीयलाह लाव ईस्ता,* दुस्रोना पोगोन बार दळम अर्सि वळ्हकननाह कीस्ता.* ओर्विहक बेव देवुळता जीवाताड कबस्क, बेव तानाड आयोड इनजोर पुनदनद बुदि ईस्ता.* ओर्विहक तन्क तेळियवव बासाने* वळ्हकनद बुदि ईस्ता,* दुस्रोन्क बार अव बासानाड पोल्लोन पुन्जि, दुसोरिहक तेळियिह कीसीयनद बुदि ईस्ता.

11 इव सबे उंदिय जीवाताड बुदिड मन्हताड. अद तना विचरते इव बुदिनु, ओर्वोग-ओर्वोग विस्वसिहक तूसिस ईस्ता.*

विस्वसिरा मुलु मेंदुलता लेहकाडोर

12 मावा मेंदुलि उंदिय मन्हता, मति तानगा कयक, काल्क, कौडाड मन्हताड. इव सबेटव दुस्राड-दुस्राड मतेक तेला, उंदिय मेंदुलतागा कलियिस मन्हताड.* अद्रमे किर्स्तु वने मेंदुलता लेहकान मन्हतोग.

13 अद इद्रमि: माट यहुदिर आयि, यहुदि आयवोर आयि, ओर्युलतोर आयि, ओर्युल आयवोर आयि, माट सबेटोराड जीवानगा, देवुळ उंदिय जीवातुन वळता.* विस्वसि मन्कल बेस्के येसुना पेदिरते एग मीस्तोग, अस्केने देवुळता जीवा ओन दुसोर विस्वसिरा संगे जोळे कीस्ता.* माट सबेटोरल किर्स्तुना मेंदुलताड कयक-काल्क आतपु, इद्रम कीस्ता.

14 मेंदुलताग सिरप कयके मनोड, काल्क, कौडाड मन्हताड, इद्रम वेल्लाडे मन्हताड.*

* 11:32 11:32 2 शम्पूल 7:14; देवुळताड पाटाड 94:12; 1 तिमोति 1:20; इब्रितोर 12:7-10; तोहचीतव पोल्लोड 3:19 * 11:34 11:34 कळयि 19:21; 1 कुरित्तोर 4:19; 16:5-7; 2 कुरित्तोर 1:15-16 * 12:1 12:1 14:1 * 12:2 12:2 6:11; इपिसुसतोर 2:11-12; 1 तिसलुनितोर 1:9; 1 पत्र 4:3 * 12:3 12:3 मत्थ्याल 22:43; 1 योहन 4:2-3 * 12:3 12:3 रोम सहरतोर 10:9 * 12:4 12:4 रोम सहरतोर 12:6-8; इपिसुसतोर 4:4-8,11-12; इब्रितोर 2:3-4 * 12:6 12:4-6 इपिसुसतोर 4:4; फिलिपितोर 2:13 * 12:7 12:7 14:26; इपिसुसतोर 4:11-12 * 12:8 12:8 2:6 * 12:8 12:8 2:11,16; 14:6 * 12:9 12:9 मत्थ्याल 17:20; 21:21; 1 कुरित्तोर 13:2 * 12:10 12:10 गलातितोर 3:5 * 12:10 12:10 रोम सहरतोर 12:6; 1 कुरित्तोर 11:4; 13:2,8; 14:1

* 12:10 12:10 1 योहन 4:1 * 12:10 12:10 भावा गाव्ता पोल्लो उंद बासा मन्हता. अद्रमे दुनियाते वेल्लाडे बासाड मन्हताड: गोंडि, हिदि, मारटि, उरवि, बंगालि, इद्रमलेहका. * 12:10 12:10 मार्कल 16:17; 1 कुरित्तोर 13:1; 14:2-28 * 12:11 12:11 इब्रितोर 2:3-4

* 12:12 12:12 रोम सहरतोर 12:4-5; 1 कुरित्तोर 10:17 * 12:13 12:13 योहन 7:37-39 * 12:13 12:13 रोम सहरतोर 3:21-23; इपिसुसतोर 2:14,18 * 12:14 12:12-14 10:17

15 इंजेके काल इनालि, “नना कय आयोन, अदिनेनाहक नना मेंदुलतोनन आयोन” इनजोर इनालि. अद्रम इतेक तेला अद मेंदुलतग्डाय आंदु.

16 अद्रमे केव इनालि, “नना कौडा आयोन, अदिनेनाहक नना मेंदुलतोनन आयोन” इनजोर इनालि, अद्रम इतेक तेला अद मेंदुलतग्डाय आंदु.

17 पूरा मेंदुलतगा कौडाडे मतेके, बेद्रम वेनेरल? पूरा मेंदुलतगा केव्के मतेके, बेद्रम मस्केरल?

18 मति देवुळि तनाय विचरते, कक्किन, काल्किन, कौडान, केक्किन, मेंदुलतगा आपुना-आपुना जागातगा तासता.

19 सबेटव उंदिरित मतेके, मेंदुल बेद्रम मनदगा?

20 इद्रमलेहका कयक, काल्क, कौडाड, केक्क अलग-अलग मतेक तेला, मेंदुल उंदिये मन्हता.

21 निमा नाक कबळतुहक अरविन इनजोर कौडा, कयदुन इनदा पगवो. अहे निमा नाक कबळतुहक अरविन इनजोर तला, कादुन इनदा पगवो.

22 मति मावा मेंदुदगा कबळतुहक ओजवप लेहका दिसनवु, माक पका कबळतुहक ओजनव मन्हताड.

23 मावा मेंदुदगा बेविस्किन लजाताड इहनल, अविस्किने एक्वा कदर ईसि, गेदेने बेस-नेहना मुचिह्नल. बेव दुसोरिहक दिसनदायो, अविस्कना एक्वा पर्वा कीय्हनल.

24 मति मुनेताहि कदर मनदनविन, बाराहक कदर एवेलल? माट लजाताड इनदनविस्किन मान इयना इनजोरे, मावा मेंदुलतुन देवुळि पंडटा.

25 मेंदुदाड कयक, काल्क वने तमतमा कोटुल आयवा, तमेनाहक उंदतुहक उंदि तोळ आयिड इनजोर, अद्रम पंडटा.

26 अदिनेनाहक मावा मेंदुदगा बेदाय उंदतुहक दुकम पुटटेके, ताना सगे सबेटविहक दुकमे आस्ता. उंदतुहक मान दोर्कतेके, सबेटव ताना सगे गिर्दा आस्ताड.

27 अद्रमलेहकाने मीट सबेटोरिर कलियिस, किर्स्तुना मेंदुदा लेहकान महनिर. ओर्वांग-ओर्वांग मन्जि, ओनाड कयक-काल्कना लेहकान महनिर.*

28 विस्वसिरा मुडगा, देवुळि मुनेन किर्स्तुनाड बळयिरिन निल्पिह कीता. ओरा पेके देवुळता कबुरतोरिन निल्पिह कीता. ओरा पेके देवुळता पोल्लोतुन कागहवालोरिन निल्पिह कीता.* पया देवुळता लावताड कबस्क कीयनद बुदतोरिन निल्पिह कीता. अहे ओसो दुकतोरिन सवे कीसीयनद बुदतोरिन निल्पिह कीता. अहे साय्ता कीयनद बुदतोरिन निल्पिह कीता. ओसो विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयनद बुदतोरिन* निल्पिह कीता. ओसो तमा तेळियवव बासाने वळ्हकनद बुदतोरिन निल्पिह कीता.*

29 विस्वसिरा मुडगा सबेटोर, किर्स्तुनाड बळयिर आयोर, सबेटोर देवुळता कबुरतोर आयोर, ओसो सबेटोर देवुळता पोल्लोतुन कागहवालोर आयोर, सबेटोर बामिह कीयनाड कबस्क केवालोर आयोर.

30 अहे सबेटोर दुकतोरिन सवे कीसीयनद बुदतोर आयोर, सबेटोर तेळियवव बासाने वळ्हकवालोर आयोर. ओसो सबेटोर अव बासानाड पोल्लोन पुन्जि, तेळियिह कीसीया पगवोर.

31 मति मीट एक्वा कबळतुहक अरयनव बुदिनु, दोर्किह कीयलाह ऊळसोर मन्हट.* अहे नना इंजेके मीक ओसो बेसतल आगदुन तोहतकन.

13

जीवा कीयनदे सबेटक मोदुल पोल्लो

1 अद इद्रम मन्हता: नाक दुनियातोर मन्कलोर वळ्हकनव सबे बासाड, ओसो पोगोटाड देवुळक वळ्हकनव सबे बासाड वळ्हकनद बुदि मनालि.* मति नना दुसोरिन जीवा केवोन इतेके, वेट किळिगाळ इनाह, नेकनद गिनेता लेहकाडोनन, ओसो डेडेड-डेडेड नेकनद डपता लेहकाडोनन आवेनन.

2 नना देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हक पगवेनन,* ओसो देवुळि इंजेक एवनाह पेसिह केवा तासतव सबे पोल्लोनु. अहे बुदताड सबे पोल्लोन पुनेनन. मेटान इंका जर्गिह कीयनाह, अचोटा विस्वसते पार्ताना केवेनन*. मति नना दुसोरिन जीवा केवेक अचोन, देवुळता मुनेह बाताले कबळतोनन आयोन आवेनन.*

* 12:27 12:27 रोम सहरतोर 12:5; 1 कुरित्तोर 6:15; 10:17; इपिसुसतोर 1:23; 5:30; कुलसितोर 1:18,24; 2:19 * 12:28 12:28 बळयिर 13:1; इपिसुसतोर 3:5-6 * 12:28 12:28 रोम सहरतोर 12:7-8 * 12:28 12:28 14:2-3 * 12:31 12:31 14:1,39 * 13:1 13:1 12:10; 14:2-3; 2 कुरित्तोर 12:4 * 13:2 13:2 मय्याल 7:22; बळयिर 13:1; 1 कुरित्तोर 12:10; 14:39 * 13:2 13:2 मय्याल 17:20; 1 कुरित्तोर 12:8-9 * 13:2 13:2 2 कुरित्तोर 12:11

3 नावा जागा-ब्रमतून वमिसि, लेवोरिहक तीहेनन, * ओसो किस्तुनिनाहक मेंदुलते तिपल आय्हनन इन्जि, पोगायसोर मनेनन. * मति नना दुसोरिन जीवा केवेक अचोन, नावा बाताले पाय्दा इले आवालि.

4 दुसोरिन निटम जीवा केवाल, ओराड तपुल्किन आपसोर मन्हतोग, * दुसोरिन ग्लम तोहतहतोग, दुसोरिन कुळसा केवोग, * ननाय बेरोनन इनजोर वळ्हकसोर तिरियोग, * पोमाडेड केवोग. *

5 दुसोरा संगे ओप्पनद रीते ताकिह्तोग, तनाय पाय्दातून ऊळोग, * चाट्टिपेट ओड आयोग, * दुसोरा तपतून सीताते तसिस मनोग. *

6 लाग्वाड कबस्केने गिर्दा आयोग, * मति सेतेमताड कबस्केने गिर्दा आस्तोग. *

7 बेदे आतेकाय, बेस्केन आरेम आयोग, सबे पोल्लोन नमसोर मन्हतोग, आसा कीसोर मन्हतोग, सबे तिपल्किन आपसोर मन्हतोग. *

8 देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदि मायगा. तेळियवव बासाने वळ्हकनद बुदि मायगा. मुने पुनवव पोल्लोन पुनदनद बुदि मायगा. मति जीवा कीयनद बेस्केन मायो.

9 इद कालमते माक वेल्लाडे पोल्लोड तेळियोड. पोल्लोड पुनदनद बुदि, अहे देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदि, माक वळ्गाय तोहतहताड. *

10 मति इद कालमता मारेंगाते माक पूरा तेळियगा. अद तुकने वळ्गा तोहतनदिना गर्ज अरवो आयगा.

11 केजाट, उड्लस्के, नना उड्लोर पेकोरा लेहकान वळ्हकिंदन, पेकोरा लेहकान विचर कीदन, पेकोरा लेहकाडाय तेल्व मता. मति बेरोनन आतस्के, पेकोरा लेहकाडाड पोल्लोन विळिससीतन. अद्रमे माट वने इंजेके देवुळताड कतम पोल्लोन पुनदा पागवल.

12 अदमतगा ऊळना लेहकान, माट इंजेके बगाड-बगाड ऊळिनल.† मति पया पिडम-पडम ऊळकल. इंजेक नना वळ्गाय पुतन. मति देवुळि नाक पुतप लेहकान, * पया सबेटविन पूरा पुनदकन.

13 इंजेके, विस्वस कीयनदु, आसा कीयनदु, जीवा कीयनदु, इव मंड पोल्लोड अमेसा मनदनव मन्हाड. मति इविस्कनगडाहि जीवा कीयनदे, सबेटक मोदुल पोल्लो आंदु. *

14

देवुळता जीवाते वळ्हकनद बुदतून पर्हकाटु

1 अदिनेनाहक दुसोरिन जीवा कीयलाह ऊळसोर मन्हट. * देवुळता जीवाताड बुदिन पर्हकाटु. * कासा इतेके, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदतून * पका पर्हकाटु.

2-3 बाराहक इतेके, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकवाल, विस्वसिरा विस्वसतून बेस मेग्किह कीयलाहि, ओरिहक दीरा ईयलाहि, ओरा जीवातून सितुर कीयलाहि वळ्हकिह्तोग. * तेळियवद बासाते वळ्हकनद बुदतोग * बारा, मन्कलोरा संगे आयो, मति देवुळता संगे वळ्हकिह्तोग. ओग देवुळता जीवा ईतद, पुनवद बासाते वळ्हकताहकु, अद पोल्लो बोन्के तेळियो.

4 तेळियवद बासाते वळ्हकतेके, वळ्हकवानाय पाय्दा आस्ता. मति देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकतेके, विस्वसिरा मुडा पाय्दा आस्ता. *

5 मीट सबेटोरिर वने तेळियवव बासाने वळ्हकतेके, नना गिर्दा आवेनन. मति तान्काय एक्वा, मीट देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकना इनजोर, पका विचर कीय्हनन. बाराहक इतेके, बोगाय तना तेळियवद बासाते वळ्हकिह्पा, विस्वसिरा मुडा विस्वस बेस मेग्कि इनजोर, तान मुडोरा बासाते तेळियिह कीस वेहवेक अचोन, ओरिहक बाताले पाय्दा इले. अदिनेनाहक तेळियवव बासाने वळ्हकवाहकाय, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकवाले बेरोग.

6 मावोर विस्वसिरिर! नना मियगा वासि देवुळि नाक वेहतद पोल्लो वेहेनन. * इलवेके मीट मुने पुनवव पोल्लोन वेहेनन, * इलवेके देवुळता जीवाता दळ्मते वेहेनन, इलवेके मीक काहेनन, * अस्के मीक पाय्दा आयगा! मति इद्रम कीयनद विळिससि, नना पुनवद बासाते वळ्हकतेके, मीक बाताल पाय्दा आयगा?

* 13:3 13:3 मत्थाल 6:2 * 13:3 13:3 नावा जागा-ब्रमतून वमिसि, लेवोरिहक तीहेनन, ओसो किस्तुनिनाहक मेंदुलते तिपल आय्हनन इन्जि, पोगायसोर मनेनन. बेव-बेव मोदुल कागदेहकने इद पोल्लो दोकिह्ना: "नावा जागा-ब्रमतून वमिसि लेवोरिहक तीहेनन, ओसो मन्कलोरा नाक जीवात मनाह बोळ्मसूर इतेके, तानेनाहक वने तयार आवेनन." * 13:4 13:4 बुदताड पोल्लोड 10:12; 17:9; 1 तिसलुनितोर 5:14; 1 पृष्ठ 4:8 * 13:4 13:4 इपिसुसतोर 4:32 * 13:4 13:4 8:1 * 13:4 13:4 4:6 * 13:5 13:5 10:24,33; फिलिपितोर 2:21 * 13:5 13:4-5 कुल्सितोर 3:12 * 13:5 13:5 2 कुरित्तोर 5:19 * 13:6 13:6 2 तिसलुनितोर 2:12 * 13:6 13:6 2 योहन 4; 3 योहन 3-4 * 13:7 13:7 9:12 * 13:9 13:9 8:2 † 13:12 13:12 अस्केडाड अदहकु काचताहि पंडटव इलेड, मति कचताहि, इदुळताहि पंडटव मताड. अदिहक ओरिहक तमा मोकम बगाड-बगाड दिसिदु. * 13:12 13:12 8:3 * 13:13 13:13 गलातितोर 5:6 * 14:1 14:1 16:14 * 14:1 14:1 12:1,31 * 14:1 14:1 12:10; 13:2 * 14:2-3 14:2-3 रोम सहरतोर 14:19 * 14:2-3 14:2-3 मार्कल 16:17; 1 कुरित्तोर 12:10; 13:1 * 14:4 14:2-4 रोम सहरतोर 15:2 * 14:6 14:6 इपिसुसतोर 1:17 * 14:6 14:6 12:8; 2 कुरित्तोर 12:1 * 14:6 14:6 बळयि 2:42; रोम सहरतोर 12:7; इपिसुसतोर 4:11-12

7 अद्रमे तुर्जतगा ओसो जेतुरतगा जीवा इले. तेला मति अविस्किन बराबर नेकिह केवेके, बेद पाटाते नेकलाह आता इनजोर, बह पुनाह आस्ता?

8 अद्रमे ओसो अकुम उरतस्के, सीपयक लळय कीयलाह तयर आस्तोर, * मति बराबर केजनाह तान उरवेके, सीपयक बह तयर आयनुर?*

9 अद्रमे मीट वने दुसोर पुनदा पगयनद बासाते वेहवेके, मीवा पोल्लोतुन केंजवालोर बह पुनदनु? इद्रम आतेक पया, मीवा पोल्लो वळ्दे तळतप लेहका आयोया?

10 दुनियाते बेचोको अलग-अलग रीतिनाड बासाड वळ्हकिह्तोर. अविस्किनगडाह बेदे अर्तमलेवद इले.

11 मति अद बासाता अर्तमतुन नना पुनवेके, नावा संगे वळ्हकवाल मन्कना नद्रते, नना दुसा जाततोना लेहका दिसकन; अहे नावा नद्रते वने, ओग दुसा जाततोना लेहका दिसनोग.

12 अदिनेनाहक मीट देवुळता जीवाताड बुदिन दोकिह कीयलाह ऊळवालोरिर, विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन पूरा मेग्किह कीयनद बुदतुन, दोकिह कीयलाह ऊळाटु!*

13 अदिनेनाहक तना तेळियवद बासाते वळ्हकवाल, ताना अर्तमतुन वने तेळियिह कीसीयनद बुदतेनाहक पार्तना कीयेग.

14 बाराहक इतेके, नना तेळियवद बासाते पार्तना कीयहपा, नावा जीवाये पार्तना केवालि, मति (अद पार्तनाता अर्तम नाक तेळियवाहकु,) नावा बुदतुहक पायडा इले.

15 पया बह कीकन? नना तेळियवद बासाते नावा जीवाते पार्तना कीकन, ओसो नना तेळियतद बासाते नावा बुदते वने पार्तना कीकन. अहे नना नावा जीवाते पाटा वागकन, नावा बुदते वने पाटा वागकन.*

16 अद्रम केवालैवा, नावा जीवाते मोळ्किहनन इनजोर, निमा तेळियवद बासाते देवुळतुन जोहर कीय्हनिन. इतेके अगा उदतोग नीवा पोल्लोतुन पुनवोग मन्कल, नीवा संगे बह जोहर कीयनोग? बह इतेके निमा बेद बासाते वळ्हकतिन, अदिन ओग पुनोग कोनि.

17 निमा इतेके देवुळतुन बेस-नेहना जोहर कीय्हनिन, मति इदिने नीक केंजवालोर विस्वस बेस-नेहना मेगको!*

18 नयगा इतेके मीट सबेओरिहकाय वीळिसि, तेळियवद बासाते वळ्हकनद बुद मन्हता. अद बुदतेनाहक नना देवुळतुन जोहर कीय्हनन.

19 मति विस्वसिरा मुल जमा आतस्के, तेळियवद बासाने दहा अजर्क पोल्लोड वळ्हकना वाटो, दुसोर विस्वसिरिन कागहतलाहि, नना पुनदनद बासाते रेंड पोल्लोड वळ्हकनदे नाक ओप्पिहता.

विस्वसिरा मुल जमा आतस्के बह मनदना?

20 मांवार विस्वसिरि! मीट इद तेल्वता लोप्पा, उड्लोर पिलाड-पेकोरा लेहका विचर केमाट.* लाग्वाड पोल्लोना लोप्पा, पिलाड-पेकोरा लेहकान पुनवप मन्हटु.* मति मीवा तेल्वते, मीट बेरोरा लेहकान मन्हटु.*

21 साङ्मतगा रासतद मन्हता:

“पुनवद बासा वळ्हकवालोर मेटे,

पुनवोराड तोडिना मेटे, नना वेरिन वळ्हककन,

तेला मति वेर नावाड केंजोर आयनुर,”*

इनजोर सामि इन्हता, इन्जि रासतद मन्हता.

22 इतेके तेळियवद बासाने वळ्हकनदु, विस्वस केवोरिनाहक सीना मन्हता, विस्वसिरेनाहक सीना आयो. मति तेळियतद बासाते देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनदु, विस्वस केवालोरिहक सीना मन्हता, विस्वस केवोरिहक आयो. इद बहु?

23 मीट विस्वसि मुल जमा आतस्के, मीट सबेओरि तेळियवद बासाने वळ्हकेरिर. अस्के मीट वळ्हकिहपा, येसुना लोप्पा तेळियवोग मन्कल, इलवेके येसुन विस्वस केवोग मन्कल, मियगा ओळियेग. अस्के मीट वळ्हकनदिन केंजिसि, वेर कोन पिसाड आतोर इनजोर इनोगा? (अह इन्जि, मीवा संगे कलियोग आयनोग बहे. इद्रमलेहका मीट तेळियवद बासाने वळ्हकनदु, विस्वसलेवोरिहक देवुळताहि जेक आयनद सीना मन्हता.)

24 मति तेळियतद बासाते मीट देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकतेक अचोन, येसुन विस्वस केवोग, इलवेके येसुना लोप्पा तेळियवोग मन्कल, तान केंजिह्तोग. केंजिसि तना पापम कीतद निटम इनजोर कबुल आयनोग, ओग केंजतव सबे पोल्लोड ओन पर्हकिंस ऊळनुड.*

* 14:8 14:8 गिनती 10:9; यिर्मयाह 4:19; यहेजकेल 33:3-6; योएल 2:1 * 14:8 14:8 मुनेता कालमते सीपयक लळयतुहक दायलाह तयर आयना इतेके, सबेओर सीपयक केजनाह अक्रम ऊरिदु. * 14:12 14:12 रोम सहरतेर 14:19 * 14:15 14:15 इप्सिसतेर 5:19; कलुसितोर 3:36 * 14:17 14:17 रोम सहरतेर 14:19 * 14:20 14:20 इन्जितोर 5:12-13 * 14:20 14:20 देवुळताड पाटाड 131:2; मत्याल 18:3 * 14:20 14:20 रोम सहरतेर 16:19; इप्सिसतेर 4:13-14 * 14:21 14:21 यशायाह 28:11-12 * 14:24 14:24 योहन 16:8

25 ओना पोतालोप्पाडाडः मकिह कीतव पोल्लोडः पडुने आयनुडः* पया ओग दंडुम अर्सि, देवुळतुन मोळ्कनोग, ओसो निटम देवुळि मीवा नडुम मन्हता इनजोर, मीक इनदनोग* (इद्रमलेहका मीट तेळियतद बासाते वळ्हकतेके, मीट विस्वसिरिहक देवुळता पिसिह कीयनद सीना ऊळलाह दोर्किहता.)

26 मावोर विस्वसिरि! इंजेके इदे पोल्लो मन्हता: मीट देवुळतुन मोळ्कलाह जमा आतस्के,* ओवोर्गा पाटा ओयेग,* ओवोर्गा काहेग,* ओवोर्गा मकतव पोल्लोन पिसिह कीसीयेग, ओवोर्गा तना तेळियवद बासाते वेहेग, ओवोर्गा तान तेळियिह कीसीयेग, इव सबे विस्वसिरा मुडा विस्वसतुन बेस-नेहना मेगिह कीयलाह कीयनद,*

27 तेळियवव बासाने वळ्हकना इतेके, इर्वुर-मुवुर मन्कलोर ओवोर्गा पेके ओवोर्गा वळ्हकिर. ओसो ओवोर्गा तान पुनदनद बासाते, तेळियिह कीस वेहेग.

28 मति तेळियिह कीसेवाल लेवेके,* तेळियवद बासाते वळ्हकवाल, विस्वसिरा मुल जमा आतगा वळ्हकमाकेग. तनतनाय देवुळता संगे वळ्हकेग.

29 देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकवालोर इर्वुर-मुवुर वळ्हकिर. दुसोर मन्कलोर बार, बेस-नेहना केंजिसि, वेहतव पोल्लोना सेतेम पर्हीकिस ऊळिर.*

30 ओवोर्गा वेहनेक, अगा एरे उदतोरगडाह बोनाय, देवुळि बातालाय पोल्लो वेहतेक अचोन, मुनेतोग केमेन आयेग, पेकेडोग वळ्हकेग.

31 इद्रम कीसि, सबेटोर मन्कलोरि कगयना, ओसो सबेटोरा जीवा सितुर आयना इन्जि, मीट सबेटोरि ओवोर्गा-ओवोर्गा देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हक पगयकिर.

32 देवुळता जीवा बोनाय पोगोन दळ्म अरतेक तेला, ओग तना वळ्हकनदिन आत्रे कीया पगयहतोग.

33 बह इतेके देवुळि गळ्बळ कीयनद आयो, मति तना लोकुर तान सुकमते मोळ्कना इनजोर, अद विचर कीस्ता.

बेगा बेगा देवुळता मुलु जमा आस्तोर*†,

34 अगा विस्वसिरा मुल मोळ्कलाह कलियिहतोर, अस्के आस्क केमेन मनदना. अव वेल्लाडः पोल्लोडः ताल्हकनद ओप्पो.* गळ्बळ आयनदायो इन्जि, मोसानाडः अडोना सात्रम वेहतपु, अव तमाडः तोडिनु आत्रे कीसोर, पोल्लोडः केंजिस मनदना.

35 अविस्किहक बातालाय ताल्हकना मतेके, लोन अन्जि तमाडः मुजोरिन ताल्हकिडः* मति मोळ्कनद मुडगा, आस्क विचर वातपु वळ्हकतेके, किस्तुना मुडन बदनम कीतप आस्ता.

36 देवुळता बेसता कबुर बह, मीट कुरित्तोरगडाहिये पेसताया? इलवेके सिरप मियगान एवताया? (अद्रम मुर्तिय आयो! अदिनेनाहक सबेटोर विस्वसिर कीयना लेहकान, मीट कीयना.)

37 बोगाय तन्क देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदि दोर्कतोनन इनजोर इनेग, इलवेके देवुळता जीवा ईतद दुष्रा बुदि दोर्कतोनन इनजोर इनेग.* इतेके अद्रमतोग मन्कल, इद सीटेटे नना रासनव पोल्लोडः, सामि ईतव उकुम आंदुडः इन्जि पुनेग.

38 मति बोगाय इद उकुमतुन सीता केवेक अचोन, देवुळ वने ओन सीता केवप लेहका आयगा.

39 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! नना वेहतहनन, देवुळता जीवाता दळ्मते वळ्हकनद बुदतुनु, दोर्किह कीयलाह ऊळसोर मन्हटु,* बोगाय तेळियवव बासाने वळ्हकतेक अचोन, ओन रोमिह केमाट. अद वने आयि.

40 मति सबे पोल्लोडः बेस-नेहना कीयना, ओसो ओर्कुलते कीयना गावले.

15

किस्तु जीवा अरयनद पोल्लो

1 मावोर विस्वसिरि! नना मियगा पोक्कुर कीतद किस्तुना बेसता कबुरतुन, इंजेके ओसो सीता कीसीयलाह आतन. अद कबुरतुन मीट केंजिस नमातिर.* ताना पोगोन विस्वस तासिसि, इंजेके निच महनिर.*

2 नना मीक वेहतद बेसता कबुरता पोल्लोतुन, मीट मेगिक्स पोस मतेके,* देवुळि मीक पिसिह कीस्ता.* अद्रम केवेक अचोन, मीट विस्वस कीतद उगसे आस्ता.*

* 14:25 14:24-25 इब्रितोर 4:12 * 14:25 14:25 यसायाह 45:14; दानियेल 2:47; जकर्याह 8:23 * 14:26 14:26 इब्रितोर 10:25 * 14:26 14:26 इपिसुसतोर 5:19; कुलुसितोर 3:16 * 14:26 14:26 रोम सहरतोर 12:7 * 14:26 14:26 रोम सहरतोर 14:19; 1 कुरित्तोर 12:7 * 14:28 14:26-28 12:10 * 14:29 14:29 1 तिसलुनितोर 5:19-21 † 14:33 14:33 बेगा बेगा देवुळता मुलु जमा आस्तोर इद पोगोटा पोल्लोता संगे वने जोडेम अया पायहता. अह इतेके वचन 33 इद्रमलेहका मनदागा: बह इतेके देवुळि गळ्बळ कीयनद आयो, मति बेगा बेगा देवुळता मुलु जमा आस्तोर, अगा तना लोकुर तान सुकमते मोळ्कना इनजोर, अद विचर कीस्ता. * 14:33 14:33 4:17; 7:17; 11:16; 16:1 * 14:34 14:34 1 तिभोति 2:11-12 * 14:35 14:35 इपिसुसतोर 5:22 * 14:37 14:37 2:15; गलातितोर 6:1 * 14:39 14:39 12:31; 13:2 * 15:1 15:1 3:6 * 15:1 15:1 रोम सहरतोर 5:2; 1 कुरित्तोर 16:13; 2 कुरित्तोर 1:24; 1 पत्र 5:12 * 15:2 15:2 11:2 * 15:2 15:2 रोम सहरतोर 11:22 * 15:2 15:2 गलातितोर 3:4

3 अद कबूरता सबेटक मोदुल पोल्लोतुन, नाक मुने वेहतपे, मीक कागहचीतन; * अद पोल्लो इदे आंदु: देवुळता साङ्गमतगा मुनेन रासतप लेहका, किर्स्तु मावा पापमतेनाहक मोक आसि डोलतोम. *

4 ओग डोलतस्के, मन्कलोर ओना सेतातुन गुमयातगा मिसतोर. देवुळता साङ्गमतगा मुनेन रासतप लेहका, मूंड दियाने देवुळि ओन जीवा अर्हचीता. *

5 जीवा अरतस्के किर्स्तु पत्रुहक दिसतोम. * पया बारा बळयिरिहक दिसतोम. *

6 ताना पया एयुड नूहकिहकाय एक्वा, मावोर विस्वसि मन्कलोरिहक उंदिय देबा दिसतोम. ओर मन्कलोरगडाहि उच्चुर डोलतोम, मति वेल्लाटोर इंका जीवात मन्हतोर.

7 ताना पया तनतमोग याकुबिहक दिसतोम. अहे ओसो तनाडु सबेटोर बळयिरिहक दिसतोम. *

8 सबेटोरिहकाय पया नाक वने दिसतोम. * नना दुस्रा रीतते किर्स्तुना बळयिनन आतन. * डोलिसि पुटप लेहका, नना देवुळतुहक बातय कबळतुहक अरवोन आंदन.

9 बाराहक इतेके, मुने देवुळता मुडुन नल्हतना-कोहकना कीसोर मतन. * अदिनेनाहक बोगे नाक किर्स्तुना बळयि इनदना लायक इलोन. नना किर्स्तुनाडु बळयिरिगडाह सबेटक उडुलोनन इनजोर पुतन. *

10 मति नना इंजेके बळयिनन महनन इतेके, देवुळता दयाते महनन! देवुळि नाक ईतद दया उगस अनो. किर्स्तुनाडु बळयिरि दुसोरिहकाय एक्वा, नना एपूर पेसनाह कहटेम कीतन. * तेलामति निटम इतेके, नावाय लावते नना केवोन, देवुळि तना देव्याते नयगडाहि कहटेम कीता. *

11 अदिनेनाहक नना पोक्कुर कीतेकाय, किर्स्तुनाडु दुसोर बळयिरि पोक्कुर कीतेकाय, माट पोक्कुर कीयनद पोल्लो उंदिये: अद किर्स्तु हामुरताहि जीवा अरयनद पोल्लो आंदु. ताने मीट विस्वस कीतिर.

डोलतोर विस्वसि जीवा अरयहतोर

12 किर्स्तु डोलतोरगडाह जीवा अरतोम इनजोर मीक पोक्कुर कीतोम! अह इतेके डोलतोर विस्वसि ओसोवने जीवा अरवोर इनजोर, * इद्रम मियगडाह उच्चुरि बाराहक इहनिर? †

13 डोलतोर ओसोवने जीवा अरवोर इतेके, देवुळि किर्स्तुन वने जीवा अर्हो.

14 किर्स्तु ओसोवने जीवा अरवेक अचोन, माट मीक ओना बेसता कबूर पोक्कुर कीयनद उगसे आता. मीवा विस्वस वने उगसे आता. *

15 ओसो उंद पोल्लो: देवुळि किर्स्तुन ओसोवने जीवा अर्हता इनजोर, मुनेन मीक वेहच मतोम. डोलतोर जीवा अरवेक अचोन, देवुळि किर्स्तुन वने जीवा अर्हता पगावो. इतेके माट देवुळता लोप्पा जोल साक्सि ईतप लेहकान आता.

16 बाराहक इतेके, डोलतोर जीवा अरवोर इतेके, किर्स्तु वने जीवा अरवोग इतप आता.

17 देवुळि किर्स्तुन जीवा अर्हवेके, मीवा विस्वस उगसिन आता, इंका वने मीट पापमता कयदेन महनिर; *

18 ओसो किर्स्तुन विस्वस कीस डोलतोर वने, पूरा देवुळताहि एगतोर. *

19 सिरप इद बूमतागा पिसनद पिसमुळतेनाहक, किर्स्तुना पोगोन आसा तासतल इतेके, माट सबेटोर मन्कलोरिहकाय, एक्वा आरेम आतोरल आंदन.

20 मति निटम पोल्लो इद आंदु: किर्स्तुन डोलतोरगडाह देवुळि ओसोवने जीवा अर्हता! * डोलतोरगडाहि जीवा अरतोम ओगे मुनेतोम आंदोग. *

21 अद इद्रमि मन्हता: ओवर्वाग मन्कना मेटे, हामुर वाता. * अहे दुस्रोम मन्कना मेटे बार, डोलतोर ओसोवने जीवा अरयनद वाता.

22 इतेके आदम मुयुतोनाहि पुटोरल, माट सबेटोरल हायनल. * मति किर्स्तुना संगे जोळेम आतोर मन्कलोरिन बार, देवुळि ओसोवने जीवा अर्हता. *

* 15:3 15:3 11:23 * 15:3 15:3 यशायाह 53:5-12; मत्थ्याल 26:24; योहन 1:29; बळयिरि 8:32-33; 17:3; 1 पत्रु 2:24

* 15:4 15:4 देवुळताड पाटाड 16:8-10; मत्थ्याल 16:21; बळयिरि 2:24,30-31; 26:22-23 * 15:5 15:5 लुकाल 24:33-34

* 15:5 15:5 मार्कल 16:14; लुकाल 24:36; योहन 20:19 * 15:7 15:7 लुकाल 24:36; बळयिरि 1:3 * 15:8 15:8 बळयिरि

22:6-11; 26:12-18; 1 कुरिततेर 9:1 * 15:8 15:8 बळयिरि 9:1-16 ऊळट. * 15:9 15:9 बळयिरि 8:3 * 15:9 15:9 2

कुरिततेर 12:11; इपिसुसतोर 3:8; 1 तिमोति 1:15 * 15:10 15:10 2 कुरिततेर 11:23; कुलुसितोर 1:29; 1 तिमोति 4:10 * 15:10

15:10 3:6,10; 2 कुरिततेर 3:5; पिलिपितोर 2:13 * 15:12 15:12 बळयिरि 17:32; 23:6-8; 2 तिमोति 2:18 † 15:12 15:12

कुरिते सहरतोर युगानि जाततोर आंदु. मन्कल डोलतस्के, ओना जीवा अमेसातुहक पिसिहता, मति मेदुल बेस्केन जीवा अरवो इन्जि, युगानि जाततोर इंदु. येसुन विस्वस

कीतापया वने, उच्चुरा विचर अद्रमे मता. * 15:14 15:14 1 तिसलुनितोर 4:14 * 15:17 15:17 रोम सहरतोर 4:24-25 * 15:18

15:18 1 तिसलुनितोर 4:14,16; तोहचीतव पोल्लोड 14:13 * 15:20 15:20 बळयिरि 2:24; 1 पत्रु 1:3 * 15:20 15:20 बळयिरि

26:23; कुलुसितोर 1:18; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 * 15:21 15:21 रोम सहरतोर 5:12 * 15:22 15:22 रोम सहरतोर 5:12-14

* 15:22 15:22 रोम सहरतोर 5:17-18

23 मति ओवोर्ग-ओवोर्ग मन्कल, ओर्कुलते जीवा अरयनूर. जीवा अरवालोरगडाहि किस्तुये मुनेतो, * पया ओग ओसोवने वायनोग अस्के, ओना मन्कलो * जीवा अरयनूर.*

24 पया इळ्ता बूमते आयिड, पोगोटा बूमते आयिड, देवुळता विस्द मनदनव सबे राजेहकिन, सबे अदिकरते मनदनविन, सबे लावताड देयहक-बूतहकिन, किस्तु ओरे कीसि, तना राजेम कीयनद अदिकरतुन, देवुळबाबाना कयदे इयनोग; * अस्के बूम मारेंगा आयगा.

25 विस्दतव सबेटविन ओरे कीयनाहजोम, किस्तु राजेम कीसोर मनदनद गर्ज मन्हाता.*

26 हामुरि, इद वने मावा पका विस्द मनदनद आंदु, आक्रिते किस्तु तान वने बूळे कीयनोग!.*

27 देवुळि सबेटविन ओना अदिकरते कीसीता * इनजोर, साभ्रमतगा रासतद मन्हाता. “सबेटविन” इनजोर रासतेके, देवुळतुन विळिसिसि सबेटविन इनजोर, बराबर एकां आस्ता. इतेके देवुळि सबेटविन किस्तुना अदिकरते कीसीतेक तेला, देवुळि तना ओना कयदे इले.

28 सबेटविन ओना अदिकरते कीसीता, मति सबे ओना अदिकरते आतापया, देवुळिये सबेटविन पूरा ताकिह कीयि इनजोर, देवुळता मग इका ताना अदिकरते मनदनोग.*

29 डोलतोर विस्वसिर ओसोवने जीवा अरवेके, डोलतोरैनाहक येसुना पेदिरते एग मीवालोर पया बह कीयनूर? डोलतोर जीवा अरवेके, ओरेनाहक मन्कलोर बाराहक येसुना पेदिरते एग मीस्तोर?‡

30 ओसो माट सेवकिरोम इतेके, दोकाते मन्जि, बेसता कबुरतुन बाराहक पोकर कीयलाह आतोम? * (डोलतोर ओसोवने जीवा अरवेके, नका-पियलि अद्रम बाराहक तिपल आवेरोम?)

31 मावोर विस्वसिरि! मावा किस्तु येसुसामि नावा मेटे, मियगा बेचोटा बेरा कबळ कीतोग इन्जि, नना पोगयसोर महनन, इद करलता पोल्लो. ओसो नावा सेवातेनाहक दिनमे हामुरता दोका नाक वास्ता,* इद अचोने करलता पोल्लो.*

32 इपिसस सहरतगा, गेळा जन्वर्कना बुदलेहकाडोर मन्कलोरा संगे लळेम आतन.* डोलतोर ओसोवने जीवा अरवोर इतेके, ओरा संगे नना लळेम आस, नाक बाताल पायदा दोर्कालि? अह इतेके, इय्येलतोर मुने इनदना लेहकान, “नाळ कोनि डोलना मन्हाता, अदिनेनाहक तिनदकल, उनडकल, गिर्दति मनदकल,” * इनजोर मनाह आवालि.

33 अद्रम इनवालोरिन मीक नाळेह कीयलाह एमाट. लाग्वोरा संगे गोट आतेके, देवुळतुहक विचर वानाह, ओर मीक पिसलाह एवोर.

34 इव पोल्लोना लोप्पा पुन्ज मन्हट. देवुळतुहक विचर वातप बेस बुदते मन्हट, पापम कीयनद विळसाट.* मीक लजा वानाह उंद पोल्लो इहनन,* मियगा उच्चुर मन्कलोरि देवुळतुन इका पुनविरे.

जीवा अरतापयाडा मेंदुलि

35 मियगडाहि बोगाय इद्रम इनेग: डोलतोर ओसोवने बेद्रम जीवा अरयहतोर? जीवा अरतापया, ओरिहक बेद्रमता मेंदुल मनदगा इनजोर ताल्हकेग!

36 अद्रम ताल्हकवानिन बुदलेवोनिन! निमा वीतिहनिन अद पेनेमि, डोलतप लेहका बूमता इळन मतेक कोनि, ओसो मोळियहता!*

37 निमा गोहकाय, इलवेके बेव दुग्राड विजाड वीततस्के, मोदुदुन वीतविन, वेट पेनेहकिने वीतिहनिन.

38 मति अद मोळियहपा, देवुळि तना विचरते अद पेनेमतुहक मोदुल ईस्ता. उंद-उंद पेनेमतुहक, अलग-अलग मोदुल मन्हाता.*

39 अद्रमे मन्कलोरा मेंदुल दुग्राये, जन्वर्कना मेंदुल दुग्राये, पिटेना मेंदुल दुग्राये, मीन्कना मेंदुल दुग्राये.

40 ओसो पोगोटा बूमतगा मनदनव मन्हाताड, इद बूमतगा मनदनव मन्हाताड. पोगोन मनदनविस्कना सोबा दुग्राये, इद बूमतगा मनदनविस्कना सोबा दुग्राये.

41 पोगोन पोळ्दता वेहच दुग्राये, नेलाता वेहच दुग्राये, उकाना वेहच दुग्राये. उकाना वेहच वने अलग-अलग मन्हाता.

* 15:23 15:23 बळचिर 26:23 * 15:23 15:23 3:23 * 15:23 15:22-23 6:14; 15:51-52; पिलिपितोर 3:10-11; 1 तिसलुनितोर 4:16 * 15:24 15:24 दानियेल 2:44; 7:14,27; 2 पत्र 1:11 * 15:25 15:25 देवुळताड पाटाड 110:1; मत्याल 22:44; इब्रितोर 2:8 * 15:26 15:26 2 तिमोति 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:14; 21:4 * 15:27 15:27 देवुळताड पाटाड 8:6; मत्याल 28:18; इपिससतोर 1:22; इब्रितोर 2:8 * 15:28 15:28 3:23; पिलिपितोर 3:21 ‡ 15:29 15:29 उय्दुर कुरित्तोर इद्रम कीदु, ओग इद रिवाजो लोप्पा माक इजेक तेळियो. बेस्के-बेस्के हायना बेलाते, विस्वसि मन्कल तना अविस्वसि लोतोनिन येनेके वाट इनजोर, आक्रिता अर्ज कीदु. ओग हातापया, पिसतोर ओर येसुन विस्वस कीसि, येसुना पेदिरते एग मीयना रिवाज कीदु. कीतस्के हातोम विस्वसिना सीता कीदु. इद्रमता पोल्लो आस मनदगा बहे. * 15:30 15:30 2 कुरित्तोर 11:26 * 15:31 15:30-31 रोम सहरतोर 8:35-36 * 15:31 15:31 4:9 * 15:32 15:32 2 कुरित्तोर 1:8 * 15:32 15:32 यशायाह 22:13; 56:12 * 15:34 15:34 रोम सहरतोर 13:11 * 15:34 15:34 4:14; 6:5 * 15:36 15:36 योहन 12:24 * 15:38 15:38 पेट्रुमुळि 1:11

42 डोलतोर ओसोवने जीवा अरयनद अद्रमे. इद मेंदुलि आक्रिते कळियगा, मति देवुळि तान ओसोवने जीवा अर्हतस्के, अद मेंदुल बेस्केन बूठेम आयो आयागा.✧

43 इद मेंदुलता अचोन कदर मनो, तान्क तक्चा लाव मन्हता. मति देवुळि तान ओसोवने जीवा अर्हतस्के ताना पका सोबा मनदगा, तान्क पकाय लाव मनदगा.✧

44 मावा मन्कना लावतद मेंदुलतुन मन्कलोर पोहतहोर, मति देवुळि तान ओसोवने जीवा अर्हतस्के, अद देवुळता लावतद मनदगा. मन्कना लावतद मेंदुल माक इंजेक मन्हता. अद्रमे देवुळता लावतद मेंदुल वने मनदगा.

45 देवुळता साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता: मुनेतोग मन्कल आदम जीवाता मान्वल आतोग✧ इनजोर रासतद मन्हता. अद्रमे पयाडोग आदम, इतेके किर्स्तु, देवुळता पिसमुळ ईयनद जीवा आतोग.✧

46 मति देवुळता लावतद मेंदुलि, मुनेता मेंदुल आयो. मुने मनदनद मेंदुलि इतेके मन्कना लावतद, पयाडा मेंदुलि देवुळता लावतद,

47 मुनेतोग मन्कल ब्रमता तोळयोते पंडटोग, मति पेम्केडोग मन्कल किर्स्तु, पोगोटोग आंदोग.✧

48 ब्रमतोर सबेटोर मन्कलोर, तोळयोते पंडटोग मन्कना लेहकान आतोर. देवुळता पिसमुळ दोर्कतोर मन्कलोरगा बारा, पोगोटोग मन्कना बुद मन्हता.✧ ओरिहक, पोगोटोग मन्कना लेहकान मेंदुस्क वने मनदनुड.✧

49 इद ब्रमते माट तोळयोते पंडटोग आदमना लेहकान महनल.✧ तेला मति इंजेके मावा ताकमुळि, पोगोटोग मन्कल किर्स्तुना लेहकान मनि.✧

50 मावोर विस्वसिरि! इदे पोल्लो वेहतलाह आतन: मन्कना लावतद मावा मेंदुलि, देवुळ राजेम ताकिह कीयनगा मनदा पगवो.✧ इतेके कळियनद मेंदुलि, कळियवदिनगा मनदा पगवो.

51-52 इद केंजाट! इचानाह मन्कलोर पुनवद पोल्लोतुन मीक वेहतहनन: माट मन्कलोरगडाहि उच्चुर मन्कलोरल डोलवल, मति आक्रिता अकुम ऊरतस्के, माट सबेटोरल बद्दलेम आयकल. आक्रिता अकुम केंज वायगा.✧ अस्के देवुळि डोलतोर विस्वसिरिन, बेस्केन कळियवद मेंदुल अग्के, अस्केडा अस्केन ओसोवने जीवा अर्हतागा.✧ अस्के माट जीवात मनवालोरल बद्दलेम आयकल.✧

53 मावा इद मेंदुलि डोलनदु, ताना पया कळियनदु; मति इद डोलवद, कळियवद मेंदुल मारियना गावले.✧

54-55 अद्रम आतस्के देवुळता साङ्गमतगा मुनेन रासतद पोल्लो करल आयागा:

देवुळि हामुरतुन मायिह कीसि गेल्सता.✧

इंजेके हामुर माक बाराहक रेपिह कीयना? अद माक बाराहक आरे कीयना?✧

इनजोर ताना साङ्गमतगा रासतद मन्हता.

56 पापम कीयनाहकु, हामुरतुहक रेयनाह आस्ता.✧ मावा पापमि पका लावता इनजोर, मोसानाड अडोड तोहतहताड. (इतेके मोसानाड अडोडलेवा पापमतुन पुनमुळ आयो.)✧

57 मति मावा येसुसामि किर्स्तुना मेटे देवुळि, माक पापमतुन ओसो हामुरतुन गेल्सनाह कीस्ता.✧ अदिनेनाहक तान्क जोहर!

58 अदिनेनाहक मावा गोटतोरि! मीवा विस्वसते इळन अरवालैवा, मेकिंस मन्हदु. मीट सामिनेनाहक कहटेम कीयनद कबळ उगस अनो इनजोर पुतिर, अदिनेनाहक सामिना कबळते बेर्ससोर अन्हदु.✧

16

गर्जतोरिहक कोताड ईयनद पोल्लो

1 कोताड अर्हतनद पोल्लोतुन ताल्हकिस मतिर, अदिन वेहतहनन: येस्सलेम सहरतोर देवुळता मन्कलोरिनाहक, कोताड अर्हतनद पोल्लोता लोप्पा.✧ गलाति पटटोर✧विस्वसिरा मुडुन नना बह वेहतन, अद्रम मीट वने कीम्हदु.✧

2 नना मियगा वानाहजोम केपमाट, मति मीट ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल, आपुना-आपुना कमयता इसबते, ऐतारम दिया✧

✧ 15:42 15:42 रोम सहरतोर 8:19-21 ✧ 15:43 15:43 मिलिपितोर 3:21 ✧ 15:45 15:45 प्टमुळि 2:7 ✧ 15:45 15:45 योहन 5:21; 6:57-58; रोम सहरतोर 5:14; 8:1-2 ✧ 15:47 15:47 प्टमुळि 2:7; 3:19; योहन 3:31; 2 कुरित्तोर 5:1 ✧ 15:48

15:48 2:16 ✧ 15:48 15:48 मिलिपितोर 3:20-21 ✧ 15:49 15:49 प्टमुळि 5:3 ✧ 15:49 15:49 तेला मति इंजेके मावा ताकमुळि, पोगोटोग मन्कल किर्स्तुना लेहकान मनि. उच्चुर मोदुल कायेहकनगा, "उंद दिया पोगोटोग मन्कना लेहकान माक मेंदुल मनदगा," इद्रम मन्हता.

✧ 15:49 15:49 रोम सहरतोर 8:29 ✧ 15:50 15:50 योहन 3:5-6; 1 कुरित्तोर 6:9-10 ✧ 15:51-52 15:51-52 मत्थाल 24:31 ✧ 15:51-52 15:51-52 योहन 5:28-29; 1 कुरित्तोर 15:22-23 ✧ 15:51-52 15:51-52 1 तिसलुनितोर 4:15,17 ✧ 15:53 15:51-53 2 कुरित्तोर 5:2-4 ✧ 15:54-55 15:54-55 यशाहाह 25:8 ✧ 15:54-55 15:54-55 दोषे 13:14

✧ 15:56 15:56 रोम सहरतोर 5:12 ✧ 15:56 15:56 रोम सहरतोर 3:20 ✧ 15:57 15:57 रोम सहरतोर 8:37; इब्रितोर 2:14-15; 1 योहन 5:4 ✧ 15:58 15:58 16:10; गलातितोर 6:9 ✧ 16:1 16:1 बळयि 24:17 ✧ 16:1 16:1 गलातितोर 1:2 ✧ 16:1

16:1 4:17 ✧ 16:2 16:2 बळयि 20:7; तोहचीव पोल्लोड 1:10

उचुक कोताड मुनेन अलग कीस तासिस मन्हट्टे.✧

3 पया मियगा वातस्के, मीवा दान लोहतलाह, बोर मन्कलोरिन आचिह्निर, ओर मन्कलोरिन कोताड अम्के येस्सलेम लोहतकन.✧(ओर बेस गूनमतोर विस्वसिर इन्जि, येस्सलेमतोर विस्वसिरिहक वेहचि,) सीटि रासिस ओरा कयदे लोहतकन.✧

4 इलवेक ननाय येस्सलेम दायना इतेके, ओर नावा संगे वायनुर.

पोलु कुरिततगा वायलाह ऊळिह्तोग

5 नाक मकिदुनिया पटटगाहक दायना मन्हता. अगडाह पया मियगा वायकन.✧

6 आया पागतेके, मियगा वासि मीवा संगे गळक मनदकन. इलवेके इर्डम मारनाह मियगा मनदकन, ताना पया नना बेके दायना मन्हता, अके नाक गर्ज अरयनद ईसि लोहतकिर.

7 इद मल्का वाताहे अनोन. सामिना विचर मतेक अचोन, मीवा संगे गळक मनदकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन.✧

8 मति पंटाता पंडुम* एवनाह, इगा इपिसुस सहरतेन मनदकन.✧

9 बाराहक इतेके, इगा वेल्लाटोरा पायडा आनाह, सेवा कीयलाह बेस-नेहना अग दोर्कता.✧ मति विस्द केवालोर मन्कलोर वने वेल्लाटोर मन्हतोर.✧

10 ओसो उंद पोल्लो: तिमोति मियगा वातेके, ओन रेयिह केवालैवा तासाट.✧ ओग वने नावा लेहकान, सामिना कबळ केवाल आंदोग.✧

11 अदिनेनाहक मियगा बोगे ओन पास्कमाकेग,✧ मति ओन सुकमते नयगा लोहचीम्हट्टु. ऐंटेओर विस्वसिरा संगे ओग इगा वायनोग इनजोर केपतन.

12 मावा ऐंटेओर विस्वसि अपुलोसना पोल्लो* इद्रमि: “दुग्रोर विस्वसिरा संगे कुरित सहरते अन” इनजोर नना ओन पकाय वेहक ऊळतन. मति इंजेके मियगा वायलाह, ओन्क मुर्तिय विचर इले. पया मोका दोर्कतेक वायनोग.

13 इंजेके मीट उसरते मन्हट्टु. विस्वसते मेगकिस मन्हट्टु.✧ दीरा पोस मन्हट्टु. ओरम आयमाडु.✧

14 बाताल कीतेकाय, गूनमते कीम्हट्टु.✧

15-16 मावोर विस्वसिरि! मीवा अकाया पटटे, मुनेतोर विस्वसिर इतेके इस्तिपनासना लोतोर✧ विस्वस कीतोर, ओर देवळता मन्कलोर सेवा कीयनद कबळतेने मन्हतोर इनजोर पुतिर.✧ ओरा लेहकाडोर मन्कलोर पोल्लोतुन केजिसि मन्हट्टु इनजोर, नना मीक अर्जि कीयहनन. अहे ओसो सामिना कबळते तोळ आसि, कह्दम केवालोर सबेटोर मन्कलोर पोल्लोतुन केजिसि मन्हट्टु.✧

17 मियगडाहि इस्तिपनास, पुरतुनातुस, अकयकुस, वेर मुखर आसि इगा वाताहकु, नना गिर्दा आतन. जेक मनाहक मीट इगा वाया पागविर, मति वेर वाताहकु, मीट वातप लेहका आता.✧

18 वेर वाताहकु, नावा जीवा ओसो मीवा जीवा वने सुकम आता.✧ अदिनेनाहक वेरा लेहकाडोर मन्कलोरिन मान ईम्हट्टु.✧

19 इगा आसिया पटटे मनवालोर विस्वसिरा मूल, मीक जय येसु इन्हतोर. अक्विलाल, पिरिस्किलाल, वेर आळ इर्वरा लोतगा✧ जमा आयवालोर विस्वसिर✧ सबेटोर वने, मीक जय येसु इन्हतोर.

20 इगडोर मावोर विस्वसिर सबेटोर, मीक जय येसु इन्हतोर. मीट ओविहक-ओवोर्ग येसुना पेदिरते जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हट्टु.✧

21 (इचानाह नना वेहचोर वातन, ओवोर्ग राससोर अतोग.) इंजेके नना पोल्लुन, नावा कयदे जय येसु इनजोर रासिसि, इद सीटटुन मारिह कीयहनन:✧

22 बोगाय येसुसामिन जीवा केवेके, ओन्क सरप दल्गि!

ए सामि, वय!✧

23 येसुसामि मीक देव्या ईयेग.✧

✧ 16:2 16:2 2 कुरित्तोर 8:3; 9:4-5 ✧ 16:3 16:3 2 कुरित्तोर 8:10-11,18-19 ✧ 16:3 16:3 2 कुरित्तोर 3:1 ✧ 16:5

16:5 रोम सहरतोर 15:26 ✧ 16:7 16:5-7 बळयिर 19:21; 1 कुरित्तोर 4:19; 11:34 ✧ 16:8 16:8 बळयिर 2:1 वचनता कालनेओ

ऊळट. ✧ 16:8 16:8 बळयिर 18:19 ✧ 16:9 16:9 तोहचीतव पोल्लोड 3:8 ✧ 16:9 16:9 बळयिर 19:9 ✧ 16:10 16:10

4:17 ✧ 16:10 16:10 15:58; फिलिपितोर 2:20,22 ✧ 16:11 16:11 तिमोति 4:12 ✧ 16:12 16:12 1:12 ✧ 16:13

16:13 15:1; फिलिपितोर 1:27; 1 तिसलुनितोर 3:8; 2 तिसलुनितोर 2:15 ✧ 16:13 16:13 देवळताड पाटाड 31:24; इपिसुसतोर 3:16;

6:10; कुलुसितोर 1:11-12 ✧ 16:14 16:14 14:1 ✧ 16:15-16 16:15-16 1:16 ✧ 16:15-16 16:15-16 रोम सहरतोर

12:13 ✧ 16:15-16 16:15-16 1 तिसलुनितोर 5:12-13; इब्रितोर 13:17 ✧ 16:17 16:17 2 कुरित्तोर 11:9; फिलिपितोर 2:29-30

✧ 16:18 16:18 2 कुरित्तोर 7:13; फिलेमोन 7 ✧ 16:18 16:18 फिलिपितोर 2:29-30; 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✧ 16:19 16:19

बळयिर 18:2 ✧ 16:19 16:19 रोम सहरतोर 16:3-5 ✧ 16:20 16:20 रोम सहरतोर 16:16 ✧ 16:21 16:21 म्नातितोर 6:11;

कुलुसितोर 4:18; 2 तिसलुनितोर 3:17; फिलेमोन 19 ✧ 16:22 16:22 फिलिपितोर 4:5; तोहचीतव पोल्लोड 22:20 ✧ 16:23 16:23

रोम सहरतोर 16:20

24 किस्तुं येसुना संगे माट जोळेम आताहकु, नना मीट सबेटरिन जीवा कीय्हनन. आमेन.

कुरित्त सहरतोर विस्वसिरेनाहक, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतदु पयाडा सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसु किर्स्तुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् इद सीटटुन मकिदुनिया पटटाहि रासतोग. कुरित्त सहरते मतोर विस्वसिरा मुडोरिहक, पोल् रासतद इद दुस्रा मल्काता सीटि आंद.

पोल् इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पोल् मुनेता सीटटे रासतव पोल्लोड, अग्डाड सबे कट्ट्लानु माग्पिह कीयलाह, कबळतुहक अरवोड. अदिनेनाहक पोल् तना किर्स्तुना बळयि मताहकु, तन्क दोर्कतद अदिकरतुन, इद सीटटुना तोहतलाह आतोग. ओसो बेचोन तिपल वातेक तेला, विस्वसिर तान आपिसि बेस-नेहना पिसना इनजोर, इद सीटटे रासतोग.

मुनेता पोल्लो

1 देवळता विचरते किर्स्तु येसुना बळयि आयलाह, अद निल्पिह कीतोन्न पोल्नुन.* नना कुरित्त सहरते मनवालोर देवळता मुडोरि मीक, ओसो मीवा अकाया पटटोर सबेटोर देवळता मन्कलोरिहक,* इद सीटटुन रासिहन्न. मावा तोळतोग विस्वसि तिमोति,* नावा सगे इगा मन्हताग.

2 मावा देवळबाबाल ओसो येसुसामि किर्स्तु, वेर इर्बुर मीक देव्या ईयिर, सुकम ईयिर.*

पोल् देवळतुन जोहर कीस्तोग

3 मावा सामि येसु किर्स्तुना देवळबाबाहक जोहर आयि!.* ओग मावा जीवा लोपवाल बाबाल आंदोग. ओग अमेसा जीवातुहक सुकम एवाल देवळबाबाल आंदोग.*

4 ओग मावाड सबे तिपल्कना वेलाते, मावा जीवातुन सितुर कीस्तोग.* बह इतेके ओग बेद्रम मावा जीवातुन सितुर कीस्तोग, अद्रम माट वने बेदाय तिपलते मनवालोर जीवातुन, सितुर कीयना इनजोर.

5 माट किर्स्तुनाहक बेचोन एक्वा तिपल आय्हनोम,* अचोन एक्वा किर्स्तुना मेटे, देवळि मावा जीवातुन सितुर कीस्ता.* अदिनेनाहक माट दुस्रोर मन्कलोर जीवातुन सितुर कीया पगायहनोम.

6 इंजेके वने माट तिपल आयलाह आतोम इतेके, अद मीवा जीवातुन देवळ सितुर कीयि, मीक पिसिह कीयि इनजोर. अद मावा जीवातुन सितुर कीस्ता इतेके, मीवा जीवातुन वने सितुर कीस्ता.* अस्के मावा लेहकान मीट वने तिपल आयहपा, तिपल्किन आपिस मनदा पगायहनिर.

7 मावा तिपलते मीट वने कलियिह्निर.* अद्रमे देवळि मावा जीवातुन सितुर कीयनदिनगा वने, मीट कलियकिर इनजोर पुतोम.* अदिनेनाहक मीट विस्वसते मेगिक्स मनदकिर इन्जि आसा तासतोम, अद आसा देगवाय मन्हता.

8 मावोर विस्वसिरि. आसिया पटटुना, माट बेद्रम तिपल आतोम इनजोर, मीट पुनदना: मुर्तिय आप पगवप लेहकान, पकाय तिपल वास माक अहचिस मता; ओसोय मेसेहने आस मतोम. मावा जीवा पिसगा इनजोर वने, मुर्तिय आसा इलवा मता.*

9 निटम इंजेक अचोने, माक हामुरता सिक्सा दोर्कता इनजोर, विचर कीस मतोम.* माट मावा कुदता पोगोन बर्वस तासवा, डोलतोरिन जीवा अर्हतनद देवळता पोगोन बर्वस तासना इनजोर, इद्रम आस मता.

10 अद्रम डोलना लेहकाडा तिपल माक वास मता. अद तिपलताहि देवळि माक पिसिह कीता, ओसो मुनेह वने पिसिह कीसोर मनदगा इनजोर, मावा आसा मन्हता.*

11 मीट वने मावा तोळ आसि, मयेनाहक पार्तना कीय्हनिर.* बह इतेके मावासाटि वेल्लाटोर मन्कलोर पार्तना कीयनदिन केंजिस, देवळि तना देव्याते माक पिसिह कीता. तानासाटि वेल्लाटोर मन्कलोर मयेनाह देवळतुन जोहर कीयिर.*

पोल्ना विचर मिळन्दता

* 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीसु 1:1-4 * 1:1 1:1 कुरित्त सहर इतेके अकाया पटटा मोदुल सहर आंद, * 1:1 1:1 बळयिर 16:1; मिलेमोन 1-2 * 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:3 1:3 इपिसुसतोर 1:3; 1 पबु 1:3 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 15:5 * 1:4 1:4 यशायाह 51:12; 66:13; 2 कुरित्तोर 7:4-7,13 * 1:5 1:5 4:10; पिलिपितोर 3:10-11 * 1:5 1:5 रोम सहरतोर 8:17; 2 तिमोति 3:11 * 1:6 1:6 4:15; 12:15; इपिसुसतोर 3:1,13; 2 तिमोति 2:10 * 1:7 1:7 तोहचैतव पोल्लोड 1:9 * 1:7 1:7 रोम सहरतोर 8:17; 2 तिमोति 3:11 * 1:8 1:8 बळयिर 19:23; 1 कुरित्तोर 15:32; 2 कुरित्तोर 4:8 * 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:35-36 * 1:10 1:10 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरित्तोर 6:9; 1 तिमोति 4:10 * 1:11 1:11 रोम सहरतोर 15:30-31; पिलिपितोर 1:19; मिलेमोन 22 * 1:11 1:11 4:15; 9:11-12

12 दुनियाते माट बाताल बाताल कीतोम, देवूळ ईतद सेतेम बुदते, नाळेह केवद बुदते कीतोम* इन्जि, मावा जीवा वेहतहता*, कासा इतेके मीवा संगे ताकिहपा. इदिना लोप्पा माट पोगयिह्नोम. मति अमेसा माट देवूळता देव्वाते कीतोम, मन्कना बुदते आयो.*

13-14 मीट अर्विस पुनदनव पोल्लोने, माट पडुने रासलाह आतोम, बेदिने मकिह केवोम. इंजेके माक केनकेने पुतिर, आकि एवनाह माक पूरा पुनजोर दाकिर इनजोर, आसा कीतन. अस्के मावा येसुसामि ओसोवने वायनद दियाते, माट मीवा लोप्पा पोगयकोम, अदुमे मीट वने मावा लोप्पा पोगय पायकिर.*

15 इद्रमे बर्वस कीसि, नयगडाहि मीक रेंड मल्काड पाय्दा दोर्कि इनजोर, मुने मियगाने वायलाह विचर कीस मतन.*

16 अद इद्रम मता: मियगाहके मकिदुनिया पटटे दाकन, अहे अगडाहि ओसोवने मियगा मलयकन; अस्के मीट नाक यहुदा पटटे दायनद अगदे लोहतकिर इनजोर, विचर कीस मतन.*

17 मति इंजेके मियगा वावोन! अदिनेनाहक रेंड विचर्क केवाल इनजोर, नाक इनेरि! नना अद्रमतोनन आयोन. मन्कना बुदते ताकवालोरा लेहका,* मीक इंगो वायहनन इनदना, मति जीवातगा आयो वावोन इनदना, इद्रमलेहका रेंड वेंजेहकना बुदतोनन आयोन.

18 नना रेंड विचर्कनोनन आयोन* इन्जि, देवूळ नावा सेतेमता साक्सि मन्हता.*

19 बह इतेके देवूळता मगि येसु किस्तुना पोल्लोतुन, नना, सीलास,* तिमोति, माट मुवोम आस मियगा पोकर कीतोम.* अगा येसु किस्तु वने इंगो, आयो इनजोर, इद्रम रेंड विचर्कने वेहोग. ओग अमेसा तोडटा पोल्लो पेसतपु, अहे केवाल आंदोग.*

20 देवूळि वेल्लाडे: पोल्लोड विळिसस मता; अव सबे पोल्लोड येसुनगाने करल आताड.* अदिनेनाहक येसुनेनाहके माट आमन (इतेके इंगो, निटमे) इनजोरे, देवूळतुन मान ईयहनल.*

21 माक मीवा संगे किस्तुनगा जोळे कीसि, विस्वसते मेगिह कीयनदु, ओसो माक तनेनाहक आचतदु, देवूळिये आंदु,

22 माट ताना मन्कलोरल इनजोर, तना जीवातुन मयगा सीना लेहका तासता.* तान मावा जीवातगा इसर ईतप लेहका ईता.*

पोल्लु कुरित्तोरगा अनवदिना लोप्पा

23 मीक तेर्हेचि लजा वानाह केवोन इनजोर, मियगा वावोन.* नावा इद्र पोल्लो सेतेम इलवेके, देवूळिये नाक एळिह.*

24 मीट विस्वसते मेगिक्स नितिर इनजोर पुतोम,* अदिनेनाहक मीट बह विस्वस कीयना इनजोर वेहचि, मीवा पोगोन अदिकर ताकिह कीयलाह ऊळोम.* मति मीट बेस गिदांति पिसलाह, माट वने तोळ आयहनोम, अचोने!

2

1 मियगा वासि, मीक ओसोवने दुकम आनाह केवोन इनजोर, उंदिय विचर कीतन, अदिहक मियगा वावोन.*

2 ननाये मीक दुकम आनाह कीतन इतेके,* मीट नाक गिदां आनाह कीया पगयकिर.

3 मीट नाक गिदां आनाह कीतिके, मीट वने गिदां आयकिर इनजोर, मीट सबेटोरा पोगोन नावा बर्वस मन्हता. मति नना वातस्के, नाक गिदां आनाह कीयना वाटो, नाक दुकम आनाह कीकिर बहे इनजोर रयतन.* अदिनेनाहक चट्टिप मियगा वावा मुने, उंद सीटि लोहच मतन.*

4 अद सीटि रासिहपा, नावा जीवा चुहेम आयो मति वेल्लाय दुकमते, कनिर्क पोहच-पोहच रासतन.* मति मीक नारज कीयलाह तान लोहोन, मीक पकाय जीवा कीतन इनजोर, मीट पुनदना इन्जि, लोहतन.*

गल्लि कीतोन मापि कीयना

5 मियगडोग दुकम आनाह केवाल मन्कल, ओग नाके आयो, मति मीक सबेटोरिन वने, दुकम आनाह कीतोम,* बोरिहक एक्वा, बोरिहक तक्वा.* (ओना तप वीळिस तोहतलाह ऊळोन.)

* 1:12 1:12 2:17 * 1:12 1:12 बळयि 23:1; 1 तिसलुनितोर 2:10; इब्जितोर 13:18 * 1:12 1:12 1 कुरित्तोर 1:17; याकुब 3:15 * 1:13-14 1:13-14 5:12; 1 तिसलुनितोर 2:20 * 1:15 1:15 1 कुरित्तोर 4:19; 2 कुरित्तोर 12:14; 13:1-2

* 1:16 1:16 बळयि 19:21; रोम सहरतोर 15:26; 1 कुरित्तोर 11:34 * 1:17 1:17 10:2-3; 11:18 * 1:18 1:18 2:17

* 1:18 1:18 6:8 * 1:19 1:19 1 पत्र 5:12 * 1:19 1:19 2 तिसलुनितोर 1:1-2 * 1:19 1:19 इब्जितोर 13:8 * 1:20

1:20 रोम सहरतोर 15:8 * 1:20 1:20 तोहचीतव पोल्लोड 3:14 * 1:22 1:22 1 तिसलुनितोर 4:8 * 1:22 1:22 रोम सहरतोर

8:16,23; 2 कुरित्तोर 5:5; इपिसुसतोर 1:14 * 1:23 1:23 1 कुरित्तोर 4:21; 2 कुरित्तोर 2:1 * 1:23 1:23 11:10; गलातितोर

1:20 * 1:24 1:24 1 कुरित्तोर 15:1 * 1:24 1:24 रोम सहरतोर 11:20; 2 कुरित्तोर 4:5; 11:20-21; 1 पत्र 5:3 * 2:1

2:1 1 कुरित्तोर 4:21; 2 कुरित्तोर 1:23; 12:21 * 2:2 2:2 7:8 * 2:3 2:3 13:10 * 2:3 2:3 1:23 * 2:4 2:4

7:8,12 * 2:4 2:1-4 12:20 * 2:5 2:5 1 कुरित्तोर 5:1-2 * 2:5 2:5 विस्वसिग मुडगा वेग कसुरतोग बोग आंदोग इन्जि, माक

एर्क इले, 1 कुरित्तोर अदुयय 5 अगा, पोल्लु बोगो साय्हाल कळळ कीतोना लोप्पा, रासिस मतोग; पोल्लु ओनाय लोप्पा इगा रासिहतोना इन्जि, बोर-बोरा विचर मन्हता.

दुसरो विचरते, बोगो दुस्रो कसुरतोग मनदोग.

6 मीवा मुडोर वेल्लाटोर मन्कलोर वेहचि, ओन्क बेद सिक्सा ईतिर, अद इंजेके आस्ता.*

7 अदिहक ओना कसुरतुन मापि कीम्हट्ट, कीसि ओन मानेह कीम्हट्ट.* इलवेके ओग पकाय दुकम आसि, पूरा आसालेवप आयनोग बहे.

8 अदिनेनाहक ओन निटम जीवा कीतिर इनजोर तोहचीम्हट्ट.

9 मुनेता सीटटे, मीट ओन सिक्सा ईयना इन्जि, वेहच मतन. नना वेहतनव सबे पोल्लोन, मीट केंजिहनिरा, केंजविरा इनजोर ऊळलाह* वने, नना सीट्ट लोहच मतन.

10 मीट बोनाय, बेदाय गलित्तुन मापि कीतिके, तान नना वने मापि कीय्हनन. बेदिनाय मापि कीतन, इतेके अद मीवा पाय्दातेनाहक नना कीतन इनजोर, किर्स्तु पुतोग.

11 मापि केवेक अचोन, देयहकना मुख्याल माक एग्किह कीस्ता. बह इतेके ताना सत्रलतनमतुन माट पुतले.*

तरोवस सहरतगा, पोलुना जीवा चुहेम आयो

12 मीक अद सीट्टन रासतापया, नना किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयलाह, तरोवस सहरते* अन्ज मतन. अगा सामिना कबळ कीयलाहि, ओना मेटे नाक अगा दोर्किस माता.

13 नावा ऐगेटोग विस्वस तीतुस वने* अगा वासि, मियकेडा कबुर ततनोग इनजोर, अग ऊळसोर मतन.* मति ओग अगा वावोग; वावाहकु नावा जीवा चुहेम आयो.* जीवा चुहेम आयवाहकु, नना तरोवस सहरतेरिन दाय्हनन इनजोर वेहचि, मकिदुनिया पट्टे वातन.†

पोलु पोक्कुर कीयनद पोल्लोता गबु

14 देवळतुहक जोहर आयि! अद माट सेवकिरिन, तना गेल्लसुळ्ते किर्स्तुना संगे पोल्ला आयलाह, कलियिह कीता.* ओसो बेद्रम अतनेयदा गब, बेके अतेकाय गम-गम एम्किहता, अद्रम माट बेके अतेकाय, देवुळि मावा पोल्लोतुन केंजवालोर मन्कलोरगा किर्स्तुन पुनाह कीस्ता.

15 (इतेके गम-गम एस्कनद गबता लेहकान आतोम.) किर्स्तु माक देवुळतेनाहक, दूपम उंडिह कीयना लेहकान आतोम.* गबु पूरा गमरेम आयना लेहकान, देवुळतुन विस्वस कीसि पिसवालोर वने, विस्वस केवा तानगडाह जेक आयवालोर वने, माट वेहतस्के, किर्स्तुना पोल्लोतुन केंजिहतर.

16 विस्वस केवा देवुळतगडाह जेक आयवालोरिहक, मावा पोल्लो हामुरता गबता लेहकान आस्ता. किर्स्तुन विस्वस कीस पिसवालोरिहक बारा, पिसनदिना गबता लेहकान आस्ता.* मति देवुळि लाव एवेक अचोन, इद्रम ताना कबळ कीयलाह, बोगे लायक इलोग.*

17 वेल्लाटोर नाळेह केवालोर माट लायकतोरोग इन्जि, तम्क पाय्दा दोर्कि इनजोरेने, देवुळता पोल्लोतुन पोक्कुर कीस्तोर. माट बार अद्रमतोरोग आयोम.* देवुळिये माक इद कबळ कीयलाह लोहता. माट ताना मुनेह सेतेमते पोक्कुर कीय्हनोम, किर्स्तुना अदिकरते वळ्ळकिह्नोम.*

3

पुना करलतुन पोक्कुर केवालोर बळयिर

1 इद्रम रासताहकु, माट मावाय लोप्पा ओसोवने पोगयिह्नोम इनजोर इहनिर बहे?* अद्रम आयो! पोल्लर सेतेम मन्कलोर इनजोर, दुष्पेर मन्कलोर मावा लोप्पा रासतद सीट्टनु, मियगा ततलाहि माक गर्ज इले. माट दुष्पा नाग दायहपा, मियगडाहि अद्रमता सीट्टा गर्ज वन इले.* उच्चुर मन्कलोर अद्रम कीस्तोर, मति माट केवोम.

2 मावा मेटे मीट विस्वस कीताहकु, माट सेतेम मन्कलोरोम इनजोर तोहतनद, सीट्टा लेहकाडोरिण मीट,* पुनविरा? मीट मावा जीवातगा रासतद सीट्टा लेहकान आतिर. माट मीक बेचोन जीवा कीय्हनोम, मीवा बेचोन पर्वा कीह्नोम इन्जि, माट बेक अतेकाय, सबेटोर ऊळिसि पुन्हतोर.

* 2:6 2:6 1 कुरित्तोर 5:4-5; 2 कुरित्तोर 7:11 * 2:7 2:7 गलातितोर 6:1; इपिसुसतोर 4:32 * 2:9 2:9 7:15; 10:6 * 2:11 2:11 लुक्कल 22:31; 2 कुरित्तोर 4:4; इपिसुसतोर 6:11-13; 1 पत्र 5:8-9 * 2:12 2:12 बळयिर 16:8 * 2:13 2:13 तीतुस 1:1-4 * 2:13 2:13 7:13-14; 8:6,16,23; 12:18; गलातितोर 2:1,3; 2 तिमोति 4:9-11; तीतुस 1:1-4 * 2:13 2:13 7:4-7 † 2:13 2:13 2:14 इडाहि 7:3 एवनाह, तीतुसना पोल्लोतुन विळिसि, पोल्लु तनाय सेवाता लोप्पा, वेल्लाडे पोल्लोन तेळियिह कीस वेहतह्तोग. * 2:14 2:14 कुलुसितोर 2:15 * 2:15 2:15 इपिसुसतोर 5:2; पिलिपितोर 4:18 * 2:16 2:15-16 पिलिपितोर 1:28 * 2:16 2:16 3:5 * 2:17 2:17 4:2; गलातितोर 1:6-9; 2 पत्र 2:3 * 2:17 2:17 1 कुरित्तोर 5:8; 2 कुरित्तोर 1:12,18; 6:7; 1 तिसलुनितोर 2:4; 1 पत्र 4:11 * 3:1 3:1 5:12; 10:12,18; 12:11 * 3:1 3:1 बळयिर 18:27; 1 कुरित्तोर 16:3 * 3:2 3:2 1 कुरित्तोर 9:2

3 किस्तुं रासिसि, मावा कयदे लोहतद सीटटा लेहकान मीट महनिर इनजोर, सबेटोर पुतोर. अद सीटि सयते रासतद आयो, मति जीवात मनदनद देवुळता जीवाते रासतद मन्हता. मोसानाड अडोना लेहका तेपळे बंडानगा* रासतद आयो, मति मन्कलोरा जीवातगा रासतद मन्हता.*

4 किस्तुंना मेटे देवुळतगा मावा पूरा बर्वस मताहके, माकु इव पोल्लोन वेहतलाह दीरा दोर्कता.*

5 माट इव सबे कबस्क मावा बुदते कीया पगवोम, अदिनेनाहक माटे इविन कीतोम इनजोर इनोम. देवुळिये मावा कयदे सबे आया पगनाह कीता.*

6 देवुळि इंजेके मन्कलोरा संगे पूना करल कीता. अद करलतुन पोकर कीयनद सेवा कीयलाह, माक ओपे कीता.* अद पूना करल मोसाल रासतव अडोना इसबते आयो, मति देवुळता जीवाता इसबते आंदु.* (बोगे रासतव अडोन पूरा नोम पगवोग,) अदिहक अवु माक हामुरतेके ओसीस्ताड. देवुळता जीवा बार, माक अमेसाता पिसमुळतके ओसीस्ता.*

7 मुनेता करलताड अडोड तेपळे बंडानगा* रासतव मताड. अविस्किन इसयेल मन्कलोरागा ईयहपा, मोसाना मोकमतगा देवुळता डीसाता वेहच मांजसोर मता. मति अद वेहच कामि आनेक वने, ओर ओनगा मांजनदिन ऊळ पगवोर.* अडोना सेवा मन्कलोरिन कसुरतोर कीसि, ओरिन हामुरतेके ओसीस्ता* इनजोर वेहतने. हामुरतेके ओसीयनद सेवातगा इचोन लाव मतेक अचोन,

8 देवुळता जीवाता सेवातगा, तान्काय एक्वा लाव मनो? मन्हताये.

9 मन्कलोरिन कसुरतोर कीयनद सेवातुहक,* इचोन लाव मतेक अचोन, मन्कलोरिन देवुळता मुनेह, सेतेमतोर कीयनद सेवातगा,* तान्काय बेचोन वीळिस लाव मन्हता!

10 बाराहक इतेके, मोसानाड अडोना लावु, इंजेता करलता लावतगा एव्वो. रेंडिन आसि ऊळतेक अचोन, निटम मुनेता लाव मायतप लेहकान आता.

11 अडोना पोल्लो मायनद मता. मति अदे अचोन लाव अगके मता, इतेके अमेसातुहक मनदनद बेसता कबुरता पोल्लो, बेचोन वीळिस लाव अगके मनदगा?

12 अदिनेनाहक माट इद्रमता आसा तासताहके, पका दीराते पोकर कीयन्हनोम.*

13 मोसा मुय्तोग कीतप लेहका, (माट काहहतव पोल्लोड मुळहतव, मिसतव पोल्लोड इलेड). ओग इसयेलतोरिहक देवुळताड पोल्लोड वेहतहपा, ओना मोकम मांजिंदु, मति अद वेहच मायनदिन लोकर ऊळमाकिर इनजोर, ओग तना मोकमतुन गेंदेते मुळहच मतोग.*

14 मति देवुळता वेहच मोसानाड केंजतोर बुदते ओळियो, ओर गळस आतोर.* नेंड वने इसयेलतोर यहूदि मन्कलोर, तमा जमा आयनगा, देवुळि ईस मतद पाळना करलता अर्वनदिन केंजितोर.* मति ओरा बुदतुन बातालो मुळहतप लेहकान मताहक, ओर सेतेम पोल्लोतुन पुनोर.* किस्तुंये ओरा बुदतुन तेगिय पगयहतोग.

15 इंगो निटमे, नेंड एवनाह ओर तमा जमा आयनगा, मोसाल रासतव पोल्लोन अर्वनद केंजतेक तेला मति, गेंदे मुळहतप लेहकान ओरा बुदतुन बातालो मुळहच मन्हता. मताहकु, ओर पोल्लोना अर्तम ओरिहक तेळियो.

16 मति ओकावेला बोगाय येसुसामिनके मिळिन्दहतोग, अस्के येसुसामि अद गेंदेतुन तेंडिसि, ओन्कु देवुळतुन पुनदनद बुद ईस्तोग.*

17 सामिना जीवा मयगा जागा आस्ता. बेगा सामिना जीवा मन्हता, अद मन्कलोरिन विळिसह कीस्ता.*

18 इंजेके माट सबेटोर विस्वसि मन्कलोरल, मोसाना लेहका आयवल. मावा मोकमतुन मुळहच मतद गेंदे तेंडटप लेहकान आता. अदमतगा ऊळना लेहकान, माट इंजेके येसुसामिना मान-डीसातुन ऊळिहलन.* ओसो ओग तना जीवाता मेटे, माक बदले कीसोर दायलाह आतोग. माट ओना लेहकान आयना इन्जि, बेस-नेहना बदलेम आसोर दायलाह आतल.*

4

मावा कयदे पका मोलाता विस्वस्ता पोल्लो

1 माक दया कीसि, तना ईतद पूना पोल्लोतुन पोकर कीयनद सेवातुन, देवुळि माक ईता.* अदिनेनाहक माट दीरा विळसोम.*

* 3:3 3:3 पेमसुळि 24:12; 31:18; 32:15-16 * 3:3 3:3 यिर्मयाह 31:33; यहजेकल 11:19; 36:26 * 3:4 3:4 इपिसुसुतोर 3:12 * 3:5 3:5 रोम सहरतोर 15:18-19; 1 कुरिततोर 15:10; 2 कुरिततोर 2:16 * 3:6 3:6 यिर्मयाह 31:31; लुकाल 22:20; 1 कुरिततोर 3:5 * 3:6 3:6 1 कुरिततोर 11:25 * 3:6 3:6 योहन 6:63; रोम सहरतोर 2:29 * 3:7 3:7 पेमसुळि 31:18 * 3:7 3:7 पेमसुळि 34:29-35 * 3:7 3:7 रोम सहरतोर 3:20; गलातितोर 3:10 * 3:9 3:9 इब्रितोर 12:18-21 * 3:9 3:9 रोम सहरतोर 1:17; 3:21-23 * 3:12 3:12 बळथिर 4:13,29; इपिसुसुतोर 6:19-20; 1 तिसलुनितोर 2:2 * 3:13 3:13 पेमसुळि 34:33-35 * 3:14 3:14 रोम सहरतोर 11:7; 2 कुरिततोर 4:4 * 3:14 3:14 बळथिर 13:15; 15:21 * 3:14 3:14 4:3 * 3:16 3:16 पेमसुळि 34:34; रोम सहरतोर 11:23 * 3:17 3:17 यशायाह 61:1-2; योहन 8:32; गलातितोर 4:6; 5:13 * 3:18 3:18 योहन 17:22-24; 2 कुरिततोर 4:4,6 * 3:18 3:18 रोम सहरतोर 8:29 * 4:1 4:1 1 कुरिततोर 3:5 * 4:1 4:1 लुकाल 18:1; इपिसुसुतोर 3:13; 2 तिसलुनितोर 3:13

2 मति इद्रम कीय्ह्नोमः मकिस मकिस लजा वानाह कीयनव कबस्कनगा सीता केवोम, सत्रल बुदते ताकोम, देवुळता पोल्लोतुन एल्लम मिळ्हच वेहोम, मति देवुळता मुनेह सेतेम पोल्लोतुन पड्ने पोक्कुर कीय्ह्नोम. मावाड केंजवालोर, ओर सेतेमतोर इनजोर, मावा पोल्लोतुन नमिर इन्जि, माट इद्रम ताकिह्नोम.*

3 माट पोक्कुर कीय्ह्नोम अद बेसता कब्रुता पोल्लो, मिसतप लेहका मतेके, अद सिरप देवुळतगडाहि सिक्सा दोर्कवालोरिह्नक अद्रम मन्हता.*

4 ओरु किर्स्तुन विस्वस केवा, इद दुनियातुन राजेम कीयनद देयहकना मुक्यानु, देवुळ इनजोर ताना कय इळ्ण मन्हत्तोर. ओरिह्नक बेसता कब्रु तेळियमाकि इनजोर, अदु ओरा बुदतुन गंगा पोय्पिह कीता. अदिह्नक ओरिह्नक बेसता कब्रुता वेहच दिसो.* अद बेसता कब्रु इतेके, किर्स्तुना मान-डीसातुन तोहतहता, ओन ऊळतेके देवुळतुन ऊळतप आंदु.*

5 अदिह्नक येसु किर्स्तुये सामि आंदोग इनजोर, माट पोक्कुर कीय्ह्नोम, मावाय लोप्पाडा पोल्लोतुन केवोम.* माट इतेके ओना पोल्लो केंजताहकु, मीवाड सेवकिरोम आंदोम.*

6 देवुळि तना इद ब्रमतुन पुटिह कीयहपा, ईकळताहि वेहच दीचि इन्जि, वेहचतुन पुटिह कीता.* अदे देवुळि तना लावतुन माट पुनदना इनजोर, मावा जीवाताग तना वेहचतुन पोतिह कीता.* तना लावतुन येसु किर्स्तुना मेटे तोहचीता.*

7 बंगर-वेडिन रेंड दियाना अळ्कातगा तासना लेहकान, बेसता कब्रुतुन देवुळि मयगा ईता. इद बेसता कब्रुता वेहता वावप मनदनद लाबु, मयगडाह आयो, मति तानगडाहिये मन्हता इनजोर तोहतलाह, अद्रम कीता.*

8 ईनाह-आनाह माक तिपल्क वासोरैन मन्हताड,* मति माट इळ्ण अरवोम.* वेल्लाडे मल्काड बह कीयना इनजोर गाबर आतोम,* मति पूरा आसालेवप आयोम.

9 मन्कलोर माक पकाय तिपल ईस्तोर,* मति देवुळि माक विळ्सिस एवो.* माक इळ्ण अर्हतहत्तोर, मति ओसोवने तेदिह्नोम.*

10 येसुनेनाहकु माट अमेसा हामुरता दोकाते अरयह्नोम.* इद्रमलेहका ओना जीवा मावाड मेंदुस्कनगा मन्जि, माक पिसिह कीस्ता इनजोर,* मन्कलोर ऊळिहत्तोर.

11 निटमे माट जीवात मनाहजोम, येसुनेनाहकु अमेसा हामुरता दोकाते अरयह्नोम. ओना जीवा मावाड रेंड दियानाड मेंदुस्कनगा मन्जि, माक पिसिह कीस्ता इनजोर, मन्कलोर ऊळना इन्जि, माट दोकाते अरयह्नोम.*

12 इद्रम मीक बेसता कब्रुतुन पोक्कुर कीयनाहकु, माक हामुरता दोका मन्हता. मति अद कब्रु मियगा एवताहकु, मीक देवुळ ईयनद पिसमुळ मन्हता.

13 देवुळता साभ्रमतगा बोगो ओर्वोग, "नना देवुळतुन विस्वस कीतन, अदिनेनाहक वळ्हकतन"* इनजोर रासतोम. अदे बुदते माट वने देवुळता पोल्लोतुन विस्वस कीसि, अद पोल्लोतुन मन्कलोरिन पोक्कुर कीयलाह आतोम.

14 येसुसामि डोलतस्के, देवुळि ओन ओसोवने जीवा अर्हता इनजोर, माट पुह्नल.* माट येसुना संगे जोळेम आताहकु, माक वने जीवा अर्हता,* ओसो मीवा संगे माक वने तना मुनेह निल्पिह कीयगा इनजोर पुतोम.*(पुन्जि माकु वळ्हकलाह दीरा दोक्किहता.)

15 इव सबे पोल्लोड मियेनाहके आयलाह आताड; देवुळता दया वेल्लाटोरगा पोक्कुर आयि इनजोर, आयलाह आताड.* पोक्कुर आतेक अचोन, वेल्लाटोर मन्कलोर देवुळता डीसातेनाहक तान जोहर कीयनुर, अदिनेनाहक वेल्लाटोर मन्कलोर देवुळतुन मान ईसि मोळ्किहत्तोर.*

विस्वसता मनमुळि

16 अदिनेनाहक माट ओरम आयोम. मावा मेंदुल दिनम मुवसोर दायलाह आता, मति मावा लोप्पा मनदनद जीवा, दिनम पूना आसोर दायलाह आता.*

* 4:2 4:2 रोम सहरतोर 6:21-22; 1 कुरित्तोर 4:5 * 4:2 4:2 इपिसुसतोर 4:14 * 4:2 4:2 2:17; 5:11-12; 1 तिसलुनितोर 2:3
 * 4:3 4:3 1 कुरित्तोर 2:8-10; 2 कुरित्तोर 3:14 * 4:4 4:4 योहन 12:31 * 4:4 4:4 बळयिर 26:18; 2 कुरित्तोर 2:11; 3:14;
 इन्नितोर 6:4-6; 1 योहन 2:11 * 4:4 4:4 योहन 1:18; 2 कुरित्तोर 3:18; फिलिपितोर 2:6; 1 तिमाति 1:11; इन्नितोर 1:3 * 4:5 4:5
 1 तिसलुनितोर 2:6-7 * 4:5 4:5 1 कुरित्तोर 9:19; 2 कुरित्तोर 1:24 * 4:6 4:6 पदयुळि 1:3; इन्नितोर 6:4-6 * 4:6 4:6
 बळयिर 26:18; 2 पत्रु 1:19 * 4:6 4:6 3:18 * 4:7 4:7 अय्यब 4:19; 10:9; 33:6; विलापगीत 4:2; 2 कुरित्तोर 5:1 * 4:7
 4:7 न्यायियो 7:2; 1 कुरित्तोर 2:4-5 * 4:8 4:8 1:8; 7:4-7 * 4:8 4:8 रोम सहरतोर 8:35-36 * 4:8 4:8 गलातितोर 4:20
 * 4:9 4:9 योहन 15:20-21; रोम सहरतोर 8:35-36 * 4:9 4:9 देवुळताड पाटाड 129:2; इन्नितोर 13:5 * 4:9 4:9 देवुळताड पाटाड
 37:24; बदताड पोल्लोळ 24:16; मीका 7:8 * 4:10 4:10 रोम सहरतोर 6:5; 8:35-36; गलातितोर 6:17; 1 पत्रु 4:12-13 * 4:10
 4:10 रोम सहरतोर 6:8 * 4:11 4:8-11 6:4,9; 1 पत्रु 4:14 * 4:13 4:13 देवुळताड पाटाड 116:10 * 4:14 4:14 बळयिर
 2:24 * 4:14 4:14 1 तिसलुनितोर 4:14 * 4:14 4:14 इपिसुसतोर 5:27; यह्दाल 24 * 4:15 4:15 रोम सहरतोर 8:28; 2
 कुरित्तोर 1:6 * 4:15 4:15 1:11 * 4:16 4:16 यसायाह 40:29,31; रोम सहरतोर 7:22; कुलुसितोर 3:10; 1 पत्रु 4:14

17 बाराहक इतेके, इव गळकनाड तिपल्किन माट आपताहकु, माक देवुळताहि बेस्केन मायवद बर्कत दोर्कणा.☆ अद बर्कत अचोन बेरा मनदगा इतेके, ताना मुनेह इंजेटाड तिपल्क ओसोय अल्को दिसिहताड.☆

18 बाराहक इतेके, माटु दिसनव पोल्लोना पोगोन आयो, मति दिसवव पोल्लोना पोगोन कोंडा कीतल.☆ दिसनव पोल्लोड गळके मन्हाटाड, दिसवव पोल्लोड बारा अमेसातेनाहक मन्हाटाड.

5

1 केंजाट! मावा मेंदूलि इद ब्रमतगा माट मनदनद गळसेलेहकाडा मन्हाता. गळसेतुन मुटिह कीयना लेहकान, मावा मेंदूल वने बळेम आयगा.☆ मति अदम आतेक वने, माक मनदलाहि कयदे पंडवद, अमेसा मनदनद, पूना लोन देवुळि ईयगा इन्जि माट पुतल.☆ अद दिसवद लोन देवुळता जागातगा मन्हाता.*

2 माट इद मेंदुलते मनदहपा, पूना गेंदे उहपिह कीयना लेहकान, देवुळि पोगोटा तना जागाता पूना मेंदुलतुन, माक बेस्के उहपिह कीयगा इनजोर ऊल्गिहनल.†

3 देवुळि माक तान उहपिह कीतस्के, मेंदुललेवा वेट जीवाये आस मनवल.

4 इद मेंदुलते मनदहपा, माट मोताते मन्जि ऊल्गिहनल. इतेके डोलतस्के इद मेंदुलतुन विळिसस दाकल इनजोर ऊल्गवल. मति इद मेंदुलता बद्दला, पोगोटा पूना मेंदुल दोर्कि इनजोर, ऊल्गालाह आतल.☆ अस्के हामुरतुन पिसमुळ गेलस्ता इतप लेहका आस्ता.

5 इद पोल्लोतेनाहक माक तयर कीतद देवुळिये. अदे इसबते, इसर ईतप लेहकान, तना जीवातुन माक मुनेन ईता.☆

6 अदिनेनाहक माट दीरा पोयसोर महनोम. ओसो इद ब्रमता मेंदुलते मनाहकु, माट सामि मनदनगा मनदा पागवल इनजोर पुहनल.☆

7 (बह इतेके ऊळनव पोल्लोना इसबते माट पिसवल, मति विस्वस कीयनव ऊळवव पोल्लोनाये इसबते पिसिहनल.)☆

8 अदिनेनाहक दीरा पोस महनोमे, मति इद मेंदुलतुन विळिससि, पोगोन किर्स्तुनगा मनदनदिन पका विचर कीयह्नोम, इद मेंदुलते मनदनदिन आयो!☆

9 अदिनेनाहक माट इद मेंदुलते मतेकाय, मनवेकाय, सामिहक विचर वानाह पिसना☆ इनजोर ऊळिह्नोम.‡

10 बाराहक इतेके, किर्स्तु नेयम कीयनद जागाता मुनेह, माट सबेटोरल नितना मन्हाता.☆ इद ब्रमतगा मनदहपा, माट कीतव कबस्क बेसताड आयिड, लागवव आयिड, अविस्कना इसबते, माक ओर्विहक-ओर्विहक ओग बर्कत ईयनोग, इलवेके सिकसा ईयनोग.☆

किर्स्तु डोलताहकु, देवुळता संगे गूमि

11 अदिनेनाहक सामिहक रेयिस पिसनदिन पुतोम. पुताहकु, मावा पोल्लोतुन विस्वस कीमहट इनजोर, मन्कलोरिन तेळियिह कीयह्नोम.☆ मावाड विचर्क देवुळतुहक पोळवने दिसिहताड! मीवा जीवातुहक वने, मावाड विचर्क पोळवने दिसिस मनदनुड इन्जि, नना आसा कीतन.☆

12 माट बेसतोराम इनजोर, ओसो उंद मल्का तोहतलाह, इद पोल्लो इनोम.☆ मति उच्चुर मन्हतोर, ओर उगस मन्कलोरिहक दिसनव पोल्लोना इसबतेने वळकहिहतोर. मति तमा जीवालोप्पाडा पोल्लोतुन सीता केवोर. अद्रमतोर मन्कलोरामुनेह, मावा लोप्पा मीट पोगयलाह, मीक अग ईयलाह आतोम.☆

13 उच्चुर मन्कलोर माक ऊळिस पिसाड आतोर इनजोर इतेके,☆ देवुळतेनाहक अद्रमलेहकाने मनि. उच्चुर माक बेस बुदतोर इनजोर इतेके, मीवा पाय्दातेनाहक अद्रमलेहकाने मनि.

14 माट बह मतेकाय, किर्स्तु माक जीवा कीतोम, अदे पोल्लो माक पूरा ताकिह कीस्ता. अदिहक इद्रम विचर कीतोम: ओग वगोग सबेटोर मन्कलोराम जागाते डोलिस मतोग. अदिहक ओना हामुरते माट सबेटोरल कलियतल, ओना संगे हातप आतल.☆

☆ 4:17 4:17 2 तिमोति 2:10; 1 पत्रु 5:10 ☆ 4:17 4:17 रोम सहरतोर 8:18 ☆ 4:18 4:18 5:7; इब्जितोर 11:1 ☆ 5:1 5:1

अय्यह 4:19; 1 कुरित्तोर 15:47; 2 कुरित्तोर 4:7 ☆ 5:1 5:1 मार्कल 14:58; बळयिर 7:48; इब्जितोर 9:11,24 * 5:1 5:1 देवुळ ईयनद लोन इतेके, माट डोलतापयवा, देवुळि माक ईयनद पूना मेंदुलि. ☆ 5:2 5:2 रोम सहरतोर 8:23; 1 कुरित्तोर 15:51-52 † 5:2 5:2 किर्स्तु ओसोवने वातस्के, इद ब्रमते जीवात मनदनद मेंदुलि चटने बद्दलेम आसि, पोगोटा मेंदुलतुन केगनाह आयगा इनजोर, पोल्हक विचर वायलाह आता. ☆ 5:4

5:4 रोम सहरतोर 8:23; 1 कुरित्तोर 15:51-54 ☆ 5:5 5:5 रोम सहरतोर 8:23; 2 कुरित्तोर 1:22 ☆ 5:6 5:6 इब्जितोर 11:13-14

☆ 5:7 5:7 रोम सहरतोर 8:24; 2 कुरित्तोर 4:18 ☆ 5:8 5:8 योहन 12:26; फिलिपितोर 1:23 ☆ 5:9 5:9 रोम सहरतोर 14:18;

कुल्सितोर 1:9-10; 1 तिसलुनितोर 4:1 ‡ 5:9 5:9 इद वचनता अर्तम इद्रम वने आया पाय्दतः सामि ओसोवने वातस्के, माट जीवात मतेकाय, डोलिस

मतेकाय, ओन्क विचर वानाह पिसना इनजोर ऊळिह्नोम. ☆ 5:10 5:10 इब्जितोर 9:27 ☆ 5:10 5:10 मथ्याल 16:27; रोम सहरतोर 2:16;

इमिससतोर 6:8 ☆ 5:11 5:11 इब्जितोर 10:31; 12:29; यहूदाल 23 ☆ 5:11 5:11 4:2 ☆ 5:12 5:12 3:1 ☆ 5:12

5:12 1:13-14; फिलिपितोर 1:26 ☆ 5:13 5:13 मार्कल 3:21; 2 कुरित्तोर 11:1,16-21; 12:6-7,11 ☆ 5:14 5:14 रोम सहरतोर

5:15; 6:6-8; गलातितोर 2:20; कुल्सितोर 3:2-3

15 बेद्रम इतेके, पूना पिसमूळ दोर्किह कीतोर मन्कलोर, इंजेटाहि तमेनाहक पिसमाकिर. मति किस्तु डोलिसि ओसोवने जीवा अरतोग, ओनेनाहक पिसिर इनजोर, * ओग सबेटोरेनाहक डोलिसि मतोग. *

16 अदिनेनाहक इंजेटाहि मुनेह, बोने माट मन्कना विचर मतपु, ऊळनद आयो. * इद्रम मुने माट किस्तुन वने, मन्कना विचर मतपु ऊळिस मतोग. मति इंजेके ओन माट अद्रम ऊळोम.

17 बह इतेके, इंजेके बोर बोर किस्तुना संगे जोळेम आतोर, ओर पूना मन्कलोर आतोर. ओरगा मतव पाळनाड पोल्लोड मायताड. इंजेके ओरा पूरा पिसमूळ पूना आता. *

18 इव सबे पोल्लोड देवुळताहि वाताड. किस्तुना हामुरता मेटे, अद माक तना संगे कलियिह कीता. * ओसो मन्कलोरिन तना संगे कलियिह कीयनद सेवातुन, माक ईता. *

19 अद इद्रमि: देवुळि पूरा ब्रमतोर मन्कलोरगा पापमता इसब तासवा, * ओरिन किस्तुना हामुरता मेटे, तना संगे कलियिह कीता. * कलियिह कीयनद कखुरतुन मन्कलोरगा ओयलाह, माक निल्पिह कीता.

20 अदिनेनाहक माट किस्तुनेनाहक वळ्हकवालोर मन्कलोरोग आतोग. * देवुळि माक मियगा लोहचि, अर्ज कीयना लेहका आता. * अदिनेनाहक माट किस्तुनेनाह मीक अर्जि कीयनोम, देवुळता संगे गूनम आम्हट. *

21 किस्तु पापमलेवा मतोग. * मतेक तेला माट ओना संगे जोळेम आसि, देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयना इनजोर, देवुळि मावा पापमतुन ओना पोगोन वाटिसि, मावा बदलाते ओन्क सिक्सा ईता. *

6

माक जीवा कीम्हट इन्जि पोलुना अर्जि

1 माट देवुळता संगे कबळ कीयनोम, अदिनेनाहक मीक अर्जि कीस वेहतनोम. * मीट देवुळता दयातुन दोर्किह कीतिर, ताना लेहकान पिसाट. तान सीता केवालेवा मनमाट. *

2 देवुळता साण्मतगा अद तना वेहतद पोल्लो इद्रम रासतद मन्हता:

“ओप्पनद कगोते नना मीवाड केंजतन,

मीक पिसिह कीयनद दियाते, नना सायता कीयलाह वातन,” *

इनजोर इता, इदिन सीता कीम्हट. नना मीक वेहतलाह आतन, देवुळता ओप्पनद कगो इदे आंद, अद पिसिह कीयनद दिया इदे आंद.

3 मावा सेवातुन बोरे पास्कनद आयो इन्जि, बेदे पोल्लोते, दुसोरिहक एकुळ आयमाकि इनजोर पिसिहनोम. *

4 मति सबे पोल्लोने, माट देवुळता सेवातोरोग इनजोर तोहतनोम. * रीतरितीनाड तिपल्कने, दोकाने, कंडिसतनमते, दीरा पोस महनोम. *

5 मन्कलोर माक नल्हतहतोर, जेलते वाटिहतोर, * लोकुरिन जमा कीसि, मावा विस्द रोदा पोयहतोर, * बागिस-दोगिस कष्टेम कीयनोम, उस्कंडलेवा महनोम, कयवते महनोम. *

6 इद्रम मन्जाय मति, माट कसुरलेवा पिससोरे, देवुळता बुदतुन पुनजोरे, * बेदे पोल्लोते मुयोग आयवा, दुसोरिन गूनम तोहचोरे * ओरिन जीवाताहि जीवा कीसोरे, * देवुळता जीवा वेहतप ताकसोरे, *

7 सेतेम पोल्लोतुन पोक्कुर कीसोरे, * देवुळता लाव माक ताकिह कीतप ताकसोरे, * ईनाह-आनाह विस्द वातेक तेला, देवुळ माक ईतद सेतेमि मावा कयदे तल्वरलेहकाडा, अहे माक राका कीयनद वने मन्हता. *

8 दुसोर माक मान इतेकाय, पास्कतेकाय, * माक लागोर इतेकाय, बेसतोर इतेकाय; * उच्चुर माक नाळेह केवालोरा इतेकाय, माट सेतेमतेन ताकिहनोम. *

* 5:15 5:15 2 कुरित्तोर 12:10 * 5:15 5:15 रोम सहरतोर 14:7-9 * 5:16 5:16 योहन 8:15; 2 कुरित्तोर 11:18; पिलिपितोर 3:4 * 5:17 5:17 यशायाह 65:17; योहन 3:3; रोम सहरतोर 6:2-4; इब्रितोर 8:13; तोहचीतव पोल्लोड 21:4-5 * 5:18 5:18 रोम सहरतोर 5:10; इपिसुसतोर 2:16 * 5:18 5:18 1 कुरित्तोर 3:5 * 5:19 5:19 देवुळताड पाटाड 32:1-2; रोम सहरतोर 4:8; 1 कुरित्तोर 13:5 * 5:19 5:19 रोम सहरतोर 11:15 * 5:20 5:20 इपिसुसतोर 6:19-20 * 5:20 5:20 6:1 * 5:20 5:20 रोम सहरतोर 5:10 * 5:21 5:21 बळयिर 3:14; इब्रितोर 4:14-15; 7:26; 1 पत्रु 2:22; 1 योहन 3:5 * 5:21 5:21 रोम सहरतोर 3:21-23, 25-26; 4:24-25; 8:3; 1 कुरित्तोर 1:30; गलातितोर 3:13-14 * 6:1 6:1 5:20 * 6:1 6:1 इब्रितोर 4:1; 12:15 * 6:2 6:2 यशायाह 49:8 * 6:3 6:3 1 कुरित्तोर 8:9, 13; 9:12 * 6:4 6:4 1 कुरित्तोर 3:5 * 6:4 6:4 बळयिर 9:16; 2 कुरित्तोर 4:8-11; 11:23-27; 12:10 * 6:5 6:5 बळयिर 16:23; 2 कुरित्तोर 11:23 * 6:5 6:5 बळयिर 19:23-34 * 6:5 6:5 1 कुरित्तोर 4:11; 2 कुरित्तोर 11:27 * 6:6 6:6 11:6 * 6:6 6:6 1:23; 2:10; 13:10 * 6:6 6:6 रोम सहरतोर 12:9 * 6:6 6:6 1 कुरित्तोर 2:4-5; कुलुसितोर 3:12; 1 तिसलुनितोर 1:4-5 * 6:7 6:7 2:17; 4:2; यक्वब 1:18 * 6:7 6:7 1 कुरित्तोर 2:4-5 * 6:7 6:7 10:4; इपिसुसतोर 6:11-17 * 6:8 6:8 1 कुरित्तोर 4:10 * 6:8 6:8 रोम सहरतोर 3:8; 1 कुरित्तोर 4:13; 2 कुरित्तोर 12:16 * 6:8 6:8 1:18; 4:2; 1 तिसलुनितोर 2:3-4

9 उच्चुर माक अदिकरलेवोर इन्हतोर, वेल्लाटोर बार माक किर्स्तुनाड बळयिर इन्जि, बेस पुन्हतोर. डोललाह आतोर इनजोर, मन्कलोर माक इन्हतोर, ✧ मति इट्टु! माट जीवातेन महनोम. ✧ देवुळि माक सुदे कीसोर मन्हताये, मति मावा जीवातुन ओयो.

10 दुकम आतेक तेला, बेस गिर्दा आस महनोम. ✧ माट कोताडलेवोराम महनोम, मति वेल्लाटोर मन्कलोर देवुळता बेरा बर्कततुन दोर्किह कीयनाह कीय्हनोम. ✧ मयगा बाताले इलवेक तेला, किर्स्तुनगडाह दोर्कनव सबेटव मयेनाहके मन्हताड. ✧

11 कुरित् सहरतोरिर! मीक पकाय जीवा कीय्हनोम, मीक मकिह कीतद पोल्लो बेदे मावा जीवातगा इले.

12 माट मीक जेक तासोम, मीक बारा मावा एरे वाया वसो. ✧

13 तपेना लेहकान मीक वेहतलाह आतन: माट बेद्रम मीक जीवा कीय्हनोम, अद्रम माक वने कीम्हटु! ✧

विस्वसिराड, विस्वस केवोराड, पोल्लोड कलियोड

14 विस्वस केवोरा संगे, उंदिय जुवाते जोळ आस मनमाट. ✧ बेसता पोल्लो लाग्वा पोल्लोता संगे, जोळेम आया पगयहताया? वेहच ओसो ईकळ गीत आया पगयहताडा? ✧

15 किर्स्तु ओसो देयहकना मुख्याल* बह गीत आस मन्हतोर? विस्वस कीतोना, विस्वस केवोना संगे, बाताल कवळ मन्हता?

16 देवुळ मनदनद मंदिरतगा बह बोमाड मन्हताडा? ✧ साच्चमतगा देवुळि वेहतद इद पोल्लो रासतद मन्हता:

नना नावा मन्कलोर मनदनगा जागा आयकन. ✧ ओरा नडुम तिरियकन. ✧

नना ओरा देवुळ आयकन. ओर नावा मन्कलोर आयनुर, ✧

इनजोर रासतद मन्हता. अद इसबते माटे जीवात मनदनद देवुळता मंदिर! ✧

17 इद्रम वने रासतद मन्हता:

“अदिनेनाहक ओरगडाहि पेसिस वाट्ट,

ओरगडाह एगिस मन्हट्ट. ✧

कळवोगआतदिन इटमाट, ✧

अस्के नना मीक एरे कीकन.

18 नना मीवा बाबानन आयकन.

मीट नावाड मक्क-मयास्क आयकिर” इनजोर, बेरा डीसाता सामि इन्हता, ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

7

1 गीततोरिर! इद्रम देवुळि मावा संगे मनदलाह पोल्लो विळसताहकु, मावा मेंदुलतुन ओसो मावा जीवातुन, सिरसिर कीस मनदकल, कळवोग आयवा! देवुळतुन रेयिस, पूरा पवित्र आसोर दाकल. ✧

2 अल्टे रा! मावा संगे गीत आम्हट्टु! माट बोनाय संगे लाग्वाड केवोम, बोने एळ्होम, बोने नाळेह कीस तिनेम. ✧

3 मीट माक इद्रम इतिर इनजोर, नना मीक कस्सु वाटोन. नना मुनेन वेहतपु, मीक इचोन जीवा कीय्हनोम इतेके, ✧ हातेकाय पिसतेकाय, माट मीवा ऐगेन महनोम. ✧

पोल्लु गिर्दा आस्तोग

4-7 मकिदुनिया पट्टे एव्स मतोम अस्के, माक मुर्तिय आरम दोर्को आसि.* मावा सर्ने तिपल्के मताड. मन्कलोर माक जळम कीदुर. मावा जीवा वने पका रेयिस मता. ✧ मति मेसेहने मनवालोर जीवातुन सितुर कीयनद देवुळि, तीतुसिन मयगा लोहचि, मावा जीवातुन सितुर कीसीता. ✧ सिरप ओग वाताहके आयो, मति ओग मियगडा कबुर वने ततोग. मीट ओना जीवातुन

✧ 6:9 6:9 रोम सहरतोर 8:35-36 ✧ 6:9 6:9 1:10; 4:11 ✧ 6:10 6:10 योहन 16:22; 2 कुरित्तोर 7:4-7; फिलिपितोर 2:17; 4:4; कुलुसितोर 1:24; 1 तिसलुनितोर 1:6 ✧ 6:10 6:10 1 कुरित्तोर 1:5-7; 2 कुरित्तोर 8:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:9 ✧ 6:10 6:10 बळयिर 3:6; रोम सहरतोर 8:32; 1 कुरित्तोर 3:21-22 ✧ 6:12 6:11-12 7:2-3 ✧ 6:13 6:13 1 कुरित्तोर 4:14 ✧ 6:14

6:14 थवस्थाविवरण 22:10 ✧ 6:14 6:14 1 कुरित्तोर 5:9; 7:39; इपिसुसतोर 5:6-7,11; 1 योहन 1:6 * 6:15 6:15 देयहकना

मुख्यान “बलियाव” इनजोर वने इन्हतेर. ✧ 6:16 6:15-16 1 कुरित्तोर 10:21 ✧ 6:16 6:16 पेसमुळि 25:8; योहन 14:23 ✧ 6:16

6:16 तोहचीतव पोल्लोड 2:1 ✧ 6:16 6:16 पेसमुळि 29:45; लैथ्यथवस्था 26:11-12; यिर्मयाह 31:1; यहजेकल 37:27; तोहचीतव पोल्लोड

21:7 ✧ 6:16 6:16 रोम सहरतोर 8:9 ✧ 6:17 6:17 तोहचीतव पोल्लोड 18:4 ✧ 6:17 6:17 यगायाह 52:11 ✧ 6:18

6:18 2 शमूल 7:14; 1 इतिहास 17:13; यगायाह 43:6; रोम सहरतोर 8:14 ✧ 7:1 7:1 1 फलु 1:17; 1 योहन 3:3 ✧ 7:2 7:2 12:15

✧ 7:3 7:3 फिलिपितोर 1:7 ✧ 7:3 7:2-3 6:11-13 * 7:4-7 7:4-7 तीतुसिन कलियावह, पोल्लु मकिदुनिया पट्टे अन्न मतोग इन्जि,

2:13 अगा वेहतद मता. 2:14 अगडाहि 7:3 एक्नाह, तीतुसना पोल्लोतुन विळिसि, पोल्लु तनाय सेवाता लोप्या, वेल्लाडे पोल्लोन तळियिह कीस वेहतदतोग. इगा

मकिदुनिया पट्टे बाताल आता इन्जि, पोल्लु ओसो वेहचोर दास्तोग. ✧ 7:4-7 7:4-7 4:8 ✧ 7:4-7 7:4-7 2:13

सितुर कीसीतिर. नाक ऊळलाह पकाय मीवा जीवा पर्हकिहता; ओसो मीट गल्लि कीताहकु, आलिह कीय्हनिर; अहे नावा संगे गूनम आयलाह, पकाय मीवा जीवा पर्हकिहता इनजोर वने वेहतोग. मीट माक जीवा कीतिर इनजोर नना पुताहकु, बाताले मकिह केवालेवा, वेहतलाह आतन. मीवा लोप्पा नना पोगयिहन्नन. ✧ मीट नावा जीवातुन सितुर कीतिर. ✧ माट पकाय तिपल आतेक तेला, नना ओसोय गिर्दाते महन्नन. ✧

8 नना मीक रासतद सीटटुन अर्विसि, गळक मीट दुकम आस मतिर. विस्वसिरिन दुकम आनाह कीतन इनजोर, मुने आल्लिसंदन, मति इंजेक आल्सोन. ✧

9 इंजेके गिर्दा आतन, मीट दुकम आतिर इनजोर आयो, मति मीवा दुकमतेनाहकु, मीट पापमता अगदाहि देवुळतके मलतिर इनजोर. मीट देवुळतुहक विचर वातप दुकम आस मतिर. अदिनेनाहक इंजेके मयेनाह मीवा विस्वसता बाताले नुस्कन आयो.

10 माट देवुळतुहक विचर वातप दुकम आतेकेने, पापमता अगदाहि देवुळतके मलयहनल. अद इसबते देवुळि माक पिसिह कीस्ता. अदमता दुकम आतेक, ताना लोप्पा आल्समुळ आयो. ✧ मति देवुळतगा मलवा, उगस दुकम आतेक बारा, इद्रमता दुकमि माक देवुळता पिसमुळताहि जेक कीस्ता.

11 देवुळतुहक विचर वातप दुकम आस मतिर. अदिनेनाहक मीक बेस-नेहना आता ऊळाट! इंजेके मीट सेतेम मन्कलोतिर इनजोर तोहलाह आतिर, गल्लि कीतोन ऊळिस, ओड आतिर. ओना सिक्साते कलियकोम इनजोर रेयतिर. ✧ इंजेके नाक ऊळलाहि, पकाय मीवा जीवा पर्हकिहता. नावा संगे गूनम आयलाह, मीवा जीवा पर्हकिहता. गल्लि कीतोन नेयम कीयलाह आतिर. ओसो मीट सबे पोल्लोने, मुर्तिय कसुरलेवोरिर इनजोर तोहतिर.

12 नना मुने मीक सीटि रासिस मतन, तान कसुर कीतोनेनाहक रासोन. अहे ओग बोना विस्ट कसुर कीतोग, ओनेनाहक वने रासोन. मति देवुळता मुनेह, मीट मावा बेचोन पर्वा कीय्हनिर, इदिन तोहतलाह मीक मोका दोर्कि इन्जि, रासिस मतन. ✧

13 अदिनेनाहक माक दीरा दोर्कता.

अचोने आयो मति, मीट सबेटोरा गूनमतुन ऊळिस, तीतुसना जीवा वने सितुर आता. अदिनेनाहक ओग गिर्दा आतोग. ओग गिर्दा आतदिन ऊळिसि, माट इंका पका गिर्दा आतोम. ✧

14 नना तीतुसना मीवा लोप्पा पोगयिस मतन. नना पोगयतद निटमे इनजोर, मीट तोहतिर. अदिनेनाहक पोगयिस मतन इनजोर, इंजेक नाक लजा वावो. ✧ माट अमेसा मीक निटमे वेहतना लेहकान, नना मीवा लोप्पा तीतुसिन वेहतद वने, निटम इनजोर करल आता. ✧

15 ओग मियगा वास मतोग अस्के, मीक काह्तोग अद पोल्लोतुन मीट सबेटोरिर केंजतिर. केंजिसि तान मानेम आतिर, ओसो रेयसोर, ओना पोल्लोतुहक वरेम आसोर, ओन बेस-नेहना ऊळतिर इनजोर, ओग सीता कीस्तोग. ✧ कीसि मीक ओसोय जीवा कीस्तोग.

16 सबे पोल्लोने नाक मियगा पूरा बर्वस मन्हता इनजोर, नना गिर्दा आतन.

8

गरिब विस्वसिरिहक दान इयनद पोल्लो

1 मावोर विस्वसिरिर! मकिदुनिया पटोर सबेटोर विस्वसिरा मुडोरिहकु देवुळि देव्या ईताहकु, * ओर बह कीतोर, अदिन मीक वेहतहनन:

2 अद इद्रमि: ओर पकाय तिपलते मतोर. ओसो पकाय गरिब आस मतोर, तेला मति ओर पका गिर्दा आस मताहकु, दुसोर गरिब विस्वसिरिनाहक, मुर्तिय चिन्टम आयवा, कोताड ईतोर. ✧

3 ओर तमा बेचोक ईया पगतोर, अचोक कोताड ईतोर, ✧ तान्काय वीळिस वने, तमाय कुसिते ईतोर. ओर ईतदिना ननाय साक्सि महन्नन.

4 देवुळता मन्कलोरिन सायता कीयनद सेवातगा, माक वने कलियलाह ईम्हट, देव्या ईम्हट इनजोर, ओर माक पकाय अर्जि कीतिर. ✧

5 माट बेद्रम विचर कीस मतोग, तान्काय एक्वा ओर कीतोर. इतेके माट सामिनेनाहके पिसकोम इन्जि, मुनेन करल कीस मतोर. पया देवुळता विचर मतप, मावा पोल्लो केंजलाह वने, तयर आतोर.

✧ 7:4-7 7:4-7 8:24; 9:2-3; 10:8; पिल्लिपितोर 1:26; 2 तिसल्लुनितोर 1:4 ✧ 7:4-7 7:4-7 1:3-4 ✧ 7:4-7 7:4-7 6:10 ✧ 7:8 7:8 2:2,4 ✧ 7:10 7:8-10 1 कुरित्तोर 5:2 ✧ 7:11 7:11 2:6 ✧ 7:12 7:12 2:4,9 ✧ 7:13 7:13 1 कुरित्तोर 16:18; 1:4; 7:4-7 ✧ 7:14 7:14 8:24; 9:2-3; 10:8; 2 तिसल्लुनितोर 1:4 ✧ 7:14 7:13-14 2:13 ✧ 7:15 7:15 2:9 ✧ 8:1 8:1 बळयिर 16-17 ऊळतेके, मकिदुनिया पटटे कम्सेकम मंड सहर्कनगा विस्वसिरा मुल मतोर इन्जि, माक तेंळियिहता: पिल्लिपि, तिसल्लुनि, बिरिया. इद पटि कुरित्त सहर मनदनद अकाया पट्टुहक दुल्लिस मता. ✧ 8:2 8:2 रोम सहरतोर 2:4; 12:8 ✧ 8:3 8:3 1 कुरित्तोर 16:2; 2 कुरित्तोर 8:10-11 ✧ 8:4 8:4 बळयिर 24:17; रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरित्तोर 9:1,12-13

6 इंजेके मीवा मुडगा अळन्दम दान ईया वेहतोगु, ओग तीतुसिये! ✨ अदिनेनाहक अद कबळतुन मारिह कीयलाह वने, मीक वेहेग इनजोर, माट ओन अर्ज कीतोम. ✨

7 मीट विस्वस कीयलाह, पोल्लोड वळ्ळकलाह, देवुळताड विचर्किन पुनदलाहि, जिदते सेवा कीयलाहि, माट कागहतपु जीवा कीयलाहि, बेस-नेहना कगयतिर. ✨ इंजेके देवुळता मन्कलोरिहक दान ईयनद कबळ वने, बेस-नेहना कीम्हटु. ✨

8 इद पोल्लोतुन उकुम ईयना लेहका इनोन, ✨ मति दुस्साड नाहकनोर विस्वसिर इद कबळते मीक वीळतोर. ओरा अचोन, मीट वने निटम जीवा कीय्हनिरा बहु इनजोर, पर्हकिस ऊळलाह वेहतलाह आतन.

9 मावा येसुसामि किस्तु माक बेचोन गुनम तोहतोग इनजोर पुतिर. इतेके ओग कतमतविना माल्काल मन्जि, ओनगा सवे मताड; मति मीक देवुळता बेरा बर्कत दोर्कना इन्जि, मियेनाहक मन्कल आस गरिब आतोग, ✨ इदिन सीता कीम्हटु. ✨

10-11 अदिनेनाहक इंजेके नावा विचरतुन, मीक वेहतलाह आतन: मीट कोताड अर्हतना इनजोर, निरिताहि विचर कीयलाह आतिर, कोताड ईयलाह वने सुरु कीतिर. ✨ इंजेके अद कबळतुन मारिह कीम्हटु. इद मीक बेस आस्ता. कोताड अर्हतना इनजोर, मीवा विचर मता, अदुमे बेचोक अर्हता पगयहनिर, अचोक अर्हट. ✨

12 कोताड ईयना इनजोर विचर मतेके, मियगा लेवेक आयो, मति मियगा बेचोक मन्हताड, ताना इसवते ईयनद इन्जि, देवुळतुहक विचर वास्ता. ✨

13 मीट दुसोरैनाहक ईयनाहक, ओरिहक सुकम दोर्कालि, मति मीक इतेके गर्ज अर्वालि, इन्जि इनोन. इद्रम आयवा, बोगे एक्वा-तक्वा आयवालेवा, सबेटोर बराबर मनदना इन्जि, मावा विचर मन्हता.

14 इंजेके मियगा आलिस पिसनाह मन्हता, अदिनेनाहक गर्ज अरतोरिहक ईयना. ✨ बेस्के उंद दिया मीक गर्ज अरतेके, अस्के ओरगा आलिस पिसनाह मतेके, ओर मीवा गर्जतुन निहतसुर बहे. इद्रम बोगे एक्वा-तक्वा आयवालेवा, सबेटोर बराबर मनदना.

15 इदे पोल्लो देवुळता साम्रमतगा रासतद मन्हता:

बोग वेल्लाडे जमा कीतोग, ओन्क आलिस पिसोड;

बोग उचुके जमा कीतोग, ओन्क कमि आयोड, ✨

इनजोर रासतद मन्हता. †

तीतुस ओसो ओना तोळतो

16 माट मियेनाहक बेचोन आलिह कीय्हनोम, अचोन तीतुस वने आलिह कीस्तोग. ✨ अद आल्लुळतुन ओना जीवातगा वाटटद देवुळतुन जोहर कीय्हनोम.

17 माट ओन मियगा वायलाह अर्जि कीतस्के, ओग केंजतोग. केंजिसि तनाय विचरते, गिर्दा आसि, मियगा वायलाह आतोग. ✨

18 ओना संगे ओवोर्ग ऐंेटोग विस्वसिन वने लोहतह्नोम. बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयनद सेवते, सबेटोर विस्वसिरा मुडगा, ओना पेदिर दास्ता.

19 ओसो विस्वसिरा मुडोर वने, माट दान कोतान ओयनस्के, वेने मावा तोळ वायेग इनजोर निल्पिह कीतोर. ✨ माट इव दान कोताड ओयनद दर्ममता सेवा कीयलाह आतोम, इदिन ऊळिसि, मन्कलोर सामिन मान ईयिर इनजोर, कीयलाह आतोम. ओसो देवुळता मन्कलोरिहक तोळ ईयलाह, मावा बेचोन जिद मन्हता इनजोर तोहतलाह, ✨ कीयलाह आतोम.

20 माट वेल्लाडे दान कोतान ओपे कीयलाह आतोम, इद कबळते माक बोगे कसुर ओपना आयो इन्जि, उसरते मह्नोम.

21 सिरप देवुळता मुनेह मावाड कबस्क ओपनव आयो, मति मन्कलोर मुनेह वने, माट कसुरलेवप दिसना इन्जि, सीता कीसोर मह्नोम. ✨

22 तीतुसना ओसो ओना तोळतोना संगे, ओसो ओवोर्ग मावा ऐंेटोग विस्वसिन लोहतलाह आतोम. ओग देवुळता सेवातगा गिर्दाते मनवाल इनजोर वेल्लाडे पोल्लोने, वेल्लाडे मल्काड पर्हकिस ऊळतोम. मियगा ओग पका आसा कीताहकु, इंजेके मियगा वायलाह ओना ओसोय जिद मन्हता.

✨ 8:6 8:6 2:13 ✨ 8:6 8:6 12:18 ✨ 8:7 8:7 रोम सहरतोर 15:14; 1 कुरित्तोर 1:5-7 ✨ 8:7 8:7 9:8 ✨ 8:8 8:8 1 कुरित्तोर 7:6 ✨ 8:9 8:9 मत्थल 20:28; रोम सहरतोर 15:3; फिलिपितोर 2:6-8 ✨ 8:9 8:9 6:10 ✨ 8:10-11 8:10-11 1 कुरित्तोर 16:2-3; 2 कुरित्तोर 9:2 ✨ 8:10-11 8:10-11 8:3,19 ✨ 8:12 8:12 मार्कल 12:43-44; लुकास 21:3-4; 2 कुरित्तोर 9:7 ✨ 8:14 8:14 बळयिर 4:34-35; 2 कुरित्तोर 9:12 ✨ 8:15 8:15 पेसमुळि 16:18 † 8:15 8:15 इय्येलतोर पेळ्ळकल ब्रुते तिरियन्के, ओम मना तिडि तिरु. अस्के अद तिडुटुन पेहकतस्के, ओविहक-ओविहक तगा लोता मुडा इसवते, बराबर आलनाह दीर्कता. ✨ 8:16 8:16 2:13 ✨ 8:17 8:17 12:18 ✨ 8:19 8:19-19 1 कुरित्तोर 16:3; 2 कुरित्तोर 12:18 ✨ 8:19 8:19 8:10-11; 9:2 ✨ 8:21 8:21 बुदताड पोल्लोड 3:4; रोम सहरतोर 12:17-18; 1 तिमोति 3:7; 1 पब्रु 2:12

23 तीतुसना लोप्पा बोगाय ताल्हकतेक, इद्रम वेहाट: ओग नावा तोळतोग आंदोग; अहे नावा संगे मियगा सेवा कीयलाह आतोग. ✧ ओना संगे वावालोरो इर्वुर मन्कलोरा लोप्पा, इद्रम वेहाट: ओर मावा ऐगोटोर विस्वसिर आंदुर, विस्वसिरा मुडोर आचिस लोहतोर. ओरा सेवातेनाहक क्रिस्तुहकु मान दोर्किहता.

24 अदिहक मीट ओरिन जीवा कीतिर इनजोर तोहचीम्हट. इदिन ऊळिसि, माट बाराहकु मीवा लोप्पा पोगयिह्नोम इन्जि, ✧ सबेटोर विस्वसिरा मुडोर पुनदनुर.

9

गिर्दति दान ईयना इन्जि, पोळु वेहतह्तोग

1 देवुळता मन्कलोरीहक कोताड अर्हचि, सेवा कीयनद पोळ्लोतुन, मीक रासना नाक गर्ज इले. ✧

2 बह इतेके कोताड ईयलाह, मीट पका विचर आतिर इनजोर, नना पुतन. नीरताहि अकाया पटोर विस्वसिर, कोताड ईयलाह तयर मन्हतोर इनजोर, मीवा लोप्पा मकिदुनिया पटोर विस्वसिरिन वेहतन. ✧ मीट गिर्दा आतदिन कैजिसि, अगडोर वेल्लाटोर मन्कलोर वने, कोताड ईयलाह तयर आतोर.

3 मीट तयर महनिर इनजोर, नना मकिदुनियातोरिन वेहच मतन. मीवा लोप्पा माट पोगयनद पोळ्लो, जोल आयमाकि इनजोर, नना विचर कीयहनन. ✧ अदिनेनाहक मीट कोताड अर्हचि तयर मनदकिर इनजोर करल कीयलाहि, वेर तोळतोर विस्वसिरिन मुनेन लोहतलाह आतन.

4 मकिदुनियातोर बोराय नावा संगे मियगा वातस्के, मीट कोताड लोहतलाह तयर इलवेके, मीवा पोगोन बर्वस कीस मतोम इनजोर, माक लजा वायगा. अहे मीक वने लजा वायगा.

5 बेस-नेहना दान कोताड ईकोम इनजोर, मुनेन पोळ्लो विळिसस मतिर. अविस्किन मीट चिब्टम आयवा, ओपे कीस तासना इन्जि, वेर तोळतोर विस्वसिरिन, मुनेन मियगा कबुर लोहतना इनजोर, विचर कीतन. ✧ पया माट मियगा वातस्के, अद दान तयर मनदगा. अव दान कोतान जबरदस्ति मियगडाह ऊंदना लेहका आयो, मति मीवा विचरतेन, मीट ओपे कीस तासना इन्जि, नना वेरिन लोहतहनन. ✧

6 इद पोळ्लोतुन सीता कीम्हट: बोग उचुने विजा वीतिह्तोग, ओन्क उचुने अनम दोर्कगा. ओसो बोग वेल्ला विजा वीतिह्तोग, ओन्क वेल्ला अनम दोर्कगा. ✧

7 अदिनेनाहक बोगे पेके-मुनेह असोर एमाकेग, अहे दान ईयनद अडोतुन नोमिय पोयतगा इनजोर वने एमाकेग. बेस गिर्दति दान ईयनद, देवुळतुहक विचर वास्ता. ✧ अदिहकु ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल, बेचोक ईकन इनजोर विचर कीतोग, अचोके ईयेग. ✧

8 मीट सबे बेसताड कबस्किन कीसोर दायनाह, सबे पोळ्लोने मीक गर्ज अरयनव, सबेटव अमेसा मियगा मनदलाह, सबे बर्कततुन आलिस पिसनाह, देवुळि मीक ईया पगयहता. ✧

9 इदे पोळ्लो देवुळता साम्रमतगा रासतद मन्हता: सेतेमतोग मन्कल चिब्टम आयवा, लेवोरिहक पकाय ईस्तोग,

ओना दर्ममतुन मन्कलोर अमेसा सीता कीस्तोर, ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

10 देवुळि वीतवाल मन्कहक विजा ईस्ता, ओसो ओन्क तिनदलाह, अनम पुटिह कीस्ता. ✧ अदे देवुळि मीवा वने मालसोमतुन बोल्गिह कीयगा, कीसि वेल्लाटोरिहक मीवा दर्ममता पाय्दा दोर्कगा.

11 मीट अमेसा चिब्टम आयवा ईयलाह, मीक सबे रीतिना बर्कत ईयगा. ✧ अहे मीट मावा कयदे लोहतनव कोताड दोर्कवालोरो मन्कलोर, अविस्कनेनाहक देवुळतुन जोहर कीयनुर.

12 बह इतेके, दान कोताड अर्हतनद सेवा कीतेके, देवुळता मन्कलोरा गर्जति, ओरिहक तोळ ईयनाह आस्ता. ✧ अचोने आयो मति, ओरिहक तोळ ईतस्के, ओरा जीवाताहि देवुळतुहक जोहरता पोळ्लो पेससोरिन दास्ता. ✧

13 मीट इद सेवा कीसि, निटम मीट विस्वसिरिन इनजोर, देवुळता मन्कलोरीहक तोहतिर. कुरित सहरतोर विस्वसिर, किस्तुना बेसता कबुरतुन नमवालोरोम इतोर. अहे अद कबुरतुन कैजिसि, माकु ओसो दुषोर विस्वसिरिहक, चिब्टम आयवा कोताड अर्हचीतोर इनजोर, ओर देवुळतुन जोहर कीयनुर. ✧

✧ 8:23 8:23 2:13; पिलेमोन 17 ✧ 8:24 8:24 7:4-7,14 ✧ 9:1 9:1 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरित्तोर 8:4 ✧ 9:2 9:2 8:10-11,19 ✧ 9:3 9:2-3 7:4-7,14 ✧ 9:5 9:5 12:17 ✧ 9:5 9:4-5 1 कुरित्तोर 16:2 ✧ 9:6 9:6 बुदताड पोळ्लोड 11:24; 22:9; गलातितोर 6:7,9 ✧ 9:7 9:7 पेसमुळि 25:2; पिलेमोन 14 ✧ 9:7 9:7 व्यवस्थाविकरण 15:10; 1 शिहास 29:17; रोम सहरतोर 12:8; 2 कुरित्तोर 8:12 ✧ 9:8 9:8 8:7; इपिसुस्तोर 3:20; फिलिपितोर 4:11,19 ✧ 9:9 9:9 देवुळताड पाटाड 112:9 ✧ 9:10 9:10 यशायाह 55:10 ✧ 9:11 9:11 रोम सहरतोर 12:8; 1 कुरित्तोर 1:5-7 ✧ 9:12 9:12 8:14 ✧ 9:12 9:11-12 1:11 ✧ 9:13 9:12-13 मथ्याल 5:16; रोम सहरतोर 12:8; 2 कुरित्तोर 8:4

- 14 ओसो देवुळि मीक पकाय देव्या ईता इनजोर, मीवा पोगोन जीवा वाटिसि, मिथेनाहक पार्तना कीयनुर.
15 देवुळ माक ईतद देव्या बेचोन बेरा मन्हता, अद वेहता वावो! ✧ तान्क जोहर आयि.

10

पोलु तना सेवाता लोप्पा वेहतहतोग

1 पोलु मावा संगे मनदहपा, उडुला बुदते मन्हतोग, मयगडाहि जेक मनदहपा बारा, पका कळक मन्हतोग इनजोर, ✧ नाक मन्कलोर इन्हतोर. इंजेके ननाय पोलुनन, गनमते वळ्हककवाल, कुल्लुल बुदते मनवाल किर्स्तुना पेदिरते, ✧ मीक उंद पोल्लो वेहतहनन,

2 अद इद्रम मन्हता: पोलुर दुनियातोर लोहकान ताकिह्तोर इनजोर, मियगा वावालोरो उच्चुर मन्कलोर माक पास्किह्तोर. ✧ नना अके वातस्के, ओरिन कळकते वळ्हककन इनजोर, विचर कीयलाह आतन. ✧ मति मीवा संगे नना अद्रम वळ्हककनाह आयमाकि! नना मीक अर्जि कीयहनन. ✧

3 इह केंजाट! माट वने दुमोरा लोहका दुनियातेन महनोम! मति दुनियातोर लोहका लठेम आयोम.

4 माट इद दुनियाता बुदते, तेल्वते वने, लठेम आयोम, मति देवुळता लावते लठेम आयहनोम. लठेम आसि, मन्कना बुदते बेसता कबुरता अडम मेक्सि मनदनव, सबे विचर्किन बूळे कीयहनोम. ✧

5 मन्कना बुदते विचर कीयनदिन आरे कीयहनोम, अहे देवुळतुन पुनवाह कीयनद, मोर्दपि बुदताड सबे पोल्लोन आरे कीयहनोम. ✧ मन्कलोर उंद-उंद कैगम विचरतुन मिळहचि, किर्स्तुना पोल्लोतुन केंजनाह कीयहनोम.

6 मीट किर्स्तुना उकुमता लोहकान, पूरा ताकलाह आयकिर अस्के, माट अद्रम ताकोम इनवालोर सबेओरिन, सिक्सा ईयलाह माट तयर महनोम. ✧

7 मीवा मोकम मुनेह बेव पोल्लोड दिसिहताड, अविना लोप्पा बेस विचर कीम्हटु. ✧ * नना किर्स्तुना मन्कनन इनजोर इनवाल मन्कल, तना किर्स्तुना मन्कल आतप लोहकान, माट वने किर्स्तुनोरोम आंदोम, इदिन पुनेग! ✧

8 मीवा विस्वसतुन बेर्सिह कीयलाह, सामिनाहि माक अदिकर दोर्कता, तान बूळे कीयलाह आयो. ✧ इद्रमता अदिकर ईतोग इनजोर, नना पका पोगयतेक तेला, ताना लोप्पा लजा आयोन. ✧

9 पोलु तना सीटटाड पोल्लोने, माक रेपिह बह केवोग इनजोर, विचर केमाट. नना अद्रम केवोन.

10 नना इद्रम बाराहकु वेहतहनन इतेके, "पोलु तनाड सीटिने बेराड-बेराड, पका कळक पोल्लोड रासिहतोग, मति मावा संगे मनदहपा, लावलेवप लोहकान दिसिहतोग, ओग बेस-नेहना वळ्हक पुनोग" इनजोर, उच्चुर इन्हतोर. ✧

11 अद्रम इनवालोर मन्कलोर इद पोल्लोतुन पुनिर: मियगडाहि जेक मनदहपा, मावाड सीटिनाड पोल्लोने, बेद्रम मावा अदिकर तोहहतहनोम, अद्रमलोहकाने मीवा संगे मनदहपा वने, मावा अदिकर अचोने ताकिहता. ✧

12 उच्चुर त्मक बेचोन बेरोरोम इनजोर, तमाय कबळतुन ऊळिस इन्हतोर. तमतमाय निच जोकिस ऊळिहतोर, ओसो त्मक बेरोरोम इनजोर इन्हतोर. अद्रमतोर मन्कलोर तेल्वलेवोर आंदुर. माट कोनि ओरा मुडोरोम आयोम, ओरा संगे निच जोकिस ऊळवालोरोम आयोम. ओरे तेला बेरोर आयिर, माट अचोटोरोम आयोम! ✧

13 मति मावा लोप्पा वेहतहनन: माट केवद कबळता लोप्पा पोगयवालोरोम आयोम! मियगा एक्स मन्जि, बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीतोम, इद देवुळि ईतद कबळ आंदुर. बेचोन कबळ देवुळि माक ईता, अचोने कबळता लोप्पा माट पोगयवालोरोम आंदोम. ✧

14 माटे मुने मियगा किर्स्तुना बेसता कबुरतुन ततोम. ✧ अदिनेनाहक मियगा माट कीसीतद कबळता लोप्पा, माट पोगयतेक वने बार आयो, मावा अंदतुन वैडिस अतप लोहका आयो.

15 दुमोर कीतद कबळतुन, माटे कीतोम इनजोर पोगयवालोरोम आयोम; ✧ मीवा विस्वस बेर्सिक-बेर्सिके, मीवा पटटगा मावा सेवा वने पका बेर्सगा इनजोर, इद्रम आसा मन्हता. मति देवुळि बेचोन अंद ईयगा, अचोने कीकोम.

16 पेस्के मीवा पटटा अबर वने, बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयनाह आयगा. ✧ अगा बोगे सेवा केवद पटिन्गा माट अतेके, दुमोर कीतद कबळतुन, माटे कीतोम इनजोर पोगयनद पोल्लो पेसो.

✧ 9:15 9:15 रोम सहरतेर 5:15-16 ✧ 10:1 10:1 1 कुरिततेर 2:3-5; 2 कुरिततेर 10:10 ✧ 10:1 10:1 मत्थाल 11:29

✧ 10:2 10:2 रोम सहरतेर 8:4; 2 कुरिततेर 1:17 ✧ 10:2 10:2 11:21 ✧ 10:2 10:2 1 कुरिततेर 4:21; 2 कुरिततेर 13:1-2,10

✧ 10:4 10:4 6:7; इपिसुसतेर 6:11-13; 1 तिमोति 1:18 ✧ 10:5 10:5 यशायाह 2:11-12 ✧ 10:6 10:6 2:9 ✧ 10:7

10:7 योहन 7:24 ✧ 10:7 10:7 मीवा मोकम मुनेह बेव पोल्लोड दिसिहताड, अविना लोप्पा बेस विचर कीम्हटु. "मीट मोकम ऊळिसि माट बेद्रमतोरोम

इनजोर इहतिर," इद अर्तम वने आया पागव्हता. ✧ 10:7 10:7 1 कुरिततेर 3:23 ✧ 10:8 10:8 12:19; 13:10 ✧ 10:8 10:8

7:4-7 ✧ 10:10 10:10 1 कुरिततेर 1:17; 2 कुरिततेर 11:6,21; 12:6-7; गलातितेर 4:13-14 ✧ 10:11 10:11 13:1-2

✧ 10:12 10:12 3:1 ✧ 10:13 10:13 रोम सहरतेर 12:3 ✧ 10:14 10:14 1 कुरिततेर 3:6 ✧ 10:15 10:15 रोम सहरतेर

15:20 ✧ 10:16 10:16 बळयिर 19:21

17 मति देवुळता साङ्गमतगा रासतप लेहका, पोगयवाल मन्कल सामि तनेनाहक कीतदिन, सीता कीस पोगयेग.*

18 अदिकरतोहन इनवाल मन्कनगा, सामि ईतद अदिकर इले;* मति बोन्क सामिनाहि अदिकर दोर्किहता,* ओगे निटम अदिकरतोग आंदोग.*

11

जोल कागहवालोग लोप्पा पोलुना रेयि

1 नना बुदलेवोना लेहकान वेहचोर मनाहक,* ओड आयमाट्ट, गळक आपिस केंजाट. मुर्वत कीसि केंजसोर मन्हट्ट.

2 (ओवोगे मन्कल तना मयान मुदा कर्सा कीयना लेहकान,) इंजेके मीट किर्स्तुनाये मुडोरिर इनजोर, ओना संगे नना मीवा मुदा कर्सा कीसीतप लेहका आतन.* अदिनेनाहक मीट ओना तपलेवद मर्मपिलातिन मनदना इनजोर, देवुळि उसरते मतप लेहका, नना अचोने उसरते महनन.

3 मति बेदम एदेन वाळमते तरस वासि, मुनेता आंचाळ अवानु, तना सत्रल बुदते एगकिह कीता,* अद्रमलेहकान बोराय वासि, मीक पवित्रते, उंद विचरते मन्जि, किर्स्तुन मोळकवाह लेसिह कीयनुर बहा* इनजोर रेयतन.

4 अद बह इतेके, माट मीक येसुना पोल्लोतुन पोक्कुर कीतोम, मति पुनोर मन्कलोर वासि, माट वेहतदिन विळिससि, ओना लोप्पा दुसाड पोल्लोन पोक्कुर कीयहपा, बेस केंजतिर!* मीट मुने देवुळता जीवातुन दोर्किह कीतिर, मति ओर दुसा जीवाता पोल्लोतुन वेहनेके, मीट अदे पोल्लोतुन नमतिर.* माट मीक वेहतद बेसता कबुरतुन विळिससि, ओर वेहतद दुसा कबुरतुन बेस केंजतिर!* अदिनेनाहक मीट लेसतिरा बहु इनजोर रेयतन.

5 किर्स्तुनाड बळयिरगाहक माट सबेटोरिहक बेरोरोम इनजोर, ओर तमक इन्हतोर, मति नना इतेके, ओरिहकाय कमितोन आयोन!*

6 नाक वळहकलाह कोनि तेळिये,* मति सेतेम पोल्लोता लोप्पा, नना बुद पुनवोनन आयोन.* इदिन माट सबे पोल्लोने, सबे रीतिने, मीक पोळ्कने तोहतोम.

7 मियगडाहि कोताड एनवा, पुनेमते देवुळता बेसता कबुरतुन मियगा पोक्कुर कीतन;* मीट बेरोर आयना इनजोर, नाके उडुलोहन कीतन! इद बह पापम आताया?

8 मियगा सेवा कीयलाह, नना दुसाड नाहकनोर विस्वसिरा मुडोरगडाहि दान एतन, पुतिरा?*

9 नना मियगा मतन अस्के, नाक कोताना गर्ज अर्स मताये! मति नना बोनाय पोगोन मोता वाटोन.* मकिदुनिया पटटाहि वास मतोर विस्वसिर,* नावा गर्जतेनाहक पूरा तोळ ईतोर.* इचानाह नना मियगडोग बोनाय पोगोन मोता वाटोन, इंजेक मुनेह वने अद्रमलेहकान मोता वाटोन.*

10 इद पोल्लोतुन नना पोगयसोर तिरिथिहनेने. किर्स्तु नाक इतद सेतेमते वेहतहनन रा* मीवा अकाया पटटोग बोगे नाक पोगयवाह कीया पगवोग.*

11 नना मियगा बोनाय पोगोन मोता वाटोन इनजोर, मीक जीवा केवाहक इहनना? अद्रम आयो! मीक जीवा कीयहनन इन्जि, देवुळिये पुन्हता.

12 पोलुना ओसो ओना गोततोग लेहकान, माट वने कबळ कीतोम इनजोर पोगयलाह, जोल पोल्लोड कागहवालोर अग ऊळिहतोर. अद्रम पोगयलाह, नना ओरिहक अग एवोन. अदिनेनाहक बेदम इचानाह बोनाडे कोताड एनवा मतन, अद्रमलेहकाने मुनेह वने मनदकन.*(मति ओर अद्रम मनदा पगवोर; बह इतेके ओर लोक्कुराड कोताड तिन्जिये पिसिहतोर.)

13 ओर येसु किर्स्तुनाड बळयिरोग इनजोर, नाळेह कीस्तोर. किर्स्तुनाड बळयिर आयनद सोड कीसोर, दुसोरिन लेसिह केवालोर आंदुर.*

14 इद बामानाह लेहकाडा पोल्लो आयो, बह इतेके देयहकना मुक्चाल वने, देवुळता दीचनद देवतुलता लेहकान मारियिस, नाळेह कीस्ता.*

* 10:17 10:17 थिर्मयाह 9:24; 1 कुरित्तोर 1:31 * 10:18 10:18 3:1 * 10:18 10:18 1 कुरित्तोर 4:5 * 10:18 10:18 रोम सहरतोर 2:29 * 11:1 11:1 5:13 * 11:2 11:2 होजे 2:19-20; इपिसुसतोर 5:26-27; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 * 11:3 11:3 पुट्टमुळि 3:1-7,13; योहन 8:44; 1 तिसलुनितोर 3:5; 1 तिमतो 2:14; तोहचीतव पोल्लोड 12:9 * 11:3 11:3 इपिसुसतोर 4:14,22 * 11:4 11:4 1 कुरित्तोर 3:11; 1 तिमतो 1:3-4 * 11:4 11:4 रोम सहरतोर 8:15 * 11:4 11:4 गलातितोर 1:6 * 11:5 11:5 12:11; गलातितोर 2:6 * 11:6 11:6 1 कुरित्तोर 1:17; 2 कुरित्तोर 10:10 * 11:6 11:6 6:6; इपिसुसतोर 3:4 * 11:7 11:7 बळयिर 18:3; 1 कुरित्तोर 9:18; 2 कुरित्तोर 12:13 * 11:8 11:8 1 कुरित्तोर 4:12; 9:6; पिलिपितोर 4:15,18 * 11:9 11:9 1 तिसलुनितोर 2:9 * 11:9 11:9 बळयिर 18:5 * 11:9 11:9 पिलिपितोर 4:10 * 11:9 11:9 12:13-14,16 * 11:10 11:10 रोम सहरतोर 9:1-3; 2 कुरित्तोर 1:23 * 11:10 11:10 1 कुरित्तोर 9:15 * 11:12 11:12 1 कुरित्तोर 9:12 * 11:13 11:13 बळयिर 20:30; गलातितोर 1:7; 2:4; पिलिपितोर 3:2,18; तीसु 1:10-11; 2 पत्र 2:1; तोहचीतव पोल्लोड 2:2 * 11:14 11:14 गलातितोर 1:8

15 अदिनेनाहक ताना सेवातोर वने, सेतेमते ताकवालोर सेवातोर लेहकान मारियिह्तोर इतेके, इद बेरा पोल्लो आयो! मति आक्रिते ओरिहक तमा कीयनद कबळता इसबते, सिक्सा दोर्कगाये.

किर्स्तुना बळयि आताहकु, पोल्ना तिपलि

16 ओसो वेहतहनन: नाक बुदलेवोग इनजोर, बोगो विचर केमाकेग. अद्रम विचर कीतेक वने बार आयो, कीम्हट्ट; अह इतेके नाक इंका उचुन एक्वा पोगयलाह अग दोर्कि!*

17 इंजेक नना वेहतलाह आतन, अद पोल्लो सामिना विचर मतप आयो; ओर्वोग बुदलेवोना लेहकान, पोमाडेडते इनदलाह आतन.*

18 वेल्लाटोर मन्कलोर, तमा कीतव कबस्कना लोप्पा, मन्कना बुदते पोगयिह्तोर इतेके,* नना वने पोगयकन.*

19 बाराहक इतेके, मीट बुद मतोरोग इन्हनिर,* मति बुदलेवोराड पोल्लोन, ओड आयवा आपिस, बेस केंजिह्निर.

20 इतेके ओर मीक ओर्युलतोर लेहका ऊळतेक तेला,* रेय्पिह कीस तितेके तेला, नाळेह कीस तितेक तेला,* केमेन महनिर. तम्क बेरोरोम इन्हतोर, लजा वानाह मीक चापुळ ईस्तोर, अस्के वने बाताले इनविर, केमेन महनिर.

21 (माट बारा मीक अद्रम केवोम, अचोन अदिकर तोहोम,* नाक लजा वानाह इनदलाह आतन!)* मति जोल मन्कलोर पोगयलाह दीरा कीस्तोर, नना वने दीरा कीस पोगयिह्नन.* (इंगो! बुदलेवोना लेहकान इनदलाह आतन!)*

22 ओर तम्क इन्नि जाततोर मन्कलोरोग इनजोर इन्हतोर, नना वने इन्नि मन्कनने. ओर, इय्येल मन्कलोरोग इन्हतोर, नना वने इय्येल मन्कनने.* ओर, अन्नहमना कूळतोरोग इन्हतोर, नना वने अन्नहमना कूळतोनने.*

23 ओर तम्क किर्स्तुना सेवकिरोम इन्हतोर, (नना पिसाड आतप लेहकान इन्हन,) नना कोनि ओरिहकाय एक्वा महनन! नना एक्वा कह्तेम कीतन, एक्वा जेलते मतन, एक्वा देबाड तितन, ऊक-ऊके हामुर एवतप लेहकान आस मतन,*

24 यहूदिर नाक उंद कमि रेड वीसाड देबाड,* जूटे रोमवालेवा, एयुड मल्काड नल्हतोर.

25 रोमि मन्कलोर मूंड मल्काड नाक बळगाते नल्हतोर.* उंद मल्का लोक्कुर नाक बंडाड उकिंस हक्कसोर मतोर.* नना समदुरतगा पयनम अनेके, मूंड मल्काड ओडाड विरियताड. अस्के उंद मल्का नका पिळ्विळ पियल-पोळ्दु, समदुरतगाम एग्सिस मतन.

26 अमेसा नाहक-नाहक तिरियिंदन, अनेके बेरेहक वने ओसोर मताड, कलेरा रेय मंदु, नावाय यहूदि जाततोर ओसो यहूदि आयवोर मन्कलोर वने, नाक कोटल कीदूर. सहर्कनगा वने तिपल आंदन, पेळ्ळकल बूमतूहक अनेक वने तिपल आंदन, समदुर वेंडिस अनेक वने तिपल आंदन, विस्वसिरोम इनजोर नाळेह केवालोर मन्कलोर वने, नाक तिपल कीदूर.*

27 बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयनदिना लोप्पा तिपल आसि, एपुर पेसनाह कह्तेम कीतन.* वेल्लाडे मल्काड, निदूलेवा तिपल आस मतन. जावा-एग दोर्कवा तिपल आंदन.* वेल्लाडे मल्काड सेवा कीसोर, गाटो तिनदलाह पुरसंत दोर्को. इडंमते मुचलाह, वेल्लाडे मल्काड गेंदेड आलोड.*

28 इंका ओसो बाताड वेहतकन, सबे नाहकना विस्वसिरा मुडा लोप्पा वने, दिनम नाक आल्सूळ वासोर मन्हता.

29 बोगाय विस्वसि मन्कल कमजोर आतेके, नना वने अद्रमे आतप लेहका आय्हनन.* ओर्वोग विस्वसि मन्कन, बोराय पापमतके लेसिह कीतेके, नावा जीवा चुहेम आयो.

30 नना पोगयिह्नन इतेके, नावा लावते कीया पगवव कबस्कना लोप्पा पोगयिह्नन.*

31 येसुसामिना बाबाल (ओन्क अमेसातूहक जोहर आयि!), मावा देवूळबाबाना किरिया रा, नना जोल वळ्ळकोन!*

32 दमिस्क सहरतगा मतन अस्के, अरित्तास राजाना गुमसि बह कीतो! इतेके, नना पेसतस्के, नाक पोयतना इनजोर, सहरता आगदगा सीपय्किन निल्यिह कीस मतोग.*

33 मति विस्वसि नाक बेरा कुचातगा उदिह कीसि, सहरता किले गुरेता किळ्ळिताहि पलते रेहतोर.* इद्रमलेहका नना गुमसिना कयदाहि पिसतन.

* 11:16 11:16 12:1 * 11:17 11:17 12:6-7,11 * 11:18 11:18 1:17; 5:16; पिल्लितोर 3:3-4 * 11:18 11:18 12:1 * 11:19 11:19 1 कुरित्तोर 4:10 * 11:20 11:20 गलातितोर 2:4; 4:3,9 * 11:20 11:20 मार्कल 12:40; 2 कुरित्तोर 12:16 * 11:21 11:21 10:10 * 11:21 11:20-21 1:24 * 11:21 11:21 10:2 * 11:21 11:16-21 5:13 * 11:22 11:22 पिल्लितोर 3:5 * 11:22 11:22 रोम सहरतोर 11:1 * 11:23 11:23 बळयिर 16:23; रोम सहरतोर 8:35-36; 1 कुरित्तोर 15:10; 2 कुरित्तोर 6:5 * 11:24 11:24 व्यवस्थाविवरण 25:3 * 11:25 11:25 बळयिर 16:22 * 11:25 11:23-25 बळयिर 14:19; गलातितोर 6:17 * 11:26 11:26 1 कुरित्तोर 15:30; गलातितोर 2:4 * 11:27 11:27 1 तिसरुनितोर 2:9; 2 तिसरुनितोर 3:7-8 * 11:27 11:27 पिल्लितोर 4:12 * 11:27 11:23-27 रोम सहरतोर 8:35-36; 1 कुरित्तोर 4:11; 2 कुरित्तोर 6:4 * 11:29 11:29 1 कुरित्तोर 8:9,13; 9:22 * 11:30 11:30 1 कुरित्तोर 2:3; 2 कुरित्तोर 12:1 * 11:31 11:31 1:23; गलातितोर 1:20 * 11:32 11:32 बळयिर 9:24 * 11:33 11:33 बळयिर 9:25

12

देवुळता लावतेनाहक पोगयना

1 इद्रम पोगयतेके, नाक बाताले पाय्दा दोर्को, दोर्कवेकाय नाक पोगय पोयतहताये;✧ सामि नाक लेकाते पुन्पिह कीतव पोल्लोनु, ओसो नाक तोहतव पोल्लोन वेहतकन:✧

2 किर्स्तुन विस्वस कीतोग, ओवोर्गो मन्कन पुतन. चोव्दा वर्सांना मुने, देवुळि सबेट्क पोगोटा बूमतगा, ओन ओस मता.✧ ओग मन्कल मैदुल अम्के अतोगा, बार ओना जीवा गळ्क पोगोन अन्ज मता, नना पुनोन, देवुळिये पुन्हता.*

3 ओग मन्कल मैदुल अम्के अतोगा, बार ओना जीवा गळ्क पोगोन सुकमता जागातगा अन्ज मता, नना पुनोन, देवुळिये पुन्हता.

4 ओग मन्कन देवुळि सिंगदीपतगा✧ ओस मता. ओग अगा मन्कलोर वळ्कललाह पोलवव, वेहता वावव, पोल्लोन केंजतोग.

5 इद्रमतोग मन्कना पोल्लोतुन वेहचि, नना पोगयकन! मति नावा लोप्पा वेहतना इतेके, सिरप नावा लावते कीया पगवव पोल्लोने वेहच पोगयकन.✧ दुग्गाड पोल्लोन वेहचि पोगयोन.

6-7 नयगा पोगयलाह वेल्लाडे पोल्लोड मन्हताड; अविस्किन पोगयतेके, नना बुदलेवोन आयोन आवेनन;✧ सेतेमतोनने आवेनन; मति नना पोगयोन. बाराहक इतेके, नना कीयनव कबस्किन, ओसो वेहतनव पोल्लोन, मन्कलोर ऊळिहत्तोर. अविस्किन ऊळिसि, नना बेदमतोनन इनजोर पुनिर, अदे बेसु. मति देवुळि नाक पका बेराड-बेराड पोल्लोन लेकाते तोहता इन्जि, मन्कलोर नाक मान ईयनद ओप्पो.

अदिनेनाहक अविस्कना लोप्पा, नना पका पोमाडेड कीयनद आयो इनजोर, देवुळि नाक दुकम ईयनद उंद तिपल ईता.✧ देयहकना मुख्याल लोहतपु,✧ इद तिपल नाक अमेसा सिक्सा कीसोरेन मन्हता.†

8 अद तिपल नयगडाहि जेक आयि इनजोर, मंड मल्लाड सामिन अर्जि कीस ऊळतन.✧

9 मति येसुसामि नाक इद्रम इतोग: "इद तिपलता संगे नना नीक देव्या ईतन, अदे आस्ता. बाराहक इतेके नीक लाव लेवस्केन, नावा लाव मियगा पका ताकिहता,"✧ इनजोर इतोग. अदिनेनाहक इजेके नाक लाव लेवस्के, किर्स्तुना लाव नयगा ताकना इनजोर, बेस-नेहना गिदति पोगयिहन्न.

10 नाक लाव लेवस्केन, नना किर्स्तुना लावते मेग्किहन्न.✧ अदिनेनाहक नना लाव लेवस्के गोसा आयहपा, मन्कलोर नाक लजा कीयहपा, नाक नल्हतना-कोहकना कीयहपा, तिपल आयहपा, इव सबे पोल्लोड किर्स्तुनाहक आयहपा, नना बेस गिदां आयहन्न.✧

पोलु कुरित्तोर विस्वसिरेनाहक आलिह कीस्तोग

11 नना बेदिहक ओजोन!✧ मति माटे किर्स्तुनाड बळयिरगा पका बेरोरोम इनजोर, उच्चुर जोल वेहचोर तिरियिहत्तोर. निटमे ओरिहकाय नना बेदे पोल्लोते उड्लोनन आयोन.✧ अदिहक नावा लोप्पा मीट पोगयना मता! मति मीट केमेन मताहकु, ननाय पोगयतन,✧ ओसो बुदलेवोना लेहकान आतन!✧ पोगयलाह मीटे नाक तम्हतप लेहका कीरित!

12 नना मियगा मन्दहपा, तिपल्किन आपसोरे, देवुळता सेवा कीतन. अस्के देवुळ तोहतव सीनाड, मन्कलोर बामनाह लेहकाडाड कबस्कु, देवुळता लावताड कबस्कु, नावा कयदे आताड. नना निटम येसु किर्स्तुना बळयिनन✧ इनजोर, इव पोल्लोड तोहंदुड.✧

13 इचोन कबळ मियगा आता. नना मियगा बाताल कबळ विळसतन? बेदिना लोप्पा, दुग्गोर विस्वसिरा मुडुहकाय कमी आतिर? सिरप उंदिय विळसतन! मियगा मोता अरवा मतन!✧ इदे तप आता अय? अले नावा तपतुन मापि कीम्हट!

✧ 12:1 12:1 11:16,18,30 ✧ 12:1 12:1 1 कुरित्तोर 14:6; ग्लातितोर 1:12; इपिसुसतोर 3:3 ✧ 12:2 12:2 यहजेकेल 8:3; बळयिर 8:39; 1 तिसलुनितोर 4:17; तोहचीतव पोल्लोड 12:5 * 12:2 12:2 पोल्लुहक पोगयनद विचर बावो. अदिनेनाहक इद लेकातुन वेहतहपा, दुग्गो मन्कल कलात वापप लेहका वेहतहत्तोग. मति तनाय पोल्लोतुन वेहतलाह आतोग इनजोर, वचन 1 ओगो 6-7, इविस्कनाहि माक दिसिहता. ✧ 12:4 12:4 लकाल 23:43; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 ✧ 12:5 12:5 1 कुरित्तोर 2:3 ✧ 12:6-7 12:6-7 5:13; 11:16-17 ✧ 12:6-7 12:6-7 10:10 ✧ 12:6-7 12:6-7 अय्यळ 2:6; मत्याल 4:1; मार्कल 1:13; 1 कुरित्तोर 5:5 † 12:6-7 12:6-7 इद बेद्रमता तिपल इन्जि पोळु वेहोग. मैदुला दुक आया पागयहता, दुग्गोरा विद्र वने आया पागयहता. ✧ 12:8 12:8 मत्याल 26:44 ✧ 12:9 12:9 1 कुरित्तोर 2:4-5; इपिसुसतोर 3:16; पिलिपितोर 4:13 ✧ 12:10 12:10 13:4 ✧ 12:10 12:10 रोम सहरतोर 5:3; 8:35-36; 1 कुरित्तोर 2:3; 2 कुरित्तोर 5:15; 6:4; 2 विसलुनितोर 1:4; 2 तिमोति 3:11 ✧ 12:11 12:11 1 कुरित्तोर 3:7; 13:2 ✧ 12:11 12:11 1 कुरित्तोर 15:9-10; 2 कुरित्तोर 11:5 ✧ 12:11 12:11 3:1 ✧ 12:11 12:11 5:13; 11:16-17 ✧ 12:12 12:12 बळयिर 14:3; 1 कुरित्तोर 9:1 ✧ 12:12 12:12 रोम सहरतोर 15:19; इन्जितोर 2:3-4 ✧ 12:13 12:13 1 कुरित्तोर 9:12,18; 2 कुरित्तोर 11:7,9

14 ऊळट! इंजेक मुचाकेपाते, मियगा वायलाह तयर आतन. * इंजेक वने मियगा मोता अरवोन आयकन! * विस्वसता मेटे, मीट नावाड पिलाड-पेकोरा लेहकान आतिर. पिलाड-पेकोर तलोग-तपेरेनाहक मालसोम जमा केवोर, मति तलोग-तपेरे पिलाड-पेकोरेनाहक जमा केमुळ आस्ता. * अदिनेनाहक नाक मियगडा मालसोम गावल आयो, * मीवा जीवाये नाक गावले.

15 मीवा पायदातेनाहक कोताड आयिड, लाव आयि, बेदे आयि, कर्सा कीयलाह तयर महनन; नना बेचोन कीया पगयहनन, अचोन सबे कीयलाह तयर महनन. * मति नना मीक बेचोन एक्वा जीवा कीतन, * अचोने कमि मीट नाक जीवा कीतिर अले. *

16 अद पोल्लो मनि! नना मियगा मोता वाटोन; * मति पोल् तना सत्रल बुदते माक नाळेह केवाल इनजोर इहनिरा? *

17 नना उच्चुर मन्कलोरिन मियगा लोहक मतन, * ओरा मेटे मीक कोताना लोप्पा नाळेह कीस मतना? आयो!

18 मियगा वायलाह, नना तीतुसिन लोहक मतन. ओगु ओवोंग तोळतोग विस्वसिना संगे, मियगा वास मतोग. * तीतुस मियगा कोताड ताल्हकिस मतोगा? ताल्हकोग. तीतुस ओसो नना उंदिय विचरतोरमो मतोग, ओसो उंदिय रीतेत ताकतोम. *

19 मयगा कसुर इले इन्जि, मीक तोहतलाह इचोन वेहतोम इनजोर, विचर कीयहनिरा? अद्रम आयो! माट इतेके देवुळता मुनेह, किर्स्तुना अदिकरते वळ्हकलाह आतोम. नावा गोततोरिर! माट बाताल कीयहनोम, अद सबे मीवा विस्वस बेर्सना इनजोर, कीयलाह आतोम. *

20 बाराहक इतेके, नना मियगा वातस्के, मीक विचर वावदिन नना कीयनाह आयो बहा; नाक विचर वावदिन मीट कीकिर बहा इनजोर रेयतन. इतेके जळम, * कुळसा, ओडु, * कुदता पायदा ऊळना, * कृदिड, * गुरागुरा वळ्हकसोर तिरियना, मोदीप, * रोदा पोयतना, इव पोल्लोड मियगा दिसनुड बहे इनजोर रेयतन. *

21 ओसो इद्रम वने रेयतन: मियगडोर विस्वसिर उच्चुर, ओर्विहक-ओर्वोंग साट्याल कबस्क, लजालेवा करब कबस्क, इद्रमता पापम कीदुर. * ओर तमा पापमता अगदाहि मलवादिन ऊळिसि, नाक दुकम आनाह आयो बहा; * इद्रम नावा देवुळि नाक मीवा मुनेह, लजा वानाह केवो बहा इनजोर रेयतन. *

13

पोलुनाड आक्रि पोल्लोड

1-2 देवुळता साम्रम वेहतपु, कमसेकम इर्वुर-मुबुर मन्कलोर साक्सिते, नीवा पोल्लो करल आयि. * अद्रमलेहकाने मीक रेंड मल्काड, मीवा पापमतन विळसाटु इन्जि, वेहक मतन. * नना दुषा मल्काते मियगा वास मतन, अस्के पापम कीतोरिन, अहे सबेटोरिन, रेग्येह कीस मतन. इंजेक नना मियगडाह जेक महनन. मति केंजाट, इद सीटेटे मीट सबेटोरिन वेहतलाह आतन, नना मुचाकेपाते मियगा वायकन. * वातस्के मीट अद्रमलेहकाने पापमते मतेके, नना बोने विळसोन आयकन! *

3 “नीवा तोडेटे किर्स्तु वळ्हकिह्तोग इनजोर, बह पुतोम?” इहनिर. नना ओना अदिकरते पापम कीतोरिन सिक्सा ईकन, अस्के किर्स्तु नावा तोडेटे वळ्हकिह्तोग इनजोर पुनदकिर. * मीक सिक्सा ईया पगवाह, किर्स्तु लावलेवोग आयोग.

4 निटमे किर्स्तुन लाव लेवस्के, हक्कनागुटातगा वेळहतोर; * मति इंजेके ओग देवुळता लावते जीवात मन्हतोग. * किर्स्तु मतप लेहकान, माट वने लावलेवोरोंमे. * मति माट मियगा वासि, मीक सुद्रे कीकोम अस्के, माट वने देवुळता लावते, किर्स्तुना संगे जीवात महनोम * इन्जि ऊळकिर.

5 मीट नाक पहँकिस ऊळना वाटो, मीवा विस्वस निटम मन्हताया इन्जि, मीट कुदतुने पहँकिसर ऊळाट. * अद्रम ऊळतस्के, मीवा जीवातगा येसु किर्स्तु मन्हतोग इनजोर, पुनमुळ आस्ता. अद्रम लेवेके, मीट ओना लोक्किर आयविर कोनि.

6 अद्रम पहँकिस ऊळतेके, मयगा वने बळयिरा अदिकर निटम मन्हता इनजोर, मीट पुनदकिर बहे.

* 12:14 12:14 1:15; 13:1-2 * 12:14 12:13-14 11:9 * 12:14 12:14 1 कुरित्तोर 4:14-15 * 12:14 12:14 1 कुरित्तोर 10:24,33 * 12:15 12:15 रोम सहरतोर 9:1-3; 2 कुरित्तोर 1:6; पिलिपितोर 2:17; कुलुसितोर 1:24; 1 तिसलुनितोर 2:8 * 12:15 12:15 11:11 * 12:15 12:15 7:2 * 12:16 12:16 11:9 * 12:16 12:16 6:8; 11:20 * 12:17 12:17 9:5 * 12:18 12:18 8:17-19 * 12:18 12:18 2:13; 8:6 * 12:19 12:19 रोम सहरतोर 14:19; 2 कुरित्तोर 10:8; 1 तिसलुनितोर 5:11 * 12:20 12:20 1 कुरित्तोर 3:3 * 12:20 12:20 ग्लातितोर 5:19-21 * 12:20 12:20 रोम सहरतोर 2:8 * 12:20 12:20 रोम सहरतोर 1:29-30; याकुब 4:11; 1 पत्र 2:1-3 * 12:20 12:20 1 कुरित्तोर 4:18; 5:2 * 12:20 12:20 2 कुरित्तोर 2:1-4; याकुब 3:14 * 12:21 12:21 1 कुरित्तोर 6:9 * 12:21 12:21 1 कुरित्तोर 6:18-20; 2 कुरित्तोर 2:1 * 12:21 12:21 13:1-2 * 13:1-2 13:1-2 व्यवस्थाविवरण 17:6; 19:15; मत्याल 18:16 * 13:1-2 13:1-2 व्यवस्थाविवरण 19:15, इद वचनता लोप्पा, पोलुना कालमते यहदि लोक्क इद्रमलेहका इद्रु: पापम केवानु सिक्सा इयनामुने, निमा पापम कीयनदिन विळसा इन्जि, ओन 2-3 मल्काड वेहतनुद. * 13:1-2 13:1-2 12:14 * 13:1-2 13:1-2 1:23 * 13:3 13:3 मत्याल 10:19-20; 1 कुरित्तोर 5:4; 7:40 * 13:4 13:4 पिलिपितोर 2:7-8; 1 पत्र 3:18 * 13:4 13:4 रोम सहरतोर 1:3-4; 6:2-4; 1 कुरित्तोर 1:25; 6:14 * 13:4 13:4 1 कुरित्तोर 2:3 * 13:4 13:4 12:10 * 13:5 13:5 1 कुरित्तोर 11:28

7 मीट मावाड केंजवा, बाताले लाग्वा कबळ कीयना आयो इनजोर, मियेनाहक देवुळतुन पार्तना कीयह्नोम. मयगा किस्तुनाड बळयिरा अदिकर मन्हता इनजोर, मीट रेयिस ताकलाह, इदिन इनोन. अद अदिकर माट मीक तोहवेक वने बार आयो, मति मीट सेतेमते ताकनदे, माक विचर वास्ता.

8 मीट सेतेम कागहमुळतुन माळतेके, माट मीवा विस्द बेदुम आयकोम? माट अदुम आयवा, मीवा तोळे मनदकोम!

9 माट लावलेवोरोम दिसतेक बार आयो, मीट लावतोर मतेक, माट गिर्दा आयह्नोम. ✧ मीट मीवा ताकमुळते तपतव पोल्लोन सुद्रे कीसि, देवुळतुहक विचर वानाह पिसना इनजोर, ✧ पार्तना कीयह्नोम.

10 मीवा विस्वसतुन बेर्सिंह कीयलाहि, सामिनाहि माक अदिकर दोर्कता, तान बूळे कीयलाहि आयो. मियगा वातस्के, इद अदिकरते मीक कळकते वेहतनाह आयमाकि इनजोर, ✧ इंजेक मियग्डाह जेक मनदहपा, इव पोल्लोन रासलाह आतन. ✧

11 मावोर विस्वसिरि! इव नावाड आक्रिताड पोल्लोड आंदुडः बेस गिर्दाते मन्हट, सुद्रेम आसोर मन्हट, सुकमते मन्हट, उंदिय विचरते मन्हट, ओर्विहक-ओर्वोग कलियिस-मेलियिस मन्हट. ✧ अस्के माक जीवा कीयनद, सुकम ईयनद देवुळि, मीवा ऐगे मनदगा. ✧

12 मीट देवुळता लोक्कुरि इन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हट. ✧

13 इग्डोर देवुळता मन्कलोर सबेटोर, मीक जय येसु इन्हतोर.

14 मीक सबेटोरिहक येसुसामि किस्तु देव्वा इयेग, ✧ देवुळि जीवा कीसोर मनि. ताना पवित्र जीवा मियगा कलियसोर मनि. ✧

✧ 13:9 13:9 1 कुरित्तोर 4:10 ✧ 13:9 13:9 रोम सहरतोर 15:2; इपिसुसतोर 4:11-12; 1 तिसलुनितोर 3:10 ✧ 13:10 13:10 2:3 ✧ 13:10 13:10 1 कुरित्तोर 4:21; 5:4; 2 कुरित्तोर 10:8,10 ✧ 13:11 13:11 मार्कल 9:50; रोम सहरतोर 12:16 ✧ 13:11 13:11 रोम सहरतोर 15:33; इपिसुसतोर 6:23 ✧ 13:12 13:12 रोम सहरतोर 16:16; 1 कुरित्तोर 16:20 ✧ 13:14 13:14 रोम सहरतोर 16:20 ✧ 13:14 13:14 पिलिपितोर 2:1-2

गलाति पटटोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

इद सीटटन रासवाल येसुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् इद सीटटन, गलाति पटटोर विस्वसिरिहक रासतोग. ओरगा वेल्लाटोर यहदि आयबोर मतोर. इद सीटि बाराहक रासतोग इतेके, अद तकने जोल काहवालोर यहुदिर, गलाति पटटोर विस्वसिरगा वातोर. वासि, तमाड अडोड (मोसा मुय्तोग वेहच मतपु, तमाड मैदुस्कने डायना रिक्ज कीयनदु, तिडटाड अडोड, पोल्वा-पंडुमताड अडोड) माळलाह पोकुर कीदुर. माळवालेवा मीटु देवुळता मुनेह सेतेमतोरिर आया पगविर इनजोर ओर इंदुर. अदिनेनाहक पोल् यहदि काहवालोर पोगोन ओड आतोग. ओसो गलातितोर विस्वसिर ओराड केंजिस नमिस मतोर, इदिन केंजिसि पोल्हक पका दुकम आता. अदिनेनाहक पोल् गलातितोरिन तेळियिह कीयलाह, इद सीटि रासतोग.

पोल् सीटटगा इह इन्हतोग इतेके, नना पोकुर कीयनद कबुरिये, बेसता कबुर आंदु; इद कबुर नाकु मन्कना मेटे दोर्को मति, किर्स्तुये नाक तेन पुम्पिह कीतोग. ओसो येसु किर्स्तुन विस्वस केवालोस, मोसानाड अडोना कय इळन इलेर; अव अडोड सिरप मन्कना पापमतुने तोहतहताड. मति मन्कलोर येसु किर्स्तुन विस्वस कीतेकेन, सेतेमतोर आस्तोर. येसुना मेटेने ओर विस्वसिर विस्वसते निच मन्हतोर इनजोर, पोल् इद सीटटगा वेहतहतोग. ओसो देवुळता जीवा माक ताकिह कीतपु, माट ताना पेके ताकना गावले, ओविहक-ओर्वोग जीवा कीसि सेवा-साकुर कीयना गावले.

1 नना पोल्तुन, येसु किर्स्तुना बळयिनन, * ननाये इद सीटि रासवानन. नना मन्कना कयदे बळयिनन आयोन, ओसो मन्कना मेटे वने बळयिनन आयोन; मति येसु किर्स्तु, ओसो वेन हामुरताहि तेकिह कीतोग देवुळबाबाल, वेरे इर्वर नाकु बळयि आयनोग इन्जि तासतोर.*

2 मीट गलाति पटटे मनवालोर किर्स्तुना मुडोरिर, * मीके इद सीटि रासिहनन, इगा मनवालोर विस्वसिरा संगे ऐगेन कलियिस, इद सीटि रासिस लोहतहनन.

3 मावा देवुळबाबाल, ओसो मावा सामि येसु किर्स्तु, वेरे इर्वर मीकु देव्या इयिर, सुकम इयिर.*

4 येसु किर्स्तु मावा पापमता सिक्सा एचि, हळ्कनागुटातगा तना जीवा ईतोग इन्जि, मीट पुतिर.* माट इद दुनियाताड लाग्वाड विचर्कनाहि, लाग्वाड कबस्कनाहि पिहट अरयना इन्जि, मावा देवुळबाबाना विचर मता.* अदिनेनाहक येसुसामि तना जीवा ईतोग.

5 ओन्क सबेटोर अमेसा-अमेसातुहक मान इयिर.*आमेन!

उंदिय बेसता कबुर आंदु

6 पया अचोन चट्टिपट मीटु देवुळतुन पेके कीतिर इतेके! बेद देवुळ मीकु किर्स्तुना दयाते मनदलाह केयता,* ताना बेसता कबुरतुन पोहचि, बेदो दुषाय अलगता कबुरतुन नमतिर अले!*

7 अद कबुर इतेके बेसतल आयो मति, मीक लेसिह केवालोर बोर मन्हतोर, ओर तान बेसता कबुर इन्जि, किर्स्तुना सेतेमता कबुरतुन मिळहतलाह ऊळिहतोर.*

8 मति माट मीक काहहतद पोल्लोतुन विळिसिसि, दुषा अलगता पोल्लो बोगाय मीक काहहतेके, देवुळ ओन बूळे कीयि! माट काहहतेके वने, पोगोटा देवतुल काहहतेके वने,* अदमतोन देवुळि बूळे कीयि!

9 माट मुने मीक वेहच मतम, इंजेक ओसो नना सीता कीसीयहनन, बेस केंजाट. मीट मुने नमतद बेसता कबुरतुन विळिसिसि, अलगता कबुर मीक बोर वेहतहतोर, ओरिन देवुळि बूळे कीयि.*

10 बह इंजेके लोकुराहि मान दोर्कना इन्जि, नना ऊळिहनना? बारा देवुळता देव्या दोर्कना? * बह मन्कलोरिन नना गिर्दा केवानन आयहनना? मन्कलोरिन नना गिर्दा केवानन आस मतेके, किर्स्तुना कय इळन* नना मनोन आवेनन.

पोल् वेहतद कबुर देवुळता आंदु

11 मावोरिर, बेस केंजाट! बेद बेसता कबुरतुन नना मीक वेहच मतन, अद मन्कना बुदता आयो.*

12 मन्कनगडाहि नना इद कबुरतुन केंजोन, मन्कनगडाहि नना कागयोन वने. मति नाकु येसु किर्स्तुये अदिन पुम्पिह कीतोग.*

* 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 * 1:1 1:1 बळयिर 9:15 * 1:2 1:2 बळयिर 16:6; 1 कुरिततोर 16:1 * 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:4 1:4 योहन 1:29; गलातितोर 2:20; 1 तिमोति 2:6 * 1:4 1:4 रोम सहरतोर 12:2; इपिसुसतोर 5:16; 1 योहन 5:19 * 1:5 1:5 रोम सहरतोर 11:36 * 1:6 1:6 रोम सहरतोर 8:28; गलातितोर 5:8 * 1:6 1:6 2 कुरिततोर 11:4; गलातितोर 2:2,5,14; 1 तिमोति 1:3-4 * 1:7 1:7 बळयिर 15:24; 2 कुरिततोर 11:13; गलातितोर 2:4; 5:10 * 1:8 1:8 2 कुरिततोर 11:14 * 1:9 1:6-9 रोम सहरतोर 16:17; 2 कुरिततोर 2:17 * 1:10 1:10 1 तिसलुनितोर 2:4 * 1:10 1:10 रोम सहरतोर 1:1; पिलिपितोर 1:1 * 1:11 1:11 1 कुरिततोर 3:4; 9:8 * 1:12 1:12 1 कुरिततोर 2:9-10; 11:23; 2 कुरिततोर 12:1; गलातितोर 2:2

13-14 (नाकु मन्कनगडाहि इद बेसता कबूर दोर्को, मति किर्स्तुनगडाहे दोर्कता इतेके,) यहूदि जाततोरगा नावा मुनेटा मनमुळता लोप्पा मीट केंजिस मतिर. * नना अस्के देवुळता मुडुन पकाय कुळसा अंदन. ओरिन बळे कीयलाह ओरा पेके दलिंगस मंदन. * मावा यहूदि रीतरिवजतुन माळलाहि, नावा ऐगोटोरिहकाय वीळिस बेचोनो मुनेह मंदन. इतेके नावाड मुनेतोर तादोर-बाबोर कागहतनाड उतुर्क कागयलाहि, नावा पकाय जिदि मंदु, इदिन मीट पुतिर.*

15-16 पया बेद देवुळि तना देव्याते नना पुटनामुनेन नाक आचता, आचिसि दुष्राड-दुष्राड देसेहकनोरगा, ताना मगि येसु किर्स्तुना बेसता कबूर वेहतना इन्जि नाकु केयता, * इदे देवुळि नाकु तना मगिन पुन्पिह कीयलाह, विचर कीता इन्जि, मीट पुतिर. * अस्के नना बोनगाने बुदिड ताल्हकलाह अनोन;

17 अहे नाकाय मुने बळयिर आतोरिन कलियलाह, येस्सलेम सहरतके अनोन. * मति दमिस्क सहरताहि अरब देसेमते अन्जि,* अगा गळ्के बह मन्जि, दमिस्क सहरतके ओसो मल्स वातन.

18 ताना पया मूंड वर्साड आनेके, पन्नुन कलियलाह नना येस्सलेमतके अन्जि,* ओनगा पंद्रा दियाड मतन.

19 दुसोर येसुनाड बळयिरिन इतेके, नना ऊळोन मति, सिरप येसुना तमोग याकुबिये कलियतोग.*

20 देवुळता मुनेह किरिया कीस वेहतनन, नना बेव मीक रासतन, अवु जोल आयोड, निटमताडे!*

21 ताना पया नना सुरिया, किलिकिया†, अव पटिनके अतन.*

22 इंजेके नाकु यहूदा पटटे मनवालो किरस्तुना मुल* बेस्केन कलियोर आसि, ओसो ओर नाक पुनोर वन आसि.

23 नाक पुनोर तेला मति, “बोग मुने माक विस्वसिरिन पका तिपल कीदोग, येसुना कबूरतुन मायिपेह कीयलाह ऊळिंदोग, अदे कबूरता पोकर इंजेक ओग कीसोर मन्हतोग!”* इनजोर, नावा लोप्पा यहूदा पटटोर विस्वसिर केंजिदुरे.

24 केंजिसि, नावा साक्सितुहक देवुळतुन जोहर कीदुर.

2

मुनेतोर बळयिर पोलुन बळयि इनजोर मानेम आस्तोर

1 ताना पया चोव्दा वर्साड आनेके, नावा ऐगोटोग बार्नबसना संगे,* नना ओसो येस्सलेमतके अतन,* अस्के नावा तोळतोग तीतुसिन वने माट पोस अतोम.*

2 अगा देवुळिये नाक ओसीताहकु नना अतन.* अन्जि अगडोर विस्वसिरगा, बोर मोदुल मन्कलोर मन्हतोर, ओरगा अतन. दुष्राड जातिनोरगा नना कागहतद बेसता कबूरतुन,* ओरिन ओर्के एगिह कीस वेहतन. निमा कागहतद कबूर देवुळतगडाहे वाता इनजोर, ओर पेदल्क नाक इनदुर बहे; अस्के नावा पूरा कहटेम उगसे अनो आयगा इन्जि, नावा आसा मता.*

3 मति नावा तोळतोग तीतुस,* यहूदि आयवोग मतोग तेला मति, वेन इंका यहूदिरा डायना रिचज नोमलाह जर्बदस्ति केवोर.

4 इद पोल्लो बह पुटटा इतेके, अगा सोड केवालो जोल विस्वसिर वास मतोर.*किर्स्तु येसु बेद्रम माकु यहूदिराड अडोनगडाहि विळिसह कीतोग,* ताना आरुडा गुजलाहि, ओर कुस्क्ने नेडिस मतोर.* माटु ओरा पोल्लोतुन केंजिसि, अव अडोने ओसो ताकना, इद्रमताये विचरते वातोर.*

5 मति ओरा पोल्लोतुन माट मुर्तिय केंजोम! मीट गलातितोरि येसुसामिना सेतेम कबूरतुन विळसनदायो इन्जि,* ओरा पोल्लोतुन माट मुर्तिय केंजोम!

6 पया ओर मोदुल मन्कलोर इतेके — ओर मुनेताहि पेदल्क आंदुर, तान नना मुर्तिय सीता केवोन.* अहे मोकम ऊळिसि, देवुळि मन्कहक कदर एवो.* नना कागहतद बेसता कबूरतगा, ओर बेदे पोल्लो मिळहतलाह बेहोर.

* 1:13-14 1:13-14 बळयिर 26:4-5 * 1:13-14 1:13-14 बळयिर 8:3; 9:21 * 1:13-14 1:13-14 बळयिर 22:3-5

* 1:15-16 1:15-16 यशायाह 49:1,5; यिर्मयाह 1:5; बळयिर 9:15; रोम सहरतोर 1:1; 8:28; गलातितोर 2:9 * 1:15-16 1:15-16 1

तिमोति 1:13-14 * 1:17 1:17 बळयिर 9:20 * 1:17 1:17 इद अरब देसेम बेगा मन्हा इनजोर पुनदलाहि, रोम राजेता नक्सातुन ऊळट.

इगा वेलाटोर नोहाना कुट्टमळतोर, अन्नहमाना कुट्टमळतोर, एसाना कुट्टमळतोर मतोर. वेर अरब देसेमते अलग-अलग एरियाने मतोर. अद देसेमता बृमि पेळ्ककल बृमि मता, पोलम कीयलाह ओपो अंदु. अदिनेनाहक अगडोर लोकर, उंद जागातगडाहि दुषा जागाते अन्जि, तमाड एँड-गोरिन मेहवालो-कोपालोर मतोर. * 1:18

1:18 बळयिर 9:22-26 * 1:19 1:19 मार्कल 6:2-3; बळयिर 12:17 * 1:20 1:20 रोम सहरतोर 9:1-3; 2 कुरिततोर 1:23; 11:31

† 1:21 1:21 किलिकिया पोलुना नाग, तरसुस सहर, किलिकिया पटटे मता. * 1:21 1:21 बळयिर 9:30 * 1:22 1:22 1 तिसलुनितोर

2:14 * 1:23 1:23 बळयिर 9:21 * 2:1 2:1 बळयिर 4:36-37 * 2:1 2:1 बळयिर 11:30; 12:25 * 2:1 2:1 2

कुरिततोर 2:13 * 2:2 2:2 1:12 * 2:2 2:2 1:6 * 2:2 2:2 तिलिपितोर 2:16 * 2:3 2:3 2 कुरिततोर 2:3; 8:23

* 2:4 2:4 बळयिर 15:1; 2 कुरिततोर 11:26; गलातितोर 1:7 * 2:4 2:4 5:1,13; याकुब 1:25 * 2:4 2:4 2 पत्र 2:1; यहूदाल

3-4 * 2:4 2:4 रोम सहरतोर 8:15; 2 कुरिततोर 11:13,20 * 2:5 2:5 1:6; कुलसितोर 1:3-5 * 2:6 2:6 2 कुरिततोर 11:5;

12:11 * 2:6 2:6 बळयिर 10:34

7 (मति याकुब, *पत्रु, योहन, वेर मुवुरिन येस्सलेमते येसुसामिना मुडगा मुक्यालोर इन्हतोर, वेर बाताल कीतोर?) बेद्रम पत्रुहकु, देवुळि यहुदिरिहक* बेसता कबुर वेहतलाह अदिकर ईता, अद्रम नाकु यहुदि आयवोर दुस्राड जातिनोरिहक वेहतलाह अदिकर ईता* इन्जि, वेर मुवुर ऊळतोर.

8 इतेके बेद देवुळि डायना रिवज माळवालोर यहुदिरगा, तना बळयि आयलाह पत्रुहक लाव ईता, अदे देवुळि दुस्राड जातिनोरगा दायलाह, नाक वने लाव ईता.

9 ओसो बेद्रमता देव्या नाकु देवुळ ईता इन्जि,* वेर मुवुर मुक्यालोर पुतोर. देवुळ नाकु इद्रमता अदिकर ईता, देव्या ईता इन्जि, वेर नाकु ओसो बार्नबसिनु गोत ओण्डिसि, मावा संगे करल कीतोर. इतेके माट इर्वोम दुस्राड जातिनोरगा सेवा कीयना,* ओर बार यहुदिरगा सेवा कीयना इनजोरें.

10 “(मीट यहुदि आयवोरकके अन्हट्ट,) मति मावोर गरिब यहुदिरिन मात्रम सीता कीम्हट्ट,” इन्जि ओर इतोर. अद्रमे कीयलाह, नाक वने गिर्दा मंद,* (इद्रम ओर मुवुर मुक्यालोर नाक करल कीतोर.)

पोलु पत्रुन तेर्हंतह्तोग

11 मनेक मनेक पया पत्रु*अंताकिया सहरते* वातोग. ओग (अगा बेचोको दियाड मनेके) बेरा उंद तप कीतोग! ओग तपिस मताहकु, ओना मोकम मुनेह नना ओना अडम वळ्हकतन.

12 इद्र बेद्रम आता इतेके, अस्के येस्सलेम सहरताहि याकुबनेनाह वातोर उय्तर मन्कलोर अगा वास मतोर. ओर वायनामुने, पत्रु यहुदि आयवोर विस्वासिना बतते उदिस गाटो तिदोग.* मति ओर येस्सलेमतोर वातापया, ओग यहुदि आयवोरिन जेक तासलाह बोटदोग, ओरा संगे उदोग आंदोग. डायना रिवजता पोक्कर केवालोर तूंगातोरिहक रेयिस,* ओग इद्रम कीदोग.

13 ओसो ओन ऊळिसि, मावा यहुदि जाततोर दुस्रेर विस्वासि वने, अद्रमे सोड कीतोर. अदिहकु बार्नबस ईका सोड केवालोर संगे कलियलाह बोटदोग.

14 कलियसि तेला मति, वेर देवुळता सेतम कबुर वेहतपु ताकोर आंदुर,* तेन ऊळिसि नना कतमतोर मुनेह पत्रुन तेर्हंतन.* “निमा इतेक यहुदिनिन आस तेला, किर्स्तुना वाताहकु यहुदिराड अडोन विळिसिसि, यहुदि आयवोर लोहकाने ताकिदिन,* मति इजेके दुस्रा जाततोरिन निमा बेद्रमि मावा यहुदिराड अडोड नोमलाह जबर्दस्त कीय्हनिन?#

15 “माट यहुदिरल दुस्रा जाततोरल आयवल (ओरिन पाप्यहलोर इन्हतोर, ऊळविन!),* माटु यहुदि जातते पुटटल, अयो?#

16 इजेके मोसानाड अडोन माळतेक आयो, मति किर्स्तुना पोगोन विस्वास तासतेकेने, देवुळि माकु सेतमतोर इन्हता.* बह इतेके अडोन माळताहकु, बोगे देवुळता मुनेह सेतमतोग आयोग इन्जि, सान्त्रम वेहतहता.* अडोन माळतेक आयो, मति येसु किर्स्तुना पोगोन विस्वास तासतेकेने, देवुळि मन्कनु सेतमतोग इन्हता इन्जि पुताहकु,* माट यहुदि विस्वासिरल ईका किर्स्तु येसुना पोगोन विस्वास कीतल.

17 पया किर्स्तुन विस्वास कीसि, माट सेतमतोर आयलाह ऊळिहन्नल, (अह आसि माट किर्स्तुन विस्वास केवालोरल, दुस्राड जातिनोर संगे उदना-तेदना कीय्हन्नल. इद्रम कीसोर मनाहकु,) लोकर माकु पाप्यहलोर इन्हतोर इतेके,* बह किर्स्तु पापमतुन बोल्गिह कीयलाह वातोग इनजोर इहनिना? अद्रम मूर्तिथ आयो!

18 बेदिन नना मुने लेहच पोहतन, अदिन ओसो नना निल्पिह कीतन इतेके, नना कसूरतोने इन्जि तोहतहन्नन.

19 बह इतेके, मुने यहुदिराड अडोन माळसोर-माळसोर, नना पिसलाह ऊळिंदन. मति इजेके देवुळतेनाहके पिसना इन्जि, नना अव अडोन लेहच पोहतन. इतेके नना अडोहकु डोलतप लेहकाने आतन.* किर्स्तुना संगे हक्कनागुटातगा वेळहतप लेहकाने आतन.*

20 हक्कनागुटातगा वेळहतप आतन इतेके, नना जीवात बह मनदकन? आयो, नावा पाळना जीवा हाता,* इजेके किर्स्तुना जीवाये नावा लोप्या जागा आता.* पया इद्र मेट्टुदगा नना जीवात महन्नन इतेके, देवुळता मगि किर्स्तुना पोगोन विस्वास कीसिये पिसिहन्नन.* ओगे नाकु जीवा केवाल,* नयेनाहकु तना जीवा एवाल आंदोग.*

* 2:7 2:7 बळयिर 12:17 * 2:7 2:7 यहुदिरिहक मोदुल कागिदते “डायना रिवज कीतोरिहक”. * 2:7 2:7 1 कुरिततोर 9:17; 1 तिसलुनितोर 2:4; 1 तिमोति 1:11 * 2:9 2:9 रोम सहरतोर 12:3 * 2:9 2:9 1:15-16 * 2:10 2:10 बळयिर 24:17 † 2:11 2:11 पत्रु मोदुल कागिदते “कय्या”. पत्रुहक रेंड पेदिकं मताड: इब्रि पोल्लोते कय्या; युनानि पोल्लोते पत्रु. * 2:11 2:11 बळयिर 11:19; 15:1 * 2:12 2:12 बळयिर 11:3 * 2:12 2:12 बळयिर 11:2 * 2:14 2:14 1:6; कुलुसितोर 1:3-5 * 2:14 2:14 1 तिमोति 5:20 * 2:14 2:14 बळयिर 10:28 ‡ 2:14 2:14 यहुदिराड अडोड वेहतपु, यहुदि आयवोर संगे तिन्दना पोलो अंदु. * 2:15 2:15 1 शम्एल 15:18; लुकाल 24:6-7 * 2:15 2:15 फिलिपितोर 3:5 * 2:16 2:16 रोम सहरतोर 3:21-23; 9:30 * 2:16 2:16 देवुळताड पाटाड 143:2; रोम सहरतोर 3:20 * 2:16 2:16 बळयिर 13:39; गलातितोर 3:11,24; इब्रितोर 7:18-19 * 2:17 2:17 बळयिर 11:2-3 * 2:19 2:19 रोम सहरतोर 7:4,6; 1 कुरिततोर 9:20 * 2:19 2:19 5:24; 6:14 * 2:20 2:20 2 कुरिततोर 5:14; फिलिपितोर 3:10-11 * 2:20 2:20 रोम सहरतोर 6:6; 8:10; गलातितोर 5:24; कुलुसितोर 3:4 * 2:20 2:20 रोम सहरतोर 3:21-23; 8:10; 14:7-8 * 2:20 2:20 रोम सहरतोर 8:37 * 2:20 2:20 रोम सहरतोर 5:6,8; 8:37; गलातितोर 1:4

21 यहदिराड अडोन नोमताहकु, देवुळ माकु सेतेमतोर इता इतेके, किर्स्तु मयेनाहकु हास पया बाताल पायदा? मति ओग हाताहके, देवुळता दया माकु दोर्कता इन्जि, अद दयातनु पेके तासिसि, नना मल्स अडोनके अनोन.” (इद्रमि येसुसामि नाकु पुन्धिह कीतव इव पोल्लोड नना पन्नू वेहतन.)

3

विस्वस कीतेकेने मन्कलोर सेतेमतोर आस्तोर

1 ए गलातितोर बुदलेवोरिर! येसु किर्स्तुहकु बेद्रम हव्कनागुटाता सिकसा दोर्कता, अवटे माक बह अमेसाता पिसमुळ दोर्किहता, इदिन मीकु नना पिडम-पडम वेहच मतन. इतेके बोरो मति (मीक अडोने ताकलाह कागहचि) मूसेड कीतोर, इद बेस आयो!

2 इद उदिय पोल्लो नाक मीट वेहाटु! देवुळि तना पवित्र जीवातुन मीक बह ईता, मीट अडोन माळताहकु ईताया, बारा किर्स्तुनाड केंजिसि, विस्वस तासताहकु ईता?*

3 मीवा लोप्पा देवुळता जीवा बेद कबळ सरु कीता, अद कबळतुन इंजेक बह मीट मीवाय लावते मारिह कीय्हनिरा? अचोन मीट बुदलेवोरिरा?

4 (अडोन नोमिसि सेतेमतोरिर आयलाह ऊळिह्निर इतेके,) मीट किर्स्तुनगा आसा कीताहकु, अचोन तिपल एतिर; अद पूरा उगसेन अताया?*

5 इतेके देवुळि तना पवित्र जीवा मीक ईस्ता, मियेनाहकु बामिह कीयनाड कबस्क कीस्ता? बहु? मीट अडोन माळताहकु कीस्ताया, बार किर्स्तुनाड केंजिसि, विस्वस तासताहकु कीस्ताया?*

6 (अब्रहममुय्तोग बाताल कीतोग, ऊळविर?) अब्रहम देवुळता पोल्लोतुन नमतोग. ओग नमनदिन ऊळिसि, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता, इन्जि सांभ्रमते रासतद मन्हता.

7 इतेके देवुळता पोल्लोतुन नमवालोफ, विस्वस केवालोफ, वेर अब्रहमना कूळतोरें आंदुर, इदिन सीताते तासाटु.

8 इंजेके विस्वसतुहके, सबे जातिनोर सेतेमतोर आयना इन्जि, मुनेताहि देवुळता विचर मता. मताहकु, अद अब्रहम मुय्तोनु मुनेने इद बेसता कबुर वेहता, सबे जातिनोरिहकु नीवा मेटे बर्कत दोर्कगा, इद्रम सांभ्रमते रासतद मन्हता.*

9 इतेके अडोन नोमवालोरिहक आयो, मति अब्रहम मुय्तोना लेहका विस्वसते ताकवालोरिहके, देवुळता बर्कत दोर्किहता.

10 बोर अडोन नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिह्नोर, ओर कतमतोरिहक सरपे दल्लिहता. बाराहक इतेके बोरे अडोना पुस्तकते रासतवु, कतम अडोन नोमसोर मनोर, ओरिहक सरपे दल्लिहता, इन्जि सांभ्रमते रासतद मन्हता.* इद्रमलेहका विस्वसते ताकवालोरिहक बर्कत दोर्किहता, अडोन नोमवालोरिहक बार सरपे दल्लिहता.*

11 इंजेके बोर देवुळतुन नमिसि, सेतेमतोर आयलाह ऊळिह्नोर, ओरे पिसनुर, इन्जि सांभ्रम वेहतहता. अदिनेनाहकु अडोन नोमवालोरगा ओर्विन वने, देवुळि सेतेमतोग इनो, इद्रम सबेटोरिहक दिसिहता.*

12 अडोन नोमवालोर इतेके, देवुळतगा विस्वस केवाये नोमिह्नोर; बोर अडोन नोमिह्नोर, अविस्कनेन ताकनुर, इद्रम सांभ्रम वेहतहता.

13-14 मति दुसाड जातिनोरिहक इंका, किर्स्तु येसुनगा विस्वस कीताहकु, अब्रहमिहक ईतद बर्कत दोर्कगा.* ओसो देवुळ मुने पोल्लो विळसतपे, ताना पवित्र जीवा माक विस्वसिरिहक दोर्कगा, इद्रमता विचरते, किर्स्तुये माकु अडोना संगे वातद सरपताहि पिसिह कीतोग. माक सरपताहि पिसिह कीयलाहि, ओग तनाय पोगोन सरपे एतोग.* बह इतेके बोगाय मरातगा वेळहतोगु सरपतोग आस्तोग इन्जि, सांभ्रमते रासतद मन्हता.

मोसानाड अडोड ओसो देवुळता करल

15 मावोरिर, पुन्धिह कीयनद उंद पोल्लो नना मीक वेहतकन. मन्कलोर कीतद करलतुन वने ताको इनदा वावो, अगा पूनाड पोल्लोड एक्वा वाटिसि ताकगा इनदा वन वावो.*

* 2:21 2:21 1 कुरिततोर 1:17; गलातितोर 3:21 * 3:1 3:1 1 कुरिततोर 1:23; गलातितोर 5:11 * 3:2 3:2 रोम सहरतोर 10:17; इब्रितोर 4:2; 6:4-6 * 3:4 3:4 1 कुरिततोर 15:2 * 3:5 3:5 1 कुरिततोर 12:10; इब्रितोर 2:3-4 * 3:5 3:5 रोम सहरतोर 10:17 * 3:6 3:6 पुटुमळि 15:6; रोम सहरतोर 4:3,22 * 3:7 3:7 लुकाल 19:9; रोम सहरतोर 4:16-17; 9:7-9; गलातितोर 6:16 * 3:8 3:8 पुयुळि 12:3; 18:18 * 3:8 3:8 रोम सहरतोर 3:30 * 3:10 3:10 व्यवस्थाविवरण 27:26 * 3:10 3:10 रोम सहरतोर 4:14-15 * 3:10 3:10 2 कुरिततोर 3:7 * 3:11 3:11 हबक्कुक 2:4; रोम सहरतोर 1:17; इब्रितोर 10:38 * 3:11 3:11 2:16 * 3:12 3:12 लैव्यथ्वस्था 18:5; रोम सहरतोर 7:10 * 3:13-14 3:13-14 रोम सहरतोर 4:9-10,16-17 * 3:13-14 3:13-14 बळयि 2:33 * 3:13-14 3:13-14 2 कुरिततोर 5:21; गलातितोर 4:5 * 3:13-14 3:13-14 व्यवस्थाविवरण 21:23 * 3:15 3:15 इब्रितोर 6:16

16 इंजेके अब्रहम मुय्तोहकु, देवुळि पोल्लो विळिसस वेहन्दु, “नीकु ओसो नीवा कूळतोन्कु* बर्कत ईकन” इन्जि. ✨ इतेके नीवाड कूळतोरिहकु† ईकन इन्जि, देवुळ वेल्लाटोरा लोप्पा वेहो, मति नीवा कूळतोन्कु‡ इन्जि, ओर्विनाये लोप्पा वेहचि. ओग कूळतोग बोग इतेके, येसु किस्तुये आंदोग.

17 बेस केंजाटु! अब्रहम मुय्तोहकु देवुळ क्रीतद इद करलतुन इतेके, नालुड नूहकु डेडा वीसा (430) वर्साना पया ✨ ईतव मोसानाड अडोड, बह माप्पिह कीस्ताडा? माप्पिह केवाहकु, देवुळ विळिसतद पोल्लो इंजेक वने ताकिहता. ✨

18 अडोन माळताहकु देवुळता बर्कत दोर्कता इतेके, अद बर्कत देवुळ विळिसतद पोल्लोतुहक दोर्की आवालि. ✨ अब्रहमिहकु इतेके, देवुळि ओन पोल्लो विळिसताहके, ताना बर्कत दोर्कता, ✨ बेद उंद अडोतुन माळताहकु आयो.

19 मोसानाड अडोन पया देवुळि बाराहकु ईता इतेके, अब्रहम मुय्तोना कूळतोन्कु, इतेके किर्स्तुहकु, देवुळि पोल्लो विळिसस मता, अयो? ओग वानाहजोम, माट पापमतोरल आय्हनल इदिन पुनदलाहिये, देवुळि माक अडोड वने ईता. ✨ इव अडोनु देवुळ तनाड देवतुलकना मेटे ईता, ✨ मोसा मुय्तोग अस्के कलियिह केवाल मतोग. ✨

20 कलियिह केवाना गर्ज इंजेके ईवुराये नडुम अरयहता. ✨ देवुळ बारा वागये मन्जि, (बोगे कलियिह केवाल लेवस्के, तनाय कुसिते अब्रहम मुय्तोहकु पोल्लो विळिसता).

मोसानाड अडोड ऊळेवाळे केवानलेहकाडाड

21 अह इतेके मोसानाड अडोड, देवुळ विळिसतव पोल्लोना विस्द मन्हाताडा? अद्रम मुर्तिय आयो! माक पिसिह कीया पगयहता, इद्रमता बेदाय अडो मतेके, निटमे अडोन नोमिसिये, माट सेतेमतोरल आवेलल. ✨

22 मति साङ्गम वेहतपु, पूरा दुनिया पापमते दोहतद मन्हाता. ✨ पोल्लो विळिसस मतद बर्कत येसु किर्स्तुनगा विस्वस तासतेकेने, माक विस्वसिरिहक दोर्कना इन्जि, ✨ इद्रम आता.

23 मति विस्वसता कालम वायनामुने, माकु यहूदिराड अडोड राका कीतप आंदुड. इतेके विस्वसता अणि पुनाहजोमु, माट दोहतप लेहका मंदल. ✨

24 इतेके किर्स्तुन नमिसिये माट सेतेमतोरल आयना ✨ इन्जि, ओग वानाहजोम, अडोड इतेके माक ओर्वोग ऊळेवाळे केवानलेहकाने आंदुड. ✨ S

25 पया विस्वसता कालम वातस्के, इंजेके ऊळेवाळे केवाना इळन माट इलवल.

26 मीट कतमतोरल इतेके, किर्स्तु येसुन नमताहकु, देवुळताड मक-मयास्किनिर आय्हनिर. ✨

27 इतेके किर्स्तुना पेदिरते एताग मुळिन्दस तेदतोर, ओर कतमतोर किर्स्तुना संगे जोळेम आसि, ओन केगतप लेहका आस्तोर. ✨

28 यहूदि जाततोग आयेग, दुसा जाततोग आयेग, ओर्यूलतोग आयेग, मालकाल आयेग, आंचाळ आयि, कोय्तोग आयेग, इद्रम उडुलोग-बेरोग बातय इले; मीट सबेटोर विस्वसिरि इतेके, किर्स्तु येसुना राजेमते उंदिय महनिर, इदिन सीता कीम्हट्ट. ✨

29 मीट किर्स्तुना संगे जोळेम आतोरल इतेके, मीट अब्रहम मुय्तोना कूळतोरल आदिर, अहे देवुळ अब्रहमिन पोल्लो विळिसतपु, तानाड मक-मयास्किहक तासतद बर्कत दोर्कतोरल. ✨

4

माट ओर्यूलतोरल आयवल, देवुळताड मकनले

1 देवुळता बर्कत दोर्कतोरल इतेके बहु? इंजेके साव्करना तूस एनवाल मगि, बेचानाह उडुलोग मन्हतोग, अचानाह ओग पूरा लोता सम्सरमता मालकाल मन्ज तेला, तान काळडलाह ओन्क बातय अदिकर इले, ओर्यूलतोना लेहकाने मन्हतोग.

2 तपे वेहतद कगो एवनाहजोम, ओना पोगोन ऊळेवाळे केवालोर, मालसोमता जबन्दर एनवालोर मन्हतोर.

* 3:16 3:16 कूळतोन्कु मोदुल कागिहते पेनेमत्तहक ✨ 3:16 3:16 फुटमुळि 22:18; लुकाल 1:54-55; रोम सहरतोर 4:13,16-17; 9:4

† 3:16 3:16 कूळतोरिहकु मोदुल कागिहते पेनेमत्तहक ✨ 3:16 3:16 कूळतोन्कु मोदुल कागिहते पेनेमत्तहक ✨ 3:17 3:17 फुटमुळि 15:13;

पेसमुळि 12:40; बळयिर 7:6 ✨ 3:17 3:17 इपिसुसतोर 2:12 ✨ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 4:14-15 ✨ 3:18 3:18 इन्जितोर 6:13-14 ✨ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 5:20 ✨ 3:19 3:19 बळयिर 7:53 ✨ 3:19 3:19 पेसमुळि 20:19; व्यवस्थाविवरण 5:5

✨ 3:20 3:20 1 तिमाति 2:5; इन्जितोर 8:6; 9:15; 12:24 ✨ 3:21 3:21 2:21; इन्जितोर 7:18-19 ✨ 3:22 3:21-22 रोम सहरतोर 3:20 ✨ 3:22 3:22 रोम सहरतोर 3:21-23 ✨ 3:23 3:22-23 रोम सहरतोर 11:32 ✨ 3:24 3:24 रोम सहरतोर 9:30; गलातिहोर

2:16 ✨ 3:24 3:24 रोम सहरतोर 10:3-4 S 3:24 3:24 रोमि साव्कर लोकर तमाड उडुलोर पिलाड-पेकोरिहक बुद तेलियनाहजोम, ओरिन ऊळेवाळे कीयलाह, ओसो ओरिन बुद काहललाह ओर्यूलतोरिन तासिदु. अद्रमलेहकाने साङ्गमताड अडोड वने, येसु किर्स्तु वानाहजोम, ऊळेवाळे केवाना लेहका मताड.

✨ 3:26 3:26 रोम सहरतोर 8:14; गलातिहोर 4:5 ✨ 3:27 3:27 रोम सहरतोर 6:2-4 ✨ 3:28 3:28 योहन 17:11; रोम सहरतोर 3:21-23,29; इपिसुसतोर 2:14-15; फिलेमोन 16 ✨ 3:29 3:29 रोम सहरतोर 4:13; 8:17; गलातिहोर 4:28; 6:16

3 अद्रमलेहका माट वने, उड्लोरा लेहका पुनवोरल मतस्के, दुनियाताड अड्डमताड उतुर्कना लेकाने, * माट एगिस्क मंदल.*

4 पया देवुळ वेहतद कगो एवतस्के, अदु तना मगिन इद बूमते लोहता.* ओग आंचाना पोटाताहि पुटोदो, *मोसानाड अडोड नोमवालोर यहदि जातोरगा पुट वातोंग.*

5 अडोना नोमळते दोहतप मतोरीनु लेहतना इन्जिये, देवुळता मगि वासि, तना जीवा इंतोग.* माट वने देवुळताड मगक-मयास्क आयना इन्जिये, ओगु माक विळिसह कीतोंग.*

6 माट देवुळताड मगकनल आताहकु, देवुळि तना मगना जीवातुन, मावा जीवातगा लोहता.* अद जीवा अगा देवुळतुन "बाबा! बाबा!" इनजोर केयसोर मन्हता.*

7 अदिनेनाहक माट इंजेके ओर्युललेहकाडोरल मुतिय आयवल, मति मगकनल. माट मगकनल आतल इतेके, देवुळबाबाना बर्कत माक दोर्कगाये! * इद पूरा कबळ देवुळिये कीता.

पोलु गलातितोरेनाहक आलिह कीस्तोग

8 मति मुने मीट सेतेम देवुळतुन पुनवाहकु, जोल देवुळकना कय इळन मतिर.*

9 इंजेके बार मीट देवुळता एरे वातिर (आयो, देवुळिये मीक एरे कीता), मीट बेद्रमि दुनियाताड अड्डमताड पाय्दालेवाड उतुर्कना पेके, * ओसो मल्स दायलाह आतिर? अविस्कना लेकाने बेद्रम मीट ओसो एगकलाह ऊळिहनिर?*

10 इतेके वारमतुनु, नेलानु, पोल्वानाड कगोन, वर्सानु, मीट नोमिहनिर.*

11 नना मियगा बेद कहटेम कीतन, अद पूरा उगसे अता बहे इन्जि, नना मियेनाहक आलिह कीयहनन.*

12 मति बेद्रम नना मीवा लेहका अडोन नोमवोनन आतन, * अद्रमे मावोरिर, मीट वने नावा लेहका आम्हट्ट. अडोनेके मलमाटु इन्जि, नना मीवाड काल्क अरयहनन.

इचानाह नाक बेस्केन मियेनाहि तिपल वावो.

13 नाकु दुक अस्ताहके, नना मियगा मुने वास मतन. वासि मीकु किस्तुना बेसता कबुर वेहता पगतन, इदिन मीट पुतिर.

14 अस्के नावा दुकतेनाहक, मीकु तिपल आस तेला, मीट नाक सेटूबेट ऊळविर.* मति लोन देवल्ल वातपे, नाकु बेस ऊळतिर, किस्तु येसु कुदि लोन वातपे ऊळतिर.*

15 नयेनाहकु मीटु बेदाय सेवा कीयलाह तयर मंदिर, अचोन नावा पोगोन जीवा कीदिर इन्जि, नना मीवा लोप्पा वेहता पगयकन! आया पगतेके, मीट मीवाड कोंडाड इंका तेंडिस नाक एवेरि! मीवा अद मुनेता गिर्दा बह आसि मायता?

16 इतेके नना मीकु सेतेमताड पोल्लोड वेहचि, मीवा कोंटोतोनन आतन बहे!*

17 ओर जोल कबुर वेहवालोर बार, मीक गोत कीयलाह ऊळिहतिर, मति मीवा पाय्दातेनाहक आयो; मीट ओराये मुडगा कलियना इन्जि, मयण्डाहि मीकु अलग कीयलाह ओर ऊळिहतिर.

18 मीक गोत कीयना इतेके, मीवा पाय्दातेनाहक कीतिके बेसु! नना मियगा मतस्के, अहे कीदन. मति नना अगा मनवेक वने, दुसोर मीवा पाय्दातेनाहक गोत कीतिके बेस आवालि.

19 इंगो रा, इह केंजाट बाबा, किस्तुना बुदि मियगा पुटनाहजोम, * रिक्म आयनद मगतलिना पोटातगा आतप लेहका, नावा पोटातगा मळमळ आस्ता.*

20 इंजेके मीवा इद कट्टालातेनाहकु, नना एक्बेक आतन.* अदिहकु मियगा वासि अलग रीतते वळ्हेकेनन, इद्रम नावा गिर्दा मन्हता.

अब्रहमनाड मुतेस्क माक बाताल तोहतहताड

21 मीट मोसानाड अडोड माळवालोरिर केंजाट, साब्रमते मोसा मुय्तोग बाताल रासतोग, तान पुनविग?*

22 अब्रहम मुयोहकु ईसुर पेकोर पुटोर, ओवोंग इतेके ओर्युल आंचाना पोटाताहि पुटोदो, दुस्रोंग बार ओर्युल आयवद मोदुल मुतेना पोटाताहि पुटोदो * इन्जि, साब्रम वेहतहता.

* 4:3 4:3 कुलुसितोर 2:8,20-22; इब्रितोर 5:12 * 4:3 4:3 रोम सहरतोर 7:14; 2 कुरिततोर 11:20; गलातितोर 4:24-25 * 4:4

4:4 मार्कल 1:15; रोम सहरतोर 5:6 * 4:4 4:4 योहन 1:14; रोम सहरतोर 1:3-4; 8:3 * 4:4 4:4 लुकाल 2:21-24,27 * 4:5

4:5 रोम सहरतोर 10:3-4 * 4:5 4:5 रोम सहरतोर 8:14; गलातितोर 3:13-14,26 * 4:6 4:6 रोम सहरतोर 5:5; 8:9,16; 2 कुरिततोर

3:17 * 4:6 4:6 मार्कल 14:36; रोम सहरतोर 8:15 * 4:7 4:7 रोम सहरतोर 8:17 * 4:8 4:8 इपिसुसतोर 2:12; 1 तिसलुनितोर

4:5; 2 तिसलुनितोर 1:8 * 4:9 4:9 4:3; कुलुसितोर 2:20-22 * 4:9 4:8-9 2 कुरिततोर 11:20 * 4:10 4:10 रोम सहरतोर

14:5; कुलुसितोर 2:16 * 4:11 4:11 पिलिपितोर 2:16 * 4:12 4:12 1 कुरिततोर 9:22 * 4:14 4:13-14 2 कुरिततोर

10:10 * 4:14 4:14 मथ्याल 10:40; 1 तिसलुनितोर 2:13; इब्रितोर 13:2 * 4:16 4:16 आगोस 5:10 * 4:19 4:19 इपिसुसतोर

4:13 * 4:19 4:19 1 कुरिततोर 4:15; 1 तिसलुनितोर 2:6-7 * 4:20 4:20 2 कुरिततोर 4:8 * 4:21 4:21 रोम सहरतोर 6:14

* 4:22 4:22 पुटमुळि 21 ऊळट.

23 मति ओर्यूल आंचाना पेकाल इस्मालि इतेके, मन्कना विचरतेने पुटटोग आंदोग; मोदुल मुतेना पेकाल बार, देवुळ विस्सतद पोल्लोतुहक पुटटोग आंदोग, (ओग मावा पेदामुर्योग इसकि).*

24 इव पोल्लोड इतेके, पुन्मिह कीयनव पोल्लोड आंदुड.* इतेके इव रेंड आस्कु, रेंड करलकना लेहका आंदुड. उंद करल इतेके, सीनय इनदनद मेटाटा करल आंदु*(आगने देवुळि इस्येल लोकुरिहक दहा अडोड ईसि करल कीता)*. इद करल इतेके, आगर इनदनद ओर्यूल आंचाना लेहका, ओर्यूल पेकोरिने पुटिह कीस्ता.

25 (इद सीनय मेटा इतेके, अरब देसेमेते मन्हता.) अद ओर्यूलतद आगर इतेके, इद दुनियाता येस्सलेमतोरा लेहका आंदु. बह इतेके, येस्सलेमतोर यहुदिर वने, सीनय मेटातगा ईतव अडोना कय इळन मन्हतोर.*

26 देवुळदीपता येस्सलेम बार, ओर्यूल आयवद मोदुल मुतेनलेहका मन्हता, (तानाड पेकोर ओर्यूलतोर आयोर). अदु माट विस्वसिरा तलोग आंदु, देवुळदीपता येस्सलेम.*

27 साङ्गमते रासतपु,

एय मगामियाळ आयवद वंजो आंचानिन, निमा गिर्दा कीम.

ओ पुटिह केवद आंचानिन, निमा गिर्दाते केया.

बह इतेके वंजो आयवद आंचानाड पेकोरिहकाय वीळिसि,

वंजो आंचानाड पेकोर वेल्लाटोर मन्हतोर.*

28 मावोरिर, मीट वने इंजेके इसकिनलेहका देवुळ विस्सतद पोल्लोतेनाहके, तानाड मगकनिर आतिर, मन्कना विचरतेनाहक आयो.*

29 मति अस्के मन्कना विचरते पुटटोग पेकाल, देवुळ विस्सतद पोल्लोते पुटटोग पेकानु, बेद्रम कुळसा अंदोग*, अद्रम नेंड वने मन्हता.*

30 मति साङ्गम बाताल वेहतहता? ओर्यूल आंचाना पेकाहकु, मोदुल मुतेना पेकाना संगे तपेना तूस मुर्तिय दोर्को आयगा. अदिहकु ओर्यूलतदिन, ताना पेकानु पलत पेहचीम!* इनजोर वेहतहता.

31 इतेके मावोरिर, माट ओर्यूलता लेहकाडाड अडोनाड मगकनल आयवल, मति ओर्यूल आयवद लेहकाडा विस्वसताड मगकनल आंदल.

5

1 ओसो माट अडोना इळन ओर्यूलतोर लेहका मनदनदायो इन्जिये, किर्स्तु माक पिहट अर्हतोग. अदिनेनाहकु मीवा विस्वसते मीटु मेक्किस मन्हटु,* मति मीट ओर्यूलतोर लेहका, प्हतद अडोना जुवा कांजमाटु.*

डायना रिजज केमाटु!

2 ननान पोल्नुन मीक वेहतहनन, बेस केंजाटु! मीट यहुदिरा डायना रिजजतुन नोममाटु. अह कीसि सेतेमतोर आयलाह ऊळतेके, किर्स्तुना मोकि मीकु बातय पायदाता आयो आयगा.*

3 पया डायना रिजज माळवालोरिहक सिरप इद अडोतुन आयो, मति यहुदिराड कतमे अडोन नोमिय पोयतगा इन्जि, नना सेतेम वेहतहनन.*

4 मीट अडोन नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळवालोरिर, किर्स्तुनाहि अलग आतिर, ओना दयातुन पोहचीतिरे!*

5 नना इद्रम बाराहक इहनन? माट विस्वसिरल इतेके किर्स्तुन नमिसिये सेतेमतोरल आतल; सेतेमतोरानाहकु देवुळि तासतद बर्कतता आसाते माट महनल.* इद आसा देवुळता जीवातगडाहिये वास्ता.

6 इतेके किर्स्तु येसुन नमतेके, डायना रिजज कीयनदु बार आयो, केवद वन बार आयो;* येसुनगा विस्वस तासिसि, दुयोरिन जीवा कीयना, इदे मोदुल पोल्लो आंदु.*

7 मीट मुने विस्वसते बेस विततप आंदिर. मति इंजेक इसि, बोगो मीवा अगदे अडम वाताहके, येसुना सेतेम अगदे मीट ताकविर, इद बेस आयो!

8 इद्रमता नाळेह कीयनद बुदि इतेके, मीक आचतद देवुळताहि वावो.

* 4:23 4:23 पुट्टुळि 17:16-19; 18:10-14; 21:1; रोम सहरतोर 9:7-9; इब्जितोर 11:11 * 4:24 4:24 1 कुरिततोर 10:11

* 4:24 4:24 व्यवस्थाविवरण 33:2 * 4:24 4:24 पेसुळि 19—20 ऊळट. * 4:25 4:24-25 4:3 * 4:26 4:26

इब्जितोर 12:22; तोहचीतव पोल्लोड 3:12; 21:2,10 * 4:27 4:27 यसायाह 54:1 * 4:28 4:28 रोम सहरतोर 9:7-11; गलातिती

3:29 * 4:29 4:29 पुट्टुळि 21:9; योहन 8:35 * 4:29 4:29 5:11 * 4:30 4:30 पुट्टुळि 21:10,12 * 5:1 5:1

1 कुरिततोर 16:13 * 5:1 5:1 योहन 8:32,36; बळयिर 15:10; रोम सहरतोर 8:15; 11:20; गलातिती 2:4 * 5:2 5:2 बळयिर

15:1 * 5:3 5:3 रोम सहरतोर 2:25; याकुब 2:10 * 5:4 5:4 रोम सहरतोर 9:31; 1 कुरिततोर 7:18; इब्जितोर 4:1; 12:15; 2 पत्र

3:17 * 5:5 5:5 1 कुरिततोर 1:5-7 * 5:6 5:6 6:15; कुलुसितोर 3:11 * 5:6 5:6 1 कुरिततोर 7:19; 13:13; कुलुसितोर

1:3-5; 1 तिसुलुनितोर 1:2-3; याकुब 2:17 * 5:8 5:8 रोम सहरतोर 8:28; गलातिती 1:6

9 ओय्पिह कीतद इचुने पिडटुन, कोपामेंड नाहतद पिडटगा काल्हपतेके, पूरा पिडि ओयिहता, इद पोल्लो इतेके मीट केंजतिरे; ✨ (ओरा जोल कबूरतुन नमतेके अहे आयगा.)

10 मीट वने नावा पोल्लोतुन कबुल कीकिरे इन्जि, देवूळतेनाहि नावा बर्वस मन्हाता. ✨ मीक तिपल केवाल पया, बोगे मनेग, ओन्क देवूळता सिक्सा दोर्कगाये. ✨

11 इजेके नाक इंका डायना रिवजता पोक्कुर कीस्तोग इन्जि, उय्तर इन्होरो. मावोरि, नना इद्रम पोक्कुर कीतन इतेके, यहदिर नाक विस्द केवोर आवेर. ✨ हक्कनागुटातागा येसुसामि ईतद मोकतेनाहके पिसमुळ दोकिहता इन्जि, नना पोक्कुर कीताहकेने, यहदिर नाक पका ओड आस्तोर. ✨

12 मीक डायना रिवज कीम्हट इनजोर तिपल केवालोस, तम्क कुदिय कतमे डायिस पोहतेके, बाय्यालोर लेहका आतेक बेस आवालि!

मन्कना बुदि ओसो देवूळता जीवाता बुदि

13 मति मावोरि, मीक इतेके, अडोना ज्वाताहि पिहट अरयलाह देवूळ केयता. ✨ अदिहकु नना इद्रम रासिहनन. मीट मात्रम माट विचर वातप कीकोम, इद्रम इनदनदायो मति, जीवा कीसि मीट ओर्विगा-ओर्वोग सेवा-साकुर कीम्हट. ✨

14 बाराहक इतेके, मोसानाड सबे अडोड साश्मता उंदिय पोल्लोते माळतप आताड, अद बेद इतेके निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन जीवा कीम. ✨

15 मति मीट ओर्विहक-ओर्वोग नलहतना, कोहकना, वहचन कीसोर महनिर! इदिनेनाहकु आक्रिते मीट ओर्विन-ओर्वोग बूळे कीयनदायो इन्जि, उसरते मन्हट.

16 इजेके नना वेहतहनन, बेस केंजाट! देवूळता जीवा मीक बह ताकिह कीस्ता, अहे ताकाट; अस्के मीवा मन्कना बुदते, मीट मुर्तिय ताकविर आयकिर. ✨

17 बह इतेके मावा मन्कना बुदि, देवूळता जीवाता अडम मन्हाता; ओसो देवूळता जीवा इतेके, मावा मन्कना बुदता अडम मन्हाता. इव रेंड इतेके बेस्केन ओडोड, अदिहकु मीक बेद कीयना विचर मन्हाता, अदिन मीट कीया पगविर. ✨

18 पया बेचानाह मीक देवूळता जीवा ताकिह कीस्ता, ✨ अचानाह मीट अडोना इळन इलविर. ✨

19-21 इजेके मावा मन्कना बुदताड कबस्किन माट पुह्नले. अव आंदुड सिंढि-सायाल आयना, लजालेवा विचर वातप कीयना, ✨ बोमापूजा, ओदे, कोंटेड, वहचळि, कोंडा वेयना, ओडु; ✨ दुसोरा सीता केवा कुदताये पाय्दातुन ऊळनदु, ✨ मुडा नडुम पटपट कीयना, ✨ कुळसा, कल लोटि आयना, इद्रमताड वेल्लाडे पोल्लोड मन्हाताड. ✨ इद्रमताड कबस्किन केवालोरिहक इतेके, देवूळता राजेमते जागा मुर्तिय दोर्को आयगा. ✨ इद पोल्लो नना मुनेन वेहतन, अद्रम इजेक ओसो मीक वेहतहनन.

22-23 देवूळता जीवा बारा, मावा जीवातागा मोन्हटेतेके, मयगा इद्रमता पंटा पुटिहता: ✨ माट दुसोरिन जीवा कीयहनल, माट गिदाते महनल, ✨ सुकमते महनल, ✨ बेदाय पोल्लोतुहक चटने ओड आयवा महनल, दुसोरिन जीवा वाटिहनल, माट चिष्टमलेवा महनल, माट पोल्लो विळसतपे कीयहनल, कुल्ल बुदते ताकिहनल, कुदतुन आब्रे कीयहनल. ✨ इद्रम ताकतेके, माक यहदिराड अडोड अडम आयोड. ✨

24 इजेके किर्स्तु येसुन नमवालोर इतेके, तमा मन्कना बुदतुन, हक्कनागुटातागा बूळे कीतपे मन्होरो; अद मन्कना बुद डोलता इतेके, माट तानाड लाग्वाड विचर्कने ताकवल. ✨

पवित्र जीवाता पेके ताकना

25 इद्रमलेहका देवूळता पवित्र जीवाते माट पिसिहनल, अहे अद जीवा माक ताकिह कीतपु, माट ताना पेके ताकिड वने. ✨

26 नना बेरोनन इन्जि, माट मनवल आयकल, इतेके ओर्विन-ओर्वोग लजा केवल, ओर्विहक-ओर्वोग कुळसा केवल. ✨

✨ 5:9 5:9 मत्याल 16:6,12; 1 कुरितोर 5:6 ✨ 5:10 5:10 पिलिपितोर 3:15 ✨ 5:10 5:10 1:7 ✨ 5:11 5:11 4:29; 6:12 ✨ 5:11 5:11 रोम सहरतोर 9:33; 1 कुरितोर 1:23; गलातितोर 3:1 ✨ 5:13 5:13 2 कुरितोर 3:17; गलातितोर 2:4 ✨ 5:13 5:13 1 कुरितोर 8:9; 9:19; इपिसुसतोर 5:21; 1 पत्र 2:16 ✨ 5:14 5:14 लैव्यबवस्था 19:18; मत्याल 7:12; 22:40; रोम सहरतोर 13:8-9,10; गलातितोर 6:2 ✨ 5:16 5:16 रोम सहरतोर 8:4; 13:14; इपिसुसतोर 2:3 ✨ 5:17 5:17 रोम सहरतोर 7:15,17-20,23; 8:5-8 ✨ 5:18 5:18 रोम सहरतोर 8:14 ✨ 5:18 5:18 रोम सहरतोर 6:14; 1 तिमोति 1:9-10 ✨ 5:19-21 5:19-21 1 कुरितोर 6:9,18-20 ✨ 5:19-21 5:19-21 2 कुरितोर 12:20; 1 योहन 3:15 ✨ 5:19-21 5:19-21 रोम सहरतोर 2:8 ✨ 5:19-21 5:19-21 1 कुरितोर 1:11-12 ✨ 5:19-21 5:19-21 रोम सहरतोर 13:13 ✨ 5:19-21 5:19-21 1 कुरितोर 6:9-10 ✨ 5:22-23 5:22-23 मत्याल 7:16-20 ✨ 5:22-23 5:22-23 1 तिसलुनितोर 1:6 ✨ 5:22-23 5:22-23 रोम सहरतोर 14:17 ✨ 5:22-23 5:22-23 रोम सहरतोर 5:1-5; कुलुसितोर 3:12-15 ✨ 5:22-23 5:22-23 1 तिमोति 1:9-10 ✨ 5:24 5:24 रोम सहरतोर 6:6; गलातितोर 2:20; 6:14; 1 पत्र 2:11 ✨ 5:25 5:25 रोम सहरतोर 8:4; पिलिपितोर 3:3 ✨ 5:26 5:26 पिलिपितोर 2:3

6

1 मति मावोरिर, ओर्विना-ओर्वोग सेवा कीमहट्ट. बोगाय मीवा ऐगेटोग विस्वसि पापमते एकतदिन ऊळतेके, बोर पवित्र जीवाता पेके ताकवालोरिर महनिर, * मीट ओनगा अन्जि, कुल्लुल बुदते ओनु सेतेमता अगदे ताट्ट. * मति ततहपा, मीट वने अद्रमता पापमते एकनदायो इन्जि, उसरते मन्हट्ट.

2 मीट ओर्विना-ओर्वोग तिपलतुन-मोतातुन कांजाट्ट. इदे रीते किर्स्तु वेहतद अडोतुन माळकिर *.

3 बोगाय विस्वसि केनकेनेतोग मन्जि, नना दुस्रोर्काय बेरोनन इन्जि, दुस्रोर्का सीता केवोग इतेके, ओना विचर चुकिहता. *

4 मति मीट ओर्वोग-ओर्वोग दुस्रोर्नाड कबस्किन जोकवा, आप-आपुनाड कुदताड कबस्किन जोकनदु, * अस्के नीवाडे कबस्किन ऊळिसि, नना बेद्रमतोनन इन्जि पुनदकिन. मति दुस्रोर्काय बेरोनन इनदा वावो.

5 बाराहक इतेके देवुळ नीके ईतद जबब्दरतुन, निमा एतना गावले. *

6 देवुळता पोल्लो केजवालो, तमा सबे बेसता मालसोमता कोडि, पोल्लो काहवालोरिहक ईयिर. *

7 ओसो मीट नाळेम आयमाट्ट. देवुळि मावाड कबस्किन ऊळो, नेयम केवो इन्जि, देवुळतुन बोगे नाळेह किया पगवोग. * इतेके मीट बेव वीतिहनिर, अविने कोयकिर. *

8 इतेके बोर तमा मन्कना बुद वेहतपु, लागवाड कबस्क वीतिहतोर, ओरिहक अदे मन्कना बुदतुहकु, बळेम आयनद सिक्साता पंटा दोर्कगा. * बोर बार देवुळता जीवा वेहतपु बेसताड कबस्क वीतिहतोर, ओरिहक देवुळता जीवाये ईतदु अमेसाता पिसमुळता पंटा दोर्कगा. *

9 अद्रमे माट बेसताड कबस्क कीयलाह, बेस्के लंडा आयनदायो. इद्रम माट ओरुम आयवेके, * देवुळ तासतद कगोते माक अक्कबस्कना पायदा दोर्कगा. *

10 अदिनेनाहकु माक बह मोका दोर्किहता, अह माट सबेटरेनाहक बेसताड कबस्क कीयिड, * कास कीसि मावोरि विस्वसिरेनाहकु. (इद्रमलेहका माट देवुळता जीवाता पेके ताकना गावले.)

देवुळतगडाहे कदर पर्वकनदु

11 इजेके इव आफ्रिताड पोल्लोड, नना नावाय कुदता कयदे रासिहन्न. * अदिहक मीक इगा बेराड-बेराडे अक्सर्क दिसिहताड.

12 बोर यहुदिरा मान दोर्किह कीयलाह ऊळिहतोर, ओर मीकु डायना रिवज कीयलाह जबर्दस्त कीस्तोर. * हक्कनागुटातगा ईतद मोकतेनाहके माट देवुळतगा सेतेमतोरल आय्हनल, इद्रम पोक्कुर कीतेके, यहुदिर माक विस्द कीयनरु इन्जिये, ओर मीकु इद्रम कीया वेहतहतोर. *

13 बह इतेके डायना रिवज नोमवालोर कुदि मोसानाड अडोन माळोर आस्तोर. * मीट ओराड केंजिसि, डायना रिवज कीतिर इतेके, ओर पोगायना इन्जिये ओरु मीकु डायलाह वेहतहतोर. *

14 नाक बार अद्रमता दुनियातोरा कदर सुतिय गावल आयो; मति नना हक्कनागुटातगा हातोग सामि येसु किर्स्तुन नमवानन इन्जिये पोगायिहन्न. अद हक्कनागुटातेनाहके, इद दुनियाताड पोल्लोड नाक पट अरवोड, अहे नावा ताकमुळि दुनियातोरिहकु पट अरवो. *

15 नाक अद्रमता कदर गावल आयो, बह इतेके डायना रिवज कीयनद वन बार आयो, केवद वन बार आयो; देवुळि मावा लोप्पा पूना जीवा पुटिह कीता, अदे मोदुल पोर्ल्लो आंदु. *

16 इद पोल्लोते बोर ताकनरु, ओर सबेटोरिहकु देवुळि सुकम ईयि, ओसो किर्स्तुन नमवालोर इस्प्रेलतोर पोगोन इंका, * देवुळि दया कीयि. *

17 ओसो इंजेटाहि मियगडाहि बोगे जोल काहमुळतुन केंजिसि, नाक तिपल कीयनदायो. बाराहक इतेके येसुसामिना कबुरतुन पोक्कुर कीताहकु, विस्दतोर देबाना सीना नावा मेंदुग्गा मन्हता. *

* 6:1 6:1 1 कुरितोर 2:15; 3:1 * 6:1 6:1 1 कुरितोर 4:21; 2 कुरितोर 2:7; 2 तिसलुनितोर 3:15; 2 तिपोति 2:25; इन्नितोर 12:13; याकुब 5:19 * 6:2 6:2 योहन 13:34; रोम सहरतोर 12:13; 1 कुरितोर 9:21; गलातितोर 5:14; याकुब 1:25; 2:12 * 6:3 6:3 बळयिर 5:36; रोम सहरतोर 12:3; 1 कुरितोर 3:18; फिलिपितोर 2:3-4 * 6:4 6:4 1 कुरितोर 11:28 * 6:5 6:5 रोम सहरतोर 14:12; 1 कुरितोर 3:8 * 6:6 6:6 1 कुरितोर 9:11,14 * 6:7 6:7 अय्यूब 13:9 * 6:7 6:7 2 कुरितोर 9:6 * 6:8 6:8 अय्यूब 4:8; होरो 8:7; रोम सहरतोर 6:21-22 * 6:8 6:8 रोम सहरतोर 8:11; याकुब 3:18 * 6:9 6:9 2 तिसलुनितोर 3:13 * 6:9 6:9 मथ्याल 10:22; मार्कल 13:13; लूकल 21:19; 1 कुरितोर 15:58; 2 कुरितोर 4:1; 9:6; इन्नितोर 12:3 * 6:10 6:10 बुदताड पोल्लोड 3:27; 1 तिसलुनितोर 5:15 * 6:11 6:11 1 कुरितोर 16:21; कुल्लुसितोर 4:18; 2 तिसलुनितोर 3:17; पिलेमोन 19 * 6:12 6:12 बळयिर 15:1 * 6:12 6:12 5:11 * 6:13 6:13 रोम सहरतोर 2:25 * 6:13 6:13 फिलिपितोर 3:3 * 6:14 6:14 रोम सहरतोर 6:6; गलातितोर 2:20; 5:24; फिलिपितोर 3:18; कुल्लुसितोर 2:20-22 * 6:15 6:15 रोम सहरतोर 2:26,28; 6:2-4; गलातितोर 5:6; इपिसुसतोर 2:10,15; फिलिपितोर 3:3 * 6:16 6:16 रोम सहरतोर 9:6; गलातितोर 3:7,29 * 6:16 6:16 1 पत्रु 1:3; यहदाल 2 * 6:17 6:17 2 कुरितोर 4:10; 11:23-25

18 मावोरिर, येसुसामि किर्स्तुना देव्वा मियगा मनि.✧आमेन.

इपिसस सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल येसुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् इद सीटटुन रोम सहरता जेलतगा मतस्के, इपिसस सहरतोर विस्वसिरेनाहक रासतोग. इपिसस सहर आसिया पटटा मोदुल् सहर मता. अद पका बेरा सहर मता. अद सहरतगा पोल् कीतद सेवाताडः पोल्लोडः बळयिराडः कबस्क इद पुस्तकता 19 अदययतगा मन्हाडः.

पोल् इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पोगोटा बूमतगा मनदनव ओसो इळ्ता बूमतगा मनदनव सबेटविन येसु किर्स्तुना कयदे ईयलाहि, देवुळि मुनेन विचर कीस तासता. इद पोल्लोतुन पोक्कर कीयलाहि, पोल् इद सीटि रासतोग. ओसो यहूदिर, यहूदि आयवोर उंदिय आया पगवोर इनजोर, इपिससतोर विस्वसिर इंदुर. मति किर्स्तुन विस्वस कीतोर उंदिय मुल आतोर. ओर उंदिय मेंदुल आतोर. किर्स्तुना मेंदुलता लेहकाडोर आतोर. देवुळता जीवा मनदनव जागा आतोर. ओसो विस्वसिर देवुळताडः पिलाडः-पेकोर आताहकु, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हटु इनजोर, पोल् इद सीटटुना रासलाह आतोग.

मुनेताडः पोल्लोडः

1 नना पोलनुन, देवुळता विचर मतपु, येसु किर्स्तुना बळयिनन आतन.* मीट इपिसस सहरते मनवालोर देवुळता मन्कलोपिहक इद सीटि रासलाह आतन. मीट किर्स्तु येसुन विस्वस कीसोर दायलाह आतिर.

2 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि मीक सुकमि, देव्या दोर्कि.*

किर्स्तुना मेटे माक दोर्कतद बर्कत

3 देवुळतुहक जोहर आयि! अद तना मगि किर्स्तुना मेटे, पोगोन देवुळदीपतगा मनदनव सबे देव्यान माक ईता.*

4 इतेके ताना मुनेह माट पवित्र मनदना, बाताले कसुरलेवा मनदना इनजोर,* इद बूमतुन पुटिह कीयनामुनेन, माक किर्स्तुना मेटे आचता.*

5 माक जीवा कीसि, येसु किर्स्तुना मेटे तनाडः पिलाडः-पेकोर कीयलाहि,* माक मुनेन आचता.* इद्रम कीयलाहि मुनेन विचर कीस मता, अहे ताना गिर्दा मता.

6 ताना जीवा कीतोग मगि* किर्स्तुना लोक्कुरल माट आताहकु, अद मावा पोगोन लेकालेवा दया कीता. माट तान मान ईसि जोहर कीयना इनजोर, माक अद्रम दया कीता.

7 मावा पोगोन पका दया कीता,* अदिनेनाहक तना मगि नेतुर पोहच डोलताहकु,* मावा पापमतुन मापि कीसि,* ओना मेटे माक पापमताहि विळिसह कीता.*

8 माक आलिस पिसनाह दया कीता, अदिनेनाहक सबे रीतिना बुदि ओसो तेल्व ईता.

9 देवुळि मुने मकिह कीस तासिस मतद पोल्लोतुन, इंजेके माक पुनाह कीता.* इद्रम कीयलाहि ताना गिर्दा मता. मुनेन तना विचर कीस मतपु,* किर्स्तुना मेटे इंजेके अद पोल्लोतुन पेसिह कीता.

10 अद पोल्लो इद्रम मन्हाताः देवुळि तना विचर कीतद कगो एवतस्के,* पोगोटा बूमतगा मनदनव, ओसो इळ्ता बूमतगा मनदनव, सबेटविन जमा आनाह कीसि, येसु किर्स्तुना कयदे ईयन्दु.*

11 ओना संगे माक जोळे कीसि, तना मन्कलोर कीयलाहि माक आचता.* तना विचर कीस मतपु, माक मुनेन आचता.* अद तना बेद्रम विचर कीता, अद इसबते सबे कीता.*

12 इतेके मुनेन किर्स्तुना पोगोन आसा तासतोरल माटु, देवुळतुहक मान ईसि जोहर कीयना इनजोर, अद्रम कीता.

13 मीक पिसिह कीयनद बेसता कबुरता सेतेमतुन, मीट केंजिसि किर्स्तुन विस्वस कीतिर.* विस्वस कीताहकु, देवुळि पोल्लो विळिसस मतपु, तना पवित्र जीवातुन मीवा पोगोन वने उदिह कीता.* कीसि मीवा पोगोन किर्स्तुना मन्कलोर इनजोर, सीना तासतप लेहका कीता.*

* 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 * 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:3 1:3 2 कुरिततोर 1:3 * 1:4 1:4 5:27; कुलुसितोर 1:22 * 1:4 1:4 2:10; 2 तिसलुनितोर 2:13-14; 2 तिमेति 1:9; 1 पत्र 1:20 * 1:5 1:5 रोम सहरतोर 8:14-15 * 1:5 1:5 रोम सहरतोर 8:29 * 1:6 1:6 मत्थ्याल 3:17; मार्कल 1:11; लुकाल 3:19-22; कुलुसितोर 1:13 * 1:7 1:7 रोम सहरतोर 2:4; इपिससतोर 2:4,7; 3:8 * 1:7 1:7 बळयिर 20:28; रोम सहरतोर 3:25-26 * 1:7 1:7 बळयिर 2:38 * 1:7 1:7 रोम सहरतोर 3:24 * 1:9 1:9 रोम सहरतोर 11:25; 16:25; इपिससतोर 3:5-6 * 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:28 * 1:10 1:10 मार्कल 1:15; गलातितोर 4:4 * 1:10 1:10 पिल्लिपितोर 2:10; कुलुसितोर 1:15-16,20 * 1:11 1:11 व्यवस्थाविचरण 4:20; तीतुस 2:14 * 1:11 1:11 रोम सहरतोर 8:29 * 1:11 1:11 3:11 * 1:13 1:13 4:21; कुलुसितोर 1:3-5; याकूब 1:18 * 1:13 1:13 लुकाल 24:49; बळयिर 1:4-5; गलातितोर 3:13-14 * 1:13 1:13 4:30

14 अद मयेनाहक तासतव बेसताडः पोल्लोनु, पेगेके माट दोर्किह कीकल इनजोर, ✨ तना जीवातुन इंजेकेन इसर ईतप लेहका माक ईता. देवुळि माक पूरा विळिसह कीयनद दिया एवनाह, ✨ अद इसर मन्हता. ✨ माट तान्क मान ईसि जोहर कीयना इनजोर, देवुळि अद्रम कीता.

पोलु विस्वसिरिनाहक पार्तना कीस्तोग

15 अदिनेनाहक देवुळि माक इचोन कीसीताहकु, मीट येसुसामिन विस्वस कीतदिन, ओसो देवुळता सबेटोर लोकुरिन मीट जीवा कीयनदिन, नना केंजताहकु, ✨

16 नना पार्तना कीयहपा, मिथेनाहक ऊक-ऊके पार्तना कीसोर महनन. ✨ ओसो देवुळतुन जोहर कीसोर महनन. ✨

17 नना इद्रम पार्तना कीयहनन: मावा येसुसामि किर्स्तुना देवुळतुन, डीसातोगा बाबान मीट पूरा पुनदना इन्जि, ✨ ओग मीक तना बुदि ईथेग, तनाडः विचकिंन मीक पुन्पिह कीथेग. ✨

18 बेचोक बेसताडः पोल्लोन आसा कीयलाहि तना माक केयता, ✨ अचोकिन पुनदलाहि; ओसो मीट नावा पका मोलातोर मन्कलोरिन इन्जि, देवुळ मीक इन्हता. ✨ इदिन पुनदलाहि, देवुळि मीवा बुदगगा पुन्पिह कीथि. ✨

19-20 ओसो हामुरतगडाहि किर्स्तुन जीवा अर्हचि, ✨ देवुळदीपतगा तना तिनळ बाजे राजेम ताकिह कीयलाहि उदिह कीयहपा, ✨ अद बेरा लाव तोहता. माट विस्वस कीतोर तोळ आयलाह, तानगा अदे बेरा लाव मन्हता, ताना लाव बेस्केन मारो, ✨ इदिन मीक पुन्पिह कीथि इनजोर, पार्तना कीयहनन. ✨

21 अदिक्कर ताकिह कीयनव देवतुल्लुक, देयहकु, इव सबेटविहकाय किर्स्तुय बेरोग आंदोग. ✨ इंजेके वने, वायनद कालमते वने, अदिकरताडः पेदिर्क बेचोक मन्हताड, अव सबेटविहकाय ओनाय पेदिर बेरा आंदु. ✨

22 सबेटविन ओग ताकिह कीथेग इनजोर, देवुळि ओना कयदे ईता. ✨ ओने सबेटविन ताकिह केवाल कीसि, विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाह वने, ओने निल्पिह कीता. ✨

23 किर्स्तु विस्वसिरा मुडा तलाता लेहकाडोगु, ✨ विस्वसिर बार ओना मेंदुलाता लेहकाडोरु, ✨ विस्वसिरा मुलु ओसो किर्स्तु, उंदिय मेंदुल आतोर. ओसो सबे पोल्लोन पूरा कीसिवाल किर्स्तुये. ✨

2

विस्वसिरा पिसमुळि बेद्रम बद्दलेम आता

1 मीट मुने देवुळताडः अडोनु बूळे कीसोर मतिर, ओसो पापम कीसोर मतिर. अदिनेनाहक डोलतप लेहका मतिर. ✨

2 देवुळतुन पुनवोर ताकिहत्तोर, अदे अगदे मीट मुने ताकिदिर. ✨ पोगोन वळ्दे मनदनव देयहकना मुक्याल बह ताकिह कीदु, अद्रमलेहकाने ताकिदिर. इंजेक वने देवुळताडः पोल्लोडः केंजवोरिन, अवे देयहकना मुक्याल ताकिह कीस्ता. ✨

3 निटमे माट सबेटोरल वने, ओरा लेहकाने ताकिदल. मावा लाग्वा बुदि बेद्रम लालुस कीदु, अद्रमे कीदल. ✨ मावा मेंदुलि ओसो मावा बुदि बेद्रम ओसोर मंदु, अद्रमे लाग्वाडः कबस्क कीसोर मंदल. ✨ लाग्वाडः कबस्क कीसोर मनाहकु, देवुळि लाग्वाोर सबेटोरिहक निटम सिक्सा ईथना लेहका, माक वने सिक्सा ईस मनालि. ✨

4 मति मावा पोगोन देवुळ वेल्लाय वीळिस जीवा लोपता. ✨ माक अद पका जीवा कीताहकु, ✨

5 बह कीता इतेके, मावा पापमते माट डोलतोर लेहकान मतल, मति माक पूना पिसमुळ ईसि, किर्स्तुना संगे माक वने जीवा अर्हता. देवुळि दया कीताहके, मीट पिसतिर. ✨

6 किर्स्तु येसुना संगे माक जोळे कीसि, ओना संगे माक वने जीवा अर्हता, ✨ अर्हचि पोगोन देवुळदीपतगा किर्स्तु उदिस राजेम ताकिह कीयनद जागतगा, ✨ माक उदिह कीता.

✨ 1:14 1:14 बळयिर 20:32 ✨ 1:14 1:14 1 कुरिततोर 1:30 ✨ 1:14 1:14 2 कुरिततोर 1:22 ✨ 1:15 1:15 फिलेमोन 4-5 ✨ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 1:9-10; कुलुसितोर 1:9-10 ✨ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 1:8 ✨ 1:17 1:17 4:13 ✨ 1:17 1:17 1 कुरिततोर 14:6 ✨ 1:18 1:18 4:4; कुलुसितोर 1:25-27; 2:1-3 ✨ 1:18 1:18 3:16 ✨ 1:18 1:18 कुलुसितोर 1:9-10 ✨ 1:19-20 1:19-20 बळयिर 2:24 ✨ 1:19-20 1:19-20 मार्कल 16:19; बळयिर 2:33; इपिसुसतोर 2:6 ✨ 1:19-20 1:19-20 3:7; फिलिपितोर 3:21; 1 पत्र 4:11 ✨ 1:19-20 1:19-20 3:7; 6:10; कुलुसितोर 1:29 ✨ 1:21 1:21 3:10; 6:11-13 ✨ 1:21 1:21 मक्याल 28:18; इपिसुसतोर 4:10; कुलुसितोर 1:16; 2:10 ✨ 1:22 1:22 देवुळताडः पाटाडः 8:6; 1 कुरिततोर 15:27 ✨ 1:22 1:22 4:15; 5:23; कुलुसितोर 1:18; 2:19 ✨ 1:23 1:23 1 कुरिततोर 11:3 ✨ 1:23 1:23 1 कुरिततोर 12:27 ✨ 1:23 1:23 3:18-19; 4:10; कुलुसितोर 3:11 ✨ 2:1 2:1 4:18; कुलुसितोर 2:13-14 ✨ 2:2 2:2 5:6; कुलुसितोर 3:7 ✨ 2:2 2:2 योहन 12:31; इपिसुसतोर 4:17; 6:11-13; 1 पत्र 4:3 ✨ 2:3 2:3 1 योहन 2:15-16 ✨ 2:3 2:3 1 कुरिततोर 6:11; मक्यालितोर 5:16-17 ✨ 2:3 2:3 रोम सहरतोर 1:18; कुलुसितोर 1:21; 2 पत्र 2:14 ✨ 2:4 2:4 1:7; तीतुस 3:4-5 ✨ 2:4 2:4 योहन 3:16 ✨ 2:5 2:5 बळयिर 15:11 ✨ 2:6 2:6 कुलुसितोर 2:12 ✨ 2:6 2:6 1:19-20

7 किर्स्तु येसुन लोहचि, माक पका जीवा कीसि, माक वेहता वावप वेल्लाय दया कीता इनजोर, ✧ वायनद कालमते सबेटोरिन तोहतालाह, अद्रम कीता. ✧

8 देवुळि मीक दया कीताहकु, मीट किर्स्तुन विस्वस कीतिर, अदिनेनाहक मीक पिसिह कीता. ✧ देवुळता पिसमुळतुन दोर्किह कीयलाह, मीट बाताले केविर; इद पूरा देवुळता दर्मी आंदु. ✧

9 अदिनेनाहक नना बेसताड कबस्क कीताहकु, देवुळि नाक पिसिह कीता इनजोर, मियगा बोगे बह पोगयमाकेग. ✧

10 निटमे देवुळिये माक किर्स्तु येसुना संगे जोळे कीसि, माक पूना पुटमुळ, पूना जीवा ईता. ✧ किर्स्तुना संगे जोळेम आसि, माट बेसताड कबस्क कीसोर ताकना इनजोर, ताना विचर मता. ✧ अव कबस्किन अद मुनेन तयर कीता.

किर्स्तुना मेटे सबेटोरि विस्वसिर उंदिये

11 पुटगुट्टाहि मीट यहुदि आयवाहकु, डायना रिवज केविर. डायना रिवज कीतम इनजोर इनवालोर, यहुदि मन्कलोर आंदुर. मीक डायना रिवज केवोर इनजोर, वेर यहुदिर पास्किहतोर. (डायना रिवज वने तमा मेंदुलतगा, मन्कना कयदे कीयनद कबळ आंदु.) ✧ किर्स्तुन विस्वस केवस्के, मीट बेद्रम मतिर, अदिन सीता कीस ऊळट्टु. ✧

12 अस्के मीट किर्स्तुना संगे कलियवा मतिर; इग्रयेल मन्कलोर मुल आयवा मताहकु, मीक देवुळता साध्रम दोर्का. ✧ देवुळि इग्रयेल मन्कलोरिन वेल्लाडे मल्काड तना पोल्लो करल कीस मता, ✧ मीट अव करल्कनगा कलियविर आस मतिर. इद ब्रमतगा आसालेवा, देवुळलेवा मतिर. ✧

13 मुने देवुळतगडाहि मीट जेक मतिर. मति इजेके किर्स्तु येसुना मेटे, देवुळि मीक तना एरे तता. ✧ किर्स्तु तना नेतुर पोहच डोलताहकु, देवुळ अद्रम कीता. ✧

14 यहुदिरिन ओसो यहुदि आयवोरिन ओग कलियिह कीसि, माक उंदिय मुल कीतोग. मावा नडुम गूरे अडम आतप लेहका, माट रेंड तुंगाड आसि, कलियवा मतल. मति किर्स्तु तना डोलिसि, मावा नडुम गूरेता लेहका, अडम मतद कोटुलतुन पिळ्पळ कीतोग. ✧

15 यहुदिरिन ओसो यहुदि आयवोरिन, पूना मन्कन पुटिह कीतप लेहका, कतमतोरिन उंदिय कीतोग. इद्रम रेंड आसि तुंगाना मुडुन कलियिह कीतोग. ✧ अद्रम काल्हपलाहि, मोसानाड अडोना रीतरिवाज्किन मायिह कीतोग. इद्रम यहुदिर ओसो यहुदि आयवोरिन कलियिह कीतोग. ✧

16 हक्कनागुटातगा डोलताहकु, रेंड आस तुंगाना मुडोर ओर्विहक-ओर्वोग पोस मतद कोटुलतुन मायिह कीतोग. अद्रम डोलताहकु, इकेडा-अकेडा मुडुन, देवुळता संगे कलियिह कीस, उंदिय मेंदुलतोर कीसीतोग. ✧

17 किर्स्तु वासि, देवुळता संगे कलियनद कबुरतुन पोक्कुर कीतोग. ✧ तानगुडाहि जेक मतोरीर, मीक वने अदे कबुर पोक्कुर कीतोग. ताना एरे मतोरीहक वने अदे कबुरतुन पोक्कुर कीतोग. ✧

18 बह इतके, इजेके देवुळतगडा जीवा, यहुदिरगा ओसो यहुदि आयवोरगा वने मन्हता. अदिनेनाहक इजेके माट रेंड आस तुंगाना मन्कलोरल, किर्स्तुना मेटे देवुळबाबानगा दाया पगयहनल. ✧

19 यहुदि आयवोरिर, मीट मुने देवुळतुन पुनवालेवा, ताना मन्कलोरगा कलियवा मतिर. ✧ इजेके ओरा संगे देवुळता मन्कलोरिर आतिर, ओरा संगे ताना लोतोरिर वने आतिर. ✧

20 जोता दोहचि ताना पोगोन लोन पंडटप लेहकाने, किर्स्तुनाड बळयिर ओसो देवुळता जीवाते वळहकवालोर काग्रहतव पोल्लोनाहि, देवुळ वने मीट विस्वसि मुडुन निव्पिह कीयलाह आता. ✧ किर्स्तु येसुये ताना मूलाता आदर बंडालेहका आतोग. ✧

21 (मीट विस्वसि मुल ओना संगे जोळेम आस महनिर.) लोन पंडिहपा, पूरा लोतुन बेस जोळे कीसोर अतप लेहका, मीट सामि मननद पवित्र लोन आयलाहि, किर्स्तु मीक तग्रचोर दायलाह आतोग. ✧

✧ 2:7 2:7 रोम सहरतोर 2:4; इपिससतोर 1:7 ✧ 2:7 2:7 1 तिमीति 1:16; तीतूस 3:4-5 ✧ 2:8 2:8 बळयिर 15:11; रोम सहरतोर 5:2; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 3:24; इब्रितोर 6:4-6 ✧ 2:9 2:9 रोम सहरतोर 3:28; 1 कुरिततोर 1:29; 2 तिमीति 1:9 ✧ 2:10 2:10 गलातितोर 6:15 ✧ 2:10 2:10 1:4; 4:1,2,4; 2 तिमीति 2:21; तीतूस 2:14 ✧ 2:11 2:11 रोम सहरतोर 2:26,28 ✧ 2:11 2:11 5:8 ✧ 2:12 2:12 रोम सहरतोर 9:4; कुलुसितोर 1:21 ✧ 2:12 2:12 गलातितोर 3:17; इब्रितोर 8:6 ✧ 2:12 2:11-12 1 कुरिततोर 12:2; गलातितोर 4:8; इपिससतोर 4:18; 1 तिसलुनितोर 4:13 ✧ 2:13 2:13 यशायाह 57:19; बळयिर 2:39 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 3:25-26; कुलुसितोर 1:20 ✧ 2:14 2:11-14 यशायाह 9:6; रोम सहरतोर 11:17; 1 कुरिततोर 12:13; गलातितोर 3:28; कुलुसितोर 3:11,15 ✧ 2:15 2:15 गलातितोर 3:28; 6:15; कुलुसितोर 1:21-22; 3:10-11 ✧ 2:15 2:15 कुलुसितोर 2:13-14 ✧ 2:16 2:16 2 कुरिततोर 5:18; इपिससतोर 3:5-6; 4:4; कुलुसितोर 1:20,22; 3:15 ✧ 2:17 2:17 बळयिर 10:36 ✧ 2:17 2:17 यशायाह 57:19 ✧ 2:18 2:18 रोम सहरतोर 5:2; 1 कुरिततोर 12:13; इपिससतोर 3:12; 4:4; इब्रितोर 4:16; 7:25; 10:19-20,22 ✧ 2:19 2:19 1 पत्र 2:11 ✧ 2:19 2:19 पिलिपितोर 3:20; इब्रितोर 12:22-23 ✧ 2:20 2:20 मथ्याल 16:18; 1 कुरिततोर 3:10; इपिससतोर 3:5-6 ✧ 2:20 2:20 देवुळताड पाटाड 118:22; लकाल 20:17; 1 कुरिततोर 3:11 ✧ 2:21 2:21 4:15-16; कुलुसितोर 2:19

22 किर्स्तुना संगे मीट जोळेम आताहकु, ओग मीक वने दुस्रोरे विस्वसिरा संगे, जोळे कीसोर दायलाह आतोग. ओसो मीट देवूळता जीवा मनदनद जागा आयलाहि, * मीक विस्वसि मडुन पंडसोर दायलाह आतोग.*

3

यहुदि आयवोरगा सेवा कीयलाहि, देवुळि पोल्न आचता

1 इव सबे पोल्लोन सीता कीसि, नना पोल्नन (मियेनाहक पार्तना कीयहनन) ... * नना मीट यहुदि आयवोरगा, किर्स्तु येसुना कबळ कीताहके, * जेलते महनन.*

2 मियेनाहक इद कबळ कीयलाहि, देवुळि नाक देव्या ईता, * इद पोल्लोतुन वने मीट केंजिस मनदकिर.

3 देवुळि तना मकिस मतद पोल्लोतुन नाक तोहचीता, * अद पोल्लोता लोप्पा नना पोगोन उचुन-उचुन रासतन.*

4 नना रासतन अव पोल्लोन मीट अर्वतस्के, किर्स्तुना लोप्पा मकिस मतद पोल्लो, नाक बेद्रम तेळियता इनजोर, मीट पुनदकिर.*

5-6 अद पोल्लो इद्रम मन्हता: यहुदि आयवोर बेसता कबुरतुन विस्वस कीतोर, कीताहकु देवूळता बर्कत किर्स्तुन विस्वस कीतोर यहुदिरा संगे, ओरिहक वने दोर्किहता. * ओर ओसो यहुदि विस्वसिर, उंदिय मेदुलतोर आतोर. * अदिनेनाहक किर्स्तु येसुनोरनाहक, देवुळि पोल्लो विळिसस मतविन, पूरा दोर्किह कीतोर. * देवुळि तासिस मतद इद पोल्लोतुन, मुनेटा कालमतोर मन्कलोरिहक तोहवा मता. मति इंजेके किर्स्तुनाड पवित्र बळयिरिहक, ओसो देवूळता कबुरतोरिहक, तना जीवाता मेते तोहचीता.*

7 देवुळि नयगा तना लावतुन पका ताकिह कीताहकु, * नाक इद बेसता कबुरतुन पोकुर कीयनद सेवता देव्या दोर्कता.*

8 देवूळता मन्कलोर सबेटोरिहकाय, ननाय ओसोय उड्लोनन, * तेला मति देवुळि नाक इद देव्या ईता: इतेके किर्स्तुनगा बेचोन लेकालेवा बर्कत दोर्किहता इनजोर. * यहुदि आयवोरगा अन्जि, कबुर वेहतनद सेवा नावा कयदे ईता.*

9 सबेटविन पुटिह कीतद देवुळि. * इद पोल्लोतुन मुने वेल्लाय जोम आनाह, पुन्पिह केवा तासिस मता. मति इंजेके अद पोल्लोतुन सबेटोर मन्कलोरिहक तोहतनद कबळतुन वने, नाक देव्या कीसि ईता.*

10 इद्रम आसि विस्वसिरा मुडा मेते, पोगोटा बूमतगा मन्जि अदिकर ताकिह कीयनव देवतुल्किनु, देयहकिनु, * देवुळि उंद पोल्लो तोहतना मता. अद बेद इतेके, सबे पोल्लोने ताना बुदि बेचोटा बेरा मन्हता इन्जि, अव पुनिड इनजोर.*

11 सुसुनेताहि देवुळि इद्रम कीयलाहि, विचर कीस मता. * इंजेके मावा सामि किर्स्तु येसुना कयदे तान पूरा कीता.

12 येसु किर्स्तुना संगे माट जोळेम आताहकु, ओन विस्वस कीताहकु, इंजेके रेयालेवा, दीराते, बर्वसते, देवूळता एर माट दाषा पगयहनल.*

13 अदिनेनाहक नना जेलतगा मियेनाहक सिक्सा आयनदिन ऊळिस, मीट ओरम आयमाट इनजोर, मीक वेहतहनन. * (किर्स्तुनगा मनदनद बर्कततुन, मीट यहुदि आयवोरगा एव्हिसह कीताहके, नाक इद्रम आता इतेके,) नावा तिपलतेनाहक वने, मीवाय पायदा आस्ता.*

किर्स्तु माक बेचोन जीवा कीतोग

14 (अद्रमलेहकाने देवुळि मीट यहुदि आयवोरिहक कीतव) सबेटविन सीता कीसि, नना मिंडाड कोटिसि, पोगोटोग देवूळबाबान (मियेनाहक पार्तना कीयहनन):

15 पोगोटोड आयिड, बूमतोर आयिर, सबेटोराड लोहकना पेदल इतेके पोगोटोग देवूळबाबाले.

16 ओन इद्रम पार्तना कीयहनन: ओना पका बेरा डीसाता इसबते, * मीवा जीवातुहक, तना जीवाता मेते, पका लाव ईयेग.*

* 2:22 2:22 3:17 * 2:22 2:20-22 1 कुरिततोर 3:9,16 * 3:1 3:1 पोल् इगा पार्तनाता पोल्लोतुन रोमिह कीस्तोग, दुस्राड पोल्लोन वेहता बोदिहहता. पया वचन 14 अगा पार्तनाता पोल्लोतुना मल्स वास्तोग. * 3:1 3:1 2 कुरिततोर 1:6 * 3:1 3:1 4:1; 2 तिगोति 1:8; फिलेमोन 1-2,8-9,23 * 3:2 3:2 1 कुरिततोर 9:17; कुलुसितोर 1:25-27 * 3:3 3:3 रोम सहरतोर 11:25; 16:25; 1 कुरिततोर 2:9-10; 2 कुरिततोर 12:1; इपिससूतरे 6:19-20; 2 पत्र 3:15 * 3:3 3:3 1:9-10 * 3:4 3:4 2 कुरिततोर 11:6 * 3:5-6 3:5-6 गलातितोर 3:29 * 3:5-6 3:5-6 2:16 * 3:5-6 3:5-6 रोम सहरतोर 8:17 * 3:5-6 3:5-6 1 कुरिततोर 2:9-10; 12:28; इपिससूतरे 1:9; 2:20; 2 पत्र 3:2 * 3:7 3:7 1:19-20 * 3:7 3:7 1 कुरिततोर 3:5; इपिससूतरे 1:19-20; कुलुसितोर 1:23 * 3:8 3:8 1 कुरिततोर 15:9 * 3:8 3:8 1:7 * 3:8 3:8 बळयिरि 9:15; 1 तिगोति 2:7 * 3:9 3:9 तोहचीतव पोल्लोड 4:11 * 3:9 3:9 रोम सहरतोर 11:25; 16:25; इपिससूतरे 6:19-20 * 3:10 3:10 1:21; 6:11-13; कुलुसितोर 2:10,15 * 3:10 3:10 रोम सहरतोर 11:33; 1 कुरिततोर 2:7 * 3:11 3:11 1:11 * 3:12 3:12 रोम सहरतोर 3:21-23; 2 कुरिततोर 3:4; इपिससूतरे 2:18; इब्रितोर 10:35; 1 पत्र 3:18; 1 योहन 2:28 * 3:13 3:13 2 कुरिततोर 4:1 * 3:13 3:13 2 कुरिततोर 1:6 * 3:16 3:16 1:18 * 3:16 3:16 रोम सहरतोर 7:22; 1 कुरिततोर 16:13; 2 कुरिततोर 12:9

17 ओसो मीट किस्तुन विस्वस कीताहकु, मीट ओना गूनमते ऊटिस, मेगिस मनदना इन्जि, ओग मीवा जीवातगा जागा आयोग.*

18-19 अह मतेके, वेहता वावप अचोन लोकालेवा, किस्तु माक जीवा कीस्तोग इनजोर, मीट ओसो देवुळता मन्कलोर सबेटोर पुनजोर दाकिर. अद्रम आसोर, मीवा गून देवुळता गूनता लेहका बाताले कमिलेवा मनदगा.*

20 इंजेके देवुळि मावा जीवातगा तना लावते कबळ कीसोरन मन्हता. माट बेचोन ताल्हकहनल, विचर कीयहनल, तान्काय वीळिस-वीळिसि कबळ कीसीया पगायहता.*

21 विस्वसिरा मुडगा ओसो किस्तु येसुनगा, तान्क अमेसा-अमेसातुहक मान दोर्कसोरन मनि. आमेन.

4

उंदिय मेंदुलि मति दुसाड-दुसाड कबस्कु

1 इव सबे पोल्लोनेनाहकु, देवुळि मीक तना मन्कलोर आयना इन्जि केयता, तेन सीता कीसि, तान्क विचर वातपु ताकाट. मीट इद्रम तारुना इन्जि, नना सामिनेनाहक जेलते मनवानन, मीवाड काल्काय अरयहनन.

2 इतेके मीट उड्ला बुदतोरि आम्हट, कुलुल बुदते मन्हट, दुस्रोग मीक तिपल कीतेक वने, ओड आयवा केमेन मन्हट. दुस्रोग तपतुन गूनमते आपिसि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट.*

3 देवुळता गूनमते ताना जीवा मीक कलियिह कीता, अदिहक मीट पूरा जीवाताहि, उंदि एकाते मनदलाह ऊळाट.*

4 सबेटोर विस्वसिरा मुल उंदिय मेंदुलि. अद मुडगा मनदनद देवुळता जीवा उंदिय आंदु, सबेटोर विस्वसिरिन देवुळ उंदिय आसाते पिसलाह केयता.*

5 येसुसामि वगोगे मावा सामि. माट कतमतोरल ओनाय पेदिरते एग मीतल. ओसो विस्वसता उंदिय अगदे ताकिहनल.

6 मावा कतमतोरा ओर्वोगे देवुळबाबाल आंदोग. ओग माक कतमतोरिन ताकिह कीस्तोग. मावा कतमतोरा मेटे तना बुदतुन पुन्पिह कीस्तोग. मयगा कतमतोरागा जागा वने आस्तोग.*

7 मति किस्तु तना विचर कीतद इसबते, अलग-अलग सेवातेनाहक, माक ओर्वोग-ओर्वोग मन्कहक देव्या तूसि इंतोग.*

8 देवुळता सान्नमतगा, तेना लोप्पा मुनेन रासतद मन्हता:

ओग पोगोन अतोग अद वेलाते,

तना पोस दोहतोर कोटेतोरिन तना पेके वाटिस ओतोग. *

लोकुरिहक बेसतल माल इंतोग.*

इनजोर रासतद मन्हता.*

9 (पोगोन अतोग इनजोर इतेके, मुनेन ओग इळता बूम एवनाह रेगतोग इनजोर आस्ता.

10 इळन रेगतोग, पोगोन तगडतोग, ओर्वोगे आंदोग, ओग किस्तुये. सबेटविन पूरा ताकिह कीयलाहि, पोगोटा बूमतुहकाय अबर अतोग.*)

11-12 देवुळता मन्कलोरिन ताना सेवातेनाहक ओपे कीयलाहि, किस्तुन विस्वस कीतोगा मुलु, विस्वसते बेस मेगिस मनदलाहि, अलग-अलग सेवातेनाहकु, विस्वसिरिन निल्लिह कीतोग. उचुरिन ओनाड बळयिर आयलाह निल्लिह कीतोग; उचुरिन देवुळता जीवाते वळहकवालोर आयलाह, उचुरिन बेसता कबुर पोकुर कीसोर तिरियलाह, उचुरिन विस्वसिरा मुडुन ऊळेवाळे कीसोर ओरिन काहहतलाह निल्लिह कीतोग.*

13 माट सबेटोरल उंदिय एकाते, देवुळता मगिन विस्वस कीसोर ओन पुनजोर मनदना, सबे पोल्लोने किस्तु बेद्रम बाताले कमिलेवा मन्हतोग, अद्रमलेहकाने माट वने आयना इन्जि, ओना विचर मन्हता.

* 3:17 3:17 1 कुरिततोर 3:6; कुलुसितोर 1:23; 2:7 * 3:17 3:17 योहन 14:23; इपिसस्तोर 2:22 * 3:18-19 3:18-19 पिलिपितोर 4:7 * 3:18-19 3:18-19 रोम सहरतोर 8:35-36,38-39 * 3:18-19 3:18-19 1:23; कुलुसितोर 2:10 * 3:20

3:20 रोम सहरतोर 16:25 * 3:20 3:20 2 कुरिततोर 9:8 * 3:21 3:21 रोम सहरतोर 11:36 * 4:1 4:1 2:10; पिलिपितोर 1:27; कुलुसितोर 1:9-10; 2:6; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 4:1 * 4:1 4:1 3:1 * 4:2 4:2 1 पवु 3:8 * 4:2 4:2 कुलुसितोर 3:12-13 * 4:3 4:3 कुलुसितोर 3:14-15 * 4:4 4:4 रोम सहरतोर 12:4-5 * 4:4 4:4 1 कुरिततोर 12:4-6; इपिसस्तोर 1:18; 2:16,18 * 4:5 4:5 1 कुरिततोर 8:6 * 4:6 4:6 रोम सहरतोर 11:36 * 4:7 4:7 रोम सहरतोर 12:3; इब्रितोर 2:3-4 * 4:8

4:8 कुलुसितोर 2:15 * 4:8 4:8 देवुळताड पाटाड 68:18 * 4:8 4:8 मुनेटा कालमते लळयतुहक अतोर सीपयकु, तान्क ओरम आतोरिन दोहचि तंदु, ओसो ओरम आतोर लोकुरिहक दोर्कतद मादुन तमा लोकुरिहक तूसि इंदु. अद्रमलेहकाने देवुळता कोटेतोरिन, किस्तु ओर कीसि माक देव्या इंतोग.

* 4:8 4:4-8 1 कुरिततोर 12:4 * 4:10 4:10 1:23 * 4:10 4:10 1:19-21; इब्रितोर 4:14-15; 7:26 * 4:11-12 4:11-12 रोम सहरतोर 14:19; 2 कुरिततोर 13:9 * 4:11-12 4:11-12 1 कुरिततोर 12:7 * 4:11-12 4:11-12 बळयिर 2:18 * 4:11-12 4:11-12 1 कुरिततोर 14:6 * 4:11-12 4:11-12 बळयिर 13:1; 1 कुरिततोर 12:4 * 4:13 4:13 योहन 6:69; इपिसस्तोर 1:17; पिलिपितोर 3:8,10-11 * 4:13 4:13 1 कुरिततोर 2:6; 14:20; गलातितोर 4:19; कुलुसितोर 1:28; 2 पवु 1:4

- 14 अदिनेनाहक वायनव दियोने, माट उड्लोरा लेहका मनवल. ✧ बोव्से मन्कलोर तमा सत्रल बुदते, माक लेसिह कीयनदायो. ✧ ओर काहहतव दुस्राड-दुस्राड पोल्लोन केंजिसि, वळ्यु इके-अके तिर्हंतद ओडाता लेहका माट आयनदायो. ✧
- 15 अद्रम आयवा, माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर, देवुळता सेतेमता पोल्लो वळ्हककल. इद्रमलेहका माट बेर्सिसि सबे पोल्लोने, मावा तलाता लेहकाडोगु ✧ किर्स्तुना लेहका आयकल. ✧
- 16 बेद्रम पूर मेटुलि सीराना मेटेने जोळेम आस मन्हता; ओसो कयक-कालक, कौडाड बाताड, आपुना-आपुना कबळतुन बेस कीतेकेन, मेटुलि बेस बेर्सिहता; अद्रमलेहकाने विस्वसिरा मुल वने, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसि, तक्क देवुळि ईतद कबळतुन बेस-नेहना कीतेकेन, विस्वसते बेर्सिसोर दास्तोर. ✧

किर्स्तुनगाने पूना पिसमूळ दोर्किहता

- 17 अदिनेनाहक नना सामिना अदिकरते मीक इद्रम वेहतलाह आतन: देवुळतुन पुनवोर ताकनद आगदे ताकमाट. ✧ ओर बेव विचर्कने ताकिहतेर, अव सबे उगसताड आंदुड. ✧
- 18 ओरा बुद केंगम आसि, ✧ गंगा पोयतप लेहका आता. देवुळता अगदुन, ताना पोल्लोतुन, मुर्तिय पुनोर. ✧ अदिनेनाहक तानगडाह एगिसि, देवुळ इयनद पिसमूळतुन दोर्किह केवोर. ✧
- 19 ओरिहक मुर्तिय लजा वावो, ओर विचर वातप करबताड कबस्क कीयलाह गिर्दा आस्तोर. सबे रीतिनाड साखाल बुदताड कबस्किन कीसोरने मन्हतेर. ओरा लालुस बेस्कने मारो. ✧
- 20 मति किर्स्तुना लोपणा मीट कगयतिर, अव पोल्लोड इद्रमताड आयोड, ✧ (अदिनेनाहक ओरा लेहका माट पिसनद आयो). 21 मीट किर्स्तुना लोपणाडाड पोल्लोन निटम केंजतिर, ओसो येसु वेहतद सेतेम पोल्लोतुन ओनाड सेवकिरगडाहि कगयतिर. ✧
- 22 इद्र काहमुळता इसबते, मीट मुने ताकिदिर अद पाळना बुदतुन पोहचीम्हट. ✧ मीट अद मुनेता बुदते मनदहपा, लागवाड कबस्क कीयलाह लालुस कीदिर. अद लालुस मीक लेसिह कीसि बूळे कीदु. ✧
- 23 ओसो मीट कगयतप, देवुळ मीक पूना बुदि, पूनाड विचर्क इयि. ✧
- 24 अद पूना बुदतुन, देवुळि तना सेतेम पोल्लोता मेटे, तना लेहका सेतेम कीता, पवित्र कीता. ✧ अदिनेनाहक मीवा पाळना बुदतुन पोहचि, देवुळ ईतद पूना बुदते ताकाट. ✧
- 25 इजेके पुनोर मन्कलोर आताहकु, इद्रमलेहका मन्हटु: माट उंदिय मेटुलतेरल महनल, ✧ अदिनेनाहक जोल वळ्हकनदिन विळिसिसि, ओर्विहक-ओर्वोना संगे सेतेम वळ्हकाट. ✧
- 26 बेचोन ओड वातेक तेला, अद ओड मीक पापमते अर्हमाकि. ✧ पोळद अनवाये मीवा ओड रेगि!
- 27 मीवा जीवातगा देयहकना मुक्यान नेडलाह अग एमाट. ✧
- 28 मियगा बोर बोर मुने कलसोर वातोर, ओर इजेके कलमाकिर. मति तमाड कयकने नाळेह केवालेवा, कबळ कीयिर. अस्के ओर तमा कह्तेमते कमय कीसि, गर्ज अरतोरिहक इया वने पगयनुर. ✧
- 29 बेदे लाव्वा पोल्लो मीवा तोडटगडाहि पेसमाकि, ✧ मति केजवालोरिहकु पायदा आयनव पोल्लोड पेसिड! ओरिहक बातालता गर्ज मन्हता, तान ऊळिसि, ओरा कबळतुहक अरयनव पोल्लोड वळ्हकाट. ✧
- 30 मीट देवुळता मन्कलोरिर आतिर, आकि दियाते देवुळि मीक पूरा विळिसिह कीयगा इनजोर तोहतलाहि, तना पवित्र जीवातुन, मीक उंद सीनाता लेहका ईता. ✧ अदिनेनाहक देवुळता पवित्र जीवातुन दुकम आनाह केमाट. ✧
- 31 कोटुल कीयना, ओड आयना, कुळसा आयना, वकैयना, लजा कीयना, इव सबेटविस्किन लागवाड पोल्लोना संगे, मीवा जीवातगडाह जेक कीम्हट. ✧

- ✧ 4:14 4:14 1 कुरिततेर 14:20 ✧ 4:14 4:14 1 कुरिततेर 3:19; 2 कुरिततेर 4:2; 11:3 ✧ 4:14 4:14 इब्रितेर 13:9; याकुब 1:6; यहुदास 12 ✧ 4:15 4:15 1:22 ✧ 4:15 4:15 1 कुरिततेर 11:3; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 4:16 4:16 रोम सहरतेर 12:4-5; इपिसुसतेर 2:21; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 4:17 4:17 2:2 ✧ 4:17 4:17 कुलुसितोर 2:18; 1 पत्र 1:18-19; 2 पत्र 2:18 ✧ 4:18 4:18 मार्कल 3:5; रोम सहरतेर 11:7 ✧ 4:18 4:17-18 बळयिर 3:17; 17:30; रोम सहरतेर 1:21-22; इब्रितेर 5:2; 9:7; 1 पत्र 1:14 ✧ 4:18 4:18 2:1,12 ✧ 4:19 4:19 रोम सहरतेर 1:24-26,28; कुलुसितोर 3:5; 1 तिमाति 4:2 ✧ 4:20 4:20 मथ्याल 11:29 ✧ 4:21 4:21 रोम सहरतेर 10:14; इपिसुसतेर 1:13; कुलुसितोर 1:6-8; 2:7 ✧ 4:22 4:22 रोम सहरतेर 6:6; इब्रितेर 12:1; याकुब 1:21; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 4:22 4:22 2 कुरिततेर 11:3; इब्रितेर 3:13 ✧ 4:23 4:23 रोम सहरतेर 12:2; कुलुसितोर 3:10 ✧ 4:24 4:24 2 पत्र 1:4 ✧ 4:24 4:24 रोम सहरतेर 6:2-4; 12:2; 13:14; इपिसुसतेर 2:10; कुलुसितोर 3:12 ✧ 4:25 4:25 रोम सहरतेर 12:4-5 ✧ 4:25 4:25 जकर्याह 8:16; कुलुसितोर 3:9 ✧ 4:26 4:26 देवुळताड पाटाड 4:4; याकुब 1:20 ✧ 4:27 4:27 याकुब 4:7 ✧ 4:28 4:28 लुक्कल 3:11; बळयिर 20:35; 1 कुरिततेर 4:12; 1 तिसलुनितोर 4:11-12; 2 तिसलुनितोर 3:7-8,11-12; 1 तिमाति 6:18; तीतुस 3:14 ✧ 4:29 4:29 मथ्याल 12:34; इपिसुसतेर 5:4; कुलुसितोर 3:8 ✧ 4:29 4:29 समोपदेशक 10:12; रोम सहरतेर 14:19; कुलुसितोर 4:6; 1 तिसलुनितोर 5:11 ✧ 4:30 4:30 1:13 ✧ 4:30 4:30 यशायाह 63:10 ✧ 4:31 4:31 रोम सहरतेर 3:14; कुलुसितोर 3:8,19; 1 पत्र 2:1-3

32 ओर्विहक-ओर्वोग गनमते मन्हटु, ओसो दुओरिन ऊळिस जीवा लोपवालोरिर आम्हटु. किर्स्तुना मेटे देवुळि मीवा पापमतुन मापि कीता. ✧ अद्रमे मीट वने ओर्विना-ओर्वोग कीतव कसुकिंन मापि कीसीम्हटु. ✧

5

वेहचता पिसमुळि

1 मीट देवुळताड पिलाड-पेकोरिर आतिर, अद मीक जीवा कीता, अदिनेनाहक देवुळ कीयना लेहका, मीट वने कीम्हटु. ✧
2 किर्स्तु माक जीवा कीसि, मयेनाहक डोलिस मन्जि, तना मेंदुलतुन गम-गम एस्कतद, देवुळतुहक विचर वायनद मोक ईतोग. ✧ बेद्रम किर्स्तु माक जीवा कीतोग, अद्रम मीट वने ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर मन्हटु. ✧

3 साखाल कबळि, करब बुदताड सबे कबस्कु, लालुसि, इव कबस्किन मीट कीयनद आयो. इविसकना लोप्पा वळ्हकनद वन आयो. इव पोल्लोड देवुळता मन्कलोरिहक ओप्पना लेहकाडाड आयोड. ✧

4 लजाताड पोल्लोड, बुदलेवव पोल्लोड, करबताड कन्डे पोल्लोड, इव मीक ओप्पना लेहकाडाड आयोड. ✧ मति देवुळतुन जोहर कीयनव पोल्लोडे, मीक ओप्पनव पोल्लोड आंदुड.

5 साखाल मन्कल, करब बुदतोग मन्कल, कोताना, सामनता लालुस आयवाल मन्कल (अद्रम कीयना इतेके, बोमापूजा कीतपे आस्ता), किर्स्तु ओसो देवुळि राजेम ताकिह कीयनगडा मुडोग आया परावोग, ✧ इद पोल्लोतुन बेस-नेहना पुनदकिर!

6 बोगे कबळतुहक अरवव पोल्लोड काहच, मीक लेसिह कीयलाह एमाटु. ✧ देवुळता पोल्लो केजवोर अद्रमताड कबस्क कीस्तोर, ✧ अदिनेनाहक अद ओरिहक निटम पका सिकसा ईस्ता. ✧

7 अदिनेनाहक ओर अद्रमताड कबस्क कीयहपा, मीट कलियमाटु. ✧

8 मुने मीट ईकळते मतप लेहका ताकिदिर, ✧ मति इंजेके मीट सामिना लोकरिर आताहकु, देवुळता वेहच मियगा मन्हता. ✧ अदिनेनाहक वेहचतगा मनवालोरि लेहकान ताकाटु. ✧

9 अह ताकतेके मीट बेसताड केवालोरिर, कर्तुळते मनवालोरिर, सेतेमते पिसवालोरिर आयकिर.

10 अमेसा सामिहक विचर वायनव पोल्लोड बेव इनजोर पुन्हटु. ✧

11 ईकळते ताकवालोरि पायदालेवाड कबस्कनगा कलियमाटु. ✧ मति ओराड कबस्किन पिडम-पडम तेळियिह कीम्हटु. ✧

12 ओर मकिस मकिस कीयनव कबस्किन वळ्हकलाह वने लजा वास्ता.

13 ईकळते मननद मादुन वेहचतगा ततस्के, अद निटम बाताल मालु इनजोर दिसिहता. ✧ अद्रमे मकिस मकिस कीयनव कबस्किन पेसिह कीयहपा, अव बेद्रमताड इनजोर दिसिहताड.

14 बेव कबस्कनगा वेहच दीचिहता, अव वने दीचिहताड. अदिनेनाहक इद्रम वेहतद मन्हता:

“ए पापमते उंजवानि! तेदा!

देवुळतगडाहि एगिसि, डोलतप लेहका मनवानिन.

इंजेके जीवा अर्मु! ✧

किर्स्तु तना वेहचतुन नीवा पोगोन अर्हतनोग ✧”

इनजोर वेहतद मन्हता. ✧

15 अदिनेनाहक नना वेहतलाह आतन: मीट बेद्रम ताकलाह आतिर इनजोर, बेस-नेहना ऊळट! बुदलेवोरा लेहका ताकमाटु! बुदतोर, तेल्चतोर लेहका ताकाटु!

16 इद कालमतोर लोकर लागोर, ✧ अदिनेनाहक किर्स्तुना साक्सि आयलाह, मीक मोका दोर्कतेके, तान विळसमाट. (पया मीक मोका दोर्को आयाग.) ✧

17 तेल्चलेवा मनमाटु, मति सामिहक विचर वायनद पोल्लो बाताल इनजोर, बेस पुन्हटु. ✧

✧ 4:32 4:32 मन्थाल 6:14-15 ✧ 4:32 4:32 1 कुरिततोर 13:4; 2 कुरिततोर 2:7; इपिससतोर 5:1; कुलुसितोर 3:12-13; 1 पत्र 3:8

✧ 5:1 5:1 मन्थाल 5:48; लकाल 6:36; इपिससतोर 4:32; मिलिपितोर 2:15 ✧ 5:2 5:2 पिसमुळि 29:18,25; योहन 6:51; 13:34; रोम

सहरतोर 4:24-25; 8:37; 2 कुरिततोर 2:15; इपिससतोर 5:25; इब्रितोर 7:27; 9:14; 10:12 ✧ 5:2 5:2 रोम सहरतोर 14:15; कुलुसितोर

3:14 ✧ 5:3 5:3 1 कुरिततोर 6:18-20 ✧ 5:4 5:4 इपिससतोर 4:29 ✧ 5:5 5:5 1 कुरिततोर 6:9-10 ✧ 5:6 5:6 कुलुसितोर

2:8 ✧ 5:6 5:6 2:2 ✧ 5:6 5:6 रोम सहरतोर 1:18; कुलुसितोर 3:6 ✧ 5:7 5:6-7 2 कुरिततोर 6:14 ✧ 5:8 5:8 2:11

✧ 5:8 5:8 बळथिर 26:18; कुलुसितोर 1:11-13 ✧ 5:8 5:8 1 योहन 2:8 ✧ 5:10 5:10 रोम सहरतोर 12:2 ✧ 5:11 5:11 2

कुरिततोर 6:14; 2 योहन 11: ✧ 5:11 5:11 रोम सहरतोर 13:12; 1 तिमेति 5:20,22 ✧ 5:13 5:13 योहन 3:20-21 ✧ 5:14

5:14 अथायाह 26:19; 60:1; रोम सहरतोर 13:11 ✧ 5:14 5:14 लकाल 1:76-79 ✧ 5:14 5:14 पोगोटा पोल्लो साब्रमता वचन आयो,

मति पोल्लो कालमता बेदो उंद पाटा मनदगा बहे. ✧ 5:16 5:16 गलातितोर 1:4 ✧ 5:16 5:15-16 कुलुसितोर 4:5 ✧ 5:17 5:17 रोम

सहरतोर 12:2; 1 तिसलुनितोर 4:3

18 कल उन्जि ओचिस मनमाट. अद्रम मतेक अचोन, मीवा रिमाते तिरियसोर, ओप्पवव कबस्क कीकिर. ✧ मति मीट अद्रम मनवा, देवुळता जीवाते पूरा निंदिस मन्हट. ✧

19 निंदिस मन्जि, देवुळता साङ्गमताड पाटाड ओसो रीतरीतिनाड पाटाड, इविस्कने सामिना जोहर कीसोर, मीवा पूरा जीवाताहि ओसोर मन्हट. ✧

20 ओसो मावा येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते, सबे पोल्लोनेनाहक, देवुळबाबान अमेसा जोहर कीसोर मन्हट. ✧

21 मीट किर्स्तुन मान ईयनाहकु, मीवा मुडोर सबेदोरिर ओर्विहक-ओर्वोगे वरेम आस मन्हट. ✧

मुजोर-मुतेस्क बेद्रम मनदना

22 अद्रमे मीट मुतेस्कनिर, सामिहक वरेम आस मतप लेहका, मीवाड मुजोरिहक वरेम आस मन्हट. ✧

23 बाराहक इतेके, तला मेंदुलतुन ताकिह कीतप लेहका, किर्स्तु विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीस्तोग. ✧ अद मुडुन पिसिह वन कीतोग ओगे. मुजो वने तनमुतेना तलालेहकान मन्हतोग. ✧

24 विस्वसिरा मूलु किर्स्तुहक वरेम आस मनदना लेहकान, मुतेस्क वने सबे पोल्लोने तमाड मुजोरिहक वरेम आस मनदना.

25 मुजोरिर! किर्स्तु विस्वसिरा मुडुन जीवा कीतप लेहकान, मीट वने मीवाड मुतेस्किन जीवा कीमन्हट. ✧ ओग विस्वसिरा मुडुन जीवा कीतोग, ओसो ओरेनाहक तना कुदि जीवा इतोग. ✧

26 ओरिन एगलेहकाडा तना पोल्लोते एडिह कीसु, ✧ तनेनाहक एगिह कीयलाहि, ✧

27 मुर्तिय कसुरलेवा, बाताले कमिलेवा, बाताले डागिललेवा, पूरा पवित्रता सोबा अग्ने तनगा ततलाहि, ✧ तना जीवा इतोग. ✧

28 मुजोर आपुनाड-आपुनाड मेंदुस्किन बेद्रम जीवा कीस्तोर, अद्रम तमाड मुतेस्किन वने जीवा कीयना. ✧ तमाड मुतेस्किन जीवा केवालोर, तमक वने जीवा कीस्तोर.

29 माट मावाड मेंदुस्किन जीवा कीयन्हले. किर्स्तु विस्वसिरा मुडुन अय कीयना लेहका, माट वने मावाड मेंदुस्किन तीहतहनल, अय कीयन्हनल.

30 माट सबेदोरल किर्स्तुना मेंदुलतोरल, ✧ अदिनेनाहक किर्स्तु माक अय कीस्तोग.

31 मुजो ओसो मुतेना पोल्लोता लोप्पा देवुळता साङ्गम इद्रम वेहतहता: अदिनेनाहकु मुतेन ततस्के, कोयतोग तनाड तलोग-तपेना अदिकरते मनवा, वेर आळ इर्वुर जोळेम आसि, उंदिय आस मनदनुर, ✧ इनजोर वेहतहता.

32 इद्र वचनतगा मकिस मतदु, पका मोदुल पोल्लो आंद. नना किर्स्तुना ओसो विस्वसिरा मुडा लोप्पाडा पोल्लोतुन वेहतलाह आतन. ✧

33 मति देवुळता साङ्गमताड पोल्लोड मियेनाहक वने रासतव मन्हताड. मीट ओर्वोगे-ओर्वोगे मुजो कुदतुन जीवा कीयना लेहका, आपुना-आपुना मुतेन जीवा कीयना. ✧ उंद-उंद मुते वने आपुना-आपुना मुजोहक मान ईयि. ✧

6

पिलाड-पेकोर बेद्रम पिसना

1 पेकोरिर! मीट सामिना संगे जोळेम आताहकु, मीवाड तलोग-तपेराड पोल्लोने वरेम आस मन्हट! अद्रम कीयनदे ओप्पिहता. ✧

2-3 नीवा तलोग-तपेहक मान ईम इनजोर, देवुळि उकुम ईता. अद्रम कीतिक अचोन नियेनाहक सबे बेस मनदनुड, इद्र बूमतगा वेल्लाड दियाड पिसकिन इनजोर वने, करल कीता. ✧ करलता संगे कलियतद इद्र मुनेता उकुम आंद. ✧

4 तपेरिर! मीवाड पिलाड-पेकोरिन उगस ओड वानाह केमाट, ✧ मति ओरिन सामिनाड पोल्लोड काहचि, अविस्कने बुदि वेहचोर अय कीमन्हट. ✧

ओर्युलतोग ओसो माल्काल बेद्रम मनदना

✧ 5:18 5:18 बुद्रताड पोल्लोड 20:1; 23:31-32; 1 कुरिततेर 5:11; 1 तिसलुनितेर 5:7 ✧ 5:18 5:18 रोम सहरतेर 13:13 ✧ 5:19 5:19 1 कुरिततेर 14:15,26 ✧ 5:20 5:20 रोम सहरतेर 1:8 ✧ 5:21 5:21 गलातितेर 5:13; पिलिपितेर 2:3 ✧ 5:22 5:22 1 कुरिततेर 14:34-35; कुलुसितेर 3:18; तीतुस 2:5; 1 पत्र 3:1 ✧ 5:23 5:23 1:22 ✧ 5:23 5:23 1 कुरिततेर 11:3 ✧ 5:25 5:25 कुलुसितेर 3:19; 1 पत्र 3:7 ✧ 5:25 5:25 5:2 ✧ 5:26 5:26 योहन 15:3; 17:17; बळयिर 22:16; कुलुसितेर 3:16; तीतुस 3:4-5; 2 पत्र 1:9 ✧ 5:26 5:26 तीतुस 2:14; इब्रितेर 10:9-10,14,22,29; 13:12 ✧ 5:27 5:27 2 कुरिततेर 4:14; इषिसुसतेर 1:4 ✧ 5:27 5:26-27 2 कुरिततेर 11:2; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 ✧ 5:28 5:28 1 पत्र 3:7 ✧ 5:30 5:30 1 कुरिततेर 6:15; 12:27 ✧ 5:31 5:31 पुटमुळि 2:24; मल्याल 19:5; मार्कल 10:7-8; 1 कुरिततेर 6:16 ✧ 5:32 5:32 तोहचीतव पोल्लोड 19:7 ✧ 5:33 5:33 1 पत्र 3:7 ✧ 5:33 5:33 1 पत्र 3:2,5-6 ✧ 6:1 6:1 बुद्रताड पोल्लोड 6:20; 23:22; कुलुसितेर 3:20 ✧ 6:2-3 6:2-3 पेसमुळि 20:12; व्यवस्थाविवरण 5:16 ✧ 6:2-3 6:2-3 1 तिमेति 5:4 ✧ 6:4 6:4 कुलुसितेर 3:21 ✧ 6:4 6:4 पुटमुळि 18:19; व्यवस्थाविवरण 6:7; 11:19; देवुळताड पाटाड 78:4; बुद्रताड पोल्लोड 22:6; 2 तिमेति 3:15

5 ओर्युलतोरर! इद बूमतगा मीवाड माल्कालोर मनवालोर पोल्लोते, वेरम आसि ताकाट. मीट किर्स्तुना पोल्लोतुन केंजिस मतप लेहकान, ओरिहक रेयिस मन्जि, बेरोर इनजोर मान ईसि, आपुना जीवाताहि ओरा पोल्लोतुन केंजिस ताकाट.*

6 सिरप ओर ऊळिह्वा, बेसता कबळ कीकन इनजोरिन, मीट कबळ केमाट,* मति माट किर्स्तुना ओर्युलतोरम इन्जि,* मीवा जीवाताहि देवुळता विचर मतप कीम्हट.

7 लोकुरा सेवा कीयना लेहका आयो, मति सामिना सेवा कीयना लेहका, जिदते मीवा कबळतुन कीम्हट.*

8 ओर्युलतोग आयोग, ओर्युल आयवोग आयोग, तना कीयनद बेसता कबळता इसबते, देवुळि ओन्क बृति ईयगा इनजोर,* मीट पुतिरे.

9 माल्कालोरर! मीट वने मीवा ओर्युलतोरिन बेस-नेहना तासाट. मीवा ओसो ओरा माल्काल पोगोन मन्हटोग,* ओग मोकम ऊळिस नेयम केवाल आयोग* इदिन पुन्जि, ओरिन रेयिह कीयना, दगाड ईयना, इद्रम केमाट.*

देयहकिन बेद्रम लळय कीयना

10 इंजेके आक्रिते इव पोल्लोड रासिहनन: बेरा लावता सामिनाहि, मीवा जीवातुहक लाव दोर्कि.*

11-13 केंजाट, मन्कलोरा संगे मावा लळय इले,* मति इद बूमतगा ईकळता राजेमतुन* ताकिह कीयनव, देयमदीपते मनदनव लागवाड देयहक, इविस्कना संगे मन्हता.* अदिहकु (लळय केवाल सीपय, तना संगे वीसाड पोयतना लेहका,) मीट वने देयहकना मुख्याना संगे लळय कीयलाहि, देवुळताड सबे वीसान पोयम्हट. अस्के मीट देयहकना मुख्यानाड नाळेह कीयनव आयडाना अडम निचि, तान गेल्स पायकिर.* बेस्के अद मीक बूळे कीयलाहि ऊळगा, अस्के ताना मुनेह निचि, तान गेल्स पायकिर. लळयतेनाहक मीट पूरा तयर आस मन्जि, देवुळताड वीसान पोस मन्जि निता पायकिर.*

14 इद्रमलेहका तयर मन्हट: (लळयतस्के सीपयक बेस वितना इन्जि,)नंडटगा पेटा दोहतप लेहकान, मीट देवुळता सेतम पोल्लोतुन पोस ताकाट.* ओर्युलतुन राका कीयलाहि, कचता जगा केगातप लेहकान, मीवा कर्तुळ मीक देयहकना डावताहि राका कीयि.* 15 किर्स्तु माक देवुळता संगे कलियिह कीतोग, इद बेसता कबुरतुन नमिसि, सुकमते निच मन्हट. सीपयकनाड काल्क बळस अनवाह, बेस मेग्किह कीस तासनव बूटकना लेहकान,* (इद पोल्लो मीक मीवा विस्वसते कोदुर ईस अरयलाह एवो).

16 तम्क राका कीयलाहि सीपयक बेरा डालि पोयह्तोर, अद्रमलेहकान मीट विस्वसतुन पोस मन्हट. देयहकना मुख्यानाड* किसताड कानिनलेहकाडाड आयडानाहि,* मीवा विस्वसिये मीक राका कीस्ता.†

17 सीपयक तमा तलातुन राका कीयलाहि कचता टोपि मुचिह्तोर, अद्रमलेहकाने देवुळि मीक गेल्लिह कीयनद पोल्लोतुन बेस-नेहना पोस मन्हट.* (देयहकना मुख्याल मीवा अडम वास्ता अस्के, सीपयक तमाड तल्वर्क पोयतपु,) देवुळता पोल्लोतुन मीट वळहकाट, अद पोल्लो देवुळता जीवा मीक ईतद तल्वर आंदु.*

18 अद जीवा मीक ताकिह कीयना लेहका, अमेसा सबे पोल्लोनेनाहकु, पार्तना कीसि देवुळतुन वेहाट.* देवुळता मन्कलोर सबेटोरनाहक, ओरम आयव पार्तना कीसोर मन्हट.*

19-20 मन्कलोर मुने पुनवालेवा मंदुर, अद पोल्लोतुन बेसता कबुरते, देवुळि इंजेके पुन्जिह कीता. तान पोकर कीयलाहि, किर्स्तु नाक लोहतोग.* अदिनेनाहक कोनि इंजेके नना जेलतगा महनन. नना तान पोकर कीयनाये, अद नावा कबळ आंदु. अद इसबते देवुळि नावा टोडटगा पोल्लोड ईयि, नना रेयवालेवा वेहतलाहि, नयेनाहक वने पार्तना कीम्हट.*

सीटाटा आक्रिता पोल्लो

* 6:5 6:5 1 तिमाति 6:1; तीसु 2:9; 1 पत्र 2:18 * 6:6 6:5-6 कुल्लितोर 3:22 * 6:6 6:6 1 कुरिततोर 7:22 * 6:7 6:7 कुल्लितोर 3:23-24 * 6:8 6:8 2 कुरिततोर 5:10; कुल्लितोर 3:11,23-25 * 6:9 6:9 अय्यह 31:13-14; योहन 13:13-16; कुल्लितोर 4:1 * 6:9 6:9 व्यवस्थाविरण 10:17; बळयि 10:34 * 6:9 6:9 लैव्यव्यवस्था 25:43 * 6:10 6:10 1 कुरिततोर 16:13; शुभसूक्त 1:19-20; 2 तिमाति 2:1; 1 पत्र 4:11 * 6:11-13 6:11-13 2 कुरिततोर 10:4 * 6:11-13 6:11-13 बळयि 26:18; कुल्लितोर 1:13 * 6:11-13 6:11-13 1:21; 2:2; 3:10 * 6:11-13 6:11-13 2 कुरिततोर 2:11 * 6:11-13 6:11-13 रोम सहरतोर 13:12; याकब 4:7 * 6:14 6:14 यशायाह 11:5 * 6:14 6:14 यशायाह 59:17; 1 तिसलुनितोर 5:8 * 6:15 6:15 यशायाह 52:7; रोम सहरतोर 10:15 * 6:16 6:16 देयहकना मुख्यानाड मोदुल कागिदते "लागविदनाह". * 6:16 6:16 देवुळताड पाटाड 7:13; 120:4 † 6:16 6:16 मुनेटा कालमते सीपयक लळय आयनामुने, राकातुहक पोयनव डालिनु, एगा बेस नाहकि तसिदुर. अदिनेनाहक लळय आतस्के, विन्दतोर एसतव किसताड कानिड अविस्किन दल्लिसि पिन्दुड. * 6:17 6:17 यशायाह 59:17 * 6:17 6:16-17 1 तिसलुनितोर 5:8 * 6:17 6:17 यशायाह 49:2; होरो 6:5; इब्रितोर 4:12 * 6:18 6:18 लकाल 18:1; रोम सहरतोर 8:26; कुल्लितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 5:17; यहूदाल 20 * 6:18 6:18 रोम सहरतोर 12:12; पिलिपितोर 4:6; कुल्लितोर 4:2; 1 तिमाति 2:1 * 6:19-20 6:19-20 रोम सहरतोर 16:25; 2 कुरिततोर 5:20; शुभसूक्त 3:3,9 * 6:19-20 6:19-20 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 कुरिततोर 3:12; पिलिपितोर 1:20; कुल्लितोर 4:3-4; 1 तिसलुनितोर 5:25

21-22 तुकिकुस इनवाल* नयगडा सबे कबुरतुन मीक वेहतनोग, ओसो मीवा जीवातुहक दीरा ईयनोग, अदे कबळतेनाहक ओन मियगा लोहतन.* ओग सामिना सेवाते मावा ऐगेटोग ओसो बेस गोततोग आंदोग, अहे बर्वस लायकतोग आंदोग.

23 माबोर विस्वसिरिर, मीक सबेटोरिहक सुकम दोर्कि! देवुळबाबाल ओसो येसुसामि किर्स्तु मीक ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनाह, किर्स्तुनगा विस्वस ताससोरेन मनदनाह कीयिर.*

24 मावा येसुसामि किर्स्तुन रोमवालेवा जीवा केवालोर सबेटोरा पोगोन देवुळि देव्वा इयि.

पिलिपि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल, येसुना बळयि पोल् आंदोग. ओग रोम सहरता जेलतगा मतोग, अस्के इद सीटटुन रासतोग. पिलिपि सहरतोर विस्वसिरा मुल्, पोल्नुना मेटेन विस्वसते वातोर. इद पोल्लो बळयिराड कबस्क 16:12-40 वचनतगा रासतद मन्हता.

पोल् इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पिलिपितोर विस्वसिर ओनेनाहक कोताड लोहच मतोर. अव कोताड दोर्कताड इनजोर वेहतलाहि, ओसो रोम सहरतगा ओन्क बाताल बाताल तिपल आता, इदिन वने वेहतलाहि, इद सीटटुन रासतोग. अहे ओसो सबेटोर विस्वसिर ओर्वीहक-ओर्वीग जीवा कीयलाहि, किर्स्तुना बुद मतपु सबेटोर विस्वसिर उडुला बुदतोर आस मनदलाहि, ओसो उंद एकाते मनदलाहि, पोल् इद सीटटे पिलिपितोर विस्वसिरगा इद्रमलेहका कमि मनदनव पोल्लोना लोप्पा रासिहतोग. बेदे आयि, माट अमेसा देवुळ ईयनद गिदाते निदसोर मनदना इन्जि, इद सीटि माक कागहतहता.

मुनेताड पोल्लोड

1 नना येसु किर्स्तुना कय इळन मनवानन पोल्नुन आंदन. * नावा तोळतोग सेवक तिमोति बार * इद सीटि, पिलिपि सहरते मनवालोर * येसु किर्स्तुन विस्वस कीतोर देवुळता मन्कलोरिहक रासलाह आतोग. मीट विस्वसिरेनाहकु, मीवा मुडगा मनवालोर मुक्यालोरनाहकु, * ओसो सेवा केवालोरनाहकु, * इद सीटि लोहतलाह आतोग.

2 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देव्या दोर्कि. *

पिलिपितोर विस्वसिरेनाहक पोल् पार्तना कीस्तोग

3-5 मीट बेसता कबुरतुन केंजिसि विस्वस कीतिर, अस्केडाह इतेके, इंजेक एवनाह, तान पोकर कीयनद कबळते, मीट नाक तोळ ईसोर वायलाह आतिर. * अदिहक बेस्के मीक सीता कीयहनन, अस्के मावा देवुळतुन जोहर कीयहनन. * ओसो मीट सबेटोरनाहक नना अमेसा देवुळतुन पका गिदाते पार्तना कीयहनन. *

6 देवुळि मियगा इद बेसतल कबळ कीयलाह सुरु कीता, अद कबळतुन कीसोरन मनदगा. अद्रमे येसु किर्स्तु ओसो वायनद दिया एवनाह, तान मारिह कीयगाये, इद पोल्लोतगा नावा पूरा बर्वस मन्हता.

7 मीट सबेटोरिन इद्रम सीता कीयनद नाक बेस ओप्पिहता. बह इतेके नना इगा जेलते मनदहपा, * मीट सबेटोरिन नावा तोळ आतिर. ओसो किर्स्तुना विस्वसोरिन पोल्लो मल्हचि, ओना बेसता कबुर सेतम मन्हता इनजोर करल कीयनद, इद नावा कबळते वने, मीट तोळ आतिर. अदिनेनाहक मीक नना जीवा कीयहनन. *

8 येसु किर्स्तु मीक जीवा कीतपे, नना वने मीक जीवा कीयहनन, देवुळिये इद पोल्लोता साक्सि मन्हता. अदिहक मीक ऊळलाह पका नावा जीवा पर्हकिहता. *

9 मीट ओर्वीहक-ओर्वीग वीळिसि जीवा कीसोर दायना, * देवुळतुन बेस पुनदना, * देवुळतुहक विचर वायनव पोल्लोड बेव इनजोर, पुनदनद बुद दोर्कना इन्जि, * नना पार्तना कीयलाह आतन. *

10 इद्रम आतेके, बेसताड-बेसताड पोल्लोड बेव इनजोर पुनदा पगायकिर. इद्रमलेहका किर्स्तु वायनोग अस्के, मीट नेहनोरि ओसो कसुरलेवोरि मनदकिर.

11 बेद्रम इतेके, येसु किर्स्तु मीक देवुळता मुनेह सेतमतोर कीताहकु, मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि, * वेल्लाटोर मन्कलोर तान बेरा डीसाता इन्जि, मान ईस जोहर कीयिर इनजोर, इह वने नना पार्तना कीयलाह आतन.

पोल् जेलते मनाहकु, बेसता कबुर पोकर आस्ता

12 मावोर विस्वसिरि! नना जेलते महनन निटमे, मति इद पोल्लोतुन पुन्हटु: नना जेलते महनन तेला मति, नाक इद्रम आताहकु, किर्स्तुना बेसता कबुर इंका नेका पोकर आयलाह आता. *

13 बह आता इतेके, नना किर्स्तुना सेवतेनाहके जेलते महनन इनजोर, * बेरोग राजानाड सबेटोर पहरातोर, * ओसो इगडोर सबेटोर लोकर पुतोर.

* 1:1 1:1 गलातितोर 1:10 * 1:1 1:1 बळयिर 16:1 * 1:1 1:1 बळयिर 16:12 * 1:1 1:1 बळयिर 20:28; 1 तिमोति 3:1; तीहस 1:7 * 1:1 1:1 1 तिमोति 3:8 * 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:3-5 1:3-5 4:15 * 1:3-5 1:3-5 रोम सहरतोर 1:8 * 1:3-5 1:3-5 इपिससतोर 1:16 * 1:7 1:7 इपिससतोर 6:20; 2 तिमोति 2:9; पिलेमोन 10,13 * 1:7 1:7 2 कुरिततोर 7:3 * 1:8 1:8 4:1 * 1:9 1:9 1 तिसलिनितोर 3:12-13 * 1:9 1:9 कुलसितोर 1:9-10 * 1:9 1:9 पिलेमोन 6 * 1:9 1:9 1 तिसलिनितोर 4:1 * 1:11 1:11 याकूब 3:18 * 1:12 1:12 मत्थ्याल 10:18; मार्कल 13:9; लुका 21:13 * 1:13 1:13 2 तिमोति 2:9 * 1:13 1:13 राजानाड बेर पहरातोर तुंगाते 9000 पहरातोर मतोर. रोम सहरतोर पोलिसिगा तुंगा अलगता मात.

14 अद्रमे नना जेलते मनाहकु, वेल्लाटोर विस्वसिर सामिनेनाहक दीरा कीतोर. कीसि मुर्तिय रेयवालेवा दीराते देवुळता पोल्लोतुन बेस पोकर कीस्तोर.✽

15-17 उच्चुर बार नाक कुळसा आसि, नावा जीवातुन कर्विह कीयलाहि, किर्स्तुना पोल्लोतुन पोकर कीस्तोर. निटम पोकर आयि इनजोर पोकर केजोर, मति तमेनाहक कदर पर्वकलाहि✽ पोकर कीस्तोर. नना जेलते मनेके, नावा जीवातुन नोप्यिह कीयलाहि, ओर अह कीस्तोर. उच्चुर बार बेसतल बुदते पोकर कीस्तोर. बेसता कबुरतुन वेहतलाहि, देवुळि नाक निल्पिह कीता इनजोर, ओरिहक एर्णा आता. अदिनेनाहक ओर नाक जीवा कीसि, बेसता कबुरतुन पोकर कीस्तोर.

18 बहे आयि. सोडते आयि, सेतेमते आयि! बह तेला किर्स्तुना पोल्लो पोकर आयलाह आता इनजोर, नना पका गिर्दा आयहनन.

किर्स्तुना पेदिरतुन बेरा कीयलाहिये पोल् पिसिह्तोगा

इद ओसो उंद पोल्लोते नना गिर्दा आयकन:

19 मीट नयेनाहक पार्तना कीयलाह आतिर.✽ ओसो येसु किर्स्तुना जीवा नाक पका तोळ ईस्ता, अदिहक देवुळि नावा सेतेमतुन तोहतागये इनजोर पुतन.

20 अद दिया नावा सेवाते बेदे लजाता पोल्लो दिसो आयगा इनजोर, नावा पूरा आसा मन्हता. बह इतेके, इचानाह बेद्रम नना दीराते किर्स्तुना सेवा कीतन, अद्रमे इंजेक वने कीयलाह आतन.✽ नना हातेकाय, पिसतेकाय, नावा सेवाते किर्स्तुना पेदिर बेरा आयगा.

21 बाराहक इतेके, नावा विचरते पिसना इतेके, किर्स्तुने मान ईस पिसना. हायना इतेक बार, ओनेकेन दायना, इद नावा पायदाये आयगा.✽

22 इंजेके नना इद मेंदुलते जीवात मतेकेने, किर्स्तुनेनाहक बेस-नेहना कबळ केमुळ आस्ता. अदिनेनाहक पिसलाह विचर कीकना, बार डोललाह विचर कीकन, वेहता पुनोन.

23 नडुम एकतप लेहका आतन. नाक इतेके, इद मेंदुलतुन विळिसस किर्स्तुनके दायना, इदे पका विचर वास्ता.✽

24 मति इंजेके नावा सेवाता मीक गर्ज अरयहता, अदिहक नना इद मेंदुलते जीवात मनदनदे बेसु.

25 इदिन पुन्जि, मीट मीवा विस्वसते बेर्सिसि, पका गिर्दा आसोर दायना इन्जि, नना पिसकने, इद पोल्लोतगा नावा पूरा बर्वस मन्हता.✽

26 अदिनेनाहक नना मियगा वायकन अस्के, किर्स्तु येसुना देयवाते पोल् पिहट अरतोग इनजोर, मीट किर्स्तु येसुहक पका मान ईकिर.✽

विस्वसते मेक्किस निच मनदना

27 उंद पोल्लो मात्रम सीता कीम्हटु: किर्स्तुना बेसता कबुर वेहतपे मीट ताकाट.✽ अस्के मीट विस्वसते मेक्किसि, उंदि विचरते निच महनिर इनजोर,✽ नना मियगा वातेकाय, वावेकाय केंजकन. अहे बोगे अद विस्वसतुन विळिसनाह कीयनद आयो इन्जि, मीट उंदिय एकाते कहटेम कीयह्निर इनजोर, इदिन वने नना केंजकन.✽

28 अह कीनेके, बेदे पोल्लोतेनाहक मीट मीवा विस्दतोरिन ऊळिसि रेयमाट. मीट रेयवालेवा मतेके, देवुळ मीक पिसिह कीयगा, मति ओरिन निटमे वूळे कीयगा इनजोर, अदे पोल्लो ओरिहक सीना मन्हता. इद सीना देवुळतगडाहिये वाता.✽

29 बह इतेके देवुळि मीक देखा ईता, सिरप किर्स्तुन विस्वस कीयलाहिये आयो, मति ओनेनाहक तिपल आयलाह वने देखा ईता.✽

30 किर्स्तुनेनाहक इंजेके माट ऐगे लळेम आयलाह आतल. मुने वने नना इद्रम तिपल आयनदिन ऊळतिर.✽ इंजेक वने नना बेद्रम तिपलते महनन इनजोर, केंजलाह आतिर.✽

2

उड्ला बुदते ताकाट

1-2 मीट इंजेके किर्स्तुना सगे जोळेम आताहकु, मीक दीरा वास्ता. देवुळि मीक जीवा कीसि, मीवा जीवातुहक सितुर ईयलाह आता. ओसो मीक तना जीवा ईसि, मियगा जागा आता.✽ अह कीसि मीकु तना दया कीयनद, जीवा वाटनद बुदि

✽ 1:14 1:14 बळयिर 4:31; 2 कुरिततोर 3:12 ✽ 1:15-17 1:15-17 रोम सहरतोर 2:8; मिलिपितोर 2:3 ✽ 1:19 1:19 2 कुरिततोर 1:11 ✽ 1:20 1:20 इपिससतोर 6:19-20 ✽ 1:21 1:21 रोम सहरतोर 14:7-8 ✽ 1:23 1:23 योहन 12:26; 2 कुरिततोर 5:8; 2 तिमाति 4:6 ✽ 1:25 1:25 2:24; पिलेमोन 22 ✽ 1:26 1:26 2 कुरिततोर 5:12; 7:4-7; मिलिपितोर 2:16 ✽ 1:27 1:27 इपिससतोर 4:1 ✽ 1:27 1:27 1 कुरिततोर 16:13; मिलिपितोर 4:1 ✽ 1:27 1:27 1 कुरिततोर 1:10 ✽ 1:28 1:28 2 कुरिततोर 2:15-16; 2 तिसलुनितोर 1:5-7 ✽ 1:29 1:29 मत्थाल 5:11-12; बळयिर 14:22 ✽ 1:30 1:30 बळयिर 16:14-40 ✽ 1:30 1:30 कुलुसितोर 1:29; 1 तिसलुनितोर 2:2; 1 तिमाति 6:12; 2 तिमाति 4:7; इन्नितोर 10:32-33; 12:1 ✽ 2:1-2 2:1-2 योहन 14:17; 17:22-23; रोम सहरतोर 8:9-11; 2 कुरिततोर 13:14; याकुब 4:5

ईता. इव सबे पोल्लोड निटम आताहकु, मीवाड विचर्क अमेसा ओर्विहक-ओर्वोना संगे कलियिस मनिड. देवुळि मीक जीवा कीतपु, मीट वने ओर्विहक-ओर्वोना जीवा कीम्हट. मीट सबेटोरिर उंदिय एकाते मन्जि, देवुळता अगदे ऐगेन ताकाटु. ✧ अह ताकतिर इतेके, नावा गिर्दा पूरा आयगा.

3 मिय्यडाहि बोगे तना कुदता कदर पर्वकमाकेगा, ✧ अहे उगसताड पोमाडेड केमाकेगा. मति कुदि उडुला बुदतोग आसि, दुसोरिन आपुहकाय वीळिसि, कदरतोगा लेहकाने ऊळना. ✧

4 सिरप आपुनाय पाय्दातेनाहक बोगे बाताले केमाकेगा, मति दुसोरा पाय्दातेनाहक वने ऊळेग. ✧

5 बेद्रम येसु किर्स्तुना बुद मता, अद्रमे मीवा वने बुद मनि. ✧

6 ओग पूरा देवुळिय मतोग. ✧

अद्रम मन्ज तेला, देवुळता बराबरतोन इनजोर ✧

अद अदिकरतुन पोस मनोग.

7 मति ओग अद अदिकरतुन पूरा विळसमतोग,

विळिसिसि ओर्युलतोना लेहका आतोग. ✧

आसि मन्कल मारियिस, इद बूमतगा वातोग. ✧

8 मन्कल आसि, ओग इचोन उडुला बुदतोग आतोग इतेके. ✧

देवुळबाबाना पोल्लोतुन केंजिसि, तना जीवा वने ईतोग. ✧

हक्कनागुटाता हामूर ओसोय लजाता मन्ज तेला*, अदिन वने ओग तना पोगोन एतोग. ✧

9 अदिनेनाहक देवुळि ओन सबेटोरिहक बेरोग कीता,

ओसो सबे पेदिर्किहकाय, ओनाय पेदिरतुन बेरा कीता. ✧

10 देवुळदीपते मनवालोर, हानादीपते मनवालोर,

इद बूमते मनवालोर ✧ सबेटोर, येसुन दंडुम अरयिर.

11 अहे सबेटोराड वेंजेहकु, "येसु किर्स्तुये कतमतोरा सामि" इनजोर कबुल आसि, ✧

देवुळबाबाहक मान ईयिर इनजोर, ✧ देवुळि येसुन इद्रम कीता. ✧

इद बूमतगा वेहचता लेहका मीट दीचाट

12 अदिनेनाहक गोततोरिर, मीक वेहतलाह आतन: नना मियगा मतन अस्के, बेद्रम मीट नना काहृतव पोल्लोन केंजिस ताकतिर, अद्रमलेहका इजेक वने नना मियगडाहि जेक मनदहपा, इका पका जिदते मीट अव पोल्लोन केंजिस ताकाटु. बेद पिसमुळता अगदे देवुळि मीक ताकिह कीयलाह आता, अदे अगदे मीट तान रेयिसि, उडुला बुदते ताकसोर मन्हटु.

13 बाराहक इतेके देवुळिये इद्रम ताकलाह, मियगा विचर्क पुटिह कीस्ता, ओसो तान्क विचर वायनव कबस्क कीयलाह, तोळ वने ईस्ता. ✧

14 बाताल कीतेक तेला मुयोग आयवा, गिटोगटो आयवा कीसोर मन्हटु. ✧

15 अस्के मीट कसुरलेवोरिर, लापवदिन पुनवोरिर, देवुळताड पेकोरिर दिसकिर. ✧ तेल्वेरा ओसो करब बुदतोर मन्कलोरा नडुम मन्जि, ✧ पोगोटाड उकाना लेहका, ईकळते मांजवालोरिर दिसकिर. ✧

16 मीट देवुळता पिसमुळ ईयनद पोल्लोतुन पोस विळसमाटु. अद्रम मीट मतेके, नना मियगा पूरा दोगनाह, कन्हटेम कीतद उगसिन अनो इनजोर, ✧ किर्स्तु वायनद दिया वेहता पगयकन. वेर मावोर बेसतोर विस्वसिर इनजोर, मीवा लोप्पा इनदा पगयकन. ✧

✧ 2:1-2 2:1-2 रोम सहरतोर 12:16; पिलिपितोर 4:2; कुलुसितोर 3:12 ✧ 2:3 2:3 रोम सहरतोर 2:8; पिलिपितोर 1:15-17 ✧ 2:3

2:3 रोम सहरतोर 12:10; गलातितोर 5:26; इपिसुसतोर 5:21; कुलुसितोर 3:12; 1 पत्र 3:8 ✧ 2:4 2:3-4 रोम सहरतोर 15:1-2; गलातितोर

6:3 ✧ 2:5 2:5 मत्थ्याल 11:29; रोम सहरतोर 15:3 ✧ 2:6 2:6 योहन 1:1; 2 कुरिततोर 4:4 ✧ 2:6 2:6 योहन 5:18; 10:33

✧ 2:7 2:7 मत्थ्याल 20:28; मार्कल 10:45 ✧ 2:7 2:7 योहन 1:14; रोम सहरतोर 8:3 ✧ 2:8 2:8 मत्थ्याल 11:29 ✧ 2:8 2:8

मत्थ्याल 26:39; मार्कल 14:36; लुकाल 22:42; योहन 10:18; रोम सहरतोर 5:19; इब्रितोर 5:8 ✧ 2:8 2:8 हक्कनागुटाता वेहचतोग मन्कन

लोकुर उस्किन्दु-यास्किन्दु. ओसो सबेटोर ऊळनाह, ओन कूळल कीसि वेळ्हंदु. ✧ 2:8 2:6-8 2 कुरिततोर 8:9; 13:4; इब्रितोर 12:2,4 ✧ 2:9

2:9 मत्थ्याल 28:18; बळयिर 2:33; इब्रितोर 1:9; 2:9 ✧ 2:10 2:10 इपिसुसतोर 1:10; तोहचीतव पोल्लोड 5:3,13 ✧ 2:11 2:11

योहन 13:13-16; रोम सहरतोर 10:9; 14:9 ✧ 2:11 2:10-11 यशायाह 45:23; रोम सहरतोर 14:11 ✧ 2:11 2:11-11 इपिसुसतोर

1:21 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 12:3; 1 कुरिततोर 12:6; 15:10; इब्रितोर 13:20-21 ✧ 2:14 2:14 1 कुरिततोर 10:10; 1 पत्र

4:9 ✧ 2:15 2:15 मत्थ्याल 5:45; इपिसुसतोर 5:1 ✧ 2:15 2:15 व्यवस्थाविवरण 32:5; बळयिर 2:40 ✧ 2:15 2:15 मत्थ्याल

5:14-16; 2 पत्र 3:14 ✧ 2:16 2:16 यशायाह 49:4; गलातितोर 2:2; 4:11; 1 तिसलुनितोर 3:5 ✧ 2:16 2:16 1:26

17 बूमयालो देवुळतुहक जन्वरता पूरा मोक ईतप लेहका, मीट अगा पिलिपि सहरते, मीवा विस्वसतेनाहकु, तिपल आसोरेन मन्हनिर, अद्रम मीट देवुळतुन माळिह्ननिर. (नाक इगा रोम सहरतेहळकतेक वने,) नावा नेतुर मीवा मोकतगा वळपतप आयगा. ✨ अदिहक नना बेस गिर्दा आयकन. ✨ इंगो! मीवा संगे बेस गिर्दा आयकन. ✨

18 अद्रम मीट वने बेस गिर्दा आम्हट. नावा संगे बेस गिर्दा आम्हट. ✨

तिमोति ओसो इपपूदितुस, बेरा पोल्लो

19 येसुसामिना विचर मतेके, नना नावा तोळतोग तिमोतिन ✨ मियगा चट्टिपटे लोहतकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन. ओग मल्स नयेके वायनोग अस्के, मियगडा कबुरतुन केंजिसि, निटमे नावा जीवातुहक सितुर आयगा.

20 नावा लेहकान मीक निटम आलिह केवाल, ✨ ओन विळिससि इगा बोगे इलेग. मीट बेस मन्हनरो, इलविरो इनजोर, ओग इगा अमेसा आलिह कीसोर मन्हतोग.

21 दुसोर आपुनाड-आपुनाड विचर्कने ताकिह्हतोर, किर्स्तुना विचर बाताल मन्हता, तान बोरे सीता केवोर. ✨

22 मति तिमोति अद्रमतोग आयोग. ओग सेतेम बुदतोग आंदोग, इदिन मीट इतेके पुतिर. ✨ मगि तपेना सेवा कीतप लेहका, ✨ किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह, नावा संगे कबळ कीतोग. ✨

23 जेलताहि नाक विळसनुरा, विळसोरा, इद पोल्लो एर्का आतस्के, ओन नना मियगा लोहचीकन इनजोर, विचर कीयलाह आतन.

24 मति नाक मियगा वायलाह चट्टिपटे अग दोर्कगा इनजोर, सामिना पोगोन नना आसा तासतन. ✨

25 (तिमोति मियेके पया वायनोग निटमे, मति) इजेके मावा तोळतोग विस्वसि मियगडोग इपपूदितुन ✨ मियगा मल्हच लोहतलाह, विचर कीयलाह आतन. ओग बेसता कबुर बेहतलाह नावा संगे तोळ आंदोग, ओसो अद कबुरतेनाहक नावा संगे लळेम आयवाल वने आंदोग. नावा साय्ता कीयलाह, मीट ओन लोहच मतिर.

26 मति ओग मीक ऊळलाह पका आलिह कीदोग. ओग बेमरते मतदिन मीट केंजतिर, केंजिसि मीट पका आलिह कीयह्ननिर इनजोर ओन्क एर्का आतस्के, ओना जीवा चुहेम आयो.

27 ओग निटम इचोन बेमरते मतोग इतेके, पूरा डोलनाह आस मतोग. मति देवुळि ओना पोगोन दया कीताहकु सत्रेम आतोग. ओग सत्रेम बार आयवा मतेके, जेलते मनदनद नावा तुकमता पोगोन, इद ओसो दुकम अर्स मनालि. मति अद्रम आयवा, देवुळि नावा पोगोन वने दया कीता.

28 अदिहक ओन मियगा चट्टिपट लोहतलाह, विचर कीयलाह आतन. ओन ऊळकिर अस्के, मीक बेस गिर्दा आयगा; ओसो नावा जीवातुहक वने सितुर आयगा.

29-30 बेद सेवातुन जेकताहि मीट नयेनाहक कीया पगविर, अद सेवातुन ओग इगा वासि नयेनाहक कीसीतोग. ✨ अद सेवा कीनेके, ओना जीवा दोकाते अर्स मता, किर्स्तुना कबळतेनाहक डोलसोर मतोग. अदिनेनाहक ओग मियगा वायनोग अस्के, सामिना सेवक इनजोर, ओन मीट बेस गिर्दाते कलियाट. ओना लेहका सेवा केवालोरिहक बेस कदर इम्हट. ✨

3

सेतेमता अगि बेदमता

1 मावोर विस्वसिरिर! इव सबे पोल्लोन वेहचि, इद उंद पोल्लो इहनन: मीट सामिना देव्वाते गिर्दा आसोर मन्हट. ✨ मुने वेहतव पोल्लोन ओसो वेहतलाहि, नाक कयर वावो, ✨ मीट विस्वसताह इळन अरयनद आयो इनजोर वेहतहनन.

2 देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह, डायना रिवज* कीम्हट इनजोर, मीक विस्वसिरिन काहवालोरा वातोर. उसरते मन्हट! ओर पोटागजिर कतमतोर लाग्वाड कबस्क केवालोर आंदुर. ✨

3 (ओर मन्कलोर डायना रिवज कीयनद पोल्लो वेहतलाह आतोर.) माट बारा येसुन विस्वस कीतोरले, निटम डायना रिवज कीतोरल आंदल, ✨ ओर आयोर. बाराहक इतेके, माट देवुळता जीवा वेहतपु तान मोळिकहनल. ✨ ओसो किर्स्तु येसु माक पका बेरा गूनम तोहतोग इनजोर, गिर्दा आह्ननल. ओसो मावा मन्कना बुदतगा बर्वस तासवा, तान डायिस पोहतप लेहका पिसिहनल. ✨

✨ 2:17 2:17 गिनती 28:6-7; रोम सहरतेर 15:16; 2 कुरिततेर 12:15; 2 तिमोति 4:6 ✨ 2:17 2:17 1 योहन 3:16 ✨ 2:17

2:17 2 कुरिततेर 6:10; 12:15 ✨ 2:18 2:18 3:1 ✨ 2:19 2:19 1:1 ✨ 2:20 2:20 1 कुरिततेर 16:10; 2 तिमोति

3:10 ✨ 2:21 2:21 1 कुरिततेर 10:24,33; 13:5; 2 तिमोति 3:2 ✨ 2:22 2:22 बळयिर 16:2 ✨ 2:22 2:22 1 कुरिततेर

4:17 ✨ 2:22 2:22 बळयिर 16:3; 1 कुरिततेर 16:10; 2 तिमोति 3:10 ✨ 2:24 2:24 1:25; पिलेमोन 22 ✨ 2:25 2:25

4:18 ✨ 2:29-30 2:29-30 1 कुरिततेर 16:17; मिलिपितोर 4:10 ✨ 2:29-30 2:29-30 रोम सहरतेर 16:2; 1 कुरिततेर 16:18

✨ 3:1 3:1 2:18; 4:4 ✨ 3:1 3:1 2 पशु 1:12 ✨ 3:2 3:2 "डायना रिवज" इद पोल्लोता अर्तम पुनदना इतेके, बाब्वलता आफ्रि पुनवव

पोल्लोना अर्तमि मन्हा, इदिन अर्बोट. ✨ 3:2 3:2 2 कुरिततेर 11:13 ✨ 3:3 3:3 गलातितोर 6:16 ✨ 3:3 3:3 गलातितोर 5:25

✨ 3:3 3:3 रोम सहरतेर 2:29; 9:6; गलातितोर 6:13,15

4 मन्कना बुदता पोगोन बर्वस तासना इतेके, नना पका तासेनन. ✨ आपुनाड कबस्कनगा बर्वस तासिस, बोगाय पोगयसोर तिरियतेके, नना ओन्काय पका पोगयसोर तिरियेनन.

5 मोसानाड अडोन तपवालेवा नोमवालोर परसिरा† तुंगातोन्न आंदन. ✨ नना पुटिस वारममैड आतापया, अवे अडोड वेहलपु, नावा डायना रिवज कीतोर. ✨ नना इम्बले जाततोन्न, बिन्धमिनना कूळतोन्न आंदन, नावाड तादोर-बाबोर कतमतोर इम्बले जाततोर. ✨

6 अडोड नोमलाहि नना इचोन जिदतोन्न मतन इतेके, विस्वसिरा मुडुन तिपल कीसोर मंदन. ✨ अहे बोर अडोड नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिंदुर, ओर नावा बेदे तप तोहता पगवोर. ✨

7 इव सबे पोल्लोन नना मुने पका पायदाताड इनजोर इंदन, मति इंजेके किर्स्तुन पुताहकु, इव सबे नुस्कनताडे इनजोर नना पुतन. ✨

8 अचोने आयो मति, नावा सामि येसु किर्स्तुन पुनदनेद मोदुल पोल्लो आंदु. ✨ तान्काय एकवा पायदाता पोल्लो बेदे इले. निटम ओनेनाहक सबे पोल्लोन दुरा इहनन, किर्स्तुन दोर्किह कीयलाहि, नना इद्रम इहनन. ✨

9 ओना संगे जोळेम आस मनदलाहि, नना अव पोल्लोन वियेगा इनजोर नेहच पोहतन. मोसानाड अडोन नोमिस, देवुळता मुनेह नना सेतेमतोग आयलाह ऊळोन. ✨ मति नना किर्स्तुन विस्वस कीताहके, देवुळि नाक सेतेमतोनिन इता. ✨

10-11 सेतेमता अगि बेद इतेके, किर्स्तुन पुनदना; ✨ बेद लावते किर्स्तुन देवुळि जीवा अर्हता, अद लावतुन पुनदना; ✨ ओगा तिपल आतप लेहकान, नना वने तिपल आसि, ओना तिपलतगा कलियना; ✨ बह आधि, देवुळि नाक जीवा अर्हचीयि ✨ इनजोर किर्स्तु डोलतोग, अद्रमलेहका नावा मन्कना बुद डोलिस मनदना; ✨ इव पोल्लोना पोगोन नावा विचर मन्हता. ✨ (अदिनेनाहक बेव पोल्लोन मुने पका पायदाताड इंदन, अविस्किन इंजेके विव्सलाह आतन.)

12 पोगोन बेव पोल्लोन रासतन, अव नावा मनमूळतगा पूरा आताड इनजोर वेहोन. अगा एवतन इनजोर इनोन, मति बेगा एव्हिह कीयलाह किर्स्तु नाक पोयतोग, ✨ अगा एवयलाह नना वितलाह आतन. ✨

13 मावोर विस्वसिरि! अगा नना एवतन इनजोर इनोन, मति इद कबळ कीयहनन: पेगके अरतव पोल्लोन सीता केवा, ✨ नावा मुनेह मनदन्द सीनातगा एवयलाहि वितलाह आतन.

14 सीनातगा एववालोरिहक देवुळि बेद इनम ईकन इनजोर केयिहता, ✨ अद इनमतुन किर्स्तु येसुना मेटे दोर्किह कीयलाह, नना वितलाह आतन. ✨

15 माट देवुळतुन बेस पुतोरल, ✨ इदे विचरते मनदकल. ओसो बेदाय पोल्लोते मीवा दुसा विचर मतेके, ताना लोप्पा वने देवुळि मीक सेतेम तोहता. ✨

16 तेला मति, मीट देवुळता लोप्पा इचानाह बेव पोल्लोन पुतिर, अव पोल्लोन पोसि मीट ताकसोर मन्हटु.

सेतेम कागहवालोर ओसो जोल कागहवालोर

17 मावोर विस्वसिरि! बेद्रम ताकना इनजोर, माट मीक तोहचीतोम. मीट सबेटोरिर नाक ऊळिसि, उंदिय विचरते नावा लेहकान ताकाटु. ✨ ओसो मावा लेहका ताकवालोरिन बेस-नेहना ऊळिसि, ओरा लेहकाने कीमन्हटु.

18 नना इद्रम बाराहक इहनन इतेके, किर्स्तु हक्कनागुटातगा डोलतद पोल्लोतुन, वेल्लाटोर मन्कलोर पास्कसोर ताकिह्तोर. ✨ ओरा पोल्लोतुन नना अमेसा मीक वेहचोर मतन. इंजेक वने अळसोर-अळसोर वेहतलाह आतन.

19 ओर दायनद अगि बळेम आयनेके ओस ईस्ता. ✨ ओर तमा पोटातेनाहक लालुस्क कीसोर ताकिह्तोर. ✨ तमाड करबताड विचर्कने पोगयसोर तिरियिह्तोर. ✨ ओर दुनियाताड पोल्लोन्नगाने सीता कीसोर मन्ह्तोर. ✨

✨ 3:4 3:4 2 कुरिततोर 5:16; 11:18 † 3:5 3:5 "परसिर" इद पोल्लोतुन पुनदना इतेके, बायलता आकित्रे मनदन्द पुनवव पोल्लोना अर्तमि मन्हता, इदिन अर्वाट. ✨ 3:5 3:5 बळयिर 22:3; 23:6-8 ✨ 3:5 3:5 पुटमुळि 17:12 ✨ 3:5 3:5 रोम सहरतोर 11:1; गलातितोर 2:15 ✨ 3:6 3:6 बळयिर 8:3; 22:4-5; 26:9-11 ✨ 3:6 3:6 गलातितोर 1:13-14 ✨ 3:7 3:7 लूकाल 14:33 ✨ 3:8 3:8 फिर्म्याह 9:24; योहन 17:3; इपिसुस्तोर 4:13 ✨ 3:8 3:7-8 इन्बितोर 11:25-26 ✨ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 10:5 ✨ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 1:17; 9:30; 1 कुरिततोर 1:30 ✨ 3:10-11 3:10-11 फिर्म्याह 9:24; योहन 17:3; इपिसुस्तोर 4:13; 2 पद् 1:3 ✨ 3:10-11 3:10-11 इपिसुस्तोर 4:13 ✨ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 8:17 ✨ 3:10-11 3:10-11 बळयिर 26:7; 1 कुरिततोर 15:23; तोहचीतव पोल्लोड 20:5 ✨ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 6:5; 8:35-36; गलातितोर 2:20; कुलुसितोर 2:20-22; 3:2-3 ✨ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 6:5; 8:17 ✨ 3:12 3:12 बळयिर 9:5-6 ✨ 3:12 3:12 1 निर्मोति 6:12 ✨ 3:13 3:13 लूकाल 9:62 ✨ 3:14 3:14 इन्बितोर 3:1 ✨ 3:14 3:14 1 कुरिततोर 9:24; इन्बितोर 6:1-2 ✨ 3:15 3:15 1 कुरिततोर 2:6 ✨ 3:15 3:15 योहन 6:45; गलातितोर 5:10; 1 तिसलुनितोर 4:9 ✨ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 4:16; पिलिपितोर 4:9; 1 पद् 5:3 ✨ 3:18 3:18 2 कुरिततोर 11:13; गलातितोर 6:14; इन्बितोर 10:29 ✨ 3:19 3:19 2 तिसलुनितोर 1:9 ✨ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 16:18; तीतुस 1:12 ✨ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 6:21-22; यहदाल 13 ✨ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 8:5-6; कुलुसितोर 3:2-3; 2 निर्मोति 3:4

20 मति माट बार इद दुनियाता लोकुरल आयवल, माट पोगोटा देवुळदीपता लोकुरल आंदल. ✨ अगडाहिये माक पिसिह केवाल येसूसामि किर्स्तु वायनोग इनजोर, ओना अग ऊळसोर मन्हनल. ✨

21 सबेटोविन ताकिह कीयलाहि, ओनगान लाव मन्हता. ✨ अद लावते ✨ मावा मेंदुलतुन बदले कीसीयनोग. इतेके इद कळियनद मावा मेंदुलतुन, तना बेस्केन बूळेम आयवद मेंदुलता लेहकान, पूरा बदले कीसीयनोग! ✨

4

सुकमते बेद्रम मनदना

1 अदिनेनाहक मावोरिर, नना रासतन अद इसबते, सामिनाड पोल्लोड केंजिस मेक्सि मन्हटु. ✨ गोतोरिर, मीक ऊळलाह पका नावा जीवा पहेंकिहता. मियेनाहके नाक गिर्दा वास्ता, नावा कन्हटेमता पायदा मीट आंदिर. ✨

2 यूवादिया! सुनतुके! मीट रेंड आसि आस्कनिर, सामिना मेटे एलाग रेंडिस्कनिर मन्हनिर. अदिनेनाहक मीट रेंडिस्कनिर आसि, उंदिय एकाते गुनम आस मन्हटु इनजोर, मीक वेहतहनन. ✨

3 नावा सेतेमतोग तोळतोनिन*! अवर रेंड आसि आस्क उंदिय एकाते मनदलाहि, अविस्किहक तोळ आमु. बाराहक इतेके किलेमेन्सना ओसो नावा एगे कबळ केवालोगा संगे कलियिसि, अवर रेंड आसि आस्क, बेसता कबुरतुन पोकुर कीयलाहि कन्हटेम कीताड. ओर सबेटोराड पेदिर्क, देवुळतगा मनदनद अमेसातुहक पिसवालोगा पुस्तकतगा रासतव मन्हताड, इदिन सीता कीम्हट. ✨

4 मीट सबेटोरिर सामिना देव्याते गिर्दा आसोर मन्हटु. ओसो वेहतलाह आतन, गिर्दा आसोर मन्हटु. ✨

5 सामि वायनद दिया ऐन एवता, ✨ इदिन सीता कीसि, मीट कुल्ल बुदता मन्कलोरिर इनजोर, सबेटोर पुनदना गावले, अद्रम पिसाट.

6 बेदे पोल्लोतेनाहक आलिह केमाटु, ✨ मति सबे पोल्लोतेनाहक पार्तनाते देवुळतुन अर्जि कीस, मीवा गर्जतुन वेहाट. ✨ देवुळि माक बेस ऊळिहता इनजोर, मीट तान जोहर कीसोर ताल्हकाट.

7 अस्के मीवा तिपलता नडुम वने, देवुळि तना सुकम मीक इंयगा, इद पोल्लो बोन्के तेळियो. ✨ अह कीसि मीवा जीवातुन, मीवा बुदतुन आल्सुळते अरवाह राका कीयगा. ✨ मीट किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहक, देवुळ अद्रम कीयगा.

8 मावोरिर! इद उंद पोल्लो पिसता, बेव पोल्लोड बेस-नेहना, असलताड मन्हताड, अवे पोल्लोने सीता कीसोर मन्हटु: इतेके बर्वस लायकताड पोल्लोड, मानेम आयना लेहकाडाड पोल्लोड, सेतेमताड पोल्लोड, पवित्र पोल्लोड, गिर्दाताड पोल्लोड, बेस विचर वायनव पोल्लोड, इविस्किने सीता कीसोर मन्हटु. ✨

9 मीट नयगडाहि कागियिसि दोर्किह कीतिर, नयगडाह केंजतिर, नयगा ऊळतिर, अवर पोल्लोड वेहतपु, काळडसोर मन्हटु. ✨ अस्के मीक सुकम इंयनद देवुळि मीवा तोळ मनदगा. ✨

पोल्लु विस्वसिरिन जोहर कीस्तोग

10 नाक (दान लोहचि तोळ इंयना इनजोर,) मीट इंजेक सीता कीतिर. ✨ अदिनेनाहक सामिना इद देव्यातुन ऊळिसि, नना पकाय गिर्दा आतन. मुनेतगडाह मीवा इद्रमताये बुद मता, मति अस्के मीक अग दोर्को आस मता, ✨ मति बाताल आयो.

11 नाक गर्ज अरताहकु नना इद्रम इनोन, बाराहक इतेके नना बह मतेक तेला, बेस सुकमते मनदलाह कागयतन. ✨

12 बाताले लेवस्के बह पिसना, अद वने पुतन; मतस्के बह पिसना, इदिन वने पुतन. बेद्रम आतेकाय, बेदे वेला आयि, कावते मतेक वने, पोटा निदिस मतेक वने, मतस्के पिसलाह वने, गर्ज अरतस्के पिसलाह वने, नना कागयतन. ✨

13 किर्स्तु नाक लाव ईस्तोग. ✨ अदिनेनाहक नना बह तेला पिस पगायहनन. ✨

14 तेला मति नाक अळसन पुटटस्के, मीट नाक तोळ ईतिर, बेस कीतिर. ✨

✨ 3:20 3:20 इपिससतोर 2:19; कुल्लसितोर 3:1; इन्जितोर 12:22 ✨ 3:20 3:20 1 कुरिततोर 1:5-7 ✨ 3:21 3:21 1 कुरिततोर 15:28 ✨ 3:21 3:21 इपिससतोर 1:19-20 ✨ 3:21 3:21 रोम सहरतोर 8:29; 1 कुरिततोर 15:43,48; कुल्लसितोर 3:4 ✨ 4:1

4:1 1 कुरिततोर 16:13; मिलिपितोर 1:27 ✨ 4:1 4:1 1:8; 1 तिसलुनितोर 2:19 ✨ 4:2 4:2 मिलिपितोर 2:1-2 ✨ 4:3 4:3 मिलिपितोर विस्वसिरा मुडगा बोने ओर्विन पोल् वेहतवहोग, मति ओना पेदिर वेहोग. ✨ 4:3 4:3 लुका 10:20; तोहचीतव पोल्लोड 3:5; 20:15

✨ 4:4 4:4 2 कुरिततोर 6:10; मिलिपितोर 2:18; 3:1; 1 तिसलुनितोर 5:16 ✨ 4:5 4:5 1 कुरिततोर 16:22; इन्जितोर 10:37; याकुब 5:8-9

✨ 4:6 4:6 मत्थ्या 6:25; 1 पत्र 5:7 ✨ 4:6 4:6 इपिससतोर 6:18; 1 तिमाति 5:5 ✨ 4:7 4:7 यशायाह 26:3; योहन 14:27; इपिससतोर

3:18-19 ✨ 4:7 4:7 1 पत्र 1:4-5 ✨ 4:8 4:8 रोम सहरतोर 14:18 ✨ 4:9 4:9 1 कुरिततोर 4:16; मिलिपितोर 3:17 ✨ 4:9

4:9 रोम सहरतोर 15:33 ✨ 4:10 4:10 2 कुरिततोर 11:9 ✨ 4:10 4:10 2:29-30 ✨ 4:11 4:11 2 कुरिततोर 9:8; 1 तिमाति

6:6,8; इन्जितोर 13:5 ✨ 4:12 4:12 2 कुरिततोर 11:27 ✨ 4:13 4:13 1 तिमाति 1:12 ✨ 4:13 4:13 2 कुरिततोर 12:9;

इपिससतोर 3:16; कुल्लसितोर 1:11-12 ✨ 4:14 4:14 इन्जितोर 10:32-33; तोहचीतव पोल्लोड 1:9

15 ए मावोर पिलिपितोरिर! नना मुने बेसता कबुर मियगा पोक्कुर कीसोर मतन, अस्के नना मीवाय मकिदुनिया पटटाहि पेसिस मतन. ✧ पेसतस्के मीवाय मुलु नाक कोताड ईस तोळ ईतोर. ✧ दुस्रोर बोरें विस्वसिरा मुलु नाक तोळ एवोर. इद पोल्लोतुन मीट इतेके पुतिरि.

16 अचोने आयो मति, नना तिसलुनि सहरते मतन अस्के वने, ✧ नावा गर्जतेनाहक मीट रेंड-मूंड मल्काड कोताड लोहचि, नाक तोळ इतिर.

17 मियगडाहि नाक दान गावले इनजोर इनोन, ✧ मति मीट कीयनव बेसताड कबस्केनेनाह, मीक देवुळता बर्कत दोर्कसोरें मनि इनजोर, नावा विचर मन्हता.

18 इपपूदितुना कयदे ✧ मीट लोहेतिर, अव नाक दोर्कताहकु, इंजेके नयगा सबे मन्हता, आलिसि पिसनाह वने मन्हता. मीट ईतद दान, देवुळतुहक विचर वायनद, बेस गम-गम एस्कतद मोकलेहका आता. ✧

19 नना सेवा कीतद देवुळतगा आलनाह पिसनाह बर्कत मन्हता. अदिनेनाहक मीक बाताल गर्ज अरतेक तेला, माट किर्स्तु येसुना लोक्कुर आताहकु, देवुळिये अदिन पूरा कीसीयगा. ✧

20 मावा देवुळबाबाहकु अमेसा-अमेसातुहक मान आयि, आमेन. ✧

21 किर्स्तु येसुना मन्कलोर सबेटोर मियगडोरिन “पोलु जय येसु वेहतोग” इनजोर वेहचीम्हट. इगा नावा संगे मनवालोर विस्वसिर वने मीक जय येसु वेहतलाह आतोर.

22 इगडोर सबेटोर देवुळता मन्कलोर, मीक जय येसु वेहतलाह आतोर — कासा इतेके बेरोग राजाना राजमिदेतगा सेवा केवालोर विस्वसिर.

23 येसुसामि किर्स्तुना देव्या मियगा सबेटोरगा मनि. ✧

कुलसि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

मावा मेंदुल बेस पिसना इन्जि, तलाये मोदुल आंदु, तला इलवा मतेके, माट बेदम विचर केवेरल? विचर केवालेवा, माट जन्वर्कना लेहका मनेलल! अदमे विस्वसिरा मुल् बेस पिसना, बेस ताकना इन्जि, मुडा तला, इतेके किर्स्तु, बेचोन मोदुल मनदगा! कुलसि पुस्तकता मोदुल कबुर बेद इतेके, किर्स्तुये विस्वसिरा मुडा तला आंदोग. सबे पोल्लोने ओगे मुनेतोग आंदोग (1:18). किर्स्तु माट विस्वसि मुडा तला आंदोग, मावा जीवाता पिसमुळता मोदुल ओगे, माक अग तोहवाल, माक बुदिङ वेहवाल, माक आसा एवाल ओगे आंदोग. विस्वसिरा मुल् ओनाय आंदु, ओनाय पेदिर मावा पोगोन उदताहकु, माट बोना मुडोरोग आंदोग इन्जि लोकर पुन्हतोर. माट ओना लोकरल आसि, ओना संगे उंदिय मेंदुल आतप जोळेम आसि, ओर्विना संगे ओर्वोग बह ताकना इन्जि, ओगे माक काहहतोग.

कुलसितोर विस्वसिर इद सेतेम पोल्लोता लोप्पा रेंड विचर्क आंदुर. ओर किर्स्तुन पिसिह केवाल इनजोर नमिस मतोर, मति मावा लेहका, ओरा सीता वेल्लाडे गलत पोल्लोनाग वने अंदु. जोल काहवालाराड केंजिसि, ओरगा बोर देवतुल्किन मोळ्कलाह आतोर, बोर दुसाड रीत-रिवज्कनेके सीता कीयलाह आतोर, बोर दुसाड दर्मनाड पोल्लोन येसुना बेसता कबुरतगा काल्हपलाह आतोर. मति किर्स्तु मावा पिसमुळता सिरप उंद तस अचोने आयोग, मावा पूना पिसमुळ ओनगाने मन्हाता, ओनेनाहके माट दिनमे पिसिहनल (3:11). किर्स्तु मावा तलालेहका निटमे मन्हातोग इतेके, दुसोर माक किर्स्तुनोर इनजोर पुन्हतोर. मीट किर्स्तुन दोर्किह कीतिर इतेके, पोल् कुलसितोरिन वेहतपु, किर्स्तुना संगे ताकाट्ट, ओना पोल्लोते, ओनाड अडोने ऊटिस मन्हुट (2:6-7). इद्रम मतेके, मीट देवुळता पोल्लोते अमेसा निंदिस मनदकिर (3:16). बोगाय विस्वसि आयना इतेके, पाळना पिसमुळतुन पोहचि, किर्स्तुनगा पूना पिसमुळतुन पोयतना. विस्वसते वातस्के, मीवा पापम बुदतुन, किर्स्तुना संगे गुमयाते मिसतप लेहका आता, अह आसि देवुळि मीक पूना पिसमुळ इता. अदिनेनाहक सबे पापमताड कबस्किन, हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटटपु बूळे कीयनद वने, मीवा विचर मनदना गावले.

मुनेता पोल्लो

1-2 नना पोल्लुन, देवुळता विचर मतपु, येसु किर्स्तुना बळयिनन आंदन. ✧ कुलसि सहरते मनवालोर देवुळता मन्कलोरिन मीक इद सीटि रासलाह आतन. मावा तोळतोग विस्वसि तिमतो वने, ✧ इगा नावा संगे मीक जय येसु वेहतहतोग. मीट किर्स्तुन विळसवा विस्वस कीयन्हनिर इनजोर माट पुतोम. मावा देवुळबाबानाहि मीक सुकमि, देवा दोर्कि. ✧

कुलसितोरिनाहक पोल् पार्तना कीस्तोग

3-5 देवुळता बेसता कबुरि, सेतेमता पोल्लो आंदु. ✧ अद पोल्लोतुन मीट मुने केंजतिर, केंजताहकु पोगोन देवुळदीपतगा जागा दोर्कनद आसा मियगा पुटटा. ✧ अद आसातेनाहकु, येसु किर्स्तुन विस्वस कीसोरन महनिर, ओसो देवुळता सबेटोर लोकरिन जीवा कीयन्हनिर. ✧ अदिनेनाहक माट मियेनाहक ऊक-ऊके पार्तना कीयन्हनोम ✧ अस्के, मावा येसुसामि किर्स्तुना बाबाल देवुळतुन अमेसा जोहर कीयन्हनोम. ✧

6-8 अद बेसता कबुरतुन, इपपरास इनवाल ✧ मियगा एव्सिह कीसीतोग. ओग सामिना सेवाते मावा ऐगेटोग ओसो बेस गोततोग आंदोग, अहे बर्वसलायकतोग आंदोग. (माट मीवा सहरतगा एवया पगवोम,) मति मावा जागते ओग मीक सेतेम बुदते किर्स्तुना कबुरतुन काहचि, मीवा सेवा कीतोग. देवुळता जीवा मियगा जागा आताहकु, मीट ताना मन्कलोरिन जीवा कीयन्हनिर इनजोर, ओगे माक वेहतोग. ✧ मीट ओगगडाहि बेसता कबुरतुन केंजतिर, ओसो देवुळता दयाता पोल्लो सेतेम मन्हाता इनजोर पुतिर. ✧ पुतस्के, अद कबुरता पोल्लो मीवा जीवातुन बद्दले कीयलाह आता. अद्रमलेहकाने अद कबुर बूममेड आबुर आसि, वेल्लाटोर आस्क-कोयटोर जीवातुन बद्दले कीयलाह आता. ✧

9-10 अदिनेनाहक माट इपपरासनाहि मीवा कबुरतुन केंजतगडाहि, मियेनाहक ऊक-ऊके पार्तना कीसोर महनोम. ✧ मियेनाहक देवुळता बाताल विचर मन्हाता, इद मीक तेळियना इन्जि, देवुळता जीवा मीक पूरा बुदि इयि इनजोर, पार्तना

✧ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ✧ 1:1-2 1:1-2 पिलेमोन 1-2 ✧ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:6-7 ✧ 1:3-5 1:3-5 ग्लातितोर 2:5,14 ✧ 1:3-5 1:3-5 बळयि 23:6-8; इपिसुसतोर 1:13; 2 तिमाति 4:8; 2 पत्र 1:12 ✧ 1:3-5 1:3-5 ग्लातितोर 5:6; इपिसुसतोर 1:15 ✧ 1:3-5 1:3-5 इपिसुसतोर 6:18 ✧ 1:3-5 1:3-5 रोम सहरतोर 1:8 ✧ 1:6-8 1:6-8 4:12 ✧ 1:6-8 1:6-8 रोम सहरतोर 15:30-31 ✧ 1:6-8 1:6-8 इपिसुसतोर 4:21 ✧ 1:6-8 1:6-8 रोम सहरतोर 10:18 ✧ 1:9-10 1:9-10 इपिसुसतोर 1:16; 2 तिसलुमिनोर 1:11

कीयलाह आतोम^५. बाराहक इतेके, देवुळि मियेनाहक विचर कीस तासतद पोल्लोतुन पुतेक अचोन, सबे पोल्लोने येसुसामिन मान ईसि, ओन्क विचर वानाह ताककिर. ^५ इतेके मीट सबे रीतिनाड बेसताड कबस्क कीसोर, देवुळतुन बेस पुनजोर दाकिर^५.

11-12 ओसो इद्रम वने पार्तना कीयलाह आतोम: मीक बेदाय तिपल वातेक वने, मीट आरेम आयवा, ओड आयवा, विस्वसते निच मनदलाहि, देवुळि तना पका बेरा डीसाते मीक लाव ईयि. ^५ ओसो मीट बेस गिदांते देवुळतुन जोहर कीसोर मनदना इनजोर, पार्तना कीयलाह आतोम. बाराहक इतेके, पोगोन तना वेहचतगा पिसवालोअ ओना मन्कलोरेनाहक, मावा देवुळबाबाल वेल्लाय बर्कत तासतोम. ओसो मीक वने अगडा त्स दोर्कना लायकतोर कीतोम. ^५

13 ईकळते मातप लेहकान, देयहकना कयदे मतल. मति देवुळि माक देयहकना कयदाहि विळिसह कीसि, तना पका जीवा कीतोम मगना राजेमतगा तचीता. ^५

14 ओगे माक विळिसह केवाल आंदोग, ^५ ओनाय मोकतेनाहकु मावा पापमता मापि आता.

किर्स्तु बोयु? ओग माक बाताल कीसीतोम?

15 देवुळबाबाल दिसोग ^५ मति, ओना मगि येसुन ऊळतस्के, देवुळबाबान ऊळतेपे आंदु. ^५ दुनियाते पंडटव सबेटविना पोगोन येसुनाय अदिकर मन्हता.

16 बाराहक इतेके, देवुळि ओनाय मेटे सबे पुटिह कीता. ^५ पोगोटा ब्रमताड, इळता ब्रमताड, दिसनव, दिसवव, राजेम कीयनव देयहक-ब्रताहक, लाव तोहतनव देवतुल्लकु, अदिकरते मनदनव पेन्कु, ^५ इव सबेटविन ओनाय मेटे पुटिह कीता. ^५ ओन्के मान दोर्कना इन्जि, देवुळि इद्रम कीता. ^५

17 सबेटकाय ओगे मुनेतोम, ^५ ओना मेटेन सबे पंडटव निच मन्हताड. ^५

18 ओसो माट विस्वसिरा मुलु मेंदुलता लेहकाडोरल, किर्स्तु तान ताकिह कीयनद तलाता लेहकाडोग, ^५ ओनाय मेटे माट पिसिह्नल. हामुरताहि जीवा अरवालोरगडाहि, ओगे मुनेतोम आंदोग, ^५ इद्रमलेहका सबे पोल्लोने ओगे मुनेतोम. ^५

19 देवुळता पूरा बुदि ओनगा जागा आयना इन्जि, देवुळता गिदां मता. ^५

20 मन्कना पापमतेनाहकु, इद ब्रमता सबे नस्ळ आयि, ओसो पोगोटा ब्रमताड आयिड, सबेटव देवुळताहि जेक आताड. मति ताना मगि किर्स्तु, हक्कनागुटातगा नेतुर पोहच डोलताहकु, इव सबेटविन ओना मोकतेनाहकु, तना संगे कलियिह कीयलाहि, देवुळि विचर कीता. ^५

21 मीट मुने मीवाड लाग्वाड विचर्कने, देवुळता संगे विस्द आस एणतप लेहका मंदिर, अहे लाग्वाड कबस्क कीसोर मंदिर. ^५

22 अद्रम मन्जाय मति, ताना मगि मन्कना मेंदुल अके, ब्रमतगा वास मियेनाहक डोलताहकु, देवुळि मीक तना संगे कलियिह कीता. ^५ मीट ताना मुनेह नितस्के पवित्र मनदना, बाताले डागिललेवा मनदना, बाताले कसुरलेवा मनदना इनजोर, तना संगे कलियिह कीता. ^५

23 मति मीट मेलियवालेवा, मेकिंसि विस्वस कीसोर मनदना गावले, ^५ ओसो बेसतल कबुरतुन केंजताहकु, मीवा जीवातगा पुटटद आसातुन, विळसवालेवा मनदना गावले. मीट केंजतद बेसतल कबुर पूरा ब्रमताग पोकर आयलाह आता. ^५ नाक वने, अदे सेवा कीयलाहि देवुळि निल्पिह कीता. ^५

विस्वसिरेनाहक पोलु पळ्ळेम आस्तोग

24 माट विस्वसिरा मुलु, किर्स्तुना मेंदुलता लेहकान महनल. ^५ तना मेंदुलतेनाहकु, किर्स्तुना तिपल इंका मारोये, ओना तिपलते नना वने कलियिह्नन. ^५ अदिनेनाहक नावा मेंदुदगा तिपल आतेक तेला, गिदांतेन महनन. ^५

25-27 नना सबे जातिनोरगा वेहतलाह आतन, अद पोल्लोतुन मुनेता कालमते, अस्केडोर मन्कलोरीहक, देवुळि पुन्पिह केवा मता. मति इंजेके अद पोल्लोतुन, तना मन्कलोरीहक पुन्पिह कीयलाह विचर कीता. ^५ इद बाताल पोल्लो आंदु इतेके,

^५ 1:9-10 1:9-10 रोम सहरतोर 12:2; इपिससतोर 1:17-18; पिलेमोन 6 ^५ 1:9-10 1:9-10 2 कुरिततोर 5:9; इपिससतोर 4:1

^५ 1:9-10 1:9-10 मिलिपितोर 1:9; 2 पत्रु 1:8 ^५ 1:11-12 1:11-12 1 कुरिततोर 16:13; मिलिपितोर 4:13 ^५ 1:11-12 1:11-12

बळयिर 20:32 ^५ 1:13 1:13 इपिससतोर 1:6; 5:8; 6:11-13 ^५ 1:14 1:14 रोम सहरतोर 3:24; 1 कुरिततोर 1:30; इपिससतोर 1:7

^५ 1:15 1:15 1 तिमोति 1:17; इन्नितोर 11:27 ^५ 1:15 1:15 योहन 1:18; 14:9 ^५ 1:16 1:15-16 योहन 1:3; इपिससतोर 1:10

^५ 1:16 1:16 इपिससतोर 1:21; कृत्स्नितोर 2:15 ^५ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 11:36; इन्नितोर 1:2 ^५ 1:16 1:16 तोहचीतव पोल्लोड

3:14 ^५ 1:17 1:17 योहन 1:1; 8:58 ^५ 1:17 1:17 इन्नितोर 1:3 ^५ 1:18 1:18 इपिससतोर 1:22-23 ^५ 1:18 1:18

बळयिर 26:23; 1 कुरिततोर 15:20 ^५ 1:18 1:18 रोम सहरतोर 8:29 ^५ 1:19 1:16-19 रोम सहरतोर 9:5; कृत्स्नितोर 2:9 ^५ 1:20

1:20 रोम सहरतोर 5:1; 8:19-21; 2 कुरिततोर 5:18,20; इपिससतोर 1:10; 2:13-14,16 ^५ 1:21 1:21 इपिससतोर 2:3,12 ^५ 1:22

1:21-22 2 कुरिततोर 5:18; इपिससतोर 2:15-16; 1 पत्रु 3:18 ^५ 1:22 1:21-22 रोम सहरतोर 5:10; इपिससतोर 1:4 ^५ 1:23 1:23

इपिससतोर 3:17; कृत्स्नितोर 2:7 ^५ 1:23 1:23 1 तिमोति 3:16 ^५ 1:23 1:23 इपिससतोर 3:7 ^५ 1:24 1:24 1 कुरिततोर 12:27

^५ 1:24 1:24 2 कुरिततोर 1:5 ^५ 1:24 1:24 रोम सहरतोर 8:17; 2 कुरिततोर 6:10; 12:15; 2 तिमोति 2:10 ^५ 1:25-27 1:25-27

मथ्याल 13:11; रोम सहरतोर 16:25; कृत्स्नितोर 2:1-3; 4:3

किर्स्तु मीवाड जीवानगा जागा आस्तोग; अदिनेनाहक देवुळि मियेनाहक, पोगोन तासतद पका बेसतल बर्कतता तुस मीक दोर्किहता इनजोर, * मीक वने इंजेके आसा दोर्कता, इदे अद पोल्लो आंदु, * मीवा पाय्दातेनाहकु देवुळि तना पूरा पोल्लोतुन तपवालेवा पोकर कीयनद कबळतुनु, नावा कयदे कीसीता. * कीसीताहके नना विस्वसिरा मुडा सेवकनन आतन. *

28 ओगे किर्स्तुन माट सबे जातिनोरिहक, पोकर कीयलाह आतोम. किर्स्तुना संगे तुंडिस मनवालोर सबेटोरिन किर्स्तुना बेस विस्वसते मेक्किह कीसि, देवुळता मुनेह निल्पिह कीयना इनजोर, * माट देवुळ ईतद बुदते सबेटोरिन काहहतहोम, सुद्रे कीहहोम. *

29 इदे पोल्लोतेनाहक नना एपूर पेसनाह कबळ कीसि, पळ्ळेम आयलाह आतन. किर्स्तुना बेरा लाव नाक ताकिह कीताहकु, नना कहटेम कीयलाह आतन. *

2

1-3 मीट कृत्सि नाटेनोर विस्वसिरि, इद पोल्लोतुन बेस पुन्हट. मीट नावा मोकमतन ऊळवेक तेला मीकु, लोदिकिया सहरतोर विस्वसिरिनाहकु, * ओसो मीवा पटटोर सबेटोर विस्वसिरिनाहकु, नना पका पळ्ळेम आयलाह आतन. मीवा जीवातगा दीरा वायना, * मीट सबेटोरि ओर्विहक-ओवोंग जीवा कीसोर कलियिस मनदना, ओसो देवुळतगा मकतद पोल्लो, मीक पका बेस-नेहना तेळियना इन्जि, * नना पळ्ळेम आयलाह आतन. * देवुळतगा मकतद पोल्लो इतेके किर्स्तुये आंदोग. * देवुळता पूरा बुदि ओसो ताना जीवाताड कतम पोल्लोड, बेरा मालसोमलेहका किर्स्तुनगा जमा आस मन्हताड. *

4 नना इद पोल्लोतुन बाराहक रासलाह आतन इतेके, मीक बोर मिडताड-मिडताड पोल्लोने नाळेह कीस लेसिह कीयनायो. *

5 नना कौंडाने दिसलाह मियगा इलेन; मति सीताते मीवा संगेन महनन. * मीट मीवा पिसमुळते बेस-नेहना पिसलाह आतिर इनजोर, ओसो किर्स्तुन पका मेक्किस् विस्वस कीतिर इनजोर केंजिसि, * पका गिर्दा आयलाह आतन.

किर्स्तुना संगे तुंडिस मनदना

6 मीट किर्स्तु येसुन मावा मालकाल इनजोर, ओनाड पोल्लोड केंजलाह आतिर, अद्रमलेहकान येसुना आगदे ताकसोर मन्हट. *

7 मरानाड मडाड ऊटप लेहका, मीट विस्वसते ओनगा बेस ऊटिस मन्हट, * ओसो मीट ओनाड पोल्लोने बेर्ससोर मन्हट. अस्के इपपरासनाहि मीट येसुना सेतेम पोल्लो कगयतपु, विस्वसताहि इळन अरवा, मेक्किस् मनदकिर, * देवुळतुन अमेसा पका जोहर कीसोर मनदकिर.

8 इदिन पुज मन्हट! मन्कलोर वासि, मन्कना बुदताहि पुटव पोल्लोनु, (देवुळताड पोल्लोड इनजोर) काहहतहोर. ओर पका बुदतोर दिसतेक तेला, ओराड पोल्लोड उगसताड ओसो जोल पोल्लोड आंदुड. लोकुर वेहतव अव इद दुनियाताड अड्ळमताड पाय्दालेवाड उतुर्कनाड पोल्लोड आंदुड, * किर्स्तुनगडाह वातव आयोड. अदिनेनाहक अव पोल्लोड काहहचि तमा कयदे कीयलाहि, ओरिहक मीट आग एमाट. *

9 बाराहक इतेके, देवुळता पूरा बुदि किर्स्तु इनजोर मेंदुल अगके मन्हता. *

10 राजेम कीयनव पेन्कु, ओसो अदिकर ताकिह कीयनव देवतुलकु, इविस्कना पोगोन किर्स्तुनाये अदिकर मन्हता. * मीट ओना संगे जोळेम आतिर, अदिहक इंजेके मियगा बाताले कामि इले. *

11 (माट यहूदिरोम इतेके, मन्कना तोलातुन डायिसि, डायना रिवजकीहयोनेम,) विस्वसिरा डायना रिवज बार, मन्कना कयदे कीतद आयो. (किर्स्तुहकु हव्कनागुतासिक्सा आतस्के,) मीवा पापम बुदि ओना मेंदुलाता संगे जोळेम आता, अस्केने ओना संगे मीवा वने डायना रिवज आतप आता. *

* 1:25-27 1:25-27 इपिसुसतोर 1:18; 3:16 * 1:25-27 1:25-27 रोम सहरतोर 8:10 * 1:25-27 1:25-27 इपिसुसतोर 3:2

* 1:25-27 1:25-27 1 कुरिततोर 3:5 * 1:28 1:28 4:12 * 1:28 1:28 बळयि 20:31; इपिसुसतोर 4:13; कृत्सितोर 3:16

* 1:29 1:29 1 कुरिततोर 15:10; इपिसुसतोर 1:19-20; पिलिपितोर 1:30; कृत्सितोर 2:1-3,12 * 2:1-3 2:1-3 4:13,15-16;

तोहचीतव पोल्लोड 1:11 * 2:1-3 2:1-3 इपिसुसतोर 6:21-22; कृत्सितोर 4:7-8 * 2:1-3 2:1-3 1 तिसलुनितोर 1:4-5 * 2:1-3

2:1-3 कृत्सितोर 1:29 * 2:1-3 2:1-3 रोम सहरतोर 16:25-26; कृत्सितोर 1:25-27; 4:3 * 2:1-3 2:1-3 यशायाह 11:2; रोम

सहरतोर 11:33; इपिसुसतोर 1:18; 2 पत्र 1:5 * 2:4 2:4 रोम सहरतोर 16:18 * 2:5 2:5 1 कुरिततोर 5:3 * 2:5 2:5 1 पत्र

5:9 * 2:6 2:6 इपिसुसतोर 4:1 * 2:7 2:7 इपिसुसतोर 3:17 * 2:7 2:7 इपिसुसतोर 4:21; इब्रितोर 13:9; यहूदाल 20 * 2:8

2:8 गलातितोर 4:3,9 * 2:8 2:8 इपिसुसतोर 5:6; 1 तिमोति 6:20; इब्रितोर 3:12 * 2:9 2:9 कृत्सितोर 1:19 * 2:10 2:10

इपिसुसतोर 1:21-22; 3:10 * 2:10 2:10 इपिसुसतोर 3:18-19 * 2:11 2:11 रोम सहरतोर 2:29; 7:24; कृत्सितोर 3:5

12 मीट येसुना पेदिरते एत्गा मुळिन्दस् तेदत्स्के, मीवा पापम बुदतुन, किर्स्तुना संगे गुमयाते मिसतप लेहका आता. * देवुळि बेद बेरा लावते ओन डोलतोरगडाहि जीवा अर्हता, अदे लावता पोगोन मीट विस्वस कीतिर. * कीताहकु (अद मीक पूना पिसमुळ ईता. पूना पिसमुळ दोर्कताहके,) मीट वने किर्स्तुना संगे जीवा अरतप लेहका आतिर. *

13-14 मीट मुने पुन्जि कसर्क कीदिर, मीट यहदिर आयवाहकु, देवुळता लोकर आयवा मतिर, अदिनेनाहक देवुळता मुनेह डोलतप मतिर. * मति देवुळि मावाडः सबे कसर्किन मापि कीता. ओसो माक सिक्सा आयना इन्जि, मावाडः कसर्क तोहतनद सीटि मावा विरुद मता. मति अद सीटटुनु, देवुळि किर्स्तुना संगे हक्कनागुटातगा मोल्लाडः कोटटप लेहका माथिह कीता. * इद्रमलेहका देवुळि माक कसरलेवोर कीसि, किर्स्तुना संगे जीवा अर्हता.

15 इंजेके इद्रम आता इतेके, अदिकरते ताकिह कीयनव देयहकना लावतुन, देवुळि अविस्किनगडाहि किर्स्तुना हक्कनागुटाता मेटे, पूरा तेंडिस पोहता. * पोहचि अव देयहक पूरा ओरेम आताडः इन्जि, अविस्किन सबेटोर ऊळनाह, दोहच तिर्हतप लेहका कीता. *

16 (अदिनेनाहक इद्र दुनियाताडः अडोडः-उतुर्क काहवालोरिहक, मीट अगा एमाट इनजोर वेहतन.) इतेके तिनदना-उनडना नोमळतुन माळविर, * वसमिटा पोल्वा केविर, आमस आयनस्के पोल्वा केविर, पोल्वादियातुन नोमविर इनजोर, * बोने बह मीवा पोगोन कसर पुटिह कीयलाह एमाट. *

17 (किर्स्तु वावस्के, देवुळि तना लोकरिहक इव अडोडः ईस मता.) इविस्किन बाराहक ईता इतेके, वायना कालमते देवुळि तना लोकरा संगे बेद्रम कलियना इन्जि तोहतलाह, ईस मता. मति इंजेके किर्स्तुना मेटे, देवुळि माक गट्टेने कलिथिहता. * (अदिहक इंजेके इद्रमताडः अडोडः वेहवालोरिहक पोल्लो न केंजमाट.)

18 मीक जोल काहवालोर इद्रम वेहतहतेर, “मावा लेहका तिपलता नोमळ कीयना, पोगोटाडः देवतुल्किन मोळकना,” इन्हतेर. इद्रम वेहचि, मीट देवुळता राजेमता लायकतोरिर आयविर इनजोर, मीवा पोगोन कसर ओपलाह एमाट. अद्रमतोर मन्कलोर इद्रम-इद्रमताडः लेकाडः ऊळतोम इनजोरे, तमाय मन्कना बुदते उगसे पोगयसोर तिरिथिहतेर. *

19 (बेद्रम तला मेंदुलतुन ताकिह कीस्ता, अद्रमे किर्स्तु माक विस्वसिरिन ताकिह कीस्तोग.) अविडः, सीराडः, पूरा मेंदुलतुन जोळे कीस तासिहताडः, ओसो अद्रमे मेंदुलताडः कयक-कालक बाताडः, ऐगेन बेसिहताडः वने. अद्रमलेहकाने माट विस्वसि मन्कलोरल, ओविहक-ओवोर्गा तुंडिस महनल. ओसो देवुळता देव्या दोर्कताहकु, ऐगेन बेसिहनल. * मति जोल काहवालोर, मावा तलालेहकाडोगा किर्स्तुनाडः केंजवाहकु, मावोर आयोर.

दुनियाताडः अडोडः-उतुर्कने ताकनद आयो

20-22 तेन बोयमाट, तान तिनमाट, इदिन इटमाट इनजोर मीट नोममाट. तिनदनद मालु कबळतुहक अरयहताये; मति तितापया, अद कबळतुहक अरवो. * अद्रमता मादा पोगोन, मन्कलोरें अडोडः पुटिह कीसि, दुसोरिन काहहततेर. * मीवा मन्कना बुदि किर्स्तुना संगे डोलताहकु, * इद्र दुनियाताडः अडुळमताडः अडोडः-उतुर्क * मीक दोहच तास पगवोडः. पया मीट दुनियातोर लेहका अद्रमताडः पोल्लो न केंजिसि बाराहक पिसलाह आतिर? *

23 इद्रमताडः अडोडः-उतुर्क पुटिह केवालोर पका बुदतोर, देवुळतुन कर्तुळते नोमवालोर लेहका दिसिहतेर. बह इतेके माट उड्ला बुदतोरोग इन्जि, ओरु सबेटोरिन तोहतहतेर, ओसो तमाडः मेंदुस्किन पकाय तिपल कीसि आत्रे कीस्तोर. * मति निटम ऊळतेके, इव अडोडः-उतुर्क मावा पापम बुदतुन आत्रे कीयलाह, * मुतिय कबळतुहक अरवोडः.

3

1 नना मुने रासतपु, मीट विस्वसिरिन देवुळताहि पूना पिसमुळ दोर्किह कीसि, किर्स्तुना संगे जीवा अरतप लेहका आतिर. * इंजेके ओग पोगोन देवुळदीपते देवुळता तिनळ बाजे उदिस मन्हतोग. * अदिहक मीट देवुळदीपताडः पोल्लो नगाने, सीता कीसोर मन्हट. *

* 2:12 2:12 रोम सहरतेर 6:2-4 * 2:12 2:12 बळविर 2:24; कुलसितोर 1:29 * 2:12 2:12 रोम सहरतेर 6:5; इपिसुतेर 2:6; कुलसितोर 3:1 * 2:13-14 2:13-14 इपिसुतेर 2:1,5 * 2:13-14 2:13-14 इपिसुतेर 2:15; 1 पवु 2:24 * 2:15 2:15 1:16 * 2:15 2:15 2 कुरिततेर 2:14; इपिसुतेर 3:10; 4:8; 1 योहन 4:4 * 2:16 2:16 1 तिमीति 4:3; इब्रितोर 9:8-10 * 2:16 2:16 1 इतिहास 23:31; 2 इतिहास 31:3; न्हेम्याल 10:33; गलातितोर 4:10 * 2:16 2:16 रोम सहरतेर 14:3 * 2:17 2:17 इब्रितोर 8:5; 10:1 * 2:18 2:18 रोम सहरतेर 8:7; इपिसुतेर 4:17 * 2:19 2:19 1 कुरिततेर 11:3; 12:27 * 2:19 2:19 इपिसुतेर 2:21; 4:16 * 2:20-22 2:20-22 1 कुरिततेर 6:13 * 2:20-22 2:20-22 यशायाह 29:13; मत्थ्याल 15:9; मार्कल 7:7; तीतुस 1:13-14 * 2:20-22 2:20-22 रोम सहरतेर 6:2-4,11; पिलिपितोर 3:10-11; कुलसितोर 3:2-3 * 2:20-22 2:20-22 गलातितोर 4:3,9 * 2:20-22 2:20-22 गलातितोर 4:8; 6:14 * 2:23 2:23 1 तिमीति 4:3,8 * 2:23 2:23 रोम सहरतेर 13:14 * 3:1 3:1 रोम सहरतेर 6:5 * 3:1 3:1 2:12 ऊळट. * 3:1 3:1 देवुळताडः पाटाडः 110:1; मार्कल 16:19 * 3:1 3:1 पिलिपितोर 3:20

2-3 ओग डोलतस्के, मीट वने मीवा पाळना पिसमुळतुहक डोलतप लेहकान आतिर. ✧ इंजेके मीट ओना संगे, पूना पिसमुळते पिसलाह आतिर. अद पिसमुळतुन किर्स्तु, देवुळदीपतगा बेस तासिह्तोग; तान बोगे बूळे कीया पगवोग. अदिनेनाहक इद बूमतडाड पोल्लोन आयो, मति देवुळदीपतगडाड पोल्लोने, सीता कीसोर मन्हट. ✧

4 मावा पिसमुळ किर्स्तुनगाने मन्हता. ✧ ओग सबेटोर ऊळनाह, पका डीसाते ओसो दिसनोग अस्के, मीट वने ओना डीसाते कलियकिर. ✧

पाळना बुदि ओसो पूना बुदि

5 मावा पिसमुळ किर्स्तुनगाने मनाहकु, इद बूमताड विचकिर्न हक्किस पोहाटु; इतेके साट्याल कबळ, साट्याल बुदि, लाग्वाड विचर्क, लालूस कीयना. ✧ बेदिनेनाहक मीवा लालूस मन्हता, अदिने मीट मोळिकहनिर. ✧

6 देवुळता पोल्लो केंजवोर, इदमताड कबस्क कीस्तोर. अद ओरिहक निटम सिक्सा ईयगा, ✧ इदिन सीताते तासाट.

7 मीट वने मुने अदमतोर ताकनद अगदे ताकिदिर, अस्के अदमताड कबस्क कीसोर मतिर. ✧

8 मति इंजेके, ओड आयना, गुरागुरा आयना, कुळसा कीयना, बदनम कीयना, करब पोल्लोड तोडटाह पेहतना, इव सबे विळसाट. ✧

9 अहे ओर्विहक-ओर्वोग जोल वळहकमाटु. बाराहक इतेके मीट किर्स्तुनगा वातस्के, मीवा पाळना बुदतुनु, ओसो तानाड लाग्वाड कबस्किनु, कतम पोहतिर. ✧

10 अह कीसि, देवुळ मीक ईतद पूना बुदतुन पोयतिर. इद पूना बुदतुन, देवुळिये पुटिह कीता. ✧ मीट तान बेस पुन्जि, ताना लेहका आयना इन्जि, देवुळि अद बुदतुन बटूले कीसोरन मन्हता. ✧

11 पूना पिसमुळ दोर्किह कीताहकु, डायना रिवाज कीतोया यहूदि मन्कल मनेग, डायना केवोग यहूदि आयवोग मनेग, ✧ कगयतोग मनेग, गेळा-माळताग मनेग, ओर्यूलतोग मनेग, मता मन्कल मनेग, ✧ इव पोल्लोड देवुळता मुनेह बेराड आयोड. बाराहक इतेके किर्स्तुये मोदुल आंदोग, ओग माट सबेटोर विस्वसिरगा मन्हतोग. ✧

12 देवुळि मीक आचता, आचिसि तना मन्कलोर इनजोर अलग कीता, ✧ अहे मीक जीवा कीता. अदिनेनाहक पूना गेंदे उहतप लेहका, (मीवा पूना पिसमुळतुन पोय्महटु; इतेके) दुधोरिन जीवा लोपाट, दुधोरिन गूम तोहाट, उडूला बुदते ताकाट, कुल्ल बुदते मन्हट, बेदाय पोल्लोतुहक चटने ओड आयमाटु. ✧

13 दुधोर मीक तप तासतेक तेला, कोदा पोयमाट, गूमते आपाट. ओर्विहक-ओर्वोनगा कसुर मतेके, सामि मीवा कसुरतुन मापि कीतप लेहका, मीट वने मापि कीमहटु. ✧

14 इव सबे कीमहटु, मति इविस्किन वीळिसि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीमहटु. ✧ अह कीसोर मतेके, माट विस्वसिरल उंदिय विचरते पूरा कलियिस मनदकल. ✧

15 मीट सबेटोरि उंदिय मेंदुललेहका महनिर, ✧ देवुळ मीक ऐगेन गूमते मनदलाह केयता. अदिहक किर्स्तु ईतद गूम मीक ताकिह कीयि. ✧ देवुळता बेरा दयातुन, सीता कीसोर मन्हट. ✧

16 अदमे किर्स्तुना पोल्लो मीवा जीवातगा गडि, अदे मीक ताकिह कीयि. ✧ देवुळ ईतद बुदते, ओर्विहक-ओर्वोग बुदिड-एदिड काहचोर मन्हट. ✧ देवुळता साम्रमताड पाटाड, ओसो रीतरितीनाड पाटाड, इविस्कने देवुळतुन जोहर कीसोर, मीवा पूरा जीवाताहि ओसोर मन्हट. ✧

17 बाताल कीतिकाय, बाताल वळहकतेकाय, सबे येससामिना पेदिरतुन मान ईसि कीमहटु. ✧ ओना मेते माक देवुळबाबाना दया दोर्कता इन्जि, देवुळतुन जोहर कीसोर मन्हट. ✧

विस्वसिरा मनमुळि

✧ 3:2-3 3:2-3 रोम सहरतोर 6:2-4,11; 2 कुरिततोर 5:14; कृत्स्नितोर 2:20-22; पिलिपितोर 3:10-11 ✧ 3:2-3 3:2-3 मत्थ्याल 16:23; पिलिपितोर 3:19-20; 1 पत्र 4:2 ✧ 3:4 3:4 योहन 11:25-26; गलातितोर 2:20 ✧ 3:4 3:4 रोम सहरतोर 8:18,19-21; पिलिपितोर 3:21; 1 योहन 2:28 ✧ 3:5 3:5 मत्थ्याल 15:19; मार्कल 7:21-22; रोम सहरतोर 6:13; 8:13; 1 कुरिततोर 6:9-10,18-20; इपिसुसतोर 4:19; कृत्स्नितोर 2:11 ✧ 3:5 3:5 इपिसुसतोर 5:5; 1 तिमोति 6:9-10; इब्रितोर 13:5 ✧ 3:6 3:6 रोम सहरतोर 1:18; इपिसुसतोर 5:6 ✧ 3:7 3:7 1 कुरिततोर 6:11 ✧ 3:8 3:8 इपिसुसतोर 4:22,29,31; 5:4 ✧ 3:9 3:9 रोम सहरतोर 6:6; इपिसुसतोर 4:22,25 ✧ 3:10 3:10 गलातितोर 6:15; इपिसुसतोर 4:24 ✧ 3:10 3:10 रोम सहरतोर 6:2-4; 8:29; 12:2; 2 कुरिततोर 4:16 ✧ 3:11 3:11 1 कुरिततोर 7:19 ✧ 3:11 3:11 इपिसुसतोर 6:8 ✧ 3:11 3:11 रोम सहरतोर 3:21-23; इपिसुसतोर 1:23; 2:14-15 ✧ 3:12 3:12 लूकल 18:7 ✧ 3:12 3:12 1 कुरिततोर 13:4-5; 2 कुरिततोर 6:6; गलातितोर 5:22-23; इपिसुसतोर 4:24; पिलिपितोर 2:1-3 ✧ 3:13 3:12-13 रोम सहरतोर 15:7; इपिसुसतोर 4:2,32 ✧ 3:14 3:14 इपिसुसतोर 5:2; 1 योहन 3:10 ✧ 3:14 3:14 योहन 17:23; इपिसुसतोर 4:3 ✧ 3:15 3:15 इपिसुसतोर 2:16 ✧ 3:15 3:15 इपिसुसतोर 2:14; पिलिपितोर 4:7 ✧ 3:15 3:12-15 गलातितोर 5:22-23; इपिसुसतोर 4:3 ✧ 3:16 3:16 इपिसुसतोर 5:26; याकुब 1:21 ✧ 3:16 3:16 1:28 ✧ 3:16 3:16 1 कुरिततोर 14:15 ✧ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 10:31 ✧ 3:17 3:17 इपिसुसतोर 5:20

18 मुतेस्कनरि! मीवाड मुजोरा पोल्लोते वेरम आस मन्हट्टु. ✧ सामिन विस्वस कीयनव आस्किहक, अद्रम कीयनद ओपिहता.

19 मुजोरिर! मीवाड मुतेस्किन जीवा कीम्हट्टु. ✧ अविस्कना मुनेह कोकळमते मनमाट. ✧

20 पेकोरिर! सबे पोल्लोने मीवाड तलिस्क-तपेराड पोल्लोड केंजाट! पेकोर अद्रम मनदने, देवळतुहक विचर वास्ता. ✧

21 तपेरिर! मीवाड पिलाड-पेकोरिन ओड वानाह केमाट. अद्रम कीतेके, पेकोर बाताले केवा, आरम आस्तोर. ✧

22 ओर्यूलतोरिर! इद भूमतगा मनवालोर् मीवाड माल्कालोराड सबे पोल्लोने केंजाट. सिरप ओर ऊळिहपान, ओरिन गिर्दा कीयलाह कबळ केमाट, मति देवळतुन रेथिसि, मीवा जीवाताहि कबळ कीम्हट्टु. ✧

23-24 मियेनाहक पोगोन तासतद त्सतुन इनम इनजोर, देवुळि मीक इयगा, इदिन पुतिरे. ✧ अदिनेनाहक मीट बेदाय कबळ कीतेके, मन्कलोरेनाहक आयो मति सामिनेनाहक कीतल इनजोर, अद कबळतुन पूरा जीवाताह कीम्हट्टु. मीट सामि किर्स्तुनाये ओर्यूलतोरिर आदिर, इदिन पुन्हट्टु. ✧

25 देवुळि बोनाये मोकम ऊळिस नेयम केवो. ✧ अदिनेनाहक माल्काल मनेग, ओर्यूलतोग मनेग, लाग्वा कबळ केवाना कबळता इसबतेन, देवुळि सिक्सा इयगाये. ✧

4

1 माल्कालोरिर! मीक वने देवुळदीपतगा ओर्बोँग माल्काल मन्हतोग इनजोर, सीता कीम्हट्टु. अदिनेनाहक मीवा ओर्यूलतोरिा संगे सेतेमते ताकाट, मुर्तिय सेट्बेट केवा बेस ऊळाट. ✧

पार्तना बह कीयना, साक्सि बह वेहतना

2 मीट अमेसा रोमवालेवा पार्तना कीसोर मन्हट्टु. बेस बुदते मन्जि, देवुळता बेरा दयातुन सीता कीसोर पार्तना कीम्हट्टु. ✧

3 अद्रमे ओसो मयेनाहक वने पार्तना कीम्हट्टु. किर्स्तुना लोप्पा मन्कलोर मुने पुनवा मंदुर, अद पोल्लोतुन पोक्कुर कीताहकु, ✧ नना जेलते महनन. ✧ अदे पोल्लोतुन सबेटोरिहक माट पोक्कुर कीयलाहि, देवुळि अग तेगयि इनजोर, ✧ पार्तना कीम्हट्टु.

4 तान पोक्कुर कीयनद नावा कबळ आंदु, नना तान बेस तेळियनाह, पड्ने पोक्कुर कीयना इनजोर, पार्तना कीम्हट्टु. ✧

5 किर्स्तुन पुनवोरा संगे मनदहपा, बेस बुदते मन्हट्टु. ✧ ओरिन किर्स्तुना लोप्पा साक्सि वेहतलाह, मीक मोका दोर्कतेके, तान विस्वमाट. ✧

6 मीवा टोडटाड पोल्लोड अमेसा गुनमाटाड, लोक्कुरिहक विचर वायनव मनिड. अस्के मीक रीतीरिनाड पोल्लोड ताल्हकवालोरिन, बराबर पोल्लोड मल्हता पागयकिर. ✧

आक्रिताड पोल्लोड

7-8 तुकिक्कस इनवाल ✧ नयगडा सबे कबुरतुन मीक वेहतनोग, ओसो मीवा जीवातुहक दीरा इयनोग. अदे कबळतेनाहक ओन मियगा लोहतन. ✧ ओग सामिना सेवाते मावा ऐगेटोग ओसो बेस गोततोग आंदोग, अहे बर्वसलायकतोग आंदोग.

9 ओना संगे मियगडोग उनेसिमुसिन वने, मियगा लोहतलाह आतन. ओग नावा संगे मन्जि, इंजेके बेस बर्वसलायकतोग विस्वसि आतोग, नावा गोततोग वने आतोग. ✧ ओग तुकिक्कस बार मियगा वासि, इगडाड सबे पोल्लोने मीक वेहतनुर.

10 अरिस्तरकुस ✧ नावा संगे जेलते मन्हतोग. ओग मीक जय येसु इन्हतोग. बार्नबसना कुटुमतोग मार्कल वने, ✧ मीक जय येसु इन्हतोग. (नना मीक मुनेन वेहतप लेहका, मार्कल मियगाहक वातेके, ओन बेस ऊळाट.)

11 युसतुस येसु इनवाल वने, मीक जय येसु इन्हतोग. देवुळता राजेमाता कबुरतुन पोक्कुर कीयनद कबळते, वेर मुवुरे यहदि विस्वसि नावा संगे सेवा कीस्तोर. वेर नावा संगे मनाहकु, नावा जीवातुहक पका दीरा वास्ता.

12 मियगडोग इपपरस, येसु किर्स्तुना सेवक आंदोग, इंजेके नावा संगे मन्हतोग. ✧ ओग वने मीक जय येसु इन्हतोग. मीट विस्वसते मेग्सिस मनदना, देवुळि मियेनाहक तासिस मतव पोल्लोने मीट बेस-नेहना पुनदना, देवुळताड विचकिर्न पूरा पुन्जि, अद्रमलेहका ताकना इनजोर, ✧ अमेसा आरम आयवा मियेनाहक पार्तना कीस्तोग. ✧

✧ 3:18 3:18 इपिस्सुतोर 5:22; तीत्स 2:5; 1 पत्र 3:1 ✧ 3:19 3:19 इपिस्सुतोर 5:25 ✧ 3:19 3:19 1 पत्र 3:7 ✧ 3:20

3:20 इपिस्सुतोर 6:1 ✧ 3:21 3:21 इपिस्सुतोर 6:4 ✧ 3:22 3:22 इपिस्सुतोर 6:5-6; 1 तिमोति 6:1; तीत्स 2:9; 1 पत्र 2:18

✧ 3:23-24 3:23-24 बळयिर 20:32; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 3:23-24 3:23-24 1 कुरिततोर 7:22; इपिस्सुतोर 6:7 ✧ 3:25 3:25

व्यवस्थाविचरण 10:17; बळयिर 10:34; इपिस्सुतोर 6:9 ✧ 3:25 3:23-25 इपिस्सुतोर 6:8 ✧ 4:1 4:1 इपिस्सुतोर 6:9 ✧ 4:2 4:2

बळयिर 1:14; इपिस्सुतोर 6:18 ✧ 4:3 4:3 कुलसितोर 1:25-27; 2:1-3 ✧ 4:3 4:3 रोम सहरतोर 16:25 ✧ 4:3 4:3 बळयिर

14:27; 2 तिमोति 4:2 ✧ 4:4 4:4 इपिस्सुतोर 6:19-20 ✧ 4:5 4:5 1 तिसल्वितोर 4:12 ✧ 4:5 4:5 इपिस्सुतोर 5:15-16

✧ 4:6 4:6 इपिस्सुतोर 4:29; 1 पत्र 3:15 ✧ 4:7-8 4:7-8 बळयिर 20:4 ✧ 4:7-8 4:7-8 2:1-3 ✧ 4:9 4:9 फिलेमोन 10-16

✧ 4:10 4:10 बळयिर 19:29 ✧ 4:10 4:10 बळयिर 12:12; 2 तिमोति 4:9-11 ✧ 4:12 4:12 1:6-8; फिलेमोन 23 ✧ 4:12

4:12 1:28 ✧ 4:12 4:12 रोम सहरतोर 15:30-31; याकुब् 1:4

- 13 मिथेनाहकु, ओसो लोदिकियातोर विस्वसिरेनाहकु, ✧ ओसो हियरापुलिसतोर विस्वसिरेनाहकु, ओग पका कहटेम कीयलाह आतोम. इद पोल्लोता साक्सि नना महनन.
- 14 नावा गोततोम डाक्टर लुकाल ओसो देमस ✧ इगा मन्हतोर. ओर वने मीक जय येसु इन्हतोर.
- 15 लोदिकियातोर विस्वसिरिन ओसो नुंपान, अहे ताना लोतगा जमा आयवालोरे विस्वसिरा मुडुन, ✧ नयेनाह जय येसु वेहाट.
- 16 इह केंजाट. इद सीटटुन मीट अर्वतापया, तेन लोदिकिया सहरतोर विस्वसिरिहक लोहचि, अगा वने अर्वलाह वेहाट. ✧ मीट बार लोदिकियातोर विस्वसिरा मुडुहक, ✧ नना लोहतद सीटटुन ताल्हकाट. ताल्हकिसि तान मीवा कुलसितोर विस्वसिरगा अर्वलाह वेहच केंजाट.
- 17 ओसो अरकिपुसिन ✧ इद्रम वेहाट: “सामि नीवा कयदे ईतद सेवातुन मारिह कीमु,” ✧ इनजोर वेहाट.
- 18 इंजेके नना पोल्लनन, नावाय कयदे मीक जय येसु इनजोर ✧ रासलाह आतन. * नना जेलते महनन इनजोर सीता कीसि, नयेनाहक पारतना कीम्हटु. ✧ देवुळि मीक देव्या ईथि. ✧

✧ 4:13 4:13 2:1-3 ✧ 4:14 4:14 2 तिमोति 4:9-11; पिलेमोन 24 ✧ 4:15 4:15 रोम सहरतोर 16:5 ✧ 4:16 4:16 1 तिसलुनितोर 5:27 ✧ 4:16 4:15-16 2:1-3 ✧ 4:17 4:17 पिलेमोन 1-2 ✧ 4:17 4:17 2 तिमोति 4:5 ✧ 4:18 4:18 1 कुरिततोर 16:21 * 4:18 4:18 इचानाह पोल् वेहतव पोल्लोनु, दुओम रासिदोम. ✧ 4:18 4:18 इब्रितोर 13:3 ✧ 4:18 4:18 1 तिमोति 6:21; तीतुस 3:15

तिसलुनि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतदु मुनेता सीटि

“आक्रिता परिक्सा एप्रिल 3 तारिक बेसतारम दिया 10 एगसोरे मनदगा” इनजोरे गुरजि आबुर कीतोम. बराबर अदे वेलाते तासतद मता.

पिसिह केवाल किर्स्तु येसु इद दुनियाते वायनेनाहक वने, बूम पुटनामुनेने देवुळि बराबर कगो तासता. तान कगो एवता इन्हतोर, बराबर कगो, निल्पिह कीतद कगो (गलातितोर 4:4). ओना निल्पिह कीतद बराबर कगोते, बेलेहेम इनदनद जागाते बराबर ओग पुटोग.

येसु किर्स्तु ओसो वने वास्तोग. अद दुसा कगो निल्पिह कीतद मन्हाता, मति अद निल्पिह कीतद कगोतुन, देवुळतुन विळिसिसि बोगे पुनोग. इद 1 तिसलुनितोर पुस्तकता उंद मोदुल कबुर आंदु. इद केपा येसु कुस्कने वावोग आयनोग. 4:16-17 वेहतपु, ओग मोदुल देवतुलता आल्का, ओसो देवुळता अकुम ऊरनद लेडता संगे, देवुळदीपतगडाह वायनोग. ओग मोयुलपोगोन वायनोग, अस्के किर्स्तुन विस्वस कीस डोलतोफ, मुने जीवा अरयनुर. ताना पयाये जीवात मनवालोर विस्वसिर, ओरा संगे सामिन कलियलाह, मँदुल अस्के मोयुलपोगोन वळ्दे दायनुर, इदमे येसुना लोकर अमेसा ओना संगे मनदनुर.

तिसलुनितोर विस्वसिर यहदि आयवोर मतोर. ओर विस्वस कीतस्केडाहे, तमा विस्वसतेनाहक तिपलते अर्दुनर. अग्डोर येसुना विस्वतोफ, पोल्न वने सहरताहि पंडिस मतोर. ओरिहक किर्स्तुनाड पोल्लोन काहता पगवाहकु, पोल् इद सीटटुन रासिस लोहतोग. देवुळतुहक विचर वानाह ताकना, दिनमे बेस कबळ कीस पिसना, येसु ओसो वायनेनाहक तयर मनदना, ओना अग ऊळसोर मनदना, इव पोल्लोन काहलताह इद सीटि रासतोग। इव पोल्लोड मयेनाहक वने मन्हाताड. येसुन केपसोर इद बूमते माट मनाहजोम, आपुना एगेटोर विस्वसिरिन दीरा ईयना, ओसो माट येसुनेनाहके पिसिहनल इनजोर, दुसोर मुनेह मावा बेसतल साक्सि मनदना गावले.

जोहरता पोल्लो

1 नना पोल्नुन, सीलास* ओसो तिमतो*[†], माट इद सीटटुन मीक तिसलुनि सहरते मनवालोर विस्वसिरा मुडुहक* रासलाह आतोम. मीट देवुळबाबाना संगे, ओसो येसुसामि किर्स्तुना संगे जोळेम आतोरिर, मीक देवुळताहि सुकमि, देव्या दोर्कि.*

तिसलुनितोर विस्वसिरा ताकमुळि

2-3 मीट येसु किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, बाताल बाताल कबळ कीतिर, ओसो दुसोर विस्वसिरिन जीवा कीताहकु,* ओरा संगे बह कहटेम कीतिर, अहे ओसो मावा येसुसामि किर्स्तुना पोगोन बह मेगिक्स आसा तासतिर इनजोर,* मावा देवुळबाबाना मुनेते सीता कीसोर महनोम. ओसो मियेनाहक पार्तना कीयहपा, मीट सबेटोरैनाहक अमेसा देवुळतुन जोहर कीयह्नोम.*

4-5 देवुळि जीवा कीतोर मावोर विस्वसिरि! येसु किर्स्तुना बेसता कबुरतुन मियगा पोकर कीतोम अस्के, अद सिरप तोडटा पोल्लोय आयो. मति अद कबुरता मेटे, देवुळता जीवा तना लाव तोहता.* अह आसि, अद कबुर देवुळताहे वाता इन्जि, मीवा पूरा बर्वस मता.* इदिन ऊळिसि, अद मीक तना मन्कलोर आयना इन्जि आचता इनजोर,* माट पुतोम. अदिनेनाहक वने जोहर कीयह्नोम.

मीट विस्वस कीसि बेद्रमतोरि आतिर इन्जि, माट ऊळतोम. अदमे माट मियगा मनदहपा बेद्रमलेहका ताकतोम, अदिन मीट वने पुतिर;* मीवा पाय्दातेनाहक माट अद्रम ताकतोम.

6 मीट वने येसुन विस्वस कीताहकु, पकाय तिपलते अरतिर. तेला मति देवुळता जीवा, मीक ईतद गिर्दते, बेसता कबुरतुन नमतिर.* अचोन तिपलते वने, बेसता कबुरतुन नमताहकु, मावा लेहका ओसो सामिना लेहका ताकलाह आतिर.*

7 अदिनेनाहक इंजेके मीवा मकिदुनिया पटोर सबेटोर विस्वसिर, ओसो अकाया पटोर सबेटोर विस्वसिर, मीक ऊळिस ताकना लेहकान आतिर.*

8 बह इतेके, सामिना पोल्लो मियगडाहिये, ईनाह-आनाह मन्कलोरगा पोकर आसोर एवता. ओसो मीट देवुळतुन बेद्रम विस्वस कीतिर, अद पोल्लो वने पोकर आता. सिरप मकिदुनिया पटटे ओसो अकाया पटटेन आयो, मति सबे जागाने पोकर आता.* अदिनेनाहक इंजेके, मीवा विस्वसता लोप्पा माक बाताले वेहतलाह गर्ज इले.

* 1:1 1:1 सीलासिन सिलवानुस वने इंदु. ओसो ओना लोप्पा बळयिरा पुस्तकते 15:22—18:5 इव अदयक्कने अर्वालाह दोर्किहता. * 1:1 1:1 बळयिर 16:1 * 1:1 1:1 बळयिर 17:1-4 * 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:6-7 * 1:2-3 1:2-3 गलातितोर 5:6; 1 तिसलुनितोर 3:6; 1 तिमतो 1:13-14; इब्रितोर 6:10 * 1:2-3 1:2-3 रोम सहरतोर 8:25; 15:4 * 1:2-3 1:2-3 रोम सहरतोर 1:8-9 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 15:13; 1 कुरितोर 4:20; 2 कुरितोर 6:6 * 1:4-5 1:4-5 कुलुसितोर 2:1-3 * 1:4-5 1:4-5 2 पृ 1:10 * 1:4-5 1:4-5 2:10 * 1:6 1:6 बळयिर 13:52; 2 कुरितोर 6:10; गलातितोर 5:22-23 * 1:6 1:6 बळयिर 17:5-10; 1 कुरितोर 4:16 * 1:7 1:7 4:10; 1 पृ 5:3 * 1:8 1:8 रोम सहरतोर 1:8; 16:19; 2 तिमतो 2:9

9 माट मियगा वातोम अस्के, मीट बह माक बेस-नेहना ऊळतिर, ✧ ओसो बह पेन-बोमान मोळकना विळिसिसि, जीवात मनदनद निटम देवुळतुन माळलाह, तानेके मिळन्दतिर; ✧

10 बह मीट देवुळता मगि, तना जागाताहि ओसो वायनद दियातुन, अगा ऊळसोर महनिर, ✧ इव सबे पोल्लोन लोकुर वेहतलाह आतोर. देवुळ जीवा अर्हंतोग ताना मगि येसुये, ✧ देवुळ ईयनद आक्रिता सिक्सताहि माक पिसिह कीस्ताग. ✧

2

पोल् विस्वसिरा संगे बेद्रम मंदोग

1 मावोर विस्वसिरि! माट मियगा वास मतद उगसिन आयो इनजोर, ✧ मीट वने पुतिर.

2 मीवा सहरते वावस्के, पिलिपि सहरतगा पकाय तिपल आतोम. अडोर मन्कलोर माक बेद्रम उस्कतोर-पास्कतोर, इद मीट पुतिर. ✧ अद्रमलेहका मियगडोर लोकुर वने माक पकाय विस्व कीसाय मति, देवुळता बेसता कबुरतुन मीक वेहतलाहि, दीरा पोस मतोग; मावा देवुळि माक दीरा ईस मता. ✧

3 मीक विस्वस कीया वेहतोम, अद वेलाते माट लेसिस मतोग इन्जि आयो, ✧ अहे लाग्वा विचरते कीतोम इन्जि वने आयो, ✧ ओसो मीक नाळेह कीयलाह इन्जि वने, अद्रम वेहोम. ✧

4 मति देवुळि माक सेतेम ऊळिस आचता, ओसो बेसता कबुरतुन मावा कयदे ईता, अदिहक वेहतह्नोम. ✧ माट मन्कलोरिहक गिर्दा वानाह वेहोम, मति मावा विचरतुन पर्हकिस ऊळनद देवुळतुहक. ✧ गिर्दा वानाह वेहतह्नोम. ✧

5 मीक गिर्दा वानाह वेहचि, नाळेह कीयलाहि मियगा वावोम. मावा लालुसतुन मकिह कीसि, मीक नाळेह कीयलाहि वने वावोम, ✧ देवुळिये मावा साक्सि मन्हाता. इदिन मीट वने पुतिर.

6-7 मियगा मनदहपा, माट येसु किर्स्तुनाड बळयिरोम, ✧ अदिनेनाहक मीट माक मान ईयना इनजोर वेहतलाह, माक अदिकर मताये. मति मीट आयि, बोर दुषोर आयिर, मन्कलोर माक इद्रम मान ईयिर इनजोर, माट विचर केवोम. ✧ मति पाल ऊहतनद तलोग, तनाड पिलाड-पेकोरिन बेद्रम बेस-नेहना अय कीस्ता, ✧ अद्रम माट वने मीवा संगे उड्लोरा लेहका, कुल्लुन बुदते मतोग. ✧

8 मीक पकाय जीवा कीस मताहकु, देवुळता बेसता कबुरतुन मीक गिर्दाते का!हतोम. अचोने आयो मति, मीवा पायदातेनाहक, मीवा संगे पोल्ला आयलाह ऊळिदोम, अचोन मीक जीवा कीतोम. ✧

9 मावोर विस्वसिरि! मियगा मनदहपा, माट बेद्रम एपुर पेसनाह कहटेम कीतोम, इदिन मीट सीता कीय्हनिर! ✧ मियगडाहि बोनगाने माट ताल्हकिस तिनदनद आयो इन्जि, ✧ नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्ळु, कबळ कीस तितोम! ✧ अद्रम मनजोर मीक देवुळता बेसता कबुरतुन पोकर कीतोम.

10 मीट विस्वसिरि पुतप लेहका, माट मीवा संगे मनदहपा, मावा ताकमुळ पवित्र, सेतेमता ओसो कसुरलेवा मता, ✧ इदिना मीट साक्सि महनिर, ओसो देवुळ वने साक्सि मन्हाता. ✧

11-12 देवुळि मीकु तना राजेमतोर मन्कलोर कीयलाहि, तना डीसातगा काल्हपलाहि केयलाह आता. ✧ अदिनेनाहक तान्क विचर वानाह ताकाट इनजोर वेहतोम. ✧ वेहचि, तपे तनाड पिलाड-पेकोरिन कीयना लेहकान, मीवा ओर्वोंग-ओर्वो! मन्कना जीवातुहक दीरा ईसोर, बुद काहचोर, तेळियिह मीसोर मतोग, इदिन मीट पुतिर. ✧

13 माट मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहतोम अस्के, मीट तान मन्कलोरा आयो, मति देवुळता पोल्लो इनजोर केंजतिर. ✧ अदिनेनाहक वने, माट अमेसा देवुळतुन जोहर कीय्हनोम. ✧ अद निटम देवुळता पोल्लोये! अद पोल्लो इंजेके मीक विस्वस कीतोरिन, देवुळतुहक विचर वानाह पिसलाह, बद्दले कीयलाह आता. ✧

✧ 1:9 1:9 2:1 ✧ 1:9 1:9 बळयिर 14:15; 1 कुरिततोर 12:2; 1 योहन 5:21 ✧ 1:10 1:10 मय्याल 16:27; 1 कुरिततोर 1:5-7; 1 तिसलुनितेर 4:16 ✧ 1:10 1:10 बळयिर 2:24 ✧ 1:10 1:10 रोम सहरतोर 5:9; 1 तिसलुनितेर 2:16; 5:9 ✧ 2:1 2:1 1:9; 2 तिसलुनितेर 1:10 ✧ 2:2 2:2 बळयिर 16:19-24; पिलिपितोर 1:30 ✧ 2:2 2:2 बळयिर 17:1-9; 2 कुरिततोर 3:12 ✧ 2:3 2:3 2 तिसलुनितेर 2:11 ✧ 2:3 2:3 4:7 ✧ 2:3 2:3 2 कुरिततोर 4:2 ✧ 2:4 2:3-4 2 कुरिततोर 6:8; गलातितोर 2:7 ✧ 2:4 2:4 रोम सहरतोर 8:27 ✧ 2:4 2:4 2 कुरिततोर 2:17; गलातितोर 1:10 ✧ 2:5 2:5 बळयिर 20:33; 2 पत्रु 2:3 ✧ 2:6-7 2:6-7 1 कुरिततोर 9:1-2 ✧ 2:6-7 2:6-7 योहन 5:41,44; 2 कुरिततोर 4:5 ✧ 2:6-7 2:6-7 गलातितोर 4:19 ✧ 2:6-7 2:6-7 2 तिमाति 2:24 ✧ 2:8 2:8 2 कुरिततोर 12:15 ✧ 2:9 2:9 2 कुरिततोर 11:27 ✧ 2:9 2:9 1 कुरिततोर 9:4; पिलिपितेर 4:16 *

2:9 2:9 बळयिर 18:3 वचनलाग रासतपु, पोल्रु अगा टमिड पंडनद दंदा कीदू. ✧ 2:9 2:9 बळयिर 18:3; 1 कुरिततोर 9:4-10; 2 कुरिततोर 11:9 ✧ 2:10 2:10 1:4-5 ✧ 2:10 2:10 2 कुरिततोर 1:12 ✧ 2:11-12 2:11-12 रोम सहरतोर 8:28; 1 तिसलुनितेर 5:24; 2 तिसलुनितेर 1:10; 1 पत्रु 5:10 ✧ 2:11-12 2:11-12 रीपुसुसतोर 4:1 ✧ 2:11-12 2:11-12 1 कुरिततोर 4:14 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 10:17; गलातितोर 4:14 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 1:8 ✧ 2:13 2:13 इब्रितोर 4:2,12

14 इतेके बेदम यहूदा पटटगा, किर्स्तु येसुना विस्वसिरा मुडुन, ✨ तमाय यहूदि मन्कलोर पकाय तिपल कीतोर, अद्रमे मीवा देसेमतोर वने मीक तिपल कीतोर. ✨ अदिनेनाहक यहूदि विस्वसिरिहक आतप लेहकान, मीक वने आता. ✨

15 यहूदिरे देवुळता कबुरतोर उय्तुरिन हक्कतोर, ✨ ओसो येसुसामिन वने हक्कतोर ✨! ओसो माट बेगा बेगा सामिना कबुर पोकर कीतोर, अव नाहकनाहि ओर माक पूडटोर. इद्रम कीस मन्जि, ओर देवुळतुहक विचर वावोर. ओर सबे जातिनोर मन्कलोरिन वने कोटुल कीस्तोर.

16 बेदम इतेके, यहूदि आयवोर पिसनासाटि, ओरिहक देवुळता पोल्लो वेहतकोम इहनेम, मति यहूदिर माक वेहतलाह एवोर. ✨ इद्रम कीसि ओरा पापम वीळसोर दास्ता, ✨ इंजेक देवुळि ओड आता. अद ओरिहक सिक्सा इयागाये. ✨

विस्वसिरिन ऊळलाह पोल्ना जीवा पर्हकिहता

17-18 मावोर विस्वसिरि! नना पोगोन रासतपु, † गळिकहक मन्कलोर मियगडाहि माक एगिह कीस मतोर, अस्के ओर्विहक-ओर्वोग सिरप मोकम ऊळवा मलत, मति मावा सीता मीवाय संगे मंदु, ✨ अदिहक ओसोवने मीवा मोकम ऊळलाह, मावा पकाय जीवा पर्हकिंदु, मियगा वायलाह अग ऊळसोरिन मंदोम. ✨ नना पोल्नन रेंड-मूंड मल्काड वायलाह ऊळतन, मति देयहकना मुक्याल अडम आस मता. ✨ ‡

19 मीक पकाय ऊळ वरिस मता. बाराहक इतेके, मावा येसुसामि वायनोग अस्के, ओना मुनेह मीट वने मावा संगे मनदकिर इनजोर, माक आसा तासनाह कीतिर. ✨ अस्के मीटे माक गिर्दा आनाह कीकिर. ✨ माट मावा कबळतुन बेस-नेहना मारिह कीतोर इनजोर, पोगयनाह केवालोरिर मीटे! ✨

20 इंगो! माक पोगयनाह केवालोरिर, माक गिर्दा आनाह केवालोरिर मीटे! ✨

3

तिमोति पोल्नगा तिसलुनितोरा कबुर ततह्तोग

1 अदिनेनाहक ताना पया मीक ऊळवालेवा मनदा पगवाहके, नना ओसो सीलास एतेंस सहरते मन्जि, *

2-3 मावा तोळतोग तिमोतिन मियगा लोहतलाह विचर कीतोर. ओग किर्स्तुना बेसता कबुर पोकर कीयनद कबळते, मावा एगेटोग देवुळता सेवा केवाल आंदोग; इंजेके किर्स्तुनाहक वायनव तिपल्कनेनाहकु, बोगो पेके-मुनेह आयमाकेग इनजोर, मीवा विस्वसतुन मेकिहे कीसीयलाह, मीवा जीवातुन सितुर कीसीयलाह, ओन लोहतोम. माट विस्वसिरल किर्स्तुनाहक तिपल आयना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता इनजोर, मीट पुतिर. ✨

4 माट मियगा मनदहपा, माक तिपल वायना मन्हता इनजोर, मुनेन मीक वेहचोर मतोर, ✨ अद्रमलेहकाने आता, ✨ इदिन मीट पुतिर.

5 अदिनेनाहक मीट विस्वसते महिनरो, इलविरो इनजोर, नावा जीवा गाबर आताहकु, तान पुनदलाहि, तिमोतिन मियगा लोहतन. लोकुरगा पापमता विचर पुटिह कीयनद देयहकना मुक्याल, मीक वने विस्वस विळसनाह कीता बहे, माट पका कहेतम कीस, मीक देवुळता पोल्लो कागहतद कबळ उगसिन आता बहे इनजोर, रेयिस मतन. ✨

6 मति इंजेके तिमोति मियगडाहि मलतोग, ओसो मीट विस्वसतुन विळसिर, इंजेके वने लोकुरिन जीवा कीसोर महनिर इनजोर, ✨ बेसता कबुर ततोग. मीक ऊळलाह पकाय मावा जीवा पर्हकना लेहकान, माक ऊळलाह पकाय मीवा वने जीवा पर्हकिहता इनजोर वेहतोग, अद्रमलेहका मीट बेस-नेहना मावा सीता कीसोर महनिर. ✨

7 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! मीट विस्वस विळसवदिन ऊळिस मन्जि, मावा तिपलते ओसो दुकमते वने, मावा जीवातुहक सुकम आता.

✨ 2:14 2:14 गलातितोर 1:22 ✨ 2:14 2:14 बळयिर 17:5; 1 तिसलुनितोर 3:4; 2 तिसलुनितोर 1:4-5 ✨ 2:14 2:14 इब्रितोर

10:32-34 ✨ 2:15 2:15 मत्याल 5:12; बळयिर 7:52 ✨ 2:15 2:15 लुकाल 24:20; बळयिर 2:23 ✨ 2:16 2:16 बळयिर

9:23; 13:45; 14:2,5; 17:5,13; 18:12; 21:21-22,27-28; 25:2,7 ✨ 2:16 2:16 पुटमुळि 15:16; दानियेल् 8:23; मत्याल

23:32-33 ✨ 2:16 2:16 10 † 2:17-18 2:17-18 वचन 2 ऊळट. ✨ 2:17-18 2:17-18 1 कुरिततोर 5:3 ✨ 2:17-18

2:17-18 3:10-11 ✨ 2:17-18 2:17-18 रोम सहरतोर 15:22-23 ‡ 2:17-18 2:17-18 पोल् मुने तिसलुनि सहरते, येसुना कब्रतुन पोकर

कीतस्के, वेल्गटोर येसुन विस्वस कीतोर. इदिन ऊळिसि अखोर यहूदिना जीवा कर्बता, अदिहक ओर पोल्ना विस्वते लोकुरिन तहचि, सहरते कट्टुना पुटिह कीतोर.

कीसि पोल्न पंचता ततलाह ऊळतोर, मति पोल् ओरिहक दोर्काग. दोर्कवाहक, विस्वसिरिन पंचता ततोर, पया मुक्यालोर विस्वसिरगडाह जमानत एचि, ओरिन

विळतोर. पोल् अदे नक्का सहरताहि पेसिस अतोग. अदिनेनाहक पया, पोल्हक अगा ओसो दायलाह एकुळ आंद, बळयिर 17:1-10 ऊळट. ✨ 2:19

2:19 3:12-13; 5:23; 2 तिसलुनितोर 2:1; 2 पत्र 1:16 ✨ 2:19 2:19 पिलिपितोर 4:1 ✨ 2:19 2:19 2 तिसलुनितोर 1:4 ✨ 2:20

2:20 2 कुरिततोर 1:13-14 * 3:1 3:1 पोल्न तिसलुनि सहरताहि पूंडातपया, ओग बिरिया सहरते अतोग, ताना पया एतेंस सहरते वातोग. सीलास, तिमोति

इर् अरिस अगा वासि, ओन कलियतोर. (बळयिर 17:10-15) ✨ 3:2-3 3:2-3 बळयिर 9:16; 14:22 ✨ 3:4 3:4 2 तिसलुनितोर 2:5

✨ 3:4 3:4 2:14 ✨ 3:5 3:5 2 कुरिततोर 11:3; पिलिपितोर 2:16 ✨ 3:6 3:6 1:2-3; पिलेमोन 4-5 ✨ 3:6 3:6 1 कुरिततोर

11:2

8 इंजेके मीट सामिन मेग्निस विस्वस कीताहकु, * मावा जीवातगा जीवा वातप लेहकान आता.

9 मीवा लोप्पा देवुळता मुनेह बेस-नेहना गिर्दा आतोम, अद माक बेस-नेहना गिर्दा आनाह कीताहकु, माट तान बेचोन जोहर कीतेके वने आलो! *

10 मुने मियेगडाहि दरिमरिते पेसतोम, मीक विस्वसता लोप्पा कागहतलाह, वेल्लाडे पोल्लोड पिसिस मताड. * अदिहक मीक ओसो ऊळलाहि इनजोर, माट नग्का पिळ्वळ पियल-पोळ्ळु, देवुळतुन पका पार्तना कीयलाह आतोम. *

11 इंजेके मियगा वासि मीक कलियलाहि, मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि, वेर इर्वूर माक अग दोर्किह कीथिर. *

12-13 माट मीक जीवा कीतप लेहका, मीट वने विस्वसिरि, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनद, ओसो सबेटोर मन्कलोरिन वने जीवा कीयनद पका वीळसोर अनि, बेर्ससोर अनि इनजोर, पार्तना कीयलाह आतोम. * मावा सामि येसु तनाड सबे पवित्र देवतुलकना सगे† ओसोवने वायह्पा, * मावा देवुळबाबाना मुनेह मीट बाताले कसुरलेवा, पापमलेवा मनदना, अद्रम मनदलाहि, येसुसामि मीवा जीवातुन मेग्निक कीयिग * इनजोर वने, पार्तना कीयलाह आतोम.

4

देवुळतुहक गिर्दा वानाह मनदनद मनमुळि

1 मावोर विस्वसिरि! नना इंजेके आक्रिताड पोल्लोड वेहतहनन; देवुळतुहक गिर्दा वानाह ताकना इनजोर, * मीक कागहच मतोम. अहे मीट मनदलाह आतिरे. मति इंका ओसो मीट अद्रमलेहकाने, मुनेह वने बेर्ससोर अन्हट इनजोर, माट येसुसामिना पेरिते मीक अर्ज कीयलाह आतोम. *

2 येसुसामि माक अदिकर ईताहकु, मीक बाताल बाताल उकुम ईस मतोम, अदिन मीट पुतिर.

3 मीट पापमलेवा पवित्र आसोर दायना इनजोर, देवुळता विचर मन्हता. * इतेके: साट्याल कबळताहि जेक मनदना; *

4 पवित्रते मन्जि, दुसोरा मुनेह मीट कदरलेवा मनदनद आयो इन्जि, मीट ओर्वोग-ओर्वोग मन्कल साट्याल बुदते ताकवा, आपुना मैदुलतुन आब्रे कीयना.

5 देवुळतुन पुनवोर लोकर * साट्याल विचर्कने ताकिह्तोर, अद्रमलेहका मीट कीयनद आयो. *

6 बोगे तना तोळतोग विस्वसिना (मुतेन कव्स मन्जि,) मावोग विस्वसिय कोनि इनजोर, ओना अडम पापम कीयनद आयो. * इद्रमताड कबस्क केवालोरिहक, सामिनाहि सिक्स दोर्किहता; * अदिहक अद्रम बेस्केन केमाट इनजोर, माट मीक मुनेन कळक पोल्लोते वेहच मतोम.

7 बाराहक इतेके देवुळि माक पवित्रते मनदलाह केयता; साट्याल कबळ कीयलाह आयो. *

8 अदिनेनाहक इद्र पोल्लोतुन बोग पास्किह्तोग, ओग मन्कनु पास्कोग मति, देवुळतुन पास्किह्तोग. इतेके, तना पवित्र जीवातुन मीवा जीवातगा उदिह कीयनदु, * अद देवुळतुन पास्किह्तोग.

9 इंजेके ओर्विहक-ओर्वोग तमोग-दादना लेहका जीवा कीयनद पोल्लोतुन, मीक रासलाहि गर्ज इले. ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीमहट इनजोर, देवुळि तनाय मीक कागहता. *

10 मीवा मकिदुनिया पटोर सबेटोर विस्वसिरिन, मीट जीवा कीयन्हिरे. * मति मावोर विस्वसिरि! इंका ओसो पका जीवा कीसोर मन्हट इनजोर, माट मीक वेहतलाह आतोम. *

11 माट मीवा सगे मनदह्पा, मीक उकुम ईतप लेहकान, दुसोरिहक तिपल एवा, आपुना-आपुना कबळ-कामतुन ऊळाट, * लंडा आयवा कहटेम कीमहट. *

12 इद्रम मतेके, मीवा ताकमुळि विस्वस केवोरिहक विचर वानाह मनदगा, अहे मीट बोनाय पोगोन मोता आयविर. *

डोलतोर विस्वसिर बेगा दास्तोर?

* 3:8 3:8 1 कुरिततोर 16:13 * 3:9 3:9 1:2-3 * 3:10 3:10 2 कुरिततोर 13:9 * 3:10 3:10 2:17-18; 2 तिमाति 1:3

* 3:11 3:11 2:17-18 * 3:12-13 3:12-13 पिलिपितोर 1:9; 1 तिसलुनितोर 4:1 † 3:12-13 3:12-13 सबे पवित्र देवतुलकना सगे "सबेटोर पवित्र लोकरा सगे," इद्र अर्तम वने आया पायह्ता. *

* 3:12-13 3:12-13 जकर्याह 14:5; 1 तिसलुनितोर 2:19 * 3:12-13

3:12-13 1 कुरिततोर 1:8; 2 तिसलुनितोर 2:17; याकुब 5:8 * 4:1 4:1 2 कुरिततोर 5:9; इपिसुसतोर 4:1 * 4:1 4:1 पिलिपितोर

1:9; 1 तिसलुनितोर 3:12-13; 2 तिसलुनितोर 1:3 * 4:3 4:3 इपिसुसतोर 5:17 * 4:3 4:3 1 कुरिततोर 6:18-20 * 4:5 4:5

गलातितोर 4:8; इपिसुसतोर 2:12 * 4:5 4:5 रोम सहरतोर 1:24-26 * 4:6 4:6 लैय्यथवस्था 18:20; मत्थाल 14:3-4; 1 कुरिततोर

6:8 * 4:6 4:6 रोम सहरतोर 12:19; इब्रितोर 13:4 * 4:7 4:7 1 कुरिततोर 6:13; 1 तिसलुनितोर 2:3; 2 तिसलुनितोर 2:13; 1 पत्र 1:15

* 4:8 4:8 रोम सहरतोर 5:5; 2 कुरिततोर 1:22; गलातितोर 4:6; 1 योहन 3:24 * 4:9 4:9 यशायाह 54:13; यिर्मयाह 31:33-34; योहन

6:45; 13:34; 1 योहन 2:27 * 4:10 4:10 1:7 * 4:10 4:10 3:12-13 * 4:11 4:11 1 पत्र 4:15 * 4:11 4:11

बळयिर 18:3; इपिसुसतोर 4:28 * 4:12 4:12 रोम सहरतोर 13:13; इपिसुसतोर 4:28; कुलसितोर 4:5

13 मावोरिर, मीट डोलतोर विस्वसिरिनाहक, आसालेवोरा लेहका दुकम आयनद आयो इन्जि, * माट मीकु तेळियिह कीस वेहतहनेम.

14 डोलतोर विस्वसिरा बह आस्ता इतेके, येसु डोलिसि जीवा अरतोग, ओसो मल्स वायनोग इन्जि, माट विस्वस कीय्हनल. अद्रमे डोलतोर विस्वसिरिन, देवुळि मेंदुल अम्के जीवा अर्हचि, ओरिन येसुना संगे देवुळदीपते ततागा. *

15 माट सामि वेहतद पोल्लोते मीक इद्रम वेहतहनेम इतेके, येसु मल्स वायनस्के, इद ब्रूते जीवात मनवालोर विस्वसिर, डोलतोर विस्वसिरिहकाय मुने देवुळदीपते अनोर. *

16 येसुसामि देवुळदीपताहि इळन रेगनोग, रेगतस्के बेरा लेडते उकुम ईयनदु, मोदुल देवतुला आल्का, * देवुळता अकुम ऊरनदु, * इव सबे केंज वायनुड. * अस्के किर्स्तुन विस्वस कीस डोलतोस, मुने जीवा अरयनुर. *

17 ताना पयाये माट जीवात मनवालोरल, ओरा संगे सामिन कलियलाह, मेंदुल अम्के मोयुलपोगोन वळ्दे दाकल, * इद्रमे माट अमेसा ओना संगे मनदकल. *

18 इव पोल्लोड वेहचि पया, ओर्विहक-ओर्वोग दीरा ईसोर मन्हट.

5

सामि ओसो वायनेनाहकु तयर मन्हट

1-2 कले नग्का कुस्वने वायना लेहकान, सामि ओसो वायनद दिया * वने मनदगा इनजोर, * मीट बेस पुतिर. अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! इंजेके येसुसामि बेस्के मल्स वायनोग, अस्के बह बह आस्ता इनजोर, मियेनाहक रासलाहि गर्ज इले.

3 इंजेके सुकम मन्हता, रेय इले इनजोर मन्कलोर इनदहपा, * दोम्हवने ओरा पोगोन बेरा गोसा वायगा. * पोटात मनदनद आंचाहक दोम्हवने नोयनद सुरु आस्ता, अद्रमलेहकाने आयगा. मन्कलोर बेगाने मकिस पिस पावोर.

4 मति मावोर विस्वसिरिर, मीट ईकळते मतप, देवुळतुन पुनवोरा लेहका मनविर. अदिनेनाहक कले कुस्वने वातस्के, जीवा गाबर आयना लेहकान, अद दिया वातस्के, मीट गाबर आयविर आयकिर.

5 मीट सबेटोर विस्वसिरिर वेहचते मतप लेहकान, पियलते मतप लेहकान, बेस बुदते मनवालोरि आंदिर. उचवुर मन्कलोर कीयना लेहकान, माट नग्का ईकळते मतप लेहका, उजिस मनवालोर दुनियाता मन्कलोरल आयवल. *

6 अदिनेनाहक विस्वस केवोरा लेहका, बाताले पुनवा उंजतप मनवल. मति सामिना अग ऊळसोर उसरते मनदकल, बेसतल बुदते मनदकल. *

7 उंजवालोर इतेके नग्का उंजिह्तोर, ओचवालोर नग्का ओचिह्तोर; *

8 माट बारा पियलता वेहचते पिसवालोर मन्कलोरल, माट ओचवा, बेसतल बुदते मनदकल. * सीपय तना अर्थुलतुन राका कीयलाहि, कचता जगा केगयना लेहकान, विस्वसतुन ओसो जीवा कीयनद पोल्लोतुन, अमेसा पोस मनदकल. * ओसो सीपय तना तलातुन राका कीयलाहि, कचता टोपि मुचना लेहकान, देवुळि माक पिसिह कीयनद पोल्लोतुन आसा कीकल. * इव (विस्वस, जीवा कीयनद, आसा कीयनद) माक ईकळताड सबे आकाड-दोकानाहि राका कीयनुड. *

9 नना इव पोल्लोन बाराहक रासतन इतेके, सिक्सा ईयलाहि देवुळि माक निल्पिह केवो, * मति मावा येसुसामि किर्स्तु मयेनाहक डोलताहकु, माक पिसिह कीयलाहि निल्पिह कीता. *

10 मावा येसुसामि ओसो वायहपा, माट जीवात मतेकाय, डोलिस मतेकाय, माट ओना संगे पिसना इनजोर, ओग मयेनाहक डोलिस मतोग. *

11 अदिनेनाहक मीट इंजेके कीय्हनिर अद्रमलेहकान, ओर्विहक-ओर्वोग दीरा ईम्हट, ओसो ओर्विहक-ओर्वोना विस्वसतुन बेसिह कीम्हट. *

आक्रिताड पोल्लोड

* 4:13 4:13 इपिसुसतोर 2:12 * 4:14 4:14 रोम सहरतोर 14:9; 1 कुरिततोर 15:14,18; 2 कुरिततोर 4:14 * 4:15 4:15 1 कुरिततोर 15:51-52; 1 तिसलुनितोर 5:10 * 4:16 4:16 यहुदाल 9 * 4:16 4:16 मय्याल 24:31 * 4:16 4:16 1:10; 2 तिसलुनितोर 1:5-7 * 4:16 4:16 1 कुरिततोर 15:18,22-23; तोहचीतव पोल्लोड 20:5 * 4:17 4:17 2 कुरिततोर 12:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:7 * 4:17 4:17 नना जीवात मनेकेने, येसुसामि मल्स वायनोग इन्जि, पोल्ना आसा मता बहे, अदिहक इद्रम रासतोग. * 4:17 4:15-17 योहन 12:26; 1 कुरिततोर 15:51-52; 1 तिसलुनितोर 5:10; 2 तिसलुनितोर 2:1 * 5:1-2 5:1-2 1 कुरिततोर 1:8 * 5:1-2 5:1-2 मय्याल 24:43-44; लुकाल 21:34; 2 पत्र 3:10 * 5:3 5:3 थिमियाह 6:14; 8:11; यहेजकेल 13:10 * 5:3 5:3 2 तिसलुनितोर 1:9 * 5:5 5:4-5 बळयिर 26:18; 1 योहन 2:8 * 5:6 5:6 रोम सहरतोर 13:11; 1 पत्र 1:13 * 5:7 5:7 बळयिर 2:15; इपिसुसतोर 5:18; 2 पत्र 2:13 * 5:8 5:8 1 पत्र 1:13 * 5:8 5:8 यशायाह 59:17; इपिसुसतोर 6:14 * 5:8 5:8 रोम सहरतोर 8:24 * 5:8 5:8 रोम सहरतोर 13:12; इपिसुसतोर 6:16-17 * 5:9 5:9 1:10 * 5:9 5:9 2 तिसलुनितोर 2:13-14 * 5:10 5:10 रोम सहरतोर 14:7-9; 1 तिसलुनितोर 4:17; 2 तिमीति 2:11 * 5:11 5:11 2 कुरिततोर 12:19; इपिसुसतोर 4:29; यहुदाल 20

12-13 मावोर विस्वसिरि! मियगा उच्चर कहटेम कीसोर, मीक सामिना अगदे ताकिह कीस्तोर, ✨ अहे मीक सेतेमता अग तोहतहतेर. ओरिन मान ईम्हट. ओर अद्रमता सेवा कीयनाहकु, ओरिन जीवा कीसि, ओरिहक पूरा कदर ईम्हट. ✨ ओर्विहक-ओर्वोग गलुमते मन्हट इनजोर, मीक अर्जि कीयन्हनोम. ✨

14 मावोर विस्वसिरि! ओसो उंद पोल्लो वेहतहनन: कबळतुहक लंडालोरिन बुदि कागहाट, ✨ अरेम आतोर जीवातुहक दीरा ईम्हट, ✨ विस्वसते मेग्वोरिहक तोळ ईम्हट, ✨ सबेटोर मन्कलोर सोगे ओड आयवा मन्हट. ✨

15 उसरते मन्हट, बोगे बोना लाग्वाता बट्टला लाग्वाड कीयनदायो. ✨ मति ओर्विहक-ओर्वोग ओसो सबेटोर मन्कलोरिहक वने, बेसताड कबस्क कीसीयलाह, अग ऊळसोर मन्हट. ✨

16 अमेसा बेस गिर्दा असोर मन्हट. ✨

17 दिनम पार्तना कीसोर मन्हट. ✨

18 मीक बाताल आतेकाय, देवुळता जोहर कीम्हट. ✨ मीट किस्तुं येसुना मुडगा मनवालोरि, अद्रमलेहकाने कीयना इनजोर, देवुळता विचर मन्हता.

19-20 देवुळता जीवाता दळ्मते बोगाय वळ्हकनदिन पास्कमाट. पास्कतेके देवुळता जीवाता कबळतुन रोमिह कीतप आस्ता.

21 मति सबे पोल्लोड (देवुळतगडाह मन्हताडा, इलेड इनजोर,) सेतेम पर्हकिस ऊळाट. बेव सेतेम पोल्लोड मन्हताड, अविस्किन पोस मन्हट. ✨

22 सबे रीतिनाड लाग्वाड पोल्लोनगडाहि जेक मन्हट. ✨

23 सुकम ईयनद देवुळि मीक पूरा पवित्र कीयि; ✨ मीवा बुदतुन, मीवा जीवातुन, मीवा मेंदुलतुन पूरा राका कीयि; अस्के मावा येसुसामि किस्तुं ओसो वायहपा, ✨ मीट बेदे कसुरलेवा मनदकिर. ✨

24 मीक केयतद देवुळि ✨ अद्रमलेहकाने मीक तासिहता, बाराहक इतेके, ताना वेहतद पोल्लो अमेसा करलताये. ✨

25 मावोर विस्वसिरि! मयेनाहक वने पार्तना कीम्हट. ✨

26 मीट सबेटोरि ओर्विहक-ओर्वोग येसुना पेदिरते जीवा वाटसोरे जोहर कीम्हट. ✨

27 इद सीटटुन अगडोर सबेटोर विस्वसिरि केंजनाह अर्वाटु इनजोर, ✨ नना सामिना अदिकरते वेहतलाह आतन.

28 मावा येसुसामि किस्तुंन देव्वा मियगा मनि. ✨

✨ 5:12-13 5:12-13 रोम सहरतेर 16:6,12; 1 कुरिततेर 15:10 ✨ 5:12-13 5:12-13 1 कुरिततेर 16:15-16,18; 1 तिमोति 5:17

✨ 5:12-13 5:12-13 मार्कल 9:50 ✨ 5:14 5:14 2 तिसलुनितोर 3:6,11,15 ✨ 5:14 5:14 यशायाह 35:4 ✨ 5:14

5:14 रोम सहरतेर 14:1 ✨ 5:14 5:14 1 कुरिततेर 13:4 ✨ 5:15 5:15 मत्थ्याल 5:44; लकाल 6:27-28; रोम सहरतेर 12:17-18

✨ 5:15 5:15 रोम सहरतेर 12:9; गलातितोर 6:10 ✨ 5:16 5:16 मिलिपितोर 4:4 ✨ 5:17 5:17 रोम सहरतेर 12:12; इपिसुसतेर

6:18 ✨ 5:18 5:18 इपिसुसतेर 5:20 ✨ 5:21 5:19-21 1 कुरिततेर 14:29; 1 योहन 4:1 ✨ 5:22 5:21-22 रोम सहरतेर 12:9

✨ 5:23 5:23 रोम सहरतेर 15:33; 1 कुरिततेर 1:2,30 ✨ 5:23 5:23 2:19 ✨ 5:23 5:23 2 पद 3:14 ✨ 5:24 5:24

2:11-12 ✨ 5:24 5:24 1 कुरिततेर 1:9 ✨ 5:25 5:25 इपिसुसतेर 6:19-20; 2 तिसलुनितोर 3:1; इब्रितोर 13:18 ✨ 5:26

5:26 रोम सहरतेर 16:16; 1 कुरिततेर 16:20; 2 कुरिततेर 13:12; 1 पद 5:14 ✨ 5:27 5:27 कुलुसितोर 4:16 ✨ 5:28 5:28 रोम

सहरतेर 16:20

तिसलुनि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद पयाडा सीटि

इद सीटि रासवाल, किर्स्तुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् इद सीटटुन, तिसलुनि सहरतोर विस्वसिरेनाहक रासतोग. तिसलुनितोर विस्वसिरेनाहक लोहतद, इद पोल्नु द्दुषा मल्काता सीटि आंद.

इद सीटि पोल् बाराहक रासतोग इतेके, किर्स्तु ओसो मल्स वायनद पोल्लोता लोप्पा, तिसलुनि सहरतोर विस्वसिर एकवेक आंदुर. पोल् मुने लोहतद सीटटा पोल्लो, ओरिहक बराबर तेळियो. किर्स्तु दोम्हक्ने वायनोग इनजोर, पोल् वेहच मतोग. मति ओरिहक, किर्स्तु चट्टिपट वायनोग इनजोर तेळियता. अदिहक इद पोल्लो निटम आतेके, कबळ कीस बाताल पाय्दा इनजोर, उच्चुर मन्कलोर कबळ केवोर आंदुर, लंडा आस मंदुर. अदिनेनाहक ओरा इद्रमता गलत विचरतुन जेक कीयलाह, पोल् इद द्दुषा मल्काता सीटि रासतोग. ओसो मुनेता सीटेट, किर्स्तु वातस्के जीवात मनवालोर विस्वसिर, वळ्दे अन्जि ओन कलियनुर इन्जि, पोल् रासिस मतोग (1 तिसलुनितोर 4:17). मति उच्चुर मन्कलोर, अद दिया वाता इनजोर इंदुर, अदिहक अगडोर विस्वसिर कंद्रेम आस मतोर. इद पोल्लोतुन ओसो बेस-नेहना तेळियिह कीयलाह, पोल् ओरिहक इद सीटि रासतोग.

जोहरता पोल्लो

1-2 नना पोल्नुन, सीलास ओसो तिमोति, ✨ माटु इद सीटटुन मीक तिसलुनि सहरते मनवालोर, विस्वसिरा मुडुहक ✨ रासलाह आतोम. मीट देवुळबाबाना संगे, ओसो येसुसामि किर्स्तुना संगे जोळेम आतोरिर, मीक ओरगडाहि सुकमि, देव्वा दोर्कि. ✨

किर्स्तु वायहपा, देवुळि सबेटोरा नेयम कीयाग

3 मावोर विस्वसिरि! मीवा विस्वस पकाय बेर्सोर दायलाह आता. ओसो मीट ओर्विहक-ओर्वोग पका जीवा कीसोर दायलाह आतिर. ✨ अदिनेनाहक मीवासाटि माट देवुळतुन अमेसा जोहर कीयना गावले. ✨ अदुम कीयनद ओजिहता वने.

4 अदिनेनाहक माट (नाहक-नाहक वेलियिहपा.) इद पोल्लोतुन वेहतहन्नोम: तिसलुनितोर विस्वसिरिन, लोकर पकाय तिपल कीस्तोर, पकाय सिक्सा कीस्तोर. ✨ तेला मति ओर दीरा पोस मन्हतोर, विस्वस कीसोरिन मन्हतोर इनजोर, ✨ देवुळता विस्वसिरा मुडा मुनेह, मीवा लोप्पा पोगयिहन्नोम. ✨

5-7 मीट येसुनेनाहक तिपल आताहकु, देवुळता राजेमता लायकतोरिर आतिर. मति बेस्के येसुसामि तना लावतव देवतुल्कना संगे, ✨ देवुळदीपताहि रेगतद दिसनोग ✨ अस्के, देवुळि सबेटोर मन्कलोर नेयम कीयाग. अद तूकने मीट येसुनेनाहक तिपल आयवालोरिर ओसो माट वने, ताना राजेमते दायना लायक महनल इन्जि, देवुळि माक आरम ईयाग. ✨ मीक तिपल केवालोरिहक बारा, देवुळि निटम सिक्सा ईयाग. ✨ इद्रमलेहका (मीवा पोगोन इचोन विस्व वातेक तेला, मीट दीरा पोस महनर.) इद पोल्लो देवुळता नेयम सेतेम मन्हता इन्जि, पोळ्कनेन तोहतहता.

8 देवुळतुन पुनवोर, ✨ येसुसामिना बेसता कबुरतुन केजवोरिहक ✨ सिक्सा ईयलाह, येसु मळगनद किसते ओसो वायनोग. ✨

9 इद बेद्रमता सिक्सा इतेके, ओर सामिनाहि जेक मान्जि, ओना बेरा डीसातुन बेस्केन ऊळवा, अमेसा-अमेसातुहक बूळेम आयनद जागाते मनदनु. ✨

10 येसुसामि ओसो मल्स वायनोग अस्के, पवित्र लोकरुगा तना डीसातुन तोहतनोग. ✨ ओन विस्वस कीतोर सबेटोर, ओन बामनाह ऊळनु. माट ओना लोप्पा वेहतद साक्सितुन, मीट विस्वस कीतिर, ✨ अदिनेनाहक मीट वने ओरगा कलियकिर. ✨

11 इव पोल्लोन सीता कीसि, माट अमेसा मिथेनाहक पार्तना कीयन्नोम. ✨ देवुळि मीक बह मनदलाह केयता, अहे मनदलाहि, मीट येसुन विस्वस कीताहकु, मीक विचर वातव सबे बेसताड कबस्क कीयलाहि, देवुळि मीक लाव ईयि इनजोर, पार्तना कीयन्नोम.

12 अह आसि, मावा देवुळता ओसो येसुसामि किर्स्तुना देव्वाते, मीवा ताकमुळतेनाहक येसुसामिहकु मान दोर्कगा; अहे ओग वने मीक मान ईयनोग. ✨

✨ 1:1-2 1:1-2 2 कुरिततोर 1:19 ✨ 1:1-2 1:1-2 बळयि 17:1-4; 1 तिसलुनितोर 1:1 ✨ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:6-7

✨ 1:3 1:3 1 तिसलुनितोर 3:12-13; 4:10 ✨ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:8 ✨ 1:4 1:4 1 तिसलुनितोर 2:14 ✨ 1:4 1:4 2

कुरिततोर 12:10 ✨ 1:4 1:4 2 कुरिततोर 7:4-7; 1 तिसलुनितोर 2:19 ✨ 1:5-7 1:5-7 यहुदाल 14 ✨ 1:5-7 1:5-7 लुकाळ

17:30; 1 तिसलुनितोर 4:16 ✨ 1:5-7 1:5-7 पिलिपितोर 1:28 ✨ 1:5-7 1:5-7 पेरसमुळि 23:22; तोहचीतव पोल्लोड 19:2 ✨ 1:8

1:8 गलातितोर 4:8 ✨ 1:8 1:8 रोम सहरतोर 2:8 ✨ 1:8 1:8 पेरसमुळि 3:2; 19:18; यशायाह 66:15; यहेजकेल 1:13; दानियेल 7:9; 1

कुरिततोर 3:13; इब्रितोर 10:27; 1 पत्र 4:17; 2 पत्र 3:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:10 ✨ 1:9 1:9 यशायाह 2:10,19,21; पिलिपितोर 3:19; 1

तिसलुनितोर 5:3 ✨ 1:10 1:10 यशायाह 49:3; योहन 17:10; 1 तिसलुनितोर 2:11-12 ✨ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 1:5-7; 1 तिसलुनितोर

2:1 ✨ 1:10 1:10 1 तिमोति 3:16 ✨ 1:11 1:11 कुलुसितोर 1:9-10 ✨ 1:12 1:12 यशायाह 24:15; 66:5; मलाकी 1:11;

मथ्याळ 5:16; योहन 17:22-23

2

किर्स्तु वायनामुने, लाग्वोग मन्कल दिसनोग

1 मावोर विस्वसिररि! इजेके मावा येसुसामि किर्स्तु ओसोवने वायनदिना लोप्पा, अहे माट ओनगा जमा आयनदिना लोप्पा, ✨ उंद पोल्लो वेहतहनन:

2 सामि ओसो मल्स वायनद दिया बाताये इनजोर, माट देवुळता लेकाते वेहतोम, इलवेके काहतोम, इलवेके सीटटे रासिस लोहतोम इनजोर, मीट केंजतेके, जल्दि कंदेम आयमाटु, रेयमाटु. ✨

3 इदम बेदाय रीतते, बोगे मन्कनाड पोल्लोने मीट लेसमाटु. मुने सबेटोर मन्कलोर देवुळता पोल्लोतुन केंजोम इनजोर, विस्द कीयनद कालम वायगा. ✨ पया देवुळताड अडोन पास्कवाल मन्कल दिसनोग. ✨ (ओना लाग्वा बुदि, ओन पूरा बूळेम आयनेकेन ओसीयगा.) ताना पयाये सामि वायनद दिया वायगा.

4 ओग लाग्वोग मन्कल ननाये निटम देवुळतन इनजोर वेहचि. ✨ देवुळता मंदिरतगा उदनोग. मन्कलोर मोळकनव सबे पेन्क-हानास्क, सबे देवुळक ✨ नावा मुनेह बाताड इलेड इनजोर, ओग पोगयनोग. ✨

5 नना मीवा संगे मतस्के, मीक इव पोल्लोन वेहतन, सीता इलेया? ✨

6-7 इजेक वने देवुळताड अडोन केंजवद बुदि, दुनियाता मन्कलोरिन कुस्क्ने ताकिह कीस्ता इनजोर, मीट प्तिर. ✨ इदे बुदतेनाहक ओग देवुळताड अडोन पास्कवाल मन्कल, तनाय कगोते सबेटोरिहक दिसनोग. ✨ इजेके ओर्विना राजेम ताकिहता, * मति उंद दिया ओग मायनोग.

8 ओग मायतस्केने, देवुळताड अडोन पास्कवाल दिसनोग. ✨ मति येसुसामि वातस्के, ओग अडोन पास्कवान तना ऊकुरते हक्कनोग. ✨ येसुसामि वायनदिन ऊळिसिये, ✨ ओग लाग्वोग बूळेम आयनोग.

9 ओग अडोन पास्कवाल देयहकना मुक्याना सबे लाव अग्के वायनोग. बामनाह लेहकाडाड कबस्किन सीनाड इनजोर तोहतनोग, ✨ ओसो इव देवुळतग्डाड इनजोर, मन्कलोर इनाह ओरिन नाळेह कीयनोग. ✨

10 सबे रीतिनाड लाग्वाड कबस्क तोहतनोग; ओनाड कबस्क, बूळेम आयनद आगदे अनवालोरिन ✨ नाळेह कीयनुड. ओरु येसु किर्स्तुना पिसिह कीयनद सेतेम पोल्लोतुन केंजोर.

11 ओर सेतेम पोल्लोतुन केंजवाहक, जोलतुन नमिर इनजोर, देवुळि ओरिन पूरा लेसनाह कीयगा. ✨

12 अस्के सेतेम पोल्लोतुन नमवा, लाग्वा कबळते गिर्दा आतोर सबेटोर मन्कलोरिन, देवुळि कसुर तोहतगा. ✨

बेसता कबुरतुन विस्वस कीसोर दायना

13 मति मावोर विस्वसिररि, सामि जीवा कीतोेरि! मीट पवित्र जीवाता मेटे सिरसिर आसि, सेतेम पोल्लोतुन नमिसि पिसना इन्जि, ✨ देवुळि मुनेताहि मीक आचता. अदिनेनाहक मीवासाटि माकु देवुळतुन अमेसा जोहर कीयलाह ओपिहता. ✨

14 बेद बेसता कबुरतुन माट मीक पोकर कीतोम, ताना मेटेने देवुळि मीक केयता. ✨ मावा येसुसामि किर्स्तुना डीसाते मीट कलियना इनजोर, मीक केयता. ✨

15 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिररि! मीवा विस्वसते मेग्विस मन्हटु. ✨ माट मावा तोडटे आयि, सीटटे आयि, काहतव पोल्लोन पोस ताकाटु. ✨

16 माक जीवा कीतोर्गु, माक दया कीसि, बेस्केन मायवद दीरा, अहे बेसतल आसा ईतोर्गु, मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि किर्स्तु. ✨

17 वेर मीवा जीवातुन सितुर कीयिर, मीट अमेसा बेसताड कबस्क कीयलाहि, बेसताड पोल्लोड वळहकलाहि मीक मेक्किह कीयिर. ✨

✨ 2:1 2:1 मार्कल 13:27; 1 तिसलुनितोर 2:19; 4:15-17 ✨ 2:2 2:2 1 योहन 4:1 ✨ 2:3 2:3 1 तिमोति 4:1 ✨ 2:3 2:3 दानियेल 7:25; 8:25; 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 13:5-8 ✨ 2:4 2:4 यशायाह 14:14; यहजेकल 28:2 ✨ 2:4 2:4 1 कुरिततोर 8:5 ✨ 2:4 2:4 तोहचीतव पोल्लोड 13:5 ✨ 2:5 2:5 1 तिसलुनितोर 3:4 ✨ 2:6-7 2:6-7 तोहचीतव पोल्लोड 17:5,7 ✨ 2:6-7 2:3-7 1 योहन 4:3 ✨ 2:6-7 2:6-7 पोल् बोना लोप्पा बेहन्दोग इन्जि माक एकां इले, मति पोल्ना सीटटुन अर्बवालोरिहक एकां मता. ✨ 2:8 2:8 दानियेल 7:25; 8:25; 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 13:5-8 ✨ 2:8 2:8 यशायाह 11:4; तोहचीतव पोल्लोड 2:16; 19:15 ✨ 2:8 2:8 1 तिमोति 6:14; 2 तिमोति 4:1,8; तीतुस 2:13 ✨ 2:9 2:9 मत्याल 24:24; मार्कल 13:22 ✨ 2:9 2:9 याकुब 3:15 ✨ 2:10 2:10 1 कुरिततोर 1:18 ✨ 2:11 2:11 1 राजा 22:22; रोम सहरतोर 1:28; 1 तिसलुनितोर 2:3; 2 तिमोति 4:4 ✨ 2:12 2:12 रोम सहरतोर 2:8; 1 कुरिततोर 13:6 ✨ 2:13 2:13 1 तिसलुनितोर 4:7; 1 पत्रु 1:2 ✨ 2:13 2:13 1:3 ✨ 2:14 2:13-14 इपिसतोर 1:4; 1 तिसलुनितोर 5:9; 1 पत्रु 1:4-5 ✨ 2:14 2:14 रोम सहरतोर 8:28; 2 पत्रु 1:3 ✨ 2:15 2:15 1 कुरिततोर 16:13 ✨ 2:15 2:15 1 कुरिततोर 11:2; 2 तिसलुनितोर 3:6; तीतुस 1:9 ✨ 2:16 2:16 योहन 3:16 ✨ 2:17 2:17 1 तिसलुनितोर 3:12-13; 2 तिसलुनितोर 3:3; 1 पत्रु 5:10

3

पोलु तिसलुनितोरिन पार्तना कीयलाह वेहतह्तोग

1 मावोर विस्वसिररि! आक्रिते इद पोल्लो वेहतहननः माट येसुसामिना पोल्लोतुन पोक्कुर कीयलाह आतोम. अदिनेनाहक अद पोल्लो चट्टिपेट दुनियामेंड पोक्कुर आयि, ओसो मियगा आतप लेहका, सबेटोर लोकुर वने तान मान ईसि कैजिर इनजोर, मयेनाहक पार्तना कीम्हटु.*

2 अहे ओसो सबेटोर विस्वस केवोर, अदिनेनाहक विस्व केवालोर मन्कलोरगडाहि, तेल्वे मन्कलोरगडाहि, देवुळि माक पिसिह कीयना इनजोर वने पार्तना कीम्हटु.*

3 मति सामि किर्स्तु सेतेमतोग आंदोग. ओग मीक मेक्किह कीयनोग,* ओसो देयहकना मुक्याल* मियगा वावाह, मीक राका कीयनोग.*

4 मीक माट उकुम ईतप लेहका, मीट कीयलाह आतिर. मुनेह ओसो सामि मीक ताकिह कीताहक, मीट कीसोरने मनदकिर इन्जि, सामिनाग नावा बर्वस मन्हता.

5 देवुळि मीक बेचोन जीवा कीता इनजोर पुनदलाहि, ओसो येसु किर्स्तु बेदम तिपलते दीरा पोस मेगक्स मतोग, अदम मीट वने तिपलते दीरा पोस मेगक्स मनदलाहि,* सामि मीक ताकिह कीयनदु.

कबळ कीयलाह लंडा आयवालोरीन पोलु तेहंतह्तोग

6 इजेके मावोर विस्वसिररि! मावा येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते, मीक उकुम ईयलाह आतोम*: उच्चुर विस्वसिर कबळतुहक लंडालोर आतोर, माट मीक कागहतव पोल्लोना लेहका ताकोर.* अदम मनवालोरा संगे गोत आयमाट.*

7-8 माट मियगा मतस्के, बेदम मनदना इन्जि तोहतोम. बोनगान ताल्हकिसि तिनीम. मति बोनगान मोता आयनद आयो इनजोर, नका पिळ्वळ पियल-पोळ्द तिपल आसि, एपुर पोहच कबळ कीस तितोम.* मीट वने मावा लेहकान मनदना* इनजोर पुतिरे.

9 (मियगा मोता आयलाह,) माक अदिकर मताये, मति माट अदम आयोम.* मीट वने मावा लेहकान मनदना इनजोर,* मीक तोहत्ताहि, (मावाड कचकने कबळ कीस तितोम).

10 कबळतुहक लंडा आयवाल मन्कल तिनमाकेग इनजोर, माट मियगा मनदहपा उकुम एवोमा?

11 माट इदम बाराहक रासिह्नोम इतेके, मियगा उच्चुर विस्वसिर कबळतुहक लंडा आसि तिरियिह्तोर. आपुना कबळ-काम केवा, दुधोरऱड कबस्कनगा कचक वाटिह्तोर इनजोर,* माट कैजतोम.*

12 अदमतोर मन्कलोर केमेन आस कबळ कीसि, आपुना कहटेमतुन तिनिर इनजोर,* येसुसामि किर्स्तुना पेदिरते, ओरिन अर्ज कीसि उकुम ईय्हनोम.*

13 मति मावोर विस्वसिररि! मीट इतेके ओरम आयवा, बेसताड कबस्क कीसोर मन्हटु.*

14 इद सीटटे माट रासतद पोल्लोतुन बोगाय कैजवेके, ओन ऊळिस मन्हटु, ओन्क लजा वानाह ओना संगे कलियमाट.*

15 मति ओन कोटुलतोना लेहका वने ऊळमाट, मावोग विस्वसि इनजोर सीता कीसि, ओन बुद वेहाट.*

आक्रिताड पोल्लोड

16 सुकम एवाल सामिनाहि मीक अमेसा सबे रीतिने सुकम दोर्कि.* सामि मीट सबेटोरा तोळ मनदना* इनजोर, पार्तना कीय्हनोम.

17 इचानाह नना वेहचोर वातन, ओवोर्ग राससोर अतोग. इजेके नना पोलुनन, नावाय कयदे मीक जय येसु इनजोर, रासलाह आतन.* नना इदमे सबे सीटिनगा, ननाय रास वेहतन इनजोर, मारिह कीय्हनन.†

18 मावा येसुसामि किर्स्तुना देव्या मियगा मनि.*

* 3:1 3:1 तिसलुनितोर 5:25 * 3:2 3:2 रोम सहरतोर 15:30-31 * 3:3 3:3 1 कुरिततोर 1:9; 2 तिसलुनितोर 2:17 * 3:3 3:3 देयहकना मुक्याल मोदुल कागिते "लाग्वदु". * 3:3 3:3 1 तिसलुनितोर 5:24 * 3:5 3:5 तोहचैतव पोल्लोड 1:9 * 3:6 3:6 1 कुरिततोर 5:9 * 3:6 3:6 2:15 * 3:6 3:6 रोम सहरतोर 16:17; 1 कुरिततोर 5:11; 1 तिसलुनितोर 5:14; 2 तिमोति 3:5 * 3:7-8 3:7-8 2 कुरिततोर 11:27; इपिससतोर 4:28 * 3:7-8 3:7-8 1 तिसलुनितोर 1:6 * 3:9 3:9 1 कुरिततोर 9:4; 1 तिसलुनितोर 2:6-7 * 3:9 3:9 1 कुरिततोर 4:16; 1 पत्रु 5:3 * 3:11 3:11 1 तिमोति 5:13; 1 पत्रु 4:15 * 3:11 3:11 1 तिसलुनितोर 5:14 * 3:12 3:10-12 1 तिसलुनितोर 4:11 * 3:12 3:11-12 इपिससतोर 4:28 * 3:13 3:13 2 कुरिततोर 4:1; गलातितोर 6:9 * 3:14 3:14 रोम सहरतोर 16:17; तीतुस 2:7-8; 2 योहन 10 * 3:15 3:15 गलातितोर 6:1; 1 तिसलुनितोर 5:14 * 3:16 3:16 रोम सहरतोर 15:33 * 3:16 3:16 रूति 2:4 * 3:17 3:17 1 कुरिततोर 16:21; गलातितोर 6:11; कुलुसितोर 4:18; फिलेमोन 19 † 3:17 3:17 पोलु सीटि लोह्दोग अस्के, सीट्टाड पोल्लोन वेहचोर अंदोग, दुधोग बार राससोर अंदोग. सीटि मारिहपा, पोलु तनाय कयदे रासिस मारिह कीदोग. * 3:18 3:18 रोम सहरतोर 16:20

तिमीतिनेनाहकु किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतदु मुनेता सीटि

इद सीटटुन रासवाल किर्स्तुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् इद सीटटुन, तिमीति इनवाल लेयोनेनाहक रासिह्तोग. वेग तिमीतिना तपे युनानि जाततोग मतोग, ओना तलोग बार यहुदि जातता मता. वेग तिमीतिना नाटे, पोल् तना सेवातुहक वातस्के, इर्वरा कलियमुळ आता (बळयि 16:1-3 ऊळाट). ताना पया तिमीति पोल्ना सेवाते तोळ आंदोग. पया पोल् तिमीतिन इपिसुसतोर विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाह तासतोग.

पोल् इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, इपिसुस सहरता विस्वसिरा मुडा नडुम, जोल काहवालोर मतोर. ओरा लोप्पा बेद्रम उसर मनदना, येसुना सेवा बेद्रम कीयना इनजोर, पोल् तिमीतिन वेहतह्तोग. ओसो विस्वसिरा मुडगा आस्क-कोय्तोर बेद्रम मनदना, मुक्क्यालोर ओसो सेवा केवालोर बेद्रमतोर मनदना, रांडे आस्कना बेद्रम तोळ इयना इनजोर वेहतह्तोग. अहे ओसो किर्स्तुनाड पोल्लोन विस्वसिरिहक बेस-नेहना काहहतलाह, पोल् इद सीटटुगा तिमीतिन वेहतह्तोग.

तिमीतिहक पोल्ना जोहर

1 नना पोल्नन इद सीटि रासवानन. माक पिसिह कीतद देवुळि, ओसो माक आसा एवाल येसु किर्स्तु, वेर इर्वर नाकु येसु किर्स्तुना बळयि आयना इन्जि तासतोर.

2 तिमीति, नीके नना इद सीटि रासिहनन. विस्वसताड पोल्लोन निमा नयगडाह कगयसोर वातिन इन्जि, निमा नावाये मगना लेहकाडोनिन. ओ मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि किर्स्तु, नीकु देव्या इयि, जीवा लोपिर, अह आसि निमा सुकमते पिसा.

जोल काहवालोरिन रोमिह कीयनदु

3-4 इजेके इपिसुस सहरते उय्तर लोक्कर जोल काहवालोर मन्हतोर. ओरु जोला-जमाताड लेकाड-जोकाड कीसि, लाट-लाट साह्रहक पुटिह कीस वेहतह्तोर. अवटे जग्ळा-बोबाये पुटिहता. मति विस्वस कीतेकेने, देवुळताड विचर्कु करल आयनुड. अदिनेनाहकु इपिसुस सहरताहि, मकिदुनिया पटटके दायलाह पेसतन अस्के, "तिमीति, निमा इगाने मन्जि, वेर जोल काहवालोरिन रोमिह कीयन," इनजोर नीक वेहच मतन.

5 ओरिन बाराहकु रोमिह कीयलाह वेहतन इतेके, अगा विस्वसिर जग्ळा-बोबा केवालेवा, गूनमते मनदना गावले. गूनमते मनदना इन्जि, बेसताड विचर्कु, नेहना-लाग्वा पुन्जि ताकनद बुदि, ओसो देवुळतगा सेतेमता विस्वस मनदना गावले.

6 इविन विळिसिसि, ओर जोलताड काहवालोर उगसता वळहकमुळतके मिळन्दतोर.

7 ओरु मोसानाड अडोड काहवालोर गूस आयलाह ऊळिह्तोर. मति ओर पका पुतोर लेहका वळहकतेकाय, ओर बाताड काहहततोर, अद ओरिहके तेळियो.

8 मोसानाड अडोड बेसे मन्हताड इनजोर माट पुहनल, मति अविस्किन बराबर काहहतना गावले.

9-10 इद पोल्लो माक एर्का मन्हता इतेके, सेतेमतोर मन्कलारेनाहक कायदा तासोर. मति कायदातुन माळवोर, कैगम आयवालोर, देवुळतुन नमवोर, पायहलोर, देवुळतके सीता केवोर, देवुळतुन मान एवोर, तलोग-तपेन हक्कवालोर, मन्कन हक्केर, सिङ्गि-साद्याल आयवालोर, आंचाळ-कोय्तोग कलियतपु कोय्तोना संगे कोय्तोगा मनवालोर, मन्कन कलिस वमवालोर, जोलहालोर, जोल साक्सि एवालोर, ओसो बोराय सेतेमता काहममुळतुन माळवोर, वेरा लेहकाडारेनाहके कायदा तासिह्तोर.

11 इद सेतेमता काहममुळ इतेके, मावा कृब असलता, डीसाता देवुळता बेसता कबुर आंदु. इद बेसता कबुर दुप्पारिन वेहतलाहि, देवुळ नाकु निल्पिह कीता.

पोल् देवुळता बेरा देव्याता लोप्पा वेहतह्तोग

☆ 1:1 1:1 तीतुस 1:1-4 ☆ 1:1 1:1 तीतुस 2:13 ☆ 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीतुस 1:1-4 ☆ 1:2 1:2 2 तिमीति 1:1-2 ☆ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7; यहुदाल 2 ☆ 1:3 1:3 4 रोम सहरतोर 16:17; 2 कुरिततोर 11:4; गलातितोर 1:6-7 ☆ 1:3-4 1:3-4 4:7; 2 तिमीति 4:4; 2 पत्रु 1:16 ☆ 1:3-4 1:3-4 6:3-4; 2 तिमीति 2:23 ☆ 1:3-4 1:3-4 रोम सहरतोर 15:26 ☆ 1:5 1:5 3:9; 2 तिमीति 1:3; इब्रितोर 13:18; 1 पत्रु 3:16,21 ☆ 1:5 1:5 2 तिमीति 1:5; 2:22 ☆ 1:6 1:6 तीतुस 1:10 ☆ 1:7 1:7 याकूब 3:1 ☆ 1:8 1:8 रोम सहरतोर 7:12,16 ☆ 1:9-10 1:9-10 गलातितोर 5:22-23 ☆ 1:9-10 1:9-10 तीतुस 1:10 ☆ 1:9-10 1:9-10 1 पत्रु 4:18; यहुदाल 15 ☆ 1:9-10 1:9-10 2 तिमीति 3:2 ☆ 1:9-10 1:9-10 1 कुरिततोर 6:9 ☆ 1:9-10 1:9-10 लैथ्यथसथा 18:22 ☆ 1:9-10 1:9-10 मन्कन कलिस वमवालोर पेसमुळि 21:16; यहजेकल 27:13; तोहचीतव पोल्लोड 18:13 ☆ 1:9-10 1:9-10 तोहचीतव पोल्लोड 21:8,27; 22:15 ☆ 1:9-10 1:9-10 4:6 ☆ 1:9-10 1:9-10 यहदाल 15 ☆ 1:11 1:11 2 कुरिततोर 4:4 ☆ 1:11 1:11 गलातितोर 2:7; 1 तिमीति 2:7; तीतुस 1:1-4

12 नीवा पोगोन नना बर्वस तास पगयकन इन्जि, मावा येसुसामि किर्स्तु तना बेसता कबुर वेहतनद सेवातेनाहक, नाक निल्पिह कीतोग. ✧ अद सेवा कीयलाह, लाव वने इंतोग. ✧ अदिहक निमा बेचोन गूनम तोहवानिन सामि इन्जि, ओन इहनन.

13 ननान कोनि मुने येसुन उर्रिकिस-पास्किस् वळ्हकतोन्न, येसुनोरिनु तिपल कीतोन्न, ✧ पका मोर्दोप मन्कनन मतन. तेला मति, पुनवालेवा ओग इद्रमताड कबस्क कीस्तोग, इंकातेला ओग नाक नमोग इन्जि, ✧ किर्स्तु येसुसामि नाक दया कीतोग.

14 ओसो बल्क अरतपु, ओग नाक देव्या इंतोग, अह आसि इंजेक नावा ओनगा विस्वस मन्हता, ओनमडाहि जीवा कीयनद बुद वाता. ✧

15 इदिन बह सीता कीम: पापि लोकुरिन पिसिह कीयलाहि, येसु किर्स्तु इद ब्रूते वास मतोग. ✧ इद पोल्लो सेतेमताये, इदिन माट पेके-मुने आयवा, नम पगयहनल. पापि लोकुरगडाहि, ननान कोनि मुक्यानन आंदन. ✧

16 मति अदिनेनाहके येसुसामि नाक दया कीतोग. नना पापि लोकुरगडाह मुक्यानन मन्ज तेला, नावा पापमताहि नना मल्स वायलाह, येसु किर्स्तु वेल्लाजोमताह केपसोर मतोग. ✧ पया नयिद्रमतोर पापि लोकुरिन इंका, येसुसामि मापि कीस्तोग, तान ऊळिसि दुग्रोर वने ओन नमलाह आयनुर. नमिसि ओरिहक ओना संगे अमेसाता पिसमूळ दोर्कसोर दायगा, इद्रम येसुसामिना विचर मता. अदिनेनाहक नाक इंका ओग गूनम तोहतोग.

17 अदिहकू मावा अमेसा मनदनुद, बेस्केन मायवदु, मन्कहक दिसवदु ✧ देवुळराजाल, अदे सेतेम देवुळ इनजोर, ✧ तान्कु अमेसा-अमेसातुहक मान आयि, जोहर आयि. अहे आयि. ✧

तिमोतिना जबब्दरि

18 इंजेके तिमोति नावा पेकानिन, पोगोन रासतद बेद जबब्दरि नीक ईतन, अद पूना पोल्लो आयो. इतेके मुने देवुळता कबुरतोर नीवा लोप्पा बाताड बाताड वेहतोर, ✧ अहलेहकाने नना नीकु इव पोल्लोड वेहतहनन. इव पोल्लोनु सीता कीतेके, निमा जोल काहमूळतनु विस्द कीसोर मनदा पगयकिन. ✧

19 येसुनगा कीतद विस्वसतुन विळ्सवा, नेहना-लाग्वा पुन्जि ताकनद बुदतुन पोसि, निमा वेहचोर अन. ✧ इद्रमता बुदतुन विळ्सिसि, उयतुर लोकुर तमा विस्वसतुन मुळहचीतुर. ✧

20 ओग मडुमि अगा उमनेयाल, ✧ सिक्दर, ✧ वेर ईवुर मन्कलोर मन्हतोर. ओरु किर्स्तुना मडुन कलियना आयो इनजोर, नना ओरिनु गळ्किहकू पेहचीतन. देयहकना मुक्याल ओरिन बह कीयना, कीयि, ✧ अस्के देवुळतुन उर्रिकिस-पास्किस् वळ्हकनदायो इन्जि, ओरिहक बुद वायगा. ✧

2

मोळ्कनदिना लोप्पा अडोड

1 इह केंजा, नीक नना वेहतहनन. सबेटोरैनाहक पार्तना कीयना, सबेटोर पापमताहि पिसना इन्जि देवुळतुन ताल्हकना, ✧ देवुळ माक बेस ऊळता इन्जि जोहर कीयना, इदे मोदुल पोल्लो आंदु. ✧ इदिन निमा काहतना गावले.

2 राजालोर ओसो अदिकरते मनवालोर सबेटोर, बेसता बुदते राजेमतुन काळ्डना इन्जि, ओरैनाहक वने पार्तना कीयना गावले. ✧ अस्के माट रेयलेवा देवुळ वेहतव अडोने तिरिय पगयकल, दुसोरिहक विचर वानाह ताक पगयकल, अह आसि मावा मनमूळ सुकमते दायगा.

3-4 कतमतोर देवुळता सेतेम पोल्लोतुन पुन्जि, ✧ पापमताहि पिसलाह तनेके मिळ्न्दना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता. ✧ अदिहकू इद्रमलेहकना पार्तना कीयनदु, माक पिसिह कीयनद देवुळतुहकु बेस विचर वास्ता.

5 उंदिय देवुळ मन्हता, ✧ ओसो मन्कलोरिन देवुळतगा कलियिह केवाल, वागो मन्कल मन्हतोग, इतेके येसु किर्स्तु. ✧

✧ 1:12 1:12 बळयि 9:15; 1 कुरिततोर 3:5 ✧ 1:12 1:12 पिलिपितोर 4:13; 2 तिमोति 4:17 ✧ 1:13 1:13 बळयि 8:3; 9:1 ✧ 1:13 1:13 बळयि 26:9 ✧ 1:14 1:13-14 रोम सहरतोर 5:20; 1 कुरिततोर 3:10; गलातितोर 1:13-16; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; 1 तिमोति 2:15; 4:12; 6:11; 2 तिमोति 1:13; 2:22; तीतुस 2:2 ✧ 1:15 1:15 मत्थ्याल 1:21; मार्कल 2:17; लुकाल 15:1-32; 19:10; रोम सहरतोर 8:3 ✧ 1:15 1:15 1 कुरिततोर 15:9 ✧ 1:16 1:16 रोम सहरतोर 2:4; इपिसुसतोर 2:7 ✧ 1:17 1:17 कुलुसितोर 1:15 ✧ 1:17 1:17 योहन 5:44; 1 तिमोति 6:15 ✧ 1:17 1:17 रोम सहरतोर 11:36; 1 तिमोति 6:16 ✧ 1:18 1:18 4:14 ✧ 1:18 1:18 2 कुरिततोर 10:4; 1 तिमोति 6:12; 2 तिमोति 2:3-4; 4:7 ✧ 1:19 1:19 3:9; तीतुस 1:9 ✧ 1:19 1:19 2 तिमोति 2:18 ✧ 1:20 1:20 2 तिमोति 2:17 ✧ 1:20 1:20 2 तिमोति 4:14 ✧ 1:20 1:20 1 कुरिततोर 5:5 ✧ 1:20 1:20 1 कुरिततोर 1:32 ✧ 2:1 2:1 इपिसुसतोर 6:18 ✧ 2:1 2:1 पिलिपितोर 4:6 ✧ 2:2 2:2 एजा 6:10; रोम सहरतोर 13:1 ✧ 2:3 2:3 4 2 तिमोति 2:25; तीतुस 1:1-4; इब्रितोर 10:26 ✧ 2:3 2:3 4 यहेजकेल 18:23,32; योहन 3:17; 1 तिमोति 4:10; तीतुस 2:11; 2 पत्र 3:9 ✧ 2:5 2:5 रोम सहरतोर 3:30; 1 कुरिततोर 8:4 ✧ 2:5 2:5 मत्थ्याल 1:1; रोम सहरतोर 1:3-4; 5:15; 1 कुरिततोर 8:6; गलातितोर 3:20; 1 योहन 2:1

6 माट पापमते दोहतप मतल, मति वेग तना जीवाता कर्सा ईसि, माक विळिह कतीगो. ✨ (अदिनेनाहक कतमतोर पापमताहि पिसना इन्जि, देवळता विचर मन्हता.) इद पोल्लो सबेटोर लोकुरिन पुन्पिह कीयनद कगो इंजेक एवता. ✨

7 अदिनेनाहक इद सेतेम पोल्लोतुनु, यहुदि आयबोर वने नमना इन्जि, निमा ओरेके अन्जि वेहवाल-काहवाल, नावा बळयिनिन आयकिन, इह इनजोरे देवळ नाक लोहता. ✨ नना जोल वळहकोन, सेतेमे वेहतहनन. ✨

8 पया बेगा बेगा मावोर विस्वसिर मोळकलाह कलियिहोर, मोळकनस्के कोयतोर ओड आयवा, वहचळ आयवा, सेतेमता जीवाते, कचिन तेहचि, ✨ देवळतुन पार्तना कीयना इन्जि, नावा विचर मन्हता.

9 अद्रमलेहका आस्क बारा नना मलियकन इन्जि, गेदेड उहतनद आयो, सिड्डिड-पोहळेस्कना लेहका उहतनद आयो. केल्लिन एंडिसि सोनोड-कूरोड, मोतिड केगयना ओसो मिळस्कनव गेदेड उहतना, इद्रमता सोबाता पोमाडेड केमाकिड. ✨

10 अद्रम मलियवा, माट देवळतुन नमिस ताकनविस्कनोम इन्जि, अलु नेहनाड कबस्क कीयनद, इद्रमतेने अविस्किहक सोबा आयगा.

11 मीट मोळकलाह जमा आह्निर अस्के, बोगाय देवळता पोल्लो काह्नतनस्के, आस्कु पूरा वडिसि, केमेन मन्जि कगयिड. ✨

12 मीट कोयतोरिन काहमाट, ओरा पोगोन अदिकर ताकिह केमाट. कोयतोर देवळता पोल्लो काह्नतनस्के, मीट केमेन उडिसि केंजाट इन्जि, नना आस्किन वेहतहनन. ✨

13 नना इद बाराहकु वेहतहनन इतेके, आदमिन देवळ मुने पंडटा, अवान बारा पया पंडटा. * ✨

14 ओसो आदम कोनि नाळेम आयोग, आंचळ बारा नाळेम आसि कसुरतद आता. † ✨

15 मति आस्कु कुदताड विचर्किन आत्रे कीसि, येसुसामिन नमसोरे, दुसोरिन गूनम तोहचोरे, ✨ देवळतुन रेयिस ताकसोर मतुड इतेके, अविस्किहक देवळता पिसमुळ दोर्कगा. तमाड पिलाड-पेकोरिन बेस आयहपा, (मुनेता आंचाहक ईतद नोपता सरप दलगतक तेला,)# अलु तमा विस्वसतेनाहक पिसनुड.

3

विस्वसिरा मुडगा बेद्रमतोर मुख्यालोर तासना

1 बोराय विस्वसिरा मुडगा मुख्यानन आयकन इनजोर ऊळिहोर, ओरा विचर बेसतलिये, इद पोल्लो सेतेमताये. ✨

2 बेद्रमतोग मुख्यान निल्यिह कीयना इतेके, ओनगा कसुर दिसवप मनवाल, दुसाड बेविस्किने ऊळवा उदिय मुतेन पोस मनवाल, ✨ बेस बुदते तिरियवाल, तनाड विचर्किन आत्रे कीस ताकवाल, सबेटोरिहक विचर वानाह ताकवाल, ✨ बोरे आयि ओना लोन वातेके ओरिन बेस ऊळवाल, ✨ देवळता पोल्लो बेस काहवाल, ✨ इद्रमलेहका मनदना गावले.

3 ओग कल लोटि मनदनद आयो, नलहतना-कोहकना केवाल मनदनद आयो, वहचळ केवाल मनदनद आयो, ✨ मति गूनमते वळहकवाल मनदना, ✨ ओसो कोताना लालुस मनदनद आयो. ✨

4 मुख्यानाड पिलाड-पेकोर इतेके, ओना पोल्लोते वरेम आसि, ओन पूरा कदर ईसि ताकना, इद्रमलेहका ओगु तना लोतोरिन बेस तिहंतना गावले.

5 (तनाय लोतोरिन ओन्क तिहंतलाह वायो इतेके, देवळता मुडुन ओग बह तिहंता पगयनोग?)

6 ओगु वेल्लाजोमताहि येसुसामिन नमिस ताकवाल मनदना गावले. पूना-पूना विस्वसते वातोनु मुख्याल तासमा. तासतेके ("नना सबेटोरिहकाय नेहना मन्कनन इन्जि, ओर नाक मुख्याल आयलाह तासतोर," इद्रम इनजोरे,) ओग पोमाडेड आयनोग बहे. ✨ अस्के देयहकना मुख्याहक ईतद सिक्सा इद्रमतोन्कु वने दोर्कगा, (बह इतेके अद्र वने नना बेरोनन इन्जि, देवळताहि एता).

7 येसुन नमवोर वने, ओग कर्तूळ मन्कल इन्जि ऊळनुर, इद्रमलेहका मुख्याल ताकना गावले. ✨ अद्रम ताकवेके, ओना लजा दायगा, (अस्के ओनाड बोरे केंजोर आयनुर). इद्रम आयना इन्जि, देयहकना मुख्याल ऊळसोर मन्हता. ✨

विस्वसिरा मुडगा बेद्रमतोर सेवा केवालोर तासना

✨ **2:6 2:6** मत्थाल 20:28; मार्कल 10:45; गलातितोर 1:4; तीतुस 2:14 ✨ **2:6 2:6** मार्कल 1:15; गलातितोर 4:4; 1 तिमीति 6:15; तीतुस 1:1-4 ✨ **2:7 2:7** बळयिर 9:15; 1 कुरिततोर 9:1; 1 तिमीति 1:11 ✨ **2:7 2:7** रोम सहरतोर 9:1-3 ✨ **2:8 2:8** देवळताड पाटाड 24:4; 63:4; लूकाल 24:50; याकुब 4:8 ✨ **2:9 2:9** 1 पत्र 3:3-4 ✨ **2:11 2:11** 1 पत्र 3:2 ✨ **2:12 2:11-12** 1 कुरिततोर 14:34; तीतुस 2:5 ✨ **2:13 2:13** पट्टमुळि 2:18-23 ऊळट. ✨ **2:13 2:13** पट्टमुळि 2:7,22; 1 कुरिततोर 11:7-9 ✨ **2:14 2:14** पट्टमुळि 3:6,13; 2 कुरिततोर 11:3 † **2:14 2:14** आदम इतेके, पुन्जि-वेन्जि कसुर कीस मतोना. ✨ **2:15 2:15** 1:14 ‡ **2:15 2:15** पट्टमुळि 3:16 ऊळट. ✨ **3:1 3:1** बळयिर 20:28 ✨ **3:2 3:2** 5:9 ✨ **3:2 3:2** तीतुस 2:2 ✨ **3:2 3:2** रोम सहरतोर 12:13; 1 तिमीति 5:10; इब्रितोर 13:2 ✨ **3:2 3:2** तिमीति 2:24; तीतुस 1:6-8 ✨ **3:3 3:3** 2 तिमीति 2:24 ✨ **3:3 3:3** तीतुस 3:2 ✨ **3:3 3:3** 6:9-10; 2 तिमीति 3:2; इब्रितोर 13:5 ✨ **3:6 3:6** 6:4; 2 तिमीति 3:4 ✨ **3:7 3:7** बळयिर 6:3; 16:2; 2 कुरिततोर 8:21 ✨ **3:7 3:7** 6:9-10; 2 तिमीति 2:26

8 अद्रमलेहका विस्वसिरा मुडगा, सेवा केवालोरिन* वने तासनदु* बेद्रमतोर सेवा केवालोरिन निल्पिह कीयना इतेके, नाटेनोर ओरिन कदर एवालोर मनदना गावले. ओरु कल लोटिर मनदनद आयो,* नाळेह कीस तिनवालोेर मनदनद आयो.* ओसो ओरगा रेंड वेंजेहकना बुद मनदनद आयो.

9 ओरु किर्स्तुना लोप्पा देवूळ पुन्पिह कीतव पोल्लोन पोसि नमसोरे, जीवाताहि सेतेमेते ताकना गावले.*

10 मुक्कयालोरा लेहका, सेवा केवालोरिन वने, मुने पर्हकिस ऊळना गावले. पया ओरगा बाताले तप दोर्कबेकेने, ओर विस्वसिरा मुडगा सेवा केवालोर आथिर.*

11 अद्रमलेहका सेवा कीयनवु†, नाटेनोर कदर इयनव मनदना, कूदिड अनववु,* बेस बुदते तिरियनवु, सबे पोल्लोने सेतेमेते मनदना गावले.

12 सेवा केवालोर इतेके, दुस्साड बेविस्किने ऊळवा उंदिय मुतेन पोस मनवालोर, तमाड पिलाड-पेकोरिनु, तमाड लोहकने मनवालोरिन बेस ताकिह केवालोर आथिर.

13 विस्वसिरा मुडगा बोर बेस-नेहना सेवा कीस्तोर, ओरा पेदिर पेसगा, किर्स्तु येसुनगा ओरा विस्वस पका मेकगा.*

इद सीटा लोप्पा पोल् वेहतहतेग

14-15 इंजेके नियके चट्टिपट वायकन इन्जि, नावा आसा मन्हता.* मति बहाय आसि, आल्सेम आतेक बारा, इद सीटि नीक रासिसीहहनन. देवूळता लोतोर बेद्रम ताकना, तेन निमा पुनदना इन्जि, इव पोल्लोड-नीक वेहतहनन. देवूळता लोतोर बोर इतेके, किर्स्तुन नमवालोर जीवात मनदनद देवूळता मुलु.* बेद्रमलेहका रायिना, जोताना, आदरते लोन नितहता, अद्रमलेहकाने विस्वसिरा मुल बेगा बेस ताकिहतेर, अगा देवूळता सेतेम पोल्लो नितहता.*

16 ओसो किर्स्तुना लोप्पा, देवूळ पडने कीतव पोल्लोड पका असलताड मन्हताड, इद करलिये.*
“किर्स्तु मान्वल आसि माक दिसतो!.*

ओगु देवूळता मग इन्जि, पवित्र जीवा तोहता.

ओग हामुरताहि तेगकतस्के, देवतुल्क साक्सि मताड.*

ओग तना डीसाते कलियनाहु, देवूळि ओन पोगोन ओता.*

ओना कबुर दुस्साड जातिनोरगा आबुर आता.

दुनियामेटोर लोकर ओन नमतोर.”*

4

जोलताड काहवालोर लोप्पा

1 इंजेके इव आक्रिताड दियाने बह बह आयगा, तेना लोप्पा देवूळता जीवा पडने वेहतहता,* केंजा. उचवुर लोकर जोलताड काहवालोरताड केंजिसि, विस्वसताहि लेसनुर.* नाळेह कीयनव देयहक काहहतपु, वेर काहवालोर अविस्कनाड अडोड-उतुर्किन वेहतनुर.*

2 वेर इतेके, नाळेह केवालोर जोलहालोरु. बेद्रम कासता कच दल्गताहकु, (मिंदुल कर्विस बातय पुनो,) अद्रम वेर नेहना-लाग्वा बुदतुन मुतिय पुनोर.*

3 मर्मिड कीयलाह लागो,* ओसो बेव उचुक तिडिनु तिनदलाह पोलो, इद्रम वेर काहहततेर.* (देवूळता विचर बारा अह इले.) अव तिडिनु, देवूळता सेतेम पोल्लोतुन पुनवालोर विस्वसिर, तान जोहर कीसि तिनदना इन्जि, देवूळ अविस्किन पुटिह कीता.*

4 बह इतेके, नना पुटिह कीतव कतमे बेस मन्हताड इन्जि, देवूळ इन्हता. (इवु देवूळता कयदाहि वाताड इन्जि,) माट तान जोहर कीसि अविस्किन तिनदना,* (अस्के माट कळवोःगाआयवल). अदिहक बेदाय तिडटुन पोलो इनदनद आयो.*

5 देवूळता पोल्लोते ओसो पार्तनाते, अद तिडि देवूळता मुनेह बेस पोलिहता. (बह इतेके, सबे तिनदनव तिडिड बेसताडे इनजोर, ताना पोल्लो वेहतहता.)*

* 3:8 3:8 सेवा केवालोरिन इंग्रजिते अद्रमतोरिन “डीकन” इन्हतेर. * 3:8 3:8 पिलिपितोर 1:1 * 3:8 3:8 तीतुस 2:3 * 3:8 3:8 तीतुस 1:7; 1 पत्र 5:2 * 3:9 3:9 1:5, 1:9 * 3:10 3:10 5:22 † 3:11 3:11 सेवा कीयनवु “ओराड मुतेसकु” इद वने आया फायहता.
* 3:11 3:1 2 तिमोति 3:3; तीतुस 2:3 * 3:13 3:13 मत्थाल 25:21 * 3:14-15 3:14-15 4:13 * 3:14-15 3:14-15 इब्रितोर 10:21; 1 पत्र 2:5 * 3:14-15 3:14-15 2 तिमोति 2:19 * 3:16 3:16 रोम सहरतेर 16:25 * 3:16 3:16 योहन 1:14; 1 पत्र 1:20 * 3:16 3:16 लुकाळ 24:4; 1 पत्र 1:12 * 3:16 3:16 मार्कळ 16:19; 1 पत्र 1:21 * 3:16 3:16 रोम सहरतेर 16:26; कुलुसितोर 1:23; 2 तिसलुनितोर 1:10 * 4:1 4:1 बळयिर 28:25; इब्रितोर 3:7 * 4:1 4:1 2 तिसलुनितोर 2:3-7; 2 तिमोति 3:1; 1 पत्र 3:3 * 4:1 4:1 याकुब 3:15; 1 योहन 4:6 * 4:2 4:2 इमिसुसतेर 4:19 * 4:3 4:3 इब्रितोर 13:4 * 4:3 4:3 कुलुसितोर 2:16, 23 * 4:3 4:3 पुटमूळि 1:29; 9:3; रोम सहरतेर 14:6; 1 कुरिततेर 10:31 * 4:4 4:4 रोम सहरतेर 14:6; 1 कुरिततेर 10:31 * 4:4 4:4 1 कुरिततेर 10:25-26 * 4:5 4:5 पुटमूळि 1:25, 31; इब्रितोर 11:3

तिमाति बह मनदना

6 नना वेहतव इव पोल्लोड विस्वसिरिन कागहा. निमा विस्वसताड पोल्लोनु, ओसो इचानाह केंजसोर वातिन अव बेसताड पोल्लोन कागथिसि, विस्वसते बेर्सतिन. ✧ बेर्सताहकु किर्स्तु येसुना बेसतोग सेवक आयकिन. ✧

7 सेळोस्क वेहतनव पीटोना लेहकाडाड, देवुळतुन सीता केवव पोल्लोनु, ओसो बुदलेवव पोल्लोन केंजमा. ✧ मति निमा देवुळतुहक विचर वानाह पिसलाह, कागयसोर मनु. ✧

8 मेंदुलतुन बेस तासतेके, माक उचुने पायदा आस्ता, ✧ मति देवुळतुहक विचर वानाह पिसतेके, सबे रीतिने पायदा आस्ता. ✧ बह इतेक, अद्रम मतेके इजेके वने, पया वने, देवुळता पिसमुळ दोकिह कीय्हनल इनजोर, ✧ बेस-नेहना पुन्ज महनल.

9 इद पोल्लो सेतेमताये ओसो सबेटोर केंजना लायकता आंदु,

10 इद पोल्लोतेनाहक माट एपर पेसनाह कहटेम कीतोम, ओसो लळेम आयलाह आतोम. ✧ जीवात मनदनद देवुळता पोगोन आसा तासतोम. ✧ अद सबेटोरिन पिसिह कीस्ता, कासा इतेके विस्वसिरिनु. ✧

11 इव पोल्लोना उकुम ईस कागहा. ✧

12 निमा लेयोनिन इनजोर, बोगे नीक पास्कमाकेग. ✧ मति निमा बेद्रम वळ्हकिहनिन, बेद्रम देवुळतुहक विचर वातप ताकिहनिन, बेद्रम जीवा कीय्हनिन, बेद्रम विस्वस कीय्हनिनु. ✧ विस्वसिर इविन ऊळिसि, बेस कागथिर. ✧

13 नना अके वानाहजोम, ✧ देवुळता साभ्रमताड पोल्लोन विस्वसिरा मुनेह अर्वना, ओरिहक दीरा वानाह वेहतना, ओरिन कागहतना, ✧ इद कबळते मन.

14 विस्वसिराड मुक्यालोर् नीवा पोगोन तमाड कय्क तासतोर, ✧ अह कीसि देवुळि इतद पोल्लो वेहचि, नीक ताना कबळतेनाहक निल्पिह कीतोर. ✧ अस्के देवुळता जीवाते नीक दोर्कतद बुदतुन मागडमा.

15 इवे पोल्लोन सीता कीसोर मन. इवे पोल्लोड वेहतप ताका. अस्के निमा विस्वसते बेर्ससोर दायनद सबेटोर मन्कलोरिहक दिसगा.

16 निमा बह पिसिहनिन, बेव पोल्लोड कागहतनिन, इदिन सीतात तासा. अस्के नीकु ओसो नीवाड केंजवालोरिन वने, पिसिह कीया पगयकिन. ✧

5

तिमाति विस्वसिरा सगे बेद्रम मनदना

1 मुय्तोरिन दगाड एमा, मति ओरिन नीवा बाबाना लेहकाडोर इन्जि वळ्हका. ✧ लेयोर कोय्तोरिन, नीवाड दादाल-तमोरा लेहकाडोर इन्जि, ✧

2 सेळोस्किन नीवा तलिना लेहकाडाड इन्जि वळ्हका. लेया आस्किन नीवाड एलास्क-अकास्क इन्जि, बेदे गलत विचर केवा, बेसतल बुदे वळ्हका.

रांडे आस्किन ऊळेवाळे कीयनदिना लोप्पा

3 गतलेवव रांडे आस्किहक मान-दान ईम. ✧

4 मति बेदाय रांडे आंचानाड पिलाड-पेकोर आयि, बापि इनवालोर पिलाड-पेकोर आयि मतेके, ओर मुने तमाय लोता रांडे आंचान अय कीयलाह कागयना. इद्रमलेहका मुने तमक अय कीतदु तमा तलिन, काकोन, बापिन वने अय कीयना. इद्रम कीतेके, देवुळि गिर्दा आस्ता. ✧

5 मति बोगे लेवा निटम वगय मनदनद रांडे आंचाळि, देवुळता पोगोन आसा तासिहता. ✧ ओसो नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्डु, नाक सायता कीम सामि इनजोर, देवुळतुन अजि कीसोर ओसो पार्तना कीसोर मन्हता. ✧

6 मति तमाय कुसितेनाहक पिसनव रांडे आस्कु, जीवात मतेक वने, डोलतप लेहकान मन्हताड. ✧

7 अदिनेनाहक विस्वसिर बोन्के कसुर दिसवप मनदलाह, ओरिन उकुम ईम. ✧

8 अहे ओसो बोगाय मन्कल, तना जीवातोरिन ओसो तना लोतोरिन अय केवेक अचोन, ओग विस्वस विळ्ळसतप लेहकान आतोम, ओग विस्वस केवोरिहकाय एक्वा लाग्वोग आंदोग. ✧

✧ 4:6 4:6 1:9-10 ✧ 4:6 4:6 2 तिमाति 3:10 ✧ 4:7 4:7 1:3-4 ✧ 4:7 4:7 इब्रितोर 5:14 ✧ 4:8 4:8 कुलुसितोर 2:23

✧ 4:8 4:8 6:3,5-6; 2 तिमाति 3:5 ✧ 4:8 4:8 देवुळताड पाटाड 37:9; बुदताड पोल्लोड 19:23; मक्याल 6:33 ✧ 4:10 4:10 1

कुरिततोर 15:10 ✧ 4:10 4:10 6:17 ✧ 4:10 4:10 योहन 4:42; 2 कुरिततोर 1:10; 1 तिमाति 2:3-4; 6:17 ✧ 4:11 4:11

5:7; 6:2 ✧ 4:12 4:12 1 कुरिततोर 16:11; तीतुस 2:15 ✧ 4:12 4:12 1:14 ✧ 4:12 4:12 तीतुस 2:7-8 ✧ 4:13

4:13 3:14-15 ✧ 4:13 4:13 2 तिमाति 3:15-17 ✧ 4:14 4:14 बळयिर 6:6; 1 तिमाति 5:22; 2 तिमाति 1:6 ✧ 4:14 4:14

1:18 ✧ 4:16 4:16 1 कुरिततोर 1:21 ✧ 5:1 5:1 तीतुस 2:2 ✧ 5:1 5:1 तीतुस 2:6 ✧ 5:3 5:3 बळयिर 6:1; 9:39

✧ 5:4 5:4 इपिसुसतोर 6:2-3 ✧ 5:5 5:5 1 कुरिततोर 7:34; 1 पत्र 3:5 ✧ 5:5 5:5 लुकाल 2:36-37; पिलिपितोर 4:6; 2 तिमाति

1:3 ✧ 5:6 5:6 2 तिमाति 3:6; तोहचीतव पोल्लोड 3:1 ✧ 5:7 5:7 4:11 ✧ 5:8 5:8 तीतुस 1:16

9 दुर्मम दोर्कतव आस्कनाड पेदिर्क रासतद सीटटगा, सबेटव रांडे आस्कनाड पेदिर्क रासनद आयो. सिरप मंड वीसाड वर्साड वयस मन्जि, ओवोंगे मुजोहक अनज मतद* आंचाना पेदिर रासनद.

10 ओसो, बेद्रमतविस्कनाड पेदिर्क रासना इनजोर वेहतहननः बेसता कबळ कीस्ता इनजोर दुसोर वळ्ळकनद,* पिलाड-पेकोरिन अय कीतद, दुसोरिन लोन केयिस जावा-एग ईतद,* देवुळता मन्कलोरिन ओर्युलतदिना लेहका सेवा कीतद, तिपलते मतोरिहक तोळ आतद, बेसताड कबस्क कीयना विचरते मतद, इद्रमता आंचाना पेदिरतुने रासनद.

11 लेया आस्क रांडे आतेक अचोन, अविस्कनाड पेदिर्किन रासमा. बाराहक इतेके, अविस्कनगा मुनेता लेहकान किस्तुंना सीता मनो. मति बेस्के मुजोहक दायनद गिर्दाता सीता पुटिहता, अस्के अव मुजोहक दायलाह विचर कीस्ताड.

12 अद्रम कीसि, मुने करल कीस मतदिन मिळहतहाड.* अदिनेनाहक कसुरतव आस्ताड.

13 ओसो अव आस्क लोन बाताले कबळ केवोड, लोहक-लोहक वेलियिहताड. पकाय लंडाते मन्हाताड, सिरप कबळतेन लंडा आयो मति, टेटे-टेटे वळ्ळकसोर वने मन्हाताड. दुस्रोना कबळतगा कय वारिहताड,* ओसो लाग्वाड पोल्लोड वळ्ळकिहताड.

14 अदिनेनाहक लेया आंचाळ रांडे आतेक अचोन, कोटुलतोरिहक वळ्ळकलाह अग दोर्कवाह,* इद्रम कीयिः मुजोहक अनि, पिलाड-पेकोर कंजि, लोन पोस मनि.*

15 इद्रम बाराहक इहनन इतेके, इंजेकेन उचुक लेया रांडे आस्क, किस्तुनगडाहि लेसिसि देयहकना मुख्यानेके मिळन्दताड.

16 बेदाय विस्वसि आंचाना लोताड आस्क रांडे मतेके, अद अव आस्किन अय कीयना. विस्वसिरा मुडा पोगोन मोता वाटनद आयो. बेव रांडे आस्किन अय कीयलाह बोगे इलेग, अविस्किन विस्वसिरा मुलु अय कीयिर.

विस्वसिराड मुख्यालोरा लोप्पाडा पोल्लो

17 बोगाय विस्वसिरा मुख्याल, विस्वसिरा मुडुन बेस-नेहना ताकिह कीतोग इतेके, ओन्क बेस मान ईयना, ओसो बेस दान ईयना.* कासा इतेके, देवुळता पोल्लोतुन वेहतना, काहतना कीयनद कहटेम केवालोरिहक पका मान ईयना.*

18 देवुळता साणमतगा इद्रम रासतद मन्हाताः विसनद कोंदा कळातगा विसिहपा तिनि* इनजोर रासतद मन्हाता. अद्रमलेहकाने कबळ केवाहकु, बूति दोर्कना गावले.* अदिनेनाहक विस्वसिरिन ताकिह केवालोर मुख्यालोरिहक, विस्वसिरा मुलु बूति ईयना.

19 बोगाय विस्वसिरा मुख्याना पोगोन, कसुर ओपतेक अचोन, कमसेकम इर्वुर-मुवुर साक्सि एवालेवा, तान कंजमा.*

20 पापम कीतोर मुख्यालोरिन, विस्वसिरा मुडा मुनेह तेर्हा.* अस्के दुसोर पापम केवा, रेयिस मनदनुर.

21 देवुळि, किस्तु येस, ओसो देवुळ आचतव देवतुल्कु, वेरा मुनेह नना नीक वेहतलाह आतनः* नना वेहतनव इव पोल्लोन पोस मन. मन्कलोरा मोकम ऊळिस, बेदे कबळ केमा. सबेटोरिन उंदिय विचरते ताकिह कीम.

22 ओसो विस्वसिरा मुडुन ऊळेवाळे कीयलाह, मुख्यान निल्पिह कीकन इनजोरे, बोनाय पोगोन विचर केवालेवा, कंद्रेमते कयक तासिस निल्पिह कीयलाह ऊळमा.* पया इद्रमतोग लागवोग पेसतेके, निमा ओना पापमतगा कलियकिन.* निमा इतेक, पापमताहि जेक आम.*

23 (तिमीति, पवित्रते मनदकन इन्जि, वेट एगो उनजोर मनमा. निमा अमेसा बेमर आनाहकु, ओसो नीवा पोटा नोयनाहकु, उचुन ओयतद अंगुर जोमा वने उनु.)

24 (इद्रम चट्टिपट मुख्यालोरिन निल्पिह केमा इनजोर, नना बाराहक वेहतहनन इतेकेः) उचुर मन्कलोरा पापम, दुसोरिहक पोळ्ळने दिसिहता. ओरिन पहकिंस एर्का कीयनामुनेन, ओरा पापम बुदतुन पुनदनाह आस्ता. मति उचुर मन्कलोरा पापम बार, अस्केडस्केन दिसो, पया पेके दिसिहता इनजोरे.

25 ओसो अद्रमलेहकाने वेल्लोटाराड बेसताड कबस्क वने, दुसोरिहक पोळ्ळने दिसिहताड, दिसवेक तेला पया पेके लोकरिहक एर्का आयनुड.*

6

ओर्युलतोर विस्वसि बह मनदना

* 5:9 5:9 3:2 * 5:10 5:10 बळयिर 9:36; 1 तिमीति 6:18; तीत्स 2:7-8; 3:8; 1 पत्र 2:12 * 5:10 5:10 3:2 * 5:12 5:12 बह इतेके: इव लेया रांडे आस्क, विस्वसिरा मुडा सेवा कीयलाह, ओसोवने मर्मिड केवोम इन्जि, करल कीस मताड. * 5:13 5:13 2 तिसलुनितोर 3:11; 1 पत्र 4:15 * 5:14 5:14 6:1 * 5:14 5:14 1 कुरिततोर 7:9; तीत्स 2:5 * 5:17 5:17 रोम सहरतोर 12:8 * 5:17 5:17 1 तिसलुनितोर 5:12-13 * 5:18 5:18 ब्यवस्थाविकरण 25:4; 1 कुरिततोर 9:9 * 5:18 5:18 लैब्यव्यवस्था 19:13; ब्यवस्थाविकरण 24:15; मत्स्यल 10:10; लुका 10:7 * 5:19 5:19 ब्यवस्थाविकरण 17:6; 19:15; मत्स्यल 18:16 * 5:20 5:20 गलातितोर 2:14; इपिसुसतोर 5:11; 2 तिमीति 4:2 * 5:21 5:21 6:13; 2 तिमीति 2:14 * 5:22 5:22 3:10; 4:14 * 5:22 5:22 इपिसुसतोर 5:11 * 5:22 5:22 2 योहन 11 * 5:25 5:25 तोहचीतव पोल्लोड 14:13

- 1 दुस्रो कय इब्न मनवालोरो ओर्युलतोर विस्वसिर, तमा माल्कालोरिहक मान ईसि, अमेसा ओरा पोल्लोते वेरम आस मनदना.* अह मतेके, मन्कलोरो ओरा बेसता कबळतुन ऊळिह्तोर, अस्के देवुळता पेदिरतुन, ताना पोल्लोतुन बोगे पास्कोग.*
- 2 विस्वसि ओर्युलतोना माल्काल वने, विस्वसि मतेक अचोन, नावा माल्काल नावा ऐंगेटोग विस्वसि आंदोग, ओना पोल्लो केंजवेक बाताले आयो इनजोर, विचर कीयनद आयो. ओर्युलतोग बेस-नेहना कबळ कीतेक अचोन, माल्काहक पायदा दोर्किहता. ओग वने विस्वसि, देवुळि ओन जीवा कीता, अदिनेनाहक ओन्क इंका एक्वा सेवा कीसीयना.
- निमा इव पोल्लोन काहचि, ओर्युलतोरिन इद्रम ताकलाह वेहा.*

कोतान जीवा केवालोरो लेसिह्तोर

- 3 इंजेके बोगाय माट काहहतव पोल्लोन विळिससि, दुसाड पोल्लोड काहहततोग, मावा येसुसामि किस्तुनाड सेतेम पोल्लोन* केंजोग आस्तोग, अमेसा देवुळतुहक विचर वानाह, पिसिह कीयनव सेतेम पोल्लोन* वने केंजोग आस्तोग;*
- 4 अद्रमतोग पकाय पोमाडेड आतोग, मुतिय बातय पुनोग, ओना बुदि करब आताहक, पोल्लोने गिटोगटो आस्तोग.* ओसो उड्लाड-उड्लाड पोल्लोन बेराड कीसि जळम पुटिह कीयलाह आस्तोग.* अदिनेनाहक ओनगडाह कुळसा पुटिहता, ओड पुटिहता, उस्कना-पास्कना पुटिहता, लाग्वा विचर कीयनद पुटिहता.*
- 5 इद्रमतोर लाग्वा बुदतोर आंदुर, ओसो सेतेम पोल्लोताहि जेक आतोर,* रोमवालेवा जळम आसोर मन्हतोर. इद्रमतोर देवुळतुन माळिसि, पका कोताड कमय कीसि माक पायदा आस्ता इनजोर, विचर कीस्तोर.*
- 6 मति मतेकाय, लेवेकाय, सुकमते मनदने बेसु.* अह मन्जि, देवुळतुहक विचर वानाह ताकतेकेने, बेरा पायदा दोर्किहता.*
- 7 बह इतेके, माट ब्रमतगा पुटस्के बाताले पोस वावल, अद्रमे हातस्के बाताले पोस दाया पावाल.*
- 8 अदिनेनाहक मयगा तिनदलाह तिडि ओसो केगयलाह गेदेड मतेक अचोन, इवते गिर्दा आस मनदना.*
- 9-10 कोतान जीवा कीयनाहके, सबे रीतिनाड लाग्वाड कबस्क पुटिहताड.* उच्चुरु कोतानगा जीवा वाटटाहके, विस्वसताहि लेसतोर. ओसो वेल्लाय दुकमतुन, तमा जीवातगा ततोर. अदिहक मता मन्कलोरो आयलाह विचर केवालोरगा, पापमते अर्हतनद दोका पुटिहता.*(मोलुल वदतगा एक्ना लेहकान,) इद्रमता मनमुळ पापमता वदतके ओसीस्ता.* ओरा जीवातगा बुदलेवव, दोकाताड विचर्क पुटिहताड, अव ओरिन पूरा बळेम आयनके ओसीस्ताड.*

तिमोति बेद्रम मनदना इनजोर पोल् वेहतह्तोग

- 11 मति तिमोति! (निमा वेर मन्कलोरो लेहका आयविन,) निमा देवुळता मन्कनिन. अदिनेनाहक इव लाग्वाड पोल्लोनाहि अबर वित्ता.* अविस्कनगडाह जेक मन्जि, इद्रमलेहका मनदलाह पर्हका: सेतेमते पिसना, देवुळतुहक विचर वानाह पिसना,* विस्वसते ताकना, जीवा कीयना.* तिपलते विस्वसतुन विळसवा मनदना,* कुल्लुल बुदते मनदना.
- 12 विस्वसतेनाहक (बिचोन तिपल वातेक तेला, अदिना संगे) ओरम आयवा लळेम आम.* अमेसाता पिसमुळतुन पका पोय्म, इदे पिसमुळतुहक देवुळि नीक केयता.* इद पिसमुळ दोर्किह कीतन इनजोर, निमा वेल्लाटोर मन्कलोरो मुनेह साक्सि वेहतिन वने.*
- 13 सबेटविस्किहक जीवा ईयनद देवुळता मुनेह, ओसो पुन्तियु पिलाति गुमसिहक सेतेम पोल्लोता साक्सि ईतोग किस्तु येसुना मुनेह,* इंजेके नना नीक उंद उकुम ईयलाह आतन.*
- 14 इतेके, नना नीक वेहतव पोल्लोन तपवालेवा, नियगा कसूर दिसवपु, केंजिस ताका. मावा येसुसामि किस्तु ओसो वानाहजोम,* केंजसोर मन.
- 15 ओग वायनद कगोते,* देवुळि ओन दिसिह कीयगा. डीसाता देवुळि पूरा दुनियातुन ताकिह कीयनद अदे, राजालोरा राजाल अदे, सामिरा सामि अदे आंदु.*

* 6:1 6:1 इपिसुसतोर 6:5; कुल्लुसितोर 3:22 * 6:1 6:1 अद कालमते ओर्युल कबळ बेद्रम मंदु, इदिन पुनदलाह पुस्तका अकिन्ने पुनव पोल्लोना अर्तमि, अगा ऊळाट. * 6:1 6:1 5:14; तीत्स 2:5 * 6:2 6:2 4:11; 5:7 * 6:3 6:3 1:9-10 * 6:3 6:3 तीत्स 1:1-4 * 6:3 6:3 रोम सह्रतोर 16:17; 1 तिमोति 1:3-4; 4:8 * 6:4 6:4 3:6 * 6:4 6:4 बळयिर 18:15; 2 तिमोति 2:14 * 6:4 6:4 1:3-4 * 6:5 6:5 2 तिमोति 3:8; तीत्स 1:15 * 6:5 6:5 तीत्स 1:11; 2 पबु 2:3 * 6:6 6:6 पिलिपितोर 4:11; इब्रितोर 13:5 * 6:6 6:5-6 4:8 * 6:7 6:7 अय्यळ 1:21; सभोपदेशक 5:15 * 6:8 6:8 बुदताड पोल्लोड 30:8; मत्वाल 6:31; पिलिपितोर 4:11 * 6:9-10 6:9-10 कुल्लुसितोर 3:5; 1 तिमोति 3:3 * 6:9-10 6:9-10 बुदताड पोल्लोड 15:27; 23:4; 28:20; लुका 12:21 * 6:9-10 6:9-10 3:7 * 6:9-10 6:9-10 तीत्स 2:12; यकूब 5:1 * 6:11 6:11 2 तिमोति 2:21-22 * 6:11 6:11 2 तिमोति 3:17 * 6:11 6:11 1:14 * 6:11 6:11 2 तिमोति 3:10 * 6:12 6:12 1 कुरितोर 9:25-26; पिलिपितोर 1:30; 1 तिमोति 1:18; यहूदाल 3-4 * 6:12 6:12 पिलिपितोर 3:12 * 6:12 6:12 2 तिमोति 2:2 * 6:13 6:13 मत्वाल 27:2; योहन 18:37 * 6:13 6:13 5:21 * 6:14 6:14 2 तिसलुनितोर 2:8 * 6:15 6:15 2:6 * 6:15 6:15 1:17; तोहनीतव पोल्लोड 17:14; 19:16

16 बेस्केन डोलवदु अदे, ✨ अद बोगे एवया पगवद वेहचतगा मन्हता, ✨ तान बोगे मन्कल ऊळोग, ओसो बेस्केन ऊळ वने पगवोग, ✨ ताने सबेटोर मान ईथिर. राजेम कीयनद लाव, अमेसा-अमेसातुहक तानाय मनि. अहे आयि. ✨

17 इद दुनियातोर मता मन्कलोरिन ✨ इद्रम उकुम ईम: ओर पोगयसोर तिरियमाकिर. ✨ कोताड नेंड मन्हताड, नाळि मनोड. अदिनेनाहक कोताना पोगोन आसा तासमाकिर, मति देवुळता पोगोन आसा तासिर. ✨ माट सुकमते मनदलाहि, अदे माक सवे मादुन आलिस पिसनाह ईस्ता. ✨

18 मता मन्कलोर बेसताड कबस्क कीसोर मनिर. (कोताने मता मन्कल आयना लेहका,) बेसताड कबस्कने मता मन्कलोर आयिर, चिब्टम आयमाकिर. बेदाय मादुन दुभोरिहक तसिसीथिर. ✨ (तिमोति! इद्रम मनदलाहि, ओरिन उकुम ईम.)

19 ओर इद्रम मतेक अचोन, पोगोन देवुळता जागातगा, पका बर्कत जमा कीतप आस्ता. ✨ (लोता जोता दोहतना लेहकान,) अगा मनदलाह जोता दोहतप लेहकान आस्ता. अस्के बह पिसना इन्जि, देवुळता विचर मन्हता, अद्रमे ओर पिसनुर.

20 मन्कलोर देवुळतुन सीता केवा, लागवाड-लागवाड वेहतहतोर. (माट कागहतद पोल्लोतुन विळिसस,) एल्लम पोल्लो कागहतहतोर; ओसो अदिन निटम बुदता पोल्लो इन्हतोर. तिमोति, निमा ओरगा अनमा, ✨ मति देवुळि नीवा कयदे ईतद कबळतुन बेस-नेहना तासा. ✨

21 उच्चुर अद बुदता पोल्लो दोर्किह कीतोम इनजोर इन्हतोर, मति तमा विस्वसताहि पेगे अरतोर; ✨ (ओरगा निमा अनमा,) देवुळि मीक देव्या ईथि. ✨

✨ 6:16 6:16 1:17 ✨ 6:16 6:16 देवुळताड पाटाड 104:2; याकूब 1:17; 1 योहन 1:5,7 ✨ 6:16 6:16 योहन 1:18; 1 योहन 4:12 ✨ 6:16 6:16 1:17 ✨ 6:17 6:17 2 तिमोति 4:9-11 ✨ 6:17 6:17 देवुळताड पाटाड 62:10; लकाल 12:20; रोम सहरतोर 11:20 ✨ 6:17 6:17 4:10; 6:9-10 ✨ 6:17 6:17 बळथिर 14:17 ✨ 6:18 6:18 रोम सहरतोर 12:8; इपिससुसतोर 4:28; 1 तिमोति 5:10 ✨ 6:19 6:19 मत्याल 6:20 ✨ 6:20 6:20 कुलुसितोर 2:8; 2 तिमोति 2:16 ✨ 6:20 6:20 2 तिमोति 1:12,14 ✨ 6:21 6:21 2 तिमोति 2:18 ✨ 6:21 6:21 कुलुसितोर 4:18; 2 तिमोति 4:22

तिमोतिनेनाहकु किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतदु पयाडा सीटि

इद सीटटुन रासवाल, किर्स्तुना बळयि पोलु आंदोग. पोलु तिमोतिहक इद सीटि लोहतस्के, रोम सहरता जेलतगा मतोग. तिमोति बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाहि, पोलुना संगे तिरियिंदोग. पया पोलु ओनु, इपिसुस सहरता विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाह, अद सहरते मनदलाह वेहतोग.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, रोम सर्करतोर तन्क हळकलाह ऊळिहतोर इनजोर, पोलु पुन्ज मतोग. अदिनेनाहक तना डोलनामुनेन, तिमोति तनगा वायेग इनजोर, इद सीटि रासतोग. ओसो देवुळता सेवा बेद्रम कीसोर दायना इनजोर ओन कागहतलाह, ओसो इपिसुस सहरतोर विस्वसिरगा मतव, लाग्वाड पोल्लोना लोप्या बह कीयना इनजोर, ओन वेहतलाहि इद सीटि रासिस लोहच मतोग.

मुनेटा पोल्लो

1-2 तिमोति, नना पोल्लुन, नीक सीटि रासलाह आतन. मन्कलोर किर्स्तु येसुन विस्वस कीतेके, अमेसाता पिसमुळतुन दोर्किह कीस्तोर इनजोर, देवुळि मुनेन पोल्लो विळसता. अद पोल्लोता कबुर ओयलाहि नना पोल्लुन, देवुळता विचर मतपु, किर्स्तु येसुना बळयिनन आतन. ✧ इदिन सीता कीमु. नीक नना नावा मगना लेहका जीवा कीयहनन. ✧ मावा देवुळबाबाल ओसो मावा येसुसामि किर्स्तु, नीकु देव्या ईथिर, जीवा लोपिर, अह आसि निमा सुकमते पिसा. ✧

किर्स्तुनेनाहक लजा आयनद आयो

3 नना देवुळता मुनेह आयि, लोकुरा मुनेह आयि, अमेसा जीवाताहि कसुरलेवप मन्जि, देवुळतुन माळलाह ऊळिहनन. ✧ मावाड तादोर-बाबोर वने, अद्रमलेहकाने देवुळतुन माळतोर. ओसो नीक सीता कीयहपा, देवुळतुन नना जोहर कीयहनन. नग्का पिळ्विळ पियल-पोळद पार्लना कीयहपा, ✧ माण्डवालेवा नीक सीता कीयहनन, तिमोति. ✧

4 नना नियगडाहि पेसतस्के, नीवा कनिरतुन सीता कीतन, ✧ नीक ऊळलाह नावा जीवा पर्हकिहता. नीक ऊळतेक अचोन, नाक बेस-नेहना गिर्दा आस्ता. ✧

5 नीवा विस्वस निटमता विस्वस इनजोर, नना सीता कीतन. ✧ मुने नीवा काको लोयिस, अद्रमे विस्वसता मता. पया नीवा यायालि युनिके वने, अद्रमे विस्वसता मता. ✧ निमा वने अद्रमताय विस्वसतोनिन इनजोर, नावा बर्वस मन्हता.

6 अदिनेनाहक नना नीक इद पोल्लो वेहतहनन. मुने नीवा पोगोन नना कय्क तासिस पार्लना कीतन, अस्के देवुळि नीक सेवा कीयनद बुदि ईता. ✧ अद बुदतुन काळडा इनजोर, नीक सीता कीसीयलाह आतन.

7 बाराहक इतेके, देवुळि माक रेयिस मनदनद जीवा एवो, ✧ मति माक लावता, दुसोरिन जीवा कीयनद, कुदतुन आब्रे कीयनद जीवा ईता. ✧

8 अदिनेनाहक मावा सामिना साक्सि ईथलाह, निमा लजा आयया. अद्रमलेहकाने ओना सेवा कीयनाहक, नना जेलते महनन; इद पोल्लोतेनाहक वने निमा लजा आयया. ✧ मति देवुळि नीक ईतद लावते, बेसता कबुरतेनाहक नावा संगे तिपल आम. ✧

9 देवुळि माक पिसिह कीसि, तनाय पवित्र लोकुर आयलाह माक आचता. ✧ माट बेसताड कबस्क कीताहकु आयो, मति तना मुनेन विचर कीस मतद पोल्लोता इसवते, माक आचता. ✧ किर्स्तु येसुना मेटे, माक ताना दया दोर्कना इन्जि, अद सुम्मुनेताहि विचर कीस मता. ✧

10 इजेके माक पिसिह केवाल किर्स्तु येसु बूमतगा वास मताहकु, देवुळि मावा पोगोन दया कीता इनजोर तोहचीता. ✧ किर्स्तु हामूरता लावतुन बूटे कीतोग, ओसो बेसता कबुरतुन विस्वस केवालोर मन्कलोर, अमेसा-अमेसातुहक देवुळता संगे पिसिहतोर इनजोर तोहतोग. ✧

11 इदे बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह, कागहतलाह इनजोर, देवुळि नाक किर्स्तुना बळयि इनजोर निल्पिह कीता. ✧

✧ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:1 ✧ 1:1-2 1:1-2 तीतुस 1:1-4 ✧ 1:1-2 1:1-2 रोम सहरतोर 1:6-7; 1 तिमोति 1:2 ✧ 1:3 1:3 बळयिर 23:1; 1 तिमोति 1:5 ✧ 1:3 1:3 1 तिमोति 5:5 ✧ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:9-10; 1 तिसलुनितोर 3:10 ✧ 1:4 1:4 बळयिर 20:37-38 ✧ 1:4 1:4 4:9-11,21 ✧ 1:5 1:5 1 तिमोति 1:5 ✧ 1:5 1:5 बळयिर 16:1; 2 तिमोति 3:15 ✧ 1:6 1:6 1 तिमोति 4:14; इब्रितोर 6:1-2 ✧ 1:7 1:7 योहन 14:27; रोम सहरतोर 8:15 ✧ 1:7 1:2 पत्र 1:6 ✧ 1:8 1:8 मार्कल 8:38; इपिसुसतोर 3:1 ✧ 1:8 1:8 2:3,9; 4:5 ✧ 1:9 1:9 रोम सहरतोर 8:28-30 ✧ 1:9 1:9 इपिसुसतोर 2:9 ✧ 1:9 1:9 रोम सहरतोर 16:25; इपिसुसतोर 1:4; तीतुस 1:1-4 ✧ 1:10 1:10 रोम सहरतोर 16:26; तीतुस 2:11 ✧ 1:10 1:10 1 कुरिततोर 15:26; इब्रितोर 2:14-15 ✧ 1:11 1:11 1 कुरिततोर 9:1

12 अदिनेनाहक नाकु इव तिपल्क वाताड, वातेक तेला नना लजा आयोन. ✧ बाराहक इतेके, नना बोन विस्वस कीतन इनजोर पुतन. (नना देवुळतुन विस्वस कीतन,) नना ताना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन*, अदु किर्स्तु मल्स वायनद दिया एवनाह, राका कीस तास पगयहता† इनजोर, बेस-नेहना पुतन. ✧

13 निमा नयगडाहि केंजतव पोल्लोडे चुकवव आंदुड. अविस्किने पोस मन. ✧ ओसो निमा किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहकु, ओन विस्वस कीसोर मन, दुस्रोरिन जीवा कीसोर मन. ✧

14 देवुळि बेसता पोल्लोतुन नीवा कययगा ईता. अद पोल्लोतुन बोगे मिळहतनद आयो इन्जि, मयगा मनदनद देवुळता पवित्र जीवाता मेटे, ✧ तान बेस-नेहना राका कीस मन. ✧

15 आसिया पटोर वेल्लाटोर विस्वसिर नाक तोळ एवोर. ✧ अगडोर पुगिलुस ओसो इरमुगिनेस इनवालोर वने, नाक तोळ एवोर इनजोर पुतिन.

16 उनेसिपुस्स इनवाना लोतोर पोगोन, सामिना दया वायि. ✧ नना जेलते मनदनदिन ऊळिस, ओग लजा आयवा, नाक ऊळलाह वातोग. ओसो वेल्लाडे मल्काड नाक तोळ ईतोग.

17 ओग इगा रोम सहरते वातस्केन, रोमवालोवा नाक पर्हकिस दोर्किह कीतोग.

18 तना नेयम कीयनद दियाते, सामिनाहि ओन्क दया दोर्कि. नना इपिसुस सहरते मतस्के वने, ओग नाक बेद-बेद सेवा कीसीतोग, इदिन निमा बेस-नेहना पुतिन.

2

किर्स्तु येसुना कबळतुन नाळेह केवा कीम

1 अदिनेनाहक बाबा, किर्स्तु येसुना मेटे, देवुळि माक देव्या ईता. अद देव्याते, दीराते सेवा कीसोर मन. ✧

2 नना कागहतव पोल्लोतुन, वेल्लाटोर मन्कलोर मुनेह निमा केंजतिन. ✧ अव पोल्लोतुन काळडलाहि, दुस्रोरिन कागहतना लायकतोर सेतेमतोरिहक वेहा.

3 किर्स्तु येसुना सेवा कीदोम, आदिनेनाहकु माट तिपल आतोग. ओवोर्गो बेसतोग सीपय तिपल आस्तोग, अद्रमलेहका निमा वने ओना सेवा कीयनाहकु, मावा संगे तिपल आम. ✧

4 लळय केवाल सीपयि तन्क कबळ ईतोग सायान, गिर्दा कीयलाहि ऊळिहतोग, अदिनेनाहक दुसाड कबस्केने एकोग. ✧

5 अहे कऱसवाल मन्कल, अगडा अडो मतप वितवेक अचोन, ओन्क इमन दोर्को. ✧

6 अद्रमे ओसो एपूर पेसनाह कास्तकारि केवाल मन्कहके, मुनेता पंटा दोर्कना गावले. ✧

7 नना वेहतहनन अव पोल्लोना लोप्या सीता कीम, देवुळि सबे पोल्लोने नीक तेल्व इयगा.

8 दाविद राजाना कूळतोग, येसु किर्स्तुन सीता कीम. ✧ हामुरतगडाहि देवुळि ओन जीवा अर्हता. ✧ नना पोक्कुर कीयनद इदे बेसता कबुर आंदु.

9 इदे बेसता कबुरतुन पोक्कुर कीयनाहक, नना तिपल आयलाह आतन; लागवोग मन्कन दोहतप लेहकान, नाक दोहचि जेलते वाटोर. ✧ मति देवुळता पोल्लोतुन इतेके, बोगे दोहच तास पगवोग. ✧

10 अदिनेनाहक देवुळि आचतोर लोक्कुरेनाहक, ✧ सबे तिपल्किन आपसोर केमेन महनन. ✧ ओर किर्स्तु येसुन विस्वस कीताहकु, देवुळि ओरिन पिसिह कीयि, ओसो ओर अमेसातुहक मनदनद, ताना डीसाता वेहचतगा मनिर इनजोर, ✧ इव तिपल्किन आपिहनन. ✧

11 इद पोल्लो सेतेमताये:

माट किर्स्तुना संगे डोलतप लेहकान आतल,

इतेके ओनाय संगे जीवात मनदकल. ✧

12 तिपल्किन आपसोर केमेन मतेक अचोन,

✧ 1:12 1:12 रोम सहरतोर 1:16 * 1:12 1:12 नना ताना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन "अद नावा कयदे कीसीतद सेवातुन" इद अर्तम वने आया पगयहता. † 1:12 1:12 (नना देवुळतुन विस्वस कीतन,) नना ताना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन, अदु किर्स्तु मल्स वायनद दिया एवनाह, राका कीस तास पगयहता "नना किर्स्तुन विस्वस कीतन, नना ओना कयदे तासिसीतद नावा जीवातुन, ओग मल्स वायनद दिया एवनाह, राका कीस तासलाह पगयहता," इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ 1:12 1:12 1 तिमोति 6:20 ✧ 1:13 1:13 रोम सहरतोर 6:17-18; 2 तिमोति 2:2; 3:14; तीतुस 1:9 ✧ 1:13 1:13 1 तिमोति 1:14 ✧ 1:14 1:14 रोम सहरतोर 8:9 ✧ 1:14 1:14 1 तिमोति 6:20 ✧ 1:15 1:15 4:9-11,16 ✧ 1:16 1:16 4:19 ✧ 2:1 2:1 इपिसुसतोर 6:10 ✧ 2:2 2:2 1 तिमोति 6:12; 2 तिमोति 1:13 ✧ 2:3 2:3 1:8 ✧ 2:4 2:3-4 1 तिमोति 1:18; 2 पत्रु 2:20 ✧ 2:5 2:5 1 कुरिततोर 9:25; 2 तिमोति 4:8 ✧ 2:6 2:6 1 कुरिततोर 9:10 ✧ 2:8 2:8 मत्थ्याल 1:1 ✧ 2:8 2:8 बळथिर 2:24 ✧ 2:9 2:9 पिलिपितोर 1:7,13; 2 तिमोति 1:8 ✧ 2:9 2:9 बळथिर 28:31; 1 तिसलुनितोर 1:8; 2 तिमोति 4:17 ✧ 2:10 2:10 तीतुस 1:1-4 ✧ 2:10 2:10 कुलुसितोर 1:24 ✧ 2:10 2:10 2 कुरिततोर 4:17 ✧ 2:10 2:10 1 कुरिततोर 9:22; 2 कुरिततोर 1:6 ✧ 2:11 2:11 रोम सहरतोर 6:8; 1 तिसलुनितोर 5:10

ओना संगे राजेम ताकिह कीकल,✧
मति ओन पुनोम इनजोर इतेक अचोन,
ओग वने माक पुनोन इनजोर इनदनोग.✧

13 ओनागा मावा बर्वस कम मतेकाय, ओग बर्वसतोगे मनदनोग,✧
ओग मावा लेहका आयोग, ओना गूनम बेस्केन मिळ्न्दो.✧

सामिहक विचर वानाह ओना कबळ कीम

14 मियण्डोर विस्वसिरिन नना वेहतन, अव पोल्लोन सीता कीसीसोर मन. पोल्लोने गिटोगटो आयमाट इनजोर, देवुळता मुनेह ओरिन बेस वेहा.✧ अद्रम आतेके, बाताले पायदा दोर्को, मति केंजवालोरा विस्वस बळेम आस्ता.✧

15 निमा इद्रम मन: देवुळि नीक ऊळिस बेस गिर्दा आनाह मनदलाह, अद्रम मन.✧ बेस-नेहना कबळ कीतेके, लजा अरनाह आयो. निमा देवुळता सेतेम पोल्लोतुन तपवालेवा काहचि,✧ बेस-नेहना कबळ केवाल मन्कना लेहकान मन.

16 देवुळतुन सीता केवा, उगस-उगसताड पोल्लोड वळ्ळकवालोरागा अनमा. अद्रम वळ्ळकवालोरा देवुळतगडाहि पका जेक आसोर दास्तोर.✧

17 ओर वेहतनव पोल्लोड, कळियनद नोमुरता लेहकान, पूरा पोक्रु आस मन्कलोरा विस्वसतुन बळे कीस्ताड. उमनेयाल✧ ओसो पिलेतुस इनवालोरा, अद्रमताड पोल्लोड काहहतहोर.

18 डोलतोर जीवा अरयनद कगो मरता इनजोर वेर काहचि, सेतेम पोल्लोताहि लेसतोर.✧ अदिनेनाहक उच्चुर मन्कलोरा विस्वसतुन बळे कीयलाह आतोर.*

19 (अद्रम कीतेक तेला, लोतुन मेग्हिह कीयनद जोताता लेहकान,) देवुळताड निटम विस्वसिर, विस्वसते मेग्हिस निच मन्हतोर.✧ जोतातागा माल्काना पेदिर रासतपु, (ओरा ताकमुळ इव पोल्लोड तोहतहता.)सामि तना मन्कलोरिन पुन्हता✧ ओसो "बोर सामिनैरोम इन्हतोर, ओर लाग्वाड कबस्कनाहि जेक मनिर,"✧ इनजोर तोहतहता.

20 इदिन सीता कीमन्ट्ट: उंद बेरा लोतगा बंगर-वेंडिनाड गिनेड-कस्लाड मन्हताड, अहे मराताड, तोळ्योताड वने मन्हताड. बंगरतविन, वेंडटविन, एळमतोर वातस्के काळिडहोर, दुसान बार केनेकेनेता कबळतेनाहक काळिडहोर.✧

21 (विस्वसिरा लोप्पा वने इद्रमलेहकाने.) नना पोगोन वेहतव लाग्वाड कबस्कनाहि, बोग तन्क सुद्रे कीस्तोग,✧ ओग एळमतोर वातस्के काळडनद मादा लेहकान, तना माल्काल देवुळता कबळतेनाहक एगिस मन्हतोग. ओसो देवुळता कबळतुहक अरयहतोग, सबे बेसताड कबस्क कीयलाह तयार आस मन्हतोग.✧

22 अदिनेनाहक तिमोति, लेयोर मन्कलोरागा मनदनव लालुस्कनाहि जेक विता.✧ बेसता विचरते सामिना पेदिरतुन केयवालोरा संगे मान्जि, सेतेमते पिसलाह, सामिन विस्वस कीस पिसलाह, जीवा कीसोर मनदलाह,✧ ओर्विहक-ओर्वोग कलिथिस मनदलाह पर्हका.✧

23 बुदलेवव, उगसताड पोल्लोने गिटोगटो आयनगडाह जेक मन. अद्रमताड पोल्लोड सिरप जगळम पुटिह कीस्ताड इनजोर पुतिने.✧

24 सामिना सेवक मन्कल जगळम आयनद आयो,✧ मति सबेटोर मन्कलोरा संगे कुलुल बुदते मनदना.✧ दुसोरिन देवुळता पोल्लो काहहतलाह उसर मनदना,✧ तिपलते दीरा पोस मनदना.

25 ओसो विस्वद केवालोरीन, कुलुल बुदते तेळियिह कीयना.✧ अद्रम कीतेके, देवुळि ओरिन वने पापमता अगदाहि मल्हचि, सेतेमतुन पुनाह कीतेक कीयगा बहे.✧

26 ओसो नाक विचर वायनदिन कीयिर इनजोर, देयहकना मुक्याल ओरिन एग्हिह कीस तासता. ओर वने बुदि दोर्किह कीसि, देयहकना मुक्याना वदताहि, पिहट अरतेक अरयनुर बहे.✧

✧ 2:12 2:12 मत्थ्याल 19:28; लूकाल 22:29 ✧ 2:12 2:12 मत्थ्याल 10:33; लूकाल 12:9; यहूदाल 3-4 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 3:3-4; 1 कुरित्तोर 1:9 ✧ 2:13 2:13 गिन्ती 23:19; तीतुस 1:1-4; इब्रितोर 6:18; याकुब 1:17 ✧ 2:14 2:14 तिमोति 5:21; 2 तिमोति 4:1 ✧ 2:14 2:14 तिमोति 6:4; तीतुस 3:9 ✧ 2:15 2:15 रोम सहरतोर 6:13 ✧ 2:15 2:15 याकुब 1:18 ✧ 2:16 2:16 तिमोति 6:20; 2 तिमोति 3:13; तीतुस 3:9 ✧ 2:17 2:17 तिमोति 1:20 ✧ 2:18 2:18 1 कुरित्तोर 15:12; 1 तिमोति 6:21 ✧ 2:18 2:18 1 तिमोति 1:19; तीतुस 1:11 * 2:18 2:18 ओर मन्कलोरा जीवा अरयनदिना लोप्पा बाताड काहन्दुर इन्जि, नैड बोन्के तेळियो. मति ओर येसुना सेतेम कब्रतुन मिळ्ळचि, तमाय बुदते काहचि, लोक्रुन लेसिह कीदुर. ✧ 2:19 2:19 यशायाह 28:16-17; 1 तिमोति 3:14-15 ✧ 2:19 2:19 गिन्ती 16:5; योहन 10:14-15 ✧ 2:19 2:19 लूकाल 13:25-27 ✧ 2:20 2:20 रोम सहरतोर 9:21 ✧ 2:21 2:21 1 तिमोति 6:11 ✧ 2:21 2:21 इप्सुसतोर 2:10; 2 तिमोति 3:17; 4:9-11; तीतुस 3:1 ✧ 2:22 2:22 1 कुरित्तोर 6:18-20; 1 तिमोति 6:11 ✧ 2:22 2:22 1 तिमोति 1:14 ✧ 2:22 2:22 रोम सहरतोर 14:19; 1 तिमोति 1:5 ✧ 2:23 2:23 1 तिमोति 1:3-4; 6:4; तीतुस 3:9; याकुब 4:1 ✧ 2:24 2:24 1 तिमोति 3:3; तीतुस 1:7 ✧ 2:24 2:24 1 तिसलुजितोर 2:6-7 ✧ 2:24 2:24 1 तिमोति 3:2 ✧ 2:25 2:25 ग्लातितोर 6:1; 1 पत्र 3:16 ✧ 2:25 2:25 1 तिमोति 2:3-4; 2 तिमोति 3:7 ✧ 2:26 2:26 1 तिमोति 3:7

3

आक्रिताड दियाने मन्कलोर बह मनदनुर

- 1 मति इद पोल्लोतुन पुन्ज मनः आक्रिताड दियाने* वेल्लाय तिपल वायगा.*
- 2 मन्कलोर दुषोरिन सीता केवा, कुदतासाटिये आलिह कीयनुर,* कोताना लालुस कीयनुर,* पोगयसोर तिरियनुर, मोर्दोप आयनुर, देवुळतुन पास्कनुर,* तलोग-तपेरा पोल्लो केंजोर आयनुर,* दुषोर बेस कीतदिन सीता केवोर आयनुर, देवुळतुन मुतिय सीता केवोर आयनुर,*
- 3 ओर्विहक-ओवोर्ग जीवा केवोर आयनुर, ओर्विहक-ओवोर्ग मापि केवोर आयनुर,* कृदिड दायनुर,* विचर वातप कीयनुर, गेळा जन्वरता लेहका बोनाडे केंजोर आयनुर, बेसताड पोल्लोन विस्द कीयनुर,*
- 4 त्मक नमवालोरीन नाळेह कीयनुर, विचर केवालैवा कंद्रेमते बातालाय कीयनुर, वळहकनुर, पोमाडेड कीसोर तिरियनुर.* देवुळतुन जीवा केवा, कुदता गिर्दातुन जीवा कीयनुर.*
- 5 वेर अमेसा देवुळतुन सेवा कीतप लेहका, सोड कीयनुर; मति ताना लावतुन निटम मानेम आयोर आयनुर.* तिमोति, निमा इद्रमतोर मन्कलोरगडाह जेक मन.*
- 6 वेरगडाहि उच्चुर बह कीस्तोर: तेल्वलेवव, पका पापम कीताहकु, जीवा चुहेम आयवव, दुसाड-दुसाड लाग्वाड लालुस्कनगा सीता कीस मनदनव आस्कनाड* लोहक-लोहक तिरियिहत्तोर, ओसो अव आस्किन तमाड कय्कने कीस्तोर.*
- 7 अद्रमताड आस्क अमेसा कागयसोर मन्हताड, मति सेतेमतुन बेस्केन पुनदा पगवोड.*
- 8 बेद्रम मुनेटा कालमते यनेस ओसो यम्बरेस इनवालोर, (मिसर देसेमतोर गुन्यालोर) मोसा मुय्तोन* विस्द कीस मतोर, अद्रमे इजेटा कालमते वेर मन्कलोर सेतेमता विस्द कीस्तोर.* वेर ओसोय लाग्वा बुदतोर आंदुर, येसुन विस्वस कीयनद पोल्लो वेरिहक मुतिय तेळियो.*
- 9 मति बेद्रम मिसरतोर गुन्यालोर बुदलेवद कबळि मन्कलोरिहक पोळ्कने दिसता,* अद्रमे वेरा वने बुदलेवद कबळि सबेटोर मन्कलोरिहक दिसगा. अदिनेनाहक मन्कलोरिन वेर नाळेह कीसोरेन दाया पगवोर.

तिमोति बेद्रम पिसना

- 10 मति तिमोति, निमा इतेके नना बाताल कागहतन, बेद्रम ताकतन, बेद पोल्लोतेनाहक पिसलाह आतन, इदिन बेस-नेहना पुतिन; नावा विस्वसतुन, नना तिपल्किन आपनदिन, जीवा कीयनदिन, तिपलते ओरम आयवा मनदनदिन वने, बेस-नेहना पुतिन.*
- 11 पिसिदिया एरियाता अंताकिया सहरतगा,* इकुनियुम सहरतगा,* लुष्ठा सहरतगा,* मन्कलोर नाक तिपल कीतदिन, नना सिक्सा आतदिन, मन्कलोर नाक बेद्रमताड तिपल्क ईतोर, इव तिपल्किन नना आपतदिन वने पुतिन.* सामि नाक तोळ आताहकु, नना अव सबे तिपल्कनाहि पिसतन.*
- 12 अद्रमे बोर बोर किस्तुं येसुन विस्वस कीसि, देवुळतुहक विचर वातप लेहका पिसलाह ऊळिहत्तोर, ओर सबेटोरिन लोक्कुर तिपल कीयनुरे.*
- 13 मति लाग्वोर ओसो सोड केवालोर, दुषोरिन नाळेह कीसोर दास्तोर; ओसो दुषोर वने वेरिन नाळेह कीसोर दास्तोर; अद्रम वेर पका लाग्वोर आसोर दास्तोर.*
- 14 मति निमा मात्रम सेतेम पोल्लोन कागयतिन, नीक कागहवालोर बर्वस लायकतोर आंदुर इनजोर पुतिन, पुन्जि निमा अव पोल्लोन नमतिन; अव पोल्लोड वेहतप ताकसोर मन.*
- 15 उड्लस्कैडाह देवुळता साण्णमताड पूरा पवित्र पोल्लोन पुतिन.* येसु किस्तुन विस्वस कीतिके, देवुळि पिसिह कीस्ता इनजोर, अव पोल्लोड नीक बुदि ईया पगायहताड.*

* 3:1 3:1 इज़्रितोर 1:2 * 3:1 3:1 1 तिमोति 4:1; 2 तिमोति 4:3 * 3:2 3:2 पिलिपितोर 2:21 * 3:2 3:2 लुकाल 16:14; 1 तिमोति 3:3 * 3:2 3:2 2 पत्र 2:10-12 * 3:2 3:2 रोम सहरते 1:29-30 * 3:2 3:2 1 तिमोति 1:9-10; यहदाल 18 * 3:3 3:3 रोम सहरते 1:31 * 3:3 3:3 1 तिमोति 3:11 * 3:3 3:3 तीहस 1:8 * 3:4 3:4 1 तिमोति 3:6 * 3:4 3:4 पिलिपितोर 3:19 * 3:5 3:5 1 कुरिततोर 2:4-5; 1 तिमोति 4:8 * 3:5 3:5 मत्थ्याल 7:15; 2 तिसलुनितोर 3:6 * 3:6 3:6 1 तिमोति 5:6; तीहस 3:3 * 3:6 3:6 यहदाल 3-4 * 3:7 3:7 1 तिमोति 2:3-4; 2 तिमोति 2:25 * 3:8 3:8 पेमसुळि 7:11 * 3:8 3:8 बळयिर 13:8 * 3:8 3:8 1 तिमोति 6:5 * 3:9 3:9 पेमसुळि 7:11-12; 8:18; 9:11 * 3:10 3:10 पिलिपितोर 2:20,22; 1 तिमोति 4:6; 6:11; 2 तिमोति 4:2 * 3:11 3:11 बळयिर 13:14,45,50 * 3:11 3:11 बळयिर 14:1-7,19 * 3:11 3:11 बळयिर 14:8-20 * 3:11 3:11 2 कुरिततोर 1:5,7; 12:10 * 3:11 3:11 रोम सहरते 15:30-31; 2 तिमोति 4:17 * 3:12 3:12 योहन 15:20; बळयिर 14:22 * 3:13 3:13 2:16; तीहस 3:3 * 3:14 3:14 1:13; तीहस 1:9 * 3:15 3:15 इपिसुसतोर 6:4; 2 तिमोति 1:5 * 3:15 3:15 देवुळताड पाटाड 119:98-99; 1 कुरिततोर 1:21

16 देवुळता साङ्गमताडः सवे पोल्लोर्न रासतोरऱ जीवऱते, अवं पोल्लोडः देवुळता जीवऱताहि ढुटऱडः। अवे पोल्लोने, दुस्रोऱरिहकऱ सेतेमऱ कऱऱहतनऱहऱ आसतऱ; लऱग्वऱडः केवलोरिन तेळिथिहऱ कीयनऱहऱ आसतऱ; गऱलति केवलोरिन सुदे कीयनऱहऱ आसतऱ; देवुळतुहकऱ विचर वऱनऱहऱ ढिसलऱहि, बुदि कऱऱहतनऱहऱ आसतऱ।*

17 देवुळता मन्कलऱ ढोगे मनेगऱ, सवे ढेसतऱडः कऱऱस्कऱ कीयनेनऱहकऱ, ओन ढूरा तथरऱ कीयलऱहि,* देवुळता सऱङ्गमतऱडः पोल्लोडः कऱऱडःतुहकऱ अरयहऱतऱडः।*

4

ढेसतऱ कऱऱरुतुन ढोकुरऱ कीमऱ

1 देवुळि ओसोऱ किरुतुं येसु (ओगे किरुतुं उंदऱ दियऱ तनऱ रऱजेमतुनऱ निलिथिहऱ कीयलऱहऱ मलुसऱ वऱयनेगऱ;* अस्केऱ हऱतोरऱ-ढिसतोरऱ नेयमऱ केवलऱ आयनेगऱ); वेरऱ अदिऱकरते ननऱ नीकऱ इदऱ उकुमऱ ईयुहननः*

2 ढेसतऱ कऱऱरुतुन ढोकुरऱ कीमऱ,* मन्कलोरिहकऱ केजलऱहऱ विचर वऱतेकऱयऱ, वऱवेकऱयऱ, वेहचोरऱ मनऱ. ढुरतिंय ओडऱ आयवऱ, मन्कलोरिनऱ सुदेऱ कीसोरऱ,* लऱग्वऱ कऱऱडः कीतिकऱ तेहचोरऱ, दीरऱ ईसोरऱ, देवुळतऱ ढोल्लोतुनऱ ढेस-नेहऱनऱ कऱऱहऱचीमऱ।*

3 ढह इतेके, वऱयनऱडऱ दियऱने सेतेमऱ ढोल्लोतुनऱ, मन्कलोरऱ केजोरऱ आयनुरऱ,* ढति तऱऱयऱ विचरतेनऱहकऱ, तऱऱडऱ केळिहकऱ ढेदऱ ढोल्लोऱ केजऱ वसिहऱतऱ, अदऱ ढोल्लोऱ कऱऱऱहवलोरऱ वेल्लऱटोरऱ मन्कलोरिनऱ, तऱगऱ जऱऱऱ कीयनुरऱ।*

4 कीसिऱ सेतेमतुनऱ केजलऱहऱ, केवऱ ढऱयवऱ मनदऱनुरऱ, ढति मन्कलोरऱ ढुरिहऱ कीतवऱ ढीटोडऱ केजलऱहऱ, केवऱ ओगनुरऱ।*

5 निमऱ ढऱऱत्रऱ अमेसऱ सवे ढोल्लोनेऱ उसरऱ मनः* तिढलऱ आयहऱऱ ढऱरेमऱ आयऱऱ,* ढेसतऱ कऱऱरुतुनऱ वेहचोरऱ मनऱ. नीवऱ कऱऱदे ईतदऱ सेवऱतुनऱ ढऱरिहऱ कीमऱ।*

6 ढेदुमऱ देवुळतुहकऱ ढोकऱ ईयहऱऱ, अंगुरऱ जोऱऱतुनऱ वळिढहऱतोरऱ, अदुमऱलेहकऱनऱ नऱवऱ जीवऱतुनऱ वने देवुळतेनऱहकऱ ईयनदऱ दियऱ ँवतऱ, नऱवऱ हऱयनऱ वेल्लऱ ँवतऱ।*

7 (ओर्विहकऱ-ओर्वीगऱ लळडेमऱ आयवऱलोरऱ, ढूरा लऱवऱ कीसऱ लळडेमऱ आयनऱ लेहकऱनऱ,) ननऱ ढूरा लऱवऱ कीसिऱ, ढेचोको तिढलकऱनऱ नडुमऱ, नऱवऱ सेवऱतुनऱ विळुसोनः*(कऱऱसऱवलऱ मन्कलऱ जेकऱ वितिऱसिऱ, सीनऱतऱगऱ ढुवऱयनऱ लेहकऱनऱ,) देवुळऱ नऱकऱ ईतदऱ कऱऱडःतुनऱ ननऱ ढऱरिहऱ कीतनः* देवुळऱ नऱवऱ ढोगोनऱ ढरुवऱसऱ तऱसतऱऱऱ, ननऱ सेतेढते तऱकतनऱ, (ढेस्केनऱ ढेगऱके अरवोनऱ)।*

8 (गेल्सवलोरिहकऱ ढोरुकेनऱ लेहकऱनऱ,) देवुळि इजेऱहऱि नयेनऱहकऱ उंदऱ रऱजटोढि तऱसतऱ, अदुऱ सेतेढते ढिसवलोरिहकऱ ईयनदऱ इनऱडऱ अंदुः* सेतेढते नेयमऱ केवलऱ येसुसऱमिऱ, तनऱ नेयमऱ कीयनदऱ दियऱते, अदऱ रऱजटोढतुनऱ नऱकऱ ईयनेगऱ. सिरढऱ नऱके आयो, सऱमिऱ ओसोवने मलुसऱ वऱयनदिनः* गिर्दऱतेऱ केढवलोरऱ सऱढेतोरऱ मन्कलोरिहकऱ ईयनेगऱ।*

ढोल्लुऱ तिमोतिनऱ जऱल्दि वऱयलऱहऱ वेहतहऱतेगऱ

9-11 देढसऱ इनवलऱ दुनिऱयतऱ गिर्दऱतुनऱ ढसंदऱ कीसिऱ,* नऱकऱ विळुसिसिऱ तिसलुनिऱ सहरते अतोगऱ*। किरेस्केनुसऱ इनवलऱ गलऱति ढटटे अतोगऱ. तीतुसऱ ढऱरऱ दलढतिऱयऱ ढटटे अतोगऱ*। सिरढऱ लुकऱले नऱवऱ सगे मन्ढतेगऱ*। अदिहकऱ निमऱ नयगऱ ढेचोनऱ चट्टिऱटऱ वऱयऱ ढऱऱयऱहनिनऱ, अचोनऱ चट्टिऱटऱ वऱयलऱहऱ तथरऱ आढः* देवुळतऱ सेवऱते ढऱरुक्लऱ नऱकऱ ढकऱ कऱऱडःतुहकऱ अरयनेगऱ,* अदिनेनऱहकऱ निमऱ नयगऱ वऱयहऱऱऱ, ढऱरुकेनऱ ढोसऱ वऱयः*।†

12 ननऱ तुकिऱकुसिनः* इढिसुसऱ सहरते लोहतनऱ.

13 निमऱ वऱनेके तरोवसऱ सहरते* करढुसऱनऱ लोतगऱ, ननऱ विळुसिसऱ वऱतदऱ कोटजगऱ तथऱ. ओसोऱ नऱवऱडऱ सीटिडऱ तथऱ, कऱसऱ इतेके तोलऱनऱगऱ रऱसतवऱ सीटिडऱ ततलऱहि ढुरतिंय ढऱऱडऱऱऱ।

* 3:16 3:16 रोढ सहरतोरऱ 15:4; 2 ढरु 1:20-21 * 3:17 3:17 1 तिमोति 6:11; 2 तिमोति 2:21; इष्रितोरऱ 13:20-21 * 3:17 3:16-17 रोढ सहरतोरऱ 4:23-25; 1 तिमोति 4:13 * 4:1 4:1 2 तिसलुनितोरऱ 2:8 * 4:1 4:1 ढळयिरऱ 10:42 * 4:1 4:1 1 तिमोति 5:21; 2 तिमोति 2:14 * 4:2 4:2 कुलुसितोरऱ 4:3 * 4:2 4:2 3:10 * 4:2 4:2 1 तिमोति 5:20; तीतुसऱ 1:13-14; 2:15 * 4:3 4:3 3:1 * 4:3 4:3 यहुदऱल 18 * 4:4 4:4 2 तिसलुनितोरऱ 2:11; 1 तिमोति 1:3-4; तीतुसऱ 1:13-14 * 4:5 4:5 1 ढरु 1:13 * 4:5 4:5 1:8 * 4:5 4:5 कुलुसितोरऱ 4:17 * 4:6 4:6 ढिलिढितोरऱ 1:23; 2:17; 2 ढरु 1:14 * 4:7 4:7 ढिलिढितोरऱ 1:30; 1 तिमोति 1:18 * 4:7 4:7 ढळयिरऱ 20:24; 1 कुरिततोरऱ 9:24,26; ढिलिढितोरऱ 3:14 * 4:7 4:7 तोहऱऱतवऱ ढोल्लोडऱ 2:10 * 4:8 4:8 1 कुरिततोरऱ 9:25; 2 तिमोति 2:5; यऱकुवऱ 1:12 * 4:8 4:8 2 तिसलुनितोरऱ 2:8 * 4:8 4:8 कुलुसितोरऱ 1:3-5 * 4:9-11 4:9-11 1 तिमोति 6:17 * 4:9-11 4:9-11 देढसऱ ढोलुनऱ सगे कऱऱडः केवलऱ अंदोगऱ. वेगऱ तिसलुनिऱ सहरतेगऱ ढतोगऱ ढहे, अदिहकऱ ढोलुनऱ विळुसऱस्केऱ अकेनऱ अतोगऱ * 4:9-11 4:9-11 2 कुरिततोरऱ 2:13 * 4:9-11 4:9-11 कुलुसितोरऱ 4:14 * 4:9-11 4:9-11 1:4 * 4:9-11 4:9-11 2:21 * 4:9-11 4:9-11 कुलुसितोरऱ 4:10; ढिलेढोनऱ 24 † 4:9-11 4:9-11 ढऱरुकेनऱ लोढऱऱ ढुनदऱनऱ इतेके ढळयिरऱ 12:12, 12:25, 13:13, 15:36-40 अरुवऱ. * 4:12 4:12 ढळयिरऱ 20:4; इढिसुसऱतोरऱ 6:21-22; कुलुसितोरऱ 4:7-8 * 4:13 4:13 ढळयिरऱ 16:8

14 ओसो कोल्से कबळ केवाल सिकंदर पेदिरतोग, ✨ नाक पका लाग्वाड कीतोग. ओग कीतव कबस्कना इसबते, येसुसामि ओन्क बद्दला ईयनोग. ✨

15 ओना लोप्पा निमा वने उसरते मन. माट काह्रतव पोल्लोन ओप्पोड इनजोर, ओग पका माक विस्द कीतोग.

16 नावा मुनेता नेयमतस्के, नना नावा लोप्पा कोरोटे वेहतलाह अतन, अस्के नयेनाह साक्सि ईयलाह बोगे तोळ वावोग. ✨ सबेटोर नाक विळिसस अतोर. देवुळि इद पोल्लोतुन सीताते तसिस ओरिहक सिकसा एमाकि. ✨

17 मति येसुसामि नावा संगे निचि, नाक लाव ईतोग. ✨ बह इतेके नावा नेयम कीयनगा, यहुदि आयवोर सबेटोर केंजनाह, नावा मेटे बेसता कबुर पूरा पोकर आयना इनजोर. (ओसो नेयम केवाल बेरोग साय्बाल, नाक हामुरता सिकसा ईस मनेग,) मति सामि नाक तोळ आताहकु, नना पिसतन. ✨

18 अद्रमे सबे लाग्वाड पोल्लोनाहि येसुसामि नाक पिसिह कीयनोग, ओसो नाक पोगोन तना राजेम ताकिह कीयनगा, बेस-नेहना ओयनोग. ✨ ओन्के अमेसा-अमेसातुहक मान आयि. आमेन! ✨

19 पिरिस्किलान ओसो ताना मुजो अक्विलान जय येसु वेहा, † अहे उनेसिपुस्स इनवाना लोतोरिहक जय येसु वेहा. ✨

20 इरास्तुस ✨ कुरित सहरतगान महनन इतोग. तुरपिमुस ✨ बेमर मताहकु, ओन मिलेतुस सहरतगान विळिसस वातन.

21 निमा इईमताड दियाड वायनामुनेन, इके वायलाह तयर आम. ✨ यूलुस, पूदेन्स, लीनुस ओसो कलोदिया वेद, ओसो इग्डोर सबेटोर विस्वसिर, नीक जय येसु वेहतलाह आतोर.

22 सामिना जीवा नीवा संगे मनि. देवुळि मीक सबेटोरिहक देव्वा ईयि. ✨

✨ 4:14 4:14 बळयिर 19:33; 1 तिमोति 1:20 ✨ 4:14 4:14 देवुळ्वाड पाटाड 62:12; रोम सहरतोर 12:19 ✨ 4:16 4:16 1:15 ✨ 4:16 4:16 बळयिर 7:60 ✨ 4:17 4:17 1 तिमोति 1:12 ✨ 4:17 4:17 रोम सहरतोर 15:30-31; 2 तिमोति 2:9; 3:11 ✨ 4:18 4:18 इन्नितोर 11:16; 2 पत्र 1:11 ✨ 4:18 4:18 रोम सहरतोर 11:36 † 4:19 4:19 बेर आळ इवुरा लोप्पा पुनदना इतेके, बळयिर 18:1-3 अर्वाट. ✨ 4:19 4:19 1:16 ✨ 4:20 4:20 बळयिर 19:22; रोम सहरतोर 16:23-24 ✨ 4:20 4:20 बळयिर 20:4; 21:29 ✨ 4:21 4:21 1:4 ✨ 4:22 4:22 कुलुसितोर 4:18; 1 तिमोति 6:21

तीसूसेनाहकु किस्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

इद सीटटन रासवाल किस्तुना बळयि पोल् आंदोग. इद सीटटन पोल् तीसू इनवाहक रासतोग. तीसू यहूदि आयवोग मतोग; पोल् सेवा कीनिके, वेग येसुन विस्वस कीतोग. कीसि पोल्ना संगे सेवाते तोळ आंदोग. पोल् तिमोतिना मुनेता सीटि रासतस्के, तीसूसिहक वने इद सीटि रासतोग.

पोल् इद सीटटन बाराहक रासतोग इतेके, पोल् ओसो तीसू करेते तोग-देसेमता, बेसता कबुरतुन ऐगे पोकुर कीतोर, अस्के अगा विस्वसिरा मूल तयर आतोर. पया “पूनोर विस्वसिरिन ऊळेवाळे कीसोर मनदलाह, विस्वसिराड मुक्यालोरिन निल्पिह कीम” इनजोर, पोल् तीसूसिन अगान विळिसस अतोग. ओसो ओर मुक्यालोर बेद्रमतोर मनदना, इद वने वेहतोग. इद सीटटगा विस्वसिरिन सेतेमताड पोल्लोड बेद्रम काहहतना, विस्वसिर बेद्रम मनदना इनजोर, पोल् तीसूसिन वेहतहतोग. ओसो उगसताड पोल्लोने गिटोगटो आयवालेवा मनदलाह वने, पोल् तीसूसिन इद सीटटगा वेहतहतोग.

सुस्ताड पोल्लोड

1-4 तीसू, नना पोल्नुन, देवुळता कय इळन मन्जि, ✧ येसू किस्तुना बळयिनन, ✧ नीक इद सीटि रासलाह आतन. ✧ माट इर्वल उंदिय पोल्लोतुन विस्वस कीताहकु, ✧ निमा नावा निटम मगना लेहकान आतिन. ✧ देवुळबाबानाहि ओसो माक पिसिह केवाल किस्तु येसूनाहि ✧ नीक सुकमि, देव्या दोर्कसोर मनि! ✧ नना अमेसाता पिसमुळता आसातेनाहक, ✧ येसूना सेवा कीयहनन. देवुळ आचतोर मन्कलोर विस्वसते बेर्सना, अहे देवुळता अगदे ओसीयनद सेतेमतुन पुनदना इन्जि, ✧ येसूसामि नाक बळयि इनजोर निल्पिह कीतोग. इद पिसमुळतुन देवुळ आचतोर मन्कलोर दोर्किह कीयनुर इनजोर, ✧ बूमतुन पुटिह केवस्केन, देवुळि पोल्लो विळसता; ✧ देवुळि बेस्केन जोल वळहको. मति इंजेके देवुळि तना कगोते, तना पोल्लोतुन पिसिह कीता. ✧ माक पिसिह कीयनद देवुळि, ✧ तना पोल्लोतुन पोकुर कीयनद कबळतुन, नावा कयदे ईसि, नाक उकुम ईता. ✧

मुक्यालोरिन निल्पिह कीयनद पोल्लो

5 करेते इनदनद तोग-देसेमता ✧ पिसिस मतद कबळतुन बेस-नेहना ओर्कुल कीकिन, ओसो सबे नाहकनगा विस्वसिरा मुडुन ताकिह कीयलाहि, मुक्यालोरिन निल्पिह कीकिन इनजोर वेहचि, ✧ नना नीक करेते देसेमता विळिसस वातन. इद्रम कीम इनजोर, मुनेन नीक उकुम ईतन.

6 इद्रमतोर मन्कलोरिन मुक्यालोर इन्जि निल्पिह कीम: ओर बाताले कसूर दोर्कवप मनदना, दुस्त्राड बेविस्किने ऊळवा उंदिय मुतेन पोस मनवालोर, ओराड पिलाड-पेकोर विस्वसिर मनदना, ओरू लजालेवा करब कबस्क केवालोर, कैगम आयवालोर इनजोरे, ओरिन बोगे इनवोग मनदना. (अद्रमतोर मन्कलोर मतेक अचोन, ओरिन विस्वसिरा मुक्यालोरइनजोर, निल्पिह कीम.)

7 विस्वसिरा मुडुन ताकिह केवाल मन्कल, देवुळता लोतुन ताकिह केवाना लेहकान आंदोग. ✧ अदिहक ओग बाताले कसूर दिसवोग, कैगम आयवोग, केनेन ओड आयवोग, कल लोटि आयवोग, जळम केवोग, ✧ कोताना लालुस केवोग मनदना गावले. ✧

8 अहे ओसो बोराय ओना लोन वातेके बेस ऊळवाल, बेसता पोल्लोतुन विचर केवाल, ✧ बेस बुद कीसि तिरियवाल, सेतेमते मनवाल, देवुळतुहक रेयसोर मनवाल, कुदतुन आत्रे केवाल मनदना गावले. ✧

9 येसूनाड बळयिर काहहतद बेस्केन चुकवद कबुरतुन बेस-नेहना पोस मनवाल मनदना. ✧ अस्केन चुकवाड पोल्लोन काहचि, केंजवालोरिहक दीरा ईया पगयहतोर, ओसो सेतेम पोल्लोतुन ✧ पास्कवालोर मन्कलोरिन सुद्रे कीया पगयहतोर.

जोल काहवालोर पोल्लो

✧ 1:1-4 1:1-4 याकूब 1:1; तोहचीतव पोल्लोड 1:1 ✧ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 1:1 ✧ 1:1-4 1:1-4 2 कुरिततोर 2:13 ✧ 1:1-4 1:1-4 यहूदाल 3-4 ✧ 1:1-4 1:1-4 2 तिमोति 1:1-2 ✧ 1:1-4 1:1-4 2:13 ✧ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 1:7 ✧ 1:1-4 1:1-4 3:7 ✧ 1:1-4 1:1-4 1 तिमोति 2:3-4; 6:3 ✧ 1:1-4 1:1-4 2 तिमोति 2:10 ✧ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 1:2; 2 तिमोति 1:9 ✧ 1:1-4 1:1-4 1 तिमोति 2:6; 2 तिमोति 2:13 ✧ 1:1-4 1:1-4 लुका 1:47; तीसू 2:10; 3:4-5 ✧ 1:1-4 1:1-4 रोम सहरतोर 10:14; 1 तिमोति 1:1 ✧ 1:5 1:5 बळयिर 27:7 ✧ 1:5 1:5 बळयिर 14:23 ✧ 1:7 1:7 फिलिपितोर 1:1 ✧ 1:7 1:7 2 तिमोति 2:24 ✧ 1:7 1:7 1 तिमोति 3:3,8 ✧ 1:8 1:8 2 तिमोति 3:3 ✧ 1:8 1:6-8 1 तिमोति 3:2-4 ✧ 1:9 1:9 2 तिसलुनितोर 2:15; 2 तिमोति 1:19; 2 तिमोति 1:13 ✧ 1:9 1:9 2:1

10 नना इद्रम बाराहक रासिह्नन इतेके, करेते तोग-देसेमतगा कैगम आयवालोरे वेल्लाटोर मन्हत्तोर. ✧ अहे उगसताड वेहतहत्तोर, ✧ ओसो मन्कलोरिन नाळेह कीस्तोर. उच्चरु यहुदि विस्वसिर कोनि, इद्रम पका कीस्तोर. ओर बह इन्हत्तोर इतेके, सबेटोर विस्वसिर डायना रिवज कीयना इनजोर इन्हत्तोर.

11 इद्रमलोहका ओप्पवव पोल्लो न काहहिचि, वेल्लाडे लोहकनोरिन लेसिह कीस्तोर. ✧ लाग्वा कबळते कोताड कमय कीयलाह, इद्रम कीस्तोर. ✧ इद्रमताड ओप्पवव पोल्लोड काहवालोरिन, केमेन कीयना गावले. ✧

12 करेते देसेमतोग ओर्वोग सेहनाल, तनाय देसेमतोर मन्कलोरिन इद्रम वेहतोग: “करेतेतोर मन्कलोर जोलहालोस, जन्वरता बुदतोस, लंडालोस, उळ्बेर,” ✧ इतोग.

13-14 ओग सेहनाल वेहतद पोल्लो निट्टे. अदिनेनाहक यहुदिर वेहतनव उगसताड पीटोन, सेतेमतुन पास्कवालोर आकुमतुन केंजवा, ✧ सेतेम काहमुळतुन पोस नमिर ✧ इनजोर, विस्वसिरिन तेर्हचोर मन! ✧

15 देवुळता मन्कलोरिहक सबे तिनदलाह पोलिह्ता. ✧ मति पापमते करब आसि, किस्त्नुन विस्वस केवा मनवालोरिहक, बाताले पोलो. ओराड विचर्क करबे, अहे ओरा नेहना-लाग्वदिन पुनदनद बुद वने करबे! ✧

16 देवुळतुन पुतोम इनजोर, सबेटोरा मुनेह ओर वेहतहत्तोर. ✧ मति ओर जोल कीयलाह आतोर इनजोर, ओराड कबस्क तोहतहताड. ✧ ओर देवुळतुहक एड वानाह मन्हत्तोर, ओर ताना पोल्लोतुन केंजवोर आंदुर, अहे बेदे बेसता कबळतुहक ओजोर. ✧

2

मुडगा अलग-अलग मन्कलोरिन काहहतनद पोल्लो

1 मति निमा मात्रम अद्रम मनमा. निमा देवुळताड सेतेम पोल्लोना इसबते, विस्वसिरिन वेहा. ✧

2 ओसो मुय्तोरिन इद्रम कागहा: बेस बुदते मनिर, दुसोरिहक ओप्पनाह ताकिर, कुदतुन आब्रे कीयिर, विस्वसते मेकिस्स मनिर, ✧ दुसोरिन बेस जीवा कीयिर, ✧ तिपलते ओरेम आयवा निच मनिर. ✧

3 अद्रमे सेळो आस्किन वने इद्रम कागहा: अमेसा देवुळतुन रेयसोर ताकिड, बोनाडे कूदिड अनमाकिड, ✧ कल लोटि आयमाकिड, ✧ बेसताड पोल्लोड काहहतनव आयिड.

4 अस्के अवु लेया आस्किन इद्रम कागहाताड: “नीवा मुजोन, नीवाड पिलाड-पेकोरिन जीवा कीम;

5 कुदतुन आब्रे कीम, दुसोन कवमा, लोता कबळते लंडा आयमा, ✧ गूनमते ताका, नीवा मुजोना पोल्लोते वरेम आस मन, ✧” इनजोर लेया आस्किन कागहाताड पायहत्ताड. आंचाळ इद्रम मतेक अचोन, दुसोर देवुळता पोल्लोतुन पास्कोर. ✧

6 अद्रमे लेयोर मन्कलोरिन वने, कुदतुन आब्रे कीमह्दु इनजोर कागहा. ✧

7-8 सबे पोल्लोने मन्कलोर नीक ऊळिस कागयना लेहका, निमाये बेसताड कबस्क कीस तोहा. ✧ मावा लोप्पा बेदे लाग्वा पोल्लो वळ्ळक पगवाह, नीक विस्द केवालोर मन्कलोरिहक लजा वायना लेहका, ✧ जोल इनजोर वेहता पगववे, निमा सेतेमते कागहा. मन्कलोर नीवा पोल्लोतुन केंजना लेहका बेस कागहा.

9 ओर्युलतोरिन इद्रम कागहा: ओर तमा माल्कालोरा पोल्लोते वरेम आस मनिर, ओरिहक गिर्दा वायना लेहका कबळ कीयिर, ओरिन पोल्लो मल्हमाकिर. ✧

10 कले कबळ केमाकिर, मति माल्काल ओरगा बर्वस कीतप लेहका, नाळेह केवालेवा कबळ कीयिर. इद्रम सबे पोल्लोने, माक पिसिह कीयनद देवुळि ✧ काहहतद पोल्लोतुन, मन्कलोर मान ईयना लेहका कबळ कीयिर.

देवुळि मयेनाहक बाताल कीस्ता?

11 सबेटोर मन्कलोरिन पापमताहि पिसिह कीयलाहि, देवुळि तना दयातुन पुन्विह कीयलाह आता. ✧

✧ 1:10 1:10 1 तिमोति 1:9-10 ✧ 1:10 1:10 1 तिमोति 1:6 ✧ 1:11 1:11 2 तिमोति 2:18 ✧ 1:11 1:11 1 तिमोति 6:5
 ✧ 1:11 1:10-11 2 कुरिन्तोर 11:13 ✧ 1:12 1:12 फिलिपितोर 3:19 ✧ 1:13-14 1:13-14 3:11 ✧ 1:13-14 1:13-14
 कुलुसितोर 2:20-22; 2 तिमोति 4:4; तीत्स 2:2 ✧ 1:13-14 1:13-14 2 तिमोति 4:2; तीत्स 2:15 ✧ 1:15 1:15 रोम सहरतोर 14:20
 ✧ 1:15 1:15 1 तिमोति 6:5 ✧ 1:16 1:16 1 योहन 2:4 ✧ 1:16 1:16 1 तिमोति 5:8 ✧ 1:16 1:16 3:3; यहुदाल 3-4
 ✧ 2:1 2:1 1:9 ✧ 2:2 2:2 1:13-14 ✧ 2:2 2:2 1 तिमोति 1:14 ✧ 2:2 2:2 1 तिमोति 5:1 ✧ 2:3 2:3 1 तिमोति 3:11
 ✧ 2:3 2:3 1 तिमोति 3:8 ✧ 2:5 2:5 1 तिमोति 5:14 ✧ 2:5 2:5 इपिस्सतोर 5:22; 1 तिमोति 2:11-12 ✧ 2:5 2:5 1 तिमोति
 6:1 ✧ 2:6 2:6 1 तिमोति 5:1 ✧ 2:7-8 2:7-8 1 तिमोति 4:12; 5:10; 1 पत्र 5:3 ✧ 2:7-8 2:7-8 2 तिसलुनितोर 3:14; 1
 पत्र 2:12 ✧ 2:9 2:9 इपिस्सतोर 6:5; कुलुसितोर 3:22; 1 तिमोति 6:1 ✧ 2:10 2:10 तीत्स 1:1-4; 3:4-5 ✧ 2:11 2:11 1
 तिमोति 2:3-4; 2 तिमोति 1:10; तीत्स 3:4-5

12 ओसो देवुळता दया माक इद्रम बुदि कागहतलाह आता इतेके: माट देवुळतून सीता केवा मनदनद आयो, इद दुनियाताड विचर्कनगा सीता वाटनद आयो. ✧ मति कुदतुन आब्रे कीसि, देवुळतुहक विचर वानाह मनदना, अमेसा कर्तुळते इद बूमताग पिसना इनजोर, कागहतलाह आता.

13 माट इद्रम पिससोर, पका बेसता पोल्लोतुन आसा कीयलाह आतल इतेके: माक पिसिह केवाल बेरोग येसु किर्स्तु देवुळि, ✧ तना डीसाते बूमताग वायनद दिसगा इनजोर, ✧ आसा कीयलाह आतल. ✧

14 मुने माट देवुळता अडोतुन पास्कनव कबस्क कीसोर मतल. मति अव कबस्कनाहि, किर्स्तु माक विळिसह कीतोग. ✧ अह कीसि, माक तना मन्कलोर कीयलाह, ✧ एडिह कीतोग. ✧ कीसि माक बेसताड कबस्कने गिर्दा आयवालोर् कीयलाहि, किर्स्तु मावासाटि तनाय विचरते, तना जीवा इतोग. ✧

15 अदिनेनाहक तीतूस नना वेहतहनन, इव सवे पोल्लोन विस्वसिरिन वेहचि, ओरिहक दीरा ईम. पूरा अदिकरते कळक पोल्लोते वेहचोर मन. बोगे नीक पास्कमाकेग. ✧

3

विस्वसिर बह मनदना

1 विस्वसि मन्कलोर्, मुक्यालोरीन ओसो अदिकरते मनवालोरिन सीता कीसि, ओरा पोल्लो केंजिसि मनिर्. ✧ सवे बेसताड कबस्क कीयलाहि तयर मनिर्. ✧

2 बोनाडे कूदिड अनमाकिर्, जगळम केमाकिर्, ओड आयमाकिर्, सबेटोरा संगे गूनमते मनिर् इनजोर, ओरिहक सीता कीसीम. ✧

3 मुने माट वने बुद तेळियोरल मतल. पोल्लोड केंजवोरल मतल. माट नाळेम आस मतल. दुझाड-दुझाड लाग्वाड लालुकनका कय इळन मन्जि, विचर वातप कीदल. ✧ लाग्वाड कीदल, कुळसा अंदल. दुसोरिहक एड वावालोरल मंदल, ओसो माट वने ओर्विहक-ओर्वोग कोटुल कीदल. ✧

4-5 मति देवुळि तना मगिन लोहचि, मन्कन बेचोन जीवा कीस्ता इन्जि, तना गूनम तोहचीता. ✧ ओसो माक पिसिह कीता. ✧ माट बेसताड कबस्क कीतल इनजोर, माक पिसिह केवो; ✧ मति माक ऊळिस, तनाय दयाते पिसिह कीता. ✧ पापम एडनाह मावा जीवातुन नोगात, ✧ ओसो तना पवित्र जीवाते मावा जीवातुन पूना कीसि, माक पूना पुटमुळ ईता. ✧

6 माक पिसिह केवाल येसु किर्स्तुना मेटे, मावा जीवाताग निदिस बल्क अरनाह, देवुळि तना जीवातुन वळता. ✧

7 इद्रमलेहका देवुळि माक दया कीसि सेतेमतोर कीता, कीताहकु माट इंजेके तानगडाहि अमेसाता पिसमुळता तूस दोर्किह कीकल इनजोर, आसा कीयलाह आतल. ✧

8 इंजेके नना रासतन अव पोल्लोड जोलताड आयोड. नना नीक वेहतहनन, इव मोदुल पोल्लोड इन्जि, इविस्किन तेळियिह कीसोर मन. अस्के देवुळतून विस्वस कीतोर्, बेसताड कबस्क कीयना सीतातेन मनदनुर. ✧ नना वेहतव पोल्लोड सबेट्काय बेसताड, ओसो मन्कलोर्हक पाय्दाताड पोल्लोड आंदुड.

पोल तीतुसिन बुदि कागहतताग

9 मति उगसताड पोल्लोने गिटोगटो आयनगा, जोला-जमाताड लेकाड-जोकाड कीयनगा, यहदिराड अडोना लोप्या जगळा-बोबा कीयनगा अनमा. ✧ अव पोल्लोड उगसताड, पाय्दालेवाड आंदुड. ✧

10 विस्वसिरा संगे गिटोगटो आसि, कोटेड पुटिह केवाल मन्कन, उंद-रेंड मल्काड अद्रम केमा इनजोर, वेहच ऊळा. ओग केंजवेके, ओन जेक तासा. ✧

11 इद्रमतोग बेसता अगादाहि लेसतोग, ओग कुदि कसुर आतोग इनजोर, ओनाय पापम तोहता, ✧ इदिन निमा पुतिन.

✧ 2:12 2:12 1 तिमोति 6:9-10; तीतूस 3:3; याकुब 1:27 ✧ 2:13 2:13 1 तिमोति 1:1; तीतूस 1:1-4; 2 पत्र 1:1 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरते 8:18; 2 तिसलुनितोर 2:8 ✧ 2:13 2:13 इब्रितोर 9:28; यहदाल 21 ✧ 2:14 2:14 देवुळताड पाटाड 130:8; 1 पत्र 1:18-19 ✧ 2:14 2:14 पिसमुळि 19:5; व्यवस्थाविवरण 4:20; 7:6; 14:2; 1 पत्र 2:9 ✧ 2:14 2:14 यहजेकेल 37:23; इपिसुसतोर 1:11; 5:26; इब्रितोर 1:3; 2 पत्र 1:9; 1 योहन 1:7,9 ✧ 2:14 2:14 इपिसुसतोर 2:10; 1 तिमोति 2:6; तीतूस 3:8; 1 पत्र 3:13 ✧ 2:15 2:15 1 तिमोति 4:12; 5:20; 2 तिमोति 4:2; तीतूस 1:13-14; 1 पत्र 4:11 ✧ 3:1 3:1 रोम सहरते 13:1 ✧ 3:1 3:1 2 तिमोति 2:21 ✧ 3:2 3:2 1 तिमोति 3:3; याकुब 3:17 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरते 11:30; कुलुसितोर 3:7; 2 तिमोति 3:6; तीतूस 1:16; 2:12 ✧ 3:3 3:3 रोम सहरते 1:29-30; 1 कुरितोर 6:11; 2 तिमोति 3:13 ✧ 3:4-5 3:4-5 रोम सहरते 2:4; तीतूस 2:11; 1 पत्र 2:1-3 ✧ 3:4-5 3:4-5 1:1-4; 2:10 ✧ 3:4-5 3:4-5 इपिसुसतोर 2:9 ✧ 3:4-5 3:4-5 इपिसुसतोर 2:4; 1 पत्र 1:3 ✧ 3:4-5 3:4-5 योहन 3:5; इपिसुसतोर 5:26 ✧ 3:4-5 3:4-5 योहन 3:3,7; 1 पत्र 3:21 ✧ 3:6 3:6 रोम सहरते 5:5 ✧ 3:7 3:7 मक्याल 25:34; मार्कल 10:17; रोम सहरते 8:17,24; तीतूस 1:1-4 ✧ 3:8 3:8 1 तिमोति 5:10; तीतूस 2:7-8,14 ✧ 3:9 3:9 1 तिमोति 1:3-4; 2 तिमोति 2:14 ✧ 3:9 3:9 2 तिमोति 2:16,23 ✧ 3:10 3:10 मक्याल 18:15-16; रोम सहरते 16:17; 2 योहन 10 ✧ 3:11 3:11 1:13-14

आक्रिताड पोल्लोड

12 नना नीवा बद्लाते, ओर्विन कबळ कीयलाहि लोहतकनः अरतिमास* इनवान, इलवेके आसिया पटटोग तुकिकुसिन✧. ओरगडाह बोगाय अके वातेके, निमा नयगा नीकुपुलिस† सहरते वायलाह तयर आयकिन. नना इईमतस्के नीकुपुलिस सहरते मनदलाह, विचर कीतन.

13 जेनास‡ इनवाल वकिल ओसो अपुलोस§, वेर इर्वुर मियेके वासि रोमनुर. वेरा पयनमते वेरिहक बेस-नेहना सार-बार कीस लोहा. वेरिहक बातालताये कमि आयमाकि.✧

14 इद्रमलेहका मावोर विस्वसिर बाताले कबळतुहक अरवा मनदनद आयो. पका गर्ज मता मन्कलोरा गर्जतुन निहतलाह, बेसताड कबस्क कीयलाह कगयसोर मनिर.✧

15 इगा नयगा मनवालोर सबेटोर नीक जय येसु वेहतलाह आतोर. ओसो माक जीवा केवालोर, (मावा तोळतोर विस्वसिरिन,) पोल् जय येसु वेहतोग इनजोर वेहा. मीट सबेटोरिहक देवुळि देव्या ईथि.✧

* 3:12 3:12 अरतिमास, वेना लोप्या पना साश्रमते बाताले एक्वा वेहतद इले. ✧ 3:12 3:12 बळयिर 20:4; इपिसुसतोर 6:21-22; कुलुसितोर 4:7-8; 2 तिमोति 4:12 † 3:12 3:12 नीकुपुलिस, इद्र एपिसुस इनदनद पटटा उंद सहर आंदु, तान दोहवाल रोम राजेमता ओगुस्तुस कय्सर राजाल आंदोग, ओगे येसु पुटटस्के सिरगचि कीयलाह वेहच मतोग (लुकास 2:1). ‡ 3:13 3:13 जेनास, वेना लोप्या पना साश्रमते बाताले एक्वा वेहतद इले. § 3:13 3:13 अपुलोस, वेना लोप्या बळयिर 18:24 वचनते ऊळट, वेग पोल्ना बेस तोळतोग मतोग. ✧ 3:13 3:13 3 योहन 6 ✧ 3:14 3:14 इपिसुसतोर 4:28 ✧ 3:15 3:15 कुलुसितोर 4:18

पिलेमोनिहकु किर्स्तुना बळयि पोल् लोहतद सीटि

इद सीट्टुन रासवाल येसुना बळयि पोल् आंदोग. पोल् कुल्सि सहरतोर विस्वसिरिहक सीटि लोहतस्के, इद सीट्टुन वने रासतोग. इद सीट्टुन पोल् पिलेमोनिहक रासतोग. पिलेमोन कुल्सि सहरते मतोग. पोल् ओन कलियिसि, बेसता कबुर वेहतस्के, ओग विस्वसि आतोग.

पोल् इद सीट्टुन बाराहक रासतोग इतेके, पिलेमोन उनेसिमस इनवान ओर्युल तासिस मतोग, मति उनेसिमस तना माल्कानग्डाहि रोम सहरते विततोग. विततस्के, अगा ओग पोल्न कलियिसि विस्वस कीतोग, कीसि पोल् जेलते मनदहपा, ओना सेवा कीसीतोग. पया ओसोवने नीवा माल्कानगा मल्स अन इनजोर, पोल् वेहच ऊळतोग, मति उनेसिमस रेयतहकु केंजोग. रोम सर्करताड अडोना इसबते, विततोर ओर्युलतोरिन, तमाड माल्कालोर हळ्किदुर. अदिनेनाहक पोल् पिलेमोनिहक सीटि लोहचि, उनेसिमसिन ऐगोटोग विस्वसि इनजोर ओसो तासा, ओन्क सिक्सा एमा इनजोर, इद सीट्टे वेहतलाह आतोग.

मुनेताड पोल्लोड

1-2 नना पोल्नन, किर्स्तु येसुना सेवा कीयनाहक जेलते महनन, * मावा तोळतोग तिमतो बार, * इद सीट्टुन पिलेमोनिहक रासलाह आतोग: पिलेमोन, मावा गोतयानिन ओसो ऐगोटोग सेवकनिन, (नीक जय येसु)! ओसो मियडद विस्वसि अपियाहकु, मावा संगे बेसता कबुरतासाटि लळेम आयवाल अरकिपुसिहक, * अहे नीवा लोतगा जमा आयवालोर विस्वसिरा मुडुहक, * (मयेनाह जय येसु)!

3 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देव्या दोर्कि. *

पिलेमोन बह जीवा कीतोग, बह विस्वस कीतोग

4-5 पिलेमोन तमो! निमा येसु किर्स्तुन विस्वस कीतदिन, सबेटोर देवुळता मन्कलोरिन जीवा कीयनदिन केंजतन. * अदिनेनाहक बेस्के नियेनाहक पार्तना कीहहनन, अस्के नीक सीता कीस, नियेनाहक देवुळतुन जोहर कीहहनन. *

6 नीवा विस्वसतेनाहकु, बेद्रम निमा दुसोर विस्वसिरिन साय्ता कीहहनिन इनजोर केंजतन. अह कीताहकु, किर्स्तुनाहक माक दोर्कनव सबे बेसताड: देव्यान, निमा पुनजोरिन दाकिन इन्जि, * नना पार्तना कीहहनन.

7 तमो! देवुळता मन्कलोरिन जीवा कीसि, ओरा जीवातुन पकाय दळदळ आनाह कीतिन. * अद्रम कीसि, निमा नाक बेस-नेहना गिर्दा आनाह कीतिन, नावा जीवातुहक सुकम आनाह कीतिन.

पिलेमोनिहक पोल्ना अर्जि

8-9 अदिनेनाहक बेद ओपिहता, तान कीकिन इन्जि, नीक जीवा कीसि, नना पोल्नन अर्जि कीयलाह आतन. * नना किर्स्तुना (बळयिनन इनजोर, अदिकरते) नीक उकुम ईया पगयहनन. मति नना मुय्तोनन आतन, किर्स्तु येसुना सेवा कीयनाहक, जेलते महनन इन्जि, * नावा अर्जतुन केंजा.

10 (नीवा वित वातोग ओर्युलतोग) उनेसिमसना लोप्पा, * नीक अर्जि कीयलाह आतन; * ओग नावा मगना लेहका आतोग. * नना इगा जेलते मनदहपा, ओग विस्वस कीताहकु, नना ओना तपेना लेहका आतन. *

11 मुने ओग नीक बेदे कबळतुहक ओजोग, मति इंजेके ओग माक इर्वुरिहक आसि, पका कबळतुहक ओजवाल आतोग. †

12 उनेसिमसिन नना पका जीवा वाटिहनन, ओन मुर्तिय विळस वसो. तेला मति इंजेके मल्हच नियगा लोहतलाह आतन.

13 नना बेसता कबुरतुन पोकर कीयनाहक, जेलते महनन. * (इगा नावा संगे निमा मतेके, नाक सेवा-साकुर कीसेवेनिन.) नीवा जागाते ओग नाक सेवा-साकुर कीस ईयंग इनजोर, ओन इगा नावा संगे तासलाह ऊळतन.

14 मति नीवा पोल्लोलेवा, नना बाताले कीयलाह विचर केवोन. बाराहक इतेके निमा कीयनद बेसतल कबळि जबरदस्तिते केवा, नीवा कुसिते कीयना इनजोर, नना ऊळिहनन. *

15 उनेसिमस अमेसा-अमेसातुहक नियगा मनदलाहि, ओग गळ्किहक नियगडाहि एगतोग बहे! *

* **1:1-2 1:1-2** इपिससतोर 3:1 * **1:1-2 1:1-2** कुरिततोर 1:1; कुल्सितोर 1:1-2 * **1:1-2 1:1-2** कुल्सितोर 4:17 * **1:1-2**

1:1-2 रोम सहरतोर 16:5 * **1:3 1:3** रोम सहरतोर 1:6-7 * **1:4-5 1:4-5** इपिससतोर 1:15; कुल्सितोर 1:3-5; 1 तिसलुनितोर 3:6

* **1:4-5 1:4-5** रोम सहरतोर 1:8-10 * **1:6 1:6** पिलिपितोर 1:9; कुल्सितोर 1:9-10 * **1:7 1:7** रोम सहरतोर 12:13; 1 कुरिततोर

16:18; पिलेमोन 20 * **1:8-9 1:8-9** रोम सहरतोर 12:1 * **1:8-9 1:8-9** इपिससतोर 3:1 * **1:10 1:10** कुल्सितोर 4:9

* **1:10 1:10** पोल्ना कालमते बोर ओर्युलतोर मंदुर, ओरिहक बूति दोर्को आंद, ओर पूरा माल्कालोराय मालसोमलेहका मंदुर. माल्कालोर ओरिन बेवानाह विळसोर आंदुर, अचानाह ओर पूरा माल्कालोराय कय इळन मंदुर. * **1:10 1:10 1** कुरिततोर 4:14 * **1:10 1:10 1** कुरिततोर 4:15

* **1:11 1:11** उनेसिमस इद पेदिरता अर्तमि "कबळतुहक ओजवाल" इद्रम अस्ता. * **1:13 1:13** पिलिपितोर 1:7 * **1:14 1:14 2** कुरिततोर

9:7; 1 पद्द 5:2 * **1:15 1:15** पृट्मळि 45:5,8

- 16 इंजेके निमा ओन ओर्युल्लतोग इनजोर तासमा, मति ओग किर्स्तुन विस्वस कीताहकु, मावा तमोनलेहका आतोग. ✪ नना ओन जीवा कीतन, इंजेके निमा ओन ओर्युल्लतोग इनजोर वने, सामिन विस्वस कीताहकु तमोग इनजोर वने, पका जीवा कीम. ✪
- 17 सामिना कबळते निमा नाक नीवा ऐगोटोग इनजोर इतेक अचोन, ✪ नीवा लोतगा नाक बेस-नेहना केयिस उदिह कीयना लेहकान, ओन वने केया.
- 18 मति ओग नीवा बेदाय सुस्कन कीतोग इतेके, नियगडाहि बातालाय तेंडतोग इतेके, अद नावा करा आयि.
- 19 नना नीक निहच ईयहनन इनजोर, नना पोल्लनन नावाय कयदे रासिसि करल कीयहनन. ✪ मति उंद पोल्लो मागडमा, (नना पोकर कीताहकु, निमा किर्स्तुन विस्वस कीसि, पूना पिसमुळतुन दोर्किह कीतिन. अदिनेनाहक) निमाने नाक करा महनिन.
- 20 इंगो रा तमो! सामिनेनाहकु, उनेसिसुसना पोल्लोते नाक गिर्दा ईम! किर्स्तुनगा निमा नावा ऐगोटोग विस्वसिनिन इनजोर, नावा जीवातुन दळदळ आनाह कीम. ✪
- 21 नावा पोल्लोतुन केंजिहनिन इनजोर, बर्वस कीस रासलाह आतन. नना वेहता पोल्लोतुहकाय, एक्वा वने कीकिन इनजोर पुतन.
- 22 मीट नयेनाहक पार्तना कीयलाह आतिर. अदिहक देवुळि मीवा पार्तनातुन केंजिसि, नाक जेलतगडाह विळिसिह कीयगा इनजोर, नावा आसा मन्हता. ✪ नाक विळसतस्के मियगा वायकन, नयेनाहक रोमलाह उंद अरा तयर कीस तासा.
- आक्रिता पोल्लो
- 23 किर्स्तु येसुना सेवा कीयनाहक, इपपरास ✪ नावा संगे जेलते मन्हतोग, ✪ ओग नीक जय येसु वेहतोग.
- 24 अद्रमलेहकाने नावा संगे कबळ केवालोर मार्कल, ✪ अरिस्तरकुस, ✪ देमस, ल्काल, ✪ वेर वने नीक जय येसु वेहतलाह आतोर.
- 25 येसुसामि किर्स्तुना देव्या मियगा मनि. आमैन. ✪

✪ 1:16 1:16 मथ्याल 23:8; गलातितोर 3:28 ✪ 1:16 1:16 1 कुरिततोर 7:22 ✪ 1:17 1:17 2 कुरिततोर 8:23 ✪ 1:19 1:19 1 कुरिततोर 16:21; गलातितोर 6:11; कुलसितोर 4:18; 2 तिसलुनितोर 3:17 ✪ 1:20 1:20 1:7 ✪ 1:22 1:22 2 कुरिततोर 1:11; पिलिपितोर 1:25; 2:24; इब्रितोर 13:19 ✪ 1:23 1:23 कुलसितोर 1:6-8; 4:12 ✪ 1:23 1:23 रोम सहरतोर 16:7; इपिसुसतोर 3:1 ✪ 1:24 1:24 बळयिर 12:12; 2 तिमोति 4:9-11 ✪ 1:24 1:24 बळयिर 19:29 ✪ 1:24 1:24 कुलसितोर 4:14 ✪ 1:25 1:25 गलातितोर 6:18

इब्रितोरेनाहक रासतद सीटि

इद सीटटुन बोग रासतोग, अद पोल्लो सीटटे वेहतद इले. इद सीटि रासवाल तिपलते मतोर्, यहुदि (इतेके इब्रितोर) विस्वसिरिहक रासतोग.

इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, यहुदि विस्वसिरिहकु येसुना विस्वदतोरगडाहि, पका तिपल वाताहकु, वेल्लाटोर यहुदि विस्वसिर येसुन विळिससि, यहुदिराड रीत-रिवाज्किन ओसोवन नोमकोम इन्जि, विचर कीयलाह आतोर. अदिहक मीट ओरम आयवा, येसुन पोयसोर मन्हटु इनजोर, ओरिहक दीरा ईयलाह, सीटि रासवाल वेल्लाडे पोल्लोड रासतोग. येसु, देवुळता मगि मन्ज तेला, तिपल वातस्के आपिसि, तना बाबाना पोल्लो केजिदोग; देवुळबाबाना मगि मताहकु, मुनेतोर कबुरतोरिहकाय, पोगोटाड देवतुल्किहकाय, मोसाहकाय वने एक्वा बेरोग आंदोग. अमेसातुहक ओगे पेर्मांल; पाळ्ना साम्मतोर सबेटोर पेर्मांलोरिहकाय एक्वा बेरोग. ओग मावासाटि तनाय जीवाता मोक ईतोग, अदू देवुळतुहक विचर वातप आलनद मोक आंदू, आलताहकु, इंजेक बेदे दूसा मोक ईयलाह गर्ज इले. ओन विस्वस कीतिक अचोन, पापमताहि, रेयताहि, हामूरताहि विळिसह कीस्तोग; इनजोर इद सीटि रासवाल विस्वसिरिहक तोहचीयलाह आतोग. इम्येल मन्कलोर तादोर-बाबोर विस्वसतुन तोहच मन्जि, मीट वने आक्रि एवनाह विस्वस विळसवा निच मन्हटु इनजोर, इनदलाह आतोग.

देवुळि तना पूरा कबुरतुन तना मगना मेटे मारिह कीता

1 मुनेता कालमते देवुळि मावाड तादोर-बाबोर संगे वळ्हकिदु, ✧ ओरिन (पिडम-पडम वळ्हको; मति) तना कबुरतोर मेटे, ऊक-ऊके अलग-अलग रीतिने, ✧ तना पोल्लो वेहंदू. ✧

2 मति इंजेके, इद आक्रिता कालमते बार, ✧ तना मगिन लोहता, लोहचि ओना मेटे मावा संगे वळ्हकता. ✧ ओनाय मेटे इळ्ता, पोगोटा बूमतगा मनदनव सबेटविस्किन पंडटा. ✧ पंडिसि ओनाये अदिकरते सबेटविन ईसीता. ✧

3 ओनागा देवुळता डीसा दीचिहता, देवुळि बेद्रमता इन्जि, ओनगाने माक बराबर दिसिहता. ✧ ओग तना पोल्लोता लावते सबेटविन आब्रे कीस्तोग. ✧ मन्कलोर पापमतुन एडिह कीतापया, ✧ पोगोन मनदनद बेरा डीसाता देवुळता तिनळ बाजे, राजेम ताकिह कीयलाहि उदतोग. ✧

देवुळता मगिये सबे देवतुल्किहकाय बेरोग

4 इद्रमलेहका देवुळि तना मगिहक, देवतुल्किहकाय एक्वा अदिकर ईता, इतेके ओगे देवतुल्किहकाय पका बेरोग.

5 देवुळि तना मगना लोप्पा इद्रम इता:

“निमा नावा मगनिन,

नेटाहि नना नीवा तपेनन.” ✧

इनजोर ओसो,

“नना ओना बाबानन मनदकन,

ओग नावा मग मनदनोग.” ✧

इनजोर वने पोगोटाड देवतुल्किन, बेदिने बेस्केन देवुळि इनो.

6 ओसो, तना बेरा अदिकरता मगिन, ✧ देवुळता जागातगा ततहपा, देवुळि इता,

“नावाड सबे देवतुल्क ओन दंडुम अरयिड,” ✧

इनजोर इता.

7 देवतुल्कना लोप्पा बारा इद्रम इन्हता:

“नावा सेवा कीयनव नावाड देवतुल्किन,

वळ्दा लेहकान पंडटन, मळ्गनद किसता लेहकान पंडटन,” ✧

इनजोर इन्हता.

8 मति तना मगिन बार इद्रम इता:

✧ 1:1 1:1 योहन 9:29; इब्रितोर 11:17-18; 12:25 ✧ 1:1 1:1 गिनती 12:6,8; योएल 2:28 ✧ 1:1 1:1 बळयि 2:30-31; 3:21; इब्रितोर 9:19; 1 पत्र 1:10-12 ✧ 1:2 1:2 तिमतो 3:1; इब्रितोर 9:26 ✧ 1:2 1:2 योहन 1:14; 12:49; इब्रितोर 2:3-4; 5:8; तोहचीव पोल्लोड 19:13 ✧ 1:2 1:2 योहन 1:3; इब्रितोर 11:3 ✧ 1:2 1:2 देवुळताड पाटाड 2:8; मय्याल 28:18; रोम सहरतोर 8:17; इब्रितोर 2:8 ✧ 1:3 1:3 2 करिंतोर 4:4; क्लुसितोर 1:15 ✧ 1:3 1:3 क्लुसितोर 1:17 ✧ 1:3 1:3 तीतुस 2:14; इब्रितोर 9:14 ✧ 1:3 1:3 देवुळताड पाटाड 110:1; मार्कल 16:19; इब्रितोर 8:1; 10:12; 12:2 ✧ 1:5 1:5 देवुळताड पाटाड 2:7; बळयि 13:33; इब्रितोर 5:5 ✧ 1:5 1:5 2 शमएल 7:14 ✧ 1:6 1:6 रोम सहरतोर 8:29 ✧ 1:6 1:6 देवुळताड पाटाड 97:7; 1 पत्र 3:22 ✧ 1:7 1:7 देवुळताड पाटाड 104:4

- “ए देवुळतिन, नीवा राजकुर्सि अमेसातेनाहक मनदगा,
नीवा राजेम कीयनद सेतेम मन्हता.
9 सेतेम नीक बेस विचर वास्ता,
लाग्वद नीक मुर्तिय विचर वावो.
अदिनेनाहक नना नीवा देवुळतन,
नीवा संगेतोरगडाहि, नीके गिर्दा वानाह राजाल आयलाह आचतन. ✱
10 सामि! सुम्ने निमान पूरा बूमता जोता दोहतोनिन,
निमान पोगोटा बूमतगा मनदनव सबेटविन पंडटोनिन. ✱
11 निमा अमेसा मनदकिन; मति निमा पुटिह कीतव मायनुड.
सबे पाळनाड गेंदेन पोहतना लेहका, अविस्किन पोहमुळ आयगा; ✱
12 पाळना गेंदेतुन ऊर्हतना लेहका,
निमा अविस्किन ऊर्हचि मळता वाटाकिन.
गेंदेनु बद् ले कीयना लेहका, अविस्किन बद् ले कीकिन ✱
मति निमा मुर्तिय बद् लेम आयविन आयकिन. ✱
निमा अमेसा-अमेसातुहक मनदकिन.” ✱
इनजोर इता.
13 इदिन ओसो सीता कीम्हटु: देवुळि तना मगिन इतद इद पोल्लोतुन, तनाड बेवे देवतुल्किन बेस्केन इद्रम इनो:
“बेचानाह नना नीवा कोटुलतोरिन, नीवाड कालकना इळ्ळन तच एवोन, ✱
अचानाह नावा तिनळ बाजेता राजगादेतगा उदिस मन,” ✱
इनजोर इनो.
14 पोगोटाड देवतुल्क राजेम कीयनव आयोड, देवुळता सेवा कीयनव जीवाड. बोर-बोरिहक देवुळता पिसमुळ दोर्किहता, ✱
ओरा सेवा कीयलाहे, अद लोहतनव जीवाड आंदुड. ✱

2

माक पिसिह कीतद पोल्लोतुन पास्कनद आयो

- 1 देवुळता मगि इचोन बेरोग आताहकु, माट केंजतव ओना लोप्पाडाड सेतेम पोल्लोन, पका मेगिक्स विस्वस कीसोर दायना.
अस्के माट विस्वसताहि लेसवल.
2 पोगोटाड देवतुल्कना मेटे, देवुळि मावाड तादोर-बाबोरिहक पका करलता पोल्लो कागहता. ✱ अद अचोन करलता मता
इतेके, बोगाय अद पोल्लोता बेदाय अडोटुन देहतेक अचोन, कसुरतोन्क ओपपनद सिक्सा दोर्किदु. ✱
3-4 (देवतुल्क ततद कबुरतुन केंजवोर, सिक्साताहि पिस पगवा मतोर्; इतेके मन्कलोर पिसना लोप्पाडा बेरा कबुरतुन, माट
पास्कतेक अचोन, बेद्रम पिस पगयकल? ✱ मुने तान वेहतेगु, मावा येसुसामिये. ✱ पया सामिनाड केंजतोर्, अद पोल्लो निटमे
इनजोर, माक तोहचीतोर्. ✱ ओरा साक्सि सेतेम मन्हता इन्जि तोहतलाहि, देवुळि ओरा कयदे बामिह कीयनाड सीनाड, बेरा
लावताड कबस्क कीस तोहता. ✱ ओसो तना जीवाता मेटे, तना विचर मतपु, विस्वसिरिहक अलग-अलग बुदिड तूसिर्सीता, ✱
इद्रमता बेरा कबुरतुन, मुर्तिय पास्कनद आयो.

मन्कलोरोन पिसिह कीयलाहि, येसु मन्कल मारियिस वातोर्ग

- 5 इंजेके पूना दुनिया आयगा इनजोर, माट इह्नल. अद दुनियातुन ताकिह कीयलाहि, देवतुल्किन देवुळि निलिपिह केवो.
6 मति देवुळता साम्रमतगा, अद दुनियातुन ताकिह कीयलाहि, मन्कने निलिपिह कीता इनजोर, रासतद मन्हता. अद इह
मन्हता:
मन्कलोर नीवा मुनेह बेद्रमतोर्, निमा ओरा सीता कीय्हनिन?
माने-मन्कल बेचोटोर्, ओन निमा पर्वा कीय्हनिन?

✱ 1:9 1:8-9 देवुळताड पाटाड 45:6-7; पिलिपितोर 2:9; इब्रितोर 2:9 ✱ 1:10 1:10 देवुळताड पाटाड 102:25 ✱ 1:11 1:11
यशायाह 51:6; इब्रितोर 8:13 ✱ 1:12 1:11-12 12:27; तोहचीतव पोल्लोड 6:14 ✱ 1:12 1:12 इब्रितोर 13:8 ✱ 1:12
1:11-12 देवुळताड पाटाड 102:26,27 ✱ 1:13 1:13 10:13 ✱ 1:13 1:13 देवुळताड पाटाड 110:1; मत्थ्याल 22:44; मार्कल
12:36; लुकाळ 20:42-43 ✱ 1:14 1:14 मत्थ्याल 25:34; मार्कल 10:17; रोम सहरतोर् 8:17; इब्रितोर 6:12 ✱ 1:14 1:14 देवुळताड
पाटाड 103:20-21; दानियेल् 7:10 ✱ 2:2 2:2 बळयिर् 7:53; गलातितोर 3:19 ✱ 2:2 2:2 10:28 ✱ 2:3-4 2:3-4 10:29;
12:25 ✱ 2:3-4 2:3-4 1:2 ✱ 2:3-4 2:3-4 मार्कल 16:20; लुकाळ 1:1-4; 1 योहन 1:1 ✱ 2:3-4 2:3-4 योहन 5:36;
14:12; बळयिर् 5:15-16; 8:6-8; 2 कुरितोर 12:12; यहूदाल 17 ✱ 2:3-4 2:3-4 1 कुरितोर 12:4,11; गलातितोर 3:5; इब्रितोर 6:4-6

7 मन्कलोरु नीवा मुनेह बातय इलेर,

तेला मति, निमा मान्वनु मान-डीसाते निल्पिह कीतिन, ✧
ओनु देवतुल्किहकाय इचुने कमि कीतिन.

8 निमा पुटिह कीतव सबेटविन, ओना अदिकरते कीसीतिन. ✧

इनजोर रासतद मन्हा. ✧ सबेटविना पोगोन इनजोर इतेके, देवुळि बेदिने विळसो; मति इंजेके सबेटविना पोगोन अदिकर मन्कना कयदे दिसो. ✧

9 मति ओविन माट पुतल. देवुळि गळिकहक, ओन पोगोटाड देवतुल्किहकाय, उचुने उड्लोग कीस मता. ओग आंदोग येसु. मावा पोगोन देवुळि दया कीताहकु, सबेटोर मन्कलोरिनाहक, येसु डोलिस मतोग. ओग पकाय तिपल आस डोलताहकु, देवुळि ओन मान-डीसाते निल्पिह कीता. ✧

10 सबेटव देवुळतेनाहक मन्हाटाड; ताना मेटे सबे तयर आताड. ✧ वेल्लाटोर मन्कलोरिन तनाड मगक-मयास्क कीसि, पोगोन तना मान-डीसाते काल्हपलाहि, अद विचर कीस मता. मन्कलोरिन तनाड मगक-मयास्क कीयलाहि, देवुळि तना मगि येसुन निल्पिह कीता. माक पिसिह कीयनद सेवातेनाहक, येसुन पूरा ओपे कीयना इन्जि, ✧ देवुळि ओन पका तिपल अरनाह कीता. ✧ इद्रम कीयनद देवुळतुहक बेस ओप्पता.

11 माट पापि मन्कलोरिन, येसु पूरा पवित्र कीतोम. ✧ कीताहकु ओना बाबाल, मावा वने देवुळबाबाल आतोम. ✧ अदिनेनाहक नावाड तमोर-एलास्क इनजोर माक इनदलाह, येसुहक लजा वावो. ✧

12 अदिहक देवुळतुन येसु इतद पोल्लो, ताना साझमतगा इद्रम रासिस मन्हाता:

नना नावाड तमोर-एलास्किहक, नीवा डीसाता लोप्पा वेहतकन,

लोकुर जमा आस मोळकना जागातगा अन्जि, नना पाटाड ओसि, नीक जोहर कीकन. ✧

इनजोर रासिस मन्हाता.

13 ओसो रासिस मन्हाता:

नना देवुळता पोगोन बर्वस तासकन;

इदु! नना वातन! देवुळि नाक इतोर पिलाड-पेकोरा संगे, नना वातन. ✧

इनजोर रासिस मन्हाता.

14-15 (वेर पिलाड-पेकोर इतेके माटे!) माट कयक-काल्क मनवालोरल मताहकु, येसु वने मावा लेहका कय-कादोग आसि वातोम. ✧ जीवात मनाहजोम, मयगा हामुरता रेय मताहकु, देयहकना मुक्याना अदिकर मावा पोगोन मता. मति येसु तना हामुरता मेटे, ताना अदिकरतुन बूळे कीतोम. ✧ कीसि माकु हामुरता रेयताहि विळिसह कीतोम. ✧

16 निटमे येसु पोगोटाड देवतुल्किन साय्ता कीयलाह वावोग; मति अब्रहम मुय्तोना जालपिलतोरिहके, साय्ता कीयलाह वातोम. *

17 अदिनेनाहक ओग सबे पोल्लोनागा, तनाड तमोर-एलास्कना लेहकान आयनद गर्ज मता. ✧ इद्रमलेहका ओग देवुळता सेवाते, दया केवाल बर्वसलायकतोम! पेर्माळ आसि. ✧ मन्कलोरा पापमतेनाहकु, तनाय जीवाता मोक इतोम. ✧

18 बेरा तिपलते ओन्क वने ओरेम आयनद विचर वास मता. ✧ अदिनेनाहक बेस्के तिपलते माक अद्रमता विचर वास्ता, अस्के ओग माकु साय्ता कीया पायहतोग.

3

येसु मोसाहकाय बेरोग

1 अदिनेनाहक मावोर पवित्र विस्वसिरि! ✧ देवुळि मीक बेद पिसमूळते केयता, ✧ अवटे मीट वने कलियतिर. अदिनेनाहक येसुना लोप्पाडा पोल्लोतुन बेस-नेहना विचर कीस ऊळाट! ✧ ओग देवुळ लोहतोग! (माक पिसिह केवाल), ✧ ओसो मावा पेर्माळ इन्जि, ✧ माट कबुल आयहनल. ✧

✧ 2:7-2:7 रोम सहरतोर 2:7,10 ✧ 2:8-2:6-8 देवुळताड पाटाड 8:4-6 ✧ 2:8-2:8 1 कुरिततोर 15:27; इब्रितोर 1:2 ✧ 2:8-2:8

1 कुरिततोर 15:25 ✧ 2:9-2:9 बळयिर 2:30-33; 3:13-14; इब्रितोर 1:9; 12:2; 1 पत्रु 1:21 ✧ 2:10-2:10 रोम सहरतोर 11:36

✧ 2:10 2:10 12:2 ✧ 2:10 2:10 5:9; 7:28 ✧ 2:11 2:11 10:9-10 ✧ 2:11 2:11 3:1 ✧ 2:11 2:11

मय्याल 12:49-50; मार्कल 3:34-35; लूकाल 8:21; योहन 20:17 ✧ 2:12 2:12 देवुळताड पाटाड 22:22 ✧ 2:13 2:13 यसायाह

8:17-18 ✧ 2:14-15 2:14-15 योहन 1:14; इब्रितोर 10:5 ✧ 2:14-15 2:14-15 योहन 12:31; रोम सहरतोर 8:3; 2 तिमोति 1:10

✧ 2:14-15 2:14-15 रोम सहरतोर 8:15; 1 कुरिततोर 15:57 ✧ 2:16 2:16 माट यहुदि आयवोर विस्वसिरल वने, अब्रहमना जालपिलतोरा

लेहका आयहनल. रोम सहरतोर 4:9-16 ओसो 9:6-8 ऊळाट. ✧ 2:17 2:17 पिलिपितोर 2:7 ✧ 2:17 2:17 3:1; 5:10; 6:20; 7:26;

8:1; 9:11; 10:21 ✧ 2:17 2:17 रोम सहरतोर 3:25-26; 8:3; इब्रितोर 5:2 ✧ 2:18 2:17-18 4:14-16 ✧ 3:1 3:1 2:11;

10:19-20 ✧ 3:1 3:1 पिलिपितोर 3:14 ✧ 3:1 3:1 13:22 ✧ 3:1 3:1 योहन 17:3 ✧ 3:1 3:1 2:17; 4:14-15;

5:5; 6:20; 7:26; 8:1; 9:11; 10:21 ✧ 3:1 3:1 10:23

2 बेद सेवातेनाहक देवुळि मोसान केयता, अदिन ओग देवुळता लोतोरगा तपवालेवा कीतोग. ✪ अद्रमे बेद सेवातेनाहक देवुळि येसुन निल्पिह कीता, अदिन ओग वने तपवालेवा कीतोग.

3-4 लोतुन पंडवाल इतेके मन्कले मन्ह्तोग. मति देवुळ बारा सबेटविन पंडटा. बेदम लोतुन पंडवाल अद लोतुहकाय एक्वा मान-कदरताग आतोग, अद्रमे येसु मोसाहकाय एक्वा, पका मान-कदरता लायकतोग आंदोग. ✪

5 मोसाल देवुळता लोतोरगा, सबे पोल्लोने तपवालेवा सेवा कीतोग; ✪ मति ओग सिरप सेवेक मतोग. ✪ वायनद कालमते देवुळि पुन्पिह कीयनव सेतेम पोल्लोनु, ओना कबळ मुनेन तोहचीता. ✪

6 मति किस्तुं बारा, देवुळता मग मन्जि, देवुळता लोतोरिन ऊळसोर मनवाल आतोग. ✪ अदिहक माट आसा कीतल अद पोल्लोतगा रेयवालेवा, आकि एवनाह मेक्किंस आसा ताससोर मतेके, ✪ माट वने ताना लोतोरल आयहनल. ✪

इस्येतलोरा लेहका विस्वस केवा मनदनद आयो

7 अदिनेनाहक देवुळता जीवा इतद पोल्लो, ✪ देवुळता साङ्गमतगा इद्रम रासिस मन्हता:

नेंड देवुळि वेहतनदिन केजतेक अचोन,

8 केंजोम इनजोर कैगम आयमाट. ✪

मीवाड तादोर-बाबोर पेळ्हकल बूमतगाहक दायहपा, अद्रम कोनि कीतोर;

ओसो नना बेचानाह आपसोर मनवानन इनजोर, नावा पट ऊळतोर, ओसो नाक ओड तहचीतोर.

9 रेंड वीसाड वर्साड आनाह, नना कीतव बेसताड कबस्किन ऊळतोर. ✪

अस्के वने, नना बेचानाह आपसोर मनवानन,

नना बेदमतोनन इनजोर, पट ऊळिंदुर.

10 अदिनेनाहक नना वेर मन्कलोरीन ओड आतन ओसो इतन,

“वेरा बुदि सेतेम पोल्लोताहि अमेसा लेससोर मन्हता;

नना तोहतनद अगदे ताकवालोर आयोर” इनजोर इतन, ओसो;

11 “आरम कीयिर इनजोर, नना वेंरेनाहक तासतद जागातगा, वेर मुर्तिय एव्वोर आयनुर,” ✪ इनजोर ओडते किरिया कीतन, ✪ इनजोर रासिस मन्हता.

12 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि, जीवात मनदनद देवुळतुन विळिसस दायना लेहकाडा लाग्वद बुदि, विस्वस केवद बुदि, मियगा मनमाकि! ✪

13 देवुळता साङ्गमतगा, “नेंडु” इनजोर रासिस मन्हता. उंद-उंद दिया वायहपा, तान “नेंड” इहनल. अदिनेनाहक पापमि मीवा विचरतुन नाळेह कीसि, गदुम कीयनद आयो इन्जि, दिनम मीट ओर्विहक-ओवोर्गि दीरा ईसोर मन्हटु. ✪

14 अहे माट मुने कीतद विस्वसतुन, आकि एवनाह विळिसवालेवा मतल इतेकेने, माट किस्तुंनाड सबे पोल्लोने पोल्ता आयकल. ✪

15 पोगोन रासतपु:

“नेंड देवुळि वेहतनदिन केजतेक अचोन,

केंजोम इनजोर कैगम आयमाट,” ✪

इनजोर रासतद इद पोल्लोतुन ओसो ऊळकल.

16 देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान ओड वानाह कीस मतोर बोह? ✪ मिसर देसेमताहि मोसाल पेहच ततोर, ओर सबेटोर! ✪

17 रेंड वीसाड वर्साड देवुळि बोरीन ओड आस मता? पापम कीतोर मन्कलोरीन ओड आस मता. ओर पापम कीताहक, पेळ्हकल बूमतगाने डोलतोर! ✪

18 आरम कीयलाह, ओरेनाहक तासतद जागातगा एवमाकिर इनजोर, देवुळि बोर मन्कलोरा लोप्पा ओडते किरिया कीता? ✪ ताना पोल्लोतुन केंजवोराय लोप्पा. ✪

19 ओर मन्कलोर देवुळतुन विस्वस केवाहक, ✪ आरम दोर्कनद देसेमतगा ओळिय पगवोर इनजोर, माक एर्का आस्ता.

✪ 3:2 3:2 पेममुळि 40:16; गिनती 12:7 ✪ 3:3-4 3:3-4 2 कुरिततोर 3:7-11 ✪ 3:3 3:5 पेममुळि 40:16; गिनती 12:7 ✪ 3:5

3:5 पेममुळि 14:31; गिनती 12:7 ✪ 3:5 3:5 व्यवस्थाविवरण 18:18-19 ✪ 3:6 3:6 1:2 ✪ 3:6 3:6 10:19-21,23; 11:1

✪ 3:6 3:6 रोम सहरतोर 11:22; 1 कुरिततोर 3:16; 1 तिमोति 3:14-15; इब्रितोर 4:14-15; 6:11,18; 7:18-19 ✪ 3:7 3:7 1

तिमोति 4:1; इब्रितोर 9:8-10; 10:15-17 ✪ 3:8 3:7-8 4:7 ✪ 3:9 3:9 बळयिर 7:36 ✪ 3:11 3:11 4:3-4,5 ✪ 3:11

3:7-11 देवुळताड पाटाड 95:7-11 ✪ 3:12 3:12 कुलसितोर 2:8; इब्रितोर 12:25 ✪ 3:13 3:13 इपिसुतोर 4:22; इब्रितोर 10:24-25

✪ 3:14 3:14 रोम सहरतोर 11:22 ✪ 3:15 3:15 देवुळताड पाटाड 95:7-8 ✪ 3:16 3:16 विर्मगळ 32:29; 44:3,8 ✪ 3:16

3:16 गिनती 14:2,11,30; व्यवस्थाविवरण 1:35; यहूदाल 5 ✪ 3:17 3:17 गिनती 14:29; 1 कुरिततोर 10:5 ✪ 3:18 3:18 गिनती

14:23; व्यवस्थाविवरण 1:34-35; इब्रितोर 4:2 ✪ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 11:30-32; इब्रितोर 4:6,11 ✪ 3:19 3:19 योहन 3:18,36;

रोम सहरतोर 11:23

4

1 मीक आरम ईकन इनजोर, देवुळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता. अद पोल्लो इंजेक वने अरयहता. अदिनेनाहकु आरम दोर्कनगा एव्वोम आयकोम बहा इनजोर, मीट ओवोर्ग-ओवोर्ग रेयिस मन्हुट. *

2 बेसतल कबुरतुन इम्येयलतोर केंजतप लेहकान, माट वने केंजतल; मति ओर केंजतस्के, अद कबुरतुन विस्वस केवोर. अदिनेनाहक केंजिसाय, ओरिहक बाताले पायदा इले. *

3-4 मति माट विस्वस कीतोरल, देवुळ इतद आरम कीयनगा एवयहनल. * देवुळता साभ्रमतागा, देवुळि तना पूरा कबळतुन मारिह कीस, वारमता आक्रि दियाते रोमता. *

इनजोर वारमता आक्रि दियाता पोल्लो रासिस मन्हता. इद्रमि तना पूरा बूमतुन पंडटस्केडाहि, आरम कीयनद जागा तासताये! (मति विस्वस केवोरिन)

“आरम कीयिर इनजोर नना वरेनाहक तासतद जागातगा,

वेर मुर्तिय एव्वोर आयनुर इनजोर, ओडते किरिया कीतन,” *

इनजोर इता.

5 “आरम कीयिर इनजोर नना वरेनाहक तासतद जागातगा, वेर मुर्तिय एव्वोर आयनुर,” *

इनजोर आरम कीयनद पोल्लोतुन, देवुळि ओसोवने इता. *

6 ओसो, बेसतल कबुरतुन पोकर कीतदिन केंजतोर मुनेतोर मन्कलोर, देवुळता पोल्लो केंजवाहकु, आरम कीयनगा एवया पगवोर; * मति उयतूर अगा ओळियना इन्जे, अद आरम कीयनद जागा नेंड वने दोर्किहता.

7 अदिनेनाहक ओसो उंद दियातुन देवुळि आचता. तान “नेंडु” इनजोर इन्हता. (पेव्हकल बूमते देवुळताड केंजवोरा पोल्लोता पया,) वेल्लाडे वर्साना पेके, दाविद राजाना तोडटे देवुळि इता:

नेंड देवुळि वेहतनदिन केंजतेक अचोन,

केंजोम इनजोर कैगम आयमाट. *

इनजोर इता. इद पोल्लोतुन पोगोन रासतन.

8 आरम कीयनद जागा ईकन इनजोर, देवुळि पोल्लो विळिसस मता. इद पोल्लोतुन अर्विसि, माक बाताल तेळियिहता? कनान इनददद देसेमते, मावाड तादोर-बाबोरिन यहोसा मुय्तोग ओस मतोग! * अद देसेम आरम कीयनद जागा आया पगवो. * आस मतेके, आरमतेनाहक ओसो उंद दियातुन देवुळि वेहो आवालि.

9 अदिनेनाहक इदे पोल्लो मन्हता: देवुळि बेद्रम वारमता आक्रि दियाते तना कबळताहि रोमता, * अद्रम तना मन्कलोरैनाहक वने, आरम कीयनद जागा मन्हता.

10 बेद्रम देवुळि तनाड कबस्कनाहि रोमता, * अद्रमे ताना मन्कलोर, देवुळि तासतद आरम कीयनगा ओळियिसि, तमाड कबस्कनाहि रोमिहतोर. *

11 अदिनेनाहक माट वने अगा, आरम कीयनद जागातगा एवयलाहि जिद कीयिड. मयगडाहि बोगे, मुनेतोर मन्कलोरा लेहकान, देवुळता पोल्लो केंजवाहक, बूलेम आयनद आयो. *

12 बार्राहक इतेके, देवुळ वेहतद पोल्लो जीवात मन्हता. मावा लोपा कबळ कीस्ता. * रेंड बाजेड वायव मनदद तल्वर कसेग बेद्रम बोकातुन, मूळुंजतुन पयक पहतना लेहका गडिहता; * तान्काय एकवा वीळिस, देवुळता पोल्लो मन्कलोरा जीवातुन, बुदतुन पयक पहतना लेहका गडिहता. * अद मन्कलोरा सीतातुन, विचरतुन पर्वकिंस ऊळिहता. *

13 देवुळि पुटिह कीतद बेदे आयि, तानाड कौडानाहि मक पगवो; * मति सबेटव तान्क पोळ्वने दिसिहताड. * तान्के माक पूरा इसब ईया पोयहता.

येसु मावा बेरोग पेर्माल

14-15 मति मयेनाहक बेरोग पेर्माल मन्हतोग; ओग आंदोग देवुळता मगि येसु. ओग देवुळदीपते देवुळबाबाना बाजे उदिस मन्हतोग. * मावा लेहकान ओन्क वने, पापम कीया वेसनाह सबे रीतिनाड विचर्क वाताड, तेला मति ओग बेस्केन पापम केवोम. * अदिहक ओग मावा कमजोरतुन ऊळिस, जीवा लोपवाल आंदोग. * अदिनेनाहक येसुनगा विस्वस कीयनद बेद

* 4:1 4:1 2 कुरितोर 6:1; गलातितोर 5:4; शुक्रितोर 12:15 * 4:2 4:2 रोम सहरतोर 3:3; 10:17; गलातितोर 3:2; 1 तिसलुनितोर 2:13; शुक्रितोर 3:18 * 4:3-4 4:3-4 3:11 * 4:3-4 4:3-4 पुटमुळि 2:2 * 4:3-4 4:3-4 देवुळताड पाटाड 95:11 * 4:5

4:5 देवुळताड पाटाड 95:11 * 4:5 4:5 3:11 * 4:6 4:6 3:18 * 4:7 4:7 3:7-8,15 * 4:8 4:8 इद पोल्लोतुन पुनदलाहि यहोश पुस्तकतुन अर्वाट. * 4:8 4:8 यहोश 22:4 * 4:9 4:9 पुटमुळि 2:2-3 * 4:10 4:10 पुटमुळि 2:2-3 * 4:10 4:10 तोहचीतव पोल्लोड 14:13 * 4:11 4:11 3:18; 2 पद 2:6 * 4:12 4:12 1 तिसलुनितोर 2:13 * 4:12 4:12 सिर्मयाह 23:29; बळयिर 7:38 * 4:12 4:12 इपिसुसतोर 6:17; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 * 4:12 4:12 योहन 12:48; 1 कुरितोर 14:24-25 * 4:13 4:13 2 इतिहास 16:9; देवुळताड पाटाड 33:13-15 * 4:13 4:13 अय्यब 26:6 * 4:14-15 4:14-15 इपिसुसतोर 4:10; शुक्रितोर 3:1; 6:20; 8:1; 9:24; 1 पद 3:22 * 4:14-15 4:14-15 योहन 8:46; 2 कुरितोर 5:21; शुक्रितोर 7:26 * 4:14-15 4:14-15 2:17-18; 5:2

पोल्लोतुन माट कबुल आन्हनल, अद पोल्लोतुन विळसवालेवा, मेक्सिस पोस मनदना गावले.*

16 माक बेस्के गर्ज अरयहता, अस्के देवळ माक ऊळिस जीवा लोपि, दया कीस तोळ ईयि इनजोर, दया कीयनद देवळता एरे, माट दीरा पोस दाकल.*

5

1 देवळता साङ्गमतुन ऊळतेके, बोगाय पेर्मानु, ओना ऐंटेओर बूमयालोरडाहि आचिस, देवळ निल्पिह कीस्ता. देवळि मन्कलोरा पापमतुन मापि कीयि इनजोरे, ओग पेर्माल मन्कलोरेनाह देवळतुहक मोक ईस्तोग, कोड वाटिहह्तोग.*

2 पेर्माल तनाय कमजोर मनाहकु,* पुनवालेवा गल्लि केवालोर संगे, ओग कुतुल बुदते ताक पगयह्तोग.*

3 अदिनेनाहक ओन्क दुस्रोरा पापमतेनाहक वने, तनाय पापमतेनाहक वने, मोक ईया पोयहता.*

4 यहदिरा पेर्माल आयनद कबळ, पकाय बेरा मन्हता. बोगे तनाय विचरते पेर्माल आया पगवोग;* मति मुनेतोग पेर्माल, मोसाना दादाल आस्न पेर्मान निल्पिह कीतप लेहका,* अद कबळ कीयलाहि, देवळि ओन निल्पिह कीतिकेने आया पगयह्तोग.

5 अदमलेहकाने किस्तुं वने पेर्मा कबळ कीयलाहि, बेरातनम पर्हकोग.*

“निमा नावा मगानिने;

नेटाहि नना नीवा तपेनन,”*

इनजोर देवळि ओन इता. अद इसबते पेर्मा कबळ कीयलाह, ओन निल्पिह कीता.*

6 देवळता साङ्गमतगा ओसो उंद जागातगा,

“निमा इतेके मेल्किसेदेकना लेहकान, अमेसातुहक बूमयाल मनदकिन,”*

इनजोर देवळि ओन वेहतद रासिस मन्हता.

7 येसु इद बूमतगा मतोग अस्के, तनाहक हामुरताहि पिसिह कीया पगयनद देवळतुन जोरते केयसोर, अळसोर पार्तना कीदोग, अर्जि कीदोग.* ओग देवळतुन मान ईताहकु, अद ओना पार्तनातुन केंजता.

8 ओग तना देवळता मगि मन्जाय मति,* तिपल आसोर ताना पोल्लो केंजलाह कगयतोग.*

9 देवळि येसुनेनाहक तासतव सबे कबस्किन, ओग पूरा मारिह कीतोग; कीसि तना पोल्लो केंजवालोर सबेटोरिन, अमेसातुहक पिसिह केवाल आतोग.*

10 अहे मेल्किसेदेक पेर्माना लेहकान, देवळि ओन पेर्माल कीता.*

मीट विस्वसते बेसविरे

11 वेग मेल्किसेदेकना लोप्पाडाड पोल्लोड वेल्लाडे मन्हताड. वेहेनन; मति मीट केंजलाह लंडा आदिर. अदिनेनाहक मीक तेळियिह कीयलाह तिपल मन्हता.*

12 मीट वेल्लाय मुने विस्वसतिरि आतिर.* इचोटे विस्वसता पोल्लोतुन, दुस्रो रिहक काहवालोर आयना मता. मति देवळताड पोल्लोनु, ओसोवने सुस्ताहि मीक काहतना लेहका आता अले!.* इंका वने पाल उनवालोर पिलाड-पेकोरा लेहकान महनिर, गाटो तिनदा पुतोर लेहका आयविरे.*

13 इंजेके पाल उनवालोर पिलाड-पेकोरा लेहकाडोर मन्कलोर, विस्वसताड पोल्लोने कगयवोरा लेहकान मन्हतोर.* अदिनेनाहक ओरिहक सेतेमते ताकनव पोल्लोड तेळियोड.

14 मति विस्वसते बुद पुतोर,* गाटो तिनवालोर लेहकान मन्हतोर. ओर तमा विचरते बेसतल बेदु, लाग्वद बेदु इनजोर, पुनदनद कागयतोर.*

6

मीवा विस्वसतुन विळसमाट

* 4:14-15 4:14-15 3:6 * 4:16 4:16 इप्सुसतोर 2:18; इब्रितोर 2:17; 7:18-19 * 5:1 5:1 7:27; 8:3; 9:8-10; 10:11 * 5:2 5:2 7:28 * 5:2 5:2 इप्सुसतोर 4:18; इब्रितोर 2:17-18; 4:14-15; 9:7; याकुब 5:19; 1 पत्र 2:25 * 5:3 5:3 लैव्ययवस्या 9:7; 16:6; इब्रितोर 7:27; 9:7 * 5:4 5:4 गिनती 16:40; 18:7; 1 शम्पल 13:9-13; 2 इतिहास 26:18 * 5:4 5:4 पेममुळि 28:1; 1 इतिहास 23:13 * 5:5 5:5 योहन 8:54 * 5:5 5:5 देवळताड पाटाड 2:7; इब्रितोर 1:5 * 5:5 5:5 3:1 * 5:6 5:6 पुटमुळि 14:18; देवळताड पाटाड 110:4; इब्रितोर 6:20; 7:17,20-21 * 5:7 5:7 मयाल 26:39,42,44; 27:46,50; मार्कल 14:36,39; 15:34,37; लूकल 22:41,44; 23:46 * 5:8 5:8 1:2 * 5:8 5:8 पिलिपितोर 2:8 * 5:9 5:9 2:10; 9:12 * 5:10 5:10 2:17; 3:15 * 5:11 5:11 2 पत्र 3:16 * 5:12 5:12 10:32-33 * 5:12 5:12 गलातितोर 4:9; इब्रितोर 6:1-2 * 5:12 5:12 1 कुरिततोर 3:2 * 5:13 5:13 1 कुरिततोर 3:1; 14:20 * 5:14 5:14 1 कुरिततोर 2:6; इप्सुसतोर 4:13; इब्रितोर 6:1-2 * 5:14 5:14 1 तिमोति 4:7

1-2 अदिनेनाहक नना बह इहन्ननः माट किस्तुना लोप्पाडाड सुस्तव पोल्लोन विळ्सकल; इतेके अड्डमताड पायदलेवव कबस्किन पोहचीयना, * देवुळतुन विस्वस कीयना, एडिह कीयनव रिचक्क, कयक तासिस बर्कत ईयना, * डोलतोर ओसोवने जीवा अरयना, * अमेसातुहक ताकनन्दु देवुळता आक्रि नेयम, * इव सबे पोल्लोड माट सुस्ते कगयतव पोल्लोड आंदुडः. (माट इविस्किने ओसो कगयसोर मनवल;,) इविन विळ्सिस अबर दाकल, ओसो विस्वसते बुद पुतोर कगयनव पोल्लोन * कगयकल. *

3 देवुळता विचर मतेके, माट अद्रमे कीकल.

4-6 बोर देवुळतगा विस्वस कीसि, पया तमा विस्वसतुन विळ्सिहतोर, ओरिन माट बेद्रम जर मलहतकल? ओर देवुळता सेतेमता वेहचतगा वास मतोर, * पोगोटाहि देवुळ ईयनद बर्कततुन दोर्किह कीस, तान पुन्ज मतोर, * दुसोर विस्वसिगा संगे, ओर वने देवुळता जीवातुन दोर्किह कीस मतोर. * देवुळता पोल्लो बेसतल इनजोर पुतोर; * वायनद कालमते देवुळि तोहचीयनद लावतुन, बेस-नेहना पुतोर. अद्रमतोर तमा विस्वसतुन विळ्सतेक अचोन, देवुळता मगिन ओसोवने हक्कनागुटातगा वेहहतप लेहका, ओसोवने दुसोरा मुनेह, ओना लजा रेहतप लेहका कीस्तोर. * अदिनेनाहक ओरिन विस्वसलेवद अगदाहि ओसोवने जर मलहतलाह, मुर्तिय पगनाह आयो. *

7 मुसुर पेगदुन ऊतिस मन्जि, अगा कास्तकारि केवालोर मन्कलोरैनाहकु, बेस अनम पडिह कीयनद बूमतगा, देवुळता बर्कत मन्हता; (उच्चुर विस्वसिगे वने अद्रमता बूमलेहकाडोरै.)

8 मति अद बूमि अकल रौंडा ओसो कोये जपिड पुटिह कीता इतेके, अद बाताले कबळतुहक अरवो. अद बूमता मालकाल तान सरप ईयनोग, अस्के अद बोळसना लायक मनदा. * (वेर विस्वसताहि पेके अरतोर मन्कलोर, अद्रमता बूमलेहकाडोरै.)

9 माट जीवा कीतोर विस्वसिरी! माट इद्रमताड रेय वेसनाड पोल्लोड इह्नोम, तेला मति मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि, मीक देवुळता पिसमुळ निटम दोर्कता इन्जि, माक बर्वस मन्हता.

10 बागाहक इतेके मीट देवुळतेनाहक कबळ कीतिर; तान जीवा कीसि, ताना मन्कलोर सेवा कीतिर; इंजेक वने कीयलाह आतिर. * देवुळि सेतेमता मनाहकु, इव पोल्लोन अद मागडो. *

11 मीट इद्रम कीसोर मनदना इनजोर, मावा जीवा पर्वकिहताः आक्रि एवनाह मीट आसा कीयनव पोल्लोन दोर्किह कीयनासाटि, इद्रमताये जिद कीस मनदना. *

12 अदिनेनाहक लंडा आयमाटु; मति बोर मन्कलोर तिपल्किन आपसोर, देवुळतगा विस्वस ताससोर, * अद पोल्लो विळ्सिस मतविन दोर्किह कीस्तोर, * ओरा लेहकाने ताकना. *

देवुळि करल कीस वेहतद पोल्लो

13-14 (तिपल्किन आपसोर देवुळतगा बह विस्वस तासना इनजोरै, माक अब्रहममुय्तोग बेस-नेहना तोहतोगः) "नीक निटमे वेल्लाय करयि-बर्कत ईकन. नीवा जालपिलतुनु बोल्गिह कीकन," इन्जि, तन्काय बेरोग इलवाहकु, देवुळि तनाय पेदिरते ओतिसि, अब्रहमिहकु पोल्लो विळ्सता. *

15 अब्रहम पया ओरम आयवा केमेन केपतोग, केपिसि देवुळि पोल्लो विळ्सिस मतदिन दोर्किह कीतोग. *

16 मन्कलोर ओतिहपा, तन्काय बेरोर मन्कलोर पेदिर पोसिये ओतिहतोर; अद्रम ओततस्के, पोल्लो दोहतहतोर. * ताना पेके पोल्लो करल आता इनजोर, अद तोहतहता. *

17 नना विळ्सनद पोल्लोतुन बेस्केन देहोन आयकन इन्जि, * देवुळि तना पोल्लो विळ्सतदिन, दोर्किह केवालोर मन्कलोरिहक तोहतना मता. * अदिनेनाहक अद (तनाय पेदिर पोस) ओतता.

18 मावा मुनेह तासतद आसाता पोल्लोतुन पोसि, * अद माक राका कीयि इनजोर, माट देवुळतगा वित वातल. तनगा वित वावालोरिहक दीरा ईयना इन्जि, देवुळि पोल्लो वने विळ्सता, ओसो ओतता वने. देवुळि पोल्लो विळ्सनेक वने मुर्तिय जोल वळ्हक पगवो, ओतनेक वने मुर्तिय जोल वळ्हक पगवो. * इव रेंड आस पोल्लोड बर्दलेम आयनव आयोड. *

* 6:1-2 6:1-2 9:14 * 6:1-2 6:1-2 बळयिरे 6:6 * 6:1-2 6:1-2 बळयिरे 17:31-32 * 6:1-2 6:1-2 तोहचीवत पोल्लोड 20:11-15 * 6:1-2 6:1-2 1 कुरिततोर 2:6 * 6:1-2 6:1-2 पिलिपितोर 3:14; शुक्रितोर 5:14 * 6:4-6 6:4-6 2 कुरिततोर 4:4,6; शुक्रितोर 10:32-33 * 6:4-6 6:4-6 योहन 4:10; इपिसुसतोर 2:8 * 6:4-6 6:4-6 गलातितोर 3:2; शुक्रितोर 2:3-4 * 6:4-6 6:4-6 1 पत्र 1:24-25; 2:1-3 * 6:4-6 6:4-6 10:29 * 6:4-6 6:4-6 मत्थ्याल 19:26; शुक्रितोर 10:26-27; 2 पत्र 2:21-22 * 6:8 6:8 पुटमुळि 3:17-18; व्यवस्थाविचारण 29:22-25 * 6:10 6:10 रोम सहरतोर 12:13; 1 तिसलुनितोर 1:2-3; शुक्रितोर 10:32-34 * 6:10 6:10 मत्थ्याल 10:42; 25:40; बळयिरे 10:4 * 6:11 6:11 3:6; 10:22 * 6:12 6:12 2 तिसलुनितोर 1:4; यकुक 1:3; तोहचीवत पोल्लोड 13:10 * 6:12 6:12 1:14 * 6:12 6:12 13:7 * 6:13-14 6:13-14 पुटमुळि 22:16-17; लुकल 1:7,3; गलातितोर 3:18 * 6:15 6:15 पुटमुळि 12:4-5; 21:5; शुक्रितोर 9:15 * 6:16 6:16 पेसमुळि 22:11 * 6:16 6:16 गलातितोर 3:15 * 6:17 6:17 देवुळताड पाटाड 110:4; बुदताड पोल्लोड 19:21 * 6:17 6:17 11:9 * 6:18 6:18 3:6; 7:18-19 * 6:18 6:18 पिन्ती 23:19 * 6:18 6:18 2 तिमाति 2:13

19 माट आसा तासतल अद पोल्लो, रेय वेसवाह मावा जीवातुन तासिहता; अद बेस्केन देगो, बेस्केन मायो. अद आसा माक देवूळताहि लेसलाह एवो, मति सबेटक पवित्र गूडटगा* मनदनद देवूळतके सीदा ओसीस्ता.*

20 अद जागातगा येसु मयेनाहक मुनेने ओळियतोग.* मेल्किसेदेकना लेहकान, ओग मावा अमेसातुहक पेर्माल आतोग.*

7

मेल्किसेदेक बूमयाल वने, राजाल वने मतोग

1-3 वेग मेल्किसेदेक इनवाल इतेके, सालेम सहरता राजाल मतोग. ओसो सबेटक बेरा डीसाता देवूळता बूमयाल मतोग. ओना पेदिरता अर्तम इतेके “सेतेमतोग राजाल,” ओसो इब्रि पोल्लोते सालेमता अर्तमि “सुकम” आंदु. इतेके ओन सुकमता राजाल वने इनदा पगयहनल. मेल्किसेदेकना तलोग-तपे बोर आंदुर, ओनाड तादोर-बाबोर बोर आंदुर, ओना पुटटद ओसो डोलतदिना लोप्पा वने, देवूळता साम्रमतगा बाताले रासतद इले. ओग देवूळता मगना लेहकान, अमेसा बूमयाल मन्हतोग. अब्रहम मुय्तोग नालवुर राजालोरा संगे लळय आसि, ओरिन आरे कीस मल्स वायहपा, वेग मेल्किसेदेक ओन कलियतोग, ओसो ओन बर्कतताड पोल्लोड वळ्हकतोग. अस्के अब्रहम (तना आरे कीतोरगडाहि ततद) सवे मादुन, दहा तूस्क कीसि, अगडाह उंद तस ओन्क इतोग.*

4 अदिनेनाहक मेल्किसेदेक बेचोन बेरोग मन्कल मतोग, विचर कीस ऊळिड अले! मावा पेदामुय्तोग अब्रहम इंका, लळयते गेलसतद बेसतल मादा तस ओन्क इतोग.*

5 मोसानाड अडोन्गा उंद उकुम मन्हता: बूमयालोर आयवालोर लेवि तेगदोरगडाहे वायनदु;* दुसोर इग्रयेलतोर, तमा कमयता दहा तूस्कनाहि उंद तस, बूमयालोर आतोरिहक कोड इयनदे.* ओर सबेटोर, लेवि तेगदोर इंका, अब्रहमना कूळतोर ओ आंदुर. (आतेक तेला कोड इयनदे.)

6 मति मेल्किसेदेक इतेके, लेविना कूळतोग आयोग.† आयवेक वने, अब्रहम मुय्तोग ओन्क दहा तूस्कनाहि उंद तस इतोग. (इतेके मेल्किसेदेक अब्रहमिहक बेरोग.) दुसा पोल्लो: अब्रहमिने देवूळि मुनेन पोल्लो विळिसस मता; * मति मेल्किसेदेक अब्रहमिहक वने बर्कतताड पोल्लोड इतोग.*

7 इंजेके बेरोग उडलोन्क बर्कतताड पोल्लोड इन्हतोग इन्जि माट पुतले, (इतेके मेल्किसेदेक अब्रहमिहकाय बेरोग).

8 ओसो उंद पोल्लो: इंजेक मावोर यहदिर मावा बूमयालोरिहक कोड इस्तोर; ओर बूमयालोर आक्रि डोलवालोर मन्हतोर. मति मेल्किसेदेक बार डोलतोग इनजोर, देवूळता साम्रमतगा रासतद इले.

9-10 ओसो उंद पोल्लो: लेविना तेगदोर बूमयालोर कोड एतहतोर. (अब्रहम इतेके लेविना तादोना तपे.) अदिनेनाहक अब्रहमना मेंदुलतगा लेविना विजा मता. इतेके अब्रहम मेल्किसेदेकिहक कोड वाटिहपा, लेवि वने तमपेपिना मेटे, मेल्किसेदेकिहक कोड वाटटोग इतप आता. (कोड एनवाल तनाय कोड वाटटोग; इतेके मेल्किसेदेक लेविहकाय बेरोग बूमयाल.)

मेल्किसेदेकना लेहकान बूमयाल, येसुसामि

11 लेवि तेगदोरगडाहि देवूळि (आम्नमुय्तोन आचता. आचिसि आम्नना तेगदोरिन,) बूमयालोर आयलाहि निल्पिह कीता. ओराय सेवाता जोतातगा, मोसानाड अडोड नितहताड.* अस्के वने ओरा सेवा मोळकवालोरिन पूरा एडिह कीया पगवो. अदिनेनाहक आम्नना लेहकान आयवा, मेल्किसेदेकना लेहकान ओर्वीग बूमयाना गर्ज अरयहता.*

12 बूमयालोरिन निल्पिह कीयनद अडो मिळन्दतेके, सवे अडोड वने मिळन्दना गावले.*

13-14 अदिनेनाहक (इंजेके मेल्किसेदेकना लेहकान, दुस्रोग बूमयाल) मावा येसुसामि वातोग. ओनाय लोप्पा माट वळ्हकिह्नोम; येसु इतेके (लेविना कूळतोग आयोग, ओग) यहदाना कूळते पुट वातोग.* † यहदाना कूळतोर बूमयालोर आयनदिना लोप्पा, मोसाल बाताले इनोग. ओसो अद कूळतोग बोगे बेस्केन वने बूमयाल मनोग.

15 मति मेल्किसेदेकना लेहकान ओर्वीग बूमयाल वातस्के, (अडोनाड पोल्लोड बद् लेम आताड इनजोर,) इंजेक माक पोळ्कने दिसिहताड.

* 6:19 6:19 सबेटक पवित्र गूडि बेदमता, तेना लोप्पा 9:1-5 अर्वांदु. * 6:19 6:18-19 लैयव्यवस्था 16:2,15; रोम सहरतोर 5:5; इब्रितोर 9:3,7; 10:19-20 * 6:20 6:20 योहन 14:2; इब्रितोर 4:14-15 * 6:20 6:20 देवूळताड पाटाड 110:4; इब्रितोर 2:17; 3:1; 5:6;

7:17 * 7:1-3 7:1-3 पुट्मूळि 14:17-20 * 7:4 7:4 पुट्मूळि 14:20 * 7:5 7:5 लेविना तपे याकुब मुय्तोग आंदोग, ओमडाहे सबेटोर इग्रयेलतोर पुट्टोर. अब्रहम इतेके याकुबना तादो आंदोग. * 7:5 7:5 गिनती 18:21-28; 2 इतिहास 31:4-5 * 7:6 7:6 मेल्किसेदेकना कालमते लेवि पुट्वाय मतोग. * 7:6 7:6 रोम सहरतोर 4:13 * 7:6 7:6 पुट्मूळि 14:19-20 * 7:11 7:11 9:6; 10:1 * 7:11 7:11 8:7 * 7:12 7:12 9:8-10 † 7:13-14 7:13-14 यहदाल, लेविना तमोग मतोग, पुट्मूळि 29:34-35 ऊळाट. * 7:13-14 7:13-14 यशायाह 11:1; मीका 5:2; मय्याल 2:5-6; तोहचीतव पोल्लोड 5:5

16 पलाना कूळतोग बूमयाल मनदना इनजोर, मोसानाड अडोनगा रासतद मन्हता; येसु अद इसबते बूमयाल आयोग; मति ओनगा अमेसातुहक पिसनद लाव मन्हता, अद इसबते बूमयाल आतोग.

17 ओना लोप्पा देवुळता साक्षम इह वेहतहता:

निमा मेल्लिकेसेदेकना लेहकान अमेसातुहक बूमयाल मनदकिन, *

इनजोर साक्षमतगा रासतद मन्हता. *

18-19 इद्रमलेहका मुनेता अडो मोळकवालोरिन, पूरा एडिह कीया पगवाहकु, अद कबळतुहक अरवो; अदिनेनाहक अद इंजेके बेट्रम ताकगा? * मति ताना बदलाते माकु तान्काय एक्वा बेसतल आसा दोर्कता. इंजेके माट (येसुन आसा कीसि,) देवुळता एरे दाय्या पगयहनल. *

20-21 ओसो उंद पोल्लो मन्हता: आफ्नना कूळतोर बेदे किरियालेवा बूमयालोर आतोर; मति येसु बूमयाल आयहपा, सामि ओन इद्रम इता:

“निमा अमेसातुहक बूमयाल मनदकिन इनजोर, सामि किरिया कीता, *

अद तना पोल्लोतुन बेस्केन मिळ्ही, ”*

इनजोर रासतद मन्हता. अद्रम देवुळि किरिया कीताहकु, ओग बूमयाल आतोग.

22 अदिनेनाहक इंजेके देवुळता पूना करल, मुनेता करल कीतद पाळना पोल्लोतुहकाय, एक्वा बेसतल इनजोर, येसु इसर ईतप आतोग. *

23 ओसो उंद पोल्लो मन्हता: बूमयालोर अमेसा मनदा पगवोर, ओर मुय्तोर आसि डोलिहतोर. अदिनेनाहक (कबळ रोमनद आयो इनजोर,) वेल्लाटोर बूमयालोर मन्हतोर.

24 येसु बार बेस्केन डोलोग, * अदिनेनाहक ओना बूमयातनम बेस्केन दुस्रोना कयदे अनो.

25 ओसो माट येसुना मेट, देवुळता एरे अनवालोरिनाहक, ओग अमेसाये देवुळतुन अर्ज कीसोर मन्हतोग. * इद्रमलेहका ओग माक पूरा कतम पिसिह कीयलाह पगयहतोग. *

26 येसु पवित्र मनवाल, बाताले कसुरलेवोग, पापमता डागिल आयवोग, पापि मन्कलोरगडाहि एगिस मन्जि, * इंजेके पोगोन देवुळदीपतगा, सबेटक बेरा कदरता जागाते उदवाल. * इद्रमतोग पेर्माल मयेनाहक बेस ओप्पिहतोग. *

27 आफ्नना कूळतोर पेर्मालोर बारा, मुने तमाय पापमतेनाहकु मोक ईस्तोर, पेके दुसोर मन्कलोर पापमतेनाहकु मोक ईस्तोर; अद्रम दिनम कीस्तोर. * मति येसु अद्रम आयोग; ओग कतमतोरा पापमतेनाहकु, उंदिय देवा^७हव्कनागुटातगा तनाय जीवा इतोग. *

28 मोसानाड अडोना इसबते, लावलेवोर मन्कलोर पेर्मालोर आस्तोर; * मति मोसानाड अडोना वेल्लाडे वर्साना पया, देवुळि किरिया कीसि, तना मगिन पेर्माल इन्जि निल्यिह कीता. वेग मगि बाताले कमिलेवोग मन्जि, अमेसातुहक पेर्माल आंदोग. *

8

येसु पूना करलता पेर्माल आंदोग

1 इचानाह वेहचोर वातदिना मोडुल पोल्लो इदे: बोग पोगोन बेरा डीसाता देवुळता तिनळ बाजे राजेम कीयलाहि उदतोग, * ओगे मयेनाहक पेर्माल मन्हतोग. *

2 (बेद रावुळतुनदेवुळि मोसा मुय्तोन पंड वेहता, अद इद्र बूमतगा मन्कलोर कयदे पंडटद, * निटमता रावुळ बारा देवुळदीपतगा मन्हता, तान देवुळिये पंडटा. * अदे रावुळता सबेटक पवित्र गडटगा, मावा येसु पेर्माल सेवा कीस्तोग. *

3 पेर्मालोरा कबळ इतेके, देवुळतुहक मोक ईयनद, कोड वाटनद इन्जिये, माट पुतल. * अद इसबते, मावा येसु पेर्माल वने बातालाय ईयना. *

4 बूमतगा पया मोसानाड अडोड वेहतप लेहका, कोड वाटलाहि, वेल्लाटोर बूमयालोर मन्हतोर. अदिनेनाहक येसु इंजेके बूमते मन्ज मतेके, बूमयाल वने आयोग आवेग.

* 7:17 7:17 देवुळताड पाटाड 110:4 * 7:17 7:17 5:6; 6:20 * 7:18-19 7:18-19 बळयिर 13:39; गलातितोर 2:16; 3:21; इब्रितोर 9:8-10 * 7:18-19 7:18-19 3:6; 4:16; 6:18; 10:1,22; याकुब 4:8 * 7:20-21 7:20-21 5:6 * 7:20-21 7:20-21 देवुळताड पाटाड 110:4 * 7:22 7:22 8:6,8 * 7:24 7:24 यशायाह 9:7; योहन 12:34; रोम सहरतोर 9:5 * 7:25 7:25 रोम सहरतोर 8:27,34; इपिससतोर 2:18; इब्रितोर 9:24; 1 पत्र 3:18; 1 योहन 2:1 * 7:25 7:25 रोम सहरतोर 5:10 * 7:26 7:26 2 कुरिन्तोर 5:21; इब्रितोर 4:14-15 * 7:26 7:26 इपिससतोर 4:10 * 7:26 7:26 2:17; 3:1 * 7:27 7:27 लैव्यव्यवस्था 9:7; इब्रितोर 5:1,3; 8:3 * 7:27 7:27 9:12,26,28; 10:9-10 * 7:27 7:27 9:14; 10:12 * 7:28 7:28 5:2 * 7:28 7:28 2:10; 3:1 * 8:1 8:1 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:3 * 8:1 8:1 2:17; 3:1; 4:14-15 * 8:2 8:2 9:1 * 8:2 8:2 इब्रितोर 9:11,24; तेहजीवव पोल्लोड 21:3 * 8:2 8:2 10:11 * 8:3 8:3 5:1; 7:27; 9:8-10; 10:11 * 8:3 8:3 3:1

5 मोसाल देवुळता रावुळतुन निल्पिह कीयनामुने, देवुळि ओन वेहच मता, “निमा नावा संगे मेटातगा मतिन, अस्के नना नीक बाताल बाताल तोहतन, बराबर अद्रमलेहकाने, नावा रावुळतुन पंडकिर,”* इनजोर इता. इतेके इद ब्रमतगा ब्रमयालोर सेवा कीयनद जागा, पोगोन देवुळदीपते मनदनद रावुळ बेद्रम मन्हता इन्जि तोहतहता,* ताना दळ्मता लेहकान मन्हता.*

6 मति इजेके देवुळता पूना करलते, माक कलियिह केवाल येसुये आंदोग.* इद करल इतेके, मुनेता करलतुहकाय पका बेसतल आंदु, बह इतेके इद पूना करलते, देवुळि विळ्ळिस मतव पोल्लोड, मुनेता करलताड पोल्लोडकाय एक्वा बेसताड.* इद्रमलेहका इद ब्रमतोर पेर्मालोऱिहकाय, येसुहकु पका बेसतल सेवा दोर्कता.

7 मुनेता करलतगा बाताले तप इलवेक अचोन, पूना करलता बाताले गर्ज मनो आवालि.*

8 मति देवुळि तना मन्कलोरगा तप ऊळता इन्जि, साभ्रम माक इद्रम वेहतहता:

“इदु! नना इम्रयेलराजेमता संगे, अहे यहदा राजेमता संगे

पूना करल कीयनव दियाड एवयलाह आताड.*”*

9 ओराड तादोर-बाबोरा कयदुन पोस, मिसर देसेमताहिना तच मतन,

अस्केडा करलता लेहकान, इद पूना करल मनो.*

पाळ्ना करल वेहतप ओर ताकोर; अदिनेनाहक नना ओरिन सीता केवोन.

10 मति पेके इम्रयेलतोर संगे, इद्रमता करल कीकन:

नना नावाड अडोन, ओरा सीतातगा तासकन;

ओरा जीवातगा, अव अडोन नना रासकन;

नना ओरा देवुळतन मनदकन; ओर नावा मन्कलोर मनदनुर;*

11 उडुलोर आयिर, बेरोर आयिर, सबेटोर नाक पुनदनुर;*

अदिनेनाहक ओर तमा तमा नाटेनोर मन्कलोरिन,

तमा तमा जीवा-तलातोरिन,

देवुळतुन पुन्हट इन्जि, काहकीयनद गर्ज इले आयगा;

12 ओराड लाग्वाड कबस्किन, नना मापि कीकन;

ओरा पापमतुन, नना बेस्केन सीतात तासोन आयकन,” इनजोर सामि इता,**

इन्जि साभ्रम वेहतहता.

13 देवुळि पूना करल कीयनन इनजोर इता. इतेके मुनेता करलतुन कबळतुहक ओजवाह कीता. कबळतुहक ओजवद बेदे आयि, तान पोहमुळ अस्ताये.*

9

इद ब्रमता रावुळि ओसो पोगोटा रावुळि

1 इम्रयेलतोर संगे कीतद मुनेता करलतगा, देवुळतुन मोळकनव अडोड मताड. अव अडोन माळलाह, इद ब्रमतगा उंद रावुळ पंडटद मता.**

2 अद रावुळि इद्रम मता: (उंद पळ्दा गेंदेतुन अडम वेळ्च मन्जि,* अद रावुळतुन रेंड अराड कीस मतोर.*) मुनेहता अरातगा चिमलिना गुटा मता,* ओसो मेजा मता*. मेजापोगोन देवुळतुहक वाटटव आरिड तासिस मताड.* इद अरातुन पवित्र गूड इंदुर.* 3 पळ्दा गेंदेता पेकेडा अरातुन, सबेट्क पवित्र गूड इंदुर.*

* 8:5 8:5 पेसमुळि 25:40 * 8:5 8:5 तोहचीच पोल्लोड 15:5 * 8:5 8:5 कुल्सितोर 2:17; इन्ड्रितोर 9:23; 10:1; 13:10

* 8:6 8:6 लुकाल 22:20; 1 तिमोति 2:5; इन्ड्रितोर 7:22; 9:15; 12:24 * 8:6 8:6 इपिसुसतोर 2:12; इन्ड्रितोर 7:22 * 8:7

8:7 7:11 * 8:8 8:8 लुकाल 22:20; इन्ड्रितोर 7:22; 9:15; 12:24 * 8:8 8:8 देवुळता कब्रुतोगा विर्मयाल इव पोल्लोन रासतोगा. अद

तकने इम्रयेलतोरग रेंड राजेहक मताड: उतर बाजे इम्रयेल राजेम, दक्खिन बाजे यहदा राजेम. देवुळता मंदिर यहदा राजेमते मता. * 8:9 8:9 पेसमुळि

19:5; 24:6-8; व्यवस्थाविवरण 5:2-3 * 8:10 8:10 इन्ड्रितोर 10:15-17 * 8:11 8:11 यशायाह 54:13; योहन 6:45; 1 योहन

2:27 * 8:12 8:12 यशायाह 43:25; विर्मयाह 50:20; मीका 7:18-19; रोम सहरतोर 11:27; इन्ड्रितोर 10:15-17 * 8:12 8:8-12

विर्मयाह 31:31-34 * 8:13 8:13 2 कुरिततोर 5:17; इन्ड्रितोर 1:11 * 9:1 9:1 अद रावुळ मोसाना कालमते पंडटद मता. इद सीटि रासनद

कालमते, रावुळता बदलाते येसुलेम सहरतगा यहदिरा मंदिर मता. * 9:1 9:1 पेसमुळि 25:8; रोम सहरतोर 9:4; इन्ड्रितोर 8:2; 9:24 * 9:2

9:2 पेसमुळि 26:31-33; 40:3; मत्थाल 27:51 * 9:2 9:2 पेसमुळि 26:1-30 * 9:2 9:2 पेसमुळि 25:31-39 * 9:2 9:2

पेसमुळि 25:23-29 * 9:2 9:2 पेसमुळि 25:30; लैव्यव्यवस्था 24:5-9; मत्थाल 12:4; मार्कल 2:26; लुकाल 6:4 * 9:2 9:2 पेसमुळि

40:22-25 * 9:3 9:3 पेसमुळि 26:33; इन्ड्रितोर 6:18-19; 10:19-20

4 तानगा बंगरते माचतद दुपम बोळसनद मेजा मता. ✧ ओसो बंगरते माचतद संदुक वने मता, अदु देवुळता करलता सीना मता. ✧ अद संदुकता लोप्पा बंगरता कोपा मता. कोपाता लोप्पा पोगोटाहि अरतद मना तिडि मता. ✧ ओसो संदुकता लोप्पा आम्पना डुडि मता. अद डुडि कोळिसस मता. ✧ ओसो देवुळताड अडोड कोटिस मतव, रेंड तेपळे बंडाड मताड. ✧ 5 संदुकता पोगोन (देवुळि अगा मनदनदिना सीना इनजोर, रेंड) राका कीयनविस्कनाड बोमाड मताड. ✧ संदुकता पोगोन, पापमतुन मापि कीयनद जागातुन, तमाड मारेने मुळहच मताड. ✧ अव पोल्लोन इंजेके ओर्कुलते वेहतलाह, पुर्सत इले. §

6 इद्रम देवुळता रावुळतुन तयर कीस मतोर. मुनेहता अरातगा, बूमयालीर अमेसा ओळियसोर, ओसो सेवा कीसोर मंदुर. ✧

7 मति पेकेडा अरातगा, (सबेटोर बूमयालीरा पोगोन मनवाल)पेर्माल ओगो अंदोग, वर्सातुहक उंदिय मल्का. ✧ ओळियिहपा पया, तना कीता पापमतेनाहक, ओसो इग्रयेल मन्कलोर चुकिस कीता पापमतेनाहक वने, ✧ मोकता नेतुर अके अंदोग. ✧ (अन्जि तान देवुळतेनाहक वळहपिदोग.) नेतुरलेवा ओळियनद ओन्क पोलो आंदु,

8-10 देवुळता रावुळतगा मोळकनद पोल्लो उंदि सीना आंदु, इवटे देवुळता जीवा माकु, इद कालमता लोप्पा कागहतलाह ऊळिहता. ✧ मोळकनस्के तिनदनव-उनडनव, एडिह कीयनव रिक्कनाड ✧ अडोड मन्हाताड. मति इवटे माट सिरप पलतेनाहे एडिह्नल. माटु कोडिड वाटिह्नल, मोकिड ईय्हनल, ✧ मति इव मावा जीवातुन एडिह कीया पगवोड. ✧ बाराहक इतेके, इद रावुळताड अडोड मनाहजोम, माटु सबेटक पवित्र गूडटे ओळिय पगवल. ✧ मति देवुळता पूना करल निताहकु, अव अडोड इंजेक दल्गोड. ✧

11 मति इंजेके बह आता? पूना करलताड बेसताड पोल्लोन पोसि, ✧ किर्स्तु मावा पेर्माल आस वातोग. ✧ मन्कलोरा कयदे तयर आतद, इद बूमतगा मनदनद रावुळते ✧ ओळियोग; मति पोगोन मनदनद रावुळते ओळियतोग. अद पोगोटा रावुळिये निटमता आंदु, बूमता रावुळतुहकाय ओसोय बेसतलि. ✧

12 मावोर बूमयालीर कीयना लेहकान, एर् नेतुर, कोंदा पियोता नेतुर अके ✧ ओळियोग; मति (तना हक्कनापुटागाडोलताहकु,) तनाय नेतुर अके, उंदिय मल्का, ✧ सबेटक पवित्र गूडटगा ओळियतोग. ✧ ओसो अद इसबते, माक कतम पापमताहि, अमेसातुहक विळिसह कीतोग. ✧

13 डागिललेवा मनदनद एर्ता नेतुर, कोंदाता नेतुर, ✧ बोळसतद पडा पियोता नेगु, ✧ इविस्किन इल्हकतेके, कळवोग आतोग मन्कल एडिह्नतोग इनजोर मुनेता अडो इन्हाता.

14 अह इतेके, किर्स्तुना नेतुर बेचोन वीळिस एडिह कीया पगयहता! ✧ देवुळता अमेसा मनदनद जीवा, ओन तना जीवातुन देवुळतुहक मुर्तिय डागिललेवेद मोक ईयनाह कीता. ✧ मावा जीवातुन हामुरतेके ओसीयसव लाग्वाड कबस्कनाहि, ओना नेतुर एडिह कीस्ता. ✧ कीयनाहकु, माट जीवात मनदनद देवुळतुन माळ पगयहनल. ✧

15 देवुळि ईस मतद पाळना करलतुन देहोर पाय्हलोरिन विळिसह कीयलाह, किर्स्तु डोलतोग. ✧ डोलताहकु, ओग देवुळि आचतोरगा पूना करल ततहतोग. देवुळि मुनेन पोल्लो विळसतपु, ताना अमेसा मनदनद बर्कतता तुस, ✧ पूना करलते कलियवालोरिहक दोर्किहता. ✧

16-17 बोगाय मन्कल तना डोलतापया, तना जागा-बूम बोन्क आयना इनजोर, रासिस तासेग; ओग डोलतस्केन, अद कागिद ताकिहता. ओग जीवात मनदहपा, अद ताको. देवुळ कीतद करल अद्रमलेहकाने मन्हाता.

18 अदिहक देवुळ कीतद पाळना करल वने, नेतुरतेने निल्पिह कीतद आंदु.

✧ 9:4 9:4 पेसमुळि 30:1-8; 37:25-26 ✧ 9:4 9:4 पेसमुळि 25:10-22; 37:1-9; तोहचीतव पोल्लोड 11:19 ✧ 9:4 9:4 पेसमुळि 16:32-34 † 9:4 9:4 इद मनाता लोप्पा पुनदना इतेके, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोना अर्तिम अगा ऊळाट. ✧ 9:4 9:4 गिनती 17:8-10

✧ 9:4 9:4 पेसमुळि 25:16; 31:18; 32:15; थ्वसस्थाविकरण 9:9,11,15; 10:3-5 ‡ 9:5 9:5 इविस्किन इग्रि पोल्लोते "कस्मिम" इंदुर. अव

उंद रीताड देवुळक मताड. ✧ 9:5 9:5 पेसमुळि 25:17-22; लैयव्यवस्था 16:2; 1 राजा 8:7 § 9:5 9:5 देवुळि पापमतुन मापि कीयनद जागा, संदुकता पोगोटा बाजे मता. तान बंगरते माथिस मता. देवुळता पेर्माल ताना पोगोन, मोक ईतव जन्वकान नेतुर इल्हकिदोग; तान ऊळिस देवुळि तना मन्कलोरा पापमतुन मापि कीदु. ✧ 9:6 9:6 गिनती 18:2-6; श्रितोर 7:11 ✧ 9:7 9:7 पेसमुळि 30:10; लैयव्यवस्था 16:12-17,34; श्रितोर 6:18-19; 10:3-4 ✧ 9:7 9:7 गिनती 15:25; इपिसुस्तोर 4:18 ✧ 9:7 9:7 लैयव्यवस्था 16:11,14; श्रितोर 5:2-3 ✧ 9:8-10

9:8-10 3:7 ✧ 9:8-10 9:8-10 लैयव्यवस्था 11:2-47; गिनती 6:3; कुत्सितोर 2:16; श्रितोर 13:9 ✧ 9:8-10 9:8-10 लैयव्यवस्था

11:25; गिनती 19:13; मार्कल 7:4 ✧ 9:8-10 9:8-10 5:1; 8:3 ✧ 9:8-10 9:8-10 10:1 ✧ 9:8-10 9:8-10 7:18-19

✧ 9:8-10 9:8-10 योहन 14:6; श्रितोर 7:12; 10:19-20 ✧ 9:11 9:11 10:1 ✧ 9:11 9:11 2:17; 3:1 ✧ 9:11

9:11 मार्कल 14:58; 2 कुरितोर 5:1; श्रितोर 9:1 ✧ 9:11 9:11 8:2 ✧ 9:12 9:12 लैयव्यवस्था 4:3; 16:6,15 ✧ 9:12

9:12 7:27 ✧ 9:12 9:12 13:12 ✧ 9:12 9:12 5:9; 1 पत्र 1:18-19 ✧ 9:13 9:13 लैयव्यवस्था 16:15; श्रितोर 10:3-4

✧ 9:13 9:13 गिनती 19:9,17-18 ✧ 9:14 9:14 इपिसुस्तोर 1:7; श्रितोर 13:12 ✧ 9:14 9:14 इपिसुस्तोर 5:2; श्रितोर 7:27;

10:9-10,12 ✧ 9:14 9:14 रोम सहरतोर 3:25-26; श्रितोर 1:3; 6:1-2; तोहचीतव पोल्लोड 7:14; 14:5 ✧ 9:14 9:13-14

10:29 ✧ 9:15 9:15 रोम सहरतोर 3:24 ✧ 9:15 9:15 बळयिर 20:32 ✧ 9:15 9:15 गलातितोर 3:20; श्रितोर 6:15; 8:6,8;

10:34,36; 11:39; 12:24

- 19 अदिनेनाहक मोसाल इद्रम कीतोग. अडोना इसबतव सबे उकुम्किन, सबेटोर इप्रयेल मन्कलोरिहक वेहतोग. * वेहचि कौदा पियोता ओसो एँता नेतुरतुन, एता संगे काल्हपिस, तुल्स* कोमातगा रँगाल गौरे केलक दोहचि, * अडोड रासिस मतद साभ्रमता पोगोन, ओसो सबेटोर मन्कलोरा पोगोन वने, नेतुर इल्हकतोग. *
- 20 इल्हकिसि, “देवुळि मीवा संगे कीतद करलतुन, इदे नेतुरता मेटे निल्पिह कीस्ता,” * इनजोर वेहतोग.
- 21 इद्रमे रावुळता पोगोन, ओसो मोळकलाह काळ्डनव कस्ताड-कोपाना पोगोन वने, नेतुरतुन इल्हकतोग. *
- 22 निटमे मोसानाड अडोड वेहतपु, जोक-जोक सबे मालू नेतुरतेने एडनद. नेतुर पोववालेवा पापमता मापि आयो. *

किर्स्तु डोलताहकु पापमता मापि आस्ता

- 23 इद्र भूमतगा मोळकनव सबेटव, पोगोन देवुळता जागातगा मनदनविस्कना दळमलेहकाने मन्हताड. * इगा मनदनविस्कन जन्वराता नेतुरते एडिह कीयना गर्ज मन्हता; मति पोगोन देवुळता जागातगा मनदनव निटमताड. अविस्कन एडिह कीयलाहि (जन्वराता नेतुर ओप्पो;) तान्काय बेसताड मोकिड गावल आस्ताड.
- 24 अदिनेनाहक मन्कलोर पंडटद सबेटक पवित्र गूडटगा, किर्स्तु ओळियोग. मन्कलोर पंडटद जागा, पोगोन मनदनद सबेटक पवित्र गूडटा वेट दळिम, अचोने! * निटमता सबेटक पवित्र गूड इतेके देवुळदीपि, ओग आगाने ओळियेतोग. * मयेनाह वेहतलाहि, * देवुळता मुनेह नितलाहि ओळियेतोग. *
- 25 भूमतगा मनदनद रावुळता सबेटक पवित्र गूडटगा, यहुरिदा पैर्माल वर्सा-वर्सातुहक नेतुर पोस ओळियिहतेग, मति अद जन्वराता नेतुरि; तना कुदता आयो. ओग ओळियना लेहकान, किर्स्तु वर्सा-वर्सातुहक तना जीवाता मोक ईयलाह ओळियोग.
- 26 अद्रम आस मतेके, ओग भूम पुटटस्केडाहि, वेल्लाडे मल्काड तिपल आस डोलिस मनेग. अद्रम आयो, पापमतुन मायिह कीयनेनाहक, * तना नेतुर ईस मोक आयलाह, इद्र आक्रिता वेलाते, * उंदिय मल्का वातोग. *
- 27 सबेटोर मन्कलोर उंदिय मल्का डोलनदु, * ताना पेके देवुळि ओरा नेयम कीयगा. *
- 28 अद्रमे किर्स्तु उंदिय मल्का, * वेल्लाटोर मन्कलोरा पापमतुन ओयलाह, * तना नेतुर पोहच डोलतोग. * ओग ओसोवने दिसनोग; * इद्र मल्का पापमतुन ओयलाह वावोग, मति तनेनाहक केपतोरिन, * पूरा पिसिह कीयलाहि वायनोग.

10

- 1 मोसानाड अडोना इसबते, मन्कलोर वर्सा-वर्सातुहक जन्वर मोक ईस्तोर. मोक ईयनद बेस्कन रोमो, अमेसा ईसोरेन मन्हतोर; इतेके अव अडोनाड पोल्लोड, पयाडाड बेसताड पोल्लोना दळमलेहका मन्हताड. * अव निटम पोल्लोड आयोड. अदिनेनाहक देवुळतगा अनवालोर मन्कलोरिन, * ओरा पापमताहि पूरा एडिह कीया पावोड. *
- 2 पूरा एडिह कीस मतेके, ओर उंदिय मल्काते सिरसिर आवेर. इका वने पापम मन्हता इनजोर, तमा जीवा इने आवालि. अदिनेनाहक अचोटके, पया मोक ईयनद गर्ज मने आवालि.
- 3-4 मति कौदाना, एँना नेतुरि, पापमतुन मुर्तिय मायिह कीया पावो. * मायिह कीयना वाटो, इव मोकिड वर्सातुहक, * इका वने पापम मन्हता इन्जि, सीता कीसीसोरेन मन्हताड. *
- 5 अदिनेनाहक किर्स्तु भुमते वातोग, अस्के देवुळतुन इद्रम इतोग: “मन्कलोर मोक ईयनदिन, कोड वाटनदिन, निमा विचर केविन; मति नयेनाहक उंद मेंदुल तयर कीतिन. *
- 6 बोळसतद जन्वराता मोकि, नीक गिर्दा वावो, पापम मायि इनजोर ईयनद मोकते, निमा गिर्दा आयविन,
- 7 अस्के नना इतन,
‘ए देवुळि! साभ्रमतगानावा लोप्पा रासतप लेहकान,

* 9:19 9:19 1:1 * 9:19 9:19 तुल्स मराटिटे “एजोब” इनजोर मन्हता. * 9:19 9:19 गिनती 19:6,18 * 9:19 9:19 10:22; 12:24 * 9:20 9:19-20 वेसमुळि 24:7-8; मत्थाल 26:28; मार्कल 14:22-24; लकाल 22:19-20 * 9:21 9:21 वेसमुळि 24:6; 40:9; लैय्यथ्वसथा 8:15,19; 16:14-16 * 9:22 9:22 लैय्यथ्वसथा 17:11; 1 योहन 1:7 * 9:23 9:23 8:5 * 9:24 9:24 9:1 * 9:24 9:24 2 कुरितोर 5:1; शुक्रितोर 8:2 * 9:24 9:24 7:25 * 9:24 9:24 4:14-15; 1 योहन 2:1 * 9:26 9:26 1 योहन 3:5,8 * 9:26 9:26 1:2; 1 पत्र 1:20; 4:7 * 9:26 9:26 7:27; 1 पत्र 3:18 * 9:27 9:27 पुटमुळि 3:19 * 9:27 9:27 2 कुरितोर 5:10; शुक्रितोर 10:27; 1 योहन 4:17-18 * 9:28 9:28 7:27; 1 पत्र 3:18 * 9:28 9:28 यशायाह 53:12; 1 पत्र 2:24 * 9:28 9:28 रोम सहरतोर 3:25-26; शुक्रितोर 10:9-10 * 9:28 9:28 बळयिर 1:11 * 9:28 9:28 1 कुरितोर 1:5-7; तीतुस 2:13 * 10:1 10:1 कुतुसितोर 2:17; शुक्रितोर 7:11; 8:5; 9:11 * 10:1 10:1 10:22 * 10:1 10:1 रोम सहरतोर 8:3; शुक्रितोर 7:18-19; 9:8-10 * 10:3-4 10:3-4 9:12-13 * 10:3-4 10:3-4 9:7 * 10:3-4 10:1-4 रोम सहरतोर 8:3 * 10:5 10:5 शुक्रितोर 2:14-15; 1 पत्र 2:24

नीक विचर वायनदिन कीयलाह वातन, ' " * ✧

इनजोर इतोग.*

8 इंजेके इद पोल्लेतुन पुनदकल: मोसानाड अडोना इसबते, पापमता मापि आयलाह, रीतरीतिनाड मोकिड ईयना, कोडिड वाटना गाबले. तेला मति इविस्कनगा देवुळि गिर्दा आयो इन्जि, किस्तु इन्हतोग. ✧

9-10 ओसो इन्हतोग: "नीक विचर वायनदिन कीयलाह वातन," ✧ इन्हतोग. देवुळता विचर मतपु, येसु किस्तु उंदिय मल्का, तना मेंदुलतुन मोक आयलाह इंतोग. ✧ इद मोकता मेटे, देवुळि माक पवित्र कीता. ✧ इद्रमलेहका किस्तु मुनेता करलतुन मायिह कीसि, पूना करलतुन निल्पिह कीस्तोग.

11 मुनेता करलता इसबते, बूमयालोर जर्मिने गर्याता मुनेह निचि सेवा कीस्तोर, ओसो अमेसा अवे मोकिड ईसोरैन मन्हतोर; ✧ ओरा सेवा बेस्केन मारो. ✧ मति अद्रमताड मोकिड ईयनदु, पापमतुन मायिह कीया पगवो. ✧

12 मति किस्तु पापमतुन मायिह कीयलाहि, उंदिय मल्का अमेसातुहक तना मेंदुलतुन मोकि इन्जि इंतोग. ✧ ओसो (राजेम ताकिह कीयलाहि,) देवुळता तिनळ बाजे (पका कदरता जागाते) उदतोग. ✧

13 ओसो अस्केडाहि तना कोटुलतोरिन देवुळि ओना काल इळन तच ईयनाहजोम केपतोग. ✧

14 बाराहक इतेके किस्तु उंदिय मल्का, तना मेंदुलतुन मोक ईसि, तना सेवतुन मारिह कीतोग. अह कीसि, देवुळि तनेनाहक अलग कीतोर मन्कलौरा पापमतुन, ओग अमेसातुहक पूरा मायिह कीतोग. ✧

15-17 देवुळता जीवा वने इद निटम इनजोर, सान्त्रमते इद्रम साक्सि ईस्ता: ✧

"पेके ओरा संगे इद्रमता करलकीकन:

ओरा जीवातगा नावाड अडोनु नना रासकन;

नना अव अडोनु, ओरा सीतातगा तासकन,"

इनजोर सामि इन्हता, ✧

इद्रम सान्त्रमते रासतद मन्हता.

पया "ओरा पापमतुन, ओर अडोन देहतदिन,

नना बेस्केन सीतात तासोन आयकन," ✧

इनजोर वने इता.

18 देवुळि इद्रमलेहका मावा पापमतुन मापि कीतिके, पापमतुन मायिह कीयलाहि (बाराहक मोक ईयनाह आयगा?) मोक ईयलाह मुर्तिय गर्ज इले.

रेयवालेवा देवुळतगा दाकल

19-20 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरि! येसु किस्तु नेतुर पोहच डोलिस मताहकु, माट देवुळतके दायलाह, मयेनाहकु पूना, जीवा ईयनद अग तयर कीसीतोग. ✧ (पोगोटा सबेटक पवित्र गूडटगा,) पळडा गेदेतगाहक अतप लेहका, ओग तना मेंदुदा मोक ईसि ओळियतोग. ✧ ओना मेटे, माट वने अद पवित्र गूडटगा ओळियलाह, दीरा पोयतल. ✧

21 किस्तुये मावा बेरोग पर्माळ; ✧ ओग देवुळता लोतोरिन ताकिह केवाल आंदोग. ✧

22 मावा जीवा माक कसुर तोहवा, मावा जीवातगा किस्तुना नेतुर इल्हकतप लेहका आता. ✧ माट पवित्र एते बिळबिळ एग मीतप लेहका आतल. ✧ इव सबे पोल्लोन पुन्जि, मावा विस्वस मेगक्सि मन्जि, ✧ माट पूरा जीवाताहि देवुळता एरे अनिड. ✧

23 माक पोल्लो विळसतद देवुळि, माक नाळेह केवो. ✧ अदिनेनाहक माट कबुल कीतद असातुन रेंड विचक केवा, मेगक्सि पोयिड. ✧

24 ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयलाहि, बेसताड कबस्क कीसीयलाहि, ओर्विहक-ओर्वोग बेद्रम दीरा ईकल इनजोर, विचर कीस ऊळिड, ओसो अद्रमलेहकाने कीयिड.

* 10:7 10:5-7 देवुळताड पाटाड 40:6-8 * 10:7 10:7 इद सीटि रासवाल, देवुळताड पाटाड पुस्तकताहि, किस्तु इद पोल्लेतुन तेंडिस मन्जि, इगा रासतोग. ✧ 10:8 10:8 मार्कल 12:33; रोम सहरतोर 8:3 ✧ 10:9-10 10:9-10 देवुळताड पाटाड 40:7-8 ✧ 10:9-10 10:9-10 योहन 6:51; इब्रितोर 7:27; 9:14,28; 1 पत्र 3:18 ✧ 10:9-10 10:9-10 योहन 17:19; इपिसुसतोर 5:26; इब्रितोर 2:11; 13:12 ✧ 10:11 10:11 5:1; 8:3 ✧ 10:11 10:11 8:2 ✧ 10:11 10:11 मीका 6:6-8 ✧ 10:12 10:12 इपिसुसतोर 5:2; इब्रितोर 7:27; 9:14 ✧ 10:12 10:12 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:3 ✧ 10:13 10:13 देवुळताड पाटाड 110:1; इब्रितोर 1:13 ✧ 10:14 10:14 इपिसुसतोर 5:26 ✧ 10:15-17 10:15-17 3:7 ✧ 10:15-17 10:15-17 8:10 ✧ 10:15-17 10:15-17 यिर्मयाह 31:33-34; इब्रितोर 8:12 ✧ 10:19-20 10:19-20 9:8-10 ✧ 10:19-20 10:19-20 6:19; 9:3 ✧ 10:19-20 10:19-20 इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 3:1,6 ✧ 10:21 10:21 2:17; 3:1 ✧ 10:21 10:21 1 फिमोति 3:14-15; इब्रितोर 3:6 ✧ 10:22 10:22 यहेंजकेल 36:25; इब्रितोर 9:19; 12:24 ✧ 10:22 10:22 बळयिर 22:16; तीतुस 3:4-5; 1 पत्र 3:21 ✧ 10:22 10:22 6:11 ✧ 10:22 10:22 रोम सहरतोर 4:21; इपिसुसतोर 2:18; इब्रितोर 7:18-19; 10:1 ✧ 10:23 10:23 1 कुरिततोर 1:9; इब्रितोर 11:11 ✧ 10:23 10:23 3:1,6

25 उच्चुर ऐगोन जमा आयनदिन विळसतोर, ओरा लेहकान माट जमा आयनदिन विळसवल. ✧ विस्वसते मेग्निस मनदलाहि, ओर्विना-ओर्वोग तोळ आयकल. सामि वायनद दिया एवयलाह आता, इदिन मीट पुतिर. ✧ अदिनेनाहक माट ओसोय जिदते इद्रम कीसोर मनदकल. ✧

किर्स्तुन पास्कनद आयो

26 नना इव पोल्लोन बाराहक रासतन इतेके, माट बेद सेतेम मन्हता इनजोर पुतल. ✧ इद्रम पुन्ज-वेन्ज पापम कीसोर मतेके, अद्रमता पापमतुन मायिह कीयलाहि, इजेके बेदे मोकि इले. ✧

27 मति ताना बद्दलाते रेयतुहक साडसोर, देवुळता नेयमतुन केपनदु; ✧ ओसो देवुळतुन विस्प केवालोरिन बूळे कीयलाह, पका मळगसोर मनदनद किसतुन केपनद मन्हता. ✧

28 मोसानाड अडोनु पास्कवाल मन्कन, इर्वुर-मुवुर साक्सि इतेक अचोन, दया केवा हळकना इनजोर, अडोन्गा रासिस मन्हता, इदिन मीट पुतिर. ✧

29 मोसानाड अडोनु पास्कतेक, अद्रम आस्ता इतेके, देवुळता मगिनु तना कादे विहकतप लेहका केवाल, पूना करलते माक पवित्र कीयनद किर्स्तुना नेतुरतुन ✧ कळवोग इनवाल, तन्क दया तोहतनद देवुळता जीवातुन उस्कना-पास्कना केवाल, ✧ इद्रमतोग मन्कहक बेचोन सिक्सा दोर्कगा! ✧ (विचर कीस ऊळाट अले!) ✧

30 देवुळि इता, “बद्दला एतनद कबळ नावा, ननाने बद्दला एतकन.” ओसो “सामि तना मन्कलोर नेयम कीयगा,” ✧ इनजोर इता. ✧ इदिन माट पुतल.

31 जीवात मनदनद देवुळता कयदे सिक्सा दोर्कना इतेके, पकाय रेय वसनद पोल्लो मन्हता. ✧

32-33 अळन्दम मीट बेसतल कबुरतुन विस्वस कीस, देवुळता वेहचतागा वात्सके, ✧ मीक बेद्रम कीदुर इनजोर, सीता कीस ऊळाट! ✧ बेस्के-बेस्के नाटेनोर मन्कलोर मुनेह, विस्पदोर मीक लजा अर्हन्दुर, ✧ मीक तिपल कीदुर; बेस्के-बेस्के दुसोर विस्वसिरीहक इद्रम आयहपा, मीट ओरिहक सायता कीतिर. ✧ इद्रमलेहका विस्वसतेनाहक वेल्लाय तिपलते पळ्ठेम आसोर मतिर. (अस्के वने मेग्निस मतिर. ✧)

34 विस्वसतेनाहक जेलते मतोर दुकमते, मीट वने कलियतिर. ✧ मीक पोगोन देवुळतागे बेचोन बेसतल, बेस्केन बूळेम आयवद मालसोम दोर्किहता इनजोर पुन्ज मतिर. ✧ अदिनेनाहक मन्कलोर मीक विस्प कीसि, मीवा सामनतुन ऊदिस ओयनस्के, मीवा गिर्दातुन ऊद पागवोर. ✧

35 मीट देवुळताग बर्वस तासताहकु, अद मीक बेरा इनम ईयगा. अदिनेनाहक इजेके बाताले आयि, मीवा बर्वसतुन विळसमाट. ✧

36 मीट ओरेम आयवा मनदना. ✧ अस्के देवुळि विचर कीतदिन मीट कीसि, तान मारिह कीकिर. ✧ अह कीस देवुळि मीक पोल्लो विळिसस मतदिन, मीट दोर्किह कीकिर. ✧

37 देवुळता साम्नमतगा किर्स्तुना पोल्लो इद्रम रासिस मन्हता:

गळक मन्जि वावाल मन्कल निटम एवयनोग, ओग आल्सेम केवोग, ✧

38 अचानाह नावा सेतेमतोर मन्कलोर नाक नमताहके पिसनुर.

मति बोगाय पेगके गुचतेक अचोन, ओग नाक विचर वावोग, ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

39 माट मात्रम पेगके गुचिस मन्जि, बूळेम आयवालोरल आयवल; मति विस्वस कीसि पिसवालोर मन्कलोरल आंदल.

✧ 10:25 10:25 बळयिरे 2:42; 20:7; 1 कुरितोर 5:4; 11:18; 14:26 ✧ 10:25 10:25 रोम सहरतोर 13:12 ✧ 10:25 10:24-25 3:13 ✧ 10:26 10:26 1 तिमाति 2:3-4 ✧ 10:26 10:26 गिनती 15:30; इब्रितोर 6:4-6; 2 पत्र 2:20-22 ✧ 10:27 10:27 योहन 5:28-29; इब्रितोर 9:27 ✧ 10:27 10:27 यसायाह 26:11; 2 तिसलुनितोर 1:8; इब्रितोर 12:29 ✧ 10:28 10:28 व्यवस्थाविवरण 17:2-7; 19:15; मत्थाल 18:16; इब्रितोर 2:2 ✧ 10:29 10:29 पेममुळि 24:8; मत्थाल 26:28; मार्कल 14:24; लुकाल 22:19-20; इपिसतोर 5:26; इब्रितोर 9:13-14; 13:20-21; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5 ✧ 10:29 10:29 मत्थाल 12:31; मार्कल 3:28; लुकाल 12:10; बळयिरे 5:3; इब्रितोर 6:4-6 ✧ 10:30 10:30 मत्थाल 5:12 ✧ 10:35 10:35 इपिसतोर 3:12 ✧ 10:36 10:36 मत्थाल 24:13; लुकाल 21:19; 6:4-6 ✧ 10:30 10:30 व्यवस्थाविवरण 32:35-36 ✧ 10:30 10:30 रोम सहरतोर 12:19 ✧ 10:31 10:31 2 कुरितोर 5:11 ✧ 10:32-33 10:32-33 6:4-6 ✧ 10:32-33 10:32-33 5:12 ✧ 10:32-33 10:32-33 1 कुरितोर 4:9 ✧ 10:32-33 10:32-33 मिलिपितोर 4:14; 1 तिसलुनितोर 2:14 ✧ 10:32-33 10:32-33 रोम सहरतोर 12:12; मिलिपितोर 1:30; तोहचीतव पोल्लोड 2:5 ✧ 10:34 10:32-34 मत्थाल 25:36; 1 तिसलुनितोर 2:14; इब्रितोर 6:10; 13:3 ✧ 10:34 10:34 9:15; 11:16; 13:14; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 10:34 10:34 मत्थाल 5:12 ✧ 10:35 10:35 इपिसतोर 3:12 ✧ 10:36 10:36 मत्थाल 24:13; लुकाल 21:19; इब्रितोर 12:1 ✧ 10:36 10:36 रोम सहरतोर 2:7; 12:12 ✧ 10:36 10:36 9:15; 11:39 ✧ 10:37 10:37 मिलिपितोर 4:5; 2 पत्र 3:9; तोहचीतव पोल्लोड 22:20 ✧ 10:38 10:37-38 हबक्कुक 2:3-4; रोम सहरतोर 1:17; मलातितोर 3:11

11

विस्वसते मेग्गिस मतोर मुनेतोर मन्कलोर

1 विस्वस इतेके बाताल? विस्वस इतेके, माट आसा कीयनव पोल्लोड निटम आयनुडे इनजोर, उंदिय विचरते मनदना; ओसो माट ऊळवव पोल्लोड निटम मन्हाटाडे इनजोर, नमसोर मनदना. *

2 मावाड तादोर-बाबोर देवुळतुन विस्वस कीताहके, ओर तान्क बेस विचर वातोर. *

3 विस्वस कीताहकु, देवुळता टोडटा पोल्लोते, पूरा दुनिया पुटटा इनजोर पुतल. * इतेके माक दिसनविन, दिसवद मादाहि देवुळिये पुटिह कीता इनजोर, * विस्वस कीयहनल.

4 विस्वस कीताहकु, आदमना मगि हाबेल मुय्तोग वने, देवुळतुहक मोक ईस मतोग. तमदादाल कायन मुय्तोग वने, देवुळतुहक कोड वाटिस मतोग. मति हाबेल मुय्तोग विस्वस कीताहकु, तमदादाल ईतदिहकाय, बेस ओप्पनद मोक ईतोम. * ओना विस्वसतुन ऊळिसि, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता. ओग ईतद वने विचर वाता. * ओग डोलतापया, नैड वने ओना विस्वस माक कागहतहता. *

5 विस्वस कीताहकु, हनोक डोलवाये मायतोग, ओनु मेंदुल अगके जीवाते मनेकेने देवुळि तेहचि ओता. अद ओन ओयनममुने, ओग तान्क विचर वातप लेहका ताकतोम इनजोर, सान्म वहेतहता. * *

6 निटमे विस्वस केवालेवा, देवुळतुहक विचर वानाह पिसनाह आयो. देवुळतगमा वावालोर मन्कलोर, देवुळि निटम मन्हाता इनजोर, विस्वस कीयना गावले; ओसो तान जिद कीस पढकवालोरिहक, अद इनम ईस्ता इनजोर, विस्वस कीयनदु.

7 विस्वस कीताहकु, नोहा मुय्तोग (उड्रा वायगा इनजोर,) देवुळ वेहतद पोल्लोतुन नमतोग. नमिसि, तना लोतोर मन्कलोर पिसलाहि, ओडा पंडटोग. * ओग बेस्केन उड्रातुन ऊळोग, तेला मति रेयिस मन्जि, तानाड केंजिस ताकतोम. इद्रम देवुळता पोल्लोतुन केंजिस मन्जि, बूमतगा दुसोर मन्कलोर कसुरतोर इनजोर तोहचीतोम. इद्रमलेहका विस्वसतेनाहकु, देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयवालोरगा, ओग वने कलियतोग. *

8 विस्वस कीताहकु, अब्रहम देवुळताड केंजिसि, पुनवद बूमतगा दायलाह पेसतोम. देवुळि ओन, “नना तोहतकन अद देसेमते दाकिन, अद पूरा बूमि नना नीक ईकन” इनजोर, पोल्लो विळिसता. * तान विस्वस कीताहकु, ओग तना बेके दायनद इनजोर पुनोग, मति पेसतोम. *

9 विस्वस कीताहकु, देवुळ ओन ओसीतद देसेमतगा जागा आसि, ओग पर्गेनलेहकान टमिड तेहचि, अगा मतोग. * ओना मगि इसक मुय्तोन, पया इसकना मगि याकुब मुय्तोन वने, देवुळि अद्रमलेहकाने पोल्लो विळिसस मता. * ओर वने अद्रमलेहकाने टमिड तेहचि मंदुर. *

10 देवुळि तनाय नक्सा कीस पंडटद, अमेसातुहक नितनद पोगोटा सहरतगा * पिसलाहि, अब्रहम अग ऊळसोर मतोग. * (अदिनेनाहक टमिड तेहचि मंदोग.)

11 विस्वस कीताहकु, ओरु तनमुते साराल बारा, वेल्लाय वयस आस तेला, पेकान पुटिह कीया पगतोग. नीक मगि ईकन इनजोर, देवुळि ओनु पोल्लो विळिसस मता. पोल्लो विळिसस मतद देवुळि, तना पोल्लोतुन मिळो इनजोर, * ओग तना जीवातगा विस्वस कीस मतोग. * †

12 इद्रमलेहका वमोग मन्कल अब्रहम, तना मेंदुल डोलतप आस तेला, वेल्लाटोरा पेदामुय्तोग आतोम. * ओना जालपिल पोगोटाड उकाना लेहकान, सम्दुर दडटा उस्कोता लेहकान, लेक पगवपे पुटोर. * †

* 11:1 11:1 3:6 * 11:1 11:1 रोम सहरतो 8:24; 2 कुरिततोर 4:18; इब्रितोर 11:27 * 11:2 11:2 11:39 * 11:3

11:3 पुटमुळि 1:3-30; देवुळताड पाटाड 33:6,9; योहन 1:3; 1 तिमोति 4:5; इब्रितोर 1:2; 2 पत्र 3:5 * 11:3 11:3 रोम सहरतोर 4:16-17

* 11:4 11:4 यहदादल 11 * 11:4 11:4 पुटमुळि 4:4 * 11:4 11:4 पुटमुळि 4:10; इब्रितोर 12:24 * 11:5 11:5 पुटमुळि

5:22-24 * 11:5 11:5 सबेटोरिहक मुनेतोग मन्कल आदमिहकु, ओसो ओवोर्ग मगि मतोग. ओना पेदिर सेत मता. हनोक इतेके, सेतना कूळतोग मतोग.

* 11:7 11:7 1 पत्र 3:20 * 11:7 11:7 पुटमुळि 6:9,13-22; रोम सहरतोर 4:13; 9:30 * 11:8 11:8 पुटमुळि 12:7 * 11:8

11:8 पुटमुळि 12:1,4-5,7; 13:15; बळयिर 7:2-4 * 11:9 11:9 पुटमुळि 12:8; 13:3,18; 18:1,9; बळयिर 7:5 * 11:9 11:9

पुटमुळि 26:3-5; 28:13-15; इब्रितोर 6:17 * 11:9 11:9 पुटमुळि 24:67; 26:25; 35:1 * 11:10 11:10 तोहचीतव पोल्लोड

21:2,14 * 11:10 11:10 12:22; 13:14 * 11:11 11:11 10:23 † 11:11 11:11 विस्वस कीताहकु, ओरु तनमुते साराल

बारा, वेल्लाय वयस आस तेला, पेकान पुटिह कीया पगतोग. नीक मगि ईकन इनजोर, देवुळि ओनु पोल्लो विळिसस मता. पोल्लो विळिसस मतद देवुळि, तना पोल्लोतुन

मिळो इनजोर, ओग तना जीवातगा विस्वस कीस मतोग. बेव मोदुल काग्देहकने इद्रमता पोल्लो वास्वा: “विस्वस कीताहकु, साराल अंठलि वने, वेल्लाय वयस आस

तेला, नेलाड हळ्किसि, पेकान पुटिह कीया पगता. नीक मगि ईकन इनजोर, देवुळि तानु पोल्लो विळिसस मता. पोल्लो विळिसस मतद देवुळि, तना पोल्लोतुन मिळो

इनजोर, अद तना जीवातगा विस्वस कीस मता. * 11:11 11:11 पुटमुळि 17:19; 21:32; रोम सहरतोर 9:7-9 * 11:12 11:12 रोम

सहरतोर 4:18-19 † 11:12 11:12 अब्रहमे इब्रि जाततोर पेदामन्कल आतोम. इब्रि मन्कलोर “इस्येल” इनजोर, दुसा पेदिर वने मता. * 11:12

11:12 पुटमुळि 15:5; 22:17; 32:12

13 इद्रम देवुळतुन विस्वस कीतोर मन्कलोर सबेटोर, अद पोल्लो विळिसस मतदिन दोर्किह कीयनाह, जीवात मनोर; * मति देवुळतुन विस्वस कीसोरन डोलतोर. देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन, सिरप जेकताहि ऊळतप लेहका ऊळिसि, बेस गिर्दा आतोर. * अद्रम कीस, इद ब्रमतागा माटु पार्गेरिम, केर्देरोम इन्ज मतोर. *

14 इद्रम बळ्ळकवालोर् मन्कलोर, तमाय देसेम इनजोर, उंद देसेमतुन पर्हकिह्तोर इन्जि तोहचीतोर. *

15 तमा विळिसस वातद देसेमतुन सीता कीसोर मन्ज मतेके, मल्स दायलाह अगा दोर्किस मनालि. ओर मल्स अन्ज मनेर; मति अद देसेमतुन सीता केवोर. S *

16 सीता केवा, अद देसेमतुहकाय पका बेसतल जागा, पोगोन देवुळ मनदनद जागाते, देवुळ तयर कीतद सहरते * दायलाह, विचर कीस मतोर. * अदिनेनाहक वेर मन्कलोरिन मावोर इनदलाह, देवुळतुहक गिर्दा वास्ता. *

17-18 विस्वस कीताहकु, देवुळि अब्रहमना पट ऊळतस्के, ओग तना मगि इसकिन मोक इयलाह तयर मतोग. इसकनग्डाहे नीवा जालपिलतुन लेकनुर इनजोर, देवुळि ओन पोल्लो विळिसस मता. * तेला मति वेगे इसकिन मोक इयलाहि, अब्रहम तयर मतोग. *

19 तना मगिन मोक इतक तेला, देवुळि ओन ओसोवने जीवा अर्हता पगयहता इनजोर, विस्वस कीस मतोग. * निटमे अब्रहमिहकु तनमगि इसकि, हामुरताहि जीवा अरतप लेहका दोर्कतोर्ग. *

20 विस्वस कीताहकु, इसक मुय्तोग तनाड इवुर मगकु, याकुब ओसो एसाल वेरिन, वायनव दियाने वेरिहक बाताल बाताल आयगा इन्जि, बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग. *

21 विस्वस कीताहकु, याकुब मुय्तोग तना डोलिहपा, योसेप मुय्तोनाड इवुर मगकिरिन, वगोन-वगोन केयिस मन्जि, बर्कतताड पोल्लोड वेहतोग. पया तना डुडटगा रोयिसि, देवुळतुन मोळ्ळतोर्ग. *

22 विस्वस कीताहकु, योसेप मुय्तोग तना डोलिहपा, इययेल मन्कलोर मिसर देसेमताहि पेसिसि, ओसो तमा कनान देसेमते मलयनुर इनजोर वेहतोग; ओसो ओर दायहपा, तनाड बोकाड पोस दायना इनजोर, उकुम ईस मतोग. *

23 विस्वस कीताहकु, मोसाल पुटटस्के, ओना तलोग-तपे ओन मूंड नेलाड मकिह कीस तासिस मतोर. (इब्रितोरिहक पुटटोर सबेटोर पेकोरिन हळ्कना इनजोर, राजाल उकुम ईस मतोग.) मावा पेकाल मामुलतोग आयोग इन्जि, मोसाना तलोग-तपे पुतोर, पुन्जि ओर राजाना उकुमतुन रेयवा मतोर. *

24 विस्वस कीताहकु, मोसाल बेर्सतापया, दुग्रोर मन्कलोर ओन पिरोन राजाना मयाना मगि इनजोर इनदहपा, (अद निटम मतेकाय,) नाक अद्रम इनमाकिर इतोग. S

25-26 ओग देवुळि ईयनद मारेगता इनमतगा सीता वाटिस मतोग. अदिनेनाहक “पापमता गळ्ळ मनदनद गिर्दाते मनोन. देवुळता मन्कलोर संगे तिपल आयनद, तान्काय एक्वा बेसु. देवुळ आचतोग राजान पास्कतप लेहका * नाक पास्किर; मिसर देसेमताड बंगर-वेंडिन तासनदिहकाय, नना अद्रम तिपल आयनदु एक्वा मोलाता, *” इतोग.

27 विस्वस कीताहकु, मोसाल मिसरि राजाना ओडतुन रेयवा, मिसर देसेमतुन विळिसस अतोग. * मन्कलोर ऊळ पगवद देवुळतुन, तना ऊळतप लेहकान, मेगिस मतोग. *

* 11:13 11:13 मत्थाल 13:17; शुक्रितेर 11:39 * 11:13 11:13 योहन 8:56 * 11:13 11:13 पुटमुळि 23:4; 47:9; 1 इतिहास 29:15; देवुळताड पाटाड 39:12; 1 पत्र 1:1 * 11:14 11:13-14 2 कुरिततोर 5:6 S 11:15 11:15 अब्रहम मुय्तोग बेबिलोन देसेमता उर नाटे पुटिस मतोग (पुटमुळि 11:28). मति कनान देसेमते वातापया, ओग तना पुटटद देसेमते बेक्केन मल्लोग. इसक, याकुबि अद देसेमताहि पिलान ततोर, मति आगा बेक्केन जागा आयोर. * 11:15 11:15 पुटमुळि 24:6-8 * 11:16 11:16 तोहचीव पोल्लोड 21:2 * 11:16 11:16 2 तिमोति 4:18; शुक्रितेर 10:34; 11:40; 12:22; 13:14 * 11:16 11:16 पुटमुळि 26:24; 28:13; पेसमुळि 3:6,15; 4:5 * 11:17-18 11:17-18 पुटमुळि 21:12; रोम सहरतोर 9:7-9; शुक्रितेर 1:1 * 11:17-18 11:17-18 याकुब 2:21 * 11:19 11:19 रोम सहरतोर 4:21 * 11:19 11:19 पुटमुळि 22:1-18 * 11:19 11:19 अब्रहम तना मगिन कसेट अस्कलाहि कय वेहतोग, अचोटन “नीवा मगिन हळ्कमा,” इनजोर देवुळि केयता. पुटमुळि 22:9-12 ऊळट. * 11:20 11:20 पुटमुळि 27:27,29,39-40 * 11:21 11:21 पुटमुळि 47:31; 48:1,5,15-16,20 * 11:22 11:22 पुटमुळि 50:24-25; पेसमुळि 13:19 † 11:22 11:22 नीवा जालपिल नालुड न्हक वर्साड, दुगा देसेमतोगा कय इळन मनदुर इन्जि, देवुळि अब्रहमिन वेहच मता. मति ओरिन तिपल केवालोर्िहक सिकसा ईसि, नावा लोक्कुरिन अग्डाह पेहच ततकन, इद ओसो वेहता. (पुटमुळि 15:13-14) देवुळता इदे पोल्लोतुन विस्वस कीसि, योसेप इद्रम वेहतोग. † 11:23 11:23 मिसर देसेमतोर इब्रितोरिन ओर्बुल तासिस मतोर, ओसो पकाय तिपल कीदुर. ओरा जातुन पूरा बूळे कीसीयना इनजोर, मिसर देसेमतोग राजाल ऊळितोग. अदिनेनाहक इब्रि अस्क पेकान पुटिह कीतेके, ओर बाला पेकोरिन हळ्कना इनजोर, राजाल उकुम ईस मतोग. * 11:23 11:23 पेसमुळि 1:22—2:2 S 11:24 11:24 मोसाल पुटटस्के, तना तलोग ओन मूंड नेलाड एक्नाह तासिस मता. ताना पेके ओन उंद डालातागा वाटिस, बेेटगा विळिससीता. ओन मिसर देसेमता राजान मयाळ दोर्किह कीता, ओसो तना लोना ओस अय कीता. (पेसमुळि 2:3-10) * 11:25-26 11:25-26 देवुळताड पाटाड 89:51; शुक्रितेर 13:13 * 11:25-26 11:25-26 लकाल 14:33; 1 पत्र 4:14 * 11:27 11:27 पेसमुळि 2:15; 10:28-29; 12:50-51; 13:17-18 * 11:27 11:27 कुलुसितोर 1:15; शुक्रितेर 11:1

28 विस्वस कीताहकु, मोसाल आविस अतदिन सीता कीयनद पंडुमतुन सुसु कीतोग. ओग (इस्येल मन्कलोरिन इद्रम इतोग: “मिसर देसेमतोराड) माळा पेकोरिन हक्कलाह, देवुळि पोगोटा देवतुलतुन लोहतहता; अद मीवाड माळा पेकोरिन इतनद आयो इन्जि, (मीवा लोता अगदा तेल्य मुंडातुन,) गोरेपियोता नेतुर इल्हकाट,”* इतोग.*

29 विस्वस कीताहकु, बूमतगाहक ताकना लेहकान, इन्जितोर एल समदुरता नडुमतुहक मनदनद, वततद अगदुहक ताकिस वेंडटोर; मति मिसर देसेमतोर अद्रम वेंडलाह आयहबा, (समदुरता एग मल्स वासि,) ओर कतमतोरिन मुळहता.†

30-31 विस्वस कीताहकु, यरिगो सहरतद राहब इनदनद बोगे आंचाळि, (इस्येलतोरिहक तोळ ईता. अदिनेनाहक) तना सहरतुन कुस्केने ऊळलाह वास मतोर इस्येल मन्कलोरिन, तना लोतगा बेस-नेहना तासिस मता.‡ पया इस्येल मन्कलोर वासि, यरिगो सहरता किलेता सने, एळुड दियाड तिरियतोर. ओर देवुळतुन विस्वस कीताहकु, सहरता किले अरिसि, पिळहपळ आता. (अस्के ओर अद सहरते मनवालोर देवुळताड कैजवोर कतमतोरिन हक्कतोर.) राहब मात्रमि तना विस्वसतेनाहकु पिसता.*

32 ओसो बेचोन वेहचोर दाकन? गिदोन,‡ बाराक,‡ साम्मोन,‡ इपताल,‡ दाविद राजाल, सामुवेललेहकाडोर देवुळता कबुरतोर, वेरा पोल्लो वेहेनन; (मति बेचोहपा वेहतकन!) पुरसत दोर्की!

33 वेर मन्कलोर देवुळतुन विस्वस कीसि, (बेराड-बेराड कबस्क कीतोर). उच्चुर दुस्राड देसेहकनोर राजालोरिन ओर कीतोर; उच्चुर सेतेमताड कबस्क कीसि, देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन दोर्किह कीतोर; उच्चुर सिड-पुल्कनाड तोडिन बंद कीसि पिसतोर;‡

34 उच्चुर मळानद किसबटाहि पेसिस वातोर;‡ उच्चुर तल्वरते हक्कसोर मनवालोरगडाहि पिहट अरतोर; उच्चुर कमजोर आस मनदहपा, लावतोर आतोर; लळयते पका पळ्योर आसि, दुस्राड देसेहकनोर सीपय्किन पूंडटोर.

35 विस्वस कीताहकु उच्चुर आस्कु, डोलिस मतोर तमा मन्कलोरिन, ओसोवने जीवा अरतद दोर्किह कीताड.‡

विस्वस कीतोर दुसोर बारा, तमा कोटुलतोरगडाहि देबाड तिनजोर-तिनजोर डोलतोर. डोलतापया माक देवुळि पका बेसतल पिसमुळ ईयगा इन्जि, आसा कीसोर मतोर. अदिनेनाहक (माट देवुळतुन विळिसहनेम,) माक विळिससीमहट्ट इनजोर इनवालेवा, तिपल आसोर डोलतोर.

36 उच्चुर विस्वस कीतोरिन, तमा कोटुलतोर मागतोर, ओसो जूटे नलहतोर; उय्त्तुरिन दोहच ओसि, जेलते वाटटोर.

37 उय्त्तुरिन बंडाड उकिस हक्कतोर.‡ उय्त्तुरिन आरते पक पहतोर. [उय्त्तुरिन विस्वस विळिसनाह कीस ऊळतोर.‡] उय्त्तुरिन तल्वरते हक्कतोर. विस्वस कीतोर उच्चुर मन्कलोरिन, पकाय तिपल कीताहकु, ओर लोन-दुवरलेवा तिरियतोर; तमगा गेंडेड लेवाहकु, गोरे तोलाड, एरे तोलाड उहंदुर; दुसोरा कय इळन मंदुर.

38 इद्रम विस्वस कीतोर पेळहकल बूमतगा, मेटानगा तिरियंदुर, ओसो बंडा पांजानगा, गळदानगा जागा पोयंदुर.‡ ओरा ऐगे मनदलाहि, इद दुनियातोर ओप्पोर आसि.

39 वेर सबेटोर मन्कलोर तमा विस्वसतेनाहकु देवुळतुहक बेस विचर वातोर;‡ विचर वातेक तेला, वेर देवुळि पोल्लो विळिसस मतदिन, दोर्किह केवाय मतोर.‡

40 बाराहक इतेके, सिरप ओरेनाहके आयो, मति मयेनाहक वने, देवुळि पका बेसता पोल्लोतुन मुनेन तासता.‡ देवुळि मीक बर्कत ईकन इन्जि, पोल्लो विळिसस मता; ओरा संगे माक देवुळ जमा कीतस्केने, अद पोल्लो पूरा करल आयगा इन्जि, ताना विचर मता.‡

12

देवुळि तनाड पिलाड-पेकोरिन सुदे कीस्ता

* 11:28 11:28 पेमसुळि 12:3-13,21-24,29-30

* 11:28 11:28 मोसाले इस्येल मन्कलोरिन मिसर देसेमतोग राजाना कयदाहि विळिसह

कीस, तमा देसेम ओसीतोग; मति मुने राजाल विळिसवा मतोग. अदिनेनाहक देवुळि मोसान इता, “निमा इस्येल मन्कलोरिन इद्रम वेहा: नका नना मिसर देसेमतोरा माळा मग्निकेरिन हक्ककन. मीट इस्येल मन्कलोरिन उंद गोरेपियोतुन नयेनाहक मोक ईस मन्जि, ताना नेतुरतुन मीवा लोता अगदा तेल्य मुंडागा इल्हकाट; पया तान बोळिसस मन्जि, कयतद पुला अस्के तिन्हट्ट. नका नना नेतुर इल्हकतव इस्येल मन्कलोराराड लोहकिन आविस मन्जि, कसुम दाय्हनन; मिसर देसेमतोरा माळा मग्निकेरिन हक्किकन. मीट इदिन वर्साहक-वर्साहक सीता कीय मन्जि, पंडुम कीयना. अद आविस अतद पंडुम आसता,” इनजोर इता. † 11:29 11:29 मोसाल इस्येल मन्कलोरिन तमा देसेम तचोर मतोग अस्के, अडम पकाय बेरा एल समदुर मता. बेद्रम वेंडकल इनजोर, ओर अलससोर मनदहपा, देवुळि अद समदुरतुन रेंड बाजेड एगिह कीस मन्जि, नडुमतुहक आग तेंडटा. ‡ 11:29 11:29 पेमसुळि 14:21-29

* 11:30-31 11:30-31 11:30-31 याकुब 2:25 * 11:30-31 11:30-31 यहेसू 2:8-14; 6:12-23 * 11:32 11:32 न्यायियों 6—8 * 11:32 11:32 न्यायियों 4—5 * 11:32 11:32 न्यायियों 13—16 * 11:32 11:32 न्यायियों 11—12 * 11:33 11:33 न्यायियों 14:6; 1 शमएल 17:34-36; दानिय्येल 6:22

* 11:34 11:34 दानिय्येल 3:23-25 * 11:35 11:35 1 राजा 17:23; 2 राजा 4:36-37 * 11:37 11:37 1 राजा 21:13;

2 इतिहास 24:21 ‡ 11:37 11:37 उय्त्तुरिन विस्वस विळिसनाह कीस ऊळतोर. इद पोल्लो सबे मोदुल कागदेहकने दोर्की. * 11:38 11:38 1 राजा 18:4,13; 19:9 * 11:39 11:39 9:15; 10:36; 11:13 * 11:40 11:40 11:16

* 11:40 11:40 12:23; तोहचीतव पोल्लोड 6:11

1 अदिनेनाहक (माट बह कीयनद इनजोर, तेळियिह कीसीकनः) विस्वसिरा इचोटा बेरा मुडा साक्सि, मावा सर्ने निच (मतप लेहकान, माक दीरा ईसोरन) मन्हता. देवुळि मयेनाहक बेद अग तयर कीता, (अद अगदे वितिड. बेस वितना इन्जि,) रोमिह कीयनव पुहतव गेंदिना लेहकाडाडः सभे पोल्लोन तेंडकल, माक ऊर्सतद पापमतुन लेहतकल. ✧ ओसो आरेम आयवा, मावा मुनेह मनदनद अग पोसि सीदा वितकल. ✧

2 वितिह्या येसुनगाने कोंडा वाटिड. मावा विस्वसतुन पुटिह केवाल ओगे; मावा विस्वसतुन तपवाह कीसेवाल ओगे. ✧ इद बूमते मनदहपा, देवुळि ओनेनाहक तासिस मतद गिर्दातुने सीता कीतोरा; अदिनेनाहक हळ्कनागुता सिक्साता लजातुन ✧ सीता केवा, ओग तान आपतोरा. ✧ इंजेके देवुळता तिनळ बाजे, राजेमे ताकिह कीयलाहि उदतोरा. ✧

3 ओग बूमते मनदहपा, पापि मन्कलोर ओन पकाय विस्व कीस मतोर, अस्के वने केमेन आपतोरा. ✧ मीट वने विस्वसता लोपा बागिसि, आरेम आयमाट, येसुन सीता कीम्हट. ✧

4 पापि मन्कलोर मीक तिपल कीयनस्के, * (येसुहक आतप लेहका,) मीक इंका मीवा जीवा ईयनाह पळ्ठेम आया पोयो. ✧

5-6 तनाडः पिलाड-पेकोर इनजोर, मीवा जीवातुन दीरा ईयलाहि, देवुळि मीवा बाबाल इन्जि, तना साम्रमतगा इतद पोल्लोतुन माण्डतिरा? अद इद्रम मन्हता:

“नावा मगनिन! सामि तना बोरिन-बोरिन जीवा कीस्ता, ओरिन सुद्रे कीस्ताये. ✧

बोरिन-बोरिन तनाडः पिलाड-पेकोर इनजोर मानेम आस्ता, ओर सबेटोरिन सिक्सा ईस्ताये.

अदिनेनाहक अद नीक सुद्रे कीयहपा पास्कमा;

अद नीक तेर्हंतहपा, निमा आरेम आयमा,” ✧

इनजोर रासतद मन्हता.

7 देवुळि मीक तनाडः पिलाड-पेकोर इनजोर, सुद्रे कीस्ता. अदिनेनाहक तिपल वायहपा, देवुळि मीक सुद्रे कीस्ता इनजोर पुन्जि, आपसोर मन्हट. तना पेकान सुद्रे केवोग, बोगाय तपे मन्हतोरा? ✧

8 देवुळि तनाडः सबेटोर पिलाड-पेकोरिन सुद्रे कीस्ताये. ✧ मीक सुद्रे केवेक, मीट पया तानाडः निटमताडः पिलाड-पेकोरिन आयविर. पोर्हकां पिलाड-पेकोरा लेहकाडोरि आवेरिर.

9 मावाडः लोहकने मावाडः तपेर माक सुद्रे कीतोरे. अस्के माट ओरिन मान ईदल. ओरिने अचोन मान ईदल इतेके, मावा पोगोटोग देवुळबाबाल माक सुद्रे कीयहपा, ओनगडा पिसमुळ दोर्किह कीयलाहि, ओना पोल्लोते ओसोय वडिस मनदना गावले.

10 मावाडः तपेर तम्क बेद्रम तेळियिस मता, अद्रम माक गळ्कनेनाहक सुद्रे कीतोरा. मति देवुळबाबाल, माट वने तना लेहकान पवित्र आयना इन्जि, ✧ मावा पायदातेनाहक माक सुद्रे कीस्तोग. ✧

11 देवुळि माक सुद्रे कीयहपा, माक इंजेके गिर्दा वास्ताया? वावो. माक दुकम आस्ता; ✧ मति तान मर्सतोरिहक, पेके पायदा दोर्किहता. आल्सुळलेवा पिसनाह आस्ता; सेतेमते पिसनाह आस्ता. ✧

12 (देवुळता अगदे वितनेके,) मीट कमजोर आतव दंडा कयकना लेहकान, कमजोर आतव मिडाना लेहकान आतोरि! मीट दीरा पोसि जिदते विताट. ✧

13 इके-अके आयवा, विस्वसता सीदा दायनद अगदे ताकसोर मन्हट. ✧ अस्के मियगा विस्वसते कूटप मनवालोर, लेसिस अनवा, तमा विस्वसते मेक्सिस मनदर. ✧

देवुळतुन पास्कनद आयो

14 दुसोर मन्कलोर संगे कलिथिस मनदलाह ऊळाट. ✧ देवुळतेनाहक पवित्रते पिसलाह ऊळाट. ✧ अद्रम पिसवोग बोगे देवुळता ऐं दाय्या पगवोग.

✧ 12:1 12:1 रोम सहतोर 13:12; इपिसतोर 4:22 ✧ 12:1 12:1 1 कुरितोर 9:24,26; पिलिपितोर 1:30; इब्रितोर 10:36 ✧ 12:2 12:2 2:10 ✧ 12:2 12:2 1 कुरितोर 1:18,23; इब्रितोर 13:13 ✧ 12:2 12:2 मिल्तिपितोर 2:8-9; इब्रितोर 2:9 ✧ 12:2 12:2 देवुळताडः पाटाडः 110:1; इब्रितोर 1:3 ✧ 12:3 12:3 योहन 7:7; 1 पत्र 2:23 ✧ 12:3 12:3 गलातितोर 6:9; तोहचीतव पोल्लोडः 2:3 ✧ 12:4 12:4 पापि मन्कलोर मीक तिपल कीयनस्के, “पापमता विस्व मीट लळेम आयनस्के” इद अर्तम वने आया पगयहता. ✧ 12:4 12:4 पिलिपितोर 2:8; इब्रितोर 10:32-34 ✧ 12:5-6 12:5-6 देवुळताडः पाटाडः 119:75; तोहचीतव पोल्लोडः 3:19 ✧ 12:5-6 12:5-6 अय्यल 5:17; बुदाडः पोल्लोडः 3:11-12 ✧ 12:7 12:7 थ्यवस्थाविवरण 8:5; 2 शमएल 7:14; बुदाडः पोल्लोडः 13:24; 19:18; 23:13-14 ✧ 12:8 12:8 1 पत्र 5:9 † 12:8 12:8 सिडि-साखाल आसि पुटिह कीतोरीन, पोर्हका पिलाड-पेकोर इन्हते. ✧ 12:10 12:10 2 पत्र 1:4 ✧ 12:10 12:7-10 1 कुरितोर 11:32 ✧ 12:11 12:11 1 पत्र 1:6 ✧ 12:11 12:11 यशायाह 32:17; याकुब 3:17-18 ✧ 12:12 12:12 यशायाह 35:3 ✧ 12:13 12:13 बुदाडः पोल्लोडः 4:26 ✧ 12:13 12:13 गलातितोर 6:1 ✧ 12:14 12:14 रोम सहतोर 14:19 ✧ 12:14 12:14 रोम सहतोर 6:22

15 मियगडाहि बोगे देवुळि दया कीयनद अगादाहि लेसमाकेग.✧ अद्रमतोग लेसतोग मन्कना विस्वस केवद वीसम, वेल्लाटोरिन तिपल कीसि कळवोग कीस्ता.✧

16 इसकना मगि एसाना लेहकान बोगे साव्वाल कबळ केमाकेग, अहे देवुळतुन मुर्तिय सीता केवप मनमाकेग. ओग तनगा मनदनद माळा मगना अदिकरतुन सीता केवा, उंद प्टाता गुगानेनाहक, अद अदिकरतुन तनतमिहक वमिसीतोग.✧

17 ताना पेके बह आता, अदिन मीट इतेक पुतिरे: तना तपे तन्क बर्कत इयेग इनजोर, ओनगा अतोग; मति तना तपे (वीसा पेकाहक बर्कत ईस मताहकु,) माळा पेकाहक इया पगवोग. एसाल पकाय अळस उळतोग, मति तना चुकतदिन मिळहतलाहि, ओन्क अग दोर्को.✧

18-21 इस्रयेल मन्कलोरिहक देवुळताड अडोड दोर्कतस्के, ओर सीनय मेटातगा जमा आस मतोर; (अद इद बूमते मनदनद कय बोयनद मेटा आंदु,) मेटातगा ओरिहक पका मळगनद किस्सु, ईकळ-गंगा, दूद-मुर्गम दिसता.✧ पका जोरते अकुम ऊरनदु,✧ देवुळता बेरा लेडु, ओरिहक केंज वाता.✧ अद लेडतुन केंजिसि, ओर पका रेयते, देवुळ इद्रम माक वळहकमाकि इन्जि, मोसान कालगडेम अरतोर.✧“मन्कल आयेग, जन्वर आयि, अद मेटातुन इटेटेके, बंडाड उकिस हक्कनद सिक्सा इयनदे,”✧ इनजोर देवुळि उकुम ईस मता. पकाय रेयिस मताहकु, अद उकुमतुन केंजलाह, पगवोर आस मतोर. सीनय मेटातगा आतद पूरा, निटम अचोन रेय वसनाह मता इतेके, मोसाल वने, “नना रेयतुहक साडलाह आतन,”✧ इनजोर इतोग.✧ मति मीट इतेके, इद बूमते मनदनद मेटातगा वाविर.

22 मति मीट सियोन मेटातगा, इतेके देवुळदीपता येस्सलेमतगा वातिर.✧ अद जीवात मनदनद देवुळता सहर आंदु, अगा लेक पगवप मनदनव देवतुल्क गिदाति जमा आताड.✧

23 अडडाड सेतेमतोर मन्कलोराड जीवाना मुडगा मीट कलियतिर. अद मुडगा, सबेटोरिहक देवुळि माळा मगना अदिकर ईता,✧ सबेटोराड पेदिक देवुळता पुस्तकतगा रासतव मन्हताड,✧ सबेटोर (किस्तुना मोकतेनाहकु,) मुर्तिय पापमलेवोर आसि मन्हतोर.✧ मीट सबेटोरा, सबेटविना नेयम कीयनद देवुळतगाने वातिर.✧

24 ओसो देवुळता पूना करलते, माक कलियिह केवाल येसुनगा✧ वातिर. आदमना मगि हाबेल मुय्तोना नेतुर इतेके, (तमदादान बदला एतलाह,) देवुळतुन केयना लेहकान आस मता;✧ मति पूना करलते मीवा पोगोन इल्हकतप मतदु, येसुना नेतुर बारा, ओसोय बेसतलि;✧(अद मीवा पापमतुन मापि कीम इनजोर,) केयना लेहकान आता.✧

25 अदिनेनाहक उसरते मन्हुटु! देवुळ वेहतनदिन पास्कमाट. इद बूमते मतोग, (तना कबूरतोग मोसाना कयदे,) देवुळि कबूर वेहतस्के, ✧ केंजोम इनजोर इस्रयेल मन्कलोर कैगम आतोर. ओर अद्रम कीताहकु, सिक्साताहि पिस पगवोर. इतेके अद इजेके, देवुळदीपते मनवाल (ताना मगना मेटे) माक वेहतहपा, केंजोम इनजोर कैगम आतेके, माट सिक्साताहि बह पिस पगयकल?✧ मुर्तिय पगवल!

26 अद सीनय मेटाताहि वळहकिहपा, ताना लेडते बूम गल्जता;✧ मति इजेके, अद इद्रम पोल्लो विळसता: “ओसो उंद मल्का नना गल्जिह कीकन, इद मल्का सिरप इळता बूमतुने आयो, मति पोगोटा बूमते मनदनव सबेटविन वने गल्जिह कीकन,”✧ इनजोर वेहता.

27 “ओसो उंद मल्का” इनजोर इता. इद पोल्लोताहि, देवुळि तना पुटिह कीतव सबेटविन, गल्जिह कीसि तेंडगा;✧ मति ताना पोगोटा राजेम गल्जो; अद मेलियवा मनदगा इनजोर, बेस-नेहना पुनाह आस्ता.✧

28 माट इद गल्जवद राजेमतोर मन्कलोरल आतल. अदिनेनाहक देवुळतुन जोहर कीसि तान रेयसोर, मान ईसोर, तान्क विचर वातप लेहका मोळककल.✧

29 बह इतेके मावा देवुळि दुमोग-दुमोग कर्विह कीयनद किसलेहकाडा आंदु.✧

✧ 12:15 12:15 2 कुरिततोर 6:1; गलातितोर 5:4; इब्रितोर 4:1 ✧ 12:15 12:15 व्यवस्थाविवरण 29:18 ✧ 12:16 12:16 पुटमुळि 25:27-34 ✧ 12:17 12:17 पुटमुळि 27:36-38 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेमसुळि 19:12,16-20; 20:18; व्यवस्थाविवरण 4:11; 5:22 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेमसुळि 19:16,19; 20:18 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेमसुळि 19:19; व्यवस्थाविवरण 4:12 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेमसुळि 20:19; व्यवस्थाविवरण 5:25; 18:16 ✧ 12:18-21 12:18-21 पेमसुळि 19:12-13 ✧ 12:18-21 12:18-21 व्यवस्थाविवरण 9:19 ✧ 12:18-21 12:18-21 2 कुरिततोर 3:9 ✧ 12:22 12:22 गलातितोर 4:26; पिलिपितोर 3:20; इब्रितोर 11:10,16; 13:14; तोहचीतव पोल्लोड 14:1 ✧ 12:22 12:22 यहसाल 14 ✧ 12:23 12:23 पेमसुळि 4:22 ✧ 12:23 12:23 लुकाल 10:20 ✧ 12:23 12:23 10:14; 11:40; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 ✧ 12:23 12:22-23 पुटमुळि 18:25; देवुळताड पाटाड 50:6; 94:2; इपिसुसतोर 2:19 ✧ 12:24 12:24 1 तिमोति 2:5; इब्रितोर 8:6,8; 9:15 ✧ 12:24 12:24 पुटमुळि 4:10; इब्रितोर 11:4 ✧ 12:24 12:18-24 2 कुरिततोर 3:7-13 ✧ 12:24 12:24 9:19; 10:22; 1 पत्र 1:2 ✧ 12:25 12:25 1:1 ✧ 12:25 12:25 2:3-4; 3:12; 10:28-29 ✧ 12:26 12:26 पेमसुळि 19:18; न्यायिचो 5:4-5 ✧ 12:26 12:26 हानो 2:6 ✧ 12:27 12:27 यशायाह 34:4; 54:10; 1 कुरिततोर 7:31; इब्रितोर 1:11-12; 2 पत्र 3:10 ✧ 12:27 12:27 दानियेल 2:44; इब्रितोर 13:14; तोहचीतव पोल्लोड 21:4 ✧ 12:28 12:28 रोम सहरतोर 12:1; इब्रितोर 13:20-21; 1 पत्र 1:17 ✧ 12:29 12:29 व्यवस्थाविवरण 4:24; 9:3; यशायाह 33:14; 2 तिसलुनितोर 1:8; इब्रितोर 10:27; 2 पत्र 3:7

13

देवुळतुहक विचर वानाह बह पिसना

1 मीट उंदिय लोतोर लेहकान, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर मन्हटु.☆

2 अगदुहक अनवालोर विस्वसिर मियगा वातेके, ओरिन पुनवेक तेला, बेस ऊळाटु.☆ बह इतेके, इद्रम कीसि उच्चुर मन्कलोर पुनवालेवाये, देवतुल्किहक वने जावा-एगा कीसीतोर.☆

3 (तमा विस्वसतेनाहक) जेलते मनवालोरिन माण्डमाट.☆ मीट वने ओरा संगे जेलते मनदना लेहकान विचर कीम्हटु. (तमा विस्वसतेनाहक) उच्चुर मन्कलोर तिपल आस्तोर, मीट कुदि तिपल आतप लेहका, ओरिन सीता कीम्हटु.☆

4 देवुळि सबे रीतिनाड सिङ्गि-साद्याल कबस्क केवालोरिन नेयम कीयगा.☆ अदिनेनाहक मुते-मुजो देवुळता मुनेह किरिया कीतपु, ऐगेन सेतेमते मनदना गावले.☆

5 देवुळि कुदि इद्रम इता:

“नना नीक बेस्केन विळसोन;

नीक बेस्केन अय केवा मनोन,”☆

इनजोर इता.☆ अदिनेनाहक मीट कोताना लालुसते मनमाट. मियगा बाताल मन्हटा, तानवटेन गिर्दीते मन्हटु.☆

6 देवुळि इताहकु, माट वने

“सामि नाक सायता कीस्ता;

नना बेस्केन रेयोन;

माने-मन्कल नाक बाताले कीया पगवोग,”☆

इनजोर दीराते इनदा पगयहनल.

7 मीक देवुळता पोल्लोतुन वेहचि, अग तोहतोरिन सीता कीम्हटु. ओरा ताकमुळतुन विचर कीस ऊळाट; ओर देवुळता पोगोन आकि एवनाह विस्वस तासिस मतप लेहकान, मीट वने विस्वस तासाट.☆

8 येसु किस्तु मुने वने, इंजेक वने, अमेसा-अमेसातुहक बेस्केन वने, बदलेम आयवाल आयोग.☆

9 अदिहक बोगाय वासि, मीट पुनवव, पूनाड पोल्लोड कागहचि, मीक देवुळता सेतेम पोल्लोताहि लेसिह कीयलाह एमाटु.☆ इव तिनदनव, इव तिनवव इनजोर मन्कलोर वेहतनव अडोन केंजताहक आयो;☆ मति देवुळि मीक दया कीताहकु, मीवा जीवा मेकनद बेसु.☆ अद्रमताड अडोन केंजिसि ताकवालोरिहक बातालाय दोर्कताया? बाताले दोर्को!

10 (येसु डोलिस मन्चि, तना नेतुर ईतदिन विस्वस कीतल. तान विस्वस केवालेवा, मीसानाड अडोना इसबते, सेवा केवालोर बूमयालोरिहकु, मावा बर्कततगा कलियलाह अदिकर इले.☆

11 पापमतुन मायिह कीयलाहि, जन्वर्कना मोक ईस्तोर. मोक ईतापया, पेर्माल नेतुरतुन सबेटक पवित्र गुडटगा ओस्तोग; अविस्कनाड मॅडुस्किन बार, तमा डेरता अबर बोळिसहतोर.☆

12 अद्रमलेहकाने येसु वने, तना नेतुरते मन्कलोरा पापमतुन एडिह कीयलाहि,☆ येस्सलेम सहरता पलते, तिपल आसि डोलतोग.

13 इंजेक माट वने, ओग लजा अरतप लेहकान, लजा अरयकल.☆ ओना संगे पलते दायना लेहकान, (पाळना करलता नोमळतुन विळिससि, अद करलतुन नोमवालोर मुनेह) कदरलेवा मनदलाह, माट तयर आयकल.*

14 इद्र बूमतगा माक अमेसातुहक मनदलाह, बेदे नागा इले. माट कोनि इंजेके पोगोटा सहरते मनदकल इनजोर, ताना अग ऊळिहनल.☆

15 अदिनेनाहक माट येसु कीतदिन सीता कीसि, देवुळतुन अमेसा जोहर कीयिड. मावा तोडटे ताना पेदिर पोयतकल. इद्र तानेनाहक मोक ईतप लेहकान आस्ता.☆

☆ 13:1 13:1 रोम सहरतोर 12:10; 1 तिसलुनितोर 4:9; 1 पत्र 1:22 ☆ 13:2 13:2 मत्थ्याल 25:35; गलातितोर 4:14; 1 पत्र 4:9; 3 योहन 5 ☆ 13:2 13:2 पुरुमुळि 18:1-5; 19:1-2 ☆ 13:3 13:3 मत्थ्याल 25:36; कुलुसितोर 4:18; शुक्रितोर 10:34 ☆ 13:3

13:3 रोम सहरतोर 12:15 ☆ 13:4 13:4 1 कुरिततोर 6:9,18-20; 1 तिसलुनितोर 4:6 ☆ 13:4 13:4 बुदाताड पोल्लोड 5:15-20; 1 कुरिततोर 7:2-5; 1 तिमोति 4:3 ☆ 13:5 13:5 व्यवस्थाविकरण 31:6,8; यहोशू 1:5 ☆ 13:5 13:5 2 कुरिततोर 4:9 ☆ 13:5

13:5 लुकाल 3:14; कुलुसितोर 3:5; 1 तिमोति 3:3; 6:6 ☆ 13:6 13:6 देवुळताड पाटाड 118:6; 56:11 ☆ 13:7 13:7 6:12; 1 पत्र 4:11 ☆ 13:8 13:8 2 कुरिततोर 1:19; शुक्रितोर 1:12; यहूदाल 25 ☆ 13:9 13:9 इपिससतोर 4:14 ☆ 13:9 13:9 कुलुसितोर

2:16; शुक्रितोर 9:8-10 ☆ 13:9 13:9 कुलुसितोर 2:7 ☆ 13:10 13:10 1 कुरिततोर 10:18; शुक्रितोर 8:5 ☆ 13:11 13:11 पेरुमुळि 29:14; लैव्यव्यवस्था 4:12,21; 9:11; 16:27 ☆ 13:12 13:12 इपिससतोर 5:26; शुक्रितोर 9:12,14; 10:9-10 ☆ 13:13

13:13 लुकाल 9:23; शुक्रितोर 11:25-26; 12:2 * 13:13 13:13 इद्र सीटि यहूदि विस्वसिरिहक रासतद माता. ओर पाळना करलतुन विळिसतेके, अद करलतुन नोमवालोर यहूदि, ओर विस्वसिरिन जेक तासेर. अह आसि, ओर विस्वसिरिहक तमाय जाततोर कदर दोर्को अवालि. ☆ 13:14 13:14

10:34; 11:10,16; 12:22,27 ☆ 13:15 13:15 यशायाह 57:19; होशे 14:2; रोम सहरतोर 12:1

16 ओसो बेसताड कबस्क कीयनदिन, आपुना मादुन ओर्विहक-ओर्वोग त्सनदिन, विळसमाट. ✧ इव वने देवुळतेनाहक मोक ईयना लेहकान मन्हताड. इविस्कने अद गिर्दा आस्ता. ✧

17 मीवा मुडा मुक्यालोर, मीवाड जीवना राका कीस्तोर. तमा कीयनद इद कबळता लोप्पा, ओर देवुळतुहक इसब ईयनुर. ✧ अदिनेनाहक इद कबळतुन ओर नारजते आयो, मति गिर्दाते कीयनाह, ओरा पोल्लोते वरेम आस मन्हट. ✧ ओर नारज आस कीतेके, मीक बाताले पायदा दोर्को आयगा.

18 माट कसुरलेवप ताकिहनेम इनजोर, मावा जीवा पुन्हता. ✧ सबे पोल्लोने माट देवुळतुहक ओप्पनाह कीयलाह ऊळिहनेम. ✧ इदिनेनाहक मयेनाहक पार्तना कीसोर मन्हट. ✧

19 मियगा चट्टिपट वायलाह नाक आग दोर्कि इनजोर, पार्तना कीसोर मन्हट इन्जि, नना मीक अर्जि कीयहनन. ✧

20-21 सुकम ईयनद देवुळि, तना विचर कीतप लेहका मीट कीयनाह, मीक सबे बेसताड पोल्लोड ईयि. ✧ येसु किर्स्तुना मेटे, मावा ताकमुळतगा तान्क विचर वातव पोल्लोड आयिड. ✧ किर्स्तु येसुना नेतुरता मेटे, देवुळि मावा संगे अमेसातुहक मनदनद पूना करलतुन निल्पिह कीयलाह आता. ✧ इद पूना करल नितना इन्जि, देवुळि येसुन ओसोवने हामुरताहि जीवा अर्हता, ✧ इद्रमि येसु किर्स्तु मावा बेरोग कोपाल आतोग. ✧ ओने मन्कलोर अमेसा-अमेसातुहक मान ईयिर. आमेन. ✧

आक्रिताड पोल्लोड

22 मावोर विस्वसिरि! नना मीक बेरा लाट सीटि रासोन. ✧ नना मीक बुदि कागहचि, रासतद पोल्लोतुन सीता कीसोर केजाट इन्जि, मीक अर्जि कीयहनन. ✧

23 मावा एगेदोग तिमोति जेलताहि पेसतोग, इदिन मीट पुनदना इन्जि, कबुर वेहतहनन. ओग इगा चट्टिपट एवतेके, माट एगे मियगा वायकोम.

24 मीवाड मुक्यालोर सबेदोरिन, ओसो मियगडोर देवुळता मन्कलोर सबेदोरिन, जय येसु इन्हट. इतालिया पटटोर विस्वसिरि, ✧ मीक जय येसु इनदलाह आतोर.

25 देवुळता देयवा मीट सबेदोरगा मनि. आमेन.

✧ 13:16 13:16 रोम सहरतोर 12:13 ✧ 13:16 13:16 पिलिपितोर 4:18 ✧ 13:17 13:17 यशायाह 62:6; यहजेकेल 3:17; बळयिर 20:28 ✧ 13:17 13:17 1 कुरिततोर 16:15-16; 1 तिसलुनितोर 5:12-13 ✧ 13:18 13:18 बळयिर 24:16; 1 तिमोति 1:5 ✧ 13:18 13:18 2 कुरिततोर 1:12 ✧ 13:18 13:18 1 तिसलुनितोर 5:25 ✧ 13:19 13:19 पिलेमोन 22 ✧ 13:20-21 13:20-21 रोम सहरतोर 15:33; 2 तिमोति 3:17; 1 पत्र 5:10 ✧ 13:20-21 13:20-21 पिलिपितोर 2:13; इब्रितोर 12:28; 1 योहन 3:22 ✧ 13:20-21 13:20-21 यशायाह 55:3; भिर्याह 32:40; यहजेकेल 37:26; जकर्याह 9:11; इब्रितोर 10:29 ✧ 13:20-21 13:20-21 बळयिर 2:24 ✧ 13:20-21 13:20-21 यशायाह 63:11; योहन 10:11 ✧ 13:20-21 13:20-21 रोम सहरतोर 11:36 ✧ 13:22 13:22 1 पत्र 5:12 ✧ 13:22 13:22 3:1 ✧ 13:24 13:24 बळयिर 18:2

याकुब रासतद सीटि

याकुब इतेके येसुसामिना तमोग ओबोर्गो मतोग. (पुटमुळि पुस्तकते वावाल इसकना मगि याकुब, वेग आयोग. किर्स्तुना बळयि योहनना दादाल याकुब, वेग वने आयोग.) येसुसामि डोलिस जीवा अरतापया, याकुबिहक दिसतोग. अद तुकने बहे, याकुब ओन देवुळ लोहतोग किर्स्तु आंदोग इनजोर, विस्वस कीतोग; मुने ओग येसुन नमोग आंदोग (योहन 7:5). कीसि पया, ओग येसुलेम सहरतोर यहुदि विस्वसिरा मुक्याल मन्जि, देवुळता सेवा कीदोग. अस्के सबेटोर यहुदि विस्वसिर, लोकरा विस्वतेनाहक, दुसाड-दुसाड देसेहकने बिरोबटो आस मतोर. ओर विस्वसिर तिपल्कने दीरा पोस मनदलाहि, इद सीटटुन रासतोग.

याकुब इद सीटटुन रासतद कालमते, वेलाटोर यहुदि विस्वसिर गरिब मतोर, ओरगा ओसोय कमि जागा-बूम मता. वेलाटोर यहुदि विस्वसिर कुल-बूत अन्जि पिसवालोर मतोर. मति उय्तर बोर-बोर लोकर पका साक्कर मतोर; नाहक-नाहक अन्जि, दंदा कीदुर. विस्वसिरगा वेलाटोर लोकर साक्किहक बारा मान ईदुर, मति गरिब लोकरिहक कदर एवोर आंदुर. विस्वसिराड इद्रमताड गल्लिन सुद्रे कीयलाहि, याकुब इद सीटटुन रासतोग.

“मीट देवुळता पोल्लोतुन सिरप केव्कने केंजवालोरीरे आयमाट, मति अद्रमलेहका ताकवालोरीर वने आम्हट. सिरप केंजवालोरीरे बार मतेके, मीट कुदतुने नाळेह कीय्हनिर,” इन्जि याकुब रासतोग (1:22). नेंड वने वचन बेस पुहनन इनवालोर वेलाटोर तिरिथितोर, मति वचन वेहतप ताकोर. निमा देवुळता पोल्लो वेहतप ताकतिन इतेके, दुसोर वने नीक ऊळिसि येसुनेके वायनुर.

याकुबनेनाह जोहर

1 नना याकुबनन, * देवुळता ओसो किर्स्तु येसुसामिना सेवकनन आंदन. * मावा इम्येल लोकर बारा कूळिनोर, दुसाड-दुसाड देसेहकने बिरोबटो आसि मनवालोर, * सबेटोर विस्वसिरिहक नयेनाह जोहर! *

देवुळतुन विस्वसते ताल्हकना

2 मावोर विस्वसिरि, मियगा बेस्के मीवा आसातुन देहतनव अलग-अलग रीतताड पोल्लोड वायनुड, अस्के मीट पका गिर्दा आम्हट. *

3 बेस्के मीट विस्वसते मन्जि ओरम आयविर, अस्के मीक दीरा पोयतनद लाव दोर्किहता इनजोर पुनदकिर. *

4 मीट आक्रि एवनाह दीरा पोस मन्हट, अस्के मीवा विस्वस बेस मेग्का. * ओसो मीवा ताकमुळतगा बाताले कमि आयो आयागा. *

5 मियगडाह बोन्क बुदता कमि मन्हता, ओग देवुळतुन ताल्हकेग, अस्के देवुळ ओन्क ईयगा. * बाराहक इतेके, तान ताल्हकवालोर कतमतोरिहके, अद नारज केवा लेकालेवा ईस्ता. *

6 मति ताल्हकनेके, पूरा आसा देवुळतगान मनदना गावले. ताल्हकिहपा मुर्तिय रेंड विचर्क आयना आयो. * बह इतेके, रेंड विचर्कनोग मन्कल, वळयते ईनाह-आनाह वायनव समदुरतगडाड लचकाना लेहका मन्हतेग. *

7 अद्रमतोग मन्कल देवुळतगडाह नाक बातालाय दोर्कगा इन्जि, विचर वने केमाकेग.

8 ओग रेंड विचर्कनोग मन्कल आंदोग, * बेद कीतिकाय मुर्म अरनाह केवोग.

देवुळ ईयनद कदरतेनाहक गिर्दा आयना

9 देवुळि तना मुनेह माक कदर ईता इनजोर, कदरलेवोर विस्वसिर गिर्दा आयना गावले. *

10 साक्कर लोकर बार, रोंडाताग प्यनद पुंगेगाता लेहका वागिस माथितोर. * अदिनेनाहक (देवुळि साक्किर्कन उड्लोर कीयहपा,) “देवुळ माक उड्लोर कीयगा” इनजोर तेला, ओर गिर्दा आयि! †

* 1:1 1:1 बळयिर 12:17 * 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीत्स 1:1-4 * 1:1 1:1 योहन 7:35; 1 पत्र 1:1 * 1:1 1:1 येसु पुटदिहक रेंड अजर्क वर्सना मुने, अन्नम म्युतोग मतोग, ओना मगि इसक, इसकना मगि याकुब इनवाल आंदोग. याकुबना दुसा पेदिर इम्येल आंद, वेनगडाहि बारा माक पुटोर, ओर इम्येल लोकरा बारा कूळिनोर पेदामुतोर आंदुर. येसु देवुळदीपते तडतापया, इम्येलतोर बारा कूळिनोर यहुदि विस्वसिर, लोकरा विस्वतेनाहक दुसाड-दुसाड देसेहकने बिरोबटो आस मतोर. ओर विस्वसिनाहक इद सीटटुन याकुब रासतोग. * 1:2 1:2 मत्याल 5:12; याकुब 5:11; 1 पत्र 1:6

* 1:3 1:3 लुकाल 21:19; रोम सहरतोर 12:12; इब्रितोर 6:12; 1 पत्र 1:7 * 1:4 1:3-4 2 पत्र 1:6 * 1:4 1:4 कुलसितोर 4:12

* 1:5 1:5 1 राजा 3:9-12 * 1:5 1:5 मत्याल 7:7 * 1:6 1:6 मत्याल 21:21; मार्कल 11:23; याकुब 5:15 * 1:6 1:6 इमिस्सतोर 4:14 * 1:8 1:8 4:8; 2 पत्र 2:14 * 1:9 1:9 लुकाल 14:11 * 1:10 1:10 यशायाह 40:6; 1 पत्र 1:24-25

† 1:10 1:10 याकुबना पुस्तकते बेगा बेगा साक्किर्कना पोल्लो वास्ता, अद अविस्वसिरा लोप्पाडा पोल्लो मन्हता.

11 पोळद पेसतस्के पका एद तेगयहता, अस्के पका एद दलिंगिसि, रौडा वतिहता. ओसो ताना पुगेग वने ऊसिहता. ऊसतापया ताना सोबा मारिहता. ✧ अद्रमलेहकाने साव्कर लोकुर वने, तमा कमयता पेगेके अन्ज-अनजि बूळेम आयनुरे.

देवुळि बोने पापमते अरयनाह केवो

12 पापमते अर्हतनव पोल्लोड वातेक तेला, बोर लोकुर विस्वसते मेगिसि निच मन्हतोर, ओर देव्यतोऱ, ✧ ओर दीरा पोसि देवुळतुन विळ्स्वाहाक, ओरिहक देवुळतेनाह अमेसाता पिसमुळता इनम दोर्काग. ✧ बह इतेके, नाक बोर जीवा कीस्तोर, ओरिहक अद अमेसाता पिसमुळता इनम ईकन इन्जि, देवुळि पोल्लो विळिसस मता. ✧

13 बेस्के पापमते अर्हतनव पोल्लोड वास्ताड, अस्के देवुळिये नावा पट ऊळिहता इनजोर, बेस्केन देवुळता तप तोहतना आयो. बाराहक इतेके, लाग्वा विचर कीसि, देवुळता पट ऊळनद आयो, अहे देवुळ वने पापम कबळ कीयेग इनजोर, बोनाय पट ऊळो.

14 मति मन्कना लालुसिये ओन नाळेह कीसि तनेके गुजिहता, गुजिसि ओन तनगा एकिह कीसि, पापम कीयनाह कीस्ता.

15 पया (आंचाल नेलाड हक्विस रिक्म आयना लेहका,) मन्कना जीवातगा लालुस वने बेसिसि, पापमतुन पुटिह कीस्ता. ✧ पया अद पापम बेसिसि, आक्रिते ओन देवुळताह एगिह कीस्ता. ✧

16 मावोर विस्वसिरि! मीट इद्रमलेहका देवुळता तप तोहचि, नाळेम आयमाट.

17 बाराहक इतेके पोळदतुन, नेलातुन, उकानु पुटिह कीतोग देवुळबाबानगडाह, ✧ सभे बेसताड माचलेवबु बर्कत्कु वास्ताड. ✧ मति (पोळदता, नेलाता वेहच बेद्रम एक्वा-तक्वा मिळ्न्दसोर दास्ता, अद्रमलेहकाडा मावा देवुळ आयो. ✧) ताना गुम बेस्केन मिळ्न्दो. ✧

18 माट देवुळता सेतेमता कबुरता मेटे, पूना पुटमुळ दोर्किह कीतल. ✧ इद्रम आयि इनजोर, देवुळि मुनेन विचर कीस मता. अद विचर मतपु, इद्र बूमतगा पुटिह कीतव सबेटविनगडाह, मुने माके पूना जीवा ईसि, तनेनाहक अलग कीस तासता. ✧

देवुळता पोल्लो केंजतप ताकन्दे

19 मावोरि! मीट सबेटोरि बेस उसरते केंजना गावले, वळ्ळकलाह कंद्रेम आयना आयो, ✧ ओसो चट्टिपट ओड वने आयनद आयो, ✧ इव पोल्लोन सीताते तासाट.

20 बाराहक इतेके मन्कना ओडु, देवुळता सेतेम अगदे बोने ताकिह कीया पगवो. ✧

21 अदिनेनाहक मीवा जीवाताडोहि सभे रीतिना माचतुन, ओसो लाग्वाड कबस्किन, जेक कीम्हटु. ✧ कीसि देवुळ मीवा जीवातगा ओम्सतद पोल्लोतुन, कुलुल बुदते मोन्हटलाह ईम्हटु. अद पोल्लो मीक पिसिह कीया पगयहता. ✧

22 मीट देवुळता पोल्लोतुन सिरप केळ्कने केंजवालोरिरे आयमाट, मति अद्रमलेहका ताकवालोरिरे वने आम्हटु. ✧ सिरप केंजवालोरिरे बार मतेके, मीट कुदतुने नाळेह कीय्हनिर.

23 बोग देवुळता पोल्लोतुन केंजलाह केंजिहतोग, मति अद्रमलेहका ताकोग इतेके, ओगु तना मोकमतुन अद्रमतगा बेस ऊळवाना लेहका मन्हतोग.

24 ओग तन्क अद्रमतगा ऊळिहतोग, मति अबर अतस्के, नना बेद्रम दिसिहन्नन इनजोर, तना मोकमतुन अस्केने माण्डिहतोग.

25 मति बोग पापमताहि विळिसह कीयनव, ✧ चुकवालेवा ताकिह कीयनव, देवुळताड अडोन बेस सीता कीसोर, अविस्किन माण्डवालेवा, अडोड वेहतप केवाल मन्हतोग, ✧ अद्रम कीसोर मनेके, देवुळि ओन्क देव्या ईयगा. ✧

देवुळतुन गिर्दा कीयनद पोल्लो

26 इजेके मियगा बोगाय मन्कल, नना देवुळता संगे कर्तुळते महन्न इनजोर इन्हतोग, मति तना वेजेटुन आब्रे केवा, तना तन्के नाळेह कीस्तोग, अद्रमतोगा कर्तुळतनम उगसताये आंदु. ✧

27 मति मूरा-मूरि पिलाड-पेकोरा, ओसो रांडे आस्कना तिपलतुन ऊळिसि, ओरा सायता कीयना. ✧ ओसो इद्र दुनियाताड सभे लाग्वाड कबस्कनगडाहि, कुदतुन जेक तासना, ✧ इद्रमताये ताकमुळ मावा देवुळबाबाना विचरते, तपलेवद निटमता कर्तुळ

✧ 1:11 1:11 यशायाह 40:7-8 ✧ 1:12 1:12 लूकाल 6:22; याकूब 5:11 ✧ 1:12 1:12 रोम सहरतोर 5:4 ✧ 1:12 1:12 पेसमुळि 20:6; 1 कुरिततोर 2:9-10; 9:25; याकूब 2:5 ✧ 1:15 1:15 अय्यब 15:35; देवुळताड पाटाड 7:14; यशायाह 59:4 † 1:15 1:15 ओन देवुळताह एगिह कीस्ता मोदुल कागिदते "हामरुन पुटिह कीस्ता". ✧ 1:15 1:15 रोम सहरतोर 5:12 ✧ 1:17 1:17 देवुळताड पाटाड 136:7; 1 तिगोति 6:16 ✧ 1:17 1:17 3:17 ✧ 1:17 1:17 1 योहन 1:5 ✧ 1:17 1:17 मलाकी 3:6; 2 तिगोति 2:13 ✧ 1:18 1:18 2 कुरिततोर 6:7; इपिसुसतोर 1:13; 2 तिगोति 2:15; 1 पबु 1:3 ✧ 1:18 1:18 तोहचतव पोल्लोड 14:3-4 ✧ 1:19 1:19 बुदताड पोल्लोड 10:19; 17:27 ✧ 1:19 1:19 बुदताड पोल्लोड 16:32; सभोपदेशक 7:9 ✧ 1:20 1:20 मय्याल 5:22; इपिसुसतोर 4:26 ✧ 1:21 1:21 इपिसुसतोर 4:22 ✧ 1:21 1:21 कुलुसितोर 3:16; याकूब 5:20 ✧ 1:22 1:22 मय्याल 7:24-27; रोम सहरतोर 2:12-13; याकूब 2:14-20 ✧ 1:25 1:25 योहन 8:32; गलातितोर 2:4; याकूब 2:12 ✧ 1:25 1:25 गलातितोर 6:2 ✧ 1:25 1:25 योहन 13:17 ✧ 1:26 1:26 देवुळताड पाटाड 39:1; 141:3; याकूब 3:2-12 ✧ 1:27 1:27 यवस्वब्रविक्वण 14:29; अय्यब 31:16-17,21; देवुळताड पाटाड 146:9; यशायाह 1:17,23 ✧ 1:27 1:27 रोम सहरतोर 12:2; तीतुस 2:12; याकूब 4:4; 2 पबु 1:4

आंदु. ✧

2

बोनाय मोकम ऊळिस ताकना आयो

1 मावोरि! मीटु देवुळता डीसाते मनवाल, मावा सामि येसु किस्तुन विस्वस कीतिर. अदिनेनाहक बोनाय मोकम ऊळिस बह ताकमाट. ✧

2 मीट सीता कीस ऊळाट, मीवा पार्तानातगा ओर्वीग मन्कल बंगरताड मुदाड केमि, बेसता मलयळि केमस वावेग. ओसो दुस्रोग गरिब मन्कल बार कळ्जतद जगा केमस वावेग.

3 बेसता जगा केगतोन ऊळिस, “इगा बेरोर उदनद जागातगा उदा!” इनजोर इनेरि, गरिब मन्कन बार, “इगा निच मन रा! उदना इतेक बार नेल उदा,” इनजोर इनेरि.

4 इद्रम कीसि, लाग्वाड विचर्कने मीवाय नडुम उडुलोर-बेरोर इनजोर, मोकम ऊळिस ताकवालोरि आयविरा? ✧

5 मावोर विस्वसिरि, केजाट! इद दुनियातोगा इसबते बोर गरिबते मन्हतोर, ओरिन विस्वसते बेरोर कीयलाह, देवुळि आचताया, आचो? ✧ नावा राजेम भियेनाहके आयगा इन्जि, देवुळि तन्क जीवा केवालोरेंनाहक पोल्लो विळिसस मता इन्जि पुतिर; ✧ अदे राजेम गरिबतोर विस्वसिरिहक आयगाया, आयो? ✧

6 मीट बार गरिब मन्कलोगा कदर रेहतिर. ✧ मति मीक मुळहवालोर, ओसो पंचतगा इळिसस ओयवालोर, साक्कर मन्कलोर ओयो रा?

7 ओसो पिसिह केवाल किस्तुना बेसता पेदिर मीक अरता, ✧ अद पेदिरतुन वने पास्कवालोर, वेरे साक्कर मन्कलोर आयो रा?

8 ओसो निटम मीट देवुळता राजेमताड अडोड माळतिर इतेके, पका बेस कीय्हनिर. ✧ देवुळता साङ्गम वेहतपु, निमा कुदतुन जीवा कीतपु, दुसोरिन वने जीवा कीम. ✧

9 मति दुसोन उडुलोग-बेरोर इनजोर ऊळतिर इतेक मात्रम, मीट पापम कीय्हनिर. ✧ पया देवुळताड अडोनु माळवद कसुर, मीवा पोगोन उदगा.

10 बोगाय मन्कल देवुळताड अडोड पूरा माळिसाय मति, उंदाय अडोतुन तपतोग इतेके, ओग अडोना पूरा साङ्गम माळवदिना कसुरतोग आस्तोग, ✧ पुनविरा?

11 बह इतेके साट्याल कबळ कीयनद आयो ✧ इनजोर वेहतदे देवुळि, दुसोन हक्कनद आयो ✧ इनजोर वने वेहता. निमा साट्याल कबळ केविन, मति हक्कतिन इतेके, निमा अडोन माळवोनिन आय्हनिन.

12 मीक पापमताहि विळिसह कीयनव देवुळताड अडोनु माळतिरा, माळविरा? ✧ अविस्कना इसबते, देवुळ मीवा नेयम कीयगा. अदिहकु मीवा तोडताड पोल्लोड, मीवाड कबस्क, अव अडोड वेहतप मनिड.

13 बह इतेके, बोग दुस्रो पोगोन दया केवोग, देवुळ वने नेयम कीयनद दियाते, ओना पोगोन दया केवो आयगा. मति दया केवालोर मन्कलोर, नेयमतुहक रेयोर आयनुर. ✧

बेसताड कबस्क केवेके, विस्वस उगसताये

14 मावोर विस्वसिरि! बोगाय मन्कल किस्तुन विस्वस कीय्हनन इनजोर वेहेग, मति तना विस्वसतुन तोहतलाह, बेसताड कबस्क केवोग इतेके, ओना विस्वसता बाताल पाय्दा आयगा? ✧ बह इद्रमता विस्वस ओन पिसिह कीया पगयहताया?

15 इंजेके बोगाय विस्वसि मन्कल नियगा वास्तोग, ओन्क ईर्दमते केगयलाह गेदेड इलेड, दिनम तिनदलाह तिडि वने आलो. ✧

16 अस्के निमा ओन ऊळिसि, “सुकमते अन! देवुळि नीकु बेस मलडनाड गेदेड ईयि! पोटामेंड पंजनाह गाटो ईयि,” इनजोर इहनिन, मति ओना मेंदुहक बेव गर्ज मन्हताड, अव ओन्क एविन इतेके, ताना बाताल पाय्दा? ✧

17 इद्रमलेहका विस्वस कीसि, बेसताड कबस्क केवेक अचोन, मीवा विस्वस बाताल कबळता? ✧

18 बोगाय नाकु “नियगा विस्वस मन्हताया?” इनजोर इनेग. नना इतेक “नना बेसताड कबस्क केवानन. निमा बेसताड कबस्क केवाये, नीवा विस्वसतुन नाक तोहतहनिन. नना बार बेसताड कबस्कनेने, नावा विस्वसतुन तोहतकन,” ✧ इनदकन.

✧ 1:27 1:27 2 पत्र 3:14 ✧ 2:1 2:1 बळयि 10:34 ✧ 2:4 2:4 योहन 7:24 ✧ 2:5 2:5 अय्युब 34:19; लुकाल 12:21; 1 कुरितोर 1:27-28; तोहचीतव पोल्लोड 2:9 ✧ 2:5 2:5 1:12 ✧ 2:5 2:5 लुकाल 6:20 ✧ 2:6 2:6 1 कुरितोर 11:22 ✧ 2:7 2:7 बळयि 11:26; 1 पत्र 4:16 ✧ 2:8 2:8 मत्थाल 7:12 ✧ 2:8 2:8 लैय्यव्यवस्था 19:18; रोम सहरते 13:8-9 ✧ 2:9 2:9 बळयि 10:34 ✧ 2:10 2:10 मत्थाल 5:19; गलातितोर 5:3 ✧ 2:11 2:11 पेमसुळि 20:14; व्यवस्थाविकरण 5:18 ✧ 2:11 2:11 पेमसुळि 20:13; व्यवस्थाविकरण 5:17 ✧ 2:12 2:12 गलातितोर 6:2; याकूब 1:25 ✧ 2:13 2:13 मत्थाल 5:7; 18:32-35; लुकाल 6:37; याकूब 3:17 ✧ 2:14 2:14 1:22 ✧ 2:15 2:15 मत्थाल 25:35-36; लुकाल 3:11 ✧ 2:16 2:16 1 योहन 3:17-18 ✧ 2:17 2:17 गलातितोर 5:6 ✧ 2:18 2:18 मत्थाल 7:16-17; लुकाल 6:43-44

19 इंजेके देवुळि उंदिय मन्हता इनजोर, मीट विस्वस कीतिर बेसे. ✨ मति देयहक वने मीवा लेहका अद पोल्लोतुन विस्वस कीस्ताड, ओसो (देवुळ माक सिक्सा इयागा इनजोर,) रेयिसि साडिहताड. ✨

20 एय बुदलेवोग मन्कनिन! बेसताड कबस्क केवालेवा, वेट विस्वस बाताले कबळता आयो! इचोन वने पुनविना? ✨

21 अद्रमे मावा पैदाम्युतोग अब्रहम, देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तना मगि इसकिन मोक इयलाह गर्थातगा तासतोग! ✨ ओग अद्रम कीसि, तना विस्वसतुन तोहतस्के, देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता इनजोर, ✨ इद पोल्लोतुन मीट बेस पुहिनर.

22 ऊळाट, ओना विस्वस ओसो ओग कीतव कबस्क कलियिस मताड, ✨ ओनाड कबस्कनेन ओना विस्वस करल दिसता.

23 इद्रमलेहका अब्रहम म्युतोग देवुळता पोल्लोतुन नमतोग, अस्के देवुळि ओन सेतेमतोनिन इता ✨ इनजोर, देवुळता साभ्रमतागा रासतद इद पोल्लो करल दिसता. ओसो अब्रहमिन देवुळता गोततोग ✨ इनजोर वने इंदुर.

24 अदिहक सिरप विस्वस कीतेकेन आयो, मति बेसताड कबस्क कीतेकेने, देवुळि माकु सेतेमतोरिर इन्हता इनजोर, माक तेळियिहता.

25 अद्रमे राहब पेदिरता बोगे आंचाना पोल्लोतुन पुतिरि. (ताना सहरतुन ऊळलाह अनज मतोर,) इसयेलतोर आयडाड गुंजवालोरिहक, अद आंचाळ तना लोते मकलाहि जागा ईता. अह कीस पया (ओरिन बोरे ऊळवस्के,) दुष्या अगदे मल्हच लोहचीता. ✨ अद अद्रम (देवुळतुन विस्वस कीसि,) इद कबळ कीताहकु, देवुळता मुनेह अद सेतेमतद आता. ✨

26 निट्टेमे बेद्रम ऊकुरलेवा मेंदुल डोलिहता, अद्रमलेहकाने बेसताड कबस्क केवालेवा, विस्वस वने डोलिस मन्हता.

3

मन्कना वेंजेग

1 मावोर विस्वसिरि! मियगडाहि वेल्लाटोरिर मात्रम, विस्वसिरिन काहतनद कबळ कीकोम इनजोर, विचर केमाट! बाराहक इतेके, माट काहवालोरीन देवुळि पका कळकते नेयम कीयागा, ✨ इदिन मीट इतेक पुतिरि.

2 माट सबेटोरल ऊक-ऊके तपिहनेल.

मति बोग मन्कल पोल्लो वळ्ळकनेक तपोग, ओग बेस बुदतोग मन्कल आंदोग. ओसो ओग तना पूरा मेंदुदुन वने, आब्रे कीया पगयह्तोग. ✨

3 माट कौदातुन आब्रे कीयलाह, ताना मुकतुहक कय-काम्रा दोहतहनल; दोहचि ताना पूरा मेंदुदुन बेक इतेक अके तिर्हता पगयहनल. ✨

4 अद्रमे ओसो ऊळाट, समदुरते ताकनव ओडाड वने पका बेराड मन्हताड, बेरा वळ्यते दास्ताड. मति ओडाड वगहवालोरे, तमा विचरते बेक इतेक अके, उडुला उकुळते अविस्किन मल्हता पगयहतोर. 5 इद्रमलेहकाने, मावा मेंदुदुगा वने उडुला उंद वेंजेग मन्हता, अदु बेराड-बेराड पोल्लोड पोगयिहता. ✨ ओसो अद्रमे ऊळाट, इचुटा किसतळमते पूरा गेळा कर्विहता! ✨

6 मावा वेंजेग वने किसतळमता लेहकान मन्हता. तानगा कतम लाग्वाड पोल्लोडे निंदिस मन्हताड. ✨ अद मावा मेंदुदुगा मन्जि, मावा पूरा मेंदुदुन करब कीस्ता. ✨ ओसो मावा पूरा मनमुळतुन बोळिसिसि, (अमेसा कट्टला पुटिह कीस्ता). अद्रमता किसु देयमदीपताहे पेसिहता. ✨

7 ऊळाट, सबे जातिनाड गेळा जन्वकिनु, पिटेनु, सबे मीन्किनु, मन्कल आब्रे कीया पगयहतोग, अद्रम आब्रेम आताड वने.

8 मति आपुना वेंजेटुन मात्रम, बोगे आब्रे कीस तास पगवोग. अद बेस्केन रोमवदु लाग्वाड आंदु, तानगा हामूर इयनद वीसम निंदिस मन्हता. ✨

9 माट इदे वेंजेटे, मावा सामि देवुळबाबान जोहर कीयहनल; ओसो इदे वेंजेटे, देवुळि तना लेहका पंडटोर मन्कलोरिन सरप इयहनल. ✨

10 इद्रम उंदिय तोडटे जोहर कीयनदु ओसो सरप इयनदु पेसिहता. मावोर विस्वसिरि! माट इद्रम कीयनद बेस आयो.

11 उंदिय कनिरतगडाहि बेस मिडतद एगु, ओसो मिडवद एगु, पेस पगयहताया?

✨ 2:19 2:19 व्यवस्थाविचर 6:4; मार्कल 12:29 ✨ 2:19 2:19 मत्थ्याल 8:29; मार्कल 1:24; 5:7-8; लुकल 4:34; कळयिर 19:15

✨ 2:20 2:14-20 याकूब 1:22 ✨ 2:21 2:21 पुट्टुळि 22:9-12; इब्रितोर 11:17-18 ✨ 2:21 2:21 पुट्टुळि 22:16-18

✨ 2:22 2:22 योहन 6:29 ✨ 2:23 2:23 पुट्टुळि 15:6; रोम सहरतोर 4:3 ✨ 2:23 2:23 2 इतिहास 20:7; यशायाह 41:8

* 2:25 2:25 राहब पेदिरता आंचाळि यहदि आयवद मता, ओसो बोगे कबळ कीन्दु, मति देवुळि कनान देसेमतुन इसयेलतोरिहक ईता इनजोर, विस्वस कीसि, ताना देसेमतुन ऊळलाह अनज मतोर इसयेलतोर आयडाड गुंजवालोरीन, तना सहरतोरगडाह मकिह कीसि, दुष्या अगदुहक मल्हच लोहतनद बेसता कबळ कीता (यहोश 2 अदयय ऊळाट). ✨ 2:25 2:25 यहोश 2:4,6,15 ✨ 2:25 2:25 इब्रितोर 11:30-31 ✨ 3:1 3:1 रोम सहरतोर 2:20-23; 1 तिमोति 1:7 ✨ 3:2 3:2 मत्थ्याल 12:34-37 ✨ 3:3 3:3 देवुळताड पाटाड 32:9 ✨ 3:5 3:5 देवुळताड पाटाड 12:3-4; 73:8-9

✨ 3:5 3:5 बुदताड पोल्लोड 26:20-21 ✨ 3:6 3:6 बुदताड पोल्लोड 16:27 ✨ 3:6 3:6 मत्थ्याल 12:36-37; 15:11,18-20

✨ 3:6 3:6 मत्थ्याल 5:22 ✨ 3:8 3:8 देवुळताड पाटाड 140:3; रोम सहरतोर 3:13 ✨ 3:9 3:9 पुट्टुळि 1:26; 1 कुरितोर 11:7-9

12 बहु तोया मरातगा लिमा कायाड* आदिहताडा? इलवेके अंगुर तोंडातगा रेंगाबेदिड† आदिहताडा? (आदोड, इद्रम बेस्केन आद पगवोड.)✧ अद्रमलेहकाने ओवुर एता कनिरतगडाह वने, बेस मिडतद एण बेस्केन पेस पगवो.✧

देवुळतगडा बुदि

13 ओसो बोग मीवा नडुम बुदतोगु, तेल्वतोगु मतेके, ओग उड्ला बुदते ताकसारे, तना बुदताड कबस्क कीस तोहेग.✧

14 मति मीवा जीवातगा, मिथेनाहके कदर पर्हकनव,✧ ओसो जीवा कर्वनव, विचर्क निंदिंस मताड इतेके, बुदतेरोम इनजोर, पोगयसोर तिरियमाटु. सेतेमतुन मकिह कीसि, जोल वळहकमाटु.✧

15 इद्रमता बुदि देवुळतगडाहि वावो, मति मन्कना बुदतगडा,✧ इद दुनियातगडा,✧ देयमदीपतगडा आंदु.✧

16 बेगा कुदतेनाहक कदर पर्हकनदु, जीवा कर्वनदु मन्हता, अगा कट्टला मन्हता, ओसो सवे रीतिनाड लाग्वाड कबस्क वने मन्हताड.

17 मति देवुळतगडा बुद मनवाल,✧ देवुळतगान पूरा सीता तासिहतोग, दुस्रोरा संगे गूनमते मन्हतोग, कुलुल बुदते ताकिहतोग,✧ दुस्रोरा पोल्लो केजिहतोग, जीवा लोपिहतोग,✧ अमेसा बेसताड कबस्क कीस्तोग, उड्लोग-बेरोग इद्रम इनोग, ओसो सोड केवाल आयोग.✧

18 ओसो ओर्विहक-ओर्विन गूनमते काल्हपवालोर मन्कलोर, गूनमता विजा वीतिहतोर, पया सेतेमताड कबस्कना पंटा ओरिहक दिसिहता.✧

4

जग्ळाड-बोबाड बेग्डाह पुटिहताड?

1 मीवा नडुम जग्ळाड-बोबाड बेग्डाह पुटिहताड?✧ मीवाड लालुस्क मीवा जीवातुन आत्रे कीयलाह ऊळिहताड,✧ अग्डाहे कोनि इव सवे जग्ळाड पुटिहताड.✧

2 मीटु बेव गावले इनजोर विचर कीयहिनर, अव मीक दोर्कोड. अदिनेनाहक मीट दुस्रोरीन हळ्किहिनर.✧ दुस्रोरा मादगा कोंडा वाटिहिनर, मति मीक अव दोर्कोड. अदिहक जग्ळाड-बोबाड कीयहिनर, अद्रम कीसाय मति, मीक अव दोर्कोड. बह इतेके, मीट देवुळतुन ताल्हकविर.

3 ओसो मीट ताल्हकलाह ताल्हकिहिनर मति, बेसतल बुदते ताल्हकविर. अदिनेनाहक मीक दोर्कोड, बह इतेके मीट ताल्हकतस्के, दोर्कनविन मीवाय गिर्दातुहक पोहतलाह ताल्हकिहिनर.✧

4 एय देवुळतुन जीवा केवोरिर, दुनियातुन जीवा कीयना इतेके, देवुळता संगे विस्द आयना लेहका आस्ता. बोग मन्कल दुनियातुन जीवा कीयलाह ऊळिहतोग, ओग मन्कल देवुळता विस्दतोग आस्तोग,✧ मीक इद पोल्लो एर्का इलेया?

5 देवुळता साङ्गमतुन बेस सीता कीम्हटु. मावा लोप्पा तना तासतद जीवाता संगे, देवुळि जोळेम आयलाह ऊळिहता.*✧

6 (बोगाय देवुळता विस्दतोग आतेक तेला, ओना पोगोन) देवुळ एक्वा दया तोहतहता.✧ अदिनेनाहक ताना साङ्गमतगा इद्रम रासतद मन्हता:

नना बेरोनन इनवानु, देवुळि अडम मन्हता,

मति नना उड्लोनन इनवानु, देवुळि दया कीस्ता.✧

7 अदिहक मीट देवुळता पोल्लोते वडिंस मन्हटु.✧ देयहकना मुक्यानाड केंजमाटु. अस्के अद मियगडाहि वितगा.✧

* **3:12 3:12** तोया मरातगा लिमा कायाड मोदुल कागिदते “अंजिर मरातगा जयतुन कायाड”. † **3:12 3:12** रेंगाबेदिड मोदुल कागिदते “अंजिर पंडिड”. ✧ **3:12 3:12** मत्थाल 7:16; लकाल 6:43-44 ✧ **3:12 3:2-12** 1:26 ✧ **3:13 3:13** 1 पत्र 2:12 ✧ **3:14**

3:14 अम सहरतोर 2:8 ✧ **3:14 3:14** 2 कुरिततोर 12:20 ✧ **3:15 3:15** यहदाल 19 ✧ **3:15 3:15** 1 कुरिततोर 2:6; 3:19

✧ **3:15 3:15** 1 कुरिततोर 2:14; 2 कुरिततोर 1:12; 2 तिसलुनितोर 2:9; 1 तिमोति 4:1; तोहर्चीवत पोल्लोड 2:24 ✧ **3:17 3:17** 1:17

✧ **3:17 3:17** तीतुस 3:2 ✧ **3:17 3:17** लकाल 6:36; याकुब 2:13 ✧ **3:17 3:17** रोम सहरतोर 12:9 ✧ **3:18 3:18**

यशायाह 32:17; होबे 10:12; गलातितोर 6:8; फिलिपितोर 1:11; इब्रितोर 12:11 ✧ **4:1 4:1** तीतुस 3:9 ✧ **4:1 4:1** रोम सहरतोर 7:23

✧ **4:1 4:1** 2 तिमोति 2:23 ✧ **4:2 4:2** 5:6; 1 योहन 3:15 ✧ **4:3 4:3** 1 योहन 3:22; 5:14 ✧ **4:4 4:4** मत्थाल 6:24;

योहन 15:19; रोम सहरतोर 8:7; याकुब 1:27; 1 योहन 2:15-16 ✧ **4:5 4:5** देवुळि मावा संगे जोळेम आयलाह ऊळिहता, मति माटु सिंङ्गि अंचाना

लेहका दुनियातुन जीवा कीतिके, देवुळि ओड आस्ता. ✧ **4:5 4:5** 1 कुरिततोर 6:18-20; फिलिपितोर 2:1-2 ✧ **4:6 4:6** यशायाह 54:7-8

✧ **4:6 4:6** देवुळताड पाटाड 138:6; बुदताड पोल्लोड 3:34; मत्थाल 23:12; 1 पत्र 5:5 ✧ **4:7 4:7** 1 पत्र 5:6 ✧ **4:7 4:7** इपिसुसतोर

4:27; 6:11-13; 1 पत्र 5:8-9

8 देवुळता ऐ मीट वातेके, देवुळ वने मीवा ऐ वायगा. ✧ एय पाप्यहलोरिर! करब आतव कळिकिन नोगतप लेहका, ✧ (लाग्वाड कबस्क केवा, मीवा ताकमुळतुन बेस) कीम्हटु. ✧ मीट रेंड विचर्क केवा, ✧ मीवा पूरा जीवा देवुळतगान मनि. ✧

9 (माट पापि मन्कलोरोम इन्जि,) दुकम आस अळ्म्हटु, केयाटु. मीट कवयनदिन विळिससि, दुकम आम्हटु; ओसो गिर्दा आयनदिन विळिससि, मेसेहेन आम्हटु. ✧

10 सामिना मुनेह मीट उडुला बुदतोरिर आम्हटु. अह आतिर इतेके, मीकु तना मुनेह बेरा कीयगा. ✧

कसुर वाटनद अदिकर मीक इले

11 मावोरिर! ओर्विहक-ओविना विस्द वळ्हकमाटु. बोगु तना ऐगेटोग विस्वसिना विस्द वळ्हकिह्तोग, इलवेके ओनगा कसुर वाटिह्तोग, ओग देवुळताड अडोना विस्द वळ्हकिह्तोग. ✧ ओसो देवुळताड अडोन चुकताड इन्ह्तोग. अद्रम बार मीट देवुळताड अडोड चुकताड इतिर इतेके, अडोड वेहतप ताकवालोरिर आयविर. ✧ मति मीट नेयम केवालोर लेहका मन्जि तपिह्निर.

12 अडोड ईयनदु, ओसो नेयम कीयनदु, सिरप देवुळिये आंदु. ✧ तान्के पिसिह कीयनद ओसो बूळे कीयनद अदिकर मन्हता. ✧ मति मीकु मीवा ऐगेटोना पोगोन कसुर वाटनद अदिकर बोग ईतोग?

मावा पिसमुळ देवुळता कयदे मन्हता

13 इद उंद पोल्लो केंजाटु! मियगडाह उच्चुर इद्रम इह्निर: “नेड तेला, नाळ तेला, इग्हाह पलाना सहरते दाकल. अगा वसामेड मन्जि दंदा कीकल, कीसि वेल्लाडे कोताड कमय कीकल” इह्निर. ✧

14 मति नाळता दियाते मीक बह आयगा, इदिन वने मीट पुनविर! मीवा पिसमुळ इतेके, गळ्के दिसिसि पया मायनद मूळमलेहकाडा आंदु. ✧

15 अदिनेनाहक मीट अमेसा इद्रम इनदना गावले, “देवुळता विचर मतेके, माट जीवात मनदकोम, ओसो इद आयवेक अद कबळ कीकोम,” इनदना. ✧

16 मति मीट इतेके, पका पोमाडेड कीसोर बोळिसह्निर, इद्रमता पोमाडेड कीयनद लागो. ✧

17 अदिनेनाहक बोग बेसता कबळ कीयलाह पुन्ह्तोग, मति अदिन केवोग इतेके, ओग पापम कीस्तोग. ✧

5

लालुस मनवालोर साव्कर्कना लोप्पाडा पोल्लो

1 एय साव्कर मन्कलोरिर! मीवा पोगोन पका सिक्सा वायना मन्हता, अदिनेनाहक केयसोर अळ्म्हटु! ✧

2 मीवा अनम कळियलाह आता, मीवाड गेंदेनु एल्म तिनदलाह आता. ✧

3 मीवाड बंगर्क-वेंडिनु सिल्लुम पोयलाह आता. देवुळि नेयम कीयहपा, मीवा पोगोन लालुसता कसुर मन्हता इनजोर, अद सिल्लुम साक्सि ईयगा. इद आकि कालमते, मियेनाहक बंगर्क-वेंडिड जमा कीतिर. (मति मीवाड बंगर्क-वेंडिड सिल्लुम पोस बूळेम आयना लेहका, देवुळि) मीक देयमदीपता किसते बूळे कीयगा.

4 इह केंजाटु! मीट लोकरिन पोलमतगा कोया वेहतिर, मति ओरिहक बूति एविर. इद्रम बूत एवद पापमतुन देवुळ ऊळता. ✧ ओसो बूतिनोरा केयनद लेड वने, बेरा डीसाता सामिनगा एवता. ✧

5 मीट इद बूमतागा सबे रीतिनाड विचर्क वातप ताकतिर. ✧ मति (बेद्रम नेड नका नाक अस्कनुर इन्जि, एँ पुनवा बेस मेयिहता, अद्रम) मीट वने देवुळ माक बूळे कीयलाह आता इनजोर पुनवा, ✧ गिर्दा-वेळ्काते मह्निर.

6 ओसो सेतेमतोर मन्कलोरिन कोरोटेट ओसि, जोल कसुर वाटिस, ओरिन हळ्कनाह कीतिर, ✧ ओर मीक रोमिह केवोर वने.

✧ 4:8 4:8 2 इतिहास 15:2; जकर्याह 1:3; मलाकी 3:7; इब्रितोर 7:18-19 ✧ 4:8 4:8 1 तिमोति 2:8 ✧ 4:8 4:8 अर्युब 17:9; यशायाह 1:16; 1 पत्रु 1:22 ✧ 4:8 4:8 1:8 ✧ 4:8 4:8 विर्मयाह 4:14; 1 योहन 3:3 ✧ 4:9 4:9 लूकाल 6:25 ✧ 4:10 4:10 यहजेकेल 21:26; लूकाल 1:52; 1 पत्रु 5:6 ✧ 4:11 4:11 मत्थ्याल 7:1; रोम सहरतोर 14:4; 2 कुरिततोर 12:20; याकूब 5:9 ✧ 4:11 4:11 1:22 ✧ 4:12 4:12 यशायाह 33:22; याकूब 5:9 ✧ 4:12 4:12 मत्थ्याल 10:28 ✧ 4:13 4:13 बुदताड पोल्लोड 27:1; लूकाल 12:18-20 ✧ 4:14 4:14 अर्युब 7:7; देवुळताड पाटाड 39:5; 102:3; 144:4 ✧ 4:15 4:15 बळविर 18:21 ✧ 4:16 4:16 1 कुरिततोर 5:2,6; 1 योहन 2:15-16 ✧ 4:17 4:17 लूकाल 12:47; योहन 9:41; 2 पत्रु 2:21-22 ✧ 5:1 5:1 यशायाह 13:6; यहजेकेल 30:2; लूकाल 6:24; 1 तिमोति 6:9-10 ✧ 5:2 5:2 अर्युब 13:28; यशायाह 50:9; मत्थ्याल 6:19-20 ✧ 5:4 5:4 लैव्यवक्त्रा 19:13; अर्युब 24:10-11; विर्मयाह 22:13; मलाकी 3:5 ✧ 5:4 5:4 तेसमुळि 2:23; व्यवस्थाविवर्ण 24:15; अर्युब 31:38-39 ✧ 5:5 5:5 यहजेकेल 16:49; लूकाल 16:19; 1 तिमोति 5:6; 2 पत्रु 2:13 ✧ 5:5 5:5 विर्मयाह 12:3; 25:34 ✧ 5:6 5:6 4:2

दीरा पोयन्हट्ट, पार्तना कीम्हट्ट

7 अदिनेनाहक मावोरिर, येसूसामि ओसोवने वानाहजोम, दीरा पोस केपाट्ट. ऊळाट, बेद्रम पोलमता कबळ केवालोर, पोलमते वीततद तमा पिसवगता अनमतेनाहकु, सुम्पुनेता पेगट्टुन ओसो मारेंगा पेगट्टुन केपिह्तेर. *

8 अद्रमलेहका मीट वने आरेम आयवा, दीरा पोस केपाट्ट, * बह इतेके सामि वायनद दिया ऐन एक्स मन्हता. *

9 मावोरिर, ओर्विहक-ओर्वोंग मुयोग आसोर मनमाट्ट. अद्रम आतिर इतेके, मीवा पोगोन कसुर उदगा. ऊळाट! नेयम केवाल येसूसामि अगादगान एवयलाह आतो. *

10 वेल्लाय मुने देवुळता कबुरतोऱ तानाड पोल्लोड वेहन्दुर, ओसो ओर बेद्रम तिपल्किन आपिसि, आरेम आयवा दीरा पोस मंदुर, अदिन सीता कीम्हट्ट. ओसो मीट वने ओरा लेहकान मन्हट्ट.

11 इद पोल्लो केंजाट, तिपल्कने आरेम आयवा दीरा पोस मनवालोरिन, देव्यातोर इहनल. * मुनेतोग अयुब मुय्तोग बेरा तिपलते आरेम आयवा, बेद्रम दीरा पोस मतोग, ओसो आक्रिते देवुळतगडाह ओन्क बेद्रम बर्कत दोर्कता, इदिन इतेक मीट केंजतिर ओसो पुतिर वने. * इद्रमे देवुळि अमेसा जीवा लोपनद, दया कीयनद आंद. *

12 मति मावोरिर! सबेट्टक बेरा पोल्लो इद आंदु इतेके, मीट बेस्केन किरिया ओतनाय आयो. अद देवुळदीपता वने आयो, इद बूमता वने आयो, ओसो दुस्सा बेदे रीतता किरिया केमाट्ट. मीवा वळ्हकमुळि इंगो इतेके इंगो, आयो इतेके आयो इन्हट्ट. इद्रम कीतिर इतेके, देवुळ मीवा पोगोन कसुर वाटो आयगा. *

13 मियगा बोगाय तिपलते मतेके, पार्तना कीयिग. बोगाय बेस सुकमते मतेके, देवुळतुन जोहर कीसोर पाटाड ओयेग.

14 ओसो मीवा नडुम बोगाय बेमरते मन्जि तेद पगवेके, ओणु विस्वसिरा मुडा मुक्यालोरिन केयेग. ओर वासि, येसूसामिना पेदिरते, ओन नेय ओकिस ओनेनाहक पार्तना कीयिर. *

15 ओरु विस्वसते कीतद पार्तनाते, * बेमरतोग बेस आयनोग. सामि ओन बेमरतगडाहि तेहतगा. ओसो ओग पापम कीस मतेक तेला, ओना पापमतुन मापि कीयगा. *

16 अदिनेनाहक मीट कीतद पापमतुन, ओर्विहक-ओर्वोंग कबुल आम्हट्ट, * ओसो ओर्विनेनाहक-ओर्वोंग पार्तना कीम्हट्ट. अस्के मीट बेमरताहि बेस आयकिर. सेतेमतोग मन्कना पार्तनाते पका लाव मन्हता. *

17 मुनेतोग कबुरतोग एलियान सीता कीम्हट्ट! ओग मावा लेहकाडोगे मन्कल मतोग. * मति इस्त्रयेल देसेमतगा पेग अरमाकि इनजोर, गोंडगोंड आसि पार्तना कीतोग. कीताहकु मूंढ वर्साड आरुड नेलाड, अद देसेमतगा पेग अरवो आसि. *

18 पया ओसोवने पेग अरयि इनजोर पार्तना कीतोग, अस्के पोगोटाहि पका पेग अरता, * ओसो बूमतगडाहि अनम पुटटा.

19 ओसो मावोरिर! मियगडाह बोगाय देवुळता सेतेम अगादाहि लेसतेक अचोन, * ओन ओसोवने बोगाय दुस्रोग, सेतेमतगा अगदे मलहच ततोग इतेके, *

20 मलहच तवाल मन्कल, लेसिस मतोग मन्कना वेल्लाय पापमतुन मापि कीयनाह कीसि, ओन बूळेम आयवाह पिसिह कीस्तोग, * इदिन पुनेग.

* 5:7 5:7 व्यवस्थाविवरण 11:14; यिर्मयाह 5:24; योएल 2:23 * 5:8 5:8 लुकाल 21:19; 1 तिसलुनितोर 3:12-13 * 5:8 5:8 रोम सहरतोर 13:12; 1 पत्रु 4:7 * 5:9 5:9 1 कुरिततोर 4:5; पिलिपितोर 4:5; याकुब 4:11-12; 1 पत्रु 4:5 * 5:11 5:11 मत्थ्याल 5:10; रोम सहरतोर 12:12; याकुब 1:2,12 * 5:11 5:11 अय्युब 1:21—2:10; 42:10,12 * 5:11 5:11 पेसमुळि 34:6; देवुळताड पाटाड 103:8 * 5:12 5:12 मत्थ्याल 5:34-37 * 5:14 5:14 मार्कल 6:13; 16:18 * 5:15 5:15 1:6 * 5:15 5:15 1 योहन 5:16 * 5:16 5:16 मत्थ्याल 3:6; मार्कल 1:5; बळयिर 19:18 * 5:16 5:16 पुट्टमुळि 18:23-32; योहन 9:31 * 5:17 5:17 बळयिर 14:15 * 5:17 5:17 1 राजा 17:1; लुकाल 4:25 * 5:18 5:18 1 राजा 18:42-45 * 5:19 5:19 इब्रितोर 5:2 * 5:19 5:19 मत्थ्याल 18:15; गलातितोर 6:1 * 5:20 5:20 बुदताड पोल्लोड 10:12; याकुब 1:21; 1 पत्रु 4:8

किर्स्तुना बळयि पत्रु रासतद् मुनेता सीटि

येसुसामिन नमवालोरा माट विस्वसिरिहक वने वेल्लाडे तिपल्क, अडुसन्क, हामुरलेहकाडाड आकाड-दोकाड वास्ताड. इद्रमताड मोकानस्के, माट बेद्रम दीरा पोस मनदना इन्जि, येसुसामिना बळयि पत्रु इद्र सीटटे रासिह्तोग. इन्द्रोएल माट आयवल, आटुम वातोरा लेहका रेंड दियानोरा लेहका म्हनल, तेना सीता पत्रु कीसीस्तोग. मीट बोरिर येसुनेनाहकु तिपलते मनवालोरिर, इद्र सीटटन अर्विसि, देवळतगा आसाते मन्हट्ट. येसु वने इद्र ब्रमतगा मनदनस्के, देवळतगा आसा तासिसि, वेल्लाय तिपलतुन आपतोग इन्जि सीता कीम्हट्ट. तिपल्क वातेकाय, वावेकाय, मावा मनमुळि, ताकमुळि देवळता मुनेह पवित्र मनदना, इद्रे पोल्लो आंदु. लोतोरा संगे, माल्कालोरा-ओर्युलतोरा संगे, ओसो मावा ऐगेटोर विस्वसिरा संगे माट बह ताकना, इव कतमतविन पत्रु वेहतह्तोग.

पत्रु विस्वसिरिन जोहर कीस्तोग

1 नना पत्रुनन, येसु किर्स्तुना बळयिनन, * इद्र सीटि रासिहनन. पुंतुस, * गलाति, * कपदुकिया, * आसिया ओसो बितुन्या, * इव रोम राजेमताड पटिने बिरोबटो आसि मतोस, * इद्र दुनियाते रेंड दियाड मनवालोर, *

2 देवळ आचतोर लोकुरिहकु * रासिहनन. मावा देवळबाबाल मीक मुनेने आचिसि, तना पवित्र जीवाता मेटे, मीकु तना पवित्र लोकुर कीतोग. * बाराहक इतेके, मीट येसु किर्स्तुना पोल्लो केजिसि ताकना, * ओसो हळ्कनागुटातगा मियेनाहक पोवतद ओना नेतुरते, मीवा पापम एडना इन्जिये, * देवळ मीकु आचता.

अमेसाता मनमुळता आसा

देवळताहि मीकु लेकालेवा सुकामि, देव्या दोर्कसोर मनि! *

3 मावा सामि येसु किर्स्तुना देवळबाबाहकु जोहर आयि! * ओगे माकु पका जीवा लोपताहकु, माकु पुना मनमुळ दोर्कता. * इद्र बेद्रमता मनमुळ इतेके, देवळबाबाल येसुसामिनु हामुरताहि जीवा अर्हचीताहकु, माकु उंदि बेस्केन मायवद आसा दोर्कता. *

4-5 ओसो मयेनाहकु इन्जि, देवळदीपते बेरा उंदि जीवाता बर्कत तासतद मन्हता. * अद्र उंदि बेस्केन बळेम आयवदु, माचलेवदु, वागवदु बर्कत आंदु. * इद्र बर्कत आक्रिता दियाते देवुळि सबेटोर विस्वसिरिहक तोहतागा. * अद्रु बर्कत मीक दोर्कनाहजोमु, देवुळि तना लावते मीकु काप आडगा, * बाराहक इतेके, मीट देवुळता पोगोन बर्वस तासिह्निर इनजोर. *

6 अदिनेनाहकु मीट पका गिर्दा आम्हट्ट. इजेके ग्यक मीकु तिपलते रीतरितीनाड दुकहकिन आप पोयतगा, * तेला मति गिर्दा आम्हट्ट. *

7 इव दुकहकु मीवा विस्वसता पट ऊळिहताड. बह इतेके वेल्ला दाराता बंगरि, किसतगा वाटिस जूत कीतेक तेला, * आक्रिते बळेम आस्ताये. मति मीवा विस्वस इंका बंगरतुहकाय एक्वा दाराता. अदिनेनाहकु अद्रु मीवा विस्वस, किसलेहकाडा तिपलताहि दीराते पेसिस वाता इतेके, मीट असलतोरिर इन्जि, देवुळि मीकु वेल्ला कदर ईयागा. * इद्र बेस्के आयगा इतेके, येसु किर्स्तु पूरा दुनियातोरिहक दिससोरि वायनोग, अस्केने. *

8 मीट येसुसामिन बेस्केने ऊळवेकाय, ओन जीवा कीय्हनिर; ओग दिसवेकाय ओन नमिह्निर. * मीट नमिसि, वेहता वावप अचोन गिर्दा आय्हनिर.

9 मीट ओन नमताहके, ताना पायदा इन्जि, ओग मीवा जीवातुन पिसिह कीस्तोग.

10 इद्र पिसिह कीयना पोल्लोता लोप्पा, देवुळता देव्या मीक दोर्कगा इन्जि, * मुनेता कालमतेने ताना कबुरतोर वेहचि; मति ओरिहक वने इद्र पोल्लो पूरा तेळियवाय मता. अदिहके ओरु इद्र बह इनजोर, आचसोरि पहकिंदुर.

* 1:1 1:1 2 पत्रु 1:1 * 1:1 1:1 बळयिर 2:9-11 * 1:1 1:1 बळयिर 16:6 * 1:1 1:1 बळयिर 2:9-11 * 1:1 1:1 बळयिर 16:7 * 1:1 1:1 याकुब 1:1 * 1:1 1:1 इब्रितोर 11:13; 1 पत्रु 2:11 * 1:2 1:2 रोम सहरतोर 8:29 * 1:2 1:2 2 तिसलुनितोर 2:13 * 1:2 1:2 1:14,22 * 1:2 1:2 इब्रितोर 10:22; 12:24 * 1:2 1:2 2 पत्रु 1:2 * 1:3 1:3 2 कुरिततोर 1:3 * 1:3 1:3 गलातितोर 6:16; तीतुस 3:4-5; याकुब 1:18; 1 पत्रु 1:23 * 1:3 1:3 1 कुरिततोर 15:20; 1 पत्रु 3:15,21; 1 योहन 3:3 * 1:4-5 1:4-5 योहन 14:2; बळयिर 20:32; रोम सहरतोर 8:17; क्लुसितोर 3:23-24 * 1:4-5 1:4-5 5:4 * 1:4-5 1:4-5 4:12-13; 5:1 * 1:4-5 1:4-5 योहन 10:28; फिलिपितोर 4:7; 2 तिसलुनितोर 2:13-14; इब्रितोर 10:34; यहदाल 1 * 1:4-5 1:4-5 इपिसुसतोर 2:8 * 1:6 1:6 4:12-13; 5:10 * 1:6 1:6 रोम सहरतोर 5:2; इब्रितोर 12:11; याकुब 1:2 * 1:7 1:7 1 कुरिततोर 3:13 * 1:7 1:7 रोम सहरतोर 2:7,10; याकुब 1:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:18 * 1:7 1:7 लुकाल 17:30; रोम सहरतोर 8:19; 1 पत्रु 4:12-13; 5:1 * 1:8 1:8 योहन 20:29; 1 योहन 4:20 * 1:10 1:10 1:13

11 अस्के किर्स्तु बह तिपल आसि हायनोग, ओसो ताना पया बह ओन्कु देवुळदीपते देवुळतेनाह कदर दोर्कगा इनजोरे, ✨ ओर कबुरतोरालोप्पा मतदु किर्स्तुना जीवा ओरिहक वेहता. ✨ मति ओरु इद पोल्लो बेद कालमते आयगा, ओसो बेद्रम आयगा इनजोर, आलिह कीदुर. ✨

12 इव गोटिड मात्रम ओरेनाहक आयोड, मति वायना कालमतोरैनाहक इतेके, मियेनाहकु मन्हताड इन्जि, देवुळि ओरिहक पुन्पिह कीता. ✨ अद्रमे मावा कालमते अव सबे गोटिनु, येसुना मेटे बेसता कबुर वेहवालो, देवुळदीपताहि लोहतद देवुळता पवित्र जीवाता लावते, ✨ मीकु वेहतोर. ✨ देवतुल्क इंका इव असलताड गोटिड बेद्रम आस्ताड, इदिन पुनदलाह ऊळसोरैन मन्हताड! ✨

पवित्र आम्हट!

13 अदिनेनाहकु मीटु बेस बुदते मन्जि, उसरते मन्हट. ✨ ओसो येसु किर्स्तु मल्स वायना वेलाते, ✨ मीकु दोर्कना बर्कततगा ✨ पूरा आसा कीस मन्हट. ✨

14 मीटु देवुळताडे म्पक-मयास्क आयह्निर इन्जि, ताना पोल्लो केंजाटु. ✨ मुने मीटु देवुळतुन पुनवाहकु, पापमताड विचर्कने ताकिदिर. ✨ इंजेक ओसो पापमता आगदे मल्स अनमाटु. ✨

15 मति मीक आचतद मीवा देवुळि बेचोन पवित्र मन्हता, अद्रमे मीट वने मीवाड सबे कबस्कने, विचर्कने पवित्र मन्हट. ✨

16 पवित्र साभ्रमते वने देवुळि इहे वेहतहता, नना पवित्र मह्नन इन्जि, मीट वने पवित्र आम्हट. ✨

17 मीटु “ए बाबा!” इन्जि केयिसि मोळकनद देवुळि, ✨ बेस्केने मोकम ऊळिसि नेयम केवो, ✨ अद मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि नेयम कीस्ता. अदिहके मीटु इद दुनियाते परनम अनवाना लेहका आसि, रेंड दियाड मनदहपा, ✨ देवुळतुन रेयिसि ताकाटु. ✨

18-19 मीवाड तादोर-बाबोराड अडळमताड उत्कर्नाहि, देवुळ मीकु बह कीसि विळिसिह कीता, तान मीटु पुह्निर. ✨ अद मीकु बळेम आयनदु बंगरताड, वेंडटाड कोताना जमानत कीसि, विळिसिह केवो. मति बेदे डागिललेवदु, कसुरलेवदु मोक आयनदु गोरपिलालेहकाडोमा किर्स्तु, ✨ ओना नेतुरता जमानत कीसि, मीकु विळिसिह कीता. ✨

20 इदे कबळतुहक इन्जि, देवुळि येसुनु इदु बूमि पुटनमुनेने, आचिस मता; ✨ मति इंजेके इव आक्रिताड दियानेन, ✨ येसु मियेनाहकु इन्जि, इद बूमते वासि, दुनियातोरिहक दिसतोग. ✨

21 येसु मियेनाहक बाताल कीतोग, तान ऊळिसि मीटु देवुळता पोगोन विस्वस तासिह्निर. देवुळि येसुनु हामुरताहि जीवा अर्हीच, ओन्कु बेरा पेदिर ईसि तासता. ✨ तासताहकु, मीटु देवुळता पोगोन विस्वस तासिसि, करलता आसाते मह्निर. ✨

22 येसुना सेतेमता कबुरतुन केंजिस ताकताहकु, मीटु पापमताहि एडटिर. ✨ अदिहकु मीटु ओर्विहक-ओर्वोग सेतेमते जीवा कीया पगायह्निर. अद्रमे इंजेके मीवा लेहका विस्वसिर आतोरिन, मीटु पूरा जीवाताह जीवा कीम्हट. ✨

23 येसुना कबुर केंजिस नमताहकु, इंजेके मीटु पूना पुटप आतिर. ✨ तलोग-तपेराहि पुटद जीवा डोलिहताये; मति देवुळता अमेसा मनदनदु बेस्केन मिळन्दवदु पोल्लो केंजताहकु, माक पूना जीवा दोर्कता, अद बेस्केन डोलो. ✨

24-25 इदिन माट पुह्नल बाराहक इतेके देवुळता कबुरतोग ओर्वोग वेहतोग:

माने-मन्कलोर रौंदाये

ओरा डीसा पुंगेहके.

रोडा इंका वतिहता

पुंगेहक इंका रालिहताड,

मति देवुळता पोल्लो अमेसा-अमेसातुहक मन्हता! ✨

✨ 1:11 1:11 मत्थ्याल 26:24; लुक्कल 24:26,44 ✨ 1:11 1:11 2 पत्र 1:21 ✨ 1:11 1:10-11 2 पत्र 1:19 ✨ 1:12 1:10-12 इन्जितोर 1:1 ✨ 1:12 1:12 बळयिर 2:2-4 ✨ 1:12 1:12 1:24-25; 4:6 ✨ 1:12 1:12 1 तिमोति 3:16 ✨ 1:13 1:13 1 तिसलुनितोर 5:6,8; 2 तिमोति 4:5; 1 पत्र 4:7; 5:8 ✨ 1:13 1:13 1:7 ✨ 1:13 1:13 1:10 ✨ 1:13 1:13 रोम सहरतोर 8:19 ✨ 1:14 1:14 1:2 ✨ 1:14 1:14 इपिसुस्तोर 4:18 ✨ 1:14 1:14 रोम सहरतोर 12:2; 1 पत्र 4:2-3 ✨ 1:15 1:15 1 तिसलुनितोर 4:7; 1 योहन 3:3 ✨ 1:16 1:16 लैय्बवस्वथा 11:44-45; 19:2; 20:7 ✨ 1:17 1:17 देवुळताड पाटाड 89:26; विर्मयाह 3:19; मत्थ्याल 6:9; रोम सहरतोर 8:15 ✨ 1:17 1:17 बळयिर 10:34 ✨ 1:17 1:17 2:11 ✨ 1:17 1:17 रोम सहरतोर 11:20; 2 कुरिततोर 7:1; इन्जितोर 12:28 ✨ 1:18-19 1:18-19 इपिसुस्तोर 4:17 ✨ 1:18-19 1:18-19 योहन 1:29; तोहचीव पोल्लोड 5:6,9-10,12 ✨ 1:18-19 1:18-19 मार्कल 14:12; बळयिर 20:28; रोम सहरतोर 3:25-26; 1 कुरिततोर 6:18-20; तीतुस 2:14; इन्जितोर 9:12; तोहचीव पोल्लोड 14:5 ✨ 1:20 1:20 बळयिर 2:23; इपिसुस्तोर 1:4; तोहचीव पोल्लोड 13:8 ✨ 1:20 1:20 इन्जितोर 1:2; 9:26 ✨ 1:20 1:18-20 1 तिमोति 3:16; 1 योहन 3:5 ✨ 1:21 1:21 योहन 17:5,24; 1 तिमोति 3:16; इन्जितोर 2:9 ✨ 1:21 1:21 रोम सहरतोर 4:24-25; 10:9; 1 पत्र 1:3 ✨ 1:22 1:22 याकुब 4:8 ✨ 1:22 1:22 योहन 13:34; रोम सहरतोर 12:10; इन्जितोर 13:1; 1 पत्र 2:17; 3:8; 4:8; 2 पत्र 1:7 ✨ 1:23 1:23 योहन 3:3; 1 पत्र 1:3 ✨ 1:23 1:23 योहन 1:13; तीतुस 3:4-5; याकुब 1:18 ✨ 1:24-25 1:24-25 यशायाह 40:6,8; याकुब 1:10

अदे मीटु केंजतदु येसुना लोप्पा बेसता कबुरि. ✧ अहे, इंगो!

2

1-3 इंजेके मीटु देवुळि बेचोन बेस गूनमता मन्हता इन्जि पुतिर. ✧ इतेके मीटु मीवाडु सवे लाग्वाडु कबस्किन विळिससीम्हटु: सवे कुळ्सा, सवे सोडु, नाळेह कीयनद बुदि, ओसो जीवा कर्वतप आयनदु, कूदिडु दायनदु, ✧ इविन विळिससीम्हटु. ✧ इंजेक पुटोग कस्मूल बाला पेकाल बेद्रम पाल उनडलाह गिर्दा आस्तोग, अद्रमे मीटु इंका मीवा जीवातुहकु, पाललेहका मनदनदु देवुळता पोल्लोतुन पुनदलाह, गिर्दा आम्हटु. ✧ इद्रमता पाल उनजोर मतिर इतेके, मीटु देवुळतके दायनद वेला एवनाहि, विस्वसते बेर्ससोर मनदकिर. ✧

देवुळता लोकुर जीवात मनदनव बंडानलेहकाडोर

4 दुनियाते विस्वसलेवोर मन्कलोस, येसुनु अडुळमतोग इन्जि पोहचीतप ऊळतोर, ✧ मति देवुळ ओनु कूब असलतोग इन्जि आचिसि, (तना लोतुहकु आदर ईयनद मोदुल-बंडा इन्जि) तासता. ओगु जीवात मनदनदु बंडाता लेहका मन्हतोग.

5 ओना ऐ वाताहकु, मीटु इंका जीवात मनदनव बंडानलेहका आसि, देवुळि तना जीवातुहकु जागा कीयलाह, मीकु लोनलेहका दोहतहता. ✧ मीटु इंजेके देवुळतुहकु इन्जि अलग आतिर; मीटु बूमयालोरा लेहका मन्जि, ✧ येसु किस्तुनेनाहि देवुळबाबान गिर्दा कीयलाहि मोक ईतपु, आपुनाडु विचकिंन पोहचि, देवुळता विचर मतप ताकिहनिर. ✧

6 अद पोल्लोता लोप्पा पवित्र साक्षमते वने देवुळि इहे इन्हता:

नना येस्सलेम सहरते बंडालेहकाडोन ओर्विन तासिहन्नन,

ओगु नना आचतोगु असलता आदर ईयनद मोदुल-बंडालेहकाडोग, ✧

ओना पोगोन बोर बर्वस तासिहत्तोर, ओर बेस्केने मेसेहने आयोर आयनुर. ✧

7 बोर येसुन नमिहत्तोर, ओरिहक ओग असलतोगे! मति बोर ओन नमोर, ओरा लोप्पा साक्षम इह वेहतहता:

बेद बंडातुन बेल्दकुं पोहचीतप ऊळतोर,

अदे बंडा इंजेके आदरता मोदुल-बंडा आता. ✧

(अद्रमे ओर नमवोर येसुसामिन पोहचीतप ऊळिहत्तोर.) ✧

8 “अद ओरिहक कोदुर ईयनद बंडालेहका आसि,

मुटिह कीयनद आदलेहका आता,” ✧

इन्जि इंका पवित्र साक्षम वेहतहता. तना पेकाना लोप्पा देवुळता वेहतद पोल्लोन केंजवाहकु, नमवाहकु, ओरु कोदुर ईसि अरयहत्तोर. ✧ ओरु अरयिर् इनजोर, देवुळ ओरिन आचिस तासता. ✧

9 मति मीटु अद्रमतोरिर् आयविर. मीटु देवुळ आचतोरिर् ✧ येसुराजानाडु बूमयालोरिर्, ✧ मीटु पवित्र आयना इन्जि वेगुर आतोरिर्, ओसो देवुळताये लोकुरिर्. ✧ बेद देवुळि मीकु ईकळताहि केयिसि, ✧ बेस्केन ऊळवद वेहत्ते तता, ✧ अदे देवुळताडु असलताडु कबस्किन, दुसोरिहक मीटु वेहतकिर इन्जिये, (अद मीकु इचोन कदर ईस तासता).

10 देवुळता कबुरतोग ओर्वोग, मुने मीवा लोप्पा इह रासतोग:

मुने मीटु बोनाय लोकुरिर् आयविर,

मति इंजेके मीटु देवुळता लोकुरिर् आतिर.

मुने मीटु देवुळता गूनमतुन पुनविर,

मति इंजेक मीटु देवुळता गूनमतुन पुतिर. ✧

✧ 1:24-25 1:24-25 इन्नितोर 6:4-6; 1 पत्र 1:12; तोहचीतव पोल्लोड 14:6 ✧ 2:1-3 2:1-3 देवुळताडु पाटाड 34:8; तीसु 3:4-5; इन्नितोर 6:4-6 ✧ 2:1-3 2:1-3 2 कुरिततोर 12:20 ✧ 2:1-3 2:1-3 इपिसुसतोर 4:22,31 ✧ 2:1-3 2:1-3 मय्याल 18:3; 19:14; मार्कल 10:14; लकाल 18:16; 1 कुरिततोर 3:2; 14:20 ✧ 2:1-3 2:1-3 इपिसुसतोर 4:15-16; इन्नितोर 5:12 ✧ 2:4 2:4 2:7 ✧ 2:5 2:5 1 कुरिततोर 3:9; 1 तिमोति 3:14-15 ✧ 2:5 2:5 यशायाह 61:6; 66:21; 1 पत्र 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 1:6 ✧ 2:5 2:5 रोम सहरतोर 12:1; 15:16; तोहचीतव पोल्लोड 20:6 ✧ 2:6 2:4-6 1 कुरिततोर 3:11; इपिसुसतोर 2:20 ✧ 2:6 2:6 यशायाह 28:16; रोम सहरतोर 9:32-33 ✧ 2:7 2:7 देवुळताडु पाटाड 118:22; मय्याल 21:42; मार्कल 12:10-11; लकाल 20:17; बळयिर् 4:11 ✧ 2:7 2:7 2:4 ✧ 2:8 2:8 यशायाह 8:14 ✧ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 9:32-33; 1 कुरिततोर 1:23 ✧ 2:8 2:8 रोम सहरतोर 9:22; यहूदात 3-4 ✧ 2:9 2:9 यशायाह 43:20; व्यवस्थाविवरण 10:15 ✧ 2:9 2:9 यशायाह 61:6; 66:21; 1 पत्र 2:5; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 20:6 ✧ 2:9 2:9 पेमसुळि 19:5-6; व्यवस्थाविवरण 4:20; 7:6; 14:2; तीतुव 2:14; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 5:9-10 ✧ 2:9 2:9 रोम सहरतोर 8:28 ✧ 2:9 2:9 यशायाह 9:2; 42:16; बळयिर् 26:18; 2 कुरिततोर 4:6 ✧ 2:10 2:10 होरो 1:10; 2:23; रोम सहरतोर 9:25-26

11 ए नावाड गोतयालोरिर, मीवा देवुळदीपता लोताहि मीटु जेक आसि, इद दुनियाते रेंड दियाड महनिर. ✧ अदिहके मीक नना वेहतहनन, अमेसा मीवा जीवाता अडम मनदनव विचर्कनाहि, इतेके मीवाड लागवाड विचर्कनाहि, जेक आम्हटु. ✧

12 देवुळतुन पुनवोरा नडुम मनदहपा, मीटु कसुरलेवपु असल मन्हटु. ओर मीकु "वेर लागवोर!" इन्जि कसुर तोहतेकाय, ✧ मीवा असलता ताकमुळतुन ऊळनुर. ऊळिसि पया पेके ओर इंका देवुळता मोकम ऊळनद दियाते, देवुळतुतु मान ईयनुर. ✧

अदिकरते मनवालोरारुड पोल्लोड केंजना

13-14 येसुसामिहकु मान दोर्कना इन्जि, इद दुनियाते अदिकरते मनवालोरारुड पोल्लोते वाडिस मन्हटु: बेरोग राजाल मनगे, ओसो ओग लोहवालोर अदिकरतोर मनिर, ओराड पोल्लोड केंजसोर ताकाट. बाराहक इतेके ओर अदिकरतोर, बेसता कबळ कीतोनु कदरते ऊळना, लाग्वा कबळ कीतोन बारा सिक्सा ईयना इन्जि, राजाल ओरिन लोहतोग. ✧

15 देवुळता विचर बह मन्हता, बुदलेवा मीवा अडम वळहकवालोर, मीवा असलता ताकमुळतुन ऊळिसि, मीवा पोगोन कसुर ओपलाह बातय दोर्कवाहकु, केमेन आयना इन्जि. ✧

16 (मीटु देवुळता लोकरिर आताहकु.) इंजेके बोराय कय इळन इलविर, निटमे! अदिनेनाहकु मीटु माक विचर वातपु कीकोम इन्जि, लाग्वाड कबस्कने दलग्माट. मति माट देवुळता कय इळन मनवालोराम इन्जि, ✧ (ताना पोल्लो केंजसोर) बेस मन्हटु. ✧

17 इतेके, सबेदोरिहक मान ईयना, ✧ आपुनाड ऐगेटोर विस्वसिरिन तमोग-दादानलेहका जीवा कीयना. ✧ देवुळतुहकु रेयिस मनदना, ओसो राजानु मान ईसि ताकना. ✧

18 मीटु ओर्युलतोरिर, मीवाड माल्कालोरारुड पोल्लोते वरेम आस मन्हटु; ✧ सिरप गूनमतोरगाने आयो, मति कळकते मनवालोर माल्कालोरगाने वने, ओराड पोल्लोड केंजिस तिरियाटु. ✧

19 बोगाय कसुर-काय्दालेवा तिपल अरतेके, ओगु देवुळ नाक ऊळिहता, तान सीता कीसि, अद तिपलतुन दीरा पोसि आपतेके, ओना पोगोन देवुळि गिर्दा आस्ता. ✧

20 मीटु कसुर कीसि, देबाड तिन्जि दीरा पोसि आपतेके, मीक ओसो बाताल बेरातनमि? मति बेसतल कबळ कीस तेला देबाड तिननेके, मीटु दीरा पोस आपतिर इतेके, देवुळि मीवा पोगोन बेचोन गिर्दा आस्ता! ✧

21 इदमे मनदना इन्जि, देवुळि मीकु केयता. ✧ येसु किर्स्तु इंका मयेनाहकु तिपल अरिं, माकु उंदि अग तोहतोग. ✧ ओना कोजता पेके कोज वाटिस, मीटु ओना लेहका दीरा पोसि ताकना इन्जि. ✧

22 ओगु बातय कसुर केवोग, ओना तोडटाहि बेस्केने नाळह कीयनद पोल्लो पेसो. ✧

23 ओना मोकम एग रहेतोर, मति ओगु कोदा पोसि बोनाय मोकम एग रहोग. बेचोन तिपल अर्स तेला, नाक अह कीयहनिर मति ऊळट इन्जि, मूर्तिव दगाड एवोग. ✧ मति सेतेमते नेयम कीयनद देवुळतुन नमिसि, ताना कयदे तन्क विळिससीतोग. ✧

24 माटु मावा पापमताड विचर्कनाहि पिहट अरिं, सेतेमते ताकनेनाहक, ✧ ओगु मावा पापमता सिक्सातुन तना मेंदुदा पोगोन एचि, ✧ हक्कनागुटातगा डोलतोग. ✧ ओगु देबाड तिन्ज नोमुर आताहके, मीटु मीवा जीवाते बेस आतिर. ✧

25 मुने मीटु लेसताड गोरनलेहका, अग विळिसस अनजोर मतिर. ✧ मति इंजेके मीवा जीवातुन काप आडवाल कोपानगा मीटु मल्लस वातिर. ✧

3

मुते-मुजोना ताकमुळि

✧ 2:11 2:11 लैय्यवस्त्रा 25:23; देवुळताड पाटाड 39:12; इपिसुसतोर 2:19; इन्जितोर 11:13; 1 पृ 1:1,17 ✧ 2:11 2:11 रोम सहरतोर 7:23; 13:14; गलातितोर 5:24; 1 योहन 2:15-16 ✧ 2:12 2:12 बळयिर 28:22 ✧ 2:12 2:12 मत्थ्याल 5:16; 9:8; रोम सहरतोर 14:18; फिलिपितोर 2:15; तीतुस 2:7-8; 1 पृ 2:15; 3:16; 4:11,16 ✧ 2:13-14 2:13-14 रोम सहरतोर 13:1,3-4 ✧ 2:15 2:15 2:12; 3:17 ✧ 2:16 2:16 रोम सहरतोर 6:21-22; 1 कुरितोर 7:22 ✧ 2:16 2:16 योहन 8:32; गलातितोर 5:13; याकुब 1:25 ✧ 2:17 2:17 रोम सहरतोर 12:10; 13:7 ✧ 2:17 2:17 1:22 ✧ 2:17 2:17 बुदताड पोल्लोड 24:21; मत्थ्याल 22:21; मार्कल 12:17; लुकाल 20:25; 1 पृ 2:13-14 ✧ 2:18 2:18 इपिसुसतोर 6:5; कुलुसितोर 3:22 ✧ 2:18 2:18 1 तिमोति 6:1 ✧ 2:19 2:19 रोम सहरतोर 13:5; 1 पृ 3:14,16-17 ✧ 2:20 2:20 3:17; 4:15 ✧ 2:21 2:21 बळयिर 14:22; 1 पृ 3:9 ✧ 2:21 2:21 3:18; 4:1,12-13 ✧ 2:21 2:21 मत्थ्याल 11:29; 16:24; 1 योहन 2:6 ✧ 2:22 2:22 यशायाह 53:9; 2 कुरितोर 5:24; तोहचीतव पोल्लोड 14:5 ✧ 2:23 2:21-23 3:14 ✧ 2:23 2:23 यशायाह 53:7; इन्जितोर 12:3; 1 पृ 3:9 ✧ 2:24 2:24 रोम सहरतोर 6:2-4,13 ✧ 2:24 2:24 इन्जितोर 10:5 ✧ 2:24 2:24 यशायाह 53:4,11; रोम सहरतोर 6:2-4,11; 1 कुरितोर 15:3; कुलुसितोर 2:13-14; इन्जितोर 9:28 ✧ 2:24 2:24 यशायाह 53:5 ✧ 2:25 2:25 यशायाह 53:6; इन्जितोर 5:2 ✧ 2:25 2:25 योहन 10:11; इन्जितोर 13:20-21; 1 पृ 5:4

1 अद्रमे मर्मिड आताड आस्कनिर, मीट मीवाड मुजोरा पोल्लोते वग्डिस मन्हट्ट. ओरु विस्वसते वावेकाय, येसुनगा वायु इनजोर माट वेहवाये, मावा असलता ताकमळतुन ऊळिस तेला, मावाड मुजोर विस्वसते वायनुर इन्जि, मीट ओरा पोल्लोते वग्डिस मन्हट्ट. *

2 बह इतेके, मीटु सेतेमते ताकनदिन, ओसो मुजोराये पोल्लोते तिरियनदिन* ऊळिसि, देवुळतुन पुनदलाह गिर्दा आयनुर.

3-4 बेस-नेहना तला ऊळिसि मिचना, वेल्लाय दाराताड मिळस्कनाड दुमेड-दप्राड केगयना, ओसो रीतरितीनाड तूळनाड गेदेड उहतना, इद्रमता पलत दिसनद सोबाता पोमाडेड केमाटु. * मीटु इद्रम मलियवा, बुदते उड्ला आसि उड्ला पोल्लोते वळ्ळकना, इद्रमता बूळेम आयवद जीवाता सोबाते मलियिस मन्हट्ट. * इद्रमता सोबातुन देवुळि बेस इन्हता.

5 इद्रमलेहकाने मुनेता कालमताड देवुळतुन माळनव आस्कू तान नमिसि, तमाड मुजोर वेहताड पोल्लोते वग्डिस मन्जि, अदे माक सोबा इन्जि मताड. *

6 अब्रहम मुद्योना मुते, साराल सेळो अहे कीदु. तना मुजोनु "माल्का," इन्जि वळ्हकिदु, ओगू वेहतप काळिंडु. * मीटु नेहना कबळ कीसोरे, मुजोरिन ओसो बार्किया रेयकिर, * मति सारानाय रीतते ताकनविस्कनिर आयकिर.

7 मुजोरिर, मीट वने मीवाड मुतेस्किहकु कदर ईन्हट्ट. मीवा लेहका अविस्किहक लाव इले, * मति देवुळता दयाते दोर्कनद पूना मनमुळते, मीवा ऐगे अविस्किहक वन तसू अचोने! इदे बुदते मीवाड मुतेस्कना पोटालोपाडाड विचकिन पुनदलाह पर्हकाटु. * इद्रम मीट मीवाड आस्कना संगे मनविर इतेके, देवुळि मीवा पार्तानतुन केंजो आयगा.

येसुनेनाहक तिपल एतना

8 (नना बेव-बेव वेहन, अविना) मोदुल पोल्लो इदे आंदु: मीट सबेटोरिर उंदिय विचरते मन्जि, * ओर्विहक-ओर्वीगा जीवा लोपवाल, तमोग-दादानलेहका जीवा केवाल, * दुस्रोरेनाहक जीवा उनेम आयवाल, इद्रमलेहका मन्हट्ट. * नना बेरोनन इन्जि पोगयनदायो. *

9 लाग्वाता बद्ला लाग्वा केमाटु, सरपता बद्ला सरप एमाटु. दुस्रो मीकु अह कीतेकाय, मीट ओरिहक गुनम तोहाटु, बर्कतताड पोल्लोड वळ्हकाटु. * मीटु इह कीसि, मीक देवुळताहि बर्कत दोर्कना इन्जि, ताना विचर मन्हता. *

10 पवित्र सांभ्रम वेहतपु,

नीकु गिर्दाता मनमूळ गावले इतेके,
बेसताड दियाड ऊळना इतेके

नीवा पोटाताहि लाग्वाड पोल्लोड
नीवा तोडटाहि जोल पोल्लोड पेसनायो.

11 लाग्वाड कबस्किन विळिसिसि, बेसताड कबस्क कीमु
सबेटोरिगा अमेसा गुनमते मनदलाह पर्हका.

12 इद्रमतोर मन्कलोरिन देवुळि जीवा कीस बेस ऊळसोर मन्हता,
ओरा कोळव कीयनदिन, केव्क ओगिस केंजसोर मन्हता.

मति अदु लाग्वोरा अडम आस्ता. *

13 मीट अमेसा बेस कीयलाहि गिर्दाते मतेके, * मीक लाग्वा केवालोर वेल्लाटोर मनदनुरा? *

14 मति मीट बेसताड कबस्क कीयनस्के, दुस्रो मीक तिपल कीतेकाय, देवुळि मीक देव्या इयगा. * अदिहक ओरु पळिमड इतेकाय, मीट रेयमाटु. बगर कीयनुरो इनजोर, आलिह केमाटु. *

15 मति येसू किस्तुर् मावा सामि इन्जि, मीवा जीवाते ओन मान ईसि मोळ्ळाटु. येसुनगा मीट आसा तासातिर, * ताना लोप्पा "इद बह रा?" इन्जि बोराय ताल्हकतेके, मीटु (आलिह केवा,) ओरिहक तेळियिह कीस वेहतलाह, अमेसा तयर मन्हट्ट. *

* 3:1 3:1 इपिसुसतोर 5:22; कुलुसितोर 3:18; तीतुस 2:5; 1 पृ 3:1 * 3:2 3:2 इपिसुसतोर 5:33; 1 तिमोति 2:11 * 3:3 4:3 3:4 यशायाह 3:18-23; 1 तिमोति 2:9 * 3:3 4:3 3:4 रोम सहरतोर 7:22 * 3:5 3:5 1 तिमोति 5:5 * 3:6 3:5-6 एटमुळि 18:12; इपिसुसतोर 5:33 * 3:6 3:6 3:14 * 3:7 3:7 1 कुरिततोर 12:22-24 * 3:7 3:7 इपिसुसतोर 5:25,28,33; कुलुसितोर 3:19 * 3:8 3:8 रोम सहरतोर 12:16 * 3:8 3:8 1:22 * 3:8 3:8 इपिसुसतोर 4:32 * 3:8 3:8 इपिसुसतोर 4:2; पिलिपितोर 2:3; 1 पृ 5:5 * 3:9 3:9 मत्थ्याल 5:44; लूकाल 6:27-28; रोम सहरतोर 12:14,17-18,20-21; 1 कुरिततोर 4:12; 1 तिसलुनितोर 5:15 * 3:9 3:9 2:21,23 * 3:12 3:12 देवुळताड पाटाड 34:12-16 * 3:13 3:13 तीतुस 2:14 * 3:13 3:13 बुदताड पोल्लोड 16:7 * 3:14 3:14 मत्थ्याल 5:10; याकुब 1:12; 5:11; 1 पृ 2:19-23; 4:15-16 * 3:14 3:14 यशायाह 8:12-13; 1 पृ 3:6 * 3:15 3:15 1:3 * 3:15 3:15 कुलुसितोर 4:6

16 मति ओरिहक गनमते, उड्ला पोल्लोते वेहाट्. * मीवा कसुर तोहतलाह, बातय दोर्कवप मन्हट्ट. * अस्के बोर मीकु अडम वळ्हकिहत्तोर, * ओर इंका मीट्टु किर्स्तुना लोकर आताहक असल ताकिह्निर, तेन ऊळिसि पया तमाय लजा आयनुर, (लजा आसि तमाड तोडिन मुचनुर). *

17 मीट्टु बेसताड कबस्क कीसि, देबाड तिनदना इनजोरे, देवुळता विचर मन्हता बहे. * अह आतेके, लाग्वाड कबस्क कीसि देबाड तिनदना वाटो, असल मन्जि देबाड तिनदना बेसु, इदिन सीता कीम्हट्ट. *

18 किर्स्तु इंका मावा पापमतेनाहकु देबाड अर्सि डोलतोग, इद पोल्लोतुन माडमाट्ट. ओग सेतेमतोग मन्जाय, माकु देवुळतागा कलियिह कीयलाह, माट पाप्यहलोरनाहकु हातोग. * ओना उंदिय मल्का डोलमुळ आता. * लोकर ओनु हळ्कताहकु, ओना मेंदुल डोलता. * तेला मति जीवाते तेग्सिसि, *

19 ओग अन्जि हानादीपतागा दोहच मताड हानस्किनु, देवुळता कबुर वेहतोग.

20 इव हानस्कु बेव इतेके, मुनेता कालमतोग नोहा मुय्तोग ओडा पंडनेके, देवुळता पोल्लो केंजवोराड जीवाड; * अस्केडोर लोकर तमा पापमताहि मिळिन्दसि, देवुळतुन नमनुर इन्जि, ओडा मारनाहजोमु देवुळ अग ऊळसोर मता. * मति सिरपि आटे लोकर देवुळतुन नमिसि, अद ओडाते उदताहकु, बूममेंड आतद उड्जाताह पिसतोर. *

21 अद पोल्लोता लेहकाने, इंजेके (मीट्टु विस्वरि आतिर अस्के,) येसुना पेदिरते एग मीताहकु, बेद लावते देवुळि येसु किर्स्तुनु हामुरताहि जीवा अहंता, अदे लावते मीट्टु पिसिह्निर. * इद बेदमता इतेके, मेंदुटा माच एडगा इनजोरे, मीयनद आयो; मति नावा जीवा कसुरलेवप आयि इन्जि, * पूरा जीवाताहि देवुळतुन ताल्हकनद आंदु. *

22 इंजेके येसु किर्स्तु देवुळदीपतागा अन्जि, देवुळबाबाना तिनळ बाजे (बेरा अदिकरता गादेते) उदतोग. * (अदु बेचोन बेरा अदिकरता गादे इतेके,) सबे देवतल्कु, सबे अदिकरते मनदनव लावताड जीवाड, ओना कय इळुनु कीसीतव मन्हताड. *

4

विस्वसिरा मनमुळ

1 बहलेहका किर्स्तु मयेनाहकु देबाड तितोग, * ओना लेहकाडा विचरते मन्जि, देबाड अरतेकाय तिनदकोम इन्जि, दीरते मन्हट्ट. * बाराहक इतेके, बोर तमा मेंदुटागा तिपल एतहत्तोर, ओर पापम कीयना विचरताहि पिहट्ट अरयहत्तोर. *

2 अहे मीट्टु पिसनाड दियाड एवनाहि, मीट्टु लाग्वाड विचरकने ताकलाह गिर्दा आयवा, देवुळता विचरते तिरियसोरे मनदकिर. *

3 मुने मीट्टु देवुळतुन पुनवोरिर मतिर अस्के, लाग्वा विचरते तिरियताहकु, गोचुर आयना, सिङ्गि-साट्याल आयना, कल लोटि आयना, वेल्लाटोर कलियिसि कडा रिमाते विचर वातप कीयना, बोमान मोळकना, इद्रमताड मीट्टु कीदिर. * मीट्टु मुने अह कीताड दियाड मारताड, इंजेटाहि अद्रमताड केमाट्ट. *

4 इंजेके मीवा पाळना गोटतोर, इद्रमताड लाग्वाड कबस्कने, मीट्टु ओरिहक संग आयवाहकु, बयल आस्तोर. अदिहके ओरु बह इतेक अह वळ्हकना, कृदिड दायना कीस्तोर. *

5 मति हातोर, पिसतोरानेयम कीयनद देवुळता मुनेह, ओरिहक लेका-जोका इयाय पोयतगा, * इद पोल्लो मीट्टु सीताते तासाट्ट.

6 इदिनेनाहकु येसुना बेसता कबुरि हातोरिहक वने, (बेर हायनामुनेन) वेहतद मता. * बेर हातोरिहक, सबेटोर पापि मन्कलोरा लेहका, तमाड मेंदुस्कने हामुरता सिक्सा कोनि दोर्कताये. तेला मति अद बेसता कबुरतुन नमताहकु, वेराड जीवाड देवुळलेहका अमेसा पिससोर मनदा पागयनुड. * अदिहक ओरिहक बेसता कबुर वेहतद मता.

7 इंजेके इद दुनियाताड आक्कि दियाड गट्टनेन एवताड. इद पोल्लोतुन सीता कीसि, मीट्टु पार्तना कीयनस्के, उसरते मनदना इन्जि, अक्ने मन्हट्ट. *

* 3:16 3:16 2 तिमाति 2:25 * 3:16 3:16 1 तिमाति 1:5; इन्जितोर 13:18; 1 पृ 3:21 * 3:16 3:16 4:4 * 3:16 3:16 2:12 * 3:17 3:17 2:15; 4:19 * 3:17 3:16-17 1 पृ 2:19-20; 4:15-16 * 3:18 3:18 रोम सहरतोर 5:2; इपिसुसतोर 3:12; इन्जितोर 7:25; 1 पृ 2:21 * 3:18 3:18 इन्जितोर 9:26,28; 10:9-10 * 3:18 3:18 2 कुरिततोर 13:4; कुलुसितोर 1:22; 1 पृ 4:1 * 3:18 3:18 4:6 * 3:20 3:20 पुट्टुळि 6:3-5,13-14; इन्जितोर 11:7 * 3:20 3:20 रोम सहरतोर 2:4 * 3:20 3:20 पुट्टुळि 7:7; 2 पृ 2:5 * 3:21 3:21 तीसुस 3:4-5; 1 पृ 1:3 * 3:21 3:21 1 तिमाति 1:5; 1 पृ 3:16 * 3:21 3:21 रोम सहरतोर 6:2-4; तीसुस 3:4-5; इन्जितोर 9:14; 10:22 * 3:22 3:22 मार्कल 16:19; इन्जितोर 1:3; 4:14-15; 6:20 * 3:22 3:22 रोम सहरतोर 8:38-39; इन्जितोर 1:6 * 4:1 4:1 3:18 * 4:1 4:1 2:21 * 4:1 4:1 रोम सहरतोर 6:7 * 4:2 4:2 रोम सहरतोर 6:2-4; कुलुसितोर 3:2-3 * 4:3 4:3 1 कुरिततोर 12:2 * 4:3 4:3 रोम सहरतोर 13:13; इपिसुसतोर 2:2; 4:17-24; 1 पृ 1:14 * 4:4 4:4 3:16 * 4:5 4:5 बळयिर 10:42; रोम सहरतोर 14:12; 2 तिमाति 4:1; याकुब 5:9 * 4:6 4:6 1:12 * 4:6 4:6 3:18 * 4:7 4:7 रोम सहरतोर 13:11; इन्जितोर 9:26; याकुब 5:8; 1 पृ 1:13; 1 योहन 2:18

8 सबेटकाय बेसतल पोल्लो बेद इतेके, ओर्विहक-ओर्वोग अमेसा पूरा जीवाताहि जीवा कीसोर मन्हटु. ✨ अह कीतिर इतेके, मीट ओर्वोग-ओर्विना पापमतुन मापि कीकिर. ✨

9 बोराय जेकताहि मीवा लोन वातोर इतेके, जीवाते मुयोग आयवा, ✨ ओरिन बेस ऊळाटु. ✨

10 देवुळि ओर्विहक-ओर्विहक रीतरीतिनाड कबस्क कीयलाह, बुद ईता. ✨ मीट देवुळ ईतव बुदिनु जबब्दरते काळडवालोर लेहका मन्हटु. ✨ मन्जि, देवुळ तूसीसितव बुदिनु, मीट ओर्विहक-ओर्वोग कबळ अरयलाह काळडाटु. ✨

11 बोन्क देवुळता पोल्लो वेहतलाह बुद दोर्कता, ओगु सेतेमते देवुळताड पोल्लोनु कुद देवुळिये वेहतपु, अद्रम वेहतना. ✨ बोन्क साय्ता कीयलाह बुद दोर्कता, ओगु देवुळ ईतद लावते, दुसोरिहक साय्ता कीयना. ✨ अस्के वेस येसु किस्तुनाये लोकरु इन्जि, दुनियातोर देवुळबाबाहकु मान ईयनुर. ✨ सबे मान, डीसा, राजेम अमेसा अमेसात्कु सिरप ओन्के आयि! अहे आयि! ✨

विस्वसते वाताहकु लोकरु कुळसा

12-13 ए नावाड गोतोरिर, मीवा पोगोन वातदु किस मळगतपु, बेहरा तिपलतेनाहकु बयल आयमाट. माक इद बेदरता तिपल वाता रा इन्जि, आलिह केवाये गिर्दा आमन्हटु. ✨ बाराहक इतेके, मीट इंका येसु किस्तुनाड तिपलकने पोल्ता आतिर. ✨ अद्रमे ओगु मल्स वासि, सबेटोरिहक तना डीसा तोहतनोग अस्के, ✨ मीट इंका ओना डीसाते कलियिसि, पका गिर्दा आयकिर. ✨

14 मीट किस्तुना लोकरु मताहकु, बोगाय मीवा मोकम एगु रेहतेके, ✨ मीट देव्यातोरिर. ✨ बाराहक इतेके, मीवा पोगोन देवुळता जीवाता दळम मन्हता, अद मीकु देवुळता डीसा तोहताग. ✨

15 मीट हळकतिर, कलतिर, बोबाड अरतिर, दुस्रोना कबळते कय बोयतिर ✨ इतेके, देबाड तिनदलाह ओपकिर. ✨

16 मति माट किस्तुनोरोग इन्जि देबाड तितेके, ✨ ताना लजा आयवा, किस्तुना पेदिर माक अरता इनजोर, देवुळतुन जोहर कीमन्हटु. ✨

17 बाराहक इतेके देवुळि इद दुनियातुन नेयम कीयनद वेला एवता. अद मुने तनाये लोकरु नेयम कीयगा. ✨ देवुळि माक वने नेयम कीयगा इतेके, देवुळता बेसता कबुर केंजवोरा बेचोन गोसा आयगा! ✨

18 साम्रमते रासतपु,

सेतेमतोग मन्कहके बेरा तिपलते पिसमूळ आस्ता इतेके देवुळता सीता केवोरु पापि लोकरु, वेरा बह आयगा? ✨

19 अदिहक, मीट देवुळता विचरते तिपल आयवालोरिर, ✨ अमेसा बेसताड कबस्क कीसोर मन्हटु. मीक पुटिह कीतोगु, सेतेमतोग देवुळबाबाना कयदे, मीवा जीवातुन विळिसीमन्हटु, (बाराहक इतेके ओग मीक वेहतद पोल्लोतुन करल कीयनोगे).

5

मुक्यालोरिहक, लेयोरिहक बुदिड-एदिड

1 इंजेके येसुना मुडगा मनवालोर, मीक मुक्यालोरिहक उंद पोल्लो. नना इंका मुक्यानन, येसु किस्तुना तिपलतुनु कोंडामेंड ऊळतोनन, ✨ ओसो ओगु मल्स वायहपा, ओना कदरते, डीसाते कलियवानन आंदन. ✨

2 नना मीक वेहतहनन, मीवा नडुम मनदनुद देवुळता गोहडटुन, कोपालोर लेहका मन्जि, ओरिन बेस ऊळाटु. ✨ इद कबळ सारातुहक इनजोर केवा, देवुळता विचर इहे मन्हता इन्जि, गिर्दति कीमन्हटु. ✨ मालसोम दोर्कगा इन्जि आयो, ✨ मति देवुळतुन सेवा कीयहनन इन्जि, जीवातगडाहि गिर्दति कीमन्हटु.

✨ 4:8 4:8 1:22 ✨ 4:8 4:8 बुदताड पोल्लोड 10:12; 1 कुरिततोर 13:4; याकुब 5:20 ✨ 4:9 4:9 पिलिपितोर 2:14 ✨ 4:9 4:9 रोम सहरतोर 12:13; 1 तिमोति 3:2; इब्रितोर 13:2 ✨ 4:10 4:10 1 कुरिततोर 4:7 ✨ 4:10 4:10 1 कुरिततोर 4:1 ✨ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 12:6-7 ✨ 4:11 4:11 बळयिर 7:38; 2 कुरिततोर 2:17; तीसु 2:15; इब्रितोर 13:7 ✨ 4:11 4:11 रोम सहरतोर 12:6-8; इपिसुसतोर 1:19-20; 6:10 ✨ 4:11 4:11 1 कुरिततोर 10:31; 1 पत्र 2:12 ✨ 4:11 4:11 रोम सहरतोर 11:36 ✨ 4:12-13 4:12-13 1:6-7 ✨ 4:12-13 4:12-13 रोम सहरतोर 8:17; 2 कुरिततोर 4:10; 1 पत्र 2:21 ✨ 4:12-13 4:12-13 1:7 ✨ 4:12-13 4:12-13 रोम सहरतोर 8:18; 1 पत्र 1:4-5; 5:1; यहदाल 24 ✨ 4:14 4:14 योहन 15:21; इब्रितोर 11:25-26 ✨ 4:14 4:14 मत्थाल 5:11; लुकाल 6:22; बळयिर 5:41; याकुब 1:12 ✨ 4:14 4:14 2 कुरिततोर 4:10-11,16 ✨ 4:15 4:15 1 तिसलुनितोर 4:11; 2 तिसलुनितोर 3:11; 1 तिमोति 5:13 ✨ 4:15 4:15 2:19-20; 3:17 ✨ 4:16 4:16 बळयिर 5:41; याकुब 2:7; 1 पत्र 4:14 ✨ 4:16 4:16 2:12; 3:14,16-17 ✨ 4:17 4:17 यिर्मयाह 25:29; यहजेकेल 9:6; आमोस 3:2 ✨ 4:17 4:17 2 तिसलुनितोर 1:8 ✨ 4:18 4:18 बुदताड पोल्लोड 11:31; लुकाल 23:31; 1 तिमोति 1:9-10 ✨ 4:19 4:19 3:17 ✨ 5:1 5:1 लुकाल 24:48; 1 योहन 1:1 ✨ 5:1 5:1 रोम सहरतोर 8:18; 1 पत्र 1:4-5,7; 4:12-13 ✨ 5:2 5:2 योहन 21:16; बळयिर 20:28 ✨ 5:2 5:2 फिलेमोन 14 ✨ 5:2 5:2 1 तिमोति 3:8

3 मीट ऊळेवाळे कीयना इन्जि, देवुळि ईतोर लोकरा पोगोन पका अदिकर ताकिह केवा, ✧ ओरिहक अग तोहवानलेहका मन्हट. ✧

4 इद्रम मतिर इतेके, सबेटोरा बेहरा कोपाल येसु वानेके, ✧ मीकु बेस्केने मायवदु, बूळेम आयवदु डीसाता पायदा दोर्कगा. ✧

5 इहलेहका मीट लेयोरिर वने, बेरोरा पोल्लोते वगडिस मन्हट. ओसो मीटु सबेटोर विस्वसि लोकरिर बुदते उड्ला आसि, ओर्विहक-ओर्वोगा सायता आमन्हट. ✧ बाराहक इतेके (पवित्र साम्रमवने इहे इन्हता):

नना बेरोनन इनवानु, देवुळि अडम आस्ता,

मति नना उड्लोनन इनवाहकु, देवुळि देव्या ईस्ता. ✧

(इद्र पोल्लो मीट सीताते तासाट.)

6 अदिनेनाहकु मीटु बेरा लावता देवुळता मुनेह, माट उड्लोरोम इन्जि ताकतिर इतेके, ओप्पनद कगोते देवुळि मीक बेरा कीयगा. ✧

7 देवुळिये मीकु सीता कीस्ता इनजोर, मीवा कतम आल्सुळतुन ताना कयदे विळिसमीन्हट. ✧

पट ऊळना मोका

8 उसर आमन्हट! सीताते मन्हट! ✧ मीवा अडम मनदनद देयहकना मुक्याल, कहचनद सिङपुललेहका, बोन पोसि पिळह-पळह कीस तिनदकन इनजोर तिरियिहता. ✧

9 मति मीट विस्वसते निच मन्जि, ✧ ताना अडम मन्हट. ✧ दुनियामेंड मनवालोर विस्वसिर, इद्रमताये तिपलते मन्हतोर इन्जि, ✧ मीट सीता कीन्हट.

10 माक कतम देव्याड ईयनद देवुळि, येसु किर्स्तुना संगे, मीकु बेस्केन मायवदु डीसाते कलियलाह केयता. ✧ इद्र रेंड दियाना मनमुळते, मीटु गयक तिपल आतापया, ✧ देवुळ मीकु ओसोवने बेस कीसि तासगा. अद मीवा विस्वसतुन मेग्हिके कीसि, मीक लाव ईसि, निलियह कीयगा. ✧

11 देवुळि अमेसा अमेसात्कु राजेम कीयि! अहे आयि! ✧

आक्रिता जोहर

12 नना मीकु इद्र उड्ला सीटि, ✧ नावा तमोगलेहका मनवाल, कर्तुळ विस्वसि सीलास, ✧ वेना सायताते रासिस लोहतहनन. मीकु बाताले आयि, देवुळता देव्या मिगगा अमेसा तोळ मन्हता इन्जि, मीकु तेळियिह कीयलाहि, ओसो पेग्के-मुनेह आलिह केवा, मीट विस्वसतुन पोस मन्हट इन्जि बुद वेहतलाह, ✧ नना इद्र सीटि रासतन.

13 मीवा लेहका बेबिलोनते मनवालोर विस्वसिर मीवा सीता कीयहनोम इन्हतोर. * मार्कल इंका नावा पेकानलेहका मन्हतोग, ✧ ओग वने मीवा सीता कीयहनन इन्हतोग.

14 मीट लोकरिर ओर्विहक-ओर्वोगा जीवा वाटसोर जोहर कीन्हट. ✧ किर्स्तुना लोकरिर सबेटोरिर बेस पिसाट.

✧ 5:3 5:3 यहजेकल 34:4; मत्याल 20:25-26; मार्कल 10:42-43; 2 कुरिततोर 1:24 ✧ 5:3 5:3 योहन 13:13-16; पिलिपितोर 3:17; 1 तिसलुनितोर 1:7; 2 तिसलुनितोर 3:9; 1 तिमोति 4:12; तीसु 2:7-8 ✧ 5:4 5:4 इब्रितोर 13:20-21; 1 पत्र 2:25 ✧ 5:4 5:4 1 कुरिततोर 9:25; 1 पत्र 1:4-5 ✧ 5:5 5:5 3:8 ✧ 5:5 5:5 बुदताड पोल्लोड 3:34; मत्याल 23:12; लकाल 14:11; याकुब 4:6 ✧ 5:6 5:6 मत्याल 23:12; लकाल 14:11; 18:14; याकुब 4:10 ✧ 5:7 5:7 देवुळताड पाटाड 55:22; मत्याल 6:25; पिलिपितोर 4:6 ✧ 5:8 5:8 1:13 ✧ 5:8 5:8 योहन 8:44; 2 कुरिततोर 2:11 ✧ 5:9 5:9 इपिसुसतोर 6:11-13; कुलुसितोर 2:5 ✧ 5:9 5:8-9 याकुब 4:7 ✧ 5:9 5:9 इब्रितोर 12:8 ✧ 5:10 5:10 1 कुरिततोर 1:9; 2 कुरिततोर 4:17; 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 2 तिमोति 2:10; 2 पत्र 1:3 ✧ 5:10 5:10 1:6 ✧ 5:10 5:10 रोम सहरतोर 16:25; 2 तिसलुनितोर 2:17; 3:3; इब्रितोर 13:20-21 ✧ 5:11 5:11 रोम सहरतोर 11:36 ✧ 5:12 5:12 इब्रितोर 13:22 ✧ 5:12 5:12 2 कुरिततोर 1:19 ✧ 5:12 5:12 1 कुरिततोर 15:1 * 5:13 5:13 अद कालमते वेल्लाटोर लोकर रोम सहरतुन पेदिर पोयतलाह रेयिसि, तान बेबिलोन इनजोर इद्र. ✧ 5:13 5:13 बळयिर 12:12,25; 15:37,39; कुलुसितोर 4:10; 2 तिमोति 4:9-11; पिलेमोन 24 ✧ 5:14 5:14 रोम सहरतोर 16:16; 1 कुरिततोर 16:20; 2 कुरिततोर 13:12; 1 तिसलुनितोर 5:26

किर्स्तुना बळयि पत्रु रासतदु पयाडा सीटी

इद सीटटुन रासवाल, किर्स्तुना बळयि पत्रु आंदोग. इद सीटटुन रासतस्के, ओग मुस्तोग आस मतोग; इद सीटी रासिसि मंड वसनि रोम सर्करतोर् ओन हक्कतोर. ओना मुनेता सीटटुन बोर विस्वसिरिहक रासिस मतोग, ओरिहके इद दुसा सीटटुन वने रासतोग.

पत्रु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, विस्वसिर सेतेम पोल्लोतुन विस्वस कीसोर अनिर, येसु ओसो वायनदिना अग ऊळसोर मनिर, ओसो जोल पोल्लोड काहवालोरगा बर्वस तासमाकिर इनजोर, इद सीटी रासतोग. अहे तना डोलतापया वने, विस्वसिर इद सीटटाड पोल्लोन सीता कीसोर मनिर, इनजोर वने रासतोग.

मुनेताड पोल्लोड

1 नना सिमोन पत्रुनन, येसु किर्स्तुना सेवकनन, ओना बळयिनन, * मीट विस्वसिरिहक इद सीटी रासलाह आतन. माक पिसिह केवाल मावा देवुळि येसु किर्स्तु, * बोनाये मोकम ऊळवा, मावा संगे सेतेमते ताकिहत्तोग. अदिहक ओननडाहि, माट बळयिरिहक दोर्कतद विस्वसता बराबरेन, मीक वने दोर्कता.

2 मीट देवुळतुन ओसो मावा येसुसामिन निटम पुताहकु, * देवुळता देव्या ओसो सुकमि, मियगा पका बोल्गसोर अनि. *

विस्वसता ताकमुळते बेर्ससोर अन्हट

3 देवुळि बेरा डीसाता मनाहकु, बेस गूनमता मनाहकु, माक तना मन्कलोर आयलाह केयता. * माट तान निटम पुताहकु, * माट तान्क विचर वातप पिसना इनजोरे, माक सबे ईता. * देवुळता बेरा लावतेनाहकु इव सबे दोर्कताड.

4 देवुळि बेरा डीसाता, बेस गूनमता मनाहकु, पका दाराता, पका बेरा बर्कत ईतन इनजोर, पोल्लो विळ्ळता. * इद बर्कत मीक दोर्कताहकु, देवुळतुन पुनवोरा लेहकान, मीट लालुस कीसि पूरा बूळेम आयवा, * तना बेद्रम मन्हता, अद्रमलेहकाने मीट वने आयना इनजोर, * देवुळि अह कीता.

5 अद मीक इचोन कीसीताहकु, मीट वने बेस-नेहना पिसलाह बेचोन कीया पगयहनिर, अचोन कीमहट्ट. किर्स्तुन विस्वस कीतिर; विस्वस कीसोर बेसता गूनमतोर वने मन्हट्ट. बेसता गूनमतोर मन्जि, देवुळता बुदतुन पुनजोर वने अन्हट्ट. *

6 ताना बुदतुन पुनजोर, कुदतुन आत्रे कीयलाह वने कगयाट्ट; * आत्रे कीसि, तिपल्किन आपसोर मनदलाह वने कगयाट्ट; * अद्रम मन्जि, देवुळतुन माळसोर ताकाट्ट. *

7 अद्रम ताकसोर, मीवा तोळतोर विस्वसिरा संगे गूनमते मनदलाह ऊळाट्ट; * अद्रम मन्जि, सबेटोर मन्कलोरिन वने जीवा कीसोर अन्हट्ट.

8 इव पोल्लोड मीवा जीवातगा मन्जि, बेर्ससोर अतेक अचोन, मीट मावा येसुसामि किर्स्तुन पुनदनु * उगस अनो आयगा, मति मीट पकाय कबळतुहक ओजवालोरिण आयकिर. *

9 बोरगा बार इव पोल्लोड इलेड, ओर तमा जीवाते बेस तोववोरा लेहका आतोर. * इतेके तमा मुने कीतद पापमतुन देवुळि एडिह कीतदिन * मागडतोर.

10 अदिनेनाहक मावोर विस्वसिरिण, इव पोल्लोड मियगा मन्हताडा, इलेडा इन्जि पहीकिस ऊळाट्ट. देवुळि निटम मीक आचिसि, तना मन्कलोर आयलाह केयता लावतोर, * मीट पकाय जिदते करल कीयलाह ऊळाट्ट. अद्रम मीट कीसोर मतिर इतेके, बेस्केन मीवा विस्वसते पेगेक अरविण. *

11 अद्रम मतेके, मावा सामि, माक पिसिह केवाल येसु किर्स्तु, अमेसाता राजेम ताकिह कीयहवा, पकाय गिर्दा आसि, मीक बेस-नेहना उदिह कीयनोग. *

12 इजेके मीक काहतद सेतेम कबुरतुन बेस पोस मन्जि, मीट ताकलाह आतिरे. * तेला मति इव पोल्लोन मीक सीता कीसीयलाह, नना अमेसा तयर मनदकन. *

* 1:1 1:1 1 पत्रु 1:1 * 1:1 1:1 तीसुत 2:13 * 1:2 1:2 योहन 17:3; मिलिपितोर 3:8; 2 पत्रु 1:8; 2:20; 3:18 * 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7; 1 पत्रु 1:2 * 1:3 1:3 1 तिसलुनितोर 2:11-12; 2 तिसलुनितोर 2:14; 1 पत्रु 5:10 * 1:3 1:3 योहन 17:3; मिलिपितोर 3:8; 2 पत्रु 1:8; 2:20 * 1:3 1:3 1:6 * 1:4 1:4 3:9,13 * 1:4 1:4 याकूब 1:27; 2 पत्रु 2:18-20 * 1:4 1:4 इपिसुसतोर 4:13,24; इब्रितोर 12:10; 1 योहन 3:2 * 1:5 1:5 कुलुसितोर 2:1-3 * 1:6 1:6 बळयिण 24:25; 2 तिमाति 1:7 * 1:6 1:6 लकाल 21:19; रोम सहरतोर 5:3; याकूब 1:3-4 * 1:6 1:6 1:3 * 1:7 1:7 रोम सहरतोर 12:10; 1 पत्रु 1:22 * 1:8 1:8 योहन 17:3; मिलिपितोर 3:8; 2 पत्रु 2:20 * 1:8 1:8 कुलुसितोर 1:9-10 * 1:9 1:9 1 योहन 2:11 * 1:9 1:9 इपिसुसतोर 5:26 * 1:10 1:10 मथ्याल 22:14; रोम सहरतोर 11:29; 1 तिसलुनितोर 1:4-5; 2 पत्रु 1:3 * 1:10 1:10 3:17; यहूदाल 24 * 1:11 1:11 1 कुरिततोर 15:24; 2 तिमाति 4:18 * 1:12 1:12 कुलुसितोर 1:3-5; 2 योहन 1-2 * 1:12 1:12 मिलिपितोर 3:1

13 नना जीवात मनाहजोम, मीट इव पोल्लोन पोस मनदलाह, मीक सीता अर्हचोर उसर कीयनद* बेस ओपिहता इनजोर, विचर कीयलाह आतन.*

14 मावा येसुसामि किर्स्तु नाक पोळ्कने वेहतप लेहकान,* नना डोलनद वेला ओसोया ऐन एवता इनजोर पुतन.*

15 अदिनेनाहक नना हातापया वने, मीट इव पोल्लोन अमेसा सीता कीसोर मनदलाहि, पकाय जिदते कीकन इनजोर, विचर कीयलाह आतन.

पत्र तना ऊळतव पोल्लोन रासतोम।

16 (इव पोल्लोन बाराहक सीता कीसोर मनदना इतेके,) मावा येसुसामि किर्स्तु तना लावते मयगा वातादिन, माट ओनाड बळथिरोम मीक वेहतोम.* वेहतस्के, पका सत्रल बुदते मन्कलोर पुटिह कीतव पीटोन केंजिस वेहोम;* आयो, ओना मिळ्स्कनद डीसातुन मावाड कोडाने ऊळतोम.*

17 अद इद्रम मन्हता: बेरा डीसाता देवुळि तना लेडते, “वेग नावा मगि; नना वेन जीवा कीतन; वेन ऊळिस गिर्दा आतन” इनजोर, देवुळबाबाल ओन मान ईसि, बेरोगा कीतोम। (कीतस्के माट अगा मतोम.)

18 देवुळ रगतद मेटागा माट येसु किर्स्तुना संगे मतोम अस्के, पोगोन देवुळता जागताहि वातद इद लेडतुन, माट मावाड केळ्कने केंजतोम.*

19 अदिनेनाहक देवुळता कबुरतोर वेहतव पोल्लोड निटम इनजोर, इंजेके बेस-नेहना पुतोम.* ओराड पोल्लोन केंजिस मीट ताकतिर इतेक, बेस आयागा; ईकळतगा चिमलि वेहच ईयना लेहकान, अव पोल्लोड मीक वेहच ईस्ताड. पडवियना लेहकान,* किर्स्तु ओसोवने वायनोग। विय उकाता लेहकान, ओग मीवा जीवातगा वेहच कीसीयनोग,* अस्के मीक सवे पोल्लोड तेळियनुड.* अद दिया एवनाह, अव पोल्लोन केंजिस ताकाट.

20 मुने मीट इद पोल्लोतुन पुनदना: देवुळता साख्रमतगा ताना कबुरतोर रासतव पोल्लोन, तमाय बुदते पुञ्जि रासोर आंदुर.

21 ओरु मन्कना बुदते तानाड पोल्लोन पुटिह केवोर;* मति देवुळता जीवा ओरा पोगोन उदतापयाने, अव पोल्लोन वेहतोर.*

2

जोल काहवालोर लोप्पा पत्र मुनेन वेहतह्तोग

1 मति देवुळता कबुर वेहावालोरम इनजोर, नाळेह केवालोर, मुने देवुळता मन्कलोर नडुम मंदुर.* अद्रम इंजेके वने, जोल पोल्लोड काहवालोर मियगा मनदनुर. विस्वसतुन बूळे कीयनव जोल पोल्लोन, कुस्कने पोकर कीयनुर.* आपुना जीवाता कर्सा ईस ओरिन असतोम* मालकाना पोल्लो केंजवा ताकनुर.* इद्रम कीसि, ओर कुद चट्टिपेटे गोसातगा अरयनुर.

2 वेल्लाटोर ओराड केंजिसि, ओरा लेहका आसि, लजालेवा लाग्वाड कबस्क कीयनुर.* अदिनेनाहक सेतेमता अगादा बदनम आयागा.*

3 जोल पोल्लोड काहवालोर कोताना लालुसतुहक, तमाय पुटिह कीतव पोल्लोन वेहतनुर.* ओसो अविस्किन वेहचि, मीक नाळेह कीयनुर.* ओरिन सिक्सा ईयनद देवुळि, वेल्लाय जोमताहि तयर मन्हता. अद ओरिन बूळे कीयगा; अद कूर्कसोर मनो.*

4 अद इद्रमि: पापम कीतव पोगोटाड देवतुल्किन वने, देवुळि विळ्सो; अविस्किन गोल्स्कने दोहचि, देयमदीपते मनदनद ईकळ गंगाता सिक्सा-बोंदातगा वाटिसीता.* वाटिसि तना नेयम कीयनद दियातेनाहक तासता.

5 अहे मुने मतद ब्रमतगा मतोरिन वने, अद विळ्सो; तन्क पास्कतोरिन बूळे कीयलाहि, उड्डातुन लोहचीता.* मति देवुळता सेतेम आगदे ताकाट इनजोर, पोकर कीतोम नोहा मुद्य्तोन मात्रम, ओना एळनुर लोतोर संगे उड्डाताहि पिपिसि कीता.*

6 अद्रमे सोदोम-गोमोरा सहर्कने मतोरिन वने, अद विळ्सो; पूरा नेग आनाह, ओराड सहर्किन बूळे कीसीता, अद्रम ओरिन सिक्सा ईता.* ओसो तान पास्कवालोर इद्रमे आस्तोर इनजोर, इद पोल्लो तोहतहता.*

* 1:13 1:13 3:1 * 1:13 1:12-13 यहदाल 5 * 1:14 1:14 योहन 13:36; 21:19 * 1:14 1:14 2 तिमोति 4:6

* 1:16 1:16 मार्कल 13:26; 14:62; 1 तिसलुनितोर 2:19 * 1:16 1:16 1 तिमोति 1:3-4 * 1:16 1:16 इद पोल्लोतुन पुनदलाह,

मार्कल 9:2-8 ऊळत. * 1:18 1:16-18 मथ्याल 17:1-8; मार्कल 9:2-8; लूकाल 9:28-36 * 1:19 1:19 1 पत्र 1:10-11 * 1:19

1:19 लूकाल 1:76-79 * 1:19 1:19 तोहचीतव पोल्लोड 22:16 * 1:19 1:19 2 कुरिततोर 4:6 * 1:21 1:21 यिर्मयाह 23:26

* 1:21 1:20-21 2 शम्पुल 23:2; बळथिर 1:16-17; 2 तिमोति 3:16; 1 पत्र 1:11 * 2:1 2:1 व्यवस्थाविवरण 13:1-5; यिर्मयाह 6:13

* 2:1 2:1 2 कुरिततोर 11:13; 1 योहन 4:1; यहदाल 3-4 * 2:1 2:1 1 कुरिततोर 6:18-20 * 2:1 2:1 यहदाल 3-4 * 2:2

2:2 पुटमुळि 19:5-9; 2 पत्र 2:7-8,18; यहदाल 3-4,7 * 2:2 2:2 रोम सहरतो 2:24 * 2:3 2:3 1 तिमोति 6:5; 2 पत्र 2:14; यहदाल

16 * 2:3 2:3 रोम सहरतो 16:18; 2 कुरिततोर 2:17; 1 तिसलुनितोर 2:5 * 2:3 2:3 व्यवस्थाविवरण 32:35 * 2:4 2:4 यहदाल

6; तोहचीतव पोल्लोड 20:1-3 * 2:5 2:5 3:6 * 2:5 2:5 पुटमुळि 6:1—7:24; 1 पत्र 3:20 * 2:6 2:6 पुटमुळि 19:24;

यहदाल 7 * 2:6 2:6 यशायाह 1:9; मथ्याल 10:15; 11:23; लूकाल 10:12; रोम सहरतो 9:29; इब्रितोर 4:11

7-8 (सेतेमतोरिन बारा, देवुळि पिसिह कीयलाह पुन्हता. अदे सोदोम सहरतगा मतोग) लोट इनवाल, देवुळतुहक ओप्पनाह ताकतोग. अद सहरतोर लजालेवा लाग्वाड कबस्क कीदुर. ✨ वेग सेतेमतोग लोट, ओरा नडुम मन्जि, दिनमे ओर कीयनव लाग्वाड कबस्किन ऊळिंदोग, केंजिंदोग. ऊळसोर, केंजसोर, ओग पका मेसेहने आसि, ओना जीवा मुर्तिय चुहेम आयो आंद, अदिहक देवुळि अद सहरतुन बूळे कीयनामुने, ओन पिसिह कीता. ✨

9 इव सबे पोल्लोन मीक बाराहकू सीता कीसीय्हन इतेके, सामि तन्क माळवालोरिन तिपलताहि बेदम विळिसह कीयना, ✨ ओसो लाग्वोरिन सिक्सा ईयनासाटि, नेयम कीयनद दिया एवनाह बेदम तासना, इविस्किन पुन्हता इनजोर, ✨ इव पोल्लोड तोहतहताड.

10 तमा मन्कना बुद वेहतपु, करबताड लालुस्कने ताकवालोरिन, ✨ सामिना अदिकरतुन पास्कवालोरिन कोनि, पका सिक्सा ईस्ता.

जोल पोल्लोड काहवालोर वेर मन्कलोर, बेदिहके बह रेयोर, पका कैगम आस्तोर; ओसो रेयवालेवा बेरा लावताड देयहकिन बाताडे आयोड इन्जि पास्किह्तोर. ✨

11 पोगोटाड देवतुलक बारा, अव देयहकिहकाय एक्वा लावताड मन्जाय मति, सामिना मुनेह अविस्किन पास्कोड. ✨

12 मति वेर जोल काहवालोर इतेके, तमा पुनवव पोल्लोना लोप्पा पास्किह्तोर. वेर विचर कीया पुनवव, बुदलेवव जन्वर्कना लेहकाडोर आंदुर. ✨ इद्रमताड जन्वर्क बेदे कबळतुहक अरवाहकू, अविन पोस हक्कनाय ओजिहता. अद्रमलेहकाने देवुळि वेरिन बूळे कीयाग.

13 वेर लाग्वव कबस्क कीस्तोर, अविस्कना इसबते वेरिहक सिक्सा दोर्कगा. पियल-पोळद रिमाते मनदनदे, वेरिहक गिर्दा वास्ता. ✨ मीवा संगे कुळप तिनदहपा वने, वेर मीक नाळेह कीयलाह गिर्दा आस्तोर. ✨ अदिनेनाहक डागिललेहकान, माचलेहकान मीवा मुडगा लजा वानाह मन्हतोर.

14 वेरा नद्र साखाल बुदते निदिस मन्हता, पापम पोल्लोन प्हकसोरिन मन्हता. विस्वसते मेग्वोरिन नाळेह कीसि, पापमतके ओस्तोर. ✨ लालुस आयनदिना लोप्पा कोनि, वेर पका पुतोर. ✨ देवुळि वेरिन सिक्सा ईस्ताये. ✨

15 वेर सीदा दायनद अगादुन विळिसस लेसतोर. ✨ वेर मन्कलोर बहोर इनवाल मुय्तोना मगि, बलामि इनवाना अगादुन पोयतोर. ✨ वेग बलामि इतेके, लाग्वद कबळताड कोतान जीवा कीस मतोग. †

16 मति ओना मूका गाळ्दि, मन्कना लेडते वळ्हकिसि, ओन तेहता; अह कीसि, ओग गूनयान बय्ठळ कबळ केवाह रोमिह कीसीता. ✨

17 वेर जोल पोल्लोड काहवालोर वततव चुवाना लेहकाडोर; वळ्दे तेळिस दायनद मोयुलता लेहकाडोर, (इतेके मेसेहने केवालोर) आंदुर. ✨ ✨ वेरनाहक देवुळि अमेसाता ईकळतुन तासता. ✨

18 वेर पोमाडेड पोल्लोड वळ्हकिह्तोर, मति अव पोल्लोड बेदिहके अरवोड. ✨ अह वळ्हकिसि, वेर लजालेवा लाग्वाड कबस्कना मेते, लेसतोर मन्कलोरगडाह पेसिसि, सेतेमता अगादे पूनाड-पूनाड वातोर मन्कलोरिन, ✨ मेंदुदाड लालुस्कने एग्हिह कीस्तोर. ✨

19 मीट बेदे अडोता कय इळन इलविर इनजोर, पूना विस्वसिरिन पोल्लो विळिसहाय मति, वेर तमाय बूळे कीयनव लालुस्कना कय इळन मन्हतोर. बाराहक इतेके, बोनाय बेद पोल्लो आव्रे कीस्ता, ओग ताना कय इळन मन्हतोग. ✨

✨ 2:7-8 2:7-8 पृथुळि 19:5-9; 2 पत्र 2:2,18; यहूदाल 3-4 ✨ 2:7-8 2:7-8 पृथुळि 19:1-16,29 ✨ 2:9 2:9 1 कुरिततोर

10:13 ✨ 2:9 2:9 तोहचीतव पोल्लोड 3:10 ✨ 2:10 2:10 3:3; यहूदाल 16,18 ✨ 2:10 2:10 बेरा लावताड देयहकिन बाताडे

आगोड इन्जि पास्किह्तोर "पोगोन मनदव देवतुलकिन पास्किह्तोर" इद अर्तम वने आया पायहता. ✨ 2:10 2:10 यहूदाल 8 † 2:11 2:11 अव

देयहकिहकाय एक्वा लावताड मन्जाय मति, सामिना मुनेह अविस्किन पास्कोड "वेर मन्कलोरिहकाय एक्वा लावताड मन्जाय मति, सामिना मुनेह पारकोड"

इद अर्तम वने आया पायहता. ✨ 2:11 2:11 यहूदाल 9 ✨ 2:12 2:10-12 2 तिमोति 3:2; यहूदाल 10 ✨ 2:13 2:13 पेम सहरतोर

13:13; 1 तिसलुनितोर: 5:7 ✨ 2:13 2:13 1 कुरिततोर 11:20-21; याकुब 5:5; यहूदाल 12 ✨ 2:14 2:14 याकुब 1:8; 2 पत्र 2:18;

3:16 ✨ 2:14 2:14 2:3 ✨ 2:14 2:14 इपिसुस्तोर 2:3 ✨ 2:15 2:15 बळयिर 13:10 ✨ 2:15 2:15 गिनती 22:5,7;

व्यवस्थाविवरण 23:4; न्हेम्याल 13:2; यहूदाल 11; तोहचीतव पोल्लोड 2:14 † 2:15 2:15 देवुळता मन्कलोरिन सरप ईम इनजोर, मोचव देसेमता

राजाल बलाकि इनवाल, बलामिहक कोताड ईस मतोग. ✨ 2:16 2:16 गिनती 22:21,23,28,30-35 ✨ 2:17 2:17 वेव-वेव चुवाड असा

वानाह एग मत्प दिशिहताड, मति लोप्पा वतिस मन्हताड. बेद-बेद मोयुलि पेग वायगा इनजोर, गिर्दा वानाह मन्हता, मति वळ्दे तेळिस दास्ता. वेर जोल काहवालोर वने,

अद्रमे पलतेनाह कर्तुळते मत्प, देवुळता जीवाते निदिस मत्प दिशिह्तोर, मति वेर लोप्पा अद्रम इलेर. वेरगडाह मन्कलोरिहक बातय पायदा दोर्को. ✨ 2:17 2:17

यहूदाल 12 ✨ 2:17 2:17 यहूदाल 13 ✨ 2:18 2:18 इपिसुस्तोर 4:17; यहूदाल 16 ✨ 2:18 2:18 1:4; 2:20 ✨ 2:18

2:18 2:2,7-8,14; 3:17 ✨ 2:19 2:19 योहन 8:34; रोम सहरतोर 6:16

20 वेर मन्कलोरो बेचोटा बेरा गोसा! मावा सामि, माक पिसिह केवाल येसु किर्स्तुन पुताहकु, * दुनियाताडः सबे रीतिना पापमताहि पिहट अरतोर. * अह आस तेला, ओसोवने अदे पापमता कय इळन अन्जि एकतोर इतेके, * मुने मतदिहकाय इंजेके एक्वा सिक्साता लायकतोर आतोर. *

21-22 इतेके, वेर देवुळता सेतेम अगादुन पुनवा मन्ज मतेके, वेरिहक बेस ओप्पिस मनालि. * “नयु तना ककतदिने नाकलाह मलयहता, * नोगातद पदि मल्स चिक्लातागाने दोळगलाह दास्ता,” अदमलेहकाने आतोर; वेर देवुळ तोहतद अगादुन पुन्ज मान्जि, अद पवित्र अगादुन विळिसि, (तमा पाळना अगादुने ओसोवने पोयतोर). *

3

सीटिडः बाराहक लोहतन इन्जि पत्रु वेहतहतेग

1 नावा गोततोरिर! मीक लोहतदु इद नावा दुषा मल्काता सीटि आंदु; मीवा विचर सेतेम पोल्लोनेके मनि इनजोर सीता कीसीयलाह, इव सीटिन लोहतन. *

2 वेल्लाय मुने, देवुळता पवित्र कब्रतोर तानाडः पोल्लोन वेहतोर; * ओसो मावा पिसिह केवाल येसुसामि किर्स्तु ईतद उकुम, ओनाडः बळयिरा तोडट मियगा वाता. इव मीटः कगायतव पोल्लोन सीता कीम्हट इनजोर, * नना वेहतलाह आतन. *

सामि ओसोवने वायनद दिया

3 मुने मीट इद पोल्लोतुन पुनदना गावले: आक्रिताड दियाने, आपुना लालुसते ताकवालोर् वायनुर, * ओर मीक कवयनुर, * ओसो

4 इद्रम इनदनुर: “ओसोवने वायकन इनजोर, किर्स्तु पोल्लो विळिस अतोग, ओग बेगाडोग? * मावाडः तादोर-बाबोर वने डोलतोर! अस्केडाहि बाताले बद्लेम आयो! देवुळि बूमतुन पुटिह कीत्स्के सबेटव बेद्रम मताडः, अदमलेहकाने इंजेक वने मन्हाताडः,” इनदनुर.

5 ओर उंद पोल्लोतुन पुन्जाय मति, तान सीता केवोर. अद इद्रमि: सुस्मुने पोगोटा बूमि, देवुळ इतद पोल्लोतेन पुटटा. ओसो देवुळ वळ्हकिसिये, इळ्ता बूमतुन एगः मतगडाहि पुटिह कीता, अह कीसि वततद बूमतुन, एतगडाहि एगिह कीता. *

6 अहे देवुळ तना पोल्लोतेन अस्के मतद बूमतुन, एतगान मुळहता ओसो बूळे कीता. *

7 मति इंजेक मनदनद पोगोटा बूमतुन, ओसो इळ्ता बूमतुन, किसते बूळे कीयलाहि, तना इतद पोल्लोतेने तासता. * तानाडः केंजवोरिन नेयम कीसि, ओरिन बूळे कीयनद दिया एवनाह अविस्किन तासता. *

8 नावा गोततोरिर! उंद पोल्लोतुन मात्रम सीता कीम्हटु: देवुळतुहक उंद दिया इतेके, अजर वर्साना लेहकान; ओसो अजर वर्साडः उंद दियाता लेहकान मन्हाताडः. *

9 सामि तना पोल्लो विळिस मतदिन केवालेवा, आल्सेम कीयलाह आता इनजोर, उच्चुर मन्कलोर विचर कीस्तोर. * मति अदम आयो; * बोगे बूळेम आयनद आयो इन्जि, देवुळता विचर मन्हाता. सबेटोर मन्कलोरिहक पापमता अगदाहि जर मलयलाह, मोका दोर्कि इनजोर, अद मियेनाहक आपसोर केपिहता. *

पोगोटा बूमि ओसो इळ्ता बूमि पूना आयगा

10 मति मन्कलोरिहक एर्का लेवस्के, कले वायना लेहकान, सामि ओसोवने वायनद दिया वायगा. * अस्के पोगोटा बूमि पका नेकसोर मायगा, अगा मनदनव सबेटव कर्विसि बूळेम आयनुडः. * इळ्ता बूमि, ओसो तानगा कीतव सबे कबस्क पड्ने आयनुडः. *

* 2:20 2:20 1:2,3,8 * 2:20 2:20 याकुव 1:27; 2 पत्र 1:4; 2:18 * 2:20 2:20 2 तिमोति 2:4 * 2:20 2:20 मत्थ्याल 12:45; लूकाल 11:26 * 2:21-22 2:20-22 इब्रितोर 10:26 * 2:21-22 2:21-22 बुदताडः पोल्लोडः 26:11 * 2:21-22 2:21-22 यहजेकेल 18:24; इब्रितोर 6:4-6; 10:26-27; याकुव 4:17 * 3:1 3:1 1:13 * 3:2 3:2 लूकाल 1:69-70; बळयिर 3:21; इप्सुसतोर 3:5-6 * 3:2 3:1-2 यहदाल 5 * 3:2 3:2 यहदाल 17 * 3:3 3:3 2:10 * 3:3 3:3 1 तिमोति 4:1; यहदाल 18 * 3:4 3:4 यशायाह 5:19; यिर्मयाह 17:15; यहजेकेल 12:22,27; मत्थ्याल 24:48 * 3:5 3:5 पुट्युळि 1:2,6-10; देवुळताडः पाटाडः 24:2; 136:6; इब्रितोर 11:3 * 3:6 3:6 पुट्युळि 7:10-24; 2 पत्र 2:5 * 3:7 3:7 3:10,11-12 * 3:7 3:7 यशायाह 66:15; 2 तिसलुनितोर 1:8; इब्रितोर 12:29; यहदाल 7 * 3:8 3:8 देवुळताडः पाटाडः 90:4 * 3:9 3:9 1:4 * 3:9 3:9 हबक्कुक 2:3; रोम सहरतोर 13:11; इब्रितोर 10:37 * 3:9 3:9 रोम सहरतोर 2:4; 1 तिमोति 2:3-4; तोहचीतव पोल्लोडः 2:21 * 3:10 3:10 मत्थ्याल 24:43-44; लूकाल 12:39-40; 1 तिसलुनितोर 5:1-2; तोहचीतव पोल्लोडः 3:3; 16:15-16 * 3:10 3:10 यशायाह 24:19; 34:4; मीका 1:4; मत्थ्याल 24:35; 2 पत्र 3:7,11-12; तोहचीतव पोल्लोडः 6:14; 21:1 * 3:10 3:10 इब्रितोर 12:27

11-12 इंगो, निटमे देवुळि निल्पिह कीतद दियाते पोगोटा बूमि किसते बूळेम आयगा; अगा मनदनव सबेटव दगडातुहक कारियनुड. ✨ इव सबे आयनुड इन्जि पुह्निर इतेके, अद दियाता अग ऊळसोर, पवित्रते ताकना गावले. ✨ अमेसा मीट देवुळता विचर मतप लेहका कीयना गावले. अद्रम ताकतेके, मीटु अद दिया चट्टिपट एवनाह कीकिर. ✨

13 मति देवुळि पोल्लो विळसतपु, पूना पोगोटा बूमि ओसो इळता बूमि तयर आस्ता इनजोर, माट अग ऊळिह्नल. ✨ अगा मनवालोरो सबेटोर सेतेमेतेन ताकनुर. ✨

14 नावा गोततोरिर! इव पोल्लोड आयनुड इनजोर, मीट अग ऊळलाह आतिर. अग ऊळसोर, पापमता डागिललेवा, कसुरलेवा मन्जि, ✨ नावा संगे कलियिस मतोर इनजोर, देवुळ इनाह पिससोर मन्हटु. ✨

15 देवुळि मियेनाहक आपिस केपिहता, इदितु पिसमुळ दोकिह कीयलाह, मीक अग ईता इनजोर पुन्हटु. ✨ इदे पोल्लोतुन, माट जीवा कीतोगा, मावा तोळतोगा पोलु वने, देवुळि ओन्क ईतद बुदते मीक रासतोगा. ✨

16 तनाड सबे सीटिने, इदे पोल्लोतुन रासिह्तोगा. ओनाड सीटिने उचुक पोल्लोड पुनदा पगवप मुस्किल मन्हताड. ✨ तेळियवोर ओसो कमजोर विस्वसतोर मन्कलोसु, ✨ अव पोल्लोना अर्तमतुन मिळहच मन्ज वेहतहोर. साभ्रमताड दुप्राड पोल्लोन वने, अहे कीस्तोर. इद्रम कीसि, ओर तमाय जीवातुन बूळे कीस्तोर.

17 नावा गोततोरिर! मीट इव पोल्लोन मुनेन पुतिर, अदिनेनाहक उसरते मन्हटु. अद्रम मनवेके, मीट मीवा विस्वसताहि पेके अर्सि, ✨ देवुळताड केजवोरा नाळेमते एग्निसि, लेसकिर बहा! ✨

18 अद्रम आयवा, माक पिसिह केवाल मावा किर्स्तु येसुसामिना देव्वाते ओसो बुदते, बेस बेर्ससोर अन्हटु. ✨ इंजेक वने, अमेसा-अमेसातुहक वने, ओने मन्कलोरो मान ईसि मोळिकर! आमैन. ✨

✨ 3:11-12 3:11-12 यशायाह 24:19; 34:4; मीका 1:4; 2 पत्र 3:7,10 ✨ 3:11-12 3:11-12 1 कुरिततोर 1:5-7 ✨ 3:11-12 3:11-12 यहुदात् 21 ✨ 3:13 3:13 यशायाह 65:17; 66:22; रोम सहरतोर 8:19-21; 2 पत्र 1:4 ✨ 3:13 3:13 यशायाह 60:21; तोहचीतव पोल्लोड 21:27 ✨ 3:14 3:14 पिलिपितोर 2:15; याकूब 1:27 ✨ 3:14 3:14 1 तिसलुनितोर 5:23; 1 योहन 3:3 ✨ 3:15 3:15 रोम सहरतोर 2:4 ✨ 3:15 3:15 1 कुरिततोर 3:10; इपिसुस्तोर 3:3 ✨ 3:16 3:16 इब्रितोर 5:11 ✨ 3:16 3:16 2:14 ✨ 3:17 3:17 तोहचीतव पोल्लोड 2:5 ✨ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 10:12; गलातितोर 5:4; 2 पत्र 1:10; 2:18 ✨ 3:18 3:18 1:2 ✨ 3:18 3:18 रोम सहरतोर 11:36

किर्स्तुना बळयि योहन रासतदु मुनेता सीटि

इद सीटटुन बोग रासतोग इन्जि, सीटटे रासतद इले. मति “येसुनाड माट केंजतोम, मावाड कोंडाने ऊळतोम, बेस-नेहना ऊळिसि, मावाड क्यकने वने इटिस ऊळतोम,” इद्रम रासतद मन्हता. इद पोल्लोतुन ऊळिसि, मुनेतोग पेदामन्कल, येसुना बळयि योहनिये इद सीटटुन रासतोग इन्जि, मुनेतोर विस्वसिराड पेदल्क इंदुर. योहन रासतदु बेसता कबुरि ओसो तोहचीतव पोल्लोड, इव पुस्तकिन रासवाल योहन वेगे आंदोग. इद सीटटुन रासनस्के, वेग वेल्लाय मुय्तोग आस मतोग. ओसो योहन आसिया पटटा इपिसुस सहरतेन मतोग. अद तूकने आसिया पटटोर लोकुर वेल्लाटोरे, येसुना पोगोन विस्वस कीस मतोर. ओर विस्वसिरा नडुमि, येसुना विस्व पोकरु केवालोर लोकुर वासि, देवुळता मगि मन्कल मारियिस इद ब्रुमते वावोग, ओसो बळयिर पोकरु कीतोग येसु देवुळ लोहतोग किर्स्तु आयोग, ओसो मन्कल डोलिस बेस्केन जीवा अरवोग इनजोर, अगडोर विस्वसिरिहकु, इद्रमताड जोल पोल्लोन काहन्दुर.

अदिनेनाहक अगडोर विस्वसिरिन उसर कीयलाह, योहन रासिह्तोग. इतेके अद्रम जोल काहवालोराड पोल्लोन केंजनदायो. मति निटमतोग विस्वसि मन्कन इद्रम पुनदनाह आस्ता इन्जि योहन काहहततोग: (1) देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस वातोग; ओग पूरा देवुळिय आंदोग, पूरा मन्कल वने आंदोग इन्जि, निटमतोर विस्वसिर नमिह्तोर. (2) निटमतोर विस्वसिर देवुळता वचन वेहतपे ताकिह्तोर. (3) निटमतोर विस्वसिर देवुळताहि पूना पुटमुळ दोर्कतोर, तमा ऐगेटोर विस्वसिरिन जीवा कीस्तोर. इद्रम जीवा कीयनदु देवुळतागडाह मन्हता. देवुळि तना मगिन मावासाटि इद ब्रुमते लोहचि, अद माक बेचोन जीवा कीता, इद पोल्लोतुन तोहचीता. अद्रमे देवुळता मगिन मीट विस्वस कीस मतेके, मीकु निटमे अमेसाता पिसमुळ दोर्कताये इनजोर, योहन इद सीटटुन रासतोग.

येसु डोलिसि ओसोवने जीवा अरतदिना साक्सि

1 बोग ब्रुम पुटवस्केडाह मन्ह्तोग, * ओना लोप्पा माट मीक वेहतलाह आतोम. ओनाड माट केंजतोम, * मावाड कोंडाने ऊळतोम, * बेस-नेहना ऊळिसि, मावाड क्यकने वने इटिस ऊळतोम. * ओनाय भेटे देवुळि माक वळ्हकिसि, पिसमुळ ईस्ता. * 2 बोग देवुळता पिसमुळ आंदोग, ओन देवुळि मन्कल मारियिह कीस लोहताहकु, माट ओन ऊळतोम, अद पोल्लोता साक्सि माट ईयलाह आतोम. * ओसो माट ओन पुनदनामुने, ओग देवुळबाबाना संगे मतोग, ओग अमेसाता पिसमुळ एवाना लोप्पा, * मीक वेहतलाह आतोम.

3 देवुळबाबाना मगि येसु किर्स्तुन माट ऊळतोम, ओनाड केंजतोम. * मीट वने मावा संगे कलियिस मनदना इन्जि, ओना कबुरतुन मीक वेहतहनोम. माट सबेटोरल ऐगन कलियिस मतल इतेके, देवुळबाबाल ओसो येसु किर्स्तु, वेरा संगे कलियिस मतप आस्ता. *

4 मीट वने मावा संगे कलियिसि, माक पका गिर्दा वायि इनजोर, * मीकु इव पोल्लोन रासलाह आतन.

देवुळि वेहचलेहकाडा आंदु

5 येसु किर्स्तुनगडाह बेद पोल्लो केंजतोम, अदिन मीक वने वेहतलाह आतोम. अद इद्रम मन्हता, देवुळि वेहचलेहका मन्हता. तानगा मुर्तिय ईकळ इले. *

6 अदिनेनाहक माट देवुळता संगे कलियिस महनोम इनजोर वेहचि, ईकळते मतेक अचोन, * माटु जोल मन्कलोरल, * ओसो सेतेमते ताकवोरल आंदल. *

7 मति देवुळि बेद्रम वेहचते मन्हता, * अद्रमलेहका माट वने ताना वेहचते ताकतेके, * ओर्विहक-ओर्वीग कलियिस महनल. ओसो देवुळता मगि येसुना नेतुर, मावा सबे पापमतुन एडिह कीस्ता. *

8 मयगा बेदे पापम इले इनजोर इतेक अचोन, मयगा मुर्तिय सेतेम इले. माट कुदि नाळेम आरहनल. *

9 अदिनेनाहक मावा पापमतुन मकिह केवालेवा, देवुळता मुनेह कबूल आतेक अचोन, * अद मावा पापमतुन मापि कीस्ता. ओसो सबे लाग्वाड कबस्करना पापमताहि, माक एडिह कीस्ता. इद्रमलेहका देवुळि तना वेहतप लेहका कीसि, तना सेतेम तोहतहता.

* 1:1 1:1 योहन 1:1-2; 1 योहन 2:13-14 * 1:1 1:1 बळयिर 4:20; 1 योहन 1:3 * 1:1 1:1 इब्रितोर 2:3-4 * 1:1 1:1 नावा साक्सि सेतेम मन्हा इनजोर, योहन इद्रम इतोग. * 1:1 1:1 1 पवु 5:1 * 1:2 1:2 4:2 * 1:2 1:2 5:11,13,20 * 1:3 1:3 1:1 * 1:3 1:3 योहन 17:3,21; 1 कुर्तितोर 1:9 * 1:4 1:4 योहन 3:29 * 1:5 1:5 1 तिम्मोति 6:16; याकुब 1:17 * 1:6 1:6 योहन 8:12; 1 योहन 2:11 * 1:6 1:6 2:4; 4:20 * 1:6 1:6 योहन 3:21; 2 कुर्तितोर 6:14 * 1:7 1:7 1 तिम्मोति 6:16 * 1:7 1:7 यसायाह 2:5 * 1:7 1:7 तीतुस 2:14; इब्रितोर 9:22; तोहचीतव पोल्लोड 7:14 * 1:8 1:8 अन्वय 15:14; बुदताड पोल्लोड 20:9; रोम सहरतोर 3:10-18; 1 योहन 2:4; 4:20 * 1:9 1:9 देवुळताड पाटाड 32:5; बुदताड पोल्लोड 28:13; तीतुस 2:14

10 बोगे मन्कल पापम केवोग इलेग, इनजोर देवुळि इन्हता. अदिहक माट पापम केवोग इनजोर इतेक अचोन, देवुळतुन जोल कीयहनल; ताना पोल्लोतुन मावा जीवातगा तासवल.*

2

येसु किर्स्तु मावा तोळ मन्हतोग

1 ए पेकोरिर!* मीट पापम केमाट इनजोर, इव पोल्लोन नना मियेनाहक रासलाह आतन. मति मयगडाह बोगाय पापम कीतेके, माकु देवुळबाबाना संगे गूनम केवाल ओवोर्ग तोळतोग मन्हतोग. ओगे सेतेमतोगे येसु किर्स्तु आंदोग.*

2 मावा पापमता मापि आयना इन्जि, मावा सिक्सतुन तना पोगोन एचि, डोलिस मतोग.* सिरप मावाय आयो, मति पूरा दुनियामेटोरा पापमतेनाहक डोलिस मतोग.*

3 माट देवुळता उकुमतुन केजिस अद्रम ताकतेकेने, तान माट बेस पुहनल इन्जि, मावा जीवातगा एर्का आस्ता.*

4 बोगु नना देवुळतुन पुतन इनजोर इन्हतोग,* मति तानाड अडोन माळोग इतेके, ओग जोल मन्कल आंदोग. ओनगा सेतेम इले.*

5 मति बोगु देवुळता पोल्लोतुन केजिस अद्रम ताकिह्तोग, ओनगा निटमे देवुळता गूनम मन्हता.* इदिन ऊळिसि, माट देवुळता संगे जोळेम आस महनल इनजोर, माक तेळियिहता.

6 बोगु देवुळता संगे जोळेम आस महनन इन्हतोग,* ओना ताकमुळि येसुना ताकमुळता लेहकाने मनदना गावले.*

ओर्विहक-ओवोर्ग जीवा कीयनद पोल्लो

7 मावोरिर! नना मीकु पूना अडो रासोन, मति मुनेताहि मीट पुतदु, पाळना अडोतुने रासलाह आतन.* मीट विस्वसते वातगडाहि केंजतद पोल्लोये, इद पाळना अडो आंदु.*

8 मति इद अडोता उंद पूना अर्तम इंजेक माक दिसिहता. ईकळ-गंगा मायलाह आता, सेतेमता वेहच इंजेके दीचलाह आता.* अदिनेनाहक अद अडोता पूना अर्तम, येसुना पिसमुळतगा ओसो मीवा पिसमुळतगा वने निटम आता.

9 बोगु देवुळता वेहचते महनन इन्हतोग, मति तना तोळतोग विस्वसिन कोटल कीस्तोग इतेके,* ओग इंका वने ईकळ-गंगातेन मन्हतोग.

10 बोगु तना तोळतोग विस्वसिन जीवा कीस्तोग, ओग वेहचते मनवाल आंदोग.* ओनगा पापमते अर्हतनद बेदे पोल्लो इले.

11 मति बोग तना तोळतोग विस्वसिन कोटल कीस्तोग, ओग ईकळते मन्हतोग, अहे ईकळते ताकिह्तोग.* ईकळ ओनु तोववाह कीता,* अदिनेनाहक ओग बेके दास्तोग, अदिन वने पुनोग.

12 ए पेकोरिर, येसु किर्स्तुना मेटे, मीवा पापमता मापि आता इन्जि,*

मीक इव पोल्लोड रासलाह आतन.

13 ए पाळनोर विस्वसिरर*, बूम पुटवगडाह मनवाल येसु किर्स्तुनु,

मीट पुतिर इन्जि, मीक रासलाह आतन.

ए पूनोर विस्वसिरर†, मीट देयहकना मुक्यान‡ आरे कीतिर इन्जि,*

मीक रासलाह आतन.

14 ए पेकोरिर, मीट देवुळबाबान पुतिर इन्जि,*

मीक इव पोल्लोड रासलाह आतन.

ए पाळनोर विस्वसिरर, बूम पुटवगडाह मनवाल येसु किर्स्तुनु,

* 1:10 1:10 योहन 3:33; 1 योहन 2:14; 4:20; 5:10 * 2:12:1 1 कुरिततोर 4:14 * 2:12:1 रोम सहरतोर 5:10; 1 तिमाति 2:5; इब्रितोर 9:24 * 2:2 2:2 रोम सहरतोर 3:25-26; इब्रितोर 2:17; 1 योहन 4:10 * 2:2 2:2 योहन 4:42; 11:51-52; 1 योहन 3:5; 4:14 * 2:3 2:3 योहन 14:15; 15:9-10; 1 योहन 2:4,14; 3:6,22,24; 4:7; 5:3; तोहचीतव पोल्लोड 12:17; 14:12 * 2:4 2:4 तीसुत 1:16 * 2:4 2:4 1:6,8; 2:3; 4:20 * 2:5 2:5 योहन 14:23; 1 योहन 4:12,17-18; 2 योहन 6 * 2:6 2:6 योहन 15:4 * 2:6 2:6 योहन 13:13-16; 15:9-10; 1 पत्रु 2:21; 1 योहन 3:3; 4:17-18 * 2:7 2:7 योहन 13:34; 1 योहन 3:11,23; 4:21; 2 योहन 5 * 2:7 2:7 योहन 15:12 * 2:8 2:8 रोम सहरतोर 13:12; इपिसुसतोर 5:8; 1 तिसलुनितोर 5:4-5 * 2:9 2:9 2:11; 3:15; 4:20 * 2:10 2:10 3:14 * 2:11 2:11 योहन 12:35; 1 योहन 1:6; 2:9; 3:15; 4:20 * 2:11 2:11 2 कुरिततोर 4:4; 2 पत्रु 1:9 * 2:12 2:12 बळयिर 13:38; 1 कुरिततोर 6:11 * 2:13 2:13 पाळनोर विस्वसिरर मोदुल कागिदते "तपेरिर". वचन 14ते अहे. † 2:13 2:13 पूनोर विस्वसिरर मोदुल कागिदते "लेयोरिर". वचन 14ते अहे. ‡ 2:13 2:13 देयहकना मुक्यान मोदुल कागिदते "लावदिन". वचन 14 अगा वने. * 2:13 2:13 योहन 16:33; 1 योहन 2:14; 4:4; 5:4-5,18; तोहचीतव पोल्लोड 12:11 * 2:14 2:14 योहन 14:7; 1 योहन 2:3

मीट पुतिर इन्जि, * मीक रासलाह आतन.

ए पुनोर विस्वसिरि, मीवा विस्वस मेकता; देवुळता पोल्लो मीवा जीवातगा मन्हता.*

मीट देयहकना मुक्यान ओरे कीतिर इन्जि, * मीक रासलाह आतन.

15-16 (इजेके जमा आतोरिन वेहतलाह आतन:) इद दुनिया ईयनद गिर्दातन पर्वकना, * आपुनाड कोंडाहक दिसतदिन लालुस कीयना, इद दुनियाता मालसोमेते पोमाडेड कीयना, * इव सबे पोल्लोड देवुळबाबानाड आयोड, मति ओन पुनवोराड आंदुड. अदिनेनाहक इद दुनियातुन, ओसो इद दुनिया मीक ईयनद बेदिने, मीट जीवा केमाटु. * बोग इदिन जीवा कीस्तोग, ओग देवुळतुन जीवा केवोग.*

17 इद दुनिया ओसो, देवुळतुन पुनवोराड लालुस्क मायसोर दास्ताड, * मति बोग देवुळता विचर मतप ताकिह्तोग, ओग ताना सगे अमेसा जीवात मनदनोग.

किर्स्तुना विस्वदतोर

18 पेकोरि! आक्रिता वेला एवता. * किर्स्तुना मोदुल विस्वदतोग वायनोग इनजोर मीट केंजतिर. अद्रमलेहकाने इजेके वने, किर्स्तुना विस्वदतोर वेल्लाटोर वातोर. * अदिनेनाहक आक्रिता वेला वाता * इनजोर माट पुतल. S

19 ओर मन्कलोर मावाय मुडगडाहि पेसतोर, मति निटम ओर मुनेताहि मावोर आयवा मतोर. * अद्रम आस मतेके, मावाय सगे मनेर. ओर माक विळिसस अताहक, ओर बोरे मावा तोळतोर आयोर इनजोर, माक एकां आस्ता.*

20 मति मीक इतेके, किर्स्तु तना पवित्र जीवा ईसि निल्पिह कीतोग, अदिहक इजेके मीट संबेटोरि सेतेमतुन पुहनिर.*

21 मीट सेतेमतुन पुनविर इनजोर नना रासोन, मति मीट सेतेमतुन पुतिर, सेतेमताहि बेदे जोल पुटो इनजोर वने पुतिर. * अदिनेनाहक रासलाह आतन.

22 ओसो बोगु येसुन देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल किर्स्तु आयोग इन्हतोग, ओग जोल मन्कल आंदोग. इद्रमतोगु किर्स्तुना विस्वदतोग आंदोग, ओग देवुळबाबान ओसो ओना मगिन जेक तासिह्तोग.*

23 बोगु देवुळता मगिन जेक तासिह्तोग, ओनगा देवुळबाबाना तोळ इले. मति बोग ओना मगिन (नावा पिसिह केवाल इन्जि) कबुल कीस्तोग, ओनगा देवुळबाबाना तोळ मन्हता.*

24 मति मीट बेद पोल्लो विस्वस कीतगडाह केंजतिर, अद पोल्लो मीवा जीवातगा मनि. अद्रम मता इतेके, मीट मगना सगे ओसो देवुळबाबाना सगे जोळेम आस मनदकिर.*

25 येसु माक अमेसाता पिसमुळ ईकन इनजोर, पोल्लो विळसतोग.*

26 मीक लेसिह कीयलाह ऊळवालोर, ओरा लोप्या नना इव पोल्लोन रासलाह आतन.*

27 मति मीवा जीवातगा इतेके, येसु किर्स्तुना मेटे दोर्कतद देवुळता पवित्र जीवा मन्हता. अदिनेनाहक बोगे दुस्रोग मन्कल मीक कागहतनद गर्ज इले. किर्स्तुना मेटे दोर्कतद पवित्र जीवा मीक सबे कागहतहता. * अद जीवा सेतेमता आंदु, जोलता आयो. अदिनेनाहक अद कागहतप लेहकाने, किर्स्तुना सगे जोळेम आस मन्हटु.

28 ए पेकोरि, किर्स्तुना सगे जोळेम आस मन्हटु. अद्रम मतेके, ओग बेस्के इद ब्रुते मल्स वायनोग, अस्के माट रेयवल आयकल. ओसो ओग वायहपा, ओना मुनेह लजा आयवालेवा मनदकल.*

29 ओसो किर्स्तु सेतेमतोग आंदोग इनजोर, मीट पुतिर इतेके, मियगडाहि बोरु सेतेमताड कबस्क कीस्तोर, ओरिहक पुटमुळि देवुळिये ईता, इदिन वने पुन्हटु.*

3

माट देवुळताड-पिलाड-पेकोरल

* 2:14 2:13-14 1:1 * 2:14 2:14 योहन 5:38; 8:37; 1 योहन 1:10 * 2:14 2:14 2:13 * 2:15-16 2:15-16

रोम सहरतोर 13:14; इपिसुसतोर 2:3; 1 पत्रु 2:11 * 2:15-16 2:15-16 याकुब 4:16 * 2:15-16 2:15-16 रोम सहरतोर 12:2

* 2:15-16 2:15-16 याकुब 4:4 * 2:17 2:17 1 कुरिततोर 7:31 * 2:18 2:18 1 पत्रु 4:7 * 2:18 2:18 4:1,3

* 2:18 2:18 रोम सहरतोर 13:12 S 2:18 2:18 आक्रिता वेला इतेके, येसु किर्स्तु ओसोवने ब्रुतगा वायनद वेलाता मुनेता वेला आंदु. * 2:19

2:19 2 योहन 7 * 2:19 2:19 1 कुरिततोर 11:19 * 2:20 2:20 यहदाल 5 * 2:21 2:21 3:19-20 * 2:22 2:22

4:3; यहदाल 3-4 * 2:23 2:23 4:2,15; 5:1; 2 योहन 9 * 2:24 2:24 4:15 * 2:25 2:25 5:11,13,20 * 2:26

2:26 3:7; 4:7; 2 योहन 7 * 2:27 2:27 1 तिसलुनितोर 4:9; इब्रितोर 8:11 * 2:28 2:28 इपिसुसतोर 3:12; कुरुसितोर 3:4; 1 योहन

3:2,21; 4:17-18 * 2:29 2:29 3:7; 5:1; 3 योहन 11

1 ऊळाट, मावा देवुळबाबाल माकु नावाड मक-मयास्क इन्जि इन्हतोग, अचोन ओग माक जीवा कीस्तोग! इजेक माट निटमे देवुळताड पिलाड-पेकोरल आंदल. मति इद पोल्लो दुनियातोरिहक एका इले, बाराहक इतेके ओर देवुळतुन वने पुनोर.*

2 ए गोततोरिर, इजेके माट देवुळताड पेकोरल महनल निटमे! मति पया वायना कालमते माट बेद्रमतोरल आयकल, इद पोल्लोतुन पुनवल.* तेला मति माक इद पोल्लो एका मन्हता इतेके, किर्स्तु देवुळदीपताहि बेस्के मल्स वायनोग अस्के, किर्स्तु बह मन्हतोग, अद्रमे ओग माक दिसनोग.* दिसतस्के, माट वने ओना लेहका आयकल.*

3 बोर ओना पोगोन निटम इद्रमा आसा तासिहतोर, ओर सबेटोरु मावा किर्स्तु बेद्रम पवित्र मन्हतोग, अद्रमे ओर वने पापम कीयनदिन विळिसिसि, पवित्र आस्तोर.*

4 बोर पापम कीसोर मन्हतोर, ओर देवुळताड अडोना विस्द आस्तोर. पापम कीयना इतेके, देवुळताड अडोना विस्द आयन्दे.*

5 मति मावा पापमता सिक्ससतुन तेहच ओयलाह, किर्स्तु वास मतोग इनजोर, मीट पुतिर. ओसो ओग पापमलेवोग आंदोग, इद पोल्लो वने मीक एकाय मन्हता.

6 अदिनेनाहक बोर किर्स्तुना संगे जोळेम आस मन्हतोर, ओर पापम कीसोर मनोर. ओसो बोर पापम कीसोर मन्हतोर, ओर किर्स्तुन बेस्केन ऊळोर; ओसो किर्स्तु बोग आंदोग इनजोर वने पुनोर.*

7 ए पेकोरिर! बोरिने मीक नाळेह कीयलाह एमाट. बोगु सेतेमताड कबस्क कीसोर ताकिहतोग, ओगु किर्स्तुना लेहका सेतेमतोग आंदोग.*

8 मति बोर पापम कीसोर मन्हतोर, ओर देयहकना मुक्याना लोकर आंदुर. बह इतेक, अदु सुरुमेताहिये पापम कीसोर वायलाह आता. तानाड कबास्किन बूळे कीयलाहिये, देवुळता मगि वातोग.*

9 बोर देवुळताड मक-मयास्क आतोर, ओर पापम कीसोर मनोर. बाराहक इतेके ताना जीवा ओरगा मन्हता. ओर पापम कीसोर मनदा पगवोर, बह इतेके ओर देवुळताड मक-मयास्क आतोर.

10 इद्रमलेहका देवुळता पेकोर बोर, ओसो देयहकना मुक्याना पेकोर बोर इनजोर, पुनमुळ आस्ता. बोर सेतेमते ताकोर, ओसो तमा ऐगेटोर विस्वसिरिन जीवा केवोर, ओर देवुळता लोकर आयोर.*

जीवा कीसोर मनदना

11 माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीसोर मनदना, इद पोल्लोतुन इतेके, मीट सबेटोरिर विस्वसते वातरडाह केंजतिर.*

12 मीट कायनुना* लेहका मनमाट. ओग देयहकना लेहका, लाग्वा बुदतोग मतोग; ओसो तना तमिन हक्कतोग. बाराहक हक्कतोग? बह इतेके तनाड कबस्क लाग्वाड मताड, मति तना तमिनाड कबस्क बार सेतेमताड मताड, अदिनेनाहक तनतमिन हक्कतोग.*

13 मावोरिर! इद दुनियाता लोकर मीक कोंटे कीस्तोर अस्के, मीट बाममाट.*

14 माट इजेके हामुरता लावताहि पेसिसि, देवुळता पिसमुळतुन दोर्किह कीतल इनजोर, माक एका मन्हता. बाराहक इतेके, माट मावा ऐगेटोर विस्वसिरिन जीवा कीयहनल. मति बोर अद्रम जीवा केवोर, ओर हातप लेहकाने मन्हतोर.

15 बोग मन्कल तना ऐगेटोर विस्वसिरिन जीवा केवोग, ओना बुदि, हक्के मन्कना बुदता लेहका मन्हता. हक्के मन्कना जीवातगा, अमेसाता पिसमुळ इले. इदिन मीट पुतिर.

16 येसुसामि मयेनाहक तना जीवा ईतोग. अस्केडाहिये जीवा कीयनद पोल्लोतुन माट पुतल. अदिनेनाहक माट वने मावा ऐगेटोर विस्वसिरासाटि गर्ज अरतेके, जीवा वने ईयलाह तयर मनदना गावले.*

* 3:1 3:1 योहन 1:12; 11:52; रोम सहरतोर 8:14,16 * 3:1 3:1 योहन 3:16; 1 योहन 4:9-10 * 3:1 3:1 योहन 15:18,21; 16:3 * 3:2 3:2 रोम सहरतोर 8:19-21,23-24 * 3:2 3:2 लुकाल 17:30; कुलुसितोर 3:4; 1 योहन 2:28 * 3:2 3:2 योहन 17:24; 2 कुरित्तोर 3:18 * 3:2 3:2 रोम सहरतोर 8:29; 2 पत्र 1:4 * 3:3 3:3 रोम सहरतोर 15:12; 1 पत्र 1:3 * 3:3 3:3 योहन 17:19; 2 कुरित्तोर 7:1; 1 पत्र 1:15; 2 पत्र 3:14; 1 योहन 2:6 * 3:4 3:4 5:17 * 3:5 3:5 इब्रितोर 9:26 * 3:5 3:5 योहन 1:29; 1 पत्र 1:18-20; 1 योहन 2:2 * 3:5 3:5 2 कुरित्तोर 5:21; 1 पत्र 1:18-19 * 3:6 3:6 2:3; 3 योहन 11 * 3:7 3:7 2:26 * 3:7 3:7 2:29; 4:17-18 * 3:8 3:8 योहन 8:44; 1 योहन 3:10 * 3:8 3:8 योहन 12:31; 16:11; इब्रितोर 2:14-15; 9:26 * 3:9 3:9 3:6; 5:18 * 3:10 3:10 3:1 * 3:10 3:10 मत्थाल 13:38-39; योहन 8:44; 1 योहन 3:8 * 3:10 3:10 रोम सहरतोर 13:8-10; कुलुसितोर 3:14; 1 तिमोति 1:5; 1 योहन 4:8 * 3:11 3:11 योहन 15:12; 1 योहन 4:7,11-12,21; 2 योहन 5 * 3:11 3:11 2:7 * 3:12 3:12 कायनु ओसो हाबेल, वेर आद्रम-अवानाड इर्बूर मक मतोर. वेरगडाह बेरोग दादाल कायनुना जीवा, तना तमिन ऊळिसि कविद्र, अदिनेनाहक कायनु तनतमिन हक्कतोग. (पुटमुळि 4:8) * 3:12 3:12 इब्रितोर 11:4; यहूदाल 11 * 3:12 3:12 बुदताड पोल्लोड 29:10; योहन 8:40 * 3:13 3:13 योहन 15:18; 17:14 * 3:14 3:14 योहन 5:24 * 3:14 3:14 योहन 13:35; 1 योहन 2:10; 5:2 * 3:15 3:15 2:9,11 * 3:15 3:15 मत्थाल 5:21-22; योहन 8:44; याकुब 4:2 * 3:15 3:15 गलातितोर 5:19-21; रोहचीतव पोल्लोड 21:8 * 3:16 3:16 योहन 10:11; 15:13 * 3:16 3:16 पिलिपितोर 2:17; 1 योहन 4:17-18

17 बोर विस्वसिरगा तम्क पिसलाह, बेचोनो मालसोम मन्हता, मति मालसोमलेवोर विस्वसिर पका तिपल आस्तोर. लेवोरा तिपलतुन ऊळिसि, मता मन्कलोरा जीवा उचुन वने नोयो इतेके, अद्रमतोर मन्कलोर मयगा देवुळता ग्लम मन्हता इन्जि, बेद्रम इनदा पगायनुर?*

18 अदिनेनाहक पेकोरि! माट सिरप तोडटा पोल्लो वळ्हकिस जीवा कीयनद आयो. मति देवुळता सेतेम पोल्लोतुन नमिसि, दुसोरनाहक बेसताड कबस्क कीयना गावले.*

येसुन विस्वस केवालोर देवुळताड पेकोर

19-20 इद्रमलेहका ओर्विहक-ओर्वोर्गा जीवा कीतेकेने, माट देवुळता सेतेम अगदे ताकिहनल इनजोर, माक एर्का आयगा.* ओसो माट देवुळता मुनेह, दीराते रेयवालेवा मनदकल. अस्के मावा बुदि माक कसुर तोहतेकाय, मावा बुदतुहकाय वीळिसि, देवुळता बुद एक्वा मन्हता, अद मावा लोप्पा पूरा पुन्जि, (माक ग्लम तोहतहता).

21 मावोरि! मावा बुदि माक कसुर तोहवेके, देवुळतुन दीराते वळ्हकलाह, निटमे माक आग दोर्कगा.*

22 अस्के माट देवुळतुहक विचर वातप कीयहनल,* ओसो तानाड अडोड माळसोर ताकिहनल.* अदिहक माक गर्ज मतद तान ताल्हकतेके, अद माक दोर्किहता.*

23 अद्रमे तना मगि येसु किर्स्तुना पोगोन, माट विस्वस कीयना इनजोर, देवुळ उकुम ईता.* अद्रमे माट ओर्विहक-ओर्वोर्गा जीवा कीयना इनजोर बार, किर्स्तु उकुम इंतोग.*

24 ओसो बोग देवुळता उकुमतुन केंजिस ताकिहंतोग, ओग ताना संगे जोळेम आस मन्हतोग,* अहे अद वने ओना जीवातगा जागा आस्ता.* इद्रमलेहका देवुळि मावा जीवातगा जागा आस्ता इनजोर, माक ईतद ताना पवित्र जीवाते, माट पुनदा पगायहनल.*

4

देवुळता जीवा, ओसो लेसिह कीयनद जीवा

1 मावोरि! नयगा देवुळता जीवा मन्हता इनवालोर, सबेटोरा पोगोन विस्वस तासमाट. (देवुळता कबुर वेहवालोरोग इनजोर,) जोल कबुरतोर वेल्लाटोर, दुनियाते तिरियसोर नाळेह कीस्तोर.* अदिनेनाहक ओरगा निटम देवुळता जीवा मन्हताया, इले इनजोर, सेतेमतुन पर्विकिस ऊळट.*

2 ओरगा निटम देवुळता जीवा मन्हताया, इले इनजोर, मीट इद्रमलेहका ऊळकिर: येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस, इद ब्रमे वातोग इनजोर बोर वेहतहंतोर, ओर देवुळता जीवाताहि वळ्हकिहंतोर.*

3 मति बोर्, येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस वावोग इनजोर वेहतहंतोर, ओर देवुळता जीवाताहि वळ्हकोर.* इद्रमतोर इतेके, येसु किर्स्तुना विस्दतोर आंदूर. किर्स्तुना मोदुल विस्दतोग वायनोग इनजोर, मीट केंजिस मतिर. मति ओग विस्दतोना बुदि, इंजेक इंका इद दुनियाते मन्हता.*

4 ए पेकोरि! मीट देवुळताहि पुटोरि आंदिर.* मियगा मनदनद ताना पवित्र जीवा, दुनियाते मनदनद देयहकना मुक्याहकाय, एक्वा बेरा लावता आंदु.* अदिनेनाहक मीट ओर जोल काहवालोरिन गेल्सतिर.*

5 (देवुळता पोल्लो ततोम इनजोर नाळेह केवालोर,) इद दुनियाता बुदतोर आंदूर. अदिनेनाहक दुनियाताडे पोल्लोड वळ्हकिहंतोर. अहे इद दुनियातोर लोकुर ओराड केंजिहंतोर.*

6 मति माट देवुळता लोकुरल.* बोर् देवुळतुन पुतोर, ओर मावा पोल्लोतुन केंजिहंतोर;* मति बोर् देवुळतुन पुनोर, ओर मावा पोल्लोतुन केंजोर. इद्रमलेहका सेतेमता पवित्र जीवा ओरगा मन्हताया,* बार लेसिह कीयनद जीवा मन्हता इनजोर,* माक पुनमुळ आस्ता.

जीवा कीयनद देवुळिये

* 3:17 3:17 व्यवस्थाविवरण 15:7; याकुब 2:15-16; 1 योहन 4:20 * 3:18 3:18 2 योहन 3 * 3:19-20 3:19-20 2:21
 * 3:21 3:21 रोम सहरतोर 14:22; इपिससतोर 3:12; 1 योहन 2:28; 5:14 * 3:22 3:22 योहन 8:29; इब्रितोर 13:20-21; 1 योहन
 5:14 * 3:22 3:22 2:3 * 3:22 3:22 अय्यूब 22:16-27; मय्याल 7:7; 21:22; योहन 9:31; याकुब 4:3 * 3:23 3:23
 योहन 6:29; 1 योहन 4:15; 5:13 * 3:23 3:23 2:7 * 3:24 3:24 योहन 6:56; 10:38; 1 योहन 2:3 * 3:24 3:24
 2:3; 4:15 * 3:24 3:24 योहन 14:17; रोम सहरतोर 8:9,14,16; 1 तिसलुनितोर 4:8; 1 योहन 4:13 * 4:1 4:1 यिर्मयाह 14:14;
 2 पद 2:1; 1 योहन 2:18; 2 योहन 7; तोहवीव पोल्लोड 2:2 * 4:1 4:1 यिर्मयाह 29:8; 1 कुरिततोर 12:10; 1 तिसलुनितोर 5:19-21; 2
 तिसलुनितोर 2:2 * 4:2 4:2 योहन 1:14; 1 योहन 1:2; 2:23 * 4:3 4:2-3 1 कुरिततोर 12:3 * 4:3 4:3 2 तिसलुनितोर 2:3-7;
 1 योहन 2:18,22; 2 योहन 7 * 4:4 4:4 6 * 4:4 4:4 रोम सहरतोर 8:31; कुलुसितोर 2:15 * 4:4 4:4 2:13-14; 5:4
 * 4:5 4:5 योहन 15:19; 17:14,16 * 4:6 4:6 योहन 8:23; 1 योहन 4:4; 5:19 * 4:6 4:6 योहन 8:47; 10:3-5; 18:37
 * 4:6 4:6 योहन 14:17 * 4:6 4:6 1 तिमतो 4:1

7 गोटयालोरिर! माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना गावले. ✧ जीवा कीयनद पोल्लो देवुळतगडे आंदु. बोर जीवा कीस्तोर, ओर देवुळताड पिलाड-पेकोर आसि, तान पुतोर. ✧

8 देवुळि जीवा कीयनद आंदु. ✧ अदिनेनाहक बोर दुसोरिन जीवा केवोर, ओर तान पुनोर. ✧

9 तना मगना मेटे, माक पिसमुळ दोर्कि इनजोर, देवुळि तना वगोगे मगिन इद दुनियाते लोहच मता. इद्रम कीसि, नना लोकुरिन जीवा कीयहनन इनजोर तोहता. ✧

10 बेद्रम जीवा कीयना इनजोर, माट देवुळतुन जीवा कीसि तोहवल. मति देवुळिये इद पोल्लोतुन बेस-नेहना तोहता. ✧ बेद्रम इतेके, अद माक जीवा कीता, ओसो तना मगि मावा पापमता सिक्सातुन तना पोगोन एचि डोलेग इनजोर, ओन लोहच मता. ✧ इदे निटम जीवा कीयनद आंदु. ✧

11 अदिनेनाहक मावोरिर! देवुळि माक इचोन जीवा कीता इतेके, माट वने ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना गावले. ✧

12 बोगे बेस्केन देवुळतुन ऊळोग; ✧ मति माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीतेकेने, देवुळि मावा जीवातगा जागा आस्ता. ✧ जागा आसि, मयगा मननद ताना गुनमि लोकुरिहक पूरा दिसिहता; ✧ (अस्के देवुळतुन ऊळवेकाय, ओर तान पुनदा पगयहतोर.)

13 देवुळि तना पवित्र जीवातुन, मावा जीवातगा उदिह कीता. अदिनेनाहक माट ताना संगे जोळेम आतल. ओसो अद मयगा जागा आस्ता इनजोर, माट पुहनल. ✧

14 इद दुनियातोरिन पिसिह कीयलाहि, देवुळबाबाल तना मगिन लोहतोग इनजोर, ✧ माट ऊळतेम. ओसो अद पोल्लो निटमे मन्हता इनजोर, साक्सि महनोम.

15 येसुये देवुळता मगि इनजोर, बोर कबुल कीस्तोर, ओरा जीवातगा देवुळ जागा आस्ता; ✧ ओसो ओर वने देवुळता संगे जोळेम आस मन्हतोर. ✧

16 देवुळि माक जीवा कीता इनजोर इजेके पुतल, ✧ ओसो इद पोल्लोता बर्वसते ताकिहनल. देवुळि जीवा कीयनद आंदु. ✧ अदिनेनाहक बोर जीवा कीसोर मन्हतोर, ओर ताना संगे जोळेम आस मन्हतोर. ओसो अद वने ओरगा जागा आस्ता. ✧

17-18 देवुळि इद दुनियाते मावा ताकमुळतुन ऊळिसि, येसुना ताकमुळतुन ऊळतप आंदु. ✧ अदिनेनाहक देवुळि सबेटोर लोकुरा नेयम कीयहपा, ✧ माट रेयवालेवा दीरा पोस मनदकल. ✧ सिक्सातुहक मन्कलोर रेयिहतोर, मति बोग देवुळता गुनमते निदिस मन्हतोग, ✧ ओनगा रेय वसनद पोल्लो मनो. ✧ ओग देवुळता नेयमते बाताल सिक्सा दोर्किगा इन्जि रेयोग. मति बोग विस्वसि देवुळता गुनमते निदिस मनोग, ओगु नेयमतेनाहक रेयिहतोग.

19 देवुळिये मुने माक जीवा कीता, अदिनेनाहक माट जीवा कीयहनल. ✧

20 बोगाय, नना देवुळतुन जीवा कीयहनन इद्रम इन्हतोग, मति तना ऐटोग विस्वसिन कोटे कीस्तोग इतेके, ओग जोल मन्कल आंदोग. ✧ तनाड कोंडाहक दिसवाल ऐटोग विस्वसिन जीवा केवोग इतेके, ✧ तन्क दिसवद देवुळतुन ✧ ओग बह जीवा कीया पगयहतोग? ✧

21 देवुळि माक इद्रम उकुम ईता: बोग देवुळतुन जीवा कीस्तोग, ओग तना ऐटोग विस्वसिन वने जीवा कीयना गावले. ✧

5

माट दुनियाताड लाग्वाड कबस्कनगा एकवल

1 येसुये देवुळ लोहतोग पिसिह केवाल इनजोर, बोर बोर विस्वस कीस्तोर, ओर देवुळताड मक-मयास्क आस्तोर. ✧ ओसो बोगाय तना बाबान जीवा कीस्तोग, ओगु बाबानगडाहि पुटोर सबेटोरिन वने जीवा कीस्तोग. ✧

2 अद्रमे माट देवुळतुन जीवा कीसि, ताना उकुमतुन केजिस अद्रम ताकतेके, तानाड मक-मयास्किन माट जीवा कीयहनल इनजोर, ✧ माक एर्का आस्ता.

✧ 4:7 4:7 3:11; 4:11; 2 योहन 5 ✧ 4:7 4:7 1 योहन 2:3,29; 5:1 ✧ 4:8 4:8 4:7,16 ✧ 4:8 4:8 3:10 ✧ 4:9 4:9 योहन 3:16-17; 1 योहन 4:16; 5:11,13,20 ✧ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 5:8,10; 1 योहन 4:19 ✧ 4:10 4:10 रोम सहरतोर 3:25-26; इब्रितोर 2:17; 1 योहन 2:2 ✧ 4:10 4:9-10 3:1 ✧ 4:11 4:11 4:7; 2 योहन 5 ✧ 4:12 4:12 योहन 1:18; 1 तिमीति 6:16; 1 योहन 4:20 ✧ 4:12 4:11-12 1 योहन 2:5; 3:11 ✧ 4:12 4:12 2:5; 4:17-18 ✧ 4:13 4:13 रोम सहरतोर 8:9; 1 योहन 3:24 ✧ 4:14 4:14 योहन 3:17; 4:42; 1 योहन 2:2 ✧ 4:15 4:15 रोम सहरतोर 10:9; 1 योहन 2:23; 3:23; 5:1,5 ✧ 4:15 4:15 2:24; 3:24 ✧ 4:16 4:16 4:9 ✧ 4:16 4:16 4:7-8 ✧ 4:16 4:16 4:12-13 ✧ 4:17-18 4:17-18 17:22-23; 1 योहन 2:6; 3:7,16 ✧ 4:17-18 4:17-18 इब्रितोर 9:27 ✧ 4:17-18 4:17-18 2:28 ✧ 4:17-18 4:17-18 2:5; 4:12 ✧ 4:17-18 4:17-18 रोम सहरतोर 8:15 ✧ 4:19 4:19 4:10 ✧ 4:20 4:20 1:6,8,10; 2:4,9,11 ✧ 4:20 4:20 3:17 ✧ 4:20 4:20 4:12 ✧ 4:20 4:20 1 पत्र 1:8 ✧ 4:21 4:21 लैक्यवस्था 19:18; मत्थाय 5:43-44; 22:37-39; योहन 13:34; 1 योहन 2:7; 3:11 ✧ 5:1 5:1 1 योहन 2:22-23,29; 4:15 ✧ 5:1 5:1 4:7 ✧ 5:2 5:2 3:14

3 तानाड अडोन माळसोर ताकतेके, माट देवुळतुन जीवा कीम्हन्नल इन्जि, माक एर्का आस्ता.* अद्रमे तानाड अडोड माळलाह, वेल्ला तिपलताड इलेड.*

4 बाराहक इतेके बोर देवुळताड मगक-मयास्क आस्तोर, ओर इद दुनियाताड सवे लाग्वाड कबस्कने एकोर. इंजेक माट देवुळता पोगोन विस्वस कीतल, अदिनेनाहके दुनियाताड सवे लाग्वाड कबस्कनगा एकवल.*

5 येसुये देवुळता मगि इनजोर बोग विस्वस कीस्तोग,* ओग इद दुनियाताड लाग्वाड कबस्कनाहि पिहट अरयहतोग.*

येसुना साक्सि

6 बोग देवुळताहि इद ब्रमतगा वातोग, ओग वासि देवुळता पेदिरते एग मीतोग. ओसो हळकनागुटातगा नेतुर पोहचि, (मोक आयलाह वास मतोग,) ओग येसु किस्तुंय आंदोग. ओग बोग आंदोग इन्जि, सिरप ओना एग मीथना रिबजिये तोहो, मति ओना नेतुर पोहच मोक आयनद कबळ बने तोहतहता. इद्रम देवुळता पवित्र जीवा, इद पोल्लोता साक्सि ईस्ता. बाराहक इतेके, देवुळता पवित्र जीवा सेतेमता मन्हता*.*

7-8 येसुना साक्सि ईयनव मंड मन्हताड:* पवित्र जीवा, देवुळता पेदिरते मीतद एगु ओसो येसु पोहतद नेतुरि.* इव मंड आस कलियिसि साक्सि ईस्ताड.

9 माट इतेके मन्कलोर ईतद साक्सितुन केंजिसि, इद सेतेमे मन्हता इहन्नल. मति देवुळि ईयनद साक्सि इतेके, मन्कलोरा साक्सितुहकाय, बेचोनो वीळिस बेरा, ओसो पका बर्वस लायकता आंदु! * बह इतेके देवुळि तना मगना लोप्पा साक्सि ईता.*

10 अदिनेनाहक देवुळता मगि येसुसामिन बोग विस्वस कीस्तोग, ओग इद साक्सितुन तना जीवातगा तासिहतोग.* मति बोग विस्वस केवोग, ओग देवुळतुन जोल इन्हतोग.* बाराहक इतेके देवुळ कुद तना मगना लोप्पा ईतद साक्सिता पोगोन, ओग विस्वस केवोग इनजोरि.

11 देवुळि ईतद साक्सि इद्रम मन्हता इतेके, देवुळि माक अमेसाता पिसमुळ ईता, अद पिसमुळि ताना मगि येसुसामिनगा दोर्किहता.*

12 बोग देवुळता मगना संगे जोळेम आसि मन्हतोग, ओनगा अद पिसमुळ मन्हता. मति बोग येसुसामिन विस्वस केवोग, ओनगा मात्रम अद पिसमुळ इले.*

देवुळता अमेसाता पिसमुळि

13 देवुळता मगि येसुसामिना पोगोन विस्वस केवालोरि,* अमेसाता पिसमुळ इंजेके मियगान मन्हता इन्जि,* मीट पुनदना इनजोर, रासलाह आतन.

14 देवुळता विचर मतपु, माट तान बातालाय ताल्हकतेके, अद मावा पोल्लेतुन केंजिहता इनजोर, माक दीरा मन्हता.*

15 देवुळि मावा ताल्हकनदिन केंजिहता इनजोर, माट पुहन्नल इतेके, माट बाताल तान ताल्हकतल, अद माक दोर्कताये इनजोर बने, माक एर्का मन्हता.*

16 बोगाय तना तोळतोग विस्वसिनु, देवुळताहि एगिह केवदां पापम कीयहपा ऊळतेके, ओनेनाहक ओग पार्तना कीयना गावले. पापम केवाल पापमताह मलतेके, देवुळि ओन्क पूना पिसमुळ ईयगा.* इद्रमता पापमते बोर दलिसि मन्हतोर, ओरिन अद पापम देवुळताहि एगिह केवो आयगा, ओरेनाहके नना इव पोल्लोड वेहतलाह आतन. मति बेद पापम देवुळताहि एगिह कीस्तां, अद पापम केवानेनाहक मीट पार्तना कीम्हट इनजोर नना वेहोन.*

17 सवे लाग्वाड कबस्क पापमे आस्ताड,* मति सवे पापम कबस्कु देवुळताहि एगिह केवोड*.

18 बोर देवुळताड मगक-मयास्क आस्तोर, ओर पापम कीसोर मनोर इनजोर, माक एर्काय मन्हता.* देवुळता मगि येसुसामि ओरिन ऊळेवाळे कीस्तोग, देयहकना मुख्याल* ओरिन बोग पावो.*

* 5:3 5:3 योहन 14:15; 1 योहन 2:3; 2 योहन 6 * 5:3 5:3 मत्थ्याल 11:30; 23:4 * 5:4 5:4 योहन 16:33; 1 कुरितोर 15:57; 1 योहन 2:13; 4:4 * 5:5 5:5 4:15; 5:1 * 5:5 5:4-5 2:14-15 * 5:6 5:6 मत्थ्याल 3:16-17; मार्कल 1:10-11;

लुकाळ 3:19-22; योहन 15:26; 16:13-15 * 5:6 5:6 अस्के बोर जोल काहवालोर् तिरियंदुर. देवुळता पेदिरते येसु एग मीतस्के, ओना मेटुलगा किस्तुना जीवा ओळियता, पया ओग डोलनमने, ओनगडाहि किस्तुना जीवा पेसिस अता, इद्रम ओर काहन्दूर. * 5:7-8 5:7-8 व्यवस्थाविवरण 19:15

* 5:7-8 5:7-8 योहन 19:34 * 5:9 5:9 योहन 5:34,37; 8:18 * 5:9 5:9 मत्थ्याल 3:17; मार्कल 1:11; लुकाळ 3:19-22; योहन 5:32,37 * 5:10 5:10 रोम सहरतोर 8:16; रोहचीतव पोल्लोड 12:17 * 5:10 5:10 योहन 3:33; 1 योहन 1:10 * 5:11 5:11 योहन 1:4; 3:36; 1 योहन 1:2; 2:25; 4:9; 5:13,20 * 5:12 5:12 योहन 3:15-16,36 * 5:13 5:13 3:23 * 5:13

5:13 1:2; 2:25; 4:9; 5:11,20 * 5:14 5:14 मत्थ्याल 7:7; योहन 14:13-14; याकुब 4:3; 1 योहन 3:21-22 * 5:15 5:15 मार्कल 11:24 † 5:16 5:16 देवुळताहि एगिह केवद मोदूल कागिदते "हामुरतके ओसेवद". * 5:16 5:16 याकुब 5:15 ‡ 5:16 5:16 देवुळताहि एगिह कीस्ता मोदूल कागिदते "हामुरतके ओसीस्ता". * 5:16 5:16 1 योहन 3:14; 5:12 * 5:17 5:17 3:4 § 5:17

5:17 देवुळताहि एगिह केवोड मोदूल कागिदते "हामुरतके ओसेवोड". * 5:18 5:18 3:9 * 5:18 5:18 देयहकना मुख्याल मोदूल कागिदते "लाम्बु". * 5:18 5:18 योहन 14:30; 1 योहन 2:13; यहूदाल 21

19 ताना कयदे इद पूरा लाग्वा दुनिया मन्हता, ✨ मति माट इतेके देवुळता लोकुरल आंदल इनजोर, माट पुहनल. ✨

20 देवुळता मगि येसुसामि इद ब्रमतगा वासि, सेतेम देवुळतुन पुनदना इन्जि, ओग माक बुद ईतोग. ✨ माट इंजेके इदे नितम देवुळता संगे जोळेम आतल इतेके, ताना मगि येसु किर्तुना संगे जोळेम आतल. सेतेम देवुळ ओसो अमेसाता पिसमुळ एवाल वेगे आंदोग. ✨ माक विस्वसिरिहक इव सबे पोल्लोड एर्काय मन्हताड.

21 अदिनेनाहक पेकोरिर, मीटु सबे जोल पेन-बोमानग्डाह जेक मन्हटु. ✨

किर्स्तुना बळयि योहन रासतदु दुस्सा मल्काता सीटि

इद सीटटुन बोग रासतोग, इद पोल्लो सीटेटे रासतद इले. मति “नना मुनेतोग पेदामन्कनन” इद्रम रासतद मन्हता. इद पोल्लोटुन ऊळिसि, मुनेतोग पेदामन्कल योहनिये इद सीटटुन रासतोग इन्जि, मुनेतोर् पेदल्क इंदुर. इद सीटि “देवुळ आचतद बायिनेनाहकु ओसो तानाड पिलाड-पेकोरेनाहकु” इन्जि रासतद मन्हता. “बायि ओसो तानाड पिलाड-पेकोर” इतेके, बेदो उंदि विस्वसिरा मुडुहक रासतद मन्हता इनजोर, बोर बोर इन्हतोर्. ओसो बोर-बोर, उंद बेदो विस्वसि आंचाहकु, ओसो तानाड पिलाड-पेकोरिहक रासतद मन्हता, इनजोर इन्हतोर्.

इद सीटटुन योहन बारहक रासतोग इतेके, वेर विस्वसि बेस येसु काह्मतप सेतेमते तार्किदुर, मति वेरा एरियाते वेल्लाटोर जोल काह्वालोर नाग-नाग वेलियसोर, लोकुरिन लेसिह कीसोर मतोर्. अदिनेनाहकु इद्रमतोर जोल काह्चि, देवुळतग्डाह जेक ओयवालोरग्डाह मीट उसरते मन्हट, ओरिन जेक तासिसि मीवाड लोहकने वायलाह एमाट. अहे सबेटोर विस्वसिरि विस्वसते बेस मेक्सि मन्हट, आपुना मनमुळतुन बेस तासाट, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीस देवुळता पोल्लोटुन केंजिसि पिसाट इन्जि, योहन इद सीटटुगा रासलाह आतोग.

ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयनद पोल्लो

1-2 नना नीवा पेदामन्कनन इद सीटटुन रासिह्नन. ✨ देवुळ आचतद बायिनेनाहकु, ✨ ओसो तानाड पिलाड-पेकोरेनाहकु, रासलाह आतन. ✨ देवुळता सेतेम पोल्लो मावा जीवातगा मन्हता, ओसो मावा संगे अमेसा मनदगा वने. ✨ अद सेतेम पोल्लो वेहतपु, नना मीक जीवा कीतन. (नना वगोनेने आयो, देवुळ तोहतद सेतेमतुन पुतोर सबेटोर वने, मीक जीवा कीस्तोर. ✨) इद सेतेमतुन पुन्जि, माट विस्वस कीतल.

3 माट सेतेमतुन पुताहकु, ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयलाह आतल. ✨ अदिनेनाहकु मावा देवुळबाबाल ओसो ओना मगि येसु किर्स्तु, माक देयवा ईयनुर, जीवा लोपनुर, सुकमते तासनुर. ✨

4 बायि, नना नीवाड उच्चूर पिलाड-पेकोरा पोल्लोटुन केंजतन. देवुळबाबाल माक बेद उकुम ईतोग, अदिना लेहका ओर सेतेमते ताकलाह आतोर इनजोर केंजिसि, नना पका गिर्दा आतन. ✨

5 केजा! नना नीक पूना उकुम रासोर्; मति माट मुने केंजतल, अदे उकुमतुन रासलाह आतन. इतेके माट ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयना, इदे अद उकुम आंदु. ✨

6 मीट विस्वस कीत्स्केडाह केजिह्निर अद्रमलेहकाने, (ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हटु इनजोर,) देवुळि उकुम ईता. ताना उकुम केंजिस ताकनदे, निटम जीवा कीयनद आंदु. ✨

जोल काह्वालोरग्डाह उसरते मनदना

7 लोकुरिन नाळ्हे कीस लेसिह केवालोर वेल्लाटोर, दुनियाते पेसतोर. ✨ येसु किर्स्तु मन्कल मारियिस इद ब्रूते वावोग इनजोर, ओर वेहतलाह आतोर. इद्रम वेहवालोर लेसिह केवालोर, ओसो किर्स्तुना विस्वतोर आंदुर. ✨

8 उसरते मन्हट! माट इचानाह बेदिनेनाहक कन्हेटम कीतोम, अदिन मीट मायिह केमाट. (देवुळि इनम ईकन इनजोर पोल्लो विळसता,) अद पूरा इनम मीक दोर्कना, अद्रमलेहका पिसाट.

9 किर्स्तु काह्मतव पोल्लोन, बोग विस्वस केवा जेक दास्तोग, ओग देवुळता संगे जोळेम आयोग. ✨ मति किर्स्तु काह्मतव पोल्लोन, बोग विस्वस कीसोर मन्हतोग, ओग देवुळबाबाना ओसो ओना मगना संगे वने, जोळेम आस मन्हतोग. ✨

10 अदिनेनाहक वेहतलाह आतन, किर्स्तु काह्मतव पोल्लोन काह्मवोग मन्कल, मियगा काह्मतलाह वातेके, ओन मीवा लोते केयमाट, ओसो जोहर वने केमाट. ✨

11 अद्रमतोन्क तोळ आयवाल मन्कल, ओनाड लाग्वाड कबस्कने कलियिह्तोग. ✨

✨ 1:1-2 1:1-2 3 योहन 1 ✨ 1:1-2 1:1-2 13 ✨ 1:1-2 1:1-2 बायि इतेके पूरा विस्वसि मुल. तानाड पिलाड-पेकोर इतेके, मुडोर मन्कलोर् मनदुर. इल्वेके बायि, तानाड पिलाड-पेकोर इतेके, बेदो विस्वसि आंचाळि, ओसो तानाड पिलाड-पेकोर मनदुर. अस्के पका विस्वतेनाहकु, वेल्लाटोर विस्वसि मक्सि मन्जि, येसुन मोळ्किंदुर. इद सीटि विस्वतोर कयदे दोर्कतेके, बोरिहक रासतद मन्हता इन्जि, ओरिहक एर्का आयना आयो, इदिनेनाहक योहन इद्रम रासतोग बहे. ✨ 1:1-2 1:1-2 2 पत्र 1:12 ✨ 1:1-2 1:1-2 1 योहन 3:18; 2 योहन 3; 3 योहन 1 ✨ 1:3 1:3 1-2 ✨ 1:3 1:3 रोम सहरतोर 1:6-7 ✨ 1:4 1:4 1 करिंतोर 13:6; 3 योहन 3 ✨ 1:5 1:5 योहन 13:34-35; 15:12,17; 1 योहन 2:7; 3:11; 4:7,11 ✨ 1:6 1:6 योहन 14:15; 1 योहन 2:5; 5:3 ✨ 1:7 1:7 1 योहन 2:19,26; 4:1 ✨ 1:7 1:7 1 योहन 4:2-3 ✨ 1:9 1:9 3 योहन 9 ✨ 1:9 1:9 योहन 7:16; 8:31; 1 योहन 2:23 ✨ 1:10 1:10 रोम सहरतोर 16:17 ✨ 1:11 1:11 इपिसुसतोर 5:11; 1 तिमाति 5:22; यह्दाल 23

12 इजेके मीक वेहतलाहि, नयगा वेल्लाडे पोल्लोड मन्हताड; मति अविस्किन नना सीटटे रासोन. बह इतेके ननाने मियगा वायकन अस्के, माट ओर्विहक-ओर्वोग मोकम मुनेह वळ्हककल इन्जि, आसा कीयलाह आतन.☆ अस्के माट बेस-नेहना गिर्दा आयकल.

13 देवुळ आचतद☆ नीवा एलानाड† पिलाड-पेकोर, मीक जय येसु इनदलाह आतोर.

☆ 1:12 1:12 3 योहन 13-14 ☆ 1:13 1:13 1-2 † 1:13 1:13 एलाळि इतेके, इदु वचन 1 ता “बायिना” एलाळि. इगा इद्रम तेळियिहता इतेके, इदु बेदाय विस्वसि आंचाळ मनदगा, आयवेके बेदाय विस्वसि मुलु.

किर्स्तुना बळयि योहन रासतद् मुचाकेपाता सीटि

इद सीट्टुन रासवाल येसु किर्स्तुना बळयि योहन आंदोग, तना गोततोग गयुस पेदिरतोन्क रासतोग. गयुस किर्स्तुना पोल्लोतुन बेस केंजिसि ताकिंदोग. विस्वसिर ओनगा अतेके, ओरिहक बेदाय कबळ कीसीयहपा, नाळेह केवालेवा कीसीदोग. पुनवोर सेवकिर मतेक तेला, बेस जागा-पसा कीदोग, अहे सबेटोर विस्वसिरिन पका जीवा कीदोग. गयुसना इद कबुरतुन केंजिसि, योहन पका गिर्दा आसि, इद सीटि रासिह्तोग.

ओसो दियुत्रिपे इनवाल, विस्वसिरा मुडा सेवक मतोग, मति येसुना सेतेमता कबुरतुन पोकर केवालोर, देवळताड सेवकिरिन बोनगान वायलाह एवोग आंदोग. दुसोरिन वने ओर सेवकिरेनाहक जागा-पसा कीयलाह एवोग आंदोग. अदिहक नना अगा वासि, ओन सुद्रे कीकन इनजोर, योहन इद सीट्टगा रासिह्तोग.

योहन गयुसिहक सीटि रासिह्तोग

1 नना मुनेतोग पेदामन्कन आंदन. ✨ नावा गोतयानिन गयुस, इद सीटि नीक रासलाह आतन. नना नावा जीवाताहि नीक जीवा कीयहन. ✨

2 नावा गोतयानिन! नीवा जीवा देवळता संगे जोळेम आसि सुकमते मन्हाता, अद्रमलेहका सबे पोल्लोने निमा सुकमते मनदना. बेदे रोगमि, दुकि आयवा बेस मनदना इनजोर, नना पार्तना कीयलाह आतन.

3 उयुत्रु विस्वसिर वासि, गयुसि निटमे सेतेमते ताकसोर पिसलाह आतोग इनजोर, कबुर ततोर. अदिनेनाहक नना पका गिर्दा आतन. ✨

4 नावाड पेकोर सेतेमते ताकसोर पिसलाह आतोर इनजोर केंजिसि, नावा जीवातुहक बेस गिर्दा आता. ✨ बेदे दुस्रा पोल्लो ताक्काय वीळिस नाक गिर्दा एवो. ✨

विस्वसिरा सेवा-साकुर कीयना

5 नावा गोतयानिन! मावोर विस्वसिर नियगा वातेके, निमा ओरिहक बेदाय कबळ कीसीयहपा, नाळेह केवालेवा कीसीयहन. पुनवोर विस्वसिर मतेक तेला, ओरिन बेस ऊळिहनिन. ✨

6 निमा ओरिन पका जीवा कीतिन इन्जि, ओर नीवा बेसतल साक्सि इग्दोर विस्वसिरा मुडुहक वेहतोर. देवळतुहक विचर वानाह, निमा ओर सेवाकिरा सेवा-साकुर कीसि लोहतेके बेसु! ✨

7 ओर किर्स्तुना सेवातुहक पेसतोर, सायतातेनाहक ओरु विस्वस केवोरगा अनोर.

8 ओरु सेतेम पोल्लोन वेहतनद कबळ केवालोर आंदुर. अदिनेनाहक माट अद्रमतोरिहक सायता कीयना गावले. ✨ अद्रम कीतिके, माट वने ओरा संगे सेतेमतेनाहक कबळ केवालोर लेहका आयकल.

9 नना विस्वसिरा मुडुहक, उंद सीटि वने रासिस लोहच मतन. मति दियुत्रिपे इनवाल, विस्वसिरा मुडगा तना अदिकर ताकिह कीयलाह बोटटोग. अदिहक ओग नना वेहतनदिन केंजोग. ✨

10 अदिनेनाहक नना अगा वासि, ओग बाताल बाताल कीयलाह आतोग, अदिन सबेटोर विस्वसि मुडोरिन वेहतकन. ओग नावा पोगोन, करबताड पोल्लोने जोल कसुर वाटिह्तोग; अचोने आयो, उननाटोर विस्वसिर ओनगा अतेके, ओरिन बेस गिर्दाते ऊळोग. ✨ ओसो विस्वसिरिन वने, अद्रमलेहका कीयलाह एवोग. अद्रम केवालोरिन विस्वसिरा मुडाहि पलते पेहचीस्तोग. ✨

11 नावा गोतयानिन! लाग्वा कबळ केवालोर लेहका आयो, मति बेसता कबळ केवालोर लेहका कीम. ✨ बेसता कबळ केवाल मन्कल देवळतोग आंदोग. ✨ मति लाग्वा कबळ केवाल देवळतुन पुनोग. ✨

12 देमेतिरियुस इनवान सबेटोर बेसतोग इनजोर इन्हतोर. ✨ सेतेमता इसबते वने, ओग बेसतोग मन्कल आंदोग. ओग बेसतोग इनजोर, माट वने वेहतलाह आतोग. माट वेहतनद सेतेम इनजोर, निमा इतेके पुतिने. ✨

आक्रिता जोहर

13 नीक वेहतलाह नयगा ओसो वेल्लाडे पोल्लोड मन्हाताड, मति अव पोल्लोन इद्रम सीटटे रास वसो.

14 मति नीक बेस्के कलियकन अस्केन, माट ओर्विहक-ओर्वोग मोकम मुनेह वळहककल इन्जि, नना आसा कीयलाह आतन. ✨

✨ 1:1 1:1 2 योहन 1-2 ✨ 1:1 1:1 2 योहन 1-2 ✨ 1:3 1:3 2 योहन 4 ✨ 1:4 1:4 1 कुरितोर 4:14 ✨ 1:4 1:3-4 1 कुरितोर 13:6 ✨ 1:5 1:5 रोम सहरतोर 12:13; इब्रितोर 13:2 ✨ 1:6 1:6 तीतुस 3:13 ✨ 1:8 1:6-8 रोम सहरतोर 10:15 ✨ 1:9 1:9 2 योहन 9 ✨ 1:10 1:10 2 योहन 10; 3 योहन 5 ✨ 1:10 1:10 योहन 9:34 ✨ 1:11 1:11 देवळताड पाटाड 34:14; 37:27 ✨ 1:11 1:11 1 योहन 2:29; 3:10 ✨ 1:11 1:11 1 योहन 3:6 ✨ 1:12 1:12 बळयि 6:3; 1 तिमोति 3:7 ✨ 1:12 1:12 योहन 19:35; 21:24 ✨ 1:14 1:13-14 2 योहन 12

15 देवुळि नीक सुकम ईयि. इगडोर मावोर नीक जय येसु वेहतह्तोर, मियगडोर मावोरिन ओर्विन-ओर्विन नयेनाह जय येसु वेहा.

किर्स्तुना सेवक यहूदास रासतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल किर्स्तुना सेवक यहूदास आंदोग. (इद सीटटुन रासवाल यहूदास, येसुन पोसीतोग यहूदास इस्केर्योत आयोग.) यहूदास इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, उच्चर जोल काहवालोरो मन्कलोरो, विस्वसिरा मुडगा नेडिसि, मुडोरिन नाळेह कीस लेसिह कीदुर. इद पोल्लोतुन विस्वसिरिहक तेळिथिह कीयलाहि, इद सीटटुन रासतोग. ओसो देवुळि उंदिय मल्का ईतद, विस्वसता सेतेम पोल्लोतेनाहक लळेम आम्हटु इनजोर, यहूदास इद सीटटुना रासतोग.

मुनेता पोल्लो

1 नना यहूदानन, येसु किर्स्तुना सेवकनन, याकुबना तमोनन.* बोरीन देवुळबाबाल आचतोग, जीवा कीतोग, ओसो येसु किर्स्तु मल्स वानाहजोम बेस-नेहना तासतोग, ✨ ओरिहके इद सीटि रासलाह आतन.

2 देवुळि मीक ऊळिस पका दया कीयि, सुकम ईयि, जीवा कीयि. ✨

जोल काहवालोरो

3-4 नावा गोततोरिर! देवुळि माट सबेदोर मन्कलोरीन पिसिह कीतद पोल्लोतुन ✨ रासलाहि, नाक पकाय विचर वास मता. मति उच्चर मन्कलोरो मावा मुडगा कुस्केने नेडतोर. ओरिहक देवुळताहि सिक्सा दोर्किहता इनजोर, मुनेन ताना साङ्गमतगा रासतद मन्हता. ✨ ओर देवुळतुन माळवोर मन्कलोरो, ✨ अद तना दयाते मावा पापमतुन मापि कीस्ता इतेके, माट विचर वातपु बातय कीया पगयहनल इनजोर काहहततोर. ✨ ओसो मावा वागोरो माल्काल येसुसामि किर्स्तुना अदिकरते मनोर. ✨ अदिहक मीट ओरा अडम मन्जि, येसुसामि माक ईतद कबुरतेनाहक लळेम आयना इन्जि, ✨ इंजेक मीक रासलाह आतन. इद कबुरतुन बोरो बेस्केन मिळहनदनायो इन्जि, येसुसामि तान माक पोकरु कीया वेहतोग.

5 नना इंजेके बेव पोल्लोन वेहतहनन, अविन मीट पुतिरे; ✨ मति मीक ओसो सीता कीसीयलाह आतन. ✨ अव इद्रम मन्हताडः सामिं तना इसयेल मन्कलोरीन मिसर देसेमतोरा कयदाहि पिसिह कीसि, अद देसेमताहि पेहच तच मता; मति पया ओरा मुडगडाहि, विस्वस केवोरिन बूळे कीसीता. ✨

6 अहे वळगा देवतुल्क, देवुळ ईतद तमा अदिकरतुन वीळिसि, देवुळ अविनेनाहक तासतद जागातुन विळसताडः. देवुळि अविस्किन गोल्स्केने दोहचि, अमेसातेनाहक ममदनद ईकळ गंगता सिक्सा-बोंदातगा वाटिसि, नेयम कीयनद दियातेनाहक तासता. ✨

7 इद्रमलेहकाने सोदोम-गोमोरा, इव सहर्कनोर, अहे एरे-गुरे मतव नाहकनोर मन्कलोरो वने, अव देवतुल्क कीतप लेहका कीतोर; इतेके मुर्तिय ओप्पवव साट्याल कबस्क कीसोर मंदुर. ✨ देवुळि ओरीन अमेसातेनाहक मळगासोर मनदनद किसतगा वाटिसि सिक्सा ईता. ✨ ओरिहक अद्रम आतदिन ऊळिसि, सबेदोर मन्कलोरो रेयिस मनदना इनजोर, इद पोल्लो तोहतहता.

8 इव सबे पोल्लोन पुन्जाय मति, मीवा मुडगा नेडतोर मन्कलोरो वने अद्रमलेहकाडोर! देवुळ माक कलाते वळ्हकता इन्जि, ओर पोगयिहहतोर. अहे तमाड मैदुस्केने पापम कीसि, कळवोग आस्तोर. ओर सामिना अदिकरतुन पास्किहहतोर, अहे बेरा लावताड देवतुल्किन-देयहकिन, लेवाड-मताड वळ्हकिस पास्किहहतोर. ✨

9 मीकायल इनदनद मोदुल देवतुल बार, ✨ (ओरा लेहका वळ्हको). मोसा मुयतोग डोलतस्के, ओना सेताता लोप्पा, ✨ मीकायल देवतुलि, देयहकना मुक्याना संगे गिटोगटो आता. अस्के अदु, देयहकना मुक्यान लेवाड-मताड वळ्हकिसि कसुर ओपो; मति "सामि नीक तेहिं," इनजोर इता, अचोने. ✨

10 मति वेर मन्कलोरो तमा पुनवव पोल्लोना लोप्पा, लेवाड-मताड वळ्हकिस पास्किहहतोर. विचर कीया पुनवव जन्वर्कना लेहका, ओरिहक बेस्क्याय बाताल कीया वसिहता, अदे ओर विचर केवालेवा कीस्तोर. ✨ अवे पोल्लोना मेटे, तमा कुद बूळेम आस्तोर.

* 1:1 1:1 याकुब, यहूदास, वेर येसुनाह तमोर आंदुर (मत्याल 13:55; मार्कल 6:3). ✨ 1:1 1:1 योहन 17:11-12; रोम सहरतोर 1:6-7; 1 पत्र 1:4-5 ✨ 1:2 1:2 गलातितोर 6:16; 1 तिमोति 1:2 ✨ 1:3-4 1:3-4 तीतुस 1:1-4 ✨ 1:3-4 1:3-4 1 पत्र 2:8 ✨ 1:3-4 1:3-4 गलातितोर 2:4; 2 तिमोति 3:6 ✨ 1:3-4 1:3-4 2 पत्र 2:2, 7-8 ✨ 1:3-4 1:3-4 2 तिमोति 2:12; तीतुस 1:16; 2 पत्र 2:1; 1 योहन 2:22 ✨ 1:3-4 1:3-4 1 तिमोति 6:12 ✨ 1:5 1:5 1 योहन 2:20 ✨ 1:5 1:5 2 पत्र 1:12-13; 3:1-2 † 1:5 1:5 सामि बेव मोदुल कायेहकने "सामि" रासतद मन्हता, बेविस्केने "येसु", बेविस्केने "देवुळि". ✨ 1:5 1:5 पेसमुळि 12:51; 1 कुरिततोर 10:5-10; इब्रितोर 3:16-17 ✨ 1:6 1:6 रोम सहरतोर 2:5; 2 पत्र 2:4; यहूदास 13; तोहचीतव पोल्लोड 20:2-3 ✨ 1:7 1:7 पुटमुळि 19:5; 2 पत्र 2:2 ✨ 1:7 1:7 पुटमुळि 19:24-25; मत्याल 25:41; 2 तिसलुनितोर 1:8-9; 2 पत्र 2:6; 3:7 ✨ 1:8 1:8 2 पत्र 2:10 ✨ 1:9 1:9 दानियेल 10:13, 21; 12:1; 1 तिसलुनितोर 4:16; तोहचीतव पोल्लोड 12:7 ✨ 1:9 1:9 ध्वक्थाविकरण 34:6 ‡ 1:9 1:9 इद पोल्लो पवित्र साङ्गमते दोर्की, मति यहूदिग बेद उद दुहा पुस्तकते मता. अद पुस्तक इंजेक मायतद मन्हता. ✨ 1:9 1:9 जकर्याह 3:2; 2 पत्र 2:11 ✨ 1:10 1:10 2 पत्र 2:12

11 वेरिहक गोसा आयि! वेर, (तना तमिन हक्कतोग) कायनुना* अगदे ताकवालोस. बलामि* इनवाल कोतानेनाहक पापम कीतोग, वेर वने ओना लेहकान कीयलाह कंद्रेम आस्तोर.* कोराल* इनवाना लेहका, वेर वने देवुळतुन विस्द कीताहक, कोरान बूळे कीतप लेहका, वेरिन वने देवुळि बूळे कीयाग. S

12 मीट किर्स्तुन सीता कीस ऐगेन कलियनद कुळपतुहक जमा आयहपा,* वेर वने मीवा संगे कलियिहत्तोर; अगा मन्जि, वेर मीट विस्वसिरिहक एकुळ आयवालोस दोकानोर मन्हतोर.* कुळप तिनदन्गा बोराय पर्वा केवालेवा, आपुना पोटातेनाहके ऊळिहत्तोर.* वेर, वळ्दे तेळिस दायनद* मोयुलता लेहकाडोर आंदुर.* ओसो वागताहकु, आदनद कालमते आदवव मरानु, मन्कलोर नळिहत्तोर; इद्रम वेर मुर्तिय आदवव वागतव मराना लेहकान मन्हतोर.*

13 उड्डातस्के एग गोकिहपा, बोमुल अगके गादा पेसना लेहकान,* वेर मन्कलोर तमाड लजा वानाह मनदनव कबस्किन पेशिह कीस्तोर.* ओसो आपुना जागातुन विळिसस वेलियनव उकाना लेहका, (वेर वने आपुना विचर वातपे केवालोस). वेर अमेसा-अमेसातुहक सिक्सा आयना इन्जि, देवुळि ईकळ गंगाता जागातुन तयर कीस तासता.*

14 आदमनाहि एखुड पीळिने पुटेटोग हनोक इनवाल वने,* वेर मन्कलोरा पोल्लोतुन, देवुळता जीवाते मुनेन इद्रम वेहतोग: “ऊळट, सामि तनाड लेक प्रागव मनदनव देवतुलकना संगे वायनोग.*

15 ओग सबेटोर मन्कलोरिन नेयम कीयलाह वायनोग. देवुळतुहक विचर वावाह कीतव लाग्वाड कबस्क कीतोरिनु, अहे तना विस्द ओपवव पोल्लोड वळ्हकतोरिनु, सिक्सा ईयलाह, वायनोग”* इनजोर, हनोक मुनेन वेहतोग.*

16 वेर जेलतोर इतेके, मुयोग-मुयोग आयवालोस;* अमेसा दुसोरिन कसुर ओपवालोस; तमाड लालुस्क मतप केवालोस;* तमाड तोडिने पोमाडेड पोल्लोड वळ्हकवालोस; आपुना पायदातेनाहक दुसोरिन मिडताड-मिडताड वळ्हकवालोस आंदुर.*

यहदाल विस्वसिरिन बुद वेहतहत्तोग

17 मति, नावा गोततोरिर! मावा येसुसामि किर्स्तुनाड बळयिर मुनेन वेहतव पोल्लोन, मीट सीता कीम्हटु.*

18 ओर मीक इद्रम वेहचोर मंदुर: “आक्रिताड दियाने देवुळतुन कवालोर मन्कलोर पेसनुर; ओर तान्क ओप्पनाह ताकवा, तमाड लालुस्कना इसबते ताकनुर,”* इनजोर वेहचोर मंदुर.*

19 वेर मन्कलोर दुसोरिन ओर्विहक-ओर्विन कोंटेड पुटिह केवालोस; वेर मन्कना बुदते ताकवालोस; वेरगा देवुळता पवित्र जीवा इले.*

20 मति नावा गोततोरिर! मीट देवुळताहि दोर्कतव पवित्र पोल्लोने बेस मेगिक्स मनदना इन्जि, ओर्विहक-ओर्वोग तोळ आम्हटु.* देवुळता पवित्र जीवा मीक वेहतप, पार्तना कीम्हटु.*

21 मावा येसुसामि किर्स्तु माक तना दया तोहचि, अमेसाता पिसमुळ ईयनद दियानेनाहक केपाट; अद्रम केपसोर, देवुळता गूमते निच मन्हटु.*

22 उच्चुर मन्कलोर तमा विस्वसते उन्क-मन्क आस्तोर; ओरिन ऊळिस दया कीम्हटु.

23 उच्चुर मन्कलोरिन देयमदीपता किसताहि पेहतना लेहकान, पिसिह कीम्हटु.* ओसो उच्चुर मन्कलोरिन ऊळिस, दया कीम्हटु; मति ओर कीयनद पापमते, मीट वने एकनद आयो इनजोर, उसरते मन्हटु; ओरा पापमता माच मीक तुंडमाकि.*

देवुळतुन मान ईयनद पार्तना

* 1:11 1:11 पुटमुळि 4:3-8; इञ्जितोर 11:4; 1 योहन 3:12 * 1:11 1:11 गिनती 22:1-35; 31:16; तोहचीतव पोल्लोड 2:14

* 1:11 1:11 2 पत्र 2:15 * 1:11 1:11 गिनती 16:1-35 S 1:11 1:11 कायन वाटद कोडन देवुळि एगे; मति तना तमिना मोकतुन एता इनजोर ओड असि, तना तमोग हाबेलिन हक्कतोग. ओसो बलामि पेदितोग गन्याल बार, बलाकि इनवाल मोवब देसेमतोग राजानग्वाहि कोताड एचि, इश्येल मन्कलोरिन पापम कीयनाह कीतोग. ओसो मोसाल इश्येल मन्कलोरिन ताकिह केमाकेग इनजोर, कोराल विस्द कीतोग; अदिनेनाहक देवुळि ओन ओसो ओना तोळतोरिन बूळे कीता. * 1:12 1:12 1 कुरिततोर 11:20-22 * 1:12 1:12 इञ्जितोर 13:9 * 1:12 1:12 2 पत्र 2:13 * 1:12 1:12 इपिसुसतोर 4:14 * 1:12 1:12 बुदताड पोल्लोड 25:14 * 1:12 1:12 2 पत्र 2:17 * 1:13 1:13 यशायाह 57:20 * 1:13 1:13 पिलिपितोर 3:19 * 1:13 1:13 2 पत्र 2:17; यहदाल 6 * 1:14 1:14 पुटमुळि 5:18,21-24 * 1:14 1:14 दानियेल

7:10; मत्याल 16:27; 2 तिसलुनितोर 1:5-7; इञ्जितोर 12:22; तोहचीतव पोल्लोड 5:11 * 1:15 1:15 1 तिमतो 1:9-10 * 1:15 1:15 इद्र पोल्लो पवित्र साङ्गमते रासतद इले, मति यहदिरा बेद दुसा साङ्गमते दोक्किहता. * 1:16 1:16 गिनती 16:11,41; 1 कुरिततोर 10:10 * 1:16 1:16 2 पत्र 2:10; यहदाल 18 * 1:16 1:16 2 पत्र 2:3,18 * 1:17 1:17 इञ्जितोर 2:3-4; 2 पत्र 3:2 * 1:18 1:18 बळयिर 20:29; 2 तिमतो 3:1-2; 4:3; 2 पत्र 2:10; 3:3; यहदाल 16 * 1:18 1:18 1 तिमतो 4:1 * 1:19 1:19 1 कुरिततोर 2:14 * 1:20 1:20 कुसुसितोर 2:7; 1 तिसलुनितोर 5:11 * 1:20 1:20 इपिसुसतोर 6:18 * 1:21 1:21 तीतुस 2:13; इञ्जितोर 9:28; 2 पत्र 3:11-12; 1 योहन 5:18 * 1:23 1:23 आमोस 4:11; जकर्याह 3:2; 1 कुरिततोर 3:15 * 1:23 1:23 जकर्याह 3:3-4; 2 कुरिततोर 5:11; 2 योहन 11; तोहचीतव पोल्लोड 3:4

24 मीट पापमते अरवालेवा, मीक राका कीयलाहि देवुळि पगयहता. ✧ मीक बेदे कसुरलेवा, पका गिर्दा आनाह कीसि, तना मिळ्स्कनद डीसाता मुनेह, निल्पिह कीया पगयहता. ✧

25 मावा येसुसामि किर्स्तुना मेटे, माक पिसिह कीयनदु, अद वगय देवुळि. ✧ अदे देवुळतुहक, अता कालमते वने, इजेक वने, अमेसा-अमेसातेनाहक डीसा तानाये; मान तानाये; लाव तानाये; अदिकर तानाये इनजोर, ✧ मन्कलोर इनिर. आमेन.

येसू तना बळयि योहनिहक तोहचीतव पोल्लोड

इद पुस्तकतुन रासवाल येसुना बळयि योहन आंदोग. येसू किर्स्तुन विस्वस कीताहक, विस्वसिरिन लोकर तिपल कीसोर मनदहपा, इद पुस्तक रासमुळ आता. येसुना साक्सि ईताहक, योहनिन सिक्सा ईथलाह, सम्दुर नडुम मनदनद तोगदगा दोहच तासिस मतोर. इद पुस्तकतुन रासनस्के, योहन पका मुद्योग मतोग.

योहन इद पुस्तकतुन बाराहक रासतोग इतेके, येसू तोहतव पोल्लोना मेटे, तिपलते मनवालोर विस्वसिरा जीवातुन सितुर कीसीयलाहि, तिपलते वने विस्वसतुन विळसवा, दीरा पोस मनदलाहि, इद पुस्तकतुन रासतोग. वायना कालमते आयनव पोल्लोन, योहनिहक येसुसामि लेकाते तोहतोग, ओसो रासिस तासलाह वेहतोग. इव पोल्लोन अर्विसि, येसू बेचोन डीसातोग आंदोग इन्जि, माक तेळियिहता. ओग बमतोर राजालोरिन ताकिह केवाल आंदोग (1:5). ओसो ओग जल्दि इद बमते मल्स वायनोग. अदिहक तिपलते मनवालोर विस्वसिर मन्कलोरिन रेयमाकिर, मति येसुना डीसातुन सीता कीसि, दीरा पोयिर.

वेल्लाडे सेतेमताड पोल्लोड इद पुस्तकतगा चित्रना रूपते तोहतव मन्हाताड. बेदुम इतेके, देयहकना मुक्याल अहे देवुळता अडम मनवालोर बूमतोर राजालोर, इद पुस्तकते पका रेय वेसनाह रकस्क इन्जि दिसिहतोर. ओसो अलग-अलग रंगताड कोडाड, पापेड, गंदाल पिटेड, दिचिड, बोगे आंचाळि, इद्रमलेहकाडाड चित्राड दोर्किहताड. बेस्के-बेस्के इव माक तेळियलाह मुस्किल मन्हाताड. मति इदे मोदुल पोल्लोतुन सीताते तामनदु: येसू किर्स्तुये आक्रिते पूरा गेल्सवाल आंदोग; अहे ओन विस्वस केवालोर सबेटोर, ओना गेल्समुळते कलियिहतोर. आक्रि एवनाह विस्वसतुन विळसवा मनवालोरिहक, देवुळि पोगोटा पूना बूमि, ओसो इळता पूना बूमि पंडिसि, अगा तासिहता इनजोर, इद पुस्तकतगा रासिस मन्हाता. देवुळि कुदि अमेसा-अमेसातुहक अगा ओरा ऐगे मनदगा.

इद पुस्तकताड पोल्लोड

1 इंजेके जल्दि आयनव पोल्लोन, माक माळवालोरिहक तोहचीम इनजोर, देवुळि अव पोल्लोन, येसू किर्स्तुहक तोहच मता. येसू किर्स्तु, तना देवतुलतुन लोहचि, अविस्किन नाक तोहतोग. नना योहननन येसुना सेवकनन, इंजेके अव पोल्लोन रासलाह आतन.

2 अळतव सबेटविन रासतन. नना रासतव पोल्लोड देवुळताड आंदुड. इव पोल्लोड येसू किर्स्तुना लोप्पा साक्सि ईस्ताड.

3 इव पोल्लोड करल आयनद कगो एवयलाह आता. अदिनेनाहक इव पोल्लोन, विस्वसिरा मुल केंजनाह, जोरते अर्ववाल मन्कल देव्यातो! अहे अर्वनदिन कैजिसि, इगा रासतव पोल्लोड वेहतप ताकवालोर मन्कलोर वने देव्यातोर.

एळुड सहर्कनोर विस्वसिरिहक, येसू रासलाह वेहतहतोग

4-5 नना योहननन, आसिया पटटाड एळुड सहर्कना विस्वसिरा मुडेनाहक, इव पोल्लोड रासलाह आतन: मुनेताह अमेसा मतद, इंजेके वने मनदनद, ओसोवने वायनद देवुळि, ओसो तना राजकुर्सता मुनेह मनदनव, तानगडाड एळुड जीवाड*, ओसो देवुळतेनाहक बर्वस लायकता साक्सि एवाल, हामुरताहि जीवा अरवालोरगडाहि मुनेतोग, अहे बूमतोर राजालोरिन ताकिह केवाल येसू किर्स्तु, वेरु मीक देव्या ईथिर, सुकम ईथिर. येसू किर्स्तु माक जीवा कीतोग, ओसो तना नेतुर पोहचि, माक मावा पापमताहि विळिसह कीतोग.

6 कीसि माक तना राजेमतोर कीतोग, ओसो तना देवुळबाबाना बूमयालोर कीतोग. अदिनेनाहक मान ओसो राजेमि, अमेसा-अमेसातुहक ओनाय मनि! आमन.

7 ऊळाट, ओग मोयुलते वायलाह आतोग, सबेटोर ओन ऊळनुर. ओन मोल्लाड कोटिस हक्कतोर इंका ऊळनुर. दुनियाताड सबे जातिनोर, ओनेनाहक अर्थुल पासोर केयनुर. इंगो आमन.

* 1:1 1:1 दानियेल 2:28-29 * 1:1 1:1 22:6 * 1:1 1:1 रोम सहरतोर 1:1; तीसू 1:1-4 * 1:2 1:2 6:9; 12:17; 20:4

* 1:3 1:3 रोम सहरतोर 13:12; तोहचीतव पोल्लोड 22:7 * 1:3 1:3 लकाल 11:28; तोहचीतव पोल्लोड 22:7 * 1:4-5 1:4-5

22:16 * 1:4-5 1:4-5 4:8; 16:5 * 1:4-5 1:4-5 इव एळुड जीवाड बेद्रमताड आंदुड इन्जि, वेहतद इले. यहदिरा विचरते एळुड नंबरता

अर्तम इतेके पूरा, बाय क मिलेवा. यगोयाह 11:2, जकर्याह 4:2,10 ऊळाट; अहे इद पुस्तकते 3:1; 4:5; 5:6. * 1:4-5 1:4-5 3:1; 4:5; 5:6

* 1:4-5 1:4-5 2:13; 3:14 * 1:4-5 1:4-5 1 क्रुरितोर 15:20 * 1:4-5 1:4-5 17:14 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर

1:6-7 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 8:37 * 1:4-5 1:4-5 रोम सहरतोर 3:25-26; इप्सिसतोर 1:7; इब्रितोर 10:29 * 1:6 1:6 1

पत्रु 2:5; तोहचीतव पोल्लोड 5:9-10 * 1:6 1:6 मथ्याल 6:13; रोम सहरतोर 11:36; 15:6 * 1:7 1:7 दानियेल 7:13; 1 तिसलुनितोर

4:17 * 1:7 1:7 जकर्याह 12:10; योहन 19:36-37

8 मुनेताह अमेसा मतदु, इंजेके वने मनदनुदु, ओसोवने वायनद, बेरा डीसाता देवुळिं* इद्रम इन्हता: “सबेटविना मोदुल वने ननाये, सबेटविना कोड वने ननाये”*[†] इनजोर सामि इन्हता.

पतमुस तोगदगा योहन लेका ऊळिह्तोग

9 नना योहननन, मीवा ऐगोटोग विस्वसिनद. माट ऐगन येसु किस्तुर्ना राजेमतोर मन्कलोरल आतल. ओनेनाहक माट ऐगे तिपल आयन्हनल.* ओसो ऐगन तिपलते दीरा पोस मन्हनल.* नना देवुळता पोल्लो ओसो येसुना लोप्पा साक्सि वेहताहकु,* नाक सिक्सा ईयलाह, सम्दुर नडुम मनदनद पतमुस* इनदनद तोगदगा तासिस मतोर.

10 अगा मनदहपा, सामिना दिया ऐतारमते,* देवुळता जीवाता दळ्म नयगा अरता.* अस्के नावा पेक्केडेके अकुम नेकतप लेहका, जोरते वळ्ळकनद केजतन.

11 अद लेड नाक इद्रम इता: “निमा ऊळनविन पुस्तकतगा रासिसि,* एळ्ळ सहर्कना विस्वसिरा मुडुहक लोहचीम:* इतेके इपिसस सहर,* सुसुरना सहर, पिरगमुन सहर, तुवातिरा सहर,* सरदिस सहर, पिलदिलपिया सहर, ओसो लोदिकिया सहर,* इव सहर्कु,” इनजोर इता.

12 इतस्के नाक इद्रम वेहवाल बोग इनजोर, मिळिन्दस ऊळतन. अस्के बंगरताड एळ्ळ चिमलि गुटाड दिसताड.*

13 अविस्कना नडुमि माने-मन्कना नडुम पुटटोना* लेहका, ओवोंग मन्कल दिसतोग;§ ओना गेंदे काल्कनगा एवनाह, नेल बोयिस मता. अर्युलतगा बंगरता नूदे अर्हतद, दुपट दोहच मतोग.*

14 ओनाड केल्लुक कोंगाबूलाना लेहकान, ओसोय पाड्डि* मताड;* ओनाड कोंडाड किस मळ्गना लेहकाडाड मताड.*

15 ओनाड नला काल्कु, कोल्मतगा वाटटद इतुळता लेहकान मिळिस्कंदुड.* ओना लेड गोदोग उसतप लेहका जोरते नेकिदु.*

16 ओग तना तिनळ कयदे, एळ्ळ उकाड पोस मतोग.* ओना तोडटग्याहि रेंड बाजेड वायव मनदनद, ओळतद तल्वर कसेग पेसिस मता.* ओना मोकमि नेक निता पोळदलेहका दीचिंदु.*

17 नना ओन ऊळिसि, मेयतप लेहकान ओनाड काल्कनगा अरतन.* अरतस्के ओग नावा पोगोन, तना तिनळ कय तासिस इद्रम इतोग: “रैयमा!* ननाय सुस्तोनन, ननाय मारेंगातोनन;*

18 ओसो जीवात मनवानन.* नना डोलिस मतन, मति ऊळा! इंजेके अमेसा-अमेसातुहक जीवात महनन.* हानादीपताड तालम कय्कु नयगाने मन्हताड, (ताना अगदुन तेगयिसि,) हातोरिन तेकिह कयनद अदिकर नयगान मन्हता.*

19 अदिनेनाहक बेव पोल्लोड निमा ऊळिहनिन, बेव आसोर मन्हताड, ओसो बेव पया आयनव मन्हताड,* अविस्कन इका रासा.*

20 नावा तिनळ कयदे एळ्ळ उकानु ऊळतिन,* ओसो बंगरताड एळ्ळ चिमलि गुटान ऊळतिन. अविस्कनगा उंद पोल्लो मकतद मन्हता. अद इद्रमि: एळ्ळ उकाड इतेक एळ्ळ सहर्कना विस्वसिरा मुडुन ऊळसोर मनदनव देवतुल्लुक आंदुड. एळ्ळ चिमलि गुटाड इतेके, एळ्ळ सहर्कना विस्वसिरा मुडाड सीनाड आंदुड,” इनजोर इतोग.

2

इपिसस सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

* 1:8 1:8 4:8; 19:6 † 1:8 1:8 सबेटविना मोदुल वने ननाये, सबेटविना कोड वने ननाये मोदुल कागिदते “अल्पा वने ननाये, ओमिगा वने ननाये”. इव रेंड इतेके युनामि बासाता मुनेता, आकिता अक्सर आंदु. * 1:8 1:8 यशायाह 41:4; तोहचीतव पोल्लोड 21:6; 22:13 * 1:9 1:9 2 कुरिततोर 1:7; पिलिपितोर 4:14 * 1:9 1:9 2 तिसलुनितोर 3:5; तोहचीतव पोल्लोड 3:10 * 1:9 1:9 6:9; 20:4 ‡ 1:9 1:9 इद पतमुस तोगि, इंटेटा तुकिं इन्द्रन्द देसेमता कसुल मनदनद सम्दुरतगा मन्हता. * 1:10 1:10 बळयिर 20:7 * 1:10 1:10 4:2; 17:3; 21:10 * 1:11 1:11 10:4; 22:7 * 1:11 1:11 22:16 * 1:11 1:11 बळयिर 18:19 * 1:11 1:11 बळयिर 16:14 * 1:11 1:11 कुरलुसितोर 2:1-3 * 1:12 1:12 पेसमुळि 25:37; 37:23; जकय्यीह 4:2; तोहचीतव पोल्लोड 2:1 * 1:13 1:13 यहजेकेल 1:26;

दानिय्येल 7:13; 10:16; मत्थ्याल 8:20; तोहचीतव पोल्लोड 14:14 § 1:13 1:13 माने-मन्कना नडुम पुटटोग इतेके येसुये. * 1:13 1:13

दानिय्येल 10:5; तोहचीतव पोल्लोड 15:6 * 1:14 1:14 कोंगाबूलाना लेहकान, ओसोय पाड्डि हिंदीते श्वेत ऊन वरन पाले के से * 1:14

1:14 दानिय्येल 7:9 * 1:14 1:14 दानिय्येल 10:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:18; 19:12 * 1:15 1:15 यहजेकेल 1:7; दानिय्येल 10:6;

तोहचीतव पोल्लोड 2:18; 10:1 * 1:15 1:15 यहजेकेल 1:24; 43:2; तोहचीतव पोल्लोड 14:2; 19:6 * 1:16 1:16 2:1; 3:1

* 1:16 1:16 श्रित्तोर 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 2:12,16; 19:15 * 1:16 1:16 मत्थ्याल 17:2; तोहचीतव पोल्लोड 10:1 * 1:17

1:17 दानिय्येल 8:17; 10:9 * 1:17 1:17 दानिय्येल 8:18; 10:10,12 * 1:17 1:17 यशायाह 41:4; 44:6; 48:12; तोहचीतव

पोल्लोड 2:8; 22:13 * 1:18 1:18 लकाल 24:5; तोहचीतव पोल्लोड 4:9-10 * 1:18 1:18 रोम सहरतोरे 6:9-10; 14:9; तोहचीतव

पोल्लोड 2:8 * 1:18 1:18 अय्यव 38:17; तोहचीतव पोल्लोड 6:8; 9:1; 20:13 * 1:19 1:19 4:1 * 1:19 1:19 10:4

* 1:20 1:20 2:1; 3:1

1 अस्के नावा संगे वळ्ळकतोग इतोग, “इपिसूस सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: एळ्ळ उकान तना तिनळ कयदे पोसि, * बंगरताड एळ्ळ चिमलि गुटाना नडुम तिरियवाल, * मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

2 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, विस्वसते मनदलाह बेद्रम कव्हेटम कीय्हनिर; तिपलते बह दीरा पोस महनिर, इव सबे पुतन. * लाग्वोर मन्कलोर मीक मुतिय विचर वाबोर. येसु किस्तुनाड बळयिरोम इनजोर, नाळेह केवाल्लोरा लोप्पा पर्वकिस ऊळतिर, ऊळिसि ओर जोलतोर मन्कलोर इनजोर एका कीतिर, * इदिन वने पुतन.

3 नाक नमतताहकु पकाय तिपल आतिर, * तेलामति अद तिपलते दीरा पोस महनिर, ओरम आयविर. * नना इव सबे पोल्लोने पुतन.

4 मति मीवा उंद पोल्लो नाक विचर वावो: मीट नाक मुने बेद्रम जीवा कीदिर, अद्रम इंजेके जीवा केविर. *

5 अदिनेनाहक इंजेक वेहतलाह आतन: नयगडाहि बेचोन जेक आतिर, इदिन सीता कीसोर मन्हट्ट, * सीता कीसोर नयके जर मल्महट्ट, * मुने ताकतप लेहकान ताकाट्ट, * इलवेके नना मियगा वासि, मीवा चिमलि गुटानुन, ताना जागाताहि तैडकन (अस्के, मीवा वेहच पूरा पिवयगा.) *

6 “मति उंद कबळ मीट बेस कीतिर. नना नीकुलयि इनदनद तुंगातोर मन्कलोर कीयनव कबस्किन, एड आय्हनन. अद्रम मीट वने ओर कीयनव कबस्किन एड आय्हनिर.

7 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केजिसि, विचर कीस ऊळिर. * बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर, * ओरिहक पोगोन सिंगदीपतगडा * हामुरलेवा जीवा इयनद मराता पंडटुन * तिनदलाह ईकन.

सुमुरना सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

8 “सुमुरना सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: सुस्तोग, मारंगातोग, * डोलिसि जीवा अरतोगु, * मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

9 नना मीवा तिपलतुन पुतन, * मीट गरिबतोरिर इनजोर वने पुतन. मति मीट विस्वसता इसबते मता मन्कलोरिर आदिर. * मियगा उच्चुर तन्क देवुळ आचतोराम * इनजोर नाळेह कीस्तोर, मति ओर देयहकना मुक्याना मुडोर आंदुर. * ओसो ओर मीक पास्कनदिन वने पुतन.

10 मीट तिपल आयकिरे, मति तान्क रेयमाट. केंजाट! देयहकना मुक्यानाड केंजिसि, ताना मुडोर मियगडोर उच्चुरिन जेलते वाटिहतोर. इद्रम देवुळिये मीवा विस्वसता पट ऊळिहता. * दहा दियाड मीट तिपल आयकिर; मति जीवा अनाह, बिस्वस विळ्ळवा मन्हट्ट. * अस्के नना मीकु अमेसाता पिसमुळता इनम ईकन. *

11 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केजिसि, विचर कीस ऊळिर. * बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर, * ओर उदिय मल्का डोलनुर. ताना पेक्के दुस्सा मल्का डोलोर आयनुर. *

पिरगामुन सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

12 “पिरगामुन सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: रेंड बाजेड वाय्व मनदनद ओळतद तल्वर कसेग पोयतोगु, * मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

13 देयहकना मुक्याल राजेम कीयनद जागातगा मीट महनिर इनजोर, नना पुतन. मियगडोग मन्कल अतिपस इनवाल, नाक नमसोर, नावा लोप्पा साक्सि ईसोर मतोग. * ईताहकु, अडोर देयहकना मुक्याल मनदनद, मीवा सहरतोर मन्कलोर ओन हळ्कतोर. मीवा मन्कन हळ्कतस्के वने, मीट नाक पोस विळ्ळसविर, नाक बिस्वस कीयनदिन विळ्ळसविर * इनजोर पुतन.

14 मति उचुक पोल्लोना लोप्पा नना मीवा अडम महनन, अद इद्रमि: वेल्लाय मुने बलामि पेदिरतोग गून्याल, मोवब इनदनद देसेमतोग बलाकि इनवाल राजान इद्रम काहतोग: “निमा अन्जि, इय्येतल मन्कलोरिन एक्किह कीयलाह, ओरिन

* 2:1 2:1 1:16,20 * 2:1 2:1 2 कुरिततोर 6:16; तोहचीतव पोल्लोड 1:12-13 * 2:2 2:2 3:1,8,15 * 2:2 2:2 2 कुरिततोर 11:13; 1 योहन 4:1 * 2:3 2:3 योहन 15:21 * 2:3 2:3 इब्रितोर 12:3 * 2:4 2:4 विर्मयाह 2:2; मल्याल 24:12 * 2:5 2:5 2 पवु 3:17 * 2:5 2:5 3:3,19 * 2:5 2:5 इब्रितोर 10:32-33 * 2:5 2:5 1:20 * 2:7 2:7 मल्याल 11:15; तोहचीतव पोल्लोड 3:6,13,22; 13:9; 22:17 * 2:7 2:7 3:5,12,21; 21:7 * 2:7 2:7 यहेजकेल 28:13; 31:8-9; लकाल 23:43 * 2:7 2:7 पुरुमुळि 2:9; 3:22; बुदताड पोल्लोड 3:18; 11:30; 13:12; 15:4; तोहचीतव पोल्लोड 22:2,14 * 2:8 2:8 यशायाह 44:6; 48:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:17; 22:13 * 2:8 2:8 रोम सहरतोर 14:9; तोहचीतव पोल्लोड 1:18 * 2:9 2:9 1:9 * 2:9 2:9 2 कुरिततोर 6:10; याकुब 2:5 * 2:9 2:9 देवुळ आचतोराम मोदुल कागिदे “यहदिरोम”. ओर निटमे यहदि जाततोर मतोर बहे, मति देवुळता इसबते देवुळता लोकुरा लेहका ताकेर. * 2:9 2:9 3:9 * 2:10 2:10 3:10 * 2:10 2:10 2 तिमाति 4:7; तोहचीतव पोल्लोड 12:11 * 2:10 2:10 1 कुरिततोर 9:25; याकुब 1:12; तोहचीतव पोल्लोड 3:11 * 2:11 2:11 मल्याल 11:15; तोहचीतव पोल्लोड 3:6,13,22 * 2:11 2:11 3:5,12,21; 21:7 * 2:11 2:11 20:6,14; 21:8 * 2:12 2:12 इब्रितोर 4:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 * 2:13 2:13 1:4-5; 11:3; 17:6 * 2:13 2:13 3:8; 12:11; 14:12

पेन-बोमानेनाहक मोळकतविन तिनाह, ओसो साद्याल कबळ कीयनाह कीम, '☆ इनजोर काहच मतोग. ☆ इंजेके मीवा मुडोर उच्चुर मन्कलोर, बलामि काहचतप लेहकान कीस्तोर. इद पोल्लो नाक विचर वावो.

15 अद्रमे ओसो मियगा उच्चुर मन्कलोर, नीकुलथि तुंगातोर काहमुळतुन पोस ताकिह्तोर.

16 अदिनेनाहक इंजेके पापमता अगदाहि जर मल्न्हट्ट. ☆ इलवेक नना चट्टिपेट मियगा वासि, नावा तोडटाहि पेसनद तल्चर कसेगत, ☆ अद्रम ताकवालोरिहक सिक्सा ईकन.

17 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि विचर कीस ऊळिर. ☆ बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर, ☆ ओरिहक ओर्विहक-ओर्विहक देवुळदीपताग मकिह कीस तासतद 'मना' इनदनद तिडि ईकन. † ओसो उंद पांङ्गि बंडा वने ईकन. अद बंडातगा पूना पेदिर रासतद मनदगा. ☆ अद बंडा बोन्क दोर्कगा, ओगो अद पेदिरतुन पुनदनेग. ☆

तुवातिरा सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

18 "तुवातिरा सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: किस मळगना लेहकाडाड कोंडानोग, ओसो मिळ्स्कनद इतुळता लेहकाडाड नला कालकनोग देवुळता मगि, ☆ मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग:

19 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, बेद्रम नाक जीवा कीतिर इनजोर पुतन. ☆ मीवा विस्वसतुन, मीवा सेवातुन, तिपलते दीरा पोस मनदनदिन इंका पुतन. मीट नाक विस्वस कीतस्केडा सेवातुहकाय, इंजेके एक्वा सेवा कीयलाह आतिर.

20 मति उंद पोल्लो नाक विचर वावो: मीवा मुडगा इंजेबेलनाः लेहकाडा आंचाळि, ☆ नना देवुळता कबुर वेहतनदिनन इनजोर, नाळेह कीस्ता; ओसो नाक माळवालोरिन साद्याल कबळ कीयलाह, पेन-बोमानेनाहक मोळकतविन तिनदलाह काहचि लेसिह कीस्ता. ☆ मीट तान लेसिह कीयलाह ईंय्हनिर. इद नाक विचर वावो.

21 पापमता अगदाहि जर मलयि इनजोर, नना तान्क मोका ईतन; ☆ मति सिङ्गि कबळता अगदाहि मलयलाह, तान्क विचर वावो. ☆

22 केंजाट! तान तेद पगवाह दुकते अर्हतलाह आतन. तानाड लाग्वाड कबस्केने कलियवालोर, अद काहचतद पापमता अगदाहि मलवेके, ☆ ओरिन वने पकाय सिक्साते अर्हतकन. ☆

23 अद काहचतव पोल्लोन केंजवालोरिहक हामुर ईकन. † अस्के नना मन्कलोरड विचर्किन, ओसो ओराड पोतालोप्पाडाड सवे पोल्लोन पर्हेकिस ऊळवानन इनजोर, ☆ सवे नाहकने विस्वसिरा मुडोर पुनदनुर. अहे मीट ओर्वोग-ओर्वोग मन्कना ताकमुळता इसबते, नना मीक सिक्सा ईकन. ☆

24 "मति तुवातिरा सहरतगा, अद आंचाना पोल्लोते ताकवोर मन्कलोरिर! देयमदीपताड मकतव पोल्लोड इनजोर वेहतह्तोर, ☆ अद पोल्लोन मीट पुनविर. मीवा पोगोन इतेके, एक्वा मोताताड अडोन नना वाटोन. ☆

25 मति इद पोल्लो मात्रम सीता कींन्हट्ट: नना वानाह मियगा मनदनद विस्वसतुन पका पोस मन्हट्ट. ☆

26-28 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन ओरे कीयनुर, ☆ मरेंगा एवनाह नना वेहतप कीसीर मनदनुर, ओरिहक नावा बाबाल नाक ईतद अदिकरतुन ईकन. ☆

कचता डुडटे अळकान पेक्-पक् कीयना लेहकान ☆

ओर जाति-जातिनोरिन, पूरा अदिकरते ताकिह कीयनुर. ☆

☆ 2:14 2:14 गिनती 25:1-2; बळयिर 15:29; 1 कुरिततोर 10:20 ☆ 2:14 2:14 गिनती 31:16; 2 पत्र 2:15 ☆ 2:16 2:16 3:3,19 ☆ 2:16 2:16 2 तिस्रनितोर 2:8; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 ☆ 2:17 2:17 3:6,13,22 ☆ 2:17 2:17 3:5,21; 21:7

† 2:17 2:17 इद मनाता लोप्या पुनदना इतेके, पुस्तकता आक्रिते पुनवव पोल्लोन अर्तमि अगा ऊळट. ☆ 2:17 2:17 यशायाह 56:5; 62:2; 65:15

☆ 2:17 2:17 3:12; 14:3-4; 19:12 ☆ 2:18 2:18 मथ्याल 4:3; 16:16; मार्कल 1:1; तोहचीतव पोल्लोड 1:14-15 ☆ 2:19

2:19 3:1,8,15 † 2:20 2:20 बेल्त्या मने इमयेत मन्कलोरिन, अहब राजाल ताकिह कीदोग; ओना मुते इंजेबेल, ओरिन देवुळतुन विळ्क्सि, बहाल

इनदनद पेनतुन मोळकनाह कीदु. तुवातिरा सहरता विस्वसिरा मुडगा वने, उच्चुर मन्कलोर इंजेबेल कीप लेहका, दुसाड पेन-बोमानेनाहक मोळकतविन लेसिह कीयलाह आंतुर. लेसिह कीयनद मुडुन इंजेबेल इनजोर, इद वचनतगा इनदलाह आतोग. पेन-बोमानेनाहक मोळकतविन साद्याल कबळ कीयत इनजोर, इद वचनतगा

इनदलाह आतोग. ☆ 2:20 2:20 1 राजा 16:31; 21:25; 2 राजा 9:7,22,30 ☆ 2:20 2:20 बळयिर 15:29; 1 कुरिततोर 10:20

☆ 2:21 2:21 2 पत्र 3:9 ☆ 2:21 2:21 रोम सहरतोर 2:5; तोहचीतव पोल्लोड 9:20-21; 16:9,11 ☆ 2:22 2:22 3:3,19

☆ 2:22 2:22 17:1-2; 18:9 § 2:23 2:23 केजवालोरिहक हामुर ईकन "केजवालोर पोगोन पीळा अर्हतकन", इद अर्तम वने आया पायबता.

☆ 2:23 2:23 देवुळताड पाटाड 7:9; 26:2; 139:1; यिर्मयाह 11:20; 17:10; लुकाल 16:15 ☆ 2:23 2:23 देवुळताड पाटाड 62:12; तोहचीतव पोल्लोड 20:12-13; 22:12 ☆ 2:24 2:24 यक्वब 3:15 ☆ 2:24 2:24 बळयिर 15:28 ☆ 2:25 2:25 3:11

☆ 2:26-28 2:26-28 3:5,12; 21:7 ☆ 2:26-28 2:26-28 3:21; 20:4 ☆ 2:26-28 2:26-28 यशायाह 30:14; यिर्मयाह

19:11 ☆ 2:26-28 2:26-28 देवुळताड पाटाड 2:8-9; तोहचीतव पोल्लोड 12:5; 19:15

ओरिहक विय उका* वने ईकन.*

29 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर.*

3

सरदिस सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

1 *सरदिस सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: देवुळतगडाड एळुड जीवातु बूममेंड लोहवाल, एळुड उकान पोयतोगु,* मीट विस्वसिरिन इनदलाह आतोग: मीट बेद्रम ताकलाह आतिर इनजोर, नना पुतन.* मीवा विस्वस जीवात मन्हाता इनजोर, लोकुर इन्हतोर; मति निटम ऊळतेके, अद डोललाह आता.*

2 मीवा ताकमुळि नावा देवुळ विचर कीतप दिसो. अदिनेनाहक उसरते मन्हट्ट. इंजेके मीवा पिसतद इचुटा विस्वस डोलनामुनेन, तान बोळिह कीमन्हट्ट.

3 मुने मीट बेद्रम देवुळता पोल्लोतुन केंजिसि, तान मीवा जीवातगा तासतिर, इदिन सीता कीस ऊळाट. सीता कीसि ताना लेहका पिसाट. पापमता अगदाहि मल्हट्ट.* मीट उसरते मनवेक अचोन, कले वायना लेहकान, नना मियगा दोम्हकने वायकन.* नना बेद वेलाते वायकन, इदिन मीट मुर्तिय पुनविर आयकिर.*

4 *मति सरदिस सहरताग उच्चुर विस्वसिर मन्हतोर. तमाड गेंदेन कळ्ळजवप तासना लेहकान,* तमा ताकमुळतुन वने, बेस-नेहना तासतोर. ओर माचलेवप पांड्रि गेंदेड केगतपु,* सेतेमते नावा ऐगे-ऐगे ताकनुर; ओर अद्रम ताकना लायके मन्हतोर.

5 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनुर,* ओर वने इद्रमे पांड्रि गेंदेड उहतनुर. ओराड पेदिर्क, देवुळताग मनदद अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा रासतव मन्हाताड.* तानगडाहि ओराड पेदिर्किन बेस्केने एडिह केवोन आयकन.* वर नावा मन्कलोर इनजोर, नावा बाबाना मुनेह, ओसो ओनाड देवतुल्लकना मुनेह वेहतकन.*

6 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर.*

पिलदिलपिया सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

7 *पिलदिलपिया सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: पवित्र मनवाल, सेतेम वळ्ळकवाल,* नीवा मुडोरिहक कबुर लोहतलाह आतोग. दाविदना राजेमता अदिकर वेनाय कयदे मन्हाता. वेग तेगयतद अगदुन, बोगे केहता पगवोग; वेग केहतद अगदुन बोगे तेगय पगवोग.* वेनाड केंजाट:

8 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, इदिन नना पुतन.* मीवा लाव उचुने मन्हाता, मति मीट नाक विळ्ळसा, दीराते नावा पोल्लोतुन केंजसोर मंदिर.* अदिनेनाहक ऊळाट, मीट ओळियलाह नना अग तेगयतन, तान बोगे केहता पगवोग.*

9 *केंजाट! उच्चुर तम्क देवुळ आचतोराम* इनजोर नाळ्हे कीस्तोर, मति ओर देयहकना मुक्याना मुडोर आंदुर.* ऊळाट, ओरिन नना मीवाड काल्किन मोळ्ळकनाह कीकन.* अस्के नना मीक जीवा कीतन इनजोर, ओर पुनदनुर.*

10 मीट तिपल आयह्या, नना मीक वेहतपु, तिपलतुन दीराते आपसोर मतिर.* अदिनेनाहक पूरा बूमते मनवालोर पट ऊळलाहि,* बेद तिपल इंजेके बूमतगा वायलाह आता, अद तिपलताहि नना मीक पिसिह कीस तासकन.*

11 ऊळाट! नना चट्टिपेते वायना मन्हाता.* वातस्के मीट गेल्सतिर इन्जि, देवुळता पिसमुळतुन इनम इनजोर ईकन.* तान बोगे ऊंदना आयो इन्जि, मीवा विस्वसतुन पका पोस मन्हट्ट.*

12 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनुर,* ओरिन नावा देवुळता मंदिरतगा, रायि मुंडाता लेहकान निल्पिह कीकन.* बोगे ओरिन अगदाहि जर्गिह केवोग आयनोग. ओरा पोगोन नावा देवुळता पदिरतुन रासकन.* अहे ओर नावा देवुळता सहरतोर

* 2:26-28 2:26-28 गिनती 24:15-19 अगा विय उका झेके, देवुळ लोहवाल पिसिह केवना अदिकरता सीना मन्हाता. येसूने देवुळ लोहोग पिसिह केवाल राजाल आंदोग, तना राजेम कीयमद अदिकरते, तना लोकुर वने कलिथिह्तोर. * 2:26-28 2:26-28 22:16 * 2:29 2:29 2:2 * 3:1 3:1 1:4-5 * 3:1 3:1 1:16,20; 2:1 * 3:1 3:1 2:2,19 * 3:1 3:1 1 तिमोति 5:6 * 3:3 3:3 2:5,16,22 * 3:3 3:3 1 तिसलुनितोर 5:1-2; 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 16:15-16; 22:7 * 3:3 3:3 मत्थाल 24:43; लुकाल 12:39-40 * 3:4 3:4 यहादाल 23 * 3:4 3:4 4:4; 6:11; 7:9,13-14; 19:8,14; 14:3-4 * 3:5 3:5 2:7,11,17,26-28; 21:7 * 3:5 3:5 मिलिथितोर 4:3 * 3:5 3:5 पेरुमुळि 32:32-33; देवुळताड पाटाड 69:28; लुकाल 10:20; तोहचीतव पोल्लोड 13:8; 17:8; 20:12,15; 21:27 * 3:5 3:5 मत्थाल 10:32; लुकाल 12:8 * 3:6 3:6 2:7,11,17 * 3:7 3:7 6:10; 19:11 * 3:7 3:7 यशायाह 22:22 * 3:8 3:8 2:2,19 * 3:8 3:8 2:13 * 3:8 3:8 बळयिर 14:27 * 3:9 3:9 2:9 अगा मनदद नोटुन ऊळाट. * 3:9 3:9 2:9 * 3:9 3:9 यशायाह 45:14; 49:23; 60:14 * 3:9 3:9 यशायाह 43:4; योहन 17:22-23 * 3:10 3:10 योहन 17:6; तोहचीतव पोल्लोड 1:9 * 3:10 3:10 2:10; 8:13; 11:10; 13:8,14; 17:8 * 3:10 3:10 2 पत्र 2:9 * 3:11 3:11 22:7,12,20 * 3:11 3:11 1 कुरिततोर 9:25; तोहचीतव पोल्लोड 2:10 * 3:11 3:11 2:25 * 3:12 3:12 2:7,11,26-28; 21:7 * 3:12 3:12 1 राजा 7:21 * 3:12 3:12 14:1; 22:4

आयनुर; अद सहर इतेके, नावा देवुळता जागातगडाहि रेगनदु पूना येस्सलेम. ✧ ओसो नावाय पूना पेदिरतुन वने ओरा पोगोन रासकन. ✧

13 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर. ✧

लोदिक्रिया सहरता विस्वसिरा मुडेनाहक कबुर

14 “लोदिक्रिया सहरता विस्वसिरा मुडा देवतुलतुहक इद्रम रासा: आमोन इनदनद पेदिरतो! ✧ इतेके, बर्वस लायकतोग निटम साक्सि एवाल. ✧ बोना मेटे देवुळि सबेटविन पुटिह कीता. ✧ ओगू मीट विस्वसिरिन इनदलाह अतोग:

15 मीट बेद्रम ताकलाह आतिर, इदिन नना पुतन. ✧ मीवा ताकमुळ बेद्रम मन्हता इतेके, मीट (सितुर ईयनद) किर्डतद एता लेहका वने इलविर, अहे (पोटातुन सत्रे कीयनद) कासतद एता लेहका वने इलविर! किर्डिसाय मनदना, इलवेके कासिसाय मनदना, अस्के नाक बेस ओपोपालि. †

16 आयो रा, मीट तोडटुहक विचर वावद केनकेने मलमल आतद एता लेहकान आतिर. अदिनेनाहक मीक नावा तोडटाहि उळ्सीयलाह आतन.

17 (विस्वसता इसबते) मीट नसिबलेवोरिर आतिर; दुसोर मीक ऊळिस मान वसना लेहका आतिर; गतलेवोरिर आतिर. (विस्वसता इसबते) गुडिरिर आतिर, कृळल आतिर. मति तान पुनवा, मता मन्कलोरोम आतोम, आलनाह-पिसनाह माक मन्हता, माक बेदिनाय गज इले इहनिर. ✧

18 अदिनेनाहक नना मीक बुद काहतनहन, केंजाट: मीट (विस्वसता इसबते) मता मन्कलोरीर आयलाहि, नयगडाहे किसते कारियिह कीसि, जूत कीतद बेसता बंगरतुन असाट. ✧ कृळल आसि लजा अर्स मनदनदिन दुसोर ऊळवाह, नयगडाहे उहतलाह पांडि गेदेडः असाट. ✧ मीवाळ कोंडानगा ओकलाह, नयगडाहे मत असाट, अस्के तोवयकिर! †

19 बोरिन-बोरिन नना जीवा कीतन, ओरिन सुद्रे कीयलाह तेहंतहनन. ✧ अदिनेनाहक जिद कीसि, मीवा लेसिस दायनद अगादाहि मल्हट्ट. ✧

20 केंजाट! नना मीवा दारावडटगा निच केयलाह आतन. बोर बोर नावा लेडतुन केंजिसि अगदुन तेगयनुर, ओरगा निटम ओळियकन, ओसो ओरा संगे नना उदिसि, माट ऐगेन तिनदकोम, उनडकोम. ✧

21 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनु, ✧ ओरिनु नना नावा संगे राजेम ताकिह कीयलाह अदिकर ईकन. बेद्रम नना लाग्वाड पोल्लोन गेल्सिसि, ✧ नावा बाबाल उदिस ताकिह कीयनद राजकुर्सतगा ओना संगे उदतन, अद्रम ओरिन उदिह कीकन. ✧

22 देवुळता जीवा विस्वसिरा मुडुन वेहतनद पोल्लोतुन पुनवालोर, बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर, ” ✧ इनजोर येसु किर्स्तु वेहतोग.

4

पोगोन देवुळदीपतगा योहन ऊळतव पोल्लोड

1 इव पोल्लोड आतापया, ऊळट, पोगोन देवुळदीपतगा अग तेगयिस मतदिन, नना योहननन ऊळतन. ✧ मुने बेरा अकुम नेकतप लेहका, नावा संगे वळ्ळकतद लेडु, ✧ इंजेके नाक इद्रम इता: “इगा पोगोन देवुळदीपतगा वय. ✧ इंजेक मुनेह आयनव पोल्लोन, नीक तोहतहनन, ” ✧ इता.

2 अद अद्रम इतस्केन, देवुळता जीवाता दळम नयगा अरता. अस्के नना ऊळतन: उंद राजकुर्सि देवुळदीपतगा मता. अद राजकुर्सतगा बेदो उदिस मता. ✧

3 राजकुर्सतगा उदिस मतदु, मिळ्स्कनव हीरा ओसो मानिक इनदनव बंडाना लेहकान मिळ्ळिंकंदु. ✧ अद राजकुर्सता सर्ने, मरकत इनदनद बंडाता लेहकान मिळ्स्कनद देवुळविल मता. ✧

✧ 3:12 3:12 गलातितोर 4:26; तोहचीतव पोल्लोड 21:2,9-14 ✧ 3:12 3:12 यशायाह 62:2; तोहचीतव पोल्लोड 2:17 ✧ 3:13

3:13 2:7,11,17 ✧ 3:14 3:14 2 कुरिततोर 1:20 ✧ 3:14 3:14 1:4-5; 19:11 ✧ 3:14 3:14 योहन 1:3; तोहचीतव

पोल्लोड 21:6; 22:13 ✧ 3:15 3:15 2:2,19 † 3:15 3:15 लोदिक्रिया सहरता उंद बाजेता सहरतगा, कासतद एग पेसनाड कनिक मताड.

अहे ओसो दुस्रा बाजेता सहतगा, किर्डनदु, एडटदु एग पेसनाड कनिक मताड. लोदिक्रिया सहरतुहक पोडनद बेरा पदस्के वतिदु. अदिनेनाहक ओरिहक जेकताहि

नळ-तोंडाते एग ताता पोल्दु. नळ-तोंडाते वायनद एग मलमल आंदु, काल्छिन्दु, एम्सिंकंदु, अद एतुन उज्जि, लोकर बेमर आंदु, पोटाड नोदुड. इद सहरतोर विस्वसिरा

मुडा ताकमुळतुन ऊळिसि, किर्स्तुहक वने अहे दलगता. ✧ 3:17 3:17 होरो 12:8; जकर्याह 11:5; लकाल 6:20,24; 1 कुरिततोर 4:8 ✧ 3:18

3:18 1 पत्र 1:7 † 3:18 3:18 पांडि गेदेड इजेके सेतेमि. ✧ 3:18 3:18 16:15-16 § 3:18 3:18 लोदिक्रिया सहरते बंगरि, गेदेड,

मकु, इभिरकना दंदा ताकिदु, ✧ 3:19 3:19 बुदाताड पोल्लोड 3:12; 1 कुरिततोर 11:32; इब्रितोर 12:5-6 ✧ 3:19 3:19 2:5,16,22

✧ 3:20 3:20 योहन 14:23 ✧ 3:21 3:21 2:7,11,17; 21:7 ✧ 3:21 3:21 17:14 ✧ 3:21 3:21 मय्याल 19:28;

तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28; 5:9-10; 20:4,6 ✧ 3:22 3:22 2:7,11,17; 22:16 ✧ 4:1 4:1 19:11 ✧ 4:1 4:1 1:10

✧ 4:1 4:1 11:12 ✧ 4:1 4:1 1:19; 22:6 ✧ 4:2 4:2 1 राजा 22:19; यशायाह 6:1; यहजेकेल 1:26; दानियेल 7:9 ✧ 4:3

4:3 21:11,20 ✧ 4:3 4:3 यहजेकेल 1:28; तोहचीतव पोल्लोड 10:1

4 राजकुर्सता सर्ने वीसा नाल्ड कुर्सिड मताड. अव कुर्सिन्गा वीसा नालवुर पेदल्क उदिस मतोरे. ✧ ओर पांड्रि गेदेड केम्स मतोरे; ✧ ओसो तमाड तलानगा, राजालोरे केगयना लेहकाडाड बंगरताड राजटोपिड केम्स मतोरे.

5 अद राजकुर्सतागा मिळ्स्कसोर, गुळ्जसोर मंदु. ✧ ओसो राजकुर्सता मुनेह, एळ्ळ चिमलिड पोतसोर मताड. ✧ अव चिमलिड देवुळतागडाड एळ्ळ जीवाड आंदुड. ✧

6 अद राजकुर्सता मुनेह, अदमलेहका पड्ने दिसनद सम्दुरलेहकान मता. ✧ राजकुर्सता नडुमि ओसो ताना सर्ने, नाल्ड जीवात मनदनव दिंचिड मताड. ✧ अविस्किहक पेकेह-मुनेह वेट कौडाडे मताड. ✧

7 मुनेता दिचि सिडपुललेहका मता. दुस्सा दिचि बार कौदा पियोलेहका मता. ओसो उंद दिचता तोडि बार मन्कना तोडलेहका मता. उंद दिचि बार पगयनद गंदालता लेहका मता. ✧

8 इव नाल्ड आस दिचिहकु, आरूड-आरूड मारेड मताड. ✧ अविस्कना पूरा मेंदुलमेंडु, ओसो मारेना इळ्ळ वने, वेट कौडाडे मताड. ✧ अउ नका पिळ्ळिवळ, पियल-पोळ्ळद रोमवा, ✧ इद्रम इनजोर मन्हताड:

“ए सामि देवुळतिन, निमान पवित्र, पवित्र, पवित्रतोनिन!” ✧

निमा बेरा लावता देवुळतिन!

निमान मुनेताह जीवात मतोनिन, इंजेके वने जीवात मनवानिन, ओसोवने वावानिन, ” ✧

इनजोर इन्हताड.

9 अव जीवात मनदनव दिचिड राजकुर्सतागा उदतदिन, ✧ अमेसा-अमेसातुहक जीवात मनदनदिन, ✧ कदर, मान, जोहर आधि इनदहपा,

10 वेर वीसा नालवुर पेदल्क वने, राजकुर्सतागा उदतदिनाड काल्क अर्सि. ✧ अमेसा-अमेसातुहक जीवात मनदनदिन ✧ मोळ्ळिहकतोर. ओसो तमाड राजटोपिन, राजकुर्सता मुनेह तासिसि, इद्रम इन्हतोर:

11 “ए मावा सामिनिन, मावा देवुळतिन!

निमान सबेटविन पुटिह कीतिन.

अव नीवाय विचरते मन्हताड.

नीवाय विचरते अव पुटटाड. ✧

अदिनेनाहक निमान डीसाता, मानता, बेरा लावता लायकतोनिन आदिन, ” ✧

इनजोर इन्हतोर.

5

लेहता पगवाह वटे मेततद तोला सीटि

1 पया नना ऊळ्ळतन अस्के, राजकुर्सतागा उदतदिना ✧ (इतेके देवुळता) तिन्ळ कयदगा ऊर्हतद तोला सीटि मता. ✧ अद तोला सीटटा लोप्पा ओसो पलते, पोल्लोड रासिस मताड. ✧ अद सीटटुन बोगे लेहता पगवाह, सीटटगा एळ्ळ जागाने वटे मेतिस मता. ✧

2 अस्के उंद पका लावता देवतुलतुन ऊळ्ळतन. ✧ अद जोरते इद्रम केयता, “इद तोला सीटटगा मेततदिन तेंडिसि, तान लेहतना लायकतोग बोग मन्हतोग?” इता.

3 मति पोगोन देवुळदीपतगा, इद बमतगा, हानादीपतगा वने, ✧ बोगे सीटटुन लेहचि, तानगडा पोल्लोतुन अर्वना लायकतोग दोर्काग.

4 सीटटुन लेहचि, तानगडा पोल्लोतुन अर्वना लायकतोग बोगे दोर्कावाहकु, नना योहननन पकाय अळया बोटटन.

उंद गोरैपिला तोला सीटटुन लेहतहता

✧ 4:4 4:4 5:6,8,14; 11:16; 19:4 ✧ 4:4 4:4 3:4-5,18 ✧ 4:5 4:5 पेसमुळि 19:16; तोहचीतव पोल्लोड 8:5; 11:19; 16:18 ✧ 4:5 4:5 पेसमुळि 25:37; जकर्याह 4:2 ✧ 4:5 4:5 1:4-5 ✧ 4:6 4:6 यहेज्केल 1:22; तोहचीतव पोल्लोड 15:2; 21:18,21 ✧ 4:6 4:6 यहेज्केल 1:5; तोहचीतव पोल्लोड 5:6; 6:1,6; 7:11; 14:3-4; 15:7; 19:4 ✧ 4:6 4:6 यहेज्केल 1:18; 10:12 ✧ 4:7 4:7 यहेज्केल 1:10; 10:14 ✧ 4:8 4:8 यशायाह 6:2 ✧ 4:8 4:8 यहेज्केल 1:18; 10:12 ✧ 4:8 4:8 7:15 ✧ 4:8 4:8 यशायाह 6:3 ✧ 4:8 4:8 1:4-5,8,17 ✧ 4:9 4:9 5:1,7,13 ✧ 4:9 4:9 दानियेल 4:34; 12:7; तोहचीतव पोल्लोड 10:6-7; 15:7 ✧ 4:10 4:10 5:8,14; 7:11; 11:16; 19:4 ✧ 4:10 4:9-10 1:18 ✧ 4:11 4:11 बळथि 14:15; इपिसुसतोर 3:9; तोहचीतव पोल्लोड 10:6-7; 14:7 ✧ 4:11 4:11 5:9-10,12; 19:1 ✧ 5:1 5:1 4:9 ✧ 5:1 5:1 10:2 ✧ 5:1 5:1 यहेज्केल 2:9-10 ✧ 5:1 5:1 यशायाह 29:11; दानियेल 12:4 ✧ 5:2 5:2 10:1; 18:21 ✧ 5:3 5:3 फिलिपितोर 2:10

5 पया पेदल्कनगडाहि ओर्वोग नयगा वासि, “अळमा! इद ऊळा! बोन यहूदाना पुळ्गता सिडपुल इन्हतोर, * ओग दाविद राजाना कूळतोग, * तना कोट्टुलतोरिन गेल्सतोग. * अदिनेनाहक तोला सीटटगा एळुड जागानगा मेततद वटेतुन तेंडिसि, तान लेहतलाह ओग लायक मन्हतोग,” इनजोर वेहतोग.

6 अचोटेने उंद गोरपिलातुन * ऊळतन. † राजकुर्सता ओसो नालुड दिचिना, * वीसा नालवुर पेदल्कना नडुम * निच मता. तान मुनेने बोगो मति हक्किस मतप लेहकान दिसिदु, * तान्क एळुड कोहक मताड, ओसो एळुड कोडाड मताड. * अव कोडाड पूरा बूमतगा, देवूळ लेहतव तानाड एळुड जीवाड! *

7 अद गोरपिला वासि, राजकुर्सतगा उदिस मतदिना * तिनळ कयदगडाहि, अद तोला सीटटुन एता.

8 गोरपिला अद तोला सीटटुन एतस्के, नालुड जीवात मनदनव दिचिड * ओसो वीसा नालवुर पेदल्कु, * ताना मुनेह अर्सि मोळ्कतोर. * ओर ओर्वोग-ओर्वोग, तमाड कय्कने उंद जेतुरि, * ओसो दूपम उर्जनद बंगरता कस्ला पोस मतोर. अद कस्लामेंड दूपम मता. अद दूपम इतेके देवूळता मन्कलोर पार्तना आंदु. * 9-10 मोळ्किसि ओर इद्रम पूना पाटा वागतोर:

“नीक मन्कलोर हक्किस मतोर, *

निमा नीवा नेतुर पोहच डोलतिन.

अद नेतुरता कर्सा कीसि, सबे पुळ्गिनाहि, दुस्साड-दुस्साड पोल्लोड वळ्ककवालोरगडाहि,

सबे देसेहकनोरगडाहि, सबे जातिनोरगडाहि, मन्कलोरिन देवूळतेनाहक अलग कीतिन. *

ओसो ओरिन मावा देवूळता राजेमतोर कीतिन, तानाड बूमयालोर वने कीतिन,

ओर पूरा बूमते राजेम कीयनुर. *

अदिहक तोला सीटटुन एतलाहि,

ओसो तानगा मेततद वटेतुन तेंडलाहि, निमान लायकतोनिन! *

इनजोर पूना पाटा वागतोर. *

देवतुल्क येसु किस्तुन मोळ्कहताड

11 पया नना ऊळतन: राजकुर्सि ओसो नालुड जीवात मनदनव दिचिड * ओसो पेदल्कु, वेरा सर्ने तिरियनव लाकिनाड-लाकिड, कोटिनाड-कोटिड लेक पगवाह देवतुल्क मताड. * नना अविस्कना लेड केंजतन.

12 अव जोरते इद्रम इताड:

“मन्कलोर इद गोरपिलातुन हक्किस मतोर,

मति इंजेके अदिकर तानाये, सबे मालसोम तानाये, बुदि तानाये, लाव तानाये,

मान तानाये, डीसा तानाये, तान जोहर कीकल, *

अदे अद्रम कीयना लायकता आंदु, ” *

इनजोर इताड.

13 अस्के पोगोटा बूमतगा मनदनव, इद बूमतगा मनदनव, हानादीपतगा मनदनव, सम्दुरतगा मनदनव, * देवूळ पंडवत सबे इद्रम इनदनद केंजतन:

“राजकुर्सतगा उदतदिन, * ओसो गोरपिलातुन जोहर कीकल.

मान, डीसा, राजेमि अमेसा-अमेसातुहक अविस्कनाये मनि, ” *

इनजोर इताड.

14 इतस्के नालुड आस जीवात मनदनव दिचिड, * “इंगो आमन” इनजोर इताड. अहे ओसो पेदल्कु दंडुम अर्सि मोळ्कतोर. *

* 5:5 5:5 पुट्टुळि 49:9; इब्रितोर 7:13-14 * 5:5 5:5 यशायाह 11:1,10; रोम सहरतोर 15:12; तोहचीतव पोल्लोड 22:16 * 5:5 5:5 ओन यहूदाना पुळ्गता सिडपुल इन्हतोर, ओग दाविद राजाना कूळतोग, तना कोट्टुलतोरिन गेल्सतोग इतेके येसु किस्तु आंदोग. * 5:6 5:6 योहन 1:29; तोहचीतव पोल्लोड 13:8 † 5:6 5:6 गोरपिला इतेके येसु किस्तु आंदोग. * 5:6 5:6 4:6 * 5:6 5:6 4:4 * 5:6 5:6 13:8 * 5:6 5:6 जक्याह 4:10 * 5:6 5:6 1:4-5 * 5:7 5:7 4:9 * 5:8 5:8 4:6 * 5:8 5:8 4:4 * 5:8 5:8 4:10 * 5:8 5:8 14:2; 15:2 * 5:8 5:8 देवूळताड पाटाड 141:2; तोहचीतव पोल्लोड 8:3-4 * 5:9-10 5:9-10 13:8 * 5:9-10 5:9-10 1 कुरिततोर 6:18-20; तोहचीतव पोल्लोड 7:9; 10:11; 11:9; 13:7; 14:3-4,6; 17:15 * 5:9-10 5:9-10 1 पद 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 1:6; 3:21; 20:4 * 5:9-10 5:9-10 4:11 * 5:9-10 5:9-10 देवूळताड पाटाड 33:3; 40:3; 98:1; 149:1; यशायाह 42:10; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4 * 5:11 5:11 4:6 * 5:11 5:11 दानियेल 7:10; इब्रितोर 12:22; यहूदाल 14 * 5:12 5:12 7:12 * 5:12 5:12 योहन 1:29; तोहचीतव पोल्लोड 4:11; 13:8 * 5:13 5:13 फिलिपितोर 2:10 * 5:13 5:13 4:9 * 5:13 5:13 रोम सहरतोर 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 1:6 * 5:14 5:14 4:6 * 5:14 5:14 4:4,10

6

मुनेटा मेततद वटेतुन किर्स्तु तेंडिह्तोग

1 पेदल्क मोळ्कनापया, अद तोला सीटगटा मेततव एळ्ळ वटेनाहि, * उंद वटेतुन गोरपिला तेंडनदिन ऊळतन. अद तेंडिह्पा, नालुड दिचिनगडाहि, * उंद दिचि गुळ्ळतप लेहकाडा लेडते * “पेसा” इनजोर इता.

2 इतस्के ऊळट, उंद पांङ्गि कोडातुन नना ऊळतन. * ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. ओग कान-विल पोस मतोग. ओसो ओन्क राजटोपि ईतद मता. * ओग लळयते गेल्सलाहि, तना कोटुलतोरिन गेल्ससोर, बूमतेके पेसतोग.

दुसा मेततद वटेतुन किर्स्तु तेंडिह्तोग

3 पया मेततद दुसा वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के दुसा दिचि, “पेसा” इनजोर इता.

4 इतस्के रेंगाल कोडा पेसतद * नना ऊळतन. ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. (ओग वने बूमतेके पेससोर मतोग,) कयदे बेरा तल्वर कसेग पोसि. पूरा बूमतोरिन, ओर्विह्क-ओर्वोग जगळम आसि हक्कनाह कीयलाहि, ओनगा अदिकर मता.

मेततद मूड मल्काता वटेतुन किर्स्तु तेंडिह्तोग

5 पया मेततद मुचा मल्काता वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के ओसो उंद दिचि, “पेसा” इनजोर इता. इतस्के कार्यल कोडातुन नना ऊळतन. * ताना पोगोन उदिस मतोग, किलोकाटा पोस मतोग.

6 अचोटेने नालुड दिचिना नडुमताहि, * उंद लेड इद्रम इनदनद केंजतन: “पोळ्दमेटा कूलते किलोमेंडे गोहपिंड असनाह आस्ता, अचोके कोताने मूड किलोड सेन जोना पिंड असनाह आस्ता; मति नेयदुन ओसो अंगुर जोमातुन कय इटमा,” * इनजोर अद इता.*

मेततद नालुड मल्काता वटेतुन किर्स्तु तेंडिह्तोग

7 पया मेततद नालुड मल्काता वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के ओसो उंद दिचि, “पेसा” इनजोर इनदनद केंजतन.

8 अस्के दुमाल कोडातुन नना ऊळतन. * ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. ओना पेदिरि हामुर इनजोर मता. ओसो ओना पयाह पयाह, हानादीप पेदिरतोग मतोग. * बूमतेटोरिन नालुड तूक् कीसि, उंद तसतोरिन लळयते, दुकळते, बेमरते, गेळा जन्वर्कने हक्कलाहि, देवुळि ओरिह्क अदिकर इता.*

मेततद एयुड मल्काता वटेतुन किर्स्तु तेंडिह्तोग

9 ताना पया मेततद एयुड मल्काता वटेतुन, गोरपिला तेंडटा. अस्के मुने बूमतगा मनदहपा, देवुळता पोल्लो वेहताहकु, येसुना साक्सि ईताहकु, * कोटुलतोरि बोरिन हक्सिस मतोर, * ओराड हानस्किन दूपम बोळ्ळसनद जागाता इळन नना ऊळतन.*

10 अव हानस्कु देवुळतुन बेरा लेडते इद्रम केयताड: “ए पवित्र मनवानिन, सेतेमतोग! सामिनिन! * बूमतगा माक हक्कतोरिन बेचानाह नेयम केवालेवा, सिक्सा एवालेवा केपसोर मनदकिन?” * इनजोर केयताड.

11 अस्के अव उंद-उंदतुहक, पांङ्गि गेंदे केगयलाह दोर्कता. * पया देवुळि अविस्किन इता, “मीवा ऐगेटोरि विस्वसिर बूमतगा नाक माळिह्तोर. ओरिन वने मीक हक्कतप लेहकान, हक्कना मन्हाता. बेचुर डोलना इनजोर नना विचर कीस तासतन, अचुर डोलनाह, * मीट वने गळ्क केपिस मन्हुट,” * इनजोर इता.

मेततद आरुड मल्काता वटेतुन किर्स्तु तेंडिह्तोग

12 पया मेततद आरुड मल्काता वटेतुन गोरपिला तेंडटा. अस्के बूम पकाय गळ्जतदिन नना ऊळतन. * ओसो कार्यल गोंगळिता लेहकान, पोळ्दु कार्यल आता. * नेला बार नेतुरलेहका गंजता.

13 दूद वायहपा, तोया कायाड इळन रालना लेहका, उकाड पोमोटाहि बूमतगा रालताड.*

* 6:1 6:1 5:1 * 6:1 6:1 4:6 * 6:1 6:1 14:2; 19:6 * 6:2 6:2 जकर्याह 1:8; 6:3; तोहचीतव पोल्लोड 19:11

* 6:2 6:2 जकर्याह 6:11; तोहचीतव पोल्लोड 9:7; 14:14; 19:12 * 6:4 6:4 जकर्याह 1:8; 6:2 * 6:5 6:5 जकर्याह 6:2,6

* 6:6 6:6 4:6 * 6:6 6:6 7:3; 9:4 * 6:6 6:6 तिडि दोर्को आस्ता, दहा पटिड एक्का दारा कीस वमिह्तोग इनजोर, इद वचन वेहतलाह आता. अद कामते, ज्यदुन मराता पडिनाहि नेय तेंडिदुर. नेय ओसो अंगुर जोमातुन कय इटमा इतेके ज्यदुन मराना, अंगुर-तोंडानाड वाळ्ळुकिन बूळे कीयदावो.

* 6:8 6:8 जकर्याह 6:3 * 6:8 6:8 बुदताड पोल्लोड 5:5; होवे 13:14; मत्याल 11:23; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 20:13-14

* 6:8 6:8 गिर्मयाह 14:12; 15:2-3; 24:10; 29:17-18; यहेजकेल 5:12,17; 14:21 * 6:9 6:9 1:2,9; 12:11,17 * 6:9

6:9 20:4 * 6:9 6:9 पेसमुळि 29:12; लेयव्यवस्था 4:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:18; 16:7 * 6:10 6:10 3:7 * 6:10 6:10

व्यवस्थाविवरण 32:43; देवुळताड पाटाड 79:10; जकर्याह 1:12; लकाल 18:7; तोहचीतव पोल्लोड 16:5; 18:20; 19:2 * 6:11 6:11

3:4-5; 7:9 * 6:11 6:11 इन्निते 11:40 * 6:11 6:11 10:6-7 * 6:12 6:12 मत्याल 24:7; मार्कल 13:8; तोहचीतव

पोल्लोड 8:5; 11:13,19; 16:18 * 6:12 6:12 यशयाह 13:10; योएल 2:10,31; 3:15; मत्याल 24:29; मार्कल 13:24 * 6:13

6:12-13 मत्याल 24:29; मार्कल 13:25; तोहचीतव पोल्लोड 8:10; 9:1

14 केततुन उळ्हतप लेहकान, पोगोटा बूमि मायता. ✧ सबे मेटाड ओसो सम्दुरता नडुम मनदनव तोगिड, तमाड जागानाहि जर्गताड. ✧

15 जर्गत्सके, बूमतोर राजालोर, मुख्यालोर, सायबालोर, साव्कर मन्कलोर, अदिकरते मनवालोर, ओर्युलतोर, ओर्युल आयबोर, सबेदोर बोर बोर पांजानगा, बोर बोर मेटानाड बंडानगा वितिस मकतोर. ✧

16-17 मकिसि अव मेटानु, कोको-बंडानु इद्रम इतोर, “राजकुर्सताग उदतदिना ओसो गोरपिलाता, ओड आसि सबेदोरिन नेयम कीयनद दिया एवता! ✧ बोगे पिस पगवोग. ✧ अदिनेनाहक मावा पोगोन अम्हट्ट, राजकुर्सताग उदतदिना कयदाहि, ओसो गोरपिलाता ओडताहि, माक पिसिह कीम्हट्ट,” इनजोर इतोर. ✧

7

देवुळि तना मन्कलोरिन सीना तासिस एगिह कीस्ता

1 पया नालुड देवतुल्क अताड, अन्जि बूमताड नालुड म्लानगा निचि, बूमतगडाड नालुड बाजेना वळ्दुन रोमिह कीतदिन ऊळतन. अदिहक बूमतगा, सम्दुरतगा, मरानगा मुर्तिय वळ्य कम्सवा मता. ✧

2 अव नालुड आस देवतुल्किहक, बूमतगा ओसो सम्दुरतगा, पीळा लोहतलाह अदिकर इतद मता. पया ओसो उंद देवतुलि, पोळ्द पेसनद बाजेताहि पेसिस वायनद ऊळतन. (अदु मन्कलोराराड तला-कपरानगा तासलाह) जीवात मनदनद देवुळता सीनातुन पोस मता. ✧ पोसि अव नालुड आस देवतुल्किन, जोरते इद्रम इता:

3 “रोमाट्ट! मावा देवुळतुन माळवालोराराड तला-कपरानगा, माट बेचानाह सीना तासोम, ✧ अचानाह बूमतगा, सम्दुरतगा, मरानगा पीळा लोहमाट,” इता. ✧

4 अस्के सीना दोर्कतोर लोकुरा लेकातुन नना केंजतन: इम्रयेल लोकुराड सबे कळिनाहि, उंद लाक, रेंड वीसाड, नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोरिहक सीना दोर्कता. ✧

5-8 ओर इम्रयेलतोर बारा कळिनोर मतोर: यहदा मुय्तोना कळि, स्बेन मुय्तोना कळि, गाद मुय्तोना कळि, आसेर मुय्तोना कळि, नप्तालि मुय्तोना कळि, मनसे मुय्तोना कळि, सिमियोन मुय्तोना कळि, लेवि मुय्तोना कळि, इसाकर मुय्तोना कळि, जाबलुन मुय्तोना कळि, योसेप मुय्तोना कळि, बिन्थमिन मुय्तोना कळि. उंद-उंद कळुतोरगडाहि बारा अजर्क (12,000) मन्कलोरिहक, इतके सबेदोर कलियिसि, उंद लाक, रेंड वीसाड, नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोरिहक, देवुळता सीना दोर्कता.

सबे जातिना मुलु देवुळतुन मोळिकहतोर

9 इव पोल्लोड आतापया, नना ऊळतन: सबे जातिनोर, सबे कळिनोर, सबे देसेहकनोर, दुसाड-दुसाड बासाड वळ्दकवालोर मन्कलोर मुलु, राजकुर्सता मुनेह, गोरपिलाता मुनेह निच मतोर. ✧ बोगे लेक पगवाह मुल मतोर. मुडा मन्कलोर पांडि गेंदेड उहचि मतोर. ✧ ओसो गजर मराताड कोमाड पोस मतोर. ✧

10 पोसि गिर्दते इद्रम केयतोर:

“राजकुर्सताग उदतद मावा देवुळतिन, ओसो गोरपिलातिन,

मियगडाहे मावा पिसमुळ वास्ता!” ✧

इनजोर केयतोर.

11 केयिहपा, राजकुर्सता, पेदलकना ओसो नालुड दिचिना ✧ सर्ने, सबे देवतुल्क निच मताड. पया अव राजकुर्सता मुनेह दंडुम अर्सि, देवुळतुन मोळकताड; ✧ ओसो इद्रम इताड:

12 “आमेन! मावा देवुळिये सबेट्क बेरा,

डीसा तानाये, बुदि तानाये,

तान जोहर कीकल, तान मान ईकल,

अदिकर तानाये, लाव तानाये, आमेन!” ✧

इनजोर इताड.

✧ 6:14 6:14 देवुळताड पाटाड 102:26; यशायाह 34:4; 51:6; इब्रितोर 1:11-12; 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:11 ✧ 6:14 6:14 यहजेकल 38:20; नहम 1:5; तोहचीतव पोल्लोड 16:20 ✧ 6:15 6:15 यशायाह 2:10-11,19,21; 24:21; तोहचीतव पोल्लोड 18:23; 19:18 ✧ 6:16-17 6:16-17 यशायाह 63:4; योएल 1:15; 2:1-2,11,31; तोहचीतव पोल्लोड 16:14 ✧ 6:16-17 6:16-17 देवुळताड पाटाड 76:7; नहम 1:6; मलाकी 3:2 ✧ 6:16-17 6:16-17 होशे 10:8; लकाल 23:30; तोहचीतव पोल्लोड 9:6 ✧ 7:1 7:1 8:7; 9:4 ✧ 7:2 7:2 9:4 ✧ 7:3 7:3 पुट्टुळि 4:15; यहजेकल 9:4,6; तोहचीतव पोल्लोड 13:16; 14:1,9; 20:4; 22:4 ✧ 7:3 7:3 6:6 ✧ 7:4 7:4 14:1,3-4 ✧ 7:9 7:9 5:9-10; 22:3 ✧ 7:9 7:9 3:4-5; 6:11 ✧ 7:9 7:9 लैव्यवस्था 23:40 ✧ 7:10 7:10 देवुळताड पाटाड 3:8; तोहचीतव पोल्लोड 12:10; 19:1 ✧ 7:11 7:11 4:6 ✧ 7:11 7:11 4:10 ✧ 7:12 7:12 5:12

13 इतस्के पया, अचोटेने पेदल्कनाहि ओवोर्गा नाक ताल्हकतोम, “वेर पांड्रि गेदेड उहतोर मन्कलोर बोर आंदुर, बेग्डाह वातोर, पुतिना?” इतोग.

14 इतस्के, “नना पुनोन बाबा, निमान वेहा” इतन. इतस्के ओग इतोग, “वेर मन्कलोर पकाय गोसा आतोर;✧ मति आक्रि एवनाह आपिस वातोर. गोरपिलाता नेतुरता मेटे,✧ वेर सिर्तम आसि,✧ डागिललेवोर आतोर.✧

15 अदिनेनाहक वेर इंजेके देवुळता राजकुर्सता मुनेह निच मन्हतोर.

ताना मंदिरतगा मन्जि, नमका पिळ्विळ पियल-पोळद तान माळिहतोर.✧

राजकुर्सताग उदतदु, वेरा नडुम जागा आसि, वेरिन राका कीयगा.✧

16-17 राजकुर्सताग मनदनद गोरपिला, वेरिन अग तोहताग;

ओसो देवुळता पिसमुळ इयनद एताड कनिकनगा ओसीयगा;✧

अदिनेनाहक इंजेके वेरिहक कव वसो आयगा,

एग उनडा वसो आयगा, एद दल्गो आयगा, कांका पोयो आयगा.✧

देवुळि तनाय वेराडः सवे तिपल्किन जेक कीसि,

वेराडः सवे कंङ्गिन उम्विचीयगा.”✧

इनजोर इतोग.

8

मेततद आक्रिता वटेतुन किर्स्तु तेंडिहतोग

1 पया बह आता, मेततद एळड मल्काता वटेतुन, गोरपिला तेंडटा.✧ अचोटेने पया पोगोन देवुळदीपताग गळक मेकने आता.

2 अस्के देवुळता मुनेह नितनव, एळड देवतुल्किन उळतन.✧ देवुळि अविस्किहक एळड अकुहक ईता.

3 देवुळता राजकुर्सता मुनेह, बंगरते माचतद दूपम बोळसनद मेजा मता.✧ उंद देवतुलि दूपम उर्जनद बंगरता कस्ला पोसि, अद मेजाताग वास निता. नितस्के देवुळताडः सबेटोर मन्कलोरा पार्तनाता संगे उर्जलाहि, तान्क वेल्लाय दूपम दोर्कता.✧

4 अस्के देवतुल उर्जतद दूपमता उंडुलि, देवुळता मन्कलोरा पार्तनाता संगे, देवुळता मुनेह एवता.✧

5 ताना पया अद देवतुल बह कीता, दूपम बोळसनद मेजाताडः किसतळ्मिन, तना दूपम उर्जनद कस्लाताग निहता.✧ निहचि, अविस्किन इळ्ता बूमताग अर्हचीता.✧ ईतस्के पया, पकाय गुळ्जना, नेकना, मिळ्स्कना, बूम गळ्जना इद्रम इळ्ता बूमताग दिसता.✧

एळड देवतुल्कु एळड अकुहक ऊरिहताडः

6 पया अकुहक पोस मतव एळड देवतुल्कु, तमाड अकुहकु ऊरलाह तयर आताड.

7 मुनेता देवतुलि तना अकुमतुन ऊरता, ऊरतस्के आदुर्कु ओसो किस,✧ नेतुरता संगे कलियिस,✧ बूमताग अरताडः. अरतस्के, बूमताडः मंड चेकानाहि, उंद चेका बूमि कर्वता. ओसो मंड चेकानाहि उंद चेकाताडः मराडः कर्वताडः.✧ अहे सवे पहना रोंडा कर्विस नेग आता.✧

8 पया दुसा देवतुलि तना अकुमतुन ऊरता. ऊरतस्के, किस कर्वनद उंद बेरा मेटालेहकान, बातालो मति समदुरताग अरता. अरतस्के, समदुरताडः मंड चेकानाहि उंद चेका समदुर, नेतुर मारियता.✧

9 नेतुर मारियताहक, अगडाडः सवे जन्वर्क डोलताडः.✧ अगा मतव ओडाडः वने बळेम आताडः.

10 मंड मल्काता देवतुलि, तना अकुमतुन ऊरता. ऊरतस्के बेरा उंद उका, तोरे किसलेहकान मळगसोर, पोगोटाहि अरयलाह आता.✧ अस्के बूमताडःडः बेरिहक, एग पेसनाडः कनिकुं, इविस्कनाडः मंड चेकानाहि उंद चेकाताडः बेरिहकनाग, ओसो एग पेसनाडः कनिकनगा, इद उका अरता.

✧ 7:14 7:14 दानियेल 12:1; मत्थाल 24:21; मार्कल 13:19 ✧ 7:14 7:14 इब्रितोर 9:14; 1 योहन 1:7 ✧ 7:14 7:14 12:11; 22:14 ✧ 7:14 7:13-14 3:4-5 ✧ 7:15 7:15 4:8; 13:6; 22:3 ✧ 7:15 7:15 लैख्यवस्था 26:11; यहजेकेल 37:27; योहन 1:14; तोहचीतव पोल्लोड 21:3 ✧ 7:16-17 7:16-17 देवुळताडः पाटाडः 23:1-3; मत्थाल 2:5-6; योहन 4:14; 10:11; तोहचीतव पोल्लोड 14:3-4; 21:6; 22:1,17 ✧ 7:16-17 7:16-17 देवुळताडः पाटाडः 121:5-6; यशायाह 49:10 ✧ 7:16-17 7:16-17 यशायाह 25:8; तोहचीतव पोल्लोड 21:4 ✧ 8:1 8:1 5:1; 6:1 ✧ 8:2 8:2 9:1,13; 11:15 ✧ 8:3 8:3 पेसमुळि 30:3; गिनती 4:11; तोहचीतव पोल्लोड 9:13; 14:18 ✧ 8:3 8:3 पेसमुळि 30:1; तोहचीतव पोल्लोड 5:8 ✧ 8:4 8:4 देवुळताडः पाटाडः 141:2 ✧ 8:5 8:5 लैख्यवस्था 16:12 ✧ 8:5 8:5 यहजेकेल 10:2 ✧ 8:5 8:5 पेसमुळि 19:16; तोहचीतव पोल्लोड 4:5; 6:12; 11:13,19; 16:18 ✧ 8:7 8:7 11:19; 16:21 ✧ 8:7 8:7 पेसमुळि 9:23-25; यशायाह 28:2; यहजेकेल 38:22; योएल 2:30 ✧ 8:7 8:7 जकर्याह 13:8; तोहचीतव पोल्लोड 9:15,18; 12:4 ✧ 8:7 8:7 7:1; 9:4 ✧ 8:8 8:8 11:6 ✧ 8:9 8:8-9 16:3 ✧ 8:10 8:10 यशायाह 14:12; तोहचीतव पोल्लोड 6:13; 9:1

11 अद अरतस्के, मंड चेकानगडाहि उंद चेकाता बेसतल एग कयता. एग कयताहकु, अद एग उटोफ वेल्लाटोर मन्कलोर डोलतोर. अदिहक अद उकतुन कयमुलि इन्हतोर.*

12 नालुड मल्काता देवतुलि तना अकुमतुन ऊरता. ऊरतस्के पोळ्दु, नेला, उकानगा पीळा अरता. पीळा अरतस्के, अव मुनेता लेहका दीचोड.* अदिनेनाहक पियलि नालुड गंटाड, पोळ्दता वेहच इलवा मता.* अहे नमकाटुहक नालुड गंटाड नेलाता, उकाना वेहच इलवा मता.

13 अद्रमलेहकाने पया उंद गंदाल पिटे, पोगोटाहि पगयिस वायनद ऊळतन. अद पका जोरते इद्रम इनदनद केंजतन: “इजेके पिसतव मंड देवतुल्लुक, तमाड अकुहक ऊरना मन्हाता. अव अकुहक नेकिहपा, सबेओर बूमतोरिहक बेचोन गोसा, गोसा, गोसा!”* इनजोर इनदनद केंजतन.

9

एयुड मल्काता देवतुलि अकुम ऊरिहता

1 अद्रमलेहकाने पया एयुड मल्काता देवतुलि,* तना अकुम ऊरता. ऊरतस्के, उंद उका पोगोटाहि बूमतगा अरतदिन ऊळतन.* अद उकातुहक, देयमदीपता सिक्सा-बोंदाता तालम कय ईतद मता.*

2 अद तालम कयदे, देयमदीपता सिक्सा-बोंदातुन तेगयता. तेगयतस्के, बेरा किसबटटाहि पेसना लेहका, पका पोया पेसता.* अद देयमदीपता सिक्सा-बोंदाता पोया उंडिसि, पोळ्दता वेहचतुन मुचता. अदिहक ईकळ आता.*

3 अद उंडुलताहि वेल्लाडे पापेड पेसिस, बूमतगा वाताड.* मिचो कोळहतप लेहकान कोळहतलाहि,* देवुळि अविस्किहक लाव ईता.

4 ओसो अविस्किन इद्रमता उकुम ईतद मता: “मीट रोंडान, पोर्हकान, मरान बूळे केमाट,* मति बोराड तला-कपरानगा देवुळता सीना इले,* ओरिन कोळहाट.

5 मीट ओरिन हळमाट; मति एयुड नेलाड आनाह, पकाय वर्केयनाह कीम्हटु,” इनजोर उकुम ईतद मता. मन्कन मिचो कोळहतस्के वर्केयना लेहकान, अव पापेड कोळहतस्के, मंटातुहक वर्केयनुर.

6 अस्के अद तिपलतुन आप पगवाहकु, मन्कलोर हामुरतुन पर्वकनुर; मति ओरिहक हामुर दोर्को आयगा. ओर डोललाह विचर कीयनुर; मति डोल पगवोर आयनुर.*

7 लळयतेनाहक तयर कीतव कोडाना लेहकान, अव पापेड दिसिंदुड.* अविस्कनाड तलानगा बंगरताड राजटोपिना लेहकाडाड मताड.* ओसो अविस्कनाड मोकाहकु, मन्कलोरिहक मोकाहकना लेहकान मताड.

8 अविस्कनाड केल्लुक आस्कनाड केल्लकना लेहकान मताड. ओसो अविस्कनाड पल्लुक, डुवस्कनाड पल्लकना लेहकान मताड.*

9 अविस्कनाड अर्युस्कु कचताड जगाना लेहका मताड*^{*}. ओसो अव पापेड पगयिहपा, वेल्लाडे कोडा गाडाड लळयतस्के नेकतप लेहकान नेकिंदुड.*

10 अविस्कनाड तोकाड, मिचो तोकाना लेहकान मताड. अव तोकानगा काटाड मताड. मन्कलोरिन एयुड नेलाड आनाह, अळसिह कीयलाहि, अविस्किहक लाव दोर्किस मता; अद लाव अविस्कनाड तोकानगा मता.

11 अविस्कना उंद राजाल मता. अद देयमदीपता सिक्सा-बोंदातुन ऊळेवाळे कीयनद देयम मता. इब्रि जाततोर बासाते, ताना पेदिर अबदोन इनजोर मता,* अहे युनानि जाततोर बासाते अपुलयोन इनजोर मता. (इव रेंड आस पेदिकना अर्तमि, “बूळे कीयनद”) इनजोर आस्ता.)

12 इद्र मुनेता पीळा मारता, मति केंजाट, ताना पया ओसो रेंड बेराड पीळाड वायना मन्हाताड!*

आरुड मल्काता देवतुलि अकुम ऊरिहता

13 आरुड मल्काता देवतुलि, तना अकुम ऊरता. ऊरतस्के, देवुळता मुनेह मतद, बंगरते माचतद दूपम बोळसनद मेजाताड नालुड मूलानगडाहि,* उंद लेड केंज वाता.

* 8:11 8:11 विर्मयाह 9:15; 23:15 * 8:12 8:12 पेसमुळि 10:21-23; यशायाह 13:10; यहेजकेल 32:7; योएल 2:10,31; 3:15; तोहचीतव पोल्लोड 6:12-13; 12:4 * 8:12 8:12 16:10 * 8:13 8:13 3:10; 9:12; 11:14; 12:12 * 9:1 9:1 8:2 * 9:1 9:1 6:13; 8:10 * 9:1 9:1 लुकाल 8:31; तोहचीतव पोल्लोड 1:18; 17:8; 20:1 * 9:2 9:2 पुटमुळि 19:28; पेसमुळि 19:18 * 9:2 9:2 योएल 2:2,10; तोहचीतव पोल्लोड 6:10 * 9:3 9:3 पेसमुळि 10:12-15 * 9:3 9:3 2 इतिहास 10:11,14; यहेजकेल 2:6 * 9:4 9:4 6:6; 7:1; 8:7 * 9:4 9:4 यहेजकेल 9:4; तोहचीतव पोल्लोड 7:2-3 * 9:6 9:6 अय्यूब 3:21; 7:15;

विर्मयाह 8:3; तोहचीतव पोल्लोड 6:16-17 * 9:7 9:7 योएल 2:4 * 9:7 9:7 6:2 * 9:8 9:8 योएल 1:6 * 9:9 9:9 अविस्कनाड अर्युस्कु कचताड जगाना लेहका मताड “अव केगतव कोटजगाड कचताड जगाना लेहका मताड” इद्र अर्तमि वने आया पगयहता. * 9:9 9:9 विर्मयाह 47:3; योएल 2:5 * 9:11 9:11 अय्यूब 26:6; 28:22; 31:12; बुदताड पोल्लोड 15:11 * 9:12 9:12 8:13; 11:14 * 9:13 9:13 पेसमुळि 20:2-3,10; तोहचीतव पोल्लोड 8:3

14 अद लेडु आरुड मल्कातद देवतुलतन इद्रम इता: “बेव नालुड देवतुल्क बेरा परात इनदनद बेरेटगा* दोहतव मन्हताड, अविस्किन निमा विळिसस ईम,” इता.

15 अदे वर्सा, अदे नेला, अदे दिया, अदे गट्कातेनाहक देवुळि अविस्किन तयर कीस मता. इजेके बूमेटोर मन्कलोरिन मूंड त्स्क कीर्सा, उंद तूस मन्कलोरिन हक्कलाहि,* आरुड मल्काता देवतुलि अविस्किन विळिससीता.

16 पया कोडाना पोगोन उदिस मतोर सीपय्किन नना ऊळतन. ओरा लेकातुन नना केंजतन, ओर वीसा कोटिना मुल मतोर.

17 कोडाड ओसो अविस्कनगा उदिस मतोरिन, नना लेकाते ऊळिहपा, अव नाक इद्रम दिसताड: कोडानगा उदतोर अर्युलतगा कचताड जगाड केम्स मतोर, अव जगाड किसलेहका कम्कल मताड, पोगोटा बूमता रंगलेहका मताड, किसतळिम्ना लेहका एल मताड. अव कोडानाड तलाड, डुवल तलालेहका मताड, अविस्कनाड तोडिनाहि किस, पोया ओसो किसतळिम्नड पेसिंदुड.*

18 अविस्कनाड तोडिनाहि पेसनव किस, पोया, किसतळिम्नड, इवु मन्कलोरिन हक्कनव मूंड पीळाड मताड. अव पीळाने बूमेटोर मन्कलोरिण्ड, मूंड त्स्कनगडाह उंद तूस मन्कलोर डोलतोर.

19 अव कोडाना लावु अविस्कनाड तोडिनगा, तोकानगा मता. ओसो तरस्कना लेहका, अविस्कनाड तोकानगा तलाड मताड. अवटे अणु मन्कलोरिन तिपल कीदुड.

20 इव मूंड आस पीळाने डोलवालेवा पिसतोर मन्कलोर्, इचोन तिपल आस तेला, तमाड लाग्वाड कबस्कनाहि मलवोर, देवुळताड केंजोर.* ओर देयहकिन ओसो बंगरते, वैडिते, इतुळते, बंडाने, मराने पंडटव बोमान मोळ्कसोरिन अंदुर.* अव बोमाड इलेके, तोवया पगवोड, वेनदा पगवोड, ताक पगवोड.*

21 अहे ओसो मन्कलोरिन हक्कना, ओदेड पंडना,* साय्वाल कीयना, कले कीयना, इव कबस्कनाहि, ओर मुर्तिय मलवोर.*

10

योहन तोला सीटटन तिन्हतोग

1 अद्रमलेहकाने पया पकाय लावता ओसो उंद देवतुलि,* देवुळदीपताहि इन्न रेगनदिन ऊळतन.* अद मोयुलतुन गेंदेता लेहकान उहचि मता. ताना तलापोगोन उंद देवुळविल मता.* ताना मोकामि पोळ्दलेहका दीचिंदु,* ओसो तानाड काल्क किसगुटाना लेहकान मताड.*

2 अद देवतुलि लेहच मतद उड्ला तोला सीटटन, तना कयदे पोस मता.* अदु तना तिनळ कादुन बार सम्दुरतगा, दावळ कादुन बार बूमतगा वाटिस मता.

3 पया अद डुवल कहचना लेहकान, बेरा लेडते केयता.* अद देवतुलि अद्रम केयतस्के, एळुड मल्काड गुळ्जतप लेहकाडाड पोल्लोड केंज वाताड.*

4 केंज वातस्के, नना योहननन अव पोल्लोन रासलाह बोटटन.* अचोटेने देवुळदीपताहि, उंद लेड इद्रम इता: “गुळ्जिहपा वेहतव पोल्लोन रासमा, अविस्किन मकिह कीस तासा,”* इनजोर इता.

5 सम्दुरतगा ओसो बूमतगा, तनाड काल्किन वाटिस निच मतद देवतुलि, तना तिनळ कयदुन पोगोन देवुळदीपतके आहता.*

6-7 आहचि इद्रम ओतता: “एळुड मल्काता देवतुलि तना अकुम ऊरनद दियाते,* देवुळि तना इचानाह पुन्धिह केवद पोल्लोतुन, निटम आनाह कीयगा. इद दियाते अव पोल्लोड निटम आयनुड इनजोर,* तना सेवा कीतोर कबूरतोरिन अद मुनेन वेहच मता.* अद दिया एरेन एवता,*” इता. इन्जि, पोगोटा बूमि ओसो अगा मनदनव, इळ्ता बूमि ओसो अगा मनदनव, सम्दुर ओसो तानगा मनदनव, इव सबेटविन पंडटद,* अमेसा-अमेसातुहक जीवात मनदनद* देवुळता पेदिर पोस ओतता.

8 मुने देवुळदीपताहि नना केंजतद लेडु, ओसोवने नाक इद्रम इता: “अन! सम्दुरतुन ओसो बूमतुन ओय्हकिस नितद देवतुलता कयदाहि, लेहच मनदनद तोला सीटटन ओम,” इनजोर इता.

* 9:14 9:14 फुटुळि 2:14; 15:18; व्यवस्थाविवरण 1:7; यहोश 1:4; तोहचीतव पोल्लोड 16:12 * 9:15 9:15 8:7 * 9:17 9:17 11:5 * 9:20 9:20 2:21 * 9:20 9:20 1 कुरिततोर 10:20 * 9:20 9:20 देवुळताड पाटाड 115:4-7; 135:15-17; दानिय्येल 5:23 * 9:21 9:21 18:23 * 9:21 9:20-21 2:21; 21:8 * 10:1 10:1 5:2 * 10:1 10:1 18:1; 20:1 * 10:1 10:1 4:3 * 10:1 10:1 मयाल 17:2 * 10:1 10:1 1:15-16 * 10:2 10:2 5:1 * 10:3 10:3 होरो 11:10 * 10:3 10:3 देवुळताड पाटाड 29:3-9 * 10:4 10:4 1:11,19 * 10:4 10:4 दानिय्येल 8:26; 12:4,9; तोहचीतव पोल्लोड 22:10 * 10:5 10:5 व्यवस्थाविवरण 32:40; दानिय्येल 12:7 * 10:6-7 10:6-7 11:15 * 10:6-7 10:6-7 17:16-18 * 10:6-7 10:6-7 आमोस 3:7; रोम सहरतोर 16:25-26 * 10:6-7 10:6-7 6:11; 12:12; 16:17; 21:6 * 10:6-7 10:6-7 फेसमुळि 20:11; 4:11 * 10:6-7 10:6-7 4:9

9 इतस्के नना तानगा अन्जि, “अद उड्ला तोला सीटटुन नाक ईम,” इनजोर इतन. इतस्के अद नाक इता, “इदु! तिन! इद नीवा तोडटुहक ओग्वेनेयदा लेहका मिडगा; मति नीवा पोटातुन कयमुल कीयगा,” इनजोर इता.*

10 इतस्के नना ताना कयदाहि, अद तोला सीटटुन ओस तितन. अद निटम नावा तोडटुहक ओग्वेनेयदा लेहका मिडिस मता; मति नना तान लोपतन अस्के, नावा पोटातुन कयमुल कीता.

11 तोला सीटटुन तितापया, नाक इद्रमता उकुम केंज वाता: “इजेके वायनद कालमते वेल्लाडे देसेहकनोरिन, वेल्लाडे जातिनोरिन, वेल्लाडे बासानोरिन, वेल्लाटोर राजालोरिन,* (ओरा लोप्पा आयनव पोल्लोन्,) देवुळता जीवा नीक वेहतप लेहकान, निमा ओसोवने वेहतकिन,*” इनजोर इता.

11

देवुळता साक्सि एवालोर इर्वुर मन्कलोम

1 अद्रमलेहकाने पया, बोगो मति कहतलाहि नाक लाट डुडि ईतोग.* इतस्के नाक इद्रमता उकुम केंज वाता, “अले! तेदिस देवुळता मंदिरता मोळकनद जागातुन, ओसो अगडा गर्यातुन कहा, अहे अगा मोळकवालोरीन लेका.

2 मति मंदिरता रेसातुन,* नाक पुनवोर लोकुरा कयदे ईतन. अदिनेनाहक तान कहमा. ओर मन्कलोम, मंड वसांड आरुड नेलाड आनाह,* नावा पवित्र येम्सलेम सहरतुन, तमा काल इळन तासनुर.*

3 ओर अद्रम कीयनव दियाणे, नावा साक्सि एवालोर* इर्वुर मन्कलोरिहक, नावा पोल्लो वेहतनद अदिकर ईकन. ओर पोता-गेंदेड उहचि.*[†] अद अजर रेंड न्हक मंड वीसाड (1260) दियाड एवनाह, नावा पोल्लोटुन पोकर कीयनुर,” इन्जि सामिना उकुम नयगा वाता.

4 (देवुळि तना मुनेतोग ओवोंग कबुरतोन, लेका तोहच मता; अद लेकाते, पूरा बूमता सामिना मुनेह निच मनदनव रेंड जयतुन मराड* ओसो रेंड चिमलिड दिसताड.* अस्के वेर इर्वुर साक्सि एवालोर लोप्पाने, देवुळि तोहच मता.)

5 वेरिन बोराय बूळे कीयलाहि आतेके, वेर इर्वुर मन्कलोराड तोडिनाहि, किस पेसिसि ओरिन बूळे कीस्ता.* वेरा कोटुलतोर निटम इद्रमलेहकाने डोलिहतोर.

6 वेर इर्वुर मन्कलोर देवुळता पोल्लोटुन वेहतहपा, पेग अरमाकि इनजोर, तान रोमिह कीयलाहि, ओरिहक अदिकर दोर्कता.* बेस्के ओरिहक विचर वास्ता, अस्के एतुन नेतुर मारियिह कीयलाहि,* बूमेटोरिन दुस्राड-दुस्राड पीळाने तिपल कीयलाहि, ओर इर्वुरिहक अदिकर मन्हता.

7 ओर देवुळता साक्सितुन वेहतनद मारिह कीतस्के, देयमदीपता सिक्सा-बोंदाताहि,* किस्तुना विस्दतद रकस पेसिस वास्ता,* वासि ओर इर्वुरिन लळय कीस्ता. अह कीसि, ओरिन गेल्लिस हक्किहता.*

8 ओराड सेताड अद बेरा सहरता अगदगा अर्स मन्हताड. अदे सहरतगा, ओरा सामिन वने, हक्कनागुटातगा मोल्लाड कोटिस हक्किस मतो. सोदोम सहरतोगा लेहकाने,* अहे मिसर देसेमतोगा लेहकाने,* (अद बेरा सहरतोर वने ओसोय लागवोर)!*[‡]

9 सबे देसेहकनोर, सबे कूळिनोर, दुस्राड-दुस्राड बासाड वळहकवालो, सबे जातिनोर,* मंड दियाना वळगा एवनाह, ओराड सेतान ऊळिहतोर. ओराड सेतान गति कीयलाह एवोर.*

10 वेर इर्वुर हातोम देवुळता कबुरतोम, बूमतोर मन्कलोरिन पकाय तिपल कीस मतो. अदिहक वेर डोलतोर इनजोर, बूमेटोर गिर्दा आस्तोर.* ओसो तमा सोमताहि, ओर्विहक-ओवोंग माल ईस्तोर.*

11 मति मंड दियाना वळगा आतापया, देवुळि लोहतद उकुमि डोलतोरगा ओळियिहता. ओळियतस्के, ओर तेदिस नितहतोर.* तेदिस नितस्के, ऊळवालो पका रेयिहतोर.

* 10:9 10:9 विर्मयाह 15:16; यहजेकेल 2:8; 3:1-3 * 10:11 10:11 5:9-10; 11:9 * 10:11 10:11 यहजेकेल 37:4,9

* 11:1 11:1 यहजेकेल 40:3; जकर्याह 2:1; तोहचीतव पोल्लोड 21:15-16 * 11:2 11:2 यहजेकेल 40:17 * 11:2 11:2 दानिय्येल 7:25; 12:7; तोहचीतव पोल्लोड 12:6; 13:5 * 11:2 11:2 लूकल 21:24 * 11:3 11:3 2:13 * 11:3 11:3

पुट्टुमि 37:32; 2 शमूल 3:31; 1 राजा 21:27; 2 राजा 19:1-2; न्हेम्याल 9:1; एस्तर 4:1; देवुळताड पाटाड 69:11; योएल 1:13; योनाल 3:5-6,8 * 11:3 11:3 यहदि लोडर बेदाय दुकम पुट्टेके, पोता-गेंदेड उहन्दुर. † 11:4 11:4 जयतुन मराना नेयदे विमलि पोतिता. * 11:4

11:4 11:4 जकर्याह 4:1-14 * 11:5 11:5 2 राजा 1:9-12; विर्मयाह 5:14; तोहचीतव पोल्लोड 9:17-18; 13:13 * 11:6 11:6 1 राजा 17:1; लूकल 4:25 * 11:6 11:6 पेसमुळि 7:17-20; तोहचीतव पोल्लोड 8:8; 16:3-4 * 11:7 11:7 9:1 * 11:7 11:7

13:1-3; 17:8 * 11:7 11:7 दानिय्येल 7:21; तोहचीतव पोल्लोड 12:17; 13:7 * 11:8 11:8 पुट्टुमि 18:20; यगायाह 3:9; विर्मयाह 23:14; यहजेकेल 16:49 * 11:8 11:8 पेसमुळि 3:9 * 11:8 11:8 विर्मयाह 23:14; यहजेकेल 23:19,27 ‡ 11:8

11:8 सोदोम सहर कतब कम्बस्कने निदिस मता. मिसर देसेम बार देवुळता लोकुरिन तिपल कीयनद देसेम मता. * 11:9 11:9 5:9-10; 10:11

* 11:9 11:9 1 राजा 13:22; देवुळताड पाटाड 79:2-3 * 11:10 11:10 3:10 * 11:10 11:10 न्हेम्याल 8:10,12; एस्तर

9:19,22 * 11:11 11:11 यहजेकेल 37:5,9,10,14

12 अद्रमलेहकान पया, ओर इर्वुर आसि पोगोन देवळदीपताहि जोरते “इगा पोगोन वाटु” * इनजोर इतद लेडतुन केंजितुन केंजतस्के, ओर इर्वुर मोयुदगा पोगोन देवळतेके दास्तोर. * ओर अनेके, विस्द केवालोर ओरिन ऊळिहहोर.

13 अचोटेने बूमि पकाय गल्लिहहता. * सहरता दहा चेकाना बूमताहि, उंद चेका सहर बल अरयहता. बूम गलजतस्के, एळुड अजर्क लोकर डोलिहहोर. पिसतोर लोकर पकाय रेयिहहोर. रेयिसि, पोगोटा देवळतुन मान ईसि मोळिहहोर. *

14 केंजाट, दुसा गोसा मारता, मति ऊळाट! मुचाकेपाता गोसा * चट्टिपे वायलाह आता. S

एळुड मल्लकाता देवतुलि अकूम ऊरिहता

15 पया एळुड मल्लकाता देवतुलि अकूम ऊरता. * अस्के देवळदीपतगा वेल्लाडे लेडिड जोरते पेसताड. * अव इद्रम इताड, “दुनियाता राजेम पूरा मावा देवळता, ओसो अद आचतोग पिसिह केवाल राजाना आता. * इंजेके अद अमेसा-अमेसातुहक राजेम ताकिह कीस्ता, *” इनजोर इताड.

16 इतस्के देवळता मुनेह राजकुर्सिनागा उदिस मतोर, वीसा नालखुर पेदल्लुक, * देवळता मुनेह दंडुम अर्सि तान मोळकतोर. *

17 मोळिसि इद्रम इतोर:

“ए सामि! बेरा लावता देवळतिन!

अमेसा मतदु, नेंड वने मनदनद देवळतिन! *

इंजेके निमा नीवा लावतुन तोहचि, राजेम ताकिह कीयलाह सुरु कीतिन. *

अदिनेनाहक माट नीक जोहर कीयहनेम.

18 नीक माळवोर ओड आस मतोर, *

मति इंजेके निमा ओड आसि. *

हातोरानेयम कीयनद कगो एवता. *

नीवा कबुर वेहवालोर सेवातोरिहक,

नीवा पवित्र लोकरिहक,

नीक रेयिस ताकवालोर उडुलोर-बेरोरिहक, * इनम ईयनद कगो एवता.

ओसो बूमतुन बूळे कीतोरिन, बूळे कीयनद कगो एवता, *

इनजोर इतोर.

19 इतस्के अचोटेने देवळदीपतगा मनदनद मंदिरता अगि पडुने आता. * आतस्के, अगा देवुळि मन्कलोरिहक करल कीस मतद पोल्लोतुन, तासिस मतद संदुकतुन नना ऊळतन. * अस्के पका मिळस्कता, नेकता, गुळ्जता, बूम गलजता, ओसो पकाय आदुर्क अस्ताड. *

12

आंचाळि ओसो मासुंडि

1 अचोटेने पोगोटा बूमतगा बेरा सीना दिसता. अद इद्रम मता इतेके: उंद आंचाळ * दिसता, अद आंचाळि पोळदतुन गेंदता लेहकान उहचि मता. * ओसो नेलातुन विहकिस मता. अहे (महरानि केगयना लेहका,) तना तलातगा राजटोपि केस मता. अद राजटोपतगा बारा उकाड मताड.

2 अद आंचाळि मेटुदे मता. पया ताना रिकम आयनद कगो एवताहकु, नोप तेदिस मता. अदिनेनाहक अद नोपतुहक केयसोर मता.

3 पया ओसो उंद सीना देवळदीपतगा दिसता. अद इद्रम मता: ऊळाट, उंद बेरा नेत्रल मासुंड तरस मता, * तान्क एळुड तलाड, दहा कोहक मताड. * ओसो एळुड तलानगा, एळुड राजटोपिड केस मता.

* 11:12 11:12 4:1 * 11:12 11:12 2 राजा 2:11; कळयि 1:9 * 11:13 11:13 6:12; 8:5; 16:18 * 11:13

11:13 14:7; 16:9; 19:7 * 11:14 11:14 8:13; 9:12 S 11:14 11:14 मुनेता गोसा 9:1-12 अगा वेहदद मन्हता, दुसा गोसा 9:13-21 अगा वेहदद मन्हता. * 11:15 11:15 10:6-7 * 11:15 11:15 19:1,6 * 11:15 11:15 12:10 * 11:15

11:15 पेरुमुळि 15:18; दानियेल 2:44; 7:14,27; लकाल 1:33 * 11:16 11:16 मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 4:4 * 11:16 11:16 4:10; 5:8,14; 7:11 * 11:17 11:17 16:5 * 11:17 11:17 19:6 * 11:18 11:18 देवळताड पाटाड 2:1

* 11:18 11:18 देवळताड पाटाड 2:5; 110:5 * 11:18 11:18 दानियेल 7:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:12 * 11:18 11:18 देवळताड पाटाड 115:13; तोहचीतव पोल्लोड 13:16; 19:5,18 * 11:18 11:18 13:10; 18:8 * 11:19 11:19 14:15,17;

15:5 * 11:19 11:19 इब्रितोर 9:4 * 11:19 11:19 4:5; 8:5,7; 16:18,21 * 12:1 12:1 “उंद आंचाळि” इतेके, इस्रयेल देसेमि. * 12:1 12:1 देवळताड पाटाड 104:2 * 12:3 12:3 यशायाह 27:1; तोहचीतव पोल्लोड 13:2; 16:13; 20:2-3 * 12:3

12:3 दानियेल 7:7,20,24; तोहचीतव पोल्लोड 13:1; 17:3,7,9-13,16-18

4 ताना तोका, मंड तस्कनाहि उंद तस पोगोटाड उकान गुंजिसि, बूमतगा अर्हचीता. ✨ अह कीसि पया, अद आंचाळि रिकम आतस्के, ताना मगिन लोपलाहि, ✨ आंचाना मुनेह निच मता.

किस्तु इनवाल पेकाल

5 अद आंचाळ पया पेकान† रिकम आता. मति अद मासुंड तरसि ओग पेकान लोपानामुनेने, देवुळि ओन तना राजकुसंतगा ओता. ✨ अगडाहि ओग सबे जातिनोरिन पूरा अदिकरते ताकिह कीयनोग. ✨

6 ओतस्के पया, अद आंचाळि पेळ्ळकल बूमतगा वितता. अगा उंद अजर रेंड न्हक मंड वीसाड (1260) दियाड एवनाह, ✨ तान अय कीयलाह, देवुळि तानेनाहक जागा तयर कीस मता.

देयहकना मुक्याना संगे मीकायल लळेम आस्ता

7 पया देवुळदीपतगा उंद लळय आता. मीकायल इनदनद देवुळता देवतुलि ✨ तना तोळतव देवतुल्किन पोसि, ओसो मासुंडि तना तोळतविनः पोसि, ईनाह-आनाह लळय आताड.

8 मति मासुंडि गेल्स पागवो. अदिनेनाहक देवुळदीपतगा मनदलाह, तानक जागा दोर्को.

9 पया मीकायल तना तोळतव देवतुल्किन संगे, मासुंडतुन ओसो ताना तोळतविन बूमतगा अर्हचीता. ✨ अद मासुंडि इतेके सुस्पुनेता तरसि! तान देयहकना मुक्याल वने इन्हतोर, ओसो सयतन वने इन्हतोर. § अदे बूमतेओरिन नाळेह कीसोर वाता. ✨

10 अचोटेने देवुळदीपतगडाह जोरते उंद लेड इद्रम केंज वाता: “मावोरिन देवुळता मुनेह, नग्का पिळ्विळ पियल-पोळ्ळद कसुर ओपसोर मतदिन, ✨ इंजेके बूमतगा अर्हचीतद मन्हता. इंजेके देवुळि तना मन्कलोरिन पिसिह कीयनद कगो वाता. ✨ देवुळि तना लावते राजेम ताकिह कीयलाह आता. इंजेके अद आचतोग राजाल, तना अदिकरतुन तोहत्लाह आतोग. ✨

11 गोरपिलाता नेतुर मावाड सबे कसुर्किन एडिह कीता ✨ इदिन पुन्जि, मावोरि विस्वसिर मासुंडता कसुर ओपतदिन रेयोर. माट येसुनोरोग इन्जि साक्सि ईताहकु, ✨ हामूर वायगा इन्जि पुतोर, पुन्जाय मति ओर तमा जीवाता पर्वा केवोर. ✨ इद्रमलेहका ओर मासुंडतुन ओर कीतोर. ✨

12 अदिनेनाहक ए देवुळदीपतगा मनवालोरिर! ✨ मीट गिर्दा आम्हटु! ✨ मति ए इळता बूमतगा, ओसो समदुरतगा मनवालोरिर! मीक बेरा गोसा वायगा. ✨ देयहकना मुक्याल इंजेके मियगा रेगता. इंजेक तना कवळ कीयलाह, एक्वा दियाड इलेड इनजोर अद पुता, पुताहकु पका ओड आता, ” ✨ इनजोर अद लेड इता.

13 पया मासुंडि तन्क बूमतगा अर्हचीतोर इनजोर, ओड आसि बह कीता इतेके, ओग पेकान रिकम आतद आंचान तिपल कीयलाहि, ताना पेकेह दलगता.

14 मति अद्रम आताहकु, आंचाळि मासुंडताहि पगयिसि, पेळ्ळकल बूमतगा विति, अगा मूड वर्साड आरुड नेलाड एवनाह ✨ तानक पिसवग दोर्कि इनजोर, देवुळि आंचाहक बेरा गंदाल पिटेताड मोरुड ईता. ✨

15 ईतस्के मासुंडि बह कीता, अद आंचान एग मुळिह इनजोर, तना तोडटाहि एतुन बैरगलेहकान, ताना पेकेडाहि पोडिह कीता.

16 मति बूमि अद आंचाहक सायता कीता. अद बूमि बह कीता इतेके, मासुंडि तना तोडटाहि पोडिह कीतद एतुन ऊतता.

17 अदिनेनाहक मासुंड तरसि आंचाना पोगोन ओड आता; आसि तानाड पिसतोर पेकोरा संगे, लळेम आयलाह अता. ✨ तानाड पेकोर इतेके, देवुळताड अडोन माळवालोर, ✨ ओसो येसुना साक्सि एवालोर मन्कलोर. ✨ पया अद मासुंडि समदुरता दडटगा अन्ज निता.*

13

समदुरतगा रकस

✨ 12:4 12:4 दानियेले 8:10; तोहचीतव पोल्लोड 8:12 ✨ 12:4 12:4 मत्याल 2:16 † 12:5 12:5 “पेकान” इतेके किस्तुन.

✨ 12:5 12:5 2 कुरिततोर 12:2-4 ✨ 12:5 12:5 देवुळताड पाटाड 2:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28 ✨ 12:6 12:6 11:2

✨ 12:7 12:7 दानियेले 10:13,21; 12:1; यहदात 9 † 12:7 12:7 “तोळतविन” इतेके देयहकिन. ✨ 12:9 12:9 लुकाल 10:18;

योहन 12:31 § 12:9 12:9 सुस्पुनेता तरसिने आदम ओसो अवाल, वेरिन पापम कीयलाहि काहता (पुत्रमुळि 3:1-7). ✨ 12:9 12:9 पुत्रमुळि

3:1; 2 कुरिततोर 11:3; तोहचीतव पोल्लोड 13:14; 20:2-3,8,10 ✨ 12:10 12:10 अय्यव 1:11; 2:5; जकर्याह 3:1; लुकाल 22:31

✨ 12:10 12:10 7:10 ✨ 12:10 12:10 11:15 ✨ 12:11 12:11 7:14 ✨ 12:11 12:11 6:9 ✨ 12:11 12:11

लुकाल 14:26; 2 तिमेति 4:7; तोहचीतव पोल्लोड 2:10,13 ✨ 12:11 12:11 1 योहन 2:13; तोहचीतव पोल्लोड 15:2 ✨ 12:12

12:12 13:6 ✨ 12:12 12:12 18:20 ✨ 12:12 12:12 8:13 ✨ 12:12 12:12 10:6-7 ✨ 12:14 12:14

दानियेले 7:25; 12:7 ✨ 12:14 12:14 पेममुळि 19:4; व्यवस्थाविकरण 32:11; यशायाह 40:31 ✨ 12:17 12:17 11:7; 13:7

✨ 12:17 12:17 1 योहन 2:3; तोहचीतव पोल्लोड 14:12 ✨ 12:17 12:17 1 योहन 5:10; तोहचीतव पोल्लोड 1:2; 6:9; 19:10

* 12:17 12:17 पया अद मासुंडि समदुरता दडटगा अन्ज निता. उचुक बायस्कनगा इद्र पोल्लो 12:18 ते वास्ता, ओसो उचुक बायस्कनगा 13:1 ते वास्ता.

1 पया उंद रकस समदुरताहि पेसिस वायनद ऊळतन. ✧ तान्क दहा कोहक मताड, ओसो एळुड तलाड मताड. ✧ दहा कोहकनगा दहा राजटोपिड मताड. ✧ * तानाड एळुड तलानगा देवुळतुन पास्कना लेहकाडाड पेदिर्क रासतव मताड. ✧

2 नना ऊळतन अद रकस, नेगलता लेहका मता. ✧ तानाड नला काल्कु, एळजताड नला काल्कना लेहका मताड. ✧ ताना तोडि, डुवलता तोडटा लेहका मता. ✧ इंजेक अद मासुडि बह कीता इतेके, ✧ तना राजेम ताकिह कीयनद लावतुन, ओसो बेरा अदिकरतुन, रकसता कयदे ईता. ✧

3 रकसता उंद तलातगा, जीवा तिनदनद बेरा नोमुर आस मता; मति अद हामुर ईतप लेहका मतद नोमुर सत्रेम आता. अद नोमुर सत्रेम आतदिन, बूममेटोर लोकर ऊळिस बामतोर. ✧ बामिसि तान मानेम आस, ताना पयाह अतोर. ✧

4 इद रकसता लेहका बेरा बेदे इले, ताना संगे लळेम आया पगवाल बोगे इलेग इन्जि, ✧ रकसतुन वने मोळकतोर. पया मासुडि तना अदिकरतुन रकसतुहक ईताहकु, लोकर मासुडतुन वने मोळकतोर.

5 देवुळि अद रकसतुन वळ्हकलाह ईता. ईतस्के अद पया देवुळतुन पास्कनव पका बेराड-बेराड पोल्लोड वळ्हकता. ✧ रेंड वीसाड रेंड (42) नेलाड आनाह, ✧ तन्क विचर वातव कबस्क कीयलाहि, रकसतुहक देवुळि अदिकर ईता.

6 पया अद रकस पकाय देवुळतुन पास्क बोटटा. अद ताना पेदिरतुन, ताना जागातुन (इतेके ताना संगे देवुळदीपतगा मनवालोरीन) ✧ पास्क बोटटा.

7 देवुळता मन्कलोर संगे लळेम आसि ओरिन गेल्सलाह, तान्क अदिकर दोर्कता. ✧ ओसो सवे कळिनोरिन, सवे देसेहकनोरिन, दुसाड-दुसाड बासाड वळ्हकवालोरीन, सवे जातिनोरिन ✧ ताकिह कीयलाहि, तान्क अदिकर दोर्कता. †

8 मन्कलोर हक्किस मतद गारेपिलाता ✧ अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा, बेराड-बेराड पेदिर्क दुनिया पुटवस्केन रासतव मन्हाड, ✧ ओर रकसतुन माळोर आयनुर. मति ओरिन विळिससि, बूमतगा मनवालोर सबेटोर, अद रकसतुन मोळकनुर. ✧

9 पुनवालोर बेस-नेहना केंजिसि, विचर कीस ऊळिर: ✧

10 बोरिन-बोरिन जेलते मनदलाह देवुळि तासता,

ओरिन जेलते ओयनुर. ✧

बोरिन-बोरिन तल्वरते डोललाह देवुळि तासता,

ओरिन तल्वरते कोटनुर. ✧

इवटेने देवुळता मन्कलोर तिपल्किन आपसोर मनदनद, ओसो विस्वसतुन विळसवा मनदनद दिसिहता. ✧

बूमतगडा रकस

11 पया दुसा उंद रकस# बूमतगडाहि पेसिस वायनद ऊळतन. ✧ तान्क गारेपिलाता लेहका रेंड कोहक मताड. अद वळ्हकनरस्के बार, मासुडता लेहका वळ्हकिंद.

12 इद दुसा रकस बह कीस्ता इतेके, मुनेता रकसता पूरा अदिकरतुन पोसि, ताना मुनेह राजेम ताकिह कीस्ता. कीसि अद मुनेता नोमुर सत्रेम आतद रकसतुन, पूरा बूमतोर लोकर मोळकनाह कीस्ता. ✧

13 ओसो मन्कलोर ऊळनाह, पोगोटाहि इळता बूमतगा किस अरनाह कीस्ता; ✧ अदमताड बेराड-बेराड सीना तोहचीस्ता. ✧

14 मुनेता रकसता मुनेह सीना तोहतालाह, तान्क अदिकर दोर्किहता. अद सीना तोहचि, बूमतगा मनवालोर सबेटोर मन्कलोरिन, अद नाळेह कीस्ता. ✧ अद पयाडा रकस बूमतगा मनवालोरिन इद्रम इन्हता: “तल्वर कसेगते नोमुर आसि, सत्रेम आतद रकसता बोमा पंडाट,” इन्हता.

✧ 13:1 13:1 दानिय्येल 7:3; तोहचीतव पोल्लोड 11:7; 15:2; 16:13; 17:8 ✧ 13:1 13:1 12:3 ✧ 13:1 13:1 17:12

* 13:1 13:1 “दहा कोहकु” इतेके दहा राजालोर; 17:12 ऊळाट. ✧ 13:1 13:1 दानिय्येल 11:36; तोहचीतव पोल्लोड 17:3 ✧ 13:2

13:2 दानिय्येल 7:6 ✧ 13:2 13:2 दानिय्येल 7:5 ✧ 13:2 13:2 दानिय्येल 7:4 ✧ 13:2 13:2 12:3 ✧ 13:2 13:2 16:10

✧ 13:3 13:3 17:8 ✧ 13:3 13:1-3 11:7 ✧ 13:4 13:4 18:18 ✧ 13:5 13:5 दानिय्येल 7:8,11,20; 11:36; 2

मिसलुनितोर 2:4 ✧ 13:5 13:5 11:2 ✧ 13:6 13:6 7:15; 12:12 ✧ 13:7 13:7 दानिय्येल 7:21; तोहचीतव पोल्लोड 11:7;

12:17 ✧ 13:7 13:7 5:9-10 † 13:7 13:7 इद रकस किस्तुना मोदुल विस्पतोन तोहतहता. 1 योहन 2:18 ऊळाट. ✧ 13:8 13:8

5:6,9-10,12 ✧ 13:8 13:8 देवुळताड पाटाड 69:28; 1 पत्र 1:20; तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ✧ 13:8 13:8 3:10 ✧ 13:9

13:9 2:7,11,17; 3:6,13,22 ✧ 13:10 13:10 थिम्याह 15:2; 43:11 ✧ 13:10 13:10 पुटुळि 9:6; मय्याल 26:52; तोहचीतव

पोल्लोड 11:18 ✧ 13:10 13:10 इब्रितोर 6:12; तोहचीतव पोल्लोड 14:12 † 13:11 13:11 दुसा रकस इतेके, मुनेता रकसता जोल कबूरतद

(16:13, 19:20, 20:10 ऊळाट). ✧ 13:11 13:11 16:13 ✧ 13:12 13:12 14:9,11; 16:2; 19:20; 20:4 ✧ 13:13

13:13 1 राजा 18:38; लुकाल 9:54; तोहचीतव पोल्लोड 11:5; 20:9 ✧ 13:13 13:13 मय्याल 24:24; तोहचीतव पोल्लोड 16:14;

19:20 ✧ 13:14 13:14 2 तिसलुनितोर 2:9-11; तोहचीतव पोल्लोड 3:10; 12:9

15 इतस्के ओर बोमा पंडिह्नतोर. बोमातुन जीवा अर्हतलाहि, दुस्रा रकसतुहक अदिकर तोर्किहता. अदिनेनाहक अद बोमा जीवा अर्सि वळ्हकिहता, ओसो तन्क मोळकवोर सबेटोर मन्कलोरिन हक्कलाह वेहतहता.✧

16 ओसो अद दुस्रा रकस बह कीस्ता इतेके, बूमतोर सबेटोर उड्लोर-बेरोर, मतोर-लेवोर, माल्कालोर-ओर्युलतोर,✧ वेर सबेटोर तमा तिनळ कयदगा, इलवेके तमा तला-कपरातगा सीना रासनाह कीस्ता.✧

17 इद सीनालेवा मन्कलोर बेदे मादुन असलाह, वमलाह पगवोर. इद सीना इतेके, रकसता पेदिरतुन तोहतहता,✧ इलवेके अद पेदिरता लेकातुन तोहतहता.✧

18 बेस बुदतुन पोय्म्हट.✧ तेल्वतोर मन्कलोर रकसता लेकातुन लेकिर. अद लेका ओबोर्ग मन्कन तोहतहता. अद लेका आरुड न्हक मूंड वीसाड आरुड (666) इचोन मन्हता.

14

गोरेपिला ओसो ताना मन्कलोर

1 अदमलेहकाने नना येस्सेलेमता सियोन मेटातगा,✧ गोरेपिला निच मतदिन✧ ऊळतन. ताना संगे उंद लाक रेंड वीसाड नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोर निच मतोर. ओराड तला-कपरातगा गोरेपिलाता पेदिर, ओसो ताना बाबाना (इतेके देवुळबाबाना) पेदिर रासतव मताड.✧

2 पया देवुळदीपताहि उंद लेड केंजतन. अद लेड, एताड राल्क नेकना लेहकान, गुळ्जना लेहकान नेकिस मता.✧ ओसो जेतुर एचना लेहका वने नेकिस मता.✧ 3-4 पया ओर उंद लाक रेंड वीसाड नालुड अजर्क (1,44,000) मन्कलोर्, देवुळता राजकुर्सता मुनेह, नालुड दिचिना मुनेह,✧ पेदल्कना मुनेह, पूना पाटा वागतोर.✧ ओरिन विळिसस, बोरे अद पाटातुन कागय पगवोर.✧ पूरा बूमतोर मन्कलोरगडाहि, देवुळि ओरिने कर्सा ईसि, विळिसह कीस मता.✧ ओर देवुळतेनाहक ओसो गोरेपिलातेनाहक अलग आतोर.✧ बेस्केन साट्याल कबळ केवोर कोय्तोरा लेहका, ओर गोरेपिलातुन विळिससि बेदिने मोळकोर*. ओर गोरेपिला तोहतद अगदेने ताकिंदुर.✧

5 ओराड तोडिनाहि बेस्केन जोल पोल्लो पेसो. ओर बाताले कसुरलेवोर मतोर.✧

मूंड देवतुलक मूंड कबुर्क ततहताड

6 पया नना उंद देवतुलतुन मोयुदगा पगियनदिन ऊळतन. तानगा बूमतगा मनवालोर सबे जातिनोर, कूळिनोर, दुस्राड-दुस्राड बासाड वळ्हकवालोर, सबे देसेहकनोर मन्कलोरगा पोक्कुर कीयलाहि, बेस्केन मिळ्न्दवद बेसता कबुर मता.✧

7 अद जोरते इदम इता: “देवुळि नेयम कीयनद दिया एवता. अदिनेनाहक तान्क रेयाट, तान्क मान इम्हट.✧ पोगोटा बूमि, इळता बूमि, समदूर ओसो एताड कनिर्क, इविस्किन पंडटद देवुळतुन मोळकाट,”✧ इनजोर इता.

8 अद अतापया दुस्रा देवतुल वाता, वासि इदम इता: “बूळेम आता, बूळेम आता, पका बेरा बेबिलोन इनदनद सहर✧ बूळेम आता.† बेदम बोगे आस्कु, तमगा वावालोर कोय्तोरिन, साट्या बुदता रिमा वानाह कीस्ताड, अहलेहका बेबिलोन सहरतोर सबे जातिनोरिन काहचि, ओरिन सेतेम देवुळतुन विळिससि, बोमान मोळकनद गिर्दा वानाह कीतोर,”✧ इता.

9 अद अतापया, ओसो उंद देवतुल वाता. वासि जोरते इता, “बोर बोर रकसतुन ओसो ताना बोमातुन मोळिकसि, ताना सीनातुन तमा तला-कपरातगा आयि, कयदगा आयि, तासिह्नतोर,✧ ओरा इदम आयगा:

✧ 13:15 13:15 दानियेल 3:6 ✧ 13:16 13:16 11:18; 19:5,18 ✧ 13:16 13:16 7:3; 14:9; 16:2; 20:4 ✧ 13:17 13:17 14:11 ✧ 13:17 13:17 15:2 ✧ 13:18 13:18 17:9 ✧ 14:1 14:1 देवुळताड पाटाड 2:6; इब्रितोर 12:22 ✧ 14:1 14:1 5:6 ✧ 14:1 14:1 येहजेकल 9:4; तोहचीतव पोल्लोड 3:12; 7:3-4 ✧ 14:2 14:2 1:15; 6:1 ✧ 14:2 14:2 5:8 ✧ 14:3-4 14:3-4 4:6 ✧ 14:3-4 14:3-4 7:4 ✧ 14:3-4 14:3-4 2:17 ✧ 14:3-4 14:3-4 5:9-10 ✧ 14:3-4 14:3-4 इब्रितोर 12:23; याकुब 1:18 * 14:3-4 14:3-4 बेस्केन साट्याल कबळ केवोर कोय्तोरा लेहका, ओर गोरेपिलातुन विळिससि बेदिने मोळकोर मोदुल कागिदते “ओर कुड्वा मन्कलोर आंदूर, बेविस्कनाये संगे आंचाळ-कोय्तोग आयवालेवा, कळवोग आयोर.” दुस्राड देवुळकना, पेन्कना संगे जोळेम आयनद इतेके, देवुळता मुनेह साट्या पापमलेहका आंदूर, इदम पवित्र साङ्गमते ऊक-ऊके वेहतद मन्हता. ✧ 14:3-4 14:3-4 2 कुरिततोर 11:2; तोहचीतव पोल्लोड 3:4; 7:16-17; 17:14 ✧ 14:5 14:5 देवुळताड पाटाड 32:2; सपन्याह 3:13; मलाकी 2:6; योहन 1:47; इब्रितोर 9:14; 1 पत्र 1:18-19; 2:2; यह्दाल 24 ✧ 14:6 14:6 1 पत्र 1:24-25; तोहचीतव पोल्लोड 5:9-10 ✧ 14:7 14:7 11:13; 15:4 ✧ 14:7 14:7 4:11 ✧ 14:8 14:8 दानियेल 4:30; तोहचीतव पोल्लोड 16:19; 17:5; 18:10 ✧ 14:8 14:8 यशायाह 21:9; यिर्मयाह 51:8; तोहचीतव पोल्लोड 18:2-3 † 14:8 14:8 अद कालमते बोर बोर रोम सहरतुन, बेबिलोन इनजोर इंदूर. ✧ 14:8 14:8 यिर्मयाह 51:7; तोहचीतव पोल्लोड 17:1-2,4; 18:2-3 ✧ 14:9 14:9 7:3; 13:12,15-16; 16:2

10 ओर देवुळतगडाड देवतुलकना मुनेह, गोरपिलाता मुनेह, ✨ किसतगा ओसो किसतळिभनगा पकाय तिपल आयनुर. ✨ देवुळि तना पूरा मळगनद ओडतुन, इचुन तेला तकवा केवालेवा, ओरा पोगोन अर्हचीयगा. ✨

11 ओर रकसतुन ओसो ताना बोमातुन मोळकतोर, ताना पेदिरता सीना तासतोर. ✨ अदिनेनाहक ओर नगा पिळ्विळ पियल-पोळद आरमलेवा, तिपल आसोर मनदनुर. ओरिन तिपल कीयनद किसु बेस्केन पिबो आयगा. ✨

12 अदिनेनाहक इद पोल्लोतुन सीता कीसि, देवुळताड अडोड वेहतप माळसोर, ✨ येसुन विस्वस कीयनदिन विळसवोर, देवुळता पवित्र मन्कलोर तमा तिपलते दीरा पोस मनदना, ✨ इनजोर इता.

13 पया देवुळदीपताहि उंद लेड इद्रम वेहतनद केजतन: “इद्रम रासा: “इंजेताहि सामिन विस्वस कीसोर डोलतोर मन्कलोरिहक सुकम दोर्कगा” इनजोर रासा,” इता. देवुळता जीवा वने इद्रम इन्हता: ✨ “इंगो! निटमे! ओर कीतव बेसताड कवास्किन, देवुळि अमेसा सीताते तासगा. ✨ अदिनेनाहक ओर डोलतस्के, तिपललेवा ओरिहक आरम दोर्कगा, ✨” इनजोर इता. ✨

बूमता पंटा कोयवालोर

14 पया नना उंद पांड्रि मोयुल मतदिन ऊळतन. अद मोयुदगा ओर्वांग उदिस मतोग. ओगा माने-मन्कना नडुम पुटोना ✨ लेहका दिसिदोग. ओग तना तलातगा बंगराता राजटोपि केस मतोग. ✨ ओना कयदगा, पका ओळतद एटळ मता.

15 अस्के उंद देवतुलि मंदिरतगडाहि पेसता. ✨ पेसिसि मोयुदगा उदिस मतोन जोरते इद्रम इता: “बूमतगडा पंटा अयता. ✨ पंटा कोयनद वेला एवता. अदिनेनाहक नीवा एटळ पोस कोयम, ✨” इता.

16 इतस्के पया, मोयुदगा उदिस मतोग, तना एटळते बूमतगडा पंटातुन कोयतोग. ✨

17 अस्के ओसो उंद देवतुलि, देवुळदीपतगडा मंदिरतगडाहि पेसता. ✨ तानगा वने ओळतद एटळ मता.

18 अस्के दूम बोळसलाह अदिकर मनदनद उंद देवतुलि, दूम बोळसनद मेजाताहि पेसता. ✨ पेसिसि, एटळ पोयतद देवतुलतुन जोरते इता: “बूमतगडा अंगुर पंडिड पंडटाड. ✨ नीवा ओळतद एटळते, अव अंगुर गुतिन कोयम,” इनजोर इता.

19 इतस्के, अद देवतुलि बूमतगडा अंगुर गुतिन, तना एटळते कोयता. कोसि (अंगुर पंडिन काल्कने ओय्हकिस), जोमा पेगनद बेरा बोंदाता वाटटा. अद बोंदाता पेदिरि देवुळता ओडु इनजोर मन्हता. ✨ 20 सहरता पलते मतद अंगुर्क ओय्हकनद बोंदाता, अव अंगुर गुतिन ओय्हकिस पेगतोर. ✨ पेगतस्के, पूरा डेडा नू कोस्क एवनाह इतप, नेतुर पोळडता. अद नेतुर जोक-जोक डेडा मिटरता निल्क एवनाह निदिस अता.

15

आक्रिताड एळुड पीळाड पोयतव देवतुलकु

1 पया देवुळदीपतगा ओसो उंद सीना ऊळतन. ✨ अद बेरा, बामनाह लेहकाडा सीना मता. अद इद्रमि: एळुड बेराड पीळाण पोसि, एळुड देवतुलक देवुळदीपतगा मताड. ✨ इव आक्रिताड पीळाड आंदुड; इव पीळाड आतापया, देवुळता ओड रेगगा.

2 ओसो समदुरता लेहकाडदिन ऊळतन. अद अदमता लेहका, ओसो किस काल्कपतप लेहका दिसिंदु. ✨ बोर मन्कलोर मुनेता रकसता बोमातुन ✨ मोळकवा, तमाड मॅदुस्कनगा ताना पेदिरता लेकातुन रासवा, ✨ तान गेल्लिस मतोर, ✨ ओर अद समदुरता दडटगा निच मतद ऊळतन. ओर देवुळि ईतव जेतुर्क पोस निच मतोर. ✨

3 ओर देवुळता सेवातोग मोसा मुय्तोना ✨ पाटातुन ✨ (तान गोरपिलाता पाटा वने इन्हतोर), इद्रम वागतोर: “ए बेरा डीसाता, सामि देवुळतिन!

✨ 14:10 14:10 मार्कल 8:38 ✨ 14:10 14:10 पुटमुळि 19:24; यहजेरुल 38:22; 2 तिसलुनितोर 1:8; तोहचीतव पोल्लोड 19:20; 20:10,14-15; 21:8 ✨ 14:10 14:10 देवुळताड पाटाड 75:8; यशायाह 51:17; यिमयाह 25:15-16,27; तोहचीतव पोल्लोड 16:19; 18:6; 19:15 ✨ 14:11 14:11 13:12,16,17 ✨ 14:11 14:11 यशायाह 34:10; तोहचीतव पोल्लोड 18:9,18; 19:3 ✨ 14:12 14:12 12:17 ✨ 14:12 14:12 1 योहन 2:3; तोहचीतव पोल्लोड 2:13; 13:10 ✨ 14:13 14:13 22:17 ✨ 14:13 14:13 1 तिमतो 5:25 ✨ 14:13 14:13 इन्नितोर 4:9-10; तोहचीतव पोल्लोड 20:6 ✨ 14:13 14:13 1 कुरिततोर 15:18 ✨ 14:14 14:14 दामियेल 7:13; तोहचीतव पोल्लोड 1:13 ✨ 14:14 14:14 6:2 ✨ 14:15 14:15 11:19; 15:6; 16:17 ✨ 14:15 14:15 यिमयाह 51:33; मथ्याल 13:38-41 ✨ 14:15 14:15 योएल 3:13; मार्कल 4:29 ✨ 14:16 14:16 मार्कल 4:26-29, लुकाल 10:2, योहन 4:35-38, इद्रमलेहकाडाड वचन्किन ऊळिसि, इद अदयते वचन 14-16 सेतेमतोरा लोप्या वेहतहता इन्वि, उयदुर इन्हतोर. वचन 17-18 बारा लाग्योरा सिक्कता लोप्या वेहतहता. मति दुग्रोरा विचरते, इव सवे वचनक लाग्योरा नेयमता लोप्या मन्हताड. ✨ 14:17 14:17 11:19; 15:6; 16:17 ✨ 14:18 14:18 6:9; 8:3; 16:7 ✨ 14:18 14:18 योएल 3:13 ✨ 14:19 14:19 यशायाह 63:2-3; तोहचीतव पोल्लोड 19:15 ✨ 14:20 14:20 यशायाह 63:3; विलापगीत 1:15; तोहचीतव पोल्लोड 19:15 ✨ 15:1 15:1 12:1,3 ✨ 15:1 15:1 16:1; 17:1-2; 21:9 ✨ 15:2 15:2 4:6 ✨ 15:2 15:2 13:1 ✨ 15:2 15:2 13:17 ✨ 15:2 15:2 12:11 ✨ 15:2 15:2 5:8 ✨ 15:3 15:3 पेसमुळि 14:31 ✨ 15:3 15:3 थ्यवस्थाविवरण 32:1-43

नीवाड कबस्क बेराड, बामिह कीयनव मन्हताड! ✨

ए सबे जातिनोरा राजानिन! ✨

निमा बेदाय कीतिके, निटमे कीय्हनिन, सेतेमते कीय्हनिन. ✨

4 ए सामिनिन! सिरप निमान पवित्रतोनिन! ✨

अदिनेनाहक नीक कतमतोर रेयिस ताकनुर. ✨

नीवा पेदिर पोस नीक कतमतोर मान ईयनुर.

नीवा सेतेमताड कबस्किन सबेटोर ऊळतोर. ✨

अदिनेनाहक सबे जातिनोर नीवा मुनेह वासि मोळकनुर, ✨

इनजोर वागतोर.

5 पया देवुळदीपतगा, देवुळि तना लोकरा नडुम मनदनदिना साक्सि तोहतनद रावुळि ✨ मता. ताना लोप्पा पवित्र गूट्टुन तेगयतदिन, नना ऊळतन. ✨

6 बेव एळुड देवतुल्क बूमतगा एळुड पीळान वळसीयनव मताड, अवे पवित्र गूटाहि पेसनदिन ऊळतन. ✨ अव उहच मतव गेदेड पूरा गुलगुल मताड, पूरा वेडिस मताड, मांजसोर मताड. ✨ अव देवतुल्क, तमाड अर्युस्कनगा बंगरताड पाटाड दोहच मताड. ✨

7 पया नालुड दिचिनगडाह उंद बह कीता इतेके, ✨ अव एळुड देवतुल्किहक, बंगरताड एळुड कस्लाड ईता. अव कस्लाड अमेसा-अमेसा जीवात मनदनद ✨ देवुळता ओडते निदिस मताड. ✨

8 देवुळता डीसा ओसो लाबु, पूरा रावुळतुन पोयाते निहता. ✨ एळुड देवतुल्क पोस मतव एळुड बेराड पीळाड मारनाह, बोरे रावुळतगा ओळिय पगवोर. ✨

16

देवुळता ओडताड एळुड कस्लाड

1 पया उंद लेड मंदिरतगडाहि, जोरते एळुड देवतुल्किन इद्रम वेहतनद नना केंजतन: “अन्हट! एळुड कस्लानगा मनदनद, देवुळता ओडतुन बूमतगा वळसीमहट” ✨ इनजोर इता.

2 इतस्के मुनेता देवतुलि अन्जि, तना कस्लातुन बूमतगा वळता. वळतस्के, रकसता सीनातुन रासतोरिहक, ताना बोमातुन मोळकतोरिहक ✨ कृतव बोटाड पेसताड. ✨

3 पया दुसा देवतुलि, तना कस्लातुन समदुरतगा वळता. वळतस्के, अगडा एगु, डोलतोग मन्कना नेतुरता लेहका, कार्यल आता. आताहकु एताड सबे जन्वर्क डोलताड. ✨

4 पया मूंड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन बेरहकनगा ओसो एताड कनिर्क पेसनगा वळता. वळतस्के अगडा एगु नेतुर मारियता. ✨

5 मारियतस्के, पूरा एता पोगोन अदिकर मनदनद देवतुलि, देवुळतुन इता, “ए पवित्रतोनिन! ✨ अमेसा मतोनिन, नेंड वने मनवानिन! ✨ निमा इद्रमता सिक्सा लोहचि, सेतेमते नेयम कीतिन! ✨

6 नीवाड पवित्र मन्कलोरिन, ओसो नीवा कबुरतोरिन लाग्वोर मन्कलोर हव्कतोर, ओरा नेतुर पोहतोर. ✨ इंजेके निमा एतुन नेतुर मारियिह कीसि, ओर लाग्वोर मन्कलोरिन, नेतुरतुने उनडनाह कीतिन. ✨ ओर इद्रमताये सिक्सा दोर्कना लायक मन्हतोर,” ✨ इनजोर इता.

7 अचोटेन दूपम बोळसनद मेजाताहि, ✨ उंद लेड इद्रम वेहतनद नना केंजतन: “इंगो, ए बेरा डीसाता सामि देवुळतिन! ओर लाग्वोरा नेयम सेतेमते कीतिन, ओरिहक ओजनद सिक्सा ईतिन,” ✨ इनजोर अद लेड इता.

✨ 15:3 15:3 देवुळताड पाटाड 111:3 ✨ 15:3 15:3 यिर्मयाह 10:7 ✨ 15:3 15:3 व्यवस्थाविवरण 32:3-4; तोहचीतव पोल्लोड 16:7 ✨ 15:4 15:4 16:5 ✨ 15:4 15:4 यिर्मयाह 10:7; तोहचीतव पोल्लोड 14:7 ✨ 15:4 15:4 19:8 ✨ 15:4 15:4 देवुळताड पाटाड 86:9; यशायाह 66:23 ✨ 15:5 15:5 पेसमुळि 38:21; गिनती 1:50; बळयिर 7:44; इब्रितोर 8:5 ✨ 15:5 15:5 11:19 ✨ 15:6 15:6 14:15,17 ✨ 15:6 15:6 19:8 ✨ 15:6 15:6 1:13 ✨ 15:7 15:7 4:6 ✨ 15:7 15:7 4:9; 10:6-7 ✨ 15:7 15:7 21:9 ✨ 15:8 15:8 21:11 ✨ 15:8 15:8 पेसमुळि 19:18; 40:34-35; लैव्यवस्था 16:2; 1 राजा 8:10-11; 2 इतिहास 5:13-14; यशायाह 6:4 ✨ 16:1 16:1 देवुळताड पाटाड 79:6; यिर्मयाह 10:25; यहेजकेल 22:31; सपन्याह 3:8; तोहचीतव पोल्लोड 15:1 ✨ 16:2 16:2 13:12,15-17; 14:9 ✨ 16:2 16:2 पेसमुळि 9:9-11; व्यवस्थाविवरण 28:35 ✨ 16:3 16:3 पेसमुळि 7:17-21; तोहचीतव पोल्लोड 8:8-9; 11:6 ✨ 16:4 16:4 पेसमुळि 7:17-20; देवुळताड पाटाड 78:44; तोहचीतव पोल्लोड 11:6 ✨ 16:5 16:5 15:4 ✨ 16:5 16:5 1:4-5,8,17; 4:8; 11:17 ✨ 16:5 16:5 योहन 17:25; तोहचीतव पोल्लोड 6:10 ✨ 16:6 16:6 17:6; 18:24 ✨ 16:6 16:6 यशायाह 49:26 ✨ 16:6 16:6 19:2 ✨ 16:7 16:7 6:9; 14:18 ✨ 16:7 16:7 15:3; 19:2

8 पया नालुड मल्काता देवतुलि तना कस्लातुन पोळ्दतगा वळता. वळतस्के, पोळ्दता कांका इचोन वीळता इतेके, बूमता मन्कलोरिहक किस दगळालेहका दलगाता.

9 पकाय कांकाते मन्कलोर तिपल आंदुर, आसि इव बेराड पीळाना पोगोन अदिकर मनदनद देवुळतुन, उस्कना-पास्कना कीतूर. मति तमा पापमता अगदाहि मलवोर, अहे देवुळतुन मान ईस मोळ्कोर.*

10 पया एयुड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन मुनेता रकसता राजकुर्सतगा वळता. वळतस्के, ताना राजेमते ईकळ पोयता.* अस्के मन्कलोर पकाय सिक्सा आसि, मंटातुहक तमाड पल्क कोम्किदूर.

11 तमा मंटातेनाहक, ओसो तमाड बोटेनेनाहक, पोगोटा देवुळतुन उस्कना-पास्कना कीतोर. मति तमा पापमता अगदाहि मलवोर.*

12 पया आरुड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन परात इनदनद बेरा बेटगा वळता.* वळतस्के अद बैरगा इळ्कता.* इळ्कताहकु, पोळ्द पेसना बाजेतकेडोर राजालोरिहक, तमाड सीपय्किन पोस वायलाह अग दोर्कता. ओरिहक अग दोर्कि इनजोर, अद देवतुलि बेटुन इळ्कनाह कीता.*

अर-मगिदोन इनदनद जागा

13 अचोटेने नना ऊळतन: मासुंडता तोडटाहि,* समदुरतगडाह पसतद रकसता तोडटाहि,* जोल कबुर वेहतनद बूमतगडा रकसता* तोडटाहि, मंड देयहक पसताड.* अ व देयहक पंडेनलेहका दिसताड.

14 अ व देयहकिलेहक बाभिह कीयनव सीनाड तोहतनद लाव मता.* अ व देयहक लळयतेनाहक, पूरा बूमतोर राजालोरिन जमा कीयलाह पसताड.* बेरा लावता देवुळि पूरा बूमतोरिन नेयम कीयनद दियातस्के, अद लळय आयगा.*

15-16 पया ओर राजालोरिन, इब्रि बासाते अर-मगिदोन इनदनद जागातगा,* अ व देयहक तताड.* (किस्तु इद्रम वेहतलाह आतोम, "ऊळाट! मन्कलोर पुनवस्के, कले वायना लेहकान, नना वायकन.* बोग उंजवालेवा उसरते मन्हतोग, ओग देव्यातोम. ओग तनाड जगाड केस मतप मन्हतोग. अद्रम मनवेके, लोकर ऊळनाह, कूळलिय लजा वानाह ताकमुळ आयगा,*" इनजोर किस्तु वेहतलाह आतोम.)

देवुळता ओड मतद एळुड मल्काता कस्ला

17 पया एळुड मल्काता देवतुलि, तना कस्लातुन मोयुदगा वळता. वळतस्के, रावुळतगडा देवुळता राजकुर्सताहि,* उंद लेड जोरते इद्रम पसता: "इजेके मारता!"* इनजोर इता.

18 अचोटेने मिळ्कता, नेकता, गुळ्जता, बूमि पकाय गळ्जता.* मन्कलोर बूमतगा मनदलाह आतोर, अस्केडाहि इचोन पका बेस्केन गळ्जवा मता.*

19 बूमि गळ्जतस्के, बेरा बेबिलोन सहर* मंड तुळ्ळेड आता.* दुसाड देसेहकनाड सहर्क वने पूरा बळेम आताड. देवुळि तना पूरा मळ्गनद ओडतुन, बेबिलोन सहरता पोगोन अर्हचीयलाह सीता कीता.*

20 अस्के समदुरता नडुम मनदनव सबे तोगिड मायताड; सबे मेटाड वने मायताड.*

21 ओसो पोगोटाहि रेंड वीसाड किलोड इचोटाड आंदुर बंडाड मन्कलोर पोगोन अरताड.* आदुर्कनेनाह मन्कलोर पकाय तिपल आतोर. अदिनेनाहक आदुर्कना पीळातुहकु,* मन्कलोर देवुळतुन उस्कना-पास्कना कीतोर.

17

बेबिलोन सहरता पोल्लो

1-2 अद्रमलेहकाने पया, एळुड कस्लाड पोयतव देवतुलकनगडाहि,* उंद देवतुल बह कीता, नयगा वासि इद्रम इता:* "इजेके वेल्लाडे कसानगा उदतद, (बेरा सहरतुन ऊळकिन, तान) पका लावद बोगे आंचाळ इन्हतोर.* ताना सगे साद्याल

* 16:9 16:9 2:21; 11:13 * 16:10 16:10 पेमसुळि 10:21-22; तोहचीतव पोल्लोड 8:12; 9:2; 13:2 * 16:11 16:11 2:21 * 16:12 16:12 9:14 * 16:12 16:12 यशायाह 11:15-16; 44:27; यिर्मयाह 51:36 * 16:12 16:12 यशायाह 41:2,5; 46:11 * 16:13 16:13 12:3 * 16:13 16:13 13:1-10 * 16:13 16:13 13:11-18 * 16:13 16:13 18:2-3; 20:10 * 16:14 16:14 13:13 * 16:14 16:14 17:14; 19:19; 20:8 * 16:14 16:14 6:16-17 * 16:15-16 16:15-16 न्यायियो 5:19; 2 राजा 23:29-30; 2 इतिहास 35:22; जकर्याह 12:11 * 16:15-16 16:15-16 19:19 * 16:15-16 16:15-16 अर-मगिदोन जागा इतेके, मगिदो इनदनद मेटा. * 16:15-16 16:15-16 मत्थ्याल 24:43-44; तोहचीतव पोल्लोड 3:3; 22:7 * 16:15-16 16:15-16 3:18 * 16:17 16:17 14:15 * 16:17 16:17 10:6-7; 14:15,17; 21:6 * 16:18 16:18 4:5; 6:12; 8:5; 11:19 * 16:18 16:18 दानिय्येल 12:1; मत्थ्याल 24:21 * 16:19 16:19 17:5,16-18; 18:10,18-19,21 * 16:19 16:19 17:1-2 * 16:19 16:19 14:8-10; 18:5 * 16:20 16:20 6:14; 20:11 * 16:21 16:21 8:7; 11:19 * 16:21 16:21 पेमसुळि 9:18-25 * 17:1-2 17:1-2 15:1,7 * 17:1-2 17:1-2 21:9 * 17:1-2 17:1-2 यशायाह 1:21; यिर्मयाह 2:20; न्हम 3:4; तोहचीतव पोल्लोड 19:2

कबळ कीतप लेहका, बूमतोर राजालोर, (बोमान मोळ्कनद) ताना पापमते कलियतोर. ✨ अद बोगे आंचाना साखा बुदता रिमा आतप लेहका, बूमतगा मनवालोर (सेतेम देवुळतुन विळिसस, बोमान मोळ्कलाह गिर्दा) आतोर. ✨ दय! देवुळि अद सहरतुहक बेद्रम सिक्सा ईस्ता इनजोर, नीक तोहतकन, ✨ इता.

3 अचोटेने देवुळता जीवाता दळ्म नगगा अर्सि, देवतुल नाक पेळ्ककल बूमतगा ओता. ✨ ओसि नाक उंद लेका तोहता. अद लेकाते आगा, उंद रेंगाल रकसता पोगोन उदतद आंचान नना ऊळतन. अद रकसता पूरा मेंदुलमेंड, देवुळतुन पास्कनव पेदिर्क मताड. अहे तान्क एळ्ळ तलाड ओसो दहा कोहक ✨ मताड.

4 अद आंचानाड गेंडेड, डुंगा पंड रंगताड, ओसो रेंगाल रंगताड मताड. ओसो अद आंचाळि बंगरते, मिळ्स्कनव बंडाने, मोतिने पंडटव दुमेड-दग्रान केम्स मता. ✨ ताना कयदगा बंगरता कस्ता मता. अद कस्ता देवुळतुहक एड वानाह, ताना करब बुदताड कबस्कने निंदिस मता. ✨

5 ताना तला-कपरागा पेदिर रासिस मता, अद पेदिरता अर्तम बोरे पुनवप मता. ✨ अद इद्रम मता: “बेरा बेबिलोन सहर: ✨ बूमतगाड बोगे आस्कना कबळि, ओसो एड वानाह मनदनव करब कबस्कु, इग्डाहिये पुट्टाड,” इनजोर रासिस मता.

6 ओसो अद आंचाळ ओचिस मतद ऊळतन. येसुना साक्सि मन्जि डोलतोर ✨ देवुळता पवित्र मन्कलारा नेतुर उन्जि, अद आंचाळ ओचिस मता. ✨ नना तान ऊळिस पका बामतन.

7 अस्के नाक ततद देवतुल इता, “निमा बाराहक बामतिन? इद आंचाना पोल्लो, ओसो इद उदतद एळ्ळ तलानदु, दहा कोहकनदु रकसता पोल्लो मकिस मन्हता. ✨ नना अद पोल्लोतुन नीक वेहतहन.

8 अद इद्रमि: निमा ऊळतिन अद रकस मुने मता, इंजेक इले; ✨ मति अद देयमदीपता सिक्सा-बोंदाताहि, इंजेक तेदगा. अस्केने देवुळि तान पूरा बूळे कीयगा. ✨ बूम पुट्टस्केडाहि, उच्चुर मन्कलाराड पेदिर्क, अमेसातुहक पिसवालारा पुस्तकतगा रासतव मन्हताड. ✨ अद पुस्तकते बोराड पेदिर्क रासतव इलेड, इतेके इद दुनियातोर मन्कलो, ✨ ओरु अद हातद रकस तेकतदिन ऊळिसि बामनुर. ✨

9 रकसताड एळ्ळ तलाड इतेके एळ्ळ मेटाड. अद आंचाळ अव मेटाना पोगोन उदता. ✨ ओसो अव एळ्ळ तलाड इतेके, एळ्वुर राजालोर वने. इद पोल्लोतुन पुनदलाह, बेस विचर कीम्हट. ✨

10 एळ्वुर राजालोरगडाहि, एयवुराड राजेहक बूटेम आताड. ओर्वोग इंजेके राजेम कीस्तोग. ओसो ओर्वोग वायनोग. ओग वातस्के, गळ्के राजेम ताकिह कीयनोग.

11 मुने मता, इंजेके इले, अद रकस इतेके, आट मल्कतोग राजाल आंदोग. अद एळ्वुर राजालोरा लेहकाडाये; मति तान वने देवुळि बूळे कीयगा.

12 निमा ऊळतिन अव दहा कोहक वने, दहा राजालोर. ✨ ओर इंका वने राजेम ताकिह केवोर; मति ओर रकसता संगे राजालोरा लेहकान मनदलाह, गळ्कहक अदिकर दोर्किह कीयनुर. ✨

13 ओर सबेटोर तमा लावतुन, ओसो अदिकरतुन, रकसतुहक ईकल इनजोर, उंद विचर आयनुर. ✨

गोरेपिला गेल्लिहता

14 “गोरेपिलाता संगे वेर राजालोर लळय कीयनुर; ✨ मति गोरेपिला सामिरा सामि, राजालोरा राजाल मताहकु; ✨ अद तना केयतोर, आचतोर, विस्वसिरा संगे, ✨ वेर राजालोरिन गेलसगा. ✨

15 अद बोगे आंचाळ उदिस मतव कसान ऊळतिन, अव कसाड इतेके, बूमतगोर सबे कूळिनोर, ईनाह-आनाह मुडा लोळुर, सबे जातिनोर, दुसाड-दुसाड बासाड वळ्ककवालोर आंदुर. ✨

16-18 निमा ऊळतिन अद आंचाळि, बूमतोर राजालोरिन ताकिह कीयनद बेरा सहर† आंदु. ✨ निमा ऊळतिन, अव दहा कोहक ओसो रकस बह कीयनुड, अद बोगे आंचान कोटे कीयनुड. कीसि तानाड गेंडेड कुळ्हचि, तान कूळल कीयनुड. ✨

✨ 17:1-2 17:1-2 2:22; 18:2-3,9 ✨ 17:1-2 17:1-2 14:8 ✨ 17:1-2 17:1-2 16:19 ✨ 17:3 17:3 1:10
 ✨ 17:3 17:3 12:3; 13:1 ✨ 17:4 17:4 यहेज्केल 28:13; तोहचीतव पोल्लोड 18:12-13,16 ✨ 17:4 17:4 यिर्म्याह 51:7;
 तोहचीतव पोल्लोड 14:8; 18:6 ✨ 17:5 17:5 2 तिसलुनितोर 2:6-7 ✨ 17:5 17:5 14:8; 16:19 ✨ 17:6 17:6 2:13
 ✨ 17:6 17:6 16:6; 18:24 ✨ 17:7 17:7 2 तिसलुनितोर 2:6-7; तोहचीतव पोल्लोड 12:3; 13:1 ✨ 17:8 17:8 13:1
 ✨ 17:8 17:8 9:1; 11:7 ✨ 17:8 17:8 देवुळताड पाटाड 69:28; तोहचीतव पोल्लोड 3:5; 13:8 ✨ 17:8 17:8 3:10 ✨ 17:8
 17:8 13:3 * 17:9 17:9 रोम सहर एळ्ळ मेटानगा दोहतद मता. ✨ 17:9 17:9 13:18 ✨ 17:12 17:12 दानियेल 7:24; तोहचीतव
 पोल्लोड 13:1 ✨ 17:12 17:12 18:10 ✨ 17:13 17:9-13 12:3; 13:1 ✨ 17:14 17:14 16:14 ✨ 17:14 17:14 1
 1 तिमीति 6:15; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5; 19:16 ✨ 17:14 17:14 मत्थाल 22:14; रोम सहरतोर 1:6-7 ✨ 17:14 17:14 3:21
 ✨ 17:15 17:15 5:9-10 † 17:16-18 17:16-18 बेरा सहर इतेके रोम इनदनद सहर आंदु. ✨ 17:16-18 17:16-18 16:19
 ✨ 17:16-18 17:16-18 यहेज्केल 16:37,39; तोहचीतव पोल्लोड 18:17,19

अह कीस तानाड अविड तिनदनुडः, तान किसते बोळसनुडः. * देवुळताड सभे पोल्लोड निटम आनाहि, * ओर राजालोर, रकसतुहक राजेम ईकल इनजोर, उद एका आसि, रकसताड केंजसोर मनिर इनजोर, देवुळि इद विचरतुन ओरा बुदतगा वाटटा, ” इनजोर इता.

18

बेबिलोन सहर बूळेम आता

1 पया ओसो उंद देवतुल, पोगोन देवुळता जागाताहि रेगनद ऊळतन. * तान्क पकाय अतिकर मता. ताना सोबाता वेहचते पूरा बूमतगा वेहच आता.

2-3 अद जोरते इद्रम केयता:

“बेबिलोन सहरता लाग्वद साट्याल कबळता रिमाते, सभे जातिनोर कलियतोर. *

बूमतोर राजालोर ताना संगे साट्याल कबळ कीतोर. *

ताना बेह्रा मादग्डाहि, बूमतगा दंदा केवालोर मन्कलोर साव्कर आतोर. *

अदिहक बूळेम आता, बूळेम आता, बेरा बेबिलोन सहर बूळेम आता! *

इजेके अद सहर देयहक मनदनद जागा आता.

सभे देयहक अगा मन्हताड. *

सभे पोलवव पिटेड अगा गूडाड पंडटाड, *†

इता.

4 ताना पया, पोगोन देवुळता जागाताहि, ओसो उंद लेड केंजतन. अद इद्रम इता:

“ए नावा मन्कलोरिर! मीट ताना पापमते कलियमाट!

ताना सिक्सा मीक दोर्कमाकि! तानग्डाहि पेसिस वाटु! *

5 ताना पापम पोगोटा बूमतगा एवनाह, कुपा कीतप लेहका आता. *

ताना लाग्वद कबळतुनु, देवुळि इजेके सीता कीसि, तान्क सिक्सा इयगा. *

6 † अद दुसोरिहक लाग्वाड कबस्क कीतप लेहका, तान्क अहे कीम्हट.

आयो, तान्कु रेंड पटिड बद्ला ईम्हट. *

अद दुसोरिहक ईतद बेचोन एर्स मंद,

तान्काय रेंड पटिड एक्वा एरतदिन, ताना कस्लातगा वळसीम्हट. *

7 अद सहर तना इद्रम सीता कीयलाह आता: नना रानिना लेहकान उदतन!

नना रांडे आंचानन आयोन!

नना बेस्केन दुकम आयोन आयकन इनजोर, सीता कीयलाह आता. *

अदिनेनाहक अद बेचोन पोगयिदु,

बेचोन विचर वातप सभे बेसता मादुन दोर्किह कीदु,

अचोन तान्क सिक्सा ईम्हट, दुकम ईम्हट. *

8 तान नेयम कीयनद डीसाता देवुळि, तान्काय लावता मन्हता. *

अदिनेनाहक तानगा उंदिय दियाते, तिपल्क वास अरयनुड इतेके:

हामुरि, दुकमि, दुकळि इव सभे अरयनुड. *

ओसो अद सहर किसते कर्विस, बूळेम आयगा, *†

‡ 17:16-18 17:16-18 तानाड अविड तिनदनुड तेना अर्तम इतेके, ताना मालसोमतुन कयदे कीयनु. * 17:16-18 17:16-18 12:3; 13:1;

18:8 * 17:16-18 17:16-18 10:6-7; 19:9 * 18:1 18:1 10:1; 17:1,7; 20:1 * 18:2-3 18:2-3 चिर्मयाह 51:7;

तोहचीतव पोल्लोड 14:8 * 18:2-3 18:2-3 17:1-2 * 18:2-3 18:2-3 इगा “साट्याल कबळ” इतेके वेल्लाडे देसेहकनोर तमा मालसोमतुन

बोल्पिह कीहलाह, देवुळताड अडोन देहचि, बेबिलोन सहरता संगे दंदा कीतोर. * 18:2-3 18:2-3 यहेजकेल 27:9-25 * 18:2-3 18:2-3

यशायाह 21:9; चिर्मयाह 51:8; तोहचीतव पोल्लोड 14:8 * 18:2-3 18:2-3 16:13 * 18:2-3 18:2-3 यशायाह 34:11,13-15;

सपन्याह 2:14 † 18:2-3 18:2-3 बेव मोदुल काम्देहकने इद पोल्लो ओसो वास्ता: “पोलवव एड वानाह मनदनव सभे जन्वक अगान जागा पोयताड.”

* 18:4 18:4 यशायाह 52:11; चिर्मयाह 50:8; 51:6,9,45; 2 कुरिततोर 6:17 * 18:5 18:5 चिर्मयाह 51:9 * 18:5 18:5 16:19

‡ 18:6 18:6 वचन 4-5 बूमतगा मनबालोर देवुळता मन्कलोरिहक वेहतद मन्हता. मति इडाहि बेव पोल्लोड मन्हताड, अद् देवुळता सिक्सा ततनविस्किहक

वेहतव मन्हताड बरे. * 18:6 18:6 देवुळताड पाटाड 137:8; चिर्मयाह 50:15,29 * 18:6 18:6 14:10; 17:4 * 18:7 18:7

यशायाह 47:7-8; सपन्याह 2:15; देवुळताड पाटाड 10:5-6; सभोपदेशक 8:11 * 18:7 18:7 यहेजकेल 28:2-8 * 18:8 18:8 चिर्मयाह

50:34; तोहचीतव पोल्लोड 11:17-18 * 18:8 18:8 यशायाह 47:9; चिर्मयाह 50:31-32 * 18:8 18:8 17:16-18

इनजोर इता.

बेबिलोन सहरतगा दंदा केवालोर अळयहतोर

9 अद सहरता संगे साथाल कबळ कीतोस, ताना संगे दंदा कीसि साव्कर आतोर राजालोस, अद सहर कर्वनद उंडुलतुन ऊळनुर. अऊळिसि, तानेनाहक अर्थुल पासोर अळयनुर. अ

10 ओर अद सहरताड तिपल्कनेनाहक रेथिसि, जेक निचि इद्रम इनदनुः “अलो! बेरा सहरतिन! बेबिलोनतिन, बेरोर राजालोरा सहरतिन! नीक बेचेन गोसा वाता! अ गट्कामेटेन नीक सिक्सा दोर्कता, अ” इनदनुः.

11 ओसो इद बूमतगा दंदा केवालोर मन्कलोस, इंजेके तमा मादुन असवालोर बोरे इलेर इनजोर, अद सहर कर्वनदिन ऊळिसि, दुकमते अळयना-केयना कीयनुर. अ

12 तमाड बंगर्क, वेंडिड, मिळ्स्कनव बंडाड, मोतिड, राजालोर केगयनव पका दाराताड गेंदेड, अ गम-गम एस्कनव नळकतव मराड, एन-पल्कने पंडटद मालु, पकाय मोलाताड मराने पंडटद मालु, इतुळता मालु, कचता मालु, सोबाताड बंडाने पंडटद मालु,

13 बेस गब वायनव मस्ताड, दूपमि, गम-गम एस्कनद अतर्नेय, बेस-नेहना एस्कतद एवेमि, अंगुर जोमा, जयतुन नेयु, असलता गोहक पिडि ओसो गोहक, कोंदाड-मूरेड, गोरेड, एरेड, कोडाड, कोडा गाडाड, अ ओर्थुलतोस, इव सबेटविन असवालोर बोरे इलेर इनजोर अळयनुर.

14 ओसो सहरतुन इनदनुः, “निमा पकाय विचर कीतिन, अद बेसता माल इंजेके नीक दोर्को. नियगा मतदु वेल्ला दाराता मालु, ओसो पका सिंग्रमता मालु, इंजेके मायता. नियगडोर मन्कलोरिहक, अद इंजेके मुर्तिय दोर्को, अ” इनदनुः.

15 इद मादुन अद सहरतोर मन्कलोरिहक वमिसि, साव्कर आतोर दंदा केवालोर, ताना तिपलतुन ऊळिसि, रेथिस मन्जि, जेक नितनुर. निचि अळसोर, दुकम आसोर इद्रम इनदनुः.

16 “अलो! निमा बेरा सहरतिन! राजालोर केगयनव पका दाराताड गेंदेड उहचि, बंगर्क, मिळ्स्कनव बंडाड ओसो मोतिड केगातद, रानिना लेहका मतिन. अ

17 इंजेक ऊळा! नियगा मता इचोकोताड ओसो मालु, गट्कामेटेन बूळेम आताड, अ” इनजोर इनदनुः. सम्दुरतगा ओडाड पंडवालोर, ओडाने अनवालोर, ओडानाड माल्कालोर, अ ओसो अगा कबळ-काम केवालोर सबेटोर, सहरताहि जेक नितनुर.

18 निचि अद सहर कर्वनद उंडुलतुन ऊळनुर, अ ऊळिसि “इचोटा बेरा सहरता लेहका बेद सहर मन्हता! अ” इनजोर केयनुर.

19 ओसो दुकम आताहकु, तमाड तलानगा दुरातुन वाटनुर. वाटिसि इद्रम अळसोर केयनुर, “इद सहरतगा पकाय मालसोम मताहकु, ओडानोर अद मालसोमते साव्कर आतोर. मति इंजेके गट्कामेटेन इद बूळेम आस्ता! अ” इनजोर जोरते केयनुर.

20 ए देवुळदीपतगा मनवालोरि! देवुळता मन्कलोरि! किर्स्तुनाड बळयिरि! देवुळता कबुरतोरि! अद सहर मीक कोटुल पोस मताहकु, मिथेनाहक देवुळि तान्क इंजेके सिक्सा ईता. अदिनेनाहक गिर्दा आमहटु! अ

21 अस्के उंद पका लावता देवतुलि, अ बेरा जेता बंडाता लेहकाडा बंडातुन तेहचि, सम्दुरतगा वाटसोरे इता, “देवुळि बेरा सहर बेबिलोनतुन, अ इद्रमे तेहच वाटिसीयगा, ओसो बूळे कीयगा. ताना पया अद सहर मुर्तिय दिसो आयगा. अ

22 बेबिलोन सहरतिन! नियगा ओसो बेस्केन जेतुर एचनद, पाटा वागनद, सनय ऊरनद, अकुम ऊरनद केंज वावो आयगा. मिश्रि, कुमालोर, कोल्से कबळ केवालोर, इद्रमलेहकाडोर दंदा केवालोर इंजेके नियगा मनोर आयनुर. जेता बंडाते पिड नोगनद लेड, इंजेके नियगा केंज वावो आयगा. अ

23 इंजेके ईकळ आयहपा, चिमलिड पोतिह कीयलाहि, मन्कलोर मनोर आयनुर. मर्मिना गिर्दाते एंदना-पागना केंज वावो आयगा. अ नियगा दंदा केवालोर पूरा बूमतोरिहक बेरोर मंदुर. अ नियगडोर मन्कलोर तमाड ओदेने, सबे जातिनोरिन लेसिह कीदुर. अ

अ 18:9 18:9 17:1-2 अ 18:9 18:9 14:11; 19:3 अ 18:9 18:9 यहेजकेल 26:16-17; 27:35; तोहचीतव पोल्लोड 2:22

अ 18:10 18:10 14:8; 16:19 अ 18:10 18:10 17:12 अ 18:11 18:11 यहेजकेल 27:9-25 अ 18:11 18:11

यहेजकेल 27:27-34 अ 18:12 18:12 17:4 अ 18:13 18:12-13 यहेजकेल 27:12-22; तोहचीतव पोल्लोड 17:4 अ 18:13

18:13 ओर्थुलतोस यहेजकेल 27:13; 1 तिमोति 1:9-10 अ 18:16 18:16 17:4 अ 18:17 18:17 17:16-18 अ 18:17

18:17 यहेजकेल 27:28-29 अ 18:18 18:18 14:11 अ 18:18 18:18 यहेजकेल 27:32; तोहचीतव पोल्लोड 13:4 अ 18:19

18:18-19 16:19; 17:16-18 अ 18:20 18:20 6:10; 19:2 अ 18:20 18:20 यिर्मयाह 51:48; तोहचीतव पोल्लोड 12:12

अ 18:21 18:21 5:2; 10:1 अ 18:21 18:21 16:19 अ 18:21 18:21 यिर्मयाह 51:63-64; यहेजकेल 26:21 अ 18:22

18:22 यशायाह 24:8; यिर्मयाह 25:10; यहेजकेल 26:13 अ 18:23 18:23 यिर्मयाह 7:34; 16:9 अ 18:23 18:23 यशायाह 23:8;

तोहचीतव पोल्लोड 6:15 अ 18:23 18:23 न्हम 3:4; तोहचीतव पोल्लोड 9:21

24 इद बेरा सिक्सा नीवा पोगोन बाराहक अरता इतेके, नियगा देवुळता कबुरतोरिन, पूरा बूमतगा देवुळता मन्कलोरिन, ओसो दुसोर मन्कलोरिन, नियगडोर हव्कतोर इनजोर, ”* इन्जि अद देवतुल इता.

19

गोरिपिलाताड मर्मिड

1 इव सवे आतापया, पोगोन देवुळदीपतगा वेल्लाय मुलु रोदा पोयतना लेहका, रोदा पोयतनद केंजतन. * ओर इद्रम इतोर: “हलेलुया! * मावा देवुळिये मन्कलोरिन पिसिह कीयनदु; * अदे मान ईयना लायकता आंदु, अदे लावता देवुळि. *

2 अद सेतेमते नेयम कीस्ता. * इतेके अद बेरा बोगे आंचाळि, तना सिड्रि कबळते, पूरा बूमतोरिन करब कीस मता. *

देवुळतुन माळवालोरिन अद आंचाळ हव्कताहकु, देवुळि ओरेनाहक इंजेके तान्क सिक्सा ईसि बदला एता, ”* *

इनजोर रोदा पोयतोर.

3 ओर ओसो उंद मल्का इतोर, “हलेलुया! अद सहर कर्वनद उंडुलि, अमेसा-अमेसा पेससोरिन मनदगा, ”* *

इनजोर रोदा पोयतोर.

4 वीसा नालवुर पेदलकु, ओसो नालुड आस जीवात मनदनव दिचिडु, “आमेन, हलेलुया” इनजोर, राजकुर्सतगा उदिस मतद देवुळतुन, दंडुम अर्सि मोळकतोर. *

5 अस्के राजकुर्सतगडाहि उंद लेड इद्रम इता: “ए देवुळतुन माळवालोरिन! तान्क रेयवालोर उडूलोरिन, बेरोरिन! * मावा देवुळतुन जोहर कीम्हटु, ”* *

इनजोर इता.

6 इतस्के पया वेल्लाटोर लोकुर रोदा पोयतना लेहकाडा लेड केंजतन. एताड राल्क नेकना लेहका, ओसो पका गुळन्जना लेहका, अद केंज वांदु. * अद लेड इद्रम इद्रु:

“हलेलुया! सामि, मावा देवुळि, बेरा डीसाता, राजेम ताकिह कीस्ता. *

7 माट गिर्दा-वेळ्का आयिड! ताना जोहर कीयिड! * ऊळाट, गोरिपिलाताड मर्मिड एवताड. * मर्मिनेनाहक मर्मपिला तयर आता. *

8 तान्क उहतलाह गुलगुल मनदनद, मिळ्कनद, डागिललेवद गेंदे दोर्कता. ”* *

इद गुलगुल मनदनद गेंदे इतेके, देवुळता मन्कलोर कीतव सेतेमताड कबस्क आंदुड. *

9 पया अद देवतुल नाक इता, “इद्रम रासा: गोरिपिलाता मर्म-कुळपतुहक केयतोर, ओर देव्यातोर, ”* इनजोर इता. ओसो, “इव पोल्लोड देवुळताड सेतेम पोल्लोड आंदुड, ”* इनजोर इता.

10 इतस्के नना अद देवतुलतुन दंडुम अरयलाह, तानाड काल्क अरतन; * मति अद इता, “नाक दंडुम अरमा! नीवा लेहकान, नीवा ऐगेटोर विस्वसिरा लेहकान, नना वने येसुनेनाहक साक्सि ईसोर, * देवुळतुन माळवानने! * देवुळतुने मोळका. बह इतेके येसुना साक्सि ईयनदे, देवुळता सेतेम कबुर वेहतनाह आस्ता, ” इनजोर इता.

* 18:24 18:24 मत्थ्याल 23:35; तोहचीतव पोल्लोड 16:6; 17:6 * 19:1 19:1 11:15 * 19:1 19:1 “हलेलुया” इद इब्रि पोल्लो आंदु. इद पोल्लोता अर्तिम, “सामिहक जोहर अयि” इद्रम आस्ता. * 19:1 19:1 7:10 * 19:1 19:1 4:11 * 19:2 19:2 देवुळताड पाटाड 19:9; तोहचीतव पोल्लोड 16:7 * 19:2 19:2 17:1-2 * 19:2 19:2 व्यवस्थाविरण 32:43; 2 राजा 9:7; 2 तिसलुनितोर 1:5-7; तोहचीतव पोल्लोड 6:10; 16:6; 18:20 * 19:3 19:3 यशायाह 34:10; तोहचीतव पोल्लोड 14:11; 18:9 * 19:4 19:4 4:4,6 * 19:4 19:4 4:10; 5:8,14; 7:11; 11:16 * 19:5 19:5 13:16 * 19:5 19:5 देवुळताड पाटाड 115:13; 134:1; 135:1; तोहचीतव पोल्लोड 11:18 * 19:6 19:6 यहेजकेल 1:24; तोहचीतव पोल्लोड 1:15; 6:1; 11:15 * 19:6 19:6 देवुळताड पाटाड 93:1; 97:1; 99:1; तोहचीतव पोल्लोड 1:8; 11:17 * 19:7 19:7 11:13 * 19:7 19:7 मत्थ्याल 22:2; 25:10; योहन 3:29; इपिसुसतोर 5:25-27,32 * 19:7 19:7 लुकाल 12:36; तोहचीतव पोल्लोड 21:2,9 * 19:8 19:8 15:6 * 19:8 19:8 3:4-5; 15:4 * 19:9 19:9 मत्थ्याल 22:2-3; लुकाल 14:15 * 19:9 19:9 17:16-18; 21:5; 22:6 * 19:10 19:10 22:8 * 19:10 19:10 12:17 * 19:10 19:10 बळयिर 10:26; तोहचीतव पोल्लोड 22:9

किस्तूर्तु पांङ्गि कोडातगा उदिस, लळेम आस्तोग

11 पया देवुळदीप पड्ने आस मतद ऊळतन. ✧ अगा उंद पांङ्गि कोडा मता. ✧ ताना पोगोन ओर्वोग उदिस मतोग. ओना पेदिर बर्वस लायकतोग, सेतेमतोग. ✧ ओग सेतेमते नेयम कीसि, लळय कीस्तोग. ✧

12 ओनाडः कौडाडः किस मळ्गना लेहकाडाडः मताडः. ✧ ओना तलातगा वेल्लाडे राजटोपिडः मताडः. ✧ ओना पेदिर वने रासिस मता. ओन विळिसस, अद पेदिरतुन बोगे दुसोग मन्कल पुनोग. ✧

13 ओग नेतुर इल्हकिस मतद गेंदे उहचि मतोग. ✧ ओन देवुळता पोल्लो इनजोर इंदुर. ✧

14 देवुळदीपतोर सीपय्क पांङ्गि कोडाना पोगोन उदिसि, ओना पयाह पयाह अंदुर. ओर उहच मतव गेंदेड गुलगुल मताडः, पांङ्गि मताडः, डागिललेवा मताडः. ✧

15 तना विस्दताडः जातिनोर सबेटोरिन कोटलाहि, ओना तोडटाहि ओळतद तल्वर कसेग पेसिस मंदु. ✧ ओग तना राजडुडि पोसि, ओरा पोगोन राजेम कीयनोग. ✧ ओरिन बेरा डीसाता देवुळता ओडता बोंदातगा वाटिसीयनोग; अगा ओरिन अंगुर जोमा पेगतपु, ओग ओरिन तनाडः काल्कने विहकनोग. ✧

16 ओना गेंदेतगा ओसो कोम्कतगा† तना पेदिर रासिस मता. अद इद्रम मता: “सबेटोर राजालोरा राजाल, ✧ सामिरा सामि” इनजोर मता. ✧

17 अचोटेने उंद देवतुल पोळदतगा निच मतद ऊळतन: अद पोगोन पगियनव सबे गंदाल पिटेन‡ जोरते इद्रम इता: “अलेट! देवुळि तयर कीतद कुळप तिनदलाह, जमा आम्हटु! ✧ अगा मीक पकाय तिनदलाह दोर्किहता.

18 राजालोर, सायबालोर, सीपय्क, कोडाडः ओसो अविस्कना पोगोन उदिस पूडवालो, ओर्युलतोर, ओर्युल आयवोर, साव्कर्क, उडुलोर, बेोर, सबेटोर ✧ मन्कलोराडः अविडः तिनदकिर,” ✧ इनजोर इता.

19 इतस्के नना ऊळतन: अद समदुरतगा रकस, § बूमतगडोर राजालोर, ओराडः सबेटोर सीपय्क जमा आस मतोर. ओर पांङ्गि कोडाता पोगोन उदतोना, ओसो ओनाडः सीपय्कना संगे लळय कीयलाह, जमा आस मतोर. ✧

रकस ओसो जोल कबुरतद बूळेम आस्ताडः

20 आतस्के, पया पांङ्गि कोडातगा उदतोगु अद रकसतुन पोयतोग. जोल कबुर वेहतनद बूमतगडा रकसतुन ✧ वने पोयतोग. पोसि, रेंड आसि रकस्किनु, मळ्गनद किसबटटगा, जीवा अक्केन वाटिसीतोग. ✧ (बूमतगडा रकस इतेके, मुनेता रकसता मुनेह, बामनाडः सीनाडः तोहन्दु; तोहचि मुनेता रकसता सीना रासतोरिनु, ताना बोमातुन मोळ्कतोरिनु, नाळ्हे कर्दु. ✧)

21 कोडाता पोगोन उदिस मतोगु, रकसता तोळ्कतोरिन, तना तोडटाहि पेसतद तल्वर कसेटे हक्कतोग। पया सबे गंदाल पिटेड ओराडः अविन, पोटाडः पंजनाह तिताडः.

20

देयहकना मुक्यान अजर वर्सनिनाहक दोहतान

1 रकसता तोळ्कतोरिन हळ्कतापया, पोगोन देवुळदीपताहि उंद देवतुल इळन रेगनदिन ऊळतन. ✧ तानगा देयमदीपता सिक्सा-बोंदाताडः तालम कय्क मताडः. ✧ ओसो उंद बेरा गोल्स पोस मता.

2-3 पया अद देवतुलि मासुंडतुन पोसि, दोहच ओता. अद मासुंडि इतेके, मुनेता तरसि. तान देयहकना मुक्याल ओसो सयतन वने इन्हतोर. ✧ देवतुल तान दोहच ओसि, देयमदीपता सिक्सा-बोंदातगा वाटिसीता. ✧ वाटिसि अगदुन केहचि, बोगे तेगयनायो इन्जि, तालम इता. अद्रम कीताहक, अजर वर्साडः आनाह, सबे जातिनोर लोक्किरिन, देयहकना मुक्याल लेसिह कीया पगावो. ✧ अजर वर्साडः मारतापया, तान गळ्किहक विळ्ळसमूळ आयगा.

✧ 19:11 19:11 यहजेकल 1:1; योहन 1:51; तोहचीतव पोल्लोड 4:1 ✧ 19:11 19:11 6:2 ✧ 19:11 19:11 1:4-5; 3:7,14

✧ 19:11 19:11 देवुळताडः पाटाडः 96:13; यशायाह 11:4 ✧ 19:12 19:12 दानियेल 10:6; तोहचीतव पोल्लोड 1:14 ✧ 19:12

19:12 6:2 ✧ 19:12 19:12 12:2:17 ✧ 19:13 19:13 यशायाह 63:3 ✧ 19:13 19:13 योहन 1:1; इब्रितोर 1:2 ✧ 19:14

19:14 3:4-5 ✧ 19:15 19:15 यशायाह 11:4; 2 तिस्लुनितोर 2:8; तोहचीतव पोल्लोड 1:16 ✧ 19:15 19:15 देवुळताडः पाटाडः

2:9; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28 ✧ 19:15 19:15 यशायाह 63:3; योएल 3:13; तोहचीतव पोल्लोड 14:10,19-20 † 19:16

19:16 कोम्कतगा “कोम्कपोगोन मनदद गेंदेतगा” इद अर्तम वने अयहता. ✧ 19:16 19:16 1:4-5 ✧ 19:16 19:16 1 तिम्मोति 6:15;

तोहचीतव पोल्लोड 17:14 ‡ 19:17 19:17 गंदाल पिटेन मोदुल कागिदते बेट “पिटेन”. ✧ 19:17 19:17 1 शम्पूल 17:44; विर्मयाह

12:9; यहजेकल 39:17 ✧ 19:18 19:18 11:18; 13:16 ✧ 19:18 19:18 यहजेकल 39:18-20; तोहचीतव पोल्लोड 6:15

§ 19:19 19:19 इद पुस्तकता 13:4 वचन ऊळट. ✧ 19:19 19:19 16:14-16 ✧ 19:20 19:20 16:13 ✧ 19:20

19:20 14:10; 20:10,14-15; 21:8 ✧ 19:20 19:20 13:12-17 ✧ 20:1 20:1 10:1; 18:1 ✧ 20:1 20:1 1:18;

9:1 ✧ 20:2-3 20:2-3 पुट्मळि 3:1; तोहचीतव पोल्लोड 12:3,9 ✧ 20:2-3 20:2-3 2 पत्रु 2:4 ✧ 20:2-3 20:2-3 12:9

4 पया नना राजकुर्सिन ऊळतन. अविस्कना पोगोन बोर उदिस मतोर इतेके, बूमतगा मनदहपा उच्चुर मन्कलोर अद रकसतुन, ताना बोमातुन, मोळकवोर. ✨ ताना सीनातुन तमाड तला-कपरानगा, क्यकनगा रासवोर. ✨ ओर येसुना ओसो देवुळता पोल्लोता साक्सि ईताहकु, ✨ विस्टतोर ओराड तलान डायिस मतोर. ✨ अदुम डोलतोर मन्कलोरराड जीवाड, अर राजकुर्सिनगा उदिस मतदिन ऊळतन. देवुळि ओरिहक नेयम कीयनद अदिकर ईता. ओर ओसोवने जीवा अरिं, ✨ किर्स्तुना संगे अजर वर्साड आनाह, राजेम ताकिह कीतोर. ✨

5 इदे डोलतोरगडाह मुनेता तेकमूळ आंद. ✨ दुघोर हातोर मन्कलोर अजर वर्साड मारतस्केने जीवा अरतोर.

6 इदुम मुने जीवा अरवालोर देव्यातोर, देवुळि ओरिन तना मन्कलोर इन्हाता. ✨ ओरिहक पयाडा हामुरि* दल्लो, ✨ मति ओर देवुळता ओसो किर्स्तुना बूमयालोर आयनुर. ✨ ओसो किर्स्तुना संगे अजर वर्साड राजेम ताकिह कीयनुर. ✨

देयहकना मुक्याल बळेम आस्ता

7 पया अजर वर्साड मारतापया, उंद देवतुलि, देयहकना मुक्यान दोहतगडाहि विळिसीयागा.

8 सिक्सा-बोंदाताहि पेसिसि, अद बूममेंड मनवालोर सबे जातिनोरिन, नाळेह कीयलाहि दायगा. ✨ ओर जातिनोरिन गोग ओसो मागोग इन्हातोर. ✨ देयहकना मुक्याल ओरिन लळयतेनाहक जमा कीयलाहि दायगा. ✨ ओर मन्कलोर् सम्दुरता उस्कोलेहकान लेक पगवप मनदनुर.

9 ओर बूममेंड तिरियनुर, ओसो देवुळि जीवा कीतद, ताना लोकुर मनदनद सहरतुन सर तिरियनुर. ✨ मति पोगोटाहि किस रेगिसि ओरिन बळे कीयागा. ✨

10 ताना पया ओरिन नाळेह कीसोर मतद देयहकना मुक्यान, उंद देवतुलि मळगनद किसबटटगा वाटिसीयागा. ✨ अगाने अद रकसतुन, ओसो जोल कबुरतदिन, मुनेन वाटटद मन्हाता. ✨ अबु अगा नक्का पिळ्विळ, पियल-पोळद, अमेसा-अमेसातुहक किस मंटाते, सिक्सा आसोर मनदनुर. ✨

आक्रिता नेयम

11 पया उंद बेरा पांडि राजकुर्सतुन ऊळतन. ताना पोगोन देवुळि उदिस मतदिन ऊळतन. अचोटेने इळता बूमि ओसो पोगोटा बूमि, ताना मुनेहताहि वितताड. अविस्कना पता-जाडा वने दोर्को. ✨

12 ताना पया हातोर मन्कलोर उड्लोर, बेरोर सबेटोर, देवुळता राजकुर्सता मुनेह नितद ऊळतन. देवतुल्क पुस्तकिन तेगयताड. ✨ अर पुस्तकिनगा रासतपु, हातोर मन्कलोर तमा जीवात मनदहपा, कीतव कबस्कना इसबते, देवुळि ओरिन नेयम कीता. ✨ पया ओसो उंद पुस्तकतुन तेगयताड. अद पुस्तकतगा, अमेसातुहक पिसवालोरराड पेदिर्क रासिस मताड. ✨

13 पया सम्दुरतगा हातोरिन, देवुळि नेयम कीता. पया बूमते हातोर मन्कलोरिन, ओसो हानादीपतगा मनवालोरिन, नेयम कीता. ✨ ओवोंग-ओवोंग मन्कल कीतव कबस्कना इसबते, ओना नेयम कीता. ✨

14 ताना पया हामुर ओसो हानादीप मनो, अविस्किन देवुळि मळगनद किसबटटगा वाटिसीता. ✨ इद किसबटटये अमेसाता हामुरि†. ✨

15 देवुळता संगे अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा, बोराड पेदिर्क रासतव इलेड; ✨ ओर कतमतोरिन देवुळि मळगनद किसबटटगा वाटिसीता. ✨

21

पोगोटा बूमि, इळता बूमि, पूनाड आस्ताड

✨ 20:4 20:4 दानियेल 7:9,22; मल्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 3:21 ✨ 20:4 20:4 7:3; 13:12,15-17 ✨ 20:4 20:4 1:2,9 ✨ 20:4 20:4 6:9 ✨ 20:4 20:4 योहन 14:19 ✨ 20:4 20:4 2 तिमोति 2:12; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28; 3:21; 5:9-10; 22:5 ✨ 20:5 20:5 लुका 14:14; पिलिपितोर 3:10-11; 1 तिसलुनितोर 4:16 ✨ 20:6 20:6 14:13 ✨ 20:6 20:6 पयाडा हामुरि किसबटटे अमेसाता हामुरि. ✨ 20:6 20:6 2:11 ✨ 20:6 20:6 1 पत्र 2:5,9; तोहचीतव पोल्लोड 1:6 ✨ 20:6 20:6 3:21; 5:9-10; 22:5 ✨ 20:8 20:8 12:9 ✨ 20:8 20:8 यहजेकेल 38:1-2,14-17; 39:1,6 ✨ 20:8 20:8 16:14 ✨ 20:9 20:9 यहजेकेल 38:9,16 ✨ 20:9 20:9 2 राजा 1:10,12; यहजेकेल 38:22; 39:6; तोहचीतव पोल्लोड 13:13 ✨ 20:10 20:10 19:20 ✨ 20:10 20:10 16:13 ✨ 20:10 20:10 14:10-11 ✨ 20:11 20:11 6:14; 16:20; 19:20; 21:1 ✨ 20:12 20:12 दानियेल 7:10 ✨ 20:12 20:12 मल्याल 16:27; रोम सहरतोर 2:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:23; 11:18 ✨ 20:12 20:12 3:5 ✨ 20:13 20:13 1:18; 6:8 ✨ 20:13 20:13 रोम सहरतोर 2:6 ✨ 20:14 20:14 1 कुरिततोर 15:26; तोहचीतव पोल्लोड 21:4 ✨ 20:14 20:14 अमेसाता हामुरि मोदुल कागिदते "पयाडा हामुरि". ✨ 20:14 20:14 2:11; 21:8 ✨ 20:15 20:15 पिलिपितोर 4:3; तोहचीतव पोल्लोड 3:5 ✨ 20:15 20:14-15 14:10; 19:20

- 1 (देवुळि सबेटोर मन्कलोरिन नेयम कीतापया,) नना पोगोटा बूमि ओसो इळ्ता बूमि, पूना आतदिन ऊळतन. ✧ मुने मतद पोगोटा बूमि ओसो इळ्ता बूमि मायता. सम्दुर वने मायता. ✧
- 2 पया पोगोन देवुळदीपताहि, पूना येस्सलेम इनदनद देवुळता सहर, इळ्ण रेगनदिन ऊळतन. ✧ मर्मपेकानेनाहक मलयिह कीतद मर्मपिलाता लोहकान, अद सहर पका सोबाता दिसता. ✧
- 3 पया राजकुर्सताहि उंद लेड जोरते इद्रम इता, “ऊळाट! इंजेके देवुळि मन्कलोरगा जागा आता. अद ओरा देवुळि आयगा. ओर ताना लोकर आयनुर. देवुळि कुद ओरा संगे मनदगा. ✧
- 4 देवुळि ओराड सबे तिपल्किन जेक कीसि, ओराड कंङ्गिन उम्चिसीयगा. ✧ अद ओरा संगे मनाहकु, मुनेता कालम मारिस अता; ✧ अदिनेनाहक हामुर मनो आयगा, ✧ टुकम मनो आयगा, अळयनद मनो आयगा, तिपल आयनद मनो आयगा.” ✧
- 5 अस्के राजकुर्सतागा उदतद नाक इद्रम इता: “ऊळा! नना सबेटविन पूना कीयलाह आतन. ✧ नना वेहतनव पोल्लोड, बर्वस लायकताड ओसो निटमताड मन्हाताड. ✧ अदिनेनाहक अविस्किन रासा,” इनजोर इता.
- 6 ओसोवने इता, “सबे पोल्लोड इंजेके करल आताड. ✧ सबेटविना मोदुल वने ननाये. सबेटविना कोड वने ननाये.* ✧ सबेटविन सुरु केवानन वने ननाये, सबेटविन मारिह केवानन वने ननाये. एग उनाड वसतोरिहक पुनेमते एग ईकन. अद एग पिसमुळ ईयनद एताड कनिकर्नाहि पेसिहता. ✧
- 7 बोर बोर लाग्वाड पोल्लोन गेल्सनुर, ✧ ओरिहक नना इव सबे ईकन. नना ओरा देवुळि आयकन. ओर नावाड पिलाड-पेकोर आयनुर. ✧
- 8 मति रेयवालोर मन्कलोस, विस्वस विळ्सतोस, करब बुदतोस, हक्कवालोर, ✧ साद्याल कबळ केवालोर, ओदेड पंडवालोर, पेन-बोमान मोळ्कवालोर, सबेटोर जोलहालोर, ✧ नना ईयनविन दोर्किह केवोर. ✧ मळगनद किसबटि ओरा तूस आयगा. ✧ इदे पयाडा हामुर मन्हाता, ✧” इता.

पूना येस्सलेम

- 9 अचोटेने आक्रिताड पीळाने, निंदतव एळ्ळड कस्लाड पोयतव देवतुल्कनग्डाहि, उंद देवतुल बह कीता, नयगा वासि इद्रम इता, ✧ “इगा वय! गोरपिलाता संगे जोळेम आयनद मर्मपिलातुन, नीक तोहतहनन,” इनजोर इता.
- 10 अचोटेने देवुळता जीवाता दळ्म नयगा अर्सि, अद देवतुल नाक उंद बेरा मेटाकोकतगा ओता, ✧ ओसि नाक उंद लेका तोहता. अद लेकाते देवुळता सहर येस्सलेम, पोगोन देवुळदीपताहि रेगनदिन तोहता. ✧
- 11 देवुळि तानगा मताहकु, ताना डीसाता वेहचते, अद सहर मिळ्स्कसोर मता. ✧ पकाय मोलाता हीरा इनदनद बंडाता लेहकान, मिळ्स्कसोर मता. ✧
- 12 अद सहरता किले पका बेरा ओसो निल्क मता. अद किलेता गुरेतागा, बारा अगिड मताड. बारा अगिनगा बारा देवतुल्क मताड. अव उंद-उंद अगदगा, इम्रयेल लोकराड बारा कृळिनोराड पेदिक रसिस मताड. ✧
- 13 सहरताड नालुड आस बाजेड, मूड-मूड अगिड मताड.
- 14 अद सहरता किलेतुन बारा बंडाड वाटिस जोता दोहचि, गुरेतुन तेहतद मता. ✧ बारा बंडानगा, गोरपिलाताड बारा बळथिराड पेदिक रसिस मताड. ✧
- 15 नाक वळ्हकसोर मतद देवतुलतगा, बंगरता कहतनद डुडि मता. अद डुडते सहरतुन, तानाड अगिन, ताना किलेतुन कहतलाहि, तान पोस मता.

✧ 21:1 21:1 यशायाह 65:17; 66:22; रोम सहरतेर 8:19-21 ✧ 21:1 21:1 2 पत्र 3:10; तोहचीतव पोल्लोड 20:11 ✧ 21:2 21:2 यशायाह 52:1; गलातितोर 4:26; इब्रितोर 11:10,16; तोहचीतव पोल्लोड 3:12; 11:2; 22:19 ✧ 21:2 21:2 यशायाह 61:10; तोहचीतव पोल्लोड 19:7; 22:17 ✧ 21:3 21:3 लैयथ्यवस्था 26:11-12; यहजेकेल 37:27; योहन 14:23; इब्रितोर 8:2; तोहचीतव पोल्लोड 7:15; 22:3 ✧ 21:4 21:4 यशायाह 25:8; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ✧ 21:4 21:4 2 कुरिततेर 5:17; इब्रितोर 12:27 ✧ 21:4 21:4 1 कुरिततेर 15:26; तोहचीतव पोल्लोड 20:14 ✧ 21:4 21:4 यशायाह 35:10; 51:11; 65:19 ✧ 21:5 21:4-5 2 कुरिततेर 5:17 ✧ 21:5 21:5 19:9; 22:6 ✧ 21:6 21:6 10:6-7; 16:17 ✧ 21:6 21:6 सबेटविना मोदुल वने ननाये. सबेटविना कोड वने ननाये. 1:8 इद वचयता नोट ऊळाट. ✧ 21:6 21:6 1:8; 3:14; 22:13 ✧ 21:6 21:6 यशायाह 55:1; योहन 4:10; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17; 22:17 ✧ 21:7 21:7 2:7,11,17,26-28; 3:5,12,21 ✧ 21:7 21:7 2 शमूएल 7:14; देवुळताड पाटाड 89:26-27; रोम सहरतेर 8:14; 2 कुरिततेर 6:16 ✧ 21:8 21:8 1 योहन 3:15 ✧ 21:8 21:8 1 निर्मोति 1:9-10 ✧ 21:8 21:8 1 कुरिततेर 6:9-10; तोहचीतव पोल्लोड 9:21; 22:15 ✧ 21:8 21:8 14:10; 19:20 ✧ 21:8 21:8 2:11; 20:6,14 ✧ 21:9 21:9 15:1,7; 17:1-2 ✧ 21:9 21:9 19:7; 22:17 ✧ 21:10 21:10 यहजेकेल 40:2; तोहचीतव पोल्लोड 1:10; 17:3 ✧ 21:10 21:10 गलातितोर 4:26 ✧ 21:11 21:11 यशायाह 60:1-2; यहजेकेल 43:2; तोहचीतव पोल्लोड 15:8; 22:5 ✧ 21:11 21:11 4:3 ✧ 21:12 21:12 यहजेकेल 48:31-34; तोहचीतव पोल्लोड 22:14 ✧ 21:14 21:14 इब्रितोर 11:10 ✧ 21:14 21:9-14 3:12

- 16 अद सहर नालुड पचाल्क अर्के उदिस मता. ताना लाटि, नेर्वु बराबर मता. अद देवतुलि तना डुडटे सहरतुन कहता. ✨ ताना लाटि उंद अजर रेंड न्हक (1200) कोस्क मता. अद लाटि, नेर्वु, निल्क बराबर अचोने मता.
- 17 अद देवतुलि सहरता किलेतुन, मन्कल कहतपु कहता. नूटा रेंड वीसाड नालुड (144) कुटाड नेर्वु मता.
- 18 किलेता गूरे यसब इनदनद बंडाते दोहतद मता. पूरा सहर अदमलेहका मिळ्स्कनद, सिरसिर आतद बंगरते पंडटद मता. ✨
- 19 किलेता जोता बंडानगा पकाय दाराताड, रीतरातिनाड, मिळ्स्कनव बंडाड वाटिस दोहतव मताड. अव मोलाताड बंडाना पेदिक इद्रमि: 1. यसब 2. नीलमनि 3. लालडि 4. मरकत,
- 20 5. गोमेदक 6. मानिक ✨ 7. पीतमनि 8. पेरोज 9. पुकराज 10. लहसनिये 11. दुमरकांत 12. याकृत, इद्रम मताड. ✨
- 21 बारा अगिनाड तेलिपड, बारा मोतिनाड मताड. उंद-उंद तेलिप, उंद-उंद मोतिते पंडटद मता. सहरता अगि अदमता लेहकान, सिरसिर आतद बंगरते पंडटद मता. ✨
- 22 नाक सहरतगा बेदे रावुळ दिसो. ✨ बेरा डीसाता देवुळि ओसो गोरेपिला, तमा कुदि अगान मताहकु, रावुळता गर्ज इले आसि.
- 23 अद सहरतगा वेहच ईयलाह पोळ्दता, नेलाता गर्ज इले. बाराहक इतेके अगा वेहच ईयनद चिमलि इतेके, गोरेपिलाये मन्हता; तानगा देवुळता बेरा वेहच दीचिहता. ✨
- 24 सवे जातिनोर लोकर अद सहरता वेहचते पिसनुर. भूमतगडोर राजालोर तमाड बंगर-वेंडिड, इद सहरता लोप्पा ततनुर. ✨
- 25 अगा बेस्केन ईकळ आयो. ✨ अदिनेनाहक सहरता तेलपतुन बेस्केन केहोर. ✨
- 26 सवे जातिनोरा सोबाता सामनतुन, अद सहरता लोप्पा ततनुर. ✨
- 27 ओसो कळ्वोग आतोर मन्कलोर आयिर, कळ्वोग आतद माल आयि, अद सहरता लोप्पा ओळिय पगवो. एड वायनद कबळ केवालीर मन्कलीर, ओसो जोल वळ्हकवालीर, ✨ तानगा ओळिय पगवोर. ✨ मति सिरप गोरेपिलाता अमेसातुहक पिसवालोर पुस्तकतगा, पेदिक रासिस मनवालोर, ✨ अद सहरतगा ओळिय पगयनुर. ✨

22

जीवा ईयनद बैरग ओसो मराड

- 1 पया अद देवतुल नाक उंद बैरग तोहता. अद बेरेटा एगु आदुर्कना लेहकान, सिरसिर एडिस मता. अद एगु जीवा ईयनद मता. ✨ देवुळता ओसो गोरेपिलाता राजकुर्सतगडाहि, अद बैरग पोडसोर मता.
- 2 ताना एगु सहरता बेरा अगाद नडुमतुहक पोडसोर मता. ✨ बेरेटाड रेंड आस दडिनागा, हामुरलेवा जीवा ईयनद मराड मताड. ✨ अव मराड, नेला-नेलातुहक, अलग-अलग रीतताड पंडिड आदिदुड. इद्रम वसमिटे बारा मल्काड आदिदुड. ओसो अव मरानाड आकिने, सवे जातिनोर मन्कलीर सत्रेम आंदुर. ✨
- 3 अद सहरतगा, देवुळ सरप ईतद बेदे मनो आयगा; ✨ मति देवुळि ओसो गोरेपिला, अविना राजकुर्सि अगा मनदगा. ✨ देवुळतुन माळवालोर ताना सेवा कीयनुर. ✨
- 4 ओसो ताना मोकमतुन ऊळनुर. ✨ ताना पेदिर ओराड तला-कपरानगा रासतद मनदगा. ✨
- 5 पया अगा बेस्केन नग्का आयो आयगा. अहे अगा चिमलि वेहचता, पोळ्द वेहचता गर्ज इले आयगा. अगा बेरा डीसाता देवुळिये, ओरिहक तना वेहच ईयगा. ✨ ओर अमेसा-अमेसातुहक ताना संगे राजेम ताकिह कीयनुर. ✨
- 6 इव सवेटविन तोहतस्के, अद देवतुल नाक इता, "इजेक जल्दि आयनव पोल्लोन, तन्क माळवालोरिन तोहतलाहि, तना कबुर तोरिन वेहनाह कीयनद देवुळि, मावा सामि, तना देवतुलतुन लोहता. ✨ इव पोल्लोड बर्वस कीयना लायकताड ओसो निटमताड मन्हताड. ✨

✨ 21:16 21:15-16 यहजेकेल 40:3; तोहचीतव पोल्लोड 11:1 ✨ 21:18 21:18 4:6 ✨ 21:20 21:20 4:3 ✨ 21:20 21:19-20 पेसुम्लि 28:16-20; यशायाह 54:11-12 ✨ 21:21 21:21 4:6; 22:2 ✨ 21:22 21:22 मत्याल 24:2; मार्कल 13:2; लुकाल 21:6; येहन 4:21 ✨ 21:23 21:23 यशायाह 24:23; 60:19-20; तोहचीतव पोल्लोड 22:5 ✨ 21:24 21:24 देवुळताड पाटाड 72:10-11; यशायाह 49:23; 60:3,5,16 ✨ 21:25 21:25 जकर्याह 14:7; तोहचीतव पोल्लोड 22:5 ✨ 21:25 21:25 यशायाह 60:11 ✨ 21:26 21:26 देवुळताड पाटाड 72:10-11; यशायाह 49:23; 60:16 ✨ 21:27 21:27 1 तिमोति 1:9-10 ✨ 21:27 21:27 यशायाह 52:1; तोहचीतव पोल्लोड 22:14-15 ✨ 21:27 21:27 3:5 ✨ 21:27 21:27 2 पत्र 3:13 ✨ 22:1 22:1 देवुळताड पाटाड 46:4; यहजेकेल 47:1; जकर्याह 14:8; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17 ✨ 22:2 22:2 21:21 ✨ 22:2 22:2 पुटमुळि 2:9; 3:22; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 ✨ 22:2 22:2 यहजेकेल 47:12 ✨ 22:3 22:3 जकर्याह 14:11 ✨ 22:3 22:3 7:9 ✨ 22:3 22:3 7:15; 21:3 ✨ 22:4 22:4 देवुळताड पाटाड 17:15; 42:2; मत्याल 5:8 ✨ 22:4 22:4 3:12; 7:3; 14:1 ✨ 22:5 22:5 यशायाह 60:19; जकर्याह 14:7; तोहचीतव पोल्लोड 21:11,23,25 ✨ 22:5 22:5 दानियेल 7:18,27; मत्याल 19:28; तोहचीतव पोल्लोड 20:4,6 ✨ 22:6 22:6 1:1; 4:1 ✨ 22:6 22:6 19:9; 21:5

7 (येसुसामि इन्हतोम,) 'ऊळाट! नना जल्दि वायकन!☆ इद पुस्तकतगा पया आयनव पोल्लोड रासिस मन्हताड.☆ अविस्किन केंजिसि, अहलेहका ताकवालोरो मन्कलोरो देव्यातोस,' (इनजोर येसु किर्तु नाक कबुर वेहतलाह लोहतोग,)" इन्जि देवतुल इता.

उसरते मनदनव आक्रिताड पोल्लोड

8 नना योहननन इव पूरा पोल्लोन केंजतन, ऊळतन. नना इविन केंजिसि, ऊळिसि, नाक इव पूरा पोल्लोन तोहतद देवतुलतुन दंडुम अरयलाह, तानाड काल्क अरतन.☆

9 मति अद इता, "नाक दंडुम अरमा! नीवा लेहकान, नीवा ऐगेटोर देवुळता कबुरतोर लेहकान, इद पुस्तकताड पोल्लोड वेहतप ताकवालोरा लेहकान, नना वने देवुळतुन माळवानन आंदन.☆ अदिनेनाहक (नाक आयो; मति) देवुळतुने दंडुम अर्म," इनजोर इता.

10 ओसो अद नाक इता, "इद पुस्तकताड पोल्लोड करल आयनद कगो ऐ एवता.☆ अदिनेनाहक इद पुस्तकताड पोल्लोन मकिह कीस तासमा.☆

11 बोर लावाड कीसोर ताकिहतेर, ओर अहलेहकाने ताकिर; करब बुदतेर अहलेहकाने आसोर मनिर. ओसो बोर सेतेमतेर मन्हतेर, ओर अहलेहकाने मनिर; बोर पवित्रते मन्हतेर, ओर अहलेहकाने मनिर.

12 "(येसु नावा मेटे वळहकलाह आतोम,) 'ऊळाट! नना जल्दि वायकन.☆ ओवोर्गि-ओवोर्गि मन्कल, तनाड कीतव कबस्कना इसबते, ओन्क बृति ईयलाहि वायकन.☆

13 सबेटविना मोदुल वने ननाये; सबेटविना कोड वने ननाये. सुस्तोनन ननाये, मारंगातोनन वने ननाये! सबेटविन सुरु केवानन वने ननाये, सबेटविन मारिह केवानन वने ननाये.☆

14 बोर आपुनाड गेंदेन नोस वेडिह कीस्तोर, ओर देव्यातोस!☆ ओर सहरतगा अगिनगाहक ओळियिसि,☆ जीवा ईयनव मरानाड पंडिन तिनदलाह, ओरिहक अदिकर दोर्कगा.☆

15 मति देवुळताड पोल्लोन पास्कवालोस, ओदेड पंडवालोस, साथ्याल कबळ केवालोस, हक्कवालोस, पेन-बोमान मोळकवालोस, जोल पोल्लोड कीयलाह गिर्दा आसि मनवालोरो सबेटोस,☆ अद सहरता लोपा ओळियि पागवोर.☆

16 इव विक्विसिरा मुडोरनाहक पोल्लोड आंदुड. इविस्किन मीक वेहतलाहि नना येसुनन, नावा देवतुलतुन लोहतन.☆ नना दाविद राजाना कूळतोनन आंदन.☆ नना दीचनद विय उकालेहकाडोनन आंदन,☆*(इन्जि येसु इन्हतोम,)" इनजोर देवतुल नाक इता.

17 देवुळता जीवा,☆ ओसो गोरेपिलाता संगे जोळेम आयनद मर्मपिला,☆ येसुन "वय!" इनजोर इन्हताड. इद पोल्लोतुन केंजवालोरो वने, "वय" इनजोर इनिर. एण उनडा वसतोर वायिर, विचर मनवालोरो मन्कलोरो, जीवा ईयनद एतुन पुनेमते उनिर.☆

18 इद पुस्तकतगा इंजेटाड ओसो वायनद कालमताड पोल्लोड मन्हताड. इव पोल्लोन केंजवालोरो सबेटोर मन्कलोरीन, नना योहननन वेहतलाह आतन: बोगाय इगा रासतव पोल्लोनगा, ओसो उचुक पोल्लोड काल्हपतोग इतेके, इद पुस्तकतगा रासतव गोसाड, ओनगा देवुळि अर्हतगा.

19 अद्रमलेहकाने बोगाय इद पुस्तकतगा रासतव पोल्लोनगडाहि वळगा पोल्लोन तेंडटोग इतेके, इद पुस्तकतगा वेहतद (बर्कत ओन्क दोर्को आयगा. इतेके) देवुळि तना जीवा ईयनद मरातगडाहि, ओना तसतुन तेंडगा; अहे तना सहरतगडाहि वने,☆ ओना तसतुन तेंडगा.☆

20 इव पोल्लोन वेहवाल येसु इन्हतोम, "इंगो! नना जल्दि वायकन," इन्हतोम.☆ आमैन! ए येसुसामि वय!☆

21 देवुळता मन्कलोरो सबेटोरगा येसुसामिना देव्या मनि.☆ आमैन.

☆ 22:7 22:7 1:3; 3:3,11; 16:15-16 ☆ 22:7 22:7 1:11 ☆ 22:8 22:8 19:10 ☆ 22:9 22:9 बळयिर 10:26; तोहचीतव पोल्लोड 19:10 ☆ 22:10 22:10 रोम सहरतेर 13:12 ☆ 22:10 22:10 दानिय्येल 8:26; तोहचीतव पोल्लोड 10:4
 ☆ 22:12 22:12 3:11 ☆ 22:12 22:12 देवुळताड पाटाड 28:4; यशायाह 40:10; 62:11; मिर्मगाह 17:10; मथ्याल 16:27; रोम सहरतेर 2:6; तोहचीतव पोल्लोड 2:23 ☆ 22:13 22:13 यशायाह 44:6; 48:12; तोहचीतव पोल्लोड 1:4-5,8,17; 2:8; 3:14; 21:6
 ☆ 22:14 22:14 7:14 ☆ 22:14 22:14 21:12,27 ☆ 22:14 22:14 पुटमुळि 2:9; 3:22; तोहचीतव पोल्लोड 2:7 ☆ 22:15 22:15 1 तिमोति 1:9-10 ☆ 22:15 22:15 मथ्याल 8:12; 1 कुरिततेर 6:9-10; तोहचीतव पोल्लोड 21:8,27 ☆ 22:16 22:16 1:1,4-5,11; 3:22 ☆ 22:16 22:16 यशायाह 11:1,10; मथ्याल 1:1; रोम सहरतेर 15:12; तोहचीतव पोल्लोड 5:5 ☆ 22:16 22:16 2 पत्र 1:19; तोहचीतव पोल्लोड 2:26-28 * 22:16 22:16 रोम राजेमते विय उका गेल्समुळता सीना आंद, ☆ 22:17 22:17 2:7; 14:13 ☆ 22:17 22:17 21:2,9 ☆ 22:17 22:17 यशायाह 55:1; तोहचीतव पोल्लोड 7:16-17; 21:6 ☆ 22:19 22:19 21:2 ☆ 22:19 22:18-19 व्यवस्थाविवरण 4:2; 12:32 ☆ 22:20 22:20 इब्रितेरो 10:37; तोहचीतव पोल्लोड 3:11 ☆ 22:20 22:20 1 कुरिततेर 16:22 ☆ 22:21 22:21 रोम सहरतेर 16:20